BIBLIOTECA NAZ.
Vittorio Emanuele III
XXXIX
H
33
NAPOLI

Digitized by Google

Digitized by Google

H

82 33

Digitized by Google

ARISTOPHANIS
COMOEDIAE UNDECIM,
GRAECE ET LATINE,

Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis

STEPHANI BERGLERI
nec non

CAROLI ANDREAE DUKERI
ad quatuor priores.

Accedunt

DEPERDITARUM COMOEDIARUM
FRAGMENTA,
A THEOD. CANTERO ET GUL. CODDAEO COLLECTA,
earumque Indices a JOH. MEURSIO & JOH. ALB. FABRICIO digesti.

CURANTE

PETRO BURMANNO SECUNDO,
qui Praefationem praefixit.

TOM. I.

BIBLIOTECA NAZIONALE "VITTORIO EMANUELE III"
NAPOLI

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud SAMUELEM ET JOANNEM LUCHTMANS,
Academiae Typographos. MDCCLX.

Digitized by Google

Digitized by Google

VIRO.

CELEBERRIMO. ERUDITISSIMOQUE.

PETRO. WESSELINGIO.

ACADEMIAE. TRAJECTINAE.
AD. RHENUM.

ORNAMENTO. INSIGNI.

GRAECARUM. LITERARUM.
VINDICI. EGREGIO.

HUJUSQUE. ADEO. NOVAE.

ARISTOPHANIS. EDITIONIS.

EXACTORI. ET. ARBITRO.
PERITISSIMO.

P. T.

Digitized by Google

ET.

VIRO.

NOBILISSIMO. CLARISSIMO.

GULIELMO. ROËLLIO.

M. D.

ANATOMES. IN. INLUSTRI. AMSTELAEDAMENSIUM.
ATHENAEO. PROFESSORI. HONORARIO.

SOCIETATIS. INDICAE. OCCIDENTALIS.
MODERATORI.

ETC. ETC.

PRO. COLLATIS. IN. COMICORUM. GRAECORUM.
PRINCIPEM. CURIS. DUKERIANIS.

IN. VENERATIONIS. GRATI. ANIMI.
ET. AMICITIAE. MONUMENTUM.

DEDICAT.

PETRUS. BURMANNUS.
SECUNDUS.

Digitized by Google

LECTORI BENEVOLO

S. D.

PETRUS BURMANNUS SECUNDUS.

nter insignes eruditione & ingenio Viros, qui Aristophanem, scenae Atticae principem, emendandum aut inlustrandum susceperunt, neminem hactenus repertum fuisse, qui singulas & omnes ex antiquitatis naufragio nobis superstites ejus Comoedias perpetuis animadversionibus suis aut notis exposuerunt, mirari certe licet. Quae enim Caroli Girardi in Plutum, & Sept. Florentis Christiani in Vespas, Pacem, & Lysistratam, in Genevensi Aemilii Porti editione habentur, quaeque iis in novissima & splendida Lud. Kusteri ἔκδοσει accesserunt Is. Casauboni ad Equites, Tanaquilli Fabri ad Ecclesiazusas, tum Ez. Spanhemii ad tres priores, & Rich. Bentleji ad Plutum & Ranas notae, non exiguam quidem Comico nostro inlustrando contulerunt lucem, quibus & ipse Kusterus suas etiam inseruit observationes, auctore doctissimo perquam dignas, non tamen in omnes poëtae fabulas; nam & Vespas & Pacem intactas reliquit. Idem de Interpretibus quoque dicendum est; nam sive Nicodemi Frischlini aut Florentis Christiani metricas, vel Tanaquilli Fabri aliorumque prosaicas versiones spectemus, illae propter obscuritatem parum probatae fuerunt, hae tantum tres nobis Comoedias Latino idiomate redditas exhibuerunt: solius quidem Andreae Divi Justinopolitani prosaicam singularum undecim Comoediarum interpretationem Veneti olim dederant, sed quam partim barbaram & nugacem, partim vitiis innumerabilibus ubique scatentem, merito ut indignam rejecerunt viri eruditi, cujus in ulla deinceps editione aliqua haberetur ratio.

Quum

Quum igitur felici fortuna e latibulis ſuis excitatus in manus meas perveniſſet ineditus hic viri eruditiſſimi & Graecarum literarum peritiſſimi Stephani Bergleri, Tranſſilvani Coronenſis, in omnes Ariſtophanis Comoedias Commentarius, tum concinna ejus & ceteris elegantior octo fabularum verſio Latina, qua Plutum, Nubes, Ranas, Equites, Acharnenſes, Veſpas, Pacem, & Lyſiſtratam optime interpretatus eſt, reliquas enim tres, Eccleſiazuſas a Tanaquillo Fabro, Aves a Celeb. Tib. Hemſterhuſio, in hac editione ad incudem revocatas, & Thesmophoriazuſas a Ludolpho Kuſtero ita verſas exiſtimavit, ut Fabri tolerabilem, ceteras vero optimas aut novae interpretationis non indigas cenſuerit; nolui ego theſaurum hunc inventum ac meo aere mihi conparatum intra privatos parietes premere, & propriis ſcriniorum pluteis condere, ſed publicis Muſarum Graecarum commodis largiri, novamque Comici venuſtiſſimi editionem quanta potui diligentia adcurate caſtigatam poſt Kuſterianam in lucem emittere, cujus veſtigia quidem ſequi, ſed plurima contextui aliter a Berglero emendata reſtituere, e re viſum fuit. Cautum tamen ſedulo eſt, ne optima & ſuis meritis laudatiſſima editio per me aliquid detrimenti caperet, unde Scholia vetuſta, Aldina & Muſuriana vulgo dicta, a quibus diverſa ſunt, quae inedita laudat Lindenbr. ad Terent. Phorm. Act. IV. 4. p. 617. ut & recentiora Biſeti ac Bourdini, omittenda, neque virorum doctorum notas ab egregio editore Auctori ipſi adjunctas, denuo cum vulgari Variorum titulo Berglerianis inſerendas exiſtimavi, ut editioni Kuſterianae integra & inlibata conſtaret dos, poſthabito etiam Indice, quem addere conſtituerat Berglerus, ut in fine Praefationis monet, qui editionem ſuam ex Lipſienſis Bibliopolae Thomae Fritſchii officina, quantum ex primo ejus ſpecimine typographico mihi patuit, forma, quam vocant, octava deſcribendam auſpicatus fuerat, ſine ullis Scholiis Graecis, ſed nova octo Comoediarum verſione e latere adpoſita (plerarumque enim Comoediarum interpretationes valde inlepidas eſſe queritur in notis ad Alciphron. Lib. II. Epiſt. 4. p. 263.) & ſubjunctis notis brevioribus, in ſecundum forte volumen conjiciendis, non tantum ad palatum virorum doctorum, ſed etiam ad tyronum ſtudia & captum facientibus, textumque auctoris rite intelligendum adcommodatis: nam quum Kuſteriana ſumtibus ejusdem Fritſchii excuſa majoris eſſet pretii, quam ut ab omnibus Graecarum elegantiarum ſtudioſis conparari poſſet, idem Typographus laudabili ad literas promovendas ſtudio ductus minoris formae editionem opera & labore Bergleri exornatam publico eruditi orbis theatro ſiſtere cogitaverat, ut patet ex Actis Lipſienſ. menſ. Mart. ann. 1710. pag. 97 — ad p. 111. ubi Kuſterianae operoſa ſatis ſit recenſio, quam a Ber-

Digitized by Google

Berglero ipſo conſcriptam non dubiis argumentis ſuſpicari licet, & hanc a noſtro paratam editionem in ultimis Praefationis ſuae verbis innuit Kuſterus, licet paullo obſcurius, neque expreſſo Bergleri nomine; quem ab eodem indicari opinor in notis ad Suidam voce λαῖμα pag. 420. per *virum* illum *doctum*, quem in emendando & inluſtrando Ariſtophane, tunc cum iſta ſcribebat, hoc eſt anno 1704. occupatum eſſe dicit; ſed quem Fabricius in Biblioth. Graec. Vol. I. pag. 721. conſilium illud deinde abjeciſſe narrat, quum Kuſterus ipſe ſpartam hanc ornandam in ſe ſuſcepiſſet. Et haec quidem praecipua differendae & in aliud tempus rejiciendae curae Ariſtophani inpendendae Berglero fuit cauſſa, quemadmodum Herodoti novam editionem adornanti moras injecit exſpectatio editionis Gronovianae ſub idem tempus in Belgio prodituraе, ut indicare videtur in praefatione ante Alciphronis Epiſtolas his verbis: *Sed Ariſtophanes mihi tradebatur, cum notis meis curandus, & nova verſione mea plerarumque Comoediarum; quae omnia inprimentur, ubi e re viſum fuerit: quo labore abſoluto Herodotum ſumpſimus, cui emendando & adnotationibus meis illuſtrando poſtea vacavi. Sed cum remora injiceretur exſpectatione novae editionis ex Belgio, ad Alciphronem rurſus redii.* Hinc toties utriusque operis ſpem fecit in notis ad eumdem Epiſtolographum Eroticum, in quibus paſſim lectorem remittit ad obſervationes ſuas in Herodotum & Ariſtophanem. vide pag. 117. 206. 207. 214. 232. 233. 238. 239. 253. 255. 258. 322. 336. 353. 373. 383. 419. 427. & forte alibi. Haec & plura, quae meditabatur, dum in vivis eſſet, & Lipſiae moraretur Berglerus, quo minus ipſe in lucem produxerit, obſtitit non tantum laurea ab aliis praerepta, ſed & moram injecerunt ſimultates, quae inter illum & Bibliopolam Lipſienſem Thomam Fritſchium exortae, ſed deinde tamen conpoſitae fuerunt, ut patet ex Epiſtola Bayeri in Theſaur. Epiſt. laCroziano Vol. I. pag. 30. Forte & operae Actis Lipſienſibus collatae nonnihil eum ab incepto avocarunt: ſed praecipue, ni fallor, cogitationes has dein turbarunt ſedes nunc mutatae, nunc alio tranſlatae, abitus in Valachiam, & denique profectio Conſtantinopolitana ad ipſos Turcas, ubi & religionem Chriſtianam ejuraſſe & Mahomedanae ſe emancipaſſe, fama fuit. Ita ſaltem de Berglero ſcribit Chriſtoph. Wollius in notis ad S. Clarkii Differt. de Verb. Med. pag. 240. & 241. *Eſt hic Stephanus Berglerus Tranſſilvanus, Hermanſtadienſis, qui Homeri editionem Barneſianam erudite recenſuit, atque in Acta noſtra Latina retulit. Vivebat eo tempore vir hic Graece doctiſſimus in hac Academia* (Lipſienſi) *deque Graecis literis egregie merebatur. Ego ipſe cognovi hominem, in Graecis quidem literis praecipuum, at mori-*

moribus inpolitum, atque ex ejus uſu, quam hanc linguam in hac Academia colerem, non parum profeci. Poſt aliquot annos hinc Hamburgum ad Fabricium, deinde Amſtelodamum ad Kuſterum ivit. Hinc vero Lipſiam rediens Graecos quosdam auctores, (Ariſtophanem nempe & Herodotum) *Th. Fritſchii ſumtu, praelo paravit, qui & Seren. Principis Valachienſis Alex. Maurocordati τὰ περὶ τῆς καθημένων βίβλιον Latine ipſi vertendum dedit, an.* 1722. *formis hic deſcriptum. Pro quo labore quum Princeps valde liberalis eximium ei pretium ſolviſſet, conſilium tandem Cl. Berglerus capiebat in Valachiam ad ipſum proficiſcendi, commodam ibi plures hujuſmodi libros convertendi nactus occaſionem. Hoc autem in vivis non amplius reperto, Conſtantinopolim ſe contulit, ac, ſi famae tunc emananti credendum, Mohammedicam adſcivit religionem.* Quae verba eo libentius adſcripſi, quia brevem nobis ſcriptorum & fatorum Bergleri ſuppeditant notitiam. Optandum certe fuiſſet, ut in ſtatione commoda & literata apud Lipſienſes vitae curriculum abſolviſſet, & labores eruditos ad poſteritatem ipſe tranſmiſiſſet Berglerus, quem Graecarum elegantiarum peritiſſimum exactorem fuiſſe uno ore teſtantur viri docti, & quae reliquit ſcripta, abunde demonſtrant. Merito igitur Berglerum *virum Graecae linguae callentiſſimum* commendat G. Arnaldus Conject. Variar. cap. XXX. & Cl. Trillerus in Obſerv. Critic. cap. XIV. *Berglerum* vocat *virum, ſi intimam Graecarum delitiarum peritiam & acutam in detegendis locis corruptis & emendandis depravatis ſagacitatem ſpectes, cum pauciſſimis hodie comparandum, nulli vero plane poſtponendum.* Neque parum ad ejus honorem facit, quod ſcribit Chriſt. Sigiſm. Liebius in Theſaur. Epiſt. laCroziano Tom. I. pag. 242. ubi narrat Berglerum praefuiſſe corrigendae editioni Sexti Empirici Fabricianae, & miris modis extuliſſe notitiam Graeci ſermonis exactam, quam in vertendo vel inluſtrando eo auctore clariſſimus editor prodidit, laudesque illas eo majorem mereri auctoritatem, utpote profectas a Viro, qui unus omnium inter Lipſienſes optime ea de re judicium ferre poterat. Sed ingenium hominis difficilius & moroſius, moreſque inpolitos obſtitiſſe opinor, quo minus & literatorum ſuae aetatis amorem & fortunae proſperioris benignitatem ſibi confirmaverit, ad quae concilianda & ſtabilienda certe non ſufficiebat, hominem Graecum eſſe. Ita enim Joh. Chriſtoph. Wolfius eum nobis deſcribit in Epiſtola ejusdem Theſauri laCroziani Tom. II. pag. 81. *Berglerum Graecum hominem dixeram ob Graecae linguae ſtudium, cui ita ſe totum impendit, ut reliquarum artium, earum in primis, quae animum emendant, oblitus videatur.* & pag. 83. *Hominem Graecum non Graecam ſed Punicam fidem Atticae tuae oppoſuiſſe mirarer magis, niſi idem mihi ita cognitus eſſet, ut pro homine tantum Grae-*

Graeco, nec ullo alio disciplinae genere exculto habendus videatur. Alio enim sensu Berglerum hominem Graecum, natione nempe, perperam vocat Menckenius in vita Politiani pag. 158. sed Graecum hominem dixerat Wolfius, ut ipse interpretatur, pro sola tantum Graecarum literarum peritia, non autem comitate ac morum elegantia amabilem & commendandum. Talem Graecum hominem, sed Dis hominibusque magis invisum, nostro tempore novimus Joh. Corn. Pavonidem, nulla alia arte aut doctrinae cultu insignem, quam quod Graecus esset Grammaticus, ingenii truculenti, asperi, & ferocis, qui Bellerophontis instar ipse suum cor edens, neque ulla honoratorum, doctorum, aut elegantium hominum consuetudine ac commercio usus, id unice in omni egit vita, ut Graecos nonnullos auctores conmacularet jejunis & sterilibus, sed succo tamen atrae loliginis ubique adspersis notulis, quibus principes in literis humanioribus viros, etiam ob leviſſimos errores, capitali semper sententia ad furcas aut corvos tam inpotenti tyrannide damnavit, ut si huic homini Graeco regni alicujus sceptra, ac jus vitae & necis obtigissent, inhumano Busiride saevior quotidie multas insignes animas ad Orcum detrusisset. Non tamen cum isto Cyclope conparandus ullo modo est Berglerus, qui licet moribus minus politus nonnullos forte a se alienaverit, in scriptis tamen suis, eleganti eruditione refertis, ubique viris doctis meritum, ut par est, tribuit honorem, etiamsi ab illis in contraria discedat. Testes sint Alciphronis Epistolae, quas non modico ineditarum numero auctas, & optimis notis inlustratas edidit an. 1715. in quas licet censuras aliquot, & saepe justas, dederit ibidem Wolfius pag. 83. & 85. dignis tamen elogiis editionem hanc exornarunt docti Actorum Lipsiensium collectores mens. Maj. ejusd. anni pag. 218—222. ubi specimini bus eruditionis Berglerianae ex hac nova Alciphronis editione exhibitis eximia quaevis non inmerito augurantur, quae in Aristophane & Herodoto emendando & adnotationibus inlustrando praestare valeret, eaque omnia jam tunc perfecta & absoluta fuisse scribunt. Modestiores sane & sobriae magis sunt Bergleri in Alciphronem emendationes vel conjecturae illis, quas in Specimine emendationum ad Alciphronem Tomo XI. Hist. Crit. Reip. Liter. pag. 141. ad 151. inseruit Cl. Joh. Henr. Majus, Linguae Graecae Professor Giessensis, novam ejus editionem promittens, quas nimium audaces, minusque feliciter excogitatas, & infelicius adhuc probatas merito Wolfius judicavit in alia ad la Crozium Epistola pag. 111. ejusd. Volum. certe illis neminem dubito longe praepoliturum esse notas, quas Georgius Arnaldus, literis elegantioribus nimis inmatura morte praereptus, inseruit Observationibus Miscellan. Vol. IV. Tom. III. pag. 445—453.

Vol. V. Tom. I. p. 55—63. & Tom. II. p. 273—296. Quae autem de Bergleri recenſione editionis Homeri Barneſianae commemorat Wollius, ſpectant ea, quae auctorem agnoſcunt in Actis Lipſienſibus menſ. Januar. 1712. pag. 1—7. Febr. pag. 54—62. & Jul. pag. 308—318. ubi in ſequentibus ſubjunxit vindicias editionis ſuae Homericae Wetſtenianae, minori forma caſtigatiſſime excuſae an. 1707. quam a Joh. Henr. Lederlino inchoatam, ſed illo ad Profeſſionis Argentoratenſis cathedram mox evocato, continuavit & abſolvit, interpretationemque ſingulis fere verſibus emendavit Berglerus, cum in Belgio verſaretur: hae Actis Lipſienſibus inſertae obſervationes ſi curate expendantur cum optimis praefationibus ab eodem praefixis utrique Volumini editionis iſtius Homericae minoris, virum produnt in hac ſtudiorum parte conſummatum. Poſtquam vero patria relicta Lipſiam ſe contuliſſet, ut propter curtam ſupellectilem inſigni typographo Th. Fritſchio in emendandis optimorum librorum, qui in officina ejus excudebantur, vitiis typographicis operam daret, non diu poſt acceptis ab eo literis commendatitiis, inde Amſtelodamum emigravit, ubi non tantum editionem hanc Homericam minorem, in gratiam luculenti typographi Henr. Wetſtenii, ſed & ſplendidam Pollucis Onomaſtici editionem corrigendam, & Indicibus locupletandam curavit. In hac urbe Bergle-rum hoſpitio excepit mercator Graecus, Mercurium ἱμποριακὸν & ἀγωνιστὴν feliciter colens, Andreas Nicolai Condicas, quem inſigni elogio effert in Praef. ad Homeri Odyſſ. pag. 21. Hinc ſeceſſit Hamburgum, ubi Cel. Joh. Alb. Fabricio in conficiendo ac digerendo inmortali Bibliothecae Graecae opere ſocius & adjutor exſtitit; quo feliciter confecto Lipſiam ab eodem Fritſchio repetitus, ut Ariſtophani typis mandando praeeſſet, magno ſtudio & induſtria Graecis literis excolendis ibidem incubuit, & in illius Bibliopolae familia ac domo degens, diu ſibi privatus vixit, plurimaque ad rei literariae emolumenta, & adjuvanda eruditorum hominum ſtudia in perſcrutandis praeſertim vetuſtis Graecorum monumentis vel praeſtitit vel meditatus fuit, ut docemur ex J. Conr. Zeltneri Centuria eruditor. in Typograph. Corrector. pag. 87—90. ubi inter alia memorat codicem MS. Homeri ejuſque Scholiaſtae, induſtria Bergleri deſcriptum & emendatum, quem praelo mox committendum fore, operiſque laudes praecipuas Berglero tribuendas ſcribit; eo enim adhuc vivente haec literis mandabat. Non dubito a Zeltnero indicari codicem Scholiaſtae Homerici in Bibliotheca Paulina Lipſienſi exſtantem, eumdem, quem recenſet Fellerus in Catalog. MSS. Bibl. Paulin. pag. 289. ſed quem propter notarum ſeu literarum compendia lectu valde difficilem teſtatur Struvius in Notit. Rei Liter. cap. IV. §. 32. ſumma tamen dexteritate & peritia inde ſe expedivit Ber-

Berglerus, & Scholia iſta, manu ſua deſcripta ac diligenter caſtigata, luci publicae ſiſtere deſtinaverat. vid. Act. Lipſ. 1712. menſ. Jul. pag. 316. & Theſaur. Epiſt. laCrozian. Tom. I. pag. 64. ubi egregiam emendationem ſuam in Ariſtoph. Veſp. 129. Ὁ δ' ἀσπιγεὺ Κίγκλος &c. pro κολοὶς, recte firmat loco Euſtathii, in notis his omiſſo. Sunt qui credunt, codicis hujus Lipſienſis Scholia eadem eſſe ac illa, quae e codice Florentino P. Victorii a Joh. Caſelio deſcripta & a Conr. Hornejo edita ſunt, de quibus legi merentur, quae Graevius novae Homeri editioni eadem inſerere cogitans ſcribit Heinſio in Tom. IV. Syllog. Ep. XL. pag. 59. ita certe adfirmat Krauſius ad Boecleri Bibliogr. Critic. pag. 847. Sed diverſa eſſe egregie oſtendit vir eruditiſſimus, ſub Homerophili nomine latens, in Obſerv. Miſcell. Vol. V. Tom. II. p. 154. & ſeqq. qui Caſeliana contulit cum Lipſienſium Scholiorum codicis Bergleriani exemplo, Hornejana editione longe locupletiore, quod in ejus manus inciderat, cujus aliud apographum ad Joh. Burch. Menckenium, inter Germanos, & Rich. Bentlejum, inter Anglos virum Celeberrimum, etiam perveniſſe addit. Quid vero de hoc opere Bergleriano ſperandum fuiſſet, indicat, quum non tantum codicis ſcripti σφάλματα, ſed & Scholiaſtem ipſum ſumma cura emendaverit, eumque cum Didymo & Euſtathio frequenter contulerit, & quid ipſi cum iis commune aut peculiare, enotaverit Berglerus, ſimili inſtituto, quo in Scholiaſte Homeri Voſſiano quondam verſatum fuiſſe Joh. Fred. Gronovium, patet ex illius Epiſtola ad N. Heinſ. Tom. III. Syllog. pag. 421. 424. Sed prolixius & adcuratius de tribus his Scholiaſtae Homerici codicibus, Florentino, Lipſienſi, & Voſſiano, cujus apographum ſervo manu Jacobi Goyeri exaratum, egit Vir Celeberrimus, quem eruditionis & amicitiae nomine veneror ac diligo, Lud. Caſp. Valckenarius in Diſſert. de Scholiis in Homerum ineditis poſt Hectoris Ἀναίρεση, ſive Iliad. Lib. XXII. cum Scholiis Porphyrii aliorumque anecdotis, ex luculento Bibliothecae Leidenſis MS. productis, quorum ſpecimen e ſingulis Homeri libris, qui quidem in illo codice integri exſtant, dederat in Animadv. ad Ammon. Lib. III. cap. 20. ſub finem. Berglerum porro auctorem habent Cenſurae & Animadverſiones in Herodotum Jac. Gronovii, editae in Actis Lipſienſ. ad an. 1716. menſ. Aug. pag. 201. 377——381. & Septembr. pag. 417——424. merito laudatae a Klefekero in Biblioth. Erud. praecoc. pag. 126. quas ne ab ingenio hominis in eodem ſtadio decurrentis livido profectas quis criminetur, cavebit ſatis judicium Cel. Wolfii de Herodoto Gronovii in Theſaur. Epiſt. laCroziano Tom. II. pag. 97. Ex Bergleri etiam calamo profluxiſſe cenſuram ad emendationes Bentleji, ſeu Philelcutheri Lipſien-

fienſis, in Menandri & Philemonis fragmenta, quam exhibent eadem Acta Lipſienſ. menſ. Jan. 1711. pag. 30. & ſeqq. indicant eiusdem Wolfii verba in Epiſt. ad laCrozium eod. Vol. II. pag. 23. *Mentionem nuper feciſti illius, qui emendationes Cl. Bentleji in Menandri & Philemonis fragmenta cenſura notavit. Eſt is Stephanus Berglerus, quem ſuperioribus annis Homerum in Belgio curaſſe noſti, nunc autem in Herodoto Lipſiae recenſendo totus eſt.* Neque dubito plura in eorumdem Actorum Lipſienſium Voluminibus a Berglero proveniſſe, quae facile deprehendere poſſunt illi, qui Viri ingenium & eruditionem propius perſpectam habent. Notas praeterea conſcripliſſe ad Aeliani Epiſtolas indicat ad Ariſtoph. Nubes vſ. 311. ubi quae de voce αὐλεμάχος notat, docent Berglerum reſpexiſſe illa, quae in Epiſtolarum Graecanicarum editione, Cujacio perperam adtributa, leguntur inter Epiſtolas Aeliani nomine inſcriptas pag. 419. αὐλεμάχην τοῦς με ἀεχμένος μίσει, εἶθα ῥίψας εἰς τὸ χλιπίδιον ἔχεδ τῆς σπυδῆς. Nonnullas Bergleri noſtri adnotationes & conjecturas ad Moeridis Atticiſtam quum nactus eſſem, eas nuper editioni ſuae inſeruit doctiſſimus Grammatici hujus editor Joh. Pierſonus, qui inſigni hoc eruditionis ſpecimine ſe digniſſimum Valckenario praeceptore diſcipulum, & non niſi praeclara quaevis ab ipſius induſtria exſpectanda eſſe probavit. Joſephi etiam Geneſii Hiſtoriam Byzantinam, libris quatuor Graece ſcriptam a Leone Armenio usque ad Baſilium Macedonem, quam inter Codices MSS. Lipſiae adſervari in eadem Bibliotheca Paulina patet ex Felleri Catalogo pag. 104. & Keyſleri Itinerar. Tom. III. pag. 457. totam manu ſua deſcripſerat & in linguam Latinam verterat Berglerus, ut ex autographo ejus mihi conſtat, additis in margine notis brevioribus, ut ineditum ſuo tempore opus e tenebris vindicaret ipſe, vel Joh. Burchardo Menckenio opitularetur, qui illud commentario a ſe inluſtratum, adjectis aliis Conſtantinopolitanae hiſtoriae Scriptoribus, tamquam ſupplementum Corporis Byzantini luci publicae exponere deſtinaverat, ut ſcribit Bayerus in Theſaur. Epiſt. laCrozian. Tom. I. pag. 30. Eumdem hunc Geneſium ex unico illo membranaceo Lipſienſi codice deſcriptum inter Germanos quoque edere conſtituerant Joh. Andr. Boſius, B Wagnerus, Georg. Schubartus, & Gotfr. Olearius, & cum Interpretatione Latina & notis Ludovici Neocori, ſive Kuſteri, Germanorum in Belgio noſtro decus eximium Joh. Georg. Graevius, qui iteratam omnium Hiſtoriae Byzantinae Scriptorum editionem ſumtibus Fr. Halmae curare conſtituerat, qua de re legi meretur Caſim. Oudini Diſſertatio Critica de adverſa Joſephi Geneſii, Hiſtoriae Byzantinae Scriptoris, fortuna, in Hiſt. Critic. Reip. Liter. Tom. XV. pag. 191—208. Nunc vero tandem illud

lud idem Geneſii opus ex Menckenianis cimeliis in recentatae apud Venetos Byzantinorum Scriptorum editionis Volumine XXIII. principem obtinet locum : ubi quae ſubjunguntur Notae in Geneſium a pag. 65— ad p. 86. ſine ullius Auctoris nomine editae, ut & tota verſio Latina, eique ſubjectae notae breviores, omnes auctorem habent Berglerum, ut ex ejus autographo mihi patuit, quod tamen lectorem admonitum oportebat, ne quis Menckenio aut noviſſimo editori adtribueret. vide Menckenii vitam, praefixam illius Diſſertt. Academ. pag. 47. ubi in nota addita Fr. Otto Menckenius exprobrat typographo oſcitantiam, quod patris ſui ampliſſimam praefationem, qua & vitam Geneſii & codicis MS. rationem enarraverat, praelo jam paratam exſpectare neglexerit, ſed potius inornatum atque inutile opus extrudere properaverit: quibus adjungere potuiſſet, peſſime a typographo habitum fuiſſe Auctorem ipſum, & plurimis operarum mendis inquinatum, adeo ut operae pretium foret, eumdem ad Bergleriani apographi fidem recognitum rurſus evulgari. Denique a Bibliopola eodem Lipſienſi Thoma Fritſchio, cui labores ſuos maxime locaſſe videtur Berglerus, Latine interpretandum quum accepiſſet Joh. Nic. Alexandri Fil. Maurocordati librum, biennio ante Graece tantum editum, περὶ καθηκόντων, ſeu de Officiis, eaque editio Celſiſſimo auctori, Valachienſi Principi, ita placuiſſet, ut ingenti pretio Interpretem remuneraretur, ſtatuit Berglerus in Valachiam migrare, vigilias ſuas ei addicturus in aliis Nicolai Maurocordati & patris ejus Alexandri ſcriptis Graecis interpretandis, quorum amplam ſatis ſeriem enumerant Acta Lipſienſ. menſ. Jul. 1722. p. 332. Berglero autem Bukureſti in Valachia degenti debentur luci vindicata Euſebii Caeſarienſis λείψανα Demonſtrationis Euangelicae, ſive proöemium & tria priora capita in editionibus Operis illius Euſebiani antea deſiderata, quae ex Bibliotheca Valachienſis Principis ab eo eruta edidit Cel. Fabricius ante librum de Scriptoribus, qui veritatem Relig. Chriſtianae adſeruerunt, Hamburg. 1725. ubi in praefatione ſingularem Bergleri hac in re benevolentiam laudat, & vide Reimari vitam Fabric. p. 170. Forte & plura Graecorum ſcriptorum monumenta ex inſigni Principis ejusdem Bibliotheca, Graecis codicibus refertiſſima, e tenebris protraxiſſet Berglerus, verum illo per calamitates bellicas ab hoſtibus circumvento & capto, mox pace facta dignitatibus quidem ſuis reſtituto, ſed non diu poſt extincto, orbatus Maecenate ſuo Berglerus, Conſtantinopolim ſe contulit, forte ut juventuti Graecae praeeſſet in Phrontiſterio ſeu Schola, quam non exiguo ſumtu illic condiderat Alexander Maurocordatus. An vero Mahomedanam illic amplexus fuerit religionem, ut ex famae rumore creditum fuiſſe narrat Wollius,

diemque ibidem obierit ſupremum, incompertum habeo, ac proinde temere id adfirmare non auſim. Id certum, Muſis Graecis earumque cultoribus praeclarius conſulturum fuiſſe Berglerum, ſi liberalitate illa Principis Maurocordati, ceteroquin laudanda, ineleatus, hamata aurearum compedum catena ſe in Valachiam elici non paſſus fuiſſet, ſed in Germania vel Batavia ſubſtitiſſet, ut commentariis in Herodotum & Ariſtophanem adcuratius elucubrandis & cum orbe erudito communicandis ipſe operam dediſſet. Gratulandum tamen his induſtriae Berglerianae monumentis, & felicibus ingenii ejus foetibus, a parente ſuo derelictis & veluti expolitis, tales contigiſſe adſertores, qui perniciem & interitum ab iis averterint, ſed tamquam triſtes naufragii tabulas in tutum delatas ſervaverint, uſibusve publicis expoſuerint. Et quoniam laboris Herodotei curam ſuo loco habiturus eſt vir ſummus & inmortalibus in literas noſtras meritis inclytus Petrus Weſſelingius, quem unicum Soſpitatorem ſuum avide jam exſpectat Herodotus, par eſt ut de his in Ariſtophanem notis Berglerianis, novaque plurimarum Comoediarum verſione, nunc tandem publici juris a me factis, & editionis hujus ratione nonnulla adjiciam.

Ut contextum poëtae quam emendatiſſimum caſtigaret, adhibuit vetuſtas editiones, Aldi Venetam omnium principem an. 1498. & Bernardi Juntae Florentinam 1515. diverſam ab illa, quae decennio poſt apud heredes Juntae prodiit ab Antonio Fracino recognita; tum Venetam Joh. Farrei 1538. & Francofurtenſem Petri Brubachii, an. 1544. e quibus Farreanam tanti fecit, ut paſſim in notis ſuis eam praedicet optimam ac codicis MS. inſtar habentem. Hujus tamen editionis nullam, quod miror, fieri mentionem videbis a Morhofio in Polyhiſt. Lib. VII. cap. 2. §. 8. neque a Menagio, in adcurato ceteroquin editionum Ariſtophanis indice, quem dedit in AntiBailleto Tom. II. 113. qui praeterea in eo errat, quod primam editionem Juntinam novem tantum Comoedias conplecti, duas reliquas a Junta in dedicatione promiſſas non conparuiſſe dicat; quum eodem anno eademque typorum forma illas ſeparatim excuſas ſubjunxerit, Theſmophoriazuſas nempe & Lyſiſtratam. Farreanam vero iſtam editionem Celeberrimus Hemſterhuſius, tunc cum Comici noſtri Plutum eruditis & elimatis animadverſionibus inluſtratam ederet, prae ceteris adhibere deſideravit, *quam videlicet magni fieri*, ut in praefatione ait, *inprimisque a Stephano Berglero, optimo illo Graecarum elegantiarum judice, eo in pretio haberi acceperat, ut Lipſienſem Ariſtophanis editionem ad illud exemplar maxime conformandam deſtinaret.* Kuſterianam tamen, multis licet aliter emendatis,

datis, se in sua editione secutum fuisse & repraesentasse, Praefationis initio testatur Berglerus. Sed opinionem ac spem Hemsterhusii minime inplevit editio ista Farreana, ex pretiosa Nobiliss. Matth. Roveri supellectile suppeditata; eam enim diligenter excussam ac conparatam deprehendit tam presso pede insistere vestigiis editionis Andr. Cratandri & Joh. Bebelii, quae Basileae (*Francofurti* apud Menag. & Fabricium) 1532. prodiit, ut mendas typographicas vitiorum accessione cumulaverit. Majoris, ut opinor, emolumenti fuisset, si Berglerus diversorum codicum, Vaticanorum nempe, Arundelliani, Bodlejani, ac Vossiani lectiones varias, adscriptas marginibus exemplarium, quibus uti solebat Kusterus, sed quarum minimam partem in Aristophane recensendo adhibuit aut notis intexuit, a viro eruditissimo, adhuc vivente, aut post ejus fatum, quod certe infelix fuit, si vera narrentur in Thesaur. Epist. laCrozian. Vol. III. pag. 152. a fratre superstite Bernardo Kultero, inpetrare adnisus esset, ut gemmis his a decessore neglectis suam editionem exornasset, vel notas utilissimo criticae opis adparatu instructas locupletasset. Illarum vero copiarum sive nunc deperditarum sive alicubi adhuc delitescentium non leve damnum aliqua ex parte conpensare licuisset lectionibus variantibus codicis optimi Dorvilliani, quem in Pluto castigranda adhibuit Hemsterhusius, ad reliquas etiam Comoedias exhibitis, nisi illius conferendi oportunitatem praeripuisset mors possessoris Celeberrimi, a cujus promtissima, cum viveret, amicorum literatorum studiis opitulandi voluntate haud difficulter ejus usum obtinuissem. Neque etiam in minima jacturae parte reposuerim, quod inter illos, qui ex adcurata codicum manu exaratorum conparatione tutissimam viam ad sananda veterum auctorum vulnera jure arbitrati fuerunt, duorum hominum eruditissimorum salutares manus non expertus fuerit Aristophanes, Isaaci nimirum Vossii, qui novam ejus editionem, saltem quum his literarum studiis adhuc caperetur, ad codd. MSS. castigatam notisque suis insignitam promisit in Observ. ad Pompon. Melam Lib. II. cap. 2. pag. 133. tum Emanuelis Martini, tam propter solidam doctrinam, judiciumque ex diligenti veterum auctorum lectione cultissimum, quam ob exactam Graecae linguae cognitionem viri inter Hispanos magni, qui egregium Aristophanis codicem nitida & antiqua manu scriptum aliquando nactus, etiam meditatus fuerat emendatiorem Comici, quem valde deperibat, editionem, sed cujus spes cum aliis viri praeclari lucubrationibus dudum quoque decolavit. vide Martini Epistolas Lib. VI. Ep. 12. p. 250. Lib. IX. pag. 122. & vitam ejus a Cel. Majansio scriptam §. 90. pag. 42. & §. 129. pag. 65. & 93. Altera notarum Berglerianarum nec minima dos est, quod non tantum locutiones adpositis aliorum au-

ctorum locis dextre explicuerit, ſenſumque poëtae perſpicaciorem ubique reddiderit, paſſim uſus Scholiaſte Graeco, cujus paraphraſes, ubicumque id requiri videbatur, vel confirmat vel rejicit, plerumque tamen ex eo lucem oportunam auctori adfundit, quapropter eo magis in hac editione praetermittenda eſſe cenſui Scholia Graeca, quia pleraque ex iis, quae ad locorum obſcuriorum intellectum faciebant, commode quidem produxerit, & notis ſuis inſeruerit Berglerus; non vero talem operam Scholiis vetuſtis inpenderit, quae conſtabat in iis expoliendis, enarrandis, & emendandis, indole eorum & uſu ad ipſum textum Ariſtophanicum emaculandum demonſtrando, aliisque ſubſidiis ad interiorem Graecarum literarum ſcientiam perſpiciendam ex hoc fonte derivandis, qualem Pluti Scholiis adhibuit Hemſterhuſius, & nuperrime in Scholiaſte ad Nubes praeſtitit inter Germanos Graecarum Latinarumque Muſarum decus elegantiſſimum Joh. Aug. Erneſti, cujus praefatione Nubibus auctoris noſtri & Scholiis ſeorſim ante ſexennium abhinc editis praefixa nihil hoc in genere conſummatius & elaboratum magis commendari poteſt. Id vero in notis his Berglerianis, praeter optimam plurimorum locorum ex Scholiaſte antiquo inluſtrationem, majoris & eruditioris curae eſt, quam praecipue laudabunt gnari rerum judices, quia hoc ab aliis Commentatoribus tanta diligentia praeſtitum non fuit, quod ante omnia Comicum ex Tragicis inluſtrandum ideo ſibi ſumſerit, quia ſaepiſſime alienis verbis loquens ad eorum loca reſpicit, Euripidis prae ceteris, in quibus dictionem pravo filo decurrentem carpere, tumida nimis & adfectata ridere, humilia denique & ſanae menti contraria ludibrio exponere cogitabat: haec vero loca niſi quis ita in numerato teneat, ut verſus ex illorum tragoediis, acrius ab auctore notatos, quaſi ante oculos habeat & conferat, inobſervatus praeteribit omnis Comici ſalis lepos, poëticarum venerum elegantia vix percipietur, neque aut quo penetret argutiae Satyricae acumen, aut quem liberior pungat aculeus, facile ſentiet lector. Verſionem Bergleri Latinam ſi ſpectemus, admirabimur optimum interpretandi genus, qui auctorem ſuum ubique ſic vertit, ut ſincero & perſpicuo ſermone Latino, verſuum & verborum ordine ac numero diligenter obſervato, carmina Graeca reddiderit oratione ſoluta, & a genio Latinitatis minime aliena, licet ſumma harum linguarum ſit diſſimilitudo. Optimo enim artificio, fidi interpretis inſtar, verbum verbo reddere curavit, obſervata eadem collocatione vocum in utroque textu, quod perquam difficile facit linguae utriusque repugnantia & diverſitas, quae cogit ſaepe interpretes ab auctoris veſtigiis recedere & evagari, praeſertim ſi poëtas Graecos carmine Latino vertant, ut Friſchlinus ac Florens Chriſtianus noſtrum

Ari-

Ariſtophanem numeris metricis reſuderunt, ac proinde neceſſe habuerunt longius excurrere, & in remotas a ſingulis verſibus partes plus juſto exſpatiari, ut Comici ſententiam verſibus includerent. Alii liberiore verſione proſaica uſi, ſenſum & argumentum auctoris tantum exprimere adniſi ſunt, ut elegantiae Latini ſermonis ſic melius conſulere viderentur; quam viam ſi inſiſtamus, ſufficit certe Latina tantum ſeparatim edere, neque Graeco textui e regione opponere, ſed hac quidem ratione Graeci auctores etiam facilius e ſtudioſorum manibus excutiuntur, in quam claſſem referendae ſunt Lamberti Hortenſii verſiones quatuor Comoediarum Ariſtophanis, Pluti nempe, Nubium, Equitum, & Ranarum; perperam enim Menagius Graeca ſimul cum Interpretatione Hortenſii prodiiſſe notat: neque ſatis adcurate Fabricius tres priores tantum fabulas ab eo verſas junctim & eodem anno 1577. Ultrajecti excuſas refert, quum diverſis annis illic editae fuerint. vide Traject. Erud. p. 161. Quia igitur verſiones inſtituuntur in gratiam Graecae linguae ſtudioſorum, optimam hanc interpretandi viam jure probavit & in his ſecutus eſt Berglerus, quae verbum de verbo exprimat, vocumque ac verſuum ordinem eumdem retineat, quantum id patitur linguae ratio & facultas. Audiamus ipſum in Praefat. ad Homeri Iliad. pag. 11. *Quod ad verſiones adtinet, id etiam rectiſſime judicavit* (editor) *illas, quae verbum verbo exprimunt, aliis liberioribus eſſe praeferendas; nam iſtae plerumque dum ſolam elegantiam & proprietatem Latini ſermonis ſectantur, a Graeco longius recedunt: hinc fit ut lector rerum cognoſcendarum avidus, neglectis Graecis, quia difficile & longum eſt videre quid cui reſpondeat, ſolam verſionem captus ſimul ejus elegantia perlegat, putetque ſe recte legiſſe Auctorem, quia argumentum jam teneat; quo pacto ſatius erat Latina ſeorſim edi. Cum autem auctores edantur in gratiam eorum, qui Graece diſcere cupiunt, debent omnia ad verbum, quantum fieri poteſt, exprimi, ne lector abducatur a Graecis verbis longius, ſed facile cernat quae Latina illis reſpondeant. Exprimitur autem verbum verbo, quando reſpicitur etymologia & uſitatior vocis ſignificatio, minimeque inde receditur, niſi cum Latini ſermonis indoles cogit. Tales verſiones uti uſu faciliores ſunt, ita factu operoſiores deprehendentur periculum facienti.* Et hanc rectiſſimam vertendi rationem paſſim adprobant viri eruditi, atque in exemplum proponunt Angeli Politiani interpretationem Epicteti, duorum Idylliorum Moſchi in Amorem fugitivum & arantem; & Elegiae Callimachi in Lavacrum Palladis; ſecus ac in Herodiano feliciſſimus hic & cum paucis conparandus Latinae facundiae artifex majori diligentia circa ſenſum & indolem auctoris verſatus fuit, quam curam verborum,

ut elegantiori interpretatione Latina auctorem ſuum non adeo exprimeret, quam quidem ſuperaret: unde novam Herodiani verſionem, veſtigiis auctoris preſſo pede propius inſiſtentem, magisque ſtudioſae juventuti quam maturioribus ingeniis adcommodatam, ſuſcepiſſe & abſolviſſe noſtrum Berglerum, dum Lipſiae ageret, patet ex ejus Epiſt. ad Fabric. edita a Reimaro poſt vitam Fabric. pag. 222. & 223. ubi & alios labores ſuos in Sexto Empirico caſtigando, Scholiaſte Homeri & Geneſio, de quibus ſupra, ex Bibliotheca Lipſienſi deſcribendo & vertendo recenſet. Illam vero Herodiani interpretationem chartis ſuis involutam in parentis Joh. Burchardi Menckenii Bibliotheca diu latitaſſe, ſed deinde in manus forte indignas perveniſſe ſcribit Fred. Otto Menckenius in Hiſtoria vitae Politiani pag. 158. Et certe in Poëtis Graecis vertendis ſententiae majorem quam metri rationem haberi, utilius exiſtimandum eſt, quod & in jambico Luciani Tragopodagrae carmine interpretando praetulit hoc ſeculo Vir Celeb Joh. M. Gesnerus; nam licet pro utraque parte diſputari poſſe non ignorem, prioris tamen generis interpretem magis fidelem & juventuti utiliorem, alterius elegantem magis & viris doctis oportuniorem arbitror. Legi merentur, quae de utroque interpretandi modo ſcripſerunt Paulus Manutius Praefat. in IV. Philippicas Demoſthenis, Latinitate ab eo donatas, & operoſius Petrus Nannius Commentario ad Horat. A. P. 133. ubi tria quae requirit in optimo interprete, *religionem*, quae circa verba verbis reddenda verſetur, *fidem*, ut ſententiae reddatur ſententia, nihilque addatur, dematur, aut mutetur, quod non apud auctorem reperias, & denique *indolem*, ut colores, dignitates, & adfectus, qui in Graecis fuerint, etiam in Latinis efferantur, ſuis numeris ſi impleviſſe dicamus Berglerum in hac verſione Ariſtophanica, debitam ejus induſtriae laudem non denegabimus.

Et haec quidem non omnibus forte explorata de Stephano Berglero, ejusque ineditis ad Ariſtophanem notis ac nova verſione Latina, aliisque viri doctiſſimi ſcriptis, quibus non vulgarem in modum de Graecis literis promeritus eſt, dicta ſufficiant, ex quibus patebit, ni fallor, me non ingratam viris eruditis, aut juventuti Muſarum Graecarum ſtudioſae inanem collocaſſe operam in nova Comici editione adornanda, & ab interitu vindicando Commentario hoc Bergleriano. Huic acceſſit non exiguum novae hujus editionis ornamentum, Spicilegium nempe notarum in quatuor priores Comoedias, & emendationum Viri Celeberrimi, vel ſola egregia Thucydidis editione, ut alia inſignia ejus merita taceam, nomen inclytum in re literaria adepti, Caroli Andreae Duckeri, quo ſimul cum optimo & eruditiſſimo operis conſorte Arn. Drakenborchio debita manium vene-

veneratione lubentiſſimus recordor neque in extremam felicitatis partem refero me praeceptoribus uſum fuiſſe, quando praeclaris his linguae utriusque vindicibus, ac ſplendidis Lycei ſui luminibus gloriabatur Trajectina Pallas, quae tunc viſa diu felix, jam vero gloriae hujus dimidium ſibi abeſſe queritur. Has autem Duckeri notas gratus agnoſco me debere humanitati Viri Clariſſimi & Collegae conjunctiſſimi Gulielmi Roëllii, Anatomes in illuſtri noſtro Athenaeo Profeſſoris nunc honorarii, digniſſimi & munifici ſcriniorum Duckerianorum heredis, quae cum perluſtranda pro jure amicitiae, qua me conplectitur, comiter conceſſiſſet, deprompta ex iis obſervationes has, quas utinam auctor in omnes pertexuiſſet fabulas, ultro editioni huic adnectendas permiſit. Conſcriptae autem fuerunt a Duckero poſt editum a Kuſtero Suidam, ſed antequam ejusdem editio Ariſtophanis prodiret in lucem, ſi notas ad Equites excipiamus, quas poſtea ſcripſit, ut ipſe in codice ſuo notaverat, & ex locis nonnullis patet, ubi a Kuſtero diſſentit; quod ideo monendum, quia in ceteris ad priores tres Comoedias nonnulla occurrunt a Duckero animadverſa, Kuſtero quidem jam obſervata, ſed quae tamen propterea non omittenda fuerunt, quoniam vel emendationes ejus confirmant, vel viciſſim a Kuſtero copioſius adſtruuntur ea, in quibus idem forte Duckero in mentem venerat; unde ex mutuo iſto duorum hominum doctiſſimorum conſenſu non exigua iisdem conjecturis & obſervationibus conciliatur auctoritas. Conplectebantur hae Adnotationes, quatuor diverſis codicibus exaratae, optima Collectanea, in quibus congeſſerat Duckerus omnia, quae vel ad emendandum vel explicandum Ariſtophanis ejusque Scholiaſtae contextum pertinere videbantur: quibus chartis in ordinem digerendis, recenſendis, & typo mandandis, quum ipſe editionibus Anthologiae Latinae ac Claudiani producendis ſatis eſſem exercitus, operam ſuam impendere non refugit vir eruditiſſimus amiciſſimusque Nicolaus Bondtius, cujus cura proviſum fuit, ne quid nomine Duckeriano indignum prodiret, reciſis atque omiſſis illis, quae vel non ſatis elaborata vel ab aliis jam ante animadverſa fuerant, unde autographis ipſis longe quidem breviores evaſerunt, ſed quae tamen vel ſic quoque plurima bonae frugis contineant, in quibus aut Comicus ipſe, aut alii auctores velut in transcurſu feliciter reſtituuntur vel illuſtrantur. Selegit autem illa, quae praecipue ad Ariſtophanem ipſum ſpectabant, quamquam maluiſſem plura exhibita, & praeſertim illa, quae ad Scholiaſtae caſtigationem faciebant, ex quibus non parum ſubſidii accedere poſſet illi, qui Scholia Comici noſtri emendatiora aliquando edere in animum induceret. Notis denique his Duckerianis fere ſubjunxiſſem, unice propter libri in his oris vix obvii raritatem, emen-

emendationes Richardi Daweſii ad ſingulas Ariſtophanis Comoedias in ejus Miſcellaneis Criticis a pag. 195. ad pag. 347. editas. Sed, praeterquam quod jam ſatis excreverat editionis hujus volumen, deterruit me judicium Celeb. Dorvillii, qui exactiſſimus ingeniorum arbiter, quid de facultate Daweſii Critica cenſendum ſit, ſaepe in Animadv. ad Charitonem oſtendit; & prolixiores neque ſemper plus aequo ſeveriores cenſurae de his Daweſii Miſcellaneis exhibitae in Actis Lipſienſ. an. 1750. menſ. Jul. pag. 411. & ſeqq. quarum auctorem ſe profitetur Joh. Jac. Reiskius in ſuis ad Ariſtophanem noſtrum notis, editis poſt Animadv. ad Euripid. pag. 189. licet optimam tamen Daweſii Miſcellaneorum partem laudet illam, quae emendationes illas Ariſtophanicas conplectitur.

Quemadmodum vero editionis noviſſimae Kuſterianae pretio ne quid detraheretur, aut per hanc novam Berglerianam decreſceret, diligenter me caviſſe, in initio praefationis hujus profeſſus ſum, ita ſimul tamen procurandum exiſtimavi, ne, quod in illa deſideratum merito poſſit culpari, in hac quoque editione omiſſum aut neglectum notaretur. Fragmenta nimirum deperditarum Comoediarum, quarum nullam rationem habuiſſe Kuſterum, equidem mirari ſatis nequeo, cum potuiſſet vir in his literis verſatiſſimus ea, quae nunc a Cantero & Coddaeo collecta habentur in editione minoris formae excuſa Lugd. Bat. 1624. & recentata Amſtel. 1670. inſigni acceſſione ex Etymologo Magno, Suida, Athenaeo, Stobaeo, Scholiaſtis in alios auctores antiquis, Grammaticis editis atque ineditis, & aliunde aucta locupletare. Neque male etiam de literis, ipſoque adeo Ariſtophane, promeritus fuiſſet Jacobus Hertelius, ſi fragmenta Comici noſtri eadem diligentia in unum collegiſſet, qua tot veterum Comicorum, quorum integra perierunt opera, reliquias ſive ſententias congeſſit, libro, ut titulus praefert, Veronae edito 1616. labore absque controverſia laudabili, ſed qui majorem adhuc eruditi hominis curam mereretur: nam non omnium Comicorum Bibliothecam, ut inſcripſit, ſuppeditat, ut vel ex ſola Meurſii Bibliotheca Graeca Atticaque, & Fabricii Notitia Comicorum deperditorum, quam dedit Lib. II. Biblioth. Gr. cap. XXII. manifeſtum eſt. Haec autem Ariſtophanis Fragmenta primum collecta debentur Theodoro Cantero, non Gulielmo, ut perperam in iſtis editionibus titulus prae ſe fert, qui praeter haec Ariſtophanica ceterorum etiam Comicorum omnium, Tragicorum, & Lyricorum Fragmenta undique excerpta in tria aut quatuor volumina manu ſua exarata digeſſerat, quae Andreae Schotto edenda conmiſerat, ne perirent, ut ex illius praefatione Fragmentis praemiſſa liquet, ſed quibus typographi Petri Roverii tarditas & lentor obſtitit, quo minus lucem adſpexerint publicam. Non tamen

tamen cum ipſo Cantero interciderunt, ut opinabatur Graevius Orat. in L. Natal. Acad. Traject. pag. 396. eo enim defuncto per Hug. Grotium ab heredibus Roverii haec, veterum Poëtarum Graecorum λείψανα extorſit Schottus; poſtea in Petri Francii Bibliothecam pervenerunt, ut ex illius Catalogo patet pag. 134 eademque me aliquando manu verſaſſe memini in Bibliotheca Cel. Dorvillii, inter cujus gazas literarias adhuc adſervantur. vide Ampliſſ. Patruelis Caſp. Burm. Traject. Erud pag. 73. & Joh. Fr. Foppenſ. Biblioth. Belg. Tom. II. pag. 1121. Haec Ariſtophanis Fragmenta dein recenſuit & nonnihil auxit Gulielmus Coddaeus, Hebraicarum quondam literarum poſt Franc. Raphelengii obitum in Academia patria Leidenſi Profeſſor, inter cujus ſcripta etiam memorantur a Meurſio Lib. II. Athen. Bat. pag. 283. licet tamen Cantero collectionis hujus induſtria praecipue adſcribenda videatur. Catalogum vero Comoediarum deperditarum praefationi ſuae quidem addidit Schottus, ſed adcuratiorem earum Indicem quum exhibuerit idem Joh. Meurſius in Bibliotheca Graeca Lib. I. pag. 1252. & ſeqq & magis elaboratum in Biblioth. Attic. Lib. I. pag. 1436. ad pag. 1450. in Tom. X. Theſaur. Antiqq. Graecar. Gronov. hunc praecipue Fragmentis in hac quoque editione ſubjungendum cenſui, neque praetermittendum eſſe illum, quem veſtigiis Schotti & Meurſii inſiſtens digeſſit Cel. Fabricius Biblioth. Graec. Lib. II. cap. 21. quemadmodum Kuſterus ea, quae de Comoediis Ariſtophanis hodie ſuperſtitibus eodem in loco praemiſerat Fabricius, ſuae editioni praefigenda curavit. Plura quidem Fragmenta, eaque valde multa ſe habuiſſe, ſed in aliud tempus eorum editionem diſtuliſſe indicat Coddaeus tam in praefatione quam in nota poſt Fragmenta ἐκ Ὠχῆτος; quod utinam praeſtitiſſet potius eadem opera, quam promiſſi reus ad retexenda penſa redire conſtituiſſet; vel noſtro ſeculo eamdem curam his Ariſtophanis quam Callimachi Fragmentis adhibuiſſet Bentlejus: nam Fragmenta omnium Poëtarum Graecorum, eosque inter dramaticorum, notis & emendationibus ſuis inſtructa, edere meditatus fuerat, ut promiſit in Epiſt. poſt Malalam pag. 20. & 50. a qua inſigni collectione quid ſperandum fuiſſet, plurima eidem Epiſtolae eruditiſſimae inſerta ſpecimina non tantum demonſtrant, quam quidem praeclari operis deſiderium conmovent. Haec autem Fragmenta Ariſtophanica ingenti numero augeri poſſent, & ſingula loca cum optimis Auctorum, e quibus producta ſunt, codicibus & editionibus conferri mererentur, ut ex diverſitate lectionum corrupta emendarentur, vel male diſpoſita concinnius degererentur, additis virorum doctorum conjecturis, ex ſcriptis eorum Criticis facile excerpendis. Paucula hic illic in notis ſuis Berglerus contulit, ubi ex iis lucem auctori ſuo adfundit, vel conparavit ſcripturae varietatem. Sic

* * *

fragmen-

fragmento ex Γεωργοῖς, apud Stobaeum exſtante, Εἰρήνη βαθύπλουτε &c. optime illuſtrat verſus, quibus commoda Pacis praedicantur in Εἰρήνη vſ. 1131. & ſeqq. ad cujus Comoediae fragmenta notari oportuiſſet Harpocrationem in Σπεύγιον tradere, Ariſtophanem loci illius Piraeei meminiſſe ἐν Γεωργοῖς. alterumque ex iis fragmentum apud eumdem in Κωλία ex cod. Vat. ita ſupplevit Mauſſacus Ἀγαθὴν τύχην καλίαν. In notis ad Plutum vſ. 1198. obſervat Berglerus fragmentum ex Danaidibus illic a Scholiaſte adferri hunc in modum,

Μαρτύρομαι δὲ Ζηνὸς Ἑρκείου χύτρας,
Παρ' αἷς ὁ βωμὸς ὅτος ἱδρύθη ποτέ.
Teſtificor Jovis familiaris ollas,
Apud quas ara haec dedicata eſt olim.

ſenſu non deteriore, quam quo apud eumdem Scholiaſtem ad Pacem vſ. 922. legitur ſecundo in verſu,

Μεθ' ὧν ὁ βωμὸς &c.
Cum quibus ara haec &c.

in hac autem Fragmentorum collectione mutilus habetur verſus primus,

Μαρτύρομαι δὲ ἑρκείου χύτρας.

alter vero ex Suida ſic producitur,

Μεθ' ὧν ὁ βωμὸς ὅπως ἱδρύθη ποτέ.

Ita primum ex Αἰολοσίκωνι mutilum, ut hic editur, fragmentum ſupplevit Caſaub. ad Athen. Lib. III. cap. 15. hoc modo: καὶ μὴν ἐς τὸ δεῖπνον ἀκροκάλιά σοι πέπαρα ἥψησα ταχερά· & quintum ex eodem dramate apud Pollucem Lib. IX. Segm. 63. ſic correxit Meurſ. in Biblioth. Attic. Κοπὰν ἀπάσαις εἶς, πίλος δ' ἑκάστῃ μία. quomodo ſequentes verſus —— ὅπως λοιπὸν μόνη Ἐν τῇ γναθῳ διάκολον γενήται μοι, aliter, ac hic editur, conſtituunt & optime interpretantur Jungermannus & Cl. Hemſterhuſius ad Lib. IX. Segm. 63. hac vero Fabula exagitaſſe Ariſtophanem Siconem quemdam verſipellem & levem, (quod nomen perperam alios in Sicyonem mutaſſe notat Caſaub. ad Athen. Lib. IX. cap. 6.) eamque per filium Ararotem in ſcenam exhibuiſſe docent iidem interpretes Pollucis Lib. X. Segm. 24. qui fragmentum octavum in leges ſenarii ſic reſtituerunt ad Lib. ejusd. Segm. 104. Δαΐδυξ, θυία, τυρόκνηστις, ἐχάρα. Ex Comoedia deperdita, Δαιταλεῖς inſcripta, (quo titulo etiam Menander fabulam ediderat) in qua duos adoleſcentes, alterum frugi, alterum luxu perditum introduxerat, inſigne fragmentum nobis ſervatum eſſe a Galeno, ſummo Medicorum veterum Critico, in Praefatione Lexici Hippocratici, indicat Kuſterus ad Nubes vſ. 529. quae nota Berglerianis inmixta eſt. fragmentum ipſum quum non adtulerit Kuſterus, locumque Galeni pro parte tantum

ipſum quum non adtulerit Kuſterus, locumque Galeni pro parte tantum dederit Meurſius in Bibl. Att. in Δαιταλεῖς, & in eo corrigendum monuerit Δαιταλέαν pro Δειταλέαν, ſuppetias feret erudita Caſauboni animadverſio ad Athen. Lib. III. cap. 32. ubi integriora Galeni verba exhibet, ex quibus argumentum fabulae illius manifeſtum fit, conveniuntque cum Scholiaſte ad Nubes, qui drama illud primum ab Ariſtophane conmiſſum ait, in quo σῶφρον μειράκιον εἰσάγῃ ἢ ἕτερον ἄχρηστον. Illuſtratum illic etiam videbis fragmentum illud ab Athenaeo recitatum,

Οὐκ αἰσχυνῇ τ' τὰ εἰχε τυτονί
Πλύναι ἅπασι ὅσα σύνοιδ' αὐτῷ κακά.

quod in his quoque a Cantero & Coddaeo collectis legitur, confirmantque hi verſus praecipue argumenti modo indicati rationem, quia referendi ſunt ad adoleſcentem nequam & ſceleſtum, quam τὰ εἰχε vocat, cujus vocis elegantiam optime exponit Caſaubonus. Forte igitur eadem fuit Comoedia, in qua *Modeſtum* & *Luxurioſum* exhibuerat. vide Parabaſin Chori, ejusque epitomen in notis Bergleri ad Νεφελ. vſ. 517. pag. 144. male etiam *Convivas*, vel *Epulones*, a nonnullis verti monuit Caſaubonus, & poſt eum Mauſſac. ad Harpocrat. in Ὀπίπμπον, & Jungerm. ad Polluc. VII. 33. Segm. 153. ex quibus diſcimus, Nunnelium valde ſe torſiſſe in explicanda Fabulae hujus epigraphe, atque emendandum cenſuiſſe ἐν Δαιδαλιδῦσι, ſed perperam, quum ab Atticae δήμῳ nomen huic dramati fuerit inditum: frequens enim veteribus Comicis, fabulas ſuas ab Atticae populis denominare, ut ſaepe apud Pollucem Ariſtophanes ἐν τῷ ἐν Ἀναγύρῳ laudatur, licet ἐν Ἀγκύρᾳ, ut in principio horum Fragmentorum, vel ἐν Ἀγύρᾳ, in aliis habeatur codicibus. unde male in hac Fragmentorum ἐκδόσει Ariſtophanis ἐν Ἀναγύρῳ, & ἐν Ἀγυρίῳ, ut diverſae Comoediae recenſentur, prolato Pollucis loco Lib. IX. 6. in quo recte Meurſius ἐν Ἀναγύρῳ emendandum notavit. Nam Anagyrus erat pagus quidam tribus Erechtheidis, ut egregie docuit vir magnus ad Athen. Lib. IV. cap. 4. ſimiliter ab Atticae pago vel demo nomen habent Ariſtophanis Ἀχαρνεῖς, Eupolidis Προσπάλτιοι, (nam ſic vocandas videbis apud Caſaub. ad Athen. VII. cap. 22.) & Strattidis Πολίται; ut verum genuinumque titulum fabulae, quae in recenſione dramatum Strattidis diligentiam Caſauboni, Meurſii, & Fabricii effugit, ſcribendum eſſe monet Cel. Hemſterh. ad Plutum pag. 470. Huc forte ſpectant Eupolidis Δῆμοι, non Δημόσιοι. nam apud Plutarchum in Pericle p. 165. ubi citatur ῥῆσις ex Eupolidis Δημοσίοις, recte ſuſpicatur H. Stephanus legendum Δήμοις & ſic Xylander, quo proinde *in Demis* vertit. vide Jungerm. ad Polluc. VII. 27. 123. &

Valckenar. ad Ammon. in Τύραννον p. 139. veroſimiliorem tamen in notis ad Pollucem Lib. IX. Segm. 72. de titulo hujus Comoediae Anagyri ſententiam dedit Cel. Hemſterhuſius, inſcriptam nimirum fuiſſe ab Heroe Anagyro, ut ſimiles aliae ſunt Ariſtophaneae, ab Heroibus nomen ſortitae, Amphiaraus, Aeſculapius, Glaucus, Daedalus, & tota Fabula *Heroum* nomine inſignita, de qua vid. Caſaub. ad Athen. IX. cap. 18. licet de Aeſculapio dubitari poſſit, quem Comoediae titulum male exiſtimabat Seberus apud Pollucem Lib. II. Segm. 59. cum Plutus illic dicatur ἐν Ἀσκληπιῷ, ſeu Aeſculapii templo, viſum recepiſſe; ut in Indice Pollucis notatum eſt, & a Fabricio in Catalog. Comoed. deperd. Aliud fragmentum ex iisdem Δαιταλεῦσι e Suida in στλιγγὶς exhibitum hic videbis,

Οὐδ' ἔστι αὕτη στλιγγὶς ᾗδὶ λήκυθος.

quod apud Scholiaſtem ad Equites vſ. 577. ſic legitur,

Οὐδὲ γὰρ αὐτὴ στλιγγὶς, ᾗδὶ λήκυθος.

ſed ſcribendum, ut Berglerus in notis ſuis habet, Οὐδὲν γὰρ αὐτὴ &c. vel ut Cel. Duckero placebat, Οὐ δὴ γὰρ αὐτὴ &c. ut ſit ſenarius jambicus. illud quoque ex eadem hac fabula a Scholiaſte Theocriti ad Idyll. II. 12. (nam loci indicium in hac collectione omiſſum eſt) adfertur, ubi legitur,

Τί δὲ κυπίδιον λεπτὸν λθυκὸν ἐπεία
Τῇ Θειᾷ εἰς τὰς τελέθας.

non εἰς τὰ τελέθας. ut vitioſe dederunt operae. ejusdem dramatis etiam mentionem facit Scholiaſt. ad Equit. vſ. 1010. ubi oraculi de Athenarum potentia, eam aliquando Aquilam in nubibus futuram, meminiſſe noſtrum ἐν Δαιταλεῦσι adnotat: qui locus non tantum collectores fragmentorum, ſed & Meurſii induſtriam praeteriit. Ex Νήσοις, ſive Inſulis, verſum e Suida & Polluce Lib. IX. Segm. 123. Λίξας ἀρ' ὥσπερ τὰ παιδία· ἔξιχ' ὦ φίλε ἥλιε protulit Florens Chriſtianus ad illuſtrationem loci e Veſpis vſ. 768. aliumque ex quarto fragmento, apud Stobaeum exſtante, ſic emendat Salmaſ. ad Solin. pag. 316.

Ὄψομ δὲ ζῶσ' σπυρίδιος τι ᾗ κίχλαις.

pro eo quod editum eſt,

Ὄψομ δὲ ζῶσαν, πυρίδιος τι ᾗ κίχλαις.

Fabulam iſtam Νήσους (quod tamen δρᾶμα ᾗ γνήσιον ſuſpicatur Pollux Lib. IX. Segm. 89.) edidit Ariſtophanes, ut Inſulanorum miſeram ſub imperio

perio Athenienſium conditionem populo huic ob oculos poneret, quorum lites dirimendas in urbem tranſtulerant, cum antea Athenienſium Neliarchi de iis ſtatuendi jus habuiſſent. vid. Caſaub. ad Athen. Lib. II. cap. 15. & ad Lib. IX. cap. 17. in fin. qui recte ἐν Νήσοις correxit pro Νήσαις, quod receperunt eruditi Pollucis interpretes ad Lib. VI. Segm. 45. eodem ſpectabant Comici noſtri Holcades, in quibus ingentem rerum copiam, quae ab Inſulanis iſtis in urbem Athenas deportabantur, licet ſub duro haberentur jugo, ad populum Atticum leniendum & mitigandum, in memoriam iis revocabat, vel cives ſuos hortabatur ad retinendum maris imperium, ut idem docet Caſaubon. ad Lib. III. cap. 12. ex Holcadibus iſtis fragmentum adfert Scholiaſtes ad Nubes vſ. 699. ex quo legendum,

Ἰὼ Λακεδαίμων· Τί ἆρα πίσῃ τήμερα;

non Τὰ ἄρα πίσῃ, ut in hac Fragmentorum collectione excuſum eſt. Sic ex Scholiaſte Berglerus ad Acharn. 119. adfert fragmentum ex iisdem Holcadibus, παῖδες ἀγένειοι, Στράτων. *pueri imberbes, Straton.* quo verſu vitiose in his Fragmentis editur, ἀγένειον φράτων. ſed in margine correctum eſt. Ex Comoedia etiam Γῆρας, *Senium*, qua depinxit ineptias ſenum inſtar juvenum laſcivientium, primum in his fragmentum eſt ex Athenaeo Lib. III. pag. 109. quod optime illuſtrant Bergleri noſtri notae ad Alciphron. lib. II. Epiſt. 2. init. a qua diverſa eſt alia Γηρυτάδης inſcripta, non Γυμπάδης, ut olim legebatur apud Polluc. Lib. IV. Segm. 181. quo nomine Ariſtophanes hanc fabulam ſcripſerat, Antiphani ab aliis perperam tributam. In priore enim Γῆρας de ſenectutis incommodis egiſſe, ex fragmentis ejus patere, ſed deinde inductos fuiſſe ſenes quosdam recoctos ſeu priori aetati reſtitutos, ſed fortuna ſua abuſos cuncta ex libidine patraſſe, cenſet Caſaub. ad Athen. III. cap. 25. ex eadem Γηρυτάδῃ in Fragmentis his neglectus eſt locus Scholiaſtae Sophocl. ad Electr. 283. ubi ad illa verba ὃ δύσθεον μίσημα, adnotat: ἡ παῖζα Ἀριστοφάνης παρώδησεν ἐν Γηρυτάδῃ. Ex Πελαγρῆς etiam, ut ubique cum Meurſio & Jungermanno ad Polluc. VII. Segm. 105. non Πελασγῆς, ſcribendum probant ipſa fabulae illius fragmenta, verſus hos ſic adferunt Scholia ad Veſpas vſ. 1231.

Ὁ μὲν ἤδη Ἁρμήτιον λόγον τοῖς Μυρρίνοις,
Ὁ δ' αὐτὸν ἀνάγκαζεν Ἁρμόδιον μέλος.

male enim in Fragmentorum Sylloge, Ὁ δ' αὐτὸς ἀνάγκαζεν &c. & hanc Scholiaſtae lectionem probaſſe videtur Berglerus ad Veſp. vſ. 1220. nam vertit, *Iſte autem jubebat eum canere carmen Harmodii.* ubi quae de Harmodii melo, & ſcoliis ſeu carminibus convivialibus erudite notat, con-

ferenda cum animadverſionibus Caſauboni ad Athen. Lib. XV. cap. 14. Μυρρίνην vero ſcribendum cum litera majori; nomen enim eſſe celebris apud Graecos meretricis, quod Scholiaſtae Ariſtoph. ad Plutum vſ. 149. pro corrupta ſcriptura Πυῤῥίνη reſtituit, conſtare illi, qui paullo familiariorem cum meretriculis antiquae Graeciae conſuetudinem habuerit, venuſte obſervat Cel. Hemſterhuſius. Praeterea animadverti etiam meretur, fragmenta nonnulla inter deperditarum reliquias relata, quae nunc in aliis Comoediis ſuperſtitibus exſtent, vel ex ſecundis Fabulis amiſſis adferri, quae in primis occurrant. e multis ſufficiat verſus, qui hodie exſtat in Thesmoph. vſ. 640. Σκάφιον ξύν μ' ἤτησεν· ἡ γὰρ ἦν ἀμίς. & tamen a Polluce Lib. X. cap. 9. in fin. producitur tamquam ex Ariſtophanis Polyido, unde inter illius dramatis fragmenta hic quoque legitur, ſed pro Ξύν μ' a Polluce adferri Ξένυλλ' ἤτησεν, meliori certe lectione, ut Xenylla ſit proprium feminae nomen, praetulit Kuſterus. quod Biſeto etiam placuiſſe, notavit Jungermannus. Huc refer fragmentum ex Thesmophoriazuſis ſecundis, ſervatum ab Athenaeo Lib. I. pag. 29. quodque ita ſcribendum eſt:

Οἶνον δὲ πίνειν οὐκ ἐάσω Περάνιον,
Οὐ Χίον, ἡ Θάσιον, ἡ Πεπαρήθιον,
Οὐδ' ἄλλον, ὅστις ἐπιγύρᾳ τὴν ἰμβόλον.

ubi ἰμβόλον dici ab Ariſtophane nervum, quem τελίμβολον vocat in primis, quae nunc exſtant, Thesmophoriazuſis, monet Berglerus ad Aves vſ. 1256. earum enim ſecundam periiſſe, & ſuperſtitem hodie eſſe primam videbis apud Mauſſac. ad Harpocr. in πύλαι, Hemſterh. in Addend. ad Polluc. pag. 1040. & G. d'Arnaud Animadv. Critic. ad Hephaeſt. cap. 25. in quam plurima ex Cratini Ἐμπιπραμένοις tranſtuliſſe Ariſtophanem, ex Clemente Alexandrino teſtatur Meurſius in Biblioth. Attica. Sed quod magis ad rem facit, Athenaeus Lib. IV. pag. 171. verſum, qui nunc in ſuperſtite ſecunda Nubium Comoedia legitur vſ. 1200. profert tamquam ἐκ ταῖς πρεσβείαις Νεφέλαις. quod notandum indicavit Berglerus, quia idem ille exſtat in poſterioribus, quas habemus, Nubibus. Ut vero haec melius intelligantur a Muſarum ſtudioſis, ſciendum eſt, inter dramata Ariſtophanica, quod vel ex Indice eorum Fragmentis praefixo patet, nonnulla eſſe, quorum prima & ſecunda a veteribus memoretur edito, ut Αἰολοσίκων πρῶτος & δεύτερος, Thesmophoriazuſae, Nubes, Pax, & Plutus: ſaepe enim fabulae, quae prima commiſſione populo minus placuerant, ad incudem revocatae denuo in ſcena exhibebantur, quod dilucidius adpareret, ſi alicujus ex iſtis Comoediis duplex hodie ſupereſſet exemplum, ut animadvertit Cel. Hermſterh. ad Plutum pag. 280. Tales autem limatiore cura perpolitas & recentatas fabulas vocabant Δισκεθὰς, vel Ἐπιδιασκευασμένα

μένα δράματα, etiam ſi idem retinerent nomen, vel diverſum iis inponerent, quales Epicharmi, Antiphanis, & Diphili laudantur; ſi vero utrique fabulae nomen maneret commune, diſtinctionem addebant prioris & poſterioris dramatis: ut ſunt πρώτη & δευτέρα Nubes & Thesmophoriazuſae, Pax prima & poſterior, Plutus primus & ſecundus, quales Eupolidis Autolycus prior & ſecundus, Archippi Amphitryo prior & poſterior, & inter Tragicos Euripidis Hippolytus uterque, & Phryxus, ut docuit Caſaub. ad Athen. Lib. III. cap. 26. Thesmophoriazuſas vero primas & ſecundas perperam olim inter Criticos veteres Demetrius Troezenius diverſas faciebat, cui priores Θεσμοφοριάζουσαι, *feſtum Cereris celebrantes*, poſteriores Θεσμοφοριάσασαι, *quae feſtum Cereris celebrarunt*, inſcribendae videbantur, cum altera fabula prioris tantum emendatio ſeu cura ſecunda fuerit, non vero diverſum drama. vide eumdem Caſaub. ad Lib. I. cap. 23. cujus hac de re obſervationem totam, iisdem verbis transſcriptam, ſuam fecit S. Petitus Lib. I. Miſcell. cap. 13. unde non opus eſt cum Cel. Fabricio in Indice Comoed. Ariſtoph deperditarum, titulum hujus fabulae inſcribere Θεσμοφοριάζουσαι *ſive* Θεσμοφοριάσασαι. neque melius Schottus in Catalogo fragmentis praemiſſo, Θεσμοφοριάζουσαι, *Feminae Cereris feſtum celebrantes.* Θεσμοφοριάζουσαι δεύτεραι, *ſecundae, quae Cerealia celebrarunt.* nam in altero praeſtitiſſet cum Demetrio, Θεσμοφοριάσασαι. Sed ſimplici titulo inſcribendae ſunt Θεσμοφοριάζουσαι, & Θεσμοφοριάζουσαι δεύτεραι, quia prioris dramatis tantum δεύτεραι φρουτίδες fuerunt Thesmophoriazuſae ſecundae, quae interciderunt, inter quarum fragmenta id quod in hac collectione ex Clemente Alex. & Polluce primum obtinet locum, de mundo & ornatu muliebri, admodum inſigne eſt, & cujus verſibus depravatis ingenioſe emendandis Salmaſius aliique optimam collocarunt operam. vide Trilleri Obſerv. Critic. cap. XV. pag. 408. Recte vero de Ariſtophanis Heniocho dubitat Coddaeus, quo nomine Comoediam ſcripſit quidem Menander, ſed non Ariſtophanes, cum cujus fabula forte confuſum fuit Comici Heniochi nomen, cujus fragmenta nonnulla habet Hertelius pag. 598. & ſeqq. & dramata ejus recenſet Fabricius Bibl. Gr. Lib. II. cap. 22. pag. 764. qui proinde in Catalogo Comoediar. deperd. pro Ἡνιόχῳ apud Pollucem Lib. X. Segm. 119. ſcribendum cenſuit ἢ Νιόβῃ. ut a viris doctis illic reſtitutum eſt. neque eam ceteris adnumerat Meurſius. Male tamen Ariſtophanis Αὐλόλυκον idem Coddaeus ſuſpicatur potius Eupolidi tribuendam, cum Erotiani & Scholiaſtae loca a Meurſio in Bibl. Attic. exhibita doceant Ariſtophani fabulam hanc adſerendam eſſe: a quo in ſeriem Comoediarum deperditarum etiam conjectae ſunt Σίσυφοι, ex Scholiaſte ad Veſp. vſ. 74. quas

in

in hac collectione omisit Coddaeus. Sed & alio modo in titulis Comoediarum Aristophanis, quae interierunt, peccatum aut haesitatum fuit. Nam quod in Indice earum occurrant Δεάματα, ἡ Νιόβη, ut apud Pollucem d. l. & Segm. 166. 185. tamquam titulus huc ab auctore fuisset inditus, *Fabulae*, *vel Niobe*; sciendum est, ne id alicui inponat, verissimam esse maximi in his rebus arbitri Casauboni observationem ad Athen. Lib. VII. cap. 14. fabulas olim quasdam Aristophanis, aut ei saltem adtributas, saepe praeter proprium sibi titulum communi Δραμάτων titulo a Criticis fuisse laudatas, vel etiam simpliciter adferri Aristophanem ἐν Δράμασι, sine ulla Comoediae ipsius mentione adjecta aut expressa. non enim a Poëta ipso sic nominatae fuerant, sed a Criticis, qui illius fabulas recensuerant, earumque didascalias confecerant; & quatuor olim Fabulae inter Aristophanicas fuerunt, Niobe, Centaurus, Insulae, Poëtis, de quarum vero auctore dubitabant, quamquam de Centauro res minus incerta erat. Hae vero quia adjungi & una conpingi solebant veris & genuinis Aristophanis Comoediis, inde quia in unum conjectae fuerunt corpus, nomen iis inditum ΔΡΑΜΑΤΑ. & hinc obtinuit, ut sic laudarentur, Δράματα, ἡ Νιόβη, Δράματα, ἡ Κένταυρος, Δράματα, ἡ Νῆσοι, & ita porro; non vero, quod singulis istis nomen Δραμάτων ut titulum duplicem inscripserit Aristophanes. Quod autem in Indicem Comoediarum deperditarum non relatae sint Aristophanis Ποάσεις, factum puto, quia Coddaeus eas in Fragmentis adtribuerit Phrynicho vel Eupolidi, permotus auctoritate Pollucis Lib. IX. 31. de quibus Phrynichi Ποασίαις vide Casaub. ad Athen. Lib. III. cap. 27. Sed quid vetat, quo minus utrumque Poëtam ejusdem tituli Comoediam scripsisse statuamus? Saltem Aristophanis Ποασίαι olim exstitisse, clare indicant verba Scholiastae ad Aves vs. 1297. si connectantur cum iis, quae ex alia Comici fabula Περιαγῆ adfert: sic enim ille, ἀλλοῖ δὲ τοῦτο Ἀριστοφάνης ἐν Περιαγῆ. Χρησὸν μὴ χεῖ Μυδίαν ἐστυμεκόπον· λέγει δὲ ἐν Ποασείαις ὁ αὐτὸς, ὡς ἡ θεὸς ἀλίκλωρος αὐτῷ ἐσπυδακότος. ubi audiendum opinor Meursium, in titulo alterius dramatis emendantem, ἐν Περιαλγεῖ, *vehementer dolente*, non Περιαγῆ. Idem quoque dicendum de Aristophanis Πόλεσι, e quibus Coddaeus fragmenta nonnulla exhibet, sed ita ut Philyllio tribuendas conjiciat, quas in suo Catalogo omisit Schottus; & Meursius, qui recte inter dramata Philyllii eas recensuit Lib. V. Biblioth. Attic. p. 1590. quamvis enim fluctuet Athenaeus, dum uno in loco vel Philyllio vel Phrynicho vel Aristophani adscribit, alibi tamen sine ulla haesitatione laudat Φιλύλλιον ἐν Πόλεσι. & sic Polluci tribus quatuorve locis sine alterius auctoris indicio, Lib. VII. Segm. 108. & 110. & Lib. X. 58. 126. vide Casaub. ad Athen.

Lib.

Lib. III. cap. 9. circa fin. ubi nomen Philyllii indubitata emendatione reſtituit Clementi Alexandr. apud quem mendoſe dicitur Φιλύλι. nec melius Φιλλύλι in Codicibus Pollucis, aliterque etiam confunditur ſaepe cum Phyllio, vel Philyrio. vid. Jungerm. ad Polluc. Lib. VII. 10. Segm. 32. Kuhnium ad Lib. X. 14. Segm. 58. Cl. Hemſterh. ad Ariſtoph. Plutum pag. 57. & Kuſter. ad Aves vſ. 1568. Eupolidis etiam Πόλεις ab Athenaeo, Polluce, aliisque ad partes ſaepe vocari, ex Indice ejus dramatum apud Meurſium & Fabricium conſtat. vid. Caſaub. ad Athen. Lib. IX. cap. XI. unde notanda eſt non levis hallucinatio Interpretis Pollucis ad Lib. II. cap. 4. Segm. 77. qui vertit *Eupolidis librum de Urbibus.* non aliter ac ſi ſimile fuiſſet Stephani Byzantini Operi de Urbibus, quum drama poëtae Comici fuiſſe, vel unicum illud inſigne doceat fragmentum, in quo emendando Salmaſius, Jungermannus, & Kuhnius valde laborarunt ad ejusdem Pollucis Lib. X. cap. 53. Segm. 192. In eodem Comoediarum Catalogo his Fragmentis praefixo advertit me alterius Fabulae deperditae titulus, ita a Schotto exhibitus, Σκηναὶ καταλαμβάνουσαι, *Tentoria incautos opprimentia.* quae verba ne ſagaciſſimus quidem aruſpex divinando adſequetur, aut explicabit, quid ſint *tentoria, quae incautos opprimant.* quod cum abſurdum deprehenderent, addiderunt cum aſteriſci ſigno, *quidam* Σκηνὰς καταλαμβάνουσαι, *tentoria ſibi deſignantes.* Neſcio quos intellexerint per illos *quosdam.* Sed id ſcio, primum Caſaubonum ad Athen. Lib. IV. cap. 20. optime monuiſſe ſic inſcribendum eſſe Σκηνὰς καταλαμβάνουσαι, *mulieres locum ad tentoria ſua occupantes.* ut σκηνὰς καταλαμβάνειν dicuntur, qui locum tentoriis ſuis defigendis occupant in foro ac viis publicis. quotiescumque igitur apud Pollucem, Athenaeum, Heſychium, aliosque laudatur hoc drama, inſcribendum Ἀριστοφάνης ἐν Σκηνὰς καταλαμβανούσαις, non ἐν Σκηναῖς. vide Mauſſac. ad Harpocration. in Δύμαιχος. & Hemſterh. ad Polluc. Lib. X. cap. 19. Segm. 67. ubi conjicit Ariſtophanem in hac fabula perſtrinxiſſe turbas & diſcurſus mulierum, quae ſcenas erant occupaturae, aliaque eo ſpectantia inmiſcuiſſe. Perperam quoque Coddaeus fragmentum illud unicum ex Κώμοις, Διίφθορας τ' ὄχον ἡμᾶς; tamquam a ſolo Ammonio in Διίφθας ſervatum exiſtimavit, quum producatur etiam a Moſchopulo in Syllogе Diction. Atticarum, cujus locum habet Graevius ad Luciani Soloeciſt. p. 733. & quod intempeſtiva emendatione inſcribendum eſſe cenſuerit ἐν Ὥραις, id merito rejecit Valckenarius tamquam temerarium, quia Ammonius plures verſavit libros, quorum ne nomen quidem apud alios offendis: licet in Indice Auctorum, a Scholiaſte Ariſtophanis laudatorum, in fine editionis Kuſteri, nulla inveniantur fragmenta ex Κώμοις Ariſtophanis. Quid-

* * * *

quid

quid ſit, ad idem forte drama, ex quo Ammonius & Moſchopulus illud fragmentum adferunt, conjicere liceret, ſpectaſſe etiam ῥῆσιν illam, in hac Fragmentorum collectione omiſſam, quam ex deperdita ſed incerta Ariſtophanis Comoedia idem habet Ammonius in ὑπάγειν, Ἐγὼ δὲ ὑπαίρω τὸ ὄρκον. ubi verillime Valckenarius in egregiis ſuis Animadv. Lib. II. cap. 15. p. 219. emendat, Ἐγὼ δ' ὑπερῶ τὸ ὄρκον, *Ego vero praeibo verba jurisjurandi.* Ad Ὧραι autem Ariſtophanis quod adtinet, (quo titulo fabulam Anaxilae, vel Anaxilai, memorat etiam Suidas in μᾶλλον) in iis introductos fuiſſe Deos tempeſtatum anni auctores, eosque inter Aeolum, qui Athenienſibus minabatur, poſſe ſe per breve tantum tempus flantem omnem iis felicitatem adimere, notat Caſaub. ad Athen. Lib. IX. cap. 3. pag. 406. Sed ſi liceat in argumentis deperditarum Comoediarum divinandis liberiore conjectura, ut certe licet, uti, forte Horas inſcripſit Comicus, quia Athenienſes eas colebant ut Numina, unde & moris apud illos annui erat, pompam Soli & Horis ſimul ducere, iisque ſacrificare. vid. Cel. Hemſterh. ad Scholiaſt. Pluti pag. 390. vel potius, quia Horarum maxima erat obſervatio coenae gratia, unde & ſervos ὡρολογικὰς ſive ὡροδείκτας habebant, qui coenae horam adnuntiabant, ut ipſe obſervat Caſaub. ad Athen. Lib IX. cap. 17. Argumentum igitur fabulae fuerit fortè in paraſitos eſurientes, quibus venter ſolarium eſt, ut in verſibus Plauti apud Gellium Lib. III. cap. 3. ſive quibus ſtomachus ſuo tempore epulis inhians horam coenae admonet: quo facit elegantiſſimum Menandri fragmentum ex Ὀργῇ, quod adfert Scalig. ad Manil. pag. 229. ubi prolato ex Ariſtophanis Γηρυτάδῃ fragmento docet jam illius tempore & ſerius horologia fuiſſe in Graecia, horasque in iis notatas & computatas, ne coenae conditae deeſſent. licet diſſentiat ab eo Salmaſ. ad Solin. pag. 446. & 447. qui fragmentum illud ex Γηρυτάδῃ longe aliter etiam conſtituit & emendat. Id vero certum, Cratini Ὧραις, a Polluce, Suida, Harpocratione, aliisque ſaepe laudatas, valde diverſas fuiſſe ab his Ariſtophaneis, quas tamen iis ſimiles ſtatuiſſe videtur Coddaeus; nam illarum titulus fuit Πυλαίαις Ὥραις. ut idem docet Caſaub. ad Lib. IX. cap. 4. Nelcio etiam unde Coddaeus inter deperditas Comoedias retulerit Fabulam ἐν Ταύροις, & inde apud Fabricium recenſeatur Comoedia Σκύθαις, ἢ Ταύροις: nam, ut omittam, quod ab aliis notatum eſt, verſum ex fictitio illo dramate prolatum a Polluce Antiphani adſcribi, a nullo veterum, quod ſciam, Ariſtophanis Tauri laudantur. Originem errori forſitan dederint corrupta Heſychii verba, ut olim legebantur in excuſis codicibus, quibus Canterus vel Coddaeus uſi fuerunt; perperam enim in voce ὁ γὰρ ἀχάϊος edebatur vulgo, ὃς ἐν Δράμασιν ἦκε Ταύρῳ. ſed veriſſime emendari juſſit

Meur-

Meurſius in Biblioth. Attica, ἢ ἐν Δράμασιν, ἢ Κεπαύρῳ. illa vero Comoedia aliquando ἐν Κεπαύροις audit, ut apud Polluc. Lib. VIII. Segm. 24. unde ex vitioſa iſta ſcriptura conflari etiam potuit titulus ἐν Ταύρῳ vel ἐν Ταύροις. Similiter inter ſpuria Comici noſtri dramata referendae ſunt Φιάλαι, pro quibus apud Harpocrationem e Suida recte idem Meurſius Νιφίλαι repoſuit, quod extra omnem dubitationem facit non tantum vox ξυσὶς, de qua uterque agunt, ſed & verſus ipſe a Suida prolatus, qui nunc legitur in Nubibus vſ. 70. Male tamen a Meurſio in cenſum Ariſtophanis Comoediarum relatae ſunt Βοηθοὶ, quae Ariſtomeni tribuuntur a Scholiaſte ad Acharn. vſ. 3. ubi ex iis adfert partem verſus, ita ut apud Suidam & Phavornium quoque exſtat, ſed quem notavit Kuſterus integrum produci a Macrobio, in cujus ed. Londin. 1694. male pro Βοηθοῖς legitur Μύθοις. Sic & aliae Ariſtomenis & Ariſtophanis Fabulae fuerunt confuſae: nam ex hac Fragmentorum collectione eliminandae ſunt Γήπες, quas a Pollucе adſcribi Ariſtomeni notat Caſaub. ad Athen. VII. 9. & vide Mauſſac. ad Harpocrat. in Φοείης, qui de utraque hac Ariſtomenis fabula illic meretur legi, & Reineſ. Lib. III. Var. Lect. 3. cujus verba adpoſita ſunt in notis ad Polluc. VII. 211. ubi pariter Ariſtomenes ἐν Γήπαι quum laudatur, in Cod. MS. Falkenb. Ariſtophanis nomen male exhibetur. Perperam quoque Coddaeus pro Ariſtophanis Διοναύαγῳ, *Jove naufrago*, conjecit legendum Διοὺσῳ. pro quo alii praeferunt Διονυσίῳ. illud enim Ariſtomenis ejusdem drama eſſe videbis apud Caſaub. ad Athen. Lib. XIV. cap 17. & Jungerm. ad Polluc. Lib. III. Segm. 150. qui tamen apud eumdem Lib. X. Segm. 33. ubi Ariſtophanes ἐν Διοναύαγῳ laudatur, Antiphanis nomen ſubſtituendum ſuſpicatur, & in epigraphe fabulae Kuhnius corrigendum cenſebat Δὶς ναύαγῳ, *bis naufrago*, quod licet acutum laudet Cel. Hemſterhuſius, recipere tamen merito dubitavit. ſimiliter Archippi Ναύαρχοι & Ποίηαι male ad Ariſtophanem a nonnullis relatas fuiſſe indicat Meurſ. in Biblioth. Attica. Quod autem Berglerus in notis ad Veſpas vſ. 9. exiſtimet Ciceronem Lib. II. de Legg. cap. 15. illis verbis: *Novos vero Deos, & in his colendis nocturnas privigilationes, ſic Ariſtophanes, facetiſſimus Poëta veteris Comoediae, vexat, ut apud eum Sabazius & quidam alii Dii peregrini judicati e civitate ejiciantur*, reſpicere ad quamdam Comoediam deperditam, quod & Turnebus illic notavit, in dubium vocari poſſit, an non eumdem illum e Veſpis locum in animo habuerit, cum Sabazium Deum, ſeu Bacchum, ridiculi cauſſa vocet, & de barbaro ac peregrino deo interpretetur Scholiaſtes. Ciceronem tamen arbitror reſpexiſſe potius ad locum in Avib. vſ. 874. ubi Scholiaſtes de Sabazio

adfert Comici noſtri fragmentum ἐν Ὥραις; Τὸν Φρύγα, τὸν αὐλητῆρά, τὸν Σαβάζιον. Fruſtra vero in his Fragmentis quaeras illud, quod ex Euſtathio ad Homer. Il. A. p. 148. ed. Rom. profert Bergler. ad Thesmoph. init. Πύθι χλιδὰν πίνᾳ ἄπια φαίνῃ. eumdemque apud Harpocrationem in ἄπια verſum exſtare notavit. ubi vide Mauſſacum. neque hic invenias illud quod ex Comoedia incerta profert Scholiaſtes, & ex eo Berglerus, ad Equit. vſ. 137.

Ὦμαι δ' ἐγὼ τὸ Κυκλοβόρου καπίνας.

notatque Scholiaſtes Cycloborum Atticae torrentem eſſe. omiſſum hic etiam video fragmentum illud ex Cocalo, quod exſtat apud Harpocrat. in πώμαλα,

Δοιδοῖα τὶς ἐκίνει' ὑμῖν πώμαλα
Οὐδὲν ἧττον ἡδονῆς.

quod collocandum eſt poſt fragmentum quartum ex Suida in πώμαλα exhibitum. penultimum vero ex eadem Fabula ſic concinnavit Kuhnius ad Polluc. VII. Segm. 162.

—— κοφίνους δὲ λίθων
Ἐκέλευεν ἡμᾶς ἐπὶ τὸν κέραμον.

longe aliter, ac in Fragmentorum collectione editum eſt. Similiter inter fragmenta ex Λημνίαις duo deſiderantur, ex Meurſii Bibliotheca Attica ſupplenda, quorum unum habetur apud Suidam in ψαμμακοσιαγάργαρα, ubi ex Lemniis Comici noſtri hic occurrit verſus,

Ἀνδρῶν ἐπάκλων πᾶσα χάργαρ' ἑστία.
Viris externis tota abundat domus.

quem eodem modo adfert Phavorinus in illa voce: ſed apud Scholiaſtem ad Acharn. vſ. 3. recte legitur πᾶσα χάργαρ' ἑστία. licet in editione Kuſteriana χάργαρ' ἑστία. Ceterum pro ἐν Λημνίαις apud Scholiaſtem ad d. l. habetur ἐν Λίμναις, apud Suidam Λήμναις, ſed apud Phavorinum Λιμνίαις. quod propius accedit ad veram lectionem Λημνίαις, ut e Meurſio notavit Kuſter. ad Suid. & Ariſtoph. ſic apud Pollucem VII. 31. 139. Ἀεισυφάμης δὲ ἐν Λήμναις εἴρηκε ἡ ναυφύλαξ. ubi in MSS. Λίμναις. ſed recte Kuhnius Λημνίαις. non enim dubitare debebat Jungermannus, an Λημνίᾳ & Λίμναι alia eſſent dramata, quum tantum diverſa codicum ſit ſcriptura. ut apud Ammonium in Τύραννον pro Ἀεισυφάμης ἐν Λημνίαις in vett. Edd. ἐν Λιμνίαις haberi notavit Cel. Valckenarius. Ex iisdem Lemniis fragmentum quartum e Suida ſic exhibet haec Canteriana collectio:

Τὴν χαπίσκην Δαίμονα, ἢ τῶν θερμῶν ἐσθ' ὁ βωμός.

ſed

ſed quem verſum ſesquipedalem melius in duo hemiſtichia diſpoſuit Meurſ. in Bibl. Attica,

—— —— τὸν᾽ κραπίστιον δαίμον᾽, ἢς
Νῦν θεσμὸς ἰσθ᾽ ὁ βαμός. —— ——

alterum ex iisdem Lemniis de Doriallo, in Heſychii loco indicatum, apud quem pro Δοξύλλου correxit Δοριάλλου, his quoque fragmentis inſerendum eſt,

Αἳ μὲν γναῖκες τ᾽ Δοριάλλοι φεάγνυν.

qui exſtat etiam apud Scholiaſt. ad Ranas vſ. 519. porro locum ex Tageniſtis neglexerunt Collectores horum fragmentorum reſpici a Scholiaſte ad Equit. vſ. 642. ἐπιχῶς δὲ εἶπεν ἐν Ταγηνισταῖς εἶπεν ἀφύη. ἐν ἄλλοις δ᾽ ἀεὶ πληθυντικῶς. τὰς ἀφύας. verſum enim, quem in animo habebat, ſervatum debemus Athenaeo Lib. III. pag. 96. Ἄλις ἀφύης μοι· ὠδακτίασμαι γὰρ τὰ λιπαρά. quem tamen a Scholiaſte Comici ad Acharn. 640. aliter adferri monuit Berglerus, quippe qui ὠδακτίασμαι γὰρ ἰσθίων habet; ſed illum eo modo a Scholiaſte iſto produci, quo ſaepe Grammatici veteres ſuis verbis adjectis, vel contra omiſſis auctorum ipſorum verbis, eorum λέξεις corruperunt, ſervata tantum ſententia, videbis apud Caſaub. ad Athen. Lib. III. cap. 16. quemadmodum fragmentum ex Babyloniis, quod eſt apud Ammonium in χολάδες (non χολάδες)

Ἡ βοϊδαείαν τις ἀπίκλειεν ζωχθ·
Χολίκαν ἐπιθυμῶ.

a Moſchopulo etiam adferri, ſed voce ζωχθ· omiſſa, notat Celeberrimus Valckenarius. pro Ἡ βοϊδαείαν Coddaeus vel Canterus, vetuſtas Ammonii editiones ſecuti, Ἡ βοιδαείαν dederunt. Iidem quoque Grammatici, quando loca ex deperditis Comoediis indicant tantum, mentionem facientes rei, de qua agatur, non autem verba ipſa proferentes, ingenioſis virorum doctorum conjecturis locum dederunt verſus ipſos divinandi: quale eſt illud, cujus ex Ariſtophanis Amphiarao indicium facit Heſychius, quod in hoc quoque fragmentorum ſyntagmate praeteritum fuit: Φησὶ δὲ Ἀριστοφάνης ἐν Ἀμφιαράῳ θυγατέρα εἶναι Ἰασοῦς unde verſum, quem innuit Grammaticus, ita conſtituendum ex perſona Amphiarai filiam Jaſo ſic adloquentis; Ἄλλ᾽, ὦ θύγατερ, ἐλεξά τοί σοι σοφωτέρως, conjecit Cel. Hemſterhuſius ad Plutum pag. 233. Denique quam neceſſe eſſet illi, qui cum cura fragmentis his operam ſuam collocare vellet, ſingula Auctorum ipſorum loca, unde producta notantur, conferre, & ex iis vitioſa & corrupta caſtigare, unico tantum, ut innumera taceam, defungar exemplo ex noſtri Phoeniſſis, epigraphe a Tragicis deducta, ut ſaepe Comici ſolebant Tragoediarum titulos ſuis Fabulis inſcribere,

bere, & ſoccis aptare argumenta cothurni, ſive joci cauſſa, ſive ut cachinnis exponerent illarum Tragoediarum auctores, unde veroſimile ſit, hoc dramate Ariſtophanem perſtrinxiſſe Phoeniſſas Euripideas; eodem modo ut in Polyido traduxiſſe Sophoclis Tragoediam pari titulo in ſcena exhibitam, obſervat idem Hemſterh. ad Polluc. Lib. IX. cap. 8. Segm. 130. Primum igitur, quod de Phoeniſſis Ariſtophanis in hac Canteriana ſylloge occurrit fragmentum ex Athenaeo, tale eſt,

Ἔχε τ᾽ αρᾶτον πάντων ἴφυα φῦσαι,
Εἶθ᾽ ἑξῆς τὰς χραναὰς ἀκαλήφας.

ſed ſi Athenaeum ipſum inſpiciamus Lib. III. cap. 12. pag. 90. ubi de ἀκαλήφῃ marina intelligit, videbimus hoc modo proferri; Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις ὕπως. ἴχε, τὸ πρῶτον πάντων & ſeqq. quae ſic diſtinguit Caſaubonus, Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις· ὕπως. ἴχε τὸ πρῶτον &c. diſtinguendum tamen & legendum quis opinetur, Ἀριστοφάνης ἐν Φοινίσσαις ὕπως ἴχῃ, vel potius ὕπως ἴφῃ, ut ἴφι ſcripſerit librarius, quomodo ubique fere locis poëtarum adductis Athenaeus praemittit, ὕπως ἴφῃ, ὕπως φησὶ, vel ſim. Forte igitur initium fragmenti conſtituendum eſt, ita ut ab ipſo Athenaeo profertur Lib. II. pag. 62. ubi de planta accipit,

Τὸ πρῶτον πάντων ἴφυα φῦσαι,
Εἶθ᾽ ἑξῆς τὰς χραναὰς ἀκαλήφας.

ut verba depingant hominem ex iracundia ſubita primo incaleſcentem ac tumidum, ſeu ἴφυα vel bulbos gignentem, ſed deinde ἀκαλήφας, ſive urticas producentem, hoc eſt aſperiora minantem, ut χραναὰς ἀκαλήφας dicat, quomodo in Veſpis vſ. 879. Καὶ παυσάμενος τ᾽ δυσκολίας Ἀπὸ τ᾽ ὀργῆς Τὴν ἀκαλήφην ἀφελέσθαι. quae optime vertit Berglerus, *Et depoſita aſperitate ab iracundia ſua demat urticam.* hoc eſt, ut in notis exponit, *ab ira mordacitatem & aſperitatem demat.* Quod vero illic Scholiaſtes pro Ariſtophane in Phoeniſſis laudet Cratetem in cognomine dramate, ubi ἀκαλήφης mentionem faciat, & ex illo loco Meurſius Crateti Phoeniſſis adtribuerit in Biblioth. Attica, non adſentiebatur Cel. Duckerus in volumine MS., quo continebantur ejus notata ad Fragmenta Scriptor. Graecor. & praecipue Poëtarum, unde hoc mecum communicavit amiciſſimus Roëllius, ac proinde vel Comici noſtri nomen ſubſtituendum, vel pro Κράτης legendum Στράττις putabat; non enim ex uno iſto Scholiaſtae loco ſtatui poſſe Cratetem auctorem eſſe dramatis, cui Φοινίσσαι inſcriptae fuerint, arbitrabatur. quod ultimum praeferendum opinor, quia vulgatae veſtigia propius premit. Certe Strattidis Phoeniſſas a Suida, Polluce, aliisque

ſaepe

ſaepe laudari, patebit ex Indice Fabularum illius Comici, quem digeſſerunt eruditae & laborioſae manus Caſauboni ad Athen. Lib. VII. cap. 23. & Joh. Meurſii in Biblioth. Attic. Lib. VI. pag. 615. Quoniam vero de hoc ipſo Ariſtophanis fragmento egregia ejusdem Duckeri obſervatio, quam inſeruerat notis ſuis ad Equites vſ. 420. in hac editione cum innumeris aliis, me invito, omiſſa eſt, coronidis loco eam hic ſubjiciam: „ Verba „ Ariſtophanis e Phoeniſſis ita laudat Athenaeus Lib. III. pag. 90. Ἔχε „ τὸ ῥῶτον πάντων ἴφυα φῦναι· εἶθ' ἑξῆς τὰς χραναὰς ἀχαλήφας. Suidas in „ ἀχαλήφη· Εἰκὸς δή πω ῥῶτον ἁπάντων φῦα φῦναι, Καὶ τὰς χραναὰς ἀχαλήφας. „ Kuſterus putat anapaeſtica eſſe, & ita ordinat, —— ἴφυα φῦναι Εἰκὸς „ δή πω ῥῶτον ἁπάντων Καὶ τὰς χραναὰς ἀχαλήφας. Mihi in his nihil videtur „ tentandum: nam quod Athenaeus ait εἶθ' ἑξῆς, ſuſpicionem ingerit, „ non cohaeſiſſe inter ſe haec fragmenta. nam illa εἶτα ἑξῆς, plerumque „ dici ſolent, cum ſignificatur, quibusdam interjectis ea quae ſequuntur „ fuiſſe ſcripta. Quia tamen Athenaeus etiam Lib. II. pag. 62. eamdem „ ῥῆσιν, ſed omiſſis illis, quae ſunt in principio, ἔχε τὸ, ex Ariſtophanis „ Phoeniſſis adſert, iisdem verbis adjectis, dubito an potius illa ſint poë- „ tae quam Athenaei: quod ſi eſt, multo minus tentandus eſt is ordo, „ quem volebat Kuſterus apud Scholiaſt. ad Veſp. vſ. 879. laudatur Cra- „ tes Φοινίσσαις, qui de ἀχαλήφῃ egerit. Credo legendum eſſe Ἀριστοφάνης: „ nam nec Cratetem Phoeniſſas ſcripſiſſe invenio, & Ariſtophanem in „ Phoeniſſis de ἀχαλήφῃ egiſſe, conſtat e Suida h. v. & Athenaeo l. l. „ ubi & Caſaubonus videtur in hoc Scholiaſtae loco pro *Crates* legiſſe „ *Ariſtophanes*. Propius quidem ad vulgatam illius loci ſcripturam con- „ veniret Στράτις Φοινίσσαις. nam & Strattin Φοινίσσας ſcripſiſſe, ex Athe- „ naeo & Polluce conſtat. Sed quia de ἀχαλήφῃ nullum hujus teſtimo- „ nium laudatur, probabilius videtur reponere ibi Ἀριστοφάνης, cujus ver- „ ba Suidas & Athenaeus laudant. Addit Scholiaſtes de ἀχαλήφῃ mari- „ na egiſſe Theophraſtum ὡς ἑδώδιμον Φυτικῶν. Theophraſtus quidem Lib. „ VII. Hiſt. Plant. c. 7. agit de herba ἀχαλήφη, *urtica*, quae huc non „ pertinet. nec video quomodo ὡς Φυτικοῖς de piſce marino e genere oſtreo- „ rum agi potuerit. Sed fuerunt forte in libris de Cauſſis Plantarum, „ qui Φυτικὰ plerumque adpellantur. & potuit propter ſimilitudinem no- „ minis in ejusmodi libro etiam marinam ἀχαλήφην memorare. Kuſterus „ apud Suidam recte correxit Φυτικῶν, pro Φυσικῶν, qui error ſaepe etiam „ in aliis admiſſus. vid. Meurſii Theophraſt. pag. 640. Tom. X. Antiq. „ Graec. & Menag. ad Diog. Laërt. V. 46. a quibus etiam hic locus Scho- „ liaſtae laudatur. " Haec Duckerus. ex quo ſolo ſpecimine adparet, male illius notis, ipſique adeo Ariſtophani, conſultum fuiſſe, nimiarum in-

inpenſarum praetextu reſciſſa & mutilata centeſima fere optimarum animadverſionum parte, tam ad poëtam ipſum, quam ad ejus Scholiaſtem, ut conſtaret prolixius, ſi pro libata hac parca promulſide ac guſtu, ſobrie & maligne nimis miniſtrato, integriora & lautiora fercula harum deliciarum cupidis adponerentur.

Sed quia haec & plura ſimilia, quae ad Fragmenta deperditarum Ariſtophanis Comoediarum obſervari poſſent, longius nos avocarent, quam Praefationis ratio pateretur, ſufficiant iſta levia, ut fateor, & tenuiora ſpecimina, eo inſtituto a me prolata, ut aliorum eruditam induſtriam acuerem & excitarem ad majora tentanda ac perficienda, quam quidem Coddaeus collectioni huic Canterianae praeſtitit, qui promiſſis uberioribus curis, ſed non exhibitis, poſteritatem eluſit ac deſtituit. Praeterquam enim quod plurima in iis paſſim occurrant loca adfecta, & ſalutarem periti medici opem, ex fontibus ipſis, unde derivata ſunt, petendam deſiderantia, non exigua fragmentorum acceſſione recentata & ſuppleta adcumulari poſſe ex ipſo Comici Scholiaſte, probat Auctorum in Scholiis veteribus laudatorum a Kuſtero adcurate digeſtus Index, enotatis amiſſarum Comoediarum fragmentis apud Scholiaſtem exſtantibus, qui in fine editionis illius conſpicitur, & antea a Kuſtero ipſo communicatus erat cum Cel. Fabricio, qui eum Bibliothecae ſuae Graecae Vol. I. pag. 721. & ſeqq. inſeruit: quibus aliorum auctorum Scholiaſtae utiliſſima quoque ſubſidia conferre poterunt, & Grammaticorum veterum Onomaſtica vel Lexica, ſive edita, ſive adhuc nondum publici juris facta, qualia ſuppeditabit Montfauconii Bibliotheca Coiſliniana P. I. pag. 231. 233. & 234. ſed longe majori numero excerpenda e Photii Lexico inedito, ex cujus divite promtuario quot Ariſtophanis deperditarum fabularum fragmenta colligi vel cum editis conparari poſſint, indicio erit Index Scriptorum in Photii Lexico Graeco inedito laudatorum, quem Miſcellaneis ſuis Criticis & Gloſſario ad ſacros Novi Foederis libros Graeco ſubjunxit Vir Celeberrimus, & inſigne literarum Graecarum decus, Johannes Alberti, qui ſi Lexicon illud Photianum poſt exantlatos ad Heſychium labores publicae luci exponeret, duplici beneficio praeclaris meritis accedente orbem literatum ſibi devinciret. Speramus igitur & non vanis auguriis vovemus fore, ut inter tot egregios & de Muſis Graecis hoc ſeculo feliciter merentes Viros, quibus patria noſtra hodie floret, exoriatur aliquis, qui Fragmentis Ariſtophaneis augendis, emendandis, & illuſtrandis ſeriam adhibeat operam. His interim, Lector benevole, nunc in lucem productis curis Berglerianis, Comicorum Graecorum principi inpenſis, & e tenebris atque oblivionis ſitu adſertis, fruere, ac vale.

Dabam e Santhorſtiano, quinto Iduum Aug. CIↃIↃCCLIX.

STE-

STEPHANI BERGLERI

PRAEFATIO.

Textum Graecum in hac Editione Ariſtophanis exhibemus ſecundum Editionem majorem, quam Cl. Kuſterus procuravit: ſed diligenter & multis in locis emendatum, adhibitis etiam Editionibus Aldina, Juntina, Farrei, & Brubachii. Ex his editio Farrei, quam ipſe poſſideo, quave ſemper utor, plurimum profuit. Eam non ab Aldina originem trahere, ut caeterae, haud dubiis iisque plurimis indiciis comperi, ita ut inſtar MSti fuerit. Plurima ſane loca primus emendavi & integritati ſuae reſtitui.

Verſionem octo Comoediarum novam, & ut puto perſpicuam, ipſe feci. Caeterarum trium verſiones, partim bonas, partim tolerabiles, retinere viſum eſt. illarum octo verſiones priores plerumque vel fallunt, vel nihil juvant. Friſchlinus pauca intellexit; quae & Comico ſtylo ſatis bene vertit. Sed debuiſſet labore verſificandi ſupersedere. Florens Chriſtianus paullo plura intellexit; ſed tam obſcurus in plerisque eſt, ut interprete ipſe indigeat. Praeterea huic etiam illud vitium maximum eſt, quod verſibus loquitur & enecat.

* * * * *

In

In Notis nolui peccata interpretum recenſendo eoſque ſtuporis & inſcitiae ſexcenties arguendo ſpatia implere: ut non paucos vidi facere & admirationem captare. Sit aliorum haec gloria. Dedi autem operam, ut neceſſaria & ad rem facientia afferrem. Idque ubi fieri poterat ex Scholiis Graecis; quod & indicavi ſemper; nec exemplum Florentis Chriſtiani ſequi placuit, qui multa habet in ſuis Notis ad conciliandam admirationem & eruditionis reconditae opinionem utiliſſima. Ornatus autem eſt plumis Scholiaſtarum. Plura tamen Scholiaſte deficiente ex propriis obſervationibus contuli. Illud faciendum quam maxime putavi, ut ex Tragicis Poëtis noſter illuſtraretur: ut qui perpetuo ad illos, praeſertim ad Euripidem, reſpiciat, plerumque joci & ridiculi cauſa res & verba traducens; quod ad intelligentiam ſcitu prorſus neceſſarium. Indicem poſtremo Kuſterianum addidimus, quamvis neſciam pluſne proſint an noceant Indices. Hoc ſcio a multis diligentius evolvi Indices, quam ipſos Scriptores.

Lipſiae Cal. Maji MDCCXV.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΠΛΟΥΤΟΣ.

ARISTOPHANIS PLUTUS.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	FABULAE HUJUS PERSONAE.
ΚΑΡΙΩΝ ΟΙΚΕΤΗΣ.	Carion Servus.
ΧΡΕΜΥΛΟΣ ΔΕΣΠΟΤΗΣ.	Chremylus Dominus.
ΠΛΟΥΤΟΣ.	Plutus.
ΧΟΡΟΣ ΑΓΡΟΙΚΩΝ.	Chorus Rusticorum.
ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.	Blepsidemus.
ΠΕΝΙΑ.	Paupertas.
ΓΥΝΗ ΧΡΕΜΥΛΟΥ.	Mulier Chremyli.
ΔΙΚΑΙΟΣ ΑΝΗΡ.	Justus Vir.
ΕΤΕΡΟΣ ΑΝΗΡ ΑΔΙΚΟΣ.	Alter Injustus Vir.
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ.	Sycophanta.
ΓΡΑΥΣ ΦΙΛΗ ΤΟΥ ΜΕΙΡΑΚΙΟΥ.	Anus, amica adolescentis.
ΝΕΑΝΙΑΣ.	Juvenis.
ΕΡΜΗΣ.	Mercurius.
ΙΕΡΕΥΣ ΔΙΟΣ.	Sacerdos Jovis.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΠΛΟΥΤΟΣ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Σ ἀχαλέον πρᾶγμ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ,
Δῆλον γενέσθαι τοῖς ἀφρονοῦσι δεσπότην.
Ἢν γὰρ τὰ βέλτιστ' ὁ θεράπων λέξας τύχῃ,
Δόξῃ δὲ μὴ φρᾶσ' ταῦτα τῷ κεκτημένῳ,
Μετέχειν ἀνάγκη τὴν θεράποντα τῶν κακῶν.
Τῷ σώματι γὰρ οὐκ ἐᾷ τὸ κύριον
Κρατεῖν ὁ δαίμων, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον.
Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. τῷ δὲ Λοξίᾳ,

Ὁ

ARGUMENTUM.

Chremylus fingitur vir pius & juſtus, ſed pauper: qui, animadvertens impios & injuſtos homines ditari, de unico filio ſollicitus, Apollinem conſulit, an Filius ille debeat, miſſis paternis moribus, fieri impius, injuſtus, improbus, ut ſic diteſcat. Apollo nihil aliud reſpondit, niſi ut Chremylus hominem, in quem primum templo egreſſus incidiſſet, ſequatur, nec relinquat. Quod quamvis nihil ad rem illam pertinere videretur; Chremylus tamen faciendum putavit. & nunc cum ſervo ſuo Carione vagatur extra templum poſt hominem coecum, paſſibus ambiguis errantem, in quem primum inciderat egreſſus. Ob id ſervus Cario, reſponſi ignarus, ſtomachatur, herumque inſanire putat: ac reprehendere vult; ſed timet ne malum accipiat. Iſte incipit. Quod autem perpetuo facit Ariſtophanes, ut ſeria Tragicorum in Comoediam transferat joci & ridiculi cauſſâ, praeſertim ex Euripide, id hoc loco etiam fecit. In Ione Euripidis, Xuthus, cum eſſet ſine liberis, Apollinem conſulit. Cui ſimiliter reſponſum, ut quem primum templo egreſſus obvium habuiſſet, filium ſciret eſſe.

STE-

ARISTOPHANIS
PLUTUS.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CARIO, CHREMYLUS.

CAR. O Jupiter Diique, quam moleſta res eſt
Servum eſſe deſipientis domini!
Si enim optima *quaeque* ſervus dixerit,
Facienda autem non videantur iſta hero,
Participem malorum fieri neceſſe eſt ſervum;
Nam corporis non ſinit eum, qui *natura* dominus illius eſt,
Jus habere fortuna, ſed illum, qui id emerit.
Atque haec quidem hujuscemodi ſunt. Sed Loxiam,

Qui

STEPHANI BERGLERI
NOTAE AD ARISTOPHANEM.

vſ. 1. Ὡς δεινὰλγεῖν] Videtur alluſiſſe ad Theognidis ſententiam, quae eſt apud illum vſ. 625.

Ἄργαλέον φρονέοντα πρὸς ἄφρονα πάλλ' ἀγορεύειν.

Graece eſt ſapientem apud inſipientes multa loqui. In illam ſententiam & Herodotus Lib. IX. Segm. 16. ἐχθίστη δὲ ὁ δῆθεν ἐὼν σὺν τῷ οὐ κατὰ νοῦν τινὰ αὖτις, πολλὰ φρονέοντα μαθεῖν παρέον. *Moleſtiſſimus autem dolor eſt eorum, qui hominibus accidant, multum ſapere, nec ulla auctoritate praeditum eſſe.* Notum illud Euripidis in Phoeniſſis vſ. 550. Τὰς τῶν κρατούντων ἁμαθίας φέρειν χρεών. *Potentium inepti as tolerare oportet.* ubi plura huc pertinentia, etiam hoc: Δεῖλα τὰ δ' εἰκῆ μὴ λίγειν ἀ τὸν φρονεῖ. *Servi hoc eſt quod ait, non loqui quae ſentiat.* Item: Καὶ τοῦτο λυπεῖν, συναναγκάζειν τοὺς μὴ σοφοὺς. *Et hoc moleſtum, una deſipere cum deſipientibus.*

Ibid. ὦ Ζεῦ καὶ Θεοί] Ita & Plato in Protagora ſub initium, & Demoſthenes pro Phormione p. 966. uterque ὦ Ζεῦ καὶ Θεοί. Suppleſdum autem ſi ἄλλοι, vel ἅπαντες, vel ſimile. Demoſthenes pro Phorm. paullo inferius: μὰ τὸν Δία καὶ τοὺς Θεούς. deinde ibidem adhuc inferius: νὴ τὸν Δία καὶ τοὺς Θεοὺς ἅπαντας. Idem contra Timarchum p. 273. πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν Θεῶν. qui ibidem p. 271. addit πρὸς τοῦ Διὸς καὶ τῶν ἄλλων Θεῶν. Sic in aliis. hic in Pluto vſ. 437. Ἅπαξ Ἀπόλλων καὶ Θεοί. In Nubibus vſ. 412. ὦ Ἀθηναῖοι καὶ τοῖς Ἕλλησι.

vſ. 4. Τῶν κεκτημένων] Sic & dominam ſive heſam dicit κεκτημένην ſubſtantive, in Eccleſ. vſ. 1118.

vſ. 6. Τὰ σώματ' ἐκεῖνα] Scholiaſtes: ἀντὶ ἑαυτῶν τὸ δοῦλον καὶ τὰ προῖκα. μάλιστα γὰρ πᾶς τὸ σῶμα τὸ ἑαυτοῦ ἐᾷ ἰδίᾳ. *Quaſi* diceret, *ipſum ſibi ipſi ſervum non ſinit dominari. maxime enim dominus corporis quisque ſui eſt.* Non poteſt ſervus a domino vapulans dicere quod ille in Nubibus vſ. 1416. Ἐκεῖνα γὰρ τὰ μὴ σὸν σῶμα χρὴ πλήττειν δίκαιον εἶναι, τὸ μὲν δὲ μή; καὶ μὴν ἴσον ἐλεύθερόν τε κἀμέ. *Quomodo enim tuum quidem corpus oporteat a plagis immune eſſe, meum vero non? equidem natus ſum liber & ego.*

vſ. 7. Ὁ δαίμων] Fortuna. Sophocles in Oedipo Coloneo vſ. 76. τὸ δαίμονος. ubi Scholiaſtes, ἡ τύχη. Vel genius, de quo ad Alciphronem.

vſ. 8. Ἀξία] Sæpe abſolute ſic vocatur Apollo. cum alibi tum apud Euripidem praeſertim in Jone, ad quam Tragoediam hic alludi paullo ante dictum. vide & ad vſ. 8, 10, 11.

Ὃς θεσπῳδεῖ τείποδ' ἐκ χρυσηλάτου,
Μέμψιν δικαίαν μέμφομαι ταύτῃ, ὅτι
Ἰατρὸς ὢν γ' μᾶλλος, ὡς φασιν, σοφὸς,
Μιλαγχολῶντ' ἀπέπεμψέ μ' ἄτερ τοῦ θεσπότου.
Ὃς τις ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνδρώπου τυφλοῦ,
Τυγχάνει δρῶν, ἢ ποιεῖ κἀυτῷ πακῶς.
Οἱ γοῦν βλέποντες τοῖς τυφλοῖς ἡγούμεθα·
Οὕτω δ' ἀκολουθεῖ, κἀμὲ ποιοδιάζειν.
Καὶ ταῦτ' ἀποκεινομένου τοῦ θεοῦ μοι γνώμη.
Ἐγὼ μὲν οὖν οὐκ οἶδ' ὅπως σιγήσομαι,
Ἢν μὴ φράσῃς, ὅτῳ τῶνδ' ἀκολουθοῦμέν ποτε,
Ὦ δέσποτ', ἀλλά σοι παρέξω πράγματα·
Οὐ γάρ με τυπτήσεις, πέφανον ἴσχνά γε.
ΧΡ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἀφελὼν τὸ πέφανον, ἢν λυπῇς πί με,
Ἵνα μᾶλλον ἀλγῇς. ΚΑΡ. Λῆρος· οὐ γὰρ παύσομαι,
Πρὶν ἂν φράσῃς μοι, τίς ποτ' ἐστὶν οὗτοσί·
Εὖτυς γὰρ ὡς σοι πυνθάνομαι πάνυ σφόδρα.
ΧΡ. Ἀλλ' οὔ σε κρύψω· τῷ ἐμῷ γὰρ οἰκέτῃ
Πιστόταλον ἡγοῦμαί σε καὶ κλεπτίσταλον.
Ἐγὼ θεοσεβὴς καὶ δίκαιος ὢν τυγχάνω,
Κακῶς ἔπραττον καὶ πένης ἦν. ΚΑΡ. Οἶδά σε.
ΧΡ. Ἕτεροι δ' ἐπλούτουν, ἱερόσυλοι, ῥήτορες,
Καὶ συκοφάνται, καὶ πονηροί. ΚΑΡ. Πείθομαι.
ΧΡ. Ἐπεισόμενος οὖν ὡχόμην ὡς τὸν θεόν,
Τὸν ἐμὸν μὲν αὐτῶν τὸν παλαιπώρων κακοδαίμονα
Ἤδη νομίζων ἐκπεπραχέναι βίον·
Τὸν δ' υἱὸν, ὅσπερ οὖν μόνος μοι τυγχάνει,
Πεισόμενος εἰ χρὴ μεταβαλόντα τοὺς τρόπους,
Εὖ ποιεῖν, ἄδικον, ὑγιὲς μηδὲν,

Ὡς

vs. 9. Ὃς θεσπῳδεῖ] Scholiastes: ἐπαγινίττεται τῇ φιλοσοφίᾳ. *Haec tragice dixit.* Θεσπῳδὸς dicitur Caſſandra apud Euripidem in Hecuba vſ. 677. quae Caſſandra apud Aeſchylum in Agamemnone vſ. 1170. dicit: τὸν ἐμὲ καινῶν τι μάχιμον ἔχθει ἔσω Θεσπιῳδὸν τέχνᾳ. *Jam vero apud Orphea & Acheruſia littora videor vaticinatura mox.* quae loca annotavit & Spanhemius.

Ibid. Χρυσηλάτου] Haec etiam vox ſupra ſoccum Comicum. Utitur ea ſaepe Euripides, in Medea aliquoties.

vs. 8. 10. Τῷ δὲ Λοξίᾳ —— μίμημα] Sic & Euripides in Oreſte vſ. 275. Λοξίᾳ δὲ μίμημα. Herodotus Lib. I. Segm. 91. καλὰ δὲ τὰ μαντήϊα τὰ γινόμενα ἐκ ἐρέσσης Κρησὶ μίμησις. προηγόρευε γὰρ οἱ Λοξίας &c.

vs. 11. Ἰατρὸς ὢν καὶ μάλλος] Aeſchylus in Eumenidibus vſ 61. Ἀλλ' μολόθω ΑΟΞΙΑΣ μεγασθεὶς· Ἰατρὸς ἐστὶν ἐκ. *Ipſi curae ſit Loxias praepotens. medicovates enim eſt.* quem locum ſcivit & Spanhemius. Sunt autem non iſtae tantum artes Apollinis; ſed & aliae duae. de his Plato in Cratylo. & Lucianus in Dialogo Junonis & Luonae. & alibi.

vs. 14. Τὰ τριπόδια δρᾶν] Hoc etiam Euripides in Oreſte vſ. 932. Τὰ τριπόδια δὲ δρᾶσον' ἃ δρᾶσαι χρεών. *Contra autem facietis ac facere oportet.*

vs. 21. Στέφανον ἴσχνὸν γε] Scholiaſtes: ἦθος τὸν εἰς θεὸν ἀνακείμενα στεφανοῦσθαι καὶ ἀτιμάζειν εἶναι. ὅτε τὸ ἦθος ἂν ἀναπεμπόμενος εἰς τοῦ μαντείου ἐστεφανοῦτο. *Mos eſt ad deos abeuntem coronari & immunem eſſe. Pro more igitur, redeuntes ex oraculo coronas gerebant.* Sic Creon coronatus ab Oraculo redit apud Sophoclem in Oedipo Tyranno vſ. 82. Sic apud Euripidem in Hippolyto The-

Qui vaticinatur è tripode aureo,
Accuſo hac juſta accuſatione: quod cum
Medicus ſit, & vates, ut ajunt, ſapiens,
Atra bile laborantem (*delirantem*) dimiſit *à ſe* herum meum:
Qui ponè ſequitur hominem coecum,
Contra faciens atque cum conveniebat facere;
Nam nos qui videmus, coecos ducimus:
Iſte autem hunc ſequitur, ac me inſuper *ſequi* cogit,
Idque cum ipſe prorſus ne gry quidem reſpondeat.
Quare non poteſt fieri ut taceam,
Niſi dixeris, cur hunc ſequamur tandem,
Here; ſed faceſſam tibi negotium.
Non enim me verberabis, qui coronam habeo.
CHR. Imo, detractâ prius coronâ, ſi mihi moleſtus eris,
Ut magis dolorem ſentias. CAR. Nugae! non enim quieſcam
Priusquam dicas mihi, quis tandem ſit iſte.
Animo namque prorſus benevolo haec interrogo.
CHR. Sed non celabo te *rem;* meorum enim vernarum
Fideliſſimum duco te & occultiſſimum.
Ego cum eſſem vir pius & juſtus,
Inopia laborabam, & pauper eram. CAR. Novi equidem.
CHR. Ceteri autem diteſcebant, ſacrilegi, cauſidici,
Et ſycophantae, & ſceleſti. CAR. Credo.
CHR. Scitatum igitur profectus ſum ad Deum;
Meam quidem, hominis miſeri, fere
Jam exiſtimans exhauſtam vitam,
De filio autem, qui mihi unicus eſt,
Interrogaturus, an eum oporteat, mutatis moribus,
Fieri improbum, injuſtum, omnis honeſtatis expertem:

Ut-

Theſeus vſ. 792. ubi videnda Scholia, quae annotavit & Cl. Kuſterus.

vſ. 27. Καλλίστατος] Scholiaſtes inter alia: *μυστικώτατος, maxime arcanum, ſecretiſſimum.* κλέπτειν *celare.* Sophocles in Philoctete vſ. 57. Ὅταν σ' ἱκνῶ, τίς τε καὶ πόθεν πάρει Λίγων Ἀχιλλέως παῖς; τίνʼ ἐχεῖ κλεπτεῖν. *Quando te interrogabit, quis & unde adſit? dicere* memento: *Achillis ſum filius. Iſtud haud celandum.* Utitur autem hac ambigua voce Noſter ut ſimul ſuraciratem ſervi indicet. Quod ad vocem attinet, ſcribit Euſtathius p. 867. lin. 61. duplicem ſuperlativi terminationem in ca eſſe, κλέπτιστος, κλεπτίστατος, quemadmodum ὠφελιμώτατος, βλάπτιστος, λάμπιστος, λάθιστος, augeantur ὠφελιμώτατος, βλαπτικώτατος, λαμπικώτατος, λαθικώτατος. Adhuc licentius autem formavit Sophocles τολμηρώτατος in Philoctete vſ. 970. circiter. Utitur voce κλεπτίστατος elegantiſſimus Alciphron Lib. III. Epiſt. 20.

vſ. 32. Ἐκπυνθάνεσθαι] Herodotus Lib. I. Segm. 174. Ἐπυνθάνετο ἐς Δελφούς, ἐπειρωτέοντας τὸ μάντηιον.

vſ. 34. Ἐκπυνθάνεσθαι] Herodotus Lib. I. Segm. 214. τὰ βέλεα ἐξεπυνθάνετο. Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 679. Ἥμην μὲν ἕδρᾶς τῶνδε προξένου θεοῦ, ſcil. λόγῳ. Plato in Theaeteto: ὥσπερ οἱ φαῦλοι ῥαψῳδοὶ καὶ ὑποκριταὶ ἀπὸ γραμμῆς ἀκριβοῦσιν ἃ ἐπίστανται. *Tanquam ex pharetra oculos prodigioſos revellentes jaculantur.* p. 83. lin. 40. Ed. B.

vſ. 37. Ὑγιὲς μαθών.] Syneſius Epiſt. 104. ὅταν δ' ὦσι — οὐκ ὑγιᾶ. *Erant autem iſti homines nihili.* Idem Epiſt. 148. ἀνθρώπια — ἀλλὰ τὰ πομπώτατα, καὶ οὐκ ὑγιᾶ, (ſcil. ὄντα) ἀλλὰ λαίφεα καὶ καπνίσματα ἐπέλα-

Ὡς τᾷ βίᾳ ταῦτ' αὐτὸ νομίσας ξυμφέρειν.
ΚΑΡ. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλαχεν ἐκ τῶν γραμμάτων;
ΧΡ. Πεύσῃ· σαφῶς γὰρ ὁ Διὸς εἶπέ μοι τοδί·
Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιὼν,
Ἐκέλευσε τοῦτον μὴ μεθιέσθαί μ' ἔτι·
Πειθὼν δ' ἑαυτοῦ ξυνακολουθεῖν οἴκαδε.
ΚΑΡ. Καὶ τοῦ ξυναντᾶς δῆτα πρώτῳ; ΧΡ. Τυγχάνει.
ΚΑΡ. Εἶτ' ὑ ξυνίης τἀπὸ θέσπιον Διὸς,
Φράζουσαν, ὦ σκαιότατέ, σοι σαφέστερα,
Ἀσκεῖν τὸν υἱὸν τὸ ἐπιχώριον τρόπον;
ΧΡ. Τοῦτο κρίνεις; ΚΑΡ. Δηλονοτὴ γὰ τυφλῷ
Γνῶναι δοκεῖ τοῦθ', ὡς σφόδρ' ἐστὶ συμφέρον
Τὸ μηδὲν ἀσκεῖν ὑγιὲς ἐν τῷ νῦν χρόνῳ.
ΧΡ. Οὐκ ἔοθ' ὅπως ὁ χρησμὸς εἰς τοῦτ' ῥέπει,
Ἀλλ' εἰς ἕτερόν τι μεῖζον. ἦν δ' ἡμῖν φράσῃ,
Ὅς τίς ποτ' ἐστὶν, ᾄσομαί, γ' ἐὰν θέλῃ,
Καὶ γ' εὐθὺ δώμων ἦλθε μὴ ναῶν ἑδράν,
Πυθοίμαθ' ἃ τὸ χρησμόν ἡμῶν, ὅ, τι ποτεῖ.
ΚΑΡ. Ἄγε δή, σὺ πρότερον σαυτὸν ὅς τις εἶ, φράσον.
Ἢ ταὐτὰ τοῦτοις δρῶ. ΧΡ. Λέγειν χρὴ ταχὺ πάνυ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἐγὼ μὲν οἰμώζειν λέγω σοι. ΚΑΡ. Μαθήσεις,
Ὅς φησιν εἶναι; ΧΡ. Σοὶ λέγω τοῦτ', οὐκ ἐμοί·
Σκαιῶς γὰρ αὐτῷ γ' ἀλεπτῶς ἐκπεπωθάκῃ.

Ἀλλ'

vſ. 39. Τί δῆθ' ὁ Φοῖβος ἔλαχεν] Euripides in Medea vſ. circiter 680: Τί δῆτα Φοῖβος εἶπέ σοι παίδων πέρι;

Ibid. Ἔλαχεν] Scholiaſtes: Τεχνικώτατον ἀποσκάλλει, περιέστηκεν, ὡς φασιν, Εὐριπίδου. *Magis Tragice pronunciavit ſimul cavillans, ut ajunt, Euripidem.* Videntur Scholia praecipue reſpicere ad hoc Euripidis in Iphigenia Taurica vſ. circiter 980. —— αὐδᾷ τρίποδος ἐκ χρυσῆ λαβὰν Φοῖβος —— *vocem tripode ex aureo profatus Phoebus.* ad quod & ſupra Comicus ipſe reſpexiſſe videtur in τρίποδος ἐκ χρυσαλάτου. Verbo λαμβάνειν ſaepe ita utitur Euripides. Dicit autem Euſtathius p. 950. lin. 11. & p. 1208. lin. 41. λαμβάνειν nunquam de humana voce dici proprie, niſi apud Tragicos, quorum ſermone joci cauſa hic utatur Ariſtophanes. Occurrit quidem apud Ariſtophanem & alibi: ſed vel ubi de Euripide ſermo, vel ubi ipſe loquens introducitur, vel in Tragicis minis.

Ibid. Ἐκ τῶν γραμμάτων] Opportune Cl. Kuſterus adducit ex Lucretii Lib. I. vſ. 740. *Pythia quae tripode ex Phoebi lauroque profatur.*

vſ. 41. Ὅτῳ ξυναντήσαιμι πρῶτον ἐξιὼν] In Euripidis Ione vſ. 540. Xuthus de oraculo ſibi dato: Τὸν συναντήσαντά μοι —— ἄνδρων τοῦδ' ἐξιόντ' ἐκ θεοῦ —— παῖδ' ἐμὸν προσεῖπε. *Eum qui primus mihi occurriſſet exeunti ex aede*

Utpote qui vitae id putarem conducere.
CAR. Quid ergo Phoebus profatus eſt ex coronis?
CHR. Audies. clare namque Deus dixit mihi hocce:
Nempe, cui occurrerem primùm egreſſus,
Hunc juſſit ut numquam deſeram:
Utque ei perſuadeam, ut me una ſequatur domum.
CAR. Cui ergo primo occurriſti? CHR. Huic *ſcilicet*.
CAR. Ergone non intelligis mentem Dei,
Hominum perverſiſſime, quae tibi dicit clariſſime,
Ut filius tuus vivat vernaculo more.
CHR. Quonam *ſigno* iſtud *ita* judicas? CAR. Nimirum vel coecus
Cognoſcere *ſibi* videtur hoc, quam valde ſit conducibile,
Nihil boni conari hoc tempore.
CHR. Non poteſt fieri ut oraculum huc propendeat;
Sed ad aliud aliquid majus *vergit*. Quod ſi nobis dixerit
Iſte, quinam ſit, & cujus rei cauſa,
Vel cujus indigens, venerit nobiſcum huc,
Cognoſceremus quaenam ſit mens oraculi noſtri.
CAR. Agedum tu teipſum indica quinam ſis, prius
Quam faciam quae deinceps conſecutura ſunt. CHR. Dicere oportet cito admodum.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

PLUTUS, CARIO, CHREMYLUS.

PLUTUS. Equidem ejulare te jubeo. CAR. Intelligis
Quem ſe dicat eſſe? CHR. Tibi hoc dicit, non mihi;
Nam ruſtice & duriter eum interrogas.

At

aude iſte dei, filium meum eſſe. Unde & nomen filio illi inferius, "Ιων, ἰοῦ δῆλον ὅτι συνίστωρ, Ion, *omnia ſcilicet quod occurriſti.*

vſ. 44. Καὶ τῷ ξυναῖδε δῆτα πρώτῳ;] Hoc ſic dixerat Eur. in Ione vſ. 544. πρῶτα δὴ ἐμοὶ ξυναίτιος εἶδε σύ; *Prime itaque mecum conſiliſti gradum?*

vſ. 45. Εἶτ' ἀ ξυνὶς τὰν ἰνίσσειν τὰ θεᾶ;] Hoc ſic dixerat Eur. in Ione vſ. 539. ἰοὺδὲ μαντεῖ' ἐκίνησας, *oraculi aenigmata audito.*

vſ. 47. Ἀσαῖς — πρέπει] Sic καλύπτρα δοκεῖς, apud Aeſchylum in Prometheo vſ. 1065. & ἀγέλαιος δοκεῖς apud Euripidem in Bacchis vſ. 416.

vſ. 48. Διαπεπεῖσθαι καὶ τυφλὸν χρῆναι δοκεῖ] Pro τυφλὸν legendum puto τυφλεῖ, ut ſit δέδοκται, ὅτι καὶ τυφλεῖ δοκεῖ χρῆναι. idque duplici ſenſu, vel ut ſibi videatur ſcire coecus, vel ut nobis. Illud καὶ τυφλὸν δοκεῖ χρῆναι, à ratione eſt alienum; quia ſcientia non eſt τῶν πεφυκότων τυφλοῖς, ut v. g. τυφλῷ δοκεῖ πεπηγέναι. *Coeco viſum eſſe haerere.* Error videtur ortus à proverbio καὶ τυφλὸν δοκεῖ, quod ſaepe quidem alias occurrit, ſed in hoc loco non. quamvis & Scholiaſtes ita putaverit.

vſ. 55. Ὅ, τι τοῦτ] τινὲς δέ, πυκνοῦται ἐπιφορὰ πρόσωπα. Euſtathius p. 737, lin. 62.

Ἀλλ' εἴ τι χαίρεις ἀνδρὸς εὐέρκει τρόπῳ,
Ἐμοὶ φράσον. ΠΛ. Κλαύσειν ἔγωγέ σοι λέγω.
ΚΑΡ. Δίχα τὰ ἄνδρα, καὶ τὰ ὄρνιθ' ὦ θεῷ.
ΧΡ. Οὗτοι, μὰ τὰ Δήμητρα, χαιρήσεις ἴδών.
Εἰ μὴ φράσεις γ', ἀπὸ σ' ὅλῳ κακὸν κακῶς.
ΠΛ. Ὦ τᾶν, ἀπαλλάχθηθι ἀπ' ἐμοῦ. ΧΡ. Πώμαλα.
ΚΑΡ. Καὶ μὲν δὴ λέγω, βέλτιστον ὄντι, δέσποτα·
Ἀπολῶ τὰ ἄνθρωπον κάκιστα τυτοτί.
Ἀναθεὶς γὰρ ὅπου κρημνόν τιν' αὐτὸν, κἄπα λιπὼν
Ἄπειμ', ἵν' ἐκεῖθεν ἐκπεταχλιαθῇ πεσών.
ΧΡ. Ἀλλ' ἆρε ταχέως. ΠΛ. Μηδαμῶς. ΧΡ. Οὐκῆν ἐρεῖς;
ΠΛ. Ἀλλ' ἢν πύθηαί μ', ὅς τις εἰμί, εὖ οἶδ' ὅτι
Κακόν τι μ' ἐργάσεσθε, κἀκ ἀφήσετε.
ΧΡ. Νὴ τὼς θεὼς ἡμεῖς γ', ἐὰν βάλῃ γε σύ.
ΠΛ. Μέθεσθε πρῶτον. ΧΡ. Ἠνὶ μεθιεμθα.
ΠΛ. Ἀκήκοον δή. δεῖ γὰρ, ὡς ἔοικ', ἐμὲ
Λέγειν, ἃ κρύπτειν ἢ παρεσκθασμθένον.
Ἐγὼ γάρ εἰμι Πλῦτος. ΧΡ. Ὦ μιαρώταλε
Ἀνδρῶν ἁπάντων. εἶτ' ἐσίγας Πλῦτος ὤν;
ΚΑΡ. Σὺ Πλῦτος, ὕπως ἀθλίως ᾠχεμθα;
Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, καὶ θεοὶ, καὶ δαίμονες,
Καὶ Ζεῦ, τί φῄς; ἐκεῖνος ὕπως εἶ σύ; ΠΛ. Ναί.
ΧΡ. Ἐκεῖνος αὐτός; ΠΛ. Αὐτόταλος. ΧΡ. Πόθεν δῆ, φράσον,
Αὐχμῶν βαδίζεις; ΠΛ. Ἐκ Παγχαλείου ἔχομαι,
Ὅς οὐκ ἐλύσατ' ἐξότου ᾠφ' ἑγένετο.
ΧΡ. Τυπὴ δὲ τὸ κακὸν πῶς ἔπαθες, κάτειπέ μοι.
ΠΛ. Ὁ Ζεύς με ταῦτ' ἔδρασεν ἀνθρώποις φθονῶν.
Ἐγὼ γὰρ ὢν μειράκιον ἠπείλησ', ὅτι
Ὡς τοὺς δικαίους καὶ σοφοὺς καὶ κοσμίους
Μόνους βαδιοίμιλλ· ὁ δέ μ' ἐποίησεν, τυφλὸν,
Ἵνα μὴ ᾠφαγιγώσκοιμι τὰς πονηρίας.
Οὕτως ἐκεῖνος τοῖσι χρηστοῖσι φθονεῖ.

ΧΡ.

---

vſ. 63. Δίχα τὰ ἄνδρα καὶ τὰ ὄρνιθα τῷ Θεῷ.] Adhibet hunc verſum Procopius Epiſt. 36. ubi fruſtra imaginatus fuerat magnam felicitatem quam Ipſi praedixerat Mathematicus. Illud τὰ ὄρνιθα τῷ Θεῷ exponit Euſtathius p. 805. lin. 11. τὰ μαντικὰ σύμβολα. Vide Noſtrum in Avibus vſ. 725.

vſ. 77. Ἤ] Pro ἴν. Illud, licet minus uſitatum, eſt analogicum. quandoquidem εἰμὶ eſt ab ἰω. unde aor. 1. inuſitatus ἶσα, deinde iecto σ, ἴω, ut in ἴχνα a χίω. deinde per contractionem ᾶ.

vſ. 78. Ὦ μιαρώταλε ἀνδρῶν] Quaſi ad hominem. Sic in Avibus vſ. 1637. Ὦ δαιμόνι' ἀνθρώπων Πίσανδρ. nec abſurde. nam homines utique erant qui horum Deorum perſonas agebant.

vſ. 80. Ἀθλίως διακείμενος] Idem quod ἀθλίως ἔχων. quod apud Eurip. in Helena vſ. 1300. ὁπῇ τῶν ἀθλίως ἔχειθ' ὁρᾷς.

vſ. 84. Ἐκ Παγχαλείου ἔχομαι] Scholiaſtes: εἰς ὃν ἡ ἀκμαιοτάτη βίου ζωγράφων Ἀθηναίων. πλέον μὲν οὐδὲν, ἄλλος δὲ πανδίκου τις, καὶ φιλοχρήματος, καὶ σκυτοτόμων καμωδίτης. *Erat unus illarum Athenienſium, qui Laconicam vivendi rationem aemulabantur, dives quidem valde; ſed*

At *tu*, ſi delectaris hominis candidi moribus
Mihi dic, *qui ſis*. PL. Plorare equidem te jubeo.
CAR. Amplectere virum, & omen à deo tibi oblatum.
CHR. Haudquaquam gaudebis, ita Ceres mihi propitia ſit, amplius;
Niſi enim dicas qui ſis, male te malum perdam.
PL. O boni, diſcedite à me. CHR. Haudquaquam.
CAR. Equidem quod dico optimum eſt, here,
Perdam hominem hunc peſſime;
Statuam enim *eum* in loco aliquo edito, poſt ibi relicto *homine*,
Abibo, ut inde delapſus cervices frangat.
CHR. Tolle vero ſublimem ocyus. PL. Nequaquam. CHR. Dicesne igitur?
PL. Sed ſi audiatis ex me qui ſim, ſat ſcio,
Aliquid mali facietis mihi, nec me dimittetis.
CHR. Profecto nos quidem *dimittemus te*, ſi modo velis ipſe.
PL. Omittite nunc me primum. CHR. Ecce omittimus.
PL. Audite jam. neceſſe eſt enim, ut videtur, me
Dicere, quae celare conſtitueram.
Ego enim ſum Plutus. CHR. O impuriſſime
Hominum omnium! itane vero tacebas Plutus cum eſſes?
CAR. Tune es Plutus, tam aerumnoſo ſtatu?
O Phoebe Apollo, & Dii, & Daemones,
Et Jupiter! quid ais? illene revera es tu? PL. Etiam.
CHR. Ille ipſe? PL. Ipſiſſimus. CHR. Unde igitur, dic mihi,
Squalidus incedis? PL. E Patroclis *aedibus* venio,
Qui non lavit poſtquam natus eſt.
CHR. Hoc autem malum *coecitatis* quomodo paſſus es? dic mihi.
PL. Jupiter ita me tractavit, quod hominibus invideret.
Ego enim cum eſſem adhuc adoleſcentulus, minatus eram, me
Ad juſtos & ſapientes & modeſtos
Solos iturum; ille autem me fecit coecum,
Ut ne dignoſcerem illorum quemquam:
Adeo ille probis *hominibus* invidet.

CHR.

ſed tanquam duriter vivens, & avarus, & tenax notatur. Plures fuiſſe Athenis ejusmodi Λακωνισταὶς, τοιούτους, patet ex Avibus vſ. 1281. ubi vide Notam.

vſ. 835. Ὅτ' ἂν λέγω'] In Nubibus vſ. 835. ἂν ὑπὸ τ' ἀνδρὸς τοῦ πονηροῦ' ἰδὼν πάντ', ἐξ' ἀκλεᾶ, ἐξ' ἐπὶ βλαπτῆρε ἰόντ' ἀκούσητε.

vſ. 90. Τυφλὸν] Scholiaſtes Euripidis ad Oreſt. vſ. 246. Τὸν πλοῦτον τυφλὸν λέγουσι, ὅτι ἀδίκως πολλοῖς πλουτεῖ. *Plutum coecum dicunt, quia ſine judicio facit divites.*

vſ. 92. Τοῖς χρηστοῖσι φθονεῖ] Ex mente impiorum Invidiam, cujus rei cauſam dicit. Scholiaſtes philoſophice cauſam ediſſerit. cujus verba Latine vertam: *Quomodo igitur Jupiter qui intelligitur eſſe prima cauſa, quique potius velit bonis bene eſſe, excoecavit Plutum haec dicentem? Dicimus igitur: Quod ſi neceſſario probis & virtutem colentibus obvenirent divitiae, ferret ut omnes diteſcendi cauſa appeterent virtutem; Jupiter autem qui vult ut homines non propter utilitatem aliquam & emolumentum virtutem appetant, ſed propter ipſam virtutem, iis qui bene colunt, etiam repulſam circa adipiſcendas opes quandoque dat in vita, ut quisque appetat virtutem propter ipſam virtutem, non autem ſpe neceſſario conſequendi opes ob virtutem.*

B

ΧΡ. Καὶ μιὼ ΔΙΑ τὼς λῃστὼς γε πιᾶν μόνως,
Καὶ τὼς δικαίως. ΠΛ. Ὁμολογῶ σοι. ΧΡ. Φέρε, τί δῆτ'
Εἰ πάλιν ἀναβλέψιας, ὥσπερ ἡ πρώτη,
Φθύγοις ἂν ἤδη τὼς πονηρώς; ΠΛ. Φημὶ ἐγώ.
ΧΡ. Ὡς τὼς δικαίως δ' ἂν βαδίζοις; ΠΛ. Πάνυ μὰ ΔΙ'
Πολλῷ γ' αὐτὼς ἐχ ἑώρακα λῷονα.
ΧΡ. Καὶ θαῦμά γ' ἐδόκουν ἐγὼ γ' ὁ βλέπων.
ΠΛ. Ἄφετέ με πρῶ· ἴσως γ' ἤδη ταὐτ' ἐμοῦ.
ΧΡ. Μὰ ΔΙ', ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἐξόμεθά σου.
ΠΛ. Οὐκ ἠρόμην, ὅπ παρέξει πράγματα
Ἐμέλλετόν μοι; ΧΡ. Καὶ σύ γ', ἀπεβολῶ, πιθοῦ,
Καὶ μή μ' ἀπολίπῃς, ἃ γ' εὑρήσεις ἐμοῦ
Ζητῶν ἔτ' ἄνδρα τὼς πρόπους βελπίονα·
Μὰ τὸν ΔΙ' ἃ γάρ ἐστιν ἄλλο, πλὴν ἐγώ·
ΠΛ. Ταυτὶ λέγουσι πάντες. ἀνίκ' ἂν δέ μου
Τύχωσ' ἀληθῶς, οἱ γέροντες πλήσιοι,
Ἀπεχθῶς ὑποβάλλουσι τῇ μοχθηρίᾳ.
ΧΡ. Ἔχε μὰ ΔΙ' ὅπως· εἰσὶ δ' οἱ πάντες κακοί.
ΠΛ. Μὰ ΔΙ', ἀλλ' ἀπαξάπαντες. ΚΑΡ. Οἰμώξει μαχεῖ.
ΧΡ. Σὺ δ' ὡς ἂν εἰδῇς, ὅσα, παρ' ἡμῖν ἢν μείνῃς,
Γενήσετ' ἀγαθὰ, πρόσεχε τὸν νοῦν, ἵνα πύθῃ.
Οἴμοι γ' οἴμοι (ξυὶ Διὶ δ' εἰρήσετ)
Ταύτης ἀπαλλάξει σε τὴς ὀφθαλμίας,
Βλέψαι ποιήσας. ΠΛ. Μηδαμῶς τοῦτ' ἐργάσῃ.
Οὐ βούλομαι γ' πάλιν ἀναβλέψαι. ΚΑΡ. Τί φῄς;
Ἀνθρωπος ὢν πόθ' ἥδιον φύσει
ΠΛ. Ὁ Ζεὺς μὰ τὸν εἰδὼς τὰ τούτων μᾶρ', ἐμὶ, εἰ
Πύθοιτ' ἄν, ἐπιτρέψαι. ΧΡ. Νῦν δ' ἃ τοῦτο φράζ',
Ὅς πῃ σε προσπαίουσα βλέπουσιν ἑᾷς;
ΠΛ. Οὐκ οἶδ'. ἐγὼ δ' ἐκεῖνον ὀρχήσω πάνυ.
ΧΡ. Ἀληθὲς, ὦ δουλόπατε πάντων δυσμόρων.
Οἵ γ' εἶπαν τὸν Διὸς τυραννίδα,

Καὶ

---

vs. 96. Φεύγει δὲ τὰς] In Eccleſ. φεύγουσι γὰρ τὰς αἰσχρὰς, ἐπὶ δὲ τὰς κακὰς βαδίζουσι.

vs. 114. Ξὺν Διὶ δ' εἰρήσετε] Euripides in Medea vs. 625. Νόσους ἔσπ γάρ, σὺν Διὶ δ' εἰρήσετε, Τοιαῖς σπάσιν, οἷς ἐς τὸ πᾶθος ἥκομεν. quem locum & Cl. Kuſterus animadvit. Synefius Epiſt. 131. Ἀξὶ δὲ, σὺν Διὶ εἰρήσθω, σὲ μὲν δὲ ἐμοῦ &c.

vs. 115. Ταύτης ἀπαλλάξει σε τῆ ὀφθαλμίας] Cum hic vox ὀφθαλμίας minus commode poſita eſſet, in altero Pluto hic verſus imitatus fuit: διὸ ἐς τὸν δεύτερον μετενεγκὼν inquit Scholiaſtes, qui & verſum affert pro illo ſubſtitutum.

Τοῦ συμφορᾶς ταύτης σε ταύσει, ἢ ἔχει. *Calamitate iſta, te liberaturum, quam habet.*

vs. 119. Εἶδες τὸ πάτου μοῦ] Ambiguitas hic eſt. nam illud μοῦ accipi poteſt & pro μᾶρ᾽ ſubſtantive, ut apud Euripidem in Troadibus vs. 1059. ὁ τὰ δ' ἐσθόσε εἰς φῶς ἔκαινε τὰ τούτων μᾶρτι. *Hujus interitus in timorem conjicit ſtultitiam ipſorum*; & pro μᾶρ in vocativo, hoc ſenſu: *Jupiter qui novit res ipſorum, ô Jupiter,*

CHR. Atqui à probis honore afficitur ſolis,
Et à juſtis. PL. Aſſentior tibi. CHR. Age, quid ergo?
Si rurſus cerneres ut antehac,
Fugitaresne malos? PL. Ita ajo.
CHR. Iresne ad juſtos? PL. Maxime quidem;
Multo enim eos non vidi tempore.
CHR. Et nihil mirum ſane, nec enim ego, qui cerno.
PL. Dimittite nunc me, cognoviſtis enim jam ſtatum rerum mearum.
CHR. Non certe *dimittemus*, ſed multo magis te retinebimus.
PL. Nonne dicebam fore ut moleſtias exhibeatis
Mihi? CHR. At tu ſine, quaeſo, ut hoc tibi perſuadeam:
Et ne deſeras me, non enim invenies meipſo,
Si quaeras, hominem melius moratum.
Non, inquam, Jovem teſtor: nec enim eſt alius *bonus* praeterquam ego.
PL. Haec dicunt omnes; quando autem me
Adepti fuerint revera, & evaſerint divites,
Plane ſupra modum fiunt mali.
CHR. Ita quidem eſt; ſunt tamen non omnes mali.
PL. Non certe *omnes* modo, ſed ad unum omnes ſimul. CAR. Flebis largiter.
CHR. At tu ut ſcias, quanta, ſi apud nos maneas,
Eventura ſint bona, adverte animum, ut intelligas:
Arbitror enim, modo Deus annuat,
Iſta me liberaturum te coecitate,
Reſtituto viſu *tibi*. PL. Minime iſtud feceris.
Nolo enim rurſus viſum recipere. CAR. Quid ais?
Homo iſte eſt ingenio natus ad miſeriam.
PL. Jupiter enim, qui novit horum ſtultitias, me, ſi *haec*
Audiret, penitus perderet. CHR. Nunc vero nonne hoc facit,
Qui te paſſim offendentem errare ſinit?
PL. Neſcio; at ego illum formido maxime.
CHR. Itane? ô timidiſſime omnium deorum!
Putasne vero fore Jovis tyrannidem

Et

tur, me, ſi reſiſtat haec, perderet. & ita videtur accepiſſe Scholiaſtes, cujus haec eſt expoſitio: Τὰ πάντα ἢ ἀνθρώποις πάντα ἴδιός. ἀντὶ ἴδιον αὐτὸν λεγέσθω [μεταποιητέον δὲ τὸν τόπον εἰς τὸ διωτέον.] τὸ δὲ, μῶν, μεταξύ. *Res hominum omnes ſciens; quia nihil ipſum latet.* [*mutata ſunt autem & haec, in altero Pluto*] *vox autem μῶν interpoſita eſt per parenthe ſin.* Nimirum in Scholiis iſtis ſego, non μῶν, ut in editionibus extat, ſed μῶ. Si μῶν ſcripſiſſet Scholiaſtes, non potuiſſet id pro parenthesi habere apud Comicum.

vſ. 120. Πλησιαίτερ] πλησίον non tantum *vicinum* ſignificat, ut infra vſ. 610. πλησιαίτερος. Sed & *comis, amabilis*, ut in Acharn. vſ. 29. εἰς ἐπιτηδειότερον πλησίον καθῆσθαι. ubi vide quae notavi. Verbo compoſito utitur etiam infra vſ. 494. & in Theſm. vſ. 810. Lucianus in Timone Plutum facit ſic loquentem: ἀτὰρ κἀτω πλανᾶσθαι περιεσῶ. *ſurſum deorſum ebambulans erro.*

vſ. 124. Τυραννίδα] In Nubibus vſ. 564. Jovem vocat Deorum tyrannum: Διὸς Ζηνὸς τύραννον. Vide Aeſchylum in Prometheo.

Καὶ τὰς κεφαλὰς ἀξίας τριωβόλου,
Ἐάν γ' ἀναβλέψῃς σὺ κἀμὲ μικρὸν λέγειν;
ΠΛ. Ἄ, μὴ λέγ', ὦ πάτερ, ταῦτ'. ΧΡ. Ἔχ' ἡσυχίαν.
Ἐγὼ γὰρ ἀποδείξω σε τῷ Διὸς πολὺ
Μείζον δυνάμενον. ΠΛ. Ἐμὲ σύ; ΧΡ. Νὴ τὸν ἡρακλέα.
Αὐτίκα γάρ· ἄρχῃ ἀφ' οὗ πὶν ὁ Ζεὺς τῶν θεῶν;
ΚΑΡ. Διὰ τἀργύριον· πλεῖον γὰρ ἔστ' αὐτῷ. ΧΡ. Φέρε,
Τίς ἂν ὁ παρέχων ἐστὶν αὐτῷ τοῦτ'. ΚΑΡ. Ὁδί.
ΧΡ. Θύουσι δ' αὐτῷ ἀφ' οὗ πὶν; ὑ ἀφ' οὗ τυτοί;
ΚΑΡ. Καὶ νὴ Δί', εὐχονταί γε πλεῖν ἄνεμος.
ΧΡ. Οὐκοῦν ἔδ' ἐστὶν αἰτίᾳ· ἡ ῥᾳδίως
Παύσειν, εἰ βούλοιτο, ταῦτ' ἄν. ΠΛ. Ὅπ π' δή;
ΧΡ. Ὅτ' οὐδ' ἂν εἷς θύσειεν ἀνθρώπων ἔτι,
Οὐ βοῦν ἄν, οὐχὶ ὗν, οὐκ ἄλλ' οὐδέν,
Μὴ βουλομένου σοῦ. ΠΛ. Πῶς; ΧΡ. Ὅπως; οὐκ ἔσθ' ὅπως
Ὠνήσει δώσειν, ἢν σὺ μὴ παρὼν
Αὐτὸς δίδῳς τ' ἀγρύειον ὥσπερ ὁ Διὸς
Τιμὴ δύναμιν, ἢν λυπῇ τι, καταλύσεις μόνον.
ΠΛ. Τί λέγεις; δι' ἐμὲ θύσουσιν αὐτῷ; ΧΡ. Φημὶ ἐγώ.
Καὶ νὴ Δί', εἴ τί γ' ἐστὶ λαμπρὸν ἡ καλόν,
Ἢ χαλκὸν ἀνθρώποισι, ἀφ' ἐμοῦ γίγνεται.
Ἅπαντα τῷ πλουτεῖν γὰρ ἔσθ' ὑπήκοα.
ΚΑΡ. Ἔγωγέ τοι ἀφ' ὁτουοῦν ἀγρυείδιον,
Δῆλον γενέσθαι, ἀφ' ὅτου μὴ πλουτεῖν ἔοικας.
ΧΡ. Καὶ τἄς χ' ἑταίρας φασὶ τὰς Κορινθίας,
Ὅταν μ' αὐταῖς τις πόθος πειρᾶν τύχῃ,
Οὐδὲ προσέχειν τὸν νοῦν· ἰὰν δὲ πλούσιος,
Τὸν φαυλίστατον αὐταῖς εὐθὺς ὡς βέλτιστον εἶναι.
ΚΑΡ. Καὶ τοὺς γε παῖδας φασὶ ταὐτὸ τοῦτο δρᾶν,
Οὐ τὸν ἐραστὴν, ἀλλὰ τἀργύριον φιλεῖν.
ΧΡ. Οὐ τοὺς γε νέους, ἀλλὰ τοὺς πόρρω· ἐπεὶ
Αἰτοῦσιν οὐκ ἀγρύειον οἱ νέοι. ΚΑΡ. Τί δαί;

ΧΡ.

vs. 125. Τριωβόλου] Plautus in Poenulo: *Non ego trioboli sum.*

vs. 127. Ἄ] Interiectio. Vid. infra vs. 1052.

Ib. Ἔχ' ἡσυχίαν] Idem quod ἴσχε ἡσυχίαν in Nubibus vs. 260. & ἴσχ' ἀτρέμα τοῦτον in Rheim. vs. 235. & μέθ' ἡσυχίας in Oreste Euripidis vs. 248. Noster per Synonymiam in Avibus vs. 1169. μὴ ἡσυχίαν, ἴσχ' ἀτρέμα τοῦτον, ἀνέχου σῶν, ἡσύχαζε τοῦ λέγειν. *Mane quieta, fis tranquilla, silentium, cursum inhibe.*

vs. 129. Μείζω] Ed. Farrei & Brubachii μείζω quod magis hic placet.

vs. 131. Πλοῦτον] Infra vs. 580. dicit Plutum apud Jovem retineri & Paupertatem ad homines mitti.

vs. 134. Εὔχονται πάντες] In Thesmophoriazusis iubentur mulieres inter alios Deos & Plutum vota facere vs. 306. et in Pace vs. 1323. iubentur rustici Deos precari ut divitias ipsis largiantur.

vs. 138. Ψαίσῃ] *Libum, fertum* Glossæ. Vide ut supra vs. 37. μάζαν.

vs. 140. Πάντα] Horat. Serm. Lib. II. Sat. III. *Reiecta praeda quam praesens Mercurius fert.*

vs. 142. Ἢ λυπῇ τι] In Avibus vs. 1246. ἄχ' οἰκέτ' ἔτι

Et fulmina trioboli,
Si viſum recipias tu vel modico tempore?
Pl. Vah! ne dixeris iſta, miſer. Chr. Sis quietus.
Ego enim oſtendam te Jove multo
Plus poſſe. Pl. Mene *plus poſſe* tu *oſtendes*? Chr. Per Coelum juro.
Principio *dic mihi*, per quem imperat Jupiter Diis?
Car. Per argentum; plurimum enim eſt ei. Chr. Age,
Quis itaque eſt qui ei *hoc* praebet? Car. Iſte *Plutus*.
Chr. Per quem vero ſacrificant Jovi? nonne per hunc?
Car. Et quidem, ita me Jupiter amet, precantur palam ut diteſcant.
Chr. Nonne igitur iſte cauſa eſt, & facile
Finem imponat, ſi velit, his rebus? Pl. Quid ita?
Chr. Quia haud quisquam hominum ſacrificaret amplius,
Nec bovem, nec libum, nec aliud quicquam
Te nolente. Pl. Quomodo? Chr. Quomodo? nullo modo fiet ut
Emat ſcilicet, niſi tu praeſens
Ipſe des argentum; itaque Jovis
Potentiam, ſi tibi moleſtus fuerit, tolles ſolus.
Pl. Quid dicis? per me ſacrificant ei? Chr. Ajo ego.
Et profecto, ſi quid eſt praeclarum, aut pulchrum,
Aut venuſtum hominibus, *id* per te fit.
Omnia enim divitiis parent.
Car. Ego etiam propter pauxillum argenti
Servus ſum factus, quod non aeque eſſem dives.
Chr. Quin & meretriculas ajunt Corinthias,
Si quando eas aliquis pauper attentaverit,
Nec advertere animum; ſi vero dives,
Culum eas ſtatim illi obvertere.
Car. Quin & pueros ajunt idem iſtud factitare,
Non amatorum, ſed pecuniae cauſa.
Chr. Non probos *inquam*, ſed meritorios; quoniam
Non petunt pecuniam probi. Car. Quid ergo?

Chr.

ὄντ' Ζεὺς εἰ μὴ λυπεῖοθ' ὅπερ. *Num ſitis, ſi Jupiter mihi moleſtus eſſe pergat.*

vſ. 146. Ἄπαντα] Horat. Serm. Lib. II. Sat. III. — *omnis enim res Virtus, fama, deus, divina humanaque pulchris Divitiis parent.*

vſ. 147. Δεῖ γ' ἁμιλλᾶσ] Ita Ed. Juntae. Aldi autem & Brubachii *δεῖ τὸ μιλᾶν* habent: Farrei *δεῖ τὸ μιλᾶν* cum articulo. Noſter infra vſ. 240. Αἴθ' ἔχειν τι μᾶλλον ἀργυρίου. Vid. Variantes Lectiones.

vſ. 149. Τὰς Κορινθίας] Plurimae Corinthi erant meretrices, ſed plerasque minime diobolares: quare non niſi divitibus ad illas adſpirare licebat: hinc proverbium: ὁ πλοῦτος ἄνδρας τε Κορινθίους ὠνεῖ ὁ πλοῦτος. *Nam civis hominum contingit adire Corinthum.* Ex Scholiaſte.

vſ. 150. Παῖδας τοὺς] Παιδὰς, *ſollicito attento* Gloſſae I. c. *illicio in ſinpram.* Infra vſ. 1068. πιὰ οὐκ ἂν ἔτι ἐπεκύ. κἄτα τὸ πρόσωπον ἐτέτατον. Lyſias ſuper caede Eratoſthenis: ἐπειδὴ δὲ, ἔφη, πᾶσαι ἐκ τοῦτο τοῦ πράγματος καὶ παρεσκευασμένος ἦν καλῶς ἔχειν αὐτῷ. *Nempe ut tu, inquit, attentes hic ancillam; nam & antehac obrem traiebat eam.*

ΧΡ. Ὁ μὲν ἵππων ἀγαθὸν, ὁ δὲ κύων Θρᾳκικός.
ΚΑΡ. Αἰσχυνόμενοι γὰρ λέγειν αἰτῆν ἵππους,
Οὐέμαλ᾽ ἀπεπίθησι τὴν μοιχηείαν.
ΧΡ. Τέχνᾳ δὲ πᾶσαι λῷστ᾽ σὲ, ἡ σοφίσματα,
Ἐν τοῖσιν ἀνθρώποισιν εὗρημένα.
Ὁ μὲν γὰρ αὐτῶν σκυτοτομεῖ καθήμενος·
Ἑτέρῳ δὲ χαλκεύς τις, ὁ δὲ τεκταίνεται,
Ὁ δὲ ξυσοχρεῖ, χρυσίον ἐξελὼν σοῦ λαβών·
Ὁ δὲ λωποδυτεῖ γε, νὴ Δί᾽· ὁ δὲ ποιμαίνεται·
Ὁ δὲ κλαφυλᾷ τις· ὁ δὲ πλύνει κώδια·
Ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γ᾽· ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα.
Ὁ δ᾽ ἁλιεύς γε μειρὰξ ἁλιεῖ σε πανσκιλλεῖ.
ΠΛ. Οἶμαι τάλας, παυτί μ᾽ ἐλάθανεν πάλαι.
ΧΡ. Μέγας δὲ βασιλεὺς ἠλὶ ἁλῶ τοῦτο κομᾷ;
ΚΑΡ. Ἐκκλησία δ᾽ ἠλὶ ἁλῶ τοῦτο γίγνεται;
ΧΡ. Τί δέ; τὰς πρίμνας ἀ σὺ πλυνοῖς; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Τὸ δ᾽ ἐν Κοιλίῳ ξυνικὸν ἠλ ὅτῳ πρέφει;
ΧΡ. Ὁ Πάμφιλος δ᾽ ἠλὶ ἁλῶ τοῦτο κλαύσεται;
ΚΑΡ. Ὁ Βελοπτόλεμος δ᾽ ἠλὶ μοῦ ὁ Παμφίλου;
ΧΡ. Ἀγύρριος δ᾽ ἠλὶ ἁλῶ τοῦτο πέδαι;
ΚΑΡ. Φιλέμων δ᾽ ἠλ᾽ ἕνεκά σου μύθους λέγει;
ΧΡ. Ἡ ξυμμαχία δ᾽ ἡ διά σε τοῖς Αἰγυπτίοις;
ΚΑΡ. Ἑρᾷ δὲ Λαΐς ἡ διά σε Φιλωνίδου;
ΧΡ. Ὁ Τιμοθεὺς δὲ πύργους; ΚΑΡ. Ἐμπέσοι γέ σοι.
ΧΡ. Τὰ δὲ πράγματ᾽ ἠλὶ ἁλῶ σὲ πάντα πράττει;
Μισώπατος γὰρ εἷς σὺ πάντων αἴτιος
Καὶ τῶν κακῶν, ἡ τῶν ἀγαθῶν, ὡ ἴοι᾽ ὅπι.
ΚΑΡ. Κρατῶσι γοῦν καὶ τοῖς πολέμοις ἐκάστοτε,
Ἐφ᾽ οἷς ἂν ὦσι δωδεκαζύγιοι μόνοι.
ΠΛ. Ἐγὼ τοσοῦτος δυνατὸς εἰμ᾽ εἰς ὢν ποιεῖν;

ΧΡ.

vs. 159. Περιτίλλουσι] Horat. Serm. II. Sat. 7. — *verbisque decoris Obvolvas vitium.* Lucianus de Gymnasiis: περιτίλλει τὰ περίττωμα ἀ λέγουσι. *orationem rem obvolvere.* Theophr. Iactus Simocata Epist. 65. περιτίλλεται θείας περιστολῆς τὸν φαυλίσαντα ὁ κακιστός. *prætextu venustioris cultûs notat illum fœdissimus ille.* Alio verbo ad eandem rem usus Lucianus de Amoribus: πάλιν αἰσχεῖς ἐνώματος ἐπιτρίβεις αἰτᾶ. *inficientes nomina pudica turpibus affectionis:* alio & Theophyl. Sim. Epist. 28. κρυπτεῖς τὸν αἰσχρὸν περιτρίβων ἐνώμασι περιφήμασι. *Occultas offensionem animi præcepta lenium verborum.*

vs. 164. Ὁ δὲ χρυσοχρεῖ, χρυσίον σαυὶ σοῦ λαβών.] Ita Edd. priscæ Aldi, Juntæ, Farrei & Brubachii quas contuli, nisi quod ὁ δὲ χρυσοχρεῖ τις — addito τις propter versum.

vs. 170. Μέγας] Sic vocabant Regem Persarum. In Avibus vs. 486. in Acharnensibus vs. 65. & alibi.

Ibid. Κομᾷ] *Superbit.* Infra vs. 572. μηδὲν ὑπέρφρονα κομᾶτε. & alibi. Sed vide quæ ad Nubes vs. 14. notavimus.

vs. 174. Πάμφιλος] Foenerator fuit aliquis hoc nomine, aut depeculator ærarii, ut inquit Scholiastes.

vs. 175. Βελοπτόλεμος] *Jactum infligens* significat; sed hoc loco est nomen foeneratoris cujusdam, eodem tenore.

vs. 176. Ἀγύρριος] Idem, sive Angyrius, ut est in Orat. Andocidis de Mysteriis, sive Agyrrius, ut in Orat. Trapezitica Isocratis, & alibi, apparet divitem aliquando fuisse: Comicus hic dicit cum propterea *lenitem*

CHR. Alius equum generoſum, alius canes venaticos.
CAR. Namque dum pudet eos forte pecuniam petere,
Verbo involvunt malitiam.
CHR. Artes item omnes propter te & praeſtigiae
Inter homines ſunt inventae;
Alius enim eorum corium ſecat *in ſutrina* ſedens:
Alius ferrum cudit, alius fabricatur e ligno:
Alius aurum fundit, quod à te acceperat:
Alius etiam graſſatur profecto: alius parietes perfodit:
Alius fullonem agit: alius lavat pelles:
Alius corium macerat: alius vendit cepas:
Alius deprehenſus in adulterio, propter te vulſuram patitur.
PL. Heu me miſerum, haec me dudum latuerunt.
CHR. Magnus vero Rex nonne propter hunc ſuperbit?
CAR. Concio nonne propter hunc agitur?
CHR. Quid? triremes nonne tu imples? dic mihi.
CAR. Conductum vero exercitum in Corintho nonne hic alit?
CHR. Pamphilus nonne propter hunc plorabit?
CAR. Nonne Belonopoles una cum Pamphilo?
CHR. Nonne Agyrrius propter hunc pedit?
CAR. Nonne Philepſius tui cauſa fabulas narrat?
CHR. Nonne propter te auxilia ſunt Aegyptiis?
CAR. Annon propter te amat Lais Philonidem?
CHR. Timothei autem turris — CAR. Ea quidem te obruat.
Nonne omnia negotia propter te geruntur?
Solus enim tu es omnium cauſa
Et malorum & bonorum: hoc probe ſcias ita eſſe.
CAR. Itaque & in bellis ſuperiores ſemper ſunt,
Super quibus iſte ſeſſitaverit ſolus.
PL. Egone tanta poſſum ſolus efficere?

CHR.

lautum & *contumelioſum* fuiſſe, verbo *σίβδην* utens, metaphora ab aſinis ducta, qui ſaturi ludunt & pedunt: In Veſpis vſ. 1296. ὀνάλωτ', ἰσχίστα, ἰστιοξόη, κατηγίνα, ὅστις κυκτὸν ὄνδιον ἐνοχλεῖτον. Vide tamen notam ſequentem.

vſ. 177. Θηλ[αμ]ᾶν] Iſte pauper erat & enarrandis hiſtoriis victum ſibi quaeritabat. Ita Scholiaſtes; ſed fortè poterit hujus & Agyrrii mentionem hic feciſſe, quia uterque propter peculatum vinctus fuit, ut eſt in Orat. Demoſthenis contra Timocratem.

vſ. 179. Λαΐδ[ι] Haec meretrix Corinthi habitabat. Infra vſ. 303. eam allegorice Circen vocat.

vſ. 183. Κυκῶν] Vide Timocreontis Scolion apud Scholiaſtem in Ranis vſ. 1337. & Sophoclem in Antigona vſ. 301.

vſ. 182. Μονώτατ[ον] Etſi *ſolus* non poteſt eſſe magis vel minus talis; tamen, quia attributa quaedam praeſunt alicui *ſoli* magis vel minus convenire, Graeci, nec ſuperlativum formarunt. Noſter in Equitibus vſ. 351. ἐγὼ νυν ὑπὸ σοῦ μονώτατα κατεγκαλεῖται σιωπᾶν. Lycurgus contra Leocratem: Τοῦτ' οὖν μονώτατα ἐνόμισαι τ' χώρας εἶναι. *Itaque vere ſolis nomina ab ipſis acceperit regio haec*, & iterum idem: μονώτατ[ον] δ' ἂν περιποιήσαι δι' ἐρημίαν τ' χώρας. *Solus veriſimo efficeretur ex hac regione.* Theocritus Idyllio XV. vſ. 137. Ἔχεις, ὦ φίλ' Ἄδωνι, καὶ ὀφθαλμὸς κ' εἷς Ἀχίλευς Ἥλιός τε, δε πάντα, μονώτατ[ον]. *Verſaris, ô dilecte Adoni, & hic & in Acheronte ſolus ut aiunt omnium ſemideorum.*

ΧΡ. Καὶ ναὶ μὰ Δία τύπτων πολλῷ πλείονα·
Ὡς τ' οὐδὲ μεστὸς σὺ γέγνη' οὐδεὶς πώποτε.
Τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἔστ' πάντων πλησμονή·
Ἐρωτος. ΚΑΡ. Ἄρτων. ΧΡ. Μυσπιῆς. ΚΑΡ. Τραγημάτων.
ΧΡ. Τιμῆς. ΚΑΡ Πλακούντων ΧΡ. Ἀφροδισίας ΚΑΡ. Ἰαχάδων.
ΧΡ. Φιλοπμίας ΚΑΡ. Μάζης. ΧΡ. Στρατηγίας. ΚΑΡ. Φακῆς.
ΧΡ. Σὺ δ' ἐγένετ' οὐδεὶς μεστὸς οὐδεπώποτε.
Ἀλλ' ἦν πάλαιστί τις λάβῃ τετρακαίδεκα;
Πολὺ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ λαβεῖν ἑκκαίδεκα·
Κἂν ταῦτ' ἀύσῃ, πεπλεγάκισται βέλη,
Ἢ φησιν, ὁ βιωτὸν αὐτῷ τὸ βίον.
ΠΛ. Εὖ τοι λέγειν ἔμειγε φαίνεσθαι πάνυ·
Πλὴν ἓν μόνον δίδαξα. ΧΡ. Φράζε δ' πέρι.
ΠΛ. Ὅπως ἐγὼ τὸ δυνάμιν, ἣν ὑμεῖς φατὲ
Ἔχειν με, ταύτης δεσπότης γενήσομαι.
ΧΡ. Νὴ τὸ Δί'. ἀλλὰ γ' λέγεσθ πάλιν, ὡς
Δειλίστατον ἔοθ' ὁ Πλοῦτος. ΠΛ. Ἥκιστ', ἀλλά με
Τοιχωρύχον τις διέβαλ'. εἰσδὺς γάρ ποτε,
Οὐκ εἶχεν, εἰς τὸ οἰκίαν, ὁθὲν λαβεῖν,
Εὐθὺς ἀπαξάπαντα κατακεκλεισμένα·
Εἶτ' ὠόμασέ μου πρὸς τοιχωρυχίαν, δειλίαν.
ΧΡ. Μὴ νῦν μελέτω σοι μηδέν· ὡς ἐὰν γένῃ
Ἀνὴρ προθυμος αὐτὸς εἰς τὰ πράγματα,
Βλέψεις' ἀπιδέξα σ' ἐξύπερον τὸ Λυγκέως.
ΠΛ. Πῶς ὃν δυνηθεὶ τοῦτο δρᾶσαι, τυφλὸς ὤν;
ΧΡ. Ἔχω τιν' ἀγαθὴν ἐλπίδ', ἐξ ὧν εἶπέ μοι
Ὁ Φοῖβος αὐτὸς, Πυθικὴν σείσας δάφνην.
ΠΛ. Κἀκεῖνος ὃν ξύνοιδε ταῦτα; ΧΡ. Φημ' ἐγώ.
ΠΛ. Ὀρᾷς ΧΡ. Μὴ φρόντιζε μηδέν, ὦ γαθέ.
Ἐγὼ γαρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι, κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν,
Αὐτὸς διαφράξω ταῦτα. ΚΑΡ. Κἂν βάλῃ γ' ἐγώ.
ΧΡ. Πολλοὶ δ' ἴσως χ' ἅτεροι ἡμῖν ξύμμαχοι,

Ὅσους

v. 193. Οὐδὲ μεστός] Hunc locum videtur in memoria habuisse Aristoteles, cum Lib. II. Politicorum sic scripsit: ὁ πλοῦτος τῶν ἀνθρώπων ἄπληστον· καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἴσως διοβολὰς μίσθ. ὅταν δ' ἅπαξ τοῦτ' ᾖ κατάστασις, ἀεὶ ζητοῦσι τοῦ πλείονος, ἕως εἰς ἄπειρόν τι ἔλθωσι. *malitia hominum est inexplebilis: & primum sufficiant duo tantum oboli; ubi autem illi proprii fuerint facti, semper pluribus indigent, donec in infinitum progrediantur.*

v. 197. Βιωτὸν] Gorgias Orat. Palamedis: Βίος δ' οὐ βιωτὸς πίστιν ἰσχυρὰν. *Vita autem non est vitalis illi qui fide caret:* etiam *ἄβιστον βίον* dicunt, ut idem in eadem oratione. Lysias contra Andocidem: τοῦτ' ἐστὶ τὸν ἀνθρώπου ἄβιωτον βίον ἄβιωτον. *hoc est vitam non vitalem.* & alii facillime. Vide plura infra vs. 970.

v. 200. Τὸ δύνασθαι] Talis formâ orationis est: *Urbem quam statuo vestra est*, Virg. Item: *Istum quem quaeris ego sum*, Plautus Epid. Act. III. Sc. IV. vs. 12.

v. 202. Νὴ τὸ Δία] Repetendum ex antecedentibus verbum φάσκω, ut sit: *Profecto dicam, quomodo istam potentiam exercere possis:* dicet autem proposita prius quaestione,

CHR. Et profecto iſtis multo plura.
Itaque nec plenus tui quisquam eſt factus unquam;
Nam aliarum rerum eſt omnium ſatietas:
Amoris. CAR. Panum. CHR. Muſicae. CAR. Bellariorum.
CHR. Honoris. CAR. Placentarum. CHR. Virtutis. CAR. Ficuum.
CHR. Ambitionis. CAR. Pultis. CHR. Imperii. CAR. Lentis.
CHR. Tui autem plenus nemo unquam fuit;
Verum ſi quis talenta accipiat tredecim,
Multo magis cupit accipere ſedecim;
Si haec confecerit, quadraginta vult,
Aut negat ſibi vitalem eſſe vitam.
PL. Recte quidem mihi videmini dicere omnino;
Sed unum tantum timeo. CHR. Qua de re? dic.
PL. Quo pacto ego potentiae hujus, quam vos dicitis
Habere me, compos fiam.
CHR. Ita certe eſt, *times:* quin omnes etiam homines dicunt eſſe
Plutum (*divitias*) rem plenam timoris, PL. Minime; ſed me
Parietum aliquis perfoſſor calumniatus eſt; cum enim irrepſiſſet aliquando
In domum, nihil potuit auferre,
Quod reperiſſet omnia occluſa;
Itaque nominavit meam providentiam, timiditatem.
CHR. Ne jam curae ſit tibi quicquam; nam ſi eris
Promto & parato animo ad hanc rem,
Faxo, ut cernas acutius Lynceo.
PL. Quomodo *tu* poteris hoc efficere qui mortalis es?
CHR. Concepi bonam ſpem ex illis, quae mihi dixit
Phoebus ipſe, Pythicam concutiens laurum.
PL. Ergone ille etiam horum eſt conſcius? CHR. Ita inquam.
PL. Videte! CHR. Nihil ſis ſolicitus, ô bone;
Ego enim, ſcias hoc velim, etiamſi me neceſſe ſit mori,
Ipſe haec efficiam. CAR. Et, ſi voles, ego etiam.
CHR. Multi autem erunt & alii nobis adjutores,

Qui-

ſtione, *cur divites ſint timidi.*

vſ. 203. Δειλιαν] Pluto ſive divitiis attribuit timiditatem, quae divitibus ineſt. Aliudit autem ad locum Euripidis in Phoenissis vſ. 554. Δειλον δ' ὁ πλουτος· κρεισσον ἐν λεπτῳ καλον. *Eſt autem Plutus malum quoddam timidum & ſegne amans;* ſive ad hunc in Archelao cynicum: Πλουτος ὁ Πλουτῳ δ' ἀνοια, δειλος δ' ἀμα. *Diteſcit? at Plutus eſt res inepta & timida.*

vſ. 210. Βουλεσθε] Nunc reſpondet ad quaeſtionem Plutî, *quomodo i. potentia ſua uti poſſit, meminam ſi viſum recipiat;* quod ſe effecturum dicit. Etiam ante dixerat: ſi Pluto vibus reſtitutus fuerit, Jovis regnum & ſulmina nihil fore ad Plutî potentiam vſ. 124.

vſ. 212. Ἔχω] In Veſpis vſ. 305. Ἔχω ἐλπιδα χρηστὴν τινα.

Ibid. Ἐξ ὅτου] Pro ἐξ ἀκοντος ἀ τυφλ. Similia exempla ubique obvia.

vſ. 213. Σώσαι δοκεῖν] Callimachus Hymno in Apoll. init. Οἷον ὁ τὸν πίλοπος ἐνίοχον δοκέων βοτρυν, *quemadmodum ipſe Apollinis concuſſus eſt laureus ramus!*

vſ. 218. Χ' ἑκοντες] Pro χοἱ ἑκοντες.

Ὅστις δικαίως ἦσπ οὐκ ἦν ἄλφιτα.
ΠΛ. Παπαῖ. πύλγυς γ' εἶπας ἡμῖν ξυμμάχους
ΧΡ. Οὔκ· ἦ γε πλυτήσουσιν ἐξ δέχῆς πάλιν.
Ἀλλ' ἴθι σὺ μὴν ταχέως δραμών. ΚΑΡ. Τί δρῶ, λέγε.
ΧΡ. Τὲς ξυγγεώργυς κάλεσον (θέρεσις δ' ἵππος
Ἐν πεῖσιν ἀγροῖς αὐτὲς παλαιπωρημένυς)
Ὅπως ἂν ἵστ' ἔχωσ', εἰ παυσοῖ παρών,
Ἡμῖν μεταύχη τῆσδε τῆ Πλούτυ μέρος.
ΚΑΡ. Καὶ δὴ βαδίζω· τῆτο δὲ τὸ χρεάδιον
Τῶν ἐνδεῖ τις εἰσενεγκάτω λαβών.
ΧΡ. Ἐμοὶ μελήσῃ τῆτό γ', ἀλλ' ἀύσας πέμπε.
Σὺ δ', ὦ κράτιστε Πλοῦτε πάντων δαιμόνων,
Εἶσω μετ' ἐμοῦ δεῦρ' εἰσίθ'. ἡ γὰρ οἰκία
Αὐτή ἐστι, ἣν δεῖ χρημάτων σε τιμιεῖν
Μετὴν ποῖσαι, ᾗ δικαίως κἀδίκως.
ΠΛ. Ἀλλ' ἄχθομαι μὲν εἰσιὼν, μὴ τὲς θεὲς,
Ἐς οἰκίαν ἑκάστ' ἀλλοτρίαν πάνυ·
Ἀγαθὸν γὰρ ἀπέλαυσ' ἠδὲν αὐτῆ πώποτε.
Ἢν μὲν γὰρ εἰς Φειδωλὸν εἰσελθὼν τύχω,
Εὐθὺς καπύρυξέν με χῦ' ὃ γῆς κάτω.
Κἂν τις προσέλθῃ χρηστὸς ἄνθρωπος φίλος,
Αἰτῶν λαβεῖν τι μικρὸν ἀργυρίδιον,
Ἔξχριός ἐστ μηδ' ἰδεῖν με πώποτε.
Ἢν δ' ὡς πλούσιον ἄνθρωπον εἰσελθὼν τύχω,
Πέρυσιν ἡ κύων προσβεβλημένος,
Γυμνὸς θύραζ' ἐξέπεσον ὁ ἀκαρεῖ χρόνῳ.
ΧΡ. Μετεῖν γὰρ ἀνδρὸς οὐκ ἐπέτυχες πώποτε.
Ἐγὼ δὲ τῆτ' ἦ τρόπῳ πῶς εἶμ' ἀεί·
Χαίρω τε γὰρ Φειδώμενος, ὡς ἡδεῖς ἀνὴρ·
Πάλιν τ' ἀναλῶ, νικᾷ δ' ἂν τῆτ' ἐμή.
Ἀλλ' εἰσίωμεν, ὡς ἰδεῖν σε βούλομαι

Καὶ

vs. 219. Ἄνδρας τρίχε] *Properans curre: perge curreres: fac curras.* passim.

vs. 220. Πλουτεῖς] Euripides in Troadibus vs. 469. Ζεῦ· κακῶς μὲν ἀνακλῶ τὲς συμμάχυς. *ὁ Dii! Ignavos quidem voco auxiliatores.*

vs. 233. Καὶ δικαίως κἀδίκως] *Qua jure, quave injuria.* Terent. id est: *quocunque pacto: quovis modo.* Andocides Orat. I. κακῶς τε εἰς τὸ σῶμα τρέπω καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως. *Laedere quovis modo, qua jure quave injuria.* Vide in Equitibus vs. 256. & vs. 795. item in Acharnensibus vs. 372.

vs. 237. Εἰς φειδωλὸν εἰσελθών] Talis usus particulae εἰς notandus. Simili plane modo Lysias in Orat. de Bonis Aristophanis: εἰσελθὼν εἰς τ' οἰκίαν τ' ἐκείνου. *Ingressus ad patrem meum.* Haeus de haereditate Apollodori: ἰόντων εἰς τὸν ἐμὸν πατέρα. Aeschines de Falsa Legatione: εἰσελθὼν μὲ φησιν εἰς μετεξύλιον σκοτεινὸν κατὰ τ' Ἀνδίαν σιτοφύλακα τ' ὄντος εἰς Φίλιππον. *At me in lintre per Lydium stagnum navigasse nullo ad Philippum.* Phalaris Epist. 64. εἰς ἐμὲ κομιδῇ τὰς λόγυς, *ut ad me perferentur sermones.* Synesius Epist. 108. εἰς χωρίον ἐν ἐλ-

Quibus *ſcilicet*, cum juſti eſſent, non erat farina.
Pl. Papae! miſeros utique praedicas nobis adjutores.
Chr. Non; ſi modo diteſcant denuo.
Sed tu abi citato curſu. Car. Quid faciam? dic.
Chr. Socios noſtros in colendis agris, accerſe, (forte autem invenies
In agris ipſos, cum aerumnis conflictantes)
Ut quilibet hic ſe ſiſtat, & aequalem
Nobiſcum accipiat hujus Pluti partem.
Car. Jam eo; ſed hanc carnem
Eorum aliquis, qui intus ſunt, capiat, & intro auferat.
Chr. Mihi erit curae; ſed perge currere.
Tu vero, Plute, deorum omnium praeſtantiſſime,
Intrò mecum huc ingredere; domus enim
Haec eſt, quam te opibus oportet hodie
Implere, qua jure, qua injuria.
Pl. At mihi aegre admodum eſt, Deos teſtor, quoties ingredior
In domum alienam;
Nam nihil boni mihi illic obtigit unquam;
Si enim ad parcum aliquem ingreſſus fuero,
Continuo me defodit in ima terra:
Tum ſi quis accedat probus homo & amicus
Rogatum, ut accipere poſſit paululum pecuniae;
Negat ſe vidiſſe me unquam;
Si vero ad inſanum & prodigum hominem intravero,
Scortis & aleis objectus,
Nudus domo excido, breviſſimo tempore.
Chr. Non enim in hominem moderatum incidiſti unquam;
Ego vero his moribus ſemper ſoleo eſſe:
Nam & parcendo delector, ut nemo alius;
Et vice verſa ſumtus faciendo, quando ita opus eſt.
Sed ingrediamur; nam volo ut te videat

Uxor

θεν εἰς οἶ. *Quibus uſus ad te proficiſci potuiſſem.* Et Comicus noſter in Avibus vſ. 619. Καὶτ' εἰς Διὰξεις, οὗτ' εἰς Ἄκτιον' ἰὼν ἐτύγχανε.

vſ. 241. Ἔξεστιν ἰέναι] In Nubibus vſ. 1234. Andocides de Myſteriis: ἀνεψιὸς δὲ Ἀλκιβιάδου ἦν ἐξεστὶν ἐντεῦθεν. *Contradicente autem Alcibiade & negante.* & alii paſſim. Sophocles in Antigone paulo aliter vſ. 441. ἔκπεμψόν σ' ἔξεστι καθίστατο.

vſ. 242. Εἰς ἀφρανῆ οἶκ] Ita Edd. priſtinae εἰς non οἶκ. Subauditur vox *δόξειεν*, quam expreſſit Aeſchines Epiſt. II. ἀφρανὴς γὰρ δόξειεν ἂν, *quia erat mentis* poteſt etiam ſubintelligi vox ἦσαν aut ſimilis: hinc ἀπεφύσησεν apud Aeſchylum in Prometheo vſ. 1055. Idem eſt ἀφρενοπληξία in Lyſiſtrata vſ. 833. De particula εἰ vide quae paulo ante notavi.

vſ. 246. Πῶς] Non eſt hic loco interrogativum. εἰ πως idem valet quod εἴ ποτε.

Καὶ τ' γυναῖκα, κ' τ' υἱὸν τ' μέσον,
Ὃν ἐγὼ φιλῶ μάλιστα μᾶν σέ. ΠΛ. Πείθομαι.
ΧΡ. Τί γὰρ ἄν τις οὐχὶ ᾠηθεὶς σὲ ταῦληθῆ λέγει;

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοὶ, Καταληκτικοί· Δίμετροι Ἀναπαιστικοὶ, καὶ ἄλλοι τινές.

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πολλὰ δὴ τῷ δεσπότῃ ταυτὶ θύμει φαγόντες,
Ἄνδρες φίλοι, κ' δημόται, κ' ξ ποτὲ ἐργασταί·
Ἴτ', ἐγκονεῖτε, σπεύδετ', ὡς ὁ καιρὸς οὐχὶ μέλλει,
Ἀλλ' ἕστ' ἐπ' αὐτῆς τ ἀκμῆς, ἣ δεῖ παρόντας ἀμύνειν.
ΧΟΡ. Οὐκοῦν ὁρᾷς ὀρμωμένους ἡμᾶς πάλαι σφοδρύμως,
Ὡς εἰκός ἐστιν, ἀσθενεῖς γέροντας ἄνδρας ἤδη.
Σὺ δ' ἀξιοῖς ἵππως με θεῖν, σφὶν ταῦτα κ' φράσαι μοι,
Ὅτῳ χαίειν γ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκεν ἡμᾶς.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν πάλαι δήπου λέγω· σὺ δ' αὐτὸς οὐκ ἀκούεις·
Ὁ δεσπότης γὰρ φησιν, ὑμᾶς ἡδέως ἅπαντας
Ψυχρῷ βίῳ κ' δυσκόλῳ ζῆσαι ἀπαλλαγέντας.
ΧΟΡ. Ἔπειτα δὲ δὴ τί; κ' πίθοιτο τοῦτ' τὸ σφᾶγμα τῷδ', ὅ φησι;
ΚΑΡ. Ἔγωγ' ἀφῖκ' δεῦρο σφισβυτίζων πί', ὦ πένητες,
Ῥυπῶντα, κυφὸν, ἄλιτον, ῥυσὸν, μαδῶντα, ἰσχνόν·
Οἴμοι δὲ, νὴ τ ἡρακλέα, κ' ψωλὸν αὐτὸν εἶναι.
ΧΟΡ. Ὦ ῥᾳστὸν ἀγγελίας ἐπῶν, πῶς φῄς; φράσον μοι.

Δη-

vs. 252. Τί γάρ] Ita fere & Euripides Iphigenia in Aulide vs. 1395. *Τί γὰρ τόνδε κατθανεῖν τις ἂν; Cur enim non fateatur aliquis quod verum est?*

vs. 253. Θύμει] Glossae: *Timum.* Herba apibus grata. Virg. *Dumque thymo pascentur apes.* Hesychius exponit θύμον, *euripides, allium*; qui cibus est conveniens gregi rustico, qualis ille est, quem hic adducit servus. Virgilius: —— *fessis messoribus aestu allia serpillumque herbas contundit olentes.* Horat. Epod. 3. *Edax dicutis allium nocentius O dura messorum ilia!* Videtur autem Comicus alludere ad vocem Θυμὸς, *animus, ira*, respiciens ad illud Homericum, ὃν Θυμὸν κατέδων, *suum animum comedens.*

vs. 255. Ἐγκονεῖτε] Glossae: ἐγκονεῖν, *accelere.* metaphora ab athletis, qui ἐν κόνει, *in pulvere*, luctabantur; contra ἀκονιτὶ, ἀκόνητι, *absque pulvere.* Eurip. in Hecuba vs. 560. σπεύδομεν, ἐγκονοῦμεν, σεύομεθα, *accelerantes gradum.* Vid. in Avibus vs. 1324. Eccles. 490. & ibid. 590.

Ibid. Ἕστ' ἐπ' ἀκμῆς] In Thesmoph. vs. 670. ὡς ἐπ' ἀκμῆς ἐστι μὴ μέλλειν ἔτι.

vs. 256 Ἀκμῆς] ἐπ' ἀκμῆς ἐστιν ἐν' αὐτῆς τ ἀκμῆς. Sophocles in Electra vs. 22. ὡς ἐντεῦθ' ἤδη ἐν' καιρῷ ἐσμὲν ἐν' καιρὸν ἐκπονεῖν καλῶς, ἀλλ' ἔχομεν ἀκμήν, *nam eo devenimus nisi non amplius cunctandi tempus est, sed rerum gerendarum articulus.* Euripides in Phoenissis vs. 1040. Jo. Ἆρ' ἐν καιρῷ δὲ πρὸς κλύουσ' Ἄργος ἐ σέ; Nun. Ἀκμὴν γ' ἐς αὐτήν. Joc. *venisne ad discrimen gravioris Argolici.* Nun. *Imo ad summum.* [Horat. *venimus ad summum fortunae*] aliquando ἀκμὴ simpliciter pro

Uxor mea, & filius unicus,
Quem ego poſt te amo maxime. PL. Credo.
CHR. Cur enim tibi aliquis veritatem non dicat?

SCENA PRIMA.

Octonarii Jambici, Catalectici: Dimetri Anacreontii, & alii quidam.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui ſaepe jam cum hero meo commune allium ediſtis,
Amici Viri, & populares, & laboris amantes!
Ite, properate, feſtinate; nam tempus non eſt cunctandi,
Sed in ſummo eſt, in quo oportet vos opem ferre.
CHOR. Nonne vides nos jam dudum conari ire,
Ut par eſt viros imbecillos & jam ſenes?
At tu forte vis ut curram, priusquam iſtud dicas mihi,
Cujus rei cauſa herus tuus accerſiverit nos.
CAR. Atqui jam dudum dico tibi; tu autem non audis:
Herus, *inquam*, meus dicit, vos jucunde omnes
Victuros, frigidâ *iſta* & dura vivendi ratione ſolutos.
CHOR. Quaenam vero res eſt illa, aut unde, quam ille narrat?
CAR. Advenit huc habens ſecum ſenem quendam, ô miſeri,
Squalidum, incurvum, aerumnoſum, rugoſum, calvum, edentulum,
Et profecto arbitror etiam verpum cum eſſe.
CHOR. O qui aureum nuncium adportas, quid ais? dic mihi;

Oſten-

pro ἐκεῖσε. Euripides in Hecuba vſ. 1042. ἐς δειλὰ καιρὸς ἔκεισε πορεύειν τροφεῖα τὰ σώματος, *nam tempus vocat ut adſimus Hecubae & Troadibus auxiliatrices*; qui locus valde eſt ſimilis Ariſtophaneo. Aeſchylus in Perſis vſ. 407. κεῖσε χρὴ μάλιστα σπεύδειν, *& non amplius cunctandi tempus erat.* Sophocles in Aiace Flagellifero vſ. 818. Χρόνιος, γεραιέ, δ' ἐς ἴδιας ἑστὼς ἐκεῖσε, *ſeſſitum, non eſt ſedendi tempus.* Idem in Philoctete vſ. 1... ἀνὴρ γὰρ ἐς μακρὸν λέγει, *nam tempus non eſt multa jactandi.* Euripides in Electra vſ. 275. ἐς γὰρ τὸν πάντα, *non enim omne otioſo eſt.* Ib. vſ. 684. σοίχεται δ' ἀμφὶ, *cunctari autem tempus eſt.* Vid. in Avibus vſ. 1687. notata.

vſ. 257. Οἰκεῖν ἐχρῆν] Senex Iolaus apud Euripidem in Heraclidis vſ. 734. inquit: ἐκεῖνον ἐχρῆν μὴ πικρὸν ὄντ' ἐν ἀνδράσιν ἀνὴρ ἐμοὶ δοκεῖν ἐφάνθαι; cui ſervus: ὦ δεσπότα μᾶλλον ὁ σπουδαῖος ἐν. *Nonne videtur ut feſtinet per metum? Videtur te petitus ita putare, quam revera feſtinare.*

vſ. 260. Ὅτῳ χρῆν] Hic verſus mox iterum occurret mutata una voce.

vſ. 262. Ἥδιστ'] in Avibus vſ. 755. ἥδιστε.

vſ. 265. Περιδέδρομε] Illos tantum characteres memorat qui Pluto huic cum pleriſque ſeribus, atque adeo cum praeſente ſenum choro ſint communes, ut eos cavilletur; nam Plutus inſuper & coecus & claudus erat.

vſ. 267. Νὴ Δί' ἀκμὴν] Cui genitalia amputata.

vſ. 268. Χρυσᾶν] Aurum pro *lautitia animi*, propter praeſtantiam illius metalli. Juliauus Epiſt. II. ad hunc locum reſpicit, quod & Cl. Kuſterus notavit.

Δηλεῖς γὰ αὐτὴν σαφὲ ἥκειν χρημάτων ἔχουσα.
ΚΑΡ. Πεισθυπκᾶν μὰ δι κακᾶν ἔγωγ' ἐχουσα σαφέ·
ΧΟΡ. Μᾶν ἀξιοῖς Φοινίσσας ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι
Ἀζήμιος, ἃ ταῦτ' ἐμᾶ βακχεῖαν ἔχοι;
ΚΑΡ. Πάντως γὰ ἄνδρωπον φύσει τοιοῦτον εἰς τὰ παίζα
Ἡγεῖσθέ μ' εἶναι· κἄξεν ἂν ἡμίζεσ' υἱὸς εἰπεῖν;
ΧΟΡ. Ὡς σμικὸς ὑπήρισ'· αἱ κνῆμαι δέ σε βοῶσιν
Ἰὰ, ἰά, τὰς χείρικας ἃ τὰς πέδας πεδῶσαι.
ΚΑΡ. Ἐν τῇ σορᾷ γὰρ λαχὼν τὸ γράμμα σε δικάζειν,
Σὺ δ' ἃ βαδίζεις· ὁ δὲ Χάρων τὸ ξυμβολαῖ δίδωσιν.
ΧΟΡ. Διαῤῥαγείης· ἃς μάθοι εἰ, ἃ φύσει κίβαλος,
Ὅπως φοινίζεις· θερμὰ δ' ὑπὸ πέτλακας ἡμῖν,
Ὅταν χαίρω μ' ὁ δεσπότης ὁ σὸς κέκληκε δεῦρο·
Οἳ πολλὰ μοχθίσαντες, οὐκ ἔστ' ὀχολῆς ἀποθύμως
Δεῦρ' ἤλθομεν, πολλᾶν θύμων ῥίζας διεκπερῶντες.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔτ' ἀν κρίψαιμι. Τὴν Πλοῦτον γὰ, ὦ ἄνδρες, ἥκει
Ἄγων ὁ δεσπότης· ὃς ἡμᾶς πλουσίους ποιοῖ.
ΧΟΡ. Ὅπως γὰρ ὄφελ πλουσίοις ἅπασιν ἡμὶν εἶναι;
ΚΑΡ. Νὴ τὼς Θεώς, Μίδας μ' ἂν, ἵν' ὦτ' ὄνου λάβητε.
ΧΟΡ. Ὡς ἥδομαι, ἃ πέπομαι, ἃ βέλομαι χρεῶσαι
Ὑφ' ἡδονῆς· εἶπες λέγεις ὅπως σὺ ταῦτ' ἀληθῆ.
ΚΑΡ. Καὶ μὰν ἐγὼ βουλήσομαι, Θρεπτιαλὸ τ' Κύκλωπα
Μιμούμενος γ' ἃ τὼν πόδων ἀδὶ περισαλθεῖν,
Ὑμᾶς ἄγειν. Ἀλλ' εἶα, τέκεα θαμὰ ἐπαιαδοῦσα,

Βλη-

vs. 269. Σοὶν χρυσίον] Theocritus Epigr. XVII. in Epicharmi Ithacam: σοὶν γάρ οἱ χρυσίον. Achilles Tatius Lib. VI. ὅσα σοι φίλον ἐστὶ χρυσίον.

vs. 270. κακὰν ἑκοῦσαν] Plautus Epidico I. 1. 78. *Itaque in te irruunt mortes mali.* Pion apud Laert. τὸ γένος ἐμοὶ κακῶν. *Semelne est navale malorum, in quod mala tanquam naves in portum appellunt* [ubi vulgo legunt] apud Aeschylum in Persis vs. 250.] Sophocles in Oedipo Coloneo vs. 1232. ἀνεψιὰς, ἀστοστυγεῖς γένους ἕσσον, ἢ πρὸς πατρὸς ἔσται κακοῖς ξυνοικεῖν, *inhabilibi, defertæ à fodalibus & amicis generibus, apud quam omnia malorum maxima mala habitant*, paullo post: πάντ' ἂν δοκοῖς ἐκ τῆς ἀκῆς ἀγκυβιστᾶν ἀκούειν· *undique tanquam Hercule lituo à fodalibus tundatur.* Ceterum multa in hoc de variis poteſt deſcribi: κακὸν πολίτην Aeſchylus in Suppicibus vs. 478. φεύγειν ἀβίωτον κακὸν Euripi. Iph. in Tauris vs. 1311. Στρατὸν κακὸν Id. in Ione vs. 923. κακὸν πτερὸν Aeſchylus in Perſis vs. 735. κακὸν αἶνον Euripi. in Ione vs. 927. χρεῶν τὸν κακὸν τρόπωσιν Aeſch. Prom. vs. 1213. κακὸν τέκνον Aeſch. in Perſis vs. 453. Euripi. Hippol. Steph. vs. 820 Id. in Suppicibus vs. 824. & in Hercule Furente vs. 433.

vs. 273. Φύσει εἰς τὰ παίζα] Euripides in Bacchis vs. 315. ἀλλ' οἱ τὴν φύσιν τὸ σοφισθὲν ἰσχὺν εἰς τὰ πάντ' ἀεὶ. *ſed ſi naturæ ineſt pudicitia conſtans.* Ita enim corrigo illorum locum.

Ibid. Εἰς τὰ παίζα] Aeſchylus Agamemnone vs. 690. ἀνομαζέτω δ' εἰς τὰ πάντα τύμως, *nominavit adeo veritati per omnia conſentaneè.* Idem in Eumenidibus vs. 291. τοῖσι δικαίοις εἰς τὸν τὸ σύμπαντα χρόνον, *fidum merito & in perpetuum duraturum auxiliatorem.* Id. ib. vs. 673. ὅπως τοῦτο χρόνος εἰς τὸ πᾶν χίοι, *fidus ut ſit in omnem ætatem.* Noſter in Ranis vs. 993. ἕως εἰς τὰ πάντα. ad quem locum vide notata.

vs. 276. Πεπλέσθαι] Ut hic pedes dicuntur deſiderare compedem, ſic apud Euripidem manus dicitur deſiderare bullam in Hercule Furente vs. 263. ἃ δέξιὸν χέρ' ὧδε πᾶσι κοῦδὲν ἐν.

vs. 277. Ὑπήρισ'] Paſſide eſt ac ſi *capularem ſenem* vocaret Comicus, quaſi unum hominem compellans, ut facere fieri ſolet: ſimul autem *litium dijudicandarum ſtudioſum* dicit. Quod autem dicit, tale eſt: *Cum in ſortitione judicum, littera tua, qua ſortem tuam ſignaveras, loculum ſi. e pulum tibi aſſignaverit, ubi jus dicerent; tu tamen ire cœſas.* Nimirum ad mortem cum ire jubet, propoſita ipſe, loco ut ibi etiam judicia exerceat; nam ſi in hac vita judicandi amore capeus eſt, libentius morietur, ſi ſciat ſe poſt mortem jus dicturum: ita in

Veſpis

Oſtendis enim ipſum habentem acervum pecuniarum advenire.
CAR. Imo ſenilium malorum ego *oſtendo* cum habentem *venire* acervum.
CHOR. Num putas, ſi nos deluſeris, te abiturum
Impunem, me praeſertim baculum habente?
CAR. Prorſusne vero hominem ingenio ejusmodi ad omnia
Putatis me eſſe: & arbitramini me nihil ſani dicere?
CHOR. Quam ſeverus eſt perditiſſimus ille! At tibiae tuae clamant
Io, Io, choenices & compedes deſiderantes.
CAR. Cum jam litera tua ſortita ſit jurisdictionem in loculo,
Tu ire ceſſas: at Charon jam ſignum dat.
CHOR. Disrumparis! ut moleſtus es, & ingenio verſipelli,
Qui deludis nos: & nondum dicere ſuſtinuiſti,
Cujus rei cauſa nos herus tuus vocaverit huc:
Qui multis laboribus exerciti, quamvis non eſſet otium, ſtrenue
Huc advenimus, multorum thymorum radicibus praeteritis.
CAR. Sed non celabo amplius; venit enim, ô amici, Plutum
Adducens herus: qui vos ditabit.
CHOR. An revera nos omnes poſſumus fieri divites?
CAR. Ita certe: & quidem Midae *fieri poteritis*, ſi aures aſininas ſumatis.
CHOR. Ut laetor, ut delector, ut cupio tripudiare
Prae gaudio! ſi quidem tu haec reipſa vera praedicas.
CAR. At ego volo, threttanelo, Cyclopem
Imitans, hoc modo pede impellens,
Vos agitare. Sed eja filioli clamitantes,

Et

Veſpis Judicum Chorus vſ. 636. dicit: *κὰν μανίαν δικάζειν αὖτις ἰδᾷς τάχιστ.* Ceterum *τρέχειν* abſolute videtur poſitum, ut ſolet *δίειν*, *ἰέναι*, *ἥκειν*, *πέμπειν* & alia ſaepiſſime; ponitur autem nominativus pro genitivo, ut patet ex hoc loco: *ὅταν παίσειεν κἄξω λέγειν*, *data libertate & fandi copia*. in Theſm. vſ. 547.

vſ. 278. *Ξύμβολον*] Judicibus ſymbolum ſive ſignum quoddam dabatur, quod erat baculum eadem colore & eadem litera inſignitum, quo inſignitum erat *δικαστήριον*, in quod ſorte ducebantur: hoc ſymbolum ſcribus iſtis Charontem ſive Mortem dare dicit.

vſ. 279. *Μίδου καὶ πλάτ@*] *Frivolum, vanum, & fallacem* illae voces ſignificant. Etiam in Equitibus vſ. 631. eas conjunxit, ubi Deos quosdam his nominibus conſinxit, *ſtrenuitatis* & *fallaciarum* quaſi praeſides.

vſ. 283. *Διαντιάζεις*] Aeſchylus in Perſis vſ. 485. *διαντιάσαν δὲ τὰ Φαιῶν Χθόν᾽ Καὶ Δωρίδ᾽ αἶαν*, *tranſmeant in Phocenſium regionem & Doricam terram*. Ex Hypſipyle Euripidis: *τί ταῦτα δεῖ εἶπεῖν*, *ἅπερ δεῖ κατὰ σχολὴν διαντιᾶν*; *Quorſum haec attinet lugere, per quae naturae neceſſitate tranſeundum eſt?*

vſ. 287. *Μίδαι*] Nota eſt Midae fabula ex Ovidio Lib. XI.

vſ. 290. *Θρεττανελῶ*] Nihil ſignificat haec vox; ſed fuit excogitata à Philoxeno, qui amationem Cyclopis & Galateae ſcripſerat, ad exprimendum illius indocti miſerum cannen, quod ſtridenti cithara diſperderet, in gratiam amicae, cui ille placere ſtudebat arte muſica; quamvis eſſet inepus: teſtis Euripides, qui etiam cognominem fabulam ſcripſit, apud quem Ulyſſes dicit: *ἀλλ᾽ ὃς παρὰ κλαίουσι συννύχοις ἑστὼς ἄοιδος. Cantat autem apud fentes ſocios meos indocte* vſ. 424. & vſ. 487. Chorus de eodem: *ἄγριον κἀκάθαρτον μανικῶς ᾠδῶν*, *ingratum ſirepitum ciens muſicaſter*. Apud Lucianum etiam, cum Galatea laudaſſet cum tanquam bonum Muſicum, Doris inquit: *σώπα*, *ὦ Γαλάτεια*, *μὴ-μὰ αὐτὸν ἀθύρ@ ὅτι τὰ ἐκείνου πάνυ ἐνὶ σοὶ*. *Ἀσχέτου φίλη*, *ἐὰν σὺ τὸ ἐγκαταλιπεῖν*. *Tace, quaeſo, Galatea, audiximus eum tantantem, cum nuper ad te comiſſatum iret: ô amica Venus! ſinum quis tenere poteſſet*. Talis vox eſt & τὸ φλαττιδεργατικὸν ἀτιθάσευτον in Rhadamanthe vſ. 1512. Item Τάραττε in Achara. vſ. 1246. & aliis, niſi quod illae ludibrii cauſa ſunt fictae, haec autem non.

vſ. 292. *Παῖε*] a *παίω* quod idem eſt quod *πλήσσω*. Filios ſuos vocat ſenes illos, quia ſeipſum aſſimilat paſtori Polyphemo, ipſos autem ovibus; nam ut pater ſobolis, ita paſtor gregis coram gerit: intra dicit ſe matrem eorum; eadem ratione. Dum autem oves vocas

Βλητώμενοί τε ταῦς βατίαις,
Αἰγῶν τε κινδεόντων μέλη,
Ἔπειθ' ἁπτώμενοι, τρέχοι δ' ἀκρατεῖτε.
ΧΟΡ. Ἡμεῖς δέ γ' αὖ ζητήσομεν, Θρεπτιλὸ τ Κύκλωπα
Βλητώμενοι, σὲ τυτονὶ πεινῶντα καταλαβόντες,
Πήξαι ἔχοντα, λάχανά τ' ἄγρια φροσορᾷ, ἢ κεφαλαλῶντα,
Ἠγρόμενοι τοῖς ταῦς βατίοις,
Εἰκῆ δὲ καταδαρδάντα τυ,
Μέγαν λαβόντες ἡμιμόρον σφηκίσκον, ἐκτυφλῶσαι.
ΚΑΡ. Ἐγὼ δὲ τὼ Κίρκω γε, τὼ τὰ Φάρμακ' ἀνακυκῶσαι,
Ἢ τὼς ἑταίρως ᾧ Φιλωνίδω ποτ' ἐν Κορίνθῳ
Ἔπεισεν, ὡς ἔπιας χάπρως,
Μεμαγμένοι σκῶρ ἐσθίειν, αὐτὴ δ' ἔμπλειν αὐτοῖς,
Μιμήσομαι πάντα τρόπον.
Ὑμεῖς δὲ χρυλλίζοντες ὑπὸ Φιλησίας,
Ἔπεσθε μετ' ἐμοῦ χοῖροι.
ΧΟΡ. Οὐκ ἐν σε τὼ Κίρκω γε, τὼ τὰ Φάρμακ' ἀνακυκῶσαι,
Καὶ μαγγανεύσασαν, μεληδόσαν τε τὼς ἑταίρως,
Λαβόντες, ὑπὸ Φιλησίας
Τὸν Λάρητα μιμήμενοι, τ' ὄρχεων κρεμῶμενο,
Μυθόσομέν θ', ὥσπερ τρέχω,
Τὼ ῥῆνα· σὺ δ' Αἰσχυλίῳ ὑποχάσκων ἐρεῖς,
Ἔπεσθε μετ' ἐμοῦ χοῖροι.
ΚΑΡ. Ἀλλ' εἶα νυῶ τ σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη
Ὑμεῖς, ἐπ' ἀλλ' εἶδ᾽ πρέπε-
σθ'. ἐγὼ δ' ἴων ἤδη, λάθρᾳ
Βυλήσομαι ᾧ δεσπότᾳ

Λαβών

cæ eos, ſignificare vult ipſos eſſe ſtolidos, ut ſunt illae pecudes: & videtur noſter Comicus imitatus Eupolidis locum, ubi ille dicit Hippocratis filios degeneres fuiſſe & fatuos: Ἱπποκράτους τε παῖδε ἐκφανεῖς τινες Βακχαὶ τίνα καὶ ἰδιωτὼ τῶν τρίτα, *Hippocratis etiam filii ſubditicii: Sobales balant & nequaquam eandem cum patre ingenii.* Oſtendemus autem ad Equites vſ. 527. noſtrum auctorem Eupolidis verbis libenter uſum eſſe.

vſ. 294. Κινεξεῖσθαι] κινεῖσθαι, *hiemem olent.* Luciamus κινέξει ἀνέξει ἄνεμος τρέχων Dialogo Doridis & Galateae.

vſ. 296. Τανύσομαι] Eſt hyperbaton, nam verſu demum 301. extat verbum quod huic reſpondet: ζητήσομέν σε ἐκτανύσαντα, *conabimur te excorcare*

vſ. 298. Λάχανα ἄγρια] in Thelmoph. 463. ἀπ' ὀ λάχανα ἀγρίως κακόνους πάντες τρεφόμεθ.

vſ. 302. Κίρκω] — *Circes pocula noſti, Quae ſi cum ſociis ſtultus cupidusque bibiſſet* (Ulyſſes) *Vertere ſub domina faciles cum immundis* vel *amica luto ſues*: Horat. Quoniam Chorus dixerat, ſe Ulyſſis exemplo excoecaturum Carionem, Polyphemum ſe imitantem; Cario vicissim ſe Circen imitaturum dicit, quae ſocios mutavit Ulyſſis in porcos, & ipſis Rereus dcturum comedere.

vſ. 303. Φιλωνίδα] Pro Ulyſſe παῖ' ἐταίρας poſuit Philonidem Laidis in Corintho amatorem. Vid. ſupra vſ. 179.

vſ. 307. Χρυλλίζοντες] Vox porcorum in Acharnenſibus vſ. 746. Ὅτου δὲ χρυλλίζοιτε καὶ κοίζοιτε χ' ἑπόμενα τοῖς χοίροις, *facite ut grunniatis & Κοῖ dicatis & mittatis vocem porcorum.*

vſ. 312. Μιμήσομαι] Haec non eo dicit, quaſi Ulyſſes Circen hoc pacto ſuſpenderit, quod non potuiſſet fieri; ſed quia Melanthium caprarium ſuſpendi curaverat, dicit ore, ut & Cario, qui paullo ante ſe caprarium Polyphemum imitari dicebat, pendeat, & quidem teſticulis revinctus.

vſ. 312.

Et cum balatu cantantes ovicularum,
Caprarumque olentium, carmina,
Sequimini: & inſtar hircorum laſcivite.
CHOR. Nos autem conabimur, threttanelo, Cyclopem
Te, ubi balantes invenerimus eſurientem,
Peram habentem & olera agreſtia, vino gravem,
Ducentem oviculas,
Temere alicubi ſomno oppreſſum,
Excoecare, ſumentes ingentem & praeuſtam ſudem.
CAR. At ego Circen illam, quae medicamina miſcet,
Quae ſodalibus Philonidis aliquando Corinthi
Perſuaſit, ut tanquam apri
Subactam merdam comederent, quam ipſa ſubegerat illis,
Imitabor omnibus modis;
Vos autem grunnientes prae gaudio,
Sequimini matrem porci.
CHOR. Nos itaque te Circen, miſcentem medicamina,
Et praeſtigiis eludentem, atque contaminantem ſocios,
Comprehendentes prae gaudio,
Laërtis filium imitantes; à teſticulis ſuſpendemus:
Stercoreque tibi oblinemus, tanquam hirco,
Nares; tu vero, ut Ariſtyllus ore hiante *lambens*, dices:
Sequimini matrem porci.
CAR. Sed ohe! nunc cavillationes miſſas facite,
Et in aliam formam vos vertite;
Ego autem clam
Hero meo, volo

Su-

vſ. 312. Λαέρτᾳ] Pro *Laërtæ*. Ut Sophocles Aiace vſ. 1. ἀεὶ μὲν ὦ παῖ Λαέρτου δίδαγμά σε. *Semper equidem ô Fili Laërtis video te.* Ubi Scholia: κτητικὸν ἀντὶ πατρὸς, *poſſeſſivum pro nomine proprio.* nam ipſe Ulyſſes proprie Laertius dicitur, non Laërtii Filius, ut apud Ovid. Lib XIII. vſ. 124.

vſ. 313. Μαθόντες] *pilum ſtertore caprarum* imitantes tibi nares, ut paſtores ſolent morbo correptis capris.

vſ. 314. Λείχουσά σ'] Iſte obſcena patrabat ore: quare in Eccleſ. vſ. 646. Blepyrus ejus oſculum averſatur.

vſ. 316. & 317. Ἀλλ' ὅτε... ἐν ἄλλῃ] Similiter Chorus in Theſmoph. vſ. 994. ἀλλ' οἱ ἐν' ἀλλ' ἀνάγειε, niſi quod ibi Saltatrices videntur ſeſe hortari, ut in alium locum ſe convertant, aut ad aliud genus ſaltationis; hic autem jubet Cario, ut habitum ſive ſpeciem mutent: nam iſti Senes in ovium ſpecie videntur produſſe, licet baculos geſtarent: nam & in Veſpis vſ. 31. ſtuporem Artemonium notans fingit Soſiam per ſomnum vidiſſe, ut concionem egerint in Pnyce πρίζαλα συγκεκόμμενα βακτηρίας ἔχοντα καὶ πρίονα. Ibidem Chorum ita perſonatum inducit, ut videatur Veſpis ſimilis: ſicut in Ranis ſpecie ranarum: in Avibus ſpecie Avium. ſed in illis comoediis non mutat habitum (nam in Ranis ſcenâ mutatâ non apparet an Chorus idem maneat): in Nubibus autem, ubi ſpecie Nubium primo apparebat, deinde aliam ſpeciem ſumit vſ. 287. ἀλλ' ἀποτιθέμενοι τὸν ἀρχαῖον ἐπιδείξασθε ἰδίαν ἐνδυμασίαν — χάσκει. clam in Eccleſ. ubi mulieres habitu viros mentiebantur, cum poſtea deponunt, vſ. 495. πάλαι μετασκευάζει σαυτὸν αὖθις ἅνερ ὄντα. mox: Ἀ αὕτη γὰρ ἤδειν πάλαι τὸ πρᾶγμ' αὐτοῦ ἐγώ in Acharn. vſ. 627. Sed forte non eſt plane neceſſe, ut in hoc Pluti loco chorum putemus habitum potius mutare, quam genus ſaltationis; aut potius carminis genus, ut in Ranis vſ. 380. ἄγε νυν ἑτέραν ἰδέαν — παίσατε. ubi ἑτέραν ἰδέαν idem videtur eſſe, quod in hoc Pluti loco ἄλλο εἶδος.

Λαβών π' ἄρτον, ϗ κρέας,
Μαστώμενος, τὸ λοιπὸν ὕπω τῷ κόπῳ ξυπῆκα.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Χαίρειν μὲν ὑμᾶς ἔστι, ὦ ἄνδρες δημόται,
Ἀρχαῖον ἤδη τοῦσαγροῖκον, ϗ σαπρόν.
Ἀσπάζομαι δ', ὅτι πρόθυμος ἥκετε,
Καὶ συντεταγμένως, ϗ ἁ καταβεβλαχυμένως.
Ὅπως δὲ μοι ϗ πάλλα συμπαρέσται
Ἔσεσθε, ϗ σωτῆρες ὄντες τοῦ θεοῦ.
ΧΟΡ. Θάρρει· βλέπειν γὰρ ἄντικρυς δόξεις μ' Ἄρη.
Δεινὸν γάρ, εἰ τριωβόλου μὲν εἵνεκα
Ὠπτόμεσθ' ἑκάστοτ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ·
Τὸν δὲ τὸν Πλοῦτον παρεῖμεν τῷ λαβεῖν.
ΧΡ. Καὶ μὲν ὁρῶ ϗ βλεψίδημον τουτονὶ
Προστάτην· δῆλος δ' ἐστίν, ὅτι τοῦ πράγματος
Ἀκήκοέ τι, τῇ βαδίσει ϗ τῷ πάχει.

vſ. 324. Ἀσπάζομαι] Non quaſi in ſalutationibus hoc verbo nunquam uſi ſint (nam & infra vſ. 1043. & in Avibus vſ. 1378. occurrit) ſed quia erat blandius, aut minus ſorte uſitatum.

vſ. 325. Συντεταγμένως] *Quia veniſtis ita ut parati, inſtructi & ordinati ſitis quaſi ad prælium.* Hæc enim eſt vocis συντατλεσθαι ſignificatio: Demoſthenes de Syntaxi: περὶ τῶν συντάξεων καὶ παρασκευασθῆναι τὰ πρὸς τὸν πόλεμον. *de ordinandis & parandis rebus ad bellum neceſſariis.* Noſter in Lyſiſtrata vſ. 445. ἡμῖν χρεὼν αὐτοῖς, ὦ Σκύθαι, συντεταγμένοις *Adeſſe nobis eſt, ô Scythæ, inſtructis eſſe.* Nam quaſi ad pugnandum pro Pluto, ſi opus ſit, iſte grex agricolarum vocatus eſt: dicebat enim Chremylus vſ. 218. multos aſſore ipſis συμμάχους. nempe ruſticos iſtos, ad quos ſtatim ſervum mittebat accerſendos: & ſervus cum ad eos veniſſet, dicit: δεῖ πανδήμους ἥκειν, *oportet eos ſuppetias advenire*, vſ. 255. & nunc poſtquam advenit Chorus, primo quidem cum laudat Chremylus, quod ſtrenue venerit & paratus: deinde rogat ut ſibi adeſſe & aſſiſtere velit in ſervando Pluto; qui ei reſpondet, ſe in defendendo Pluto Marti ſimilem fore. Ita & Scholiaſtes exponit: καθωπλισμένοι μετὰ τάξεως καὶ γοργῶς καὶ μετὰ συγκροτήματος. Demoſth. II. Olynth. συγκεκροτημένοι τὰ τῶν πολέμων.

vſ. 326.

Sumere nonnihil panis & carnis,
Atque ubi manducavero, ſic poſtea intereſſe negotio.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, CHORUS.

CHR. Si verbo χαίρειν vos, ô populares,
Compellavero, id jam antiquum eſt & obſoletum;
Itaque verbo ἀσπάζομαι utor, & vos amplexor; quod ſtrenue veniſtis
Et inſtructi atque parati, nec animo remiſſo.
Facite autem ut etiam in ceteris rebus mihi adjutores
Adſitis, ſimulque hujus Dei defenſores.
CHOR. Confide, namque videbor tibi prorſus martium quiddam & bellicum intueri.
Eſſet enim abſurdum, ſi propter tres quidem obolos,
Conflictamur identidem inter turbas in Concione,
Ipſum autem Plutum paterer ut quisquam mihi eripiat.
CHR. At enim video etiam Blepſidemum huncce
Accedentem. Satis apparet, eum aliquid harum rerum
Inaudiviſſe, ex inceſſu ejus & feſtinatione.

vſ. 326. Χαιραγαθὲν] Proprie παραθὲν eſt, qui in pugna alteri adeſt, adſiſtit. Ita ſolatus Herculis dicitur παραθὲν apud Euripidem in Heraclidis vſ. 90. & 126. Sophocles in Antigone vſ. 681. *ἀρὰς τ' ἀν ὦ χειμαὶ πρόσπεσοιμὶν μίαν δίκαιον κ' ἀγαθὸν παραθέντ'* & *in prælii tempeſtate (puto eum) ſi hoc mihi mandatum fuerit, manſurum juſtum & fortem opitulatorem.* Aeſchylus in Perſis vſ. 961. *σοὶ δ' οὐ παραστὰς*; Vide quae notavi ad Ranas vſ. 382.

vſ. 328. Βλέπων μ' Ἄρη] Ambiguum; ſenſus enim is eſt: *Putabis*, *me videre*, *te Martem videre*; aut iſte: *Putabis mihi Martem ex oculis eluere*: ſive, *me Martium quiddam tueri oculis*, quod eſt veroſimilius: ſimiliter Aeſchylus in Septemthebana vſ. 53. λέοντ' Ἄρη δέμαντον, *leonem Marti adſpectum ſive vultum habentem.* Noſter ſaepe trucem vultum & torvum ne deſcribit: in Avibus vſ. 1169. Πυρρίχην βλέπων. in Acharn. vſ. 565. βλέπων δρακόντ. & alibi.

vſ. 329. Τριώβολα] Tres obolos mercedem judices ferebant quodam tempore. Sed vide quae ad Eccleſ. notavi.

vſ. 331. Πεπεῖσμαι] ὦθω & ὄθω *trudo*. unde Fut. 1. ὄσω. Perf. act. ὦκα. Paſſ. ὦσμαι in tertia Perſ. ὦσται. hinc ὄσαι (in Compoſ. ἐξώσαι) unde ἀστίξω. In Acharn. vſ. 42. εἰς πρωΐαν γὰρ ἄλλος ἀστίξει.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Τί ἀῦ ἦν τὸ πρᾶγμ' ὦῆ; πόθεν, ᾧ πῖπι πρόπω
Χρεμύλ☞ πεπλύτηκ' ἐξαπίνης; ὦ πίθομαι·
Καί τοι λέγ☞ γ' ἦν, ὦ τ' Ἡρακλέα, πολὺς·
Ἐπὶ τοῖσι χυρέισι τ' χαθημένοις,
Ὡς ἐξαπίνης ἀὶξ γεγένη) πλύσι☞.
Ἐπὶ δέ μοι τῦτ' αὐτὸ θαυμαύει, χ' ὅπως,
Χρηςή π πρᾶῆωι, τὺς φίλυς μεταπέμπε).
Οὔκυν ἐπιχωρεῖ π ὡρᾶγμ' ἐργάζε).
ΧΡ. Ἀλλ' ὠδὶν ὑποκρύψας ἐρῶ, μὰ τὺς θεύς.
Ὦ Βλεψίδημ' ἄμεινον ἢ χθὲς πρᾶῆομαι.
Ὥστ μετέχειν ἔξεστ' εὖ γ' τ' φίλων.
ΒΛ. Γέρων δ' ἀληθῶς, ὡς λέγυσι, πλύσι☞;
ΧΡ. Ἔσομαι μὲν ὦν αὐτίκα μάλ', ἢν θεὸς θέλῃ.
Ἐπ γ' πς, ἐπ κίνδυν☞ ὀν τᾷ πράγματι.
ΒΛ. Πεῖός πς; ΧΡ. Οἷ☞; ΒΛ. Λέγ' ἀνύσας, ὅ, π φῄς ποτ'.
ΧΡ. Ἦν μὲν κατορθώσωμεν, εὖ πρᾶῆειν ἀεί.
Ἢν δὲ σφαλῶμεν, ὑπιτετρίφθαι τοπαρόπαν.
ΒΛ. Τυπ πατρὸς φαίνε) τὸ θορπίον,
Καί μ' οὐκ ἀρέσκ. τό, τι γ' ἐξαίφης ἄγαν
Οὕτως ☞πλυτεῖν, τό τ' αὖ διδικέιαν,
Πρὸς ἀνδρὸς ὠδὶ ὑγιὲς ἐσ' εἰργασμένα.

ΧΡ.

vſ. 336. Χρεμύλ☞] Elegantiſſimus Procopius Epiſtolam 23, quæ eſt ad Nectorium, quem recens ditatum ferociorem eſſe factum ſcribit, ab hoc verſu exordiatur, unde pauca excerpemus: Χρεμύλ☞, inquit, πεπλύτηκεν ἐξαίφνης, ὁ παμπόνηρος φησὶ καὶ σὺν πλούτῳ, ἔτυμος, ὁ παλαιὸς τοῦτο μαθών, Ἴσθι δὲ πτωχὸς ὢν. *Chremylus repente factus eſt dives, inquit Comedia: & tu nunc videris diteſcere, nunquam antehac id expertus, cum eſſes ſtro pauperior.* & interjectis paucis: ὅλως δὲ τ' ὅλως γελοῖος, τὸ φιλοσοφίᾳ χαίρειν εἰπὼν· τὸ δὲ πρέον ἐκεῖνο, ὃ καὶ μάλις ἐκτετιμήκατο πρότερον, καὶ τὰς ἐπὶ σοὶ τοῦ πρεσβύτου ἐλπίδας, φεῦδος πᾶσα πανοῦργος· *totum te mutaſſe manifeſtum, philoſophiæ autem valde diſſidit: tum vero manſuetudinem illam, & lenitatem, quam Philoſophia vix tandem tibi indiderat, & ſpem illam proficiendi de te, concepiam, hæc inquam omnia ventis tradidiſti.* Quibus verbis idem dicit quod Noſter infra vſ. 511. & 563.

vſ. 338. Κυμίνεται] *In tonſtrinis ſolebant ad confabulandum convenire.* Videndus Erasmus in Cimbindibus & Caſaubonus ad Characteres Theophraſti c. XI. Noſter in Avibus vſ. 1441. ὅταν λέγωσιν οἱ πατέρες ἀσέλγειαν τοῖς μειρακίοις ἐν τοῖσι κυμίνοις παλλί.

vſ. 341. Χρεὼν τι πρᾶῆειν] *Rem bene gerere: proſpera fortuna uteri.* In Pace vſ. 214. εἴ τι πράξαντ' ἀγαθὸν. Hujus phraſeos ſine particula, τι, ubique obvia ſunt exempla.

vſ. 343.

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici.

BLEPSIDEMUS, CHREMYLUS.

BL. Quid hoc rei ſit? unde & quomodo
Chremylus dives factus eſt repente? non credo.
Tametſi, mehercule, ſermones multi fuerint
Hominum in tonſtrinis deſidentium,
Eum repente factum eſſe divitem.
Eſt autem hoc ipſum mirandum, & quod,
Proſpera utens fortuna, amicos accerſit.
Non ſane facit hoc pro recepto hic more.
CHR. Sed nihil caelando, ita me Dii ament, dicam,
O Blepſideme: melius quam heri nobiſcum *nunc* agitur.
Adeoque participem te fieri *bonorum* nihil prohibet; es enim unus ex amicis.
BL. Verene es factus, uti praedicant, dives?
CHR. Fiam equidem jam ſtatim, ſi deus volet.
Ineſt enim ineſt aliquod periculum in hac re.
BL. Quale? CHR. tale. BL. Perge dicere, quicquid dicturus es tandem.
CHR. Ut, ſi rem iſtam ex ſententia geremus, ſimus perpetuo fortunati;
Sin aliquid fuerit offenſum, ut funditus pereamus.
BL. Iſtud grave videtur onus,
Et mihi neutiquam placet. nam ſubito nimis
Sic ditari, & rurſus in metu eſſe,
Hominis eſt, qui nihil boni patravit.

CHR.

vſ. 343. Ἀλλ' ὦδίν] Ut Euripides in Phoeniſſis vſ. 460. ἐγὼ γάρ ὦδίν, μᾶτερ, ἀντιῤῥόᾳς ἐμοῦ.

vſ. 347. Ἦ ῥᾴδιε Θίλαι] Vide ſupra vſ. 114. Infra vſ. 405. ἀλλ' ἦ ῥᾴδιόν τοι ἀρίζηλον. In Ranis vſ. 530. ἴσως γάρ τοι καὶ ῥᾴδιόν ἐστι θαῤῥεῖν, εἰ ῥᾴδιε θίλει. Plato Epiſt. 6. καὶ σοὶ μὲν ταῦτ' ἐμὲ πάντ' ἀγαθὰ ποιοῦντ', ἦ ῥᾴδιε θίλει. *Et dico mei hacc facientes omnia bona facturos, dea volente.*

vſ. 348. Ἦτοι] pro ἦτοι. Acharn. vſ. 555. τοῦτ' ἐξ' ὑμῖν ἦ ἐν. & alibi.

vſ. 353. Καί μ' ἐκ ἀθέτει] Pro καί μι. Scholiaſtes ad Plutum vſ. 69. adducens hunc Sophoclis verſum: ἀ. γάρ μ' ἀθέτει γλῶσσά σου τὸ θυμούμενον' *non enim lingua tua mihi placet acuta*, ſubjungit: ἀντὶ τοῦ, ἀ' γάρ μι. Invenio autem illum locum in Ajace vſ. 585. Ariſtophanes in Ranis vſ. 103. σὺ δὲ τοῦτ' ἀθέτει; in Lyſiſtrata vſ. 509. Κᾆτ' ἂν ἐρέσθαί γ' ἐμέ. Ulitatius eſt ἔ μοι ἀθέτει.

vſ. 355. Πρὸς ἀνδρὸς] Non quidem abundat præpoſitio, ſed tamen poteſt deeſſe manente eodem ſenſu, quod patet ex hoc exemplo: τίνι γάρ ἐστιν ἄνθρωπον ἐστιμάχειν ἢ πρὸς ὑμᾶς, in Veſpis vſ. 1016. Vide quae notavi ad Ranas vſ. 530. Alius etiam eſt uſus hujus particulae cum genitivo conſtructae, de quo vide quae ad Veſpas notavi vſ. 644.

ΧΡ. Πῶς δ' ἡδὺν ὑγιές; ΒΛ. Εἴ τι κεκλοφὼς, νὴ Δία,
Ἐκεῖθεν ἥκεις, ἀργύριον ἢ χρυσίον,
Παρὰ τῶ θεῶ· κἄπειτ' ἴσως σοι μεταμέλῃ.
ΧΡ. Ἄπολλον Ἀποτρόπαιε· μὰ Δί', ἐγὼ μὲν οὔ.
ΒΛ. Παῦσαι φλυαρῶν, ὦ 'γάθ'· οἶδα γὰρ σαφῶς.
ΧΡ. Σὺ μηδὲν εἰς ἐμ' ὑποπτεύῃ τοιοῦτο. ΒΛ. Φεῦ,
Ὡς ἡδὺν ἀπηχῶς ὑγιὲς ἔστιν ἡδονός·
Ἀλλ' εἰσὶ γὰρ κέρδους ἅπαντες ἵμεροι.
ΧΡ. Οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ὡς πολὺ μεθύσκῃ', ὦ πρόπερ εἶχε, πρόπαν.
ΧΡ. Μελαγχολᾷς, ὦ δέσποτα, νὴ τὸν Ἡρακλέα.
ΒΛ. Ἀλλ' ἡδὺ τὸ βλέμμ' αὐτὸ κἄστ' ἰδεᾶν ἔχει·
Ἀλλ' ἔστιν ἐπίδηλόν τι πεπαιδαγωγημένον.
ΧΡ. Σὺ μὲν οἶδ', ὃ χρήζεις ὡς ἐμοῦ τι κεκλοφότος,
Ζητεῖς μεταλαβεῖν. ΒΛ. Μεταλαβεῖν ζητῶ; τί δῆτα;
ΧΡ. Τό, δ' ἐστὶν ὑ πιοῦσι, ἀλλ' ἑτέρως ἔχον.
ΒΛ. Μῶν ὑ κέκλοφας, ἀλλ' ἥρπακας; ΧΡ. Κακοδαιμονᾷς.
ΒΛ. Ἀλλ' ὑδεμίαν ἀπετέρηκάς γ' ὑδρίαν;
ΧΡ. Οὐ δῆτ' ἔγωγ'. ΒΛ. Ὦ Ἡράκλεις· φέρε, ποῖ τις ἂν
Τράποιτο; παλαιὸς γὰρ οὐκ εἶ Φράσαι.
ΧΡ. Κατηγορεῖς γὰρ, ὡς μαθεῖν τὸ πρᾶγμά μου.
ΒΛ. Ὦ παῖ· ἐγώ σοι τοῦτ' ἀπὸ σμικροῦ πάνυ
Ἐθέλω διαφράξαι, ὡς μὴ πυθέσθαι τ' πάλιν,
Τὸ στόμ' ὑπόδυσας κέρμασιν τῶν ῥητόρων.
ΧΡ. Καὶ μὲν φίλος γ' ἄν μοι δοκῇς, νὴ τὼ θεώ,
Τρεῖς μνᾶς ἀναλώσας γε λογίσασθαι δώδεκα.
ΒΛ. Ὁρῶ πι' ὑπὸ τῶ βήματος κεκινδυμένον,

Ἵκε-

vs. 358. Παρὰ τῶ θεῶ] Delphis in templo Apollinis erant plurima donaria, quae turtificas & sacrilegas manus allicere poterant. Ante Herodoti adhuc tempora incredibiles opes illic fuerunt, ut patet ex eius Libro I. hinc Timo apud Lucianum: ἃ Μίδα καὶ Κροίσου καὶ τῶν ἐν Δελφοῖς ἀναθημάτων.

vs. 359. Ἀποτρόπαιε] Apollo vocatur ἀποτρόπαιος in Oraculo Dodonaeo apud Demosth. contra Midiam: Ἀπόλλωνι ἀποτροπαίῳ τῷ Διὸς Apollini averruncatori mactandum bovem. Notter infra vs. 855. In Vespis vs. 161. & alibi.

vs. 363. Μιᾶδος ἀπέσται] Idem dicit, sed ex contrario, Euripides in Danae vs. 85. χρῆσθαι χρὴ πλούτοις Χρυσόγονον ὅστις κέαρ πενίας ἐπιθυμίαν ἔχει· divitiis qui vincat bene est usus. est autem elegans phrasis: εἶναι τινὸς μιᾶδος ἀπέστιν. ut in Nubibus vs. 1050. ἀπέσται ἐσθίων ἐκ τῶν succumbit amori.

vs. 368. Μεθύσκῃ] pro μεθύεται τὸ πρόπαν, ut supra vs. 350. In Vespis vs. 1448. οἱ μετέπειτα χρόνοι τρίτον. vid. ib. vs. 755. In Equitibus vs. 396. ὁ δ' ἐμέθυσεν τῷ χρήματι τῷ πονηρῷ. Ubi vide quae notavi.

vs. 369. Οἶδ' ὃ κυᾴζεις] *Scio quid gestias.* In Lysistrata vs. 508. τοῦτο μὲν, ὦ γρᾶυ, σαυτὴν κυᾴζεις. Proprie est cornicum κυᾴζειν *crocitare* in Avibus vs. 23.

vs. 371. Τὸ, δ' ἐστὶν] Omnes quos vidi Edd. τόδ' ἐστὶν minus recte. Est autem το pro τοῦτο, ut saepe.

vs. 372. Οὐ κλέπτεις] Plautus Epidico I. 1. vs. 10. Th. *Minus jam furtificus fuit atque antehac. Ep. Quid ita? Th. Rapio propalam.*

Ibid. Κεκινδυμευκὼς] Hoc Aeschylus disiunctim expressit in Choephoris vs. 564. δαίμων δ' ἀμφὶ κακοῖς, *intempestus daemon exagitator.* Et paullo aliter in Septemtribus vs. 1059. δαιμονιζόμενοι δι' ἄτας, *intemperie exagitati.* Ubi Scholia: μανιώδεις, ἐπὶ ἐμφύτοις ἀλλήλοις, *furentes, caeco impetu inter se concurrentes.* Nisi fortasse κεκινδυμευκὼς est verbum desiderii, ut, *cupis esse miser,*

CHR. Quomodo nihil boni. BL. Si nimirum aliquid furatus
Inde venis, aut argentum aut aurum
Ab Apolline: & nunc forte facti te poenitet.
CHR. Proh averruncе Apollo! haud ego quidem. Jovem teſtificor.
BL. Deſine nugari, ô bone: novi enim clare.
CHR. Noli tu quicquam tale de me ſuſpicari. BL. Heu!
Quam nihil omnino ſani eſt apud quenquam,
Verum omnes ad unum ſerviunt lucro.
CHR. Profecto *tu homo* haud ſanus mihi videris.
BL. Quam multum receſſit à priſtinis moribus!
CHR. Mi homo, te certe atra bilis agitat.
BL. At neque vultu eſt ſatis compoſito & quieto,
Sed & is indicio eſt eum aliquid mali perpetraſſe.
CHR. Tu quidem quid garrias novi. nempe quaſi ego aliquid furatus fuerim.
Cupis particeps fieri. BL. Egone particeps fieri cupio? cujuſce rei?
CHR. Haec res non eſt ejusmodi, ſed aliter ſeſe habet.
BL. Num tu non furatus es, verum rapuiſti. CHR. Larvae te ac intemperiae agitant.
BL. At vero nec privaſti quenquam?
CHR. Non certe ego. BL. ô Hercules! age quonam igitur quis
Se vertat? nam verum non vis fateri.
CHR. Accuſas priusquam rem cognoveris.
BL. O amice! ego tibi haec exiguo admodum ſumtu
Volo curare ut recte ſint, priusquam audiant iſta cives,
Os Oratorum nummis obturans.
CHR. Et quidem amicus *eſſes ſcilicet*, ſi certe mihi videare
Tribus forte minis *ad corrumpendos Oratores* impenſis, computare duodecim.
BL. Video quendam qui ad tribunal ſedebit,

Et

ſit: ἀγαθὸν ἔοικε εἶναι ἐντυχεῖν πλοῦτῳ in Veſpis vſ. 1131. Sic φέρε apud Sophoclem in Philoctete vſ. 1205. quod Scholiaſtes ibi exponit per Δεῦτε ὦ & Ἐπάτω ἐντυχεῖν. Vid. ad Nubes vſ. 183.

vſ. 377. Ἀπὸ σμικρᾶς] Aeſchylus in Choëphoris vſ. 260. ἀπὸ σμικρᾶς δ' ἀν' ἄνδρες μέγαν ἄλεσαν ὄλβον ἄκρατα νῦν πιττακίου' *levi momento poteris aliam extollere domum noſtram, quae nunc plane videtur cecidiſſe.* Scholia: ἀπὸ μικρᾶς αἰτίας. Noſter in Equitibus vſ. 784. ὃς ἀπὸ μικροῦ ἔφυς ἀνὴρ ἀνὴρ Δικαιοπολίδου γεγώς.

vſ. 379. Τὸ σῶμ' ἐπιβλέψω] Rhetores non tantum linguam, ſed & ſiſemium venale habebant: nota eſt ἀργυρώνητος Demoſthenis. Noſter in Pace vſ. 644. Χρυσία τ' ἔχουσι ταυτὶ τὰ σῶμα. Theophylactus Simocatta Epiſt. 17. ὁ λαμὼν τῶν δώρων τὸ λογικὸν ἐπίσκοτον, *Lucrifyi guttur donis obturavit.* In Equitibus vſ. 435. cum Cleon diſſidet liciarium decem talenta habere male parta; iſte inquit: εἰ δίκαι, βλέπ' ὅπως ἀπόδωσεν ὃ λαβὼν αὐτός;

vſ. 381. Τρεῖς μνᾶς] Si pro me tres minas impenderis Rhetoribus, duodecim autem a me repetieris; amicus ſcilicet eris mihi. Ironice.

vſ. 382. Ὅσον τινὰ] *Videe quendam* nempe illum Chremylum. Dicit autem ſe animo praevidere Chremylum ſacrilegii reum ſupplicem fore judicibus, ne condemnetur. Sic etiam in Acharnenſibus Lamachus in ſplendente Clypeo, tanquam in ſpeculo, dicit ſe videre, qui reus ſit futurus deſertae militiae, & intelligit illum, qui ibi aderat, pacis auctorem Dicaeopolin vſ. 1158. ἰσχνὸν γάρ εἰμι δεῖπνα φυζήσας ἔτι. Sic in Ranis vſ. 554. Indefinitum τις ad certam & definitam perſonam refertur: τινὰ καὶ τοῦτ', *malum immiſcet aliquis* nempe Bacchio, qui ibi aderat, & vſ. 613. καὶ τὸν τινὰ nempe Xanthiae, quem quaſi digito oſtendebat. Vid. ib. vſ. 635. & 671.

Ἱκετηρίαν ἔχουσα, μῦ τ̃ παιδίω,
Καὶ τ̃ γυναικὸς· κ' ὁ δεῖσαντ' ἄπιχρυς
Τῶν Ἡρακλειδῶν ὧδ' ὀπῶν, τ̃ Παμφίλου.
ΧΡ. Οὐκ, ὦ κακόδαιμον, ἀλλὰ τὰς ἀρχαίας μόνας
Ἔχω, ἃ τὰς δεξιὰς ἃ σώφρονας
Ἀπαρτᾶ πλυτ̃σαι ποιήσω. ΒΛ. Τί σὺ λέγεις;
Οὔπω πάνυ πολλὰ κέκλοφας; ΧΡ. Οἴμοι τ̃ κακῶν,
Ἀπολεῖς. ΒΛ. Σὺ μ' ἂν σαυτὸν, ὃς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ΧΡ. Οὐ δῆτ' ἐπεὶ τ̃ Πλοῦτον, ὦ μόχθηρε σὺ,
Ἔχω ΒΛ. Σὺ Πλοῦτον; ὁποῖον; ΧΡ. Αὐτὸν τ̃ Διός.
ΒΛ. Καὶ πῦ 'στιν; ΧΡ. Ἔνδον. ΒΛ. Πῦ; ΧΡ. Παρ' ἐμοί. ΒΛ. Παρὰ σοί; ΧΡ. Πάνυ.
ΒΛ. Οὐκ ἰς κέραμον; Πλοῦτ@ ῳᾠκ σοί; ΧΡ. Νὴ τὼς Θεούς.
ΒΛ. Λέγεις ἀληθῆ; ΧΡ. Φημί. ΒΛ. Πρὸς τ̃ Ἑστίας;
ΧΡ. Νὴ τ̃ Ποσειδῶ. ΒΛ. Τὸν θαλάττιον λέγεις;
ΧΡ. Εἰ δ' ἔστιν ἕτερός τις Ποσειδῶν, τὸν ἕτερον.
ΒΛ. Εἶτ' ὁ ἀλιτέμπτης ὁ ῳᾠς ἡμᾶς τὰς φίλους;
ΧΡ. Οὐκ ἔστι πω τὰ πράγματ' ὀ τύτῳ. ΒΛ. Τί φῄς;
Οὐ τ̃ μεταδοῦναί; ΧΡ. Μὰ Δία· δεῖ γ' ὠφελῆσαι. ΒΛ. Τί;
ΧΡ. Βλέψαι ποιῆσαι τ̃. ΒΛ. Τίνα βλέψαι; Φράσον.
ΧΡ. Τὸν Πλοῦτον, ὅσπερ τοτὲ μὲν τυφλότερον, ἐνίοτε δ' αὖ τ̃ πόρρω.
ΒΛ. Τυφλὸς γ' ὄντως ἐστί; ΧΡ. Νὴ τ̃ Ἡρακλέα.
ΒΛ. Οὐκ ἐτὸς ἄρ' ὡς ἔμ' ἦλθεν ὧδε πώποτε.
ΧΡ. Ἀλλ', ἢν θεοί θέλωσι, πῶ ἀφίξεται.
ΒΛ. Οὐκ ἂν ἰατρὸν εἰσαγαγεῖν ἔχοις τινα;
ΧΡ. Τίς δῆτ' ἰατρὸς ἔστι πῶ ἐν τ̃ πόλει;
Οὔτε γ' ὁ μισθὸς ἁδὲν ἐστ', ἔτ' ἡ τέχνη.
ΒΛ. Σκοπῶμεν. ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔστιν. ΒΛ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖ.
ΧΡ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὅτῳ πάλαι παρεσκευάζόμην

Ἐγὼ

vs. 383. Ἱκετηρίαν] Erat olivae ramus, quem supplices praetendebant. Statius ipsam etiam olivam supplicem vocat Lib. XII. Theb.

Ibid. Μετὰ τ̃ παιδίω] Solebant rei, ut judicibus misericordiam moverent, ad tribunal protrahere liberos suos lamentantes. Vid. in Vespis vs. 565. & 978.

vs. 385. Ἡρακλειδῶν] Heraclidae post Herculis excessum extorres errabant, civitatibus, quas adirent, eos hospitio prohibentibus, metu Eurysthei, qui extirpare hanc familiam volens, ne quis exoraretur inde aliter eorum, quae Hercules perpessus fuerat, quaquaversum mittebat legatos, pellentibus Heraclidas amicitiam offerens, recipientibus bellum denuncians: ipsi Athenas etiam confugerant, & supplicum habitu atque ritu ad aram Jovis foretalis ibi federunt. Vid. Not. seq.

Ibid. Παμφίλου] Heraclidae Pamphili dicuntur esse opus, vel Pictoris, vel Tragici Poetae: si Poeta hic intelligitur, fecit ille ejusdem nominis drama cum Euripide, cujus hodie exstat tragoedia Heraclidae; si autem Pictor, videtur is in Poecila, aut alibi hanc historiam pinxisse, ut Micon bellum Amazonium, teste Aristophane in Lysistrata vs. 682. quem locum adducam, quia & hic in Pluto videtur potius picturam intelligere, ut in Lysistrata: Τὰς δ' Ἀμαζόνας σαίνει, ἐς Μίκωνα ἰσχνὸν ἐμβλέπουσ' ἀεί. Similiter in Acharnensibus vs. 970. respicit ad tabulam quandam pictam, ubi inerat Amor sive Cupido depictus: πρὸς ἀν' ἐμὲ καὶ σὺ τὼ ἴυγγε συναγάγοι λαβὸν ἅπας ὁ γραμματεῖον.

vs. 386. Τὸν χρηστὸν] Si enim, ut ais, furatus fuissem; improbus essem: si autem improbus essem, nihil dare-

Et ſupplex olivae ramum protendet, cum liberis
Et uxore; qui prorſus non differet
Quicquam ab Heraclidis Pamphili.
CHR. Haud, ô inſane, *ita eſt, ſed probus ſum*, probosque ſolos
Ego & elegantes & modeſtos
Mox divites reddam. BL. Quid tu ais?
Adeone multa furatus es? CHR. Vah! tu iſtis malis commemorandis
Enecas me. BL. Tu quidem te ipſum, ut mihi videre, *perdis, qui ea patraſti.*
CHR. Non equidem; quoniam Plutum, ô improbe,
Habeo. BL. Tu Plutum? quemnam? CHR. ipſum Deum.
BL. Et ubinam eſt? CHR. Intus. BL. Ubi? CHR. Apud me. BL. Apud te?
CHR. Omnino.
BL. Quid? malum, Plutusne apud te eſt? CHR. Per Deos juro.
BL. Verane dicis? CHR. Aio. BL. Per Veſtam obſecro!
CHR. Teſtor Neptunum. BL. Marinum illum dicis?
CHR. Si eſt alius aliquis Neptunus, illum alium.
BL. Itaque nonne etiam ad nos amicos tuos eum transmittes?
CHR. Res nondum eo rediit. BL. Quid ais?
An non *eo rediit res, ut* nos participes facias? CHR. Non certe: oportet prius. BL. Quid?
CHR. Curare nos ut ille videat. BL. Quisnam videat? dic mihi.
CHR. Plutus, & quidem ut antehac, quovis pacto.
BL. Eſtne autem vere caecus? CHR. Coelum teſtor.
BL. Non ſine cauſa ergo ad me nunquam venit.
CHR. At jam porro veniet, ſi Dii voluerint.
BL. Annon medicum oportet introducere aliquem?
CHR. Quis vero medicus eſt nunc in urbe?
Nam & merces nihili eſt, & ars.
BL. Videamus *an ſit aliquis*? CHR. At non eſt. BL. Neque mihi videtur.
CHR. Non certe. Verum, quod dudum parabam

Ego,

darem probis hominibus; nunc autem quia probis hominibus dare conſtitui, patet me probum eſſe: ſi autem ſum probus, furatus non ſum.

vſ. 394. Οὐκ ἐς κόρακας;] Subauditur verbum aliquod. Alciphron I. Epiſtola 17. ἵνα τί κόρακας ἀφορίσθης; *Nonne in malam rem faceſſet?* idem eſt quod εἰς ἐκθρόν. Sophocles Oedipo Tyranno vſ. 1156. ἵνα τί ἔτι ἔτι; ἢ σιωπήσας ἴσχε; *Fugiens hinc in malam rem; non tacebis?* Vide in Ranis vſ. 614. Infra vſ. 782.

vſ. 395. Τὸν Ἑλλάνιον λέγεις;] Hic non ſatis apparet, cur Blepſidemus ſcire cupiat, utrum Chremylus per Neptunum Ἑλλάνιον juraverit, an vero per Neptunum alio nomine vocatum; in Nubibus autem vſ. 82. perſpicuum eſt, cur Strepſiades nolit Phidonidem filium jurare per Neptunum Ἐλάτειον· nam dicit: ἔστιν γάρ ὁ Διὸς ἀνιὼς μοι ὁ κακός. Niſi forte propterea id rogavit, quia, ſi conſtet eum per Ἑλλάνιον juraſſe, concludi poſſit, Plutum hyc Opes illas fuiſſe mari advectas. Neptunus autem Ἑλλάνιος in Lyſiſtrata vſ. 406. dicitur ἁλιεὺς· in Thesmophoriazuſis vſ. 329. πόντιος. Aliud etiam habet Neptunus cognomen, nempe Ἀφέλλιος in Acharnenſibus vſ. 682.

vſ. 399. Οὐκ ἴσ' ὅτι] In Equitibus vſ. 838. paullo aliter: οὐκ, ὦ Ἥφαιστ', ἴσθ' ὅτι τοῦτ' ἐστὶ τοὐπίτριτον.

Ibid. Ἐν πόντῳ] Sophocles in Antigona vſ. 39. οἱ πάλαι τὰ πάντα· ἢ δεῖ ἐν τούτοις ἢ δεῖ ἐν τούτοις· *ſi bene ita ſunt: ſi hoc in loco res eſt.*

vſ. 402. Ἐτέρῳ τρόπῳ] *aliquo modo.* Idem eſt μηδὲ γε πίζειν in Theſm. vſ. 457.

Ἐγὼ, κατακλινῶ αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶ,
Κράπατόν ἔχ. ΒΛ. Πολὺ μᾶ ναὶ, μὴ τὰς θύρας.
Μή πω ἀφῆτε. ἀλλ' ἄνυε φράζειν ἔτι γέ π.
ΧΡ. Καὶ δὴ βαδίζω. ΒΛ. Σπεῦδέ πω. ΧΡ. Τοῦτ' αὐτὸ δρῶ.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΕΝΙΑ, ΧΡΕΜΤΑΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Ὦ θεμοὶ ἔγον, καὐτόσον, ᾧ ⟨illegible⟩ομεν
Τολμῶντι δρᾶν ἀνθρωπείω κακοδώμονι.
Ποῖ ποῖ; τί φθέγπτον; ᾧ μενεῖτον; ΧΡ. Ἡράκλεις.
ΠΕΝ. Ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς ἐξολῶ κακὼς κακῶς·
Τέλμημα γὰρ τολμᾶτον οὐκ ἀναχετεῖ,
Ἀλλ' οἷον ὑδεὶς ἄλλῳ ὑδιπώποτι,
Οὔτε θεὸς, οὔτ' ἄνθρωπ⟨ος⟩· ὥστ' ἀπολώλατον.
ΧΡ. Σὺ δ' εἰ τίς; ὠχρὰ μᾶ γὰ εἶναί μοι δοκεῖς.
ΒΛ. Ἴσως Ἐρεμνὸς ἔξι ἐκ τραγῳδίας·
Βλέπῃ γέ τοι μανικόν τι ᾧ τραγῳδικόν.
ΧΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔχ' γὰ δᾶδας. ΒΛ. Οὐκοῦν κλαύσεῖ.
ΠΕΝ. Οἴεσθε δ' εἶναί τίνα με; ΧΡ. Παυδικθύτειαν,
Ἢ λευθόπωλιν. ᾧ γὰ ἀν τοιαυτὶ
Εἰέργασες ἡμῖν, ὑδὲν ἠδικημένη.
ΠΕΝ. Ἀληθὲς; ᾧ γὰ δεινότατα δεδρακέναι,
Ζητοῦντες ἐκ πάσης με χώρας ἐκβαλεῖν;

ΧΡ.

vſ. 411. Εἰς Ἀσκληπιῶ] Similiter in Veſpis vſ. 122. διέκλυσεν εἰς Ἀιγίνην· εἶτα συλλαβὸν τὸν ἄνδρα, κατέκλισεν αὐτὸν εἰς Ἀσκληπιῶ.

vſ. 415. Ὦ θεμοὶ ἔγον] Aelianus Epiſt. 15. τάχα που τὸ καὶ θεμὸν ἔρεσθε καὶ τοιοῦτόν ἔγον· *Forte etiam aliquod caliduin faciet & juvenile facinus.* ubi vide quae ego notavi, & quae ad Alciphronis Epiſtolam 37. Similis locus eſt Euripidis in Medea vſ. 1123. ὦ δεινὸν ἔργον πανσύλημον εἰργασμένον· *O quae dirum facinus injuſte patrauit.* de voce Θεμὸς vide etiam notata ad Veſpas vſ. 922. Intervenit autem hic Perſona Paupertatis, dum iſti Senes proficiſci parant ad Aeſculapium cum Pluto: deinde oritur diſputatio de pauperrate, an ea ſit conducibilis humanae ſocietati; qua finita, quamvis Perſona paupertatis praeclare pro ſe ipſa diviſſet, tamen ejicitur; Plutus autem ad Aeſculapium ducitur, unde mox redit videns.

vſ. 419. Τέλμημα] In Eccleſ. 106. Τέλμημα τελμῶμεν. In Pace vſ. 93. τέλμημα τὸν πελαμυταμὸν⟨⟩.

vſ. 422. Ὠχρὰ] Talem faciem tribuit Perſonae paupertatis, qualis ſolet eſſe pauperum & famelicorum. Sic *pallida mors* apud Horatium, quia mortui tales ſunt.

Ib. Δοκεῖς] Non tantum *videtur* eſſe pallida, ſed revera talis eſt. Interim tamen ita uſurpant Graeci hoc verbum quandoque; ita Sophocles in Oedipo Tyranno vſ. 410. εἰ δὲ μὰ ξύνοιδ' ἐμαυτῷ, πολὺν ἔχων δὴ οἰόμενος φρονεῖν· *Niſi viderem me ſenem eſſe, cum tamen malo ſentirem quid eſſetis;* nam ibi Oedipus non putabat

Ego, ut collocemus eum in Aeſculapii templum,
Illud optimum eſt. Bl. Multo quidem certe, ita me Dii ament.
Ne igitur cunctare; ſed da operam ut perficias aliquid.
Chr. Atqui jam vado. Bl. Nunc feſtina. Chr. Hoc ipſum facio.

SCENA QUARTA.

Senarii Jambici.

Paupertas, Chremylus, Blepsidemus.

Paup. O qui ſacinus audax & impium, & nefarium
Facere ſuſtinetis homunculi miſeri.
Quo, quo? quid fugitis? nonne manebitis? Chr. ô Hercules.
Paup. Ego enim vos perdam malos male:
Facinus enim audetis non tolerabile;
Sed quale nemo alius unquam *eſt auſus*
Neque Deus, neque homo; adeoque periiſtis.
Chr. Tu vero quaenam es mulier? Pallida namque mihi videris eſſe.
Bl. Fortaſſe Erynnis eſt ex tragoedia.
Et quidem vultum prae ſe fert furibundum & tragicum.
Chr. At vero faces non habet. Bl. Igitur plorabit *mox*.
Paup. Quam vero putatis me eſſe? Chr. Cauponam,
Aut ovorum venditricem: non enim tanto
Clamore nos adorta fuiſſes, cum nulla injuria *à nobis* ſis affecta.
Paup. Siccine autem? annon vero graviſſima perpetraſtis,
Qui me cogitatis ex omnibus locis ejicere?

Ita-

tabat ſenem eſſe Tireſiam cum quo loquebatur, ſed ſciebat.

vſ. 423. *Ἐμοὶ δὲ πορσῶλίς*] Reſpicit ad Aeſchyli Eumenides; nam ibi introducitur Chorus quinquaginta Furiarum; quarum adſpectus tam terribilis fuit, ut infantes animo deficerent, & gravidae abortum parerentur, ut eſt apud illum, qui vitam Aeſchyli ſcripſit; unde Julius Pollux Lib. IV. cap. 15. ſcribit, lege lata, ab illo tempore Chorum Tragicum eſſe ad minorem numerum redactum. Hunc locum Pollucis citaverat etiam Stanleius ad vitam Aeſchyli. Conjicit autem Blepſidemus Paupertatem eſſe Tragicam Furiam, ex lurido, tetro, & terribili ejus adipectu.

vſ. 425. *ἀράσει*] Furiae, *atram crudelis manibus ammplexae facem*, ut loquitur Seneca, gerebant, *πυρὶ δᾳδα λαμπάδι πεπάμενον*, *accenſa lampade gaudentes*, ut eſt apud Aeſchylum in Eum. vſ. 1044. Paupertas ergo non eſt Erinnys, cum non habeat facem: nec timendam itaque putat eſſe, ſed male mulcendam dicit.

vſ. 429. Ἀλλὰ δῆτ᾽;] Ita omnes priſcae, recte, nuper Ἀλλὰ δῆτ᾽. ſine interrogatione.

vſ. 431. Βάραθρον] *Locus profundiſſimus.* Athenienſes in foſſam quandam ipſis Βάραθρον dictam injiciebant maleficos, ut Lacedaemonii in puteum; illuc ab utraque Darii legati fuerunt conjecti, cum veniſſent ad petendam aquam & terram. Herodotus in Polymnia: *ὡς μὲν αὐτίκα τοὺς ἀπέπεμπε ἐς τὸ βάραθρον, ἐνθεῦτ᾽ ἐς φάσιν ἐβάδιζον λέγοντες, ἐάλωτε γὰρ τὴν γῆν καὶ ὕδωρ ἐκ τούτου φάσκοντα παρὰ*

ΧΡ. Οὐκῦν ὑπόλοιπόν σοι τὸ Βάραθρον γίνε⟨ται⟩.
Ἀλλ' ἤ τις εἶ, λέγειν ἐχρῆν σ' αὐτίκα μάλα.
ΠΕΝ. Ἡ σφὼ πιὼν τὴμερον δῦναι δίκλω,
Αἰθ' ὧν ἐμὲ ζητεῖτον εὑρόντ' ἀφανίσαι.
ΒΛ. Ἆρ' ἐστὶν ἡ καπηλὶς, ἡ 'κ τῶ γειτόνων,
Ἡ παῖς κοτύλαις ἀεί με ⟨ξυ⟩μαλυμαίνε⟨ι⟩;
ΠΕΝ. Πενία μὲ ἔνι, ἡ σφῷν ξυνοικῶ πόλλ' ἔτη.
ΒΛ. Ἄναξ Ἄπολλον, ὦ θεοί· ποῖ τις φύγοι;
ΧΡ. Οὗτος, τί δρᾷς; ὦ δειλότατον σὺ θηρίον,
Οὐ ⟨ξυ⟩μφυγεῖς; ΒΛ. Ἥκιστα πάντων. ΧΡ. Οὐ μενεῖς;
Ἀλλ' ἄνδρε δύο γυναῖκα φθόγγομαι μίαν,
ΒΛ. Πενία γάρ ἐστιν, ὦ πόπο· ἧς ἀδαμῶς
Οὐδὲν πέφυκε ζῶον ἐξωλέστερον.
ΧΡ. Στῆθ', ἀποδολῶ σε, στῆθι. ΒΛ. Μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Καὶ μὴν λέγω, δεινότατον ἔχειν ⟨ξυ⟩μπολὺ
Ἔγχος ἁπάντων ἐγκαθόμεθ', εἰ τὸ θεῖον
Ἐρημον ὁπλιπόντε τοι φθιξόμεθα,
Τῶνδ' δεδιότε, μηδὲ ⟨ξυ⟩μαχώμεθα.
ΒΛ. Ποίοισιν ὅπλοις, ἢ δυνάμει πεποιθότες;
Ποῖον γὰρ ὑ θώρακα, ποίαν ἀσπίδα
Οὐκ ἐκέχυροι τίθησιν ἡ μαρωτάτη;
ΧΡ. Θαῤῥῶ. μὰ τὸν οὗτον οὐδ' ὁ Θεὸς, ὅτι
Τροπαῖον ἀναστήσαιτο τῶ ταύτης τρόπω.
ΠΕΝ. Τρίζειν δ' ἐγὼ τολμᾶτον, ὦ καθάρματε,
Ἐπ' αὐτοφώρῳ δεινὰ δρῶντ' εἰλημμένω;
ΧΡ. Σὺ δ', ὦ κάκιστ' ὁπλιτοδύτη, τί λοιδορεῖ
Ἡμῖν παρεστηλῶτο', ὑδ' ὁπῶν ἀδικουμένη;

ΠΕΝ.

βασιλία. Quorum illi tot, qui hæc petebant, in barathrum, ipſi in puteum injicientes, jubebant terram & aquam inde ferre ad regem. Ubi notandus eſt Eustathii error, qui ſcribit hoc paſſos eſſe Xerxis legatos. Ariſtophanes barathri mentionem facit infra vſ. 1110. In Nubibus vſ. 1452. in Ranis vſ. 576. in Equitibus vſ. 1356. Apud Theoph. Simocatam Epiſt. 64. *Ibi πρὸς βάραθρον* idem eſt quod *εἰς ὄλεθρον.*

vſ. 435. Ἓκ τ' γειτόνων] Nicoſtratus apud Athenæum Lib. XV. p. 700. ὁ καπηλεῖον γὰρ οἰκῶν τ' γειτόνων ἀν τ' εἴην, ἀν τ' οἰκῶν ἀνάπαλιν τιν, ἀν τ' ἐξ- ἀντίπλ' ὁ καπήλιος δὲς ἴδῃς. *Cauponem ipſe ex vicinia, ſive vinum, ſive oleum vendat alicui, ſive accetum; aquam dant, dimittere ſolet exercitum, execrabilis ille.* Plenius Alciphron Epiſt. 2. Libri II. ἓκ γειτόνων διέκραν. ad quem locum vide quæ notavi.

vſ. 436. Ταῖς κοτύλαις] In Theſm. vſ. 554. κἀεὶ τις κάπηλος ἡ καπηλὶς τὸ χοῦς ὁ τ' κοτυλὸν τὸ νόμισμα διαλυμαίνεται· *eum ſi quis caupo, aut ſi quæ caupa congii aut cotularum receptam lege menſuram adulterat.* in Ranis vſ. 59. ἡμεῖς μὰ διαλυμαίνεσθαι. *deſiderium me macerat.*

vſ. 437. Συνοικῶ] Sic fere Alciphron Lib. I. Epiſt. 20. δέκατο παρατυγὸν τ' ἄδικα ταύτης τύχης, κἀμὲ τὸν μὲν δικαίαν φυλάττουσ' οὐτυχία, τὸν δὲ τὸ λιμῷ συνοικίζουσ. *avertite hanc iniquam ſortem, nec alios perpetuæ felicitati reſervate, alios autem fami date in contubernium.* (Poteſt etiam eſſe metaphora a conjugio. Gloſſæ: σύνοικος, ἡ γυνὴ καὶ γυναικὸς. *conjux.* Ibidem: συνοικίζω, *marito.* Ibidem tamen etiam: σύνοικος, ὁ ἅμα οἰκῶν, *cohabitator.*) Apud eundem Alciphronem Lib. I. Ep. 8. μίσει δὲ πενία συζῆν χαλεπὸν καὶ ὁ θεράπων. *manere autem & cum paupertate vitam degere, grave eſt & non tolerabile.* Licebit etiam dicere: μετὰ πενίας συνοικῶ. vide Noſtrum infra vſ. 504.

vſ. 438. Ποῖ τις φύγοι;] Euripides in Oreſte vſ. 581. ποῖ τις ἂν ἴοι' ἂν φύγοι;

vſ. 439. Οὗτος, τί δρᾷς;] In Equitibus vſ. 240. ἔτος, τί φεύγεις; ὁ μάτης;

Ibid.

CHR. Itaque Barathrum tibi reliquum fit.
Sed quaenam fis, dicendum tibi eſt cito admodum.
PAUP. *Ego ſum*, quae efficiam hodie, ut vos detis poenas
Pro eo quod me quaeritis hinc penitus exſtirpare.
BL. Numquid eſt caupona iſta ex vicinia,
Quae menſuris ſuis ſemper mihi imponit?
PAUP. Paupertas ego quidem ſum, quae vobiſcum habito à multis annis.
BL. O praepotens Apollo, Diique! quo quis fugiat?
CHR. Heus tu quid agis? o timidiſſimum animal!
Annon manebis? BL. Minime omnium. CHR. Non manebis?
Sed viri duo mulierem fugimus unam?
BL. Paupertas enim eſt, ô miſer, qua nusquam
Ullum natum eſt animal peſtilentius.
CHR. Sta obſecro, ſta. BL. Non ego certe.
CHR. At ego tibi dico. Facinus multo peſſimum
Omnium facinorum patramus, ſi Deum
Solum relinquentes aliquorſum fugerimus,
Hanc metuentes: neque depugnaverimus.
BL. Quibus armis aut qua potentia freti?
Quam enim loricam, quem clypeum
Haec impuriſſima pignori non opponit?
CHR. Bono animo es. Scio ego ſolum hunc Deum
Facile hanc profligaturum.
PAUP. Etiamne vero hiſcere audetis, o piacula,
Cum manifeſte in facinore peſſimo deprehenſi ſitis?
CHR. Tu, vero, perditiſſima, quid convitiis inceſſis
Nos, nec tantillum injuriae paſſa?

PAUP.

Ibid. Ὦ διολέστατον σὺ θνητῶν] Totidem literis in Avibus vſ. 86.

vſ. 443. Ἐξωλέστατ'] *perditius, profligatius, foedius nullum animal fieri poteſt.* In Pace vſ. 1073. ἐξώλεσ' ἀπόλοιο *peſſimè pereas.*

vſ. 449. Πανυδέστατ';] Ita omnes Edd. priſtinae; non πανυδέστατ';

vſ. 451. Ἐνέχυρα τίθησι] *Pignori ponit.* In Eccleſ. vſ. 751. ἄνθρ', τί τὰ σκευάρια ταυτὶ ἔλαττον ἢ πάντων μοι σκεύεσιν ἐξενέγκασ' αὐτ', ὃ φίλον ἐνέχυρα θώμαι; Uno verbo ἐνεχυράζεσθω in Nubibus vſ. 240. τὰ χρέματ' ἐνεχυράζομεν. Et alibi.

vſ. 453. Τὸν θεὸν] *Solus iſte Deus profligabit hujus mores* i. e. *ipſummet ita moratum, & victor tropaeum erigat.* Euripides in Andromache vſ. 762. ἀλλ' εἰς γε τοῦτο δὴ ἀνὴρ ἀνεβλάστησε μόνος, τροπαῖον αὐτὸς στήσασθαι πρίν θανών. *Sed in talem virum ſi tantum intuear, tropaeum erigam de ipſo, quamvis fenex.* Phrali autem hac uti Comicum in Thesmophoriazuſis, jam notaverat Scholiaſtes ad hunc in Pluto locum, nempe vſ. 707. Eſt & alius locus in Equitibus vſ. 517. τίνας ἔτνους τρέπεται.

Ibid. Ἀνεσείσατο] Quamvis apud Suidam legatur ἀν σείσαντο, tamen contra editionum fidem nihil temere mutandum: Euripides in Phoeniſſis vſ. 575. Τρίποδα πῶς ἀναστήσουσι δῆτα; *quomodo erigent tropaea pugnae?* qua in re poſtea vſ. 1209. utitur verbo ἐρθώσω. Edd. à nobis collatae ἀνασείσαντο non ἂν σείσαντο.

Ibid. Τρέπων] Alludit ad vocem τροπαῖον. talia multa ſunt apud Noſtrum & apud Plautum, ut: *Poeni poenat ſufferunt* in Ciſtellaria.

vſ. 454. Τρίζειν τελαμῶνος] Haeus de Cironis Haered. ἐν ἱππικοῖς γὰρ ἐξῆν τὰ τοιαῦτα ὠθεῖν. *Nihil omnino auſus eſt motire.* Noſter in Veſpis vſ. 748. σιγὰ κἀθὶς γρίζει. Vide indicem, nam ſaepe occurrit.

456. Ἀνιέρει] Ita Aldina. Juntae autem & Farrei & Brubacchii ἀνιέρηις.

ΠΕΝ. Οὐδὲν γ', ὦ πρὸς τ' θεῶν, νομίζετον
Ἀδικεῖν με, τ' Πλοῦτον ποιεῖν πειρωμένω
Βλέψαι πάλιν; ΧΡ. Τί δ' ἂν ἀδικοῖμεν τοῦτό σε,
Εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις περίεσμεν ἀγαθόν;
ΠΕΝ. Τί δ' ἄν γ' ὑμεῖς ἀγαθὸν ἐξεύροιθ'; ΧΡ. Ὅ, τι;
Σὲ πρῶτον ἐκβαλόντες ἐκ τ' Ἑλλάδος.
ΠΕΝ. Ἐμ' ἐκβαλόντες; ἢ τί ἂν νομίζετον
Κακὸν ἐργάσασθ' μεῖζον ἀνθρώπους; ΧΡ. Ὅ, τι;
Εἰ τοῦτο δρᾶν μέλλοντες, ἐπιλαθοίμεθα.
ΠΕΝ. Καὶ μὴν πρὸς τούτῳ σοφὴν ἔθέλω δοῦναι λόγον
Τὸ πρῶτον αὐτοῦ· κἂν μὲν ἀπφήνω, μένω
Ἀγαθὸν ἅπαντων ὄσων αἰτίαν ἐμέ
Ὑμῖν, δι' ἐμέ τι ζῶντας ὑμᾶς· εἰ δὲ μὴ,
Ποιεῖτον ἤδη τοῦθ', ὅ, τι γ' ἂν ὑμῖν δοκῇ.
ΧΡ. Τυτὶ σὺ τολμᾷς, ὦ μαρωτάτη, λέγειν;
ΠΕΝ. Καὶ σύ γε διδάσκω· παῦε γὰρ οἴμαι ῥᾳδίως
Ἅπαντ' ἀμαρτάνοντά σ' ἀποδείξειν ἐγώ,
Εἰ τὰς δικαίας φὴς ποιήσειν πλουσίους.
ΒΛ. Ὦ πύμπαπα, ἢ κύφωνες, οὐκ ἀρήξετε;
ΠΕΝ. Οὐ δεῖ σχετλιάζειν, ἢ βοᾶν, πρὶν ἂν μάθῃς.
ΒΛ. Καὶ τίς δύναιτ' ἂν μὴ βοᾶν, ἰὴ, ἰή,
Τοιαῦτ' ἀκούων; ΠΕΝ. Ὅστις ἐπὶ ὦ Φρονῶν.
ΧΡ. Τί δῆτά σοι τίμημ' ἐπιχράψω τῇ δίκῃ,
Ἐάν γ' ἁλῷς. ΠΕΝ. Ὅ, τι σοι δοκεῖ. ΒΛ. Καλῶς λέγεις.
ΠΕΝ. Τὸ γὼ αὐτό γ', ἂν ἡττᾶσθε, ἢ σοφὸν δεῖ παθεῖν.
ΒΛ. Ἱκανὸς νομίζεις δῆτα θανάτους εἴκοσιν;
ΧΡ. Ταύτῃ γε· ἰὼν δὲ δὶς ἐπιχρήσασιν μόνῳ.
ΠΕΝ. Οὐκ ἂν φθάνοιτον τοῦτο πράττοντ'· ἢ τί γ' ἂν
Ἔχοι τις ἂν δίκαιον ἀντειπεῖν ἔπι.

ACTUS

vſ. 461. Περίζωμεν ἀνάδην] Vid. infra vſ. 506. In Avibus vſ. 460. ὁ γὰρ ἂν σὺ τύχῃς μοι ἀγαθὸν περίεσμεν τοῦτο κοινὸν ἴσως. Infra vſ. 1137. περίεσμεν ἅπαντ. In Acharn. vſ. 335. περίζωμι τριέτες.

vſ. 466. Εἰ τοῦτο δρᾶν] Paupertas dixerat: *Quodnam majus malum patrare poteristi, quam ſi me ejicientis?* Senes reſpondent: *Illud maximum malum fore, ſi non fuerint memores ut eam ejiciant.* Similiter fere Plautus in Aulularia IV. 4. 15. *Facisne injurium mihi, an non?* alter reſpondet: *Facio, quia non pendet, maximam.*

vſ. 468. Κἂν μοι ἀντειπὼν] *Atque, ſi offendero, me ſolam omnium bonorum cauſam eſſe* quid fieri debeat, ſi huc offenderit, non dicit; ſed contra, vſ. 470. dicit: *Si autem id non demonſtravero, tum facite quod vobis libet:* relinquitur ergo auditori cogitandum: contrarium fieri debere, ſi paupertas demonſtraverit ſe bonorum cauſam eſſe; contrarium autem voluntati ſenum iſtorum eſt, pauperratem non ejicere. Ut ergo figura Elliptis, quae ita fupplenda eſt: *κἂν μοι ἀντειπὼν μόνην ἐμὲ ἴσχυε ἀγαθῶν αἰτίαν, ἰσχυτε.* Exempla talis ellipſeos affert Scholiaſtes ad hunc locum. Ex Thucydide ſub initium Lib. 3. & Homero Iliad. α. vſ. 135. ubi Euſtathius plura congeſſit. Sic apud Antiphontem τοιὰ χρηναῖ. εἰ μὲν αὐτοὶ ἡμεῖς τοῦτο δικαίως λέγειν. εἰ δὲ μὴ, ἕτοιμοι ταῦτα διδόναι βασανίζειν. *Si ipſi interrogamur videamur vera dicere; ſin minus, ſe adſitote parati, ad dandum illos torturae.* Subauditur autem: *certa res erit*, aut ſimile quid. Ariſtides in Panathenaico: εἰ μὲν δίκαιοι ἐγὼ τούτοις· εἰ δὲ μὴ, σκοπεῖτε, μὴ ὑμᾶς μᾶζον, ἢ ὑμᾶς αὐτοὺς ἀπεργάσωνται. *Si noſtrum principatum hac conditione admittitis; ſin minus, videte ne vosmet majorem locis, quam nos ipſos privetis.* Subintelligitur: *Bene*

PAUP. Nullane, obſecro, putatis vos
Me injuria afficere, qui Plutum facere conamini
Oculatum denuo? CHR. Quam igitur injuriam in hac re facimus tibi,
Si univerſis hominibus bona praebemus?
PAUP. Quid vero boni vos hominibus excogitare poſſitis? CHR. Quid?
Te ſi primum ejiciamus e Graecia.
PAUP. Me ſi ejiciatis? & quonam putatis
Vos malo majore mactaturos homines? CHR. Quonam?
Si nimirum hujus incepti obliviſcamur.
PAUP. Atqui de iſta re vobis volo rationem reddere
Hic primum. Et, ſi oſtendero, ſolam
Eſſe me omnium bonorum cauſam
Vobis, meoque beneficio vos vivere, *recte eſt*; ſin minus,
Facite jam id, quodcunque vobis videbitur.
CHR. Hoccine tu audes, impuriſſima, dicere?
PAUP. Patere modo te doceri, nam perquam facile arbitror
Me oſtenſuram, te tota via errare,
Si juſtos te ais redditurum divites.
BL. O fuſtes & nervi, nonne opem feretis?
PAUP. Non debes indignari & clamitare, priusquam rem intelligas.
BL. Et quis poſſit non exclamare, Io, Io!
Talia audiens? PAUP. Qui recte ſapit. (qui mente eſt integra.)
CHR. Quam itaque multam tibi irrogabo,
Si victa fueris? PAUP. Quaecunque tibi videbitur. BL. Bene dicis.
PAUP. Idem enim, ſi vincamini, vos pati debebitis.
BL. Putasne ſufficere mortes viginti?
CHR. Huic quidem: at nobis duae ſufficient ſolae.
PAUP. Effugere non poteritis quin hoc patiamini. alioquin
Aliquis habebit, in quo mihi jure contradicere poſſit.

SCENA

ne vobis erit, aut ſimile quid.

vſ. 476. Τόμπανα] Scholiaſtes: βάκλα· παρὰ τὸ τύπτειν· ἄγει ξύλα εἰς τύμπανίσκια ἐν τοῖς διακτηρίοις εἰ τιμωρήσεται. *tympana à τύπτειν, ſunt βάκλα ſive ligna, quibus caeduntur in judiciis qui puniuntur.* Gloſſae: βακλίσι *Baculum.* βάκλον *Fuſtis.*

Ibid. Κύσεως] Scholiaſtes dicit κλοιὸν vocari à quibusdam illud lignei vinculi genus, quod κύσον dicitur. Gloſſae: Κλοιός *Bola.* Chremylus infra vſ. 606. Paupertatem abire jubet εἰς τὰ κύσεα.

vſ. 480. Τίμημα] Solebant in judiciis poenam deſſinire, quae maneret eum qui victus foret. Sic in Veſpis in illo ridiculo judicio duorum canum vſ. 901. Τίμημα κλοιὸς σύαιν@· Σάναξ@ μὲν ὦ κύν@, ὑπ' ἄναξ ἀλῶ.

vſ. 485. Οὐκ ἂν φύγοιτον] Dictum erat, ut victa pars morte multaretur; Perſona autem Paupertatis, quaſi ſciat ſenes illos vincendos eſſe, dicit: *Non poteritis effugere, quin id patiamini*, id eſt, *quin morte multemini.* Eurip. in Oreſte vſ. 930. Οὐ φθάνουσ' ἂν δυσκλεεῖτε, ἢ γυναιξὶ δικάσαι χειρί; qui locus valde eſt ſimilis Ariſtophaneo.

Ibid. Περίοψεσθε] Hoc loco eſt idem quod παύσεσθε. Euripides in Oreſte vſ. 537. Συγάτης δ' ἐμὰ Σκύλλ' ἐκφεύξει ἐνδικα. *Filia mea moriens paſſa eſt quod juſtum erat.* Ubi Scholiaſtes: ἐναῦθι δικαίως· &: ἐναῦθι δικαία. Videndus eſt index 2. in Euripidem Cl. Barneſii.

Ibid. Ἦ τί γ' ἄν] Poteſt etiam interrogative accipi: *An quidquam quis jam habet, in quo mihi contradice jure poſſit?* Sive ita: *Aut, quid juſti poſſit aliquis habere, quod mihi opponet contradicendo?* Ita autem Ed. Juntae, Farrei & Brubachii ἢ τί γ' ἄν. ſola Aldina ἢ τί γ' ἀν, quod jam non eſt interrogativum.

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Καταληκτικοὶ, Ἀναπαιστικοὶ, Ἀριστοφάνειοι.

ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ, ΠΕΝΙΑ.

Ἀλλ' ἤδη χρὴ π λέγειν ὑμᾶς σοφὸν, ὦ πικάστη τηδί,
Ἐν τοῖσι λόγοις ἀπλέγεπτος· μαλακὸν δ' εἰδώσπε μηδέν.
ΧΡ. Φαιρὸν μὲν ἴσως' οἶμαι γοῦν τοῦτ' εἶναι πᾶσιν ὁμοίως,
Ὅπ τοὺς δεσπὰς ἢ ἀνθρώπων δεῖ πράττειν ἐπ δίκαιον·
Τοὺς δὲ πονηροὺς ἢ τοὺς ἀθέους, τούπων τἀναντία δίπτω.
Τοῦτ' ἢν ἡμεῖς ἐπιθυμοῦντες, μόλις εὑρόμην, ὡς τι γενέσθαι,
Βέλπμα καλὸν, ἢ γεραιὸν, ἢ δεξιμον εἰς ἅπαν ἔχον.
Ἦν γὰρ ὁ Πλοῦτος νῦν βλέψῃ, ἢ μὴ τυφλὸς ἀν ἐξεπτῇ,
Ὡς τοὺς ἀγαθοὺς ἢ ἀνθρώπους βαδεῖται, κοὐκ ἀπολείψει·
Τοὺς δὲ πονηροὺς ἢ τοὺς ἀθέους φθεξεῖται· κἀπα πείσῃ
Πάντας δεξιοὺς ἢ πλουσίους δίπτω, τά τε θεῖα σέβοντας.
Καί τις τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις τίς ἂν ἐξθέοι πότ' ἄμεινον;
ΒΛ. Οὔπς. ἐγώ σοι τοῦτο μάρτυς· μηδὲν ταύτῃ γ' ἀντεράζε.
ΧΡ. Ὡς μὲν γὰρ ἴδη ἦλθ' ὁ βίος τοῖς ἀνθρώποις ὠφελεῖ,
Τίς ἂν οὐχ ἥσοιτ' εἶναι μανίαν, κακοδαιμονίαν τ' ἔπ μᾶλλον;
Πολλοὶ μὲν γὰρ ἢ ἀνθρώπων ὄντες πλουτοῦσι πονηροὶ,
Ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι· πολλοὶ δ' ἔπτε πάνυ δεξιοὶ
Πράττουσι κακῶς, ἢ πειθῶσιν, μᾶ σοῦ τε τὰ πλείσα σύεσιν.
Οὐκοῦν εἶναί φημ', ἢ παύσῃ ταῦτ', ἢν βλέψῃ ποθ' ὁ Πλοῦτος,
Ὅδ', ἢν πι' ἰὼν, τοῖς ἀνθρώποις ἀγαθ' ἀν μείζω ποήσειεν.
ΠΕΝ. Ἀλλ', ὦ πάντα ῥᾴτ' ἀνθρώπων ἀναπεπλάπτ' οὐχ ὑγιαίνειν,
Δύο πρεσβύτα, ξυνθιασώτα δ' λῆρεῖν ἢ φλυαρεῖν·

Εἰ

„ vſ. 488. Μελαινὸν] Herodotus in Thalia: ἰνδιδόναι
„ μελαινὸν εἶδος. *nullam ſignitiem prae ſe ferre.* Euripides
„ in Helena vſ. 515. Ἦν δ' ἰνδιδῶ τι μελαινὸν, ἢ αν-
„ τεπ *nonnihil manſuetudinis prae ſe tulerit.* ex Nonis Ku-
„ ſteri."

vſ. 489. Φαιρὸν] Ordo eſt: ἴσως' οἶμαι γοῦν, τοῦτ' εἶναι φαιρὸν πᾶσι.

vſ. 490. Τοὺς χρηστοὺς] Similis ſententia apud Euripidem in Hecuba vſ. 890. πάσι γὰρ κοινὸν τόδε, Ἴδιόν δ' ἕκαστος κεἰ πολὺ· ἢ μὲν κακὴν Κακοῖ τι πάσχειν· ἢ δὲ εὐδοκεῖν κεἰ πολλὰ λέγεσθ' εὐτυχεῖν. *Omnibus enim commune hoc eſt, & unicuique hominum, & civitati: malum quidem hominem aliquid mali pati; bonum autem feliciter agere.* Apud eundem in Ione extat haec divina ſententia drama concludens: ὧνπ δ' ἰκανὸν ξυμπεραίνειν σοφὸν, σέβεσθαι δαίμονας δεῖ τοὺς χρηστούς· εἰς τοὺς γὰρ αἰεὶ τυγχάνειν ἄξιον, οἱ κοῦφοι δ', οὐπερ εἰκὸς, ἔπτον' οὐ πράξειαν ἄν. *Cujus autem ſapientiae domus calamitatibus, eum oportet, deos colentem conſidere; eandem enim, boni quidem conſequuntur digna pietate praemia; mali autem, nisi digni ſint, ita nunquam erunt felices.*

vſ. 497. Πάντας] si Plutus coeperit ad bonos ire, ne-

SCENA QUINTA.

Octonarii Catalectici, Anapaeſtici, Ariſtophanii.

CHORUS, CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS, PAUPERTAS.

CHOR. Sed jam oportet vos aliquid ſerium proferre, quo vincatis hancce,
Rationibus allatis ei contradicentes: minime autem cedite ei.
CHR. Ego me arbitror cognoviſſe, iſtud manifeſtum eſſe omnibus ex aequo
Nimirum, juſtum eſſe ut bonis hominibus bene ſit;
Malis autem & impiis contra, ſcilicet.
Hoc ut fieret, cum nos cuperemus, vix tandem potuimus effectum dare
Iſtud noſtrum conſilium pulchrum, & egregium, & per omnia utile.
Si enim Plutus nunc cernat, neque coecus obambulet,
Ad bonos homines ibit, & eos non deſeret;
Malos autem fugitabit. Atque ſic deinde efficiet
Ut omnes fiant boni & divites, rerumque divinarum obſervantes.
Atqui, quod hominibus melius ſit iſto ipſo, quis invenire poſſit.
BL. Nemo. ego tibi hujus rei teſtis ero. ne hanc interroges.
CHR. Ut enim nunc humana vita comparata eſt,
Quis non putabit inſaniam eſſe vel potius furorem (*ſi quisquam eſt bonus & pius*)
Plurimi enim hominum, licet ſint mali, opibus abundant,
Quas injuſte collegerunt. Plurimi autem, quamvis homines probi,
Inopia, & fame laborant, & tecum plerumque degunt.
Ajo itaque, ſi Plutus cernat aliquando, eſſe aliam, quae his rebus finem imponat,
Rationem atque viam; qua (via) ſi incedat (Plutus) hominibus majora bona
praebeat.
PAUP. At, ô qui facillime præter *ceteros* omnes homines adducti eſtis ut *ſic*
inſaniretis,
Duo vetuli, in delirando & hallucinando ſocii,

Si

neglectis malis; hos, qui mali fuerant, facile adducet ut boni fiant & pii; ſi viderint non gratis coli pietatem & probitatem; ſed fructum earum eſſe Divitias: atque ita omnes fient boni & pii.

vſ. 499. Οὔκουν.] Ed. nupera poſt ὅτῳ habet ἄν. quod deeſt in Aldina, Juntae, Farrei & Brubachii.

Ibid. Ἀπιόντα.] In loco ſimili in Ranis occurrit verbum ſimplex vſ. 1038. μὰ τὸν ἰόντα.

vſ. 503. Ἀδικοῦ.] Infra vſ. 735. ἀλλ' ἐκ δικαίου γ' βίον ἐπιτηδεύεις.

vſ. 505. Οὕτω.] Ordo eſt: φησὶ εἶναι ἄλλο τι πάθος τοῦτο, ὃν τινα ὁ Πλοῦτος ἰὼν, περιιὼν ἐς μείζω ἀγαθὰ τοῖς ἀνθρώποις.

vſ. 506. Ὅδον δὲ τιν' ἰὼν.] Demoſthenes contra Timocratem: εἰ κατορθώσειν ἐκεῖνος, ὃν ἐγὼ ἐλθεῖν, ἄδην. *Si ejus conatus ſucceſſum habuiſſet.* Noſter in Lyſiſtrata vſ. 834. ἰὼ' ὁρᾶν, ὅτ' εἰς ἐμὲ ἦλθε, τὸν ἄδην *Purge illa, quam inflas, recta via.* In iſtis locis ὁδὸς ſignificat *rationem* & *modum* agendi.

vſ. 508. Ξυνθιασώτα.] Similiter fere in Veſpis vſ. 727. ἀλλ' ὦ τὰ ἀλλᾶτ' ἐμοὶ τὰ αὐτὰς συνθιασῶτα. Διὸς ὦ *coetus* ſive *chorus*, plerumque ſacrorum cauſa collectus,

Εἰ τοῦτο γένοιθ', ὃ πεθεῖθ' ὑμεῖς, ὅ φημ' ἂν λυσιτελεῖν σφῷν.
Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος βλέψειε πάλιν, ξυγκείμεθ' ἴσοι ἑαυτοῖσι,
Οὔτε τέχνην ἂν τις ἀνθρώπων, ὅτις σοφίαν μελετᾴη
Οὐδείς· ἀμφοῖν δ' ὑμῖν τούτοιν ἀφαιρεθέντοιν, ἐθελήσει
Τις χαλκεύειν, ἢ ναυπηγεῖν, ἢ ῥάπτειν, ἢ τεκταίνειν,
Ἢ σκυτοτομεῖν, ἢ πλινθουργεῖν, ἢ πλεῖν, ἢ σκυτοδεψεῖν,
Ἢ γῆς ἀρότροις ῥίξας δαπέδου, χαρπὸν Δηοῦς θερίσασθαι,
Ἢν ἐξῇ ζῆν ἀργοῖς ὑμῖν τούτων πάντων ἀμελοῦσιν;
ΧΡ. Λῆρον λῃρεῖς. ταῦτα γὰρ ἡμῖν παίθ', ὅσα νυνὶ κατέλεξας,
Οἱ θεράποντες μοχθήσουσι. ΠΕΝ. Πόθεν ἂν ἔχοις θεράποντας;
ΧΡ. Ὠνησόμεθ' ἀργυρίου δήπου. ΠΕΝ. Τίς δ' ἔσται πρῶτον ὁ πωλῶν,
Ὅταν ἀργύριον κἀκεῖνος ἔχῃ; ΧΡ. Κερδαίνειν βυλόμενός τις
Ἔμπορος ἦκεν ἐκ Θετταλίας πολλῷ πλείστων ἀνδραποδιστῶν.
ΠΕΝ. Ἀλλ' ἀδ' ἔσται πρῶτον ἅπαντα ἀδεῖς, ἀδ' ἀνδραποδιστής,
Κατὰ τὸν λόγον, ὃν σὺ λέγεις, δήπου. πῶς γὰρ πλουτῶν ἐθελήσει
Κινδυνεύειν περὶ τῆς ψυχῆς τῆς αὑτοῦ, τοῦτο ποιῆσαι;
Ὥστ' αὖτὸς ἀρχὴν ἐπαναγκασθεὶς, ἢ σκάπτειν, ἄλλα τι μοχθεῖν,
Ὀδυνηρότερον τελεῖς βίοτον πολὺ ἢ νῦν. ΧΡ. Ἐς κεφαλαιόν σοι.
ΠΕΝ. Ἔτι δ' οὐχ ἕξεις ὅτ' ἐν κλίνῃ καταδαρθεῖν· οὐ γὰρ ἔσονται.
Οὔτε πάπιον· πῶς γὰρ ὑφαίνειν ἐθελήσει, ἀργυρίου ὄντος;
Οὔτε μύρεσιν μυείσας ταλλοῖς, ὁπόταν νύμφιον ἀγάγωσιν·
Οὔθ' ἱματίων βαφῶν δαπάνας κοσμήσας ποικιλομόρφων.
Καί τοι τί πλέον πλουτῶν ὄφελος, πάντων τούτων ἀπορεῖνας;
Παρ' ἐμοῦ δ' ἔτι ταῦτ' εὔπορα πάντ' ὑμῖν, ὧν δεῖσθον. ἐγὼ γὰρ

Τὸν

Ctus, usitate, Bacchi; apud Euripidem in Bacchis vs. 56. Bacchus inquit: Δίκαιός εἰμι χρηναῖος. & vs. 115. Βρίμιός ἐστι ἀπὸ θεοῦ θιάτας εἰς ὄρος. hinc Διασώτας socios talis; in Ranis vs. 329. Ἴακχ' ὦ Ἴακχε ἐλθὲ σὴ δι' ἀσὶ λειμῶνα χορεύσων ὁσίοις περὶ δασώτας.

Ibid. Περαταίων] In Pace vs. 90. ὦ δέσποτ' ἄναξ ὡς περαταίων. Paullo poſt: τί πίτυ, τί μάτην ἀχ ὑγιαίνεις; Aeſchylus in Prometheo vs. 1053. τοιῶδε μοῖρα τῇ φρενοπλανεῖ ξυλλύμασι' ἔστι τ' ἴσον ἀκύρῳ· τί γὰρ ἀλλοῖ μὴ περαταίνει; *Tales nimirum phreneticorum cogitationes & voces licet audire; quid enim abeſt a delirio?*

vs. 510. Εἰ γὰρ ὁ Πλοῦτος] Si omnes fiant divites, ea res non conducet ſocietati humanae; Euripides ex contrario dixit, ſi omnes ſint pauperes non poſſe conſiſtere ſocietatem humanam: cujus verba deſcribam quia egregie illuſtrant hunc locum; ſunt autem ex Aeolo petita, qui hodie non extat: δοκεῖτ' ἂν εἶναι γαῖαν, εἰ πάντας ἦμεν πολυτελοῦς πλούτου ἄτης; ἢν δ' ἦν τὸ χαμαὶ ἰσόβλακ καὶ κενόν· ἀλλ' ἔστι τις σύγκρασις, ὃς ἔχει κακῶς· ἃ μὴ γὰρ ἔστι τῷ πένητι, τὰ πλούσιον διδοῦς. ἃ δὲ πλουτοῦντες ἀπολείπομεν, πένητι χρήματος δωρούμεθα. *Putatisne vos terram habitaturos fuiſſe, ſi civilis ſocietas careret divitibus? non poſſunt ſeorſim eſſe bona & mala; ſed eſt quaedam eorum mixtura, quae facit ut omnia recte ſe habeant; quae enim non habet pauper, illa ei dat dives: quae autem non poſſidemus divites, illa acquirimus pauperum ope utentes.* apud Stobaeum Serm. 121. Cur Διασώτας ſcripſerim pro τιμώτας, quod in vulgatis extat, vide notata ad Theſmoph. vs. 161. Apparet autem Euripidem φιλοσοφώτερον formaſſe hoc axioma univerſale: *Bona & mala non poſſunt ſeorſim eſſe.* Ita Chrysippus apud Gellium Lib. IV. cap. 1. *Nihil eſt prorſus iſtis, inquit, imperitius, nihil inſubidius, qui opinantur, bona eſſe potuiſſe, ſi non eſſent itidem mala.* & quae ibi ſequuntur. Hinc illud: ποιήσωμεν τὰ κακὰ, ἵνα ἀγαθὰ γένηται. Haec iſtorum opinio eſt.

vs. 511. Οὔτε τέχνην] Notum eſt illud Theocriti in Idyllio 21. ὁ τέκτων δίκελλαν μίαν τοι τέχνας ἐφίλει. Theophylactus Simoc. argumentum Epiſtolae X. ex hoc loco ſumſit, unde pauca excerpam: λυσιτελὴς λιμὸς τοῖς χρυσὸν τὸ ἀνθρώπινον γένος, Σωκράτης· ἐπειδὴ γὰρ καὶ τέχνας τὸν βίον ἐπεφεύρηκε, καὶ πόλεις ᾠκίσθησαν. mox: πάσης ὠφελείας ἐστερεῖτο ἂν τὸ ἀνύπαρκτον δικαίωμα, εἰ μὴ χρυσὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀλλήλοις ἐπιδεεῖς ἐποίησεν· ἃ γὰρ ἂν πλουτοῦντες ἀπολείπομεν, ταῦτα πένητι χρήματος δωρούμεθα· ἃ δὲ πλουτοῦντες ἀπολείπομεν, πένητι πένητι χρήματος δωρούμεθα. *Utiliter laborat avri fame humanum genus, ô Sofipater; hinc enim & artes in humanam vitam introductae ſunt, & civitates habitatae* —— Nul-

Si hoc fiat, quod vos cupitis, nego id vobis prodeſſe.
Si enim Plutus denuo cernat, ſeque aequaliter diſtribuat,
Nec ars ulla, nec ſapientia curae erit hominum
Cuiquam; ambabus autem iſtis ſublatis, voletne
Quisquam opera fabri ferrarii, aut navium compactoris, aut ſartoris, aut rotarii,
Aut ſutoris, aut laterum coctoris, aut fullonis, aut coriarii,
Aut aratoris, qui, aratris terra proſciſſa, fructum Cereris metit, facere
Si otioſis eſſe licebit omnibus, & iſta omnia negligere.
CHR. Nugaris. Nam iſta omnia nobis, quaecunque enumeraſti,
Servi perficient. PAUP. Unde igitur habebis ſervos?
CHR. Ememus ſcilicet pecunia. PAUP. Quis erit primum qui vendat,
Quando pecuniam & ille habebit? CHR. Aliquis lucri cupidus
Mercator ex Theſſalia veniens a plurimis plagiariis,
PAUP. At primo nec plagiarius erit ullus,
Qua ratione tu dicis; quis enim dives volet,
Diſcrimine vitae propoſito, iſtud facere?
Itaque ipſe arare coactus, & fodere, & alia opera facere,
Multo aerumnoſius teres aetatem quam nunc. CHR. In caput tuum vertat.
PAUP. Praeterea non poteris aut in ſponda dormire; quia non erit:
Aut in tapetibus; quis enim texere volet, cum aurum habeat?
Neque unguentis inungere *vos poteritis*, quando ſponſam duxeritis:
Nec ornare *vosmet*, tinctis veſtibus & verſicoloribus magnô ſumtu emtis.
At, quid prodeſt diteſcere, iſtis omnibus egentes?
Apud me autem iſta omnia in promtu ſunt, quibus indigetis. Ego enim
Tan-

Nullus ordo eſſet in hac civili ſocietate per orbem terrarum, niſi aurum feciſſet alium hominem alterius indigum; non enim nauta navigaſſet: non viator peregrinatus fuiſſet: non aratorem bovem agricolae poſſediſſent.

Ibid. Σεσίαν] Ex Polyido Euripidis: πανία δὲ σεσίαν ἴλαχε, διὰ τὸ δυσχεῖ. *Pauperias autem ſapientiam ſortita eſt propter iniquitatem fortunae.* Vide Lucianum in Timone, uoi Comitem paupertati dat Sapientiam.

vſ. 515. ἀστῆρας μοῦσαι] Herodotus in Euterpe: ὕστερον ἀρότρου ἀναμιγνύντες αὔλακας ἔχουσι πᾶσι.

vſ. 526. Τρίβωνι βίοτον] Sophocles in Electra: πτῶμα Ὀρέστου δυσχερὲς βίου. *Miſer Oreſtes infelicem terit aetatem.* Noſter in Pace vſ. 589. ἐνόσει γοῦν μου βίον ἐνεγκεῖν. Vide quae infra ad vſ. 924. notavi.

Ibid. Ἐς κεφαλὴν σοί] Quia male ominabatur Perſona Paupertatis, optat ſenex ut in caput illius id omen convertatur. Sic in Pace vſ. 1064. cum Hierocles diXiſſet: ἃ μέλλει Στρυμὼ καὶ τέκνοις, Trygaeus ſubjungit: ἐς κεφαλὴν σοί. Subintelligitur autem verbum τρέποιτο. quod expreſſit in Acharn. vſ. 833. ἐς κεφαλὴν τρέποιτ' ἐμοί. Videtur autem haec formula petita ex Aegyptiorum ſacris, qui boum quos immolaſſent capita praecidentes, illis mala imprecabantur, deinde vendebant alienigenis, vel in Nilum abjiciebant, teſte Herodoto in Euterpe: formula autem imprecationis, ut idem refert, erat talis: εἴ τι μέλλει ἢ ἐφ' ἑωυτὸν τρέπει, ἢ ἐπὶ τοῖσι ἐκείνου γενεῇσι. *Si quid aut ipſi, qui tunc ſacrificarent, aut univerſae Aegypto eſſet eventurum mali, ut in iſtud caput id abeat.* Uſurpatur haec formula etiam citra imprecationem, ut in Nub. vſ. 40. εἰς τὴν κεφαλὴν ἀνωλεῖ τὸν σὸν τριβώνα. Phalaris Epiſt. 100. ἀλλ' ἐς ἐμὲ μόνον ἐξαμαρτάνειν, εἰς κεφαλὴν σοὶ τὰ καὶ τῶν σῶν γένει τρέψας. *Non tantum diris cupiens, ſed & factis poteriſti, illa quae in me peccare voluiſti, in caput tibi & tuo generi convertere.* Imprecationis formulam Virg. ita effert: *Dii capiti ipſius generique reſervent*, Aen. VIII. Item — *Quod Dii prius omen in ipſum Convertant Aen.* II.

vſ. 529. Μόριμος σαυτοῖς] Archeſtratus apud Athenaeum Lib. III. καὶ σαυτοῖσι μύρια ἀγαθὰ χαίρων δυνάσευε. *& ſtillatitiis unguentis bonis comam cura.* Heſychius: σαυτόν, δολιεμίσει, *percolatum.* Gloſſae: σαυτὸ, *Cutta.*

vſ. 532. Ἐγὼ γὰρ] Euripides in Alexandra: πανία δὲ δύστος μὲν, ἀλλ' ὅμως σοφὴ μεγίστη' ἀμείνων τέκνα καὶ δεξιωτέρα. *Paupertas autem, eſt quidem res miſera, ſed tamen educat ſobolem meliorem ad laborandum, & frugem.*

Τὸν χειροτέχνην, ὥσπερ δέσποιν', ἐπαναγκάζουσα χαθημαι,
Διὰ τ' ἀρχαίαν, κ' τὴν πενίαν, ζητεῖν ὁπόθεν βίος ἥξει.
ΧΡ. Σὺ γὰρ ἂν πείσαι τί δυνατὰ ἀγαθὸν, πλὴν φαίδων ἐκ βαλανείου,
Καὶ παιδαρίων ὑποπινόντων, κ' χρυσιδίων κολοσυρτὸν,
Φθειρᾶν τ' ἀριθμὸν, κ' κωνώπων, κ' ψυλλῶν (ὑδὲ λέγω σοι
Ὑπὸ γ' πλήθους) ἃ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν' ἀνιῶσιν,
Ἐπεγείρουσαι κ' φεύζουσαι, πεινῆσεις· ἀλλ' ἐπαίρω.
Πεῖς δέ γε τύπτις, ἀνθ' ἱματίου μὴ ἔχειν βάκος· αἰτὶ δὲ κλίνης,
Σπεῖρα χοίνικος κόρεων μεστὴν, ἣ τοὺς εὕδοντας ἐγείρει·
Καὶ φορμὸν ἔχειν αἰτὶ τάπητος σαπρόν· αἰτὶ δὲ προσκεφαλαίου,
Λίθον βυμεγέθη πρὸς τῇ κεφαλῇ· σιτεῖσθ' δ' αἰτὶ μὲν ἄρτον
Μαλάχης πόρδων· αἰτὶ δὲ μάζης, φυλλεῖ' ἰσχιάδων βαφανίδων·
Ἀντὶ οἰ θεράπων, ἅμα κεφαλὴν καπαγόντος· αἰτὶ δὲ μάκελλος,
Πιθάκνης πλευρὰ, ἐρέσσουσιν κ' ταύτην; ἆρα πολλῶν
Ἀγαθῶν πᾶσιν τοῖς ἀνθρώποις ἀπαφαίνω σ' αἰτίαν οὖσαν;
ΠΕΝ. Σὺ μὲν γ' τ' ἐμοὶ βίον εἵρηκας, τ' τῷ πλουτῶ δ' ὑπακρύσω.
ΧΡ. Οὐκοῦν δήπου τ' πλουτεῖν πενίαν φαμὲν εἶναι ἀδελφήν.
ΠΕΝ. Ὑμεῖς γ', οἵπερ κ' Θερσυβύλῳ Διονύσιον εἶναι ὅμοιον·
Ἀλλ' οὐχ οὑμὸς τοῦτο πέπονθεν βίος· οὐ μὰ Δί'· οὐδέ γε μέλλει.
Πτωχῷ μὲν γὰρ βίος, ὃν σὺ λέγεις, ζῆν ὀκνεῖν μηδὲν ἔχοντα·
Τῷ δὲ πένητι, ζῆν φειδόμενον, κ' τοῖς ἔργοις προσέχοντα·
Περιγίγνεται δ' αὐτῷ μηδὲν, μὴ μέν τοι μηδ' ὀλιγεῖπειν.
ΧΡ. Ὡς μακαρίτην, ὦ Δάμαπες, τ' βίον αὐτῷ κατέλιξας·
Εἰ φυσαμένῳ κ' μοχθήσας καταλείψει μηδὲ ταφῆναι.
ΠΕΝ. Σκώπτειν πειρᾷ, κ' χαμφδεῖν, γ' σπουδάζειν ἀμελήσας·
Οὐ γιώσκων, ὅτι γ' πλούτου παρέχω βελτίονας ἄνδρας,
Καὶ τὸν γάμον, κ' τὴν ἰδίαν· ὧνπερ τῷ μὲν γὰρ πολλαχοῖπες,

Καὶ

vs. 535. Φαίδων] φὼς est vitium in corpore, praecipue in pedibus, ab ardore ignis contractum. Derivatur autem a φὼς *ignis*, unde φάος & φαεινὸν *ure*: sicut φλὺκταινα *pustula* a φλύζω, quod est a φλὸξ *ure*. Genitivus est φωτὸς, unde Genitivus pluralis, φώτων, ut χειρῶν, debebat τειλίοσθαι· sed hoc discedit a regula, teste Etymologo, & accentuatur ut παίδων & alia pauca. Dicit autem haec Chremylus, quia & ipse habebat ejusmodi φώτας ut conjicere licebit ex illis quae notavi ad vs. 784.

ibid. Ἐκ βαλανείου] Pauperes ad Caminos balneorum accedere solebant, si frigerent. Infra vs. 953. εἰς τὸ βαλανεῖον τρέχει· ἴσως· ἵνα ἐκεῖ κατοψόμενος ἰσχνὰς θίξῃ. ubi vide quae notavi.

vs. 536. Κολοσυρτὸν] In superiore versu dixerat πολὺν φώτων· itaque hic debebat dixisse κολοσυρτὸν & in proxime sequenti ἀριθμὸν· sed ad vitandam multitudinem genitivorum, dixit κολοσυρτὸν & ἀριθμόν. Idque plane non absurde; nam Genitivus φώτων ad πολὺν refertur: accusativi κολοσυρτὸν & ἀριθμὸν ad πορίσας· hoc modo: σὺ γὰρ ἂν τι δύναιο πολὺν κολοσυρτὸν πορίσας παιδαρίων; Ceterum ut hic κολοσυρτὸν παιδαρίων, ita in Vespis vs. 664. Ἀθηναίων κολοσυρτὸν. & ibid. vs. 671. σίφωνα, & in Lysistrata vs. 170. Ἀθηναίων ῥυάκιδα, dixit.

vs. 537. Κατόντων] Ab illa voce pendent quae in sequentibus sunt, hoc modo: κατόντων, αἳ βομβοῦσαι περὶ τὴν κεφαλὴν ἀνιῶσιν, ἐπεγείρουσαι. Imitatus autem est Comicus locum Aeschyli in Agamemnone vs. 900. ἐκ δ' ὑπνώσσει λεπταῖς ὑπαὶ πάντῃ ἐξεγειρόμενα ῥοιζοῖσι θανόντι· *Ex somnis vero, a tenui sibilo excitabat murmurantis motu.* Nemo autem putet αἳ βομβοῦσαι ad proximum φυλλῶν referendum esse, quia cum isto conveniat genere, non autem cum κατόντων· nam hic est enallage quaedam generis, per quam αἳ βομβοῦσαι convenit genere cum Synonymo τ' κατόντων, nempe cum ἐμπίδων· ut apud Homerum περὶ δὲ μιν ἀμφιβόησαν —— τὸ μὲν

ἐπ

Tanquam Domina aſſideo cogens opificem,
Ut propter egeſtatem & penuriam quaerat, unde victum habeat.
CHR. Tunc vero praebere boni quidquam poſſis, praeter puſtulas è balneo?
Et puerulorum eſurientium anicularumque turbas,
Numerumque pediculorum & culicum & pulicum, nec dico *quantum*
Prae multitudine, qui cum bombo ſtridentes circa caput, moleſti ſunt,
Expergefacientes & dicentes: eſuries; ſed ſurge.
Praeterea (*quid?* niſi) ut habeant pro veſte pannos, pro ſponda
Grabbatum junceum culicibus plenum; qui dormientes excitat.
Et ſtoream ut habeant pro tapete putridam, pro pulvino
Lapidem praegrandem ſub capite: & ut pro pane comedant
Malvae germina: pro pulte folia exilium raphanorum.
Utque *habeant* pro ſcamno urcei fracti caput: pro mactra
Dolioli latus, idque etiam rimoſum. Nunquid multorum
Bonorum te omnibus hominibus oſtendo eſſe cauſam.
PAUP. Tu quidem non de mea vita locutus es, verum eam, quae eſt mendicorum, exagitaſti.
CHR. Atqui mendicitatis paupertatem dicimus eſſe ſororem.
PAUP. Vos ſane, qui etiam Thraſybulo Dionyſium eſſe ſimilem *dicitis*.
Verum mea vita nihil tale experta eſt; nihil certe; neque experietur.
Mendici enim vita, de qua tu loqueris, eſt, vivere nihil habentem;
Pauperis autem vivere parce laboribus addictum,
Nihil quidem ei ſupereſſe, verum etiam nihil deeſſe.
CHR. Proh Ceres! quam beatae memoriae vitam ejus narras!
Si parcendo & laborando tantum non relinquat, unde ſepeliri poſſit.
PAUP. Deridere incipis & cavillari, ſeriis rebus poſthabitis:
Ignorans, me homines meliores reddere, quam Plutus,
Et ingenio, & ſpecie; nam apud hunc, podagroſi

Et

ἐ πᾶσι. nam & hic τὸ μὲν refertur ad πλοῦτον, non quaſi id praeceſſiſſet, ſed quia Synonymum eſt vocis πενίαν.

vſ. 541. Ἡ τὰς οὐδενὸς ἐχούσης] Eupolis apud Athenaeum IX. τοιόνδε τινὰ δὲ τὰς οὐδενὸς ἐχούσης· *talem quendam qui dormientes ſuſcitat.*

vſ. 545. Ἀλλὰ δὲ θράττει] Non ad proximum στενοῖσθαι referenda ſunt, quae hic ſequuntur, nam nihil eorum comedi poteſt, ſed ad ἔχειν quod eſt in vſ. 540.

vſ. 548. Τὸν γ' πτωχὸν δ' ὄντ'] Ita Edd. priſtinae recte, nupera ἐ δὲ πλουτοῦντα.

vſ. 550. Ὑμεῖς γε] Vos, inquit, *paupertatem* eſſe ſororem *mendicitatis* dicitis, qui res multum diſſimiles putatis eſſe inter ſe ſimiles; nam ſic & Dionyſium tyrannum Siciliae, putabilis ſimilem eſſe Thraſybulo, qui victis XXX. tyrannis, Athenienſibus libertatem reſtituit. — *Sic parvis componere magna ſolebat.*

vſ. 553. Τοῖς ἐχθροῖς] In Ranis vſ. 1387. ἐγὼ δ' ἃ τὰ κατὰ πρωΐ χυτρεῖχον· ἔτυχεν ἐμαυτῷ ἐχθρὰ· *Intenta erant operi mane.*

vſ. 555. Μακαρίτης] Apud Aeſchylum in Perſis vſ. 635. de Dario mortuo: μακαρίτας ἰσοδαίμων βασιλεύς· *Beatae memoriae, Diis aequalis Rex.* Ubi Scholia: ἰσόθεος δὲ ὢν μακαρίτης ὁ τεθνεώς, μακάριος ὁ ζῶν. Apud Stobaeum Serm. 120. ſub Aeſchyli nomine: πᾶς γὰρ λέγει τὸν· ὁ μακαρίτης οἰχόμενος· *Nam ſingulis ita loqui moris eſt: Beatus mortem obiit.* Comicus noſter, quoniam pauperes paucis vitae commoditatibus fruuntur, eorum vitam, quaſi non eſſet vita, dixit βίον μακαρίτου, quod de mortuis dici ſolet.

vſ. 556. Ταφῆναι] *Ut funus ei curari poſſit.* Senum Chorus in Acharnenſibus vſ. 691. dicit, ſe illa etiam pecunia multari, qua ſibi loculum debuiſſet emere: ἵν' μ' ἐχθὲς σορὸν πρίασθαι, τὸν' ὅλον ἀπίεχομαι. quod eſt extremae paupertatis ſignum.

Καὶ γαστρώδεις, ἢ παχύκνημοι, ἢ πίονές εἰσιν ἀσπλῶς·
Παρ' ἐμοὶ δ' ἰσχνοὶ, ἢ σφηκώδεις, ἢ τοῖς ἐχθροῖς αἱμαροί.
ΧΡ. Ὑπὸ γ' λιμοῦ γ' ἴσως αὐτοῖς τὸ σφηκῶδες σὺ πελίζεις.
ΠΕΝ. Περὶ σοφρονικῆς ἤδη τοίνυν περαίνω σοφὸν, καὶ διδάξω,
Ὅπ κοσμιότης οἰκεῖ μετ' ἐμοῦ· ἢ πλοῦτος δ' ὄφιν ὑβρίζειν.
ΧΡ. Πάνυ γοῦν κλέπτειν κοσμίον ὄφιν, ἢ τοὺς τοίχους διορύττειν;
ΒΛ. Νὴ τὸν Δί', εἴ γε δεῖ λαθεῖν αὐτὸν, πῶς οὐχὶ κόσμιόν ὄφι;
ΠΕΝ. Σκέψαι πρῶτον γ' οἱ παῖς πόλεσιν τοὺς ῥήτορας· ὡς ὁπόταν μὲν
Ὧσι πένητες, σοφοὶ τὸν δῆμον ἢ τὴν πόλιν εἰσὶ δίκαιοι·
Πλουτήσαντες δ' ἀπὸ τῶν κοινῶν, σοφοκλεῖς· ἄδικοι γεγένηνται,
Ἐπιβουλεύσι τῷ πλήθει, ἢ τῷ δήμῳ πολεμοῦσιν.
ΧΡ. Ἀλλ' ἢ φύσει τοῦτον γ' ὠδίν, καὶ σφόδρα βάσκανος ὢν.
Ἀπὸς οὐχ ἥδιόν γ' ἰδεῖν κλαύσῃ, μηδὲν ταύτῃ γε χρήσῃς,
Ὅπ γε ζητεῖς τοῦτ' αἰσθέσθαι ἡμᾶς, ὡς ἔστι ἀμείνων
Πενία πλούτου. ΠΕΝ. Καὶ σύ γ' ἐλέγξαι μ' ὅπως δυνάσαι σοφὸν τοῦτο,
Ἀλλὰ φλυαρεῖς ἢ περυγίζεις. ΧΡ. Καὶ πῶς φεύγουσί σ' ἅπαντες;
ΠΕΝ. Ὅτι βελτίους αὐτοὺς ποιῶ. σκέψασθ' δ' ἔστι μάλιστα
Ἀπὸ τῶν παίδων· τοὺς γὰρ πατέρας φεύγουσι, φρονοῦντας ἄριστα
Αὐτοῖς. ὅπως ξηγιγιώσκειν χαλεπὸν σοφὸν ἐστὶ δίκαιον.
ΧΡ. Τὸν Δία φήσεις ἆρ' οὐκ ὀρθῶς ξηγιγιώσκειν τὸ κράτιστον;
Καὶκεῖνον γὰρ τοῦτοι ἔχει· τοῦτον δ' ἡμῖν ἀποπέμπει.
ΠΕΝ. Ἀλλ', ὦ Κεκροπίδαι γνώμαις ὄντως ληρώδεσι χαίροντες
Ὁ Ζεὺς δήπου πέπεισμαι. ἢ τοῦτό γε δὴ φανερῶς σε διδάξω.
Εἰ γὰρ ἐπλούτει, πῶς ποιῶν αὐτὸς τ' Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνα,
Ἵππους τοὺς Ἕλληνας ἅπαντας ἀεὶ δι' ἔτους πέμπων ξυναγείρει,
Ἀνεκήρυττεν τ' ἀθληταῖς τοὺς νικῶντας, στεφανώσας
Κοτίνου στεφάνῳ· καί τοι χρυσοῦ μᾶλλον ἐχρῆν, εἴπερ ἐπλούτει.
ΧΡ. Οὐκοῦν τούτῳ δήπου δῆλοι πρῶτον τὸ πλοῦτον ἐκεῖνος.

Φει-

vs. 561. Ἐχθροῖς] Ita in Nubibus vs. 1161. καὶ ἐν δήμοις, ἐχθροῖς ἀνδράσι.

vs. 565. Κλέπτειν] Nam pauperes facile furantur. Euripides in Electra vs. 375. ἀλλ' ἐχεῖ τι ζῶν πενία· διδάσκει δ' ἀνδρα τὰ χρηστὰ κακόν· *Sed habet vitium paupertas; docet enim hominem ob egestatem mala.*

vs. 566. Πῶς οὐχὶ κόσμιον;] Apud antiquissimos Graecorum praedari non fuisse turpe, testatur Thucydides Lib. I. ἠρπάζοντο, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς ἐπὶ ἑκατέρους ἐστασιάζετο, οὐκ ἰσχύος τι αἰσχύνην τότε τοῦ ἔργου, φερόντων δέ τι καὶ δίχα μᾶλλον· ἐπλήθυε δὲ ἡ τε ἀτιμωρητὸς τροφὴ ἔτι καὶ τότε, εἰς ΚΟΣΜΟΣ καθεστῶσα τοῖς δυνατοῖς, καὶ τὰ &c. *Rapiebant, & victus majorem partem inde sibi parabant, quod nondum ea res cum pudore esset conjuncta, imo & nonnihil gloriae adferret potius; ostendunt autem hoc Epirotarum nonnulli nunc etiam, quibus decori est scite id facere.* &c. Dum autem dicit εἶχε δὴ λαθεῖν, fine dubio respicit ad morem Lacedaemoniorum, apud quos furari licebat, si quis modo esset tam ἐξύχης ut non deprehenderetur. Vide Xenophontem in Anabasi & de Rep Laced.

vs. 567. Τοὺς ῥήτορας] Demagogos quorum consiliis gerebatur Resp. saepe notat. Huic autem simillimus locus est in Oratione Demosthenis contra Timocratem: ἔτι δὲ καὶ ὅτοι οἱ ῥήτορες, οὐκ ἀρκοῦσιν ἐν πενίᾳ τελεῖν αὐτὸ τὸ πλῆθος ἐφ' οἷς πράττουσι· ἀλλὰ καὶ προσκαταζῶσι τὸ πλῆθος· *Sic etiam isti oratores, non sunt contenti, quod divites de publico sedi sunt ex pauperibus; sed etiam insultant multitudini.*

vs. 575. Περυγίζεις] Grammatici exponunt per ἀδύνατα λέγεις, *nihil profecto*: ut sit metaphora a pullis avium, qui volare conantur, sed per aetatem adhuc vano nisu. Possit forte ita etiam exponi: *Fundis verba πτερόεντα, pondere carentia, levia.* Etiam alio modo: *Volitare conaris*, id est, *nihil certi dicis*; quia volatus avium est ἀτιμοζῶν, ἀσά-

Et ventricoſi, & craſſis ſuris, pinguesque ſunt ſupra modum.
Apud me autem tenues, & graciles, hoſtibusque formidabiles.
CHR. Forte enim a fame iplis hanc gracilitatem praeſtas.
PAUP. De temperantia jam ſermonem perſequar, vosque hoc docebo,
Mecum eſſe modeſtiam; Pluti autem eſſe injurias inferre.
CHR. Sane itaque furari modeſtum eſt, & parietes perfodere.
BL. Ita certe. Si enim latere tantum oportet haec facientem, *lege Laconica*, cur non modeſtum?
PAUP. Adſpice modo Oratores in urbibus, ut ſe, quamdiu
Sunt pauperes, populo & Reipublicae juſtos praeſtant,
Aſt e publicis pecuniis ditati, mox injuſti fiunt:
Et inſidiantur plebi, popularisque ſtatus fiunt hoſtes.
CHR. At non mentiris horum quicquam, licet valde ſis maledica.
Verum tamen nihilominus plorabis, ne propterea ſuperbias;
Quoniam ſtudes nobis perſuadere, meliorem eſſe
Paupertatem divitiis. PAUP. Tu vero refutare me nondum potes in iſta re
Sed nugaris & fruſtra ſtrepis. CHR. Qui ſit ergo, ut te omnes fugitent.
PAUP. Quoniam meliores eos reddo. Contemplari licet hoc maxime
In pueris; etenim iſti patres fugitant, qui bene cupiunt
Ipſis. Adeo difficilis res eſt dignoſcere id quod juſtum eſt.
CHR. Dices itaque Jovem non ſatis dignoſcere quod ſit optimum.
Nam & ille divitias habet, hanc autem ad nos dimittit. (*Paupertatem*)
PAUP. At ô qui mentem lippientem habetis Saturniis (*antiquis*) *opinionibus*
Jupiter inops eſt utique: idque jam clare te docebo;
Si enim dives eſt, quomodo ipſe, inſtituens Olympiacum certamen,
Ubi Graecos univerſos quinto quoque anno congregat,
Citat victores athletas, coronatos
Oleaſtro: atqui auro potius oportebat, ſi eſſet dives.
CHR. Hoc ipſo ergo oſtendit ille, ſe magni facere divitias.

Dum

ἀνάθυμος, ut eſt in Avibus vſ. 170. vel etiam: *extra rem cogaris*. ita νίτιος apud Euripidem in Bacchis vſ. 332. τὸν γὰρ νίτιον τε καὶ φρενῶν κἀεὶ φροντίς, *nunc enim velitas, & non ſapis dum ſapis.*

vſ. 580. Τὸν πλοῦτον ἴχει] Supra vſ. 131 dicebat plurimum argenti habere Jovem.

vſ. 581. Κενοῖσιν] *Antiquis opinionibus*: ſtultis & ineptis, quales erant illorum hominum, qui Saturno regnante vivebant, quorum erat mira ſimplicitas. In Nubibus vſ. 397. ὦ μῶρε σὺ, καὶ Κρόνων ἴζων. & alibi.

Ibid. Λαμῶντες] Λαμᾶν *lippire*. Hoc loco metaphorice. Ut Lucretius: *O miſerae hominum mentes, ô pectora caeca!* Vide Notas Doctiſſimi Hemſterhuſii ad Lucianum p. 30. & p. 121.

Ibid. Λαμῶντες] Ita Edd. Aldi & Juntae. Farrei autem & Brubachii, & nupera λαμῶντε, quod metro repugnat, ut & Bentleius monuit.

vſ. 586. Κοτίνου στεφάνου] Athletarum Coronam vocari κότινον teſtantur Heſychius & Etymologus. Sic Philoſtratus Epiſt. 28. ἀθλητὴς μὲν ὁ κότινον περιθέμενος· βασιλεὺς δὲ μεγάλου, πολλοῦ, πάνυ· *Athletae convenit oleaſter; regi autem magno & urbium coerſori claro.* Non ergo per contemtum dixiſſe videtur κοτίνου pro ἰδιώτου ἢ κακλιστεύοντος, ut Scholiaſtes putat; nam oleagineae coronae quaſcunque ſint, nunc ſunt ad aureas. Sic etiam Chion in Epiſt. ultima, quae eſt ad Platonem, non contemnens neque ridens vilitatem κοτίνου, refert ut in ſomnis viſus ſibi ſit coronari κοτίνῳ· verba haec ſunt: ἰδόξα γάρ μοι γυνὴ θεὸς τὴν κεφαλὴν κλίνασα καὶ μεγίθει, ἐστεφάνου με κοτίνῳ καὶ ταινίαις· *Viſa eſt mihi mulier divina ſpecie & ſtatura, quae me coronaret oleina & vittis.* Sed alii etiam contradixerunt Scholiaſtae noſtro in hac re.

Φειδόμεθ' γὰρ ἡμεῖς τούτων μηδὲν δαπανᾶν,
Λήροις αἰσθανόμενοι τὰς τιμὰς, τὸ πλοῦτον ἐᾶν παρ' ἑαυτῷ.
ΠΕΝ. Πολὺ σὺ πείρας φέρτερ' αὖ χιον ζητεῖς αὐτῷ θεράπαιν'.
Εἰ πλούσιος ὢν, ἀνελεύθερος ἁπάντων, ὦ Φιλοκεδής.
ΧΡ. Ἀλλά σ' ὁ Ζεὺς ἐξολέσειεν, κἀπὶ σφάγι' σφαγάσας.
ΠΕΝ. Τὸ γὰρ αἰπλέειν τολμᾷν ὑμᾶς, ὡς ὑπάντ' ἐς ἀγαθ' ὑμῖν
Διὰ τὼ πείρα. ΧΡ. Παρὰ τὴν Ἑκάτης ἔξεστι τοῦτο πυθέσθαι,
Εἴτε τὸ πλουτεῖν, εἴτε τὸ πεινῆν βέλτιον. Φησὶ γὰρ αὕτη,
Τὼς μὲν ἰχθῦς ὑπὸ πλουτοῦσας δεῖπνον χθὲς μᾶλα πολλὰ πέμπειν·
Τὼς δὲ πεινώσας τὸ ἀνθρώπων ἀσπάζειν πρὶν καταθεῖναι.
Ἀλλὰ φθείρει μὴ χρίζης
Ἔτι μηδ' ὀπῶν.
Οὐ γὰρ πείσεις, οὐδ' ἂν πείσῃς.
ΠΕΝ. Ὦ πολις Ἄργος, κλύεθ', οἷα λέγει;
ΧΡ. Παύσομαι καλὸν τὸ ξύνειτον.
ΠΕΝ. Τί πάθω τλήμων;
ΧΡ. Ἔρρ' ἐς κόραχας θᾶττον ἀφ' ἡμῶν.
ΠΕΝ. Εἶμι δὲ ποῖ γῆς;
ΧΡ. Ἐς τὸ Κύφων· ἀλλ' οὐ μέλλειν
Χρὴ σ', ἀλλ' ἀπιέναι.
ΠΕΝ. Ἦ μὰν ὑμεῖς γ' ἔτι μ' ἐταιρεῖν
Μεταπέμψεσθε.
ΧΡ. Τόπι ποιήσεις· πᾶσι δὲ φθείρει.
Κρεῖττον γάρ μοι πλουτεῖν ἔδειν·
Σὲ δ' ἐᾶν κλάειν μακρὰ τὼ κεφαλώ.
ΒΛ. Νὴ Δί', ἐγὼ γοῦν ἐθέλω πλουτεῖν
Εὐωχεῖσθαι μετὰ τοῦ παίδων,

Τῆς

vs. 592. Ἀλλά σ'] Chremylus mallet aurea corona coronari; cotino autem coronari Pauperitatem optat & perire. & videtur alludere ad Proverbium: στέφανον μὲν ἔχει, διψᾷ δ' ἀνολωτόν· *coronam quidem habens, sed siti perditur.* Vide Scholiastem ad Equites vs. 531. itaque precaretur vetulae ut siti pereat. Sunt autem vetulae plerumque bibaciores. Hinc illa *vero nomine Dipsas* apud Ovidium.

vs. 593. Τὰ γὰρ ἀνθρώπων] Ellipsis non infrequens. Vide in Nubibus vs. 267. deest autem τὰ ἀνθρώπων; aut ἢ δοκεῖ; aut simile quid. In Ranis vs. 533. τὸ δὲ περιδεῖπνον σ' οὐκ ἀνίεσθαι χρὴ αὖθις; In Eccles. vs. 401. δ' ἐστὶ τολμᾶν τοῦτο δημοσίᾳ;

vs. 594. Ἑκάτης] Hecatae five Lunae coena eſt, quam ſolebant ſingulis menſibus tempore novilunii in trivia ei dedicatam collocare: huic famellea hominum quorundam natio inſidiabatur; nec honeſtum erat eam tangere. Simile quid videtur fuiſſe *Menſa Solis* apud Aethiopas Macrobios, quam ita deſcribit Herodotus in Thalia: ὁ δὲ τράπεζά τοῦ ἁλίου, τοιήδε τις λέγεται εἶναι· λειμὼν ἐστὶ ἐπὶ τῷ πρόσαντεϊ, ἐπιπλεῳ κρεῶν ἑφθῶν παντοίων· ἐπιτιθέασι δὲ τοῖσι φανέρτατα τιθέντες τὰ κρέα τῶν ἐν αὐλῇ ἑκάστῳ ὄντων· τὰς δὲ νύκτας δαίνυσθαι, περιεόντα τὰ ἐπιλύχνια· φάσι δὲ τὸν ἐπιχώριον ταῦτα τὸν χρόνον ἀναδιδόναι ἑκάστοισι. *Menſa autem Solis talis fere dicitur eſſe: Pratum eſt in ſuburbio, plenum elixis carnibus omnis generis quadrupedum; in hoc pratum nocturnis temporibus cives ditiores data opera carnes illas deponere ajunt; interdiu autem illis vefci, quicunque voluerit, accedentem: homines autem illius loci praedicare: illa protinus ipſum terram.* De Hecatae Coena vide quae notavit Doctiſſimus Tiberius Hemſterhuſius ad Dialogos Luciani p. 41.

vs. 596. Ἔχουσιν] „ *Divites.* Sic Euripides in Alceſtide vs. 58. πρὸς τ' ἐχόντων, θοῖσι τ' οὐκ ἄνευ τύχης· „ *Civibus divitibus, Phoebe, legem ponis.* Idem in Supplicibus vs. 242. οἳ τοὺς ἔχοντας αἰνῶ μᾶλλον ἢ πένητας· „ *In divites oculos conjicunt melius.* & in fragmento Danae:

„ nunc:

Dum enim parcit, & nihil earum vult erogari,
Dumque rebus nihili victores ornat, divitias ſibi ſervat.
PAUP. Rem multo turpiorem, quam eſt Paupertas, ſtudes ei affingere.
Si dives cum ſit, adeo eſt ſordidus & lucri cupidus.
CHR. Sed te Jupiter perdat oleaſtro prius redimitam.
PAUP. Vos ne mihi auſos contradicere, quaſi non omnia vobis bona eveniant
Propter Paupertatem? CHR. Ex Hecate hoc quaerere licebit,
An diteſcere, an vero eſurire ſit melius: dicit enim haec
Eos, qui aliquid habent & ſunt divites, coenam ſibi quovis menſe apponere;
Pauperes autem homines eam rapere, priusquam *illi* depoſuerint.
Sed diſpereas & ne mutias
Quidquam amplius.
Non enim perſuadebis tametſi perſuadeas.
PAUP. O civitas Argos! auditis qualia dicat?
CHR. Pauſonem invoca commenſalem tuum.
PAUP. Quid faciam miſera?
CHR. In malam rem abi ocyus a nobis.
PAUP. Quorſum autem eam?
CHR. In nervum ì, ſed ceſſandum
Non eſt, verum properandum.
PAUP. Profecto vos me aliquando hic
Accerſetis.
CHR. Tunc redibis, nunc autem diſpereas.
Melius eſt enim ut ego diteſcam,
Tuo autem capiti male ſit.
BL. Itaque certe volo diteſcens
Convivari cum liberis meis

Et

„ nare: *ἀ τοῖς δ' ἔχουσι ἑκάστοτε πυνθάνει. Inter dictes autem vigere ſolet iſtes* nempe *δεῖπνον*. Ex Notis Kuſteri. Demoſthenes Orat. I. in Stephanum conjunxit ἐχεῖν καὶ πλουτεῖν.

Ibid. Πεινᾶν] Ita omnes Edd. Vett. nupera πεινιᾶν.

v. 597. Πεῖν καταδῦναι] In Ranis vſ. 166. πεῖν καταδῦναι.

vſ. 598. Φθεῖρα] *In malam rem hinc abi.* Euripides in Heraclidis vſ. 285. φθεῖρα, τί σὺν γῇ Ἄργος ἐλθόντ' ἐχρῆν' *Faceſſe hinc, tuum enim Argos non fornido.* Alciphron in loco, quem ſupra citavi: ὅπου τε κόσμος φθαρῆναι. In Equitibus vſ. 883. ὅπου τε κόσμος ἀπολοῖτο;

vſ. 601. Τί τῶνδ' Ἄργος] Haec ipſa verba occurrere etiam in Equitibus vſ. 806. notavit & Cl. Kuſterus. In Phoeniſſis Euripidis vſ. 577. Polynices dicit: Ἄργος τῶνδε· cui frater: μισεῖ δὲ Ἄργος δύσκλεᾶ Ἄργους βλάστ. ad hunc locum reſpexit Scholiaſtes Comici, qui dicit haec inde petita eſſe. vide Not. ſeq.

vſ. 602. Παύσανια κάλει] Invoca Pauſonis opem pauperis, qui tecum ſolet una cibum capere. Sic in Veſpis vſ. 1263. cum vellet Amyniam ridere tanquam famelicum, dicit ſe eum vidiſſe *Δεινίᾳ μοῖλα Δεογένη' coenantem cum Leogora*, homine itidem pauperc. Pauſonem autem pauperem ſi ille paret ex Theſmoph. vſ. 978. ubi dicit eum ſacra Cereris & Proſerpinae celebrantem jejunare, ut ſolebant mulieres in illo feſto. Etiam in Acharnenſibus comungit eum cum Lycifilato, quem dicit frigere, & eſurire plus quam triginta diebus, quovis menſe' vſ. 854. Vox autem κάλει ſumta eſt ex eodem Euripidis loco, quem paullo ante addixi.

vſ. 612. Σὺ δ' ἐᾶν κλαίειν] Praeſtat ut me ipſum bene curem: te autem linam deplorare tuum ipſius caput longis ſletibus. In Veſpis vſ. 581. κλαίειν χρεὼν μᾶλλόν τιν' ἢ τὸν ἀνδρ' ἀποθνήσκοντα τὴν ἀνάγκην. Vid. Eccleſ. vſ. 426.

Τῆς τε γυναικὸς, ἣ λυσάμην
Λιπαρὰς χορᾶν ἐν βαλανείῳ,
Τῶν χειροτεχνῶν,
Καὶ τὸ πεινᾶς καταπαρδεῖν.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΒΛΕΨΙΔΗΜΟΣ.

Αὔτη μὲν ἡμῖν ἡ πίτευπ' οἴχεται.
Ἐγὼ δέ, ἢ σύ γ', ὡς τάχιστα τὸν θεὸν
Ἐγκαπαχλιῶντ' ἄγωμεν εἰς Ἀσκληπιῶ.
ΒΛ. Καὶ μὴ ἀφατείσωμέν γε, μὴ πάλιν τις αὖ
Ἑλθὼν ἀφαχωλύσῃ τι τῶν σφυγγυᾶν πιεῖν.
ΧΡ. Ὦ παῖ Καείου, τὰ γράμματ' ἐπιφέρειν ἐχρῆν.
Αὐτόν τ' ἄγειν τὸν Πλοῦτον, ὡς νομίζετε,
Καὶ πάλλ', ὅσ' ἐστὶν εἴδη ἠυτρεπισμένα.

ACTUS TERTII

ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ὦ πλεῖστα θησείοις μεμυλημένοι,
Γέροντες ἄνδρες, ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις,
Ὡς δ' ηὐτυχεῖθ', ὡς μακαρίως πεπράγατε,
Ἄλλοι θ', ὅσοις μέτεστι τοῦ λεπτοῦ τρόπου.
ΧΟΡ. Τί δ' ἐστὶν, ὦ βέλτιστε τοῦ σαυτοῦ φίλων;
φαίνῃ γὰρ ἥκειν ἄγγελός τι τοῦ λεπτοῦ.
ΚΑΡ. Ὁ δεσπότης πέφραγεν εὐτυχέστατα,

Μᾶλλον

vs. 623. Τῶν χειρο] In Eccles. vs. 732. ἵνα μὴ τί χρῆγα τι δρᾶν. Vid. Lysistr. vs. 20.

vs. 627. Θησείοις] Antehac quoties Thesei festo convivaremini, propter egestatem parcis cibis utebamini; nunc autem vobis non deerunt cibi; quia jam Plutus videt, qui ditabit omnes bonos, quos antehac non poterat invenire.

vs. 628. Ἐπ' ὀλιγίστοις ἀλφίτοις] Synesius Epistola 146. ἀμ-

Et uxore: & lotus
Atque nitidus procedens e balneo,
Opificibus
Et Paupertati oppedere.

SCENA SEXTA.

Senarii Jambici.

CHREMYLUS, BLEPSIDEMUS.

CHR. Haec quidem abiit, perdita.
Nos autem, quam citiſſime Deum iſtum
Ducamus in Aeſculapii templum, ut illic decumbat.
BL. Et nequaquam ceſſemus, ne rurſus aliquis
Accedens impedimento ſit, quo minus faciamus quod ad rem pertineat.
CHR. Heus Cario ſerve, ſtragula oportet efferre,
Ipſumque Deum ducere, ut moris eſt,
Caeteraque ſimul quae intus parata ſunt.

SCENA PRIMA.

CARIO, CHORUS.

CAR. O qui ſaepe Theſei feſtis diebus tenuiter epulati eſtis,
Senes, pane modico admodum,
Quam nunc eſtis fortunati, quam beata eſt ſors veſtra!
Caeterique omnes, qui probis eſtis moribus.
CHOR. Quid eſt, optime tuorum ſodalium?
Videris enim adveniens nunciare aliquid boni.
CAR. Herus meus factus eſt fortunatiſſimus,

Vel

ἐπεῶμι δ' ἐν' ὀλίγιστ', ἰδίσαι μὲν ἡμᾶς ἐν, ἰδίσαι δὲ ταχύτ'. ἐν' ὀλιγίστον autem eſt *in aut cum pauciſſimis.* Com. in Acharn. vſ. 835. *πάλιν ἐν' ὀλ' τὰν μάθαν.* ubi Scholia: *ἐνδιατριβὴ μικρὰ ἢ ὀλίγη.* Sic apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vſ. 531. *ὡς ἐν' ὀλιγίστοις δακρύοις πεζόνω κακῶς. Ut cum pauciſſimis lacrymis jam moſtr.*

Μᾶλλον δ' ὁ Πλοῦτος αὐτός· ἀτὰ γὰρ τυφλὸς,
Ἐξωμμάτωται, καὶ λιλάζεται κόρας,
Ἀσκληπιῷ παιῶνι θύμαθος τυχών.
ΧΟΡ. Λέγεις μοι χαρὰν· λέγεις μοι βοάν.
ΚΑΡ. Πάρεστι χαίρειν, ὦ τε βάλλοιτ', ὦ τε μή.
ΧΟΡ. Ἀναβοήσομαι τὸ εὔπαιδα, καὶ
Μέγα βροτοῖσι φάος, Ἀσκληπιόν.

ACTUS TERTII

ΓΥΝΗ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἡ βοὴ ποτ' ἐστίν; ἆρα γ' ἀγγελεῖ
Χρηστόν τι; τοῦτο γὰρ πόθῳ' ἐγὼ πάλαι,
Ἔνδον καθημένη ᾠδίμβιόσα τυτθόν.
ΚΑΡ. Ταχέως, ταχέως φέρ' οἶνον, ὦ δέσποιν', ἵνα
Καὶ τὴν πίῃς· φιλεῖς δὲ δρᾶν αὐτὸ σφόδρα·
Ὡς ἀγαθὰ συλλήβδην ἅπαντά σοι φέρω.
ΓΥΝ. Καὶ πῶ 'στι; ΚΑΡ. Ἐν τοῖς λεγομένοις εἴσῃ τάχα.
ΓΥΝ. Πέφανται τοῦτον, ὅν τι λέγεις, ἀνύσας ποτέ.
ΚΑΡ. Ἄκουε τοίνυν, ἃς ἐγὼ τὰ πράγματα
Ἐκ τῶν ποδῶν εἰς τὴν κεφαλὴν σοι πάντ' ἐρῶ.
ΓΥΝ. Μὴ δῆτ' ἐμοί γ' ἐς τὴν κεφαλήν. ΚΑΡ. Μὴ τἀγαθά,
Ἃ νῦν γεγένηται; ΓΥΝ. Μὴ ἔτ' ἔστι τὰ πράγματα.
ΚΑΡ. Ὡς γὰρ τάχιστ' ἀφικόμεθα πρὸς τὸ θεῖον,
Ἅπαντες ἅδρα, τότε δὴ ἀθλιώτατοι,

Νεῶ

vs. 635. Ἐξωμμάτωται] Haec vox habet duas contrarias significationes; in Oedipo Euripidis significat *oculos elidere: ἐμπὶς δὲ Πολύβου παῖδ' ἐξωμμάτωσε πάλαι, ἐξωμματωμένον· καὶ διάλυσιν πέπλων.* *Nos autem Poloi filium humi deprimentes exoculamus: & ei pupillas perdimus.* hunc locum deprompti ex Scholiaste Euripidis ad Phoenissas vs. 61. Contra apud Aeschylum significat *illustrare, clarum reddere aliquid*; ut Prometheo vs. 493. *καὶ φλογωπὰ σημεῖα ἐμμάτωσα, πρόσθεν οὐκ ἐντέχνως.* *& ignea flammea clariora feci, prius caligine obducta.* Ubi Scholiasta: *τὰς διὰ πυρὸς μαντείας τυφλὰς ὄσας ἔχει, καὶ ἀφανεῖς, διὰ τὸ μὴ γνώριζεσθαι, ἀλλ' ἐμὲ ἐντέχνως, καὶ εἰς τὸ ἐμφανὲς ἄγοντα καὶ πᾶσιν ὁτιδιοῦν.* In eadem significatione utitur & verbo simplici in Supplicibus vs. 476. ξυνῆκας· *ἐμμάτωσα γάς σαφήνειαν.* *Intellexisti; clariorem enim rem feci.*

vs. 636. Παιῶνι] Pro medico accipitur Παιών. Aeschylus in Agamemnone vs. 99. Παιὼν τε γενὸς *τοῦ δὲ μέρους· fingit medicus hujus sollicitudinis.*

Ibid. Εὐμαθὲς τυχών] Euripides in Danaë vs. 9. *νῦν δ' ὅτῳ θεῶν ἔρεσσε πρόσωπα τύχαι; quem deorum mortalium vox fuit propitium nactus?*

vs. 639. Ἀναβοήσομαι] Dorice. ut in Nubibus vs. 1155. *βοάσεται δῆτα τὸν ὑπέρτιτον μέλη.* Scholiastes ad hunc Plati locum dicit hoc esse characterem Tragicum, & affert simile exemplum ex Euripidis Oreste; vs. 976. *ἀναβόησιν πατρὶ Ταντάλῳ·* qui locus hodie ibi aliter legitur, hoc modo: *ἰὼ τὸ δεινὸν ἀνάβοησον γόοις πατρὶ Ταντάλῳ· Ut flebilem clamorem tollam fani patri Tantalo.*

Ibid. Εὐπαῖδα] Utrumque significat, & bonum filium, & bono patre prognatum.

Vel potius ipſe Plutus. nam ex caeco
Factus eſt oculatiſſimus, habetque jam nitentes pupillas,
Aeſculapio uſus medico propitio.
CHOR. Nuncias mihi voluptatem, nuncias mihi *futuras* exclamationes.
CAR. Licet jam laetari, velitis nolitis.
CHOR. Alta voce laudabo optimi Patris filium, &
Ingens illud mortalibus jubar, Aeſculapium.

SCENA SECUNDA.

MULIER, CARIO.

MUL. Quisnam iſte clamor eſt? Num nunciabit
Aliquid boni? hoc enim cupiens ego dudum
Intus deſideo, hunc expectans.
CAR. Cito, cito, affer vinum, Hera,
Et bibas ipſa; libenter enim admodum hoc facis.
Nam omnia bona uno quaſi faſce comprehenſa tibi fero.
MUL. Ubi ergo ſunt? CAR. Ex illis quae dicam cognoſces mox.
MUL. Age igitur expedi, quicquid dicis, tandem.
CAR. Auſculta igitur, nam ego rem
Omnem a calce usque in caput tibi narrabo.
MUL. Ne quaeſo in caput mihi. CAR. Annon bona ea,
Quae modo evenerunt? MUL. Non res ipſas inquam.
CAR. Etenim ſimulatque pervenimus ad Deum,
Virum ducentes, tunc quidem miſerrimum,

At

vſ. 640. Μέγα βρυτίει] Ex Electra Euripidis, ut inquit Scholiaſtes.

vſ. 641. Ἆρα γ' ἀγγελεῖ] Expreſſit locum Euripidis in Medea, ubi ſimiliter Medeae ſolicitae de eventu venit aliquis nuncius, vſ. 1118. & ſeqq. φίλαι, πάλαι τοι περιμένουσα τὸν τόκον, κατοικτίσαι τιν' ἢ περίσσεται' χρὴ τοῦ δίδυμα τοῦδε τ' Ἰάσονος ἐσέχειν' ὀπαδὸν, πτῶμα τ' ἰμείρουσ' ὅπως ἔχουσι δή· ὡς τι καινὸν ἀγγελεῖ· *Amicae, dudum equidem praeſtolans eventum fortunae expecto ab illa parte, quo res ei ſit caſura; ſed video iſtum, qui eſt unus ex Jaſonis miniſtris venientem, ſpirituque (ejus eſt) concitatum: feciſſe autem ſe aliquid novi mali nunciaturum.*

vſ. 645. Πίνε] Saepe notat bibacitatem mulierum, maxime in Theſmoph. vſ. 742. ὦ θεσμοφόροιν γυναῖκες, ὦ κοτίσασαι, καὶ πάντες ὑμεῖς μαχούμεναι πιεῖν, ὦ μέγα κατάπτυστε δῆτα θύλυ, ὑμῖν δ' οὐ καλόν.

vſ. 650. Ἓκ τῆς κεφαλῆς] *Totam rem ab imo ad ſummum* metaphora ab homine; Plautus in Epidico: *Contempla Epidice ab unguiculo ad capillum ſummum.* Alias inverſo modo: *a capite ad calcem* dicimus. Horatius: *Candidus & tolus a vertice pulcher ad imos.* Notum eſt illud Plauti: *Nec caput, nec pes ſermonum apparet.* Ceterum εἰς τὸν κορκόρα σου eſt mali omnis etiam. Vid. not. ſeq.

vſ. 651. Μὰ δῆτα] In ſequiorem partem acceperat τὸ, ἐς τὸν κορκόρα σου. nempe ut ſupra occurrit vſ. 526. ubi vide notata.

vſ. 653. Ἀπωμόσω] Euripides in Iphigenia Aulidis vſ. 1515. ἴστω γὰς ἰφιγένεια τ' Ἄρτεμις κἀγὼ Ἀγαμέμνων ἄναξ —— mox: σοὶ παῖδ' ἄγοντες· *Poſſquam enim juramento ad Lucum Dianae Jovis Filiae —— tuum filium ducemus.*

Νωῦ δ', εἴ πι' ἄλλοι, μαχέειν κ' ὐδαίμονα,
Πρῶτον μὲν αὐτὴν ὑπὸ θάλασσαν ἤρεμα·
Ἔπειτ' ἐλεύθερα. ΓΥΝ. Νὴ Δί' ὐδαίμων ἄρ' ἦν
Ἀνὴρ γέρων ψυχρᾷ θαλάσσῃ λούμενος.
ΚΑΡ. Ἔπειτα πρὸς τὸ πίμπλημ' ἡμῶν ζ' ἑπτά.
Ἐπεὶ δὲ βωμοὶ πᾶσα ἡ πρεσθύμαζα
Καθασπάθη, πέλανος Ἡφαίστου φλογί,
Κατεκλίνομεν τ' Πλοῦτον, ὥσπερ εἰκὸς ἦν·
Ἡμῶν δ' ἕκαστος πεδάδα παρεκαθέζετο·
ΓΥΝ. Ἦσαν δὲ πῖες κ' ἄλλοι δεύμενοι ζ' ἑπτά;
ΚΑΡ. Εἷς μέν γε Νεοκλείδης· ὃς ὄζει μὲν τυφλὸς,
Κλέπτων δὲ τοὺς βλέποντας ὑπερκινδύνως·
Ἕτεροί τε πολλοὶ παντοδαπὰ νοσήματα
Ἔχοντες. ὡς δὲ τοὺς λίχνους ἀποδύσας
Ἡμῖν παρήγγειλεν καθεύδειν ζ' ἑπτά·
Ὁ πρόπολος, εἶπεν, εἴ τις αἰδοῖ φόφε,
Σιγᾷ, ἅπαντες κοσμίως κατακείμεθα.
Κἀγὼ καθεύδειν οὐκ ἐδυνάμην· ἀλλά με
Ἀθάρης χύτρα τις ἐξέπληττε, καιμένη
Ὀλίγον ἄπωθεν τ' κεφαλῆς τοῦ γραϊδίου,
Ἐφ' ἣν ἐπεθύμουν δαιμονίως ἐφεδρύσαι·
Ἔπειτ' ἀναβλέψας ὁρῶ τ' ἱερέα
Τοὺς φθοῖς ἀφαιρούμενα, καὶ τὰς ἰσχάδας,
Ἀπὸ τ' τραπέζης τ' ἱερᾶς. μὴ τοῦτο δὲ
Περιῆλθε τοὺς βωμοὺς ἅπαντας εἰ κύκλῳ,
Εἴ που πόποι εἴη τι καταλελειμμένον·
Ἔπειτα ταῦθ' ἥλιζεν εἰς σάκκον πυκά·
Κἀγὼ νομίσας πολλοῦ ὀφλεῖν ζ' πράγματος,
Ἐπὶ τῷ χύτρᾳ τῷ τ' ἀθάρης ἀνίσταμαι.
ΓΥΝ. Ταλάντατ' ἀνδρῶν, οὐκ ἐδεδοίκεις τ' θεούς;

ΚΑΡ.

vſ. 655. Εἴ πι' ἄλλοι] Poteſſet etiam dicere εἴ τις ἄλλος, ut Euripides in Phœniſſis vſ. 1536. ἐς μ' ἴσους ἔβαλες, καὶ πάλαι· εἴ τις ἄλλος ἀνδρῶν ἴσα· quam me genuiſti miſerum, & infelicem, ſi quis alius hominum fuit! Qui locus & cetera non eſt diſſimilis Comici loco. Ita fuiſſet ſubſtituendum verbum ἴσα aut ἴσα quod in Euripidis loco extat. Apud Sophoclem deeſſe ſolet vox ἄλλος, ut in Oedipo Coloneo vſ. 1660. ἀνὴρ γὰρ ὃ τεθνηκὼς, ἀλλ' οὐ τις ἄλλος ἐξανίσταται, ſed non quivis mortalium, ſed ſi quis mortalium, admirandus. Vide quæ notavi ad Theſmoph. vſ. 1187.

„vſ. 661. Πέλανος Ἡφαίστου φλογί] Πέλανοι nimirum „ſani injici ſolebant, ut adolerentur; quod non ſolum „ex hoc loco patet, ſed etiam ex Eurip. Ione vſ. 707. „πελανίσασα πέλανον ἐς πυρὶ καθαγίσασ' publice arden- „tem pelanum igne adolens. καθαγίζειν enim per εὐφη- „μισμὸν dicebatur pro igne cremare. Sic apud eundem „Eurip. in Oreſte vſ. 40. νῦν καθαγίσας δίμας' corpus „igne crematum eſt. Kuſterus."

vſ. 665. Νεοκλείδης] Hunc Neoclidem in Eccleſiaz. non cæcum dicit, ſed γαλᾶσθαι *lippum*, duobus locis nempe vſ. 254. & 401.

Ibid. Ὃς ὄζει μὲν τυφλὸς] Similiter Sophocles in Oedipo Tyranno de Tireſia itidem cæco, vſ. 396. ἐστὶ γὰρ τοῖς πᾶσιν ἄδηλος μέντοι ἀθάνατος, τοῖ τέχναι δ' ἴσον τυφλός· qui in luctu tantum cæcus eſt, in arte autem eſt cæcus.

vſ. 666. Ὑπερκινδύνως] Metaphora a ſagittariis. In Avi-

At nunc felicem & beatum, ſi quisquam alius,
Primum quidem ipſum ad mare perduximus,
Deinde abluimus. MUL. Nae ille beatus erat,
Homo ſenex, frigido lotus mari.
CAR. Deinde ad delubrum Dei conceſſimus.
Poſtquam autem in ara panes & libamina
Et placentae conſecrata eſſent flamma Vulcani,
In lecto reclinavimus Plutum, uti par erat.
Unusquisque autem noſtrum lectulum ſibi conſarcinabat.
MUL. Aderantne alii etiam opem Dei deſiderantes?
CAR. Unus quidem Neoclides; qui eſt quidem caecus,
At furando facile videntes ſuperat;
Aliique multi omnis generis morbis
Impliciti. Poſtquam autem extinctis lucernis
Nos juſſiſſet dormire Dei
Miniſter, edixiſſetque, ut, ſi quis ſonitum ſenſiſſet,
Taceret, omnes placide decubuimus.
Ego autem dormire non poteram, ſed me
Quaedam olla pulte referta percellebat, poſita
Non procul a capite, erat autem aniculae cujusdam,
Ad quam miſere cupiebam adrepere.
Deinde ſuſpiciens, video ſacerdotem
Liba rapere & caricas
De ſacra menſa. Poſt haec
Circuibat aras omnes ordine,
Sicubi aliquod panificium eſſet relictum.
Deinde haec ſacro ritu condebat in ſaeculum aliquem.
Ego autem exiſtimans jam omnino fas eſſe talia facere,
Ad ollam illam pultis erigor.
MUL. Hominum miſerrime! annon veritus es Deum?

CAR.

Avibus vſ. 363. *ὑπερακοντίζουσ' οὐ γ' ἴδε Νικίου ταῖς μυχαναῖς.* Vid. Equit. vſ. 655. Diphilus apud Athenaeum Lib. VI. *ἀτὰρ τὰ γὰρ ἴσ' ἐστὶ τις ὑπουργοποιός.* *Verum hic eſt aliquis, qui ſuperat malitia ceteros.* Aeſchylus in Suppliciibus vſ. 482. *μίασμ' ἐκεῖσε μὴ ἔλθοι· μὴ γὰρ ὑπερξόνιόν τι· Scelus nominaſſi non ſuperandum:* ubi Scholia: *ὑπερβαλλόν.*

vſ. 673. Χύτρα] Sic *βαλεῖν χύτραν* dixit in Lyſiſtr. vſ. 1087.

vſ. 674. Ὀλίγου ἀναδῖν] Alciphron Epiſt. I. *μικρὸν ἀναδῖν τ' ἀκτῆς.*

Ibid. Τι] Hoc loco eſt indefinitum pro τινι. Edd. omnes τῷ male. deinde γραῒν potius lego.

vſ. 675. ἀναμπισχ] Poteſt etiam verti: *miriſice*, nec aliter Alciphron Epiſt. 29. Lib. I. *ἰφανιὰς γὰς ἐσι δαιμόνιος· Venerat enim eſt mirum in modum.*

vſ. 677. ταῖς φύσαις] Similiter φύσαι eſt & nom. ſing. huius vocis contractus, a φύσις, cuius Accuſ. pl. eſt φύσεις, contracte φῦσας, una ſyllaba φύσαις. Gloſſae: φύσα, *labor, libus.*

vſ. 679. Ἐν κύκλῳ] Infra vſ. 708. in Veſpis vſ. 928. *περιτρώσας τὸν θυμὸν ἐν κύκλῳ.* In eadem aliquoties, & alibi; & ſine praepoſitione ibidem vſ. 430. *οἱ δ' ἐπὶ φάλαγγα κύκλῳ περιστάντες.*

vſ. 682. Ὀσία] Heſychius: *ὁσία, θεμιτὸν, fas, licentia.* Vide quae notavi ad Lyſiſtratam vſ. 746.

ΚΑΡ. Νὴ τὼς θεώς ἔγωγε, μὴ φθάσηέ με
Ἐπὶ τῷ χύτρᾳ ἐλθὼν, ἔχει τὰ τέμμαζα.
Ὁ γὰρ ἱερεὺς αὐτῆ με προυδίδαξατο.
Τὸ γραίδιον δ', ὡς ἤσθετό μου τὸ ψόφου,
Τῶν χοιρ' ὑφεῖλε· κἀτα σείξας ἐγὼ
Ὠδαξ ἐλαβόμην, ὡς παρίας ὢν ὄφις.
Ἡ δ' εὐθέως τ' χοῖρε πάλιν ἀπέσπασεν·
Κατέκειτο δ' αὐτῶν σιτυλίξασ' ἡσυχῆ,
Ὑπὸ δ' ἴνυς βύβηκα δειμύπρωρον γαλῆς.
Κἀγὼ τότ' ἤδη τ' ἀθάρης πολλῶν' ἔφλων·
Ἔπειτ', ἐπειδὴ μισὸς ἦν, ἀνεπαυόμην.
ΓΥΝ. Ὁ δὲ θεὸς ὑμῶν οὐ προσήει; ΚΑΡ. Οὐδέπω.
Μετὰ τοῦτο δ' ἤδη τῶ γελοῖον δῆτά π
Ἐποίησα. προσήλθε γὰρ αὐτῷ, μέγα πάνυ
Ἀπέπαρδεν· ἡ γαστὴρ δ' ἐπεφύσητό μου.
ΓΥΝ. Ἦπού τι ᾠήθη τοῦτ' ἐνδὺς ἐξελύτλητο·
ΚΑΡ. Οὐκ, ἀλλ' Ἰασὼ μέν πις ἀκολουθεῖ' ἅμα,
Ὑπηρυθριάσασ', χ' ἡ Παράκοιτ' ἀπεγράφη,
Τῶν ῥιν' ὀπλαβοῦσ'· οὐ λιβανωτὸν γὰρ βδέω.
ΓΥΝ. Αὐτὸς δ' ἐκεῖνος; ΚΑΡ. Οὐ μὰ Δί' οὐδ' ἐφθέγξατο.
ΓΥΝ. Λέγεις ἄρρητα ἆρα σύ γ' εἶναι τὸν θεόν;
ΚΑΡ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἀλλὰ σκαπτόμην. ΓΥΝ. Αἰ πάλαι.
ΚΑΡ. Μετὰ ταῦτά γ' εὐθὺς ἐγὼ ξυνεκαλυψάμην,
Δείσας· ἐκεῖνος δ' οἰ κύκλῳ τὰ τσοπάτζα
Σκοπῶν ἔβαινε πάντα κοσμίως πάνυ.
Ἔπειτα παῖς αὐτῷ λίβανον θυείδιον
Παρέδωκε, καὶ δοίδυκα, καὶ κιβώτιον.
ΓΥΝ. Λίβανον; ΚΑΡ. Μὰ Δί' οὐ δῆτ' ἀλλὰ τόγε κιβώτιον.
ΓΥΝ. Σὺ δὲ πῶς ἑώρας, ὦ κάκιστ' ἀπολούμενε,
Ὃς ἐγκεκαλύφθαι φῄς; ΚΑΡ. Διὰ τὸ τειδωνίω·
Ὅπως γὰρ εἶχεν οὐκ ὀλίγας, μὰ τὸν Δία.
Πρῶτον δὲ πάντων τῷ Νεοκλείδῃ Φάσμακι
Καταπλαγεὶς ἐπεχείρησε τεῖσαι, ἐμβαλὼν

Σκο-

---

vſ. 690. Παρίας] Quaſi dicat: *Buccelentus.* Etymologus: παρὰ τὸ παχυτομένας ἔχειν τὰς γνάθους, ἤγουν τὰς μασσίας· οἱ καὶ φύσην λέγουσιν· *Quoniam inflatas habet maxillas ſive genas, quae & buccae dicuntur.* (quo in loco pro φύσην, videtur ſcribendum βύκκην. Gloſſae: Βυκκίνιστὴς, παχύστομος *Buccones.* Id eſt *Gnathones*, ut in Eunucho Terentii.) Demoſthenes de Corona: τὰς ἐπὶ τοῖς πάρυσι θηρίων· *buccalentos illos ſerpentes premens* Mortiſus iſtorum ſerpentum eſt innoxius. Itaque non graviter momordit Cario vetulae manum, ne tumultus exoriretur.

vſ. 692. Ἐτιτυλίξασ'] In Nubibus vſ. 986. σὺ δὲ τὰς τῶν εἴδων σε ἐπιτίθου· διδάσκαλος ἀπετυλίχθη.

vſ. 694. Τὸν αὐτοῦ πολίτην] Subaudiendum μοῖραν *partem.* In Pace vſ. 166. τ' γὰρ πολλὰ. in Achara. vſ. 349. τ' μισθὸν ἐυχῆς. Ex notis Kuſteri.

Ibid. Ἔφλων] Gloſſae: φλῶν *contundo*, quo ſignificatu occurrit infra vſ. 718. Illo autem in loco ſignificat *edendo comminuere, conſumere*: ita occurrit & in Pace vſ. 1307. φλᾶν τοῦτο τοῦτο καὶ στυβεῖν, καὶ μὴ κενὸν περίκλειν. Dicunt autem Grammatici φλᾶν & θλᾶν, *fran-*

CAR. Ita certe, ne prius *ſcilicet*
Ad ollam accederet, cum ſuis corollis:
Nam ſacerdos ejus mihi documento fuerat.
Caeterum anicula cum jam ſtrepitum meum ſentiret,
Manum protendebat: ego autem, ſibilo edito,
Mordicus eam arripiebam, non ſecus acſi Parias anguis eſſem.
Illa vero illico manum retrahebat.
Jacebat autem involuta ſtragulis quieta,
Prae metu pedens acerbius fele.
Et ego tunc bonam partem pultis conſumſi,
Poſt impletus requieſcebam.
MUL. An vero Deus ad vos non accedebat? CAR. Nondum.
Poſt haec etiam ridiculum quiddam
Feci; nam accedente ipſo vehementer admodum
Pepedi, nam venter meus inflatus erat.
MUL. Certe ob hoc *factum* Deus te, credo, ſtatim abominatus.
CAR. Minime. Verum Iaſo quaedam, quae ipſum ſequebatur,
Erubeſcebat: & Panacea ſeſe avertebat,
Naribus compreſſis: nam thus ego non pedo.
MUL. Ipſe autem Deus, *quid faciebat*? CAR. Ille certe nihil hoc curabat.
MUL. Dicis ergo ruſticum eſſe hunc Deum?
CAR. Non certe, ſed merdivorum. MUL. Hem ſcelus!
CAR. Poſt haec, me ipſe etiam ſtatim coöpericbam,
Timens. Ille autem circum circa, morbos
Inſpiciens, ibat, omnes, modeſte admodum.
Deinde puer ei e lapide mortariolum
Apponebat, & piſtillum & capſulam.
MUL. E lapide? CAR. Non ipſam capſulam inquam.
MUL. At vero quomodo videbas, homo perditiſſime,
Quite coöpertum fuiſſe dicis? CAR. Per attritum meum pallium,
Nam non pauca certe habet foramina.
Primo itaque Neoclidi medicamentum
Ad illinendum *aptum* coepit parare, injectis

Allio-

frangere unum idemque verbum eſſe, ſicut Θλᾶν & φλᾶν unde Latinum *fera*.

vſ. 696. Πορεύων] Tertiae perſonae, ut infra etiam vſ. 709. πορεύεται. Sic ἴδεται in Pace vſ. 1182. ubi Scholiaſtes: Ἀντὶ τοῦ, ἀντὶ τοῦ ἴδῃ· ὡς τις, ὁ δὲ θεὸς ὑμᾶς ἂν πορεύσειν. Nimirum iſte Plauti locus eſt, quem ibi dicit.

vſ. 701. Ἴασω] Conveniens filiae medici nomen ab ἰάσιμον. Sicut & Παράκοιτις ab ἀλόκῳ *ſane* dicitur.

vſ. 703. Οὐ κἀποστὰς ἔδιον] Diodorus Comicus apud Athenaeum VI. paraſitum facilem loquentem: ἐτυδὰν δ' ἀνιτάδην μετὰ τῶν κατακειμένων, τάχα προσέχων ἢ μὴ ἐπὶ δεῖπνον φράσαι· τοῦτο τὸ ξυνίημι τοῦτο λαμβάνεις; *Si autem pepederit cum aliquo accumbens, huic advertentem nares oportet dicere: unde iſtud ſcio, foe ſuſtinentem attrivit?*

vſ. 704. Οὐ μὰ] Eadem in Ranis vſ. 490.

vſ. 717. Ἐπιχείρει] *Coepit.* Gloſſae: ἐγχειρῶ *conor.* In Acharn. vſ. 354. ἐγχείρει λέγειν. *Incipe dicere.* Vid. in Nubibus vſ. 717.

Ibid. Κατατάξειν] Quod illini poteſt, ut fiat empla-

Σκορόδων κεφαλὰς τρεῖς Τηΐων. ἔπειτ' ἴφλα
Ἐν τῇ θυείᾳ συμπαραμιγύων ὀπὸν,
Καὶ χῦσον· εἶτ' ὄξει διέμβρεξ Σφηττίῳ,
Καπιπλάσειν αὐτῷ τὰ βλέφαρ' ἐκτρίψας, ἵνα
Ὀδυρῷτο μᾶλλον. ὁ δὲ κεκραγὼς ᾔρατο,
Ἔφθεγ' ἀναίξας· ὁ δὲ θεὸς γελάσας ἔφη·
Ἐνταῦθα νῦν καθησο καταπλασμῷ βρεχῶν,
Ἵν' ἐπομύμβρον παύσω σε τῆς ἐκκλησίας.
ΓΥΝ. Ὦ φιλόπολις πᾶς ἐστ' ὁ δαίμων, ἢ σοφός.
ΚΑΡ. Μετὰ τοῦτο τῷ Πλούτῳ παρεκαθέζετο,
Καὶ σῶζα μὲν δὴ τῆς κεφαλῆς ἐρήψατο·
Ἔπειζα καθαρὸν ἠμυτύβιον λαβὼν,
Τὰ βλέφαρα ᾠμόψησεν. ἡ Παράκεια δὲ
Καπιπίτασ' αὐτῷ πλὼ κεφαλλὼ φοινικίδι,
Καὶ πᾶν τὸ πρόσωπον· εἶθ' ὁ θεὸς ἐπώπυσεν·
Ἐξηξάτλω ὦν δύο δρέκατ' ἐκ τῆ νεώ,
Ὑπερφυεῖς τὸ μέγεθος. ΓΥΝ. Ὦ φίλοι θεοί.
ΚΑΡ. Τύπτω δ' ὑπὸ πλὼ φοινικίδ' ὑπαδωύδ' ἡσυχῆ,
Τὰ βλέφαρα ᾠμόλιχεν, ὡς γε μοι δοκεῖν·
Καὶ περί σε κοτύλας ἑκκαίδεκα οἶμαι δέκα,
Ὁ Πλοῦτος, ὦ δέσποτ', ἀνεστηκὼς βλέπων·
Ἐγὼ δὲ τῷ χεῖρ' ἀνακρότησ' ὑφ' ἡδονῆς,
Τὸν δεσπότλω τ' ἤγειρον. ὁ θεὸς δ' εὐθέως
Ἠφάνισεν αὐτὸν, οἴτ' ὄφις εἰς τὸ νεών.
Οἱ δ' ἐγκαταλείμβνσι παρ' αὐτῷ, πῶς δοκεῖς,
Τὸν Πλοῦτον ἠσπάζοντο, ἢ τ' ψυχὴ ἅλλον.
Ἐχορήγησαν, ἕως διέλαμψεν ἡμέρα·
Ἐγὼ δ' ἐπῆλθον τὸν θεὸν παυσόμενα,
Οὐ βλέπειν ἐποίησε τὸν Πλοῦτον ταχύ,
Τὸν δὲ Νεοκλείδλω μᾶλλον ἐποίησεν τυφλόν.

ΓΥΝ.

---

firum: ὅς χρεὼν ad ungendum aptum: σπεῖν sive πιεῖν vel πιεῖσαι (ut πιεῖσαι ὑμᾶς in Euangelio) ad bibendum. Vide etiam notata Clariſſimo Barnetio ad Hippolytum Eurip. vſ. 515.

vſ. 718. Σκορόδων] Haec ſane non ſunt ἔνια φάρμακα nec matris collyrium eſt, quod eidem Neoclidi praeſcribitur in Eccleſ. vſ. 405. σκόρδ' ἐμὰ τρίψασ' ἔτα, πιθύμαλλον ἐνδέλλουσα τὸ λεπτόμαλλ', οἷσπερ παραλείφων τὰ βλέφαρα τὴν ἐγερσιν.

Ibid. Τηΐων] Tenos eſt inſula inter Cycladas.

Ibid. Ἔφλα] Vid. ſupra vſ. 694.

vſ. 720. Διέμβρεξ ὄξει] Verbum διέμβρω ut πιέμβρω, a διέμω, unde διέμματα homerice, Craſſac. Cujus perfectum διέμβρωκα ut πιέμβρωκα. Alexis: διεμβρεχθεὶς ὄξει, quem locum citaverat Cl. Kuſterus ex Athenaeo Lib. IV. cap. 21.

vſ. 723. Ἀναίξας] Ed. Farrei ἀνίξας. unde ἀνίξας lego.

vſ. 724. Ἐνταῦθα νῦν καθησο] Sic apud Homerum poſtquam Ulyſſes Irum probe contuſderit plagis, dicit: ἐνταῦθ' ἦσο νῦν ἔπειτα. Et apud Aeſchylum in Prometheo vſ. 82. ille qui Prometheum affixerat Caucaſo Scythio, dicit ad eum: ἐνταῦθα νῦν ὕβριζε· quem imitatus eſt Comicus in Theſmoph. vſ. 1030. ubi Scytha dicit ad Mneſilochum, quem cruci affixerat: ἐνταῦθα νῦν αἰωρεῖ.

vſ. 727. Πλοῦτον] Sine dubio ὑποκοριστικῶς pro Πλοῦτον & talis formae ſunt apud noſtrum δικαιοῦν & χλιοχεντ in Pace vſ. 193. nam Plutum a Plutone diſtingui patet vel ex Luciano in Timone, ubi Plutus ipſe de Plutone loquens introducitur: οὐκ ὁ Ζεύς, ἀλλ' ὁ Πλοῦτον ἀνιστὰς μὲ πρῴ· αὐτὸς, ἐπὶ πλουτοδότην καὶ μεγαλόδωρον καὶ οὐκ ἐμὲ Jupiter, ſed Plute mittis me ad filios, utpote

Alliorum Teniorum tribus capitibus: deinde contudit *illa*
In mortario, admiſcens gummi
Et ſcillam: his deinde aceto perfuſis Sphettio
Oblevit ei palpebras extrorſum verſas; ut
Cruciaretur magis. at ille vociferans atque clamans
Exiliens fugit. ipſe autem Deus ridens dicebat:
Hic jam ſede perlitus,
Ut mea opera deſinas intereſſe concioni, poſtisque eam ejurare.
MUL. Quam amans reip. eſt ille Deus, & ſapiens.
CAR. Poſtea Pluto aſſidebat.
Et primo quidem caput attrectavit:
Deinde puro ſudario ſumto
Palpebras circumabſterſit: Panacea vero
Obvelavit ei caput purpurea veſte,
Et faciem totam. deinde Deus poppysmum edidit:
Profiliebant ergo duo ſerpentes e ſano
Immani magnitudine. MUL. Dii boni!
CAR. Iſti autem poſtquam purpuram tacite ſubiiſſent,
Palpebras circum lambebant, ut mihi quidem videbatur.
Et prius quam tu decem vini ſextarios exhaurires,
Plutus, Hera mea, ſurrexit videns.
Ego autem plaudebam prae gaudio,
Herumque excitabam; at Deus ſtatim
Abſcondit ſe ipſique ſerpentes in ſanum.
Qui autem juxta ipſum jacebant, (quantopere exiſtimas)
Plutum amplexabantur, & nocte tota
Vigilabant, donec dies illuceſceret.
Ego autem laudabam Deum vehementer,
Quod cito Plutum feciſſet videntem,
Neoclidem autem magis feciſſet caecum.

MUL.

qui etiam eſt dicitiarum & magnorum munerum argitor.

vſ. 729. Ἡμετέρου] Scholaſtes: *ἐκδόσιμον.*

vſ. 733. Δράκοντε] Hippocrates Epiſtola X. narrat, per ſomnum ſibi viſum eſſe Aeſculapium, quem ſerpentes comitati ſint: *ἔπειτα δὲ αὐτὸν*, inquit, *δράκοντε· χρῆμα τι ἐχιδνῶδες ἀνιγρόν· ſequebantur eum ſerpentes ingentis magnitudinis.* quorum verborum ſimilitudinem cum Comici verbis vel Neoclides videre poſſit. Nimirum ſi illae Epiſtolae ſunt genuinae, Ariſtophanes Hippocratem imitatus eſt; ſi autem ſuppoſititiae & recentioris alicujus Sophiſtae, illarum auctor Ariſtophanem. Verbum autem ἐξεζέσατο quod in hoc verſu occurrit, eſt ab *ἕζω* quod & *ἅζω* ſcribitur, unde Fut. 1. *ἕξω*, aor. 1. *ἔξεσα*. ita autem ſcribendum non ut Edd. ἐξέσατο.

vſ. 737. Καὶ πρὶν σε] Hic etiam, ut ſupra, vſ. 645. tangit bibacitatem mulierculae.

vſ. 739. Ἐγὼ δὲ] Videtur imitatus Euripidem in Suppliciibus vſ. 720. ubi Nuntius itidem ut hic: ἐγὼ δ' ἀνελάλαξα, κἀνεσχεσπάσμην, κἄκραυσα χείρας· *Ego autem exclamavi & exultavi & manus contuli.*

vſ. 742. Πῶς δικαίως;] Eſt admirantis. Euripides in Iphigenia Aulidis vſ. 1562. κἀν ταῖς Κλαζομεναῖς, πῶς δικαίως· χαίρων, ἦν· *Tunc Colchis, quanto putas cum gaudio, dixit.* Noſter in Nubibus vſ. 882. κἀν τῷ σιδίνῳ ἐκπεσὼν ἐχρεωκόπει ἀνοιξί, πῶς δικαίως; In Acharn. vſ. 24. εἶτα δικαίως, πῶς δικαίως, ἀλλοδαπὸς ἀλλ' ὢν ἐτύγχανον.

vſ. 744. διαμιᾷ τε] In Pace vſ. 304. ἁμῖν γὰρ ἐξελαμψεν.

ΓΥΝ. Ὅσῳ ἔχεις τ' δυνάμει, ὦ ναξ δέσποτα.
Ἀπὸς φεύσει μοι, πῦ 'σθ' ὁ Πλᾶτων. ΚΑΡ. Ἐγχεῖ.
Ἀλλ' ἦ θεὶ αὐτὸν ὄχλος ἐφύης ὅσος.
Οἱ γὰρ δίκαιοι τοῦτοι ἔητις, ἡ βίου
Ἔχοντες ὀλίγου, αὐτοὶ ἠσπάζοντο, ἡ
Ἐδέξιωθ' ἅπαντες ὑπὸ τ' ἡδονῆς.
Ὅσοι δ' ἐπλούτουν, ὑσίας τ' εἶχον συχνάς,
Οὐκ ἐκ δικαίᾳ τ' βίου κεκλημένοι,
Ὀφρῦς σωῆγον, ἐσκυθρώπαζόν θ' ἅμα.
Οἱ δ' ἠκολούθουν κατόπιν ἐστεφανωμένοι,
Γελῶντες, θυμηδῶντες. ἐκτυπτῖτο δὲ
Ἐμβὰς γερόντων θύρσοις τοῦτ' ἐσήμαινον.
Ἀλλ' εἶ, ἀπαξάπαντες ἐξ ἑνὸς λόγου
Ὀρχεῖσθε, ἡ σκιρτᾶτε, ἡ χορθύετε.
Οὐδεὶς γὰρ ἡμῖν εἰσιᾶσιν ἀγγελεῖ,
Ὡς ἅλφιτ' ὀκ ἔνεστι ἐν τῷ θυλάκῳ.
ΓΥΝ. Νὴ τ' Ἑκάτην, καίγω' ἀπαδήσας βάλομαι.
Εὐαγγελιά σ' ἐν κεδεστῶν ὁμαθῶ,
Τοιαῦτ' ἀπαγγέλλοντα. ΚΑΡ. Μὴ πω, μέλλ' ἔτι,
Ὡς ἄνδρες ἐγγὺς εἰσι ἤδη τ θυρᾶν.
ΓΥΝ. Φέρε πω, ἵνα ἐσω κομίσω καταχύσματα
Ὥσπερ νεωκόποισιν ἐφθαλμοῖς ἐγώ.
ΚΑΡ. Ἐγὼ δ' ἀπαντήσω γ' ἐκείνοις βάλλομαι.

vs. 756. Ὀαρῦς] Antiphanes Comicus apud Athen. Lib. VI. ὁ δυσὶ ἐτι, πονηρὸς μὲν ὁ τύχη πολλὰ τοῖς ἐχθροῖς, συνέχυνθα τοῖς ἐχθροῖς τοῦτο, συβλιτόζειν ἀμὶν πεπλακεῖν· ἐπὶ πατρὸς δὲ, κεκλῆσθαι παῖζον καὶ γελᾶν. Adulter fugitivus est, si excutiat quidem aliquis pilleo vendentem, cum contrabentem supercilia & trijhm vultum prae se ferentem nos aliquis si autem potius, cum oppido jocari & ridere? Vide locum ad Lysistr. vs. 7.

vs. 758. Ἐκδυσῶντε] Euripides in Medea vs. 1181. ἅπαντα δὲ εἶχεν τυραννὶς ἰσότιμ' ἀνωμένα· τότε γὰρ δοκεῖ τοῦτο ἐκδύσασθαι frequentius confluxerunt. E contrario apud eundem in Oreste vs. 140. εἶχε, εἶχε, λευκὸν ἐκδέξασθε πέπλον· μὰ ἀνοιγέτω, μηδ' ἔσω πύλας· tacite, tacite, tenue vestigium foleae ponite, ne strepite, nec ejulatu.

vs. 760. Ἐξ ἑνὸς λόγου] Ut ἐξ ἑνὸς κελεύσματος. item ἐξ ἑνὸς συνθήματος. Videri possunt Notae meae ad Alciphronis Epist. 22. Libri I.

vs. 763. Εὐαγγέλια] „ Quod Comicus hoc loco dixit „ εὐαγγέλια σώζοντα· id est ob nuntium laetum aliquem „ coronare. Ex notis Kusteri.

ACTUS

MUL. Quantam habes potentiam, ô praepotens Deus!
Sed dic mihi, ubi eſt Plutus? CAR. Venit.
Verum circa eum erat ingens turba hominum.
Qui enim prius juſti fuerant, victumque
Habuerant modicum, ipſum amplexabantur
Salutabantque omnes cum gaudio;
Quicunque autem fuerant divites, opesque multas habuerant,
Et victum ſibi injuſta ratione acquiſiverant,
Supercilia contrahebant, vultumque prae ſe ferebant tetricum.
Illi autem pone ſequebantur, ſertis redimiti,
Ridentes, bona verba dicentes. Perſonabat autem
Calceus ſenum in numerum compoſitis paſſibus euntium.
Sed eja omnes pariter uno ordine
Saltate, tripudiate, choreas ducite.
Nemo enim nobis domum ingreſſis nunciabit,
Farinam non ineſſe in ſacco.
MUL. Ego etiam, ita mihi Hecate propitia ſit, volo coronare
Te ob laetum nuntium panum clibanariorum ſerie,
Qui talia nunciaveris. CAR. Ne jam cunctaris amplius,
Nam viri jam adſunt prope fores.
MUL. Age nunc jam domum ingreſſa, afferam miſſilia
Tanquam recens emptis oculis.
CAR. Ego autem obviam procedere illis volo.

Ibid. 'Οχμαθῶ] Gloſſae: ἰχμαθῖς, *feriet* quaſi *caterva* quaedam, *faſcis*, *congeries*. In Lyſiſtrata vſ. 650. ἰχθὼ ἰχμάθω ἰχμαθεῖς. In Ranis: ἤριδον ἰχμαθὲς ἀν ἀνδρ.

vſ. 768. Καταχύσματα] Miſſilia, erant *ficus*, *nuces* & alia bellaria, quibus ſpargebatur ſervus in familiam recens introductus, & illa diripiebant conſervi. Iſtorum miſſilium mentionem facit Demoſth. Orat. I. in Stephanum: ἀλλ' οὐτος μὲν δὴ πάντα τὸν δίγονον χρόνον, καὶ τὰ καταχύσματα αὐτῷ κατέχει τοῦ' ἔνια ἴσως, τοῦτο συνοικεῖ. *At non dubitavit dominam ducere uxorem, & habere eam in matrimonio, quae ipſum miſſilibus perfudit tunc cum eſſet emptus* (ubi forte leg. ὁ τὰ —— deinde τότε) Solebant & aliis occaſionibus ſparſiones miſſilium fieri, ut in Nuptiarum ſolennitatibus. Vid. notata ad vſ. 789. Eſt & κατάχυσμα culinarium in Avibus vſ. 535.

vſ. 769. Ὀφθαλμοῖς] Praeter expectationem, ταῦ' ὑπὲρ τοῦτ', pro ἄλλως poſuit ὀφθαλμοῖς. Intelligit autem Pluti oculos; quos τυφλοὺς vocat ex contrario; non enim dant pecuniam pro oculis Pluti; verum Pluti oculi reſtituti pecuniam & opes ipſis dant.

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΠΛΟΥΤΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ, ΓΥΝΗ.

Καὶ προσκυνῶ γε πρῶτα μὲν τὸν Ἥλιον,
Ἔπειτα σεμνὴν Παλλάδ' ἐλεινὸν πέδον,
Χώραν τε πᾶσαν Κέκροπ', ἥ μ' ἐδέξατο.
Ἀσπάζομαι δὲ τὰς ἐμαυτῶ ξυμφορὰς,
Οἷοις ἄρ' ἀνθρώποις ξυνὼν ἐλάνθανον·
Τὰς ἀξίας δὲ τὴν ἐμὴν ὁμιλίαν
Ἔφθην, εἰδὼς ἡδὺ ὁ τλήμων ἐγώ.
Ὡς ἡδ' ἐκεῖ ἄρ', ἡδὺ ταῦτ' ἐρρᾳδίως ἔφαν·
Ἀλλ' αὖθ' πάλιν πάλιν ἀνακρίψας ἐγὼ,
Δείξω πολεμίοις πᾶσιν ἀνθρώποις, ὅτι
Ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐπέδιδον.
ΧΡ. Βάλλ' ἐς κόρακας· ὡς χαλεπὸν εἶσι οἱ φίλοι,
Οἱ φαινόμενοι ταχέως, ὅταν τράπῃ τις ὦ.
Νύθησι γὰρ ἡ φλῶσι παίπαλήμασι,
Ἐνδεικνύμενοι ἕκαστοι εὐνοιάν τινα.
Ἐμὲ γὰρ τίς ἡ προσεῖπε; τίνα οὐκ ὄχλον
Περιεπέφανσεν ἡ ἀμφὶ πρισβυτικός;
ΓΥΝ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ἡ σὺ ἡ σὺ χαίρεις.
Φέρε τωῦ, τόμοι γὰς ἐσι; τὰ χαταχύσματα

Ταυτὶ

vſ. 771. Προσκυνῶ] Adorat ſive ſalutat *Solem*, cuius lucem longo poſt tempore jam videt, ut ſolemus amicos ſalutare: deinde & *terram* Atticam quae eum quaſi hoſpitio excipiat. In Equitibus vſ. 156. τὸν γὰρ πρόσκυνσιν.

vſ. 772. Κέκροπ' πόδα] Euripides in Ione vſ. 30. ἐνθὼν δεῦρ' ἐς αὐτόχθονα πέτραν Ἄκτιν ἱκόμαν, ἵππια γᾶς Θεᾶς πάλαι· *Profectus ad indigenam populum incolitat urbis Athenarum, ſolo enim Deae urbem.* Sophocl. in Aiace vſ. 860. πέτραι τ' Ἄρειαι. Gaudebant etiam Athenienſes, ſi eorum urbs vocaretur πετραία Ἀθήνη. Vid. Acharn. vſ. 639.

vſ. 773. Κέκροπ'] Cecrops primus & praecipuus eſt illorum, qui αὐτόχθονες vocabantur, a quibus decem Tribus denominabantur: imo & tota regio ſive populus Atticus, ab ipſis, qui nobiliores erant ex iſtis, cognomen accipiebat; ita φυλὴ Κεκροπὶς in Avibus vſ. 1458. Κεκροπίδαι ipſe populus Athenienſis in Equitibus vſ. 1051. Quod autem hic dicit: Παλλάδ' ἐλεινὸν πέδον χώραν τε Κέκροπ'· id in Nubibus vſ. 299. dixit hoc modo: χώραν Παλλάδ' ἱππότιδα, γᾶν Κέκροπ' πολυάνδριον.

vſ. 774. Ἀσπάζομαι] In Equitibus vſ. 1349. ἀσπάζομαί τοι τὰς τύχας τὰς σὰς ἐγὼ.

vſ. 782. Βάλλ' ἐς κόρακας] Sic & in Nubibus vſ. 153. in Veſpis vſ. 841. Factus autem eſt nimis delicatus jam Chremylus noſter πετραῖος, qui cum eſſet antea, ut ceteri Agricolae, τὰ τοῦ ἀγροῦ ἐργάτης, nunc vice verſa, nec nimias amicorum gratulationes patienter ferre poteſt.

vſ. 784. Φλῶσι παίπαλήμασι] Adulatores, ut ſuis regibus gratum facerent, ſolebant illos pelua etiam fricare. Hinc apud Plautum in Aſinaria Act. III. ſc. III. vſ. 80. cum ſervus blandiens & adulationibus velleat a

le

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici.

PLUTUS, CHREMYLUS, MULIER.

PL. Et quidem primum ſaluto ſolem,
Deinde almae Palladis inclytum ſolum,
Omnemque Cecropis regionem, quae me excepit.
Pudet autem me fortunae meae.
Hem cum hujusmodi hominibus fui imprudens!
Illos autem, qui digni erant meo conſortio,
Fugitavi, omnium rerum ignarus, ego miſer.
Quam non recte feci & hoc & illud!
Sed his omnibus in contrarium converſis
Oſtendam deinceps omnibus hominibus, quam
Non volens meipſum improbis tradiderim.
CHR. Faceſſe in malam rem: quam moleſti ſunt amici,
Qui ſtatim apparent protinus cum quis proſpera utitur fortuna,
Fodicant, tibias fricant,
Declarantes benevolentiam quandam.
Nam me quis non ſalutavit? quanta autem turba
Senum in foro me non circumdedit!
MUL. Chariſſime Vir, & tu & tu ſalvete.
Age nunc, moris enim eſt, Bellaria.

Iſthaec

ſe impetrari argentum, quod hero promiſerat, inter alia dicit: *Atqui pol hodie non ferus, ni genua fricantur.* Cui herus: *Quidais egeſtas imperat? fricentur?* qui mox deluſus dicit: *Iverſifer etiam me deluſiſti?* cui ſervus: *Nunquam hercle facerem, genua ni tam nequiter fricares.* Hoc olim erat quandoque neceſſarium, ſi vel *femina inuaſiſſent in genua laſſitudine*, ut loquitur Plautus in Epidico Act. V. Sc. II. vſ. 5.; vel ardore ignis φῶδες atque papulae eſſent exortae; ſenibus maxime, qui tempore hyberno nunquam ſatis accedere ad ignem & ibi morari ſeſſitando poſſunt, ſi tibiae ipſis vel ſemiroſtae ſint. In Equitibus etiam Ariſtophanis, Adulator populi perſonae dat medicamentum ad inungenda τὰ τ' ἐπίεσιν ἀντιτυπίσιον ἰκανόν. Chremylum etiam noſtrum fricationis officio demereri ſtuduerunt amici quidam, ſed is eorum nimio ſtudio offenſus, dicit: τύπτουσι γάρ φασιν τερετισμάτια· *pungunt & frangunt tibias.* at illi tantum *fricuerant* περιέτριβον· ſed ita eſt ingenium faſtidioſorum hominum, obtundi ſe ſtatim putant. Locum hunc egregie imitatus eſt Plautus in Captivis Act. III. Sc. II. *Ubi quisque vident, eunt obviam, gratulanturque eam rem: ita me miſerum reſtitando retinendoque laſſum reddiderunt: vix ex gratulando miſer jam eminebam.* Putares hominem ex mediis fluctibus maris cupide emerſiſſe, & ereptum eſſe.

vſ. 786. Τίς δ'] Euripides in Rheſo vſ. 401. τίς γὰρ σε κάτοχ' ἡ ζωγρία Φρυγῶν ἀλᾶσ' ἀμούσων κἀπέπεμψεν πάλιν; *Quis enim graece aut quae legatio Phrygum non te-nuit & te opem ferre juſſit?*

vſ. 789. Θὲς νῦν] Scholiaſtes ſupra ad vſ. 768. adducit ſimilem locum Theopompi: φησὶ σὺ τὰ κατακόμματα ταχέως κατάχεε τῶν νυμφίων καὶ τῆ κόπτε· *dige in, miſſilia cito ſparge in ſponſum & ſponſam.* Vide notata ad locum illum.

Ταυτὶ χαταχέω σε λαβοῦσα. ΠΛ. Μηδαμῶς·
Ἐμοῦ γ' εἰσιόντος εἰς τὴν οἰκίαν
Πέψηχα, χ' βλέψαντος, χδὲν ἐχφέρειν
Πρεπῶδές ἐστιν, ἀλλὰ μᾶλλον εἰσφέρειν.
ΓΥΝ. Εἶτ' οὐχὶ δίχη ταῦτα τὰ χαταχύσματα;
ΠΛ. Ἔνδειν γε τῶνδε τ' εἰσιόντ', ὥσπερ νόμος.
Ἔπειτα χ' τ' φέρειν ἐχφυσιμᾶν ἄν.
Οὐ γὰρ πρεπῶδές ἐστι τὰ διδασκάλῳ,
Ἰχάδας χ' πρωχάλια τοῖς θεωμένοις
Προβαλόντ', ἐπὶ τούτοισιν ἐπαναγχάζειν γελᾶν.
ΓΥΝ. Εὖ πάνυ λέγεις· ὡς δ' Ξάνθιππος ὑπεὶ
Ἀνίσταθ', ὡς ἀσπασόμενος τὰς ἰχάδας.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ.

Ὡς ἡδὺ πράττειν, ὦ νήπιε, εὐδαιμόνως,
Καὶ ταῦτα μηδὲν ἐξεπιγνόντ' οἰκέτου.
Ἡμῖν γ' ἀγαθῶν σωρὸς εἰς τὴν οἰκίαν
Ἐπεισπέπαικεν ἡδὲ νὴ δικαίως.
Οὕτω τὸ πλουτεῖν ἐστιν ἡδὺ πρᾶγμά π.
Ἡ μὲν σιπύη μεστή 'στι λεπτῶν ἀλφίτων·
Οἱ δ' ἀμφορῆς, οἶνος μέλας· ἀνθρακιά.
Ἅπαντα δ' ἡμῖν ζέγυεῖν χ' ζῆν ἔοικεν
Τὰ σκεύεια πλήρη 'στίν, ὥστε θαυμάσαι.

Τὸ

vſ. 796. Φέρειν] *Ineptias.* In Pace vſ. 748. πᾶσαν' ἀστεῖα καὶ σκώμματα, καὶ ἁπαλὰ καὶ ἐπιτήδεια, καὶ ἐκπεπλεγμένα ἀγαθά. *Talia poſſignam detraxit mala & ineptias & ſcurrilitates ignobiles.*

vſ. 797. Οὐ γάρ] Dicit quidem & hic, & in Veſpis vſ. 58. ſe nihil projicere ſpectatoribus; tamen id facit in Pace vſ. 1033. τίνες θεατταὶ ἐσθ' ἃ πάσιν. Sed ſolens eſt Comicus in illis levior, & multa, quae in aliis Comicis, ſuis aemulis, reprehendit, ipſe alibi committit; ut oſtendam ad Parabatin in Nubibus, & ad Parabatin in Pace. Et alibi.

vſ. 800. Πῶς δὲ Ξάνθ.] Omnino videtur legendum Δεξίππ, ut Cl. Kuſterus in quodam MS. invenit.

vſ. 802. Στε ἰδὼ] Plautus in Captivis Act. III. Sc. II. *Quid ſuaviat quam bene rem gereret?* Narrat ſervus quantis bonis cumulaverit Plutus Chremyli domum. Eſt autem hic Cataſtrophe dramatis & rerum mutatio; nam boni deinceps diſcedunt, mali ad pauperiem rediguntur, videnti jam Pluto.

vſ. 803. Μηδὲν ἐξεπιγνόντε] Illud reperit quod Plutus dixerat paullo ante; ſe in domum ingrediente nihil exportandum eſſe ſed importandum.

vſ. 804 Ἀγαθῶν σωρὸς] Achilles Tatius Lib. VI. ἔκειτο σωρὸς ἀγαθῶν παντοίων· Synefius Epiſt. 94. ἀγαθῶν ἐσμὸν dixit.

vſ. 805. Ἐπεισπέπαικεν] *Vi ſe intulit.* Xenarchus apud Athenaeum Lib. II. Ἀνάγκη τ' ἐπεισπαῖσαι τὰ Πελοπίδαν ἀνῶ δόμον εἶναι. *Peſſimque nervis languorem afferens ingreſſus in Pelopidarum domum.* Scholiaſtes: εἰσπηδῆσαι· ἐπῆλθε, in-

Iſthaec accipio & te iis perfundam. PL. Nequaquam.
Me enim ingrediente in domum
Primum, & jam vidente, nihil efferre
Decet, ſed potius inferre.
MUL. Itaque non accipies haec miſſilia?
PL. Intus apud focum, uti mos eſt.
Deinde ineptias vitabimus.
Non enim decet Poëtam
Caricas, & bellaria Spectatoribus
Projicere, & iſtis cogere ut rideant.
MUL. Bene omnino dicis: nam Xenicus iſte
Surrexit, quaſi rapturus caricas.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CARIO.

CAR. Quam ſuave eſt, ô viri, divitem eſſe,
Praeſertim ſi nihil domo extuleris.
Nobis enim bonorum acervus in domum
Irruit, nulla licet injuria quenquam affecerimus.
Sic ſcilicet diteſcere jucundum eſt *demum*.
Panarium quidem plenum eſt alba farina.
Amphorae autem vino rubro fragranti:
Argento & auro omnia nobis
Vaſa plena ſunt, adeo ut mirari ſubeat.

Puteus

intaſit, irrupit, ut eſt in Gloſſis. Scholiaſtes addit: *κυνικὸν δὲ ἐπὶ σφοδρᾶς πτώσεως· proprie de irruptione hoſtili*: etiam de illis qui invocati ſe ingerunt in convivia extat proverbium: *Μυκηναῖον δεῖπνον ἐπεισπεπλεγμένον· sic τὰ συμπόσια*. Dicit ergo Plutum cum ſuis bonis, tanquam cum hoſtili exercitu ipſis ingruiſſe (Virg. *ingruit Aeneas Italis & praelia miſcet*). Hoc vere eſt κυνικὸν ὄχλου ἐπ' ἀγαθοῖς, ut eſt in Avib. vſ. 735. *Laborare & premi multitudine bonorum*: ita Chremylus paullo ante dicebat, cum multi benevolo animo *fricuiſſent* ipſi leviter genua, eos ſibi nobis *compegiſſe & contudiſſe*.

Ibid. Οὐδὲ κέκραγε] Duplex eſt ſenſus; primo iſte: *quamvis non lacſerimus (ſum nec alium quenquam, tamen talis modo in nos irruit, & nos oppreſſit*: deinde & iſte: *quamvis nemini injuſte bona ſua abſtulerimus, tamen ſupra modum ſumus divites*. Cum alii plerique multa bona poſſideant ἀδίκως αὐτὰ ξυλλεξάμενοι, ut loquitur ſupra vſ. 503. ſive ut vſ. 755. τὰ τῶν ἄλλων ἐ δίκῃ κεκτημένοι. Lucianus hunc locum imitatus eſt in Timone, ubi iſte dicit: χρυσὸν δέκα ταλάντων κέκτημαι, οὐκ ἀδικήσας τινα· *tantum auri ſubito acceſturus ſum, cum nemini fecerim injuriam*. Sed ibi alia de cauſa inique ſecum agi dicit Timo, ſi Plutus ipſi obtrudatur invito; nempe, quia potiorem ducebat paupertatem divitiis.

vſ. 806. Οὔτω] Ironice: Tam ſuave eſt ut fere peream.

Τὸ φρέαρ δ' ἐλαίᾳ μεστόν· αἱ δὲ λήκυθοι
Μύρου γέμουσι· τὸ δ' ὑπόβρυσον, ἰχάδων.
Ὀξὶς δὲ πᾶσα, καὶ λοπάδιον, καὶ χύτρα,
Χαλκῆ γέγονε. τὰς δὲ πυελίσκους τὰς σαπρὰς,
Τὰς ἰχθυηρὰς, ξεγυρᾶς πάρειδ' ὁρᾷν.
Ὁ δ' ἵππος ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος.
Στατῆρσι δ' οἱ θεράποντες ἐπάζονθ' ἁλί,
Χρυσοῖς· ἀπψώμεθα δ' ἃ λίθοις ἔλη,
Ἀλλὰ σκεύεσιν ὑπὸ πηλοῦ ἐκάστοτε.
Καὶ νῦν ὁ δεσπότης μ' ἔνδει βαθυπλοῦ
Τι καὶ τεράμνου καὶ κελεὸν ἐπιφαιμίου·
Ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπὸς· οὐχ οἷός τε γὰρ
Ἔνδοθι μένειν ἔτι· ἔδακνε γὰρ τὰ βλέφαρά μου.

ACTUS QUARTI

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Ἐπὶ μετ' ἐμοῦ παιδάριον, ἵνα τοὺς τ' θεοὺς
Ἰωμεν. ΚΑΡ. Ἔα, πῶς ἔτ' ὁ τρισσὼν ὑτοσί;
ΔΙΚ. Ἀνὴρ τρόπιος μ' ἄθλιος, νῦν δ' εὐτυχής.
ΚΑΡ. Δῆλον, ὅτι τ' ἔρεσθαί τις, ὡς ἔοικας, εἰ.
ΔΙΚ. Μάλιστ'. ΚΑΡ. Ἔπειτα δή. ΔΙΚ. Πρὸς τ' θεὸν
Ἥκω· μεγάλων γάρ μοι τῶν ἀγαθῶν αἴτιος.
Ἐγὼ γὰρ ἰκανὸν ὑσίαν τοῦτ' παρὸς
Λαβὼν, ἐπέχειν τοῖς δεομένοις τ' φίλων,
Εἶναι νομίζων ἔρεσιμον τοὺς τ' βίον.
ΚΑΡ. Ἦπού σε ταχέως ἀπέλιπε τὰ ἐρέμαθα.
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν. ΚΑΡ. Οὐκοῦν μὰ ταῦτ' ἦν ἄθλιος;
ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν· κἀγὼ μὲν ἄμην, ὡς πάνυ
Εὐηργέτησα δεομένους, ἔχων φίλους

Ὅτ-

vſ 813. Ὀξὶς] Acetabula dicit eſſe facta aerea. Atqui melius erat alias res in aes converti, quibus ex aere factis uti poſſimus; nam acetabula ſtarim aeruginem ſive rubiginem aeream contrahunt, ſi ſint ex aere facta, & infundatur acetum. Paullo poſt etiam dicit ἐξ ὑτου eſſe factum eburneum; per quam vocem ſive *ferreum* intelligat, ſive *laterneum*, nam utrumque illa ſignificat, non nimiam felicitatem praedicat; nam & furnus multo eſt caementitius aut ferreus, & laterna cornea pellucidior. Etiam puteum *oleo* impletum eſſe dicit; aqua ergo aliunde quaerenda erit. Videtur autem alludere ad fabulam Midae, cui omnia in aurum convertebantur, etiam quae minime voluiſſet, cibus & potus.

vſ. 818. Ἀπεψώμεθα] Delicatiſſimum fabulum; nam allio jam abſtergent culum, quod antea cinere ſolebant; non lapidibus. Solitos autem fuiſſe tunc lapidibus

Puteus oleo plenus: ampullae
Unguento pretioso refertae sunt: coenaculum, caricis.
Acetabula omnia, & patellae, & ollae,
Aereae jam sunt. tabellas vero illas putidas
Piscarias illas *inquam*, argenteas jam videre est,
Furnus autem nobis repente factus est eburneus.
Nos autem famuli ludimus par impar stateribus
Aureis. nates autem detergimus non lapillis amplius,
Sed semper alliis, prae luxuria.
Et nunc herus quidem meus intus immolat
Suem & hircum & arietem coronatus;
Me autem exire compulit fumus; nec enim poteram
Intus manere, nam palpebras mihi mordebat.

SCENA SECUNDA.

JUSTUS, CARION.

JUST. Sequere me puer ut ad Deum
Eamus. CAR. Eja, quis iste est, qui huc accedit.
JUST. Homo prius quidem miser, nunc autem fortunatus.
CAR. Apparet è numero bonorum te esse.
JUST. Maxime. CAR. Quid itaque vis tibi? JUST. Ad Deum istum
Venio; nam is mihi magnorum bonorum est causa.
Ego enim cum substantiam satis amplam à patre mihi relictam
Accepissem, succurrebam amicis, si qui opem meam desiderarent,
Existimans hoc in vita esse utile.
CAR. Itaque certe cito te defecit pecunia.
JUST. Omnino. CAR. Ergo postea miser eras scilicet?
JUST. Omnino. Et ego quidem arbitrabar, quibus interea
Bene fecissem indigentibus, eos me habiturum amicos

Vere

bus tenere podicem patet ex Comico nostro in Pace vs. 1229. Ubi Scholiastes adducit proverbium illud: τοῖς εἰσὶν ἐνιοι πρωκτὸν ἐπιλέξω λίθοι, ἢν ὦσι τετράγωνοι· ἂν δὲ λεῖοι πεντάγωνοι· *tres ad tergendum podicem sufficiunt lapides, si asperi fuerint; si autem laeves, quatuor.* Cujus proverbii meminerunt alii etiam.

vs. 831. Ἐτέρως] *Suppeditabam.* Euripides in Hecuba vs. 370. τί χρῆν τὸ πρόσθεν, μὴ πρόσουσζιν τοῖς φίλοις ἐπαρκεῖν; ἀς ἐτοιμάζειν εἰκὸς ἐγώ· *Quid oportet fortunatum infortunatis amicis praestare? nam ego sum paratus.* Alludit uterque ad proverbium: κοινὰ τὰ τῶν φίλων

vs. 834. Ἄθλιος] In genere *aerumnosum* significat; sed quia pauperes tales sunt, τὸ, ἄθλιον εἶναι opponitur, τῷ, πλουτεῖν, ut in Eccles. vs. 590.

vs. 835. Κομιδῇ] Glossae: πάνυ, *perquam, valde, admodum, oppido, nimis.* à κομίζω *curo.*

Ὅπως βιβάσῃς, εἰ δεηθείη ποτέ·
Οἱ δ' ἐξετρέποντο, κἀκ ἐδόκουν ὁρᾶν μ' ἔτι.
ΚΑΡ. Καὶ χαπηλῶν γ', ὦ οἶδ' ὅτι. ΔΙΚ. Κομιδῇ μὲν οὖν
Λύχμος γ' ἂν τῇ σκυθρείῳ μ' ἀπώλεσεν.
ΚΑΡ. Ἀλλ' ἀχὶ τῶν. ΔΙΚ. Ἀνθ' ὧν ἐγὼ πρὸς τὸν θεὸν
Προσθήξομ' ἥκω δικαίως εἰθάδε.
ΚΑΡ. Τὸ τελεῖσθαι δὲ τί δοκεῖ πρὸς τῶν θεῶν,
Ὃ φίλ' μοῦ σοῦ τὸ παιδάριον τυτί; φράσον.
ΔΙΚ. Καὶ τοῦτ' ἀναθήσω ἔσχομαι πρὸς τὸ θεῖον.
ΚΑΡ. Μῶν οὖν ἐμοῦ δῆτ' οὐ αὐτῷ τὰ μεγάλα;
ΔΙΚ. Οὔκ· ἀλλ' ἐπέρριψ' ἔτη τεσσαράκοντα.
ΚΑΡ. Τὰ δ' ἰμβάδια; ΔΙΚ. Καὶ ταῦτα συνεχυμάζετο.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτ' ἀναθήσει ἔφερις ἂν; ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία.
ΚΑΡ. Χαρίεντά γ' ἥκεις δῶρα τῷ θεῷ φέρων.

ACTUS QUARTI

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΔΙΚΑΙΟΣ.

Οἴμοι κακοδύμων, ὡς ἀπόλωλα δείλαιος,
Καὶ τεισκακοδαίμων, ἢ πτερύγις, ἢ πεταύρις,
Καὶ δωδεκάχις, ἢ μυριάκις. ἰώ. ἰώ.
Οὕτω πολυφόρῳ συγκέκραμαι δάμωνι;
ΚΑΡ. Ἄπολλον Ἀπορόπαιε, ἢ θεοὶ φίλοι·
Τί ποτ' ἐστὶν ὅ, τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν;
ΣΥΚ. Οὐ γὰρ κέτλια πέπονθα πω πράγματα,

Ἀπο-

vs. 838. Ἐξετρέποντο] Lucianus in Timone: *εἰ δὲ πλέοντες ἐπύθοντο ἐκπνεῖν ἐκπνοὰς, δυσέκπλους καὶ ἀκυβέρνητους ἔσεσθαι ὑπολαμβάνοντες τὰ πρὸ πολλοῦ σωτῆρα καὶ σύσσιτον αὐτῶν γεγενημένον.* *Illi autem e longinquo me videntes, in aliam viam defluxere, exiſtimantes ſe inauſpicatum & abominandum ſpectaculum viſuros, ſi me videant, qui nos ita pridem eorum ſervator & benefactor fuerim.* Euripides in Medea vs. 561. *πάντα φεύγει πᾶς τις ἐπῳδὸν φαῦλον.* *Paupertem omnes amici procul fugiunt.*

vs. 840. Λύχμος] Scholiaſtes clare exponit: *λίθῳ τινὶ, ἀπόλλυται· μετενήνεγται δὲ ἀπὸ τῶ σίτου· ὅταν γὰρ αὔξωσι ἐπιγένηται δέ τις τοῖς σπόροις ἀβρωσία, ἀφανίζεται ὁ σῖτος καὶ κατασήπεται· τίτυρος δὲ παῦ ὑπόπτωσις, οἷον πτῶσις καὶ πτῶσις.* *αὐχμὸς ponitur pro peruſtio ſive interitu; per metaphoram a frumento; cum enim ſpicis augmentum capientibus ficultas aut uredo ſupervenit, perit frumentum & comburitur. Dicitur autem praeter expectationem ſive inopinato* [*ſuffuſorum uredo*] *quaſi tritici & hordei.* In verſione uſus ſum nomine, quod & frumento convenit, & vaſis aereis aut ferreis.

vs. 841. Ἀνθ' ὧν] Sophocles in Electra vs. 587. *ἐδίδαξεν δεῖ ὅτι τοῖσιν πέλασιν τιμὰν ἴσχα διοῖσα τυγχάνειν· doce, quare nunc omnium turpiſſima ſcelnera committat.* Vid. in Acharn. vs. 265.

vs. 846. Μῶν ἄρ'] Solebant veſtes in quibus eſſent initiati dedicare. Scholiaſtes ejus rei teſtimonium affert ex Melanthio: *πάτριον ἐστι τοῖς Διὶς ἀνιερὸν καὶ τελεσθὲν τὰ μύσια, ἐν αἷς τύχοιμι μυηθεὶς· Patrium mos eſt, ut deabus conſecrarent veſtes etiam myſtae, in quibus eſſent initiati.* Quia autem dixerat vir juſtus, ſe velle pallium ſuum dedicare deo; Chremylus dicit, illudens ad illum ritum: *num ergo in illis es initiatus?* Quaſi dicat: *Num Pluti myſteriis initiatus, ei vis pallium dedicare, ut ſolet in Eleuſiniis ſacris fieri?*

Dunk.

Vere firmos, ſi quando egerem.
Illi autem meum occurſum & adſpectum averſabantur.
CAR. Etiam deridebant te, ſat ſcio. JUST. Omnino.
Nam rubigo, quae ſupellectilem meam ederat, me perdidit.
CAR. Sed jam non *amplius*. JUST. Quam ob rem ad Deum
Jure huc veni, ut eum adorem.
CAR. Sed quid hoc detritum pallium ſibi vult, obſecro,
Quod puer tecum fert? dic mihi.
JUST. Hoc etiam ut Deo dedicem, ad eum venio.
CAR. Num haec ea veſtis eſt, in qua initiatus es majoribus myſteriis?
JUST. Non; verum in ea alſi annos tredecim.
CAR. Calcei vero? JUST. Et iſti una perhiemarunt.
CAR. Ergo iſtos etiam dedicandos attuliſti. JUST. Profecto.
CAR. Lepida ſane dona ferens Deo, huc adveniſti.

SCENA TERTIA.

SYCOPHANTA, CARIO, JUSTUS.

Hei, infortunatus ego! quam penitus perii miſer.
O terque quaterque infortunatus, & quinquies,
Et duodecies, & decies millies. Io! Io!
Quam magno infortunio ſum merſus.
CAR. Apollo Averrunce, & Dii ſervatores!
Quid eſt quod huic homini evenit mali.
SYC. Annon vero intoleranda mihi nunc evenerunt mala?

Qui

Ibid. Μεγάλα] Subaudiur vox *μυστήρια*, quam expreſſit infra vſ. 1014. *μυηθῆτε δὲ τοῖς μεγάλοις*. Dicuntur autem *magna*, ad diſtinctionem *minorum* myſteriorum: prius enim initiari oportebat *minoribus myſteriis*, deinde ire ad *majora*. ut qui e Scholis trivialibus ad Academias proficiſcuntur. Hac ſimilitudine utitur Aeneas Sophiſta Epiſt. 17. ubi quendam ſuorum diſcipulorum ad majora adſpirantem commendat Dionyſio Sophiſtae: *διὰ ταῦτα πάλαι ἐπιζῶ τὸν σύνεσιν γενέσθαι τὸν νέον· ἄλλως τε, ὅτι πρωτοτελεῖται, καὶ τὸ παρ' ἡμῖν κάλλος οὐ τετραπλοῦν γέγονεν, ἀνήρ, ὡς Ἀθήνησιν εἰ τὰ μικρὰ μυστήρια πεποιήμενοι τὰ μεγάλων· Propterea ſpero eum bene ſucceſſurum adoleſcentis praecipue quia profectus eſt hinc praeinitiatus, & apud nos boni artis praeparant, ut illi qui Athenis initiantur parvis myſteriis ante majora.*

vſ. 854. Πολυφόρῳ] *Valido, vehementi.* metaphora a forti & robuſto vino, quod multum aquae admiſtum *ferre* poteſt, nec amittit bonitatem; ut ſi duobus vini poculis tria aquae pocula miſceantur: & tunc dicitur vinum *τὰ τρία φέρειν κιρνᾶς*· ut in Equitibus vſ. 1184. Ἰχθ καὶ *πίνῃ κεκραμένον τρία καὶ δύο*. deinde aiter, poſtquam guſtavit: *ὠὴ διὸς, ὦ Ζεῦ, καὶ τὰ τρία φέρει κιρνᾶς*· *Cape & miſturam, ut bibat, per tria & duo pocula fidem.* Alter: *ô Jupiter, quam ſuave eſt vinum, & facile fert tria aquae pocula!*

Ibid. Συμμιγνύμενον] Manet in metaphora, & ſe ipſum inſtar aquae dicit commixtum eſſe cum infortunio quaſi cum forti vino. Sophocles in Antigona vſ. 1316. *ἀβακχεύτῳ ἐγὼ φρὶ φρὶ δυσκόλῳ δὲ συμμιγνύμενον δύᾳ*· *Heu! heu! miſer ego ſum, & gravibus merſus malis.* Idem in Aiace vſ. 900. *τὸν δυσλιπῆτον δύσμορον κλύουσ' ἐμὸν Τέκμησσαν, εἴτε τῶν συμπεπτωκότων*· *Video infelicem puellam, captivam Tecmeſſam ejulatu conſpiſam.*

Ἀπολωλικὼς ἅπαντα τἀκ τ' οἰκίας
Διὰ τὸν θεὸν τοῦτον, τὸν ἰσόμοιρον τυφλόν
Πάλιν αὖθις, ὥσπερ μὴ λίποιμι αἰ δίκαι;
ΔΙΚ. Ἐγὼ χρεὼν τὸ πρᾶγμα γιγνώσκειν δικῶν.
Προσίεχε) γάρ τις κακῶς πράττων ἀνήρ·
Ἔοικε δ' εἶναι δῆτα πονηρὸν κόμμα(ν).
ΚΑΡ. Νὴ Δία, καλῶς τοίνυν ποιῶν ἀπόλλυ).
ΣΥΚ. Πῦ, πῦ 'σθ' ὁ μόνος ἅπαντας ἡμᾶς πλουτίσας
Ὑποχόμμος ὢν πιθήσειν εὐθέως,
Εἰ πάλιν ἀναβλέψειεν ἐξαρχῆς; ὁ δὲ
Πολὺ μᾶλλον οἷός ἐστιν ἐξολωλικώς.
ΚΑΡ. Καὶ τίνα δίδρακε δῆτα ταῦτ'; ΣΥΚ. Ἐμὲ τυτί.
ΚΑΡ. Ἦ τῶν πονηρῶν ἦσθα γ' οὐχρηστότερος.
ΣΥΚ. Μά Δί' ὤμοσεν ἐοῦ ὑγιὲς ὑμῶν οὐδενός,
Κ' οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἔχετέ με τὰ ξένια.
ΚΑΡ. Ὡς σοβαρὸς, ὦ Δάμαπερ, εἰσεληλυθεὶ
Ὁ συκοφάντης. ΔΙΚ. Δῆλον ὅτι βυλιμιᾷ.
ΣΥΚ. Σὺ μὲν εἰς ἀγορὰν ἰὼν ταχέως οὐκ ἂν φθάποις.
Ἐπὶ σ' ἔρχομαι γὰρ δεῖ σ' ἑκεῖ τριβλούμενον
Εἰπεῖν ἃ πεπαίδευκας. ΚΑΡ. Οἴμοι δ' ἄρα σύ.
ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, πολλῶ γ' ἄξιος
Ἅπασι τοῖς Ἕλλησιν ὁ θεὸς ἔσθ', ὅτι
Τοὺς συκοφάντας ἐξολεῖ κακοὺς κακῶς.
ΣΥΚ. Οἴμοι τάλας· μῶν ἡ σὺ μετέχων καταγελᾷς;
Ἐπεὶ πόθεν θοιμάτιον εἴληφας τοδί;
Ἐχθὲς δ' ἔχετ' εἶδόν σ' ἐγὼ τριβώνιον.
ΔΙΚ. Οὐδὲν παροψῶ σου· φορῶ γὰρ πελάμενος
Τὸ δακτύλιον τοδὶ πας' Εὐδάμου δραχμῆς.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔστι συκοφάντου δίκαιος.

ΣΥΚ.

vs. 861. Ἐγὼ χρεὼν] Conjecturam facit *Vir juſtus*, quis ille ſit, qui ſic lamentatur fortunam ſuam, ex ejus ſtatu & oratione. Concludit ergo illum eſſe oportere primo malum hominem; quia hoc tempore ſit redactus ad paupertatem, cum omnes boni ditantur: deinde & Sycophantam; quia minatur, ſe velle edicere, ut Plutus denuo fiat coecus, ſi jura non deficiant. Sycophantae autem illo tempore ſuis delationibus, calumniis & falſis criminationibus multum valebant, Reip. ſtatu corrupto.

vs. 863. Τὸ πονηρὸν κόμματος] Sic & infra vs. 937. ἰδὼν γὰρ αὐτοὺς γιγόντας, ὅτ' ἐς ἐκεῖνα τὰ πονηρὰ κόμματα. Latine poſſis dicere: *malae monetae*, ſimili metaphora, quae ſemel iterumque occurrit apud noſtrum Comicum. Videndus praecipue ille locus in Rans vs. 724. ubi dicit, Athenienſes, ſicuti non utantur veteri pecunia quae proba eſt, ita nec probis viris uti ad remp. & ſpectatae fidei; ſed contra.

vs. 864. Κακῶς] Ut in Pace vs. 271. οὗτος ποιῶν ἀπόλλυ' ἐκεῖνον.

vs. 867. Πάλιν ἐξαρχῆς] Eſt pleonasmus, ut apud Sophoclem in Oedipo Tyranno vs. 132. ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὖθις αὖ· ἐγὼ φανῶ· *Sed denuo haec oſtendam.*

vs. 875. Εἰς ἀγορὰν ἰὼν τὰ ἀγοράσιμα] Videtur haec ſolennis quaedam formula fuiſſe illiorum, qui aliquem in jus raperent; ut conjicere licet ex Scholiaſte Euripidis in Oreſtem vs. 914. quem citavi ſupra vs. 485. φάσκων, inquit, τὰ πρὸς ἀλλήλους καὶ τὰ καταλαμβάνειν· καὶ λέγεται· εἰς ἀγορὰν εἰς τὰ δικαστήρια ἰών, καὶ δίδας δίκην· ἴγε εἰς ἀγοράσιμα· εἰς ἀγορὰν καταλαμβάνεις· τουτέστιν εἰς δίκην.

Qui amiſi omnia, quae domi habebam,
Hujus Dei operâ, qui futurus eſt caecus
Denuo, ſi modo jura nos non deficiant.
JUST. Ego propemodum rem cognoſcere me arbitror;
Accedit enim aliquis inopia laborans;
Et videtur eſſe homo non bonae notae.
CAR. Recte ergo certe ei fit, quod perit.
SYC. Ubi, ubi eſt iſte, qui ſolus nos omnes opulentos
Pollicitus fuerat ſe ſtatim facturum,
Si modo viſum rurſus recipiat? at ille
Perdidit potius nonnullos.
CAR. Et quemnam ille his malis affecit? SYC. Meipſum.
CAR. Utique unus ex improbis eras & parietum perfoſſoribus.
SYC. Profecto nihil ſani vobis ineſt,
Et non eſt ut meam non habeatis pecuniam.
CAR. Proh magna Ceres! quam ſe ferocem intulit
Hic Sycophanta. JUST. Apparet eum fame urgeri.
SYC. Nunquam effugies quin illico ad forum eundum tibi ſit;
Ibi enim tormentis cogeris in rota
Confiteri ſcelera tua. CAR. At tu ejula.
JUST. Ita me Jupiter ſervator amet ut magni faciendus
Eſt omnibus Graecis Deus ille, quod
Sycophantas perditurus eſt malos male.
SYC. Hei miſer ego! num tu etiam hujus furti particeps, me jam derides?
Nam alioqui unde accepiſti hanc veſtem?
Heri enim ego vidi te detritum pallium habere.
JUST. Nihil te moror; geſto enim emptum
Ab Eudamo drachma hunece annulum.
CAR. Sed non ineſt ei *remedium* contra Sycophantae morſum.

Quid

ἐξοῖς συνέλωμαι, ἐὰν μὴ δύνασθαι καταλαμβάνειν τὰς ἀλλοτρίας, ἀλλ' ἐ κατὰ μεταφορὰν εἰρηκέναι. Idem eſt φθάνω quod προλαμβάνω & καταλαμβάνω, id eſt, praevenio & occupo; ut dicitur: οὐ γὰρ φθήσεις &c. Non poteris praevertere illis in judicium ambulans, & preham luens: ſive non poteris fatagere, non poteris occupare. Tam cito te trahent, ut non poſſis praeoccupare trementes. Unde hic (in Euripidis loco) metaphora petita eſt. Scholiaſtes: φθάσω, καταλαμβάνω, Praevenio, Occupo, Antingo, Anteverto. Eaedem: φθάσω, παραγίνομαι, Pervenio. Vide notata ad vſ. 1234. infra.

vſ. 876. Ἔτι τῷ τρυχὶ] Sic & in Lyſiſtr. vſ. 848. εἰμὶ καλλίμαχος, οὗτος ὁ στασιώτης ὁ τὸν τρυχᾶ τοῦτον ὑφαρπάσας ἐπὶ τρυχῇ ἐγκαλούμενος. Dicunt etiam ἐπὶ τῷ τρυχὶ λαμβάνειν μαστιγώμενος, ut in Pace vſ. 451.

vſ. 885. Τὸν δακτύλιον τοῦτο] Verſui huic ſimillimus eſt ille Antiphanis apud Athenaeum Lib. III. cap. I. p. 123. Ἐμοὶ δ' ἐχρήσατ' Εὐδαμίδης ἐκ Μυρρινοῦττης δακτύλιος τουτί· Ad Pherotate eſt mihi annulus emtus drachma. Loquitur ibi Antiphanes de annulo magice conſecrato; ut & hoc loco Ariſtophanes. *Kuſterus.*

vſ. 886. Συκοφάντᾳ δείγματος] Sycophanta cum diceret, *Unde habes hanc veſtem?* volebat furti reum agere illum qui eam habebat; ſed is non timet minas Sycophantae, quia gerit annulum magicum: eum timens Cario non jubet eſſe ſecurum; quia *non eſt amuletum dentis Sycophantae*: non tam ut illi contradicat, quam ut Sycophantam urat, cujus *malum linguam* comparat cum *morſu viperino*. Similiter in Theſmoph. vſ. 556. ὑπὸ λύκῳ γοῦν πεπτὶ πᾶ χρῆ, μὰ Δία ἵετος, ἀλλ' ἐμέ.

ΣΥΚ. Ἆρ' οὐχ ὕβρις πολλὴ ταῦτ' ἐστί; σκώπτετον,
Ὅ, τι δὲ ποιεῖτον σὺθάδ', οὐκ εἰρήκατον·
Οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ γὰς σὺθάδ' ἐστὶν ὑδεί.
ΚΑΡ. Μὰ τ' Δί' ὔχει τῷ γε σῷ, σαὶφ' ἴσθ' ὅτι.
ΣΥΚ. Ἀπὸ τ' ἐμοῦ γὰς, ναὶ μὰ Δία, δειπνήσετον.
ΔΙΚ. Ὡς δὴ 'π' ἀληθεῖ σὺ μ' ὄντ' μάςτυρ@
Διαῤῥαγείης, μηδενὸς ἐμπεπλησμένον@.
ΣΥΚ. Ἀγεῖσθον; ἴσθι ἐστί, ὦ μιαρωτάτω,
Πολὺ χρῆμα πεμαχῶν, ἢ χρεὼν ἀπημῦσαι.
Ὑ ῦ, ῦ ῦ, ῦ ῦ, ῦ ῦ, ῦ ῦ, ῦ ῦ.
ΚΑΡ. Κακόδαιμον, ὀσφραίνῃ πί; ΔΙΚ. Τῷ ψύχους γ' ἴσως,
Ἐπὶ τοιῶτον ἀμπίχῃ τεῦδώτον.
ΣΥΚ. Ταῦτ' οὖν ἀνάχετ' ἐστὶν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ,
Τούτους ὑβρίζειν εἰς ἐμ'. οἴμ', ὡς ἄχθομαι,
Ὅλη χρηστὸς ὤν, ἢ Φιλόπολις, πάσχω κακῶς.
ΔΙΚ. Σὺ Φιλόπολις ἢ χρηστός; ΣΥΚ. Ὡς ὑδεὶς ἀνής.
ΔΙΚ. Καὶ μὴν ἐπιτηδεῖός γ' ἀπόκειταί μοι. ΣΥΚ. Τὸ πί;
ΔΙΚ. Γεωργὸς εἶ; ΣΥΚ. Μελαγχολᾷς μ' ὥπως οἴῃ;
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἔμπορ@; ΣΥΚ. Ναὶ; σκήπτομαί γ', ὅταν τύχω.
ΔΙΚ. Τί δαί; τέχνιόν τιν' ἔμαθες; ΣΥΚ. Οὐ μὰ τὸν Δία.
ΔΙΚ. Πῶς οὖν διζῆς, ἢ πόθεν, μηδὲν ποιῶν;
ΣΥΚ. Τῶν τ' πόλεώς εἰμ' ὀπτμελητὴς πεαγμάτων,
Καὶ τ' ἰδίων πάντων. ΔΙΚ. Σύ; τί μαθών; ΣΥΚ. Βούλομαι.
ΔΙΚ. Πῶς οὖν ἂν εἴης χρηστὸς, ὦ τοιχωρύχε,
Εἴ σοι πεφοῖκα μηδὲν, εἶτ' ἀπεχθάνῃ;
ΣΥΚ. Οὐ γὰς πεφοίκῃ γ' ἐμαυτῷ μοι πόλιν
Εὐεργετῆν μ', ὦ κέπφε, καθ' ὅσον ἂν θέλω;

ΔΙΚ.

vs. 891. Ναὶ μὰ Δία] Has particulas conjunxit & in Equitibus vs. 280. Item in Vespis vs. 133.

vs. 892. Ὡς δὴ 'π' ἀληθείᾳ] Pro ὡς δὴ ἐπ' ἀληθείᾳ. Aeschylus in Supplicibus vs. 635. Ζεὺς σφ' ἱκετῶν ξένιος ξένια τέλεσσ@ τιμὰς ἐπ' ἀληθείᾳ· *Jupiter autem hospitalis inspector vere preces nostri eris, quae fumus peregrinae.*

Ibid. Μετὰ τῶ μάρτυρ@] Nempe κατὰ τὸ εἰωθός testem adduxerat Sycophanta, ut hos ad judices citare posset: qui testis cum deinde deserit vs. 934. Sic in Vespis vs. 1405. foemina quaedam, in jus vocatura quendam senem, secum adducens testem, dicit: πρόσκαλεῖμαί σ' ἔνδο τι, πρὸς τὰς ἀγυιὰς μαρτυρόμενος, βλάβας τ' φερτίνος, κλητῆρ' ἔχουσ' Χαιρεφῶντα τουτονί.

vs. 893. Μαθὼν ἐμὲ ἐμπεπλησμένον@] Quia Sycophanta dixerat: *de meo coenabitis*; alter dicit: *Utinam ergo, dum nos coenam tuam consumimus, tu cum tuo teste, vacuus sibi, disrumperis; non autem nos, pleni.* Nimirum occupat id dicere in Sycophantam, quod ille in ipsos dicere potuisset: potuisset autem dicere: *διαῤῥαγείητε ἀπὸ τ' ἐμοῦ δυνηθέντες.* Ut in Pace vs. 31. ἴσασι· μὰ κατὰ σαυτὸν μόνον' ἐνθυμοῦ τόδε, ὡς σαυτὸν λάθῃς διαῤῥαγείς. Optat ergo, ut, quamvis nullo fartus cibo, nihilominus tamen ἐπ' ἀληθείᾳ vere disrumpatur; nempe invidia, aut ira turgens. Plautus Calina Act. II. Sc. V. vs. 18. *Nunc in fermento tota est, ita turget mihi.* Dejnde alter: *dedepol ego illam mediam deruptam velim.*

vs. 898. Ἀμπίχεται] Theophylactus Simoc. Epist. 7. Τὸν ἀδελφιδοῦν ὑποδεᾶς ὄντα ἐν ῥάκεσι ἀμπίσχετε· ἀδελφιδοῦν τρέφοντες ἀμπεχόμενοι, τ ἀλλοτρίους ἔστιν ἀλλοτρίοις ἐπαίνοις σοι τὸ φρόνημα· κύνες ἀλλοτρίας σιτίζετε· ἵππον γὰς τὸν σοὶ σε κόλακες αἰτοῦσι σιτοῦσι σκευοφόρον· *Fratris tui filium pauperis effictim ire mendicantem, misello pallio amictum: mens certe tua est irrationabilior quam sint animantes irrationales; canes autem alienos alis: sic enim adulatores tuos, vocare est magis aequum.*

vs. 899. Ταῦτ' οὖν] In Acharn. vs. 618. τοῦτο δῆτ' ἀναγκαῖον; Idem quod ἀναγκαῖόν· Sophocles in Oedipo Tyranno

Syc. Annon inſignis haec eſt contumelia? irridetis,
Quid autem hic faciatis nondum dixiſtis.
Nam nulli bono hic eſtis.
Car. Non tuo certe bono; ſcias hoc velim.
Syc. De meo enim utique coenabitis.
Just. Utinam tu (*ſi verum hoc eſt*) una cum tuo teſte, *quem adduxiſti*,
Disrumparis, nullo cibo repletus.
Syc. Negatis? intus eſt, ô impuriſſimi,
Ingens copia piſcium in fruſta conciſorum, & carnium aſſarum.
Hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy, hy hy.
Car. Ecquid odoraris, ſcelus? Just. Frigus fortaſſe,
Quoniam tantopere attrito amictus eſt pallio.
Syc. Haeccine toleranda ſunt, ô Jupiter Diique ceteri!
Ut iſti me contumeliis afficiunt? Heu! quam crucior,
Quod vir bonus & patriae amans haec mala ſuffero.
Just. Tune patriae amans & bonus vir? Syc. Ut nemo alius.
Just. Atqui reſponde mihi quod te interrogabo. Syc. Quidnam?
Esne agricola? Syc. Tu me adeo inſanire putas?
Just. Sed mercator? Syc. Ita; eum me eſſe ſimulo quandoque.
Just. Quid ergo? num artem ullam addidiciſti? Syc. Non certe.
Just. Quomodo igitur victitabas, aut unde, cum nihil ageres?
Syc. Publica negotia procuro
Et privata omnia. Just. Tune? Qua impulſus cauſa? Syc. Sic lubet.
Just. Quomodo igitur tu ſis vir bonus, ô parietum perfoſſor,
Si in iis, quae nihil ad te attinent, odium tibi concilias?
Syc. Annon ad me attinet de mea ipſius patria
Me bene mereri pro meis viribus, ô fatue?

Just.

tranno vſ. 437. *ὃ παῦσά ϑ' ἁνὴρ πρὸς πάντ' ἀκούειν; Anne ergo haec ex iſto audienda & toleranda ſunt?*

vſ. 905. Σκέπτομαι] Tunc ſe ſimulat mercatorem, cum milites conſcribuntur; nam mercatores erant immunes militia: ut docet Scholiaſtes ad hunc locum, & ad Eccleſ. vſ. 1022. Ubi adoleſcens, cum quovis pacto vellet declinare concubitum vetulae, quae eum jure quodam cogebat, inter alia dicit: *ἀλλ' ἰματιοῦ εἶτα σκέψομαι*, comparans concubitum illum cum militia.

vſ. 927. Πῶς ὃν διῴξαι] In Avibus, ubi Sycophanta exagitatur, iridem ut hic in Pluto, ille qui eum ad frugem redigere conatur, dicit vſ. 1433. *ἀλλ' ἴσθ' ἔτ' ἐν σὺ μὴ ϑέλοντα, σὺ δ' ὦν διῴξῃ δίκῃ χρὴ πειϑοῖ· ἐν σοὶ γὰρ ἐκεῖν' ὠκεῖα ὁ διῳκόμην.* Illud autem πῶς ὃν διῴξαι, ὁ πάντων; Euripides Brevius extulit: πῶσ' ἂν διῴξαιμι in Ulyſſe apud vſ. 357.

vſ. 928. Τί μαϑών] Talem hujus participii uſum ſaepe occurrere apud Comicum, & eſſe formulam exprobrantis imprudentiam ſive inſcitiam, monuit Biſetus ad Nubes vſ. 1507. qui & loca indicat omnia, praeter hunc in Pluto. Iſocrates in Trapeziitica: *καὶ τοὺς τί μαϑόντας, ἃ ἄνδρες δικασταί, πεποιηκότας ἀτιμίαν Σατύρῳ, τὸν μὲ διαλλαγῆναι; Sed quid nobis in mentem venit judices, ut juberemus reddi (ſyngraphum) Satyro, ſi non conciliati fuiſſemus?* Achanus Lapſit. 14. *τί γὰρ μαϑὼν ἐπεμίξω με; Cur me corrigis?* Vide ad Nubes vſ. 1507.

Ibid. Βέλτιον] Nemo putet propter hoc verbum, illud τί μαϑών accipiendum eſſe pro *quid edoctus*, quaſi altero interrogante *τί μαϑών*; *quam artem edoctus?* Sycophanta reſpondeat: *βέλτιον μανϑάνειν, volo diſcere.* Nam hoc pacto ſibi ipſi contradiceret infra vſ. 925.

vſ. 913. Κίνησας] Scholiaſtes: καλεῖται δὲ κοινῶς λάϑρᾳ. Gloſſae: *Λάϑρᾳ, Latus, Pulica, Gatia, Ατέκα.* Idem Scholiaſtes dicit in Proverbium abiiſſe, ut κίνησον dicatur de homine *ſtulto*. Comicus in Pace vſ. 1067. *πρὶν κίνησαι πρώτιστα.* ubi Scholiaſtes aliud proverbium de eodem ave commemorat.

ΔΙΚ. Εὐεργετῆν ἂν ὅστι τ' πολυπραγμονεῖν;
ΣΥΚ. Τὸ μὲ ἂν βοηθεῖν τοῖς νόμοις τοῖς κειμένοις,
Καὶ μὴ 'πιτρέπειν πότ', ἰὼ" πε ἐξαμαρτάνη.
ΔΙΚ. Οὐκῦν δικαστὰς ἐξεπίτηδες ἡ πόλις
Ἄρχειν καθίσησιν. ΣΥΚ. Κατηγορεῖ δὲ πίς;
ΔΙΚ. Ὁ βυλόμενος. ΣΥΚ. Οὐκῦν ἐκεῖνός εἰμ' ἐγώ.
Ὥστ' εἰς ἔμ' ἥκει ἡ πόλεως τὰ πράγματα.
ΔΙΚ. Νὴ Δία, πατρόν γ' ἄρα τοῦτόν ἔχῃ.
Ἐκεῖνο δ' ἐ βύλοι' ἂν, ἡσυχίαν ἔχων
Ζῆν ἀργός; ΣΥΚ. Ἀλλὰ τοῦτόν βίον λέγεις,
Εἰ μὴ φαυλίταν ζῶντελῆ πε τῶ βίῳ.
ΔΙΚ. Οὐδ' ἂν μεταμάθοις; ΣΥΚ. Οὐδ' ἂν, εἰ δοίης γέ μοι.
Τὸν πλοῦτον αὐτόν, ἢ τὸ Βάττε σίλφιον.
ΔΙΚ. Καταθοῦ ταχέως θοιμάτιον. ΚΑΡ. Οὗτος, σοὶ λέγω.
ΔΙΚ. Ἔπειθ' ὑπόλυσαι. ΚΑΡ. Πάνυ ταῦτα σοὶ λέγω.
ΣΥΚ. Καὶ μὴν τοῦτ' ἐστὶν τοῦς ἔμ' ὑμῶν εὐθαδί
Ὁ βυλόμενος. ΚΑΡ. Οὐκοῦν ἐκεῖνος εἰμ' ἐγώ.
ΣΥΚ. Οἴμοι πάλαι, ἀποδύομαί μεθ' ἡμέραν.
ΚΑΡ. Σὺ γὰς ἀξιοῖς τἀλλότρια πράττειν ἐθέλειν.
ΣΥΚ. Ὁρᾷς, ἃ πωεῖς; ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΚΑΡ. Ἀλλ' οἴχῃ φθύγων ὃν ἦλθε μάρτυρα.
ΣΥΚ. Οἴ μοι, τοῦειλήμμαι μόνος. ΚΑΡ. Νεωὶ βοᾷς;
ΣΥΚ. Οἴ μοι μάλ' αὖθις. ΚΑΡ. Δὸς σύ μοι τὸ τεῦθίον,
Ἵν' ἀμφίεσα τὸν συκοφάντην τυτοί.
ΔΙΚ. Μὴ δῆθ', ἱερὸν γάς ὅστι τ' Πλούτε πάλαι.
ΚΑΡ. Ἔπειτα τῦ χάλλιον ἀκαθόκει;
Ἢ τοῦτ' ἐκεῖνο πάνυ ἀνδρα ἡ τοιχωρύχον;
Πλοῦτον δὲ κοσμεῖν ἱματίοις σεμνοῖς πρέπει.
ΔΙΚ. Τοῖς δ' ἐμβαδίοις τί χρήσεταί πε; εἰπέ μοι.
ΚΑΡ. Καὶ ταῦτα τοῦς τὸ μέτωπον αὐτίκα δὴ μάλα,
Ὥσπερ κοπίῳ τοῦσπατηλθίσω τυπεῖ.
ΣΥΚ. Ἀπειμ' γιώσκω γὰς ἥττων ἂν πολὺ

Ὑμῶν.

vſ. 915. Βιοβεῖν τοῖς νόμοις] Euripides in Hecuba vſ. 832. ἰσθλὸ γὰς ἀνδρὶ τῷ δίκαι ὑπηρετεῖν, καὶ τοῖς κακοῖς δεῖ πανταχῦ κακὸν εἶν. *Boni enim viri eſt juſtitiæ inſervire & malos punire ubique & ſemper.*

vſ. 924. Διαπρίσᾳ] In Avibus vſ. 156. (βίῳ) ἐν ἄχαρι τοῖς τὸν πρίζοντ. ubi vide notata.

vſ. 925. Οὐδ' ἂν εἰ δοίης γέ μοι] Similiter in Nubibus vſ. 108. ἐν ἂν μὰ Δία δοίης γέ μοι τὰς φρενοῦς, εἰ δοίης γέ μοι τὰς φρενοῦς, ἐς τριῶ διαζύγας. Et in Acharnenſibus vſ. 965. ἐν ἂν μὰ Δί' εἰ δοίης γέ μοι τὸν ἀσκόν.

vſ. 926. Βάττε σίλφιον] Non minimam partem felicitatis Cyrenæorum, quos Battus condiderat, faciebat ſilphii proventus, quod longe lateque exportabatur ob uſum præſtantem in culina & medicina.

vſ. 927. Καταθοῦ] Non ſatis apparet, cur Sycophantam veſte ſpolient, eumque vſ. 936. pallio illo quod *vir juſtus* volebat Pluto dedicare, veſtiant; nam ipſe Sycophanta videtur male veſtitus fuiſſe cum lacero pallio,

JUST. Eſtne, aliena curare, bene mereri de patria?
SYC. Legibus ſane ſuccurrere, quae poſitae fuerint,
Et non permittere ſi quis peccet, *bene mereri eſt.*
JUST. Ergo fruſtra judices civitas
Conſtituit, qui *his* praeſint. SYC. Quis autem accuſat?
JUST. Qui vult. SYC. Atqui is ego ſum.
Proinde in me recidunt civitatis negotia.
JUST. Improbum ergo certe praeſidem habet.
Illud autem nonne cuperes, *nempe* tranquillitate perfruens
In otio vivere. SYC. At tu oviculae vitam *mihi* narras,
Si nullum erit ſtudium, in quo aetatem teras.
JUST. Neque *ergo* dediſceres haec? SYC. Non, ſi mihi dares
Plutum ipſum, & Batti ſilphium.
JUST. Depone ocyus veſtem. CAR. Heus tu, tibi dicit.
JUST. Deinde calceos exue. CAR. Haec omnia tibi dicit.
SYC. Accedat ſane aliquis veſtrum huc ad me,
Quicumque volet. CAR. Atqui is ſum ego.
SYC. Hei miſer interdiu veſtibus ſpolior.
CAR. Tu enim vis, aliena negotia curans, cibum habere.
SYC. Viden' quid agas? hujus rei ego teſtem conſtituo.
CAR. Sed abiit fugiens quem adduxiſti teſtem.
SYC. Vae mihi, circumdatus ſum ab his ſolus. CAR. Nunc clamitas?
SYC. Vae iterum mihi. CAR. Da tu mihi penulam,
Ut amiciam Sycophantam huncce.
JUST. Minime vero, nam Pluto eſt conſecrata dudum.
CAR. Ubinam ergo melius dedicabitur,
Quam ſi homini nequam & parietum perfoſſori injiciatur?
Nam Plutum ornari decet honeſtis veſtimentis.
JUST. Calceis autem iſtis quid faciemus? dic mihi,
CAR. Et iſtos ad frontem jamjam,
Tanquam ad oleaſtrum, clavis affigam huic.
SYC. Abibo; nam video me multo inferiorem eſſe

Vo-

lio, adeo ut frigeret etiam, ut patet ex vſ. 897. niſi forte multo pejus fuit *viri juſti* pallium, quod antea geſtaverat.

vſ. 930. Οὔκουν ἐκεῖσε] Repetit acerbe verba Sycophantae ex vſ. 919.

vſ. 931. Μὴ δῆτα] Demoſthenes in Stephanum Orat. I. μὴ δῆτα εἰ σὺ σώσεις τοὺς ἐν τέλει γ' οὐ δαναῖός ἐστ' ἀνήρ. *Interdiu ei tu medeſtur; noctu autem ſolere committi merito lucubr.* Exaggerat Sycophanta facinus eorum; nam alii κακοῦργοι noctu graſſantur; iſti autem non verentur eum interdiu ſpoliare.

vſ. 934. Ὅτι δῆτα μάστιγος] Vide ſupra vſ. 892.

vſ. 941. Κοσμεῖν ἱματίοις] Aeſchylus Eumenidibus vſ. 55. τοῖς δὲ σφαγαῖς ἔστι πῶς θεῶν ἐγκόσμια φίλοις δικεῖν, ἢ τοῖς ἀνδρώποις σίγας. *Ornatuque (Furiarum) talis eſt, qualis nec ad Deorum imagines recte inferatur, nec in aedes hominum.* Id eſt, *turpiſſimus.* In Agamemnone vſ. 93. Θεοὺς τοι τοῖσδε τιμαλφεῖν χρεών· *quippe deos oportet hiſce honorare.*

Ὑμῶν· ἐὰν δὲ σύζυγον λάβω πικὰ
Καὶ σύκινον, τὸ ἰσχυρὸν τῶν θεῶν
Ἐγὼ ποιήσω τὴμέραν δῆτα δίκιλν,
Ὅλ καταλύσ᾽ ἀξιφανῶς εἰς ὢν μόνος.
Τὴν δημοκρατίαν, ἥτις τὸ βιλίν πιθὰν,
Τὴν τῶν πολιτῶν, ἥτις τὰ ἐκκλησίαν.
ΔΙΚ. Καὶ μὴν ἐπειδὴ τὸ πανοπλίαν τὸ ἐμὸν
Ἔχων βαδίζεις, εἰς τὸ βαλανεῖον πρέχε·
Ἔπειτ᾽ ἐκεῖ κορυφαῖος ἐγκώς, θέρε.
Κἀγὼ γὰρ εἶχον τὰ φασιν ταύτην ποτέ.
ΚΑΡ. Ἀλλ᾽ ὁ βαλανεὺς ἔλξ᾽ θύραζ᾽ αὐτὸν, λαβὼν
Τῶν ἐρχιπέδων· ἰδὼν γὰρ αὐτὸν, γνάσ᾽
Ὅτ᾽ ἦν᾽ ἐκεῖνος ὃ πατρῷ κόμμαι᾽.
Νὴ δ᾽ εἰσίωμεν, ἵνα προσθύξῃ τὸ θεῖν.

ACTUS QUARTI

ΓΡΑΥΣ, ΧΟΡΟΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἆρ᾽, ὦ φίλοι γέροντες, ὀπὶ τὰ οἰκίαν
Ἀφ᾽γμεθ᾽ ὅπως ὃ νέος τύτῳ θεῷ,
Ἢ τὸ ὄδε τοπαρέπαμεν ἡμερτήχαμεν;
ΧΟΡ. Ἀλλ᾽ ἴσθ᾽ ἐπ᾽ αὐτὰς τὰς θύρας ἀφιγμένη.
Ὦ μειρακίσκε· πιυθάνῃ γὰρ ὠρικῶς.
ΓΡ. Φέρε νυῦ ἐγὼ τὸ ἔνδοθι καλέσω πικά;
ΧΡ. Μὴ δῆτ᾽, ἐγὼ γὰρ αὐτὸς ἐξελήλυθα.
Ἀλλ᾽ ὅμ μάλις᾽ ἐλήλυθας, λέγειν ἐχρῆν.
ΓΡ. Πέπυσθε δεινὰ γ᾽ ὦ δέσποτ᾽, ὦ φίλτατε.

Ἆρ᾽

vſ. 946. Σύζυγον] Sic Oreſtes Pyladis dicitur σύζυγος in Iphigenia Taurica apud Eurip. vſ. 281. τὸ συζυγὲς δὲ τοῦ ξένου τί τόνδε; *Illius autem, qui erat ſocius hujus hoſpitis, nomen quod erat?*

vſ. 947. Δῶσιν] Intelligit Sycophantam qualis ipſe eſt: alludit autem ad etymologiam: nam vox συκοφάντης componitur ex σῦκον & φαίνω, *oſtendo ficus*, nempe illas quae exportantur ex Attica; ſive, defero illos, qui fices exportant, apud magiſtratum. Sic in Veſpis vſ. 145. κἄστιν ξένῳ συκίνη; ubi vide Notam. aliquando alludit ad vocem φαίνω· ut in Acharn. vſ. 726. μὴν᾽ ἄλλος ἐστὶ φασιανὸς ἐν᾽ ἀγορᾷ. & alibi. & in Avibus vſ. 1693. ἴσθ᾽ ἀλλ᾽ ὦ φασιανὲ πρὸς τῷ πολεμάρχῳ &c.

vſ. 949. Κατειλ[ε] πιπραυὸς] *Democratiam deſtruit palam.* Sic fere chorus in Veſpis vſ. 461. ἄτα δὴ τὰ αὐτὰ δῆτα τοῖς πλουσίοις, ὑπόπτας ὡς λαβὼν γ᾽ ἐκαίνου ὑπόπτα μι, εἰ σύζυξ —— τὸ νόμον ἀμῶς διαφθείρειε, ὧν ἰδιώτου πέρι, ἤτοι τὸν ἴχνος σημήνειν, ἤτοι λέγειν ὑπεμένειν· αὐτὸς δ᾽ἔχων μόνος. Statim autem ſi quis potentiorum aliquid novi moliretur, ſuſpectum habebant affectatae tyrannidis: ὡς ἀναιρεῖ ἡμῶν τυραννίς ἐστ καὶ ζητοῦσιν in Veſpis vſ. 485.

vſ. 953. Εἰς τὸ βαλανεῖον] Superius vſ. 335. dicebat Paupertatem dare ſolere φῶλας εἰς βαλανεῖα, quis illuc ſoleant confugere pauperes hyeme: hic eodem ablegat Sycophantam jam pauperem. Alciphron Epiſt. 23. ἀπεμων

Vobis; ſi vero ſocium mihi adſcivero aliquem
Quamvis ſiculneum, potens iſte Deus
Ut mihi poenas det, ego efficiam hodie,
Quandoquidem dirimit (tollit) manifeſte ſolus & unus
Populare imperium, nec impetrato prius conſenſu ſenatus,
Civium, aut plebis ipſius.
JUST. *Tu* vero quoniam armaturam meam
Habens incedis, *age* in balneum curre;
Deinde ibi primam ſtationem occupans te calefacias:
Nam eandem & ego olim tenui.
CAR. Sed balneator protrahet eum foras prehenſum
Teſticulis; nam ubi eum viderit, animadvertet
Ipſum eſſe ex ſequioris notae hominibus.
At nos ingrediamur, ut adores Deum.

SCENA QUARTA.

ANUS, CHORUS, CHREMYLUS.

AN. Anne, optimi Senes, ad domum
Novi iſtius Dei vere pervenimus,
Aut tota via aberravimus?
CH. At ſcito ad ipſum te perveniſſe oſtium,
Adoleſcentula; nam opportune ſciſcitaris.
AN. Age nunc, egone ipſa e domo aliquem evocem foras?
CHR. Ne faxis, ego enim ipſe egreſſus ſum.
Sed quam ob rem maxime veneris, dicendum erat.
AN. Perpetior gravia & nefaria, ô amice,

Nam

μὰν ἰσὶ τὸ —— βαλανεῖον —— ἰδεῖσαν.

vſ. 956. Ἐλξ[ ] In Equitibus vſ. 768. καὶ τῇ κεφάλῃ ἢ ἐκχεῖσθαι ἰκμάσιον ἐπ Κερκυραίων. In Avibus vſ. 443. μὰν' ἐκχίτα' ἰκμάσι, μὰν' ὀσφύσιν. Sed & alibi ſaepe inclementer tractantur apud noſtrum teſtes.

vſ. 960. Ἆρ' ὦ φίλε] Ita ſolent percontari locorum ignari, cum aedes alicuius quaerunt: Sophocles in Electra vſ. 1104. ἆρ', ὦ γυναῖκες, ἐρῶτ' εἰσπεύσομεν, ἢ δεῖ δ' ἀδικήσειν δῆτα χρῄζουσι; *Num, ô mulieres, recte audiemus, & recta imus via qua debemus?* Idem in Oedipo Tyranno vſ. 934. ἆρ' ἂν παρ' ὑμᾶς, ὦ ξένοι, μεθεῖμ' ἵνα τὰ τυφλοῦ δόματ' ἐκεῖ Οἰδίπου; *Poſſemne a vobis, optimi hoſpites, reſſire, ubi ſat aedes Oedipi regit.* Vide noſtrum infra vſ. 1172.

vſ. 965. Ἀλλ' ἐᾷς] Ut in Ranis vſ. 434. ἀλλ' ἐᾷ θ' ἵν' αὐτὸν τὸν θύρᾱν ἀφῑγμένον.

vſ. 964. Ὥρᾳσε] Vel *lepide, decore, ſcite*, ut juvenculam decet ſcilicet, nam haec anus non volebat videri vetula, verum ὥρᾳ μειρακίσκη. amabat enim, ἵνα καὶ ὡραίᾳ φλυαρήσῃ, ut cum Alciphrone dicam ex Epiſt. 13. Sic in Acharnen. vſ. 271. ὥρᾳ ὑπερέβης· vel ὑπηκόῳς *opportune*. In Electra Sophoclis loco paullo ante citato reſponderur: τά θ' ἥκει, ὦ ξέν', αὐτὸς ἵκανος κυρεῖς· *haec ſunt aedes, hoſpes, ipſe recte conjeciſti.* Ibidem vſ. 1108. ἀλλ' οὐχ ἱκάνεις· *ſed recte, veriſſi.*

Ἀφ' ἧς γὰρ ὁ θεὸς ὅτῳ ἤρξατο βλίπειν,
Ἀξίωτον εἶναί μοι πεποίηκε τὸ βίου.
ΧΡ. Τί δ' ἐστίν; ἦπου σὺ συκοφάντεια
Ἐν ταῖς γυναιξὶν ἦσθα; ΓΡ. Μὰ Δί' ἐγὼ μὲν οὔ.
ΧΡ. Ἀλλ' ἢ λαχοῦσ' ἔπιπτες ἐν τῷ γράμματι;
ΓΡ. Σκώπτεις. ἐγὼ δὲ καταλέκτισμαι δειλάκρα.
ΧΡ. Οὔκουν ἐρεῖς ἀύσασα τὸ κισμὸν πίπτα;
ΓΡ. Ἀκουέ νυν. Ἦν μοί τι μειράκιον φίλον,
Πενιχρὸν μέν, ἄλλως δ' εὐτραφέστατον ἢ καλόν,
Καὶ ζηλοῦν· εἰ γάρ τι δεηθείην ἐγώ,
Ἅπαντ' ἐποίει κοσμίως μοι ἢ χαλῶς·
Ἐγὼ δ' ἐκείνῳ παίζα ταῦθ' ὑπηρέτει.
ΧΡ. Τί δ' ἦν, ὦ, π σε μάλιστ' ἐδεῖθ' ἑκάστοτε;
ΓΡ. Οὐ πολλά· ἢ γὰρ ἐκνομίως μ' ἠρώτα·
Ἀλλ' ἐρυθρὰ δραχμὰς ἀν' ἤτησ' εἴκοσι
Εἰς ἱμάτιόν γ'· ὀκλὼ δ' ἂν εἰς ὑποδήματα.
Καὶ παῖς ἀδελφαῖς ἀγοράσας χιτώνιον
Ἐκάλεσεν ἄν, τῇ μητρί τε θοιμάτιδιον·
Πυρῶν τ' ἂν ἐδεήθη μεδίμνων πεντάρων.
ΧΡ. Οὐ πολλὰ τοίνυν, μὰ τὸν Ἀπόλλω, ταῦτά γε
Εἴρηκας· ἀλλὰ δῆλον, εἰ σ' ἠρώτα·
ΓΡ. Καὶ ταῦτα τοίνυν οὐκ ἔτεκεν μισητίας
Αἰτεῖν μ' ἔφασκεν, ἀλλὰ φιλίας ἕνεκα,
Ἵνα τὠμὲν ἱμάτιον φορῶ, μεμῆτό μου.
ΧΡ. Λέγεις ἐρῶντ' ἄνθρωπον ἐκνομώταται.
ΓΡ. Ἀλλ' οὐκ νυνί γ' ὁ βδελυρὸς τὸν νῦν ἔχει
Τὸν αὐτόν· ἀλλὰ πολὺ μεθέστηκεν πάνυ.

Ἐμοὶ

vſ. 970. Ἀξίωτον] Aeſchines de Falſa Legatione: ἀξίωτον εἶναί μοι τὸ βίον γεγένηται. Gorgias Orat. Palamedis: πῶς ἂν ἀξίωτός ἐστι ὁ βίος μοι πεφάνθαι ταῦτα; quomodo mihi vita fuiſſet expetenda hoc facto? Antipho: ἀξίωτον τὸ πατρώιον τοῦ βίου διάγειν (quod idem eſt quod in Oedipo Coloneo vſ. 1638. ἧκιστα γὰρ ἂν μέλλων βιοῦν ὁ βίοτός. de qua phraſi ſupra vſ. 197.) Aliquando in neutro genere: Euripides Ione: εἰ μὴ γάρ ἦσθ' μ' ἔτεκες, ἦσθα, πάτερ, ἀξίωτον ἐμοί· Nihil enim invenium, quae me pepererit, pater, infuavis vita mihi erit. Idem in Hercule F. vſ. 1237. ἀναπτύξω δὲ σοι, ἀξίωτον ἦσθ' ὦν τι καὶ τάπειθεν ἐν· explicabo autem tibi, non vituperandum mihi usque nunc, neque antea fuiſſe. Ariſtides Panathenaico: ἐξ ἀξίωτου ἐν ἀπιθάνου· quaſi vidit vita expetenda non ſit. Utuntur & voce βιώσιμον. Sophocles Electra vſ. 572. τί γὰρ μένω μιν τ' ἀξ' ἔτι βιώσιμον; cum enim vita mihi expetenda ſine hac? Euripides in Heraclidis vſ. 606. χρεσμοῦ τε μὴ πειστοῦσ', ἃ βιώσιμον· Et oraculo non perſidio, non potuiſſemus vivere.

vſ. 973. Ἐν τῷ γράμματι] Alludit ad ſortitionem judicum, qui ut ſors ferebat, in illo vel illo dicaſterio judicia exercebant: diſtinguebantur autem dicaſteria inſcriptionibus certarum literarum, unde ὁ τῷ γράμματι idem eſt quod ὁ τῷ δικαστηρίῳ· & videbatur dicturus eſſe ἰδιάζει, ſed ex inopinato dixit ἔπιπτε, ut mulierum bibacitatem perſtringeret; nam τὸ φιλόπινον virorum eſt. In Lyſiſtrata ubi mulieres apud craterem vini conjurant, una earum vult bibendo prima jurare, ſed altera non ſinit, niſi prius ſortiatur vſ. 208. μὰ τὸν Ἀφροδίτην οὔ, ἐὰν γε μὴ λάχω. Ut autem hic ὁ τῷ γράμματι πίνειν, ita in Eccleſ. vſ. 681. ὁ τῷ γράμματι διώκειν. Vide ſupra vſ. 277.

vſ. 974. Καταλέκτισμαι] Verbum κνίζω apud Graecos, & apud Romanos verbum uro, de molestiis quas amor ſecum fert ſaepe accipitur. Amor ipſe urere dicitur: Virg. Eccl. 2. me tamen urit amor. Herodotus Lib. VI. Τὸν δὲ Ἀρίστωνα ἐνίκησε ἄνθρ τ γυναικὸς ταύτης ὁ ἔρως, Ariſtonem autem vehebat amor hujus mulieris. Etiam illi qui amantur, ſi amantibus aegre faciant, urere eos dicuntur; Terent. Eunucho: Scin', ſi quando ille meretrix

Nam ex quo Deus iſte coepit videre,
Non vitalem reddidit meam vitam.
CHR. Et quid eſt? Num tu etiam Sycophantria
Inter mulieres fuiſti? AN. Haud ego certe.
CHR. At nec bibiſti in illa litera, quae tibi ſortito obtigerat,
AN. Irrides. Ego vero perii, ita uror miſera.
CHR. Annon itaque perges dicere quid te tam male urat?
AN. Auſculta: Erat mihi adoleſcentulus quem amabam,
Pauperculus quidem, ſed vultu venuſto & modeſto,
Probus item; nam ſi qua re mihi forte opus eſſet,
Omnia faciebat mihi decenter & pulchre;
Ego vero viciſſim inſerviebam ei in hiſce omnibus.
CHR. Quid autem erat, quod à te peteret maxime?
AN. Non multa *erant*; (etenim me impendio reverebatur,)
Sed *tantum* viginti drachmas petebat quandoque,
Pro veſte emenda: octo autem pro calceis.
Et tunicam ſororibus emere
Me jubebat, matrique pallam.
Praeterea opus ei erat quatuor modiis tritici.
CHR. Non multa ſane, ita me Apollo amet, iſta ſunt,
Quae commemoraſti; ſed apparet, illum te reveritum eſſe.
AN. Atque haec non propter avaritiam
Petere ſe à me dicebat, verum amicitiae cauſa,
Ut meam geſtans veſtem, mei recordetur.
CHR. Narras hominem ſupra modum tui amantem.
AN. Sed nunc ſceleſtus ille non habet animum in me
Eundem, verum prorſus eſt immutatus.

Cum

rem Phaedriae facit, aut ſi laudat, te ut male urat. Alciphron Epiſt. 37. εἰ δὲ κἀμοὶ πρὸ ἑταίρου ἐκαλεῖτο. *Si nimirum illum aliquando urere volverit.* Hinc, ſicut *urida*, quae latine *ortica* dicitur, à κνίζω deſcendit, ita *ortica* ab *uro*. Vide & Notam ſequentem.

vſ. 975. ΚΝΙΣΜΟΣ] Alciphron Epiſt. 29. quae eſt Glycerae ad Bacchidem. ἄλλως τε καὶ μοι κνισμός τις περὶ αὐτὸν ἢ διαφορά γίγνεται. *Praecipue ſi mihi contra illum aliqua injuria aut inimicitia orta fuerit.* Baſilius κνισμὸν dixit Epiſt. 9. οἱ πρὸς τὰ ἥδιστα ἐχόντες, ὡς τὰς φιλοσόφους ἴσως, οὐδ' ὅλως αὐτὰς τὰς ἁπλᾶς, ὅτ' ἂν ἀνθ' ὑφάντου, δυσμαίνουσι· καὶ τῶν ἄκρων ἅπτονται τοῖς μὲν χείλεσι, τὰ δὲ ὀδοντίζουσι· ἔστι καθάπερ ἰσχνὸν τὸ κνισμὸν τοῖς ἐμπείροις, τὰς λαγόνας ἐπιπνεῖ ἀνθεῖν ἢ οὐσίᾳ τῶν ἀνθῶν πραγόντων, πρὸς μείζονα πόθον τοῖς ἀκλινέσι πάντως τῶν ἐρωτομένων ὑπερεθίζουσα. *Qui ſtudent roſae, ut aequum eſt elegantes homines, illi nec ipſi ſpinis, in quibus illa flos naſcitur, offendantur; & quidvi quendam dicentem tale quid de illis, jure forte aut etiam ſerio: Nimirum, quaſi moleſtias quaedam ſuas amor ſecum ferat amatoribus, tenues illas ſpinas naturam roſae addidiſſe, ad majus deſiderium, inacceſſis illis ſtimulis, carpentes irritantem.*

vſ. 982. ΕΚΠΕΜΨΕΙΣ] Huc reſpicit vſ. 993. & vſ. 989.

vſ. 983. ΔΕΚΑΧΜΑΣ ΟΙΣΤΟΥ] Huc reſpicit vſ. 1021.

vſ. 984. ΤΜΗΔΙΜΝΑΙΑ] Huc reſpicit vſ. 1013.

vſ. 990. ΜΙΣΘΙΑΣ] In Avibus vſ. 1618. μισθίαν ἀναπεζόμενοι καὶ τοῦτο. *ad abundantiam*, ſive *abunde, exigemus hoc etiam.* Ubi Scholia: μισθίαν δὲ οἱ περὶ Ἀριστοφάνη τὸν εἰς τὰ ἀσύνδετα ἀκροατὰς —— ἐξηγοῦνται· μισθὸν μὲν τοῖς γεωμέτραις ἴσον, ἀπλοῦν, ἃ πᾶς τὸν ἰσοσκελῆ. *Ariſtophanes Grammaticus* μισθίαν *dicit eſſe incontinentiam circa res venereas; ſed forte generalius inexplebilitatem ſive inſatiabilitatem ſignificat: quod hoc loco etiam apparet.* Heſychius: μισθὸς, μισθὸς ἄξιος, ἀπλοῦς· —— *odio dignus, inexplebilis.* Hinc μισθὴ γυνὴ, *inſatiabilis libidinis mulier.*

vſ. 993. ΕΚΠΕΜΠΤΑΙΑ] Supra vſ. 982.

Ἐμοῦ γὰρ αὐτῷ τὴ πλακοῦντα τυτοὶ,
Καὶ τἄλλα ταὶπὶ τ' πίνακ' τεχνήματα
Ἐπόνα πεμφάσης, ὑπεπτύσης θ', ὅλη
Εἰς ἑσπέραι ἤξοιμι. ΧΡ. Τί σ' ἔδρασ', εἰπέ μοι.
ΓΡ. Ἀμπτά τε ταρσόπεμψεν ἡμῖν τυτοὶ,
Ἐφ' ὥτ' ἐκεῖσε μηδέποτέ μ' ἐλθεῖν ἔλι·
Καὶ ταρὸς ὅπ' τύτοις εἶπεν ἀποπέμπων, ὅλη
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΧΡ. Δῆλον, ὅλη τὺς πρόπυς πς ὑ μοχθηρὸς ἦν.
Ἐπιζα πλυτᾶν, οὐκ εἰθ' ἥδεθ' φακῆ·
Πρωτῆ δ' ὑχὶ τ πιπίας ἅπαντα κατπάθιεν.
ΓΡ. Καὶ μὴν πρωτῆ γ' ὀσημέραι, νὴ τὸ θεὰ,
Ἐπὶ τὼ θύρα ἐβάδιζεν αἰεὶ τὼ ἐμήν.
ΧΡ. Ἐπ' ἐκφορήν. ΓΡ. Μὰ Δῖ', ἀλλὰ τ φωνῆς μόνον
Ἐρᾶν ἀκῆσαι. ΧΡ. Τῆ λαβεῖν μ' ἦν χάριν.
ΓΡ. Καὶ νὴ Δῖ, εἰ λυπυμβόλω γ' αἴσθοιτό με,
Νιτάιοι ἀν ᾗ Βάπον ὑπεκκείζετο.
ΧΡ. Ἔπειτ' ἴσως ἥτησεν ἄν σ' ὑποδήματα.
ΓΡ. Μυρικίοις δὲ τοῖς μεγάλοις ὀχυμβόλω
Ἐπὶ τ ἀμάξης, ὅλη πρωτέβλεψεν μέ πς,
Ἐτυπτόμην ἀφ' τῦ ὅλην τ ἡμέραν.
Οὕτω σφόδρα ζηλότυπ' ὁ νεανίσκ' ἦν.
ΧΡ. Μόν' γὰρ ἥδεθ', ὡς ἔοικεν, ἰαθίων.
ΓΡ. Καὶ πάς γε χεῖρας παγκάλας ἔχειν μ' ἔφη.
ΧΡ. Ὁπόσ' πρωτεινοῖν γε δραχμὰς εἴκοσιν.
ΓΡ. Ὄζειν τε τ χρόας ἔφασκεν ἡδύ μοι.
ΧΡ. Εἰ θάσιον εἶχες, εἰκότως γε, νὴ Δία.
ΓΡ. Τὸ βλέμμα θ' ὡς ἔχοιμι μαλακὸν ᾗ καλόν.
ΧΡ. Οὐ σκαιὸς ὦ ἄνδρ' ἀπ' ἀλλ' ἠπίστατο
Γραὸς καταῤῥάπτειν τἀφόδια κατπαθίειν.
ΓΡ. Ταῦτ' ἦν ὁ θεὸς, ὦ φίλ' ἄνερ, οὐκ ἐῤῥῶς πιεῖ,
Φάσκων βοηθεῖν τοῖς ἀδικυμένοις ἀεί.

ΧΡ.

vs. 1001. Ἔπ' ὦτε] In Acharnenſibus vs. 722. ἀγανάκτει —— ἰέναι —— ἐπ' ὦτα πυκνὰ. *In foro verſari licet ad condendum.* In Theſmoph. vs. 1193. σπονδὰς ποιεῖσθαι πρὸς ἄνδρ' ἰατρὸν πάνυ, ἐπ' ὦτ' ἀκέσηι μηδὲν ὧν' ἰατρὸν μηδαμοῦ πανὸν τὸ λοιπόν. *Patientem mecum facere licet illa conditione, ut deinceps nullo in vos maledicta ex me audiatis.* & alibi. Phalaris Epiſt. 52. ἐγὼ πάλαι —— πρατῆρι ἑτοίμως εἶναι, ἐπ' ὦτι ζῶσι ἀνδρὶ —— πανσόμενον. *Ego omnia facere paratus ſum, ad ſervandum virum eum.* Vide infra, vs. 1142.

vs. 1003. Ἀλκιμοι] Proverbium hoc occurrit & apud Syneſium Epiſt. 80. De priſtina felicitate Mileſiorum Herodotus in Terpſichore: Καλὰ μὲν αὐτὰ χρῆσαι ἡ Μιλησίων αὐτὰ τὰ ἰωνικὰ μέλισσα δὸ τότε ἀκμάσαντα, καὶ δὴ καὶ ἐπ' ἰωνίας ἦν πρώτοισι. *Eodem illo tempore Mileſia cum quam maxime floreret, etiam Joniae erat intimum.* Alludit ad hoc proverbium in Veſpis vs. 1003. ὦ πάλαι ποθ' ὁποῖοι πανοῦσι μοι οἱ χοροὶ, ἄλκιμοι δ' οἱ μάχεσθε. Vide infra vs. 1076.

vs. 1009. Ἔπ' ἐκφορὴν] Vel ad efferenda bona tua; vel ad efferendam teipſam, ſi mortua forte fueris; nam annoſa cum es, mortua es vicina. In Eccleſ. ubi vetula inſidet

Cum enim placentam iſtam,
Caeteraque bellaria, quae lanci huic
Impoſita ſunt, miſiſſem, & ſubindicaſſem
Me ad veſperam venturam. CHR. Quid fecit? dic mihi.
AN. Placentulam iſtam nobis inſuper miſit,
Ne amplius illuc venirem.
Praeterea, dum iſta remittit mihi, *hoc diſterium addidit:*
Olim fuere fortes Mileſii.
CHR. Apparet, non malis moratum fuiſſe moribus.
Poſt ubi jam dives eſt factus, non amplius capitur lenticula:
Antehac autem prae inopia omnia devorabat.
CHR. Atqui antehac quotidie, ita mihi deae ambae faveant,
Ad oſtium meum accedebat.
CHR. Efferendi cauſa. AN. Non certe, ſed tantum vocis *meae*
Audiendae cupidus. CHR. Aliquid accipiendi gratia ſcilicet.
AN. Tum ſiquando me eſſe triſtem ſentiret,
Nitarion ſubinde & Bation vocitabat.
CHR. Poſtea fortaſſis petiit calceos.
AN. Magnis autem Cereris ſacris vectam
Curru, quia me *forte* quis adſpexiſſet,
Ob id vapulabam (*verberabar conviciis*) toto die.
Tanta aemulatio inceſſerat illi adoleſcentulo.
CHR. Nam libenter, uti videtur, comedebat ſolus.
AN. Quin & manus me perpulchras habere dicebat.
CHR. Cum ſcilicet porrigerent viginti drachmas.
AN. Cutisque meae odorem dicebat eſſe ſuavem.
CHR. Merito ſane, ſiquando nimirum vinum Thaſium infunderes.
AN. Oculosque me habere molles & pulchros.
CHR. Non inficetus erat homo: ſed ſciebat
Vetulae ſubantis viatica comedere.
AN. Haec itaque Deus iſte, ô amice, non recte facit,
Cum profiteatur ſe opem laturum ſemper iis, qui afficiuntur injuriis.

CHR.

iidem ut haec, pruriens, dicit ad adoleſcentulam: *dixit γαῦ ὡς σὶ πεύσεται ὕστερον· δεῦ' ἰμὶ*, haec reſpondet: *ἔκαν ἐν' ἀφορᾷς;*

vſ. 1005. Οὐκ ἐν' ἰδίᾳ φακῇ] Pherecrates apud Athenaeum Lib. IV. p. 139. *Μὰ μὶ φακῆς, μὰ τὰ Δί' ὁ γαῦ ἀλλ.μαι· ἐν γὰς τρόχῳ τις, τῦ στιμαῦ ἰξῇ κακὸν. Ne mihi lentem det, nam certe non delecter ea: ſi enim quis comedat, is ipſi olet male.*

vſ. 1012. Νιτάριον] Tanaquil Faber legendum putat ναρδάριον in Notis ad Lucretium, ut ſit blandimentum, quale eſt illud apud Plautum in Aſinaria: *Die igitur me anticulam, columbam* &c. Hac ratione pro Βάτιον etiam legi poſſet *φάττιον palumbulum.*

vſ. 1020. Δεσχμας] Ad vſ. 983.

vſ. 1022. Ἐνίχνις] Contractum ex ἰνίχνις.

vſ. 1025. Βαίμμα μελανὸν] Aeſchylus in Agamemnone vſ. 752. *μανθάνει δ' ἀμυδρὸν ὄμμάτων ἔλεγ@ Blandum oculorum telum.* Philetaerus Comicus apud Athenaeum XIII. *ὡς ταυτὶ, ὦ Ζεῦ, καὶ μελανὸν τὸ βλέμμ' ἰχῇ· O Jupiter quam lubricum & mollem adſectum habet!*

vſ. 1025. Καυχένας] Gloſſae: καυχᾶ *Pruris.* & καυχᾷ *Sanit.* Eaedem: *Subo*, ὑγιῶ. & *Subo*, καυχίζω.

ΧΡ. Τί γὰρ πιήσῃ, φέρ᾽ ἐγὼ παράξει.
ΓΡ. Ἀναγκάσαι δίκαιόν ἐστι, νὴ Δία,
Τὸν εὖ παθόντ᾽ ὑπ᾽ ἐμοῦ, πάλιν μ᾽ ἀντεὐποιεῖν·
Ἢ μηδ᾽ ὁπῶν δίκαιον ἀγαθὸν εἰς᾽ ἔχειν.
ΧΡ. Οὐκοῦν καθ᾽ ἑκάστῳ ἀποδίδω τ᾽ νύκτ᾽ σοι;
ΓΡ. Ἀλλ᾽ ὑδέποτέ με ζῶσαν ἀπολείψειν ἔφη.
ΧΡ. Ὀρθῶς γε. νυνὶ δέ γ᾽ οὐκ ἔτι ζῆν σ᾽ οἴεται.
ΓΡ. Ὑπὸ γὰρ γῆρως κατατέτηκ᾽, ὦ φίλτατε.
ΧΡ. Οὔκ· ἀλλὰ κατασέσηπας, ὡς γέ μοι δοκεῖς.
ΓΡ. Διὰ δακτυλίου μὲν οὖν ἐμέ γ᾽ ἂν διελκύσαις.
ΧΡ. Εἰ τυγχάνοι γ᾽ ὁ δακτύλιος ὢν τηλία.
ΓΡ. Καὶ μὴν τὸ μειράκιον τοδὶ φησὶ ἔχειν,
Οὗπερ πάλαι κατηγέρασα τυγχάνω.
Ἔοικε δ᾽ ὅτι κῶμον βαδίζειν. ΧΡ. Φαίνεται·
Σπέφανόν γέ τοι καὶ δᾷδ᾽ ἔχων πορεύεται.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΕΑΝΙΑΣ, ΓΡΑΤΣ, ΧΡΕΜΥΛΟΣ.

Ἀσπάζομαι. ΓΡ. Τί φησιν; ΝΕΑΝ. Ἀρχαία φίλη,
Πολιὰ γεγένησαι ταχύ γε, νὴ τὴν ὑγιείαν.
ΓΡ. Τάλαιν᾽ ἐγὼ τῆς ὕβρεως, ἧς ὑβείζομαι.
ΧΡ. Ἔοικε δι᾽ ἀκὴ πολλῆ χρόνῳ σ᾽ ἐωρακέναι.
ΓΡ. Ποίῳ χρόνῳ, παλαίταθ᾽, ὃς παρ᾽ ἐμοὶ χθὲς ἦν.
ΧΡ. Τηλίκον πέπιθε τοῖς πολλοῖς ἄρα·
Μεθύων γὰρ, ὡς ἔοικεν, ὀξύτερον βλέπει.

ΓΡ.

v. 1035. Κατατέτηκα] Euripides Electra v. 240. *Electra*: ἰκνοῦ ἰδοὺ μου πρῶτον ὡς ξηρὸν δέμας. *Oreſtes*: λύπης τὸ συντέτηκας. *Ego primum video quam aridum ſit meum corpus* —— *Dolore etiam contabuiſti.* Scholia ad Hecubam v. 434. κυρίως τὸ τήκεσθαι ἐπὶ χιόνος λέγεται, καὶ κηροῦ, καὶ τῶ καὶ ἐπὶ λύπης ἀναλίσκεσθαι· καὶ ὅτε τάττεται ἐπὶ τῶ κατατετῆχθαι ὑπὸ λύπης, καὶ διαλύεσθαι. *Proprie verbum τήκεσθαι de nive dicitur, & cera, illisque quae ſenſim conſumuntur: hinc tranſfertur ad illos qui moerore macerantur & tabeſcunt.*

v. 1038. Εἰ τυγχάνοι] Ita quidem omnes, ſed debebat potius εἰ τυγχάνει —

Ibid. Τηλία] Etymologus: Ἀφ᾽ ἧς τηλίαν λέγει τὸν περιβόλαιον τὸ κόσκινον. παρὰ τὸ θέω τὸ θάλλω τὸ θείνω καὶ κτείνω, τὸ θήσω. *Orus* τηλίαν *dicit circulum cribri. A verbo* θέω *quod ſignificat quatio, moveo, eſt verbum* θήσω. Gloſſae θήθω *cribro*, unde θηλία & Attice τηλία. ut θέμεθλον & τέμενος. Gloſſae: Τηλίαι *Incerticulae*. Sunt & aliae ſignificationes hujus vocis, ſed nulla huic loco magis apta. Dicit autem anus: *Ita ſum macie confecta, ut me per annulum trahere poſſet*: ſed alter videns eam ſatis adhuc craſſam, dicit *oportere annulum illum eſſe cribri circulum.*

v. 1042.

CHR. Quid igitur faciat, dic, & effectum dabitur.
AN. Aequum utique eſt, cogere eum,
Qui à me beneficia acceperit, ut mihi viciſſim benefaciat;
Aut nihil quicquam *meorum* bonorum *eum* habere juſtum eſt.
CHR. Annon igitur quavis nocte tibi reddidit?
AN. Imo dicebat ſe vivam me nunquam deſerturum.
CHR. Recte quidem, at nunc non amplius vivere te putat.
AN. Nam prae moerore liquefacta ſum, ô amiciſſime.
CHR. Non; ſed putrefacta es, ut mihi videris.
AN. Per annulum me trahere poſſes.
CHR. Siquidem is annulus eſſet cribri circulus.
AN. Quin adoleſcentulus ipſe accedit,
De quo dudum conqueror. (quem accuſo)
Videtur comiſſatum ire. CHR. Apparet:
Coronam ſiquidem geſtans & facem, incedit.

SCENA QUINTA.

Senarii Jambici.

JUVENIS, ANUS, CHREMYLUS.

JUV. Salvere jubeo. AN. Quid ait? JUV. Amica vetus,
Celeriter ſane incanuiſti, Coelum teſtificor.
AN. Miſera ego, quanta contumelia afficior.
CHR. A multo tempore te non videtur vidiſſe.
AN. Quanto tempore, miſer, qui heri apud me fuerit.
CHR. Ergo contra ei evenit atque *aliis* plerisque;
Ebrius enim, ut apparet, acutius cernit.

AN.

vſ. 1042. Στέφανον] Coronam & facem gerebant comiſſatum euntes. Antiphanes apud Athenaeum VI. ἐπὶ κῶμον, εἰ δοκεῖ, λάμπε, δᾴδα λαβὼν καὶ στεφάνους κἀνθίνους· comiſſatum, ſi videtur, eamus ad nunc fumi, non autem face fumta & corona. & unguentati incedebant; Apollodorus Comicus apud eundem VII. ἔρχεται — ἐπὶ κῶμον — στεφάνους ἔχοντας καὶ μύρον· *venit comiſſatum coronas habentes & unguentum* Synesius Epiſt. 32. ἰδὼν τὴν περιττὴν σκευὴν καὶ τὴν ἀγορᾶς ἐν στεφάνῳ καὶ μύρῳ, μυρόπωλα καὶ καπήλοις καὶ πάσῃ ἀκολασίᾳ ἰμπεπλεγμένην. *Videns ſcortatorem illum incedentem per forum coronatum & unguentatum, ebrium & comiſſantem & omnis flagitii plenum.*

vſ. 1046. Διὰ χρόνου] In Veſpis vſ. 1474. ὡς ἐπὶ δια πολλοῦ χρόνου. Aeſchylus in Perſis vſ. 743. φεῦ ταχεῖά γ' ἦλθε χρησμῶν πραξις — ἐγὼ δὲ τῷ διὰ μακροῦ χρόνου τὰ σ' οὐχὶ ἐκπεπλευσθέντα δέδια. *Heu celox venit oraculorum impletio — ego autem autumabam longo poſt tempore duo haec perfecturos.* διὰ χρόνου ſine adjectivo idem eſt. Lyſias de caede Eratoſthenis: ἀσμένη με ἐπανελθεῖν ἐποίησε διὰ χρόνου. *Inbenti animo me videns redeuntem longo poſt tempore.* Vid. infra vſ. 1056.

ΓΡ. Οὔκ· ἀλλ' ἀκόλαστός ἐστιν αἰεὶ τὰς πρόπους.
ΝΕΑΝ. Ὦ Ποντοπόσειδον, ὦ θεοὶ πρεσβυτικοί,
Ἐν τῷ πρεσπώπῳ τ' ῥυτίδων ὅσας ἔχει; ΓΡ. Ἄ, ἄ.
Τὴν δᾷδα μή μοι πρόσφερ'. ΧΡ. Εὖ μὰ τοί λέγει.
Ἐὰν γὰρ αὐτῷ εἰς μύτην σπινθὴρ λάβῃ,
Ὥσπερ παλαιὰν ἐρεσιάνιν καύσει.
ΝΕΑΝ. Βάλλ' ἀφ' ἡμῶν πρός με παῖσαι; ΓΡ. Ποῖ, πάλαι;
ΝΕΑΝ. Αὐτῇ λαβοῦσα κάρυα. ΓΡ. Παιδιὰν τίνα;
ΝΕΑΝ. Πόσους ἔχεις ὀδόντας; ΧΡ. Ἀλλὰ γιώσομαι
Κἀγώγ'. ἔχ' ἢ πρεῖς ἴσως, ἢ τέτταρας.
ΝΕΑΝ. Ἀπόπσον· ἵνα γ' ἡμῖν μόνον φορεῖ.
ΓΡ. Ταλάντατ' ἀνθρώπων, οὐχ ὑγιαίνει μοι δοκεῖς,
Πλανώμενα μετὰ σοῦ τοιούτοις ἀνθράσιν.
ΝΕΑΝ. Ὅταν μόν γ' ἀεί, εἴ τις ἐκπλώσει σε.
ΧΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ μὰ τὼ καπηλικῶς ἔχει·
Εἰ δ' ἐκπλώσει τοῦτο τὸ ψιμύθιον,
Ὀψὲ καταδήλα δ' ἔσεσθέ γε τὰ ῥάκη.
ΓΡ. Γέρων ἀνὴρ ὤν, οὐχ ὑγιαίνειν μοι δοκεῖς.
ΝΕΑΝ. Πειρᾷ μόν' ἴσως σε, ἢ τὸ πτύδιον
Ἐφάπτεταί σου, λανθάνειν δοκῶν ἐμέ.
ΓΡ. Μὰ τὴν Ἀφροδίτην, οὐκ ἐμοῦ γ', ὦ βδελυρὲ σύ.
ΧΡ. Μὰ τὸν Ἑκάτην ὑ δῆτα· μανούμην γ' ἄν.
Ἀλλ', ὦ νεανίσκ', οὐκ ἐῶ τὰ μέρακα
Μισεῖν σε παύτως. ΝΕΑΝ. Ἀλλ' ἐγωγ' ὑπερφιλῶ.
ΧΡ. Καὶ μὴν κατηγρεῖ γέ σου. ΝΕΑΝ. Τί κατηγρεῖ;
ΧΡ. Εἰπεῖν σ' ἰδεῖσθαι φησὶ, κἀ λέγειν, ὅτι
Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι.
ΝΕΑΝ. Ἐγὼ δὲ ταύτης ὑ μαχοῦμαί σοι. ΧΡ. Τὸ πί;
ΝΕΑΝ. Λοιχωμόμενον τὴν ἡλικίαν τὴν σὴν, ἐπεὶ

Οὐκ

vſ. 1052. Ἄ ἄ] Interjectio. Eurip. Alceſtide vſ. 28. ἄ ἄ τί δ' οὐ πρὸς μελάθρων; *Ah ah quid tu apud aedes haec facis?*

vſ. 1055. Ἐρεσιάνιν] Erat Ramus olivae ἐρίου, *lana*, unde & nomen accepit, compitus. Qualis erat ſupplicum ramus, quem praetendebant, ἱκετῶν ἱερὸν ἐλαίου, ut cum Aeſchylo dicam ex Supplicibus vſ. 22; vel ex Eumenidibus vſ. 43. ἐλαίᾳ κλάδον λευκῇ ἐριμμένον, ἀκρῶνι μαλλῷ· *Olivae ramus lana coronatus, albo villo.* Exponebatur autem Athenis pro foribus aedium, in memoriam veteris cujusdam Supplicationis publicae. Vide Scholiaſten ad hunc locum, & ad Equites vſ. 724. & Lexicographos Graecos, & quos auctores ad Heſychium citavit Schrevelius.

vſ. 1056. Διὰ χρόνου] Vid. vſ. 1046. In Lyſiſtrata vſ. 905. σὺ δ' ἀλλὰ κατακλίνεται μετ' ἐμοῦ διὰ χρόνου. In Veſpis vſ. 1251. ἵνα καὶ μεθυσθῶμεν διὰ χρόνου. & alibi. Euripides in Electra vſ. 504. μῶν τάμὰ διὰ χρόνου σ' ἀνίωσιν κακά; *Num mea mala longo poſt intervallo in memoriam tibi redierunt.*

Ibid. Πῶς τάλαντ';] Id quod vehementer cupiebat vetula, ſuſpicabatur etiam, adoleſcentem de ludo Venereo loqui; itaque dicit: *Ubinam ludes, an hic ante oculos hominum?* Ut in Lyſiſtrata vſ. 908. ὦ κατάγλαε' ὡς αὐτίκ' ἐν παιδὶ εἶ;

vſ. 1058. Πῶς ἔχοις ἰδεῖσθαι] Perverit ludum illum, qui dicitur *Par Impar*; nam non erat quaerendum *quot ſint*; ſed utrum *Par*, *an impar* numerus: praeterea nonillum interrogamus, qui nuces, aut tale quid aliud, manu tenet, ſcit enim; ſed ille nos interrogat. Quia vero edentulam anum vult ridere, ipſe interrogat. Quot illa habeat, non *nuces*, ſed *dentes*; ſciebat enim ipſam; nec

AN. Minime. Sed ſemper incompoſitis fuit moribus.
JUV. O rex maris Neptune, & Dii ſeniles,
Quantum rugarum in facie habet! AN. Ah ah!
Facem mihi ne admoveas. CHR. Recte ſane dicit;
Si enim ipſam vel unica ſcintilla comprehenderit,
Tanquam antiquum oleae ramum ipſam comburet;
JUV. Visne aliquantisper mecum ludere? AN. Ubi, miſer!
JUV. Iſthic, ſumtis nucibus. AN. Quemnam ludum?
JUV. Quot habes dentes? CHR. Sed cognoſcam
Ego etiam; habet enim tres fortaſſe aut quatuor.
JUV. Solve *nuces:* nam unicum tantum molarem geſtat.
AN. Homo miſerrime! non videris mihi eſſe ſanae mentis,
Qui labrum ex me facis coram tot viris.
JUV. Equidem tibi prodeſſet, ſi quis te lavaret.
CHR. Non ſane, quia nunc mangonice ſeſe habet;
Si vero abluatur iſta ceruſſa,
Videbis manifeſte faciei rugas.
AN. Cum ſis homo ſenex, inſanis, uti video.
JUV. Fortaſſe attentat te, & papillas
Contrectat tuas, exiſtimans haec ſe clam me facere.
AN. Haud meas quidem, non ſceleſte, ita me Venus amet.
CHR. Non ſane, ita mihi Hecate propitia ſit: nam utique inſanirem.
Verum tamen, o adoleſcens, non ſinam adoleſcentulam ut
Odio habeas iſtam. JUV. Ego vero etiam deperio.
CHR. Atqui te accuſat. JUV. Qua in re accuſat?
CHR. Ait te petulantem eſſe, & dicere,
Olim ſortes fuiſſe Mileſios.
JUV. Ego de hac tecum non contendam. CHR. Quid ita?
JUV. Reſpectu aetatis tuae, nam.

Nun-

met nunquam ſe daturam fuiſſe ludibrio ita, ut interrogaret: *Quot habes dentes?* Ut quae nec interrogata deinde vult reſpondere.

vſ. 1060. Ἀνάτιεσο] Qui interrogatus non divinaverit, ſolvit totidem nuces, quot ille manu tenebat, qui interrogaverat; cum ergo Chremylus non divinaverit, quot habeat dentes vetula, quae unum tantum habebat; unus dens Chremylo elidendus erit, ut ſolvere poſſit. Talis eſt ſal Atticus.

Ibid. Τέμοιτο] Pollux Lib. 19. ubi deſcribit Perſonas Comicas, dicit inter vetulas fuiſſe & τὸ σιαυρὸν γραῖδιον, *Domeſticam ſive umbraticam vetulam*; & ita deſcribit: τὸ δὲ σιαυρὸν γραῖδιον, σύριττε, ὡς ἐκεῖνο τὸ σιαγόνε ἐκατέρωθεν ἀνὰ δύο ἔχει γομφίους —— *ſima eſt, & in utraque maxilla binos habet dentes molares.* Nempe & hinc patet hanc Comoediam proxime accedere ad novam: de qua ibi Pollux agit.

vſ. 1062. Πλανᾷ] Ita me perfundis conviciis, quaſi eſſem labrum, in quo fullones veſtimenta ſordidata perfundunt aqua. Ita uſurpatur verbum πλύνειν ab Atticis. Vide in Acharn. vſ. 381.

vſ. 1064. Καταπύγων] Quia haec vetula erat ψιμυθιοκατακεκαλλωπισμένη, ut illa anus in Eccleſ. vſ. 875. *fucis oblita*; comparat illam cum *ſcenis*, ut Cicero loquitur, & *fallacibus mercibus* mangonum.

vſ. 1068. Πανά] Vide ſupra vſ. 150.

vſ. 1071. Μὰ τὸν Ἑκάτην] Quia vetula *incenſa* & minime *incenſibili* juraverat *per Venerem*; corrigit eam, & *per Hecaten* nocturnam Deam jurat.

vſ. 1076. Πάλαι ποτ'] Supra vſ. 1003.

Οὐκ ἄν ποτ' ἄλλῳ τῦτ' ἐπέτρεπεν ποιεῖν.
Νεῶ δ' ἅπαξ χαίρων συλλαβὼν τ μείρακα.
ΧΡ. Οἶδ' οἶδα τ νῦν· ἔχετ' ἀξιοῖς ἴσως
Εἶναι μετ' αὐτῆς. ΓΡ. Ὁ δ' ἐπιτρέψων ἐτί πῆς;
ΝΕΑΝ. Οὐκ ἂν ἀφελεχθείη διεσπεκλωμένη
Ὑπὸ μυείων ἐπῶν γε χιλίων.
ΧΡ. Ὅμως δ', ἐπειδὴ χ τ οἶσιν ἠξίως
Πίνειν, σωτικποτεῖ ἐτί σοι χ τ τρύγα.
ΝΕΑΝ. Ἀλλ' ἔστι κομιδῆ τρυξ παλαιὰ χ σαπρά.
ΧΡ. Οὐκοῦν τρύγιππ@ ταῦτα παῖ' ἰάσεῖ).
ΝΕΑΝ. Ἀλλ' εἶσιθ' εἶσω· τῷ θεῷ χ βλόμεθα
Ἐλθὼν ἀναθεῖναι τὰς τεφάνας τήνδ', ἃς ἔχω.
ΓΡ. Ἐγὼ δέ γ' αὐτῷ χ φέρσαι π βλόμαι.
ΝΕΑΝ. Ἐγὼ δέ γ' οὐκ ἔστιμι. ΧΡ. Θάρρει, μὴ φοβοῦ.
Οὐ χ βιάσεῖ). ΝΕΑΝ. Πάνυ καλῶς γοῦν λέγεις.
Ἰσχνὸν χ αὐτὸν τοῦτον ὑπεπίθου ἕλκειν.
ΓΡ. Βάδιζ'· ἐγὼ δέ σε κατόπιν εἰσέρχομαι.
ΧΡ. Ὡς εὐτόνως, ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χαίδιον,
Ὥσπερ λεπὰς τῷ μειρακίῳ τοῦσπάχει).

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΑΡΙΩΝ, ΕΡΜΗΣ.

Τίς ἔσθ' ὁ κόπτων τ θύραν; τυτὶ τί ἦν;
Οὐδεὶς ἔτικτε· ἀλλὰ δῆτα τὸ θύρετρ
Φθεγξόμενον ἄλλως κλαυσιᾷ. ΕΡΜ. Σί τοι

Λέγω,

vſ. 1080. Συλλαβὼν] In Eccleſ. vſ. 1132. ἴσως δ' ἐκέτευον συλλαβέσθαί μ' ὁ γυιὸ ἄγαν σπ. Sophocles in Trachiniis vſ. 1151. παῖδα δὲ τὸν μὲν ξυλλαβὼν· αὐτὸ τοῦτ'· Ex filiis autem quendam ſecum abduxit ipſa alit. Idem in Philoctete vſ. 579. ἐκτὰς, σαυτὸν ξυλλαβών, τὸ τῆσδε γᾶς· corripe teipſum ex hac terra & abeoſum naviga.

vſ. 1083. Οὐκ ἂν διαλχθείην] In Nubibus vſ. 424. ἀλλ' ἂν διαλχθείην ἀτυχὴς τοῖς ἄλλοις.

Ibid. Διεσπεκλωμένη] In Lyſiſtrata vſ. 152. σῶστε' ἂν οἱ ἄνδρες κἀπεσπεκλωμένοι σπεκλᾶν. Ita enim legitur in Editione Parrei, non σπάσαι.

vſ. 1086. Συσιτεῖλια] Pluraliter. In Nubibus vſ. 726. ἀ μακκαίσει', ἀλλὰ πυρικαλυπτεῖλια· ubi ſcholiaſtes: γὰς τὰς ἀποθέσεις. & alibi.

Ibid. Τρύγα] Horatius: *Diffugiant cadis cum fiece ſeccatis amici.*

vſ. 1087. Σαπρά] Allegorice ſignificat ipſam *Veterem*. ad quam ſupra etiam vſ. 1035. dicebat καταπίνουσ' σαπρά autem derivatur à σαπω. In Eccleſiazuſis etiam Juvencula dicit ad veterem: ὦ σαπρά, vſ. 882. In Veſpis vſ. 1378. aliquis ad Senem dicit: ἄγων σαυτὸν λαβὼν [μιλτο] ἀπελήλυθε σο, χω τρίβων τὴν σαυρᾶν, κἀδὺ δύνασθαι δοκεῖ.

vſ. 1094. Τυτυτῦ] Scholiaſtes: ἀντὶ τῦ κατεπίνων. Etymologus afferens diverſorum opiniones, unde τυτὸς dicatur, ait: οἱ δὲ, ὅτι καὶ συνήθως πυτία λέγουσι ἀντὶ τῦ φιλ. *Alii autem aiunt, quia ſolent pytia dicere pro φιλῆ ebibere.* Glollae: πυτία *alvus.* Eaedem: *alba*

Nunquam alteri permiſiſſem ut hoc faceret.
Nunc abi laetus accepta adoleſcentula.
CHR. Novi mentem tuam, novi; non amplius forte vis
Eſſe cum ipſa. AN. Quis autem eſt permiſſurus, *ut hic me accipiat?*
JUV. Non ſollicitarem *ſane anum* ſubagitatam
Inde a tredecies mille annis.
CHR. Attamen quoniam vinum non dedignatus es
Bibere, etiam fex tibi exhaurienda erit.
JUV. Sed haec fex eſt nimis vetus & putris.
CHR. Ergo colum iſtis omnibus medebitur.
JUV. Sed abi intro: Deo enim volo
Ingreſſus dedicare coronas iſtas, quas habeo.
AN. Ego vero ei etiam aliquid dicere volo.
JUV. At ego *jam* non intrabo. CHR. Bono animo es, nihil time.
Non enim tibi vim inferet. JUV. Recte ergo mones.
Nam ſatis multo tempore eam baſiavi.
AN. I; at ego pone te ingrediar.
CHR. Quam pertinaciter, ô Rex Jupiter, haec anicula
Velut oſtreum adoleſcenti adhaereſcit.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CARIO, MERCURIUS.

CAR. Quis eſt, qui pulſat fores? Quid hoc eſt?
Nemo, ut videtur *pulſat*: ſed nimirum oſtiolum
Sic temere ſonitu edito gemit. MERC. Tibi, tibi *inquam*
Dico,

Ἀββᾶ πάτερ, πάτερ. Itaque *πατρίζειν* proprie eſſet *ejulari patrem*; Sive, *Ἀββᾶσθαι* aut *Abbaſſare* ut ita dicam; aut uſitate, *Βαττάρειν*: quod ſane eadem ratione atque Graecum verbum videtur formatum eſſe, niſi quod prima litera ſit ablata. Videtur autem in Ariſtophanis loco non *ὑπνοπίτνειν*, ſed *ὑπνοπίνειν* legendum eſſe, ut eſt apud Etymologum, qui adducit hunc verſum, loco citato; niſi quod ibi pro verbo compoſito eſt ſimplex.

vſ. 1097. *Πόσης λοιπὸς*] Etiam in Veſpis vſ. 105. *ἄνευς λοιπὸς πρωκτοχίσμου τοῦ πίτου.* Syneſius Epiſt. 4. *ὁ δὲ λοιπὸς ὄγκος ἐπὶ πολλοῖς ὅπως ἀνεύδην κοῦφον τοῖσδε, ἀντιφιλίζοντα. Lepas autem eſt oſtreum tantum, quod ubi petram prehenderit, firmiter inhaereſcit.*

vſ. 1098. *Τίς ἐσθ' ὁ*] In Nubibus vſ. 133. *ἔᾳλλ' ἐπείμασε· τίς ἐσθ' ὁ κόπτας τὴν Σέλαν*; In Ranis vſ. 38. *τίς τὴν Θέτιν ἐτάραξεν· ὡς κεκινηκὸς ἕλκεται· ἴσως, εἰπεῖ μοι, τοῦτο τί ἐστι*; & alibi. Apud Plautum etiam multa ſunt loca, ubi miſeris illis foribus exitium Comicum affertur: ubi toto convelluntur cardine: ubi nullum compendium ſit pulſandi.

vſ. 1100. *Κλαυσεῖα*] *Flet janua*, quia Mercurius tam valide pulſaverat. Eſt autem proſopopoeia, qualis illa *αἱ κῶμαι οὐ βόσκουσι*, ſupra vſ. 276.

Ibid. *Σί σοι, σὶ σοι λέγω διάκονος*] Apud Euripidem in Iphigenia Aulidis vſ. 803. Servus: *ὦ ξεῖν' Ἀχαιᾶ γῆθεν, μῶν σὲ σὶ σοὶ λέγω τ' Θέτιν γεγῶτα παῖδα· O hoſpes Achaei progenies, num te appello, te inquam Deae*

Λίγω, Καείων, ἀνάμεινον. ΚΑΡ. Οὗτος, εἰπέ μοι,
Σὺ τὼ θύρα ἔκοπες ὑπασὶ σφέδρα;
ΕΡΜ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔμελλον· εἶτ' ἀείξάς με φθάσας.
Ἀλλ' ἐκκάλεϊ τὸ δεσπότιν πρίχω ταχύ·
Ἔπειτα τὴ γυναῖκα ἢ τὰ παιδία·
Ἔπειτα τὼς θεράποντας· εἶτα τὸν κύνα·
Ἔπειτα σαυτόν· εἶτα τὸ ὠῖ. ΚΑΡ. Εἰπέ μοι,
Τί δ' ἐστίν; ΕΡΜ. Ὁ Ζεὺς, ὦ πάτερ, βλέπεις
Ἐς ταυτὸν ὑμᾶς συγκυκήσας πρίβλιον,
Ἀπαξάπαντας εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλεῖν.
ΚΑΡ. Ἡ γλῶττα τῷ κήρυκι τύπτων τίμιε;
Ἀπὸς ἀφαπί γε ταῦτ' ὀπισθυλθεῖ ποιεῖν
Ἡμᾶς; ΕΡΜ. Ὁπὴ δεινόταλα πάντων ὀραγμάτων
Εἴργασθ'. ἀφ' ὧ γὼ ἤρξατ' ἐξαρχῆς βλέπειν
Ὁ Πλοῦτος, ὐδεὶς ὐ λιβανωτὸν, ὐ δάφνιν,
Οὐ ψαιστὴν, ὐχ ἱερεῖον, οὐκ ἀλλ' ὐδὲν
Ἡμῖν ὀπισθεῖ τοῖς θεοῖς. ΚΑΡ. Μὰ Δί', ὐδέ γε
Θύσεϊ· κακῶς γὼ ἐπεμελεῖθ' ἡμᾶν τότε.
ΕΡΜ. Καὶ τἄλλων μοι θεᾶν ἦλθον μέλεϊ.
Ἐγὼ δ' ὀπίλωλα κἀπιτέτριμμαι. ΚΑΡ. Σωφρονεῖς.
ΕΡΜ. Πρόπροι γὰς εἶχον μὲ ὧδε ταῖς καπηλίσιν
Πάντ' ἀγαθ' ἔαθεν θύθυς οἰνεῖσθαι, μέλι,
Ἰχάδας, ὅσ' εἰκός ἐστιν Ἑρμῆν ἐσθίειν·
Νυνὶ δὲ πτιτᾶν, ἀναβάδην ἀναπαύομαι.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅς τις ἐποίεις ζημίαν
Εἰόντι, τοιαῦτ' ἀγαθ' ἴχων. ΕΡΜ. Οἴμοι τάλας,
Οἴμοι πλακοῦντος, τὴν τετράδι πεπεμφθέν.
ΚΑΡ. Ποθεῖς τὸ παρόντα ἢ μάτην καλεῖς.
ΕΡΜ. Οἴμοι δὲ κνλῆς, ὦ ἐγὼ κατήθιον.
ΚΑΡ. Ἀσκωλίαζ' ἐνταῦθα πρὸς τὸ αἰθέριον.
ΕΡΜ. Σπλάγχνων τε θερμῶν, ὧν ἐγὼ κατήθιον.
ΚΑΡ. Ὀδύνη σε πρὸς τὰ σπλάγχν' ἔοικ' ὀπτρίφειν.

ΕΡΜ.

Deae filium. Sophocles in Ajace vſ 1237. σὺ τοι τὸ ἐκ τ' αἰχμαλωτίδος λέγω. *Te captivae filium appello.* Euripides in Ione vſ. 219. σὺ τοι τὸ παρὰ ναοῦ, κόραι, μόλις τε adituum compellite. Noſter in Avibus vſ. 407. ἰὼ ἰὼ σὺ τοι καλῶ. Ibidem vſ. 275. omittit verbum: ὅτις, ὃ σὺ τοι. Videtur autem imitatus Aeſchylum in Prometheo, ubi Mercurius iddem ut hic a Jove miſſus dicit vſ. 943. σὺ τ' αὖθις —— τὸ πυρὸς πλέγμα λέγω, πατὴρ ἄνωγέ σε. *Te veteratorem —— te ignis furem dico, pater te juſſit* &c. Noſter pro πατὴρ infra dicit ὁ Ζεὺς vſ. 1108.

vſ. 1106. *Tas ἀεὶ*] Aelianus Epiſt. 2. ταῦ ἀεὶ τὰ τὰ μαλακὰ ἰῶτα, ἵν' ἀκούῃ πᾶσι σὺ, καὶ ἐμοὶ τοσοῦτον· καὶ τὸ διπλοῦν, καὶ τὸν αἶτα· *Otem illam, quae ferri mollia velierat, quam tibi laude, ſalutat meo nomine: & binos ambos & canem.*

vſ. 1110. Εἰς τὸ βάραθρον] Vide ſupra vſ. 431.

vſ. 1111. Ἡ γλῶττα] In Avibus vſ. 1701. κἀτὸ τῆ ἐγλωττογέτονος κίπου, ἢ φιλέτωσι πάντες ἀττικισταὶ ἢ γλῶττα χοιρεῖ τέτυπται. Alias in Sacrificiis ἡ γλῶττα χοιρεῖ τέτυπται, ut in Pace vſ. 1061.

vſ. 1117. Ἐνθύϊ] Etiam ſupra vſ. 137. verbum θύειν de rebus inanimatis uſurpavit: ἐγ' δὲ δὴ καὶ θύσειεν ἂν τὸν

Dico, Cario, praeſtolare. CAR. Heus, die mihi,
Tune fores pulſabas tam valide?
MERC. Non certe; ſed volebam: deinde occupabas aperire.
Sed cito curre & evoca huc Herum,
Deinde & uxorem *ejus* & liberos,
Deinde & ſervos: deinde canem:
Deinde te ipſum, deinde porcum. CAR. Dic mihi,
Quid eſt? MERC. Jupiter, ô miſerrime, vult
In eodem vos commixtos catino
Univerſos in barathrum injicere.
CAR. Lingua illi qui talia nunciat exciditur.
Sed cur haec facere cogitat
Nobis? MERC. Quia facinus graviſſimum
Patraſtis; ex quo enim denuo coepit videre
Plutus, nemo, nec thus, nec laurum,
Nec libum, nec victimam, nec aliud quicquam
Nobis Diis ſacrificat. CAR. Non certe; neque
Sacrificabit: male enim noſtri curam gerebatis tunc, *cum caecus eſſet Plutus.*
MERC. De ceteris quidem Diis minus anxie laboro.
Ego autem perii & interii. CAR. *Nunc demum* ad te redis.
MERC. Antea enim habebam apud cauponas
Omnis generis lautitias, mane ſtatim offam vino ſubactam, mel,
Caricas, quae par eſt Mercurium edere:
Nunc autem eſuriens in ſublimi requieſco.
CAR. Merito ſane, ut qui damno afficiebas *cauponas illas*
Quandoque, cum *tamen* ejusmodi bona *ab iis* haberes. MERC. Heu miſer ego,
Heu placentam, quarto cujusvis menſis die piſtam.
CAR. Deſideras abſentem, & fruſtra illam vocas.
MERC. Eheu colas, ſive *victimarum* armos, quos ego comedebam.
CAR. Salta hic per culeos & utres ſub dio jejunus.
MERC. Et inteſtina calida quae ego comedebam.
CAR. Tormina inteſtinorum te videntur vexare.

MERC.

πων ἴσι ἢ βῦς ἢ ὄϊ ϕαγὼν ὦ ἀλλ' ἄλλο.

vſ. 1124. 'Ανασάδον] Scholiaſtes exponit per ἄνω ἴχνα τὰς πόδας, ut ſit: *ſurſum porrectis pedibus requieſco.* quod feſſis de via conducit & levat laſſitudinem; Mercurius autem eſt famulus & ſaepe huc illuc curſitat. Tamen forte tantum ſignificat; *in ſublimi.* Vide in Acharn. vſ. 399. & 489.

vſ. 1127. Πλακοῦντ@] In Pace vſ. 870. ὁ πλακοῦς πέφυτευται, ἐκφυήσει ξυκοπλάτανος. In Eccleſ. vſ. 841. φυτεύσω πλακοῦντι. Sed in Ranis: πλακοῦντας ἀτῖᾶ. vſ. 504. Hûc in Pluto mox: ἄρτον τῷ πυπιμμίνι.

vſ. 1128. Παῖζε] Proverbium de *illis*, qui aliquid expectant fruſtra; cujus originem hanc eſſe volunt: cum Hercules in expeditione Argonautica Hylam amiſiſſet, cumque aſſidue clamaret, *ut hinc Hyla, Hyla omne ſonaret*: tunc vocem ex aethere eſſe editam, quae diceret: πεῖζε ἐ ὁ παῖτυτα χοὶ μάτην καλεῖς. Vide Paroemiographos.

vſ. 1130. Ἀσπαλιεῖς] Quia dixerat αἶμοι κωλῆς· paronomaſiam inde fecit.

vſ. 1132. Ὀδύν] In Thesmoph. vſ. 491. σείσ@ μ' ἴχ(τὴν χαϛ', ὦ 'γὼ, κ' ἀλλὰν. Vide notata ad Pacem vſ. 175.

ΕΡΜ. Οἵμοι δὴ κύλικος ἴσον ἴσῳ κεκραμβάκης.
ΚΑΡ. Ταύτῃ 'πιπλών, ἀπατρέχων οὐκ ἀὶ φθάσεις;
ΕΡΜ. Ἆρ' ὠφελήσαις ἄν τι τ' σαυτῦ φίλον;
ΚΑΡ. Εἴ τι δέῃ γ', ὧν δωματὸς εἰμί σ' ὠφελεῖν.
ΕΡΜ. Εἴ μοι πορίσας ἄρτον τὶν' εὖ πεπεμμένον
Δοίης καταφαγεῖν, ἢ κρέας τεμικόν,
Ὧν θύεθ' ὑμεῖς ἔνδον. ΚΑΡ. Ἀλλ' οὐκ ἔκφορα.
ΕΡΜ. Καὶ μὰν ὁπόταν τι σκυβάλιον ᾖ δεσπότᾳ
Ὑφέλῃ, ἐγὼ σε λαθάνειν ἐποίουν ἀεί.
ΚΑΡ. Ἐφ' ᾧτε μετάσχειν αὐτὸς, ὦ τοιχωρύχε.
Ἦκεν γὰρ ἄν σοι τοῦδ' εὖ πεπεμμένος.
ΕΡΜ. Ἔπειτα τοῦτό γ' αὐτὸς ἂν κατήδιες.
ΚΑΡ. Οὐ γὰρ μετῆχες τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί,
Ὁπόταν τι ληφθείλω παιφυγόσας ἐγώ.
ΕΡΜ. Μὴ μησικακήσῃς, εἰ σὺ φυλὴν κατέλαβες·
Ἀλλ' ἦν σωίσῃς μ' ἐς θεὰν δίκαθέ με.
ΚΑΡ. Ἔπειτ' ἀπολιπὼν τὰς θεὰς σὺθάδ' μενεῖς;
ΕΡΜ. Τὰ γὰρ παρ' ὑμῖν ἐστὶ βέλτιω πολύ.
ΚΑΡ. Τί δέ γ' αὐτομολεῖν ἄρτιον εἶναί σοι δοκεῖ;
ΕΡΜ. Πατεῖς γὰρ ὅστις πᾶσ', ἵν' ἂν πράξῃ τις εὖ.
ΚΑΡ. Τί δῆτ' ἂν εἴης ὄφελος ἡμῖν σύθάδ' ἄν;
ΕΡΜ. Παρὰ τὰς θύρας τροφεῖον ἱδρύσασθέ με.
ΚΑΡ. Στροφεῖον; ἀλλ' οὐκ ἔχομεν ἐγ' ὐδὲν τροφῶν.

ΕΡΜ.

1133. Ἴσον ἴσῳ] In Acharnenſibus vſ. 353. metaphorice: σύλλιτρ τ' ἄλευρα μιᾶδν ἴσον ἴσῳ φίσιν.

vſ. 1134. Οὐκ ἂν φθάσεις;] Ita cum ſigno interrogationis Ed. Farrei.

vſ. 1135. Ὠφελήσαις] In Equitibus vſ. 94. ὠφελῆσαι τὰς φύσας. Euripides in Phoeniſſis vſ. 359. φίλοι δὲ πατρὶ καὶ ξένοι σ' ὦ κόραι; *Amici autem patri & hoſpites nonne juvabunt te?*

vſ. 1138. Νεμικὸν] „Hic eſt *ingens, magnum*; ut apud „Athenaeum Lib. IV. cap. 21. λοιπὸς τεμικὸν, *ingens pa-„ſtus*: ut recte ibi monuit magnus Caſaubonus. ex „Notis Kuſteri."

vſ. 1139. Ἀλλ' ὦ ἔκφορα] *Non efferenda*, in Neutro plurali. Poteſt etiam ſcribi: ὦ ἐκφορᾶ· *non eſt exportatio illarum rerum*, ut ſit ſubſtantivum foeminini generis. Scholiaſtes dicit in quibusdam ſacrificiis hanc formulam adhiberi ſolitam, & citat verſum Theopompi: οὐκ ἐκφορὰν αἴτουσι· ἀλλ' ὦ ἐκφορά. *Curre intro & pete. Sed non datur exportatio.* Eupolidis Comicus apud Athenaeum IX. πέμπτην ἤδεσαν ἡμέραν οἱ Τύριοι πολλοὶ γενέσθαι, πολὺ πολὺν παταγνάντες, δοκοῦσι γοῦν καὶ μικρὸν ἂν ἔτι ἐκφορὰ· *Quinto die ſacrificabant Tyrii ſenes cani, quod longa deſinêſi eſſent navigationa, gracilem & parvum boſdum; non licebat efferre quicquam.* Noſter in Theſmoph. vſ. 479. vocem ἔκφορος active uſurpavit: αὐτοὶ γὰρ ἐσμὲν, κοὐδεὶς ἔκφορος λέγει· *Nos enim ſolos ſumus, nec eſt quae data foras eliminet.*

vſ. 1140. Καὶ μὰν] Quia Mercurius ipſe fur erat ſubactus, ab incunabulis praeditus mira furandi ſubtilitate, ut teſtatur Homerus hymno in hunc Deum, & Horatius, unde & Διὸς cognominabatur; dicit ſuo more dio Cariomen laudaſſe ſi quando aliquid furaretur. Colebant autem fures Mercurium & in Pace vſ. 401. cum Trygaeus dixiſſet ad Mercurium: ἴσ' ἀντίσχου σ' ἰλίσσων αὐτὸν τὸν ἵππ, ἵππι σε καὶ τιμῶσι μᾶλλον ἢ πρότ· ipſe reſpondet: καλῶς γὰρ οἶσθ' ὑπ' γε μᾶλλον ἢ πρότ'.

vſ. 1142. Ἐφ' ᾧτε] Vide ſupra, vſ. 1001.

vſ. 1147. Μὴ μνησικακήσῃς] In Lyſiſtrata vſ. 592. σίγα μὰ μνησικάκειαν. Alludit autem ad amneſtiam quae Athenis inſtituta fuit poſt expulſos XXX. dominos; de qua Juſtinus Lib. V. *Et ne qua diſſidia ex antecedis maſcerentur, omnes jurejurando obſtringuntur, diſſentiarum oblivionem fore.* Andocides de Myſteriis: καὶ κατέσησαν οἱ Τριάκοντα· καὶ μετὰ τοῦτα φυλὴ τε κατέλυθη, Μουνιχίαν τε κατέλαβον. Poſtea: ὥσθ' μὴ μνησικακεῖν ἀλλήλοις τὰ γεγενημένα.

Ibid. Εἰ σὺ φυλὴν κατέλαβες] Demoſthenes contra Timocratem: Μουνιχίαν ὁ Ἀρχῖνος ὅτε, τὰ κατάλοιπα τῆς φυλῆς, καὶ μετὰ τὰς θύρας αἰτιώτατος ὢν τῆς κατόδου

MERC. Eheu calicem aequali portione vini & aquae temperatum.
CAR. Hoc inſuper epoto nonne ocyus hinc aufugies?
MERC. Nunquid me amicum tuum ope tua juvares?
CAR. Si ejusmodi re tibi opus eſt, in qua tibi prodeſſe poſſum.
MERC. Si mihi praebens panem bene piſtum
Dares comedendum, & bonum fruſtum carnis
De illis, quibus intus ſacrificatis. CAR. At illa efferre non licet.
MERC. Atqui quando aliquod vaſculum Heri *tui*
Surripiebas, ſemper ego faciebam ut latere poſſes.
CAR. Eo nimirum, ut ipſe partem acciperes, ô parietum perfoſſor.
Nam obvenire tibi ſolebat grandis placenta bene piſta.
MERC. Deinde hanc ipſe comedere ſolebas.
CAR. Non enim partem aequam plagarum mecum accipiebas.
Si quando deprehendebar flagitio aliquo commiſſo.
MERC. Ne memineris veterum malorum, ſi tu caſtellum Phylen occupaſti.
Sed ſaltem pro contubernali me recipite, per Deos obſecro.
CAR. Itane ergo Diis relictis hic manebis?
MERC. Veſtra enim conditio eſt multo melior.
CAR. Quid? transfugere tibi lepidumne videtur?
MERC. Patria enim eſt omnis regio ubi homini bene eſt.
CAR. Quem itaque uſum nobis praeſtabis, ſi hic ſis.
MERC. Januae vertendae me praeſidem facite.
CAR. Vertendae? atqui nihil opus eſt verſutiis.

MERC.

δι τῷ δήμῳ· Myronides Archini filius, illius qui Phylen occupavit, quique ſecundum Deos, praecipua cauſa fuit reditus populo. Alii plerique Thraſybulum illius incepti ducem faciunt. Juſtinus Lib. V. *Erat inter exules,* (qui a XXX. tyrannis fuerant pulſi) *Thraſibulus vir ſtrenuus, & domi nobilis, qui audendum aliquid pro patria, & pro ſalute communi etiam cum periculo ratus, adunatis exulibus, Caſtellum Phylen Atticorum finium occupat.* Demoſthenes autem in eadem oratione, hunc tantum unum illorum fuiſſe dicit: Θρασύβουλος ὁ ἐκ Φυλῆς ὤν. Debent autem verba Comici allegorice accipi hoc modo: *Si tu Phylen occupaſti, noli reminiſci illarum injuriarum, quas perpeſſus es ab illis, qui ſavebant dominatui XXX. virorum;* id eſt: *Si tu dives factus es, noli reminiſci injuriarum, quae tibi adhuc pauperi a me illatae ſunt.*

vſ. 1150. Βελτίω πολύ] In Avibus vſ. 618. αἰδοῖ, ὡς πολλῶ κρείττων ὅτοι τῶ Διὸς ἦλθ' ἐκεκλυών.

vſ. 1152. Πατρὶς γάρ] Lyſias contra Philonem: καὶ γάρ οἱ οὗτος μὲν πολίτης οἷος, γνώμῃ δὲ χρώμενος, ὡς πᾶσα γῆ πατρὶς αὐτοῖς ἐστιν, ὃ δ' ἂν ταὐτὸν δύνηται ἰσχυρὸν εἶναι· ὅτου δ' ἀλλοῖοι εἰσὶν, ὧνπερ ἂν πλεῖστα κακὰ ἐργάσηται· ἐνθένδε τὸ τῶν πλουσίων πάσχειν ἐγένετο· ἐνὶ τί ἑαυτοῦ ἴδιον κεκτῆσθαι ἐνόμιζον. *Etenim qui natura quidem civi ſunt, ita autem ſunt animati ut putent, omnem terram eſſe ipſi patriam, in qua res neceſſarias habeant: ipſi ſatis oſtendunt, ſe facile omiſſo publico civitatis bono, ad proprium lucrum ſe converſuros.* Ita plane noſter etiam Mercurius, qui nunc dicit: Ubique eſſe patriam, ubi bene ſit; Superius dicebat: πᾶσι γὰρ μὲν ἄλλοι μοὶ θεοῖ ἤνθον μάλ', vſ. 1119.

vſ. 1154. Περὶ τὸν δῆτα στρόβον] Maluit στροβεῖν dicere, quam πυκεῖν, alludens ad *ſtrophas* & *verſutias*, quae Mercurio etiam placuerint. Idem autem ſignificant ambae iſtae voces hoc loco. Cur autem πυκεῖῳ & aliis quibusdam cognominibus vocatus fuerit, refert Laërtius, ex mente Pythagorae, qui rem ſuae metempſychoſi applicabat: ἐν δὲ Ἕρμῃ τιμᾶσι τίνα φησὶν ἐν ψυχαῖς· καὶ διὰ τοῦτο τιμᾶσθαι λέγεσθαι, καὶ πυκεῖον καὶ χθόνιον· ἐπιτάττειν γὰρ ἐγείρασθαι ἀπὸ τῶν σωμάτων τὰς ψυχάς· ἀπό τε γῆς καὶ ἐκ θαλάττης· *Mercurium autem primum eſſe animarum, & propterea τομπαῖον vocari, & πυκεῖον & χθόνιον· quia ipſe immittat a corporibus animas: a terra & ex mari.* (de cognomine πομπαῖος vide infra vſ. 1160. de χθονίῳ in Ranis vſ. 1163.) Homerus πυκεινὸν vocat.

vſ. 1155. Οὐκ ἔχων ὅ τι' ἄλλο στρόβει] In Eccleſ. vſ. 1021. ἀ γὰρ δὴ στρόβει. In Ranis vſ. 900. εἰ δ' ἀκριβῶσαι τὰ ἀντικρύσαι καὶ λυθῆναι καὶ στρόβοι.

ΕΡΜ. Ἀλλ' ἐμπολαῖον. ΚΑΡ. Ἀλλὰ πλουτῶμεν· τί δῆτ'
Ἑρμῆν παλιγκάπηλον ἡμᾶς δεῖ τρέφειν;
ΕΡΜ. Ἀλλὰ δόλιον τοίνυν. ΚΑΡ. Δόλιον; ἥκιστά γε.
Οὐ γὰρ δόλῳ τιῶ ἔχρην, ἀλλ' ἁπλῶν τρόπων.
ΕΡΜ. Ἀλλ' ἠγεμόνιον. ΚΑΡ. Ἀλλ' ὁ θεὸς ἤδη βλέπει·
Ὥσθ' ἡγεμόνος ἡδὲν δεησόμεθ' ἔτι.
ΕΡΜ. Ἐναγώνιον τοίνυν γ' ἴσομεν. ἢ τί ἔτ' ἐρεῖς;
Πλήττῳ γὰρ ὅτι τοῦτο συμφορώτατον,
Ποιεῖν ἀγῶνας μουσικοὺς ἢ γυμνικούς.
ΚΑΡ. Ὡς ἀγαθὸν ἐς ἐπαυρεῖν πολλὰς ἔχει·
Οὕτως γὰρ ἐξθύρηκεν αὐτὰ βιότου.
Οὐκ ἔστ' ἄπαντες οἱ δικάζοντες θαμὰ
Σπεύδουσιν ὡς πολλοῖς γεγραφθαι γράμμασιν.
ΕΡΜ. Οὐκοῦν ὅπῃ τύποις εἰσίω; ΚΑΡ. Καὶ πλουσί γε
Αὐτὸς προσελθὼν πρὸς τὸ φρέαρ τὰς καλίας,
Ἴν' ἐβέβαιος ἀφικνοῖσ' εἶναί μοι δοκῇς.

vs. 1156. Ἐμπολαῖον] In Acharn. vs. 816. Ἑρμῆ ἐμπολαῖε. Idem & ἀγοραῖος in Equitibus vs. 297. Id illud cognomen latius patet; quia in foro non tantum mercatura exercetur: verum & judicia, & de rep. consultationes, unde & ἀγοραῖον· hoc ergo respectu ἀγορ. idem erit quod λαγώ, de quo mox vs. 1164. Lucianus in Bis accusato: οὐ γὰρ μοι πάλαιστ' ὦ Ἑρμῆ ἀγοραῖοι μοι, ἀτε συνήθεις αὐτοῖς τὰ πολλά, καὶ συνδιατρίβοντες, ὅτε τοὺς ἀγῶνας καὶ ἐς τὴν ἀγορὰν ἐλθόντες ἀνέλοιεν, καὶ ἐν ταῖς ἐκκλησίαις καθίζοιτο. Huc referendum & κερδῶον. Heliodorus Lib. VI. καὶ Ἑρμῆς μὲν κερδῶος, Πειθὼ δὲ ἀσκεῖν ἐπιτήδεια μοι παντοῖα μηχανᾶται. Sed & hoc latius videtur quam ἐμπολαῖον· nam κερδῶος non tantum propterea dicitur, quia is ementur nos, in nostris mercimoniis clamat: vendamus, bono atque amplo assetare lucro, si adit tabernae; verum etiam quia illius ope offerri creduntur quae subito obveniunt inperata bona, unde Ἑρμαῖα dicuntur: Timo apud Lucianum cum invenerat Thesaurum, Ἑρμῆ κερδῶε, inquit, σῶον χρυσὸν πεύσεται. Praeterea, cum κερδῶος significet etiam *callidum*, unde δολερὸς, & κερδὼ τέχνη, qua est δολία, ut est Equitibus vs. 1264. videtur κερδῶος Ἑρμῆς illo etiam Equitum loco dici posse, quo dr. fur δολερός.

vs. 1158. Δόλιον] In Thesmoph. vs. 1134. Ἑρμῆ δόλιε, σαυτὸν μοι ἴσθι καὶ τοῦτον τινά· Inquitur autem ibi Euripides, qui per dolum abducebat Mnesilochum ex cellidia Scythae. Sic apud Sophoclem, cum Ulysses dolum instrueret, quo Philoctetae arcus adimeretur, dicit: Ἑρμοῦ δ' ὁ πομπὸς δεινὸς ἡγεμὼν ἅμα, in Philoctete vs. 133. Athenaeus, Lib. VI. refert ex Hippia Rhodio, Cinopum quendam rerum, cujus vitae vitiatas struerent proprii adulatores, oraculum consultasse, & responsum accepisse: Σύρε Ἑρμῆ δόλιε.

vs. 1160. Ἡγεμόνιον] Affine est cognomen πομπαῖος, de quo vide supra, vs. 1154. sive πομπεῖος. Sophocles in Oedipo Coloneo vs. 1544. πέμψας μ' ἀρᾷ Ἑρμῆς ὁ πομπὸς· sive πομπαῖος· Euripides in Medea vs. 760. ἀλλά σ' ὁ Μαίας παῖδ' ἀνὴρ πομπαῖος ἄμμε δεσπόσας ἄγει. Aeschylus in Eumenidibus vs. 090. Ἑρμῆ σύμπομπ' ἀκέστα δ' ἀν ἐνάντιος πομπαῖος ἴσθι. Ubi Scholia: ἐπεὶ δὲ ἡγεμὼν ὁ Ἑρμῆς· ergo & cognomen ἡγεμόνιον affine erit cognomini ἡγεμονικῷ· Theocritus Idyllio XXV. vs. 3. Impacti autem respectu pleraque haec cognomina Mercurio tribuuntur; quia & animas ducit, & victoriam cum animas ducit, idem est πομπεύειν & χθονίῳ· apud Sophoclem cum Ajax mortem meditatur, dicit; in cognomini dramate vs. 835. καλῶ δ' ἅμα πομπαῖον Ἑρμῆν χθόνιον· ὅ μοι κομίσαι· ubi Scholia: ψυχοπομπὸν φησίν. Vide locum ex Libanio adductum ad vs. 1154.

vs. 1162. Ἐναγώνιον] Simonides apud Athenaeum IX. Ἑρμοῦ ἐναγωνίου Μαίας ὑπερλαμπὲς τέκος· Pindarus Ode 2. Pythiorum vs. 10. ὅτ' ἐναγώνιον Ἑρμᾶν· ubi Scholia: ἐναγώνιον δὲ Ἑρμῆν, ὡς τῶν ἀγώνων προεστῶτα·

MERC. At mercatorem *me facite*. CAR. At nunc diteſcimus: ergo cur
Mercurium cauponarium alere debeamus?
MERC. Itaque doli artificem. CAR. Doli artificem? minime.
Non enim opus eſt jam dolo, ſed ſimplicibus moribus.
MERC. At Ductorem. CAR. Sed Deus jam videt.
Adeoque Ductore non amplius indigebimus.
MERC. Itaque certaminum praeſes ero: & quid amplius dices?
Pluto enim *&* *divitiis* convenientiſſimum eſt
Inſtituere certamina Muſica & Gymnica.
CAR. Quam bonum eſt multa cognomina habere?
Iſte enim *hac ratione* invenit ſibi victum.
Non fruſtra omnes judices ſaepe
Student ut adſcribantur *in* multis literis tribunalium indicibus.
MERC. Itaque hac conditione ingrediar. CAR. Et quidem elue:
Ipſe ad puteum accedens exta victimarum,
Ut ſtatim officioſum te mihi probes.

τυς· ὃς καὶ Ἀλεξίᾳ· ἀναγώνιε Μοῖσα καὶ. Διὸς Ἑρμοῦ. Idem autem eſt & ἀναγώνιος & ἀγώνιος. Aeſchylus in Agamemnone vſ. 521. *τὸν δ' αὖτε φατὶς ἐσθλὸν ἀντάγωνος ἐκ Ἀπόλλωνος τύχᾳ τ' ἄγωνος δίκας πάσσας ἐπ' ἴσαν πτοιάσειν Ἑρμᾶν·* ad quem locum non omiſit annotare locum praedictum Pindari doctiſſimus Stanlejus: qui & alium ibi citat de Agonio Mercurio ex eodem, Oda 1. Iſthmiorum vſ. 85. *πάντα δ' ἐξωτὸς ὁ· ἀγώνιος Ἑρμᾶς Ἡμέρτω ἴσειεν.* Apparet autem ex Aeſchyli loco, non tantum Mercurium eſſe Agonium, ſed & Apollinem, & alios Deos; ſane apud Sophoclem in Trachiniis etiam Jovi tribuitur hoc Epitheton, vſ. 26. *σὺ δ' ὦναξ Ζεῦ ἀγώνιος κάτω.*

vſ. 1164. *Ἀγὼν ἐπὶ μουσικῇ*] Reſpectu artis muſicae convenit in Mercurium etiam cognomen Αἰγίδης· ut ſit Praeſes & arbiter certaminum eruditorum; quae Julianus Epiſt. 8. cum certaminibus Curſorum comparat: *ὥσπερ γὰρ ἐν Ἑρμοῦ λαχὼν τις ἀθλήσει, δίδωσι τὸ δίκαιον ἐκεῖνος, οὐδὲ δι' ὧν ἐν ἑλίττοις χρόνοις, τὸ αὐτὸς τὸ ἄκρον ἐνοείσθω.* Idem Epiſt. 15. dicit ſe orationes ſuas Maximo tradere, ut judicium de illis ferat, tanquam Mercurio Logio: *ἐμοὶς δὲ σοὶ παιδεύτῃ Ἑρμῆ λεγέτω, τὸν ἐμοτίμως λόγως ἐγχειρίζομεν· κἂν μὲν ὑπομείνωσι τὴν ἀκρίσιν τὴν σὴν, ἴσῃ σοὶ τὸ κέρδος καὶ ἐμοῖ.* &c. Idem & alibi facit mentionem Mercurii Logii. Et Lucianus pro mercede conducto: *τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ·* & in Pſeudologiſta: *κακὸν κακῶς σοὶ τὰ λόγια· Ἑρμῆς ἐντρέψαιτο αὐτοὺς λόγιος·* & in Gallo: *ἐγὼ δὲ Ἑρμῆ πάντων ὧν λαλίστατα καὶ λογιώτατα θεῶν ἀνάκτων.* Syneſius Epiſt. 100. *πρόσιτε τοῦ ἐμοῦ τοῦ πολλὰ τὸ σοφιστικὸν Μαιμακτῆ· ὃν, εἰ πρόκλου Ἀμεινίου, Ἑρμῆ λέγοι τύπος τις αὐθαίρετος ἐπὶ ἀλληθείᾳ, μᾶλλ' ἂν ἐτύχθη τ' ἀγίου· ἐπὶ πολὺ ἐστὶ ἡ φύσις.*

Ibid. *Καὶ γυμνικῆς*] Lucianus, loco quem citavi ad vſ. 1156. *σπουδὴ αὐτοῖς τὰ πολλὰ καὶ συνδιατρίβων ἐν τοῖς γυμνασίοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ.* Syneſius Epiſt. 32. Mercurium & Herculem inſpectores palaeſtrae dicit: *Ἑρμῆ μὲν γὰρ καὶ Ἡρακλεῖ τοῖς παλαίστραις ἐφόροις* &c. Horatius *Mercurio & lucro & palaestrae praeſes* intelligit cum ita canit: *Mercuri facunde nepos Atlantis, qui feros cultus hominum recentum voce formasti catus & decorae More palaestrae.*

vſ. 1165. *Πανσυμίαι πτολὺς*] Habet autem adhuc plura cognomina, ſaltem apud Comicum noſtrum eſt adhuc, ut divi, χθόνιος in Ranis vſ. 1163. ἰφύτιος ibid. vſ. 1169. & τέλειος in Theſmoph. 1026. ubi vide notata; plura apud Homerum inveniuntur. Haec multitudo cognominum orta eſt, maximam partem, ex varietate officiorum Mercurii, quibus eſt diſtrictus. Vide Luciani Dialogum Mercurii & Maiae.

vſ. 1168. *Γεύσεται*] Vide ſupra vſ. 973.

vſ. 1169. *Πλὴν*] In Equitibus vſ. 160. *τί μ' ὁ γαῦ' ὁ πλοῦτος ἐς τὰς κοιλίας;*

ACTUS QUINTI

ΙΕΡΕΥΣ ΤΟΥ ΔΙΟΣ, ΚΑΡΙΩΝ.

Τίς ἂν φράσειε πῦ 'π Χρεμύλῳ μοι σαφῶς;
ΚΑΡ. Τί δ' ἐστίν, ὦ βέλτιστε; ΙΕΡ. Τί γὰρ ἄλλ' ἢ κακῶς;
Ἀφ' οὗ γὰρ ὁ Πλοῦτος οὗτος ἤρξατο βλέπειν,
Ἀπόλωλ' ὑπὸ λιμοῦ. καταφαγεῖν γὰρ οὐκ ἔχω·
Καὶ ταῦτα δ' Σωτὴρ ἱερεὺς ὢν Διός.
ΚΑΡ. Ἡ δ' αἰτία τίς ἐστιν, ὦ πρὸς τῆς θεᾶς;
ΙΕΡ. Θύειν ἔτ' ἡδεῖς ἀξιοῖ. ΚΑΡ. Τίνος ἕνεκα;
ΙΕΡ. Ὅτι πάντες εἰσὶ πλούσιοι· καίτοι πότε,
Ὅτ' εἶχεν ἡδέως, ὁ μὲν ἀεὶ ἥκων ἔμπορος
Ἔθυσεν ἱερεῖόν τι σωθείς· ὁ δέ τις ἀεὶ
Δίκαιον ἀποφυγών· ὁ δ' ἀεὶ ἐκαλλιερεῖτό τις,
Καὶ μετεκάλει τὸν ἱερέα. νῦν δ' ἡδὺ εἶς
Θύει τοπαρόντα ἡδέως, οὐδ' εἰσέρχεται·
Πλὴν ὀλίγων πάνυ γε πλὴν ἢ μυρίοι.
ΚΑΡ. Οὐκοῦν τὰ νομιζόμενα σὺ τότ' ἐλάμβανες;
ΙΕΡ. Τὸν μὲν Δία τὸν Σωτῆρα κἀγὼ δοκῶ
Χαίρειν ἐᾶσας, οὐθὲν αὐτῷ καταμεμφεῖν.
ΚΑΡ. Θαῤῥεῖ· καλῶς ἔσται γὰρ, νὴ Θεὸν Θέλω.
Ὁ Ζεὺς ὁ Σωτὴρ γὰρ πάρεστιν οὐθέν,
Αὐτόματος ἥκων. ΙΕΡ. Πάντ' ἀγαθὰ τοίνυν λέγεις.
ΚΑΡ. Ἰσφυσόμεσθ' οὖν αὐτίκ', ἀλλὰ θεῖμεν,
Τὸν Πλοῦτον, ὅπου πρῶτον νὴ ἱδρυμένος,
Τὸν ὑποθόδομον ἀεὶ φυλάττων τὸν θεόν.
Ἀλλ' ἐκδότω τις δεῦρο δᾷδας ἡμμένας,
Ἵν' ἔχων πρόηγῆται τῷ θεῷ σύ. ΙΕΡ. Πάνυ μὲν οὖν
Δεῖ ταῦτα λέγειν. ΚΑΡ. Τὸν Πλοῦτον ἴωμεν τις κάλει.

vs. 1172. Τίς ἂν φράσειε] In Lysistrata vs. 1091. τίς ἂν φράσειε τὸ τὸν ὁ Λυσιστράτη; In Ranis vs. 419. ἐχεῖ ἂν ἔν φράσαι τινι, Πλούτων ἐστὶ τὸν οἶκον οἰκεῖ; ἔστιν γὰρ ἐτοῖμα, ἄστινος ἄστυμοι. Euripides in Iphig. Aul. vs. 809. τῷ τ' Ἀχαιῶν αὐθάδ' ὁ στρατηλάτης ; τίς ἂν φράσειε τριστόλου τ' Πελίου ζυγωτὰ τὸν παῖδ' ὦ πῶλοι 'Αχιλλέα; Vide supra vs. 960.

Ibid. Σαφῶς] Sophocles in Electra vs. 662. ξένοι γενεῖται, τίς ἂν οἰκείων κύρος, τί τῶ τυράννῳ δόματ' Ἀργείῳ πάλαι;

vs. 1173. Τί γὰρ ἄλλ' ἢ] Lysippus Comicus apud Athenæum Lib. III. τίμων τί ἐστι; πῶς ἐχεμυθεῖ; alter respondet: τί δ' ἄλλο γ' ἢ, ὁ πατὴρ — ἔλεγε &c. *Hermon, quid est? quomodo res nostras se habent? Quid aliud nisi pater videtur* &c. In Eccles. vs. 769. τί γὰρ ἄλλο γ' ἢ φῶτα πωλοῦντα τὰ χρήματ' εἶτα; In Nubibus vs. 1498. ὁ, τί πῶς; τί ἄλλο γ' ἢ, διαλεξόμενον τοῖς ἄλλοις τ' εἶναι; Editio Farrei habet in hoc Pluti loco τί γὰρ ἄλλ' ἢ, ut non sit ἄλλο, sed ἄλλ'. Sic etiam in Ranis vs. 437. ταῦτ' τί ἂν τὸ πρᾶγμ' ἄλλ'

SCENA SECUNDA.

SACERDOS JOVIS, CARIO.

SAC. Quis poſſet mihi certo indicare, ubi ſit Chremylus;
CAR. Quid eſt, vir optime. SAC. Quid niſi male?
Ex quo enim Plutus iſte coepit videre,
Pereo fame. nam quod comedam non habeo:
Idque cum ſim Sacerdos Jovis Servatoris.
CAR. Quaenam vero eſt cauſa hujus rei, obſecro?
SAC. Nemo dignatur amplius ſacrificare. CAR. Quam ob rem?
SAC. Quia omnes ſunt divites: at tunc
Cum *adhuc* nihil haberent, alius qui mercator eſſet, quum reveniſſet
Salvus, mactabat victimam aliquam: alius aliquis
Quod judicio abſolutus fuiſſet: alius vero quispiam litabat
Et accerſebat ſacerdotem; nunc nemo
Sacrificat prorſus quicquam, neque intrat, *in templum*,
Niſi caecatum plus quam decies milleni.
CAR. Itaque legitimam partem iſtorum accipis.
SAC. Igitur ipſe etiam mihi videor, Jove Servatore
Deſerto, hic manſurus.
CAR. Confide: nam bene erit, Deo volente.
Jupiter enim Servator hic adeſt,
Sponte adveniens. SAC. Omnia bona itaque nuncias.
CAR. Dedicabimus ergo ſtatim, mane modo,
Plutum in eo loco, ubi antehac erat,
Aerarium Deae (*Palladis*) perpetuo cuſtodiens.
Sed efferat aliquis huc faces incenſas,
Ut *tu* eas tenens praecedas ante Deum. SAC. Omnino quidem
Hoc fieri oportet. CAR. Plutum aliquis evocet foras.

ὦ Διὸς Κύνθιε. Vide Notata ad Acharn. 1110.

vſ. 1178. Θύειν] In Avibus vſ. 1515. Θύε γὰρ αὐτὸς αὐτὸν ἀνθρώπων ἑτί.

vſ. 1183. Τὸν ἱμᾶτα] In Avibus vſ. 849. Ἰὼ σ' ἵνα θύσω τοῖσι κατοῦσι θεοῖς ἢ ἱμάτια σιμφόρια τὸν σίμωνα καλῶ.

vſ. 1186. Οὐκὺν τὰ νομιζόμενα] Victimarum pellem accipiebat ſacerdos; ut Scholiaſtes monet. Comicus in Theſmoph. vſ. 768. τοῖς τὰ δέρματ' ἱερέως γίγνεσθαι. Nunc autem cum non veniant ſacrificaturi in templum homines, ſed ἀντιβολήσωσι, Sacerdos nonniſi τὸ ἀποστατικὸν poterit portionem accipere.

vſ. 1188. Χαίρων ἐλᾷς] In Theſmoph. vſ. 69. ὃ δαιμόνιε τοῦτον μὲν ἐᾶν χαίρειν.

vſ. 1194. Τὸν ὀκταβόλιον] Ita vocabatur aerarium Athenis, & erat a tergo Fani Minervae in Arce. Ibi dedicabant illi Statuam Pluti, ut cuſtos ſit Theſauro-rum. Demoſthenes de Symtaxi, ἀνοίξαι τοῦτ' ἀρχεῖον ἔσω τὸ ὀκταβόλιον. Lucianus in Timone: ἀλλὰ καὶ φαλῆς τὸ ὀκταβόλιον διφύξας.

SCENA

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι, καὶ Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΓΡΑΥΣ, ΚΑΡΙΩΝ, ΧΟΡΟΣ.

Ἐγὼ δ' τί ποιῶ; ΚΑΡ. Τὰς χύτρας, αἷς τὴν θεὸν
Ἱδρυσόμεθα, λαβὼν ὅπῃ σὺ κεφαλῆς φέρε
Σεμνῶς. ἔχουσα δ' ἦλθες αὐτὴ ποικίλα.
ΓΡ. Ὧν δ' ἕνεκ' ἦλθον; ΚΑΡ. Πάντα σοι παρᾴξεται.
Ἦξε γὰρ ὁ παίσκων ὡς σ' εἰς ἑσπέραν.
ΓΡ. Ἀλλ' εἶγε μὴν τοι, νὴ Δί', ἐγχυᾷ σύ μοι
Ἦξειν ἐκεῖσ' ὡς ἔμ', οἵσω τὰς χύτρας.
ΚΑΡ. Καὶ μὰν πολὺ τῶν ἄλλων χυτρῶν ταυταῖσί
Αὗται πιθοῖσι. ταῖς μὲν ἄλλαις γὰρ χύτραις
Ἡ χαῦνος ἕπεσ' ἀναστάτων· ταύτης δὲ νῦν
Τῆς χαὸς ὁπόπολῆς ἕνεσιν αἱ χύτραι.
ΧΟΡ. Οὐκ ἔστ' τοίνυν γ' εἰκὸς μέλλειν οὐδ' ἡμᾶς, ἀλλ' ἀναχωρεῖν
Ἐς τὠπίσθεν· δεῖ γὰρ κατόπιν τῦτον ἀΐοντας ἕπεσθαι.

vs. 1198. Τὰς χύτρας, αἷς] Intelliguntur ollae cum legumimbus coctis, quas libare solebant, ſi erigerent & dedicarent aut aram aut ſtatuam. In Pace vſ. 922. ταύτῃ χύτρας ἱδρύσεις. Dicunt etiam μιᾷ χυτρᾷ ἱδρύειν· ut in Danaidibus Ariſtophanis aeſte Scholaſte: μεγάλῃ μὲν Ζηνὶ ἱερεῖα χύτρας, μιᾷ δ' ἄρ' ὁ βωμὸς ἔνδον ἱδρύθη τοῖι. Teſtificor Jovis familiaris ollas, cum quibus ara hace dedicata eſt olim. Ita legitur ille locus in Scholiis ad Pacem. Hic autem ad Plutum pro μιᾷ' ἄν legitur παρ' αἷς apud quas, ſenſu non deteriore.

vs. 1200. Ποικίλα] Sunt ἱμάτια βαπτὰ ποικιλόμεχρα ut loquitur ſupra vſ. 530. Apud Aeſchylum in Agamemnone, ποικίλα & ἀλκεῖν, & παρήμενοι de eadem re dicuntur vſ. 932. ἐν ποικίλοις δὲ Περσῶν οὖσα κάλλεσι βαπτοῖς, ἐμοὶ μὲν ὀδυναῖς ἀτῶ φίλα. Super variegatis autem ornamentis mortalium incedere, nequiquam eſt extra meum mihi. vſ. 935. ὑπαὶ τις ἀξύλας λύει πέδας, ποδοκτύπους ἰαύσασα πεδίλους· σὺν ταῖς δὲ μ' ἰμαλαίοις ἀνεγρόμην, Ζεῦν μή τις τε σαῦσιν ἐμποδὼν βάλοι φθόνος. Solvat aliquis calceos (mihi) otioſi, qui faciunt pedis neceſſum minus liberum, ne, ſi cum illis incedam ſuper aſtricti veſtibus, aliqua invidia oculi Deorum me ſeriat. (quo in

SCENA TERTIA.

Scenarii, & Anapaeſtici Ariſtophanii.

ANUS, CARIO, CHORUS.

AN. Ego vero quid faciam? CAR. Ollas, quibus Deum
Dedicabimus, cape & in capite fer
Modeſte. nam veniſti varia veſte induta.
AN. Sed *illa* quorum cauſa veneram? CAR. Omnia conſient.
Veniet enim ad te adoleſcentulus ad veſperam.
AN. Certe tamen, ſi tu pro illo ſpondeas,
Eum ad me venturum, ita portabo ollas.
CAR. Sane iſtis ollis contra atque aliis
Evenit; nam caeteris ollis
Anus (id eſt, *ſpuma*) in ſummo eſt: huic autem nunc
Anui in ſuperficie inſunt ollae.
CHOR. Haud amplius itaque decet cunctari nos etiam, ſed recedere
Retrorſum; oportet enim nos ſequi iſtos a tergo, cantantes.

'n loco πᾶϊς δ' ſcripſi pro πᾶϊς δ'· illud autem παῖ δ' ὦ non mutavi; nihil enim poſſum nunc reponere, nisi περίθου aut περιθοῦ· ut *Stiva ſuum* ἔχου πάϊε idem ſit quod πάϊσα ἴχνεσι ἁβρόσιν in Oreſte Euripidis vſ. 140.) vſ. 966. Ἔτι τε δώμαν πίλνᾶσι περσέπτοις πόδαις· *Ille in tecta domorum purpureis calcans.* Vult autem dicere, oportune adeſſe vetulam, cum varia, & forte purpurea, veſte; ut quae hanc pompam, qua Plutus deducendus erat, poſſet ornare; περσεπὴς γάρ, inquit Scholaſtes, καὶ ποικίλως ἱματίοις ἐντυγχάνον.

vſ. 1207. Ἡ χλεῦή] Hoc loco *ſpuma* in coctis cibis, ut apud Athenaeum Lib. XIII. Μενάνδρου τῷ ποιητῇ δυσωνυμήσαντι, καὶ ποιοῦντι εἰς τὰν οἰκίαν, Γαυλίᾳ περιπίπτουσα χαλκῇ, παιπαλῇ χλεύῃ· ὁ δὲ, ὦ βίλτε, εἶτα· ἐν γὰρ ἰσχνοῖσι γήρᾳ κυρῶ· ὁ δὲ, ἀποκλάσει κἀτῷ κέρᾳ χρῶ· *Menandro Poëtae adverſa fortuna uſi in comoedia quadam, & domum ingreſſa, Glycera, anicula eſto, hac efferunt, feſſit eum ſubire; ille autem, Nole, dicebat; illabat enim ſuper lixae cana ſpuma: illa autem, deſſa ſpumam, inquit, & ea quod ſubtus eſt uter.*

Digitized by Google

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΝΕΦΕΛΑΙ.

ARISTOPHANIS
NUBES.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.
ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.
ΘΕΡΑΠΩΝ ΣΤΡΕΨΙΑΔΟΥ.
ΜΑΘΗΤΗΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.
ΣΩΚΡΑΤΗΣ.
ΧΟΡΟΣ ΝΕΦΕΛΩΝ.
ΔΙΚΑΙΟΣ ΛΟΓΟΣ.
ΑΔΙΚΟΣ ΛΟΓΟΣ.
ΠΑΣΙΑΣ, ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ.
ΑΜΥΝΙΑΣ, ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ.
ΜΑΡΤΥΡ.
ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

DRAMATIS PERSONAE.

STREPSIADES, [Senex ruſticus.]
PHIDIPPIDES, [filius Strepſiadis.]
FAMULUS STREPSIADIS.
DISCIPULUS SOCRATIS.
SOCRATES.
CHORUS NUBIUM.
JUSTUS ORATOR.
INJUSTUS ORATOR.
PASIAS, FOENERATOR.
AMYNIAS, FOENERATOR.
TESTIS.
CHAEREPHO.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΝΕΦΕΛΑΙ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

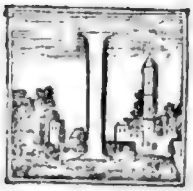

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΘΕΡΑΠΩΝ.

ὤ, ἰώ.
Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν, ὅσον
Ἀπέρατος; ὐδέποθ' ἡμέρα γένοιτ';
Καί μοι πάλαι γ' ἀλεκτρυών ἦν ἤκουσ' ἐγώ·
Οἱ δ' οἰκέται μέγκουσι, ἀλλ' οὐκ ἀποτῦ.
Ἀπόλοιο δῆτ', ὦ πόλεμε, πολλῶν ὕπερα,
Ὅτ' ὐδὲ κολάσ' ἔξεστί μοι τοὺς οἰκέτας.
Ἀλλ' ὐδ' ὁ χρηστὸς ὑποπέπαικε
Ἐγείρει δ' οὐ νυκτὸς, ἀλλὰ πέρδεται
Ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκαδυλημένος.

Ἀλλ'

ARGUMENTUM.

Strepſiades ruſticus duxerat uxorem ex urbe, nobili familia prognatam, luxuriosam, ſumtuoſam; ex qua filium ſuſceperat Phidippidem. Iſte a matre impulſus, invito patre, malait nobilium hominum vitam & ſtudia ſequi quam ruſticorum; itaque equos alebat, ad certamina equeſtria. Strepſiades autem aſſiduis filii & uxoris ſumtibus ad paupertatem redigebatur: & jam multum erat aeris alieni, ita ut nec uſuram ſolvere poſſet foeneratoribus: qui ſemper cujusvis menſis die tricesimo, utpote, die pecuniarum, ei erant moleſti ſuis flagitationibus, & rem ad judices minabantur ſe delaturos. Sollicitus ergo nocte dieque cogitat, quo pacto ſe ex illis moleſtiis extricare poſſit: tandemque putat ſe viam invenisſe, qua creditores eludat; ſi nimirum poſſit adducere, ut is, mutata vivendi ratione, ad Philoſophos animum adjungat, & apud illos Rhetoricam addiſcat, quae eſt facultas in utramque partem dicendi, ita ut & juſtam quis cauſam, & injuſtam defendere poſſit; ſic enim putabat fore, ut in jus vocatus, poſſit negare debitum, cauſam agente filio cauſidico. Iſte Strepſiades exordiitur Fabulam, & queritur fortunas ſuas ante diluculum, & quia non poterat dormire ob aes alienum, dicit ſibi longam eſſe noctem.

ARISTOPHANIS
NUBES.

SCENA PRIMA.
Trimetri Jambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES, PUER.

TR. Io, Io!
O Rex Jupiter, nox haec quanta eſt!
Fine caret: nunquamne dies fiet?
Atqui dudum ego audivi gallum;
Servi tamen ſtertunt; at antehac id non *feciſſent*.
Pereat itaque bellum, multis de cauſis;
Cum nec ſervos mihi caſtigare licet.
Sed neque bonus iſte adoleſcens
Expergiſcitur *tota* nocte, verum pedit
Quinque lodicibus involutus.

Sed,

NOTAE AD NUBES.

vſ. 1. Τί ἰώ;] Vide notata infra ad vſ. 543. Ut autem hoc loco: ἰὼ ἰώ· τὸ χρῆμα ὅσον· ita & in Pace vſ. 1192. ἰὼ ἰώ· ὅσον τὸ χεῖμα· ὡς δεινὸν ἐλᾶν.

vſ. 2. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ] Hippocrates Epiſt. 12. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, λέγοιτο, βαβαί, θαυμαστὸν· *O Jupiter rex, dicatur, fer opem, ſana.* In eadem Epiſt. iterum. Ut autem hoc loco: ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν νυκτῶν ὅσον· ita in Ranis vſ. 1305. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χρῆμα τῶν κίονων ὡς.

Ibid. Τί χρῆμα ἡ νυκτῶν ἐστι] Cum voce χρῆμα modo pluralis Genitivus in hac formula jungitur, ut hoc loco, & in Acharn. vſ. 150. ὡς τὸ χρῆμα πεφύκασι πανοῦργοι· modo ſingularis, ut in Lyſiſtrata vſ. 1032. ὦ μῆτερ, ὦ Ζεῦ, χρῆμ' ἰδεῖν ἦν ἡμῖν ἐκεῖσε. Aliquando vox χρῆμα jungitur cum alio ſubſtantivo in eodem caſu, ut apud Alciphronem Lib. II. Epiſt. ult. τὸ Ἀργόθεν χρῆμα μεγάλου· ad quem locum videri poſſunt quae notavi.

vſ. 3. Ἀνίστη] Infra vſ. 392. legitur ἀνίστατον cum τ. Sic apud Euripidem in Hippolyto, vſ. quidem 231. eſt, ἐκστατέον. vſ. autem 677. ἐκστατέον.

vſ. 5. Ἀλλ' ἐκ ἂν ἐγείρει] Integra oratio foret talis: ἀλλ' οὐκ ἂν ἐγείρειν πώποτ' *non ſtertuiſſent.* Sive: ἀλλ' ἐκ ἂν ἐγεῖρε τὸν πάππον. Sic in Pace vſ. 908. ἐγὼ δ' ἐς τριῶβολ' ἐκ πρόπαλι παρῳδεῖτο· ἀλλ' ἐκ ἂν, εἰπὶ πρεῖγμα πρεσβυτικὸν ἐγένετ' ἦν.

vſ. 7. Οὐδὲ κλάειν] Propterea optat ut bellum pereat, & nullum ſit; quia tempore belli non liceat caſtigare ſervos: ne nimirum arrepta occaſione tranſfugiant ad hoſtes irati; ut Lacedaemoniorum Ilotes, qui aliquando catervatim tranſfugiebant ad Athenienſes, quia nimis duriter tractabantur. Contra autem ſervi, tranſfugium parantes optant ut bellum fiat; hinc Chorus in Pace vſ. 450. inter alios, quibus malum imprecatur, bellum praeoptantibus, & ſervos tales nominat: καὶ τὸν στρατηγὸν ζηλωτὸν, μὴ ξυμπλέοντ' ἐς Δῆλον· αὐτομολεῖν παρεκελεύσατο· ἵνα τρίχα ἵκοιτο μᾶζον ἡμιεκτῶν.

vſ. 10. Σισύραι] Gloſſae: σισύρα, *Lodex.* In Avibus vſ. 121. ἀστὶς σισύραν ἐγκεκαλυμμένη μελλαίαν. In Eccleſ. vſ. 838. κλίνη τε σισύραν καὶ δασύδερν πικαμίνου.

Ibid. Ἐγκεκαλυμμένοι] Gloſſae: κεφάλαι, *Tuber.* Suidas & Etymologus σίδηρα πεφυκότα. Quod idem eſt. Si autem in genere pro quovis tumore & eminentia ſumatur, poterit ἐγκεκαλυμμένος dici, *qui quasi in aceto quodam abſconditus eſt*, ut iſte in quinque lodicibus. Eſt etiam κεφάλη ἐπιδέσεως *capitis* ut ajunt Grammatici.

Ἀλλ', εἰ δοκεῖ, ῥέγκωμεν ἐγκεκαλυμμένοι.
Ἀλλ' ἢ δύναμαι δεῖλαιος οὐδὲν, δακτύλιε.
Ὑπὸ τ' ἀκαιρίας, καὶ τ' ὀφθαλμίας, καὶ τ' ἀγρυπνίας,
Διὰ παντὸς τ' ἀεὶ. ὁ δὲ κόμιλλον ἔχων,
Ἱππάζεταί τε, καὶ ξυναειλκύεται,
Ὀνειροπολεῖ θ' ἵππους· ἐγὼ δ' ἀπόλλυμαι,
Ὁρῶν ἄγουσαν τ' ἀλφίτου εἰκάδας·
Οἱ γὰρ τόκοι χωροῦσιν. ἄπιθι παῖ λύχνον,
Κἀκφέρε τὸ γραμματεῖον, ἵν' ἀναγνῶ λαβών,
Ὁπόσοις ὀφείλω, καὶ λογίσωμαι τοὺς τόκους.
Φέρ' ἴδω, τί ὀφείλω; δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ.
Τῷ δώδεκα μνᾶς Πασίᾳ; τί ἐχρησάμην;
Ὅτ' ἐπριάμην τ' Κοππατίαν. οἴμοι τάλας·
Εἴθ' ἐξεκόπην ταυτηνὶ τὴν ὀφθαλμὸν λίθῳ.
ΦΕΙΔ. Φίλαι, ἀδικεῖς. ἔλαυνε τ' σαυτῆ δρόμον.
ΣΤΡ. Τοῦτ' ἴσθ' τοῦτο τὸ κακὸν, ὅ μ' ἀπολλύναι.
Ὀνειροπολεῖ γὰρ καθεύδων ἱππικήν.
ΦΕΙΔ. Πόσους δρόμους ἐλᾷ τὰ πλεμισήνια.
ΣΤΡ. Ἐμὲ μὲν σὺ πολλοὺς τ' πατέρ' ἐλαύνεις δρόμους.
Ἀπὸς τί χρεών ἔσα με μὴ τ' Πασίαν;
Τρεῖς μνᾶς διφείσκε καὶ προσοῖν Ἀμυνίᾳ.
ΦΕΙΔ. Ἄπαγε τ' ἵππου ἐξαλίσας οἶκόνδε.
ΣΤΡ. Ἀλλ', ὦ μέλ', ἐξήλικας ἐμέ γ' ὀκ. τ' ἐμοῦ·
Ὅτι καὶ δίκας ὤφληκα, κἀπέφυρε τάχα
Ἐκχεάσασθαί Φασι. ΦΕΙΔ. Ἐπὶ, ὦ πάππα,
Τί δυσκολαίνεις, καὶ φέρῃ τ' πύξ' ἴλιν;

ΣΤΡ.

---

vs. 14. Κἄπειτ' ἔχων] Quia erat Eques, comam alebat. Equitum Chorus in cognomini dramate vs. 576. inquit: μὴ φθονεῖθ' ἅπαν κομᾶν πρὸς ἀστρολοιγέα. Homines liberi comam alebant: hinc in Avibus vs. 612. dicitur ad eum qui se servum dicebat esse: ἐγὼ τὰ δεκα δούλου σε κοιμᾶν ἔχοις quasi servis id non fit licitum; hinc κομᾶν accipitur pro superbire, in Phædo vs. 170. μηδὲ δι' ἐνύπνιόν τινα ἐχθὲ ἐκόμας ille vs. 222. μηδὲν ἐμοῦ κομῶντος. hic in Nub. vs. 845. κἄτ', ὦ μὴ κομῶν σὺ ἀεὶ τοιοῦτος ἐ κομᾷ, & alibi. Ionam i qui luculentum habent corpus & nuptiæ Liriam κομᾶν dicuntur, in Avibus vs. 1282. ἐκκομῶντα τε πάντες ἀθρόοι τότε· ἐκόμων, ἐτίνων, ἐδέοντο, ἐτετράκτων. ad quem locum vid. notata. hic in Nubb vs. 837. de Socrate & eius amicis: ὅτ' ἐκ τ' φιδωλίας ἀπαίρει' ἀδίκ πάντ', κἀ' ἐτύφετο &c.

vs. 15. Ἱππάζεται] Theophyl. Epist. 67. ἐ τοιοῦτος ἐστὶ τοῖς ἀδικοῦσι· ξυνωκείωκα γὰρ ἱππάζεται ἐ ὁ τοιοῦτος· Cognitor Liviæ nobis injurium fuit, longa etiam agitat equitatus imperitissimus ille.

vs. 16. Ὀνειροπολεῖ] Julianus Epist. 40. τὸν ἄλλο ἐ ἐν τοῖς τὰ τοῦ τῆς νυκτὸς ὀνειροπολοῦντα· Alibi aliud alii te somniare & ivisse ad non licet. Noster in Thesmophor. vs. 805. ὀνειροπολεῖς πᾶσι σαυτῆ. Vide mox vs. 17.

vs. 17. Πεντήκοντα] Cum non nisi decem dies restant, & reddendum est foenus, aut summa, nam in mensem Decembrem foeneratores argentum. Infra vs. 757. ἐτὸν κατὰ μῆνα γ' ἀργύριον δανείζεται· & alibi.

vs. 22. Τε] Pro τοῦ. Plenius infra vs. 1227. τῷ χρόνῳ τοῦ; ubi Scholiast: λείπει, χάριν, ἢ πρὸ, Ἀττικοὶ γὰρ οὕτως τε.

vs. 23. Κεκτητίαν] Scholiastes: κεκτητίας ἐστὶς δεῖνα τὸν ἐγκλήσαντα τῷ κατηγόρῳ· Cognatus ejus vocabant, quibus impressa erat littera κ. Parmeno apud Athen. V. p. 221. ὁ δὲ κάππα γνώσεται.

vs. 24. Ἐξεκτησε] Alludit ad vocem κεκτητίας. In Avibus vs. 343. κακόν γάρ ἐν ἀπὸς τὸ φθονεῖν κακοῖς· Ibid. vs. 584. τὸν εὐδοκιμοῦντ' ἐκκεκτῆσθαι, & alibi.

vs. 25. Φίλαι ἀδικεῖς] Per fommum alloquitur Philonem

Sed, ſi videtur, ſtertamus obtecti.
At non poſſum dormire miſer, qui mordeor
A ſumtibus, & praeſepi, & debitis,
Propter iſtum filium. Ille vero comam alens,
Equitat, & bigas agit,
Et equos ſomniat; at ego pereo,
Quando video lunam adducere vigeſimos dies;
Nam uſurae procedunt. Accende, ſerve, lucernam,
Et effer tabulas, ut legam & ſciam
Quot ſint quibus debeo, & uſuras computem.
Age videam, quid debeo? Duodecim minas Paſiae.
Cujus rei cauſa *debeo* duodecim minas Paſiae; ad quid iis uſus ſum?
Cum Coppatiam emerem. Hei miſer!
Utinam excuſſus mihi prius fuiſſet oculus lapide.
PH. Philon, inique agis. Perfice tuum ipſius curriculum.
STR. Hoc illud eſt malum, quod me perdidit.
Nam etiam dormiens rem equeſtrem animo agitat.
PH. Quot curſibus peraguntur Equiria?
STR. Me quidem patrem tuum multis tu exagitas curſibus.
Quodnam vero debitum me invaſit poſt Paſiam?
Tres minae pro ſella curuli & rotis Amyniae *debentur.*
PH. Abduc equum domum in pulvere *prius* volutatum.
STR. At, ô miſer, evolviſti me e meis *bonis.*
Quando & poenas jam debeo quibusdam, & alii pro uſura
Ajunt ſe pignora capturos. PH. Dic verum, pater,
Quid ita moroſus es, & tota nocte huc illuc te verſas?

STR.

rem quendam iidem agitantem currus, aut *amicum* aliquem ſuum, quem ὑπαρχικὸν vocat φίλον· (ut in Eccleſ. vſ. 980. χάλκεα, & vſ. 1053. μαλακία) hunc dicit injurium eſſe, quia delectens de ſuo curſu alios praepedit: quod ὑπαρχὸν Scholiaſtes hic vocat, & ipſe Comicus in Equitibus vſ. 1356. ὑπαρχὸν τὰ ἵππια.

vſ. 27. Ὀπτασπάσει] Sic apud Aeſchylum in Eumenidibus vſ. 130. Furiarum Chorus homines exagitare ſolitus, per ſomnum loquens fingitur: Ἀᾶτε, λαῖτ, ἀᾶτε, λαῖτ, σεῦτε· *Prehende, prehende, prehende, prehende, abſterre*, ad quem Clytaemneſtra dicit: σαῖς ὀνείραις, θῆρα κλαγγαίνοις δ' ἄσπερ κύων, μίτρωτον ἀσπὶ' ἰλλόπων σφέων· *Per ſomnum inſectaris feram, clangisque tanquam Canis cruem laboris nunquam relinquens.* CATO: *Dum vigilat ſpectat, per ſomnum cernit id ipſum.*

vſ. 28. Ἱππικοῖσιν] Gloſſae: *Equiria.* Ovidius 2 Faſt. 172. *Martique citi ſumſêre cruribus urgei equos. Ex vero poſtea permanſit Equiria nomen.* Etiam *bellator Equus* dicitur πολεμιστήριος. Synefius Epiſt. 40. ἐπ' οἶδ' ὅτι μάλλον ἔστι, κυνηγέτης ὁ λίαν ἱππόβοτος, ἢ στρατιώτης, ἢ στρατηγός.

vſ. 29. Ἐμὲ πολλὰς ἰκπώλους ἄρους] Euripides in Iphigenia Taurica vſ. 80. *διώκεις δ' ἱππίους ἀκμαίμονας, ἄρους τε πολλὰς ἐξέπωλα καμψίπους.* *Perpetuis ſpectaculum victibus agitabamus exules, extra fines patriae, curſuſque multos perfecti ſexuoſos.* Idem autem eſt ἄρους ſive ἀέθλους ἰκπώλους quod διαύλους ἰκπώλους. Idem in Oreſte vſ. 412. Οἵους διαύλους, εἷς ἱκάστην τάξιν· *Illum perfectationes quibus exagitor miſer.* Sic ἱκπώλους συμφορὰς apud Sophoclem, in Trachiniis vſ. 1044. Noſter in Equitibus vſ. 883. σὲ σπουδάσουσι μὲ σπουδάσεις.

vſ. 30. Ἔξα] Pro ἵξα Dorice. Euripides: τί χρῆ ἵξα δόμων, teſte Scholiaſte.

vſ. 32. Ἀσπάζ.] Xenophon in Oeconomico: ὁ σπὰς ἐξελάσας ἢ ἵππους ἵππικὸν ἀσπάζ.

vſ. 33. Τόκος] Subintelligitur ἐστὶν. ut ſupra vſ. 22.

vſ. 35. Τίπτε] Semper interrogationibus adhibetur ab Ariſtophane. Vid. Not. ad vſ. 910.

vſ. 36. Σκέψαι γὰρ τὸν τρόπον ὅτου] Amphis Comicus apud Athenaeum Lib. II. σκέψαι τὸν τῆς τρόπιδος.

ΣΤΡ. Δάκνῃ με δήμαρχός τις ὤν. τί φρυμάτων.
ΦΕΙΔ. Ἔασον, ὦ δαιμόνιε, καταδαφθεὶς τί με.
ΣΤΡ. Σὺ δ' ἂν καθεύδοις. τὰ δὲ λοιπὰ ταῦτ' ἰὼ ἰὼ
Εἰς τὴν κεφαλὴν ἅπαντα τὴν σὴν πρέψει.
φεῦ. Εἶθ' ὄφελ' ἡ τερμίνθευ' ἀπολέσαι κακῶς,
Ἥτις με γῆμ' ἐπῆρε τὴν σὴν μητέρα.
Ἐμοὶ γὰρ ἦν ἄρρενι ἥδιτον βίον,
Εὐρωπᾶν, ἀκόρεσ', εἰκῇ κείμενον,
Βρύων μελίττης, ἢ τερβάπις, ἢ πεμφίλοις.
Ἔπειτ' ἔγημα Μεγακλέους, ἢ Μεγακλέους
Ἀδελφιδᾶν, ἄρρενι ὤν, ἐξ ἄπεος,
Σεμνὴν, τρυφῶσαν, ἐγκεκισυρωμένην.
Ταύτῃ ὅτ' ἐγάμουν, συγκατεκλινόμην ἐγὼ,
Ὀζων τρυγός, τρισσᾶς, εἰσὶν ἀθυμίας·
Ἡ δ' αὖ, μύρα, κρόκου, καταγλωττισμάτων,
Δαπάνης, λαφυγμοῦ, Κωλιάδος, Γενετυλλίδος.
Οὐ μὴν ἐγώ γ', ἃς δέρρις ἦν, ἀλλ' ἐσπάθα.
Ἐγὼ δ' ἀν' αὐτῆς θυμάτιον δεκνὺς τοδί
Πείθεσκον, ἔφασκον· Ὦ γύναι, λίαν σπαθᾷς.
ΘΕΡ. Ἔλαιον ἡμῖν οὐκ ἔνι· σὺ τῷ λύχνῳ.
ΣΤΡ. Οἴμοι, τί γάρ μοι τὸ πόπυ ἥδιον λύχνου;
Διεῦρ' ἦλθ' ἵνα κλάῃς. ΘΕΡ. Διατί δὴ κλαύσομαι;
ΣΤΡ. Ὅτι τὰ παχέων σιτίδιον Θρυαλλίδων.
Μετὰ ταῦτ', ὅπως ταχὺ ἐγένεθ' ἡμῖν ὑστερι,
Ἐμοί τε δὴ ἡ τῆς γυναικὸς τῆς ἐμοῦ,
Περὶ τριήμαιν δὴ ταῦτ' ἐλοιδορούμεθα.
Ἡ μὲν γὰρ ἵππον προσιπεῖν πρὸς τὴν ὁμοῖα,
Ξάνθιππον, ἢ Χάρητον, ἢ Καλλιππίδην·

Ἐγὼ

vs. 37. Δάκνῃ] Ex Scholiis: *καλῶς δέ, ὅτι οἱ τὰς ὑπὲρ τῶν ἀγορανομούντων ἢ δημάρχων ἢ γραμματέων ἐπιστολὰς ἐπιφέροντες τοῖς δημόταις ἢ χωρίταις ἐπιτιμίους ἐκάλουν. Canes aut pulex* me mordet. *Erwartet* autem noster *magistratus, quos quotidie fingunt sagaces commentatores.* Demarchus, sive cognatus de Demarcho, cum metuo ne a me pignus finiat, mordet me, tanquam) cimex aut pulex ut lecto.

vs. 41. τὰς κεφαλὰς] In Rana vs. 1422. οὐ κεφαλὴν Ἀγόρᾳ *μὴ δῶτε τὸν στέφανον.* Quem vocat Ranis Euripides Cinesiae ex Medea sua in principio. Imitatus autem eum Aristophanes illum locum; nam ut Ino nutrix, caetus matronarum Medeae alibi repetit; ita hic Strepsiades suorum ipsius: & utrobique contra malorum fiunt. Nuptiae; non quod, apud Euripidem Nuptiae Jasonis cum Creusa (nam, haec proxime causa malorum Medeae: hic autem Nuptiae & Concubitus earum fiunt causa remotior Strepsiadis malorum.

vs. 46. Μεγακλέους] Illius Megaclis qui a Megacle Alcmaeonis & Coesyrae filio genus ducebat.

vs. 48. Γενετυλλίδος] *Coeffas muliebri imbutam*, a qua & origo ducebat. Inita vs. 801. Philippidem ex hac natam, dicit esse *τὸ γενναῖον ὑποπίνειν ἢ κατίσχειν.* In Acharnensibus vs. 614. Γενετυλλὶς, meretrix Scambidae, cui *Megarica*, & perfricatum a Cleonymo. Alibi pauper fuerit, alibi dives: nam proverbio dicitur de rebus varie se habentibus. Itaque non sine causa Pseudo ex Nothis famulus, sed ad Paupertatem redactus, collocarunt Rufico divite.

vs. 50. Ὀζων] Cum dicit: *ὀζων τρυγὸς, πρισσᾶς*, & *ὄζουσα* (quae vox in sequente versu subaudiatur) *ὀδμὴ κάκη*, proprie loquitur utpote de rebus odorem habentibus: cum autem addit: *καταγλωττισμάτων, δαπάνης* &c. metaphorice.

vs. 52. Κωλιάδος, Γενετυλλίδος] Etiam in Lysistrata

vs. 2.

STR. Mordet me tribunus aliquis e ſtragulis.
PH. Sine, ô bone, ut aliquantulum dormiam.
STR. Tu vero dormi; ſcito tamen, debita iſta
In tuum caput omnia redundatura.
Heu! utinam pronuba illa male periiſſet peſſimis modis,
Quae me impulit ut matrem tuam ducerem.
Mihi enim ruſtica vita erat ſuaviſſima,
Squalida, incomta, negligenter abjecta,
Redundans apibus, & ovibus, & fracibus.
Poſt uxorem duxi Megaclis, Megaclis *Filii*,
Ex ſorore neptem, ipſe ruſticus, *haec* ex urbe,
Magnificam, luxurioſam, nobilem, a Coeſyra genus ducentem.
Hanc cum uxorem ducerem, una accumbebam, ego quidem
Olens fecem vini, ficus, lanarum copiam;
Illa vero unguentum, crocum, baſia laſciva,
Sumtus, ingurgitationem, Coliadem & Genetyllidem Venerem.
Non equidem dicam otioſam eam fuiſſe, ſed (ἱσπαθᾶ) erat prodiga.
Ego autem ei pallium oſtendens iſtud
Hoc praetextu utens, dicebam: ô mulier valde (σπαθᾶς) prodiga es,
SER. Oleum nobis non ineſt in lucerna.
STR. Eheu! cur mihi illam bibulam accendiſti lucernam?
Huc accede, ut plores. SER. Cur plorem?
STR. Quia craſſa ellychnia indidiſti.
Poſt haec, cum nobis natus jam eſſet filius iſte,
Mihi ſcilicet & bonae illi mulieri,
De nomine primum tales rixae inter nos ortae ſunt;
Ipſa quidem (ἴστον) equum addebat nomini,
Xanthippum *eum vocans* aut Charippum, aut Callippiden;

Ego

vſ. 2. conjunxit haec nomina: ὁ ὑὸς Καλλίου ὁ τὸν Ἱππονίκου. Ubi vide Notam.

„ vſ. 53. ἵνα ἀρχὴ ἂν] Pro ἀρχὴ Attice. Epicrates „ Comicus apud Athenaeum Lib. XIII. p. 570. B. αὐτὰ „ δὲ Ἀττικῶς ἀρχὴ ἐστι καὶ πᾶσι. Alexis apud eundem Lib. „ XIV. p. 642. D. κἀρχὴ ἦμεν ἀκόντων πάντων σπαράτ- „ τειν· pro ἀρχὴν. Sophocles Philoctete vſ. 67. χοὐκ „ ἔστι μοι ἀλγῶν, χἤτοι δ' ἀρχὰν ἰσχάνει· Lucianus de „ Gymnaſiis ὁ σπουδαῖος ἀρχὴ καὶ λιμένι· ex notis Kuſteri. Ceterum meris analecticis eſt ἀρχὲ quam ἀρχά, quia eſt compoſitum in σε, quae ſunt communia.

vſ. 55. Ὦ γύναι λίαν σπαθᾷς] „ Ariſtaenetus Lib. II. „ Epiſt. 12. ἴσχε δὲ θυμάτων αὐτὴ δαπάνας, τοῖς δὲ τέκνοις „ σπάνιν μηδαμῶς ἐμποίησῃς, σπάνιν, ὦ γύ- „ναι λίαν σπαθᾷς· Ceterum vocis hujus loci latet in ambiguitate vocis σπαθᾷς, quae tam *texere* vel *ſtamen ſpatha denſare*, quam *diſſipare & prodigere* ſignificat." Ex notis Kuſteri.

vſ. 56. Ὄλαμεν] In Avibus vſ. 1588. ὄλαμεν δὲ λύχνου τὸ πῦρ κακόν.

vſ. 57. Τὸν κάνθαρον ἔκκλινε λύχνου] Lucernam quae multum olei bibit propter craſſa ellychnia. Lucianus dixit ex contrario, *ſticidiosum elychnium*, cui non ſatis olei affunditur: ὥστε σωφρονεῖν τὸ καὶ μικροῦ σταλάγματος λυχνίδιον, καὶ δεόμενον ἐπιτροπεύειν ἐπιμελοῦς τινὸς καὶ ἀκριβοῦς ἀνδρὸς ἀεὶ ἐπιστάζοντος ἔλαιον τοῖς πλήθεσι· *ad obſcurem quandam & eis angusti lucernulam, ac ſticidioſum ellychnium, ſuetus cum invigilare ſolebat* in Timone.

vſ. 61. Τὸ ἀγαθὸν] Ironice, ut ſupra vſ. 8. ὁ χρηστὸς ἀνὴρ οὑτοσί.

vſ. 64. Σαθαττᾶν] Ex familia illa, unde erat haec muliercula, duxerat Xanthippus uxorem Agaruen filiam Megaclis III. ſi primum numeres Alcmaeonis Patrem, ex quo connubio natus eſt Pericles: inde poſtmodum no-

Ἐγὼ δὲ γ' πάππων ἠθέμην Φειδωνίδην.
Τέως μὲ δὴ ἐκεινόμεθ'· εἶτα τῷ ἀρχαίῳ
Κοινῇ ξυνέβημεν, καὶ θέμεθα Φειδιππίδην.
Τοῦτον τ' υἱὸν λαμβάνων ἐκοσμίζετο·
Ὅταν σὺ μέγας ὢν ἅρμ' ἐλαύνῃς ταῖς πόλιν,
Ὥσπερ Μεγακλέης ξυστὰν ἔχων· ἐγὼ δ' ἵφιν,
Ὅταν μὲ δὴ τὰς αἶγας ἐκ γ' Φιλλίδος,
Ὥσπερ ὁ πατήρ σου διφθέραν σκυτοδυτῶν.
Ἀλλ' οὐκ ἐπείθετο τοῖς ἐμοῖς γ' ἐδὴν λόγοις,
Ἀλλ' ἵππων μου κατέχει τ' ἀρχαίαν.
Νυνὶ δὲ δὴ ὅλην τ' νύκτα φροντίζων, ἐγὼ
Μίαν εὗρον ἀρχαῖον δαιμονίως ὑπερφυᾶ,
Ἣν, ἢν ἀναπείσω τυττὶ, σωθήσομαι.
Ἀλλ' ἐξιοῦσαν ὡρᾶτον αὐτὸν βούλομαι.
Πῶς δῆτ' ἂν ἥδιστ' αὐτὸν ἐπεγείραιμι; πῶς;
Φειδιππίδη, Φειδιππίδιον. ΦΕΙΔ. Τί, ὦ πάππα.
ΣΤΡ. Κῦσόν με, καὶ τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιάν.
ΦΕΙΔ. Ἰδού, πάπαι. ΣΤΡ. Εἰπέ μοι, φιλεῖς ἐμέ;
ΦΕΙΔ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ τουτὶ τὸν Ἵππιον.
ΣΤΡ. Μή μοι γε τοῦτον μυδαμῶς τὸν Ἵππιον·
Οὗτος γὰρ ὁ θεὸς αἴτιός μοι τῶν κακῶν.
Ἀλλ' εἰπὲ ἐκ τῆς καρδίας μ' ὄντως φιλεῖς,
Ὦ παῖ, πόθεν. ΦΕΙΔ. Τί δῆτα δεῖμαι δεῖτά σοι.
ΣΤΡ. Ἔκρεψον ὡς τάχιστα τὰς σανίδας πρόσω,
Καὶ μάθαι' ἐλθὼν ἃ 'γὼ παραινέσω.
ΦΕΙΔ. Λέγε δή, πάπαι κελεύεις. ΣΤΡ. Καὶ πῇ πείσῃ; ΦΕΙΔ. Πείσομαι,
Νὴ τὸν Διόνυσον. ΣΤΡ. Δεῦρό νυν γ' ἀπόβλεπε.
Ὁρᾷς τὸ θύριον τοῦτο καὶ τὴν οἰκίδιον;
ΦΕΙΔ. Ὁρῶ· τί δὴ τοῦτ' ἐστὶν ἐπὶν ἐπαὶ, ὦ πάππα.
ΣΤΡ. Ψυχῶν σοφῶν τοῦτ' ἐστὶ Φροντιστήριον.
Ἐνταῦθ' ἐνοικοῦσ' ἄνδρες, οἳ τὸν οὐρανὸν

Λέ-

men volebat indere Filiolo suo, hoc omine forte, ut ipsa etiam olim fiat Periclis alicujus avia. De hac familia videndus Herodotus in Eratone. Erat & alius Xanthippus Periclis filius.

vs. 65. Τῷ πάππῳ] Intelligendus est avus pueri; nam ipse Strepsiades erat σκαιότερος ἢ ὥστε ut dicit infra vs. 134.

vs. 66. Τῷ χθιζινῷ] Euripides in Medea vs. 1220. χθιζὰ δ' ἀντία· *tandem obstitit.* Idem in Hercule Furente vs. 607. χθιζὰ δ' ἀναβὰς ἐξ ἁλὸς μυχοὺς· *tandem autem ascendens ex fundi carentibus recessibus.*

vs. 70. Ξυστὰν] Hesychius dicit, secundum quosdam esse *tenuem* vestem παρὰ τὸ ξύειν· *a verbo ξύειν radere.* Itaque *rasa* posit dici Latine; nam & Plautus in Epidico videtur opponere *tunicam rasam* & *tunicam spissam*: & *rasa* similiter a *rado* videtur dicta esse. Occurrit iterum in Lysistrata vs. 1194.

vs. 71. Φιλλίδος] Mons in Attica, teste Stephano Byz. & Scholiaste Comici ad Acharn. vs. 71.

vs. 72. Διφθέραν σκυτοδυτῶν] In Eccles. vs. 80. τὸν τῶν σκυτέων διφθέραν ἐνημμένον. Est autem σκυτοδυτὴς *dissipator Cilicium apto mihi*, sive *cilicium induo.* In Ranis vs.

Ego autem avi imponebam ei nomen, Phidonidem *appellans.*
Hactenus itaque disceptabamus: post interposito tempore
Convenit inter nos, & indidimus ei nomen Phidippidis.
Hunc filium manibus tenens blande alloquebatur:
Quando tu grandiusculus factus currum agitabis versus urbem,
Ut Megacles, purpurea veste amictus; ego autem dicebam:
Imo potius quando tu capras *agitabis* e Phelleo,
Ut pater tuus rhenone indutus.
Sed meis verbis non paruit,
Verum opibus meis offudit morbum equestrem, *consumsit eas in alendos equos.*
Nunc autem tota nocte cogitans, viae
Unam rationem inveni admirabiliter excellentem,
Quam si huic persuasero, salvus ero.
Verum excitare prius ipsum volo.
Quomodo ergo eum quam mollissime excitem? quomodo?
Phidippides, Phidippidule. PH. Quid est mi Pater?
STR. Osculare me & manum cedò dexteram.
PH. En! quid est? STR. Dic mihi, amas me?
PH. Juro tibi Neptunum hunc equestrem.
STR. Nequaquam mihi per equestrem juraveris;
Iste enim Deus est mihi caussa malorum.
Verum si me corde revera amas,
O fili, obtempera. PH. Quid ergo obtemperem tibi?
STR. Immuta quam ocyus mores tuos,
Et abi ut discas quae ego jubebo.
PH. Dic jam quid jubeas. STR. Sed quid? obsequeris? PH. Obsequar,
Per Bacchum juro. STR. Huc nunc specta,
Viden' ostiolum hoc & domunculam?
PH. Video: quid itaque est hoc, dic verum, ô Pater?
STR. Animarum sapientum haec est schola.
Hic habitant viri, qui coelum esse

Furnum

vs. 428. ἀναμιμνῆσκε· λέγοντος] In Avibus vs. 1250. ἀναμιμνήσκεται· ἀναβιβάζεται.

vs. 75. Ὅταν τὸν τράγον ὀχεύσῃς] In Equitibus vs. 1188. ὁ παλαιὸς ἀνεχώρησεν ἐφοιτᾶτε ἐμβήσεσθαι. Vide in Ranis vs. 936.

vs. 83. Ποσειδῶ ἐφ' ἵππων] In Equitibus vs. 547. Ἵππων ἀνὴρ Ποσειδῶν, ὃ γαιήοχε ἵππων κτύπου καὶ γαιοκτύπου ἄναξ. Ubi vide notata. Videri etiam possunt quae ad Plutum notavi vs. 396.

vs. 91. Διὰ τί νυ ἀνέκλαιες] In Thesmophor. vs. 25. βλέπε ἐπὶ καὶ πείσεις ἐ τὸν ——

vs. 92. Ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο] In Thesmoph. vs. 26. eadem verba.

vs. 95. Ἐνταῦθ' οἰκοῦσιν] In Thesm. vs. 29. ἐνταῦθ' Ἀχάμας ὁ πλουσίος οἶκον τυγχάνει.

Ibid. Τὸν ἥλιον λέγουσι] Pro περὶ τοῦ ἡλίου λέγουσι. Vide notata ad Plutum vs. 55.

vs. 96. Πῶς ἴσα πυρτὸς] In Avibus vs. 1001. Meton dicit Aerem habere speciem fornacis: ἀέρινα γάρ ἐστ' ὁ ἀὴρ ὥστε τὸν ἰδιῶτ' ὅλον καὶὰ πυρὸς μᾶλλον.

Λέγοντις ἀναπείθουσι, ὡς ἔστι πτηνὸς,
Κἄστι θεὸς ἡμᾶς ὕτος· ἡμεῖς δ' ἄνθρακες.
Οὕτοι διδάσκου', ἀργύριον ὧ τις διδῷ,
Λέγοντα νικᾶν ἢ δίκαια κἄδικα.
ΦΕΙΔ. Εἰσὶν δὲ πτεός; ΣΤΡ. Οὐκ οἶδ' ἀκριβῶς τοὔνομα·
Μεριμνοφροντισταί, καλοί τε κἀγαθοί.
ΦΕΙΔ. Αἰβοῖ. πόππροί γ', οἶδα. τοὺς ἀλαζόνας,
Τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους λέγεις,
Ὧν ὁ κακοδαίμων Σωκράτης ἢ Χαιρεφῶν.
ΣΤΡ. Ἦ, ἦ, σιώπα· μηδὲν εἴπῃς τοιοῦτον.
Ἀλλ' εἴ τι κἀμοὶ τῶν πατρῴων ἀλφίτων,
Τούτων γνῶθι μοι, χρασάμενος τῶν ἱππικῶν.
ΦΕΙΔ. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον, εἰ δοίης γέ μοι
Τοὺς Φασιανούς, οὓς τρέφει Λεωγόρας.
ΣΤΡ. Ἴθ', ἀντιβολῶ σ', ὦ φίλτατ' ἀνθρώπων ἐμοὶ,
Ἐλθὼν διδάσκου. ΦΕΙΔ. Καὶ τί σοι μαθήσομαι;
ΣΤΡ. Εἶναι παρ' αὐτοῖς φασὶν ἄμφω τὼ λόγω,
Τὸν κρείττονα ὅς τις ἔστι, καὶ τὸν ἥττονα.
Τούτοιν τὸν ἕτερον τὸν λόγειν, τὸν ἥττονα,
Νικᾶν λέγοντα φασὶ τἀδικώτατα.
Ἢν οὖν μαθῇς μοι τὸν ἄδικον τοῦτον λόγον,

vſ. 97. Κἄστι περὶ ἡμᾶς ὕτος] Euripides, Philoſophus ſcenicus, in Bacchis vſ. 292. τὸ χθὸν' ἰχνηλατῶν αἰθέρος· *aetheris terram ambitu ſuo cingentis.*

Ibid. Ἄνθρακες] In Editione Farrei eſt ἀνδρακες; quae etſi non ſit vox bona, tamen non omnino debet reiici; potuit enim forte ἄνδρακες dixiſſe, voce corrupta, ut ſimul intelligantur ἄνδρες homines, qui ſunt ſub coelo; & ἄνθρακες carbones, qui ſunt in fornace. Coelum autem formari eſſe fumile dicit. Sic etiam in Lyſiſtrata vſ. 342. eadem Editio habet ἀνδρακύου pro ἀνθρακύου, ubi itidem data opera videtur feciſſe Comicus confuſionem harum vocum; nam mulieres ibi reterunt viros dixiſſe: ἀς χρὴ ἀνθρακύου τὰς γυναῖκας πρῶτ· *ignem cogendas eſſe ut redeant ad ſe ipſas, aut miſceantur viris, aut ſentiant cum viris:* Ubi nimus attentus auditor putaret: *in carbones redigendas eſſe igni*, ut ipſae etiam mulieres putabant. Sic etiam in Pace vſ. 414. finxit vocem corruptam ἀμαστωτὰς· in qua & vox ἄμαξα latet, & ἀμαξοστρὸς, ut ſignificet *vitioſum currus agitationem.* Vide, quae notavi ad Acharn. vſ. 36.

vſ. 98. Ἀργύριον ἄν τις δοῖ] Sophiſtae ἐπιχειρήματα, non nili pro pecunia docebant illam artem, qua quis dicendo quidlibet poſſet perficere: quae dicitur Rhetorica, & ars perſuadendi; cujus maximam eſſe potentiam in rebus humanis Hecuba dicit apud Euripidem: ac proinde operae pretium eſſe, ut quis ante omnia eam addiſcat, ſumtibus non parcens, in cognomini dramate vſ. 803. τί δῆτα θνητοῖς τἄλλα μὴ μαθήματα μοχθοῦμεν ἢ χρὴ παῖδα, καὶ μανθάνειν; Hunc locum Euripidis ſic Ciceronis imitatus eſt Antonius, lib. I. de Oratore: *Quid enim mortales, circa ceteras artes laboramus curiose, & eas quaerimus; ſapientiae autem, quae regina eſt inter bonum fola, non magis ſtudemus prae ceteris, mercedem dantes, ut diſcere poſſimus? O beatos aliquando perfundere, quae quis voluerit, & ſimul eſſequi.*

vſ. 101. Μεριμνοφροντισταὶ] Euripides Philoſophos vocat μεριμνητὰς λόγων in Medea vſ. 1228. Quos ibi notat, quia ſtatuant aliquam beatitudinem in hac vita, ſive ſummum bonum: Τὰ θνητὰ δ' οὐ τὸν πρῶτον ἡγοῦμαι σοφὸν· ἀλλ' ὃς πόνου πλεῖστα τοῖς σοφοῖς βροτῶν δίκαιος εἶναι, καὶ μεριμνητὰς λόγων, πόνου μεγίστου μηχανὴν σοφισάμενος· Θνητῶν γὰρ ἡδὺς ἐστιν ὁστισοῦν βίος· Ὅλβου δ' ὃν ἐμπλεῖ, οὐτυχίστατος ἀλλ' χαίρει τε θᾶσσον· εὐδαίμων δ' ἂν ἦν· *Non nunc primum eſt, cum res mortalium ambiguae eſſe dicit: neque eum ſapientem dixerim: illos homines, qui ſapientes putantur eſſe, & cultores exoletioris, maximae ſollicitudini eſſe obnoxios; Nemo enim mortalium eſt beatus: Opibus quidem affluentibus, alius alio poteſt eſſe felicior; non autem beatior.* Componitur autem μεριμνοφροντισταὶ ex μέριμνα & φροντίς· poſterior vox ſignificat *ſtudioſum & philoſophum*, & occurrit infra vſ. 455. & vſ. 1112. prior, *curam & ſtudium philoſophicum*, infra vſ. 1427. ὦ μέριμνα δι' ἀστῶν καὶ λόγοις ξυνοῦσα, καὶ μεριμνᾶν.

„ vſ. 103. Τοὺς ὠχριῶντας, τοὺς ἀνυποδήτους] Theocri„ tus Idyllio XIV. vſ. 6. τοῦτος πρᾶος τις ἀεὶνετο θεσ„ σαλικὰς ἐς ἀγορὰς, κἀνυπόδητος· *Talis noſter quidam „ venit Pythagoriſta, pauidus, & diſcalceatus.* Ac, apud „ Lucil.

Furnum ut credant *homines*, eos verbis adducunt.
Idque eſſe circa nos: nos autem eſſe carbones.
Iſti docent, ſi quis pecuniam det *ipſis*,
Quo pacto quis dicendo vincat & juſtam & injuſtam cauſſam.
PH. Quinam vero ſunt? STR. Non ſatis novi nomen.
Sunt tamen viri boni meditationibus dediti.
STR. Au! miſeri illi quidem; novi. Jactatores
Illos luridos & diſcalceatos dicis,
Quorum unus eſt perditus ille Socrates, itemque Chaerepho.
STR. Ah, ah! tace. nihil puerile dixeris.
Verum ſi qua te tangit cura paterni victus,
Fi mihi unus horum, & fac miſſam rem equeſtrem.
PH. Non facerem, ita me Bacchus amet, ſi dares mihi
Phaſianos illos, quos alit Leogoras.
STR. Eja obſecro, hominum mihi chariſſime,
Abi, & te doceri ſine. PH. Et quid tibi diſcam?
STR. Ajunt apud eos eſſe utrunque hunc ſermonem,
Potiorem nempe & inferiorem.
Iſtorum ſermonum alterum, hunc inferiorem
Ajunt vincere etiamſi injuſtiſſima dicat.
Si itaque diſceres mihi hunc injuſtum ſermonem,

Quae-

„ Epiſt. 3. *Ἡκαά τινες ἢ ὑπὸ τῶν Ποιητῶν διατρίβοντων ἢ συντίθεντων καὶ ἐπεχείρουν· Audivi aliquem ex illis „ diſcalceatis & luridis, qui in poetica Poetis verſantur.*" Ex Notis Kulleri.

vſ. 104. Σκαρίπτους] Ille ergo eſt unus illorum, qui nudis pedibus ambulant, & qui Rhetoricam docent. Nudis pedibus eum ambulaſſe, etiam infra dicitur vſ. 362. *κἄδουν ἀνυπόδητος καὶ πίνων' ἀσκῶν·* & ipſe de ſe fatetur Epiſtola VI. cum ſcribit: *ἀνυπόδητος πάσχω τ' ἀσκῶν·* *Calceis non utor omnino*, alii ex veteribus multi idem teſtantur, ut abunde cordatorum a Viris Eruditiſſimis; artem autem dicendi cum etiam docuiſſe aliquando, probat Vir Illuſtriſſ. Ezechiel Spanhemius ex Laërt. p. 91. & ex Xenophonte Memorabilium Cap. II. §. 31.

vſ. 106. Ἀλλ' εἰ τι κἀμὲ] In Acharnenſibus vſ. 1027. *ἀλλ' εἰ τι κἀμὲ δεῖ τι σοὶ χρῆσθαι σύμμαχον &c.*

vſ. 107. Σχεδόν γ' ὅσον] Sylloge Epiſtola 128. *σχεδὸν ὅσον κατέχει ὑπόμνημα, ἀγανακτοῦντ' ἐοικότως·* *Plerumque remiges conveni, fuſ, enſa Equitatione.* De verbo autem χατέχω five χάω, Scholiaſtes adducit Euripidis locum, quem in Phoeniſſis invenio, vſ. 411. *χάσαι δὲ δοῦναι πνεῦμα καὶ θυμὸν σχάσαι·* *Remitte truculentum cultum & iracundiæ flatus*, ubi Scholiaſta: *καταπαύσεως· ἀναπήρεσε· ἄνεσε· ἢ μετοχῆς· ἀφεῖναι· ἢ ἀπὸ τοῦ χάος, τὸ ἀνοιχθὲν ἢ κενὸν τὸ ἀέριον·* *Compeſce, ſuſtine, remitte: metaphora a remigantibus: nam χάσαι eſt ἀναχῦλι· hiſcere, aut cohibere remigium tonſarum.* cum quo convenit & Comici Scholiaſtes· *χάσαι χαῦλι, τὴ κωπηλατικὴ ἐκεῖ τὴν κώπην·* *Nam χάσαι eſt, remigantem ſiſtere remum.* Atque ita uſurpavit hoc verbum Pindarus, ut idem teſtatur: *κατασχὼν μοι ὠκέαν· remum nunc mihi cohibe*; etiam Euripides in Troadibus vſ. 810. *Σιμόεντι δ'· ἐν' ἁλίπλοκα πλάτας ἴσχασε κορυφαῖσιν·* *& ad pulcre fluentem Simoentem ſiſtit remum*, id eſt, *navem ſontigeradam*; & Callimachus: *οἱ μὲν ἐν' Ἰαονικὸν πέλαγος ἐρέτμα·* *Illi quidem in Ionico mari ſiſtentes remos.*

vſ. 108. Εἰ δοκεῖ γὰ ἐμοὶ] Vid. ad Plutum vſ. 925.

vſ. 109. Διαγίγνει] Illum ventri deditum fuiſſe, teſtatur apud Scholiaſtem Plato Comicus, qui de eo, & simul de *Gitone*, atque *Morycho* dixit: *εἰ ζῇ τις τοῦτον, ὅστις ἀγαπᾷ τὸν Γνάθωνα·* *Si quis amandus videtur, de molle ac ſalſicii.* Nempe hanc Leogoram cum talibus viris commixtæ, quorum gulositatem non ferre poſſet Comicus noſter; & innectit eorum mentionem facit in Pace vſ. 1008. *Μαύχου, Τιτίας, Γλαυκίππου, ἄλλων τοιούτων πολλῶν.* Cetcrum dum dicit, hanc Leogoram Phaſianos aluiſſe; gaſli utique Colchici intelligenci videntur, quos ſaginabat, ventri ſacrificandos.

vſ. 112. Ἄνευ τοῦ λέγειν] Hocrates in Encomio Helenae, ſub initium: *δεῖ λέγειν τοὺς τὰ τοιαῦτα πραγματευομένους.* Vide notata infra, vſ. 889.

vſ. 114. Τὸν λόγον] Intelligit Sophiſticam.

vſ. 116. Ἦν δὲ μισθὸς] In Veſpis v. 1261. *μισθοῦσθαι γ' ἂς' εἰ θέλοις τὸ λόγον, εἴτις γ' ἀπαίτοι μισθὸς, ὃ τι δὴ ποιεῖ.* Etiam hic in Nubibus infra, vſ. 1175. Strepſiades ait ſe properare velle diſcere Sophiſticam, ut elabi poſſit ex manibus creditorum: *ὡς ὑμᾶς ἐκφυγὼν χρῄ τοὺς χρῄστας διολέσαι.*

Ἃ πιῶ ὀφείλω ἀφ' οὗ, τήπαν ἢ λεξιᾶν
Οὐκ ἂν ἀπαδοίμην ἀλλ' ἂν ἐβουλόμην ἁδεῖ.
ΦΕΙ. Οὐκ ἂν πιθοίμην. ἢ γὰρ ἂν τλαίην ἰδεῖν
Τὰς ἱππικὰς τὸ λεῶμα διαπεπαισμένους.
ΣΤΡ. Οὐκ ἄρα, μὰ τὸν Δήμητρα, τῶν γ' ἐμῶν ἑνός,
Οὔτ' αὐτὸς, οὔθ' ὁ ζεύξας, οὔθ' ὁ σαμφόρας·
Ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς κόρακας ἐκ τῆς οἰκίας.
ΦΕΙ. Ἀλλ' ἢ παιδόψυχά μ' ὁ θεὸς Μεγακλέης
Ἵππων. ἀλλ' εἶσιμι, σοῦ δ' ἀφοιπῶ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΘΗΤΗΣ, ἡ ΠΑΙΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ.

Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ μυῶτοι πεσὼν γε κείσομαι,
Ἀλλ' ἐξάμυνον τοῖσιν θεοῖς, διδάξομαι,
Αὐτὸς βαδίζων εἰς τὸ Φροντιστήριον.
Πῶς ἂν γέρων ὢν, κἀπιλήσμων, καὶ βραδὺς,
Λόγων ἀκριβῶν σκιδναλμοὺς μαθήσομαι;
Ἰτητέον· τί ταῦτ' ἔχων τρεχλεύομαι;
Ἀλλ' οὐχὶ κόπτω τὴν θύραν; παῖ, παιδίον.
ΜΑΘ. Βαλ' ἐς κόρακας, τίς ἔσθ' ὁ κόψας τὴν θύραν;
ΣΤΡ. Φείδωνος υἱὸς Στρεψιάδης Κικυννόθεν.
ΜΑΘ. Ἀμαθὴς γε νὴ Δί', ἔς τις ὑμῶν σφόδρα
Ἀνθρεμιεύμενος τὴν θύραν λελάκτικας,
Καὶ φρενῶν' ἐξήμβλακας ἐξθρεμμάτιον.

ΣΤΡ.

vs. 122. Ἁμαξίτας] A nota ita dictus equus, quae ei inusta erat, nempe littera σίγμα telle Scholiaste, quam Dorienses σὰν vocant. Herodotus in Clione: ἑξάμυα, τὸ Δωριὲς μὲν σὰν καλέουσι· Ionice autem σίγμα. mutatur autem σ in μ ut in συνεσκιη.

vs. 123. Ἐξελῶ] Infra vs. 800. ἐκ τοῦ· ὅταν ἐκ ἐξελᾷ ἃ τὴ οἰκίας.

vs. 124. Πεπαίσθαι] In Femro utuntur hoc verbo; aliis verbis ναυδὶς & ναυσὶν. Significant autem despicere, negligere, sinere, pati & permittere ut aliquid fiat.

vs. 125. Ἵππων ἀπεισιν] Metaphora videtur ducta a luctatoribus, qui victi facent. Aeschylus in Eumenidibus vs. 592. Eum. τὸ μὲν τὸ σ' ἦλθ' ὑπὸ θεῶν παλαισμάτων. Orest. ἢ κἀμὲ τῶνδε κομπάζειν λόγων· Una quidem haec eſt ex tribus luctationibus, in quibus excidisti. Sed nondum facenti mihi (tanquam victo) haec tam arroganter dicit. Apud Comicum in Eccleſ. vs. 959. τὸν Σῶσιν ἀπαγξαι τινά· εἰ δὲ μὴ, κατατείνας κλίνομαι, οἴκαδε, ἀλλ' ὡ τοῦ κόλουσι κἀκτὸ παλαιτίζοθαι μετὰ τῶν εἰς τυχόν. Nempe ibi adolescens dicit, se desiderio quidem puellae dudum victi, & fere ut prostratus jaceat; interim tamen si intermittatur, ait, se velle adhuc luctari in certamine Veneris, ut Lucianus cum Palaestra sua, paulo ante quam Atinus fieret.

vs. 130. Σκιδναλμοὺς] Glossae: σκιδνάσαι Scrupulum, Scrupulus. Eaedem: σκιδναλμοὺς Scindalmus, scissa. Lan-

Quaecunque nunc propter te debeo, iſtorum debitorum
Nihil quicquam ulli ſolverem, neque obolum.
PH. Non ſane obtemperarem tibi. Neque enim ſuſtinerem adſpicere
Equites, ſi mihi color faciei eſſet corruptus.
STR. Non itaque amplius de meis edes, per Cererem juro,
Neque ipſe, neque jugalis equus, neque Samphoras:
Sed exigam te domo in malam rem (ad corvos).
PH. Sed non patietur avunculus meus Megacles me
Eſſe ſine equis. Sed ingrediar, te vero negligam.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES, DISCIPULUS, ſeu PUER SOCRATIS.

STR. Sed nec ego tamen, quamvis cecidi, jacebo.
Verum Diis invocatis, dabo me docendum
Ipſemet, & in ſcholam ibo.
Quomodo ergo, cum ſim ſenex & oblivioſus & tardus,
Sermonum accuratorum ſubtilitates addiſcam?
Eundum eſt. Quid multum tergiverſor,
Et non potius pulto fores? Puer, heus puer!
DISC. Faceſſe hinc in malam rem! quis eſt, qui fores pultavit?
STR. Phidonis Filius Strepſiades Cicynnienſis.
DISC. Indoctus utique es, qui tam valde
Inconſiderate fores calcitraſti,
Et cogitationem animo conceptam feciſti ut abortiret (velut abortum exciſſilti.)

STR.

Latinae: *Scrupulum*, μίμημα, φροντὶς, σκινδάλαμος· eadem: *Scrupulus*: σκινδάλαμος, φησὶ. Scholiastes: σκινδάλμους δὲ, λεπτολογίας· ἀπὸ τῆ χίσεως τῶ ξύλου. Nempe χίζω, unde & Latinum *Scindo*. Vid. infra vſ. 192. Occurrit & in Ranis vſ. 820.

vſ. 131. Τί ταῦτ' ἴχων] In Theſmoph. vſ. 480. τί ταῦτ' ἴχων κοῖσιν αἰτιάματα; Ubi participium manente eodem ſenſu abeſſe poteſt; nam in Acharnenſibus vſ. 513. idem plane dicit omiſſo participio: τί ταῦτα τὼς Ἀχαρνᾶς αἰτιάματα; utitur autem libenter hoc participio, cum *meram eſſe* vult ſignificare; in Eccleſ. vſ. 1146. τί δῆτα διατρίβων ἴχων; ib. vſ. 850. ἴσως ἔσθ' ὅπως ταῦτα τί γὰς ἴσως ἴχων; Hic in Nubibus vſ. 509. χάνῃ· τί κατάζῃς ἴχων πρὸς τὸν ξύλον;

vſ. 134. Κικυννῆθεν] Infra, vſ. 210. dicit Strepſiades· κἀγὼ τὸ κικυννῆς εἶναι οὐκ ἤμην ἐπιστάμενος.

vſ. 135. Οὕτως ἀπίδως] In Pluto vſ. 1101. ἔτ'. εἶτ' οὐ, σὺ τὸν ξύλον ἐκεῖνον ἐκεῖ ἀπίδως;

vſ. 135. Τὸν ξύλον κεκλάκτικας] In Ranis vſ. 38. πῶς τὸν ξύλον ἐκλάκτισε; ὡς Κιττοφόρας ἐκλάκτισε.

vſ. 137. Ἐξεμαίευσε] Socrates erat obſtetricis filius: & dicere ſolebat, ſe quoque artem maternam exercere quodammodo, educentem foetus ingenii in cerebra concepta; hinc ille ſtudioſus increpat ruſticum, quod nimio ſtrepitu excuſſiſſet intus philoſophis contemplationem ex animo, quaſi abortum aliquem.

ΣΤΡ. Σίγησόν μοι· πολὺ γὰρ οἰκῶ τὴν ἀγρόν.
Ἀλλ' εἰπέ μοι τὸ πρᾶγμα τυγχάνομεν ὅτι.
ΜΑΘ. Ἀλλ' ἡ θέμις πολλοῖς μαθηταῖσιν λέγειν.
ΣΤΡ. Λέγε νυῶν ἐμοὶ θαῤῥῶν. ἐγὼ γὰρ ἡκέσι
Ἥκω μαθητὴς εἰς τὸ φροντιστήριον.
ΜΑΘ. Λέξω· νομίσας δέ σε ταῦτα χρὴ μυστήρια.
Ἀνήρετ' ἄρτι Χαιρεφῶντα Σωκράτης,
Ψύλλαι ὁπόσους ἅλλοιτο τοὺς αὑτῆς πόδας.
Δακοῦσα γὰρ ἡ Χαιρεφῶντος τὸ ὀφρῦν,
Ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἡ Σωκράτους ἁφήλατο,
ΣΤΡ. Πῶς δῆτα τοῦτ' ἐμέτρησε; ΜΑΘ. Δεξιώτατα.
Κηρὸν ἁλαπήξας, εἶτα τὰς ψύλλας λαβών,
Ἐνέβαψεν εἰς τὸν κηρὸν αὐτῆς τὼ πόδε·
Κἄπειτα ψυχείσᾳ ἐφείφυσαν περόναι.
Ταύτας ὑπολύσας, ἀνεμέτρει τὸ χωρίον.
ΣΤΡ. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῆς φρενῶν.
ΜΑΘ. Τί δῆτ' ἂν, εἰπὲ μοι, πύθοιο Σωκράτους
Φρόντισμα; ΣΤΡ. Ποῖον; ἀντιβολῶ κἀπείπέ μοι.
ΜΑΘ. Ἀνήρετ' αὐτὸν Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος,
Ὁπόσα τὴν γνάμψιν ἔχει· τὰς ἐμπίδας
Καλὰ τὸ στόμ' ἄδειν, ἢ κατὰ τὸν πρωκτόν.
ΣΤΡ. Τί δῆτ' ἐκεῖνος εἶπε περὶ τῆς ἐμπίδος;
ΜΑΘ. Ἔφασκεν εἶναι τὸν πρωκτὸν τῆς ἐμπίδος
Στενόν· διὰ λεπτῆς δ' ὄλης αὐτῷ, τὸ πνεῦμα
Βίᾳ βαδίζειν διὰ τοῦ πρωκτοῦ πάλιν.
Ἔπειτα κοῖλον ὡς τὸν αὐλὸν προσκείμενον
Τὸν πρωκτὸν ἠχεῖν ὑπὸ βίας τοῦ πνεύματος.
ΣΤΡ. Σάλπιγξ ὁ πρωκτὸς ὅστις ὢν τῆς ἐμπίδων.
Ὦ τερατουργὲ τοῦ διατριβήματος.
Ἦ ῥᾳδίως φεύγων ἂν ἀπέφυγε δίκην,

Ὃς

vs. 138. Τολὺ γὰρ οἰκῶ τὴν ἀγρὸν] Ruſtici plerumque ſunt ruſtici & rudes; unde & Hector, in Rheſo Euripidis vs. 266. ad ruſticum minus oportuno tempore, ut videbatur, venientem, dicit: ὦ πῶλ' ἀγρότου ἀγαθὰ τριβολήν φρενί· *Profecto multa eruditas ineſſe animis ruſticorum.*

vs. 143. Μυστήρια] Ariſtaenetus Lib II. Epiſt. 5. Μυστήριά σοι ταῦτα γεγράφθω· *Haec ad te ſcripta ſint tanquam arcana quaedam.* Aelianus Epiſtola I. ταῦτά σοι, φίλε τὸ Πανὸς, μυσάττα τὰ μεγάλα ἴσθι· *Per Panos obſecro, ut haec tibi ſint magna illa myſteria.*

„ vs. 145. Ψύλλαι ὁπόσους ἅλλοιτο] Ad hunc locum „ Ariſtophanis procul dubio reſpexit Lucianus Tom. I. „ p. 16. Edit. Amſtel. ἄρτι μὲν ἀπροσδιόνυσε διανύσας, „ καὶ τοῦτον ξυνιστᾶς· ἄρτι δὲ ψύλλαν πεδόμετρα διαμε„τρεῖσθαι &c. Item in Philopatride p. 770. εἶτα τὰ „ ῥίγη, καὶ τὰ σιγῆς ἄξια· ὡς ἴσως ἂν μετρεῖν τὰ „ ψύλλης ἴχνη. Et Xenophon in Sympoſ. p. 892. E. „ ubi Syracuſanus ſic ad Socratem: τοῦτο μὲν ἐκ„ εἶνό μοι, πόσας ψύλλας πέδας ἔχοι ἂν ἀνὴρ· τοῦτο „ γάρ σε σοφὸν νενομίκασιν". Kuſterus.

vs. 147. Ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἡ Σωκράτους] Athenaeus Lib. XI. p. 507. commemorat Socratis quoddam infortunium de Platone: ἔφασκε γὰρ τὸν Πλάτωνα κορόνην γενόμενον ἐπὶ τὴν κεφαλὴν τὸν Διονυσόδωρον, τὸ φρόνημα μὲν κατασχεῖν· *Dixit enim Socrates: Plato mihi viſus eſt in ca-*

put

STR. Ignoſce mihi: procul enim hinc habita ruri.
Sed dic mihi, quisnam ille ſit abortus? (quidnam illud ſit quod excuſſum eſt)
DISC. Sed fas non eſt haec cuiquam dicere niſi diſcipulis.
STR. Mihi dic ergo audacter: ego enim ipſe
Venio in ſcholam diſcipulus.
DISC. Dicam. ſed te oportet habere iſta pro myſteriis:
Modo interrogabat Chaerephontem Socrates,
Pulex quot pedes ſuos ipſius ſaltaret?
Cum enim momordiſſet Chaerephontis ſupercilium,
In caput Socratis inde ſaltavit.
STR. Quomodo ergo iſtud metiebatur? DISC. Scite admodum.
Cera liquefacta, deinde pulice prehenſo,
Immerſit in ceram pedes ejus:
Poſt, refrigerato adnatae ſunt crepidae Perſicae.
His detractis dimetiebatur locum.
STR. O rex Jupiter, quanta ſubtilitas mentis!
DISC. Quid vero, ſi aliud Socratis audias
Inventum? STR. Quale? obſecro dic mihi.
DISC. Interrogabat ipſum Chaerepho Sphettius,
Utrum putaret culices
Ore canere, an vero podice?
STR. Quidnam igitur ille dicebat de culice?
DISC. Inteſtinum culicis ajebat eſſe
Anguſtum. per illud autem tam tenue, flatum
Vi pergere verſus podicem,
Deinde anguſto *inteſtino* adjacentem cavum
Podicem ſonare vi flatus.
STR. Tuba itaque eſt podex culicum.
O ter beatus ob explicatam inteſtini naturam!
Facile certe reus abſolvetur,

Qui

cornicem mutatus, aſſultare capiti meo, & calcitrem meam ſtantificare. Nempe quia calvus erat Socrates, & Chaerephon hirſuta habebat ſupercilia, Comicus ridiculi cauſa, iſtum ſaltum pulicis commentus eſt: & praeterea vult traducere inanes & futiles nugas Philoſophiorum.

vſ. 154. Τί δῆτ' ἀν] Sic & in Lyſiſtrata vſ. 402. τί δῆτ' ἀν εἰ πύθοιο καὶ τὸν πόδ' ἕδην;

vſ. 156. Χαιρεφῶν ὁ Σφήττιος] Strepſiades Cicynnienſis eſt tribulis Chaerephontis Sphettii; nam Cicynna & Sphettus erant ambo pagi Acamantidis tribus. Scholiaſtes ad vſ. 134. Κικυννεύς· ἀπὸ δήμου τῆ Ἀκαμαντίδος φυλῆς Κικύννα. Stephanus Byz. Σφηττὸς δῆμος Ἀκαμαντίδος φυλῆς. Scholiaſtes Comici ad hunc 156. verſum, Σφηττίου ἀπὸ δήμου τῆ Ἀκαμαντίδος φυλῆς.

vſ. 163. Κοῖλον τὴς κοιλης] Oratio eſt ſupplenda hoc modo: κοῖλον ἡ φυσὴς τὴς κοιλῆς τοῦ ἐντέρου· nam amplioremvult eſſe podicem contiguo inteſtino, ut fiat quaſi tuba.

vſ. 165. Σάλπιγξ] Homerus in Batrachomyomachia: καὶ τότε κωνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἤγειραν, ὅτε ῥα σαλπίζειν πολέμου ἀρίδηλα. *Atque tunc culices magnas tubas habentes, horribilis belli ſtrepitus ſignum dederunt clangore tubarum.*

Ὅπως δίοιδε τὔπτραν ἐμπίδα.
ΜΑΘ. Πρώιν δέ γε γνώμην μεγάλην ἀφυρῖν
Ὑπ' ἀσπαλαβώτα. ΣΤΡ. Τίνα τρόπον; κάπιπέ μοι.
ΜΑΘ. Ζητοῦντι αὐτῷ ἐστὶ σελήνης τὰς ὁδούς,
Καὶ τὰς περιφοράς, εἶτ' ἄνω κεχηνότα,
Ἀπὸ ἐρόφης τύχῃς γαλεώτης κατέχεσεν.
ΣΤΡ. Ἡθεῖαν γαλεώτην καταχέσαιλε Σωκράτης.
ΜΑΘ. Ἔχθες δέ γ' ἡμῖν δεῖπνον οὐκ ἦν ἐσπέρας.
ΣΤΡ. Εἶεν. τί δῆτα τοῦθ' ἁλφιτ' ἐπαλαμήσατο;
ΜΑΘ. Κλέψας ἐ τραπέζης καταπάσας λεπτὸν τέφραν,
Κάμψας ἰδεῖν ἐλίσιον, εἶτα ζητοῦντος λαθών,
Ἐκ ἐ παλαίστρας θοιμάτιον ὑφείλετο.
ΣΤΡ. Τί δῆτ' ἐπεῖνον τὸν Θαλῆν θαυμάζομεν;
Ἄνοιγ', ἄνοιγ' αὐτὰς τὸ φροντιστήριον,
Καὶ δεῖξον ὡς τάχιστά μοι τὸν Σωκράτη.
Μαθητῶ γάρ. ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν.
Ὦ Ἡράκλεις. ταυτὶ πόδαπα τὰ θηρία;
ΜΑΘ. Τί ἐθαύμασας; τῷ σοι δοκοῦσιν ἐοικέναι;
ΣΤΡ. Τοῖς ἐν Πύλῳ ληφθεῖσι τοῖς Λακωνικοῖς.
Ἀπὸς πότ' εἰς τὴν γῆν βλέπουσιν ὑποῖ;
ΜΑΘ. Ζητοῦσιν ὅτι τὰ χθὶ γῆς. ΣΤΡ. Βολβοὺς ἄρα.
Ζητοῦσι; μὴ νυῦν τοῦτόγε φροντίζετε.
Ἐγὼ γὰρ οἶδ', ἢν εἰσὶ μεγάλοι γε καλοί.
Τί γὰρ οἴδε δρῶσιν, οἱ σφόδρ' ἐγκεκυφότες;
ΜΑΘ. Οὗτοι δ' ἐρεβοδιφῶσιν ὑπὸ τὸν Τάρταρον.
ΣΤΡ. Τί δῆτ' ὁ πρωκτὸς εἰς τὸν οὐρανὸν βλέπει;
ΜΑΘ. Αὐτὸς καθ' αὑτὸν ἀστρονομεῖν διδάσκεται.
Ἀλλ' εἴσιθ', ἵνα μὴ 'κεῖνος ἡμῖν ὑπολάχῃ.
ΣΤΡ. Μήπω γε, μήπω· ἀλλ' ὑπομειάνατον, ἵνα

Αὐ-

vs. 171. *Τὰς σελήνης τὰς ἴδιας*] Infra vs 1510. *καὶ τὰ σελήνης ἀκριβῶς τὰς ἴδιας.*

vs. 176. *Πρὸς πάππα*] Infra vs. 647. *εἰ δὲ μ' ἀποκτένεις εἰ βούλει πρὸς τοῦ Διός;*

vs. 178. *Μετρεῖται*] Meton Geometra dicit in Avibus vs. 1000. *προσῆλθε δ' ἐμοὶ τὸν αὐτὸν τοῦτον τὸν Καμπύλον ἀβέλτερον μετρεῖται* &c.

vs. 179. *Θαυμάτιον ἀπόλοιτο*] Satis acerba infectatio; si quidem Socrates Philosophus, non vulgarem alias gravitatem prae se ferens, in Palaestra, ubi pueri exercentur nudi, vestem furatus est. Comicus autem noster hic etiam videtur, ut alibi saepe, secutus Eupolim, qui & ipse furantem introduxit Socratem, ut testatur Scholiastes ad vs. 96. citans etiam Eupolidis verba: *λέγουσι δὲ καὶ Σωκράτη τινὰ κλέπτην ἱματίων ἁλῶναι.*

vs. 180. *Τὸν Θαλῆν*] Plautus in Captivis Act. II. Sc. II. vs. 24. *Ingenium! Eadem talento non emam Milesium; nam ad hujus sapientiam ille minus magister fuit.* Contra, Avibus vs. 1040. ille, qui se simulat admirari sapientiam Metonis, dicit: *ἀπόλοιτο Θαλῆς.*

vs. 183. *Μαθητῶ*] Lit verorum desiderii. Synesius Epist. 103. *καὶ τινὰ οὗτος τῶν ἰδιωτῶν τῶν αὑτοῦ καὶ τοῦτον φύσει ἐπαινεῖσθαι, καὶ ἐμβριθείαν πολλὴν. Et quibusdam hominibus videbatur ille hunc ab caetum vir esse, & bonum eum praedicabant propter talem ingenium, & cupiebant ab eo discere.* talis est σοφὸς. Sophocles in Philocteta vs. 1205. *φανὰ φανὰ τοῖς δέω.* Ubi Scholia: *Φανατικὰ· Σοφὰ ἐνθουσιῶντα. φανατικὸς* in Lysist. vs. 717. [illegible] in Hippocr. Epist. 2. & *Σκυλλικὸν* in Equitibus vs. 61. ubi vide Notam. Est & alia forma verborum *σόφανα* istam ignaticantium, ut *δρασία* in Pace vs. 61.

vs. 186.

Qui perſpexerit inteſtinum culicis.
Disc. Nuper vero magno invento fuit privatus
A ſtellione. Str. Quomodo? dic mihi.
Disc. Quaerentem ipſum lunae vias,
Et motus, ſurſum ſpectantem ore hiante
Noctu de tecto percacavit ſtellio.
Str. O lepidum ſtellionem, qui Socratem percacavit.
Disc. Heri veſperi autem nobis coena non erat.
Str. Eſto. quid itaque ad cibum *inveniendum* excogitavit?
Disc. Menſam ubi conſperſiſſet tenui pulvere,
Et veru *quoddam* incurvaſſet, circino ſumto,
E palaeſtra veſtem ſurripuit.
Str. Quid ergo Thaletem illum miramur?
Aperi, aperi cito ſcholam,
Et oſtende quamprimum mihi Socratem.
Cupio enim ejus diſcipulus fieri. ſed aperi oſtium.
O Hercules! cujusmodi hae ſunt beſtiae?
Disc. Quid miraris; cui videntur eſſe ſimiles?
Str. Lacedaemoniis illis, qui e Pylo captivi adducti ſunt.
Sed quid terram intuentur iſti?
Disc. Ii quaerunt ſubterranea. Str. Bulbos ergo
Quaerunt; ne jam iſtud curetis;
Ego enim ſcio ubi ſint magni & pulchri.
Quid vero iſti faciunt, qui ſe tam valde incurvarunt?
Disc. Iſti perſcrutantur ima erebi & tartari.
Str. Quid ergo podex in coelum ſpectat?
Disc. Ipſe per ſe aſtronomiam diſcit.
Sed ingrediamini, ne ille in nos forte incidat.
Str. Nondum etiam, nondum. ſed maneant, ut

Cum

vſ. 186. Τῆς ἐν Πύλῳ] Proprie non in Pylo capti ſunt ſed Lacedaemonii, ſed in Sphacteria; in qua inſula, vicinae prope Pylum, in continente ſitam, & ab Atheniensibus munitam, plusquam quadringentos Lacedaemoniorum Athenienſes obſidione cinxerant, tandemque expugnaverant, & ex iis fere trecentos captivos adduxerant. His autem Lacedaemoniis, ſimiles dicit eſſe Philoſophos illos, quos aperis ſordibus intus conſpicabatur; nempe ſqualidos & macie confectos; tales ac cum reddiderat Lacedaemonios in inſula illa deſerta fames diutina. Rem omnem accurate narrat Thucydides Libro tertio.

vſ. 192. Ἐρεβόβιον] Theophylactus Simocata Epiſt. 12. ὅτι ὁ ἰδὼν χοιρὸν μεταλλεύοντα ἀνιχνεύειν, ὅτι οἰκτίζει τὰ τῆς ἱπποδάμου ἀτυχήματα, ὑδάλμους ὀλίγου διαζητοῦντας διδάσκει, ὅτι τοὺ τὸν ἑαυτοῦ ἀναδιδάσκειν τέχνην, ἐς ἐχθρὸν τὸν πόλιν ἀναδιδάσκειν ἔτυμον εἶναι. Ἀχρεῖοι δὲ μὴ διδάσκειν· *Negat metalli fuiſſe, auri venas ſcrutantes, oculos aquarum requirentes, ut eas tenere poſſint, tam hiſpidi ſunt ac pati circa autem ſumus, ut ego omne oppidum ſcrupuloſe & minute perquiſivi, ſimili paſſem Aegilium videre.* In illo autem loco videtur ἀναδιδάσκειν legendum, ut ſit a ἀναδιδάσκω, de quo ſupra, vſ. 130. Quam autem ſit facilis literae μ in β mutatio, norunt, qui legunt Mista.

vſ. 196. Ἀλλ' ἴσως] Pro ἴσως. Loquitur ad condiſcipulos, qui κατὰ τὸ εἰωθὸς foras prodierant.

vſ. 196. Ἐτυμήσεσθον] Pro ἐτυμήσεσθαι. ut infra vſ. 455. πείσεσθον. vſ. 432. ἥξετον. & alibi ſaepe.

Αὐτοῖσι χαιάσω π ϖραγμάπων ἐμόν.
ΜΑΘ. Ἀλλ' ὐχ οἷόν τ' αὐτοῖσι ϖοῆς ϯ ἀέρα
Ἔξω ϖλατεῖαν πολὺν ἄγαν γ' ἐσὶ ϗξύνον.
ΣΤΡ. Πρὸς ϯ θεῶν, πί γ' παύδ' ἐσὶν, εἰπέ μοι.
ΜΑΘ. Ἀϕροσυμία μὲ αὐτί. ΣΤΡ. Τυτὶ δὲ πί;
ΜΑΘ. Γεωμετρία. ΣΤΡ. Τῦτ' ὦν πί ὄϕι ϗξήσιμον;
ΜΑΘ. Γιὰ ἀναμετρεῖϖθ. ΣΤΡ. Πότερα ϯ κληρυχικόν;
ΜΑΘ. Οὔκ· ἀλλὰ ϯ σύμπασαν. ΣΤΡ. Ἀστεῖον λέγεις.
Τὸ γ' σόφισμα δημοτικὸν ϗ ϗξήσιμον.
ΜΑΘ. Αὔτη δέ σοι γῆς ϖερίοδϑ πάσης· ὁρᾷς;
Αἵδε μὲ Ἀθῆναι. ΣΤΡ. Τί σὺ λέγεις; ϗ πειθόμην·
Ἐπεὶ δικαστὰς ὐχ ὁρῶ καθημένους.
ΜΑΘ. Ὡς τῦτ' ἀληθῶς Ἀτικὸν τὸ χωρίον.
ΣΤΡ. Καὶ ϖῦ Κικυνεῖς εἰσὶν οἱ μοὶ δημόται;
ΜΑΘ. Ἐνταῦθ' ἵνεσιν. ἡ δέ γ' Εὔβοι', ὡς ὁρᾷς,
Ἥδί· ϖλαγιόπλους μακρὰ πόῤῥω πάνυ.
ΣΤΡ. Οἰϐ'. ὑπὸ γ' ὑμῶν παρεπάθη ϗ Περικλέους.
Ἀλλ' ἡ Λακεδαίμων ϖῦ 'στιν. ΜΑΘ. Ὅπου 'στι; αὐτί.
ΣΤΡ. Ὡς ἐγγὺς ἡμῶν. τῦτο πάνυ ϕροντίζετε,
Ταύτην ἀϕ' ἡμῶν ἀπαγαγεῖν ϖόῤῥω πάνυ.
ΜΑΘ. Ἀλλ' ὐχ οἷόν τε νὴ Δί'. ΣΤΡ. Οἰμώξεσθ' ἄρα.
Φέρε, τίς γ' ὗτος οὑπὶ τ κρεμάθρας ἀνής;
ΜΑΘ. Αὐτός. ΣΤΡ. Τίς αὐτός; ΜΑΘ. Σωκράτης. ΣΤΡ. Ὦ Σώκρατες.
Ἴθ' ὗτος, ἀναβήσου αὐτόι μοι μέγα.
ΜΑΘ. Αὐτός μὲ δῆτα κάλεσον· ϗ γάρ μοι σχολή.

vs. 199. Ἐστὶ] Refertur ad εἶόν τε, ut sit, ὐχ οἷόν τ' ἐστὶν αὐτοῖς.

vs. 201. Ἀστρονομία] Tabula aut Sphaera ubi sidera erant descripta.

vs. 208. Ἐστὶ δικαστὰς] Quasi hoc praecipuum sit signum unde Athenuentium urbs a ceteris dignosci possit, si nempe judices in foro sedeant; pertringit autem hic etiam τὸ φιλόδικον eorum: de qua re ex professo edidit Vespas.

vs. 210. Κικυνεῖς] Vide supra, vs. 134. & notata ad vs. 156.

vs. 212. Μακρά] Euboea erat oblonga insula, unde & Μακρὰ dicebatur, teste Stephano Byz. & Scholiaste. Vid. Spanhem. ad Callim. p. 556.

vs. 213. Παρεπάθη] Aliter accipit Rusticus hanc vocem, hoc sensu: *Euboea, sive incolae ejus, extensa est,*

Cum ipſis communicem meum quoddam negotium.
DISC. Sed non poſſunt in aëre
Foris commorari nimis longo tempore.
STR. Per Deos obſecro, quid haec ſunt? dic mihi.
DISC. Haec quidem aſtronomia eſt. STR. Hoc vero quid?
DISC. Geometria. STR. Hoc itaque ad quam rem eſt utile?
DISC. Ad dimetiendam terram. STR. illamne quae ſorte diſtributa fuerit?
DISC. Non; verum univerſam. STR. Facete dicis.
Eſt enim hoc inventum populare & utile.
DISC. Haec autem eſt terrae deſcriptio univerſae: viden?
Hae quidem ſunt Athenae. STR. Quid dicis; non credo.
Quoniam judices ſedere non video.
DISC. Atqui revera hoc eſt Atticum ſolum.
STR. Et ubi ſunt Cicynnienſes mei populares?
DISC. Hic inſunt. Euboea autem, ut vides,
Iſta: protenſa eſt longe admodum.
STR. Scio: nam a vobis protenſa eſt & a Pericle.
Sed Lacedaemon ubi eſt? DISC. Ubi ſit? Haec eſt.
STR. Quam prope a nobis! id omnino operam date,
Ut hanc a nobis abducatis quam longiſſime.
DISC. Sed hoc certe fieri nequit. STR. Ejulabitis ergo.
Age, quis vero eſt vir iſte in carnario? *cerbe penſili.*
DISC. Ipſe. STR. Quis ipſe? DISC. Socrates. STR. O Socrates.
I tu, voca eum mihi magna voce.
DISC. Tute ipſe voca ſane; nam mihi non eſt otium.

& proſtrata, id eſt: *devicta & ſubjecta.*

Ibid. Περικλεῖ] Thucydides lib. I. ἐξ Ἀθηναίων πάντα εἰς Εὔβοιαν διαβάντες, Περικλέους στρατηγοῦντος, κατεστρέψαντο πᾶσαν. *Athenienſes ut ſuerſus in Euboeam trajecerunt, totam redegerunt in poteſtatem ſuam.*

vſ. 218 Ἐπὶ τῇ μηχανῇ ταυτῇ] Per machinam oſtendit Socrates ridiculi cauſa, ſublimis, in corbe penſili. Gloſſae: κρεμάστρα *carnalium.* Scholaſtes: σκεύη εἰς ἃ τὰ κρεμάμενα τίθεται κιβώτιον ἀνατίθεται. Vat, *in quo reliquata ſolemni ſolemni reponere.* Comicus ipſe mox ταῖσι vocat. Gloſſae: ταῖδες, *Crates.*

vſ. 219. Ἄνοιγε] Scholaſtes: *Honoris cauſa*, inquit, *non illarum Socratis nomen profert.* Apud Platonem in Protagora, pulſantibus fores Calliae Sophiſtae reſpondet Janitor: ἀ φασὶ ἄνδρε, id eſt, *dactori non vacat.* Ex notis Caſauboni ad Theophr. Characteres.

ACTUS PRIMI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Ὦ Σάκραπες.
Ὦ Σωκρατίδιον. ΣΩΚΡ. Τί με καλεῖς, ὦ ἄφήμερε;
ΣΤΡ. Πρῶτον μὲν ὅς, π ἀφᾶς, ἀνηβολᾶς, κἄτειτά μοι.
ΣΩΚΡ. Ἀεροβατῶ γὰρ καὶ περιφρονῶ τὸν ἥλιον.
ΣΤΡ. Ἔπειτ' ἀπὸ ταὐτοῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς,
Ἀλλ' οὐκ ἀπὸ τῆς γῆς εἶπε. ΣΩΚΡ. Οὐ γὰρ ἄν ποτε
Ἐξεῦρον ὀρθῶς τὰ μετέωρα πράγματα,
Εἰ μὴ κρεμάσας τὸ νόημα, καὶ τὴν φροντίδα
Λεπτὴν καταμίξας εἰς τὸ ὅμοιον ἀέρι.
Εἰ δ' ἐν χαμαὶ, τ' ἄνω κάτωθεν ἐσκέπτου,
Οὐκ ἄν ποτ' εὗρον. ἡ γὰρ ἀλλ' ἡ γῆ βίᾳ
Ἕλκει πρὸς αὑτὸν τὴν ἰκμάδα τὴν φροντίδος·
Πάχνη δὲ ταὐτὸ τοῦτο καὶ τὰ κάρδαμα.
ΣΤΡ. Τί φῄς; ἡ φροντὶς ἕλκει τὴν ἰκμάδ' εἰς τὰ κάρδαμα;
Ἴθι νυῦν, κατάβηθ', ὦ Σωκρατίδιον, ὡς ἐμέ,
Ἵνα μ' ἐκδιδάξῃς ὧνπερ εἵνεκ' ἐλήλυθα.
ΣΩΚΡ. Ἦλθες δὲ χὴ τί; ΣΤΡ. Βουλόμην μαθεῖν λέγειν·
Ὑπὸ γὰρ τόκων, λῆρόν τε δυσκολωτάτων
Ἀγόμεθ', Φείδιππος καὶ λῆμα τἀμὰ συσκάλλουσιν.
ΣΩΚΡ. Πόθεν δ' ὑπῆρχεν σαυτῷ ἔλαιος γεώδης;
ΣΤΡ. Νόσῳ μ' ἐπέτειψεν ἱππικῇ, δεινὴ φαγεῖν.
Ἀλλά με δίδαξον τὴν ἕτερον τῶν σῶν λόγων,

Τὸν

vs. 223. Ὦ ἄφήμερε] *O bone*, quasi Socrates ipse non sit homo; duplici sensu: vel quia res humanas contemnat scilicet, *ut nec humana videatur forte creatus*, sed Deus aliquis: hinc etiam per machinam, ut Dii solent in tragœdiis, apparebat, sed ridicule in corbe pensili. Alexis apud Athenæum VI. εἶτ' ἐς γάστα φησὶ λεχθῆν ἀπεμάξατ' καὶ θάλλει ἀντιλαβεῖν τὰ σκεύη, ἀπὸ μηχανῆς τινάσσει, ὥσπερ εἰ θεὸς ἦν· *Deinde proxime sequenti anno dicit se legem latorem, ut (piscatores) pendentes vendant: & sic ultro illum emere, si e machina, tanquam Dii, vocant*; quia machina subito apparere solet. Vel quia Sileno similior videretur quam homini, utpote calvus & simus; quare & in Symposio Platonis adolescentulus aliquis in eum jocatur, & turpiter eum dicit Silenis. Itaque Comicus facit eum loquentem, talibus verbis, qualibus Pindarus fecit loquentem Silenum, cujus hæc sunt verba apud Scholiastem: ὦ τέκνα ἰούπιτερ, τέκνα, *Kedrique χρυσέα μοι κουτάλαι; O mulier bona! fictus, inedia opprimi jubam?* Homines ἰούπιτερ vocat Aeschylus substantive, in Prometheo vs. 82. Θεῶν γὰρ νέον τυραννίδα νεοκτίτῳ· *Deorum dona compilant de mortalibus.* & vs. 253. νῦν οὖν φλογωπὸς πῦρ ἰούπιτερ· *Nunc ergo ignem flammeum habent mortales?* & vs. 944. ἐ ἐγνωκ. νῦ τὸ σὸν, ἐ τὸν ἐμὸν τυραννίδα τίνουσ' ἐς· *qui diligenter advertam deos, qui hominum præbuisti dona.* Euripides in Orelle vs. 973. ὦ τέκνα, τέκνα, ποῦ ποτ' εἰσορᾶν ἐοικας· *O nimium lacrymabiles mortalium gentes.* Vide notata ad Aves vs. 668.

vs. 225. Ἀεροβατῶ] Hunc versum sarcastice infra repetit Strepsiades numero 1506.

vs. 227. Ἔπειτ'] Scholiastes: εἰ δὲ ὑπερφρονεῖς. Ut in Rana vs. 73. τοῦτο γὰρ σοι καὶ μέγ' ἐστὶ λεκτὸν ἀγαθόν, εἰ καὶ τοῦτ' ἐλέγετο· Nam ibi manifeste subaudiatur: ἐστὶν ἀγαθόν. Sic Lucianus de Conscr. Historia: ἐπε-

SCENA TERTIA.

STREPSIADES, SOCRATES.

STR. O Socrates.
O Socratiſce. SOCR. Quid me vocas mortalis?
STR. Primum obſecro die mihi quid facis?
SOCR. Per aërem incedo, & ſolem inſpicio atque contempler.
STR. Itane a crate deos deſpicis,
Non vero a terra, ſi modo *oportet eos deſpicere.* SOCR. Nunquam enim
Potui recte indagare res coeleſtes
Niſi animo ſuſpenſo, & meditatione
Permiſta cum aëre ſibi conſimili.
Si vero humi ſtans ſuperna ab inferiore loco ſpectarem,
Nunquam potui illa indagare. Non, inquam; verum terra vi quadam
Trahit ad ſe humorem meditationis.
Idem autem contingit naſturtio.
STR. Quid ais? num meditatio trahit humorem in naſturtium?
Deſcende, nunc mi Socratiſce, & ad me veni,
Ut me illa doceas quorum gratia veni.
SOCR. Quamobrem vero veniſti? STR. Cupiens addiſcere artem dicendi.
Nam ab uſuris, & creditoribus difficillimis
Agor, feror, bona mea pignus capiuntur.
SOCR. Quomodo non animadverti ſti te obaeratum factum?
STR. Morbus me perdidit equeſtris, vehemens in vorando.
Sed me doce alterum tuorum ſermonum,

Illum

φρεσὶν ἔχει μοι —— τὸ αἴτιον· ὡς ἐμοῦ μὲν οὐδὲν τῶν ἐξ ὑπερβολῆς ἀγαθῶν ἔχοντος, ἐγὼ τὰς πηγὰς καὶ φιλοσοφεῖν ἐθέλουσι χρήσιμον εἶναι· τὰ γὰρ πολλὰ, εἴτε δεῖ, εἴτε μὴ δεῖ, ἐφ' ἑαυτοῦ ἀεὶ ἐπιζητεῖν ἀναγκάζεται, ἢ αὐτὸς εἰπών· *Inest enim mihi ſenſus, quod dicerem imperatorem Deum ſi eorum habiturum, cujus rei geſtus etiam Pisander primus de ſe ipſe dedit; nam id, an etiam (eandem fr.) nos debebat religioſe cogitandum potius quam ipſi dixiſſe.*

vſ. 232. Οὐ γὰρ ἄνω] Loca in quibus hae particulae ſe junctae occurrunt apud Comicum, diligenter ſunt annotata in hunc in ſ. Scholiaſtes hic dicit pro καὶ γὰρ poni Attice.

vſ. 238. Ἦλθε δὲ κατά τι;] Similiter in Pace vſ. 192. Ἦλθε δὲ κατὰ τί; & in Avibus 917. ἀτὰρ ἦ ποτε κατὰ τί δῆτ' ἀνεβάλεσ'; Scholiaſtes etiam monet ita locutum eſſe Comicum in Pace, nempe vſ. 191.

vſ. 240. Ἄγομαι, φέρομαι·] Euripides in Troadibus vſ. 1310. ἀγόμεσθα, φερόμεσθα· *agimur, ferimur.* Demoſthenes de Symmoria: τὰς μὲν συμμορίας ἄγουσι καὶ φέρουσι τοὺς δὲ τόκους οὐ μὰ τὸν Δία· *Societates quidem agunt & ferunt; boſtes ipſis nec videntur.* Item contra Timocratem: κἀκεῖνον γὰρ ἄγω καὶ φέρω τοῦτον δίκῃ· *Incurſiones faciam, agamque & feram.* Ita dicuntur de Italo hoc proverbialem formulam, pro *ſeram, populor.* vide Gellium Lib. II. cap. 6.

vſ. 241. Σαυτὸν ἄκουε] In Pace vſ. 32. ἵνα μάθῃς σαυτὸν διαβαλῶ. Aelianus Epiſt. 13. καὶ σὺ ὁ Διὸς εἶ λόγων παραγγέλτου· μὴ καὶ μανῇς σαυτὸν λόγοις· *Neque te iracundia in obliviſcendum deducat; ne forte parum ſentias te ſolum inſanire.* Quod ſi quis ejusmodi orationes invertat, idem erit ſenſus, hoc modo: μὴ σαυτὸν λόγοις μάθῃς ὑπέχειν· ἵνα μάθῃς σαυτὸν διαβάλῃς· μὴ καθ' σαυτὸν μανῇς. Ita Aelianus Var. H. lib. I. cap. 7. ἵνα αὐτὸν καθίσῃ ἐστεφανῶσθαι χρῄζοντα· *Quando inſanientes ſe coronatum poſtulaverint.*

Τὸν μηδὲν ἀποδιδόντα. μισθὸν δ', ὅλον ἀν
Πρόσθη μ', ἐμαυτοῦ σοι καταθήσειν τὼς θεώς.
ΣΩΚΡ. Ποίους θεοὺς ὁμεῖ σύ; πρῶτον γὰ θεοὶ
Ἡμῖν νόμισμ' οὐκ ἔστι. ΣΤΡ. Τῷ γὰρ ἔμυτ'; ἢ
Σιδαρέοισιν, ὥσπερ οἱ Βυζαντίοι;
ΣΩΚΡ. Βούλῃ τὰ θεῖα πράγματ' εἰδέναι σαφῶς,
Ἅπερ ἐστὶν ὀρθῶς; ΣΤΡ. Νὴ Δί', εἴπερ ἐστί γε.
ΣΩΚΡ. Καὶ ξυνζητεῖν ταῖς Νεφέλαισιν εἰς λόγους,
Ταῖς ἡμετέραισι δαίμοσιν; ΣΤΡ. Μάλιστά γε.
ΣΩΚΡ. Κάθιζε τοίνυν ἐπὶ τὸν ἱερὸν σκίμποδα.
ΣΤΡ. Ἰδοὺ καθημαι. ΣΩΚΡ. Τουτονὶ τοίνυν λαβὲ
Τὸν στέφανον. ΣΤΡ. Ἐπὶ τί στέφανον; οἴμοι Σώκρατες·
Ὥσπερ με τὸν Ἀθάμανθ' ὅπως μὴ θύσετε.
ΣΩΚΡ. Οὐκ, ἀλλὰ παίζα ταῦζα τὼς πελεμύνς
Ἡμεῖς ποιοῦμεν. ΣΤΡ. Εἶζα δὴ τί κερδανῶ;
ΣΩΚΡ. Λέγειν γνώσῃ τέμμα, κρόταλον, παιπάλη.
ΣΤΡ. Ἀλλ' ἔχ' ἀτρέμας. ΣΤΡ. Μὰ τὸν Δί' οὐ ψεύσῃ γέ με.
Καταπατήσομαι γὰρ παιπάλη γνήσομαι.

vs. 244. Τὸν μηδὲν ἀποδιδόντα] *Sophisticam Rhetoricam, ad eludendos creditores.*

Ibid. Μισθὸν οὖν ἂν πρόσθη μ'] Apud Xenoph. in Apomn. I. aliquis ad Socratem dicit: *εἶπέ μοι τὸν ἄνευ ἀργυρίου παιδεύσαντα· A nemine exigit argentum ob eruditionem.* de eodem ibid. *τὸν δ' ἐπὶ τούτοις ἀργυρίου δεόμενον ἐκέλευεν· ab iis autem qui ipsum desiderarent non poscebat pecuniam.* Vid. ad Ranas vs. 569. Machon apud Athenaeum Lib. XIII. p. 591. *ἐπυνθάνετο μίσθωμα πωσοῦ ἔσοι· Interrogavit, quantum mercedis poscret.* In Ranis vs. 868.

vs. 245. Ὁμάμαί σοι κατεθήσειν τὼς θεώς] Sic infra, vs. 1229. *ἀνόσιόν γ' ὀμοῦντος τὼς θεούς.*

vs. 247. Νόμισμα] *Nummus*, & aliud, quodcunque *lege receptum est.* Itaque bifariam potest accipi, vel: *Nos nummos non habemus, quibus impressa sit Dei alicujus imago*, vel: *nos nullos statuimus Deos*: ut atheum se prodat Socrates, nam illo se crimine quam maxime oneraverat.

vs. 248. Σιδαρέοισιν] Pro *σιδηρέοισιν*. Dorice. Plato Comicus, apud Scholiastem: *χαλκοῦς δὲ οἰκειοῦμεν οἱ Βυζάντιοι, ὅτι σιδηρίζει νομισθὲν χρῶνται· argere habitaremus apud Byzantios, ubi ferreis nummis utuntur.*

vs. 250. Τὸν Ἀθάμανθ'] Respicit ad Sophoclis Athamantem, qui in dramate cognomini, introductus fuerat *coronatus* a poëta, cum deberet immolari, ex responso Apollinis, quia Phryxum filium, insigratus ab ejus noverca, voluisset occidere. Haec ex Scholiis ad hunc locum, & ex Herodoto in Polymnia. Sic etiam Demonactem Philosophum Lucianus in ejus Vita, dicit *coronatum* prodiisse in concionem Athenienſium, & se tanquam victimam dedisse immolandum, cum iniquè esset impietatis accusatus, ubi cum haec verba divinè retorsit: *ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐμοὶ μὲν ἴσασιν ὀστοσοῦν, ὑμεῖς δὲ ἐμὲ κατεψηφίσασθε, τὸ γὰρ στέφανον ἐκ παλαιοῦ ἔχω. Mittite nunc, Athenienſes, me etiam, cum me videatis coronatum; nam prius non lituſſit.* intelligit autem Socratis

Illum *inquam*, qui non reddit: mercedem vero quamcunque
Petieris a me, me depoſiturum Deos juro.
Socr. Per quos Deos juras tu? Primum enim Dii
Nobis nomisma non ſunt. Str. Per quos ergo juratis? an
Per ferreos, ut in Byzantio?
Socr. Vis divinas res cognoſcere clare
Et recte, quaenam ſint? Str. Certe, ſi modo *ullae* ſunt.
Socr. Et congredi ad colloquendum cum Nubibus,
Noſtris Deabus? Str. Maxime.
Socr. Sede itaque in ſacro grabbato.
Str. En! ſedeo. Socr. Hanc itaque accipe
Coronam. Str. Quorſum coronam? heu Socrates,
Vide ne me ſicut Athamantem ſacrificetis.
Socr. Non *fiet*: verum omnia iſta illis, qui initiantur,
Nos facimus. Str. Quid itaque lucri hinc capiam?
Socr. In dicendo fies tritus, crepitaculum, pollen.
Sed quieſce. Str. Certe quidem non falles me,
Nam ſi ita conſpergar pollen futurus ſum.

mortem, ab Athenienſibus interfecti. Lucretius Lib. I de Ifigenia mactanda: *Cui simul infula virgineos circumdata comtus Ex utraque pari malarum parte profusa est: Et maestum simul ante aras adstare parentem Sensit.* Et apud Virgilium H. Aen. Sinon itidem immolandus dicit: *Jamque dies infanda aderat: mihi sacra parari Et salsae fruges, & circum tempora vittae.*

vſ. 259. Τρίμμα.] In Avibus vſ. 431. vocat hominem *callidum*, πανοῦργον κἀκοδαίμονα, σύστεμα, κύμα, τρίμμα, πανοῦργον ὄλον. Vide etiam hic in Nub. vſ. 446. Idem autem eſt τρίβων, de quo infra vſ. 867. In Rheſo Euripidis vſ. 625. ad Ulyſſem dicitur: τρίβων γὰρ εἶ τὰ πολλὰ, καὶ τοῖν σοφοῖν σοφὸς· *Es enim exercitatus in calliditate & in exegitando ſolers.* Apud Synefium Epiſt. 120. ad eundem Ulyſſem dicitur paullo aliter: δριμύτατον μὲν ἀνδρῶπων ἰσμεν εἶναι καὶ ὀξυστατον ἐς πράγματα· *Acerrimum hominum videris eſſe & terſatus atque exercitatus in rebus*, id eſt, *verſator*.

Ibid. Χρέπτεται] *Homo nimium tinniens*; tanquam *cymbalum*, quod levi impulſu ſonitum ingentem edit: *homo agilis*, *verſutus*, *vafer*. Ita Ulyſſem κρέπτεσθαι dicit Cyclops apud Euripidem in ejusdem nominis dramate vſ. 604. εἰδ' ἀνδρα κρέπτεσθαι, δριμὺ Σισύφου γλοῦ· *Novi hominem tinnulum*, *acrem Siſyphi prolem*. Idem ille Ulyſſes κρέπεμα dicitur in Rheſo Euripidis vſ. 499. ἴσχ' ἀμυκλαίταισι κρέπεμ' 'Οδυσσέως· *Eſt autem Ulyſſi vaferrimum crepitaculum*. Id eſt, *nimium callidus dicendi artifex*. Ita vox κρέζει uſurpatur de *fallacia* infra vſ. 347. & κρεσιδαμᾶν, *qui plebem decipit*, in Equit. vſ. 855.

Ibid. Πεπτόν.] Fies *pollen* ſive *tenuiſſima farina*, id eſt, *fies ſubtiliſſimus orator*, ſive λέξεως τι πεπτὸν, ut Aeſchylus loquitur, cujus locum adducam ad Aves vſ. 430. Dum autem haec dicit, comminuit ſuper Strepſiadis capite lapides friabiles, aut cum farina conſpergit, ut victimae ſolebant *mola* conſpergi; nam & ille tanquam victima coronatus erat.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ 16.

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Εὐφημεῖν χρὴ τὸν φρεσβύτιν, ᾧ τ' ὀχῆς ὑπαχθεῖν.
Ὦ δέσποτ' ἄναξ, ἀμέτρητ' ἀνάγ, ὅς ἔχεις τ' γῆν μετέωρον,
Λαμπράς τ' αἰθέρ, σεμναί τε θεαὶ Νεφέλαι βροντησικέραυνοι,
265 Ἀρθητε, φάνητ', ὦ δέσποιναι, τῷ φρενητῷ μετέωροι.
ΣΤΡ. Μήπω, μήπω γε, πρὶν ἂν τινὰ πτύξωμαι, μὴ καταβρεχθῶ.
Τὸ δὲ μὴ κυνῆν οἴκοθεν ἐλθεῖν ἐμὲ τὸν κακοδαίμονα ἔσχεν.
ΣΩΚΡ. Ἔλθετε δῆτ', ὦ πολυτίμητοι Νεφέλαι, τἀμοὶ εἰς ἐπίδειξιν,
Εἴτ' ἐπ' Ὀλύμπου κορυφαῖς ἱεραῖς χορεύεσθε κἀθεῖσθε·
270 Εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς ὑγρὰς ἱερὸν χορὸν ἵστατε Νύμφας·
Εἴτ' ἄρα Νείλου προχοὰς ὑδάτων ἀρύεσθε προχύσας·
Ἢ Μαιῶτιν λίμνην ἔχετ', ἢ σκόπελον νιφόεντα Μίμαντος.
Ἐπακούσατε δεξάμεναι θυσίας, ἃς τοῖς ἱεροῖς χαρεῖσαι.

vs. 262. Εὐφημεῖν χρὴ] In Equitibus vs. 1310. εὐφημεῖν χρὴ καὶ σιγᾶν πλείον.

vs. 263. Ἀμέτρητ' ἄναξ, ὃς ἔχεις τὴν γῆν μετέωρον.] Aërem & aeth rem Socrates invocat tanquam Jovem. Hinc & Euripides, qui fabulat λευκήν τε παγκαλλίπωλον λακεῖν, ut cum Comico dicam ex Ranis vs. 1532. alicubi dixit· ὑμᾶς δ' ὑπὸ τοῦ ἀνέμου δίεθεν, καὶ γὰρ ἐμοὶ ἔχειν ὑγρὰς καὶ κλαίειν· πάντες γὰρ ζῆν, ἃ δὴ σὺ θεός. Quod ita vertitur apud Ciceronem Lib. II. de Nat. Deorum: *Videt sublime fusum, immoderatum aetherem, qui tectero terram circumfusa amplectitur? hunc summum habeto deum, hunc percolito Jovem.* Ubi vide Notam.

vs. 264. Ἀίδης] In Ranis vs. 793. Euripides precatur Ἀΐδην ἵμεν βίοτον. hic in Nubibus vs. 369. καὶ μεγαλαύχημα γάμετέρου πατρὸς αἰθὴρ σεμνοτάτων, βιοθρέμμονα πάντων.

Ibid. Νεφέλαι] Euripides in Alcestide vs. 242. ἔστι, καὶ φάος αὐγάζει, ὑγρᾶς τε δίης ταῖσιν δρομαῖς· O fœ. & tamen dici & credidit vortices nubis velantis.

vs. 266. Μήπω] Quia Socrates invocabat Nubes, ille timens, ne compluatur, vellem conduplicatam imponi capiti.

vs. 267. Τὸ δὲ μὴ] Ellipsis: vide ad Plutum vs. 593. Ita in Ranis vs. 747. τὸ δὲ μὴ παταξαι σε.

vs. 269. Ὀλύμπου κορυφαῖς] Euripides in Bacchis vs. 556. Πᾶ Νύσας ἄρα Σατυρῶν θεοτερπὴς θάσσει, ὦ Διόνυσ', ἢ κισσήρεις κατὰ πέτρας σὰ μολοβρὸς ἐνθουσιᾷς Ὀλύμπου δρυμάσιν· Ubi Nyssæ ferarum altricis thiasos deus cis cum (bene), o Bacche, an in Corycii verticibus: an fortasse in Olympi nemorosis cavernis?

vs. 270. Εἴτ' Ὠκεανοῦ πατρὸς] Ex diversis locis vocat

ACTUS

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM XII.

Anapaeſtici Ariſtophanii.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Ore favere decet ſenem & auſcultare precibus.
O rex, immenſe aër, qui terram ſublimem tenes;
Et Aether lucide; divaeque venerabiles, Nubes, quae fulminatis & tonatis,
Surgite & apparete, o Dominae, Philoſopho ſublimes.
STR. Nondum etiam nondum, priusquam hanc complicuero, ne compluat.
Mene vero infelicem domo veniſſe galerum non habentem?
SOCR. Adeſte igitur, ô venerandae Nubes, ut voſmet hinc oſtendatis.
Sive in Olympi vertice ſacro nivali ſedetis:
Sive Oceani patris in hortis ſacram choream inſtituitis cum Nymphis:
Sive forte in oſtio Nili aureis gutturniis hauritis aquam:
Sive Maeoticam paludem obtinetis: ſive ſaxum nivoſum Mimantis.
Exaudite & accipite hoc ſacrificium, hisque ſacris delectamini.

tur Nubes. Similiter apud Aeſchylum in Eumenidibus vſ. 292. Oreſtes invocans Palladem. ἀλλ' εἶτε χώρας ἐν πέτραις Λιβυστικαῖς, Τρίτωνος ἀμφὶ χεῦμα γειτόνως σέθεν πεδᾶσαι — πόδα· εἶτε Φλεγραίαν πλάκα — ἐπεσπάσῃ, ἐνθεν· καὶ δὴ καὶ πρόσωθεν, ὡς Ζεὺς· *Verum, ſive in locis regionis Libycae circa fluentum Tritonis paterni fluvii ponis pedem: ſive Phlegraeam adſpectas plagam; veniens: audis enim etiam de longinquo, cum ſis Deus.* Vocat autem Oceanum Patrem Nubium, quia inde maxime oriuntur; proinde nemo putet hoc ita accipiendum eſſe, ut illud Homericum τ Ὠκεανὸς δ' ἔστιν γένεσις πάντεσσι τέτυκται.

Ibid. Χοὸν ἱερᾶ'ς] Sophocles in Electra vſ. 282. Χοὰς ἱεράς. Euripides in Iphigenia ad Aulidem vſ. 689. στείχωμεν δ' ἀμφὶ βωμὸν, ὦ πάτερ, χοὰς· *Inſtituamus ergo choros circa aram, mi Pater?*

vſ. 271. Νείλου πηγαῖς] Aeſchylus in Suppliciibus vſ. 1031. μᾶλλον ἢ Νείλου πηγαῖς εὐφημεῖν ἔμοιγε· *Neque amplius Nili oſtia celebremus hymnis.* Grammatici volunt πηγὰς eſſe oſtia fluviorum; Homerus Il. P. vſ. 263. ἐς δ' ὅτ' ἐπὶ πηγὰς ἵκηται Διὶ τερπικεραύνῳ πεταμοῖο. Vid. Scholia Apoll. Rhodii ad Lib. I. vſ. 11.

Ibid. Παγαῖσι χρυσείοις] A πήγνυμι, quod eſt a πρὸς τὸ, ut τὸ a τόδε. Euripides in Ione vſ. 434. καὶ χρυσέαις πηγαῖσιν ἐλθὼν, ἵν' ἀντίπυργα δόμων κεῖται· *Sed ibo & aureis gutturniis infundam aquam in vaſa luſtralia.* Antimachus apud Athenaeum Lib. XI. p. 468. πρὶν ἐς λοετρὰ χέαι εἴδατος χρυσείου πηγάων· *& ad libationem fuderunt ſtatim aureo gutto.* Philoxenus apud eundem Lib. XV. 685. καὶ χέρσ' ἀνὰ νᾶμα κισσοφορβεῖ· ἐκ δ' ἀργυρέου πηγᾶν φέρων· ὑπέχευεν· *Aquam lavanti; argenteum ferens vas fundebat puer in argenteo gutto: effudit.*

ACTUS PRIMI

ΧΟΡΟΣ, ἡ ΝΕΦΕΛΑΙ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Ἄωμεν Νιφέλαν
Ἀργᾶτιν Φαιπερᾶν,
Δροσερᾶν φύσιν θνάγητοι,
Πατρὸς ἀπ' Ὠκεανοῦ βαρυαχέα,
Ὑψηλᾶν ὀρέων κορυφὰς ἐπὶ
Διερροκόμας, ἵνα
Τηλεφανεῖς σκοπιὰς ἀφορώμεθα,
Καρπούς τ', ἀρδομίαν θ' ἱερὰν χθόνα,
Καὶ ποταμῶν ζαθέων κελαδήματα,
Καὶ πόντου κελάδημα βαρύβρομον.
Ὄμμα γὰρ αἰθέρα ἀ-
χμάτοις στιλπνότητι,
Μαρμαρέαισιν εἰ αὐγαῖς.
Ἀλλ' ὀπισισάμεναι νιφόεν ὄμβριον,
Ἀθανάταις ἰδέαις ἐπιδώμεθα
Τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ ΣΤΙΧΩΝ ζ'.

ΣΩΚΡ. Ὦ μέγα σεμνὴ Νιφέλη, φαιρῶς ἠκούσατέ μου καλέσαντος.
Ἦ δὴ φωνῆς ἅμα καὶ βροντῆς μυκησαμένης θεοσεπτοῦς;
ΣΤΡ. Καὶ σέβομαί γ', ὦ πολυτίμητοι, καὶ βάλλομαι ἀνταποπαρδεῖν
Πρὸς τὰς βροντάς· ὥστ' αὐτὰς τιτρεμαίνω καὶ πεφόβημαι.
Κ' εἰ θέμις ἐστὶν τυί γ' ἤδη, κ' εἰ μὴ θέμις ἐστί, χεστέον.

ΣΩΚΡ.

vs. 276. Ἀραιτάν] Subauditur κελά.
vs. 277. Βαρυαχέα] Ab ἠχέω *ſonus* a In a Dorice.
vs. 288. Ἰδέαις] Vide Notam ad Plutum vs. 317.
vs. 291. Βροντῆς μυκησαμένης] Virg. *tonitrua cœlum ingemuit.*
vs. 292. Ἀνταποπαρδεῖν τοῖς τὰς βροντάς] Apud Euripidem Cyclops peripraſtice idem dicit in cognomini dramate vs. 326. ἐκπίων γάλακτος ἄμμεγα, πίνων πρέσβυς

SCENA QUARTA.

CHORUS, ſeu NUBES, SOCRATES, STREPSIADES.

CHOR. Jugiter natantes Nubes
Tollamur manifeſtae,
Roſcida natura vique agili,
Patre ab Oceano graviter fremente
Ad celſorum montium vertices
Arboribus comantes, unde
Conſpicuas longe lateque ſpeculas deſpectamus
Fructusque & ſacram tellurem, dum irrigatur,
Et fluviorum divinorum ſonitus,
Et pontum ſonantem gravi murmure.
Nam oculus Aetheris
Sine fine coruſcat
Lucido jubare.
Sed decuſſa caligine imbrifera,
Immortali ſpecie ſpectemus
Terram longe proſpiciente oculo.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM VII.

SOCR. O maxime venerabiles Nubes, manifeſto audiſtis me vocantem.
Senſiſtine vocem ſimulque tonitru reboans divino honore afficiendum?
STR. Et veneror ſane vos, ô ſanctae Nubes, voſoque oppedere
Veſtris tonitrubus: adeo ipſa trepidus paveſco & timeo.
Et ſive fas eſt jam, ſive non eſt fas, volo cacare.

SOCR.

ἀρᾶσθ', Διὸς βροντᾶσιν ὡς ἅμ' ἀνωμένοις· *Ejusmodi laetis anhora, veſtem pulſo, cum Jovis tonitru certans ſirepitu.* Hic in Nubibus vſ. 384. ſimili ratione dicitur fieri tonitru & crepitus ventris. vſ. 294. κτύπου] Ut *Ἀρτεμὶς* in Pace vſ. 62. id eſt μέλλω ſive βάλομαι ἆραι.

ΣΩΚΡ. Οὐ μὴ σκώψῃς, μηδὲ πιήσῃς, ἅπερ οἱ τηγεδαίμονες ὕπο·
Ἀλλ' ὑφήμει· μέγα γάρ τι θεῶν κνεῖται σμιῶ ἀοιδαῖς.

ΑΝΤΩΔΗ, ΚΩΛΩΝ ιε'.

ΧΟΡ. Παρθένοι ὁμβροφόροι,
Ἕλθωμεν λιπαρὰν
Χθόνα Παλλάδος, θύανδροι γᾶν
Κέκροπος ὀφόμεναι πολυήρατον,
Οὗ σέβας ἀρρήτων ἱερῶν, ἵνα
Μυσοδόκος δόμος
Ἐν πλεταῖς ἁγίαις ἀναδείκνυ,
Οὐρανίοις τε θεοῖς δωρήματα,
Ναοί θ' ὑψερεφεῖς, ἠ ἀγάλματα,
Καὶ πρόσοδοι μακάρεσι ἱεράται,
Εὐστέφανοί τε θεῶν
Θυσίαι, θαλίαί τε,
Παντοδαπαῖσιν ὡραις·
Ἥρι τ' ἐπεχραμένῳ βρομία χάρις,
Εὐκελάδων τε χορῶν ἐριβόμβακες,
Καὶ μῶσα βαρύβρομος αὐλῶν.

ΣΤΡ. Πρὸς δ' Διὸς ἀμπολῶ σε, φράσον τίνες εἰσ', ὦ Σώκρατες, αὖται,
Αἱ φθεγξάμεναι τῦτο τὸ σεμνόν; μῶν ἠρῴαί τινες εἰσιν;

ΣΩΚΡ. Ἥκιστ', ἀλλ' ὑράνιαι Νεφέλαι, μεγάλαι θεαὶ ἀνθρώποις ὀκνεῖς,
Αἵπερ γνώμην ἠ διάλεξιν ἠ νοῦν ἡμῖν παρέχουσιν,
Καὶ περατείαν ἠ λῆρον, ἠ κρῶσιν ἠ καταληψιν.

ΣΤΡ. Ταῦτ' ἄρ' ἀκούσασ' αὐτὼ τὸ φθέγμ' ἡ ψυχή μου πεπότηται,
Καὶ

νῦν. 295. Τηγεδαίμονες] Pro κακοδαίμονες τηγεδαί. qui ſunt κωμῳδοί, ut in Veſpis vſ. 647. μιξοτ@ ὁ τὰ τηγηδίας. Sic τηγῳδία in Acharn. vſ. 498. ibidem tamen vſ. 349. cum dicit de Euripide: ἀπαξάπαν ταῦτ' τηγῳδίαν non loquitur de Comœdia.

νῦν. 299. Χθόνα Παλλάδ@] In Pluto vſ. 772. σεμνὸς Παλλάδ@ ἀκμὴν πόλιν.

νῦν. 300. Τὸν Κέκροπ@] In Pluto vſ. 773. Χαῖρε τὸ πᾶσιν Κέκροπ@.

νῦν. 306. Πρόσοδοι] *Sacrificia publica, & ſolennes pompæ ad delubra deûm.* In Pace vſ. 396. καὶ σε θυσίαις ἱερὰις, πρεσβύτ' τε μεγάλαις διαπαλῶ, ὦ δέσποτ', ἀγάλμασιν. In Avibus vſ. 854. πρεσβύτ' μέγαν, σεμνὰ τιθεῖσαν θυσίαν, ἅμα δ' —— πρόσοδόν τε δοῦναι. ubi de eadem re paullo ante loquens, dicebat: ἐγὼ δ' ἵνα θεοῖσι καλοῖς θυσίᾳ ἡδείᾳ ἐπιτελῶμεν τὸν σεμνὸν καλὸν. ut idem ſit πομπὴ quod πρόσοδ@ ſive πρεσβεία. Herodotus in Euterpe coniungit πανηγύρις, πομπάς & προσαγωγάς, ubi etiam dicit, hos ritus ab Ægyptiis, primis eorum inventoribus, ad Græcos manaſſe. Πανηγύρεις δὲ ἄγειν, inquit, καὶ πομπὰς, καὶ προσαγωγὰς πρώτοι ἀνθρώπων Αἰγύπτιοι εἰσὶ οἱ ποιησάμενοι· καὶ παρὰ τούτων Ἕλληνες μεμαθήκασι.

νῦν. 310. Βρομία χάρις] Feſtum Bromii ſive Bacchi.

νῦν. 311. Εὐκελάδων] Euripides in Bacchis vſ. 160. καιρὸς ὅταν ἰύζωσι@ ἵππος ἱερὰ παιγμοῖς κρίσιν· *Quando tibiis ſonoris & ſacris facetis ludis, ſive chorus ſonat*, id eſt, *ſonitu ſuo excitat.* Ceterum εὐκελάδων χορῶν ἐριβόμβακες, videtur Ariſtophanes dixiſſe pro, εὐκέλαδα χορῶν ὀριβόμβακα· *ſonora chori incitamenta*, ut intelligatur *cantus ti-*

bicinis

Soc. Ne illudas, neu facias quod perditi iſti Comici;
Sed ore fave; magnum enim quoddam Dearum examen movetur cum cantu *dulci*.

ANTODE, VERSUUM XVI.

Chor. Virgines imbriferae
Eamus, ut pingue
Solum Palladis, fortium virorum feracem terram
Cecropis videamus amabilem:
Ubi cultus arcanorum ſacrorum, ubi
Myſtica domus
Inter initiationes ſacras oſtenditur,
Diisque coeleſtibus munera,
Templaque ſummis educta tectis, & ſimulacra
Et ſupplicationes beatorum ſanctiſſimae,
Coronisque ornata Deorum
Sacrificia, epulaeque
Omni tempore anni.
Vere adventante Bromia feſtivitas
Et ſuaviter reſonantium chororum incitamenta,
Et tibiarum gravis cantus.

Str. Obſecro per Deos, dic *mihi*, ô Socrates, quaenam ſint iſtae,
Quae vocem iſtam miſerunt majeſtate plenam? num Heroinae aliquae ſunt?

Soc. Minime, verum Coeleſtes Nubes, magna numina hominibus otioſis,
Quae ſenſum, & dicendi peritiam, & mentem nobis ſuggerunt,
Et praeſtigias & loquacitatem, & fallaciam & perceptionem.

Str. Ob iſta ergo anima mea ubi audivit earum vocem volitat,

Et

tiarum, & ut quod ſequitur μῖζα αὐλῶν βαυάζουσα ut explicatio horum verborum, ut in Pace vſ. 155. χευσιχάλινοι πάταγοι ἵππων pro χρυσίχαλινοι πάταγοι ἵππων. Ita & Lucretius dixit: *Democriti quod ſancta viri ſententia ſuadet*; pro: *Democriti quod ſancti viri ſententia ſuadet*. Cujusmodi plura exempla inveniri poſſunt apud veteres. Poſſunt tamen ὑπὸ κάτω dici, *ſcite cantantes, & pedibus plaudentes*: vel etiam qui *ad ſuavem tibiae cantum ſaltant*, ut αὐλήτρις, *cui canitur tibiis, qui audit tibiarum cantum*, ut dixi ad Acharn. Epiſt. 9.

Ibid. Ἐμβλεμμάτα] *Illigationes*. Euripides in Bacchis vſ. 138. ἄνωγα καὶ χορεῖα τριβάδην *curſu & choris* ſive *tripudiationibus irritans*, ſive *exercens*.

vſ. 312. Μῖζα βαρύβρομος] *Gravis cantus* ſive *ſonitus tibiarum*. Euripides loco paullo ante citato: λωτὸς βρόμιος. Idem in eodem dramate vſ. 156. βαρύβρομα τύμπανα dixit: αὐλητὰ τ' Διονύσου βαυδώμενα ὑπὸ πνευμάτων. In Helena vſ. 1367. idem etiam βαυάζουσι αὐλοὶ dixit, ut & Cl. Kuſterus notavit. Ut autem hic μῖζα βαρύβρομος, ita in Acharn. vſ. 666. μῖζα ὀρτυγοστρ.

vſ. 315. Ἀνδρῶν ἀρχαῖοι] Philoſophis & μετεωροσοφισταῖς.

vſ. 317. Κοῖζον καὶ κατάκλιτον] Hinc rhetor quidam dicitur κοιτιατὴς & κατακλιντικὸς in Epiſt. vſ. 1373.

vſ. 318. Ταῦτ' ἄρ'] Ita Edd. priſtinae; non τοῦτ' ἄρ'.

Ibid. Τοῦτ' ἄρα] Pro διὰ ταῦτα aut καὶα τοῦτα, ut infra, vſ. 334. ταῦτ' ἀν' ἰτέον ὑγρὰν &c. & vſ. 342. τοῦτ' ἄρα ταῦτα. Καλλίστρατος —— ἰδοῦσα —— ἤκουσ' ἀεὶ τὸν ἰγγενοῦς. In Thesmoph. vſ. 174. τοῦτ' ἄρ' ὁ Φοι-

νὶξ

Καὶ λεπτολογῶν ἤδη ζητῶ, ᾗ σοὶ χαπνῶ πολιορκῶν,
Καὶ γνωμιδίῳ γνάμῳ ἰζάσ' ἐπίεφ λόγῳ ἀντιλογήσας.
Ὥστ', εἴ πως ἐστὶν, ἰδεῖν αὐτὰς ἤδη φαιεράς ἐπιθυμῶ.
ΣΩΚΡ. Βλέπε πρὸς δεξιὰ πρὸς τὸ Πάρνηθ'. ἤδη γὰρ ὁρῶ καπνίσας
Ἡσυχ' αὐτάς. ΣΤΡ. Φέρε πῦ; δεῖξον. ΣΩΚΡ. Χωρῦσ' αὖται πάνυ πολλαί,
Διὰ τῶ κοίλων ᾗ τῶ δασέων αὖται πλάγιαι. ΣΤΡ. Τί τὸ λεῆμα;
Ὡς ὀ χαῦρος. ΣΩΚΡ. Παρὰ τὸ εἴσοδον. ΣΤΡ. Ἤδη πῶ ᾗ μόλις ἀθρῶ.
ΣΩΚΡ. Νῶν γέ τοι ἤδη χαύρας αὐτὰς, εἰ μὴ λημᾶς κολοκυΐταις.
ΣΤΡ. Νὴ Δί' ἔγωγ', ὦ πολυτίμητοι. παίζα γὰρ ἤδη κατίχνυσι.
ΣΩΚΡ. Ταύτας μέντοι σὺ θεὰς ὅσας οὐκ οἶδας, ὀδ' οἰόμενος;
ΣΤΡ. Μὰ Δί' ἀλλ' ὁμίχλιν ᾗ σκότον αὐτὰς ἡγούμην ᾗ σκιὰν εἶναι.
ΣΩΚΡ. Οὐ γὰ μά Δί' οἶδ' ὁπὶ πλείστους αὖται βόσκουσι σοφιστάς,
Θεσπιομάντεις, ἰατροτέχνας, σφραγιδονυχαρμοκόπτας,
Κυκλίων τε χορῶν ἀσματοκαμπάς, ἄνδρας μετεωροφένακας·
Οὐδὲν δρῶντας βόσκουσ' ἀργούς, ὅτι ταύτας μουσοποιοῦσιν.
ΣΤΡ. Ταῦτ' ἄρ' ἐποίουν ὑγρᾶν Νεφελᾶν φρεπαυγλᾶν δάῖοι ὁρμαί,
Πλοκάμους θ' ἑκατογκέφαλα Τυφῶ, σφημαινούσας τι θυέλλας,
Εἶτ' ἀετίας, διερούς, γαμψὺς οἰωνὺς, ἀεροπλᾶνις,
Ὄμβρους θ' ὑδάτων δροσερᾶν Νεφελᾶν. εἶτ' αὖτ' αὐτῶν κατίππους
Κεφαλὰς τεμάχη μεγάλας, ἀγαθᾶν, κρέα τ' ὀρνίθια γε κιχλᾶν.
ΣΩΚΡ. Διὰ μοῦ τοι ταυτ' ἠχὶ δικαίως; ΣΤΡ. Λέξον δή μοι, τί παθοῦσα,

Εἶπις

ἀλλ' εἰκῆς ἂν εἰκῆς πεῖ. In Avibus vſ. 119. πῶν' ἔν ἑαυτῷ τῷ πρὶ σὲ δοκῶ' ἀνήμιδα. Vide variantes Lectiones.

vſ. 320. Ἀντιλογήσας] Idem dicit paullo aliter infra, vſ. 1036. ἄπαντα τῶν' ἀναπεπλῆσθαι γνωμιδίου συντεμόντος.

vſ. 322. Τὸν Πάρνηθα] Parnes mons Atticae. Scholia ad Acharn. vſ. 347. Steph. Byzant. dicit maſculini & foeminini generis eſſe hoc nomen: in foemenino dicit occurrere in hoc Ariſtophanis loco, quem etiam ibi citat, ut & Scholiaſtes ad hunc locum.

vſ. 325. Περὶ τὸν εἴσοδον] Similis locus in Comoedia Comici noſtri, quam inſcripſerat Νῆσοι, *Inſulae*: τί σὺ λέγεις; εἰσὶ δὲ πῦ; εἰδὶ κατ' αὐτὸν, ὅτ' βούλοισε, πὸν εἴσοδον· *Quid tu dicis? ubi ergo ſunt? Illae ſunt apud ipſum, quem vides, aditum.* Hunc locum citat Scholiaſtes ad Aves vſ. 297. ubi etiam docet εἴσοδον dici, ἔνθα χρὴ εἰσιέναι ὡ τῇ σκηνῇ· *locum in quo ſtant ſive in theatro, quo Chorus intrat.*

vſ. 330. Πλείστους δοκοῦσι σοφιστὰς] Quos hic Sophiſtas intelligat ipſe dicit in ſequentibus, nempe: Vates, medicos, & Dithyrambicos Poëtas; hos dicit ali a Nubibus, quia eorum artes circa Nubes occupatae ſint, per quas artes facile cibum inveniant.

vſ. 331. Θεσπιομάντεις] Hac voce notat praecipue Lamponem vatem; quem Athenienſes cum aliis quibusdam praefecerant Coloniae in Sybarin, quae poſtea *Turium* dicta eſt, deducendae, ut teſtatur Diodorus Siculus Lib. XII. & Scholiaſtes Comici ad praeſentem locum: item ad Aves vſ. 521. ubi etiam addit, quod praecipue ad hanc rem facit: Eum videlicet de publico in Prytaneo cibum habuiſſe: ἴσχε δὲ, inquit, καὶ τὸ πυνθάνεσθαι εἰπόντος· quod non nili illuſtribus viris & de Rep. praeclare meritis alias contingebat: & tamen, ut ille, ita Hierocles quoque hanc honorem conſecutus eſt, qui & ipſe vates erat, quamvis non magni pretii; adeo ut Comicus eum etiam in Theatro auſus faerit traducere, in *Pace*, ubi inter alia, quibus falſe ridetur, ad eum Trygaeus dicit vſ. 1085. ὅτινα δυνατώτατ' τῇ κοινῇ γ' ὦ Πρυτανεῖῳ· ubi vide Notam. Vult itaque Lamponem, & ſimiles homines pertinxere tanquam indignos illo honore. Quomodo autem vatum ſive haruſpicum ars circa Nubes verſetur id ſatis planum eſt; ſolent enim coelum contemplari, & ex volatu avium auſpicia capere.

Ibid. Ἰατροτέχνας] Medicos videtur intelligere eos, qui vel publice conducerentur, ut Democedes ante haec tempora conductus fuerat ab Athenienſibus, teſte Herodoto in Thalia: vel qui in Prytaneo etiam alerentur; ut Hippocrates & ejus poſteri; Soranus in Vita Hippocratis: καὶ παῤ Ἀθηναίοις (ἴσχε τιμὰς), ὥς τινες καὶ δόγματι αὐτὸν σὺν Ἡρακλείδῃ δωρεῖσθαι τῶν Ἐλευσινίων ἱερῶν, καὶ πτελέαν ἴσχειν, καὶ τὸν ἐν Πρυτανείῳ σίτησιν ἔθεσαν ἐκ τῶν ἱερῶν· *Apud Athenienſes etiam conſecutus eſt honores: & iſte alter fuit (alienigena) poſt Hercu-*

culem,

Et de rebus ſubtilibus diſputare, & de fumo garrire,
Et ſententiola ſententiolam pungendo alteri orationi contradicere.
Adeo ut cupiam, ſi quo pacto liceat, eas aperte videre.
Socr. Specta nunc huc ad Parnethem. jam enim cerno deſcendentes
Ipſas tacite. Str. Age ubi? oſtende. Socr. Procedunt multae admodum, iſtae,
Per loca cava & denſa, iſtae *inquam* obliquae. Str. Quid hoc rei?
Quod eas non video. Socr. Juxta aditum. Str. Jam demum vix eas video.
Socr. Nunc tandem vides ipſas, niſi gramias in oculis habeas inſtar cucurbitae.
Str. Ita profecto, ô venerandae. Omnia enim jam occuparunt.
Socr. Has tamen tu Deas eſſe neſciveras, neque eas pro deabus habebas.
Str. Non certe; verum nebulam & rorem, & umbram eas exiſtimabam eſſe.
Socr. Non enim profecto ſcis, quam multos iſtae alant Sophiſtas;
Vates Thurinos; medicos; homines comtos & delicatulos:
Cyclicorum chororum poëtas, & flexores modorum, qui ſemper jactant res aethereas.
Hos *inquam* alunt otioſos & nihil agentes, quoniam ipſas celebrant.
Str. Propterea igitur verſibus ſuis crepabant humidarum nubium, lucem avertentium celerem impetum,
Cirrosque centicipitis Typhonis, furentesque procellas:
Item aërias, udas, aduncas, in aëre natantes volucres:
Imbresque aquarum rorantium nubium. Deinde pro his *verſibus* deglutiebant
Mugilum magnorum & bonorum fruſta, carnesque turdorum.
Socr. Propter has tamen immerito. Str. Dic jam mihi, quid eis accidit,
Si

eadem, qui ab ipſi initiatus fuit ſacris Eleuſiniis: in civium etiam catalogum eum inſcripſerunt, & cibum in Prytaneo dederunt, ad poſteros usque. Pertinet autem ad Medicos etiam Meteorologia; Hippocrates in Libro περὶ ἀέρων καὶ ὑδάτων καὶ τόπων, ſcribit: τὰ ἰλλόμενα μέγα συμβάλλεται ἀσθενείαι ἐς ἰητρικήν· *Non parum confert Aſtronomia ad artem medicam.*

„ Ibid. Σοφιδιονυσοκινησιμάτας] Vocem hanc Etymologus ſic explicat: ἀπὸ τοῦ σοφιστὴς, καὶ Διονύσῳ, καὶ ἀσχὸς, καὶ κίνημα· εἶτα ἐκ τούτων Διονυσοκινησιμάτας. Kuſterus.

vſ. 332. Κυκλίων] Dithyrambici Poëtae docebant Choros ad Ludos Solennes, & a Chorago mercedem accipiebant: Scholiaſtes dicit etiam quosdam eorum in Prytaneo cibum habuiſſe, infra, ad vſ. 338. iſtos etiam a Nubibus alì dicit Comicus; quia eorum ars, qua victum quaerunt, circa Nubes verſetur, ut qui aſſidue de meteoris canere ſolerent: in Avibus vſ. 1387. κελαδεῖν μὲν ὃν ἐστὶν ὄνομ' ὁ τέχνη· ἢ διθυραμβικὸν γὰρ τὰ λεπτὰ γιγνόμενα ἔπη, καὶ κενὰ, καὶ κυκεωνία καὶ ποικιλόφρονα. Et in Pace vſ. 830. dicit animas dithyrambodidaſcalorum in aëre volitare.

Ibid. Ἀρμαξαμύλλας] Infra vſ. 967. ὁ κάμψας τὰ ἅρματα, εἶτε εἰ κατὰ Φρύνι τὰς δυσκολοκάμπτους.

vſ. 334. Τῶν σ' ἐγὼ] Hic jam exempla affert ex dithyrambicis poëtis, ut oſtendat illos meteora canere; de Nubibus volantibus, de fulminibus, de procellis, de avibus in aëre natantibus, de imbre: & utitur Dorica dialecto illorum more.

vſ. 335. Τυφῶ] Eſt ventus vehemens, qui in vorticem contortus intra denſam nubem luctatur; qui ſi ibi accendatur, fit πρηστὴρ, & aërem igne inficit, ut docet Ariſtoteles Lib. III. Meteor. Cap. I. Veteres, qui res naturales fabulis involvere ſolebant, unum ex Gigantibus, qui Diis bellum intulerint, faciunt hoc nomine; Aeſchylus in Prometheo vſ. 352. δείσει τέρας ὑπερτελὲς πάρεστι Τυφῶνα θῆρα, τἄζιν ἐς δυτὶν θοὸς —— ἐξ ὀμμάτων δὲ γοργωπὸν σέλας· *Horrendum prodigium, Centicipitem Typhonem impetuoſum, qui omnibus ſe oppoſuit Diis —— ex oculis autem fulgurabat viſu terribilem flagorem.*

vſ. 337. Κατάγιναν] Lucianus Alino: αἴζηε ὅπως τιμᾶσα κατέγιναν· *modum ſcias & luxuriae adhibuit.* Plato in Euthyphrone: καὶ τοῦτο (τὸ Διὰ) ὁμολογοῦσι τὸ αὖ τὸν πατέρα δῆσαι, ὅτι τὰ ἑαυτοῦ κατέγιναν ἂδικα· & ipſum (nempe Jovem) *fatentur ſuum patrem vinxiſſe, quia ſibi deglutiendi ingenio.* Lucianus de eadem re in Saturn. ἐκεῖνο δὲ (ὁ Ῥέα) ὑφορῶμαι τὸ Διὶ, μὴν ὑποζεύξωσί σε αὐτὸ τῷ ἅρματι ἵνα σὺ κατάγιναν· *Illum autem (nempe Rhea) Jove ſurrepto, timidem ſuppones debes tibi loco infantis deglutiendum.* Alciphron Epiſt. 22. Lib. I. πρὸς τὰς κατάγινας (τὰ πλακοῦντα) ὑπερεπιζόμενος· *ad abſorbendam placentam ſeipſum parans.* Ubi videri poſſunt quae annotavi.

Εἶπες Νεφέλαι γ' εἰσὶν ἀληθῶς, θηταῖς εἴξασι γυναιξίν;
Οὐ γὰρ ἐκεῖναί γ' εἰσὶ πιαυτα. ΣΩΚΡ. Φέρε πῖαι γάρ πινές εἰσιν;
ΣΤΡ. Οὐκ οἶδα σαφῶς· εἴξασίν γ' ἢ ἐξόισιν πεπαιδυόισιν,
Κἀχὶ γυναιξὶν μὰ Δί' ἠδ' ὁπῆι, αὖται δὲ ῥῖνας ἔχουσιν.
ΣΩΚΡ. Ἀπόκειναι τῶν ἄπ' ἄρ σ' ἔρομαι. ΣΤΡ. Λέγε τῶν ταχέως ὅ, τι βούλει.
ΣΩΚΡ. Ἦδη ποτ' ἀναβλέψας εἶδες νεφέλαι Κενταύρῳ ὁμοίας;
Ἢ παρδάλῃ, ἢ λύκῳ, ἢ ταύρῳ; ΣΤΡ. Νὴ Δί' ἔγωγ'. Εἶτα τί τοῦτο;
ΣΩΚΡ. Γίνοιθ' παὶθ' ὅ, τι ἂν βούλωθ'· καὶ μὴ ἴδωσι κερατίαν
Ἀγελή ποτε τὴν λασίαν τότε, οἵτι περ τὴν Ξενοφάντην,
Σκώπτουσα τὴν μαίαν αὐτῆς, Κενταύρους εἴκασαν αὐτάς.
ΣΤΡ. Τί γὰρ δὴ ἄρπαγα τὴν δημοσίαν χαπίδωσι Σίμωνα, τί θρῶσιν;
ΣΩΚΡ. Ἀποφαίνουσα τὴν φύσιν αὐτῆς, λύκοι ἐξώφθης ἐγένοντο.
ΣΤΡ. Ταῦτ' ἄρα, ταῦτα Κλεώνυμον αὖται τὴ ῥίψασπιν χθὲς ἰδοῦσαι,
Ὅτι δειλότατον τῶν ἑῴων, ἔλαφοι ἀφ' ἁπαλῆς ἐγένοντο.
ΣΩΚΡ. Καὶ τῶν ὅτι Κλεισθένη εἶδεν, ὁρᾶς, ἀφ' ἁπαλῆς ἐγένοντο γυναῖκες.
ΣΤΡ. Χαίρετε τοίνυν γ', ὦ δέσποιναι, ἡ τῶν, εἴπερ τι κἀλλῳ,
Οὐρανομήκη ῥίζαπε κἀμοὶ φαίνεσθ', ὦ παμβασίλειαι.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΣΤΙΧΩΝ νδ'.

ΧΟΡ. Χαῖρ', ὦ πρεσβῦτα παλαιγενές, ὦ θνητῶν λήρων φιλομύστα,
Σύ τε λεπτοτάτων λήρων ἱερεῦ· φράζε τί χρῆμ' ἡμᾶς ἔτι, τί χρήζεις;
Οὐ γὰρ ἂν ἄλλῳ γ' ὑπακούσαιμ' ἢ τῶν μεταρσιοφρόνων,
Πλὴν ἢ Πρωδίκῳ· τῷ μέν, σοφίας καὶ γνώμης εἵνεκα· σοὶ δέ,
Ὅτι βρενθύῃ τ' ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ διαβάλλῃ,
Καὶ ὑπόδην χαχὴ πάλλ' ἀνέχῃ, καφ' ἡμῶν σιμωτροπωπεῖς.

ΣΤΡ.

vſ. 348. Ἄγχιν] Harpocratio: ἀγχίνε· Ἀγχίνε ἐν τῷ περὶ Τιμάρχου τοῦ σοφίσου ἐνδημίαις περὶ τὰ παιδικὰ, καὶ χαλεπὸς πανύστατος φησὶ καὶ ἄγχιν αὐτοῦτον Μιλτιάδην λέγει ὁ σοφίσης αὐδῆσαι ἐγκαλέσαντα.

Ibid. Τὸν Ξενοφάν]α] Scholiastes Hieronymum didymi Poëtam dicit esse Xenophantis hujus filium, idque ergo unus est ex illis *birbatis*, in Acharnensibus 508. ἀκοὴ δ', ἐκεῖ γ' ἐπαιε παῦ ἐπιτάδευσιν παιδερασταῖν τὸν Ἀλκιβιάδην. Ubi Scholia: ἐκαμφδεῖτο δὲ ὡς τὸν κομῶντα.

vſ. 349. Κενταύρους] Ubi parte illa, qua equi sunt, sunt hirsuti.

vſ. 350. Σίμωνα] Hujus & infra vſ. 398. meminit tanquam pergulæ.

vſ. 352. Κλεώνυμον ἡ ῥίψασπιν] Hunc saepe perstringit tanquam timidum, & qui arma abjecerit; inprimis autem in Pace vſ. 1299. ubi ejus filium facit Distichon aliquod canentem in Convivio de Patre: Ἀσπίδ' μὲν Σάϊον τὴν ἀγαλλάδα, τὸν παῖδ' Ὅμηρ' Ἔπποις ἀμώμητον κάλλιστον τὸν εἶπον.

vſ. 354. Κλεισθένη] Hunc tanquam formae nimium studiosum inter mulieris, & mulierosum, non semel notat. In Thesmoph. vſ. 581. introducit cum loquentem: οἶδα γυναῖκας ζυζυφιὰς τρεῖς· τὴν μὲν ὡς

Si revera ſunt Nubes, ut ſimiles ſint factae mulieribus?
Non enim illae ſunt tales. SOCR. Age, quales ergo ſunt?
STR. Non ſatis certo ſcio: ſaltem ſimiles videntur lanis expanſis,
Non certe mulieribus, nec tantillum; hae autem nares habent.
SOCR. Reſponde mihi quod te interrogabo. STR. Dic cito quicquid vis.
SOCR. Vidiſtin' aliquando ſuſpiciens Nubem Centauro ſimilem,
Aut pardo, aut lupo, aut tauro? STR. Profecto: ſed quid tum poſtea?
SOCR. Fiunt quicquid libitum eſt: &, ſi videant crinitum
Aliquem & ferum (paediconem) ex iſtis hirſutis, qualis eſt Xenophantis F.
Ejus inſaniam ridentes Centauris ſe aſſimilant.
STR. Quid vero faciunt, ſi videant depeculatorem aerarii Simonem.
SOCR. Ut demonſtrent mores ejus, lupi repente fiunt.
STR. Propterea ergo Cleonymum iſtae heri conſpicatae, qui clypeum abjecit,
Quia iſtum timidiſſimum videbant, cervi factae ſunt.
SOCR. Et nunc quia Cliſthenem viderunt propterea, ut vides, mulieres ſunt factae.
STR. Salvete itaque ô Dominae, atque jam, ſi cui alii *unquam*,
Etiam mihi vocem rumpite quae coelos feriat, ô praepotentes reginae.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM LIV.

CHOR. Salve ô ſenex olim nate, inveſtigator ſermonum ſapientium;
Tuque ſubtiliſſimarum nugarum ſacerdos, dic nobis cujus rei indiges.
Neque enim facile obediamus alii eorum ſophiſtarum, qui nunc coeleſtia contemplantur,
Excepto Prodico; huic quidem ſapientiae & ingenii cauſa: tibi vero,
Quia ſuperbe incedis & torve intueris, hac illac oculos verſans
Et diſcalceatus multa mala pateris, & nobis fretus vultum ad gravitatem componis.
STR.

λῶ· εἶμ' ἐμὶν ἐκλελῶ· παῖς γάθεως· γναπτιωνῶ γάς. vſ. 357. Χαῖρε] Strepitadem ſalutant, deinde & Socratem.

vſ. 360. Πρόδικε] Hoc loco quidem videtur honoris cauſa nominare hunc Prodicum; in Avibus tamen vſ. 693. dicit Πρόδικον πρῶ ἐμοῦ κλαῦσ' ἕκτλῃ τολμᾷν, ſatis inclementer.

vſ. 361. Ὅτι βρενθύῃ] In Sympoſio Platonis, ubi Alcibiades narrat, qualem ſe Socrates militiae geſſerit, & quomodo, ceteris Athenienſibus, cum apud Delium victi eſſent, fugientibus, ipſe receſſerit; ad Comicum noſtrum, qui in illo convivio aderat, ſe convertens Alcibiades dicit: Ἐνταῦθα ἐμοῦγε ἐδόκει, ὦ Ἀριστόφανες, τὶ οἷον δὴ τοῦτο, καὶ ἐπὶ διατρίβοιτο ὥσπερ κἀνθάδε, βρενθυόμενος καὶ τὰ ὀφθαλμὼ παραβάλλων. Et mihi quidem videbatur, ô Ariſtophanes, ſecundum tuum illud dictum, Ut etiam incedere, quemadmodum & hic, magnifice inambulans & oculos huc illuc circumferens. De hac voce videri poſſunt Notae Doctiſſimi Hemſterhuſii ad Lucianum p. 54.

Ibid. Τὼ ὀφθαλμὼ παραβάλλων] Pro παραβάλλων. In Equitibus vſ. 163. active: ἢ ὀφθαλμὸν παραβάλλει· εἰς Καρίαν ἢ δῆθ', ἢ ἀ' ἐτέρην εἰς Καχεδόνα. Ubi vide notam.

vſ. 362. Κλεωνύμῳ] Vide Notata ad vſ. 103.

ΣΤΡ. Ὦ γῆ δ' ὡς φλέγομαι. ὡς ἱερὸν, ὦ σεμνὸν, ὦ περαπᾶδες.
ΣΩΚΡ. Αὗται γάρ τι μόναι εἰσὶ θεαὶ· πάλλα δὲ παντ' ἐπὶ φλύαρος.
ΣΤΡ. Ὁ Ζεὺς δ' ἡμῶν, φέρε πρὸς τί γῆς, ὁ ὑλύμπιος ὁ θεός ἐστιν;
ΣΩΚΡ. Ποῖος Ζεύς; ὦ μὴ λήρησης, οὐδ' ἐστὶ Ζεύς. ΣΤΡ. Τί λέγεις σύ;
Ἀλλὰ πῖς ὕει; τοῦτό γ' ἐμοί γ' ἀπόφηναι πρῶτον ἁπάντων.
ΣΩΚΡ. Αὗται δύπτα, μεγάλοις δέ σ' ἐγὼ σημείοις αὐτὸ διδάξω.
Φέρε, πῶ γὰ πώποτ' ἄνευ Νεφελῶν ὗσεν ἡδὺ τεθέασας;
Καί τι 'χρῆν αἰθρίας ὕειν αὐτόν, παύσας δ' ἀπέδημεν.
ΣΤΡ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, τοῦτο γέπει τἀμὲ μὲν λέγω εὖ προσέφυσας·
Καί τι προσπίπτει τὸν Δί' ἀληθὰς ἀμέλει ἀφ' κοσκίνου ὑγρὸν.
Ἀλλ' ὅς τις ὁ βροντᾷ ἐστι, φράσον· τοῦτό με πρῶτ' πεπεμάνει.
ΣΩΚΡ. Αὗται βροντῶσι κυλινδόμεναι. ΣΤΡ. Τῇ πρόπᾳ, ὦ πάντα σὺ τολμᾷς;
ΣΩΚΡ. Ὅταν ἐμπλησθῶσ' ὕδατος πολλοῦ, καὶ ἀναγκασθῶσι φέρεσθαι
Καταχρημάδην πλῆρεις ὄμβρου δι' ἀνάγκην, εἶτα βαρεῖαι
Εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι, ῥήγνυσθ' ὑπὸ παταγοῦσι.
ΣΤΡ. Ὁ δ' ἀναγκάζων ἐστὶ τίς αὐτάς, ὑπὸ ὁ Ζεύς, ὡς τι φέρεσθαι;
ΣΩΚΡ. Ἥκιστ', ἀλλ' αἰθέριος δῖνος. ΣΤΡ. Δῖνος; τοῦτ' ἐμὲ λήθει·
Ὁ Ζεὺς οὐκ ἄν, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ Δῖνος νῦν βασιλεύων.
Ἀτὰρ ὕδατι πρῶτον δ' πατάγου ὑπὸ τοῦ βροντᾶς μ' ἐδίδαξας.
ΣΩΚΡ. Οὐκ ἤκουσάς μου, τὰς Νεφέλας ὕδατος μεστὰς εἶναι φημὶ,
Ἐμπεπλῶσας εἰς ἀλλήλας παταγεῖν ὑφ' ὑπερβολῆς;
ΣΤΡ. Φέρε τοῦτ' τῷ 'χρὴ πιστεῦσαι; ΣΩΚΡ. Ἀπὸ σαυτοῦ 'γώ σε διδάξω.
Ἤδη ζωμοῦ Παναθηναίοις ἐμπλησθεὶς, εἶτ' ἐταράχθης
Τὴν γαστέρα, ὑπὸ κλόνος ἐξαίφνης αὐτὴν διεκορκορύγησεν;
ΣΤΡ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω, ὑπὸ δεινὰ πιεῖν γ' ὀδύς μοι, ὑπὸ πεπάρακε,
Κ' ὥσπερ βροντὴ τὸ ζωμίδιον παταγεῖ, ὑπὸ δεινὰ κέκραγεν·
Ἀτρέμας πρῶτον παπαῖ· κἄπειτ' ἐπάγῃ παπαπαπαῖ, ὥσπερ ἐκεῖναι.
Κ' ὥταν χέζω, κομδὴ βροντᾷ παπαπαπαῖ, ὥσπερ ἐκεῖναι.
ΣΩΚΡ. Σκέψαι νῦν γ' ἀπὸ γαστριδίου τοιουτονὶ οἷα πέπεδας·

Τὸν

vs. 364. Τὰ δ' ἄλλα] Euripides in Cyclope vs. 315. ὁ πανοῦργος ἀθυμοῦντας τοὺς σοφοὺς ἔφη· Σοὶ τὰ δ' ἄλλα πάντα καὶ λόγων ὑπουργία· *Dicitiae, homuncio, sunt facilemibus Deus: cetera autem sunt inanes strepitus & verborum lenocinia.*

vs. 369. Πῶ γὰρ πάντα] Simili argumento negat & Lucretius Jovem fulminare, quamvis ille non neget existentiam deorum, Lib. VI.

Denique cur nunquam coelo fit undique puro
Jupiter in terras fulmen, sonitusque profundit?

vs. 371. Τοῦτο γέπει τἀμὲ νυνὶ λέγω εὖ προσέφυσας] Aeschylus in Supplicibus vs. 284. καὶ τοῦτ' ἀληθῆ πάντα προσφύζω λόγῳ· *& haec omnia verbis meis faciam vera.* προσφύειν est *facere ut aliquid accrescat*, deinde metaphorice: *argumentis aliquid affirmare.* Forte autem *adfertio* apud Latinos pro affirmatione, per similem metaphoram dicitur, atque προσφύειν apud Graecos pro ἀνδιπάσσειν. ita autem exponit hoc verbum Scholiastes Aeschyli. Sic εὖ προσβάζειν in Equitibus vs. 35. Scripsi τοῦτο in Comici loco, non autem ut alii τάτω, propter sensum & metrum.

vs. 374. Ὦ πάντα τολμῶν] Sophocles in Oedipo Coloneo vs. 734. ὦ πάντα τολμῶν κἀπὸ παντὸς ὢν φίλαν λόγῳ δικαίῳ μηχάνημα στείλαι· *O audax ad omnia quae ex qualibet re justae orationis speciem comminiscerit?*

vs. 377. Εἰς ἀλλήλας ἐμπίπτουσαι] Lucretius VI.

Principio tonitru quatiuntur coerula coeli,
Propterea, quia consurgunt sublime volantes

densi

Str. O terra, qualis haec vox eſt? quam ſacra, quam venerabilis, quam prodigioſa:
Socr. Enimvero iſtae ſolae ſunt Deae: caetera omnia ſunt nugae.
Str. Sed Jupiter Olympius nonne Deus nobis eſt, per terram te obteſtor.
Socr. Quis Jupiter? quaeſo ne nugeris. Neque eſt Jupiter. Str. Quid tu dicis?
Quis pluit ergo? iſtud mihi demonſtra primum omnium.
Socr. Hae ſcilicet; magnis autem ſignis & argumentis hoc docebo.
Age, ubi tu Jovem unquam pluere vidiſti ſine nubibus?
Atqui oportebat coelo ſereno cum pluere, has vero aliorſum proficiſci.
Str. Recte, ita me Apollo amet, iſtud ratione tua adſtruxiſti.
Etenim antehac revera putabam Jovem per cribrum mejere.
Sed quis ille ſit, qui tonat, dic; hoc facit me tremere.
Socr. Hae tonant, cum volvuntur. Str. Quomodo, audaciſſime?
Socr. Ubi repletae fuerint multa aqua, & vi impulſae ut ferantur,
Praecipites ruentes neceſſitate quadam, plenae imbris, inde graves
In ſe invicem incidentes, rumpuntur & edunt fragorem.
Str. Sed quisnam eſt, qui impellit eas ut ferantur? nonne Jupiter?
Socr. Minime, verum aetherius turbo. Str. Turbo? Hoc me latuerat,
Jovem nimirum non eſſe, ſed pro eo turbinem nunc regnare.
At de fragore & tonitru me nondum docuiſti.
Socr. An non audiviſti quod dico, Nubes plenas aqua
Incidentes in ſe invicem fragorem edere propter denſitatem?
Str. Age, quomodo hoc poſſim credere? Socr. A teipſo ego te docebo.
Si quando Panathenaeorum feſtis diebus eſſes impletus jure, fuitne tibi turbatus
Unquam venter, & tumultus ſubito ipſum pervaſit cum murmure?
Str. Ita profecto. & quidem ſtatim incipit me peſſime tractare, & turbatus eſt.
Et juſcu'um ſicut tonitru ſtrepit, & acerrime vociferatur:
Primo ſenſim, pappax: mox deinde ſubjungit papapappax:
Et quando caco, plane tonat papapappax, ut illae.
Socr. Conſidera igitur e tantillo ventre quam vehementer pepederis.

Aërem

Aetheream nubei contra pugnantibus, ventis.

vſ. 379. Αἰθέρα σὸν] Euripides in Alceſtide vſ. 243. αἰθέριαί τε δίναι πτερύγων ἐριβρόμοι· *Coeleſtesque turbines nubis velocis.* Comicus infra vſ. 829. & alibi: Δίνῳ βασιλεύῃ τὸν Δί' ἐξεληλακώς. Sumſit autem hanc vocem ridiculi cauſa; nam inter Δίνος & Διός, qui eſt Genitivus à Ζεύς, non eſt magna differentia reſpectu literarum: eſt autem Δίνῳ vox ambigua, nam & *vorticem* ſignificat: & *pauli ſictilis* quoddam genus *grandioris*, ut teſtatur Scholiaſtes ad hunc locum & alibi: Athenaeus etiam Lib. XI. commemorat inter Pocula Δίνον, qui neſcio an idem ſit. Apparet autem tale Poculum in Theatro poſitum fuiſſe in hac Comoedia, quaſi ſtatuam Dei ſcilicet, ut res videatur magis ridicula; nam infra vſ. 1476. quafi digitum intendens ad illud Poculum, dicit: ἀλλ' ταυτὶ τὸ δῖνον· εἶμαι δίκαιος ὅτι καὶ σὺ χυτρεῖον ὄψει, Sum ingenuus.

vſ. 384. Τῷ χρὴ πιστεύειν] Pro τίνι. Similiter Euripides in Ione vſ. 1344. τῷ τάδε γνώσῃ με χρὴ; *Qua ratione poſſim hoc ſcire?*

vſ. 386. Διαταραττόμενον] A ταραγμὸς, quod ſignificat *turbulentum motum*; in Lyſiſtrata vſ. 494. ἀεί τινα ταραγμὸν ἐνέπτυον. In Pace vſ. 992. λύσον δὲ τὰς μάχας καὶ τοὺς ταραγμούς.

vſ. 387. Δεινὰ σπεύδει] Infra vſ. 583. τὰς ἰδίας συνήγορον κέκτημαι δεινὰ. In Ranis vſ. 1119. καὶ δεινὰ σπεύδει.

Aërem autem hunc immenſum quomodo non veroſimile eſt tonare?
Hinc itaque & nomina iſta, βρενθὴ, παρδὴ, ſunt ſimilia inter ſe.
Str. Sed fulmen unde venit, igni coruſcans? hoc doce;
Et comburit nos feriens, alios vivos amburit.
Hoc enim Jupiter manifeſto jaculatur in perjuros.
Socr. Et quomodo, ô fatue, & Saturni tempora redolens & Luna ipſa antiquior
Si perjuros jaculatur, quomodo, inquam, Simonem non incendit *fulmine*,
Et Cleonymum, nec Theorum, cum tamen valde iſti ſint perjuri?
Sed jaculatur ſuum ipſius templum & Sunium promontorium Athenienſium,
Et quercus magnas; quid ei accidit? non enim quercus utique pejerat.
Str. Neſcio: recte tamen mihi dicere videris. quid itaque eſt fulmen?
Socr. Quando ventus aridus ſublime ſe tollens in ipſas incluſus fuerit,
Intus eas inflat tanquam veſicam: deinde ubi neceſſitate
Eas rupit, extrorſum fertur impetuoſus, propter denſitatem,
Stridore & impetu ſuo ipſe ſe ipſum comburens.
Str. Profecto mihi idem omnino aliquando evenit Diaſiorum feſto die,
Torrebam ventriculum aliquem cognatis, quem aperire *cultro* neglexeram;
At ille inflabatur, deinde repente medius crepans in ipſos
Oculos mihi fartum mittebat, & faciem comburebat.

SYSTEMA SECUNDUM PERICOPEN, VERSUUM XXVII.

Socrates, Strepsiades.

Socr. O qui praeclaram ſapientiam cupiviſti comparare tibi noſtra opera,
Quam beatus inter Athenienſes & *omnes* Graecos eris,
Si

Et benefacta deum frangit ſimulacra? fulique
Demit imaginibus violento vulnera bonorem?
Alteque cur plerumque petit loca? plurimaque hujus
Montibus in ſummis veſtigia cernimus ignis?
Horat. *Feriuntque ſummos fulmina montes.*

„ Ibid. Σάκτον ἄκρον Ἀθηναίων] Alluſit ad verſum il-
„ lum Homericum Odyſſ. γ. 278. ἀλλ' ἐτὸ Σούνιον ἱρὸν
„ ἀλεάμεθ' ἄκρον Ἀθηνῶν· unde apparet apud Comicum
„ noſtrum pro Ἀθηναίων ſcribendum eſſe Ἀθηνῶν· quam
„ lectionem & metrum aperte flagitat." Kuſterus.

vſ. 403. Ὅταν εἰς αὐτὰς ἄνεμος] Egregia interpretatio illius verſus & duorum ſequentium eſt apud Lucretium VI. ubi tonitrus rationem exponit:

Cum ſubito validi venti conlecta procella
Nubibus intervit ſeſe, conclusaque ibidem
Turbine verſanti magis ac magis undique nubem
Cogit, uti ſiat ſpiſſo cava corpore circum.
Poſt ubi commovit vis ejus, & impetus acer
Tum perterricrepo ſonitu dat miſta fragorem;
Nec mirum, cum plena animae vehicula parva
Saepe ita dat pariter ſonitum diſſipta repente.

vſ. 406. Τρὸ τοῦ] Lucr. VI. de fulmine:

Inflammat ipſe vortex verſatur in alto
Et calidis acuit fulmen fornacibus intus.
Nam duplici ratione accenditur; ipſe ſua nam
Mobilitate caleſcit: & e contagibus ignis.

Ibid. Τὸ μαῖδα καὶ τ' ἄμυδις] Sophocles in Antigona vſ. 1016. πλησὰς γὰρ ἀμφὶ σὰ κραυγὰ τὸν· nam alarum tumultus non erat obſcurus. Noſter in Avibus vſ. 1182. ἄμμε τὰ καὶ πλησίον καὶ μαζόμενα πᾶσιν ἀνίτεμ.

Εἰ μήμων εἶ ἢ φρενπιδὴς, ἢ τὸ παλαίπαρον ἔνεστιν
Ἐν τῇ ψυχῇ, ἢ μὴ κάμοις, μήθ' ἑσὰς, μήτε βαδίζων,
Μήτε γε ῥιγῶν ἄχθῃ λίαν, μήτε γ' ἀεργᾶν ὀπιθυμεῖς,
Οἶνόν τ' ἀπέχῃ, ἢ γυμνασίων, ἢ τ' ἄλλων ἀνόητων·
Καὶ βέλτιον τοῦτο νομίζεις, ὅπερ εἰκὸς δεξιὸν ἄνδρα,
Νικᾶν φράττων ἢ βυβλῶν, ἢ τῇ γλώττῃ πολεμίζων.
ΣΤΡ. Ἀλλ' ἕνεκέν γε ψυχῆς τερφᾶς, δυσκολοκοίτα τε μειρύκης,
Καὶ φενδωλῆ ἢ πρυσβὺν γαστρὸς ἢ θυμοδρυπτοείπτα,
Ἀμέλῃ θαρρῶν, ἕνεκα τύπτων ὀπιχαλκθεὶς παρέχιμ' ἄν.
ΣΩΚΡ. Ἄλλο π δῆτ' ἢ νομεῖς εἶναι θεὸν ὑμῖν, πλὴν ἅπερ ἡμεῖς,
Τὸ Χάος τυτὶ, ἢ τὰς Νεφέλας, ἢ τ' Γλῶτταν, τέτα ταυτί.
ΣΤΡ. Οὐδ' ἂν ἀλαλεχθείλω ἀπιχνᾶς τοῖς ἄλλοις, οὐδ' ἂν ἁπάντων·
Οὐδ' ἂν θύσαιμ', οὐδ' ἂν σπείσαιμ', οὐδ' ὀπιθείλω λιβανωτόν.
ΧΟΡ. Λέγε τῶν ἡμῖν, ὅ, τι σοι δρᾶμ', θαρρῶν· ὡς οὐκ ἀτυχήσεις,
Ἡμᾶς πιὼν, ἢ θαυμάζων, ἢ ζητῶν δεξιὸς εἶναι.
ΣΤΡ. Ὦ δέσποιναι, δέομαι τοίνυν γ' ὑμῶν τυτὶ πάνυ μικρὸν,
Τῶν Ἑλλήνων εἶναί με λέγειν ἑκατὸν ταλάντοισιν ἄριστον.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἔστι σοι τοῦτο παρ' ἡμῶν· ὥστε τολοιπόν γ' ἀπὸ τυδὶ
Ἐν ταῖ δήμῳ γνώμας ὑδεὶς νικήσῃ πλείονας ἢ σύ.
ΣΤΡ. Μή μοί γε λέγειν γνώμας μεγάλας· ὑ γὰ τύπτων ὀπιθυμῶ·
Ἀλλ' ἴσ' ἐμαυτῷ τρεφοδικῆσαι, ἢ τὰς χρήσας διολιθεῖν.
ΧΟΡ. Τοῦξ τοίνυν γ', ἂν ἡμέρεις· ὑ γὰ μεγάλων ἐπιθυμεῖς.
Ἀλλὰ σεαυτὸν ῥᾳδίως θαρρῶν τοῖς ἡμετέροις τρεφπέλοισιν.
ΣΤΡ. Δρᾶτε τυδὶ ὑμῖν πιθόμενος· ἡ γὰ ἀνάγκη με πίεζῃ,
Διὰ τὰς ἵππους τὰς Κοππατίας, ἢ τ' γάμι, ἃς μ' ἐπέτειψεν.

vſ. 416. Καὶ τ' ἄλλων ἀνόητων] Non ſum ſecutus Scholiaſtem, qui dicit vocem ἀνόητα hic notare τὰ ἀφέλιμα τοῖς γενναίοις; nam ſi haec verba Comici, si ἀπέχῃ γυμνασίων καὶ τ' ἄλλων ἀνόητων, ita vertas: *Si abſtineat a gymnicis exercitiis & ab aliis rebus venereis*; illa exercitia etiam videbuntur eſſe res venereae: & perinde fuerat ac ſi quis dicat: *Si abſtineat a deambulationibus, & aliis hujuſmodi sibi generibus.* Poteſt quidem illa vox quamlibet ita accipi; in etiam verbum μαμᾶσθαι apud Euripidem in Andromache vſ. 674. γυνὶ μαμᾶσθαι, ubi recte Scholiaſtes: ἀσελγαίνειν, ἀσελγαίνεσθαι, πορνεύειν. Vide etiam infra, ad vſ. 1066. Sed hoc non ubique fieri debet.

vſ. 419. Ἀλλ' ἕνεκεν] Ad illa omnia ſe paratum eſſe dicit, quae requirebat Socrates in ſuis Diſcipulis. In Ariſtophontis Pythagoriſta apud Athenaeum VI. ſimiles conditiones propoſuerat, ut videtur. Pythagoras aut Pythagoricus aliquis, μαθητοῖς cuidam, qui ſimiliter paratum ſe dicit eſſe: ὅρᾳς μέντοι τὸ πινὲν, ἐνθέων τε μηδὲ ἓν, νὴμὶ τὸν Τιθύμαλλον, ἢ Φιλιππίδην· ἰδοὺ δὲ πίνω, βάτραχε· ἀτελεύτητα δύνασαι, λεχάνων τε, κἀμοῦ· πρὸς τὰ μὲ λέγθα, μύνε· ὑπαίθριος χειμῶνα διάγειν, κἀχρεῖ· στίγε ὑπομένειν, καὶ ἀπεμφίγγεσθαι λαιπῖν, πίνειν ἐλαίῳ μὲ τε χρέσθαι, μὴ ὄζειν, κἀπεγχρίεσθ' ἀνοσίῳ ἔξεσ σαρκάτιον, γίγνε· καθίδειν δὲ μαλακὸν, τυντοῖσι· *Quod autem dicis eſſe tibi edendum, & nihil edendum, in eo puta te videre Tithymallum aut Philippidem* (homines macie confectos) *ad aquam vero bibendam, ero ranae: ad fruendum tecto, & ulceribus, eroſa: ad abſtinendum a lavatione, ſqualor: ad aegendum ſub dio*

ACTUS

Si memoria & ſtudium tibi non deeſt, & aerumnarum patientia ineſt
In corde: nec defatigaris, vel ſtando vel eundo:
Neque frigus moleſte fers, neque prandere cupis:
Vino etiam abſtines, & exercitiis corporis, & aliis ineptiis:
Et iſtud optimum eſſe putas, (quod quidem decet elegantem hominem)
Vincere nimirum agendo & conſultando, & lingua pugnando.
STR. Sed de corde duro & praefracto, ſtudioque & cura ſomnum obturbante:
Item ventre parco, vitamque diſcruciante, & vel thymbra contento,
Ne ſis ſollicitus; nam eo nomine me praebere poſſim, ut ferrum in me cudant.
SOCR. Itaque nihil aliud pro Deo habebis & neminem, praeter illa quae nos,
Chaos nimirum iſtud, & Nubes & Linguam: haec tria, inquam.
STR. Neque alloquerer certe alios, ſi vel obvius eis fierem:
Neque ſacrificarem, neque libarem, neque thus adolerem.
CHOR. Dic nunc audacter nobis quidnam tibi facere debeamus; nam fruſtra non eris,
Si nos colas, & admireris, & ſtudeas eſſe politus.
STR. O dominae, quod a vobis peto, id paululum quiddam eſt omnino,
Nimirum, ut Graecos in facultate dicendi anteire poſſim C ſtadiis.
CHOR. Imo erit hoc a nobis tibi: ita ut jam ab hoc tempore
In ſententiis pro concione dicendis nemo tam ſaepe vincat quam tu.
STR. Ne mihi contingat arduas ſententias dicere, hoc enim non cupio,
Sed pro me ipſo jura pervertere, & elabi e manibus creditorum.
CHOR. Adipiſceris igitur quae optas: non enim ardua cupis.
Sed te ipſum trade intrepidus noſtris miniſtris.
STR. Faciam iſtud vobis fretus; nam neceſſitas me urget
Propter illos Coppatias equos, & conjugium quod me perdidit.

die hyeme, merula: ad tolerandum aeſtum, & ad fabulandum meridie; cicada: ad olcum nec videndum nec olendum, gruis: ad ambulandum nudis pedibus mane, grus: ad parum dormiendum, veſpertilio.

vſ. 423. Τὸ χαῖρε] Infra, vſ. 627. Socrates tanquam per Deos jurat: μὰ τὸν ἀέρα τοῦτον, μὰ τὸ χάος, μὰ τὰς νεφέλας. Ibid. Γλῶτταν] Euripides σοφιστὴν in Ranis Coricii vſ. 913. eosdem Deos invocat: Αἰθὴρ ἐμὸν βόσκημα, καὶ γλῶσσα τερπνὴ &c.

vſ. 424. Οὐδ' ἂν] In Pluto vſ. 1083. οὐδ' ἂν διὰ τὸν βίον διατείνασθαι.

vſ. 425. Οὐδ' ἐπιθύσω] In Ranis vſ. 909. ἐγὼ δὲ καὶ σὺ λιβανωτόν. In Veſpis vſ. 96. ὅστις λιβανῶτιν ἐπιθύσειε τυμπάνῳ.

vſ. 429. Στάδιον] Ridicule, quaſi ſtadiis metiremur eloquentiam. In Ranis vſ. 90. Ἡράκλεις φίλτατ' ἀνδρῶν ἀλλ' ἐπιτηδεύεται. Similiter Syneſius jocatur Epiſt. 134. ὅτι μοι δοκῶ τῶν ἐμαυτοῦ παιδικῶν καὶ ἀκριβῶς ἐρᾶν τοῦτον ἐπιστήσειν. *Itaque mihi videor plus quam palmae & digito factus ſapientior.*

vſ. 433. Στρεψιάδην] In Avibus vſ. 1468. πάνυ γὰρ σφόδρα στρεψιάδειος εἶ.

vſ. 435. Πρόσεισιν] In Pluto vſ. 670. τί δῆτα ὁ πρόσεισι.

vſ. 436. Πελῶ] Aeſchylus in Choëphoris vſ. 248 τὸν δ' ἀναγκαίως πίσυνος πελῶ λιμός· βοᾷ δόμων ὀρθοῦται *patre ſejuncta premit fames.*

vſ. 437. Κεκτημένας] Supra vſ. 23.

ACTUS PRIMI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Νὴ τὸν Ἡρόδωρ ἀπεχνᾶς ὅλη βύλον,
Τητὶ τό γ' ἐμὸν σῶμ' αὐτοῖσι
Παρίχω τύπτειν, πεινῆν, διψῆν,
Αὐχμεῖν, ῥιγῶν, ἀσκὸν δέρειν·
Εἴπερ τὰ λῷστα ξυμφοροῦμαι,
Τοῖς ἀληθέσιος τ' εἶναι δόξω
Θρασὺς, εὐγλωττος, τολμηρὸς, ἴτης,
Βδελυρὸς, ψευδῶν συγκολλητὴς,
Εὐρεσιεπὴς, ἀβίτεμμα δικῶν,
Κύβεις, κρόταλον, κιναδος, τρύμη,
Μαθλης, ἴβηρ, γλοιὸς, ἀλαζὼν,
Κίναιδος, μαρὸς,
Στρόφις, ἀγαλέος, μαπολοιχὲς·
Ταῦτ' εἴ με λέγουσιν ἀπαντῶντες,
Δρῶπαι ἀπεχνᾶς ὅ, τι ῥήζουσι·
Κ' εἰ βύλον, ἢ τὼ Δήμη-
τρ', ἐκ μᾶς χερδὴν
Τοῖς φρουτίσαις ἀφαιρήσω.

vſ. 438. Χρόδωρ] Pro χρόδωρον.

vſ. 440. Παρίχω τύπτειν] Euripides Hercule Furente vſ. 319. *ἰδὲ πάρειμι τὰς σπαργάνα δόμων, ἵνα τοῖς, φονεύσω, ἵνα φάγωσι κύνες· En adeſt hæc cervix ſua, ut pungatur, ut caedatur, ut de ſaxo deturbetur.*

vſ. 445. Συγκολλητὴς] Metaphorice, ut in Equitibus vſ. 460. *ἀλλ' ἀντιάμαν γεμοσμιτὰ τὸ σκάπτα καὶ κολλάμενα.*

„ vſ. 446. Εὐρεσιεπὴς] Pindarus Olymp. Od. IX. vſ. „ 120. *εἶεν εὐρεσιεπὴς ἀνὴρ γένοιτο· utinam eſſem verbo„rum inventor ad narrandum.* Ex notis Spanhemii."

Ibid. Περίτεμμα δικῶν] Vide ſupra vſ. 259. In Acharn. vſ. 935. *περίτμης δίκην.* Sophocles in Antigona vſ. 1184. *νομίσαι ἀστοῖσιν ἐν νεχίοις ἐκτετάσθαι.* Sic *πρίσαι λόγον· dicendi artifex peritus* apud Eurip. in Bacchis vſ. 716. *περιτέμνειν* eſt κόλαζειν. Sophocles in Antigona vſ. 326. *εἰμ' ὡς κόλαζε δῆλον ἐκπεφυκὼς τί· Illi mihi, quam vafer orator videri eſſe* ubi Scholiaſtes· κόλαζε, τὸ περίτεμνε τ' ἀγροῖς, οἷον πειρᾷ· Monuit autem Scholiaſtes Comici ſupra vſ. 259. Acſchinem a Demoſthene in Orat. de Corona dictum eſſe περιτέμνειν ἀγρούς.

vſ. 447. Κύβεις] Ariſtaenetus Epiſt. 17. Lib. I. *κύβεις γὰρ ἑταίραις ἐστὶ παιγνίδιον· nam tabula quaedam eſt meretricium malorum.* κύβεις κακῶν eſt proverbium, de quo videndi Paroemiographi veteres, & Erasmus in Adag. *Cybes malorum.* Proprie uſurpavit hanc vocem de *tabulis legum* in Avibus vſ. 1354.

Ibid. Κρόταλον] Vide ſupra vſ. 259.

Ibid. Κιναδος] Andocides de Myſteriis: *ἐνίστησιν κίναδος.* Sophocles in Ajace vſ. 103. *ἀ τυνίστιν οὐ κιναδος ἐξόν μ' ἴσα; Num ex me quaeris, ubi perditiſſima illa ſit beſtia?* Ubi Scholiaſtes· τὸ ἐξόν ἀντὶ τοῦ παιζεις· κιναδος γὰρ ἡ ἀλώπηξ· *Perdita & nequam beſtia.*

SCENA QUINTA.

STREPSIADES SOLUS.

STR. Nunc ergo utantur me prorſus ut libet:
Iſtud meum corpus ipſis
Trado ad vapulandum, eſuriendum, ſitiendum,
Squaleſcendum, algendum, & excoriandum pro utre,
Si modo debita effugiam,
Et hominibus videar eſſe
Audax, loquax, temerarius, procax,
Sceleſtus, mendaciorum conglutinator,
Inventor verborum, tritus in cauſis forenſibus,
Tabula legum, crepitaculum, vulpes, terebra,
Subactus, ſimulator, lubricus, arrogans,
Cento, impurus,
Verſutus, moleſtus, frivolus.
His nominibus ſi me *homines* appellent,
Faciant *iſti* plane quod libuerit:
Et, ſi volent, ita me Ceres amet,
Ex me lactes parent
Et Scholaſticis apponant.

ἀσῖλία. κίναδος enim eſt vulpes. Loquitur autem de Ulyſſe. Noſter in Avibus vſ. 430. τοιοῦτος κίναδος.

vſ. 448. *Μάσθλης*] In Equitibus vſ. 369. *ὡς δ' ἀναζῶ, ὡς δὲ μάσθλης'. Quam arrogans, quam ſubactus! μάσθλης* proprie eſt *ὁ μεμαλαγμένος ὅμως* ſive *λῶρος*, teſte Scholiaſte; metaphorice *ὁ μεμαλαγμένος ἐν ποιηρίᾳ*, ut idem loquitur. Gloſſae: *μαλακὸν ſubigo, mollio. Subegi. mollifico.*

Ibid. *Γλοιὸς*] Gloſſae: *Γλοιὸς, Strigmentum, deſtrigmentum, alengo. — viſcus. Lubricus:* quae poſtrema ſignificatio eſt metaphorica.

„ vſ. 449. *Κίναιδον*] Athenaeus IV. p. 164. ex Sopho„ cle: *μαστιγίαι, κίναιδοι, ἀλλαντοπώλαι.* Verberones, „ centones, alienum cibum comedentes. Ex Notis „ Sparhemii."

vſ. 450. *Στρέπτις*] Ita eſt haec vox formata, ut *κόνις*, quae itidem de *oratore aſtuto* uſurpatur ab Euripide in Hecuba vſ. 135. *ὁ ποικιλόφρων κἀπὶ, ἰδολόβρ, δημοκτόνος Λαερτιάδης'. Ille verſutus orator, ſuaviloquax, populi gratiam captans Laërtiades.* Eſt autem στρέπτις qui *ſtrophas* colit: aut qui ſcit γναθοστροφεῖν, ut Comicus loquitur infra, vſ. 790. unde γλώσσης στρόφιγξ in Ranis vſ. 913.

Ibid. *Ματτολοιχὶς*] Suidas: *ὁ περὶ τὰ μικρὰ πανοῦργος καὶ λίχνος.* Heſychius iisdem iſtis verbis exponit vocem *ματταλοιχὶς.*

vſ. 452. *Διώκτων*] Pro *διάκτορον*, Attice. In Lyſiſtrata vſ. 494. *οἱ δ' ἐν τῇ δ' ἦσαν διώκτων ὅ, τι βέλτιστον.* Vide notata ad Acharn. vſ. 185.

vſ. 454. *Χοιράδων*] De hoc cibi genere ex inteſtinis parato agit Athenaeus Lib. III. p. 94. ubi & Comici locum citat, ut Cl. Kuſterus monuit.

ACTUS PRIMI

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Λῆμα μὲν πάριπ τοῦδε
Οὐκ ἄπολμεν, ἀλλ' ἔπιμεν. ἴωι δ' ὡς
Ταῦτα μαθὼν παρ' ἐμοῦ,
Κλέων ὑφαιρήσεις
Ἐν βροτοῖσιν ἕξεις.
ΣΤΡ. Τί πείσομαι;
ΣΩΚΡ. Τὸν παῖδα λέξον μετ' ἐμοῦ
Ζηλωτότατον βίου ἀν-
θρώπων ἁβάξεις.
ΣΤΡ. Ἄρα τοῦτ' ἄρ' ἐγὼ
Πότ' ὄψομαι;
ΣΩΚΡ. Ὡς τε σοῦ πολλοὺς
Ἐπὶ ταῖσι θύραις
Ἀεὶ καθῆσθ',
Βυλομένους ἀνακαινοῦσθ'
Τὰ, ἢ ἐς λόγον ἐλθεῖν,
Ῥήγματα κἀμπιγαφὰς
Πολλῶν παλάντων
Ἄξια σῇ φρενὶ
Συμβυλευσομένους μοῦ σοῦ.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἐγχείρει τ' ὡρισβύτᾳ, ὅ, τι σε μέλλεις, διδάσκειν,
Καὶ ἁβρανίζ τ' νοῦν αὐτοῦ, ἢ τ' γιώμης ἀπείρῳ.
ΣΩΚΡ. Ἄγε δὴ κἀπιπί μοι σὺ τ' σαυτοῦ τρόπου,
Ἵν' αὐτὸν εἰδὼς, ὅς τις ἐσὶ, μηχανὰς
Ἤδη 'πὶ τύποις σοῖς σε καινὰς διαφέρω.
ΣΤΡ. Τί δέ, πιχμαχεῖν μοι ἄμεινον ἢ τ' θεᾶς;
ΣΩΚΡ. Οὐκ. ἀλλὰ λεπτέα σοι πυθέσθαι βούλομαι,

Εἰ

vs. 456. Λῆμα] Proprie *robustas a lão tolo.* Similiter in Ranis vs. 921. λῆμα δ' ἂν ἄτεμον ἡμεῖν, εἰ' ἀκίστοις φύσει.

vs. 466. Ὄψεμαι] In Pace vs. 345. εἰ γὰς μοι γένοιτ' εἰπεῖν ταῦτας τὰς ἡμέρας πρεσ.

vs. 467. Πολλοὺς ἐπὶ ταῖς θύραις] Euripides in Bacchis vs. 319. ἡμεῖς δὲ χαίρομεν ὅταν ἱερεῖων πύλας πυλοὶ, τὰ Πυθίων δ' ἕκατον μεγαλόνυν πόλις. *Vides? tu lactaris, quando ad portas tuas stant mactæ, nomenque Pentheï urbs celebrat.*

vs. 474. Ἄξια σῇ φρενὶ] In Acharn. vs. ἄξιον γὰς τῇ Ἑλλάδι. Ibid. vs. 204. τῇ πόλει γὰς ἄξιον.

vs. 477. Συμβυλ] Qui contulerit hunc, & præcedentem & postea 481. & 482. versum cum illo Socratis Co-

SCENA SEXTA.

SOCRATES, STREPSIADES, CHORUS.

SOCR. Animus quidem ineſt huic
Haud timidus, ſed promtus. Scias autem velim,
Si haec didiceris a me,
Famam, quae coelum attingat,
Inter homines te conſecuturum.
STR. Quid mihi eveniet?
SOCR. Omni tempore mecum
Beatiſſimam vitam
Ages unus omnium.
STR. Ecquando hoc ego
Viſurus ſum?
SOCR. Ita, ut multi
Ad fores tuas
Semper ſedeant,
Cupientes te convenire,
Et tecum colloqui, atque communicare
Litium conteſtationes
Super multis talentis
Dignas tuo ingenio,
De quibus conſultabunt tecum.
CHOR. Sed incipe ſenem docere ea, quae in anteceſſum docere conſtituiſti.
Et pertenta animum ejus, & ingenii vires explora.
SOCR. Age nunc dic mihi tu ingenium tuum quale ſit,
Ut illo cognito machinas
Poſthac novas tibi admoveam.
STR. Quid? num me, obſecro, tanquam murum oppugnare cogitas?
SOCR. Non; verum pauca quaedam interrogare te volo,

An-

Comici loco, quem afferam ex Athenaei Libro IX. p. 378. ille ſimilitudinem quandam animadvertet. Loquitur autem coquus cum alio quodam: πρὸς τί φέρεις ἐστιάσεις ταῦθ' ἁμᾶς μαθών· ἆρα οὐ μὲ κινεῖν αἰσθάνῃ φρεσίν; οὐ δῆτ' ἐς ἔτος προσέχετ' ἐξ ἀγαθοῦ ὁ νοῦς, μικρὰ διανοίᾳ σε τῇ τῶν πραγμάτων. *Ante autem ipſum, ut haec diſceremus urgebat: num tu me vis obtundere vir optime? Non, ſed interea dum pater accedit a foro, exercebo te nonnihil in hac re.*

vſ. 461. Τειχομαχεῖν] Socrates metaphorice locutus fuerat, ſed ruſticus proprie accepta voce μαχαιρα, putat illum de machinis bellicis loqui quibus muri deſtruuntur.

vſ. 462. Οὐκ' ἀλλὰ] Vide Notam ad vſ. 477.

Εἰ μνημονικὸς εἶ. ΣΤΡ. Δύο τρόπω, νὴ τὸν Δία.
Εἰ μήν γ' ὀφείλεταί μοι, μνήμων πάνυ·
Ἐὰν δ' ὀφείλω, ὀχέτλιος ἐπιλήσμων πάνυ.
ΣΩΚΡ. Ἔνεστι δητά σοι λέγειν ἐν τῇ Φύσει;
ΣΤΡ. Λέγειν μὲ οὐκ ἔνεστ', ἀπεστερῆν δ' ἔνι.
ΣΩΚΡ. Πῶς ἂν δυνοῖ μανθάνειν; ΣΤΡ. Ἀμελεῖ καλῶς.
ΣΩΚΡ. Ἄγε νυν, ἔπος, ὅταν τι προσβάλωμαι σοφὸν
Περὶ τῶν μετάρσιων, θύθλους ὑφαρπάσῃ.
ΣΤΡ. Τί δαί; κυνδὲν τὴν σοφίαν στερίσομαι;
ΣΩΚΡ. Ἄνθρωπος ἀμαθὴς ὑποῖ ἐν βάραθρος.
Δείδιχά σ', ὦ ῥιμοβύβα, μὴ πληγῶν δέῃ.
Φέρ' ἴδω τί δρᾷς, ἤν τις σε τύπτῃ. ΣΤΡ. Τύπτομαι.
Καὶπειτ' ἐπεχὼν ὀλίγον, ἐπιμαρτύρομαι·
Εἶτ' αὖθις ἀναβὰς ἀφελιπὼν, διαζόμαι.
ΣΩΚΡ. Ἴθι νυν, καταθοῦ θοιμάτιον. ΣΤΡ. Ἠδίκηκά τι;
ΣΩΚΡ. Οὐκ, ἀλλὰ γυμνὸς εἰσίναι νομίζεται.
ΣΤΡ. Ἀλλ' ἠνεῖ φωράσων ἐγώ γ' εἰσέρχομαι.
ΣΩΚΡ. Κατάθου· τί λῆρεῖς; ΣΤΡ. Εἶπε δὴ νῦν μοι τοδί.
Ἦ ἐπιμελὴς ὦ, ἢ ῥᾳθύμως μαθήσομαι,
Τῷ τὰ μαθηθὰν ἐμφερὴς γενήσομαι;
ΣΩΚΡ. Οὐδὲν διοίσεις Χαιρεφῶντος τῆς φύσεως.
ΣΤΡ. Οἴμοι κακοδαίμων, ἀμαθὴς γενήσομαι;
ΣΩΚΡ. Οὐ μὴ λαλήσῃς, ἀλλ' ἀκολουθήσῃς ἐμοί,
Ἀνύσας τί, δεῖ θᾶττον. ΣΤΡ. Ἐς τὼ χεῖρέ νυν
Δός μοι μελιτῶται τοῦπίον· ὡς δέδοικ' ἐγώ,
Εἴσω καταβαίνων, ὥσπερ ἐς Τροφωνίου.
ΣΩΚΡ. Χώρει· τί κυπάζεις ἔχων τὴν τ' θύραν;

ΚΟΜ-

vſ. 484. *Μνήμων πάνυ*] Ita Edd. priſtinae; non *μνήμων ἐν πάνυ*.

vſ. 485. *Ἐὰν δ' ὀφείλω*] Atqui contra oportebat fieri: *ἀ δ' ἐστὶν ἀνὴρ μνήμων τοιοῦτος, τί φησιν οἱ τὰ τοιαῦτα; Vire quippe decet memorium adeſſe, ſi quid jucundum ipſi obtigerit*: ut dicit Sophocles in Aiace vſ. 520.

vſ. 490. *Ἤνεγκάμεθ'*] 2. Perf. Fut. med. Att. Loquitur autem de *apprehenſione mentis*, ut infra vſ. 776. *ἀγὰ δὲ ταχίως τινὰ ξυνέγκασαι*. Sophocles in Aiace vſ. 16. *φόνιον' ἄκαν τὸν ξυνεγκάζω φανεῖ*· *Vicem audio & mente corripio*. Sed ruſticus aliter accipit.

vſ. 491. *Κυνδ.*] In Equitibus vſ. 1029. *ἐγεγκὼν δ' ὁ πανοῦργος ὑπὸ τὸ κυνδὸν τύπτης τὰς λοπάδας καὶ τὰς τάρας διαστίχων*. Sic *ἰφυνδὸν*. in Pace vſ. 81. *ταυρόδον* in Ranis vſ. 816. *κρυδὸν* in Lyſiſtrata vſ. 369. *τιτραπεδῶν* in Pace vſ. 896.

ibid. *Τὸν ὀρθὸν ἐστέρησα*] Sic *ἐκτίλλειν ἐστέρησαι* apud Aeſchylum in Agamemnone vſ. 1622. Antiphanes apud Athenaeum II. p. 47. *Καπίστρια ἄφρα, ἐκτίλλας στόμωσον*· *Qui terant aurae, & fit poſitum*. Comicus intra, vſ. 921. *χιόμας τίλλων*.

vſ. 496. *Ἄκρῳ διαλιπών*] Iſocrates de Pace: *ὀλίγον χρόνον διαλιπόντες πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς ἀπορίας πεσούμεθα τοῖς αὐτοῖς*. *Exiguo tempore interpoſito, five, ad breve tempus ceſſantes, in eaſdem turbas devenimus*. De voce *ἄκρῳ* videri poteſt Nota ad Plutum vſ. 244. In Veſpis *ἐκ ἀκροκολίας πάνυ τοῦ ὑ φίλου ἀκοῦσ*. & alibi.

vſ. 497. *Καταθοῦ θοιμάτιον*] Supra, vſ. 179. dicebat Socrates quidam diſcipulus magiſtrum in palaeſtra ſuripuiſſe veſtem quandam. Hic etiam Socrates jubet ſenem veſtes exuere, ut eum facilius ſpoliare poſſit: quod & factum eſt; nam infra, vſ. 857. apparet veſtem periiſſe, cum filius dicit ad Strepſiadem: *διὰ ταῦτα δὴ καὶ θοιμάτιον ἀπώλεσας*. & vſ. 1501. cum diſcipulus aliquis quaereret, quis domum ipſius incendat, Strepſiades, qui id faciebat, dicit: *ἐκεῖνόν ἔστιν Στρεψιάδην ἰδεῖν*. & calceos eum ſuiſſe, patet ex vſ. 718. ubi dicit: *φράδε ἰμάντε*, & vſ. 856. ubi ad ipſum

An polleas memoria. STR. Ita certe, gemino modo:
Nam ſi mihi debeatur, praepolleo memoria;
At ſi ipſe debeam, oblivioſus prorſus ſum, infelix.
SOCR. Ineſtne tibi aliquis naturalis ad dicendum impetus?
STR. Ad dicendum quidem non, verum ad defraudandum ineſt.
SOCR. Quomodo igitur poteris diſcere? STR. Bene, ne ſis ſolicitus.
SOCR. Age nunc *da operam*, ut, ſi quando ſapientem aliquam quaeſtionem poſuero
De rebus coeleſtibus, eam ſtatim arripias.
STR. Quid? num canum in morem ſapientiam comedam?
SOCR. Homo iſte eſt rudis & barbarus.
Vereor, o Senex, ne plagis indigeas.
Age videam quid facias, ſi quis te verberet. STR. Verberor.
Deinde paululum ubi me repreſſi, atteſtor:
Deinde ubi rurſus pauxillum remiſi, in jus voco.
SOCR. Age nunc depone veſtem. STR. Quae tibi a me facta eſt injuria?
SOCR. Nulla, ſed mos eſt ut nudi ingrediantur.
STR. Atqui ego non ingredior ad res furtivas quaerendas.
SOCR. Depone: quid nugaris? STR. Hoc nunc dic mihi,
Si diligens fuero & cupide didicero,
Cuinam tuorum diſcipulorum ero ſimilis?
SOCR. Ingenio nihil differre te a Chaerephonte judicabo.
STR. Hei miſer, ſemimortuus futurus ſum.
SOCR. Ne multum loquaris, ſed ſequere me
Huc ocyus, properans nonnihil. STR. In manum
Da mihi placentam mellitam prius: nam timeo-ego huc
Intro tanquam in Trophonii antrum deſcendens.
SOCR. Perge: quid ſic moraris circa oſtium?

COM-

ſum filius: τὰς δ' ἰμάδας τοῦ πίττινος;

vſ. 499. Φαρέωνα] Illum eſſe ſenſum vocis, quem in verſione expreſſi, patet etiam ex Ranis vſ. 1402. ubi mulier, cui pallus furto ablatus erat ab alia muliere, dicit ſe velle in illius domum ingredi, ut furtum deprehendat: παίρομαι δὲ Γλάυκε, ὅπως περιβόα σωστέα. Cogebantur autem nudi ingredi, qui venirent ad furtum detegendum; ne aut ipſi dum perluſtrant omnia, aliquid ſub veſte abſcondant & auferant: aut, furti aliquem ſuſpectum malo mactare cupientes, rem quaelitam forte ſub veſte abſtrudentes ingrediantur, & deinde ibi ſe inveniſſe dicant, quam ipſi ſuppoſuerant: ut Scholiaſtes docet. Dicit ergo Strepſiades: *quia non ad deprehendendum furtum veniat, nihil opus eſſe ut nudus ingrediatur.*

vſ. 503. οὐδὲν διοίσει] Cratinus apud Athenaeum IX. 7. 375. ἀνοητοτέρῳ μᾶλλον διοίσει τῶν πάντων· *ab ingenio gallinae nihil differat.*

Ibid. Χαιρεφῶντι] Chaerephon erat pallidus & macer, ut hinc patet, & ex Veſpis vſ. 1410. & aliunde. Julianus Epiſt. I. τὸ σῶμα τὸ Χαιρεφῶντος ἦδει ἀκριβέστερον ἢ ἐγώ.

vſ. 507. Μελιτοῦττα] Offam mellitam proficiebant ſerpentibus in Trophonii antro obviis, qui illuc deſcendebant, ut eos placarent, ut teſtatur Pauſanias Lib. XI. & alii, quos cum uſo citavit illuſtriſſ. Spanhemius ad hunc locum. Videtur autem Strepſiadi domicilium Philoſophorum, qui erant famelici & triſtes, ſimile eſſe Trophonii antro; quia ille ibi fame erat mortuus, ut teſtatur Scholiaſtes: & quia illi, qui inde redibant, ſemper poſt illa edebant triſtes; ut enim proverbio dicatur de homine terrifico: ἐκ Τροφωνίου μαντεύεται· de quo Erasmus in Chiliadibus.

vſ. 509. ἔχω] Vide Notata ad vſ. 151. In Theſmoph. vſ. 242. ἀνεκτὸν ἐν ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ἔχει. In Ranis vſ. 202. & 521. ἐν οἷς σπουδάσεται ἔχων, & alibi. Significat autem verbum ἔχω *ſtatum* in cujuſmodi locis, cum illo vel illo modo ſe *habet*.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ, ΚΩΛΩΝ ή.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀλλ' ἴθι χαίρων· ἡ ἀνδρείας
Εἵνεκα ταύτης,
Εὐτυχία γένοιτ' ἀν-
θρώπῳ, ὅτι τοιήκων
Ἐς βαθὺ ἡλικίας,
Νεωτέροις τ' φύσιν αὐτῆ
Πράγμασι χρωτίζειν,
Καὶ σοφίαν ἐπασκεῖ.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΧΟΡΟΥ, ΚΩΛΩΝ με.

Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοί.

Ὦ θεώμβοι, κατερῶ τοῖς γ' ὑμᾶς ἐλευθέρως
Τἀληθῆ, νὴ τὸν Διόνυσον, τὸν ἐνθρέψαντά με·
Οὕτω νικήσαιμ' ἔγωγε κοὐ νομίζοιμι σοφὸς,
Ὡς ὑμᾶς ἡγούμενος εἶναι θεατὰς δεξιούς,
Καὶ ταύτην σοφώτατ' ἔχειν τὴν ἐμὴν κωμῳδίαν,
Πρώτους ἠξίωσ' ἀναγεῦσ' ὑμᾶς, ἣ παρέσχε μοι
Ἔργον πλεῖστον· εἶτ' ἀπεχώρουν ὑπ' ἀνδρῶν φορτικῶν
Ἡττηθεὶς οὐκ ἄξιος ὤν. ταῦτ' οὖν ὑμῖν μέμφομαι
Τοῖς σοφοῖς, οἷς οὔπω' ἐγὼ ταῦτ' ἐπραγματευόμην.
Ἀλλ' ἰὼ ὡς ὑμῶν ποθ' ἑκὼν προσδώσω τὰς δεξιάς.

Ἐξίτω

vs. 515 & 516. *Νεωτέροις τὴν φύσιν αὐτῆ πράγμασι χρωτίζειν*] In Vespis vs. 1463. *βουλόμενος τὰς φύσεις αὐτοῦ ἐπιτήδειον κατασκευάσαι πράγμασι.*

Epitome Parabaseos, in qua Poeta loquitur. Cum haec Comoedia sit elegantissima omnium quas edidi, & digna quae apud sapientes spectatores ageretur & probaretur: immerito quidem victus sum, cum primum acta est; verum tamen non alienator a vobis propterea. Nam postquam alia quaedam meorum comoediarum, illa inquam de *Nubibus* & *Luxuriosis*, quam per alios ederam, vobis valde placuit; de vestro favore adhuc certus sum. Nunc itaque haec Comoedia lucem prodit, hac spe, ut etiam probetur, quemadmodum illa de *Nubibus*; nam haec vere *modesta* est, nihil enim aliunde adscivit, quo placere posset, ut aliae plerasque, sed venit freta naturali sua venustate. Tales co-

COMMATION, VERSUUM VIII.

CHORUS.

CHOR. Sed abi laetus. Virtutem
Ob hanc
Feliciter eveniat huic
Homini, quod aetate
Multum provecta,
Recentioribus ingenium ſuum
Rebus exornat,
Et ſapientiam colit.

PARABASIS CHORI, VERSUUM XLV.

Trochaïci Catalectici.

Spectatores, dicam vobis libere
Veritatem, per Bacchum, cujus alumnus ego ſum, juro.
Ita vincam ego, & habeat pro ſapiente,
Ut, quia vos putabam ſpectatores elegantes eſſe,
Iſtamque eſſe praeſtantiſſimam mearum Comoediarum,
Idcirco vobis primum eam volui guſtandam offerre, quae mihi exhibuit
Moleſtiam plurimam: deinde receſſi, ab hominibus ineptis
Victus, non meo quidem merito: ob haec incuſo vos,
Qui ſapientes eſtis, quorum cauſa commentatus iſta fueram.
Sed neque ſic tamen mea ſponte deſeram cordatiores.

Ex

Comoedias cum ego faciam, tamen *modeſtum* me praebeo; nam & Spectatores decipere vereor, obtrudendo illis ineptias quasdam, aut eadem inculcando: & quos perſtringo, illis non inſulto proſtratis, ut ceteri Poëtae, qui in Cleonem & Hyperbolum non ceſſant Comoedias ſcribere: in quibus etiam nihil novi dicunt, ſed illa, quae a me inventa ſemel ſunt.

vſ. 519. Τον ιεδριφαιδ με] Sic Aeſchylus in Ranis Comici noſtri vſ. 907. Cererem alticem ingenii ſui dicit: Δήμητερ ὑ θρέψασα τὸν ἐμὸν φρένα.

vſ. 523. Ἀνηγόρευσα] Active. Euripides in Cyclope vſ. 149. βλὴ σι χρῆσθ πρῶτον ἀφρατον μέθυ; *Vis ne ut tibi prius dem guſtandum merum?*

vſ. 525. Οὐκ ἀξίως ὧν] *Cum id non eſſem commeritus, cum non eſſem illo injuria dignus*, ut loquitur Terentius. Sic in Acharn. vſ. 1001. ὅτιν γνῶ τι τῶ πολίτων ἀναξίως.

Ἐξότου γὰρ εἰθάδ' ὑπ' ἀνδρῶν, οἷς ἡδὺ γ' λέγειν,
Χ' ὡ σόφρων τι χ' ὡ χαταπύγων ἄφυτ' ἠνθραπίσω,
Κἀγὼ (παρθένος γ' ἔτ' ἦν, κοὐκ ἐξῆν πω μοι πικεῖν)
Ἐξέθηκα, παῖς δ' ἑτέρα τις λαβοῦσ' ἀνείλετο,
Ἡμεῖς δ' ἐξεζέψατα γοναίως, κἀπαιδύσατε,
Ἐκ τούτου μοι πρὸς παρ' ὑμῖν γνώμης ἔσθ' ἕρκια.
Νῦν οὖν, Ἠλέκτρα χατ' ἐκείνου, ἥδ' ἡ κωμῳδία
Ζητοῦσ' ἦλθεν, ἵν' τις πιτύχῃ δικαίας ὕπο σοφῆς.
Γάσει γ', ἵνπερ ἴδῃ, παιδιλφοῦ τ' βόστρυχον.
Ὡς δὲ σόφρων ἐπὶ Φύσῃ, σκέψασθ'· ἥτις πρῶτα μὲν
Οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμένη σκύτινον καθειμένον,
Ἐρυθρὸν ἐξ ἄκρου, παχύ· τοῖς παιδίοις ἵν' ᾖ γέλως·
Οὐδ' ἔσκωψε τὸν Φαλακρὸν, οὐδὲ κόρδαχ' εἵλκυσεν·
Οὐδὲ πρεσβύτης ὁ λέγων ταῦτα, τῇ βακτηρίᾳ
Τύπτει τ' παρόντ', ἀφαιρῶν πυκνὰ σκόμματα·
Οὐδ' εἰσῆλθ' ἀδόδας ἔχουσ'· οὐδ' ἰὼ, ἰὼ βοᾷ·
Ἀλλ' αὐτῇ γ' τοῖς ἵπποις πιστεύουσ' εἰλήλυθεν.
Κἀγὼ μὲν πιστὸς ἀνὴρ ὢν πυκτὴς, οὐ κομῶ,
Οὐδ' ὑμᾶς ζητῶ ξαπατᾶν δὶς οὐδὲ τρὶς ταὐτ' εἰσάγων·
Ἀλλ' αἰεὶ καινὰς ἰδέας εἰσφέρω, σοφιζόμενος,
Οὐδὲν ἀλλήλοισιν ὁμοίας οὐδὲ πάσας δεξιάς.
Ὅς μέγιστον ὄντα Κλέων' ἔπαισ' εἰς τὸ γαστέρα,
Κύκετ' εἰσαῦθις γ' ἐπεπήδησά γ' αὐτῷ κεμβάλῳ.

Ὅστις

vs. 528. Οἷς ἥδ'] *Quibus libenter prabo ſtudium meum & eloquentiam.*

vs. 529. Χ' ὡ Σώφρων] Pro ὡ ὁ. Comœdia illa Δαιταλεῖς inſcripta fuit, in qua duos adoleſcentes, alterum frugi, alterum luxu perditum, introduxerat, ut docet Scholiaſtes; ex qua, ut monet Cl. Kuſterus, inſignem fragmentum conſervavit Galenus in Præfatione Lexici Hippocratei.

vs. 530. Παρθένος] Allegorice: *Quemadmodum puella, ſi clam conceperit, & tamen velit virgo haberi, partum exponit, quem alia tollit; ita & ego clam editum ingenii mei fœtum expoſui quaſi, & alii reliqui.* Nam Ariſtophanes initio Comœdias ſuas per alios agi curavit; unde etiam in Veſpis vs. 1021. dicit, ſe clam juvare alios Poëtas, qui ipſum quaſi in ventre ſuo concipiant, quemadmodum οἰωνοσκόποι vates deum concipere creduntur, unde ipſe per ora illorum cœundat Comœdias: ὁ φαυλος· ἀλλ' ὁπόταν πρόξεδοι ἑτέρους ποιητὰς, μεμισοδημος τὸν Εὐρυκλέης μαντεῖαν καὶ διδάσκει, ἢν ἀλλοτρίας γαστρὸς ἐδὺς, καμψιλικὰ πολλὰ χίσδης. Vide & Parabaſin in Equitibus.

vs. 531. Ἐξέθηκα] De expoſitione infantium uſurpari hoc verbum probat Scholiaſtes ex hoc Euripidis loco: δίδουσι βουκόλοις ἐκθεῖναι βρέφος· *Dat bubulcis exponendum puerum:* eſt autem in Phœniſſis vs. 25. & loquitur ibi de Oedipo; de quo & Comicus in Ranis vs. 1215. ἐξέθηκαν ἐκ οἰκίας, ἵνα μὴ ἀτιμασθῇ, γλυκὺ τὸ παιδίον φιλοῦσι.

vs. 532. Ἐξεθρέψατε] *Educaſtis*, id eſt: *Fociſtis, ut nomen & fama poëtæ propter illam Comœdiam oreſceret.*

vs. 534. Ἠλέκτραν κατ' ἐκείνου] Apud Aeſchylum in Choëphoris, cum forte Electra, Agamemnonis filia, patri inferias ferret, invenit in tumulo comam aliquam; qua viſa, putat fratrem ſuum Oreſtem domum rediiſſe, & eam pro more dedicaſſe in tumulo patris memoriae: idque conjicit ex ſimilitudine hujus comae cum fraterna; μάλιστ' inquit vs. 176. ἐοικὸς βοστρύχοις περσπάδην· maxime illius cincinnis ſimilis eſt. ad quem locum videri poteſt Stanlejus. In hac autem comparatione, *Electra* eſt praeſens Comœdia, ut ipſe dicit Comicus: per *fratrem* autem Electrae ſive per Oreſtem, debet intelligi altera illa Comœdia, quam a cordatis Spectatoribus laudatam eſſe dixit: per *comam* autem, *fortuna* alterius Comœdiae ſive plauſus, quem meruerat. Quod itaque hoc verſu & duobus ſequentibus dicit, tale eſt: *Ilaec Comœdia venit quaeſitum Spectatores tales & tam ſapientes, qualis habuit prior illa Comœdia: quos aequiſet talis eſſe, ſi experta fuerit ſimilem fortunam & plauſum.* Breviter: *ſi ſapiunt Spectatores, laudabunt hanc Comœdiam.*

vs. 538. Σκύτινον] Phallum deſcribit, qui erat coriaceus penis. In Lyſiſtrata introducit Praeconem Spartanum

Ex quo enim hic apud viros, apud quos jucundum eſt vel verba facere,
Et Modeſtus meus & Cinaedus non male audiverunt:
Egoque (nam virgo adhuc eram, & nondum licebat mihi parere)
Expoſui foetum, quem alia quaedam puella acceptum ſuſtulit,
Vos autem educaſtis ingenue, & inſtituiſtis,
Ex illo *inquam* tempore ſatis ſpectata mihi eſt veſtra benevolentia.
Nunc itaque, ut Electra illa, Comoedia haec
Venit, quaerens an forte incidere poſſit in ſpectatores tam ſapientes.
Nam facile cognoſcet, ſi tantum videat Fratris cincinnum.
Quam vero modeſta ſit, videte: quae primum quidem
Non ingreſſa eſt conſutum quiddam habens coriaceum, pendens,
Rubrum in ſummo, craſſum: ut pueris riſus excitetur.
Neque riſit calvos; nec cordacem ſaltavit:
Nec ſenex, qui verſus recitat, baculo
Verberat praeſentes, dicta mordacia retundens,
Nec irrupit in theatrum faces habens: nec io, io, clamat.
Sed ſibi ipſi & verſibus fidens advenit.
Et ego quidem talis, qui Poëta ſum, non ſuperbio:
Neque ſtudeo vos decipere bis terve eadem introducendo;
Verum ſemper novas formas comminiſcor, quas introducam,
Nihil inter ſe ſimiles, ſcitas & elegantes omnes.
Qui *etiam* magno illi Cleoni ventrem percuſſi,
Nec amplius tamen ei inſultavi jacenti.

Iſti

tanum cum ejusmodi Phallo, qui interrogatus: τί ἐστ᾽ ἐκεῖ τοδί; reſpondet: ταυτάλου Λιπαραικά. alludens ad ταύτινον αἰδοῖον. Ceterum Scholiaſtes ad verſum vſ. 542. obſervavit, quae Comicus hic & in ſequentibus negat ſe facere, tanquam reprehendenda ſcilicet, omnia in ipſum tendere, ut qui & phallos introduxerit, ut loco jam citato, & in Acharn. vſ. 242. & cordacem, & calvos, & faces, & iu! iu! exclamantes, ut mox oſtendam. Vide etiam notata ad Plutum vſ. 797. Ita in Ranis in principio ridet Comicos, qui onere gravatos ſervos aſſidue introducant, ut πάσχομεν dicant, quod ipſe ibidem facit.

vſ. 540. Φαλακρὸς] Scholiaſtes dicit in Pace rideri calvos, & reſpicit ſine dubio ad vſ. 763. ubi & ſeipſum calvum dicit: καὶ τοῖς φαλακροῖσι παραπέμπει ξυστρέφειν πρὸς τίνας· πᾶς γάρ τις ἐρᾷ τυνδὶ τῷ καλῷ καὶ τρυφᾷ καὶ ξυμποσίοις, φάσι τῷ φαλακρῷ, ὅτι τῷ φαλακρῷ ἥ τε τροχαλίσκη, καὶ μὰ δοκεῖ χυσιοῦται ἥ τε κεφαλή, δῆλον τὸ μίτραν ἔχοντα. Quin & hic in Nubibus videtur jocari in calvitiem Socratis, ſupra vſ. 147.

Ibid. Οὐδὲ κόρδακα] Hoc etiam Comicae ſaltationis petulantioris genus introduxiſſe Comicum in Veſpis monet Scholiaſtes, nimirum in ultima fabula.

vſ. 541. Οὐδὲ πρεσβύτης] Senem baculo percutientem alios, in Avibus introduxiſſe Scholiaſtes dicit Comicum; ſed ibi quidem percutit Piſhemerus quosdam, nempe vatem, vſ. 986. Geometram vſ. 1019. Plebiſcitorum venditorem vſ. 1043. Servum vſ. 1327. & 1335. Cineſiam vſ. 1402. & Sycophantam vſ. 1463. Verum non propterea id facit, quia derilus erat ab illis; quale exemplum hic requiritur; extat autem & tale in Pluto vſ. 271. ubi Senum Chorus ad Servum: μὰ Δί᾽ ἄξιός γε σπουδῆς ἡμᾶς ἀπαλλαγῆναι ἡμῖν, καὶ ταῦτ᾽ ἐμὲ βακτηρίαν ἔχοντ᾽.

vſ. 543. Εἰσίξω] Pro εἰσίξω ab εἶσα. ut in Pluto vſ. 723. ἀνίξας, in Ranis vſ. 465. ἀνῖξαι.

Ibid. Δᾷδας] Facem introduxit hic in Nubibus vſ. 1493. in Pluto vſ. 1042. in Veſpis vſ. 1329.

Ibid. Ἰὺ ἰού] Clamat in principio Nubium & circa finem. In Pluto vſ. 276. 473. in Equit. vſ. 1092. in Avibus vſ. 306. & alibi.

vſ. 545. Οὐ κομῶ] Facete ludit in ambiguitate verbi, quod & *ſuperbire* ſignificat, ut in Pluto vſ. 170. & *comatum eſſe*, ut in Avibus vſ. 1282. *Superbire* quidem potuiſſet Ariſtophanes; ſed *comam* alere non potuiſſet, ut pote calvus, ut paullo ante notavi.

vſ. 549. Κλέωνα] Sic etiam in Veſpis vſ. 62. dicit nollo ſe iterum Cleonem exagitare: ἀλλ᾽ εἰ Κλέων ἐκφεύξεται τὴν τύχην χάριν, αὖθις ἐγὼν αὖτον ἄνδρα μυτιληναῖον ποιήσω. Ex profeſſo autem contra eum edidit Equites.

Οὗτοι δ', ὡς ἅπαξ παρίδωκεν λαβεῖν Ὑπέρβολον,
Τοῦτον δείλαιον κολετρῶσ' αἰεὶ, χὠ τλὺ μητέρα.
Εὔπολις μὲν τ' Μαρικᾶν ὀρώπων παρέλκυσεν,
Ἐκφρίξας τὰς ἡμετέρας Ἱππέας κακὸς κακῶς·
Προσθεὶς αὐτῷ γραῦν μεθύσειν, ᾗ κόρδακα ὄψεται,
Ἣν Φρυνίχου πάλαι πεποίηκ', ἵν' τὸ κῆτος ἄσθιεν.
Εἶθ' Ἑρμίππου αὖθις πεποίηκεν εἰς Ὑπέρβολον.
Ἄλλοι τ' ἤδη πάντες ἐρείδουσιν εἰς Ὑπέρβολον,
Τὰς εἰκὰς τ' ἐγχέλειαν τὰς ἐμὰς μιμούμενοι.
Ὅς τις οὖν τούτοισι γελᾷ, τοῖς ἐμοῖς μὴ χαιρέτω.
Ἢν δ' ἐμοὶ γ' ἅπασιν ἐμοῖς θὐφρανθῇ εὐρήμασιν,
Ἐς τὰς ὥρας τὰς ἑπομένας εὖ φρονεῖν δοκήσετε.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ, ΚΩΛΩΝ ιβ'.

ΧΟΡ. Ὑμνόδοκα μὲν θεῶν
Ζῆνα τύραννον, εἰς χορὸν
Πρῶτα μέλαν κυκλήσαν·
Τόν τε μεγαθεῆ τελεί-
νης παμίαν, γῆς τε καὶ ἁλ-
μυρᾶς θαλάσσης ἄγριον μοχλευτήν·
Καὶ μεγαλώνυμον ἠμέτερον πατέ-
ρ' Αἰθέρα, σεμνότατον βιοθρέμμονα πάντων·
Τὸν θ' ἱππιώμαν, ὃς ὑπερ-
λάμπρεθρος ἀκτῖσιν κατέχει
Γῆς πέδον, μέγας ὢν θεοῖς,
Ἐν θητοῖσί τε δαίμων.

ΕΠΙΡ-

vs. 552. Καὶ τὴν μητέρα] Eupolis in Marica etiam matrem Hyperboli videtur ridere, ut apparet ex Scholiis ad Plutum vs. 1038. *καλεῖ γὰρ τὴν Ὑπερβόλου μητέρα τολμᾷ σκάζῃ, τῇ πλατείᾳ ταινίᾳ.*

vs. 553. Μαρικᾶν] Hesychius: Μαρικᾶν, κίναιδον· εἰ δέ, ὑπανάρτημα παιδίου ἀρρενικὸν βαρβάρου· *Maricas, cinaedos est; alii volunt esse deminutivum nomen pupillae barbari.*

vs. 556. Ἢν τὸ κῆτος κατέδῃ] Sic etiam Plato Comicus in Cleophonte videtur vetulam exposuisse piscibus vorandam, apud Athenaeum VII. p. 315. *τὸ γὰρ, γραῦ, συγκατάκλινον σαυτῇ ἐφοῦσα σελαχίοις τὸ καὶ φάγοις ἔφαν· id enim, vetula, contubernalem fecit piscibus, ut te vorent:* nempe ut Andromedam apud Tragicos; quemadmodum apud Comicum in Thesmoph. vs. 1062. Mnesilochus veste muliebri indutus & vetulam repraesentans, vinctus in cruce, simulat Andromedam, & dicit: *ἀλλ' ἐν πυκταῖς δεσμοῖς ἐμπεπλεγμένον κάτω βορὰ Ταινάρῳ πρόκειμαι.*

vs. 558. Πάντες ἐφιᾶσιν εἰς Ὑπέρβολον] A multis Comicis exagitatum fuisse Hyperbolum testatur, ut docet Illustriss. Spanhemius, Cicero in Bruto: *Homo similimus Atheniensi Hyperbolo, cujus improbitatem veteres Atticorum Comoediae notarunt.* & Plutarchus in Alcibiade: ἦν δέ τις Ὑπέρβολος, ᾧ μίμησιν μὲν Θουκυδίδης· τοῖς δὲ Κωμικοῖς ὅμοῦ τι πᾶσι διατρῖψαι καὶ σκωπτόμενος ἐν τοῖς Θεάτροις παρεῖχεν· *Erat quis Hyperbolus Peritholdes, cujus meminit Thucydides: Comicis vero omnibus simul in theatris cum exagitandi materiam praebuit.*

Ibid. Ἐφιᾶσιν] Glossae: *Fulcio.* item: ἐφιᾶσι *tradit.*

Quae

Iſti autem, poſtquam ſemel anſam dedit Hyperbolus,
Hunc miſerum aſſidue conculcant, & matrem *ejus*.
Primum omnium Eupolis Maricam protraxit,
Cum noſtros Equites malus male invertiſſet (evacuaſſet)
Addita ad ſaltandum cordacem vetula quadam temulenta:
Qualem olim introduxit Phrynichus; quam devoravit bellua marina:
Deinde Hermippus rurſus in Hyperbolum fecit *quaedam*.
Sed jam omnes Hyperbolum inſectantur,
Imitantes imaginem illam meam de anguillis.
Cuicunque ergo iſta riſum movent, is meis ne capiatur.
Si autem meis inventis & me ipſo delectabimini,
In futurum tempus recte ſapere videbimini.

ODE ET STROPHE, VERSUUM XII.

CHOR. Sublimem Deorum
Regem Jovem, choro,
Magnumque, *ut adſit*, invoco primum:
Deinde praepotentem tridentis
Dominum, terraeque &
Salſi maris acrem motorem:
Et celeberrimum noſtrum patrem
Aetherem, maxime venerabilem Nutricium omnium:
Illumque equorum agitatorem, qui prae-
lucidis radiis occupat (illuſtrat,)
Terrae ſolum, magnus apud Deos
Et apud mortales Deus.

EPIR.

quae poſterior ſignificatio hic locum habet, & in Equitibus vſ. 623. ἱκανὸν γὰρ ἀναβεβηκὸς ἔτος, τριακοσιομεδίμνοις ἤδη καὶ γ' ἱππικόν, ἀρμοῖ τριῶν.

vſ. 559. Τὰς ἰλιάδ'] Imago una ſive ſimilitudo de anguillis eſt in Equitibus vſ. 859. ὅτις γὰρ οἱ τὰς ἰσχιάδας διαῤῥήγνυσι πίνοντας. ut monet Scholiaſtes.

„ vſ. 562. Ἐς τὰς ὄρνις] Locus ſimilis in Ranis vſ. „ 717. ὀξύτερον γοῦν τοῦ αὐθις ὧν ἀφιεῖν ἐ δίκαιον." Ex notis Kuſteri. In Thesmoph. vſ. 979. ἐν ᾧ ἀφεῖν ἐς τὰς ὄρνις.

vſ. 563. Τ'Ἐνιμέδοντα] Chorus invocat Jovem, Neptunum, Aetherem, & Phoebum.

vſ. 564. Ζῆνα τύραννον] In Pluto vſ. 124. τὸν Διὸς τυραννίδα. ubi vide notas Spanhemii.

vſ. 569. Πατέρα Αἰθέρα] Lucretius Lib. I.

Poſtremo pereunt imbres, ubi eos pater Aether
In gremium matris terrai praecipitavit.

Locum Tragici cujusdam ex Sexto Empirico contra Mathem. p. 129. opportune hic adducit Illuſtriſſ. Spanhemius: Γαῖα μεγίστη καὶ Διὸς Αἰθὴρ, ὁ μὲν ἀνδρῶν καὶ θεῶν γενέτωρ.

vſ. 573. Τὰν πόλον] Medea Solis filio prognata, apud Euripidem dicit, io cognomini dramate vſ. 747. ἐμὸν πόλον ἔχει, ταυρέαν δ' ἅλιος πατρὸς τὸ μὸν Γᾶν ἑλίσσω τερατ, & Solem patris mei patrem. Sic & Lucret. I.

Terraïque ſolum ſubigerent.

Virg. I. Georg. ——
Terrae pinguis ſolum.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Ὦ σοφώτατοι θεαταὶ, δίκαιόν τ' ἦν τοῦμὸν τέχνη
Ἠδικημένην γὰρ ὑμῖν μεμφόμενον σκαπτόν
Πλεῖστα γὰρ θεῶν ἅπαντων ὠφελήσασ' ἡ πόλις,
Δαιμόνιον ἡμῖν μέγας ὁ θεὸς ὁδὶ σπένδεται,
Αἵ τ' πνες τηρῶμεν ὑμᾶς. ἰὼ γὰρ ἥ τις ἔξοδος·
Μηδενὶ ξυνῳδὰ, τότ' ἢ βροντῶμεν, ἢ ψακάζομεν.
Εἶτα τὸ θεῖον ἐχθρὸν βυσσοδίψιον Παφλαγόνα
Ἡνίχ' ἡρεῖσθε στρατηγὸν, τὰς ὀφρῦς συνήγομεν,
Κἀπεκτῶμεν δεινά· βροντὴ δ' ἐρράγη δι' ἀστραπῆς·
Ἡ Σελήνη δ' ἐξέλιπε τὰς ὁδοὺς· ὁ δ' Ἥλιος
Τὼ θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν θὠθέως συνελκύσας,
Οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσ' Κλέων.
Ἀλλ' ὅμως εἵλεσθε τοῦτον. φασὶ γὰρ δυσβουλίαν
Τῇδε τῇ πόλει προσεῖναι· ταῦτα μὴ τοι τὼς θεώς,
Ἃπ' ἀν ὑμῖς ἐξαμάρτητ', ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέπειν.
Ὡς δ' ἐγὼ τοῦτο ξυνοίσει, ῥᾳδίως διδάξομεν.
Ἡ Κλέωνα τὸν λάρον δῶρον ἐλόντες ἐγχλοπῆς,
Εἶτα φιμώσαντε τούτου τὰ ξύλω τὸ αὐχένα,
Λύθις ἐς τ' Ἀχαΐαν, ὑμῖν εἴ τι κἀξήμαρτεν),
Ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρᾶγμα τῇ πόλει ξυνοίσει).

vſ. 575. Ὦ] Chorus Nubium dicit ſibi honores divinos deberi, quia multum commodet Reip. & perſtringit Cleonem.

vſ. 582. Ἡνίχ' ἐστῆθε] Videtur tempeſtas illo die, quo Cleo dux eſt factus, orta eſſe, quae in noctem duraverit; ut nec Luna nec Sol videri potuerit. Itaque in ſequentibus non de eclipſi Lunae & Solis loquitur; nam poſt lunae eclipſin non poteſt fieri ſtatim ſolis eclipſis, nec vice verſa.

vſ. 583. Ἐγκλῆ] Sophocles in Teucris apud Scholiaſten: Οὐρανὸν δ' ἄνω ἔτεμνε, βροντὴ δ' ἰδίαις δι' ἀστραπαῖς.

vſ. 584. Ἐξέλιπε τὰς] Ita Edd. priſtinae; nonnulli τὰς, quod γε metri cauſa additum videtur; cui ſatis conſultum ſi ſcribatur ἐξέλειπε.

vſ. 586. Οὐ φανεῖν ἐφασκεν] Alludit ad Homericum illud, ubi Sol dicit: δύσομαι εἰς Ἔρεβος, καί κε τάδε εἴσομαι αὖτις· deſcendam ad inferos & apud mortuos lucebo. quem locum adducit Scholiaſtes; eſt autem in Odyſſ. μ. vſ. 383.

vſ. 587. Φασὶ γὰρ δυσβουλίαν] Hoc dictum de ſtultis Athenienſium conſiliis bene calentibus, vulgi ore tunc tritum, repetit etiam in Eccleſ. vſ. 475. λέγουσι γάρ τοι τὸν ἐν τῇ γραμμῇ, ὃν ἂν ἀνδρῶν ἐγὼ μόνον βουλοίμεθα, ἅπαντ' ἐπὶ τὸ βέλτιστ' ἡμῖν ξυμφέρειν. hinc etiam in Equitibus

EPIRREMA VERSUUM XX.

Trochaici Octonarii Catalectici.

CHOR. O ſapientiſſimi ſpectatores, huc advertite mentem.
Injuriam enim paſſae vos palam accuſamus.
Nam, cum prae caeteris diis plurimum commodemus urbi,
Nobis tamen ſolis omnium Deorum nec ſacrificatis, nec libatis,
Quae vos conſervamus: ſi enim fiat expeditio aliqua
Sine judicio, tunc aut tonamus, aut ſtillamus;
Itaque Diis inviſum illum coriarium Paphlagonem
Cum eligeretis ducem exercitus, ſupercilia contraximus,
Et indignabamur, tonitruque erupit per fulmen:
Luna autem deſeruit vias: & ſol
Ellychnio ſtatim in ſe contracto, [*Cum ſubito ellychnium ad ſeipſum contraxiſſet*]
Negavit ſe lucere velle, ſi Cleo exercitum duceret;
Sed tamen eum elegiſtis. Ajunt enim ſtulta conſilia
Ineſſe huic civitati: Deos tamen
Quaecumque peccaveritis in melius convertere.
Quomodo autem hoc etiam vobis profuturum ſit, facile docebimus.
Si Cleonem, Larum illum furti & acceptorum munerum damnaveritis,
Deinde capiſtraveritis cervicem ejus nervo,
Rurſus in priſtinum vobis, ſi quid peccatum eſt,
Et in melius id cedet Reipublicae.

---

tibus vſ. 1051. Κλεωνυμίδη παιδίοιλε.

vſ. 591. Κλέωνα ϕ λάρον] Matron. de Paraſito edace, πτισσόντι κάρα ἐρινεῷ ὑποκάτ' εſſurienti Laro alti ſimili, apud Athenaeum IV. ubi facetiſſimus ille Poëta convivium quoddam deſcribit verſibus Homericis ad ridiculum compoſitis: ſunt autem omnino centum & viginti duo verſus. Comicus hic *Cleonem* etiam *larum* vocat; quia avide rapiat civium bona, ut *vorax* illa avis eſcam, & in Equitibus vſ. 932. tribuit Cleoni annulum ſignatorium ubi ineſt haec ſculptura: Ἀφῆ καχύνας ὑπὸ πίτυρα δαμαζόμεν. Ibid. vſ. 1288. ejusmodi rapacitatem deſcribit quaſi voracitatem: ϕασὶ γὰρ αὐτὸν ἰσχνότατον τὰ ϕ ἰχθύων ἀνίων ὧν ἂν ἐξαθοῖτ' ἀπὸ στόμα. loquitur autem ibi de Cleonymo.

vſ. 592. ϕιμώσατε ξύλῳ ϕ αὐχένα.] *Si ligno perforato ſive nervillo conſtrinxeritis ei collum.* Glotiae: ϕιμῶ, *incapiſtro.* Idem eſt δῆσαι ξύλῳ, ut in Equitibus de eodem Cleone vſ. 1045. πυτοὶ δῆσαί σ' ἰαλοῦσι πιττοπυρίτῃ ξύλῳ. ubi vide notata. Idem etiam eſt ἐγκαθαγμόσαι εἰς ξύλον, ut in Lyſiſtrata vſ. 685. ἀλλὰ πάντων χρὴ δικαιόν τε τετιμῆσθ' ξύλον ἐγκαθαγμόσαι —— ϕ αὐχένα. ubi etiam videri poteſt Nota.

ANTODE

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ, ΚΩΛΩΝ ιβ'.

595 ΧΟΡ. Ἀμφί μοι αὖτε, Φοῖβ' ἄναξ
Δήλιε, Κωθίαν ἔχων
Ὑψιπέτηλα πέτρα·
Ἥτ' Ἐφέσου μάκαιρα πάγ-
λευσον ἔχεις οἴκους· σὺ δ' ὦ
600 Κόραι σε Λυδῶν μεγάλως σέβουσι·
Ἥτ' ὀπιχώριος ἡμετέρα θεὸς,
Αἰγίδος ἡνίοχος, πολιοῦχος Ἀθάνα·
Παρασίαν θ' ὃς κατέχων
Πέτρας, σοὶ πτύχας σιλαγεῖ,
605 Βάκχας Δελφίσι ἐμπρέπων,
Κωμαστὴς Διόνυσος.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ κ'.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

ΧΟΡ. Ἦ ῥίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμᾶσ παρεσκευάσμεθα,
Ἡ Σελήνη σωτυχοῦσ' ἡμῖν, ἐπέστειλε φέρουσα,
Πρῶτα μὲν χαίρειν Ἀθηναίοισι, κἄ τοῖς ξυμμάχοις·
610 Εἶτα θυμαίνειν ἔφασκε· δεινὰ γὰρ πεπονθέναι,
Ὠφελοῦσ' ὑμᾶς ἅπαντας, οὐ λόγοις, ἀλλ' ἐμφανῶς.
Πρῶτα μὲν γὰρ μηνὸς εἰς δᾷδ' οὐκ ἔλαττον, ἢ δραχμήν·
Ὡς τι κἀν λέγειν ἅπαντας, ἐξιόντας ἑσπέρας,

Μὴ

vs. 595. Ἀμφί μοι] Chorus invocat iterum Phoebum, & deinde Dianam, & Palladem & Bacchum.

vs. 603. & seq. Παρασίαν θ' ὃς] In Ranis Comici vs. 1242. Euripides recitat: Διόνυσον, ὃς θύρσοισι καὶ πεύκαις δορὸς καθωπλίσε, ὃς πεύκαισι Παρνασσὸν κάτα Πηδᾷ χορεύων παρθένους σὺν Δελφίσι. ubi postremus versus suppletur ex Scholiis. Euripides in Ione vs. 713. ἵνα δοιαδὲς Παρνασσὸ πέτρας ἔχουσ' σκιώλεον, ἀμφὶσ δ' ἄδυτα· ἵνα Βάκχου ἀμφιπύρους δείχνυσι πεύκας λευφόνῳ πυρὶ πυκάζουσ' ἄνα συμβάκχους· *Ubi juga Parnassi, petrae habent scopulum, fulcumque aetherium: ubi Bacchus ardentes fustibus gestat taedas, celebrat sulis una cum bacchantibus mulieribus nocturnis.*

vs. 605. Δελφίσι] Euripides in Ione vs. 92. Θάσσει δὴ γυνὴ τριπόδα ζαθέου Δελφίς· *Sedet autem mulier Delphica super sacro tripode.* Ibidem vs. 44. εἰ τις τ' Δελφίδων παλαιὸν κτίσμ'· *Si qua puella Delphica auderet.*

vs. 607. Chorus commemorat beneficia Lunae erga Lune-

ANTODE ET ANTISTROPHE, VERSUUM XII.

CHOR. Huc ades Phoebe Rex,
Delie, qui obtines Cynthiam
Petram excelſam:
Et tu beata quae aureum Epheſi templum habitas, in quo
Puellae te Lydorum magnopere colunt:
Tuque vernacula noſtra Dea,
Aegida quae moderaris, urbis Praeſes Minerva.
Parnaſſiam item qui obtinens
Petram cum taedis fulget
Delphicas inter Bacchas conſpiciendus
Comeſſator Bacchus.

ANTEPIRREMA VERSUUM XX.

Octonarii Trochaïci Catalectici.

CHOR. Cum nos huc proficiſci pararemus,
Luna nobis occurrit & mandavit, ut jubeamus
Salvere Athenienſes & eorum ſocios: hoc primum;
Deinde iraſci ſe ajebat, etenim atrocia perpeſſam eſſe,
Ut quae vobis omnibus commodaret non verbis, ſed re palam.
Primum quidem quovis menſi non multo minus quam drachmam pro taeda;
Adeo ut omnes dicant egreſſi veſperi;

Ne

Athenienſes: quod nocte luceat, ut minus impenſarum faciant in oleum ad lampades: & quod irregulari ſuo curſu anni rationem pertubet, ut ſatis diebus ſacrificiorum non obſervatis, ſubus forenſibus, quibus delectabantur, vacare poſſint, cum ſacrificandum erat.

Vſ. 610. Δτιά τ᾽ ἐξ] Si in eo ſibi factam injuriam dicit Luna, quod Athenienſes ſatis diebus non ſacrificarent, non eſt quod irafcatur: nam ipſa ejus rei cauſa eſt; cur enim perturbat rationem anni? Niſi forte vult exaggerare beneficium, ut dicat, ſe nimio ſtudio gratificandi Athenienſibus, ſeipſam detrudere, cum ceteris diis; quos inſuper & iratos ſibi facit propterea. Sed forte aliam ob cauſam iraſcatur Luna; quia nimirum omnino non ſacrificent ei Athenienſes: hinc & in Pace Vſ. 405. Luna & Sol prodere velle Graeciam Barbaris dicuntur; quoniam Barbari Lunae & Soli ſacrificent, Graeci autem non.

Μὴ πείσω, παῖ, δῆτ', ἐπιδὴ φῶς Σελινοῦντος καλόν.
Ἀλλ' εὖ ἐρεῖν φησὶν ὑμᾶς, κοὐκ ἄγειν τὰς ἡμέρας
Οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τι καὶ κάτω κυδιδοπᾶν.
Ὡς τ' ἀπειλεῖν φησὶν αὐτῇ τοὺς θεοὺς ἐκάστοτε,
Ἤνίκ' ἂν ψηφῶσι δείπνου, κἀπίωσιν οἴκαδε,
Τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες, τὴν λάρνακ' ἐν ἡμέρᾳ.
Κἄθ', ὅταν θύειν δέῃ, τριόλβους καὶ διαζέτε.
Πολλάκις δ' ἡμᾶν ἄγόντων τὰ θεῶν ἀπαπᾶν,
Ἤνίκ' ἂν πειθώμεθ' ἢ τὸν Μίμνιν', ἢ Σαρπηδόνα,
Σπένδετ' ὑμεῖς, καὶ γελᾶτ', αὐτῶν λαχόντων ὑπέρβολα.
Τῆπις ἱερομνημονεῖν, κἄπειθ' ὑφ' ἡμῶν τὰ θεῶν
Τὸν στέφανον ἀφῃρέθη· μᾶλλον γὰρ ὕπας εἶπεν,
Κατὰ Σελήνῃ ὡς ἄγειν χρὴ τὰς ἡμέρας.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Μὰ τὸν Ἀπόλλω, μὰ τὸν Χάος, μὰ τὸν Αἰθέρα,
Οὐκ εἶδον ὕπνου ἄνδρ' ἄχρηστον ἡδέως,
Οὐδ' ἄπορον, ἧττον σοῦ, οὐδ' ἐπιλήσμονα.
Ὅστις ποτ' σκαλαθυρμάτιον ἄττα μικρὰ μανθάνων,
Ταῦτ' ἐπιλέλησαι πρὶν μαθεῖν. ὅμως γε μὴν
Αὐτὴν καλῶ θύραζε δεῦρο πρὸς τὸ φῶς.
Πῶς Στρεψιάδης; ἔξει τ' ἀσκάντειον λαβών.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οὐκ ἐῶσί μ' ἐξενεγκεῖν οἱ κόρεις.
ΣΩΚΡ. Ἀνύσας πάλαι καπάθυ, καὶ πρόσελθε τὴν ἕδραν. ΣΤΡ. Ἰδού.
ΣΩΚΡ. Ἄγε δὴ τὸ βύλλος πρῶτα νυνὶ μανθάνειν,
Ὃν οὐκ ἐδίδαξθης πώποτ' ἄλλον; εἰπέ μοι.

Πότε-

vs. 616. Ἄνω κάτω] Aeschylus: *δοῦπον καὶ τύρβαν πρὸς ἄνω κάτω· ἀχέτας exercens turbida sursum deorsum*, apud Athenaeum IX. p. 375. Comicus in Equitibus vs. 861. ἰὼ σὺ δ' ἄνω τε καὶ κάτω τὸ βρέμον κυκᾶσα. Vide in Avibus vs. 3.

vs. 620. Στριβλᾶτε] Vide Notam ad Plutum vs. 875. & ad Ranas vs. 633.

vs. 622. Μίμνιον ἢ Σαρπηδόνα] Jovis filios, qui ad Troiam ceciderunt.

vs. 625. Τὸν στέφανον] Et in Equitibus vs. 1220. Cleoni adimitur Corona, quia non recte administraverat Remp. καταῦθ' ταχέως τὸ σίφαρον, ἵν' ἐγὼ τοτὲ αὐτὸν περιθῶ.

vs. 627. Μὰ τὸν ἀέρα] Pythagoras apud Laërtium: *μὰ τὸν τὸν ἀέρα, τὸν ἄνεμον.* Fingit autem hic Socrates examinaturus Senem discipulum; quem postea, tanquam

Ne facem emas, puer, quoniam Lunae lux pulchra eſt.
Aliaque beneficia ſe vobis praeſtare dicit, & dies ducere
Non recte, verum ſurſum deorſum turbare.
Adeo ut minari dicat ſibi Deos, quotiescunque
Coena fraudantur, & abeunt domum,
Poſtquam in ipſum feſtum non inciderant, diebus male computatis.
Deinde cum ſacrificare oportet, vos ſecundum rationem dierum quaeſtionem & judicia exercetis;
Contra vero ſaepe, nobis Diis jejunia celebrantibus,
Quando nimirum lugemus aut Memnonem, aut Sarpedonem,
Vos libatis, & ridetis; quod Hyperbolus forte ductus facer ſcriba
Hoc anno, a nobis Diis
Corona privatus eſt. & merito: ſic enim magis ſciet
Vitae dies traducendos eſſe ſecundum lunae curſum.

SCENA PRIMA.

Scarii Jambici.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Per Reſpirationem, per Chaos, per Aërem juro,
Ut ego non vidi hominem tam agreſtem ullum,
Nec tam intractabilem, nec tam perverſum, nec tam oblivioſum:
Qui ſubtilitates quasdam parvas diſcens
Horum obliviſci ſolet antequam ea addidicerit: attamen
Ipſum foras vocabo huc in lucem.
Ubi Strepſiades? exi ſumto grabbato.
STR. Sed non ſinunt me efferre cimices.
SOCR. Propere depone, & adverte animum. STR. En!
SOCR. Age, quid vis nunc primum diſcere,
Quod antea nunquam didiceris? dic mihi.

Utrum

quam nimis incapacem diſciplinae, negat ſe amplius doſturum, & dimiſit.

Ibid. Μὰ τὸν χάος] Per Chaos iurat quaſi per deum. Supra vſ. 423. ὀμνύουσι δῆτα θεὸν οὐδένα πλὴν ἄντης ἡμεῖς, τὸν χάος τοῦτι &c.

vſ. 630. Σκαπανεύματια] A σκαπανεύειν, *carbones fodere*, quod cum ſit, illi *commununtur*: quare σκαπανεύματα *minutiae* quaedam ſunt.

vſ. 632. Θύραζε πᾶς τὸ φῶς] In Thesmoph. vſ. 74. ἐκ μὲ πᾶσι θύραζε πᾶς τ' ἀνὴρ. Timocles Comicus apud Athenaeum VI. p. 245. ἀνοίγετ' ἐκ τὰς θύρας, ἵνα τοῖς τὸ σὸν ὄνομ' ἀπαντήσασ', *aperite fores, ut ad lucem conſpiciat ſuum.* Alias ſic, ut Euripid. in Phoeniſſis vſ. 1535. τί κ', ὦ πρόπολε, —— ἐξαγαγὼν με φῶς ἐσ *me, o virgo, in lucem eduxiſſi?*

Πότερα περὶ μέτρων, ἢ περὶ ἐπῶν, ἢ ῥυθμῶν;
ΣΤΡ. Περὶ τ' μέτρων ἔγωγ'. ἔναγχος γάρ ποτε
Ὑπ' ἀλφιταμοιβοῦ παρεκόπτου δίχοινιν.
ΣΩΚΡ. Οὐ τοῦτ' ἐρωτῶ σ'· ἀλλ' ὅ, τι χαλλίστη μέτρων
Ἡγεῖ· πότερον τὸ τρίμετρον, ἢ τὸ τετράμετρον;
ΣΤΡ. Ἐγὼ μὲν οὐδὲν πρότερον ἡμιεκτέου.
ΣΩΚΡ. Οὐδὲν λέγεις, ὦ τἄθλιε. ΣΤΡ. Περίδου νυνί μοι,
Εἰ μὴ τετράμετρόν ἐστιν ἡμιεκτέον.
ΣΩΚΡ. Ἐς κόρακας, ὡς ἄρρωστος εἶ καὶ δυσμαθής.
Ταχύ γ' ἂν διδάσκοι μανθάνειν σὲ περὶ ῥυθμῶν.
ΣΤΡ. Τί δέ μ' ὠφελήσουσ' οἱ ῥυθμοὶ πρὸς πάλφιδα;
ΣΩΚΡ. Πρῶτον μὲν εἶναι κομψὸν ἐν συνουσίᾳ·
Εἶτ' ἐπαίειν ὁπόταν ᾖσι τῶν ῥυθμῶν
Κατ' ἐπόπλιον, ἢ φρύγιον αὖ τινὰ δάκτυλον.
ΣΤΡ. Καλὰ δάκτυλον; νὴ τὸν Δί' ἀλλ' οἶδ'. ΣΩΚΡ. Εἰπὲ δή.
ΣΤΡ. Τίς ἄλλος ἀπὸ τουτουὶ γε δακτύλου;
Πρὸ γοῦ μόνη, ἔτ' ἐμοῦ παιδὸς ὄντος, ὑποπί.
ΣΩΚΡ. Ἀρχεῖον εἶ, ὦ σκαιός. ΣΤΡ. Οὐ γῶν, ὦ 'ζυρὲ,
Τύπτων θέλοιμ' ἂν μανθάνειν ἐνδέκα. ΣΩΚΡ. Τί δέ;
ΣΤΡ. Ἐκεῖνο, ἐκεῖνο τὸ ἀδικώτατον λόγου.
ΣΩΚΡ. Ἀλλ' ἔστιν ἅττα δεῖ σε πρῶτα τούτου μανθάνειν,
Τῶν τετραποδῶν ἅπερ ἐστὶν ὀρθῶς ἄρρενα.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οἶδ' ἔγωγε τ' ἄρρεν', εἰ μὴ μαίνομαι·
Κριός, τράγος, ταῦρος, κύων, ἀλεκτρυών.
ΣΩΚΡ. Ὁρᾷς, ἃ παρεῖς; πῶς τε θήλεια καλεῖς
Ἀλεκτρυόνα, κἀτ' ταυτὸ τὸ τ' ἄρρενα.
ΣΤΡ. Πῶς δή. Φέρε; ΣΩΚΡ. Πῶς; ἀλεκτρυὼν καὶ ἀλεκτρυών.
ΣΤΡ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ· νυνὶ δὲ πῶς με χρὴ καλεῖν;
ΣΩΚΡ. Ἀλεκτρύαιναν· τὸ δ' ἕτερον, ἀλέκτορα.
ΣΤΡ. Ἀλεκτρύαιναν; ὦγε νὴ τὸν Ἀέρα·

Ὡς

vſ. 643. Ἡμιεκτέου] Ruſticus, qui de menſuris & Choenicibus putabat Socratem loqui, convenienter ſuae opinioni reſpondet: ſe malle tetrametrum quam trimetrum, id eſt, quatuor Choenices potius quam tres; nam quatuor plus eſt. Utitur autem voce ἡμικοτύλιον quae idem valet, ut ipſe mox dicet, quod τετράμετρον, reſpectu medimni & Choenicum; cum enim medimnus habeat quadraginta & octo, ſive ſexies octo choenices; ſequitur, ut ſexta pars medimni ſive τὸ ἕκτον, ſint octo choenices; itaque τὸ ἥμισυ τοῦ ἕκτου ſive τὸ ἡμιέκτιον erunt quatuor choenices, ut dimidium octonarii, eſt quaternarius.

vſ. 644. Οὐδὲν λέγεις] *Nuges Hamlo.* Sic infra vſ. 782. & in Theſmoph. vſ. 643. In Avibus vſ. 987. οὐδὲν λέγων σύμφ' ὅτι. & alibi.

Ibid. Περίδου] In Acharn. vſ. 772. περίδου τῶν μοι περὶ Συμπαίδος ἐλῶν. Ibid. vſ. 1114. βούλ' περιδοῦναι, κἀντιστῆσαι Λαμάχῳ, ποτοῦσι &c. In Equitibus vſ. 787. ἐβούλου περὶ σ' ἀσκαλὲς περιδοῦναι. Eſt autem hoc verbum a δέω ligo, unde verbum in μι, δίδυμι, cujus nor. 2. δῦσο; in media voce δίδυσο, δῦσο, & abjecto σ, δῦο. in imperativo modo, δῦ, comp. περιδῦ. ut Scholiaſtes docet. περιδέσθαι ergo eſt obligare, obſtringere ſe, nempe pignore depoſito. Germanice, *Wetten.*

vſ. 645. Εἰ μὴ] Vide Notam ad vſ. 643.

Ibid.

Utrum de metris, aut de verſibus, an vero de rhythmis?
STR. De metris inquam & menſuris; quia nuper
A venditore farinae defraudabar duobus choenicibus.
SOCR. Non hoc te rogo, ſed quodnam pulcherrimum metrum eſſe
Putes; utrum trimetrum an tetrametrum?
STR. Ego quidem nullum praefero ſemiſextario.
SOCR. Nihil dicis tu homo. STR. Certa mecum pignore,
Ni tetrametrum eſt ſemiſextarium.
SOCR. Abi hinc in malam rem: quam agreſtis & indocilis es.
Cito tu de rhythmis aliquid diſceres ſcilicet.
STR. Quid autem mihi proderunt rhythmi ad victum?
SOCR. Primum quidem ut ſis commodus & facetus in convictu:
Deinde ut intelligas, quinam ſit rhythmus
Secundum enoplium pedem, & quinam ſecundum dactylum.
STR. Secundum dactylum? ſed novi profecto. SOCR. Dic ergo.
STR. Quis alius prae hoc dactylo? (*digito.*)
Antehac quidem, me adhuc dum puero, iſte.
SOCR. Nequam es & ineptus. STR. Atqui, homo miſerrime,
Horum ego nihil cupio diſcere. SOCR. Quid vero?
STR. Illud, illud, inquam, ſermonem illum injuſtiſſimum.
SOCR. Sed alia oportet te prius diſcere;
Quadrupedum quaenam ſint vere maſculina.
STR. Atqui hoc ego novi, niſi inſanio. nempe
Κριὸς, aries, τράγος, hircus, ταῦρος, taurus, κύων, canis, ἀλεκτρυών, gallus.
SOCR. Vides quid facias? & foemellam vocas
Ἀλεκτρύαιναν, itidem uti & maſculum.
STR. Quomodo autem? dic mihi. SOCR. Quomodo? ἀλεκτρυών & ἀλεκτρυών.
STR. Ita ſane: ſed jam, quomodo oportet nominare?
SOCR. Ἀλεκτρύαιναν. alterum autem illum ἀλέκτορα.
STR. Ἀλεκτρύαιναν inquis? Belle profecto.

Nam

Ibid. Ἡμιπλίνθιον] Integrum dicitur ἐμπλίνθιος. In Eccleſiaz. vſ. 546 οἴσεθ' ἂν ἀνθρώπου τόπον ἐμπλίνθιον;

vſ. 637. Ῥυθμὸν] Glotſae: ῥυθμὸς, *modulus.*

vſ. 648. Ἢ τὸν τράγον] Supra vſ. 176. εἰ δὲ μὴ τὸν κριὸν ἔδωκεν ἐν τοῖς ἀνδράσι;

vſ. 653. Τὸν ἄλλον ἄνδρ'] Sophocles in Aiace vſ. 444. ὃν ἄν τις οὐκ ἐμοῦ μᾶλλον ἄνδρ' ἄλλον λάβοι *Illud quispiam alius accepiſſet illo prae me.* Ceterum in Comici verbis latet aliquid obſcoeni.

vſ. 655. Ὦ αἰζυί] In Veſpis vſ. 1502. ἀλλ' ὦ ζυὶ, ἐπὶ τῷ — — ἰσχίου. In Lyſiſtrata vſ. 949. ἀλλ' ὦ ζυὶ κατάκαυσόν μ' ἐκ τῶν ἄκρων ἄχρι μέσου μόνον.

vſ. 661. Ἀλεκτρυών] Magna eſt rudium ruſticorum, gallum ſive gallinam inter quadrupedes numerantis. Quod tamen non animadvertit Socrates; ſed aliud reprehendit quod levius erat.

vſ. 662. Τὴν θῆλιν] Athenaeus IX. p. 373. affert exempla veterum auctorum, in quibus gallina ἀλεκτρυὼν vocatur; ex quibus unum alteram ex Stratti'e: εἰ δ' ἀναλύσειε ἅπαντα, καὶ τὰ χονδρία τίλλων, *gallinae autem omnes & porcelli interirent.* Ceterum haec praeclaram doctrinam de gallo & gallina, proponit infra, vſ. 850. Strepſiades filio ſuo, tanquam magnam ſapientiae partem ſcilicet.

Ὥστ' ἀπὸ τούτου δ' διδάγματ' μόνω
Διαλφιτώσω σε κύκλῳ τὼ καρδόπω.
ΣΩΚΡ. Ἰδοὺ μάλ' αὖθις τοῦθ' ἕτερον. τὴ καρδόπω
Ἄρξαι καλεῖς, θήλειαν οὖσαν. ΣΤΡ. Τῷ τρίπῳ
Ἄρξαι καλῶ γὼ καρδόπω; ΣΩΚΡ. Μάλιστά γε.
Ὡσπερ γε κἀγὼ Κλεάνυμον. ΣΤΡ. Πῶς δή, φράσον.
ΣΩΚΡ. Ταυτὶ δ' ἀναγκάζει σε καρδοπᾶν Κλεωνύμω.
ΣΤΡ. Ἀλλ', ὦ ταλαίπωρ', οὐδ' ἰὼ καρδοπᾶν Κλεωνύμῳ,
Ἀλλ' εἰ θυεία προσφύλη γ' ἀνεμάττετο.
Ἀτὰρ τολειπὼν πῶς με χρὴ καλεῖν; ΣΩΚΡ. Ὅπως;
Τὼ καρδόπιδε, ὥσπερ καλεῖς τὴν Σωστράτην.
ΣΤΡ. Τὼ καρδόπιδε θήλεια ἐξόπιθεν λέγεις;
Ἐμοῦ δ' ἰὼ ἀν, καρδόπη, Κλεωνύμη.
ΣΩΚΡ. Ἐᾷ δήτα τοῦτ' τὸ ὀνόματα μαθεῖν σε δεῖ,
Ἀπ' ἄρρεν' ἐστὶν, ἄττα δ' αὐτῶν θήλεα.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οἶδ' ἔγωγ', ἃ θήλε' ἐστίν. ΣΩΚΡ. Εἰπὲ δή.
ΣΤΡ. Λύσιλλα, Φίλιππα, Κλειταγόρα, Δημητρία.
ΣΩΚΡ. Ἄρρενα δὲ ποῖα τ' ὀνόματα; ΣΤΡ. Μυΐα.
Φιλόξενος, Μελησίας, Ἀμυνίας,
ΣΩΚΡ. Ἀλλ', ὦ πόνηρε, ταῦτά γ' ἔστ' οὐκ ἄρρενα.
ΣΤΡ. Οὐκ ἄρρεν' ὑμῖν ὄντιν; ΣΩΚΡ. Οὐδαμῶς γ', ἐπεὶ
Πῶς ἂν καλέσειας ἐπιτυχὼν Ἀμυνίᾳ;
ΣΤΡ. Ὅπως ἄν; ὦδί, δεῦρο δεῦρ' Ἀμυνία.
ΣΩΚΡ. Ὀρθῶς; γυναῖκα δὴ τ' Ἀμυνίαν καλεῖς.
ΣΤΡ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅστις ὑ φρατρύεται.
Ἀταρ τί ταῦτ', ἃ πάντες ἴσμεν, μανθάνω;
ΣΩΚΡ. Οὐδὲν μὰ Δί', ἀλλὰ κατακλινεὶς δεῖ. ΣΤΡ. Τί δρῶ;
ΣΩΚΡ. Ἐκφρόντισόν τι τῶν σαυτοῦ πραγμάτων.
ΣΤΡ. Μὴ δῆτ', ἱκετεύω σ', εἰδότ'· ἀλλ' εἴπερ γε χρὴ,
Χαμαί μ' ἔασον αὐτὰ ταῦτ' ἐκφρόντισαι.
ΣΩΚΡ. Οὐκ ἔστι ταῦτ' ἄλλα. ΣΤΡ. Κακοδαίμων ἐγὼ,
Οἷαν δίκλιν τοῖς κόκκοις δώσω τήμερα.

ΣΩΚΡ.

vs. 669. Τὸν κρόκοντα] Idem est quod μάλαγμα. In Ranis vs. 1184. Χρυσῶ μοι μάλαγμα, τὸ δὲ δοκῶ, κρόκος τις. vs. 670. Τὸν κρόκοντα δίκλινα κυνεῖν] Tantum propter terminationem. Vide autem nomina appellativa ad normam nominum propriorum redigere, quae in ις desinentia masculina sunt; alias ex articulo patet Strepsiadem in proximo genere femininis hanc vocem. Unum loco μάλαγμα reperit Strepsiades infra vs. 1259. ubi negat se τὸ τοιοῦτον μάλαγμα cognoscere, quia videlicet ille dixerit κρόκοντα pro κρόκον.

vs. 676. Ἀπεμάττετο] Infra, vs. 739. τίς ἂν, ἃ ἔματτεν τύμβῳ αὐτοῦ τὸ σῶμα;

vs. 680. Ἄμυνια] Vocativi terminatio in voce Ἀμυνίας & similibus coincidit cum Nominibus propriis in α desinentibus.

vs. 694. Ἀλλὰ κατακλινεὶς] Ita & in Vespis vs. 1203. πρὸς, ἀλλὰ δεῖ κατακλινῆναι πρωτοβάτην ξ' ἐνιαυτοὺς ἤδη. Est autem κατακλινεὶς Aor. 2. participii pass. occurrit & Aor. 1. hujus Verbi in Avibus vs. 121. ἐγκατα-κλι-

Nam pro iſta doctrina ſola
Opplebo farinis undique tuam κάρδοπον.
Soc. Ecce autem rurſus alterum hoc peccatum: κάρδοπον
Marem vocas, quae tamen foemina eſt. Str. Quomodo
Ego marem κάρδοπον voco? Soc. Maxime quidem.
Sicuti Κλεώνυμον. Str. Qua ratione? dic.
Soc. Idem valet tibi κάρδοπος & Κλεώνυμος.
Str. Sed, ô bone, nec erat Cleonymo κάρδοπος,
Verum in mortario rotundo depſebat.
At deinceps quomodo appellare decet? Soc. Quomodo?
Καρδόπην ſicuti Σωφράτην.
Str. Καρδόπην foeminam rectius vocas?
Illud enim rectum eſſet, ſi quis nempe Κλεωνύμη diceret itidem ut καρδόπη.
Soc. Praeterea, de nominibus *foeminum* diſcere te oportet,
Quaenam ſint maſculina & quae foeminina.
Str. Sed novi quae ſint foeminina. Soc. Dic ergo.
Str. Lyſilla, Philinna, Clitagora, Demetria.
Soc. Maſculina vero nomina quae ſunt? Str. Plurima:
Philoxenus, Mileſias, Amynias.
Soc. Atqui, ô miſer, haec non ſunt maſculina.
Str. Non maſculina vobis haec ſunt? Soc. Nequaquam, nam
Quomodo vocares, in Amyniam ſi incideres?
Str. Quomodo? Sic: ades, ades Amynia.
Soc. Vides? mulierem jam Amyniam appellas.
Str. Merito quidem *illum*, utpote qui non militat.
Str. Sed quid juvat iſta diſcere, quae omnes ſcimus?
Soc. Nihil quidem certe, ſed tu decumbens huc. Str. Quid faciam?
Soc. Excogita aliquid circa negotia tua;
Str. Ne quaeſo iſthic *me jubeas decumbere*, ſed ſi decumbendum eſt,
Humi eadem iſta ſinas me excogitare.
Str. Fieri aliter nequit. Str. Infelix ego,
Quas hodie poenas cimicibus dabo!

Soc.

κλείθρα.

Ibid. Τί δρᾷς] Pro futuro, ut πηρῶ, in Aiace Sophoclis vſ. 461. πάτερα — πόλαι@ Ἀχαιῶν πεσὼν, *utrum mare Aegaeum trajiciam?* & διαπλεῖν in Antigona ejuſdem vſ. 295. ναῦς πυκάσσω — καὶ πόντιος διαπλεῖν. *templa incenſurus, & leges diſperſurus.* Qualia exempla non pauca invenire poſſunt. Vid. notata ad vſ. 800. infra. Idem fit etiam in verbis ex ῶ contractis ſaepiſſime, ut καλῶ hic in Nubibus ſuperius vſ. 632. & infra, vſ. 1000. τοῖς Ἰωνικοῖσι νῦσσε νῦξιν, ᾗ σε κατρώσει βιαιοτάτην. & τιτῶ apud Sophoclem in Antigone vſ. 1057. τῷ γάτοι κἀγὼ μὴ πεπαῖσ' ἐτὸ τοιχὸς κἀπὶ τιτῶν' *Scias hoc, te non multos ſolet circulos exſiſturum.* ubi Scholia: τιτῶν δὲ, ἀντὶ τοῦ στρέφων.

vſ. 698. Οὐκ ἔσ'] Totus hic verſus occurrit iterum in Veſpis numero 1168. & pars ejus, excepto nempe duobus poſtremis vocibus, in Pace vſ. 169.

vſ. 699. Τάμοι] Ariſtophanes in Holcadibus apud Scholiaſtem Ἰὼ Λακεδαίμων· τί ἄρα ποιεῖ τάμοι; *Io Lacedaemon, quid is ibidé fiet?*

ΣΩΚΡ. Φρόντιζε δὴ ᾧ ἀγαθέ,
Πάντα τρόπον τι σαυτὸν
Στρέβλῃ πυκνώσας·
Ταχὺς δ', ὅταν γ' εἰς ἄπορον πέσῃς,
Ἐς ἄλλο πίδα νόημα φρενός·
Ὑπνῳ δ' ἀπέχου γλυκέϊ θυμῷ ὀμμάτων.
ΣΤΡ. Ἰαπαταῖ, ἰαπαταῖ.
ΣΩΚΡ. Τί πάσχεις; πῶ χάμιες;
ΣΤΡ. Ἀπόλλυμαι δείλαιος· ἐκ δ' σκίμποδος
Δάκνουσί μ' ἐξέρπουσαι οἱ Κορίνθιοι,
Καὶ τὰς πλευρὰς δαρδάπτουσι,
Καὶ τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι,
Καὶ τὼς ὄρχεις ἐξέλκουσι,
Καὶ τὸ πρωκτὸν διορύττουσι,
Καί μ' ἀπολοῦσι. ΣΩΚΡ. Μὴ νῦν βαρέως ἄλγει λίαν.
ΣΤΡ. Καὶ πῶς; ὅπου μυ
Φρυῦδα τἀλήματα, φρυδὴν ἀρχαῖα,
Φρυδὴν δ' ἡ ψυχή, φρυδὴν δ' ἐμοὶ βίος·
Καὶ πρὸς τούτοις ἔτι τοῖσι κακοῖς,
Φρενᾶς ἀδὴν
Ὀλίγου φρυδὸς μεμίμημαι.
ΣΩΚΡ. Οὗτος τί ποιεῖς; ἠχὶ φροντίζεις; ΣΤΡ. Ἐγώ,
Νὴ τὸν Ποσειδῶ. ΣΩΚΡ. Καὶ τί δῆτ' ἐφρόντισας;
ΣΤΡ. Ὑπὸ τὰ κόρεια εἴ μυ τι ξυνεφθίσατο).
ΣΩΚΡ. Ἀπολεῖ κἀκεῖ. ΣΤΡ. Ἀλλ', ὦ γαῦ, ἀπόλωλ' ἀρτίως.
ΣΩΚΡ. Οὐ μαθακιεῖ, ἀλλὰ ξυκαλύπτει.
Εὑρετὴς γὼ νῆς Ἀτρεπτικός,
Καπαιόλημ'. ΣΤΡ. Οἴμοι· τίς ἂν δῆτ' ὀπτάλοι

Ἐξ

vs. 700. Διάθρῃ] In Equitibus vs. 539. τὰς ἀύλους διαθέσεως. Ibid. vs. 453. ἄθρει καὶ τὰ πάντ' ἀνοῖ. In Thesmoph. vs. 686. τὰς διάνοιας ἀνοίγω. hic in Nubibus etiam vs. 729. occurrit.

vs. 705. Ἰαπαταῖ] Est dolentis, ut in Ranis vs. 636. & alibi.

vs. 709. Κορίνθιοι] Pro κόριες, cimices, per Paronomasiam. Similiter ἀρτιᾶς pro ἀρτίως paullo post

vs. 710. Δαρδάπτουσι] *Lacerando vorant.* Proprie de bestiis, inquit Hesychius. Hippocrates Epist. 12. γύπες δὲ δαιδάλλουσι τὸ πρωτεῖον τῶν ἀνθρωπίνων τρωμάτων, ἄνοσον ποιοῦντες. *Vultures autem potissimum devorativ oblatam ejusmodi solent requirere.*

vs. 711. Τὴν ψυχὴν ἐκπίνουσι] *Sanguinem animae vehiculum.* Sophocles in Electra vs. 782. τοιᾶδ' ἐκπίνω' αἷ ψυχῆς ἄκεστον αἷμα· *exhurbeat effigiem animae meae sanguinem purum.*

vs. 716. Φρύδα χρυσᾶ] Supra, vs. 502. quaerebat Strepsiades: si diligenter rudeat, cuinam ex discipulis Socrates timeat in tenebris: cumque audivisset, se Chaerephonti fidem fore; ergo feminarum ero, inquit. Itaque hic apparet eum fedulo navasse operam literis; nam amisit colorem: quamvis retineret „nitidam floriditatem. Infra etiam vs. 1173. ex colore Philippidis nimio, collegit Strepsiades, eum magnos protectus facile in rhetorica.

vs. 717. Φρύδα ξυρᾶς] Vide notata ad vs. 497. Eurip. Hecub. vs. 163. φυλὰς πτίσσει· φυλὰς τρίβει.

vs. 719. Ἀτρεπτικός] Proverbium de illis, quos curiosiori sinunt dormire, ut dicit Scholiastes, nempe a custodibus nocturnis, qui cantu solantur vigiliam, aut somnum pellunt; ut ille speculator nocturnus apud Aeschylum in Agamemnone, qui dicit ibi vs. 16. ὅταν δ' ἀστὴρ ὁ μεταπίπτων ὕπνου τύχῃ· κατιμάσιτι ὀφθαλμὸν

Socr. Meditare jam & diſpice,
In omnes partes teipſum
Verſa coarctatus. [*mente arcte conſtipata.*]
Celeriter, cum in aliquam difficultatem incideris,
Ad aliud commentum tranſili.
Somnus autem dulcis abſit ab oculis.
Str. Jattatae, Jattatae!
Socr. Quid tibi accidit? quid doles?
Str. Perco miſer. e grabbato
Prorepentes mordent me cimices,
Et mihi latus dilaniant,
Et animam ebibunt,
Et teſticulos evellunt,
Et culum perfodiunt,
Et me perdunt. Socr. Ne nunc nimis graviter doleas.
Str. At quomodo? cum mihi
Perierint opes, perierit color,
Perierit anima, perierit calceus,
Et ad haec mala etiam,
Pervigil cantans
Propedum ipſe perierim.
Socr. Heus tu, quid facis? meditaris? Str. Ita ego
Certe. Socr. Quid itaque meditatus es?
Str. An cimices aliquid de me ſint relicturi.
Socr. Peribis peſſime. Str. Sed, ô bone, jam perii.
Socr. Non debes te mollem praebere, verum coöperire.
Inveniendum enim commentum defraudatorium,
Et aliqua pellacia. Str. Heu, quis itaque in me injiciat

E pel-

πίνων δ' ἐμοί, κλαύσομαι τάχα. *Cum autem mihi viſum eſt cantare, aut ululare, iſtud ſomno contrarium ex conſtitue remedium paranti, tunc ploro.* Utitur autem Strepſiades hoc proverbio, non quia vigilem & ipſe nunc agat; ſed tantum quia dixerat φείδε & ter φείδε. Propter ſimilitudinem vocum φίνω & φείδε, infert: φίνων ἄδων φείδ' ὑπνηλίσκομαι. praeter expectationem, pro: φείδε ἄδων, φείδ' ὑπνήμην' *dum de rebus cantans quae mihi perierint, ipſe perii.*

vſ. 720. Ὀλίγου] Ut in Veſpis vſ. 825. ὅτ' ὀλίγου μ' ἀπώλεσας. Integra oratio foret: ὀλίγου δεῖν ἐπὶ τῷ γενέσθαι, & ὀλίγου δεῖν ἀπόλεσάς με. Heliodorus VII. ὀλίγου μὲν γὰρ ἐκβαίνειν ἰδόκουν· *parum aberat quin moreretur etiam.* Xenophon in Anabaſi Lib. I. αὐτὸν ὀλίγου δεῖν τῷ καταλιθοβολῆσαι· *Cum parum abeſſet quin lapidibus obruerentur.* Sic μικροῦ. Demoſthenes contra Timocratem: μικροῦ δεῖν πᾶσα πόλις πέπτωκε. poteſt etiam infinitivus ſubaudiri, ut ſit ὀλίγου δεῖν φείδ' ὑπνήμην· ὀλίγου δεῖν με ἀπώλεσας. Hocrates Panegyrico: μικροῦ δεῖν ἅπασῶν χώραν ἀνάστατον ἐμοίησεν· *Parum aberat quin omnem intra Ilalyn regionem ſibi ſubjiceret.* Videri poſſunt notae ad Alciphronis Epiſt. I.

vſ. 725. Οὐ μαλθακίζεσθαι] Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 74. μηδὲ μαλθακὸς γένῃ· nec ignavus aut remiſſus fias. Euripides in Medea vſ. 290. πρέπουσαν δὲ μὴ σὺ πρὸς ἐμ' ἀντίχθεσθαι, γύναι, ἢ μαλθακισθεῖσ' ὕστερον μείζω κτίσεις· *Satius enim eſt mihi, mulier, nunc in odium tuum inſurrexe, quam mitigatum, poſtea valida gemere.* dicunt etiam μαλθᾶναι ſive μαλθαίνειν τι ὀδύνην. Vid. ad Plutum vſ. 403. Ceterum, in Plurali dixit μαλθακίσεσθαι Attice, ut in Acharn. vſ. 479. ἅπαν ἐκκλίνειν ἐμπερισπάν. & in Pluto vſ. 1086. ῥυπτητέον.

vſ. 727. Ἀπαίδευμα] Ab ἀπαιδεύω, quo utitur Euripides in Ione vſ. 549. τόδε κἄμ' ἀπαιδεύει· hoc & me

Ἐξ ἀρχαίδαν γράμμω ἀπορρητίδα;
ΣΩΚΡ. Φέρε τοῦν, ἀβρόπω τρῶτον ὅ, τι δρᾷ τυτονί.
Οὕτω, καθεύδεις; ΣΤΡ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω, ἔγωγ' ἔμοιγε μή.
ΣΩΚΡ. Ἔχεις τί; ΣΤΡ. Μὰ Δί' οὐδὲν ἔγωγ'. ΣΩΚΡ. Οὐδὲν πάνυ;
ΣΤΡ. Οὐδέν γε, πλὴν ἢ τὸ πρωΐ γ' ἐν τῇ δεξιᾷ.
ΣΩΚΡ. Οὐκ ἐγκαλυψάμενος ταχέως τι Φροντεῖς;
ΣΤΡ. Περὶ ὅτου; σὺ γάρ μοι τοῦτο φράσον, ὦ Σώκρατες.
ΣΩΚΡ. Αὐτὸς ὅ, τι βούλῃ τρῶτος ἐξευρεῖν, λέγε.
ΣΤΡ. Ἀκήκοας μυριάκις ἃ ἐγὼ βούλομαι·
Περὶ τῶν τόκων, ὅπως ἂν ἀποδῶ μηδενί.
ΣΩΚΡ. Ἴθι νυν, κάλυπτε, καὶ σκέψασ' ἅττ' Φροντίδα
Λεπτὸν, καὶ μικρὸν διαφροῦσ' τὰ πράγματα,
Ὀρθῶς διευρὼν καὶ σκοπῶν. ΣΤΡ. Οἴμοι τάλας.
ΣΩΚΡ. Ἔχ' ἀτρέμα· κἂν ἀπορῇς τι τῶν νοημάτων,
Ἄφεὶς ἄπιθι· κἄπα τιν' ἐγκύκλιον πάλιν
Κίνησον αὐθις αὐτὸ καὶ ζυγώθησον.
ΣΤΡ. Ὦ Σωκρατίδιον φίλτατον. ΣΩΚΡ. Τί, ὦ γέρον;
ΣΤΡ. Ἔχω τόκον γράμμοιν ἀπορρητοῖν.
ΣΩΚΡ. Ἐπίδειξον αὐτόν. ΣΤΡ. Εἶτα δῆτα τοῦτί μοι. ΣΩΚΡ. Τό, τί;
ΣΤΡ. Γυναῖκα Φαρμακίδ' εἰ πρίαιμ' ἐν Θετταλοῖν,
Καθείλοιμι νύκτως τὴν σελήνην· εἶτα δὴ
Αὐτὴν καθείρξαιμ' εἰς λοφεῖον προσγύλον,
Ὥσπερ κάτοπτρον, κἄπα τηροίην ἔνδον.
ΣΩΚΡ. Τί δῆτα τοῦτ' ἂν ὠφελήσοι σ'; ΣΤΡ. Ὅ, τι;
Εἰ μηκέτ' ἀνατέλλοι σελήνη μηδαμοῦ,
Οὐκ ἂν γ' ἀποδοίμην τὰς τόκους. ΣΩΚΡ. Τίη τί δή.
ΣΤΡ. Ὅτιὴ καθ' ἑκάστην μῆνά γ' ἐγγυᾶν δανείζεται.
ΣΩΚΡ. Εὖγ'· ἀλλ' ἕτερον αὖ σοι προβαλῶ τι δεξιόν.
Εἴ σοι γράφοιτο πεντετάλαντός τις δίκη,
Ὅπως ἂν αὐτὴν ἀφανίσειας, εἰπέ μοι.
ΣΤΡ. Ὅπως; ὅπως οὐκ οἶδ'· ἀτὰρ ζητητέον.
ΣΩΚΡ. Μὴ τῶν περὶ σαυτὸν εἶλε τὴν γνάμμην ἀεί,
Ἀλλ' ἀπόχαλα τὴν Φροντίδ' ἐς τὸ ἄερα,

Λι-

to error em ducit: aut ab ἀναιλεῖν, quod Heſych. exponit per παραλογίζεσθαι· eſt autem ab ἀναλοῦν, quod idem exponit, ἀπάτη, ἀπορίαι· & occurrit infra, vſ. 1131. quem locum vide. Vox autem ἀναίδημα occurrit apud Aeſchylum, ut notavit etiam Illuſtriſſ. Spanhemius, in Choëphoris vſ. 1002. ξίνον ἀναίδημα ubi Scholia: ἀπάτημα.

vſ. 728 Ἀγυιάδων] Propric ἀγυιὰς eſt *pellis ovina*, ut conſtat; ſed quia huic voci ſimilis eſt vox ἀγυιὰς *ſo-gatio*, illam pro hac poſuit cómico joco. ita paullo ante Κεφίσιαι pro κορυς. Deſiderat autem aliquod epicherema, quo negare poſſit debitum, & creditores fraudare: ſive, cupit eſſe ἐξαπατικὸς & ἀντιλογικὸς. qualis factus poſtea filius ejus eſt, vſ. 1176.

Ibid. Ἀντεσπαστίδα] Pro ἀντεσπαστικὸν. Finxit autem ἀντεσπαστίδα quaſi Συμμαστίδα in Veſp. vſ. 1133. quod eſt veſtimenti genus, quia dixerat ἐξ ἀγυιάδων.

vſ. 734. Σὺ γάρ μοι τοῦτο φράσον] In Pace vſ. 1280.

ἀλλὰ

E pellibus agninis commentum privativum.
Socr. Age nunc, videam primo, quid iſte faciat.
Heus tu, dormis? Str. Non utique ego quidem.
Socr. Habes ne aliquid? Str. Profecto nihil ego. Str. Nihil prorſus?
Str. Nihil, praeterquam penem in dextera.
Socr. Nonne te ipſum coöperiens ocyus aliquid meditaberis?
Str. De quibus rebus? tu mihi hoc dicas velim, ô Socrates.
Socr. Ipſemet quod primum vis invenire, dic.
Str. Plus millies audiviſti, quid ego velim.
De uſuris, *inquam*, ne *illas* ſolvam cuiquam.
Socr. Agedum, coöperias te, & cohibe apud te cogitationem
Subtilem; minutatim conſidera rem,
Recte dividens eam & contemplans. Str. Hei miſer!
Socr. Quieſce. &, ſi forte haeſitaveris in aliquo commento,
Omitte, & ab eo diſcede: deinde cogitationem rurſus
Commove, & denuo idem illud penſita.
Str. O Socratiſce chariſſime. Socr. Quid eſt, mi ſenex?
Str. Habeo commentum ad fraudandas uſuras.
Socr. Oſtende. Str. Dic jam mihi. Socr. Quid?
Str. Si mulierem veneficam Theſſalicam emerem,
Et noctu deducerem lunam: deinde
Concluſam in theca aliqua rotunda
Tanquam ſpeculum, aſſervarem.
Socr. Quid itaque hoc tibi prodeſſet? Str. Quid?
Quod ſi non amplius oriatur luna ullibi,
Uſuras non darem. Socr. Quid ita?
Str. Quia ſecundum menſes pecunia foenori datur.
Socr. Bene. Sed aliud rurſus tibi proponam callidum quippiam.
Si tibi ſcriberetur dica quaedam quinque talentorum,
Quomodo eam obliterares? dic mihi.
Str. Quomodo? neſcio quomodo; ſed quaerendum.
Socr. Ne jam circa teipſum coërceas & contineas cogitationem ſemper, (*ut antehac*)
Sed laxatam dimitte meditationem in aërem,

Tan-

ἀλλ' τί δῆτ' ἄλλο; οὐ γὰρ ἴσθ' ὅτῳ, εἰ μὴ σύ. vſ. 747. Φαρμακὶς Θετταλὶς] Lucianus Dial. Mer. Melittae & Bacchidis: εἰ τις οἶδα Βακχὶ γενῶν, οἵα σελὴν Θετταλὴ κατάγει ἐπάδουσα. *Si quam nolli, Bacchi, veniam, qualis multas dicuntur Theſſalae incantatrices.* Plautus Amphitruone IV. 3. vſ. 10. *Ego pol illam edidici bodie Theſſalum ecquidem.* Scholiaſtes Euripidis, ad Phoenissas vſ. 1365. ὅτι δὲ καὶ φαρμακίδες τινὲς αἱ Θετταλαὶ Ἀριστοφάνης φησὶ γυναῖκα εἰ σεληναίαν Θετταλὶν. vſ. 752. Μανεὶς' ἀντλοῦσι σελὴν] Sub initium fabulae dicebat Strepsiades: ἐγὼ δ' ἀντλοῦμαι ἐρῶν ἄγειν τὴν σελήνην ἐνθάδε. Quia nimirum in hunc menſis, quem Luna determinat, erat dies uſurarum. Nunc itaque incuentem ei venit artibus magicis curare deducendam Lunam, ne ullus exiſtat menſis, ac proinde nec repetitio uſurarum.

Λινόδετον ὥστε μηλολόνθιον ζ ποδός.
ΣΤΡ. Εὕρηκ' ἀφάπτου τ δίκης στραπάτιον,
Ὥστ' αὐτὸν ὁμολογεῖν σ' ἐμοί. ΣΩΚΡ. Ποίαν τίνα;
ΣΤΡ. Ἤδη ποθ' ὑπὸ τοῖσι Φαρμακοπώλαις τ λίθον
Ταύτην ἑώρας, τ χαλκῆν, τ ξυστρίδα,
Ἀφ' ἧς τὸ πῦρ ἄπτουσι; ΣΩΚΡ. Τὴν ὕαλον λέγεις;
ΣΤΡ. Ἔγωγε. ΣΩΚΡ. Φέρε, τί δῆτ' ἄν; ΣΤΡ. Εἰ ταύτην λαβὼν,
Ὁπότε γράφοιτο τ δίκην ὁ γραμματεύς,
Ἀποτρέψας ὧδε ποῖ τ ἥλιον,
Τὰ γράμματ' ἐκλίξαιμι τ ἐμὴν δίκην.
ΣΩΚΡ. Σοφῶς γε, νὴ τὰς Χάριτας. ΣΤΡ. Οἴμ', ὡς ἥδομαι,
Ὅτι πιττακάλαντόν ξυγγέγραπταί μοι δίκη.
ΣΩΚΡ. Ἄγε δὴ ταχέως τουτὶ ξυνάρπασον. ΣΤΡ. Τὸ τί.
ΣΩΚΡ. Ὅπως ἀποτρίψας ἂν ἀντιδικῶν δίκην,
Μέλλων ὀφλήσειν, μὴ παρόντων μαρτύρων.
ΣΤΡ. Φαυλόταξ' ἦ ῥᾴδιον. ΣΩΚΡ. Εἰπὲ δή. ΣΤΡ. Καὶ δὴ λέγω·
Εἰ ποθέοντι ἴοι μιᾶς ἐπιφάσεως δίκης,
Περὶ τ ἐμοὶ χαλεῖσθ', ἀπαγξαίμην πρίχου.
ΣΩΚΡ. Οὐδὲν λέγεις. ΣΤΡ. Νὴ τὼς θεώς ἔγωγ', ἐπεὶ
Οὐδεὶς κατ' ἐμοῦ ποθεστὶ εἰσάξει δίκην.
ΣΩΚΡ. Ὑθλεῖς· ἄπερρ', οὐκ ἂν διδαξαίμην σ' ἔτι.
ΣΤΡ. Ὁπὴ τί; ναὶ ποὸς τ θεῶν, ὦ Σώκρατες.
ΣΩΚΡ. Ἀλλ' ἀθύμως ἐπιλήθῃ σύ γ', ἄπελθ' ἂν ἢ μάθῃς·
Ἐπεὶ, τί δή γε πρῶτον ἐδιδάσκου, λέγε.
ΣΤΡ. Φέρ' ἴδω, τί μέν ποι πρῶτον ἦν; τί πρῶτον ἦν;
Τίς ἦν, ἐν ᾗ ματτόμεθα μυῶ ποι παλφίδα;
Οἴμοι τίς ἦν; ΣΩΚΡ. Οὐκ ἐς κόρακας ἀπόφθιτε,
Ἐπιλησμόπατοι ἦ σκαιόπατοι γερόντων;
ΣΤΡ. Οἴμοι· π' ἐν δῆθ' ὁ χαλκοδάμων πείσομαι;

Ἀπὸ

vs. 761. Λινόδετον] Euripides in Iphigenia Taurica vs. 1043. ἃ ταῦς χαλκείαις λινόδετοις ἐμαῖς σφύραις· *Ubi navis tua fuit alligata linteis vinculis.*

„ Ibid. Λινόδετον μηλολόνθοις] Herodes in Mimiambis „ apud Stob. Floril. tit. 77. ἢ μηλολόνθης πεσσὸν ἄμματ' „ ἐξάψεων· *aut melolonthae pedibus vincula nectens.*" ex Notis Spanhemii. Pollux Lib. IX. ὁ δὲ μηλολόνθη ζῶον πλατὺ ἐστι —— ἔστι ἐν τ ἀνθίνῳ τ μήλῳ, ἃ σὺν τῷ ἀνθεῖ γηγένηται· ἃ ζῶα λίνῳ ἐνδήσαντες ἁλιεῦσιν. Locum indicavit Kusterus.

„ vs. 766. Τὴν ὕαλον λέγεις] Intelligit lapidem *cry-* „ *stallum.* Plinius Lib. 37. cap. 2. medicos quosdam „ ait, *quae sunt urenda corporum, non aliter utilius id* „ *fieri putare, quam crystallina pila adversis posita solis* „ *radiis.*" Ex notis Kulteri.

vs. 770. Ἐκλίξαιμι] Ceram vult liquefacere, in qua scribebant. Alio modo obliteravit dicam Hegemonis scriptam Alcibiades: ῥίψας τ δάκτυλον ἐν τῷ σιμαιθῳ, ἐκλιπὼν τὴν δίκην τὴν Ἡγεμόνος· *maledicto oris saliva digito, delevit Hegemonis causam*, ut narrat Athenaeus IX. p. 407.

vs. 772. Πιττακάλαντόν] Quia Socrates superius dixerat: εἰ σοι χρήσοιτο πιττακάλαντος τις δίκη.

vs. 773. Ξυνάρπασον] Vide supra, vs. 490.

vs. 775. Μαρτύρων παρόντων] Infra, vs. 1153. κοὐ μάρτυρας παρόντας ἐπαναζόμην.

vs. 776. Φαυλόταξ] Lucianus in Pseudom. initio: εὖ μὲν ἴσως —— μικρόν τι τοῦτο, καὶ φαῦλον εἰς τὸ πρόσταγμα —— τὸ δὲ —— ὃ μεῖζόν ἐστι ἢ τὰς Ἀλιζωνίδας τὸ φιλόσοφον πρᾶγμα ἀναγράψας· *in forte parvum & facile*

Tanquam lino ex pede ſcarabaeum revinctum.
STR. Inveni obliterationem dicae callidiſſimam,
Ut ipſe etiam fateberis. SOCR. Qualem?
STR. Apud Pharmacopolas lapidem
Illum vidiſtine unquam, pulchrum illum & pellucidum,
Quo ignem accendunt? SOCR. Cryſtallum dicis?
STR. Illud, inquam. SOCR. Cedo, quid faceres? STR. Si hoc ſumto,
Quando ſcribit dicam ſcriba,
Longius ego ſtans ſic ad ſolem,
Literas liquefacerem dicae mihi ſcriptae.
SOCR. Sapienter, ita me Gratiae ament. STR. O! quam laetor,
Quod quinque talentorum dicam delevi & obliteravi.
SOCR. Age nunc celeriter iſtud arripe. STR. Quidnam?
SOCR. Quo pacto, liti contradicens, removeres a te poenam,
Si eſſes eam debiturus, & contra te nulli teſtes adeſſent.
STR. Facillime, & leviſſimo negotio. SOCR. Dic jam. STR. Atqui dico:
Si nimirum prius, dum adhuc una adeſt lis decidenda,
Antequam mea introducatur, cito abirem & me ſuſpenderem.
SOCR. Nihil dicis. STR. Imo certe; nam
Nemo contra me mortuum introduceret litem.
SOCR. Nugaris: apage, non poſſum te amplius docere.
STR. Quid ita, mi Socrates, per Deos obſecro?
SOCR. Sed tu ſtatim obliviſceris quaecunque didiceris.
Nam dic mihi, quid erat quod primo docebaris?
STR. Age videam, quid erat primum? primum quid erat?
Quidnam erat hoc in quo ſubigimus farinam,
Hei mihi! quid erat? SOCR. Nonne in malam rem ibis hinc,
Oblivioſiſſime & perverſiſſime vetule?
STR. Hei infelix, quid me fiet?

Nam

facile putas eſſe hoc mandatum; at id non eſt minus, quam res ab Alexandro Philippi F. geſtas ſcribere. Vide Comicum in Equitibus vſ. 213. in Lyſiſtr. vſ. 14. & 563.

vſ. 778. Τὸν ἀμὸν κελεύθου] In Veſpis vſ. 1439. ἐκ τῶν δίκων ἀρχὸν κακῶ. Ibid. vſ. 836. ἀλλὰ δρομαῖὸν τὸν δίκον μίλλοις καλεῖν. & alibi.

Ibid. Ἀπαγξάιμην] Sic in Acharn. vſ. 755. cum quidam dixiſſet, id dare operam magiſtratus, ut cives ocyus pereant; alter dicit: cito ergo eritis ſoluti moleſtiis: ἀλλοι πρόκλοι τῶν ἐπιτίλεον τῇ πόλει ἐσοι τάχιστα καὶ κάκιστ' ἀπολούμεθα. alter: αὐτὰ δ' ἀπαλλάξεσθε τ' πραγμάτων.

vſ. 779. Οὐδὲν λέγεις] Supra, vſ. 644. In Veſpis 475. ἀλλ' ἄδε λέγε.

vſ. 780. Διεκξέλθοι δίκαι] In Veſpis vſ. 831. τὶν' αὐτῷ πρῶτον ἐπιτρέψω δίκαι; Ibid. vſ. 845. τῶν' ἄρα πρῶτον τ' ἀδίκημα τῶ πατρὶ ἐπιτρέψει μοι. Ibid. mox: ἢν τις ἐπιτρέψῃ γεραιός.

vſ. 786. Ἐν ᾧ μανθάνω] Reſpicit ad illam doctrinam de voce ἀλφίτου ſupra, vſ. 670.

vſ. 788. Ἐπιλησμόνατον γηρύτιον] Supra, vſ. 129. πῶς δ' ἂν γένοιτ' ἂν κἀπιλήσμων καὶ βραδὺς —— μαθήσομαι; Euripidis Scholiaſtes ad Phoeniſſas vſ. 485. ἴσι γὰρ ἐν τῷ γήρᾳ ἴδια κακά· τὸ ἀσθενὲς, τὸ δυσκίνητον, τὸ ἐπιλησμον· *Inſunt enim in ſenectute mala quaedam: imbecillitas, torpedo, obliviofitas.* eſt autem in iſtis verbis ἐπιλήσμον neutrum potius ab ἐπιλήσμων quam ab ἐπιλησμοσύνη, a quo formavit Comicus ſuperlativum ἐπιλησμονέστατον pro ἐπιλησμονέστατον.

Ἀπὸ γὰ ὀλύμπ, μὴ μαθὼν γλωτλοτροφεῖν.
Ἀλλ' ὦ Νεφέλαι, δεῦτέ τι συμβουλεύσατε.
ΧΟΡ. Ἡμεῖς μέν, ὦ πρεσβῦτα, συμβουλεύομεν,
Εἴ σοί τις ὑὸς ἔστιν ἐπιθεραμμένος,
Πέμπειν ἐκεῖσε ἀντὶ σαυτοῦ μανθάνειν.
ΣΤΡ. Ἀλλ' εἴ γ' ἐμοὶ γὸς καλός τε κἀγαθός·
Ἀλλ' οὐκ ἐθελῇ γὰ μανθάνειν. Τί ἐγὼ πάθω;
ΧΟΡ. Σὺ δ' ὁπότερος; ΣΤΡ. Εὐσωματεῖ γὰ ἡ σφενδόνη,
Κἀν τῇ γυναικῶν ὑπερφέρων τῇ Κισύρᾳ.
Ἀτὰς μέτειμί γ' αὐτόν. ἰὼ δὴ μὴ θέλῃ,
Οὐκ ἔσθ' ὅπως οὐκ ἐξελῶ 'κ τῆς οἰκίας.
Ἀλλ' ἐπαράμενόν μ' ὀλίγον εἰσελθὼν ξένον.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡΟΣ.

Ἀεά γ' αἰθάρᾳ πλεῖστα
Δὶ ἡμᾶς ἀγαθ' αὐτίχ'
Ἕξειν μέτας θεῶν.
Ὡς ἑτοιμός ἐστιν
Πάντα φράζειν, ὅσ' ἂν κελεύῃς.
Σὺ δ' ἀνδρὸς ἐκπεπληγμένου,
Καὶ φαιδρᾶς ἐπιχειρεῖν
Γνώμης ἀπλίψεις, ὅ, τι πλεῖστα δυνάσαι·
Ταχέως φιλεῖ γάρ πως τὰ τοιαῦθ' ἑτέρως πρέπειν.

vs. 790. Γλωττοτροφεῖν] In Ranis vs. 913. γλώττης τρίβειν. Sic συμβουλεύειν supra, vs. 433.
vs. 793. Ἐκ Κισύρας] Vide supra, vs. 49.
vs. 799. Μέτειμι] Vide notata ad Pacem vs. 279.
vs. 800. Ἐξελῶ] Supra, vs. 123. ἀλλ' ἐξελῶ σ' ἐς ἀέρα ἐκ τῆς οἰκίας. In Equitibus vs. 354. ἐγὼ δέ σ' ἐξελῶ νὴ Δήμητρ. In Vespis vs. 1232. διαρρήξω καὶ τινάξω γὰς ἐξελῶ. Est autem ab ἐξελάω, pro quo dicitur ἐξελαύνω & ponitur in illis locis omnibus pro futuro; Euripides in Phœnissis vs. 567. ἐξελαυνόμεθα. ἀντὶ τοῦ πατρίδος. ubi alteri καὶ γὰς ἄλλοι ἐξελῶν· *expellentur e patria. Etenim cæteri expellent nos.* ubi Scholia: ἐλάσουν. Aeschylus in Eumenidibus vs. 75. ἰαίνει γὰς σε καὶ δι' ὀπτῆρος μακρᾶς βεβῶτα· *Agitabunt enim te etsi per ampla*

ACTUS

Nam pereundum mihi erit, quia non didici loquax esse.
Sed vos ô Nubes date mihi bonum aliquod consilium.
CHOR. Nos quidem, ô senex, istud consilium tibi damus;
Si tibi est aliquis filius, quem educaveris,
Illum ut mittas qui pro te discat.
STR. At est mihi bonus quidam filius,
Verum is discere non vult. Quid faciam?
CHOR. An vero tu hoc ei permittis? STR. Namque bona est corporis habitudine & viget,
Et originem ducit ex mulieribus nobilibus de familia Coesyrae.
Sed eum accersam. Si autem nolucrit,
Non est, quin eum extrudam domo.
Sed tu ingressus operire me paullisper.

STROPHE VERSUUM X.

CHORUS.

CHOR. Annon sentis quam multa
Bona mox propter nos
Sis habiturus solas Deas.
Num iste paratus est
Omnia facere quaecunque jusseris,
Tu vero de hominis attoniti
Et palam *spe* elati
Bonis lambes (*attondebis*) quam plurimum poteris, his ita cognitis.
Solent enim quodammodo hujusmodi res cito
Immutari.

plam eas continentem. ubi Scholia: ἀντὶ τοῦ ἰλάσεται. Vide notata ad vs. 694. supra.

vs. 807. Ἐκπυλαγμὸν] Hesychius: ἐκπυλαγμὸν· ἐκπυτισμὸν, ἔκπυσιν. Vid. in Pluto vs. 242.

vs. 808. Ἐτησίαις] Infra, vs. 1459. Strepsiades dicit ad Nubes: διὰ ἀγῶνος ἐνίκησε. In Avibus vs. 1448. ἐπὶ λόγοις ὁ τὶς τι μετεωρίζεται, ἐτησίαν τ' ἀείρασθαι.

vs. 809. Ἀτειλῇς] Proprie in Avibus vs. 674. ὅστις οὐκ οἶδ' ὅ δ' ἀτειλῇται χἀπὸ τοῦ κυρβεῖς τὸ λίμμα κἀπὸ τοῦτο φοιτᾷ.

vs. 810. Φασὶ γάς πως] Sophocles in Antigona vs. 733. φασὶ γάς τᾶτο μὴ ταὐτὸ ῥίπτειν· *fuisti enim hoc non eo casteris.*

SCENA

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

Οὕτοι μὰ τὸν Ὀμίχλιον ἔτ' ὀπαυθεῖ μενεῖς·
Ἀλλ' ἔσθι' ἐλθὼν τὰς Μεγακλέους οἰὸς.
ΦΕΙΔ. Ὦ δαιμόνι· τί χρῆμα πάσχεις, ὦ πάτερ;
Οὐκ εὖ φρονεῖς μὰ τὸν Δία τὸν Ὀλύμπιον.
ΣΤΡ. Ἰδού γ', ἰδού, Δί' Ὀλύμπιον· ὦ μωρία·
Τὸν Δία νομίζειν εἶτα πηλικουτονί.
ΦΕΙΔ. Τί δὲ τοῦτ' ἐγέλασας ἐπεί; ΣΤΡ. Ἐθυμήθην σ';
Ὅτι παιδάριον εἶ, καὶ φρονεῖς δεξαΐκα.
Ὅμως γε μέντοι προσελθ', ἵν' εἰδῇς πλείονα,
Καί σοι φράσω πρᾶγμ', ὃ σὺ μαθὼν, ἀνὴρ ἔσῃ.
Ὅπως δὲ τοῦτο μὴ διδάξῃς μηδένα.
ΦΕΙΔ. Ἰδοὺ πί' ἐστι; ΣΤΡ. Ὄμοσας νυν νὴ Δία;
ΦΕΙΔ. Ἔγωγ'. ΣΤΡ. Ὁρᾷς νυν ὡς ἀγαθὸν τὸ μανθάνειν;
Οὐκ ἔστιν, ὦ Φειδιππίδη, Ζεύς. ΦΕΙΔ. Ἀλλὰ τίς;
ΣΤΡ. Δῖνος βασιλεύει τὸν Δί' ἐξεληλακώς.
ΦΕΙΔ. Αἰβοῖ· πί' ληρεῖς; ΣΤΡ. Ἴσθι τοῦθ' ὕπως ἔχει.
ΦΕΙΔ. Τίς φησι ταῦτα; ΣΤΡ. Σωκράτης ὁ Μήλιος,
Καὶ Χαιρεφῶν, ὃς οἶδε τὰ ψυλλῶν ἴχνη.
ΦΕΙΔ. Σὺ δ' εἰς πότου τοσοῦτον ἠλήλυθας,
Ὥστ' ἀνδράσιν πείθῃ χολᾶσιν; ΣΤΡ. Εὐσόμῃ,

Καὶ

vſ. 812. Οὕτοι] In Veſpis vſ. 1440. ἔτοι μὰ τὸν Δία μητ' ἂν ἀπαυθεῖ μητέ· ἀλλ' &c. Jurat autem per ἀμίχλην quaſi per Nubes Deas; quia Nebula eſt Nubi ſimilis, aut idem, ut ipſe dicebat ſupra, vſ. 329.

vſ. 813. Ἀλλ' ἔσθι] Jubet filium in Megaclis aedibus, magnificis illis quidem, ſed quarum dominus ad pauperrimam erat redactus, cibum capere, ubi nihil ſit inventurus niſi columnas.

vſ. 814. Τί χρῆμα πάσχεις;] In Veſpis vſ. 266. τί χρῆμ' ἄρα — πέπονθεν; Euripides in Oreſte vſ. 379 τί χρῆμα πάσχεις; τίς σ' ἀτάλλουσα νόσος; *Quid tibi accidit? quis te morbus perdit.* Idem in Hippolyto vſ. 907. τί χρῆμα πάσχεῖ τὸν τρισόλβιον πάτερ; *Quid accidit illi? quo malo periit pater?*

vſ. 815. Μὰ τὸν Δία] Sic & infra vſ. 1243. facit foeneratorem jurare per Jovem, & propterea deridet a Strepſiade.

vſ. 817. Ὅστις τηλικοῦτος] Pherecrates apud Stobaeum Serm. 115. εἰκῆ μ' ἐτήρησ' ὅστις τηλικοῦτος· *Fruſtra me ſervavit qui tantus jam factus.*

vſ. 818. Τί δὲ τοῦτ' ἐγέλασας ἐπεί;] In Equitibus vſ. 32. πολὺ βριθύλλας ἐστίν; ἦ γὰρ ὄνος; Dixi autem ſupra, vſ. 35. particulam ἐπεί extra interrogationem non occurrere apud Ariſtophanem.

vſ. 819. Φειδιππίδη σχετλιαστί] Infra Phidippides vſ. 1472. Strepſiadi jam poenitentia ducto & abominanti impiam doctrinam, revocat in memoriam illud dictum, cum dicit: ἰδοὺ γὰρ Δία πατρῶον, ὡς ἀίσχιστόν ἐσι. Ζεὺς γάρ ἐστι τις;

vſ. 821. Ἄνευ ὑός] In Equitibus vſ. 379. εἶτ' ἐμοὶ, πῶς ἐγὼ ἀλλαντοπώλης ἄν, ἄνευ γοναίοιν; Ibid. vſ. 1249. μέμνησ' ὅτι ἄνευ γοναίοιν δῆτα ἐμοί.

vſ. 826. Δῖνος βασιλεύει] Phidippides repetit hunc verſum

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES, SOCRATES.

STR. Non amplius hic manebis per Nebulam juro;
Sed abi & comede Megaclis columnas.
PH. O bone! quid tibi accidit, mi pater?
Non recte ſapis, per Olympium Jovem juro.
STR. Ecce autem, ecce, Jovem Olympium. O ſtultitia!
Hunccine iſta aetate Jovem putare eſſe ullum?
PH. Dic mihi verum, quid ita rides? STR. Cum reputo,
Quod puer cum ſis, vetuſtam & obſoletam ſententiam obtines.
Attamen accede, ut plura ſcias:
Et aliquid tibi dicam, quo tu cognito, vir eris.
Vide autem ne iſtud quenquam doceas.
PH. Ecce adſum, quid eſt? STR. Juraſti nunc per Jovem?
PH. Ita ego quidem. STR. Videsne ergo quam bonum ſit diſcere?
Non eſt Jupiter, mi Phidippides. PH. Quis ergo?
STR. Turbo regnat, qui Jovem expulit.
PH. Ah, quid deliras? STR. Scias hoc ita ſe habere.
PH. Quis haec dicit? STR. Socrates ille Melius,
Et Chaerepho, qui novit pulicum veſtigia.
PH. Tune eo usque inſaniae es progreſſus,
Ut hominibus atra bile percitis credas? STR. Bona verba.

Ne

ſum Infra numero, 1474. Videri poſſunt etiam quae notavi ad vſ. 379.

vſ. 828. Σωκράτης ὁ Μήλιος] Socratem Athenienſem fuiſſe, non autem ex inſula Melo, conſtat. Vocat autem eum Melium ſive Melienſem, ut unus ex Scholiaſtis dicit, propterea, quia perinde eſſet Atheus ut Diagoras Melius, de quo ad Aves vſ. 1073. Sic Amyniam, qui erat Pronapi filius, dicit Selli filium, quia ille Amynias perinde eſſet pauper, ut Selli filius Aeſchines, in Veſpis vſ. 1259.

vſ. 829. Τὰ ῥιγιλλᾶ ἴχνη] Vide ſupra vſ. 145.

vſ. 830. Εἰς τοσοῦτον ἦ μανίας ἐλήλυθας] Lyſias contra Andocidem: *εἰς τοσοῦτον δὲ τόλμης ἀφίκετο· ἐφ ὕβρει παρώξιαε προελήλυθε εſt.* Euripides in Danae vſ. 63. *εἰς ἃ τιν' ἄλβος εἰς τόδ' ἔρχεται.* Idem in Medea vſ. 372. *ὡς εἰς τοσοῦτον μωρίας ἀφίκετο· Illo vſque ſe ſtultitiae perveniſ.* Iſocrates Epiſt. 2. *ὁ γὰρ εἰς τοῦθ' ἥκω μανείς, ὡς' ἀγνοῶν· non enim ad eam inſaniam perveni, ut ignorem,* vſ. 831. Χαιρέφων] Scholiaſtes ad Plutum vſ. 12. Χαιρέφων παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὸ μανιῶδες, παρὰ δὲ τοῖς κωμικοῖς τὸ δυσκόλου. Strato Comicus apud Athenaeum IX. p. 382. ubi cum coquus, inſolenti voce *μάγειρε* utens, dixiſſet: *πόσου πέπρακας μάγειρε ἰχθῦς;* Alia. *Quot magiros vocaſti ad coenam? dic* qui cum conduxerat dicit: *ἐγὼ πέπρακα μάγειρε τρεῖς ἰχθῦς;* χολᾶς. *Egone magiros vocavi ad coenam? Inſanis.*

„ Ibid. Εὐριπ.] Sophocles Philoctete vſ. 204. ἵστεμ' „ ἰχέ, πάλ, ubi Scholiaſtes: σαφέστερον ἔστω λέγειν, „ ἐπὶ τὸ „ σιγᾶτε. Phrynichus p. 99. ἵστεμαι ἀντὶ τοῦ ἀλαζονεύομαι. „ Alias, πάλ' τόξον μὴ ἵστασο apud Euripidem „ Cresphon. vſ. 997. *O ſi valde dijertus foreſ.*" Spartianus.

Καὶ μηδὲν εἴπῃς Φλαῦρον ἄνδρας δεξιοὺς,
Καὶ τῶν ἔγωγέ σ' ὤν, ὑπὸ τὰ Φειδωλίας,
Ἀπεκείρατ' ὑδρὸς πώποτ', ὑδ' ἠλείψατο,
Οὐδ' εἰς βαλανεῖον ἦλθε λυσόμενον. σὺ δὲ
Ὥσπερ πιθηκῶν καταλύῃ με τὸν βίον.
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐλθὼν ὑπὲρ ἐμοῦ μάθαι.
ΦΕΙΔ. Τί δ' ἂν παρ' ἐκείνων γ' μάθοι χρηστόν τις ἄν.
ΣΤΡ. Ἀληθές, ὥσπερ ἴστ' οὐ ἀνθρώποις σοφά·
Γιώσῃ δὲ σαυτὸν ὡς ἀμαθὴς εἶ γ' παχύς.
Ἀλλ' ἐπαναμενῶ μ' ὀλίγον σύπαυθεῖ χρόνον.
ΦΕΙΔ. Οἴμοι· π' φράσω σοφρονεῖν σ' τὸν πατέρα;
Πόσῳ σοφωτέρας αὐτὸν εἰσαγαγὼν ἔλω;
Ἢ τοῖς σοροπηγοῖς τ' μαίαν αὐτῷ φράσω;
ΣΤΡ. Φίρ' ἴδω, σὺ τοῦτον πόσα νομίζεις; εἰπέ μοι.
ΦΕΙΔ. Ἀλεκτρυόνα. ΣΤΡ. Καλῶς γε. παυτὶωὶ δὲ π';
ΦΕΙΔ. Ἀλεκτρυών'. ΣΤΡ. Ἀμφὼ παυτό; καταγέλαστον εἶ.
Μὴ νῦν πλοιπὸν ἀλλὰ τήνδε μ' καλεῖν
Ἀλεκτρύαιναν· τυτοὶ δ' ἀλέκτορα.
ΦΕΙΔ. Ἀλεκτρύαιναν; παῦτ' ἐμαθες τὰ δεξιὰ
Εἴσω παρελθὼν αὖτ πρὸς τὸν γηγενῆ;
ΣΤΡ. Χ' ἅπερα γε πολλ'· ἀλλ' οὐκ μάθοιμ' ἐκάστοτε,
Ἐπλανηθαιόμιν ἀν θύθυς ὑπὸ πλήθους ἐπῶν.
ΦΕΙΔ. Διὰ ταῦτα δὴ γ' θοιμάτιον ἀπώλεσας;
ΣΤΡ. Ἀλλ' οὐκ ἀπολώλεικ', ἀλλὰ καταπεφόρηκα.
ΦΕΙΔ. Τὰς δ' ἐμβάδας πῆ πέπτοφας, ὦ νόητε σύ;
ΣΤΡ. Ὥσπερ Περικλέης εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα.
Ἀλλ' ἴθι, βάδιζ', ὦμοι· εἶτα τῷ πατρὶ
Πειθόμενον ἐξάμαρτε. κἀγώ τοι ποτὲ
Οὐδ' ἐξέτ σοι τρυλίσαιτ πειθόμενον,
Ὅτ' ἐρᾶτον ἐβολὲν ἕλαβον Ἡλιαστικόν,
Τύτυ πειάμιν σοι Διασίοις ἀμαξίδα.

ΦΕΙΔ.

---

vs. 832. *Μηδὲν εἶπῃς φλαῦρον ἀνδρας δεξιοὺς*] In Lyſiſtrata vs. 1014. *εἶπας φλαῦρον ἀνδρὸς ἀγαθοῦ εἶναι.*

vs. 834. *Ἀπεκείρατο*] In Avibus ex nomine Socratis verbum aliquod fecit, quod conjungit cum aliis verbis, quae in Euthyphro iſtos conveniunt, vs. 1282. *ἀκμὴν, ἐπαινῶ, ἐρωτᾶν, ἐπιστήμων.*

vs. 843. *Πασσάλου*] Sicut Sophon Sophoclem patrem jam ſenem dicitur apud judices accuſaſſe dementiae. Valeri poteſt Nota ad Ranas vs. 73.

vs. 844. *Τοῖς σοροπηγοῖς*] Quia pater dementit praeſenectute, vult Philippides rem indicare *τοῖς σοροπηγοῖς*, ut ei ſandapilam concinnent, tanquam morti jam vicino. In Lyſiſtrata vs. 599. ad Senum Chorum dicitur: *τὸ δὲ τί μαθὼν ἂν ἀποθάνοις; καίριὸς ἐσ, σοροῦ ἄξιος.*

vs. 848. *Ἀλεκτρύαιναν*] Ita docebat Socrates ſupra, vs. 666.

vs. 851. *Τὸν γηγενῆ*] Scholiaſtes: *ἀντὶτοῦ καὶ θεομάχον· διὰ τὸν Γίγαντα.* Nempe quia more Gigantum bellarent cum Diis, id eſt, quia opiniones de exiſtentia deorum deſtruere conentur. Sic Euripides in Bacchis vs. 542. Penthеum, qui negabat deitatem Bacchi, comparat cum Gigante: Πενθεύς, ὡ *ἔχιδν' ἐσέπουσα χθονὸς, ἀγρίωπον τέρας, ἢ φῶτα βίαιον· φησὶ δ' ἐκ Γίγαντ' ἀπίτακτον θοίσει· Penthеus, quem Echidna genuit terra edita, immane monſtrum, non hominem; ſed tanquam cruentum Gigantem deorum hoſtem.* quem poſtea, ut Comicus iſtos, vocat γηγενῆ, licet non eſſet

Ne male dixeris de viris ſapientibus,
Et cordatis, quorum, prae parſimonia,
Nullus unquam eſt tonſus nec unguentis perlitus,
Neque in balneum ivit ut lavaret. Tu autem
In balnea conſumis mea bona, non ſecus ac ſi elato me mortuo luſtrare te velles
Sed abi quamprimum & pro me diſce.
PH. Quid boni quis ab illis diſcere poſſet?
STR. Imo omnem humanam ſapientiam.
Cognoſces etiam quam ipſe ſis indoctus & pinguis ingenii:
Sed praeſtolare me pauliſper hic.
PH. Eheu quid faciam, inſaniente patre?
Utrum in jus vocatum dementiae eum convincam?
Aut fabris loculorum indicem ejus dementiam?
STR. Age, videam, quid hoc putas eſſe? dic mihi.
PH. Ἀλεκτρυόνα. STR. Bene ſane. Hoc vero quid?
PH. Ἀλεκτρυόνα. STR. Idemne utrumque? ridiculus es.
Ne jam deinceps *ita dixeris*; ſed hanc voca
Ἀλεκτρύαιναν· iſtum ἀλέκτορα.
PH. Ἀλεκτρύαιναν inquis? haeccine tam praeclara didiciſti
Intro ingreſſus nuper *ad impios* illos telluris filios.
STR. Et alia multa: ſed quandocunque aliquid addiſcerem,
Statim obliviſcebar gravis annis.
PH. Propterea ergo etiam veſtem perdidiſti?
STR. Imo non perdidi, verum ſtudiis impendi.
PH. Calceos vero quo contuliſti, ô fatue?
STR. Ut Pericles, ad neceſſarios uſus perdidi.
Sed i quaeſo, eamus; &, modo patri
Sis obſequens *per me* pecca *ſane*: ego etiam me olim
Tibi adhucdum ſexenni ſcio obſecutum eſſe balbutienti,
Et illo obolo, quem primum mercedem acceperam judex,
Emiſſe tibi ploſtellum Jovis feſto.

PH.

e terra editus vſ. 993. ἀ ἄδικον, ἄνομον, ἄθεσμον, Ἔχιδνᾶς γόνος, γηγενὲς· *Impium, ſceleratum, injuſtum, Ebionis filium, terrigenam.* Comicus in Avibus vſ. 825. de Gigantibus: τὸ Φλέγρας πεδίον· ἵν' οἱ Θεοὶ τοὺς γηγενεῖς — ὑπερεβάλλοντο. Euripides in Phoeniſſis vſ. 1091. conjungit: ζέγγετε γηγενῆ. Ibidem vſ. 125. Τίγαντα γηγενῆ τὰ πρωτόκλωστα.

vſ. 854. Θεομάντιν] Vide Notam ad vſ. 497.

vſ. 856. Τὰς σὰ' ἰμαδάδας] Supra, vſ. 718. φιλῶ ἰμαδάς.

Ibid. Πῶ τέτριφας] In Veſpis vſ. 663. καὶ πῶ τρίβῃ σ' ἅπαντα τὰ χρήσιμα τάλαν; In Eccleſ vſ. 680. τὰ δ' ἀκκιτόμυκ' ἐν τοῖς τρίβωνι;

vſ. 857. Εἰς τί δῆτ' ἀπώλεσα] Pericles in reddenda ratione expenſarum publicarum, ſine ullis circumſtantiis dixerat: εἰς τὰ δέοντα· *ad res neceſſarias impendi*, ut dicit Scholiaſtes. Demoſth. de Syntaxi: ἃ τὸν ἰδιωτικὸν —— τὸν ἴδιον τρόπον τετιμήκατε εἰς ἴδιον δὴ τινα· *quae nunc de propriis conſumitis ad res minime neceſſarias.* Et δῆτα etiam eſt ὁριστικῶς; Sophocles Oedipo tyranno: εἰ δῆτα τἀληθὲς ἴσθ' ἐμοὶ κρίνων. Vide notam ad Aves vſ. 1637.

vſ. 862. Ἐπιμᾶσθαι] In Veſpis rogat filius patrem Heliaſtam ſive judicem, ad judicia exercenda euntem, unde mercedem ſolitam erat accepturus, an ſibi de ſua pecunia aliquid velit emere: *Fil.* ἦ μᾶσθόν τί μοι δῶν ἄπιθι; *Pat.* —— εἶτ', εἰ βλέπῃ μοι περὶ τὸν πρωκτὸν κακόν; σίμωνα δὲ σ' ἔγωγ' ἐπρίαμεν —— *Fil.* μὰ Δί' ἀλλ' ἰχθᾶς —— *Pat.* ὦ δῆ —— ἀπὸ γὰρ τοῦ τῶ

ΦΕΙΔ. Ἦ μὰ σὺ τούτοις τοῦ λεώ πατ' ἀχθέσῃ.
ΣΤΡ. Εὖγ' εἶπ' ἐπείθης. Δεῦρο, δεῦρ', ὦ Σώκρατες,
Ἐξελθ'· ἄγω γάς σοι τὸ μὲν τυτονί,
Ἄκοντ' ἀναπείσας. ΣΩΚΡ. Νηπύτιος γάς ἐστ' ἔτι,
Καὶ τῇ κριμαθρᾷ μὴ τείβων τὴν σκάδα.
ΦΕΙΔ. Λυπὸς σὺ τείβων εἶπας ἄν, εἰ κρέμαιό γε.
ΣΤΡ. Οὐκ ἐς κόρακας; καταρᾷ σὺ τοῦ διδασκάλω.
ΣΩΚΡ. Ἰδού, κρέμαιό γ'· ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο,
Καὶ τοῖσι χείλεσιν διερρυηκόσιν.
Πῶς ἂν μάθοι πρὸ τοῦ τὸν ὀπόθεν δίκης,
Ἢ κλῆσιν, ἢ χαύνωσιν ἀναπτυχείαν;
Καί τοι παλαίτατ' ἔμαθεν Ὑπέρβολος.
ΣΤΡ. Ἀμέλει, δίδασκε· θυμόσοφός ἐστι φύσει.
Εὐθύς γέ τοι παιδάριον ὢν τυνδονί,
Ἔπλαττεν οἴκους οἰκίας, ναῦς τ' ἔγλυφεν,
Ἁμαξίδας δὲ σκυτίας εἰργάζετο,
Κἀκ τοῦ σιδίου βατεράχους ἐποίει· πῶς δοκεῖς;
Ὅπως δ' ἐκείνῳ τὼ λόγω μαθήσεται,
Τὸν κρείττον' ὅστις ἐστὶ καὶ τὸ ἥττονα.
Ἐὰν δὲ μή, τὸ γοῦν ἄδικον πάσῃ τέχνῃ.
ΣΩΚΡ. Αὐτὸς μαθήσεται παρ' αὑτοῦ τοῦ λόγου.
ΣΤΡ. Ἐγὼ δ' ἀπέσομαι. τοῦτο δ' ὑμῖν μέμψομαι, ὅπως
Πρὸς παῖδα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν δυνήσεται.

τὸ μισθοῦσθαι τῶν τριῶν αὐτὸν σ' ἔχειν ἀλαπᾶ δεῖ.

Ibid. Διαπίσει] Fefti hujus & fupra facit mentionem vſ. 307. Dipolia eſſam vocabatur feſtum Jovis; in Pace vſ. 419.

vſ. 863. Ἦ μὰ σὺ] Infra vſ. 1246. Ἦ μὰ σὺ πάτοι τὸ χρῆμα ἐνέτε δίκην.

vſ. 867. Τὸν κιμβεῖον] Forte oſtendit digito corbem illum penſilem Socrates, in quo ipſe primum apparebat Ariſtoph. vſ. 218.

Ibid. Τείβων] In Veſpis vſ. 1427. ἐτέγχανε γάς ἢ τρίβων ἢ ἐφτιεῖς. Ex Licymnio Euripidis: σεσιαι λίχνε ἀνοίδυνε. Sapientiam quae garrulitatem non exercet. Euripides in Electra vſ. 1127. Τρίβαι γάς ἂν σὺ μᾶ' ἄτακτ' ἐπ' ἀ τῷ πάντ'. Veritè enim non ſum, quia nugacem animum peperi. Vide Notata hic in Nubibus ad vſ. 259. & 446.

vſ. 868. Εἰ κρέμαιό] In Veſpis vſ. 297. ἀλλ' ἂν μὰ Δί', εἰ κρέμοιτό γ' ὅμως.

vſ. 875. Δίδασκε· Θυμόσοφός ἐστι φύσει] In Veſpis vſ. 1278. Ἀμαρδόν πού τι δυμοσεφιπάτηλε, ὀνυκᾷ πατ' ὄμμα, μαθοῦσα παρὰ μηδενός, ἀλλ' ἀπὸ σοφῆς φύσεως· αὐτοκόμου ἰακχείου. Ceterum hunc in Nubium locum usque ad vſ. 882. imitatus eſt Lucianus in Somnio ſive Vita ſua: ἀλλὰ τοῦτο ἄγε, ἔφην ἐγώ, σὺ δίδασκε παραλαβὼν λίθον ἐργάτην ἀγαθὸν τινα. —— δίκαιον γάρ τοῦτο, φύσεώς γε ἕνεκα τοιούτου ἐχούσης ἐμοί. deinde ipſe de ſe loquens

PH. Profecto tibi olim iſta moleſtiam parient.
STR. Bene ſane quod paruiſti. Ades huc ades, ô Socrates;
Egredere; adduco enim tibi filium iſtum,
Cui vel nolenti perſuaſi. SOCR. Nam puer adhuc eſt rerum imprudens,
Et corbibus hic pendentibus non aſſuetus.
PH. Tu ſane aſſuetus fies, ſi pendeas.
STR. Quid, malum, tune magiſtro maledicis?
SOCR. Ecce autem, ſi pendeas inquit: quam pueriliter locutus eſt,
Et labiis quidem diductis.
Quomodo iſte unquam diſceret, effugium poenae,
Aut teſtium citationem, aut rationem elevandi adverſarii dicta, aut aliquid perſuadendi.
Atqui haec pro talento didicit Hyperbolus.
STR. Ne ſis ſollicitus, doce modo; nam ingenioſus eſt,
Etenim cum adhuc puer tantillus eſſet, ſtatim
Intus fingebat domos, & naves ſculpebat,
Et ploſtella coriacea fabricabat,
Et ex putamine malorum punicorum ranas faciebat. quam ſcite cenſes?
Sed tu fac, ut illos ſermones addiſcat,
Potiorem illum inquam & inferiorem,
Si minus *ambos*, ſaltem inferiorem, quovis pacto.
SOCR. Ipſemet diſcet ab ipſis ſermonibus.
STR. Ego autem volo abeſſe. iſtud igitur memineris, ut
Ad omnia juſta contradicere poſſit.

loquens ſubjungit: *ἐτιτιμήσατο δὲ παῖς ἐκ τῶν κορῶν παιδικὰς· ἐνίοτε γὰρ ἀπόντων ὑπὸ τῶν ἐδιωκόκει, κἀτεξέων αὐ τὸ κορίον, ὁ δ' ἔπτας, ὁ δ' ἔκτας, ὁ κἀγὼ τὸ Διὸς ἀδέρφους ἀπέκτανεν, εἰκότως, ὡς ἴδιον τὸ πατρί· Puer meus dilectas ad Statuarium me oſtendens ait: ſed abdue iſtum, & oſſeum ad te, doce, ut ſint boni lapidum opifices; valet enim in illis re, utpote bona indole praeditus, ut ſibi. Illud autem conficiebat pater meus, de illis e cera ludicris; nam ſignando eſſem dimiſſus a Praeceptoribus, ſolebam ceram ſculpere, aut boves, aut equos, aut etiam omnino homines fingere, non abſurde, ut meus putabat pater.*

vſ. 876. Παιδάριον τοιοῦτον] In Ranis vſ. 139. *τὸ παιδάριον τοιουτί.*

vſ. 879. Πῶς δοκεῖς;] In Pluto vſ. 742. *οἱ δ' ἐγκεκαλυμμένοι πῶς αὐτῷ, πῶς δοκεῖς, ἐ Πλοῦτον ἐκτρέφειν.* Euripides in Hippolyto vſ. 445. *τοῦτον λαβοῦσα, πῶς δοκεῖς, κακῶσαι· Hunc arreptum, quam duriter tractat!* Alias: *πῶς σοὶ φαίνεται;* in Ranis vſ. 54.

vſ. 880. Ὅτου μαθήσεται] Illiuſ infra vſ. 1467. *τῶν δ' ὄντως — ἐ μικροῦ — κἀτελὴς μοι' ἁμῖ.* In Avibus vſ. 130. *πρὸς τὸ Διὸς τἀληθὲς ὄντως πυθέσθαι μοι.* Videri poſſunt Notae ad Alciphronis Epiſt. 39. Lib. I.

vſ. 882. Πάσῃ τέχνῃ] In Eccleſ. vſ. 367. *Ἀπόλοιτο τῆς κεκλεῖσθαι πάσῃ τέχνῃ.* Idem eſt quod *παντὶ τρόπῳ* in Avibus vſ. 550. ut οὐ τρόπῳ in Pluto vſ. 402. ſuch, quod *μιᾷ τέχνῃ* in Theſm. vſ. 437.

ACTUS TERTII

Ἀναπαιστικοὶ Δίμετροι.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Χώρᾳ δθλεὶ, δείξον σαυτὸν
Τοῖσι θεαταῖς, καίπερ θρασὺς ὤν.
ΑΔΙΚ. Ἴθ' ὅπαι ἥξεις. πολὺ γὰ μᾶλλον
Σ' ἐν τοῖς πολλοῖσι λέγων ὑπλῶ.
ΔΙΚ. Ἀπολεῖς σύ; Τίς ὤν; ΑΔΙΚ. Λόγῳ. ΔΙΚ. Ἥττων γ' ὤν.
ΑΔΙΚ. Ἀλλά σε νικῶ, τ ἐμῷ κρείττω
Φάσκοντ' εἶναι. ΔΙΚ. Τί σοφὸν ποιῶν;
ΑΔΙΚ. Γνώμας καινὰς ἐφευρίσκων.
ΔΙΚ. Ταῦτα γὰ ἀνθεῖ ὑφ' τυτσοὶ
Τοὺς ἀνοήτους. ΑΔΙΚ. Οὐκ, ἀλλὰ σοφούς.
ΔΙΚ. Ἀπολῶ σε κακῶς. ΑΔΙΚ. Εἰπὲ, τί ποιῶν;
ΔΙΚ. Τὰ δίκαια λέγων. ΑΔΙΚ. Ἀλλ' ἀνατρίψω
Ταῦτ' ἀντλέγων. ὑὰ γὰ εἶναι
Πάντ φημὶ δίκαιον. ΔΙΚ. Οὐκ εἶναι φής;
ΑΔΙΚ. Φέρε γὰ, πῦ 'π. ΔΙΚ. Παρὰ τοῖσι θεοῖσι.
ΑΔΙΚ. Πῶς δῆτα δίκης ὄσης, ὁ Ζεὺς
Οὐκ ὑπόλωλεν, τ πατὴρ αὐτῦ
Δήσας; ΔΙΚ. Αἰσχρῶς τυτὶ γ' δλ'
Χαρεῖν τὸ κακὸν δότε μοι λεχαίνειν.
ΑΔΙΚ. Τυφογέρων εἶ καὶ ἀρμενίζων.
ΔΙΚ. Καταπύγων εἶ, καὶ αἰσχρολογῶν.

ΑΔΙΚ.

vſ. 896. κοὐχί] Hic iam per proſopopoeiam introducuntur duo λόγοι, alter Juſtus, qui & Major ſive Superior dicitur, quo differimus de rebus juſtis & juſtam cauſam defendimus: atque ille agit virum modeſtum, verecundum, honeſtatis obſervantem, & antiquis moribus praeditum; alter Injuſtus, qui & Minor ſive Inferior dicitur, jura pervertens, immodeſtus, impudens, honeſtatis expers, novator, corruptor juventutis. Illi duo λόγοι certant inter ſe & uterque vult adoleſcentem ad ſe allicere; ut *Virtus & Voluptas Herculem* apud Xenophontem in I. Apomn. & Philoſophia atque Statuaria Lucianum in ejus vita, ſive Somnio. Repraeſentant autem naturam Rhetoricae, quae in utramque partem de eadem re differere poſſet; Ariſtoteles Lib. I. Rhet. ubi agit de militate Rhetoricae: *ἔστι δὲ πάντων δυ δόξασαι πιθανὸν· καθάπερ καὶ ἐν τοῖς συλλογισμοῖς· οὐ γὰρ ὅτου ἁψόμεθα πράξομεν, ἐ γὰρ δεῖ τὰ φαῦλα πιθανὸν· ἀλλ' ἵνα μὴ λανθάνῃ πῶς ἔχει· τὴν ἴσως ἄλλη χρωμένην τοῖς λόγοις αὐτοῖς μὰ δικαίως, λύειν ἔχωμεν.* Praeterea oportet poſſe contraria perſuadere· *quemadmodum in ſyllogismis ſive in dialectica: non ut utraque faciamus, non enim debemus malum ſuadere; ſed ut ſciamus quemadmodo ſe habeant, & ut alio abuterte dicendi facultate ad injuſta defendenda, illius dicta ſolvere & refutare poſſimus.*

vſ. 899. Ἐν τοῖς τυτσοῖς] Contra orator juſtus & modeſtus apud Euripidem in Hippolyto vſ. 984. dicit: ἐγὼ δ' ἀκμῇ τε κἀν ἔχειν δίκῃ λέγειν. & paulo poſt:

SCENA SECUNDA.

Anapaeſtici Quaternarii.

JUSTUS, INJUSTUS, CHORUS.

JUST. Huc procede & oſtende teipſum
Spectatoribus, licet audax ſis.
INJ. I quo lubet; nam multo magis
Apud multitudinem dicendo te perdam.
JUST. Tu me perdas? quis es? INJ. Sermo. JUST. At inferior.
INJ. Sed te vincam, qui meipſo potiorem
Te ais eſſe. JUST. Quo ingenio fretus?
INJ. Commenta nova inveniam.
JUST. Iſta enim florent propter iſtos
Stultos. INJ. Non *ſtultos*, verum ſapientes.
JUST. Perdam te peſſime. INJ. Quid faciendo? dic.
JUST. Illa dicendo, quae juſta ſunt. INJ. Sed haec evertam
Contradicendo; nam eſſe juſtitiam
Omnino nego. JUST. Negas eſſe?
INJ. Cedo, ubi eſt ergo? JUST. Apud Deos.
INJ. Quomodo itaque, ſi juſtitia eſt, Jupiter
Non periit, qui patrem ſuum
Conſtrinxit? JUST. Au! iſtud ſane
Malum procedit. date mihi pelvim.
INJ. Decrepitus es, & inconcinnus.
JUST. Cinaedus es & impudens.

INJ.

εἰ γὰρ ἐν σοφίᾳ σαῦλος πως ἐγὼ μυκιάνιμι. Ego vero ſum ineptus ad verba faciendum apud turbam — qui enim apud ſapientes nullius ſunt pretii, illi apud turbam ſunt aptiores ad loquendum.

vſ. 893. Καινὰς ἰφευρίσκων] Ita Edd. priſtinae; non καινὰς μὲν ἐξευρίσκων ut poſtea.

vſ. 900. Παρὰ τοῖς Θεοῖς] Sophocles in Oedipo Coloneo vſ. 1378. *Διὸς ξυνίδρᾳ Δίκᾳ· juſtitia Jovi aſſidens.*

vſ. 903. Δίκαιος] Aeſchylus in Eumenidibus etiam de Jove vſ. 644. *αὐτὸς δ' ἑὸν πατέρα πρεσβύτην Κρόνον. Ipſe autem vinxit patrem ſenem Saturnum.* Plato in Euthyphrone de eodem Jove: *καὶ τὸν ὑμολογεῖ ἅ αὐτὸ πατέρα δῆσαι· ὅτι τὸν υἱὸς κατέπιπτε ἃ ἐποίει. Et hunc fatentur ſuum patrem vinxiſſe, quia filius deglutiret injuſte.*

Ibid. Τοῦτ' οὖν ἐγὼ δὴ] In Ranis vſ. 1045. *καὶ δὴ χωρεῖ τοῦτ' ἐπὶ τοῦτο.*

vſ. 904. Ἀτὰρδῆτα] Pelvim petit, ut in eam vomat; quia bilem ei movent verba adverſarii, ut putat Scholiaſtes.

vſ. 905. Τυρεχάμων] In Lyſiſtrata vſ. 337. *τυρεχάμων ἐκ δόμων ἐξέρπει.* Ubi Scholiaſta: *τετρυμένος γεγηρακώς.* Harpocration: *τετύφωται· ἀντὶ τοῦ ἐφρόνηται.* Gloſſae: *ἐμπεφρόνηται, ἐμμένει.* Cui mentem excuſſit *τῷ βάθει*, ventus vehemens, a *τύφω* dictus, de quo ſupra, vſ. 335. Ita ἐκπεπλημμένος, ſupra vſ. 807.

ΑΔΙΚ. Ῥᾴδ' μ' εἰρήκας. ΔΙΚ. Καὶ βωμολόχον.
ΑΔΙΚ. Κείνοισι τεφαισῖς. ΔΙΚ. Καὶ πατραλοίαις.
ΑΔΙΚ. Χρυσῷ πάτλῳ μ' ὑ γιώσκεις.
ΔΙΚ. Οὐ δῆτα τοῦτό γ'· ἀλλὰ μολίβδῳ.
ΑΔΙΚ. Νῷ δ' γε κόσμον τοῦτ' ἐπὶ ἐμοί.
ΔΙΚ. Θρασὺς εἰ πολύ. ΑΔΙΚ. Σὺ δ' γ' ἀρχαῖος.
ΔΙΚ. Διὰ σὲ δ' Φοιτᾷ
Οὐδεὶς ἐθέλων τὴν μειρακίαν.
Γναθήνᾳ πόθ' Ἀθηναίοισιν,
Οἷα διδάσκεις τοὺς ἀνοήτους.
ΑΔΙΚ. Αὐχμεῖς αἰσχρῶς. ΔΙΚ. Σὺ δ' γ' εὖ πράττεις·
Καίτοι τοιόνδ' ἐπάχθεις,
Τήλεφον οἷαν Μυσοὺς Φάσκων,
Ἐκ πηδίου
Γύμας τρώγων Πανδελετείους.
ΑΔΙΚ. Οἷ μοι σοφίας, ἧς ἐμνήσθης.
ΔΙΚ. Οἷ μοι μανίας τὴν σῆς, πόλεώς θ',
Ἥτις σε τρέφει
Λυμαινόμενον τοῖς μειρακίοις.
ΑΔΙΚ. Οὐχὶ διδάξεις τοῦτον Κρόνον ὤν;
ΔΙΚ. Εἶτ' γ' αὐτὸν σωθῆναι χρὴ,
Καὶ μὴ λαλιὰν μόνον ἀσκῆσαι.
ΑΔΙΚ. Δεῦρ' ἴθι, τοῦτον ἁπαλᾷς.
ΔΙΚ. Κλαύσει τὴν χεῖρ' ὑπερβάλλεις;
ΧΟΡ. Παύσασθε μάχης, ὦ λοιδορίας.
Ἀλλ' ὑπόδειξαί σύ τι, τὼ τρέσβυ
Ἅτ' ἰδίδαξας σύ τι τὸν κωμῳδὸν
Παύθησιν· ὅπως ἂν ἀκούσας σοφᾶν
Ἀνθελόμενον, κεῖνα φοιτᾷ.
ΔΙΚ. Δρᾶν ταῦτ' ἐθέλω. ΑΔΙΚ. Κἀγὼ' ἐθέλω.
ΧΟΡ. Φέρε τίς λέξει τρόπον ὑμῶν.

ΑΔΙΚ.

vs. 907. Ῥᾴδα μ' εἰρηκας] Infra, vs. 1333. discipulus suo magistro Pisidippides, ingenium Praeceptoris retexens, eidem maledicta, quae in ipsum interebantur, pro sparsione rosarum habet. Dicitur autem ῥᾴδα μ εἰρηκας, ut ἀγαθά μ' ἐρέσσει. In Eccles. vs. 436. τὰς μὲν γυναῖκας τἄλλ' ἀγαθὰ νέμων· εἰ δὲ πολλὰ κακά.

vs. 909. Χρυσῷ πάτλῳ] Infra, loco jam indicato: πάτλῳ παλεῖς τοὺς ἑταίρους.

vs. 915. Γναθήνᾳ πόθ' Ἀθηναίοισι] Nam si *iniqui* & improbi merint Oratores, quorum consiliis Resp. Atheniensium gubernatur; verbis ornantes perniciosa sua consilia, facile ad quidlibet impellent plebem, & multorum malorum erunt auctores. Euripides in Medea vs. 581. ἐμοὶ γὰρ ἔστι δόκησις σοφὴ, σφόδρα λίαν πέφυκε, πολίταις ζημίαν τοιαύτην· γλῶσσα γὰρ σοφὴ τάδε· εὖ πεπραγότι, τὸ μανθάνειν περιττὸν· Mihi enim quisquis injustus est, & tamen in dictione sapiens, maxima multa dignus videtur; nam tum gloriatur se dicendo posse ornare injustas causas, audet fallere.

vs. 919. Τήλεφον] Haec in Euripidem tendunt, qui Telephum scripserat tragoediam, in qua Ulixa introduxerat tanquam mendicum, sed facundum; quem ita describit Comicus in Achar. vs. 428. Χαλεπὸς, τραγῳδοποιὸς, σκυθρωπὸς, δεινὸς λέγειν. Vult ergo & Euripidem perstringere tanquam magistrum eloquentiae, quam patet esse perniciosam reip. Haec & in Ranis vs. 979.

cum

INJ. Mihi roſae videntur quae dicis. JUST. Et ſcurra.
INJ. Liliis me coronas. JUST. Et parricida.
INJ. Non animadvertis, ut me auro conſpergas.
910 JUST. Olim certe non auro; verum plumbo *conſpergebaris.*
INJ. At nunc illud eſt mihi ornamentum.
JUST. Nimirum es audax. JUST. At tu nimis obſoletus.
JUST. Propter te frequentare *palaeſtram*
Nullus vult adoleſcens.
915 Agnoſcent olim Athenienſes,
Qualia doceas ſtultos.
INJ. Turpiter ſqualles. JUST. Tu autem es dives;
Licet antehac mendicares,
Telephum illum e Myſia te eſſe praedicans,
920 E perula *depromtas*
Pandeleti ſententias rodens.
INJ. O quantam memoras mihi ſapientiam!
JUST. O quanta eſt ſtultitia & tua, & civitatis,
Quae te alit
925 Corrumpentem mores adoleſcentum.
INJ. Non docebis hunc cum ſis Saturnus.
JUST. Si modo ſervari eum oportet,
Et non loquentiam tantum exercere.
INJ. Huc accede, & iſtum ſine inſanire.
930 JUST. Plorabis. manum injicis *ei?*
CHOR. Deſinite rixari & conviciari.
Et oſtende potius, & tu majores noſtros
Qualia docueris: & tu novam hanc
Diſciplinam; ut audita veſtra
935 Contradictione, & dijudicata, eat in ludum *alterutrius.*
JUST. Facere iſta volo. INJ. Ego etiam volo.
CHOR. Age, quis veſtrum dicet prior?

INJ.

cum Euripide, quaſi praeceptorem rhetorum ſe ferens, diaxit, ἐγωὶ τοῦτο λαλεῖν ἐδίδαξα, Aeſchylus certans ibi cum eo, dicit: φημὶ κἀγὼ 'σ' οὐ πρὶν διδάξειν γ' ὀφλεῖν μισθὸν διαιρήσων. In Pace vſ. 533. Euripidem vocat τοιοῦτον ῥαμάτιον διακονῆσαι. Admiſcet autem haec in Euripidem, quia eſſet Socratis familiaris, iisdem ſtudiis deditus, & ſoleret Σωκράτης παρακαθήμενος λαλεῖν, ut dixi ſupra vſ. 263. cum Comico ex Ranis vſ. 1532.

vſ. 921. Τεύμασε πρώην] Sic ſupra, vſ. 491. σοφίαν ἐπτύσαμεν. In Veſpis vſ. 460. εἰ ἔτυχεν ἢ μᾶλλον φιλαλήθης ἀνὴρ ὢν.

Ibid. Πανδελητείοις] Pandeletus erat Sycophanta & litium forenſium ſectator, teſte Scholiaſte.

vſ. 926. Κρὶν θ' ὑφ'] Scholia: ἀντὶ τοῦ, λέγω. Paullo poſt eum vocat Κρεμάστην. In Veſpis vſ. 1478. τὰς τραγῳδὰς φησὶν ἀνῳδὰς ἔχειν ὁ τίν.

vſ. 928. Λαλεῖν ἀφεῖναι] In Ranis vſ. 1095. ad Euripidem dicitur: εἶτ' οὐ λαλεῖν ἐπιτηδεύσας καὶ σοφιλίαν ἰδίδαξας.

vſ. 930. Τὸν χεῖρ' ἐπιβάλοις] In Lyſiſtrata vſ. 442. εἶτ' ἄρα —— ταύτην μόνον τὸν χεῖρ' ἐπιβαλεῖς. Paullo aliter, ibid. vſ. 474. ὃ χεὶ πεφυτάρκει τοῖς πλείοσιν εἰκῆ τὰν χεῖρα.

ΑΔΙΚ. Τύτῳ δώσω.
Κἄτ' ἐκ. τύτων, ὧν ἂν λέξῃ,
Ῥημαπίοισι κωνεῖς αὐτὸν
Καὶ ἀλφικίαις κατατοξεύσω.
Τὸ πλευμονῶν δ', ἵν' ἀναχύξῃ,
Τὸ πρόσωπον ἅπαν ὑπὸ πόφθαλμῶ
Κεντήμω, ὥσπερ ὑπ' ἀνθρήνης,
Ὑπὸ τ' γναμῶν ἀπολεῖται.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ'.

ΧΟΡΟΣ.

Νῦν δείξετον τὸ πεύθω
Τοῖς. πρεσβύταισιν
Λόγοισι, καὶ φρονήσει, καὶ
Γναμοτύποις μελίμναις,
Ὁπποτέρος γ' αὐτῶν λέγων
Ἀμείνων φαίνοιτ'.
Νῦν γὰρ ἅπας ὀρθὰς κίνδυνος.
Ἀνεῖται σοφίας,
Ἧς πέρι τοῖς ἐμοῖς φίλοις
Ἔπι ἀγὼν μέγας.
Ἀλλ' ὦ πολλοῖς τὰς φρεσὶ τετμημένε ἠδὲ λεπτῶς πεφασμένε,
Ῥῆξον φωνὴν, ἢ τι χαίρεις, καὶ τ' σαυτῦ φύσιν εἰπέ.

vſ. 942. Ἦν ἀναχύξῃ] In Veſpis vſ. 372. ἐγὼ σὲ τὸν γ' ἂν ἔχθρὸν τι ποιῶν δακεῖν τὸν κορέα.
vſ. 943. Τοῦτ' ἐκμῶ κατέμνω.] In Veſpis vſ. 428. ἐκ συνήκατε, ὁρᾶτε ἐξακέσει, εἰ μὲν εἰς ἐ πτοεῖται αὐτὰν ἐξεπίτηδ' ἀχθόμενον, εἰ δὲ τὸ 'φθαλμὸ κύλιε κατέλιπεν, εἰ δὲ τὸν δακόλλιον.
vſ. 946. Τὸ πεύθω] In Pace vſ. 84. μάλα πόνον. Sic per verbum hic in Nubibus vſ. 1059. ἀκούσῃ δὲ τον πεύθονον, ὃ σύνεσιν, ὦ τᾶν.
vſ. 949. Γναμοτύποις] In Ranis vſ. 896. λεπτολόγως ξυν-

ACTUS

INJ. Iſti permittam;
Deinde ex iſtis, quae dixerit,
Ipſum novis verbis
Et ſententiis, quaſi ſagittis conficiam:
Poſtremo, ſi hiſcere coeperit,
Totam faciem & oculos
Quaſi a crabronibus compunctus
Sententiis *meis*, peribit.

STROPHE VERSUUM XII.

CHORUS.

CHOR. Nunc vos ambo oſtendite freti
Callidis veſtris
Orationibus, & meditationibus,
Et curis illis, quibus ſententias procuditis,
Uter veſtrum dicendo
Sit melior.
Nunc enim hic in diſcrimen
Venit ſapientia,
De qua meis amicis
Maximum eſt certamen.
Sed, ô qui majores noſtros moribus bonis decoraſti,
Rumpe vocem, qua delectaris, & ingenium moresque tuos oſtende.

ξυντὰς φρένας — *διδῶν γνωμοτύπους.* In Veſpis vſ. 1373. rhetor aliquis dicitur γνωμοτυπεῖν. vſ. 952. Νῦν γὰρ] In Ranis vſ. 903. νῦν γὰρ ἀνὴρ ὅδε σοφὸς μέγας χοἰοῦ πρὸς ἔχειν ἴδε. vſ. 957. Ῥῆξον φωνὴν] Supra vſ. 856. ἀνοιμώξει ῥήξαντο κἀμοὶ φωνήν. In Equitibus vſ. 623. ἰλαυσίρρυτ' ἀναρρήγνυσ' ἔπη. Virg. *Compreſſo erumpit vertice.*

ACTUS TERTII

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΔΙΚΑΙΟΣ, ΑΔΙΚΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

Λέξω τοίνυν πρὸ ἁρχαίαν παιδείαν ἃς δίκειτο,
Ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια λέγων ἤνθην, ἡ σωφροσύνη νόμος.
Πρῶτον μὲν ἔδει φωνὴν παιδὸς γρύξαντος μηδὲν' ἀκοῦσαι.
Εἶτα βαδίζειν εἰς ταὐτὸν ἐδεῖς εὐτάκτως εἰς κιθαριστῆ
Τοὺς κωμήτας γυμνοὺς ἀθρόους, κ' εἰ χριμώδη καταπίοι.
Εἴτ' αὖ σωφρονεῖν ἆσμ' ἐδίδαξε, τὸ μηρὸν μὴ ξυνέχοντας,
Ἡ Παλλάδα Περσέπολιν δεινάν, ἢ τηλέπορόν τι βίαμα,
Ἐντεναμένους ἁρμονίαν, ἣν οἱ πατέρες παρέδωκαν.
Εἰ δέ τις αὐτῶν βωμολοχεύσαιτ', ἢ κάμψειέν τινα καμπὴν,
Οἵας οἱ νῦν τὰς χυδὴν ταύτας τὰς δυσκολοκάμπους,
Ἐπετείβετο τυπτόμενος πολλὰς, ὡς τὰς μούσας ἀφανίζων.
Ἐν παιδοτρίβου δὲ καθιζόντας, τὸ μηρὸν ἔδει σφαλερὸν
Τοὺς παῖδας, ὅπως τοῖς ἔξωθεν μηδὲν δείξειαν ἀπρεπές·
Εἶτ' αὖ πάλιν αὖθις ἀνιστάμενος συμψῆσαι, ἡ σφιγκτὸν
Εἶδωλον τοῖσιν ἐρασταῖς τὴν ἕδρην μὴ καταλείπειν γε.
Ἠλείφατο δ' ἐν τῷ μαλακῷ ἑδεῖς παῖς ὑπαίθριος τότ' ἄν, ὥστε
Τοῖς αἰδοίοισι δρόσον ἡ χύσις, ὥσπερ μήλοισι, ἐπανθεῖ.
Οὐδ' ἐν μαλακῷ φυσαμένου τὸ φωνεῖν, σφυρὸν τ' ἐκατὸν
Αὐτὸς ἑαυτὸν σφαγιάζων τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐβάδιζεν.
Οὐδ' ἐν ἐλεᾷ δειπνοῦντ' ἔξῆν κεφάλαιον τὴν ῥαφανίδος,
Οὐδ' ἐν ἄνθει τὸ σφηκοδυτήρα ἁρπάζειν, ἐδὲ σέλινον,
Οὐδ' ὀψοφαγεῖν, ἐδὲ κιχλίζειν, ἐδ' ἔχειν τὸ πόδ' ἐπὶ σκελίδος.
ΑΔΙΚ. Ἀρχαῖά γε καὶ Διιπολιῶδη, καὶ τριβώνων ἀνάμεστα,

Καὶ

vſ. 964. Παλλάδα] Initium cantici alicuius dicit eſſe Scholiaſtes, auctoris Lamprocles, quod eam plenius adducit bis, primo ita: Παλλάδα περσέπολιν κλυτὸν τοῦτο μοῦσαν ἀγνὰν παῖδα Διὸς μεγάλου δαιμόνιον. deinde hoc modo: Παλλάδα περσέπολιν δεινὸν Διὸς ὀχυρὸν βίαιον τοῦτο μοῦσαν ἀγνὰν παῖδα Διὸς μεγάλου δαιμόνιον.

Ibid. Τοῦτον τι] Etiam hoc dicit eſſe initium cantici, & ſuppletur: τοῦτον τι βίαμα λύρας.

„ vſ. 966. Ἢ κάμψειέ τινα καμπὴν] Philoſtratus de „ Vit. Apoll. Lib. IV. cap. 13. ᾠδὰς ἐκμελεῖν, ἐπισπᾶ „ ἐ Νίκων ὑπόγειά τι καὶ ἔσχατα· *Carmina, quae de Ni-* „ *co cum vocis inflexione vocis mollitiam imitabatur.* Cicero „ *flexiones modorum* appellat II. de Leg. Comicus ſupra „ in hac ipſa fabula vſ. 332. dithyrambicos poetas, ut „ muſicae corruptores vocat ἁρματοκαμπτάς. Plutar- „ chus in Libello, quomodo quis ſeipſum ſine invidia „ laudet, Hegynidem Muſicum (de quo ſatis poſt) eam- „ dem ob cauſſam Ἁρπακαμπτὴν appellat." Ex notis Ku- ſteri.

„ vſ. 967. Τὰς κατὰ Φρῦνιν] Apud Plutarchum *de* „ *Muſica*, extat Pherecratis fragmentum, ubi ſic Pro- „ ſo-

SCENA TERTIA.

Anapaeſtici Ariſtophanii.

JUSTUS, INJUSTUS, CHORUS.

JUST. Dicam igitur quomodo vetus diſciplina comparata fuerit,
Cum ego juſta dicendo florerem, & modeſtia adhuc moribus recepta eſſet.
Primum quidem neminem decebat voci pueri mutientis auſcultare:
Deinde incedere oportebat in via modeſte ad Citharoedum
Vicanos nudos & confertos, etiamſi ningeret inſtar farinae,
Deinde cantilenam docebat, quam diſcerent femora non comprimentes,
Aut Palladem vaſtatricem urbium, aut penetrabilem quandam vocem,
Intendendo concentum & modum, quem patres tradidiſſent.
Si autem aliquis eorum ſcurriliter caneret, aut flexionem quandam modorum faceret,
Quales iſti faciunt, qui Phrynin imitantur, difficiles,
Is peribat, multis plagis conciſus, tanquam qui Muſas aboleret.
In paedotribae autem domo oportebat ſedere femore praetenſo
Pueros, ne quid indecori oſtenderent foris ſtantibus:
Deinde rurſus quando ſurgerent, oportebat confundere arenam, & providere,
Ne aliquod pubis veſtigium relinquant amatoribus.
Nullus tunc puer infra umbilicum ungebatur; itaque
In genitalibus ros & lanugo, ſicut in malis, floreſcebat.
Nec voce molliter inflexa & modificata alloquens amatorem,
Aut adſpectu alliciens ipſe ſuus leno incedebat:
Nec ſumere licebat coenanti caput raphani,
Neque anethum ſeniorum praeripere, nec apium:
Nec avidius vorare, nec cachinnari, nec pedem alterum alteri implicare.
INJ. Antiqua ſane haec ſunt & Diipoliis coaeva, plena cicadis,

Et

„ ſopopoeiam quandam Muſica de Phrynide loquitur: „ Φρυνις δ' ἰδιον ερεθισμα ἐμεσκωψε τινα Κεφαλον με „ και εἰδεναι, ὡσπερ διεθορυβει. *Phrynis vero peculiarem* „ *quendam inficiens verticem, ſtolidus me & torquens to-* „ *tam perdidit.*" ex Notis Kuſteri.

vſ. 968. Τυπτομενῳ πολλαις] Subintelligitur πληγαις. In Ranis vſ. 784. πληγαις λαβων πολλαις. In Pace vſ. 643. τας πληγας ἀφελεις, ἢ ἐτυπτου.

vſ. 973. Madet denique] Erant enim nudi.

vſ. 975. Μελλακα φυραδμενῳ τον φωτα] In Avibus vſ. 234. μαλθακην ἰεῖσα γῆρυν.

vſ. 980. Διιπολιαδα] a Διιπολια, quod erat feſtum Jovis, unum ex antiquiſſimis, ut dicit Scholiaſtes. Vide in Pace vſ. 419.

Ibid. Τεττιγων] In Equitibus vſ. 1328. ubi populi Athenienſis perſonam oſtendit in habitu [illegible], dicit: ἰδ' ἀστοῖσιν ὁραν τεττιγοφορῳ, ἀρχην [illegible]. Cicadis autem aureis implicui [illegible] crines, teſtatur Thucydides Lib. I. circa initium, cujus & Scholiaſtes meminit.

Καὶ Κηκείδα ϛ Βαφεῖαι. ΔΙΚ. Ἀλλ' ἢν ταῦτ' ἐπὶ ἐκεῖνα,
Ἐξ ὧν ἄνδρας Μαραθωνομάχους ἡ μὴ παίδευσις ἔθρεψεν.
Σὺ δὲ τὸν, τῶν ἀθλίων ὃν ἱματίοισι διδάσκεις ἐπιτυλίχθαι·
Ὥστε μ' ἀπάγχεσθ', ὅταν ὀρχεῖσθ' Παναθηναίοις δέον αὐτούς,
Τὴν ἀσπίδα τ' κωλῆς προθέντων, ἀμελῆ τ' Τειτογενείας.
Πρὸς ταῦτ', ὦ μειράκιον, θαῤῥῶν ἐμὲ τ' κρείττω λόγον αἴρε·
Καὶ πρῶτά μοι τὴν ἀγορὰν, καὶ βαλανείων ἀπέχεσθ',
Καὶ τῶν αἰσχρῶν αἰσχύνεσθ', καὶ σκώπτη τίς σε φλέγεσθ'·
Καὶ τ' θακῶν τοῖς πρεσβυτέροις ὑπαΐστασθ' προσιοῦσι,
Καὶ μὴ σοὶ τὸν σαυτῆ γενέσθαι κακοεργόν, ἄλλο τι μηδὲν
Αἰσχρὸν ποιῶν, ἵν' τ' αἰδοῦς μέλλοις παγάλ' ἀκούσειν·
Μήθ' εἰς ὀρχηστρίδος εἰσέλθῃς, ἵνα μὴ πρὸς ταῦτα κεχλιῶσι,
Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ περδίκων, τ' θύκλειας ἀπόζωσθῆς.
Μήθ' ἀντιποιῇ τοῦ πατρὶ μηδὲν, μήθ' Ἰαπετὸν καλίσαντα
Μηνιγκῆσαι τ' ἡλικίαν, ἐξ ἧς σ' εὐεπιτροφήσης.
ΑΔΙΚ. Εἰ ταῦθ', ὦ μειράκιον, πείσῃ τούτῳ, νὴ τ' Διόνυσον,
Τοῖς Ἱπποκράτους ἥσει εἶξις, καί σε καλῶς βλιτομάσει.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἢν λιπαρές γε ϛ θύραθὲν σ' γυμνασίοις ἀφατείψῃς,
Οὐ φωμύλλων χρὴ τὸν ἀγορᾶι πριβολικηράπελ', οἷα νῦν οἱ νῦν,
Οὐδ' ἑλκόμενον δεῖ φραγμαπίδι γλιχερὰ πλογξιπιτείπειν·
Ἀλλ' εἰς Ἀκαδήμειαν καπὸν, ὑπὸ ταῖς μείαις ἀπηρέφεις,
Στεφανωσάμενον καλάμῳ λεπτῷ μὴ σώφρονα ἡλικιώτην,
Μίλακι ὄζων, ϛ ἀπραγμοσύνης, ϛ λεύκης φυλλοβολούσης,
Ἥρι σὺν ὥρᾳ χαίρων, ὁπότ' ἀὴ πλάτανι πτελέᾳ ψιθυρίζῃ.
Ἢν ταῦτα πειθῇς, ἃ γὼ φράζω,
Καὶ τοῖς τύποις προσέχῃς τ' νοῦν,
Ἕξεις αἰεὶ στῆθος λιπαρὸν,
Χροιὰν λαμπρὰν, ὤμους μεγάλους,
Γλῶτταν βαιὰν, πυγὴν μεγάλην,
Πόσθην μικράν. ἰὼ δ', ἄνδρ' οἱ νῦν,

Ἐπ-

vſ. 981. Κηκείδα] Hunc fuiſſe antiquum dithyrambicum Poetam docet Scholiaſtes. Forte autem praeterea eius hic meminit, quia unum ex canticis illis, quorum initia paullo ante recitabat alter, illius eſſet auctoris.

Ibid. Βαφεῖαι] Etiam Bapheonia unum ex antiquis feſtis eſſe dicit Scholiaſtes.

vſ. 982. Μαραθωνομάχους] Non tantum Μαραθωνομάχοι, ſed & Μαραθωνοπολίται dicuntur.

vſ. 984. Ἕλκου μ' ἀπάγχεσθαι] Pro *cruciari*, in Veſpis vſ. 693. ἀ μάλιστα μ' ἀπάγχει. In Acharn. vſ. 135. πάλαι δῆτ' ἐπ' ἐμοὶ ἀπάγχει. Sic & πνίγεσθαι hic in Nub. vſ. 1035.

vſ. 985. Τὴν ἀσπίδα τ' κωλῆς προθέντων] Clypeum praetendit; forte quia habet κωλῆν μεγάλην, qualem Paulo poſt & Philippidem habiturum dicit, ſi ſectetur diſciplinam τῆ ἄνδρὸς λίχνου. Ceterum cum inferatur poſt plurale αὐτοῖς, ſingulare ἰχνεῖ, ſubaudiendum eſt τὶς aliquis.

Ibid. Ἀμελῆ τ' Τριτογενείας] *Non reſpicit Palladem:* Nec pulet eum, ſaltantem in feſto Palladis cum armis, ad tegendum veterrum uti clypeo, non autem ad complementum ipſius *armatae ſaltationis*; cum enim Clypeus ſit geſtamen Palladis, ipſa dea dedecore afficitur, cum eius arma ita dehoneſtantur.

vſ. 987. Βραστῖνον] Contra, ὁ ἄνδρὸς λίχνου probat & laudat balneas infra, vſ. 1040.

vſ. 992. Εἰς ἰσχνασιοῦ] Attice. Subaudi εἶναι aut ſimile. Ita ſupra vſ. 961. εἰς κίθαριν.

vſ. 993. Μάλιν βαιὰν] Vide, *Malo me Galatea petit laſciva puella.* Theocriti Idyll. VI. Plato apud Laertium III, 30.

Σω

Et Cecida & Buphoniis. JUST. Attamen haec ſunt illa,
Quibus mea diſciplina viros educavit, qui in Marathone pugnarunt.
Tu autem nunc homines doces ſtatim veſtibus involvi.
Adeoque enecor indignatione, quando ſaltandum ipſis eſt in Panathenaeis.
Aliquis clypeum peni praetendens negligit Tritogeniam.
Proinde, ô adoleſcens, audacter me Potiorem Sermonem elige;
Et tunc diſces odiſſe forum, & a balneis abſtinere,
Et erubeſcere ob turpia, & ob cavillationes excandeſcere:
Et ſenioribus accedentibus loco cedere;
Nec male facere tuis parentibus, nec aliud quicquam
Turpe facere, ſi quidem vis verecundiae imaginem perfectam poſſidere:
Nec ad ſaltatricem ingredi, ne iſtis rebus inhiantem
Malo petat meretricula, famaque tua detrimentum capiat:
Nec contradicere patri quicquam, nec Japetum cum vocitando
Meminiſſe malorum illius aetatis, quae te educavit.
INJ. Si huic, ô adoleſcens, obſequeris, profecto
Similis eris Hippocratis filiis, & vulgo te vocabunt bliteum.
JUST. Imo nitidus & florens in ludis verſaberis,
Non garries in foro nugas perditiſſimas, quales iſti nunc;
Neque traheris in jus ob rem levem, quae te tum perdere poſſit propter calumnias adverſariorum:
Verum in Academiam deſcendens, ſub ſacris oleis deambulabis,
Redimitus calamo albo cum aliquo aequali & modeſto viro,
Milacem redolens, & otium, & albam populum folia protrudentem,
Verno tempore gaudens, quando platanus ulmo ſuſurrat.
Quod ſi haec facias quae ego dico,
Et ad haec advertes animum,
Habebis ſemper pectus pingue,
Colorem nitidum, humeros magnos,
Linguam exiguam, nates magnas,
Penem parvum; ſi vero illis rebus, quibus iſti,

Sm-

Τῶ μὴν βάλλε σ', οὐ δῆτ', εἰ μὴν ἐκεῖνα φιλεῖς μ'. Διξημένη παρθένος μετάθες'. Malo te pete; tu autem ſi me amas ultro, accipe & mihi virginitatem tuam impertii.

vſ. 994. Ἰαπετὸν] Eadem ratione qua Κρόνον vocant delitos ſenes, nam Japetus eſt Saturni frater, ut conſtat ex Theogonia.

vſ. 997. Ἱπποκράτους υἱέες] De iſtis extat in Scholiis locus Eupolidis, quem adduxi ad Plutum vſ. 292. De iisdem videtur loqui Comicus noſter in Theſm. vſ. 279. Opportune adducit Cl. Kuſterus ex Libello Galeni; ὅτι τὰ ἐν ὑγρᾷ ἕδρᾳ ταῖς τῶ σώματος πρόσεσιν ἐνδίδωσι, hunc locum: Οἱ δὲ Ἱπποκράτους υἱεῖς, ἐς ὑπὶ μοῦσα σκώπτουσιν οἱ Κωμικοί.

Ibid. Βλιτυμέμαι] *Futurum.* βλίτον & Latine *blitum* oleris genus inſipidi & fatui. Hinc Blitens, *inſulſus, vecors.* Plautus Trinumento. *Blitea & lutea eſt meretrix, niſi quae ſapit in vino ad rem ſuam.* Vid. Erasmi Chiliades.

vſ. 1003. Ἀντεχόμενος] Hic etiam cum verbo ἔχειν coniungit vocem quae rem ſignificat odoris expertem, ut ſupra, vſ. 51. & in Pace vſ. 530. ἔχει — ὀσφύος, — — οὐδὲν, &c. In Veſpis vſ. 1062. eleganti metaphora dixit ἔχειν διξότητα.

vſ. 1004. Ψιθυρίζει] Theocritus Idyllio 1. *ἁδύ τι τὸ ψιθύρισμα, καὶ ἁ πίτυς αἰπόλε τήνα, ἁ παρὰ ταῖς πηγαῖς μελιδεῖα'. Suave quid eſt ſuſurrus ille, & pinus illa, quae apud fontes modulatur.* Iocum indicavit Scholiaſtes Comici.

vſ. 1010. Πόσθην μικρὰν] In Thesmoph. vſ. 522. πόσθιον.

Ἐπιτηδὺς, πρᾶ̃γ᾽ ἅ̃ ἔξεις
Χρειὰν ὠχρὰν, ἅμυς μιχθὺς,
Στῆθ᾽ λεπτὸν, γλῶτταν μεγάλην,
Πυγὶν᾽ μικρὰν, καλλῖ̃ μεγάλῃ,
Ψήφισμα μακρόν· καί σ᾽ ἀναπείσ᾽
Τὸ μ᾽ αἰσχρὸν ἅπαν καλὸν ἡγεῖσθαι,
Τὸ καλὸν δ᾽ αἰσχρόν· ᾗ πρὸς τύτοις
Τῆς Ἀντιμάχης
Καταπυγοσύνης ἀναπλήσ᾽.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ΄.

ΧΟΡ. Ὦ καλλίπυργον σοφίαν
Κλειστοπάλῃ τ᾽ ἀσκῶ̃σαν,
Ὡς ἡδύ σε τοῖσι λόγοις
Σωφρονεῖν ἔστιν ἀνθρώπ᾽.
Εὐδαίμονες δ᾽ ἄρ᾽ ἦσαν οἱ
Τότε ζῶντες, ἡνίκ᾽ ἦς
Τῶν πρωτέρων πρὸς ἐν τάδ᾽, ὦ κομψο-
πρεπῆ μῦσαν ἔχων,
Δεῖ σε λέγειν τι καινὸν, ὡς
Εὐδοκίμηκεν ἀνήρ.

Ἰαμβικοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Δεινῶ̃ν δέ σε βουλόμενον ἔοικε δεῖν πρὸς αὐτὸν,
Εἴπερ τ᾽ ἄνδρ᾽ ὑπερβαλεῖ, ᾗ μὴ γέλωτ᾽ ὀρλήσῃς.
ΑΔΙΚ. Καὶ μὴν πάλ᾽ ἔγωγ᾽ ἐπιχρόμιῶ τὰ σπλάγχν᾽, καὶπεθύμουν
Ἅπαντ᾽ ταῦτ᾽ ὀνάντιά γνάμαισι συνταράξαι.
Ἐγὼ γὰρ ἤλπιν μὲ λόγοις δι᾽ αὐτὸ τοῦτ᾽ ἐκλήψειν
Ἐν τοῖσι θρασυπρωκτίοισιν, ὅτι πρώτιστ᾽ ἐπεύξασ᾽

Καὶ

vſ. 1018. Ἀντιμάχης] Hunc diſtinguit Scholiaſtes ab illo, cujus mentio in Acharn. vſ. 1149.

vſ. 1020. Σοφίαν ἱππικὴν] Sic ſupra, vſ. 517. καὶ σοφίαν ἱππικήν. Sic paullo ante, vſ. 931. λεπτὴν ἀσκῆσαι. In Pluto vſ. 50. ἀσκεῖν ἀδίκως.

vſ. 1025. Ἡνίκ᾽ ἦς] In Acharn. vſ. 693. εἶτα Μακεδὼν μὲν ἦν ἔμοιγε, ἡδίκουμεν, νῦν δ᾽ ὄν᾽ αἰδοῖον σοῖσιν πολίταις διακόπτει. Ibid. vſ. 708. ἀνὴρ ἦν Θασίδειος.

vſ. 1030.

Studebis, primum quidem habebis
Colorem pallidum, humeros parvos,
Pectus tenue, linguam magnam,
Nates parvas, mentulam magnam,
Decretum longum: & perſuadebit tibi,
Ut credas quicquid turpe eſt, illud eſſe honeſtum,
Quicquid honeſtum, illud turpe. Et ad haec
Antimachi
Mollitie oppleberis.

ANTISTROPHE VERSUUM XII.

CHOR. O ſapientiae pulcherrimae
Et inclytae cultor,
Quam ſuavis orationi tuae
Et modeſtus quidam ineſt flos.
Beati ergo erant, qui
Tunc vivebant, cum tu adhuc eras,
Majores noſtri. Nunc itaque te, cui molle
Atque facetum Muſa annuit,
Oportet aliquid novi afferre, nam
Iſte vir bene ſe geſſit.

Jambici Octonarii Catalectici.

Solerti autem conſilio videtur tibi opus fore adverſus eum,
Si virum illum volueris ſuperare, & non ludibrium debere.
INJ. Atqui dudum mihi praefocantur ilia, cupienti
Omnia iſta contrariis ſententiis conturbare.
Nam ego Inferior quidem Sermo ob id ipſum vocor
A ſcholaſticis, quia primus excogitavi

Quo-

vſ. 1030. Δεινὸν] Euripides in Rheſo vſ. 837. μακρᾶ γὰ δεῖ σε καὶ σοφὰ λέγειν, ὅτῳ με τόλμης· *longa & callida oratione tibi opus eſt, qua mihi perſuadeas.*

vſ. 1032. Ἔντροφος] Alexis apud Athenaeum VI. p. 224. ἐγὼ δὲ πάντα ἐλλογῶν, τὰς ὀφρῦς ἰσχνὰς ἐγὼ κρεμῶν κατωθεν, ἀνατείνομαι· *Quando video ipſas intumeſcere terram, ſupercilia autem attollentes ſupra verticem, erector.* Vid. paullo ante, vſ. 984. ἀνάχυσιν.

Καὶ τοῖσι νόμοις ᾗ ταῖς δίκαις ταύταιν ἀπλίξας·
Καὶ τοῦτο πλεῖν ἢ μυρίων ἔστ' ἄξιον ταπήρων,
Αἱρήσομαι τὰς ἥβονας λίγνυς, ἔπειτα πικάν.
Σκέψαι δὲ τ' παίδιόν, ᾧ πέπαιθεν, ὡς ἐλίγξω·
Ὅς πώς σε θερμῷ φησὶ λοῦσθαι χρῶτ' οὐκ ἐάσειν.
Καί τοι τίνα γνώμην ἔχων, ψέγεις τὰ θερμὰ λυπρά;
ΔΙΚ. Ὅπη κάκιστ' ὄζει, ᾗ βωλεῖ πιεῖ τ' ἄνδρα.
ΑΔΙΚ. Ἐπίσχες· θύβις γάρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκτον·
Καί μι φράσον, τ' ᾧ Διὸς παῖδων πὶ' ἄνδρ' ἄριστον
Ψυχὴν νομίζεις, εἰπέ, ᾗ πλεῖστας πίνας πιόντα;
ΔΙΚ. Ἐγὼ μὲν ᾠδὴν Ἡρακλέης βελτίον' ἄνδρα κείνα.
ΑΔΙΚ. Πῦ ψυχρὰ δῆτα πώποτ' εἶδες Ἡράκλεια λυπρά;
Καί τις πὶς ἀνδρειότρων ἦν; ΔΙΚ. Ταῦτ' ἐστὶ ταῦτ' ἐκεῖνα,
Ἃ τ' παίσκων ἀεὶ δι' ἡμέρας λαλοῦσιν
Πλῆρες τὸ βαλανεῖον πιεῖ, κεὰς δὲ τὰς παλαίστρας.
ΑΔΙΚ. Εἶτ' ὦ ἀγορᾶ τ' Ἀφατεῖδιν ψέγεις· ἐγὼ δ' ἐπαινῶ.
Εἰ γὰρ ποιητὴν ἦν, Ὁμηρ@ ᾠδίποτ' ἂν ἐπίς
Τὸν Νέστορ' ἀγορητὴν ἄν· ᾠδὴ τὰς σοφὰς ἄπαιζας.
Ἀνεῖμι δῆτ' ἐντεῦθεν εἰς τ' γλῶτταν, ἣν ὀδὶ μὲ
Οὗ φησι λέξαι τὰς νίκας ἀσκεῖν· ἐγὼ δέ φημι.
Καὶ σωφρονεῖν αὖ φησι λέξαι. δύο κακὼ μείζω.
Ἐπὶ σὺ Ἀφ' τὸ σωφρονεῖν τῷ πόποτ' εἶδες ἤδη
Ἀγαθόν τι γενόμενον, φράσον, καί μ' ἐξέλεγξον εἰπών.
ΔΙΚ. Πολλοῖς. ὁ γὰρ Πηλεὺς ἔλαβε Ἀφ' τοῦτο τ' μάχαιραν.
ΑΔΙΚ. Μάχαιραν; ἀπεῖον γε κέρδ@ ἔλαβεν ὁ κακοδαίμων.
Ὑπέρβολ@ δ' οὐκ ὀν. λύχναν πλεῖν ἢ τάλαντα πολλὰ
Εἴληφε Ἀφ' πυρίας, ἀλλ' ᾗ μὰ Δί' ᾗ μάχαιραν.
ΔΙΚ. Καὶ τ' Θέτιν δ' ἔγημε Ἀφ' τὸ σωφρονεῖν ὁ Πηλεύς.

ΑΔΙΚ.

---

vs. 1039. Ταῖς δίκαις] Supra, vs. 898. πρὸς τοῦτ' τὰ δίκαι' τοιοῦτον. Infra vs. 1343. τοῖσι δικαίοις αἰδοῖ τον. vs. autem 1318. χρῶμαι δικαίας κίγνυ τοῖσι δικαίοις.

vs. 1040. Θερμῷ φησὶ λοῦσθαι] vs. 587. ὁ Κηπίων λέγ@ dicebat: ἀποσπᾷ — θερμὸν ἀπέγοντα.

vs. 1042. Διὸς παῖδ' ἢ ἄνδρα] Heraclippus Cynicus apud Athenaeum I. p. 18. μὰ Δί' ἐμοὶ τοι μᾶλλον ἢ ἀνδρα χρὴ, τὸν Θερμοπυλῶν τε, ἃ τὸ τοιοῦτ' profecto inclinavi non oportet virum fortem, nec calida lavari, quod in fanis.

vs. 1043. Πῶς γάρ σε μίσει ἔχω] Metaphora a lucratoribus. In Equitibus vs. 386. τὸν γὰρ ἔχθιστ' μίσ@. In Ranis vs. 472. ἀλλὰ τὸν ἔχθ' μίσ@.

vs. 1044. Τὸν ἀνδ' ἄριστον] Apud Euripidem in Hercule Furente vide ipso Hercule loquente dicit. Amphitruo vs. 183. ὃν τὸν ἀνδ' ἄριστ' ἐγημάμην ἐγὼ· ἢ ὦ, παῖδ' ἢ ἰωὴν τὸ σὸν ὀνομαστὸν ἐμοί; *Interroga, gnarum virum fortissimum judicarent? Annon, quem tu dicis videri filium meum?*

vs. 1047. Ἡράκλεια λυπρά] Herodotus in Polymnia, ubi describit situm Thermopylarum: ἔστι δὲ ὦ τῇ στενότατα τούτου χώρου θερμὰ ὕδατα, τὰ γείτονες καλέουσι οἱ ἐπιχώριοι· τοῖσι βωμοὶ ἱδρυνται Ἡρακλέος ἐστὶ αὐτέων· *Sunt autem in isto angusto calida lavacra, quae Chytri vocant illius loci homines: Ei ara Herculi posita est super illis.* Idas Thermas Herculi festo circuit Minervam tentator Pisander apud Scholiasten: Τὸν δ' ὦ θερμοῦσιν διὰ γλαυκῶπιν Ἀθήνην Πισ[ανδρος] θερμὰ λοῦτρα τοῖσι βαλόντας· *Hunc in Thermopylis calida dea Minerva, Fecit calida lavacra, quod deitas veneris.*

vs. 1049. Ἃ τ' παίσκων] Quae isto sequenti versu dicuntur, gemina sunt illis, quae in Ranis vs. 1095.

Ac-

Quomodo quis legibus & juri contradicere poſſit;
Sed hoc auro contra earum non eſt,
Si nimirum ſumas tibi cauſam debiliorem, & tamen vincas.
Sed ſpecta quomodo refellam diſciplinam hujus, cui confidit:
Qui negat ſe paſſurum te calida lavari.
Quo itaque argumento vituperas calida lavacra?
JUST. Quia peſſimum eſt *lavari calida*, & hominem reddit ignavum.
INJ. Quieſce; nam ecce te medium teneo ut clabi nequeas.
Die mihi, quemnam ex Jovis filiis fortiſſimi
Animi putas fuiſſe, & labores plurimos exantlaſſe?
JUST. Meo judicio nemo potior fuit Hercule.
INJ. Et ubi unquam vidiſti frigidas Balneas Herculanas?
Et quis tamen erat fortior? JUST. Haec ſunt illa nimirum,
Quae adoleſcentibus quotidie in ore ſunt, &
Efficiunt ut balneum ſit plenum, palaeſtrae vacuae.
INJ. Vituperas deinde hanc in foro verſandi conſuetudinem; at ego laudo.
Nam ſi hoc malum eſſet, Homerus nunquam feciſſet
Neſtorem Oratorem, & caeteros ſapientes omnes.
Redeo nunc hinc ad linguam, quam iſte
Negat Juniores exercere debere; ego vero ajo.
Tum etiam modeſtiam colendam eſſe ait. Quae duo maxima ſunt mala.
Nam cui tu unquam propter modeſtiam vidiſti
Aliquid boni accidiſſe? dic mihi, & me verbis refelle.
JUST. Multis. Nam Peleus iſta de cauſa accepit enſem (a Diis)
INJ. Enſem? lepido ſane lucro auctus, miſerrimus ille.
At Hyperbolus an non ex lychnis vendendis plurima talenta
Accepit propter malitiam? non certe machaeram.
JUST. Thetidem etiam, quod modeſtus eſſet, duxit Peleus.

INJ.

Aeſchylus ad Euripidem juventutis mores corrumpentem dicit: *εἶτ' οὐ λακεῖν ὑπεπλάσθην καὶ σωφρονεῖν ἰδιδάξας, ὃ ξυνὼν τὰς τε παλαίστρας, καὶ τὰς πηγὰς ὑπορρεῖ, & μειρακίων σωμυλεῖαν.* In Equitibus vſ. 1372. *τὰ μειράκια φασὶ λέγω τὰ 'τῆ μέρει, ἃ σωμυλεῖτε τοιαῦτ' ἀεήμενα.*

vſ. 1050. *Τὰς παλαίστρας*] Laudi ducebatur, ſi quis a puero in palaeſtra ſe exercuiſſet; in Ranis vſ. 735. *τὸ ἐκμὲν οὐχεῖσθ' ὑγιοῦς καὶ σώφρονας ἀνδρας λίαν καὶ δικαίους, καὶ κρεῖττ' ἢ μαλθακὸς, καὶ πραΰτερους ἐν παλαίστραις, καὶ χρηστοὺς καὶ μακρους.*

vſ. 1051. *Εἶτ' ἐν ἀγορᾷ*] Dixerat ὁ δίκαιος λόγος ſupra, vſ. 937. *ἐντεῦθεν μισεῖν ἀγοράν.*

vſ. 1053. *Τὸν Νέστορ' ἀγαστὸν*] Iliados α. vſ. 247. *τοῖσι δὲ Νέστωρ ἡδυεπὴς ἀνόρουσε λιγὺς Πυλίων ἀγορητὴς· Pulcher Neſtor ſurrexit ſuaviloquus Pyliorum argutus orator.* Quin & alias Homerus *τὸν ἀγορὴν* vocat *πολύμυθον, decus conciliantem viris*, & dicit ibi fieri *ἀκτιστῆσιν ἀνδρῶν, illuſtres viros.* Id quod Synefius immerito factum dicit Epiſt. 146. *τὸν δὲ ἀγορὴν ἐχόμενον τοῦτο τετιμηκὼς, ἀνδρῶν παρεχόμενον αἰσιδῆ καὶ παιδοτρόφον, καὶ οὐκ ὀλίγης· ἀλλὰ λίθῳ καὶ κατεδόκησεν εἶδότα· Forum autem tali laudatione honoravit; cum producat homunciones impudentes, & peſſimos, & quibus nihil ineſſe ſani; ſed qui maledicti ſint, & mala confingere ſciant.*

vſ. 1054. *Τὸν γλαῦκ' ἐπ'*] Dixerat ὁ δίκαιος λόγος vſ. 1005. *ὃν ταῦτα τοῖσι νῦ χρὼ φράζω — ἕξεις — γλαῦκ' ἐπτὰ δραχμὰς, — ὃν δ' ἄπαις ὢν τὸν — γλαῦκ' ἐπὶ μισθῷ.*

vſ. 1061. *Τηλεβοᾶν*] *Ὅτι τηγχάνει λυγιστὴς ὤν.* ut in Pace de eo dicit vſ. 688. & in Equit. vſ. 1312. *τὰς ὀφρῦς, ὡς αἰεὶ ἐπιλαβὴ τῆς λύγης.*

ΑΔΙΚ. Κἄτ' ἀπολιπῶσά γ' αὐτὸν, ᾠχετ'. ὃ γὰρ ἦν ὑβριστὴς,
Οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς στόμασι τὴν τύχην παπυζίζειν.
Γυνὴ δὲ σπαμωρυμένη χαίρει. σὺ δ' εἰ Κρόνιππος.
Σκέψαι γὰρ, ὦ μακάριε, τὸ σωφρονεῖν ἅπαντα
Ἃ ἔστιν· ἡδονῶν δ' ὅσαν μέλλεις ἀπεστερεῖσθαι,
Πώλων, γυναικῶν, κοτυλῶν, ὄψων, πόσων, κιχλισμῶν.
Καί τοι τί σοι ζῆν ἄξιον, τοῦτων ἐὰν στερηθῇς;
Εἶεν. πάρειμ' ἐντεῦθεν εἰς τὰς τῆ φύσεως ἀνάγκας.
Ἥμαρτες, ἠράσθης, ἐμείχθησαν. τί; καπλήφθης;
Ἀπόλωλας· ἀδύνατος γὰρ εἰ λέγειν. ἐμοὶ δ' ὁμιλεῖ,
Χῶ τῇ Φύσει, σκίρτα, γέλα, νόμιζε μηδὲν αἰσχρόν.
Μειχὺς γὰρ ἦν τύχης ἁλοὺς, παῖ' ἀντρεῖς τοῦς αὐτὸν,
Ὡς ἠδὲν ἠδίκηκας· εἶτ' εἰς τὸν Δί' ἐπανενεγκεῖν·
Κἀκεῖνος ἀς ἦλθεν ἔρωτος ὅτι καὶ γυναικῶν.
Καί τοι σὺ θνητὸς ὤν, θεῶ πῶς μεῖζον ἂν δύναιο;
ΔΙΚ. Τί δ' ἦν ῥαφανιδωθῇ πιθόμενός σοι, πέρδα τε πλεῖν;
Ἐξῆ τινα γνώμην λέγειν, τὸ μὴ θρύπαρχον εἶναι;
ΑΔΙΚ. Ἦν δ' θρύπαρχον ᾖ, τί πείσεσθ' κακόν;
ΔΙΚ. Τί μὴ ἂν ἂν ἔτι μεῖζον πάθοι τούτου ποτέ;
ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ἐρεῖς, ἢν τοῦτο νικηθῇς ἐμοῦ;
ΔΙΚ. Σιγήσομαι. τί δ' ἄλλο; ΑΔΙΚ. Φέρε δή μοι φράσον·
Σωκράτους ὃν τίνων;

ΔΙΚ.

vs. 1065. Παπυζίζειν] Aristophanes apud Athenaeum II. p. 48. ἐστὶ δὲ λέξεως σύμμετρα παπυζίζειν τὸ ἀντὶ τοῦ ἡσύχιος εἶναι. *Qui in strangulis gemodasmis bene alentibus animam fabricatis.* Paullo aliter Alciphron Epist. 38. τὴν ἰσότιμον καὶ ὁμοῦσαν διατριβὴν τοῖς πίνουσι ἡσύχιον καὶ ἀμέριμνον· *nec placidam & benignam mutem transferri inter potantes illa.*

vs. 1065. Σωκράτους] *Si ita eam exerceas τοῖς ἰδίοις ἔπεσι κακίζοντος, ut similet te virum esse.* ἃ εἰσιν, *mores*, ut est in Glosis, & a *mensa*, quod eandem vim hic obtinet, quam in ὁμοτράπεζοι, apud Homerum, id est, qui quasi *infusum sibi malo latrandi.* Scholiastes alter, qui inest: σωκράτους, τὸ πορνεῖν. Nempe ut Scholiastes Euripidis, qui ad hunc in Hippolyto locum qui est vs. 634. ἵν' ἀμοιχαῖον γένοι γάμον ἔρωτος μανίας ἄκεσιν annotavit: τοῦτέστι, τὴν ἀμοιβαίας ἀντιτιθῆς· ἴσως τὴν πεῖσιν· μανίαν γὰρ τὸν πόθον. Vide etiam quae notavi supra, vs. 316.

Ibid. Κρόνιππος] Scholiastes: μέγιστε λῆρε· κατ' ἐναντίωσιν λαμβάνονται τὰ ἴσως. Nempe ut in voce ἰσοτιμοῦται in Ranis vs. 960. & in ἰσοτιμοῦσθαι apud Alciphronem Epist. 38. & ἰσοτίμως apud Comicum in Ranis vs. 432.

vs. 1070. Ζῆν ἄξιον] In Avibus vs. 549. ζῆν οὐκ ἄξιον ἄρα, εἰ μὴ κεκτήμεθα —— τὰν —— βασιλείαν.

vs. 1075. Ἀλοὺς —— & seq. —— ἐπανενεγκεῖν] Euripides in Ione vs. 827. ἁλοὺς μὲν οὖν σὺ γ' εἶ· ἁμαρτὼν δὲ σὺ *deprehensus, culpam conferebat in deum.* Tangit autem hic etiam occulte Euripidem, ut supra vs. 922. quia illius fere verbis utitur, ut amplius mox patebit: aut etiam illius exemplo jubet culpam in deos conferre.

vs. 1076. Εἰς τὸν Δί' ἐπανενεγκεῖν] Euripides in Bacchis vs. 29. εἰς Διὸς ἀνοσίους τὰν ἁμαρτίαν λέχος· *In Jovem conubia culpam ferat.* In Oreste vs. 76. εἰς Φοίβον ἀνοίσομεν τὰν ἁμαρτίαν· *in Phoebum transferas crimen.* Apud eundem in Hippolyto Venula adhortatur Phaedram occulto amore Hippolyti perentem, ne dubitet rem adolescenti significare, ut illa fiant quae amantes fieri cupiunt: idque exemplo deorum, vs. 450. ἐσεῖδε μὲν γὰρ χρυσέᾳ τὸ παλαιτέρων ἔχειν, αὐτὸς δ' ἔσπε τὸν Μίνωος παῖ, ἔκανε μέν, Ζεὺς σὲ πατὴρ κοινὸν γάμον Σεμέλης· ἔπεισε δ' εἰ δοκοῦσιν ἐσθλὰ τοῦτο τοῖς θεοῖς. Ἡ καλλιπλόκος Κύπρις εἶπε Διὸς ἔσπε, ἔκτα δ' ἔκανε. —— ἡ γὰρ ἄλλο πλὴν ἔρως τὰ δ' ἐστὶ, κοινὸν δαιμόνων ἕνα ζυγὸν· τίκτει δ' ὁ πόθος· ἔστε ἔκανεν πάθη· *Quicumque scripta veterum tenent, & qui semper cum Musis sunt, sciunt ut Jupiter amaverit nuptias Semeles: sciunt etiam ut raperit olim pulchra Aurora Cephalum ad deos —— nihil enim eliud nisi contumelia haec est, patiarum velle Diis esse pejor amatrix; Deus haec vehat.*

vs. 1077. Ἥβλον ἐρᾷ] Axionicus Comicus apud Athen. VI. ἐσθλὸν εἶναι γὰρ τὸ πόθος. Quod ad rem attinet, Euripides in Troadibus introducit Helenam se expurgantem coram Menelao, quod Paridem secuta sit,

INJ. Deinde illa, relicto homine, abiit; non enim erat protervus,
Nec aptus ad transigendam cum ea noctem in lecto;
Mulier autem gaudet si probe subagitetur. Sed tu es magnus nugator.
Nam considera, ô adolescens, omnia quae in modestia
Insunt: quantisque voluptatibus sis carituras:
Pueris, mulieribus, opsoniis, compotationibus, cachinnationibus;
At si istis defraudareris, cur esset tibi vita expetenda?
Hoc ita est, uti dixi. Transeo hinc ad naturae necessitates:
Peccasti, amasti, constuprasti; quid factum? comprehensus es?
Periisti; causam enim orare nescis. at si mecum fueris,
Indulge genio, salta, ride, nihil putato turpe;
Si enim pro moecho fueris comprehensus, negabis
Te injuriam feciſſe: deinde *memento*, ut ad Jovem referas causam.
Quia & ille amori mulierum succubuit;
Tu vero mortalis qui sis, quomodo possis esse potentior Jove?
JUST. Quid vero si raphanismum & vulsuram patiatur tibi morem gerens?
Habebit ne aliquod argumentum quo ostendat, sibi non esse ampliatum podicem?
INJ. Quid tum si amplum habeat podicem? quid inde mali patietur?
JUST. Quodnam vero majus malum isto pateretur unquam?
INJ. Quid itaque dices, si in hac re victus fueris a me?
JUST. Tacebo: quid enim aliud *facerem?* INJ. Age nunc dic mihi,
Patroni causarum ex quorum hominum ordine sunt?

JUST.

sit; ubi inter alia dicit, vs. 946. τί δὲ φρονεῖ γ' ἐκ ὁμοῦ ἀμ' ἐστίαν ζῆν ποιοῦσα πατρὶ καὶ δόμοις ἐμοῖς; τὸν Δία πάλαι· καὶ Διὸς κτίσαντ' ἄνω, εἰ τἄ μὴ δοκοῦντ' ἀσμένων ἔχει πράτ@· κἄπειτ' ἐκ δόλῳ ἔτι· σοφίσμα δ' ἐστί· *Quid igitur in mentem mihi venit, ut ex domo sequerer hospitem, relicta patria & familia mea? Deum (Venerem) puni: & fac te potentiorem Jove, qui in caeteris quidem deos habet imperium, illius autem est servus. Quare ignoscendum mihi.* In Ione vs. 449. ὥστ' ἀδύνατος κακῶς λέγειν δίκαιος, εἰ τἄ Διὸς κακὰ μιμοῖτ', ἀλλὰ τῶν διδασκάλων πλέω· *Non jam hominem accusare aequum est, si deorum vitia imitamur; sed illos qui docent haec (deos).*

vs. 1078. Καὶ τοι σὺ Διονύσ' ὤν] Euripides in Hercule Furente vs. 1320. καὶ τοι τί φήσεις; εἰ σὺ μὲν Διὸς τέκνον γεγὼς, φύσει δίκαιον τῶν τέκνων σε τὸν πόνον· Σὺ δὲ μὴ· *Sed quid dices, si tu quidem qui es mortalis, nimium immoderate fers casus tuos, Dii autem non ita?*

vs. 1079. Παρανυδεῖ] Lucianus de Morte Peregrini: μοιχεύων πάλιν ἁλοὺς, ὑπανιδὶ τὸν τοῦ βιβλιοπώλ@· *in adulterio deprehensus anfugit, pollicem furtive praebens.* quem locum citavit Cl. Kusterus ad Suidam.

Ibid. Τίφρα] In Thesmoph. vs. 544. τίφρα πάλιν καθίσω τοῦτον ἀνοδυσόμενος ὁ χαλκεύς.

Ibid. Ταῦτ'] In Ranis vs. 321. τανυδὶν πίλιον. In Pluto vs. 163. ὁ δ' ἀλεὶ γε μοιχὸς διὰ τὸ τῆς παρατίλλεται.

vs. 1080. Τὰ μὰ —— εἶναι] Aeschylus in Agamemnone vs. 1181. ἀλλ' οὐδὲ ἐπῴδησεν, τὸ μὰ πάλαι μὴ, ὅστις ὧν ἔχει, σοφίᾳ· *Nullum remedium supperitarunt, quominus nihi ita esset efficta ut est.* Sophocles in Trachinis vs. 90. οὐδὲ παλαιῷ τὸ μὴ πᾶσιν ευδίκῳ τ' εἶ' ἀλόβιον τόδε· *Nihil intermittam, quin omnem super istis rebus explorem veritatem.* Aliquando & ἀ additur. Aeschylus in Prometheo vs. 917. οὐδ' ἔσθ' ὅστις αὐτῷ τοῦτ' ἐπεφράσθη τὰ μὰ ἀ πεπρῶσθ' ἁπάντως· *Num id ei nihil opitulabitur, quo minus turpiter cadat.* Idem in Eumenidibus vs. 917. οὐ δείσομαι τὸ μὰ ἀ τάδ' ἀξύνετον ἐν βουτοῖς πολίταις πλέον· *Non committam, quin hanc urbem videantur celebrem faciam inter mortales.* Sophocles in Aiace vs. 735. ἐγὼ γὰρ οὐκ ἐῶ τὸ μὰ ἀ πάντεσσι τοῖς καταξανθὲν θανεῖν· *Quod non prohibiturus essem quominus satis totus conscisus moriatur.* Comicus in Ranis vs. 68. κἄπειτ' ἐγὼ ἂν σιγήσω τὸ μὰ οὐ λαλεῖν.

vs. 1085. Συνηγόρων] Rhetores & advocatos tanquam cinaedos saepe perstringit; in Acharn. vs. 715. ὅταν δὲ ἕ τῶν ῥητόρων μὲν ῥᾴστ' καὶ πάλιστ' ὁ ξυνάγων@· τῶνδε τίνες ἦσαν δ' ἰσόψηφοι@ καὶ λαχ@· In Eccles. vs. 112. λέγουσι γάρ πού τ' ναυτικὸν ὅσοι πάλιγκ σανδάλοισι διατρέφουσ' αὑτοὺς λέγειν. In Equitibus vs. 875. cum Cleon rhetor dixisset se prohibuisse, ne cinaedi ulli essent, ἕτερος τὸν παμφυῆ inquiens; alter dicit ad eum: οὐ δῆτ' ὅτου λέσβιος ἔχει φόβους ὕπαυλος, ἵνα μὴ ῥίγιστα γένηται. & alibi.

ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Πεθομαι.
Τί δαὶ πραγωδῶσ' ὦν. τίνων;
ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Εὖ λέγεις.
Καὶ δημαγωγῶσ' ὦν. τίνων;
ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Ἄρα δῆτ' ἐγίγνεσθ', ὡς ὑδὶ λέγεις;
Καὶ τ' θεατῶν ὀπόπτροι πλείους, σκόπει.
ΔΙΚ. Καὶ δὴ σκοπῶ. ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ὁρᾷς;
ΔΙΚ. Πολὺ πλείους, ἢ τὰς θεάς,
Τὰς θὐρυπρώκλους.
Καὶ τυτονὶ γῆν οἶδ' ἐγὼ, κἀκεινονὶ,
Καὶ τ' κομήτλω τυτονί.
ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ἐρεῖς;
ΔΙΚ. Ἡπόμεθ'. ὦ κυκλίμνοι,
Πρὸς τ' θεῶν, δέξασθέ μ
Θοιμάτιον, ὡς
Ἐξωτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

ACTUS TERTII

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τί δῆτα, πόπτροι τῶτον ἐπάγεσθ' λαβὼν
Βύλῃ τ' ἰδὼν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν;
ΣΤΡ. Δίδαξει, ἢ κόλαζε, ἢ μέμνησ', ὅπως
Εὖ μοι τομεῖσις αὐτὸν· ὅτι μὲν θάτερα,
Οἷον δικαίοις· τ' δ' ἑτέραν αὐτῷ γνάθον
Σπόμασον, οἷον ἐς τὰ μέζω πράγματα.
ΣΩΚΡ. Ἀμέλῃ, κομεῖ τῶτον σοφιστὴν δεξιόν.
ΦΕΙΔ. Ὠχρὸν μ' ὃν οἶμαί γε, ἢ κακοδαίμονα.
ΧΟΡ. Χάρῃ νῦν· οἴομαι δὲ
Σοὶ ταῦτα μεταμελήσειν.

ΕΠΙΡ-

vs. 1087. *Τραγῳδῶν*] Scholiastes refert ex aliorum opinione, haec tendere in Phrynichum Tragicum saltatorem. Same & in Vespis vs. 1480. Ille Phrynichus intelligendus est, de quo ibi senex aliquis tripudians dicit: *πίδακ' ἐκ Φοίνισσαν, ὃς τις ἀλείπης — καλῶς γ' ὀρχεῖτο· πρακτὸς ἀνήρ.* Sed tamen etiam ad Aeschylum Tragicum Poetam posset respicere Comicus, quem in Thesmoph. in prima parte tabulae ad leviter perstringit tanquam choreutam, i. e. saltatorem, & cinaedum, ubi inter alia ad eum dicit Mnesilochus vs. 206. *καὶ μὰν σύ γ' ὦ κατηύγεν' ὀρχησταῖσιν ἐν τοῖς λέγουσιν ἀλλὰ τοῖς παθοῦσι.*

vs. 1089. *Δημαγωγῶσ*] Vid. in Equit. vs. 422. Demagogi etiam sunt Rhetores, quare vide & ad vs. 1085.

vs. 1091. *Κυκλίμνοι*] Ita vocat cinaedos etiam in Equitibus vs. 872. & κυκλεῖν non semel occurrit pro *saltare*, ut infra vs. 1375.

1102. Haec τ' δεῖς] Hic in ed. Farrei praefixum ΦΕΙΔ. quod Philippides haec dicat.

vs. 1103. *Σπόμασον*] Scholiastes dicit proprium eum versum tradere, ne in curruum impedimento; at contra in Vespis vs. 430. ἀλλὰ δοκοῦσί μοι παχέα

JUST. Ex illorum ordine, quibus amplus eſt podex. INJ. Credo.
Quid vero Tragici Poëtae? ex quorum ordine ſunt?
JUST. Ex illorum, quibus amplus eſt podex. INJ. Recte dicis.
Et Tribuni plebis ex quorum ordine?
JUST. Ex illorum, quibus amplus eſt podex. INJ. Ergone
Agnoſcis te nihil dicere?
Etiam ex ſpectatoribus utri ſint plures ſpecta.
JUST. Et ſane ſpecto. INJ. Quid itaque vides?
JUST. Multo plures profecto illos video eſſe,
Quibus amplus eſt podex.
Nam & iſtum novi ego, & illum,
Et crinitum hunece.
INJ. Quid itaque dices jam?
JUST. Vincimur. ô Cinaedi,
Per Deos obſecro, accipite meum
Pallium, nam
Ad vos transfugio.

SCENA QUARTA.

SOCRATES, STREPSIADES, PHIDIPPIDES, CHORUS.

SOCR. Quid itaque? utrum abducere prehenſum iſtum
Vis filium, aut ut eum doceam dicendi artem?
STR. Doce, & caſtiga, & memento ut
Bene mihi exacuas eum: ex altera parte
Ut ei bucca valeat ad leviores lites: alteram vero buccam ej
Exacue, ut valeat ad majora negotia.
SOCR. Ne ſis ſollicitus, reduces eum argutatorem probum.
PH. Imo pallidum opinor, & miſerum.
CHOR. I nunc: arbitror autem
Fore ut te horum poeniteat.

EPIR-

χίτα παιδία δώτε.

vſ. 1105. Στομώσεις] Scholiaſtes: ἐξυπτε. Sed in Gloſſis: σοφῶ ferrumino. σόμμα ferrum durum.

vſ. 1108. Τον — γνάθον σίμωσον] Sophocles in Oedipo Coloneo, vſ. 779. τὸ σὸν δ' ἀσύλλωτον δέμας ἐνὸς σίμωσον σόμα, πικρὸν ὄχθοις σύμφυτον. Tum autem venit hac mendacia, multum bilem movit. ubi Scholia: dextram vel buccam, multum bilem movit. & corrigitur.

Ibid. Ἐς τὰ μείζω πράγματα] Finem quidem ſuum vult bene inſtrui ad ardua etiam negotia; ipſe autem, cum ſe daret in diſciplinam Socratis, nolebat talia doceri, vſ. 432. μὰ μὰ γνώμας μεγάλας· ὃ γὰρ τύπτειν ἐπίσταμαι.

vſ. 1110. Πάχεός] De ſe conjecturam facit, nam & ipſe apud Philoſophos nitorem corporis amiſerat, ut dicit vſ. 717.

vſ. 1111. Οἴομαι δὲ] Sardo narrat fabulam chorus: nam nec filius eum deterrere potuit ab inſtituto, cum ei nihil boni praediceret, vſ. 866. ἢ μὴν σὺ τύπτεις τὸν χρῶτα κἀγὼ κἀχθέσ. ſed mox plagis emendabitur.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ιϛ'

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι.

ΧΟΡ. Τοὺς κριτὰς ἀ κερδαινῶσιν, ἢν π πόδε τ̃ χρὴ
Ὠφελῶσ' ὀκ τ̃ δικαίαν, βυλόμεσθ' ὑμῖν φράσαι.
Πρῶτα μὲν γ', ἢν νικᾶν βύλησθ' ὀ ὄρχος τὰς ἀχνὰς,
Ὑσμῖν πρώτοισιν ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
Εἶτ' ἀ καρπὸν τικύσας ἀμπέλως φυλάξομεν,
Ὡς π μήτ' αὐχμὸν πίζειν, μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβεῖαι.
Ἢν δ' ἀπμάσῃ πς ἡμᾶς, ὄψπος ὢν, ὕσας θεὰς,
Προστρέπω τ̃ νῦν πρὸς ἡμᾶν οἶα πείσῃ κακὰ,
Λαμβάναν ὕτ' οἶνον, ὕτ' ἄλλ' ὐδὲν ἐκ τ̃ χρείω.
Ἠίκ' ἀν γ̃ αἴτ' ἐλαῖκν βλαστάσας, αἴτ' ἄμπελον
Ἀποκεκίφοι, πιαύταις σφενδόναις παισόμεθ'.
Ἢν δὲ πλησθεῖσιτ' ἴδωμεν, ὕσομεν· ἀ τ̃ πίγνε
Τὸν κέραμον αὐτ̃ χαλάζας προσβύλαις σωτεῖψόμεν.
Κἂν γαμῇ πο' αὐτὸς, ἢ τ̃ ξυγγενᾶν, ἢ τ̃ φίλαν,
Ὑσομεν τ̃ πίκτ̃ πᾶσαν· ὥτ' ἴσως βυλήσεται
Κἀν ὁ Λιγύπτιφ τυχεῖν ὢν μᾶλλον, ἢ κρῆναι κακῶς.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Πέμπτη, πρὰς, τέτρη, μ̃ ταύτῃ δευτέρα·
Εἶτ', (ἢν ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
Δίδυκα ὐ πέφυκα ὐ βλύτομαι)

Εὐθὺς

vſ. 1113. Τὸς κριτάς] Ordo eſt: *βυλόμεθα φράσαι τὸς κριτὰς*, id eſt, *περὶ τ κρινῶν*. Ut ſupra vſ. 961. *Λέξω τοῖσιν τὸς ἐχθροὺς παιδίων*. Vide Notam ad Plutum vſ. 56. Captat autem Chorus benevolentiam judicum.

vſ. 1115. Ἢν νικᾶν] Xenophon in Oeconomico: *καὶ γὰρ ὁ τὰ γράμματα, καὶ ὁ τὰ ἄλλα ἀεὶ ἐπιμελούμενος νικήσας μάλιστα πρόξενος τοῦτ'. Nam & vari & in ubere, ſemper maturae adjiciuntur ſunt oportuniſſimae.* Virg. Georg. II, 408.

Primus humum fodito, primus deverſa cremato
Sarmenta ———

vſ. 1123. Παύσασαν] Hoc ſumrum occurrit & in Lyſiſtrata vſ. 462. eſt a verbo παύω, & nor. 1. ἀναύσω, ſupra, vſ. 549. nempe a fut. 1. παύσω· qui aoriſtus coincidit cum παύσαι a παίζω.

vſ. 1128.

EPIRREMA VERSUUM XVI.

Trochaïci Octonarii.

CHOR. Judices quid lucri ſint reportaturi, ſi hunc Chorum in aliqua
Re juſta juverint, volumus vobis dicere:
Nam, primum, ſi volueritis agrum novare mature,
Pluemus vobis primis; caeteris poſterius:
Deinde vites fructum jam enixas cuſtodiemus,
Ut neque ſiccitas (rubigo) eas premat, neque nimia pluvia.
Si vero aliquis contemſerit nos, ipſe mortalis, nos Deas,
Is advertat animum quanta ſit paſſurus mala,
Dum nec vinum accipit, nec aliud quicquam e fundo ſuo.
Nam quando germinaverint oleae, & vites
Amputabuntur, ejusmodi fundis eas caedemus.
Si vero lateres illum fingere videbimus, pluemus: & tecti
Tegulas ejus grandine rotunda comminuemus.
Tum ſi quando nuptias aut ipſe, aut cognatorum & amicorum ejus aliquis
celebrabit,
Tota nocte pluemus: ut forſitan malit
Vel in Aegypto potius fuiſſe, quam judicaſſe perperam.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES.

STR. Quintus *dies*, quartus, tertius, poſt hunc alter
Deinde, quem ego maxime omnium dierum
Timeo & horreo, & abominor,

Statim

vſ. 1128. Κἀν τῷ Ἀιγύπτῳ] Ubi non compluentur quidem, ſed erat apud homines malos; in Aegypto non fieri pluviam dicit & Cómicus in Theſm. ex Euripide, vſ. 862. Νεῖλαι — ἰσοῖ, ὃς ἀντὶ Διὸς ψακάδος Ἀιγύπτῳ πίδακι — ῥοαῖς. Aegyptios autem male audiviſſe, notat Scholiaſtes ex Aeſchylo: Διπλῆ κλαυμα τοῖς μιγεῖσι Ἀιγύπτιοι· *Valent in dolis neſcendis Aegyptii:* & ex Theocrito in Adoniazuſis: — *ἀλλὰ καταιγὶς Δαλίσιον ἐ λίτρα πατίζοισι Ἀιγύπτιοι· malum malefica laedat ambulantem obrepens Aegyptiaca mors.*

vſ. 1129. Πέμπτον] Nempe ante illum diem qui dicebatur ἐν ᾗ νέα.

Εὐδὺς μὲν ταύτην ἔωθ' ἥμη τι ᾖ νέα.
Πᾶς γάρ τις ὄμνυσ', οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
Θεὸς μα πρυτανεῖ', ἀπολεῖν με φησὶ κἀξολεῖν,
Ἐμοῦ μέτειά τι ᾖ δίκη αἰτημένου·
Ὦ δαιμόνιε, τὸ μὴν τι πωὶ μὴ λάβῃς,
Τὸ δ' ἀπολαβεῖν μοι, τὸ δ' ἄφες. Οὔ φασί ποτε
Οὔτως ἀπολήψεσθ', ἀλλὰ λοιδορεῖσί με,
Ὡς ἀδικός εἰμι, ᾖ δικάσεσθαί φασί μοι.
Νυνὶ δὲ δικάζεσθαι· ὀλίγου γάρ μοι μέλῃ,
Εἴ γ' ἐμαθήκειν εὖ λέγειν Φειδιππίδης.
Τάχα δ' εἴσομαι, κόψας τὸ φροντιστήριον.
Παῖ, ἠμί, παῖ, παῖ.

ACTUS QUARTI

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Σ. Τρεψιάδη, ἀσπάζομαι.
ΣΤΡ. Κἄγωγέ σ'· ἀλλὰ τυτὶ πρῶτον λαβέ·
Χὴν γὰ θαυμάζειν τι τ' διδάσκαλον.
Καί μοι τὸν υἱὸν εἰ μεμάθηκε τὸν λόγον
Ἐκεῖνον, εἶφ', ὃν δεῖτίως εἰσήγαγες.
ΣΩΚΡ. Μεμάθηκεν. ΣΤΡ. Εὖ γ', ὦ παμβασίλει' ἀπαιόλη.
ΣΩΚΡ. Ὥστ' ἀποφύγοις ἄν, ἢν τι' ἀεὶ βύλῃ, δίκην.
ΣΤΡ. Κ' εἰ μάρτυρες παρῆσαι, ὅτ' ἐδανειζόμην;
ΣΩΚΡ. Πολλῷ γε μᾶλλον, κἂν παρῶσι χίλιοι.
ΣΤΡ. Βοάσομ' ἄρα τὰν ὑπέρτονον
Βοάν. Ἰὼ, κλαίετ' ὦ βολοςάται,
Αὐτοί τε ᾖ ταὐχεῖα, ᾖ τὰκει τόκων·
Οὐδὲν γὰρ ἄν με φλαῦρον ἐργάσαιθ' ἵπ,

vſ. 1134. Πρυτανεῖα.] Julius Pollux Lib. VIII. dicit fuiſſe certam pecuniam, quam deponerent litigantes utrinque in initio litis: & illum, qui victus foret judicio, dicit tantum dare, quantum ab utroque fuiſſet depoſitum: quod deinde judices accipiant. Scholiaſtes dicit eſſe *Spectacula* Romanorum, cum quo convenit Suidas, & Gloſſae Verborum juris.

vſ. 1143. & ſeqq. Παῖ παῖ παῖ. Σω. Σκαφιδιοῦ ἀσπάζομαι.] Ita edd. prudentes. Frivolinus violentam illam & ineptam nec neceſſariam diviſionem in Actus & Scenas faciens, coactus fuit hunc verſum dividere.

vſ. 1145. Τετρι.] Τὸν δύκαιον. dat ei ſaccum farinae; nam & ante dicebat: Διαλυτέον σε πάλιν τὸν λέβητα vſ. 669. Scholiaſtes.

vſ. 1147. Τὸν υἱὸν.] Ordo eſt: υἱεῖ μοι ἢ υἱὸν. id eſt περὶ τὸ υἱὸν. ut ſupra vſ. 961. Λέγω τὸν παιδίον, ὃς διδάσκετο, id eſt, λέγω περὶ τ παιδίου. Vid. Notam ad Plutum vſ. 56.

vſ.

Statim poſt hunc eſt vetus & novus.
Nam unusquisque eorum quibus debeo jurat,
Depoſita mercede judiciaria, ſe me funditus perditurum;
Me interea, ut pareat, aequumque & juſtum ſe praebeat *ſic* petente:
O bone, velis iſtud jam non accipere,
Illud differre, hoc remittere; at illi negant ſe unquam
Hoc pacto *ſua* recipere poſſe, & mihi convicium faciunt.
Ajunt me injuſtum eſſe hominem, & ſe citaturos me.
Nunc itaque citent; non magnopere laboro,
Si modo Phidippides artem bene dicendi addidicit.
Sed mox ſciam, ubi fores Scholae pulſavero.
Puer heus, puer, puer.

SCENA SECUNDA.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Strepſiadem ſaluto.
STR. Et ego te: ſed iſtum ſaccum farinae prius accipe.
Oportet enim Magiſtrum honorario aliquo afficere.
Et, an filius addidicerit ſermonem
Illum, dic, quem nuper introduxiſti.
SOCR. Addidicit. STR. Bene ſane, ô Fraus regina.
SOCR. Adeoque cujuslibet criminis facile efficiet ut abſolvaris.
STR. Etiamne ſi teſtes adfuiſſent, cum foenore acciperem?
SOCR. Multo magis, etiamſi mille adfuiſſent.
STR. Itaque exclamabo alte intenſa
Voce: io! Nummularii, vae vobis: nunc pereatis
Et vos ipſi, & ſors, & uſurae uſurarum.
Nihil amplius mihi nocebitis.

Talis

vſ. 1148. Ἐκεῖνον] Nempe ὁ ἄδικος λόγος. Supra, vſ. 885.

Ibid. Ὃν] Poteſt vel ad τὸν referri, ut ſit: ὁ τὸν, ὃν διδάσκεις, nempe εἰς τὸ φροντιστήριον· *quem introduxiſti in ſibalam tuam:* vel ad λόγον· ut ſit ὁ λόγος, ὃν διδάσκεις, nempe εἰς τὰς ἀνθρώπους, *quem inculcaſti in humanam ſocietatem.*

vſ. 1149. Ἀναιδῆ] Vid. ſupra, vſ. 727. ἀναίδημος. ab ἀναίδ@, *verecundia, pudor, verſutus.* Comicus Ἀναιδῆ dixit quaſi *Deam Frontem*, ut in Equitibus vſ. 630. Φέρασον &c. v. Euſtath. ad Iliad. Β. p. 267.

vſ. 1153. Βούσομαι] Dorice, ut in Pluto vſ. 639. διαβούσομαι ὁ σύκινος. Eſt autem ὑπιέντων@ βοᾶν idem quod παλίνσυτον βίαμα, vſ. 967.

„ vſ. 1155. Ἀρχὰν] Senſus requirit, ut ſcribatur „ ἀρχαὶ id eſt *ſortes*, vel *capita*, ut vocant, *perſonas* „ *creditas*: ut monuit etiam Diſertus. " ex Notis Kuſteri.

Ἐπιπηδᾷς, σφῶϊν μ' ἔξεις
Χερσὰν ὠχρὰν, ὄμμα μικρὸν,
Στῆθος λεπτὸν, γλῶτταν μεγάλην,
Πυγὴν μικρὰν, καλὴν μεγάλην,
Ψήφισμα μακρόν· καί σ' ἀναπείσω
Τὸ μὲ αἰσχρὸν ἅπαν καλὸν ἡγεῖσθαι,
Τὸ καλὸν δ' αἰσχρόν· ἢ σοὶ τύτοις
Τῆς Ἀντιμαχίδης
Καταπυγοσύνης ἀναπλήσω.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιβ'.

ΧΟΡ. Ὦ καλλίπυγοι σοφίαι
Κλεινοπάτιδι τ' ἐπασκῶσι,
Ὡς ἡδύ σου τοῖσι λόγοις
Σαφρον ἔπεστιν ἄνθος.
Εὐδαίμονες δ' ἄρ' ἦσαν οἱ
Τότε ζῶντες, ἡνίκ' ἦς
Τῶν πρεσβυτέρων. σοὶ θὴ παῖδ', ὦ κομψο-
τρεπῆ μᾶσαι ἔχω,
Δεῖ σε λέγειν τι καινὸν, ὡς
Εὐδοκίμηκεν ἀνὴρ.

Ἰαμβικοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Δεινῶν δέ σοι βυλεύματ' ἔοικε δεῖν πρὸς αὐτὸν,
Εἴπερ τ' ἄνδρ' ὑπερβαλεῖ, καὶ μὴ γέλωτ' ὀφλήσεις.
ΑΔΙΚ. Καὶ μὴν πάλ' ἔγωγ' ἐπιχειρῶ τὰ σπλάγχνα, κἀπιθύμων
Ἅπαντα ταῦτ' ἐναντίας γνώμαισι συνταράξαι.
Ἐγὼ γὰρ ἦλθον μὲ λόγος δι' αὐτὸ τοῦτ' ἐκλήθην
Ἐν τοῖσι Φρονιστηρίοις, ὅτι πρώτιστον ἐπεισήσα

Καὶ

vs. 1018. Ἀντιμαχίδης] Hanc diſtinguit Scholiaſtes ab illo, cujus mentio in Acharn. vs. 1149.

vs. 1020. Σοφίαι ἱππεῖαι] Sic ſupra, vs. 517. καὶ σοφίαι ἱππεῖαι. Sic paulo ante, vs. 931. καὶσὶ ἀναπαυσαν. In Pluto vs. 50. ἀναπῦν ἔδει ὑμᾶς.

vs. 1025. Ἦσαν σε] In Acharn. vs. 698. εἴτε Μακεδόσι μὲν ἔτ' ἦμεν, ἰδιῶται, τῶν δ' ἐτ' ἀνδρῶν σοφῶν πατρῶν διαφθείρα. Ibid. vs. 705. ἀπὸ τῆ Θουκυδίδες.

vs. 1030.

Studebis, primum quidem habebis
Colorem pallidum, humeros parvos,
Pectus tenue, linguam magnam,
Nates parvas, mentulam magnam,
Decretum longum: & perſuadebit tibi,
Ut credas quicquid turpe eſt, illud eſſe honeſtum,
Quicquid honeſtum, illud turpe. Et ad haec
Antimachi
Mollitie oppleberis.

ANTISTROPHE VERSUUM XII.

CHOR. O ſapientiae pulcherrimae
Et inclytae cultor,
Quam ſuavis orationi tuae
Et modeſtus quidam ineſt flos.
Beati ergo erant, qui
Tunc vivebant, cum tu adhuc eras,
Majores noſtri. Nunc itaque te, cui molle
Atque facetum Muſa annuit,
Oportet aliquid novi afferre, nam
Iſte vir bene ſe geſſit.

Jambici Octonarii Catalectici.

Solerti autem conſilio videtur tibi opus fore adverſus eum,
Si virum illum volueris ſuperare, & non ludibrium debere.
INJ. Atqui dudum mihi praefocantur ilia, cupienti
Omnia iſta contrariis ſententiis conturbare.
Nam ego Inferior quidem Sermo ob id ipſum vocor
A ſcholaſticis, quia primus excogitavi

Quo-

vſ. 1030. Δεινὸν] Euripides in Rheſo vſ. 837. μαπρᾷ γε δεῖ σε καὶ σαφεῖ λόγῳ πεῖσαι με τοῦτο· *longa & callida oratione tibi opus eſt, qua mihi perſuadeas.*

vſ. 1032. Ἐπιζήμιαι] Alexis apud Athenaeum VI. p. 224. ἐγὼ δὲ πάντα ἐλπίσας, τὰς δ' ὀφρῦς ἐχούσας ἐπάνω τοῦτον, ἀκοντίσματα· *Quando video ipſos invenire terram, ſupercilia autem attollentes ſupra verticem, enecor.* Vid. paullo ante, vſ. 984. ἀνάγκαιόν.

Καὶ τοῖσι νόμοις ᾗ ταῖς δίκαις τἀναντί' ἀντιλέξαι·
Καὶ τοῦτο πλεῖν ἢ μυρίων ἔστ' ἄξιον χατήρων,
Αἱρήμενον τὰς ἥδιστας λύγους, ἔπειτα νικᾶν.
Σκέψαι δὲ τ' παίδευσιν, ἢ πέπαιθι, ὡς ἐλίγχω·
Ὅς πίς σε θερμὸν φησὶ λοῦσθαι τοῦτον οὐκ ἐάσειν.
Καί τοι τίνα γνώμην ἔχων, ψίγεις τὰ θερμὰ λουτρά;
ΔΙΚ. Ὅπη κάκιστόν ἐστι, τοῦθ' ἁνὴρ πιεῖ τ' ἄνδρα.
ΑΔΙΚ. Ἐπίσχες· θύρας γάρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκτον·
Καί μοι φέρ', εἰ θεοὶ παίδων τὶν' ἄνδρ' ἄριστον
Ψυχὴν νομίζεις, εἰπέ, ἢ πλείστους πόνους πονῆσαι;
ΔΙΚ. Ἐγὼ μὲν οἶδ' Ἡρακλέα βέλτιστον ἄνδρα κεῖνα.
ΑΔΙΚ. Πῇ ψυχρὰ δῆτα πώποτ' εἶδες Ἡράκλεια λουτρά;
Καί τις πὺς ἀνδρεῖος ἐκεῖ ἦν; ΔΙΚ. Ταῦτ' ἐπὶ ταῦτ' ἔκειτο,
Ἃ τ' παίσειεν ἀεὶ δ' ἡμέρας λαλύπαν
Πλῆρες τὸ βαλανεῖον πιεῖ, κεναὶ δὲ τὰς παλαίστρας.
ΑΔΙΚ. Εἶτ' οὐ ἀγρᾷ τ' Ἀφροδίτᾳ ψίγεις· ἐγὼ δ' ἐπαινῶ.
Εἰ γὰρ πυρρὸν ἦν, Ὁμήρου ἡδίποτ' ἂν ἐπῄδη
Τὸν Νέστορ' ἀμφιπλὼ ἄν· ἡδὺ τὰς σοφὰς ἅπαντας.
Ἄνειμι δῆτ' οἰκοῦθεν εἰς τ' γλῶτταν, ἣν ἐδί μ'
Οὗ φησι λέγειν τὰς νέας ἀσκεῖν· ἐγὼ δ' ἔφημι.
Καὶ σωφρονεῖν αὖ φησι λέγειν. δύο κακὼ μείζω.
Ἐπεὶ σὺ Ἀφρὸ τὸ σωφρονεῖν τῷ πώποτ' εἶδες ἤδη
Ἀγαθόν τι γενόμενον, φέρε φησί, καί μ' ἐξέλεγχε εἰπών.
ΔΙΚ. Πολλοῖς. ὁ γὰρ Πηλεὺς ἔλαβε Ἀφρὸ τοῦτο τ' μάχαιραν.
ΑΔΙΚ. Μάχαιραν; ἀγαθὸν γε κέρδος ἔλαβε ὁ κακοδαίμων.
Ὑπέρβολος δ' οὐκ ὀν. λύχναν πλεῖν ἢ τάλαντα πολλὰ
Εἴληφε Ἀφρὸ πυκείας, ἀλλ' ἢ μὰ Δί' ἢ μάχαιραν.
ΔΙΚ. Καὶ τ' Θέτιν δ' ἔγημε Ἀφρὸ τὸ σωφρονεῖν ὁ Πηλεύς.

ΑΔΙΚ.

---

vs. 1036. Ταῖς δίκαις] Supra, vs. 888. πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντιλέγειν. Infra vs. 1343. τοῖσι δικαίοις ἀντιλέγουσι. vs. 1038. γνώμην ἔχοντας λέγειν τοῖσι δικαίοις.

vs. 1040. Ὅς τίς σε φησὶ λοῦσθαι] vs. 987. ὁ δικαίων λόγος ἀκούσεται ἀπάντων. — Βαλανεῖον ἀτίγκτεθαι.

vs. 1042. Δίκαιον τοῦτ' ἀνδρὶ] Hermippus Comicus apud Athenæum l. p. 13. μὰ Δί' ἢ μὲν τοι μοιχὸν ἀνδρὶ χρὴ δίκαιον ἀποκτεῖναι· ἀ δὲ τοῦτο' profecto inclinavi non oportet virum fortem, nec calida lavari, quod tu fatis.

vs. 1043. Πῶς γὰρ σε μέσον ἔχω] Metaphora a luctatoribus. In Equitibus vs. 386. τὸν γὰρ ἔχοντα μέσον. In Ranis vs. 472. ἀλλὰ τὸν ἔχ μέσον.

vs. 1044. Τὸν ἄνδρ' ἄριστον] Apud Euripidem in Hercule Furente vide ipso Hercule loquens circ. Amphitruo vs. 183. ὡς τὸν ἀνδρ' ἄριστον ἐγκρίνειν ἀν' ἑ . . , παῖδα τ' ὀμὸν ἢ οὐ σὸν εἶναι δοκεῖν; *Interroga, quemnam virum fortissimum judicarent? Alcmen, quem tu dicis videri filium meum?*

vs. 1047. Ἡρακλεια λουτρά] Herodotus in Polymnia, ubi describit situm Thermopylarum: ἔστι δὲ ὦ τὸ μεταξὺ τούτων θερμὰ λουτρὰ, τὰ χῶροι καλέουσι οἱ ἐνιαχόθι· καὶ βωμὸς ἵδρυται Ἡρακλέος ἐπ' αὐτοῖσι· *Sunt autem in ipso autem eorum locorum, quæ Græci vocant illum loca lavacra: & ara Herculi dicata est inter illa.* Idem Thermopylas Herculi sacras memorat Nonnus Dionysiac. apud Scholiastam: Τὸν δ' ὁ σαωτῆρος ἀνὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη Ἡφαίστου λίτομεν τοῖς ἰαχήσι θυέλλαις· *Hunc in Thermopylis servatrix dea Minerva, Fecit calida lavacra, apud latos montes.*

vs. 1049. Ἃ τ' παίσειεν] Quæ ipso sequenti versu dicuntur, genuina sunt illis, quæ in Rana vs. 1095.

Ac-

Quomodo quis legibus & juri contradicere poſſit;
Sed hoc auro contra carum non eſt,
Si nimirum ſumas tibi cauſam debiliorem, & tamen vincas.
Sed ſpecta quomodo refellam diſciplinam hujus, cui confidit:
Qui negat ſe paſſurum te calida lavari.
Quo itaque argumento vituperas calida lavacra?
JUST. Quia peſſimum eſt *lavari calida*, & hominem reddit ignavum.
INJ. Quieſce; nam ecce te medium teneo ut elabi nequeas.
Dic mihi, quemnam ex Jovis filiis fortiſſimi
Animi putas fuiſſe, & labores plurimos exantlaſſe?
JUST. Meo judicio nemo potior fuit Hercule.
INJ. Et ubi unquam vidiſti frigidas Balneas Herculanas?
Et quis tamen erat fortior? JUST. Haec ſunt illa nimirum,
Quae adoleſcentibus quotidie in ore ſunt, &
Efficiunt ut balneum ſit plenum, palaeſtrae vacuae.
INJ. Vituperas deinde hanc in foro verſandi conſuetudinem; at ego laudo.
Nam ſi hoc malum eſſet, Homerus nunquam feciſſet
Neſtorem Oratorem, & caeteros ſapientes omnes.
Redeo nunc hinc ad linguam, quam iſte
Negat Juniores exercere debere; ego vero ajo.
Tum etiam modeſtiam colendam eſſe ait. Quae duo maxima ſunt mala.
Nam cui tu unquam propter modeſtiam vidiſti
Aliquid boni accidiſſe? dic mihi, & me verbis refelle.
JUST. Multis. Nam Peleus iſta de cauſa accepit enſem (a Diis)
INJ. Enſem? lepido ſane lucro auctus, miſerrimus ille.
At Hyperbolus an non ex lychnis vendendis plurima talenta
Accepit propter malitiam? non certe machaeram.
JUST. Thetidem etiam, quod modeſtus eſſet, duxit Peleus.

INJ.

Aeſchylus ad Euripidem juventutis mores corrumpentem dicit: εἶτ' οὐ κακὸν ἐστιν ὁ τοιοῦτον καὶ σκώπτειν ἐθίζειν, ἢ ξυνόντα τοῖς τε παλαίστραις, καὶ τοῖς τοιχοις ἐνιτρίβειν, ἢ πατρικῶν σοφισμάτων. In Equitibus vſ. 1372. τὰ μειράκια πάντα λέγω τὰ 'ν τῷ μέσῳ, ἃ σοφιστὴν τινὰ καθήμενα.

vſ. 1050. Τὰς παλαίστρας] Laudi ducebatur, ſi quis a puero in palaeſtra ſe exercuiſſet; in Ranis vſ. 735. οὐ γὰρ ὑγιὲς τοῖς σώμασιν ἀνὴρ ἐθέλει καὶ δικαίως, καὶ κατὰς τὰ κάγκελα, καὶ τριβὰς ἐν παλαίστραις, καὶ χρόας καὶ μυκτῆρ.

vſ. 1051. Εἶτ' ἐν ἀγορᾷ] Dixerat ὁ δίκαιος λόγος ſupra, vſ. 937. ἐνταῦθα μισεῖν ἀγορὰν.

vſ. 1053. Τὸν Νίσου ἀγκυλοῦ] Iliados β. vſ. 247. τίνα δὲ Νίσος Ἠθηναίης ἀνάκτων λεῦσε Πυλαίων ἀγορητήν· *Pylius Neſtor ſuaviloqui ſuaviloquum Pylierum arguit orator.* Quin & alias Homerus τὸν ἀγορὴν vocat κυδιάνειραν, *decus conciliantem viris*, & dicit ibi fieri ἀμφιτομίας ἀνδρῶν, *virorum ſectiones*. Id quod Syneſius immerito factum dicit Epiſt. 146. τὸν δὲ ἀγορὴν ἰσχυρὰν τεῖχος τιτρώσκειν, ἀνδρῶν παρεχομένην ἀκμὴν καὶ πειθοῦς, καὶ οὐδὲν ὑγιὲς· ἀλλὰ λοιδορεῖν καὶ κακηγορεῖν οἰδέτω· *Forum autem tali laudatione honoravit; cum producat homunciones impudentes, & pejjimos, & quibus nihil ineſt ſani; ſed qui maleuici ſunt, & mala conſuere ſciunt.*

vſ. 1054. Τὰν γλῶτταν] Dixerat ὁ δίκαιος λόγος vſ. 1005. ὃν τοῦτον τοῖσι σ' ἐγὼ φράζω — ἧξεις — γλῶττ' ἐκτήσει βαιάν, — ἢν δ' ἄπαξ σὺ τὴν — γλῶτταν μεγάλην.

vſ. 1061. Τηρεζιεῖ] Ὅτι πυγχικὴ λυχνεῖτις· ὅτι. ut in Pace de eo dicit vſ. 688. & in Equit. vſ. 1312. τὰς σπόδας, ὡς αἱ ἐπὶ τὰς λύχνους.

ΑΔΙΚ. Κἆτ' ἀπολιπῶσά γ' αὐτόν, ὤχετ'. ἐγὼ δ' ἦν ὑβριστὴς,
Οὐδ' ἡδὺς ἐν τοῖς φάσμασι τὴν νύκτα παννυχίζειν.
Γυνὴ δὲ σιαμωμμένη χαίρει. σὺ δ' εἶ Κρόνου βροτός.
Σκέψαι γὰρ, ὦ μιαρώτατε, ἐν τῷ σωφρονεῖν ἅπαντα
Ἃ ἔνεστι· ἡδονὰς δ' ὅσων μέλλεις ἀποστερεῖσθαι,
Παίδων, γυναικῶν, κοτταβῶν, ὄψων, πότων, κιχλισμῶν.
Καί τοι τί σοι ζῆν ἄξιον, τὸν ἐὰν στερηθῇς;
Εἶεν. πάρειμ' ἐστεῦθεν ἐς τὰς τῆ Φύσεως ἀνάγκας.
Ἥμαρτες, ἐξόδης, ἐμοίχευσας. τί; καταληφθείς;
Ἀπόλωλας· ἀδύνατος γὰρ εἶ λέγειν. ἐμοὶ δ' ὁμιλῶν,
Χρῶ τῇ Φύσει, σκίρτα, γέλα, νόμιζε μηδὲν αἰσχρόν.
Μοιχὸς γὰρ ἦν τύχῃς ἁλούς, ταῦ' ἀντρεῖς πρὸς αὐτὸν,
Ὡς ἠδὲν ἠδίκηκας· εἶτ' εἰς τὸν Δί' ἐπαναιτιᾶσθαι·
Κἀκεῖνος ἀς ἥπαρ ἔρωτος ἔχει γ' γυναικῶν.
Καί τοι σὺ θνητὸς ὤν, θεῶν πῶς μείζον' ἂν δύναιο;
ΔΙΚ. Τί δ' ἦν ῥαφανιδωθῇ πεθόμενός σου, πέφρα τι πλέῃ;
Ἐξ ἑνὸς γυναίου λέγειν, τὸ μὴ θρύπτεσθαι εἶναι;
ΑΔΙΚ. Ἦν δ' θρύπτεσθαι ᾖ, τί πείσει κακόν;
ΔΙΚ. Τί μὰ Δί' ἂν εἴπ μεῖζον πάθοι τύπτων ποτέ;
ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ἐρεῖς, ἢν τοῦτο πεισθῇς ἐμοῦ;
ΔΙΚ. Σιγήσομαι. τί δ' ἄλλο; ΑΔΙΚ. Φέρε δή μοι φράσον·
Σωφρονεῖσθαι ἐκ τίνων;

ΔΙΚ.

vs. 1065. Παννυχίζειν] Ariſtophanes apud Athenaeum II. p. 43. ἐγὼ δ' ἡδίστου σύμμαχα παννυχίζειν τὸν ἀνεπαφα ἰρυθρὸν· *Qui in ſtragulis pernoctant bene olentibus amicam ſubigitat.* Paullo aliter Alciphron Epiſt. 38. εἶτ' ἴσως καὶ ὑμεῖς διανυκτεύσετε παῖς ἑδίοις ἀγκῶσι καὶ ἁπάσμασι· *nec placidus & benignus nodem tranſigat inter ſuauiſſima illa.*

vs. 1065. Σιαμωμμένη] *Si ita eam exercent* παῖς ἰδίοις ἀγκῶσι καὶ ἁπάσμασι, *ut ſentiat te virum eſſe.* a σίομαι, *moueo*, ut eſt in Gloſſis, & a μώομαι, quod eandem vim nec obtinet, quam in ὀκνωμώμενος, apud Homerum, id eſt, qui quaſi *inſenſibus ſtimulis lacerandi.* Scholaſtes aliter, qui dicit: σιαμώμενος, τὸ περιεργάζεσθαι. Nempe ut Scholiaſtes Euripidis, qui ad hunc in Hippolyto locum qui eſt vs. 641. ὦ δυσέρωτες γυναῖκες ἐρωτικῆς μανίας ἀνήκεστοι κακά· notavit: τουτέστι, τὰ ἀμαρτίας ἀνιατρεύτου· ἴσως δὲ μανίαν γὰρ τὴν πορνείαν. Vide etiam quae notavi ſupra, vs. 416.

Ibid. Κρόνου βροτός] Scholiaſtes: μέγιστον ὄνειδος· καὶ γὰρ ὁ Κρόνος ἐμοίχευσε τὴν Ἑστίαν. Nempe ut in voce ἰωνίσκους in Ranis vs. 960. & in ἰωνοτρόφος apud Alciphronem Epiſt. 38. & ἰωνόθεος apud Comicum in Ranis vs. 432.

vs. 1070. Ζῆν ἄξιον] In Avibus vs. 549. ζῆν δὲ ἄξιον ἀνὴρ, οἳ μὰ κεκτήμεθα —— παῖς —— βακτηρίαν.

vs. 1075. Ἀλοὺς —— & ſeq. —— ἐπαναιτιᾶσθαι] Euripides in Ione vs. 827. ἁλοὺς μὲν ἀνὴρ· εἰς τὸ δαίμονα· *deprehenſus, culpam conferebat in deum.* Tangit autem hic etiam occulte Euripidem, ut ſupra vs. 922. quia illius fere verbis utitur, ut amplius mox patebit: aut etiam illius exemplo jubet culpam in deos conferre.

vs. 1076. Εἰς τὸ Δὶ ἐπαναιτιᾶσθαι] Euripides in Bacchis vs. 29. εἰς Διὸς ἀναίτιον τὴν ἁμαρτίαν κλίνει· *In Jovem contuliſſe culpam ſuam.* In Oreſte vs. 76. εἰς Φοῖβον ἀναβάλλων τὴν ἁμαρτίαν· *In Phoebum transferat crimen.* Apud eundem in Hippolyto Venula adhortatur Phaedram occulto amore Hippolyti perimentem, ne dubitet rem adoleſcenti ſignificare, et illa fiant quae amantes fieri cupiunt: ſicque exemplo deorum, vs. 450. ἴσως μὲν οὖν γυναῖκες τὸ πανάθλιον ἔχετε, αὐτοὶ τ' εἶσὶ δ' Μόψους ἀοὶ, Ἴκαροι μὲν, Ζεὺς δὲ πατὴρ ἰκάνει γάμων Σιμόεις· ἴσασι δ' οἱ ἀνέρες τόδε Ἡ καλλίπεζος Κύπρις εἰς Διὸς Ἔρως, ὅστις ἔπεσε. —— ἀ γὰρ ἄλλοι πολλοὶ ἔχουσι τὰ δ' ἴσα, κἀγὼ δαιμόνων οὐκ Σίσυφ· τίμια δ' ἐσθλὰ· Διὸς ἰόκολπα τέκνα· *Quicunque ſcripta veterum tenent, & qui ſuper eum Muſis ſunt, ſciunt ut Jupiter amauerit nuptias Semeles: ſciunt etiam ut raperetur olim pulcra Aurora Cephalum ad deos —— nihil enim aliud nisi conſuetudo heret eſt, potiorem nullo Dijs eſſe: perfer amorem; Deus hoc volebat.*

vs. 1077. Ἥδιον ἰωνὸς] Axionicus Comicus apud Athen. VI. ἥδιον πίνει γὰρ ὁ ἰόκολπος. Quod ad rem attinet. Euripides in Troadibus introducit Helenam ſe expurgantem coram Menelao, quod Paridem ſecuta ſit,

INJ. Deinde illa, relicto homine, abiit; non enim erat protervus,
Nec aptus ad transigendam cum ea noctem in lecto;
Mulier autem gaudet si probe subagitetur. Sed tu es magnus nugator.
Nam considera, ô adolescens, omnia quae in modestia
Insunt: quantisque voluptatibus sis carituras:
Pueris, mulieribus, opsoniis, compotationibus, cachinnationibus;
At si istis defraudareris, cur esset tibi vita expetenda?
Hoc ita est, uti dixi. Transeo hinc ad naturae necessitates:
Peccasti, amasti, constuprasti; quid factum? comprehensus es?
Periisti; causam enim orare nescis. at si mecum fueris,
Indulge genio, salta, ride, nihil putato turpe;
Si enim pro moecho fueris comprehensus, negabis
Te injuriam feciſſe: deinde *memento*, ut ad Jovem referas causam.
Quia & ille amori mulierum succubuit;
Tu vero mortalis qui sis, quomodo possis esse potentior Jove?
JUST. Quid vero si raphanismum & vulsuram patiatur tibi morem gerens?
Habebit ne aliquod argumentum quo ostendat, sibi non esse ampliatum podicem?
INJ. Quid tum si amplum habeat podicem? quid inde mali patietur?
JUST. Quodnam vero majus malum isto pateretur unquam?
INJ. Quid itaque dices, si in hac re victus fueris a me?
JUST. Tacebo: quid enim aliud *facerem*? INJ. Age nunc dic mihi,
Patroni causarum ex quorum hominum ordine sunt?

JUST.

ſit; ubi inter alia dicit, vſ. 946. *εἰ δὲ φανῶ γ' ἐν ἅπασιν ἀμ' ὑπνίοισι ζῶν τρυφῶσα πατρίδα καὶ δίκαι' ἀμείβων τὸν Διὸς κλαυστὸν καὶ Διὸς κατοπτὸν χρόνον, οὐ τἄμ' ἦν κακὸν ξυκοφάντου πλείονος ἔχειν ἀφορμάς, κοὐκ ἂν ἐξέβην ἔτι· συνῳδὰ δ' ἐμοὶ δοκεῖ· Quid igitur in mentem mihi venit, ut ex domo fugerem bofpitem, relicta patria & familia me?* Deum (*Jovem*) *puni: & fac te potentiorem Jove, qui in cetera quidem deos habet imperium, illius autem eſt farcina. Quare ignoſcendum mihi.* In Ione vſ. 449. *ἀλλ' ἀδύνατος κακὰ λέγειν δίκαιον, εἰ τὰ Διὸς κακὰ μιμοῦμαι, ἀλλὰ τὰ διδασκάλια τάδε· Non jam homines accuſare aequum eſt, ſi deorum vitia imitamur; ſed illos qui docent haec (deos).*

vſ. 1078. Καὶ τὰ τὸ Διὸς ὅτι] Euripides in Hercule Furente vſ. 1320. *καὶ τίς τί φήσει; εἰ σὺ μὲν Διὸς τὰ γεγὼς, ἐγὼ δὲ Σισύφου τὰς τύχας, Διὸς δὲ μὴ· Sed quid dices, ſi tu quidem qui es mortalis, nimium immoderate fers caſus tuos, Dii autem non ita?*

vſ. 1079. Παρενδυθεῖ] Lucianus de Morte Peregrini: *μοιχεύων αὖθις ἁλοὺς, ὑπανεὶς τὰ τοῦδε ἐξεδυμήθη· in adulterio deprehenſus auſugit, pallium furtim rapbano.* quem locum citavit Cl. Kuſterus ad Suidam.

Ibid. Τίφρα] In Thesmoph. vſ. 544. *τίφρα πεῖσει λαβοῦσα τοῦτον ἀνοδυνάσασα τ' ἀχάνη.*

Ibid. Τοιᾶδ'] In Ranis vſ. 521. *τοιᾶδε πάλαι.* In Pluto vſ. 168. *ὁ δ' ἀνὴρ γε μοιχὸς διὰ τί τὸ παρατιλλητί.*

vſ. 1080. Τὸ μὲ — εἶναι] Aeſchylus in Agamemnone vſ. 1181. *ἀλλ' οὐκ ἐτέρωσαι, τὸ μὴ τόλμ' μὴ, φάσγανόν σ' ὡς ἔχῃ, πεσεῖν· Nullum remedium ſuppeditarunt, quominus ubi ita eſſet effecta ut eſt.* Sophocles in Trachinus vſ. 90. *οὐκ ἀλλοῖόν τὸ μὴ τόνδε πυθέσθαι τ' ἀλάθητον τέλος· Nihil intermittam, quin omnem ſuper iſtis rebus explorem veritatem.* Aliquando & ὡ additur. Aeſchylus in Prometheo vſ. 917. *οὐδὲ γὰρ αὐτὸν τοῦτ' ἐφεῖμαι τὸ μὴ οὐ πᾶσιν ἀτίμως· Nam id ei nihil opitulabitur, quo minus turpiter cadat.* Idem in Eumenidibus vſ. 917. *οὐ δοίημεν τὸ μὴ οὐ τοῦδ' ἀζήμιον εἰ ἔσεσθαι πᾶσιν πόλιν· Non committam, quin hanc urbem videris celebrem fidem inter mortales.* Sophocles in Aiace vſ. 735. *ἆρ' οὐκ ἀρκεῖσει τὸ μὴ οὐ πάγχυτον τῶν κατηξιωθὲς ζημίᾳ· Quod non prohibiturus eſſes quominus ſavis totus conciſus moriatur.* Comicus in Ranis vſ. 68. *οὐδὲ γ' ἂν ἐκ τούτου τὸ μὴ οὐ λαβεῖν.*

vſ. 1085. Συνηγόρων] Rhetores & advocatos tanquam cimicos ſaepe perſtringit; in Achar. vſ. 715. *ὅταν δὲ ἕν τι γίγνηται μὴ γλίσχρον καὶ ταδὶ ὁ ξυνήγορος· τοῦτ' ἔστιν ἡμῖν ἀμφοτέροις ἀγαθὸν καὶ κακόν.* In Eccleſ. vſ. 112. *λέγουσι γάρ τι καὶ τὸ πανοῦργον ὅταν πάντα ἀνάπαλιν διανοῆται τοῦτο λέγειν.* In Equitibus vſ. 625. cum Cleon rhetor dixiſſet ſe prohibiturum, ne cimicibus ulli eſſent, *ἵνα μὴ τοῖς κοιμωμένοις* inquiens; alter dicit ad eum: *τὸ δοῦ' ὅπως ἔσονται ἔχει φῶλαι ἵνα μὴ ξέσωσι γ' ἡμᾶς.* & alibi.

ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Πέθομαι.
Τί δαὶ πραγωδῆσ' ὀν. τίνων;
ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Εὖ λέγεις.
Καὶ δημαγωγῆσ' ὀν. τίνων;
ΔΙΚ. Ἐξ θὐρυπρώκλων. ΑΔΙΚ. Ἆρα δῆτ' ἔγνωκας, ὡς ἡδὺ λέγεις;
Καὶ τ̃ θεατῶν ὁπόταν πλείους, σκόπει.
ΔΙΚ. Καὶ δὴ σκοπῶ. ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ὁρᾷς;
ΔΙΚ. Πολὺ πλείονας, ἢ τὰς θεάς,
Τὰς θὐρυπρώκλους.
Καὶ τυτοὶ γᾶν αἰ' ἐγὼ, κἀκεινοί,
Καὶ τ̃ κομήτην τυτοί.
ΑΔΙΚ. Τί δῆτ' ἐρᾷς;
ΔΙΚ. Ἡττώμεθ'. ὦ κιγκλίδες,
Πρὸς τ̃ θεᾶν, δίξασθέ μ
Θοιμάτιον, ὡς
Ἐξαυτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

ACTUS TERTII

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Τί δῆτα, πότερον τῶτον ἐπάγεσθ λαβὼν
Βύλει τ ὑὸν, ἢ διδάσκω σοι λέγειν;
ΣΤΡ. Δίδασκε, κόλαζε, μέμνησ', ὅπως
Εὖ μοι φορήσεις αὐτόν· ὅτι μὲν θάτερα,
Οἷαν δικαίοις· τ δ' ἑτέραν αὖτε γνάθον
Στόμασον, οἵαν ἐς τὰ μέζω πράγματα.
ΣΩΚΡ. Ἀμέλει, κομιεῖ τῶτον σοφιτὴν δεξιόν.
ΦΕΙΔ. Ὤχρων μ' ἀπ' οἰμαί γε, κακοδαίμονα.
ΧΟΡ. Χάρει νυν· οἴομαι δὲ
Σοὶ παῦρα μεταμελήσειν.

ΕΠΙΡ-

vs. 1087. *Τραγῳδῆσω*] Scholiastes refert ex aliorum opinione, haec tendere in Phrynichum Tragicum saltatorem. Sane & in Vespis vs. 1483. ille Phrynichus intelligendus est, de quo ibi senex aliquis tripudians dicit: *πάνυ δὲ Φάιννιχον, ὅς τις ἀλείπε — καλῶς ἐχόντ γ' ἐκαλλίζετ'· ἡνίκ' ἐχάνετ'.* Sed tamen etiam ad Agathonem Tragicum Poetam potest respicere Comicus, quem in Thesmoph. in primis parte fabulae simul leviter perstrinxit tanquam effeminatum, & cinaedum, cui inter alia ad eum dicit Mnesilochus vs. 206. *καὶ μὴν σύ γ' ὦ κατατέζον ὑμένιον τί σ' οὐ πείσει λέγειν ἀλλὰ τοῖς πυθέσθαι.*

vs. 1089. *Δημαγωγῆσ'*] Vid. in Equit. vs. 422. Demagogi etiam sunt Rhetores, quare vide & ad vs. 1095.

vs. 1099. *Κιγκλίδες*] Ita vocat cinaedos etiam in Equitibus vs. 522. & κιγκλὶς non semel occurrit pro μέτρᾳ, ut infra vs. 1375.

1100. *Πρὸς τ̃ θεᾶν*] Hic in ed. Farrei praefixum ΦΕΙ. quod Philippides haec dicat.

vs. 1101. *Θοιμάτιον*] Scholiastes dicit propterea eum vellem tradere, ne in currendo impediatur; at contra in Vespis vs. 406. *ἀλλὰ θοιμάτια καθεῖλε τὰ χλίνα*

JUST. Ex illorum ordine, quibus amplus eſt podex. INJ. Credo.
Quid vero Tragici Poëtae? ex quorum ordine ſunt?
JUST. Ex illorum, quibus amplus eſt podex. INJ. Recte dicis.
Et Tribuni plebis ex quorum ordine?
JUST. Ex illorum, quibus amplus eſt podex. INJ. Ergone
Agnoſcis te nihil dicere?
Etiam ex ſpectatoribus utri ſint plures ſpecta.
JUST. Et ſane ſpecto. INJ. Quid itaque vides?
JUST. Multo plures profecto illos video eſſe,
Quibus amplus eſt podex.
Nam & iſtum novi ego, & illum,
Et crinitum huncce.
INJ. Quid itaque dices jam?
JUST. Vincimur. ô Cinaedi,
Per Deos obſecro, accipite meum
Pallium, nam
Ad vos transfugio.

SCENA QUARTA.

SOCRATES, STREPSIADES, PHIDIPPIDES, CHORUS.

SOCR. Quid itaque? utrum abducere prehenſum iſtum
Vis filium, aut ut eum doceam dicendi artem?
STR. Doce, & caſtiga, & memento ut
Bene mihi exacuas eum: ex altera parte
Ut ei bucca valeat ad leviores lites: alteram vero buccam ej
Exacue, ut valeat ad majora negotia.
SOCR. Ne ſis ſollicitus, reduces eum argutatorem probum.
PH. Imo pallidum opinor, & miſerum.
CHOR. I nunc: arbitror autem
Fore ut te horum poeniteat.

EPIR-

χίτα πολλὰ δεῖται.

vſ. 1106. Στομώσεις] Scholiaſtes: ἐξυπνίσεις. Sed in Glaſſis: σομῶ *ferruminо.* σόμωμα *ferrum durum.*

vſ. 1108. Τὸν — γνάθου σίμωσιν] Sophocles in Oedipo Coloneo, vſ. 719. τὸ γὰρ δ' ἄγαλμα δεῖν' ὑπὸ ζόφου σέμα, πυκνὸν ἰζὺν σίμωσιν· *Tumulum autem venit hoc mendax os, multum bolum accumulo.* Idem Scholia: *diuturnum, & mansurum: attractatum, & confrictum.*

Ibid. Τὸ τὸ πάχος πράγματος] Filium quidem ſuum vult bene inſtrui ad ardua etiam negotia; ipſe autem, cum ſe daret in diſciplinam Socrati, nolebat talia doceri, vſ. 432. μὰ μὸν γνώμας μεγάλας· ὁ γὰς πόνος ἀπόνως.

vſ. 1110. Πχρὸς] De ſe conjecturam facit, nam & ipſe apud Philoſophos nitorem corporis amiſerat, ut dicit vſ. 717.

vſ. 1111. Οἶσθα δῆ] Sardo narrat fabulam chorus: nam nec filius eum deterrere potuit ab inſtituto, cum ei nihil boni praediceret, vſ. 866. ὃ μὴ σὺ τοῦτο τὸ χρῆμ' ἐπ' ἐχθρᾷ. ſed mox plagis emendabitur.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ιϛ'

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι.

ΧΟΡ. Τὰς κριτὰς ἀ κερδαινῶσιν, ἢν π τόιδε τ χρὴν
Ὠφελῶσ' ἐκ τ δικαίαν, βυλόμεσθ' ὑμῖν φράσαι.
Πρᾶζα μὲν γ', ἢν νεᾶν βύλησθ' ἐν ὥρᾳ τὰς ἀρχάς,
Ἴσομεν πρώτιστα ὑμῖν, τοῖσι δ' ἄλλοις ὕστερον.
Εἶτα τ καρπὸν τεκόσας ἀμπέλους φυλάξομεν,
Ὡς τε μήτ' αὐχμὸν πίεζειν, μήτ' ἄγαν γ' ἐπομβρίαν.
Ἢν δ' ἀπιμάσῃ πις ἡμᾶς, ὅτιτὰς ὢν, ὅσας θεὰς,
Προστρέπω τ νεᾶν τοὺς ἡμῶν εἰς πείσ[ε]ι καλὰ,
Λαμβάνειν ἢ τ' οὖσιν, ἢ τ' ἄλλ' ὁδὲν ἐκ δ χρείᾳ.
Ἤν τ' ἀν γ' αἴτ' ἐλαΐνῃ βλαστάνσ', αἴτ' ἄμπελοι
Ἀποκεκόψοι, πειρώταις σφενδόναις παίσομεν.
Ἢν δὲ πλουτίζοντ' ἴδωμεν, ὕσομεν· ἡ δ πόνης
Τὸν κέραμον αὐτῷ χαλάζαις φρυγίλαις σωτρίψομεν.
Κἂν γαμῇ πατ' αὐτὸς, ἢ τ ξυγγενᾶν, ἢ τ φίλων,
Ἴσομεν τ νύκτα πᾶσαν· ὥστ' ἴσως βυλήσοι
Κἂν ἐν Αἰγύπτῳ τυχεῖν ὢν μᾶλλον, ἢ κρίνῃ κακῶς.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Πέμπτη, πρᾶς, τέτρη, μᾶ ταύτην δευτέρα·
Εἶτ', (ἢν ἐγὼ μάλιστα πασῶν ἡμερῶν
Δίδικα ἡ πέφυκα ἡ βδελύττομαι)

Εὐθὺς

vſ. 1113. Τὰς κριτὰς] Ordo eſt: βυλόμεσθα φράσαι τὰς κριτὰς, id eſt, ὑμῖν τ κριτῶν. Ut ſupra vſ. 961. Λέξω τοῖσιν τῶν ἀρχαίων παιδίων. Vide Notam ad Plutum vſ. 56. Captat autem Chorus benevolentiam judicum.

vſ. 1115. Ἔν ὥρᾳ] Xenophon in Oeconomico: καὶ γὰρ ἐν τῷ χείμωνι, καὶ ἐν τῷ ἔαρι δεῖ ἐν ὥρᾳ τὰ πλεῖστα πράττειν. *Nam & vere & in urbe, ſemper maturae adiiones ſunt opportuniſſimae.* Virg. Georg. II, 408.

Primus humum fodito, primus deverſa cremato
Sarmenta ———

vſ. 1123. Παίσομεν] Hoc futurum occurrit & in Liſiſtrata vſ. 462. eſt a verbo παίω, & aor. 1. ἔπαισα, ſupra, vſ. 549. nempe a fut. 1. παίσω· qui aoriſtus coincidit cum παίσω a παίζω.

vſ. 1128.

EPIRREMA VERSUUM XVI.

Trochaïci Octonàrii.

CHOR. Judices quid lucri ſint reportaturi, ſi hunc Chorum in aliqua
Re juſta juverint, volumus vobis dicere:
Nam, primum, ſi volueritis agrum novare mature,
Pluemus vobis primis; caeteris poſterius:
Deinde vites fructum jam enixas cuſtodiemus,
Ut neque ſiccitas (rubigo) eas premat, neque nimia pluvia.
Si vero aliquis contemſerit nos, ipſe mortalis, nos Deas,
Is advertat animum quanta ſit paſſurus mala,
Dum nec vinum accipit, nec aliud quicquam e fundo ſuo.
Nam quando germinaverint oleae, & vites
Amputabuntur, ejusmodi fundis eas caedemus.
Si vero lateres illum fingere videbimus, pluemus: & tecti
Tegulas ejus grandine rotunda comminuemus.
Tum ſi quando nuptias aut ipſe, aut cognatorum & amicorum ejus aliquis
celebrabit,
Tota nocte pluemus: ut forſitan malit
Vel in Aegypto potius fuiſſe, quam judicaſſe perperam.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES.

STR. Quintus *dies*, quartus, tertius, poſt hunc alter
Deinde, quem ego maxime omnium dierum
Timeo & horreo, & abominor,

Statim

vſ. 1128. Κἀν ἀ 'Αργόθεν] Ubi non compluetur quidem, ſed erit apud homines malos; in Aegypto non fieri pluviam dicit & Comicus in Thesm. ex Euripide, vſ. 862. Νῦμφαι — ἰσαὶ, ὅτ' ἀντὶ Διὸς ψακάδ' Αἰγύπτου νίτου — νοτίζει. Aegyptios autem male audiviſſe, notat Scholiaſtes ex Aeſchylo: Διαβὰ πάλαι τοὺς μιχανὰς 'Αργόθεν· *Valent in dolis noſtendis Aegyptii:* & ex Theocrito in Adoniazuſis? — ἀλλὰ κατείρυε Διαλίνᾳ ἐ λίτα παρέρων 'Αργοθεῖ· *nullus malefcus laedet ambulantem obrepens Aegyptiaco more.*

vſ. 1129. Πέμπτῃ] Nempe ante illum diem qui dicebatur ἐν ᾗ νέα.

Εὐδὺς μὲν παύτῳ ἔοᾳ· ἔπη τι ἡ νία.
Πᾶς γάς τις ζημυσ', οἷς ὀφύλων τυγχάνω,
Θεὺς μοι πρυτανεῖ', ἀπολεῖν με φησὶ καξολεῖν,
Ἐμοῦ μέτειά τι ἡ δίκη αἰτιμβύω·
Ὦ δαιμόνι, τὸ μὲν τι πιοὶ μὴ λάβῃς,
Τὸ δ' ἀναβαλοῦ μοι, τὸ δ' ἄφες. Οὔ φασίν ποτε
Οὕτως ἀπολήψαθ', ἀλλὰ λοιδορεῖσί με,
Ὡς ἀδικός εἰμι, ἡ δικάσασθαί φασί μοι.
Νυῦ ὧν δικαζέσθων· ὀλίγον γάς μοι μέλῃ,
Εἴπερ μεμάθηκεν εὖ λέγειν Φειδιππίδης.
Τάχα δ' ἴσομεν, κόψας τὸ Φροντιστήριον.
Παῖ, ἡμί, παῖ, παῖ.

ACTUS QUARTI

ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

Περιψάθιον ἀσπάζομαι.
ΣΤΡ. Κἄγωγέ σ'· ἀλλὰ τουτὶ πρῶτον λαβέ.
Χρὴ γὰρ θαυμάζειν τι τὸ διδάσκαλον.
Καί μοι τὸν υἱὸν εἰ μεμάθηκε τὸν λόγον
Ἐκεῖνον, εἶφ', ὃν ζητίως εἰσήγαγες.
ΣΩΚΡ. Μεμάθηκεν. ΣΤΡ. Εὖ γ', ὦ παμβασίλειʼ ἀπαιόλη.
ΣΩΚΡ. Ὥστ' ἀπφύγοις ἄν, ἢν πι' ἀν βάλῃ, δίκιν.
ΣΤΡ. Κ' εἰ μάστυρες παρῆσαν, ὅτ' ἐδανειζόμην;
ΣΩΚΡ. Πολλῷ γε μᾶλλον, καὶ παρὼν χίλιοι.
ΣΤΡ. Βοᾶσομ' ἄρα τὰν ὑπέρτιτον
Βοάν. Ἰὼ, κλαῦσ' ὦ βολοςάται,
Αὐτοί τι ἡ ταὐχεῖα, ἡ τόκει πόκιν·
Οὐδὲν γὰρ ἂν με φλαῦρον ἐργάσαιθ' ἕτι,

Οἷς-

vs. 1134. Πρυτανεῖα.] Julius Pollux Lib. VIII. dicit mulctæ cuidam pecuniam, quam deponerent litigantes mulctæque in judicio lites: & illum, qui victus foret judicio, quia tantum dare, quantum ab utroque fuisset depositum: quod deposuerunt Athenienses Aristidæ. Scholiastes dicit esse *Spectatum* Romanorum, cum quo convenit Suidas, & Glossæ Veterum Juris.

vs. 1143. & seqq. Ἦκε ἐγὼ πρὸ παῖ. Σω. Στρεψιάδη ἀσπάζ-μαι.] Ita edd. priscæ. Frivolinus violentiam illam & ineptam nec necessariam divisionem in Actus & Scenas faciens, coactus fuit hunc versum dividere.

vs. 1145. Ταυτί] Τὰ ξύλλογα. dat ei farcam farinae; nam & ante dicebat: Διαλφιτεύσω σε κἀγὼ τὰν κανοῦν vs. 66). Scholiastes.

vs. 1147. Τὸν υἱόν.] Ordo est: εἰπέ μοι ἡ νία, εἰ μεμάθηκε τι ὧν. ut supra vs. 961. λέξω τὰν παιδιάν, ἐς διάπειρο τι ὧν. id est, λέξω περὶ τ παιδιᾶς. Vid. Notam ad Plutum vs. 56.

vs.

Statim poſt hunc eſt vetus & novus.
Nam unusquisque eorum quibus debeo jurat,
Depoſita mercede judiciaria, ſe me funditus perditurum;
Me interea, ut parcat, aequumque & juſtum ſe praebeat *ſic* petente:
O bone, velis iſtud jam non accipere,
Illud differre, hoc remittere; at illi negant ſe unquam
Hoc pacto *ſua* recipere poſſe, & mihi convicium faciunt.
Ajunt me injuſtum eſſe hominem, & ſe citaturos me.
Nunc itaque citent; non magnopere laboro,
Si modo Phidippides artem bene dicendi addidicit.
Sed mox ſciam, ubi fores Scholae pulſavero.
Puer heus, puer, puer.

SCENA SECUNDA.

SOCRATES, STREPSIADES.

SOCR. Strepſiadem ſaluto.
STR. Et ego te: ſed iſtum faccum farinae prius accipe.
Oportet enim Magiſtrum honorario aliquo afficere.
Et, an filius addidicerit ſermonem
Illum, dic, quem nuper introduxiſti.
SOCR. Addidicit. STR. Bene ſane, ô Fraus regina.
SOCR. Adeoque cujuslibet criminis facile efficiet ut abſolvaris.
STR. Etiamne ſi teſtes adfuiſſent, cum foenore acciperem?
SOCR. Multo magis, etiamſi mille adfuiſſent.
STR. Itaque exclamabo alte intenſa
Voce: io! Nummularii, vae vobis: nunc pereatis
Et vos ipſi, & ſors, & uſurae uſurarum.
Nihil amplius mihi nocebitis.

Talis

vſ. 1148. Ἐκεῖνος] Nempe ὁ ἄλλος λόγος. Supra, vſ. 885.

Ibid. Ὃν] Poteſt vel ad υἱὸν referri, ut ſit: ὁ υἱὸν, ὃν εἰσήγαγες, nempe εἰς τὸ φροντιστήριον· *quem introduxiſti in ſcholam tuam*: vel ad λόγον· ut ſit ὁ λόγον, ὃν εἰσήγαγες, nempe εἰς τὸν ἀνθρώπινον, *quem introduxiſti in humanam ſocietatem.*

vſ. 1149. Ἀναιδὴς] Vid. ſupra, vſ. 727. ἀναίδεια. ab ἀϊδὴς, *verius*, *ſeter*, *verſutus*. Comicus Ἀναιδὴς dixit quaſi *Deus Fraudum*. ut in Equitibus vſ. 630. Φέραυλε &c. v. Euſtath. ad Iliad. B. p. 267.

vſ. 1153. Βοάσεται] Dorice, ut in Pluto vſ. 639. ἀναβοήσεται ὁ πάππος. Eſt autem ὑπόκρισις βία idem quod τελέσαιτο βίᾳμα, vſ. 967.

„ vſ. 1155. Ἀρχεῖα] ſenſus requirit, ut ſcribatur „ ἀρχαῖα id eſt *ſortes*, vel *capita*, ut vocant, *pecuniae* „ *creditae*: ut monuit eruditus Dicetus." ex Notis Kuſteri.

Οἵῳ ἐμοὶ πείθει)
Τοῖσδ' οἰκίοις παῖς,
Ἀμφὶκλ γλώττῃ
Λάμπων, περίβολος ἐμὸς,
Σωτὴς δόμοις, ἐχθροῖς ἀπαρὸς,
Λυσανίας παπᾷων μεγάλων κακῶν·
Ὃν χάλεσον πρόχυ
Εὐθὺς ὡς ἐμέ.
Ὦ τέκνον, ὦ παῖ, παῖ,
Ἔξελθ' οἴκων·
Ἄϊε σῆς πατρός.
ΣΩΚΡ. Ὅδ' ἐκεῖνος ἀνήρ.
ΣΤΡ. Ὦ φίλος, ὦ φίλος.
ΣΩΚΡ. Ἄπιθι σὺ λαβών.

ACTUS QUARTI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Ἰὼ, ἰώ, τέκνον.
Ἴθ, ἴθ.
Ὡς ἥδομαί σου χρῶτα ἢ χροΐαν ἰδών.
Νῦν μὲν γ' ἰδὼν εἰ χρῶτον ἐξαρπικὸς,
Καὶπλογικὸς, ἢ τοῦτο τὐπιχώριον
Ἀπχιῶς ἐπαυθεῖ, τὸ, τί λέγεις σύ; ἢ δικεῖν
Ἀδικοῦντ' ἀδικεῖσθ, ἢ κακηγοῦντ' οἰδ' ὅτι·
Ἐπὶ δ' ἐσπόντα τ' εἰσὶν Ἀτθικὸν βλέπος.
Νῶν ἢ ὅπως σώσης μ', ἐπὶ κἀπάλεσας.
ΦΕΙΔ. Φοβεῖ δὲ δὴ τί; ΣΤΡ. Τὸν ἵππον τὸν ἢ νέαν.
ΦΕΙΔ. Ἐπ γὰς ὅστις ἢ νέα πὶς ἡμέρα;
ΣΤΡ. Εἰς ἥν γε θήσειν τὰ χρυσαυῖδα φασί μοι.
ΦΕΙΔ. Ἀπολοῦντ' ἄρ' αὖθ' οἱ θέσπις· ἢ γὼ ἴσθ' ὅπως
Μὴ ἡμέρα γένοιτ' ἂν ἡμέραι δύο.

ΣΤΡ.

νῦ. 1162. *Λυσανίας*] Alias eſt nomen proprium viri; ſed hic alludit ad etymologiam. Sic Ἀριστομάχη in Theſmoph. νῦ. 826. & Στρατονίκη & Εὐξέλη ibid. paullo poſt. & Λυσιστράτῳ in Lyſiſtrata νῦ. 1110.

νῦ. 1165. & ſeq. Ὦ τέκνον] Euripides in Hecuba νῦ. 173. ὦ τέκνον, ὦ παῖ, λυσιπονώτατος μητρὶ, ἔξελθ' ἔξελθ' τέκνων· δέσποτα μητρὶ σῷδιν, ὦ τέκνον.

νῦ. 1169. Ὦ φίλος] Sophocles Oedipo Coloneo νῦ. 1698.

Talis mihi educatur
In iſtis aedibus filius,
Ancipiti lingua
Micans, columen meum,
Conſervator domus, inimicis gravis, (hoſtibus infeſtus)
Profligator paternarum curarum & magnarum moleſtiarum;
Quem evoca ocyus
Foras ad me.
O fili, ô fili, fili,
Egredere domo.
Audi patrem *vocantem.*
SOCR. Hic vir ille eſt.
STR. O amice, ô amice!
SOCR. Accipe eum ad te & abī.

SCENA TERTIA.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

STR. Io! Io! mi fili.
Iu! Iu!
Ut laetor cum primum colorem tuum intueor.
Nunc facies indicat te paratum primo ad negandum,
Deinde ad contradicendum: & iſtud vernaculum
Revera in te apparet & viget: *nempe:* quid ais? item: videri
Illum injuriam accepiſſe, qui alteri intulerit, &, ſat ſcio, malefecerit.
In vultu etiam tuo ineſt Atticus adſpectus. (obtutus)
Nunc ergo da operam ut me conſerves, quia perdidiſti etiam.
PH. Quid ergo times? STR. Veterem & Novum diem.
PH. Quis autem eſt ille vetus & novus dies?
STR. In quem ſe ajunt mihi depoſituros prytanea.
PH. Peribunt ergo qui depoſuerint; non enim poteſt fieri
Ut unus dies biduum ſit.

STR.

1698. ὦ πάτερ, ὦ φίλτ. Idem in Oedipo Tyranno. Poëta utitur ſimili voce φίλτ, quam exponit Scholiaſtes: βάσμα, παρὰ τὸ βῆναι, ὃ καλοῦσι καλτ· Οἰκεῖόν τε καλτ αὐτοῖς ἔχει. Vide notata in Lyſiſtr. vſ. 707 ad. vocem πάτερ.

vſ. 1330. Ἰὼ φίλτ, οὐ μὴν ἔμοιγε ἑκόντ μύσῃ. vſ. 1178. Βίᾳ] Talis vox eſt & καλτ apud Scholiaſtem Aeſchyli. in Prometheo ad. vſ. 400. ubi.

ΣΤΡ. Οὐκ ἀν γένοιτο; ΦΕΙΔ. Πῶς γὰς, εἰ μήθ' γ' ἅμα
Λύτὴ γένοιτο χρεῶς τε κ νέα χυή;
ΣΤΡ. Καὶ μὴν νενόμιςαί γ'. ΦΕΙΔ. Οὐ γ', οἶμαι, τ νόμιν
Ἴσασιν ὀρθῶς, ἔ, τ νοεῖ, ΣΤΡ. Νοεῖ δὴ τί;
ΦΕΙΔ. Ὁ Σόλων ὁ παλαιὸς τν φιλόδημ@ τ φύσιν.
ΣΤΡ. Τητὶ μᾶ ὑδέν πω τοῖς ἔνδιν τ κ νέαν.
ΦΕΙΔ. Ἐκεῖν@ ἂν τ κλῆσιν εἰς δύ' ἡμέρας
Ἔθηκεν, εἴς τε τὸν ἔνδιν τε κ νέαν,
Ἵν' αἱ θέσεις γίγνοιντο τῇ ἡμιλίᾳ.
ΣΤΡ. Ἵνα δὴ τί τὸν ἔνδιν τοῦτον τροσέθηκεν; ΦΕΙΔ. Ἵν', ὦ μέλε,
Παρόντες οἱ φθόγγοντες ἡμέρᾳ μιᾷ
Πρότερον, ἀπαλλάττοιντ' ἐχόντες· εἰ δὲ μή,
Ἔωθεν ὑπανιὼν τῇ ἡμιλίᾳ.
ΣΤΡ. Πῶς ὁ δίκαιος δῆτα τῇ ἡμικίᾳ
Ἀρχαῖα τὰ τροστάττει, ἀλλ' ἑτί τε κ νέα;
ΦΕΙΔ. Ὅτ@ οἱ τροστίθεσθαι γ' δοκοῦσί μοι παθεῖν,
Ἵν' ὡς τάχιστα τὰ τροστάττει ὑφελοίατο,
Διὰ τοῦτο τροστίθεσαν ἡμέρᾳ μιᾷ.
ΣΤΡ. Εὖγ', ὦ κακοδαίμονες, τί κάθηδ' ἀβίλτεροι,
Ἡμέτερα κέρδη τ σοφῶν, ὄντες λίθοι,
Ἀεθμὸς, τροσβατ', ἄλλως ἀμφορῆς τασμόνοι;
Ὡς εἰς ἐμαυτὸν, κ τ ἐμὸν τυτονί,
Ἐπ' θὐτυχίαισιν ἀστὸν μεγκόμιον.
Μάχαρ ὦ Στρεψιάδες,
Αὐτὸς τ' ἔφυς ὡς σοφὸς,
Χ' οἷον τ ἐμὸν ἐκτρέφεις;
Φήσουσι δή μ' οἱ Φίλοι,
Χ' οἱ δημόται ζηλοῦντες,
Ἦκ' ἂν σὺ τικᾶς λέγων τὰς δίκας.
Ἀλλ' εἰσαγαγών σε βούλομαι
Πρῶτον ἐπᾶσαι.

vſ. 1189. Σόλων] Solonis Legiſlatoris Athenienſium facit mentionem etiam in Avibus vſ. 1659. ἐμὸ δὲ δὴ καὶ τ Σόλωνός σοι νόμου.

vſ. 1194. Ἵνα δὲ τί] In Pace vſ. 403. Ἵνα τί δὴ τοῦτο δεῖνον. Vid. in Eccleſ. vſ. 717.

vſ. 1200. Οἱ προστίθεσθαι] Athenaeus IV. p. 171. προσδίκους dicit vocari πρωτόδικον, *praeconſtatorem*. & adducit Comici locum; ſed, quod notandum, dicit eſſe ἐν ταῖς πρεσβείαις Νεφέλαις. Quaſi vero non extet in iſtis quas habemus Poſterioribus Nubibus.

vſ. 1203. Τί κάθηδ' ἀβίλτεροι;] In Ranis vſ. 1014. τίνες δ' ἀβίλτεροι πλησίστοι Μαρμάκου καὶ Μελιτίδου κάθηνται. In Eccleſ. vſ. 297. ἀβίλτερον κάθηται.

vſ. 1204. Ὄντες λίθοι] Terentius in Hecyra Act. II. ſc. I. *quae me omnino lapidem haud hominem putas.*

vſ. 1205. Ἀρθμὸς] Euripides in Heraclidis vſ. 997. οὐδὲς μὲν ἐν ἀνδράσι, ἀλλ' ἐντυχίαις δὲ ἄριστα τ σὸν παῖδα· *Quod ſuirem, non numerum, ſed vero vitam eſſe tuum filium.* Horat. *Non numerus ſumus & fruges conſumere nati.* Etiam de aliis rebus, non tantum de homine;

Str. Ne fiat ſane. Ph. Nam quo pacto? niſi ſimul
Eadem mulier & vetula ſit & juvencula?
Str. Atqui lex ita fert. Ph. Non enim, ut ego puto, legem
Intelligunt recte. Str. Quis ergo eſt ſenſus legis?
Ph. Solon ille antiquus erat ingenio populari.
Str. Hoc quidem nihil facit ad veterem & novum diem.
Ph. Ille igitur citationem in duos dies
Conſtituit; in veterem & novum,
Ut prytanea deponerentur novilunio.
Str. Cur itaque veterem addidit? Ph. Ut
Adſint rei uno die
Prius, & ſponte ſe a litibus diſſolvant, re compoſita; ſin minus
Ut mane, ipſo novilunio acrius poſtulentur.
Str. Quid? an non accipiunt itaque novilunio
Magiſtratus prytanea, verum die vetere & novo?
Ph. Idem enim mihi facere videntur, quae praeguſtatores,
Ut quam celerrime prytanea raperent;
Propterea uno die prius occuparunt (praeguſtarunt)
Str. Bene ſane. Sed vos miſeri, quid ſedetis ſtolidi,
Qui eſtis nobis lucrum, cum ſitis lapides,
Numerus, oves, amphorae temere coacervatae?
Quare in me ipſum & filium iſtum
Ob hanc felicitatem canendae ſunt mihi laudes.
O beate Strepſiades
Quam & ipſe es ſapiens,
Et qualem filium educas!
Talem utique me praedicabunt amici
Et populares admirabundi,
Quando tu cauſas viceris *in foro* perorando.
Sed introductum te volo
Prius convivio excipere.

mine; ut apud Sophoclem in Oedipo Coloneo vſ. 374. πάντ' ἐν ἀριθμοῖς ἴσα, πάντες, λέγω, ἀλλ' ἴσχε δίκαι. *Haec non numerus ſunt verborum, pater, ſed res atroces.* Vid. Not. ſeq.

Ibid. Ἀριθμὸς, πρόβατ' ἄλλως.] Euripides in Troadibus vſ. 476. ἀριστεῦσι' ἐχεπόλεμον τέκνα, οὐκ ἀριθμὸν ἄλλως· ἀλλ' ὑπερτάτους Φρύγων· *Praeſtantiſſimos peperi filios, non ſic tamen numerum, ſed excellentiſſimos Phrygum.* ubi vid. not. Barneſ. Oves etiam dici homines ſtolidos notum eſt, & aliquid notavi ad Plutum vſ. 292. *Oves aurea vellere opertas* Demoſthenes appellavit divites, & rudes, ut auctor eſt Galenus, Suaſoria ad artes cap. III. Quod Laërt. Diog. Cynico tribuit.

Ibid. Κυκασμὸν] Gloſſae: κάσαι, *farcio.* unde fut. I. κάσω, ut a καλέω, κάλω. Perf. act. κέκασμαι. Paſſ. κασμὸς. In Eccleſ. vſ. 836. τραπέζῃ —— ἐγκεκασμένῃ ἀχθοῦν ἀνάντων. Suidas: κασσὸν, σωρὸν, σκάφος, μίσυν.

vſ. 1211. Φύσει;] In Pace vſ. 915. σωτὴς γὰρ ἀνὴρ ἐστὶν ἀθρώπους γεγένσθαι. Deinde alter: φύσει, τί δὲ; ἐπιδὰν ἐκπίῃς εἶτα μεθύσῃ;

SCENA

ACTUS QUARTI

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΠΑΣΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΤΡ.

Εἶτ' ἄνδρα τ' αὐτῷ π. χρὴ προϊέναι;
Οὐδέπωτέ γ'· ἀλλὰ χρῆσθον ἢ θᾶττον τάχα
Ἀπιρυθριάσαι γε μᾶλλον, ἢ σχεῖν πράγματα,
Ὅτι τ' ἐμαυτῷ γ' ἤνεγκα τοῖσι χρημάτων
Ἕλκω σε κλητθύσουσα, ἢ γενήσομαι
Ἐχθρὸς ἔλαττον τοῖσιν ἀνδρὶ δημότῃ.
Ἀπαίρ' ὀδέπωτέ γε τὴν πατρίδα καταισχυνῶ
Ζῶν, ἀλλὰ καλῶμαι Στρεψιάδιον. ΣΤΡ. Τίς ὑπεσί;
ΠΑΣ. Ἐς τ' ἴλιον τε ἢ νίαν. ΣΤΡ. Μαρτύρομαι,
Ὅτι ἐς δὶς εἶπεν ἡμέρας. Τί χρήματ';
ΠΑΣ. Τῶν δώδεκα μνῶν, ἃς ἔλαβες, ἀνήμβων.
Τὸν ψαρῆ ἵππον. ΣΤΡ. Ἵππον; Οὐκ ἀκήκοα;
Οὐ πάντες ὑμεῖς ἴστε με μισεῖθ' ἱππικῶς;
ΠΑΣ. Καὶ νὴ Δί' ὀπόδοσιν γ' ἐπάμυνε τὴς θεοῦ
Τὸ χρέος. ΣΤΡ. Μὰ Δί' ἤ γάρ πω τότ' ἐξηπίστατο
Φιλιππίδης μοι τ' ἀκαταβλητοι λόγειν.
ΠΑΣ. Νῦν δὲ ταῦτ' ἔξαρνος εἶναι ζητεῖ;
ΣΤΡ. Τί γὰρ ἄλλ' ἢ πλουσίους με βούλεται;
ΠΑΣ. Καὶ ταῦτ' ἐθελήσεις ὀμόσαι μοι τὴς θεοῦ,
Ἴν' ἢ κελεύσω 'γώ σε; ΣΤΡ. Τὴς πίσης θεοῦ;

ΠΑΣ.

Vſ. 1216. Εἶτα] Venit daniſta exacturus debita: deinde alius etiam eadem de cauſa venit; quibus negat ſe ſoluturum Strepſiades, quia ſint indocti homines & rudes literarum & Philoſophiae: tum cum quia jam Philippides calleat artem dicendi, nihilque adeo ſint effecturi ſi ipſum in jus vocent.

Ibid. Ποσίνα] A πίνω *amitto*, *largior*, ut eſt in Gloſſis; a ποτίμι *prodeo* indem eſt innatívus ποσίναι. Demoſthenes a πόσις ποσίνου dixit loco ποσίνα, contra Dionyſiodorum circa finem, ubi etiam de foeneratore ſermo eſt: πῶς γὰρ οὐκέτι τὸ ἴσον φρόνημα, ὅταν ὁρᾷ τὰς μὲν συγγραφὰς ἀπόρρητα, ἰχθύδια δὲ τοὺς τοιούτους λόγους; *quis enim velit e manibus dimittere bona ſua, cum videat Syngraphas quidem fieri irritas, valere autem ejuſmodi verba?*

Vſ. 1218. Ἀπιρυθριάσαι] Gloſſae ἀπιρυθριᾶν *depudeſco*, *derubeſco*. Ut eſt, *Pudorem, ſive ruborem, pudoris indicium depono.* Suidas exponit: ἀπαιδευσίαν. de qua voce vide Notas ad Alciphronis Epiſt. 33. Lib. I. Heliodorus Lib. VIII. p. 370. καὶδάπαν μὲν οὐκοῦν καὶ ἀναιδείας ἀλλοτρίους δὲ ἀπαιδευσίας. Dicit ergo apud Comicum Daniſta, ſatius futurum fuiſſe, ſi tunc cum primum peteretur ab ipſo pecunia, denegaſſet; nam nunc non cogeretur, hominem popularem flagitationibus ſuis ſibi intenſum reddere. Eſt autem dulcis negare petentibus amicis: adeo ut nonnulli promittant, etiam quae praeſtare non poſſunt, vel non volunt: quae plane eſt praepoſtera humanitas & maxima imprudentia; nam ad extremum ſibi intentiſſimos reddunt illos, quos vana ſpe lactant: quoniam illi re patefacta non tantum propterea irafcuntur, quia vident ſe delufos, verum etiam quia fruſtra coluerunt & obſervarunt promiſſorem, quamdu ſperabant: & quidem teneriore affectu, quam ſi initio rem petitam impetraſſent; minus enim

SCENA QUARTA.

Jambici Senarii.

PASIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

PAS. Ergone quenquam oportet ſuorum quicquam aliis dare?
Nunquam ſane, ſed ſatius erat tunc ſtatim *cum peterent*
Depoſuiſſe frontem *negando* potius, quam moleſtias cepiſſe;
Cum nunc etiam ob mea ipſius bona
Te traho teſtem citationis, & futurus ſum
Inſuper inimicus homini populari.
Sed nunquam dedecorabo patriam,
Quoad vixero: verum voco Strepſiadem in jus. STR. Quis iſte?
PAS. Ad veterem & novum diem adeſto. STR. Teſtor,
In duos eum dixiſſe dies. Sed quamobrem me citas?
PAS. Propter duodecim minas, quas accepiſti, cum emeres
Equum illum varium. STR. Equumne? nonne auditis?
An non omnes vos ſcitis me odiſſe rem equeſtrem?
PAS. Quin etiam profecto per Deos jurabas te redditurum
Debitum. STR. Nondum enim certe tunc ſciebat
Mihi Phidippides invictum illum ſermonem.
PAS. Nunc autem ob id inficias ire cogitas?
STR. Quem enim alium fructum caperem ex illa doctrina?
PAS. Etiamne haec voles per Deos abjurare, [negare per Deos juratus]
Ubi ego juſſero? STR. Per quos Deos?

PAS.

enim veremur offendere illum, a quo ſperamus, quam illum a quo accepimus: quoniam ille laeſus non dabit, iſte non poteſt non dediſſe. De talibus promiſſoribus loquitur Charinus Terentianus: *Imo id genus eſt hominum peſſimum, in denegando modo quoi pudor eſt paululum: poſt ubi jam tempus eſt promiſſa perfici, tum coëgi neceſſario ſe aperiunt, & timent, & tamen vel cogit res denegare. Ibi tum impudentiſſima eorum oratio eſt. — Illic ubi opus eſt non verentur; illic ubi nihil opus eſt ibi verentur.*

vſ. 1222. Οὐδίσπω τὸν πατρῷὸν κατομνύς] Hoc ironice dicit, quaſi res quaedam eſſet praeclara, quod Athenienſes aliique in foro litigent, a quorum ingenio negat ſe diſceſſurum Daniſta, ne dedecori ſit patriae; quod fieret ſcilicet, ſi Strepſiadem dubitaret in jus vocare. Ita in Avibus vſ. 1451. Sycophanta non vult honeſtam aliquam artem exercere, veritus ne melior fiat, quam fuerint majores ſui, & ſic genus ſuum dedecoret; τὸ γένος, inquit, ὃ κατοικεῖς πάντων ὁ βέλτιστος συνεφαντεύειν δεῖ μοι.

vſ. 1225. Τὸ χρεωστεῖν] Deeſt χρέος aut τοῦτ', aut ὅτιπερ, ut & Scholiaſtes notat. τὸ autem pro τοῦτο Attice.

vſ. 1227. Ψαρὸν] Heſych. Ψαρὸν, ποικίλον, οἷόν τε χρώματος. item Ψάρος, ut ibi ſcriptum, ποικίλον, στικτὸν ἵππον.

vſ. 1229. Ἀνεβάσατ' ἐπάμενος τὰς Θύας] Supra, vſ. 245. μισθὸν δ' ὅτου' ἂν πρᾶτός μ' ὠμόμοσ' ἐν καταθέσθαι τὰς Θύας.

vſ. 1234. Ἐξαγορᾷς] Vide ad Plutum vſ. 241.

vſ. 1235. Τοὺς ποίους Θεούς;] Haec a Socrate dicebat. vſ. 246.

ΠΑΣ. Τόν Δία, τ' Ἑρμῆν, τ' Ποσειδῶ. ΣΤΡ. Νὴ Δία,
Κἂν προσκαταθείλω γ', ὡς τ' ὀμόσαι, τελώλοισι.
ΠΑΣ. Ἀπόλοιο τούτων ἕνεκ' ἀναιδείας ἴλλ.
ΣΤΡ. Ἀλσὶ διαμυχθεὶς ὅναιτ' ἂν ὑποσί.
ΠΑΣ. Οἵ μ', ὡς καταγελᾷς. ΣΤΡ. Ἔξ χοᾶς χρήσιμ.
ΠΑΣ. Οὔ τοι μὰ τ' Δία τ' μίγαν, ᾧ τὴς θεὰς,
Ἐμὲ καταπροΐξῃ. ΣΤΡ. Θαυμασίως παθὼν θεῖος,
Καὶ Ζεὺς γελοίως ὀμνύμενος τοῖς εἰδόσιν.
ΠΑΣ. Ἦ μὴν σὺ τύπτων τῷ ξένῳ δώσεις δίκην.
ΑΛΛ' εἴτ' ἀποδώσεις μοι τἀργύριον, εἴτε μή,
Ἀπόπεμψον ἀποκριθέντως. ΣΤΡ. Ἔχε νῦν ἡσυχίως.
Ἐγὼ γὰρ αὐτίκ' ἀποκριοῦμαί σοι σαφῶς.
ΠΑΣ. Τί σοι δοκεῖ φράσειν; ΜΑΡΤ. Ἀποδώσειν σοι δοκεῖ.
ΣΤΡ. Πῶ 'δ' ἔτως, ὁ ἀπαιτῶν με τ' ἀργύριον; λέγε,
Τητὶ τί ἐστι; ΠΑΣ. Τῷθ' ὅτ' ἐστί; χάρδοπ.
ΣΤΡ. Ἔπειτ' ἀπαιτεῖς τἀργύριον τοιοῦτον ὤν;
Οὐκ ἂν ἀποδοίμ' ἐγὼ 'γοὖν ἂν ἐθελόν γ' ἂν ᾠδίνι,
Ὅς πε καλέσειε χάρδοπον τ' χαρδάπιν.
ΠΑΣ. Οὐκ ἄρ' ἀποδώσεις; ΣΤΡ. Οὐχ, ὅσον γέ μ' εἰδέναι.
Οὔκουν ἀνύσας π θᾶττον ἀπιταργιεῖς
Ἀπὸ τ' θύρας; ΠΑΣ. Ἀπιμι. καίτοι γ' ἴσθ', ὦ
Θήσω πρυταν[illegible], ἢ μικκὴ ζώλιν ἐγώ.
ΣΤΡ. Προσαποβαλεῖς ἄρ' αὐτὰ πρὸς ταῖς δώδεκα·
Καίτοι σε τοῦτό γ' οὐχὶ βούλομαι παθεῖν,
Ὀπὴ καλέσας βιαίως τ' χάρδοπον.

vſ. 1236. Ἑρμῆν] Edd. priſtinae Ἑρμῆ ſine ν. Infra 1280. & illae Ἑρμῆν.

vſ. 1239. Ἀλσὶ διαμυχθείς] Cavillatur daniſtam nequam pinguem & craſſum hominem. Dicit autem non exigui uſus eum fore, ſi ſale perfricetur, id eſt: ſi ei corium daretur, ſale macerandum, ut ſalmi coria, & praeparetur ad uſum auris vinarii: quem utrem ſatis capacem dicit fore. Supra, vſ. 441. δοκὼ δίμνον idem ſignificat: & in Equitibus vſ. 369. δμῶ σε θέλασσι πλεῖν. ubi Scholia: ἐκβιβῶ σε φορεῖν, ἵνα ἀπὸ τῆ σώματος σε θέλασσι πνεῦσαι, ὡς ὑπὸ χὼ πλήμμαι· excerdabo te, inquit, ut de tuo corpore ſpes ſaccos, in quo condantur furia. Bibaces etiam & helluones vocantur ἀσκοὶ & θύλακοι. Alexis Comicus apud Athenaeum XI. p. 470. Ἥττους κύλιξ, καὶ λοιδορεῖτε πυκνὸς ἀσκός, καταντλεῖ· παῖδά τε τὸν σαπρίμιαν, εἰσὶ σοὶ τῷ μὲν ἀσκοὶ, τῷ δὲ θύλακος ἀνδρικῆς ἴσης· Potiit calicem, & ubi accepit, cadum haurit, ingerit: aequa ſecundum proverbium, ſolet.

ACTUS

PAS. Per Jovem, per Mercurium, per Neptunum. STR. Ita profecto
Etiamſi inſuper deponerem tres obolos, ut jurem.
PAS. Pereas itaque adhuc propter impudentiam.
STR. Sale ſi perfricetur, melius ſe habeat iſte.
PAS. Vah! ut derides. STR. Sex congios capiet.
PAS. Ita me magnus amet Jupiter & Dii,
Ut tu iſtud haud impune dixeris. STR. Mirifice delector Diis tuis,
Et Jupiter juratus ridiculus eſt illis, qui aliquid ſciunt.
PAS. Nae tu pro his dictis aliquando poenas dabis.
Sed redditurus ne ſis, an non, pecuniam,
Reſponde, & me dimitte. STR. Maneas nunc quietus,
Ego enim mox tibi reſpondebo clare.
PAS. Quid tibi videtur facturus. TEST. Redditurus pecuniam videtur.
STR. Ubi iſte eſt qui a me repetit argentum? die,
Hoc quid eſt? PAS. Hoc quid ſit? *κάρδοπος.*
STR. Ergone repetis a me argentum qui talis es, & tam rudis?
Non redderem vel obolum cuiquam,
Qui *κάρδοπον* vocaverit eam, quae eſt *καρδόπη.*
PAS. Non itaque reddes? STR. Non, quod ego quidem ſciam:
Nonne properabis ocyus hinc diſcedere
Ab janua? PAS. Abibo. ſcias tamen
Me depoſiturum prytanea, aut ne vivam amplius.
STR. Perdes itaque & illa una cum duodecim minis.
Quanquam ego nolim hoc tibi evenire,
Quia *καρδόπην* ſtulte vocaſti *κάρδοπον.*

ſolet fere homo commodus eſſe uter & ſaccus. Antiphanes Comicus apud eundem XII. p. 552. *τοῦτον δ' ἐγὼ οἰνοκλυδίαν καὶ σάκκον τὸ σύμπαν· ἀνὴρ καλὸς σάκκος οἰνοχόησε.* *Hunc igitur ob temulentiam & craſſitiem corporis, vinum vocant omne indigeſtum.* Sic & daniſtam videtur Strepſiades ridere, non ſolum tanquam craſſum, verum etiam tanquam multi vini. In Acharn. vſ. 1002. *ἀνὴρ Κτησιφῶν·* ubi Scholia: *ὡς σακκὸς καὶ σπογγίτης ὁ Κτησιφῶν μεμοίχευται.*

vſ. 1240. Ἐξ χοᾶς] Scribendam χοᾶε. Scholiaſtes ad Acharn. vſ. 900. *τὸ δὲ χοᾶς, ὅτι ἐπὶ μίσους τίθεται, σημαίνειν δὲ τὸ, ἐξ χοᾶς χωνεύειν.*

vſ. 1244. Ἦ μὴν] Supra, vſ. 868. *ὁ μὲν σὺ τοῦτος οὐ χρεὼν σοὶ ἀχθέσθαι.*

vſ. 1245. Ἀλλ' εἶτε] Euripides in Alceſtide vſ. 135. *εἰ δ' ἐν' ἐσω ἀμφιχάσῃ γυνὴ, εἴτ' ἐς ὀλκὸν, εἴτε βαλάμους' ἄν.*

vſ. 1250. Καρδόπην] Hoc Socratis docuerat Senecam vſ. 670.

ACTUS QUARTI

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΑΜΥΝΙΑΣ Ο ΔΑΝΕΙΣΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΜΑΡΤΥΡ.

Ἰὼ μοί μοι.
ΣΤΡ. Ἔα,
Τίς ἀτοσί ποτ' ἰὼ ὁ θρηνῶν; ἢ π' ἦν
Τῶν Καρκίνου τις δαιμόνων ἐφθέγξατο;
ΑΜ. Τί δ', ὅς τις εἰμί, τοῦτο βούλεσθ' εἰδέναι;
Ἀνὴρ κακοδαίμων. ΣΤΡ. Καὶ σαυτὸν γὰρ πρέπει.
ΑΜ. Ὦ σκληρὲ δαῖμον, ὦ τύχαι θρασυπάτυγες
Ἵππων ἐμῶν θ' Παλλὰς, ὡς μ' ἀπώλεσας.
ΣΤΡ. Τί δαί σε Τληπολέμου ποτ' ἔργα κακόν;
ΑΜ. Μὴ σκῶπτέ μ', ὦ τᾶν, ἀλλά μοι τὰ πρήματα
Τὰν ἐμὰν ἀποδόσθαι κέλευσον, ἃ 'λαβεν,
Ἄλλως τι μέντοι γ' κακῶς πεπραγέναι.
ΣΤΡ. Τὰ ποῖα ταῦτα πρήματ'; ΑΜ. Ἃ 'δανείσατο.
ΣΤΡ. Κακῶς ἄρ' ὄντως εἶχες, ὡς γ' ἐμοὶ δοκεῖς.
ΑΜ. Ἵππους γ' ἑλαύνειν ἐξέπεσον, τὴν τοῦ Διός.
ΣΤΡ. Τί δῆτα ληρεῖς, ὥσπερ ἀπ' ὄνου καταπεσών;
ΑΜ. Ληρῶ, τὰ πρήματ' ἐπλάσθαι εἰ βούλομαι;
ΣΤΡ. Οὐκ οἶδ' ὅπως σύγ' αὐτὸς ὑγιαίνεις. ΑΜ. Τί δαί;
ΣΤΡ. Τὸν ἐγκέφαλον ὥσπερ στρεβλοῦταί μοι δοκεῖς.

ΑΜ.

vſ. 1264. Τῶν Καρκίνου Δαιμόνων] Τῶν *malorum*, inquit Scholiaſtes, *παρ' ὑπόνοιαν*. Quoniam Tragicorum more dixiſſet *ἰὼ μοί μοι*. nempe ut apud Sophoclem etiam in Ajace vſ. 897. & 946. & 948. & in Electra Eurip. 1167. & alibi. Erant autem Carcino Tragico poetae tres filii, ex quibus duo erant Tragici ſaltatores, hanc Poëta Tragicus. Aut proprie accipiendum *Δαιμόνων Καρκίνου*, quia Carcinus introduxerit aliquibi Deos ita lamentantes ut Danaën hoc loco, ut in Iſidem eſt Scholiaſtes.

vſ. 1266. Ἀνὴρ] idem verſus legitur etiam in Acharn. vſ. 1018. Kuſterus.

Ibid. Καὶ σαυτὸν γὰρ πρέπει] Alciphron Epiſt. 28. lib. I. *σαυτοῦ κλαῦσαι πρέπει, καὶ σαυτὸν καὶ σύναιμον, ὦ φίλος*. *Deflere Corycii miſeri & ad te ipſum redit finem.* Comicus in Veſpis vſ. 1491. *καὶ σοῦτο ἴσα.*

vſ. 1267. Ὦ σκληρὲ δαῖμον] Euripidis Scholiaſtes ad Phœniſſas vſ. 850. *σκληρὸν δαίμονα καὶ ἀπαραίτητα κεκλῆσθαι.* Euripides in Alceſtide vſ. 496. *καὶ πρὸς τοῦτ' ἀναγκαῖος δαίμων· σκληρὸς γὰρ εἶ.* *Et hunc fati miſeri laborem commemoras, quod durum ſemper eſt.* Antipho Tetralogia II. Orat. 3. *τὸ δὲ συμπεσὸν τῷ Δαίμονι· duritiae autem fortunae ſuae diffidens.*

Ibid. Ὦ — Δαῖμον, ὦ τύχαι] Videntur iſtae voces idem ſignificare. Euripides in Troadibus vſ. 102. *κλαῖ' ἐμὰν Δαίμονα, μυθεῖσ' ἀνύσιμον ἀνύσαι βίᾳ πόδα κύκλου, πλάζουσα τύχαις.* *Navigo ſecundum Daimonia, nec convertit proram vitae contra fluctus, duce navigat arbitrio fortunae.* Sophocles Oedipo Coloneo vſ. 76. *ἐπείπερ εἰ γεγῶτος ὧδε ἰδοῦσα, φίλαι τῷ Δαίμονι· quandoquidem ex eo egregium ut ego video, nihil quod obſtat ὁ Δαίμων.* ubi Scholiaſtes: *τῷ Δαίμονι, τῇ τύχῃ.* Aliquando tamen videntur Δαίμονες ſive Dii & Fortuna diſtingui; Euripides in Cyclope vſ. 602. *ὁ τὸν τύχαν μὲν Δαίμον' ἡγεῖσθαι χρεών, τὰ Δαιμόνων δὲ τ' τύχης ἐλάσσονα.* *Aut Fortunam oportet exiſtimare Deam; Deos autem infra Fortunam.* Invocat autem ibi Ulyſſes Deos, & dicit, ſi ipſe pius interficiatur ab impio Cyclope, Fortunam Cyclopi inventem, potiorem fore Diis opitulatoribus Ulyſſis; aut Fortunam habendam eſſe pro vera Dea, non autem ipſos

SCENA QUINTA.

Jambici Senarii.

AMYNIAS DANISTA, STREPSIADES, TESTIS.

AM. Io! hei mihi!
STR. Eja!
Quisnam iſte eſt ejulatus? Numquid
Aliquis Carcini Deorum vocem edidit?
AM. Quid? hoc ſcire vultis, quis ego ſim?
Sum homo miſer. STR. Ad teipſum redi, *te converte.*
AM. O genium iratum meum! ô fortunam quae rotas mihi perdit,
Et equos! ô Pallas, ut me perdidiſti!
STR. Quid autem mali tibi fecit Tlepolemus?
AM. Ne me irrideas, ô bone, ſed mihi pecuniam
Jube ut reddat Filius, quam accepit,
Praeſertim cum malum aliquod ſim paſſus.
STR. Quamnam pecuniam? AM. Quam ille foenore ſumſerat.
STR. Itaque revera male tibi fuit, ut videtur.
AM. Sane equos agitans lapſus ſum.
STR. Quid itaque deliras tanquam ab aſino delapſus?
AM. Deliro ego, ſi pecuniam recipere cupio?
STR. Non poteſt fieri ut tu ſis ſanus. AM. Qui ita?
STR. Nam cerebro quaſi emoto eſſe mihi videris.

AM.

ipſos Deos. Aliquando Δαίμων & Θεὸς diſtinguuntur inter ſe, ut apud Eundem Ione vſ. 1374. τὰ τὲ Θεοῦ μὲν χρηστὰ, τὴ δὲ Δαίμονος βάσις· *Deus quidem mihi bonus fuit, Daemon autem gravis.* Aliquando Δαίμων videtur quaſi gubernator τῆ τύχης aut τῆ τυχὸν eſſe; Euripides in Heraclidis vſ. 935. ἀλλὰ τὸν ἐναντίον Δαίμον ἴθυνε, καὶ μεταστὰς τύχας· *Sed in contrarium Daemon rem vertit, & mutavit fortunas.* Idem in Medea vſ. 672. ἀναίδεις ἐσμὲν Δαίμονός τινος τύχης· *Sine liberis ſumus Daemonis alicujus ſortis.* In Phoeniſſis vſ. 416. ὁ Δαίμων μ' ἐκύλισε σὺν τὸν τύχαν· *Daemon me ad hanc fortunam vocavit.* Ubi Scholia: τὸ εἱμαρμένον ἤγαγον ἡμᾶς εἰς τὸν τὸ συνοῦσαν· *Fatum duxit nos in hanc fortunam.* Poterit ergo utra vox Latine verti: *Fortuna, ſors, genius, fatum*, ut quaeque vox loco alicui magis convenit. Niſi quod Δαίμων aliquando ſimpliciter pro Deo accipitur. Gloſſae: τύχη —— *Fors, Genius, Succeſſus, Fatum, Fortuna.* qui ſignificatus conveniunt etiam voci Δαίμων.

vſ. 1269. Ταλαίπωρ'] Hujus mentionem fieri dicit Scholiaſtes, quia Xenocles Carcini, de quo paullo ante, filius, tragicus Poëta introduxerit Alcmenam illis verbis utentem, quae in ſuperiore verſu ſunt: ὦ Παλλὰς, ὡς μ' ἀπώλεσας· cum nimirum Tlepolemus interfeciſſet Licymnium fratrem Alcmenae. Alius Scholiaſtes dicit, non de Heroë iſto hic eſſe ſermonem, ſed de alio Tlepolemo, qui fuerit Sophoclis tragici hiſtrio.

vſ. 1276. Τί δῆτα λαμὲς] In Veſpis vſ. 1367. τί ταῦτα λαμὲς ὦττις ἀπὸ τόμου φανεὶς; Vid. Not. ſeq.

Ibid. Ὥσπερ ἂν ἐκ καταγνοὺς] Ludit in ambiguitate; nam ſi ſcribas ἀπὸ τῆ καταγνῶναι erit *a mente delapſus*, id eſt, *a mente alienatus.* Sic καπὶ & καὶ νῶ, apud Laërtium; qui refert Diogenem interrogatum ab aliquo, quibus rebus opus ſit futuro. Philoſopho, reſpondiſſe: βιβλία καπὶ δεῖ· quae verba ſi ſcribantur hoc modo: βιβλία καὶ νῶ δεῖ, ſignificant: *Libro & mente opus eſt*; ſi autem hoc modo: βιβλία καπὶ δεῖ· ſignificant: *Libro novo opus eſt.* Dicitur autem proverbialiter ἐκ τοῦ ἀγνῶ de *imperito homine*, quaſi qui nec aſinis utipoſſit, nedum ut equis; ut notat Scholiaſtes.

ΑΜ. Σὺ δή, ὦ τὴ Ἑρμῆ, προσκελήσεταί γέ μοι,
Εἰ μὴ ἀποδώσεις ταῦγύειον. ΣΤΡ. Κάπιπί ιων,
Πότερα νομίζεις καινὸν αἰεὶ τὴ Δία
Ὕειν ὕδωρ ἑκάστοτ', ἢ τὸν Ἥλιον
Ἕλκειν κάτωθεν αὐτὸ τῷθ' ὕδωρ πάλιν;
ΑΜ. Οὐκ οἶδ' ἔγωγ' ὁπότερον, ἀλλά μοι μέλῃ.
ΣΤΡ. Πῶς οὖν ἀπολαβεῖν ταῦγύειον δίκαιόν ἐστι,
Εἰ μηδὲν οἶσθα τὴ μετεώρων πραγμάτων;
ΑΜ. Ἀλλ' εἰ σπαίζεις ταῦγυείου, μοὶ τὸ τόκον
Ἀπόδος γε. ΣΤΡ. Τῶτο δ' ἔσθ' ὁ τόκος τί θηρίον;
ΑΜ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ κτῆνα, ἃ καθ' ἡμέραν,
Πλέον πλέον ταῦγύειον αἰεὶ γίνεται,
Ὑποῤῥέοντος ὥς χρόνου; ΣΤΡ. Καλῶς λέγεις.
Τί δῆτα, τὴν θάλατταν ἔσθ' ὅτι πλείονα
Νυνὶ νομίζεις, ἢ πρώην; ΑΜ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἴσην.
Οὐ γὰρ δίκαιον πλεῖον εἶναι. ΣΤΡ. Καῖτα πῶς
Αὕτη μέν, ὦ κακόδαιμον, ἀεὶ γίνεται
Ἐπιῤῥέοντων τῶν ποταμῶν πλείων; σὺ δὲ
Ζητεῖς ποιῆσαι ταῦγύειον πλεῖον τὸ σόν;
Οὐκ ἀποδιδόξεις σαυτὸν ἐκ τὴ οἰκίας;
ΑΜ. Φέρε μοι τὸ κέντρον. ΜΑΡΤ. Ταῦτ' ἐγὼ μαρτύρομαι.
ΣΤΡ. Ὕπαγε, τί μέλλεις; οὐκ ἐλᾷς, ὦ Σαμφόρα;
ΑΜ. Ταῦτ' οὐχ ὕβρις δῆτ' ἐστί; ΣΤΡ. Ἄξεις; Ὀπαλῶ
Κειτῶν ὑμᾶς τὴ σπυρίδι σε τὴ σπεραφόραι.
Φεύγεις; ἔμελλον ἆρα κινήσειν σ' ἐγώ,
Αὐτοῖς τροχοῖς τοῖς σοῖσι τὸ ξυνωρίσιν.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιή.

ΧΟΡΟΣ

Οἷον τὸ πρᾶγμα πρᾶγμα ἐρᾷ φλαύρας.
Ὁ γὰρ γέρων ὅδ' ἐρασθὴς
Ἀποτρέπει βάλη

Τὰ

vſ. 1293. Τὴν θάλατταν] Lucretius VI.
Principio mare vi tantur non redidere meatus
Naturam, quo tempe fuos decurſus aquarum:
Omnia quo veniunt ex omni flumina parte.
vſ. 1301. Οὐκ ἐλᾷς ὦ Σαμφόρα] Impellit & alloquitur cum tanquam equum; in Equitibus vſ. 599. equus ad equum fimiliter dicitur: τί δοῦμον; οὐκ ἐλᾷς, ὦ σαμφόρα; Vid. ad Nubes vſ. 122.
vſ. 1302. Ἐμελλον] Fut. ab ἰάλλω, *mitto* ſ. *jacio*. Sed malim cum Cl. Küſtero emendare ἐνεὶ ἐλῶ, *nam impellam*

AM. At tu, ita me Mercurius amet, videris in jus rapiendus,
Niſi reddis argentum. STR. Dic mihi nunc,
Utrum putas Jovem identidem recentem
Aquam pluere, aut Solem
Trahere ab imo ſurſum eandem iſtam aquam?
AM. Neſcio ego utrum *fiat*, neque mihi curae eſt.
STR. Quomodo ergo recipere argentum te aequum eſt,
Si nihil noſti de meteoris? *de rebus coeleſtibus.*
AM. Sed ſi eges aeris, uſuram
Saltem mihi da. STR. Uſura vero quidnam animalis?
AM. Quid aliud, niſi quod menſe & die quolibet
Magis magisque augetur argentum,
Senſim labente tempore. STR. Recte dicis.
Quid itaque? poteſt ne fieri ut mare plenius (*auctius*) eſſe
Nunc putes, quam antehac? AM. Non profecto, ſed aequale:
Nec enim aequum eſt ut plenius fiat. STR. Quomodo ergo,
Homo perdite, cum mare nihilo fiat
Auctius fluentibus in id fluviis, tu
Studes argentum tuum multiplicare?
Nonne te hinc auferes ex aedibus?
Affer mihi ſtimulum. TEST. Hujus rei ego teſtis ero.
STR. Perge, quid ceſſas? nonne te movebis tu Samphora?
AM. Annon haec contumelia eſt? STR. Ibis? nam agitabo
Te funalem etiam pungens ſub culum.
Fugisne? eram ergo te moturus loco
Una cum ipſis rotis tuis & bigis.

STROPHA VERSUUM XVIII.

CHORUS.

Hem quale eſt adamare res pravas!
Nam hic ſenex qui ejusmodi res adamavit,
Fraudare *hos* vult

Pecu-

μαθεῖν τε. Inutile autem nunc Strepſiades ad Convivium, ubi mox a filio verberatur.

vſ. 1304. Ἐμοὶ λέγ' ἀρ' ἀπόκρισιν σύ] In Veſpis vſ. 488. ἆρ' ἐμοὶ λέγεις ταῦτ' ἐμὲ ἀποκρίνεσθαι τῷ χείρονι.

vſ. 1306. Πραγμάτων ἰδεῖν φλαῦρον] Infra, vſ. 1460. πονηρὸν ἐστ' ἰδεῖν πρᾶγμάτων.

vſ. 1308. Ἀπολεῖσθαι] Infra, vſ. 1466. ἀγαθὸν μ' ἀπολεῖν τὰ χρήματ', ἃ 'κτησάμην, ἀπολεῖν.

Τὰ ῥήματ', ἃ 'δανείσατο·
Κἀκ τοῦδ' ὅπως ὑ τἠμέρου λήψῃ
Πρᾶγμ', ὃ τῦτον ποιήσῃ
Τὸν σοφιστὴν, ὧν παυσεγεῖν
Ἤξατ', ἐξαίφνης τι κακὸν λαβεῖν.
Οἶμαι γ' αὐτίχ' ὑρήσειν, ὅτῳ
Πάλαι ποτ' ἐζήτῃ,
Εἶναι τὸν υἱὸν δεινόν οἱ,
Γνάμας τ' ἐναντίας λέγειν
Τοῖσι δικαίοις,
Ὥστε πικρὰν ἅπαντας,
Οἵτῳρ ἂν ξυγγίνῃ,
Κἂν λίγῃ παμπόνηρα.
Ἴσως ἴσως βυλήσεται
Κἄφωνον αὐτὸν εἶναι.

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ.

Ἰὼ, ἰώ.
Ὦ γείτονες, ὦ ξυγγενεῖς, ὦ δημόται,
Ἀμύνατέ μοι τυπτομένῳ πάσῃ τέχνῃ.
Οἴμοι κακοδαίμων τ' κεφαλῆς, ὦ τ' γνάθυ.
Ὦ μιαρὲ, τύπτεις τὸν πατέρα; ΦΕΙΔ. Φήμ', ὦ πάτερ.
ΣΤΡ. Ὁρᾷθ' ὁμολογοῦντ', ὅτι με τύπτει; ΦΕΙΔ. Καὶ μάλα.
ΣΤΡ. Ὦ μιαρὲ, ὦ πατραλοία, ὦ τοιχωρύχε.
ΦΕΙΔ. Αὖθίς με παῦε ταῦτα, ὦ πλείω λέγε.
Ἆρ' ἦδ' ὅτι χαίρω πόλλ' ἀκούων δὴ κακά.
ΣΤΡ. Ὦ λακκόπρωκτε. ΦΕΙΔ. Πάττε πολλοῖς τοῖς ῥόδοις.
ΣΤΡ. Τὸν πατέρα τύπτεις; ΦΕΙΔ. Καὶ ποφαύω γε, νὴ Δία,
Ὡς οὐ δίκῃ σ' ἔτυπτον. ΣΤΡ. Ὦ μιαρώτατε,

Καὶ

vs. 1317. Γνάμας ἀναντίας λέγειν] Supra, vs. 1036. ἀντία ταῦτ' ἀναντίοισι γνώμαισι συνταράξω.

vs. 1327. Καὶ τ' γνάθυ] Nimirum, πατρὶς γνάθον ἐπάτεξεν ut eit in Ranis vs. 149.

vs. 1330. Πατραλοία] Ab ἁλοιᾶν. In Ranis vs. 149 μητραλοίαν.

vs. 1333. Λακκόπρωκτε] Ut λακκοπετρώνες in Acharn. vs. 664. Eupolis apud Athenaeum I. p. 17. πολλὰ

Pecunia, quam foenore acceperat:
Nec fieri poterit, quin hodie eveniat ei
Aliquid, quod faciet ut iſte
Argutator, ob ea quae patrare
Coepit, mox aliquod malum accipiat.
Nam puto mox eum inventurum quod
Dudum quaerebat, nimirum
Ut filius ei poſſit docte
Contrariis ſententiis oppugnare
Jura,
Adeo ut omnes vincat,
Cum quibus congreſſus fuerit,
Quamlibet prava dicat.
Forte forte optabit
Vel mutum ipſum eſſe.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

STR. Io! Io!
O vicini & cognati & populares,
Ferte opem quovis pacto vapulanti.
Hei mihi miſero! ô caput meum, ô maxilla! (bucca)
Sceleſte! patrem verberas? PH. Ajo pater.
STR. Videte confitentem, quod me verberet. PH. Utique.
STR. O ſcelerate, & parricida, & parietum perfoſſor.
PH. Repete eadem haec & plura mala ingere.
Num tu etiam ſcis me libenter male audire (multa maledicta)?
STR. Cinaede. PH. Conſperge me *ut coepiſti* multis roſis.
STR. Patremne verberas? PH. Imo etiam oſtendam,
Jure te a me verberari. STR. O impuriſſime,

Quos

λὰν γὰ κιναιδολογίαν ἐπιχεαῖ· ἡδὺ γὰρ αὐτῷ· *Multam illi parat cinaedicam turpitudinem, cum id excogitaret.*

Ibid. Τοῖς ῥάδιος] Supra, vſ. 910. ῥᾴδιόν μ' εἰπεῖν. *Delectatur autem maledictis, quae in ipſum ingeruntur, perinde ut loco jam dicto, ejus Magiſter.*

vſ. 1335. Ἐν δίκῃ σ' ἐτυθεῖν] In Equitibus vſ. 258. ἐν' ἀνδρὶ τούτῳ ξυμμετῇ. deinde alter: ἐν δίκῃ γε.

Καὶ πῶς γένοιτ' ἂν πατέρα τύπτειν ὀρθῶς δίκη;
ΦΕΙΔ. Ἔγωγ' ἀποδείξω, κἀν σε νικήσω λέγων.
ΣΤΡ. Τοῦτ' οὖ νικήσεις; ΦΕΙΔ. Πολύ γε ῥᾳδίως.
Ἑλοῦ δ' ὁπότερον τῶν λόγων βούλει λέγειν.
ΣΤΡ. Ποίων λόγων; ΦΕΙΔ. Τὸν κρείττον', ἢ τὸν ἥττονα;
ΣΤΡ. Ἐδιδαξάμην μὲν τοι σε, νὴ Δί', ὦ μέλε,
Τοῖσιν δικαίοις ἀντλέγειν, εἰ ταῦτά γε
Μέλλεις ἀκαπέστειν, ὡς δίκαιον ἐστὶ καλὸν
Τὸν πατέρα τύπτειν· ἐστὶ γὰρ τοῦτ' ἰσχυρόν.
ΦΕΙΔ. Ἀλλ' οἶομαί μὲν τοί σ' ἀκαπέστειν, ὥστε γε
Οὐδ' αὐτὸς ἀκροασάμενον ἡδὺν ἀπιρεῖς.
ΣΤΡ. Καὶ μήν, ὅ, τι ἐξ ἐμοῦ ἔστ' ἀκοῦσαι βούλομαι.

ACTUS QUINTI

ΧΟΡΟΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΦΕΙΔΙΠΠΙΑΔΗΣ.

Σὺ νῦν ἔχεις, ὦ ταχυβούλα, φροντίζειν, ὅπως
Τὸν ἄνδρα κρατήσεις· ὡς ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν ἠθέλησ',
Οὕτως ἀκόλαστος· ἀλλ' ἴσθ' ὅτῳ θρασύνῃ· δῆλός γε τοὐμοῦ
Λήμ' ἐστὶ παιθεώπου.
ἀλλ' ἐξότου τοιοῦτον ἤρξαθ', ἡ μάχη γενέσθω.
Ἤδη λέγων χρὴ τοῖς χοροῦ· πάντως δὲ τοῦτο δράσεις.
ΣΤΡ. Καὶ μὴν ὅθεν γε τοιοῦτοι ἠρξάμεσθα λοιδορεῖσθαι,
Ἐγὼ φράσω. ἐπειδὴ γὰρ εἰστώμεθ', ὥσπερ ἴστε,
Πρῶτον μὲ αὐτὸν τὴν λύραν λαβόντ' ἐγὼ 'κέλευσα
Αἶσαι Σιμωνίδου μέλος, τὴν χρὴν ὡς ἐπέχθη.
Ὁ δ' βδύς ὡς ἀηδῶν εὖ ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν,

Ἄδειν

vs. 1342. *Τοῖσιν δικαίοις ἀντλέγειν*] Supra, vs. 887. dicebat Strepſiades, quidnam debeat Socrates docere ſibi filium: *τοῦτο δ', ἢν μάρτυρ' ὦσιν πρὸς πάντα τὰ δίκαι' ἀντλέγειν ἐπιστάμενον.*

vs. 1350. ſeq. *Ὡς —— εἰ μή τῳ πέπαιθεν, οὐκ ἂν ἦν —— ἀλλ' ὑφ' ὅτῳ*] Videtur imitatus Sophoclem in Oedipo Coloneo vs. 1022. *οὐ ξυνθέσθαι σε μᾶλλον, ἢ δ' ἐκεῖνον πρὸς τοιοῦδ' ὄζειν ἄνομα πάντως τ' ἀσεβέστατα ταῦτ'· ἀλλ' ὑφ' ὅτῳ σὺ τοῦτ' ἐλπίσας τάδε· Nam ſilio te non tantum nec imperatum ad hanc usque inſolentiam progreſſum eſſe, praeſenti hac audacia; ſed eſt aliquid, quo te fretus haec feciſti.*

vs. 1352. *Ὅτῳ θρασύνῃ*] Potuiſſet etiam dicere: *ὑφ' ᾧ θρασύνῃ.* In Acharn. vs. 329. *ὑπὸ τῷ θρασύτητι;*

vs. 1359. *Αἶσαι Σιμωνίδου μέλος*] Scholiaſtes ad Veſpas vs. 1217. *ἐκκλῖναι ἐθέλω, ἱστορίαν ἄλλην ἀπαλλάξας τῷ πρώτῳ, εἰ παύσασθε τ' ᾄδετ' καὶ γὰρ ὁ ἐξ ἀρχῆς, ᾄδοντι ὁ μειράκιον κατέχων, τὸν Σιμωνίδου ὁ Σπευσίππου μέλος, ἦχος ἦν ἁβρός· καὶ μετὰ ταῦτα, ᾧ ἐζήλωτο ὁ Ἀλ-*

ὸν

Quomodo hoc jure fieri poteſt, ut quis patrem verberet?
PH. Equidem demonſtrabo & te vincam dicendo.
STR. In iſta re tu vinces? PH. Multis paſſibus & facili negotio.
Elige utrum ex duobus ſermonibus me velis perorare.
STR. Quibus ſermonibus? PH. Utrum *velis* potiorem an inferiorem?
STR. Equidem profecto curavi te doceri, ô perdite,
Juri contradicere, ſi hoc
Es perſuaſurus, ut juſtum & honeſtum
Sit patrem verberari a filiis.
PH. Imo arbitror me tibi ita perſuaſurum, ut,
Ubi audiveris, nec ipſe ſis mihi contradicturus.
STR. Atqui audire volo quid dicas.

SCENA SECUNDA.

CHORUS, STREPSIADES, PHIDIPPIDES.

CHOR. Tuum eſt, ô ſenex, providere quo pacto
Virum hunc vincas;
Nam iſte ſi non fiduciam haberet in aliqua re, non eſſet
Tam protervus.
Sed eſt aliquid quod eum audacem facit: palam eſt ſane
Hominis animus audax.
Sed ex qua re primum coeperit haec pugna,
Oportet dicere Choro: & hoc tibi omnino erit agendum.
STR. Equidem unde primum coeperimus convitiari inter nos,
Ego dicam. Cum enim jam convivaremur, ut ſcitis,
Primo ipſum juſſi lyram capere &
Canere carmen quoddam Simonidis, de ariete quomodo ſit detonſus.
Ille vero ſtatim dicebat, obſoletum eſſe, citharam pulſare

Inter

ἀλλ᾽ ὅτε ὁ πρῶτα ἀνάπτ. καὶ λαγχ. ὁ δεξάμενος παρὰ τῶν πρώτων τὰ ἄῤῥητ᾽ *Antiquus mos erat, convivas canere per ſucceſſionem ab illo, qui primus occinerat, ſi pauſam canendi feciſſet: etenim qui principio caneret, laurum aut myrtum tenent manu, canebat Simonidis aut Steſichori carmina, quod vellet: poſſea cui volebat, illi tradebat, non ut ordo poſtulabat: &, qui acceperat, recitabat delectat.* Hic locus minus recte legitur in editionibus.

Ibid. Τὸν κριὸν] Subauditur ἄσαι· eſt autem ἄσαι ἀπὸ τοῦ κριὸν, pro ἄσαι περὶ τοῦ κριοῦ, ut in Pluto vſ. 56. *σαυτὸν φράσον.* Videntur de eodem iſto carmine loqui Syneſius Epiſt. 146. ἀλλ᾽ ἴσως ἐμοὶ μὲν ἁρμονία τις χρῆναι φίλη, ἴσως δὲ καὶ κριὸς· *Sed eſt nobis pulchra quaedam conſonantia, Laus arietis non caſtrati.* Extat ejusdem Simonidis gryphus, quales etiam conviviis ſolebant proponi, de Hirco apud Athenaeum Lib. X. p. 456.

Ibid. Τὸν λοιχὸν] A νίκαν. in Avibus vſ. 715 ἄσαι κίκιν ὅτε πρωτάτου κίκυν ἤρατ.

Ἄιδειν τι πίνοντ' ὥσπερεὶ κάχρυς γυναῖκ' ἀλῆσαι.
ΦΕΙΔ. Οὐ δῆτα τοῦτ' ἔγωγέ σ' ἄρα τύπτειν ἢ παπᾶν,
Ἄιδειν κελεύοντ' ὥσπερεὶ τέττιγας ἐπᾴδειν;
ΣΤΡ. Τοιαῦτα μὰ τοί τοι ἦ τότ' ἔλεγεν ἔνδον, οἷά πεο ἐγώ,
Καὶ τὸ Σιμωνίδου φασὶν εἶναι κακὸν ποιητήν.
Κἀγὼ μάλις μὲν ἀλλ' ὅμως ἠνεσχόμην τοιαῦτα.
Ἔπειτα δ' ἐπέλθοι' αὐτόν, ἀλλὰ μυρρίνην λαβόντα,
Τῶν Αἰσχύλου λέξαι τί μοι· καὶ δὴ τότ' ἔνθυς εἶπεν·
Ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλον νομίζω σοφὸν ἐν ποιηταῖς,
Ψόφου πλέων, ἀσύστατον, τύμφακα, χρημνοποιόν.
Κἀνταῦθα πῶς οἴεσθέ μ' ἦν καρδίαν ὀρέχθειν;
Ὅμως δὲ τὸν θυμὸν δακὼν ἔφην, σὺ δ' ἀλλὰ τοῦτον
Λέξον τὸν ἀντίρροπον ἅπτ' ἐκ τῶν σοφῶν ταυτῶν.
Ὁ δ' εὐθὺς ἦσ' ἐξ Εὐριπίδου φησί τιν', ὡς ἐκεῖνῃ
Ἀδελφὸς, ὦ 'λιξιχαχε, τὴν ὁμομητέραν ἀδελφήν.
Ἐγὼ δέ τ' οὐκ ἠνεσχόμην· ἀλλ' εὐθὺς ἐξαρράπτω
Πολλοῖς κακοῖς κ' αἰσχροῖσι. κἄτ' ἐκπῦθεν, οἷσιν εἰκὸς,
Ἔπ' ὠσὶν ἐξέπεσε κἀζόμεθ'. εἶθ' ὑπ' ἐπαναπιδᾶν,
Κἄπειτ' ἴφλα με, κἀσπόδει, κἄπτιγε, κἀπέτριβεν.
ΦΕΙΔ. Οὐκοῦν δικαίως, ὅς τις οὐκ Εὐριπίδου ἐπαινῇς,
Σοφώτατον. ΣΤΡ. Σοφώτατόν γ' ἐκεῖνον, ὦ τί σ' εἶπον;
Ἀλλ' αὖθις αὖ τυπήσομαι. ΦΕΙΔ. Νὴ τὸν Δί' εἰδίκως γάρ.
ΣΤΡ. Καὶ πῶς δικαίως; ὅς τις, ὦ 'ναίσχυντε, σ' ἐξέθρεψα,
Αἰσθανόμενός σε παίζα τραυλίζοντα, ὄ, τι τοιοῖς·
Εἰ μὲν γε βοῦν εἶπῃς, ἐγὼ γνοὺς ἀν πιεῖν ἐπέχρων·
Μαμμᾶν δ' ἂν αἰτήσαιμι, ἢκέν σοι φέρων ἂν ἄρτον·
Κακᾶν δ' ἂν οὐκ ἔφθης φράσας, κἀγὼ λαβὼν θύρασε
Ἐξέφερον ἄν, ἡνίκ' ἐρίσχόμην σε. σὺ δέ μ' ἐν ἀπάγχαι
Βοᾶς, ἡνίκ' ἐκεκράγεῖ, ὦ

Χε-

vs. 1361. Γυναῖκ' ἀλῆσαι] Quae canit ἐπιμύλιον ᾠδὴν, cantu solata laborem.

vs. 1363. Πατρὸς τέττιγας ἐπᾴδειν] In convivio bibendum potius esse putat, quam canendum; nam canere & non bibere cicadarum est. Videtur autem alludere ad Simonidis Epigramma:

Φωνὴ δ' ἐν ὀδοῦσι φύσιν τέττιγος ἔδραν,
Τὸ Πανοπηΐδου δῶρον μίλα Δίκτυνν Ἐτεώ.

quod exstat apud Athenaeum Lib. X. p. 456. ubi etiam explicatur.

vs. 1366. Κἀγὼ μάλις] Sophocles in Oedipo Tyranno vs. 791. κἀγὼ καμοὶ μὲν τὸν μὲν ὄντα πάλαι μάλις κατίχομ' & quo id graviter ferens, illo quidem die vix me continui. Videtur autem hunc in animo habuisse Comicus, nam & ibi narratur res in convivio gesta, & de patre est sermo.

vs. 1367. Μυρρίνην] Quasi Scolion caneret; nam qui in convivio Scolion canebat, is myrti aut lauri ramum tenebat manu, ut patet ex illo Scholiastae loco, quem paulo ante adduxi. ibi autem Scholiastes de Scolio loquitur. Idem fere dicit in Ranis ad vs. 1337. ex Aristoxeno & Tyrtaeo: etiam ad praesentem hunc in Nubibus locum, ex Dicaearcho.

vs. 1370. Κρημνοποιόν] In Ranis vs. 960. Euripides Aeschylo tribuit ῥήματ' ἐκτετραγῳδημένα.

vs. 1372. ὡσὶν ἔπεσε] Nempe erat αὐτοδιδάκτου ἀγχόνης, ut Comicus loquitur in Lysistr. vs. 609. In Vespis vs. 1078. ὃς' ἐγχρε τὸν χιτῶνα ἐνθεῖναι. ubi vide notata. De illis, qui affectum aliquem continere coguntur aut volunt, Sophocles in Trachinis vs. 975. σιγᾶτε, μὴ κλύουσα δηλήσῃ τάχα τὸν πατρὸς ἀμπτοῦ — ἀλλ' ἴσχε δακὼν στόμα σὸν. Tace fili, ne commotus forte iras

Inter bibendum, & canere velut mulierem hordea molentem.
PH. Annon vero tunc ſtatim oportuit verberari te & conculcari,
Cantare jubentem non ſecus ac ſi cicadas convivio acciperes.
STR. Talia & intus tunc dicebat, qualia nunc,
Et Simonidem dicebat eſſe malum poëtam.
Et ego vix quidem, ſed tamen continebam me primo,
Deinde juſſi ipſum, ſed accepta myrto,
Ex Aeſchylo mihi aliquid recitare; poſt hic ſtatim dicebat:
At enim ego Aeſchylum habeo pro poëta
Strepitus pleno, incompoſito, duro, confragoſo;
Hic jam quomodo putatis cor meum commotum fuiſſe?
Tamen iracundia compreſſa dicebam, quin tu iſtorum
Recentiorum aliquid dic, quaecunque ſunt haec ſcita & elegantia.
At ille ſtatim cecinit ex Euripide verſus aliquos, quomodo ſubagitarit
Frater, proh averrunce! ſororem uterinam.
Ego autem non amplius me continebam, ſed confeſtim inceſſo
Multis & turpibus convitiis: poſtea, ut fieri ſolet,
Convicia conviciis cumulabamus: deinde iſte exilit,
Deinde tundebat, & caedebat & ſuffocabat, & me perditum ibat.
PH. Merito ſane tuo qui Euripidem non laudas
Sapientiſſimum. STR. Illumne ſapientiſſimum? ô quem te memorem!
Sed rurſus vapulabo. PH. Idque profecto jure.
STR. Et quo jure? qui te, ô impudens, educavi, *tam ſedulo*
Ut ſtatim omnia ſentirem quae velles, licet balbutiens.
Nam ſi bryn diceres, ego ſtatim bibere dabam:
Si mammam peteres, aderam ferens tibi panem:
Caccan vix prolocutus eras, & ego te acceptum foras
Efferebam, & ante me tenebam. Tu vero nunc angens me
Clamantem & vociferantem, quod

Caca-

traumdiam patris crudelis; ſed cubito te, mordens os tuum. Sic & ille qui riſum continere non poteſt, in Ranis vſ. 42. ὅτου — δύναμαι μὰ γελᾶν. καὶ τοῦ δακὼν γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ.

vſ. 1374. Ἧστ — ἦσεν] In Veſpis vſ. 578. τὴν δὲ δμῶν ἐκ τῆ Νιόβας εἶνον ἦσεν τοῦ κακοῦσιν ἀνακέρας.

vſ. 1375. Ἀδελφὸς] Reſpicit ad Acolum Euripidis, ut monet Scholiaſtes, in qua fabula tractaverat denefario amore Canaches & Macarei fratris. Quam rem tangit etiam in Ranis Comicus vſ. 1110. ubi Aeſchylus dicit de Euripide: πῶλον δὲ κακὸν οὐκ ἐπαίσει ἐς ὃ πρόσωπον καπίδος ἔνδον; καὶ παιδίσκας ἐς τοὺς ἵππους, καὶ μητρυιάσας τοῖσιν ἀδελφοῖσι; ubi vide notata.

vſ. 1376. Ἀλλ' αὐτὸν ἐξαυτῆς τοιαῦτ' ἀκούσῃ] Sive dubio imitatus eſt Sophoclem in Philoctete, ubi vſ. 374. haec legunter: κἀγὼ χολωθεὶς, οὐδὲν ὑγιὲς εἰδὼς, ἔπη κακοῖς τοῖς πᾶσιν· *Atque ego iratus, ſtatim cum verberabam maledictis omnibus.* Idem Sophocles in Ajace vſ. 731. ἐπῳδὸς ἐμοῦ τότε κάδει· *Conviviis tum proficiebam hinc & hinc.*

vſ. 1379. Κἄδακ' ἐμαυτὸν] Haec verba conjunxit etiam in Pace vſ. 1367. ὅλως τούτοις τοῖσι σπλάγχνοις.

vſ. 1383. Ὅτε — σ' ἐξέθρεψα] Hoc etiam Clytemneſtra Oreſti filio ſuo objicit, cum eam eſt occiſurus, apud Aeſchylum in Choëphoris vſ. 908. ἐγώ σ' ἔθρεψα.

vſ. 1388. Βρῦν ἤτεις] Hoc una voce expreſſit in Equitibus vſ. 1121. ἐρέγκειν. ubi Scholia: ἐπὶ μειρακίων τῶν τὴν φωνὴν] nimirum βρῦ eſt vox inarticulata infantium. Quemadmodum & μαμμᾶν· qua tamen voce pueruli matrem etiam appellant. In Lyſiſtr. vſ. 880. ἡ κακὴ τὸν μαμμᾶν;

Χειρηφίλω, οὐκ ἴτλης
Ἔξω γ' εἰσγκεῖν, ὦ μαρὲ,
Θύραζέ μ', ἀλλ' ἀποπιγόμεν' αὐτὸν ποίησα κακκᾶν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΚΩΛΩΝ η'.

ΧΟΡ. Οἴμοι γε τῶν νεωτέρων τὰς καρδίας
Πηδᾶν, ὅ, τι λέξεις.
Εἰ γὰρ παῦσά γ' ὧδε ἐξεγασμένος,
Λαλῶν ἀναπείσεις,
Τὸ δίκαιον τῶν γεραιτέρων λάβοιμεν ἂν
Ἀλλ' ὧδ' ἰτέον.
Σὸν ἔργον, ὦ καινῶν ἐπῶν κινητὰ καὶ μοχλευτά,
Πειθώ πιὰ ζητεῖν, ὅπως δόξης λέγειν δίκαια.

ΦΕΙΔΙΠΠΙΔΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

Ὡς ἡδὺ καινοῖς πράγμασι καὶ δεξιοῖς ὁμιλεῖν
Καὶ τῶν καθεστώτων νόμων ὑπερφρονεῖν δύνασθαι.
Ἐγὼ γὰρ ὅτε μὲ ἱππικὴ μέλη τὸν νοῦν κατεῖχον,
Οὐδ' ἂν τρία εἰπεῖν ῥήματ' οἷός τ' ἦν, πρὶν ἐξαμαρτεῖν.
Νυνὶ δ' ἐπειδή μ' ὑτοσὶ τῶν ἔπαυσεν αὐτὸς,
Γιόμαις δὲ λεπταῖς καὶ λόγοις ξύνειμι καὶ μεμέλημαι;
Οἴμοι διδάξει, ὡς δίκαιον τὸν πατέρα κολάζειν.
ΣΤΡ. Ἵππους τρέφων, νὴ Δί', ὡς ἐμοί γε χρῆτλόν ἐστι
Ἵππων τρίφειν τὸ θρέμμασιν, ἢ τυπτόμενον ὀπτελεῦναι.
ΦΕΙΔ. Ἐκεῖσε δ', ὅθεν ἀπέχουσάς με τῷ λόγῳ, μέτειμι,
Καὶ πρῶτ' ἐρήσομαί γε τυτί, παῖδά μ' ὄντ' ἔτυπες;
ΣΤΡ. Ἐγωγέ σ', ὀργοῦν τε καὶ κνδόμενον. ΦΕΙΔ. Εἰπὲ δή μοι,
Οὐ

νῦν. 1395. & seq. Εἰ γάρ] Si, inquit, causam vicerit ille, qui patrem verberavit, actum est de cute senum; nam omnes a filiis aut junioribus vapulabunt impune. Sine dubio respicit ad Aeschylum in Eumenidibus vs. 493. ubi Chorus de Oreste, qui matrem occiderat, causam dicturo, sic canit: εἰ γάρ τις ματρὸς δίκα καὶ βλάβα τάδε πατρὶ φόνου, πάσας ἴδη τὸ λ' ἐγὼ τοῖσιμα συναμύσει βροτούς. *Si enim hujus matricidae causa & nexa vicerit, omnes jam homines haec rei addocet, ut facile manum inferant parentibus.*

νῦν. 1397. Τὸ δίκαιον] Scholiastes ad hunc locum scribit: ἔστιν ἀναγνῶναι πλαγαῖς, ὡς τοιοῦσιν ἡμᾶς καὶ τὸ δίκαιον τῶν γερόντων αὐτὰς ἔχειν. *Hic consumetur (cutis senum) plagis, ut nos putaturi simus, nos teneriorem cutem habere, ciceris cute.* Nempe verbum λάσιμον, quod est apud Comicum, sic expositi, quasi esset ὀνειδίσωμεν. nec absurde. Quodsi autem verbum λάσιμον sic accipiatur ut in Ranis vs. 1261. λέγῃ γάρ ὅτιὰν πάνυ κενὸν γε κἀγαθὸν, alius erit sensus, talis: *Nec ciceres daremus pro cute senum*; nam virtosae pelles vili emuntur. Non ergo cupiunt senum cutem, quae ita plagis contundatur; contra in Vespis vs. 1283. ser-

vus

Cacaturirem, non ſuſtinuiſti
Efferre, impuriſſime,
Foras me, ſed inter ſuffocandum ibidem cacavi.

ANTISTROPHE VERSUUM VIII.

Arbitror utique juniorum corda
Palpitare *expectatione*, quidnam dicturus ſit.
Si enim iſte, qui talia perpetravit,
Dicendo effecerit, ut haec credantur jure fieri,
Cutem ſeniorum acciperemus (*emeremus*)
Nec ſaltem pro cicere.
Tuum eſt, ô vibrator & quaſſator novarum ſententiarum,
Fidem conquirere, ut dicere videaris juſta.

PHIDIPPIDES, STREPSIADES, CHORUS.

PH. Quam ſuave eſt rebus novis & ſcitis imbui,
Et leges conſtitutas ſpernere poſſe.
Ego enim quamdiu rei tantum equeſtri ſtudui,
Nec tria verba profari poteram, quin peccarem;
At nunc poſtquam iſte ab illis rebus me abduxit ipſemet,
Et ego adſuevi ſubtilibus ſententiis & orationibus & meditationibus,
Arbitror fore ut edoceam, fas eſſe patrem caſtigare.
STR. Imo profecto equita; nam ſatius eſt me
Quadrigas alere, quam vapulantem peſſumdari.
PH. Illuc autem redibo, unde mihi ſermonem abrupiſti,
Et primum hoc te interrogabo: me puerum verberaſtine?
STR. Ita, inquam, ſed quod bene vellem & ſtuderem. PH. Dic jam mihi,
Annon

vus quidam verberibus caeſus, teſtudines beatas judicat, quae craſſiorem & duriorem cutem habeant quam ipſe, qualem ſe etiam habere cuperet: ἰὼ χελώνης τὸ δίφυες· τὸ δὲ ταῖς πλευραῖς ὑμᾶς· ὡς οὐ παντάφασθε καὶ παχύτατοι εἰσὶν τὸν νοῦν, ὅτε τὰς πλευρὰς τύπτω· ἐγὼ δ' ἀτίλμονα τίθημι· *Bacchanalia.*

vſ. 1393. Ἀλλ' οὐδὲ] Diphilus: ἔστι τοῦτό μοι τὸ δεῖνον ἀλλ' οὐδ' αἷμ' ἔχει· *Nimirum haec coena nec ſaltem ſanguinem habet.* apud Athen. VI. p. 236.

vſ. 1401. Καὶ δή] Euripides in Oreſte vſ. 471. καὶ δὴ νέους γε μὴ σφόδρα οἴομαι Σέλλ· *Et legibus etiam non velle ſuperiorem eſſe.*

vſ. 1406. Δικαίαις] Alexis apud Athenaeum IV. p. 161. Πυθαγορικαὶ, καὶ λόγοι λεπτοὶ, διατριπτικοὶ τοῦ φιλοσόφου· *Pythagoricae ratiunculae, & orationes ſubtiles, exactaeque ſubſtructiones ſophi.*

vſ. 1410. Ἔλειπε] Herodotus in Polymnia: ἀνὴρ ἐλείπετο τὸν λόγον, τὸ μοι πρότερον ἐξέλιπε· *Redibo ad illam orationis partem, in qua prius deſiit oratio mea.*

Οὐ καμέ σοι δίκαιόν ἐστιν θύνειν ὁμοίως,
Τύπτειν τ'; ἐπειδήπερ τοῦτ' ἔστι θύνειν, τὸ τύπτειν.
Πῶς γὰρ τὸ μὲν σὸν σῶμα χρὴ πληγῶν ἀθῷον εἶναι,
Τὸμὸν δὲ μή; ἃ μὲν ἔφυν ἐλεύθερός γε κἀγώ.
Κλάουσι παῖδες, πατέρα δ' ἃ κλάειν δοκεῖς; ΣΤΡ. Τίη δή;
ΦΕΙΔ. Φήσεις νομίζειν σὺ παιδὸς τοῦτο τὸ τρέχειν εἶναι;
Ἐγὼ δέ γ' ἀντείπαιμ' ἄν, ὡς δὶς παῖδες οἱ γέροντες.
Εἰκὸς δὲ μᾶλλον τοὺς γέροντας, ἢ νέους τι κλάειν,
Ὅσῳπερ ἐξαμαρτάνειν ἦσαν δίκαιον αὐτούς.
ΣΤΡ. Ἀλλ' οὐδαμοῦ νομίζεται τὸ πατέρα τοῦτο πάσχειν.
ΦΕΙΔ. Οὔκουν ἀνὴρ, ὁ τι νόμον θεὶς τοῦτον. ἵν' τοφρῶτον;
Ὥσπερ σὺ κἀγὼ, ἃ λέγων ἔπιθε τοὺς παλαιούς;
Ἦ[δ]ὸ τι δῆτ' ἔξεστι καμοὶ καινὸν αὖ τολοιπὸν
Θεῖναι νόμον τοῖς υἱέσιν, τοὺς πατέρας ἀπτύπτειν;
Ὅσας δὲ πληγὰς εἴχομεν, πρὶν τ' νόμον τιθῆναι,
Ἀφίεμεν, ἃ δίδομεν αὐτοῖς ταῦτα συγκεκόφθαι.
Σκέψαι δὲ τοὺς ἀλεκτρυόνας, ἃ ταῦλα τὰ βοᾷ παντὶ,
Ὡς τοὺς πατέρας ἀμύνεται, καί τοι ἀμφίρυσ' ὑδὶ
Ἡμῶν ἐκεῖνοι, πλὴν ἴδι ψηφισματ' ἃ γράφουσι.
ΣΤΡ. Τί δῆτ', ἐπειδὴ τοὺς ἀλεκτρυόνας ἅπαντα μιμεῖ,
Οὐκ ἐσθίεις ἃ τὴν κόπρον, κἀπὶ ξύλῳ καθεύδεις;
ΦΕΙΔ. Οὐ ταυτόν, ὦ τᾶν, ἐστὶν, οὐδ' ἂν Σακεράτῃ δοκοῖ.
ΣΤΡ. Πρὸς ταῦτα μὴ τύπτ', εἰ δὲ μή, σαυτὸν ποτ' αἰτάσῃ.
ΦΕΙΔ. Καὶ πῶς; ΣΤΡ. Ἐπεί σε μὴ δίκαιός εἰμ' ἐγὼ κολάζειν.
Σὺ δ', ἵν' γένηταί σοι, τὸ μέν. ΦΕΙΔ. Ἦ δ' μὴ γένῃ,
Μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται, σὺ δ' ἐγχανὼν πεθήξῃ.
ΣΤΡ. Ἐμοὶ μὲν, ὦ νέοι ἥλικες, δοκεῖ λέγειν δίκαια.
Καμοί γε συγχωρεῖν δοκεῖ τύττοισι παπποκῆ.
Κλάειν γὰρ ἡμᾶς εἰκὸς ἦν, ἵν' μὴ δίκαια δρῶμεν.
ΦΕΙΔ. Σκέψαι δὲ χ' ἁτέρα ἴδι γνώμιον. ΣΤΡ. Ἀπὸ γὰρ ὀλίγου.
ΦΕΙΔ. Καὶ μὲν ἴσως γ' οὐκ ἀχθεσῇ παθὼν, ἃ νῦν πεπονθας.
ΣΤΡ. Πῶς δή; δίδαξον γὰρ, τί δῆ μ' ὀν. τύπτων ὠφελήσεις;

ΦΕΙΔ.

vs. 1417. Κλαίουσι παῖδες] Scholiastes recte observavit alludere hic poetam noſtrum ad verſum illum Euripidis *Alceſt.* 691. χαίρει γὰρ ὅμως, πατέρα δ' ἃ κ χρῄζων θανεῖν; quo verſu utitur Comicus noſter infra in Theſmophor. vſ. 2010." Kuſterus. Quibus hoc tantum addam, eſſe apud Euripidem alium locum, qui ſimilior eſt Comici loco, ſaltem quod ad rem ipſam attinet, in Hecuba vſ. 1256. ἀλγεῖς; τί δ' ἃ μὴ παῖδ' ἃ θανεῖν δεινὸς; *Dolet quid, me vero propter filium non dolere putat?*

vſ. 1419. Δὶς παῖδες οἱ γέροντες] Sophocles: Παλαὶ γ' Ἀτρείδαις εἶπατ' ἐμὸν γεραιτέρῳ παιδαγωγὸν πάλαι γὰρ αὐθις τοῖς ἀνοήτοις ἀνὴρ. *Peleum Aeaci filium ego ſola domum ſervans, cura ſenem, & quaſi puerum educo; nam iterum eſt puer, ſenex vir.* (In quo loco ſi ante πάλαι delecs punctum & ponas poſt illam particulam, & deinde ante γὰρ retituas ἴσως cum Cl. Kuſtero, erunt tres iambi.) Theopompus Comicus: Δὶς παῖδες οἱ γέροντες οὐδὲν τῶ λόγῳ. *Bis pueri ſenes, ſi verum fateris.* Plato Comicus: ἀρ' ὡς ἴσασ, δὶς γίνονται ἀν

Annon & me tibi aequum eſt bene velle ſimiliter,
Et te verberare? ſi quidem bene velle, verberare eſt.
Quomodo enim decet tuum corpus plagis non eſſe obnoxium,
Meum autem eſſe? Equidem liber natus ſum ego etiam.
Plorant filii, at patri plorandum eſſe non cenſes? STR. Quid ita?
PH. Dices, lege receptum eſſe ut puer hoc patiatur.
At ego contra dicerem, ſenes bis pueros eſſe.
Et aequius multo eſt ſenes plorare quam juniores,
Quanto minus aequum eſt ipſos peccare.
STR. Sed nullibi lege receptum eſt, ut pater iſtud patiatur.
PH. Nonne ergo homo erat, qui primo legem illam tulit,
Sicut tu & ego, & dicendo perſuaſit veteribus *ut ei parerent.*
Minus itaque licet mihi etiam novam deinceps
Ferre legem filiis, ut patres *ſuos* contra verberent?
Plagas interim quascunque accepimus, priusquam lex haec daretur,
Miſſas facimus, & concedimus, ut impune flagris conciſi ſimus ab ipſis.
Specta vero Gallos & alias beſtias,
Quomodo patres ſuos ulciſcantur. Atqui nihil differunt
A nobis illi, niſi quod decreta non perſcribunt.
STR. Quid itaque, quando gallos per omnia imitaris,
Non ſtercus itidem comedis, & in pertica dormis?
PH. Non eadem ratio eſt, ô bone, nec ſane Socrati ita videretur.
STR. Quare noli verberare: alioqui, te ipſum olim culpabis.
PH. Quomodo vero? STR. Quia aequum eſt, ut ego te caſtigem,
Et tu filium tuum, ſi tibi aliquis fuerit natus. PH. Si vero non fuerit;
Fruſtrane ego ploravero? tuque me irriſo morieris?
STR. Mihi, ô aequales, aequum dicere videtur:
Et puto iſtis concedendum eſſe quod aequum eſt.
Nam plorare nos oportet, ſi non quod juſtum eſt faciamus.
PH. Specta etiam aliam ſententiam. STR. Peribo utique.
PH. Et forte non aegre feres, ſi idem tibi eveniat, quod jam evenit.
STR. Quomodo vero? doce, quid ex hac re mihi commodabis?

PH.

ὐν παῖς γένοιτ' ergo, *ut videtur, ſenex reparaſcere poteſt.* Antipho Comicus: γυναικεία γὰς πρόνοια παιδοτροφία· *Senex nutrire idem fere eſt quod pueros nutrire.* Haec omnia ex Scholiis.

vſ. 1428. Συγκαπύθω] Euripides in Cyclope vſ. 227. ὦ ξένε, πυρὸν συγκαπυρώσω πέλας· *Heu miſer, fabricite contuſus plagis.*

vſ. 1429. Ἀλεκτρύονας καὶ πάλλα βατὰ πατεῖ] In Avibus Chorus avium dicit vſ. 758. εἰ γὰς ἀνὰ ἐπὶ βῆν αἰχμὴν ἢ βαλίαν πάντα νέμω· τὸν ἑκάστου καλὸν παρ' ἐμοὶ ἔσ.

vſ. 1430. Διπόδων' ὄντ'] Quia bipedes etiam ſunt.

vſ. 1431. Ψηφίσματ' ἂ γράψει] Nempe ut Athenienſes.

vſ. 1435. Σαυτὸν σὺν' αἰτιάσει] Amphis Comicus apud Athenaeum II. p. 69. Μὰ τοὺς θεοὺς, ἂ γύναι, ἐγὼ τὸν τραπέζαν, ἢ σεαυτὸν αἰτιῶ· *Ne apponito mihi lactucas in menſa, uxor, aut ipſam accuſato.*

vſ. 1443. Παῦσόν' ἂ τὸν σὸν] Si, ut nunc es victus oratione mea, iterum vincaris, & mihi denuo aſſentiaris.

ΦΕΙΔ. Τίω μητέρ', ὥσπερ κἀέ σε, τυπῆσαι. ΣΤΡ. Τί δῆτα φὴς σύ;
Τοῦθ' ἕπρασ' αὖ μείζω κακόν.
ΦΕΙΔ. Τί δ', ἢν ἔχω τὸ ῥῆμα
Λόγων, σὲ νικήσω λέγων,
Τίω μητέρ' ὡς τύπτειν χρεών;
ΣΤΡ. Τί δ' ἄλλο γ', ἢ ταυτὶ ποιῆς,
Οὐδὲν σὲ κωλύσ' σαυτὸν ἐμβαλεῖν
Ἐς τὸ βάραθρον μὴ Σακεράτης,
Καὶ τὸν λόγον τὸν ἥττω;
Ταυτὶ δ' ὑμᾶς, ὦ Νεφέλαι, πάσχειν ἐγὼ,
Τὴν ἀναβολὴν ἅπαντα τὰ μὰ πράγματα.
ΧΟΡ. Αὐτὸς μὲν ὅτι σαυτῷ σὺ τύπτειν αἴτιος,
Στρέψας σαυτὸν ἐς πονηρὰ πράγματα.
ΣΤΡ. Τί δῆτα ταῦτά γ' ὦ τότ' ἠρρθύετε;
Ἀλλ' ἄνδρ' ἄχρειον ὄντ' ἐπήρατε.
ΧΟΡ. Ἀεὶ πείθομ' ταῦθ' ἑκάστοτ', ὅτ' ἄν τινα
Γνῶμεν πονηρῶν ὄντ' ἐπαινῶν πραγμάτων,
Ἕως ἂν αὐτὸν ἐμβάλωμεν ἐς κακὸν,
Ὅπως ἂν εἰδῇ τὰς θεὰς διδασκάλους.
ΣΤΡ. Οἴμοι, πονηρά γ', ὦ Νεφέλαι, δίκαια δέ.
Οὐ γάρ μ' ἐχρῆν τὰ χρήματ', ἃ 'δανεισάμην,
Ἀπορρεῖν. νῦν δὲ ἅπαξ, ὦ φίλτατε,
Τὸν Χαιρεφῶντα τὸν μαγὸν, καὶ Σακεράτη
Ἀπολεῖς, μετ' ἐμοῦ γ' ἐλθ', οἵ σε κἀμὲ ἐξηπάτων.
ΦΕΙΔ. Ἀλλ' οὐκ ἂν ἀδικήσαιμι τὰς διδασκάλους.
ΣΤΡ. Ναὶ ναὶ, καταισθάνῃ πατρῴον Δία.
ΦΕΙΔ. Ἰδού γε Δία πατρῷον· ὡς γελοῖος εἶ.
Ζεὺς γάρ τις ἐστί; ΣΤΡ. Ἔστ'. ΦΕΙΔ. Οὐκ ἔστιν· ἀπὸ
Δίνου βασιλεύει, τὸν Δί' ἐξελήλακώς.
ΣΤΡ. Οὐκ ἐξελήλακ', ἀλλ' ἐγὼ τοῦτ' ὠόμην,
Διὰ τουτονὶ τὸν Δίνον οἴμοι δείλαιος,
Ὅτι σὺ χρηστὸν ὄντα θεὸν ἡγοῦμαι.
ΦΕΙΔ. Ἐνταῦθα σαυτῷ σωφρονεῖν, ὦ φληνάφε.

ACTUS

vs. 1451. Ἐμβαλεῖν εἰς τὸ βάραθρον] In Equitibus vs. 1356. ἐμβαλεῖν εἰς τὸ βάραθρον ἐκέλευον. Vid. ad Platum vs. 431. Significat autem *in perniciem*. Archestratus apud Athenaeum III. p. 101. ὅταν τις δὲ ζητῇ τὸ ἀκόλουθον, ἀπὸ τοῦ γὰρ καὶ καλὸν τὸ ἀγαθὸν, καὶ τοὐναντίον τὸ κακὸν ἄκαιρον, εἰ συνεπιλάβῃ καθὼς ἐν βίβλοις· *Ita oportet vivere: hominem bonum, aut fidum amicum, & suo beneficium, & tortorum in perniciem abire, & defossum esse in imo stadii innumeris.*

vs. 1457. Στρεψας] Adde ad nomen Strepsiadis.

vs. 1460. Ὅτ' ἄν τινα γνῶμεν] Haec non est inepta sententia. Secundum Ulpiani opinionem, in Comm. orat. Demosthenis contra Timocratem, Homerus & Plato horum sententiae auctores sunt; διδάσκουσι, ut ipse loquitur, ὅπως, ἐνοίκοι τοῦτο· εἰ θεοὶ τινα ποιοῦμεν, ἐμβάλλειν αὐτῷ τοιοῦτον τινα ἐπιθυμίαν, ὥστε τὸ

Ph. Matrem, ſicut etiam te, verberabo. Str. Quid tu dicis?
Hoc jam aliud majus malum.
Ph. Quid ſi inferiore illo adhibito
Sermone, evincam dicendo,
Matrem verberari oportere?
Str. Quid aliud, ſi hoc facias,
Niſi ut nihil obſtet quin teipſum injicias
In Barathrum cum Socrate,
Et illum inferiorem ſermonem.
Str. Haec propter vos, ô Nubes, paſſus ego ſum,
Qui vobis omnes res meas commiſi.
Chor. Ipſemet tibi ipſi horum cauſa es,
Qui teipſum intricaſti malis facinoribus. *convertiſti ad fraudes.*
Str. Cur itaque haec mihi tunc non dicebatis?
Sed hominem ruſticum & ſenem ſpe extuliſtis?
Chor. Semper iſtud factitamus quotiescunque
Cognoverimus aliquem fraudes adamare,
Usque dum ipſum conjiciamus in aliquod malum,
Ut diſcat Deos revereri.
Str. Heu acerba iſta ſunt, ô Nubes, ſed juſta.
Non enim oportebat me pecuniam, quam foenore acceperam;
Defraudare. Nunc igitur, mi cariſſime, ut
Chaerephontem illum impurum, & Socratem
Perdas, veni mecum, qui me & te deceperunt.
Ph. Sed haud quaquam affecerim magiſtros aliqua injuria.
Str. Imo, reverere Jovem patrium.
Ph. Ecce autem Jovem patrium! quam obſoletus es.
Eſtne vero aliquis Jupiter. Str. Eſt. Ph. Non poteſt fieri, nam
Turbo regnat, Jovem qui expulit.
Str. Non expulit, ſed ego iſtud arbitrabar,
Propter hunc turbinem. Hei mihi miſero,
Cum te etiam qui fictilis es pro Deo habuerim.
Ph. Iſthic tibi ipſi deſipe & nugare.

SCENA

τὰ δὲ αὐτὸς δίκη τιμωρίαν· *Qui nos docent: quando Dii videant aliquem improbum, eos huic inſidere ejusmodi cupiditatem, ut per eam poenas luat.*

vſ. 1464. Πατρὸς γε δίκαια δί] In Acharn. vſ. 500. ἐγὼ δ' ἀνὴρ δεινὸς μὲν, δίκαια δέ. Euripides in Electra vſ. 1051. δίκαι' ἐπεῖπας· ὁ δίκαι' ἀεὶ αἰσχύνει λέγων· *Juſte dixiſti; ſed hoc jus turpiter habet.*

vſ. 1465. Τὰ χρήματ' ἀ Πασιφάωτ ἀπεστέρουν] Supra, vſ. 1309. ἀπεστέρουν βέλτιστα τὰ χρήματ' ἀ Πασιφάου.

vſ. 1473. Διὸς βασιλῆος] Repetit patris verba ex vſ. 829. Vid ad vſ. 379. & mox ad 1476.

vſ. 1476. Χοὐχεῖν εἶλε] Semper ὁ Δίνος intelligit *poculum teſtaceum*, quem paulo ante, ut alibi ſemel iterumque, regnare dixit, & expuliſſe ὁ Δινος. qui Διὸς in ſchola Socratis poſitus ſingitur tanquam ſtatua τοῦ Δινος, ut intelligitur ex Scholiis ad hunc & proxime antecedentem locum.

ACTUS QUINTI

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ ΜΟΝΟΣ.

Οἴμοι δυστυχίας, ὡς ἐμαυτόμιλω ἄρα,
Ὅτ' ἐξέβαλον τὸ τὸν θεὸν ἀφ' Σακεάτη.
Ἀλλ', ὦ φίλ' Ἑρμῆ, μηδαμῶς θύμαινέ μοι,
Μηδ' μ' ὀπτείψης, ἀλλὰ συγγνώμιλω ἴχε
Ἐμοὶ δυστήσαντι ἀβολιαχία,
Καί μοι γενοῦ ξύμβολος, εἴτ' αὐτὸς χαρίῳ
Διαχάθω χαλαμῶν, εἰθ' ὅ, τι σοι δοκεῖ.
Ὀρθῶς δυστυχῶ, οὐκ ἐὰν διχορραφεῖν,
Ἀλλ' ὡς τάχιστ' ἐμπιρᾶναι τὴν οἰκίαν
Τῶν ἀβολιαχῶν. Δεῦρο, δεῦρ', ὦ Ξανθία,
Κλίμακα λαβὼν ἔξελθε, χὠ σκεύλιν φέρων,
Κἄπειτ' ἐπαναβὰς ὅπῃ τὸ φροντιστήριον,
Ἕως ἀν αὐτοῖς ἐμβάλῃς τ' οἰκίαν,
Τὸ πῦρ καπάσκαπτ', εἰ φιλεῖς τ' δεσπότιν.
Ἐμοὶ δ' δᾷδ' ἐνέγκατε τὴς ἡμιμόλιον,
Κἀγὼ πὶ αὐτῶν τήμερον δίκην δίκιν
Ἐμοὶ πείσω, κἂν σφόδρ' εἶσ' ἀλαζόνες.

ACTUS QUINTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΜΑΘΗΤΗΣ, ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

Ἰὺ, ἰύ.

ΣΤΡ. Σὸν ἔργον, ὦ δᾷς, ἵππαι πολλὰ φλόγα.

ΜΑΘ.

locum. Voluſſe autem ϛ δίνος pecuſi teſtacei genus, teſtatur Scholiaſtes ſupra, ad vſ. 389. πεποιῆσθαι ἐκ βαθὺ πινάκιον, ὃ καλεῖται δίνος. cujus mentionem facit Comicus etiam in Veſpis vſ 616. τὰ σὺ δίνε μίγα καὶ σφόδρα ποιεῖς κατάχυδα. ubi Scholia: δίνος δὲ ἐστι ὀξυῶν τι παράμοιον, βάθος ἐν ἔχον, ἀλλὰ στρογγύλον. Sumſit autem Comicus δίνος ridiculi cauſa ἀντὶ τοῦ Διὸς pro Jove, propter ſimilitudinem vocum, ut dicit Scholiaſtes ſupra, ad vſ. 380. alludens ſimul ad δίνος ſive δῖνον vertiginem ſive rotationem aëris ac nubium, quam Socrates dicebat cauſam eſſe tonitruum & fulminum; non autem ϛ Δία, ut vulgo putarent homines. Poteſt etiam alia cauſa aſſerri, cur Comicus vas teſtaceum ſumſerit pro Jove; nimirum quia Jupiter etiam diceretur Στάμνος, ut ait Scholiaſtes Comici in Pluto ad vſ. 545. cujus verba ſunt: ὅτι δὲ ἀπὸ τ' στάμνου, ἢ τοῦ στάμνου, καὶ Ζεὺς λέγεται Στάμνος, δηλοῖ τις καὶ ὁ Κωμικὸς. Quod vero a voce στάμνος quae & forminini & maſculi generis eſt, Jupiter dicitur Στάμνος, aliquis planum facit Comicus. eſt autem Στάμνος Urceus in Gloſſis. Locus ille, quem hic intelligit Scholiaſtes, eſt in Ranis vſ. 22. ubi Bacchus Jovis Filius dicit: ἐγὼ μὲν οὖν Διονύσου υἱὸς Στάμνιος. Sed ſi verum fatear, ex ſolo illo loco non debet colligi Jovem dictum fuiſſe Στάμνος; nam ibi

SCENA TERTIA.

STREPSIADES SOLUS.

STR. Hei mihi ob iſtam inſaniam! quantum deſipiebam,
Cum etiam Deos propter Socratem ejicerem.
At, ô chariſſime Mercuri, nequaquam mihi ſuccenſeas,
Neque me perdas, ſed da veniam mihi,
Quem garrulitas inſanum fecerat,
Et fias mihi conſultor, an ipſis dicam
Scribam, an *aliud faciam* quod tibi videtur.
Recte mones, quod non ſinis lites conſuere,
Sed quam primum incendere domum
His argutatoribus. Adesdum Xanthia,
Sumta ſcala egredere ligonem etiam ferens,
Deinde aſcende ſupra ſcholam,
Et, usque dum in ipſos injicias domum (*ruere faciat*)
Everte tectum, ſi amas herum.
Mihi vero aliquis ferat facem accenſam,
Et ego, ut illorum nonnemo hodie det poenas
Mihi faxo, etiamſi valde ſint arrogantes.

SCENA QUARTA.

Senarii Jambici.

DISCIPULUS, STREPSIADES, SOCRATES, CHAEREPHON.

SOCR. Io! Io!
STR. Tuum eſt, ô fax, mittere multam flammam.

DISC.

Si per jocum Comicus dicit *Bacchum* ſive *Vinum*, filium *capnia ureei*; quia vinum ex urceo effunditur in pocula: & dici poteſt vinum editum urceo, ut filius editus ſive natus illo vel illo parente.

vſ. 1477 Φλυαρεῖς] In Equitibus vſ. 660. ληρεῖτε: nempe in ſecunda conjugatione contr. non ut hic in prima.

vſ. 1484. Διαιτᾶσθαι] Hoc verbum in ſignificatione propria uſurpavit in Veſpis vſ. 1198. πάντως οἰκοδομεῖσθαι χρὴ ὁ λαγών.

vſ. 1485. Ὀρθῶς] Aut vocem audivit Mercurii ſolus, aut ei Deus ille cogitationem talem in mentem indidit; ſic etiam in Pace vſ. 661. & ſeqq. Trygaeus refert Spectatoribus, quid ipſi ſoli Dea Pax diverit.

vſ. 1492. Ἐμοὶ δὲ δαὶ] ὑπηρέτης τις ἀμμίνων] Similiter in Lyſiſtrata vſ. 318. τὸν λαμπρὸν ἀμμίνων ὑπηρέτην ἐμοὶ ποιήσασθαι.

vſ. 1493. Κἀγὼ τιν' αὐτῶν — δίκης δίκαιον ἐμοὶ ποιῆσω] In Ranis vſ. 556. δούλῃ τις δίκαιον. In Lyſiſtr. vſ. 449. ποιῶ τιν' ὑμῶν ἢ σὺ ἐγὼ ἢ ἐξίδω.

vſ. 1496. Σὺ ἔχεις, ὦ δαὶ] In Lyſiſtrata vſ. 317. σὺ ἔχεις, ὦ χύτρα, ἢ διάκναι ἐξεπίστω.

ΜΑΘ. Ἄνθρωπε τί ποιεῖς; ΣΤΡ. Ὅ, τι ποιῶ; τί ἄλλο γ', ἢ
Διαλεπτολογοῦμαι ταῖς δοκοῖς τ' οἰκίας.
ΜΑΘ. Οἴμοι, τίς ἡμῶν πυρπολεῖ τ' οἰκίαν;
ΣΤΡ. Ἐκεῖνος, ὅπερ θερμότατον εἰλήφατε.
ΜΑΘ. Ἀπολεῖς, ἀπολεῖς. ΣΤΡ. Τοῦτ' αὐτὸ γὰρ ἐγὼ βούλομαι,
Ἵν' ἡ σμινύη μοι μὴ τρέφηδῶ τὰς ἐλπίδας,
Ἢ γὰρ τρέφηπρός πως ἐκτραχηλιάσω πεσών.
ΣΩΚΡ. Οὗτος τί ποιεῖς ἐπὶ σοῦ, οὐπὶ γῆς πέφυς;
ΣΤΡ. Ἀεροβατῶ, καὶ περιφορῶ τ' ἥλιον.
ΣΩΚΡ. Οἴμοι τάλας, δείλαιος ἀποπνιγήσομαι.
ΧΑΙΡ. Ἐγὼ δὲ κακοδαίμων γε κατακαυθήσομαι.
ΣΤΡ. Τί γὰρ μαθόντ' ὑδρίζετον γ' εἰς τὸν θεόν;
Καὶ τ' Σελλοῦς ἰσχοπεδοῦτε τ' ἔσφαν.
ΔΙΚ. Δίωκε, βάλλε, παῖε, πολλῶν ἕνεκα,
Μάλιστα δ' εἰδὼς, τὸν θεὸν ὡς ἠδίκει.

ΧΟΡΟΣ.

Ἠγεῖθ' ἕπου· κεχάρθω γὰρ μετείως τόγε τήμερον ἡμῖν.

vſ. 1498. Διαλεπτολογοῦμαι ταῖς δοκοῖς] Supra, vſ. 319. Strepſiades dicebat: ἡ ψυχή μου λεπτολογεῖ τὸ ζητεῖν περὶ κόρεως σκοπεῖν· quibus verbis videtur quaſi praedixiſſe illud quod nunc facit; nam nunc reipſa ſcrutatur cum domum Socratis incendit. Dicit autem hoc loco διαλεπτολογοῦμαι pro πυρσοῦμαι διατέμνω, igni cremare cupio; quia ignis eſt λεπτόν, res tenuis, & comminuit atque conſumit materiam.

vſ. 1500. Θερμότατον] Supra, vſ. 497. Dicebat Socrates: κοπάνῳ θερμοτάτῳ.

vſ. 1503. Ἐπιθρασυνόμεθα πισσοῦ] In Pluto vſ. 70. ſi' ἐπιθῦναι ἐπιθρασυνόμενος πισσοῦ.

vſ. 1505.

DISC. Tu homo quid facis? STR. Quid faciam? quid aliud quam
Diſputo de ſubtilibus rebus cum domus hujus trabibus.
DISC. Heu! quis nobis incendit domum?
STR. Ille cujus veſtem accepiſtis.
DISC. Perdes nos, perdes. STR. Hoc ipſum enim volo etiam,
Niſi ligo fallat ſpes meas,
Aut ego aliquo pacto delapſus cervicem fregero.
SOCR. Heu tu qui in tecto es, dic verum, quid facis?
STR. In aëre incedo & ſolem contemplor.
SOCR. Hei mihi miſero, ſuffocabor infelix.
CHAER. At ego perditus comburar.
STR. Nam quare contumelia afficiebatis Deos?
Et Lunae ſedem ſpeculabamini?
Pelle, jace, feri multis de cauſis,
Maxime vero cum ſcias eorum in Deos impietatem.

CHORUS.

Praeite foras: chorus enim commode nobis hodie quidem eſt actus.

vſ. 1505. Ἀωρῶ] Hunc verſum pronunciabat Socrates ſupra, 225.
vſ. 1508. Τί γάρ μαθὼν] In Acharn. vſ. 826. τὶ μαθὼν φαίνει δεῦρο Δικαιόπολιν; Ubi vide Notam.
vſ. 1509. Τὸς σταλικὸς ἐκκεκνισθὲ τὰς ὀφρῦς] Supra, vſ. 171. ζητοῦσ' αὐτὸ ἀ σταλικὸς τὰς ὀφρῦς.
vſ. 1510. Δίκαια, βάλλε, παῖε] In Equitibus vſ. 251. δίκαια ταῖς κεῖ δίκαι', καὶ ταῖσδε, καὶ κύκα, καὶ βάλλ' ἀνύτα. In Acharn. vſ. 280. βάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε, παῖε, παῖε ἀ μιαιὸς· ἃ βαλεῖς ἀν, ἃ βαλεῖς;
vſ. 1511. Κεχίτωνε γὰς μετρίως τὸ γε πάλαι] In Avibus vſ. 1072. τῷδὶ μέντοι γ' ἁμῖν μαλὶς' ἐπεκεχιτώνιλο.

Digitized by Google

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

ARISTOPHANIS
RANAE.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ.	DRAMATIS PERSONAE.
ΞΑΝΘΙΑΣ.	Xanthias.
ΔΙΟΝΥΣΟΣ.	Bacchus.
ΗΡΑΚΛΗΣ.	Hercules.
ΝΕΚΡΟΣ.	Mortuus.
ΧΑΡΩΝ.	Charon.
ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ.	Chorus Ranarum.
ΙΕΡΕΥΣ.	Sacerdos.
ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ.	Chorus Mystarum.
ΑΙΑΚΟΣ.	Aeacus.
ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ.	Famula Proserpinae.
ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ.	Cauponaria Foemina.
ΠΛΑΘΑΝΗ, ΕΤΕΡΑ ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ.	Plathana, alia Famula.
ΟΙΚΕΤΗΣ ΠΛΟΥΤΩΝΟΣ.	Famulus Plutonis.
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.	Euripides.
ΑΙΣΧΥΛΟΣ.	Aeschylus.
ΠΛΟΥΤΩΝ.	Pluto.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΒΑΤΡΑΧΟΙ.

ACTUS PRIMI

ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΤΣΟΣ.

Ἵππο π τ τιαθόντα, ὦ δέσποτα,
Ἐφ' οἷς ἀεὶ γελῶσιν οἱ θεώμενοι;
ΔΙΟΝ. Νὴ τ Δί', ὦ, π βύλῃ γε, πλεῖν πέζομαι·
Τῦτο δ' φύλαξαι· πάνυ γάρ ἐσ' ἡδὺ χλή.
ΞΑΝΘ. Μὴ δ' ἕτερον ἀσπιέν π. ΔΙΟΝ. Πλεῖν γ', ἀς θλίβομαι.
ΞΑΝΘ. Τί δαί, τὸ πάνυ γέλοιον εἶπω; ΔΙΟΝ. Νὴ Δία,
Θαῤῥῶν γ'· ἐκεῖνο μόνον ὅπως μὴ ῥεῖς. ΞΑΝΘ. Τὸ τί;
ΔΙΟΝ. Μεταβαλλόμενος πανάφορον, ὃν χζητᾷς.
ΞΑΝΘ. Μηδ' ὃν τοσῦτον ἄχθος ἐπ' ἐμαυτῷ φέρων,
Εἰ μὴ καθαιρήσῃ τις, ἀποπαγδήσομαι.
ΔΙΟΝ. Μὴ δῆτ', ἱκετεύω, πλὴν γ' ὅταν μέλλω ξενεῖν.
ΞΑΝΘ. Τί δῆτ' ἔδει με ταῦτα τὰ σκεύη φέρειν;
Εἶτ' ἐπιπόνως μενεῖν, ὥσπερ Φερεκλέους
Εἴωθε ποιεῖν, ὦ Λύκις, ὁ Ἀμειψίας·
Σκεύη φέρουσ' ἑκάστοτ' ἐν κωμῳδίᾳ;
ΔΙΟΝ. Μὴ νῦν ποιήσῃς· ἀς ἐγὼ θεώμενος,
Ὅταν π τύπτων τ σοφισμάτων ἴδω,

Πλεῖν

ARGUMENTUM.

Bacchus, cui Ludi Scenici erant ſacri, deſiderat bonum aliquem Poëtam Tragicum, qui utilia doceat Cives, qualis mortuo Euripide, quo maxime delectabatur, ſupererat jam nullus: itaque ad inferos deſcendere vult, ut eum inde reducat. Quia vero ignorabat viam, prius Herculem adit, ut ab eo doceatur; nam is olim ibi fuerat, cum Cerberum educeret. Venit ergo nunc, ad iter paratus, cum ſervo Xanthia, qui aſino invectus ſarcinas habet in humeris graves admodum: & dum ambo tendunt ad aedes Herculis, Xanthias nimium gravatus, vult conqueri miſerias ſuas, ut alii ſervi in Comoediis, qui ſuis querelis Spectatores ridere faciunt; interrogat ergo herum, an ipſe etiam aliquid ridiculi debeat dicere: ſed herus prohibet; quia nimis ineptum ſit inde captare riſum, aliique id faciant usque ad ſatietatem.

ARISTOPHANIS
RANAE.

SCENA PRIMA.

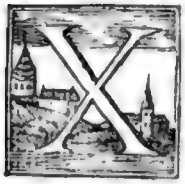

XANTHIAS, BACCHUS.

XANTH. Dicamne aliquid ex uſitatis iſtis, ô here,
Super quibus ſemper rident ſpectatores?
BACCH. Ita profecto quicquid vis, praeter illud premor, *inquam*.
Hoc vero cave dixeris; jam enim plane ſatietas me cepit.
XANTH. Neque aliud quiddam urbanum? BACCH. Modo ne dixeris: quam adflictor!
XANTH. Quid? numnam illud valde ridiculum dicam?
BACCH. Ita profecto,
Audacter ſane; illud tantum vide ne dicas. XANTH. Quodnam?
BACCH. Ut cacaturias, jactans lignum bajulatorium de humero in humerum.
XANTH. Nec ſaltem tantum onus ferens
Pedam, niſi aliquis id demat mihi?
BACCH. Nequaquam, obſecro, niſi cum vomiturus ſum.
XANTH. Quid ergo opus erat ut hanc ſarcinam ferrem?
Si nihil eorum fecero, quae Phrynichus
Solet facere, & Lycis, & Amipſias,
Qui ſemper ſarcinas bajulant in comoedia.
BACCH. Ne faxis: nam ego ſi ſpectator ſedeam,
Et iſtorum commentorum quoddam videam,

Plus-

NOTAE AD RANAS.

vſ. 1. ΞΑΝΘ.] Xanthiam Baccho dat famulum, ut in Comoedia; Scholia ad Acharn. vſ. 242. οἱσὶ ὁ τῇ Κωμῳδίᾳ σκώπτων, Ξανθίαι, Τίβῳ, Σωσίαι, Δᾳ, Γέται. Alias Bacchi ſervus eſt Silenus.

vſ. 5. Θέσμια] Ridet alios in eo, quod ipſe facit alibi; nam in Lyſiſtrata etiam introducit onus geſtantem vſ. 555. οἱ καὶ ὁ ἀνὴρ ἀλγῶν κύρμα τοιοῦτοι φέρων βαρῶ. poſt, ille qui portat, dicit vſ. 316. ταυτὶ μὲν ἤδη τὴν ῥάχιν θλίβουσά μου πέπαυκε. Vid. Not. ad Nubes vſ. 538.

vſ. 8. Χἀζόμενος] Nempe propter iniquum pondus. Sic ille in Equitibus ut oſtendat ſe onus vix portabile ferre, dicit vſ. 993. εἰμὶ δὲ χἀτιῶ· πάλαι ἅπαντας ἐκφέρω.

vſ. 13. Φιλεῖ χ] Ille fuit inter eos, qui Comoediis certabant, cum Ariſtophanis Ranae agerentur, ut teſtantur Didaſcaliae; itaque conciliare invidiam ei videtur voluiſſe Ariſtophanes.

vſ. 14. Αὐλεῖ] Hunc fuiſſe Poëtam frigidum dicit Scholiaſtes.

vſ. 15. Σκάφη φέρουσι] Pro σκευοφόρῳ ὑπάρχειν, aut σκάφον. Schol.

Πλεῖν ἢ 'ναυτῷ ὁρισβύτερ@ ἀπέχρμμι.
ΞΑΝΘ. Ὦ τρισκακοδαίμων· ἆρ' ὁ πρόχλ@ ὑποὶ
Ὀὶ θλίβει μ̓, τὸ δὲ γελοῖον οὐκ ἐρεῖ;
ΔΙΟΝ. Εἶτ' ἐχ' ὕβεις ταῦτ' ἐσὶ ἡ πολλὴ τρυφή;
Ὅτ' ἐγὼ μὲν ὢν Διόνυσ@, υἱὸς Σταμνίου,
Αὐτὸς βαδίζω ἡ ποιῶ, τὴτραν δ' ὀχῶ,
Ἵνα μὴ παλαιπωρῶιτο, μηδ' ἄχθ@ φέραι;
ΞΑΝΘ. Οὐ γὰς φέρω 'γώ; ΔΙΟΝ. Πῶς φέρεις γ̓, ὃς γ' ὀχεῖ;
ΞΑΝΘ. Φέραι γε ταυτί. ΔΙΟΝ. Τια πρόπου; ΞΑΝΘ. Βαρέως πάνυ.
ΔΙΟΝ. Οὐκοῦν τ' βάρ@ τῷδ', ὃ σὺ φέρεις, ἵν@ φέρῃ;
ΞΑΝΘ. Οὐ δῆθ', ὃ γ' ἔχω 'γὼ, ἡ φέρω, μὰ τ̓ Δί' οὐ.
ΔΙΟΝ. Πῶς γ̓ φέρεις, ὃς γ' αὐτὸς ὑφ' ἑτέρυ φέρῃ;
ΞΑΝΘ. Οὐκ οἶδ'. ὁ δ' ὦμ@ ὑποὶ πίζει.
ΔΙΟΝ. Σὺ δ' ἦν, ἐπειδὴ τ̓ ὄνον ἡ φὴς σ' ὠφελεῖν,
Ἐς τᾶ μέρῃ σὺ τ̓ ὄνου ἀράμθ@ φέρε.
ΞΑΝΘ. Οἴμοι κακοδαίμων. τί γ̓ ἐγὼ οὐκ ἐναυμάχουν;
Ἦτ' ἄν σε κακύνει ἂν ἐκέλθου μαχρά.
ΔΙΟΝ. Κατάβα παιδάρι· ἡ γ̓ ἐχθὺς τ̓ θύρας
Ἤδη βαδίζω εἶμι τῆσδ', οἳ ῥῶθά με
Ἐδή τραπεζ. Παιδίον, παῖ, ἠμὶ παῖ.

ACTUS PRIMI

ΗΡΑΚΛΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τίς τλὼ θύραι ἐπάταξεν; ὡς κεκναυμένως
Ἐπλαγ' ὅστις· εἰπέ μοι, τυτὶ τί ἰῶ;
ΔΙΟΝ. Ὁ παῖς. ΞΑΝΘ. Τί ὄζει; ΔΙΟΝ. Οὐκ εὐθυμεῖσθε;
ΞΑΝΘ. Τὸ τί;
ΔΙΟΝ. Ὡς σφόδρα μ' ἔδεσι. ΞΑΝΘ. Νὴ Δία, μὴ μαίνοιό γε.
ΗΡ. Οὔτοι μὰ τ̓ Δήμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν

Καὶ

vſ. 22. Τὰς Σταμνίου] Dicendum erat υἱὸς Δέος· ſed παρ' ἐνάντια dixit ſatyra i. e. urcei, quia *Bacchus* ſive *Vinum* in urceis conditur. Scholia. Vide quae notavi ad Nubes vſ. 1476.

vſ. 23. Τίτραν δ' ἐχὼ] Scholia: ἐχάιθω παιδ. Ipſe autem is Xanthias ἐχάιτης.

vſ. 27. Οὐκοῦν] Pro ὁ ὄν@. Vehitur autem Aſino Xanthias, ut Silenus Bacchi famulus, de quo Lucianus in Deorum Concilio: *φαλακρὸς, σιμὸς τὸν ῥῖνα, ὑπὲ ὀνῳ τὰ πολλὰ ἐχόμενος Audet-ὄν@· Calvus, ſimis naribus, ſtrunque ſuper aſino equitans Lydus iſte.*

vſ. 32. Ἐς τω μέρῃ] Imra, vſ. 494. ἐγὼ δ' ἐσιμαί σοι σαυτερία@ ὡ τῷ μέρῃ. In Lyſitr. vſ. 542. ὅπως ἂν ὡ μέρῃ χ' ἡμῖς ταῖς φίλαις ξυλλάζωσιν. Euripides in Rheſo vſ. 473. *ὡς ἂν μάθοιεν ὡ μέρῃ πάκιν κυκλεῖ· ut & ipſi vicißim diſcant mala perpeti.* Idem in Suppli-cibus

Plusquam anno ſenior factus abeo.
XANTH. O me miſerrimum. Ergone humerus hic
Afflictatur quidem, at ridiculum tamen illud non proferet?
BACCH. Annon haec inſolentia eſt & mera mollitia?
Quod, cum ego, qui ſum Bacchus Stamnii F.
Pedes incedam & delaſſèr, hunc vehi ſino,
Ut aerumnarum ſit expers, & onus non ferat.
XANTH. Annon ergo fero ego? BACCH. Quomodo fers, qui veheris?
XANTH. Haec inquam ferens. BACCH. Quomodo? XANTH. Aegre admodum.
BACCH. Num itaque onus hoc, quod tu fers, non aſinus fert?
XANTH. Non ſane, quod ego habeo & fero, non, inquam, Jovem teſtor.
BACCH. At quomodo fers, qui quidem ab alio feraris?
XANTH. Neſcio; ſed humerus tamen iſte premitur.
BACCH. Itaque, quandoquidem tu aſinum te juvare negas,
Invicem tu aſinum tollens ferto.
XANTH. Hei mihi miſero! curnam ego praelio navali non interfui?
Tum certe plorare te longum juſſiſſem.
BACCH. Deſcende ſceleſte; namque prope januam
Nunc ambulans incedo hancce, ubi me primum
Oportebat divertere. Puer! puer! heus puer!

SCENA SECUNDA.

HERCULES, BACCHUS, XANTHIAS.

HERC. Quis januam quaſſavit? quam Centaurice
Inſultavit, quisquis eſt: dic mihi, hoc quid erat?
BACCH. Serve. XANTH. Quid eſt? BACCH. Non animadvertiſti? XANTH. Quidnam.
BACCH. Quam vehementer me timuerit. XANTH. Ita profecto timebat ne inſanires.
HERC. Ita me Ceres amet, ut ego non poſſum non ridere:

Etſi

cibus vſ. 407. *Νικᾷ δ' ἀνδρὶ ἀνδρὸς ἀνδροχεῖον τὸ μέρος.* *Populus regnat ſucceſſione per vices.* Alias *ἀνὰ μέρος.* Eurip. in Phoeniſſis vſ. 435. *Σὺ δ' αὖτις ἄρχειν τῶνδε ἀνὰ μέρος λαβών.* *ut ipſe regnarem rurſus per vices ceſſione regnum.* Vid. ad Veſp. 1317. ad Aves vſ. 1228. ad Lyſiſtr. 542.

vſ. 33. Ἐνεμάχησε] Si enim interfuiſſet navali praelio ad Arginuſas, libertatem conſecutus fuiſſet, ut alii ſervi, qui ibi interfuerant: ſed tunc miſer ophthalmia laborabat, ut ipſe infra dicit vſ. 192. De ſervis libertate tunc donatis Comicus infra, vſ. 705. *τὰς μυριαγχουσας μέλας καὶ Πλαταιᾶς τοῦτ' ἔπαθεν, κἀπὶ δίκαν ἐστάσατο.*

vſ. 38. Κενταυρικῶς] Pro *inſolenter, ferociter.* Loquitur Hercules convenienter ſuae perſonae; cum Centauris enim pugnavit.

Καὶ τοι δάκνω γ' ἐμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ.
ΔΙΟΝ. Ὦ δαιμόνι, προσέλθε· δέομαί σ' ἐγώ τί σου.
ΗΡ. Ἀλλ' οὐχ οἷός τ' εἰμὶ ἀποσοβῆσαι τὸ γέλων,
Ὁρᾶν λεγοντὴν ὀπὶ κροκωτῷ κειμένην.
Τίς ὁ νοῦς; τί κόθορνός σ' ῥάπαλον ξυμπλαθέτιλεν;
Ποῖ γῆς ἀπεδήμεις; ΔΙΟΝ. Ἐπεβάτευον Κλεισθένει.
ΗΡ. Καίπερμάχεσθαι; ΔΙΟΝ. Καὶ καταδύσαιμί γε ταῦς
Τῶν πολεμίων, ἢ δώδεκ', ἢ τεσσαράκοντα.
ΗΡ. Σφώ; ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω. καίτοι ἔγωγ' ἐξηγρόμην.
Καὶ δῆτ' ὀπὶ τὸ πῶς ἀναγνώσκοντί μοι
Τὴν Ἀνδρομέδαν περὶς ἐμαυτὸν, ἐξαίφνης πόθος
Τὴν καρδίαν ἐπάταξε, πῶς εἴη σφίδρα;
ΗΡ. Πόθος; πόσος πὶς; ΔΙΟΝ. Μικρὸς, ἡλίκος Μέλως.
ΗΡ. Γυναικός; ΔΙΟΝ. Οὐ δῆτ'. ΗΡ. Ἀλλὰ παιδός; ΔΙΟΝ. Οὐδαμῶς.
ΗΡ. Ἀλλ' ἀνδρός; ΔΙΟΝ. Ἀγαθοῦ. ΗΡ. Ξυνῆκα Κλεισθένη;
ΔΙΟΝ. Μὴ σκῶπτέ μ', ὦ Ἡράκλεις· ὁ γοῦν ἀλλ' ἔχω κακῶς·
Τοιοῦτος ἵμερός με ἀμφελυμαίνει.
ΗΡ. Ποῖός πις; ὦ δελφίδιον. ΔΙΟΝ. Οὐκ ἔχω φράσαι.
Ὅμως γε μέν τοι σοὶ δι' αἰνιγμῶν ἐρῶ.
Ἦλθ' ποτ' ἐπιθύμησας ἐξαίφνης ἔτνους;
ΗΡ. Ἔτνους; βαβαιάξ, μυριάκις ὦ τῷ βίῳ.
ΔΙΟΝ. Ἆρ' ἐνδιδάσκω τὸ σαφὲς, ἢ πέρα φράσω;
ΗΡ. Μὴ δῆτα σοῦ γ' ἔτνους γε· πάνυ γὰρ μαθὼν.
ΔΙΟΝ. Τοιοῦτοί τοίνυν με δαιδάλλει πόθος
Εὐριπίδου, ἃ ταῦτα δ' ἐθηκότος·

Κἀδὴς

---

vs. 43. Δάκνω γ' ἐμαυτὸν] Linguam aut labra mordet, ne rideat. In Veſpis vs. 785. de illo qui impatienter expectat: ὀχὶ ποτὲ δραπετὶς δακτὸν σεαυτόν. Vide notata ad Nubes vs. 1372.

vs. 46. Ἐνὶ πρωκῶ] Scholiaſtes: Διονυσιακὸν σόλοικον. *Bacchi geſtamen.* Jul. Pollux Lib. IV. cap. XVIII. ubi agit de vestibus Comicis & Tragicis: ὁ δὲ κωμικὸς, ἁπαντᾷ. Διονυσῷ δὲ αὐτὰ ἐχέτω. Proprie mulierum eſt, in Lyſistr. vs. 44. πρωκτὸν σκέπων. Sed quia Bacchus erat formoſus, mollis & effoeminatus, ſimilem veſtitum gerit. De Agathone, homine delicatulo, in Thesmoph. vs. 143. πολλοὺς δ' γόους, τοὺς πάτρας, τοὺς δ' ἑταίρους, τοὺς δ' ταρσοὺς τοῦ βίου, οἷ πλεῖστοι λαλεῖ πρωκτῷ. — τοὺς δὲ κατοπτρίῳ καὶ ξίσει κεκοσμένους;

vs. 47. Ῥοπαλον] Clavam & Leoninam, Herculis inſignia, conjunxit cum muliebri veſte, quod ridiculum eſt.

vs. 48. Ἐπεβάτευον Κλεισθένει] De Cliſthene quaſi de navi loquitur, quae ita dicta ſit; ſed Spectatores, qui norant Cliſthenem, facile intelligunt, eum tale quid feciſſe, quale in Lyſiſtrata ſe facturos quidam minantur: ἂν ἐνῇ ἔτνος γ' Κλεισθένει βαίνομεν, vs. 1097.

vs. 49. Κἀναυμάχεσθαι] Omnia haec duplicem habent ſenſum; cum enim loqui videatur de praelio navali, ſubindicat rem obſcoenam, ut recte concipit Hercules mox ubi dicit: ξυνῆκα Κλεισθένη. Clarius infra, etiam allegorice vs. 431. καὶ Καλλίαν δὲ φασι τοῦτο ἐν Ἰωνοσίοις αὐτὸν λοῦσθαι ταυναχεῖν ἀναμένων. Qualis lotio Bacchо etiam magis convenit, quam illa Herculis.

vs. 51. Καίτ' ἔγωγ' ἐξηγρόμην] Quaſi per ſomnum decertaret praelio navali, cum dormiret cum Cliſthene. Nam non ita ſtrenuus manu eſt Bacchus. Ceterum verba Perſonis ita tribuenda eſſe puto hic, ut in Verſione feci. Dum enim narrat ſortia facta, ab ingenio ipſius abhorrentia, animadvertit ſomnio illa, quam vera eſſe ſimiliora, tali ingenio eſſe praeditus & Silenus *Bacchi* famulus, qui apud Euripidem in Cyclope vs. 8. jactat facinus quoddam ſuum, quod ipſemet cum rem reputat, & ad ſe redit, neſcit annon ſit inſomnium: ἐξαπίνης γάρ τις μέγας δεσπὼν, δεῖ ἐμβαίνειν. οἵα δῆτα τὰν ἰδὼν ἄνθρ' ἔλεγον; *Ex eladum in medio clypeo percutiens, haſta interfici. Age videam bene ſomnium a me viſum narro?*

vs. 53. Ἀναμνήσειέν μοι τὸν Ἀνδρομέδαν περὶς ἐμαυτὸν]

Etſi labra praemordeo, tamen rideo.
BACCH. O bone, accede; nam opera tua indigeo.
HERC. Sed non poſſum diſpellere riſum,
Quando pellem Leoninam crocoto injectam video.
Quae mens *iſtorum eſt*? Quid commercii cothurno & clavae?
Ubi terrarum peregrinatus es? BACCH. Cliſthenem inſcenderam.
HERC. Et decertaſti praelio navali? BACCH. Et quidem naves depreſſimus
Hoſtium, duodecim, *ni fallor*, aut tredecim.
HERC. Vos ne? BACCH. Per Apollinem juro. deinde ego expergiſcebar.
In nave itaque legenti mihi
Apud meipſum Andromedam, ſubito deſiderium
Cor percuſſit, quam putas vehementer?
HERC. Deſiderium? quantum? BACCH. Parvum inſtar Molonis.
HERC. An mulieris *dicis deſiderium*? BACCH. Non ſane. HERC. Ergo pueri.
BACCH. Nequaquam.
HERC. Ergo viri? BACCH. Attatae! HERC. Concubuiſti cum Cliſthene?
BACCH. Ne me irrideas, mi frater: enim-vero male habeo.
Tale deſiderium me diſcruciat.
HERC. Quale, mi frater. BACCH. Non poſſum dicere.
Attamen per imaginem tibi dicam.
Concupiviſtine unquam ſubito pultem?
HERC. Pultem? Papae decies millies in mea vita.
BACCH. Num rem ipſam perſpicue edoceo? an cetera dicam?
HERC. De pulte quidem nihil amplius dixeris, nam ſatis intelligo.
BACCH. Tale, inquam, me dilaniat deſiderium
Euripidis, idque mortui.

Et

φίλ.] Plato Comicus apud Athenaeum I. p. 5. ἐγὼ δ' ἐλθὼν εἰς τὴν ἐρημίαν ταύτην διελθεῖν βάδισμαι τὸ ἔνδοθεν αὖθις ἐμαυτόν· *Ego autem hinc in ſolitudine hanc percurrere volo librum, apud meipſum.* Noſter in Eccleſiaz. vſ. 929. ἄλλο αὖθις ἐμαυτῷ 'Εντυγχάνω τῷ 'μοὶ φίλῳ.

vſ. 54. Πῶς εἶ σόβρα.] Alias etiam πῶς δοκεῖς; ut in Nub. vſ. 879.

vſ. 55. Μικρὸς ἀλλὰ Μόλων.] Didymus apud Scholiaſtem, duos fuiſſe Molones ait, alterum hiſtrionem, alterum λωποδύτην graſſatorem, quos neceſſe eſt magno corpore fuiſſe. Dicit autem, *deſiderium ſuum tantae magnitudinis eſſe, quantus ſit corpus Molonis.* Sed ironice dicit, *tam parvum*; cum contrarium intelligatur; nam ſi tam parvum eſt, ut aequet inſignem magnitudinem, non eſt jam parvum. Alius Scholiaſtes de Milone hic eſſe ſermonem putat, qui ſine dubio fuit magnus.

vſ. 59. Ἵμερός με διαπερᾷ λιβύη.] Idem aliis verbis in Eccleſ. vſ. 934. ἀτταγᾶ δ' ἰγκαλεῖ μοι τις σοβρᾶ, ὃς με διαπέφευκε ἰχθί.

vſ. 61. Δεῖ αἰσγυνῶν ὑμᾶς.] Euripides in Rheſo vſ. 754. τοῦ' ἐν ὃ αἰσγύνειν στρατιᾷ καλὸ· σαφὲς γὰρ αὖδᾷ συμμάχους ἀπολέσαι· *Haec mala non obſcure ſignificat iſte; clare enim dicit ſuos periiſſe.* Aeſchylus in Agamemnone vſ. 1192. σφαγέων δ' ὑπὸ λαιμὸν ἰᾷ αἰσγυμένων· *Dicebantur autem vos non jam per aenigmata.* Idem in Choephoris vſ. 887. ξυνὰς τόνδ' ἐξ αἰσγυμένου· *intellexi dictum etiam ex aenigmate.* Videri poteſt Nota ad Equit. vſ. 196.

vſ. 62. Ἐντεθύμησαι.] Per ſimilitudinem indicat Herculi magnitudinem deſiderii ſui; quod tam magnum eſſe dicit, quam magnum fuerit Herculis deſiderium, ſi quando eſuriret. Introducitur autem Hercules tanquam nimium vorax a Poëtis; Comicus in Pace vſ. 841. τὸν δ' Ἡρακλέα τὸν μάγειρον, καὶ τὰς τριπόδους. Hic in Panis narrat ancilla, quo modo is aliquando in penum irruens, ſedecim panes comederit & viginti fruſta carnium, & plurimum falſamentorum, & caſeos unum cum corbibus. vid. mox vſ. 107.

vſ. 64. Ἡ τάλα.] Ita Edd. priſtinae.

vſ. 67. Καὶ ταῦτα τὸ τεθνηκὸς.] Adeo amat etiam mortuum Euripidem, ut Platonis triſtia regna, & locum inamabilem inferorum adire velit illius cauſa. Philemon etiam ſuſpendere ſe volebat, ſi modo ſciret,

Κἀδδὶς γέ μ' ἂν πείσειεν ἀνθρώπων τὸ μὴ οὐχ
Ἑλθεῖν ἐπ' ἐκεῖνον. ΗΡ. Πόσιγον, εἰς Ἅιδου κάτω;
ΔΙΟΝ. Καὶ νὴ Δί', εἴ π γ' ἐστὶν ἔτι χαπνοτέρα.
ΗΡ. Τί βυλόμενος; ΔΙΟΝ Δίομαι ποιητῶν δεξιῶν.
Οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἔτ' εἰσὶν, οἱ δ' ὀλίγοι, κακοί.
ΗΡ. Τί δ'; οὐχ Ἰοφῶν ζῇ; ΔΙΟΝ. Τοῦτο γάρ τοι κἀμὲ μόνον
Ἔτ' ἐπὶ λοιποὺς ἀγαθὸν· εἰ δὲ τοῦτ' ἄρα.
Οὐ γὰρ σάφ' οἶδ', ὁδ' αὐτὸ τοῦθ' ὅπως ἔχει.
ΗΡ. Εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα μᾶλλον ἢ τὸν Εὐριπίδην
Μέλλεις ἀναξειν, εἴπερ ἐκεῖθεν δεῖ σ' ἄγειν;
ΔΙΟΝ. Οὔ, πρὶν γ' ἂν Ἰοφῶντ' ἀπολαβὼν αὐτὸν μόνον
Ἀνθ' Σοφοκλέους, ὅ, τι ποιῇ κωδωνίσω.
Κἄλλως ὁ μὲν γ' Εὐριπίδης, παιδάργυρος ὤν,
Καὶ ξυναποδρᾶναι δεῦρ' ὁπηχειρήσατό μοι.
Ὁ δ' ὄγκολος μὲν αὐτός, ὄγκολα δ' ἐκεῖ.
ΗΡ. Ἀγάθων δὲ ποῦ 'στιν. ΔΙΟΝ. Ἀπολιπών μ' ἀπῴχετο,
Ἀγαθὸς ποιητὴς, ἐν πιθανοῖς τοῖς φίλοις.
ΗΡ. Ποῖ γῆς ὁ τλήμων; ΔΙΟΝ. Ἐς μακάρων εὐωχίαν.
ΗΡ. Ὁ δὲ Ξενοκλῆς; ΔΙΟΝ. Ἐξόλοιτο, νὴ Δία.
ΗΡ. Πυθάγγελος δέ; ΞΑΝΘ. Περὶ ἐμοῦ δ' ἁδὺς λόγος,
Ἐπιτειβόμενός τ' ὦμον ὑποσφόδελα;
ΗΡ. Οὐκοῦν ἔπηρ' ἐς' ὑπαυδᾷ μυρακύλλια,
Τραγῳδίας ποιοῦσα πλεῖν ἢ μύρια,
Εὐριπίδου πλεῖν ἢ ταδὶ λαλίστερα.
ΔΙΟΝ. Ἐπιφυλλίδες ταῦτ' εἰσὶ, καμπύλματα,
Χιλιδόνων μυσταὶ, λαβηταὶ πτέρυγος,
Ἃ φρῦδα θαττον, ἢν μόνον χρῄζῃ λάβῃ,
Ἅπαξ ἀπορρήσασα τῇ τραγῳδίᾳ.

Γόμμι

scíret, manes habere ſenſum, ut Euripidis conſpectu ſui poſſit: εἰ ταῖς ἀληθείαις, inquit, οἱ τεθνηκότες αἰσθησιν εἶχον ὁποίαν, ὅς φασι τινὲς, ἀνηξόμην ἂν, ὅς' ἴδοιν Εὐριπίδην. *Si revera homines poſtquam mortui ſunt, haberent ſenſum, ut quidam ajunt; ſuſpenderem me, ut videam Euripidem.* Talis amor cum tenebat: ut dicit Thomas Magiſter in Eurip. Vita.

vſ. 68. Τὰ μὲν δὴ] Vide Notata ad Nubes vſ. 1080.

vſ. 72. Οἱ μὲν γάρ] Iſte verſus eſt ex Oeneo Euripidis, ut notavit Scholiaſtes, qui locum pignius adducit: οὐ δ' ὅσ' ἴσασ@ ξυμφέρουσ' ἀγκλίνω· οἱ μὲν γὰρ εἰ ἴστ' εἰσὶν, οἱ δ' ἴστε πολλοί· *Tu autem ſic defertus ab auxiliatoribus peris; nam alii eorum non amplius ſunt, & qui ſunt, illi ſunt mali.*

vſ. 73. Ἰοφῶν] Sophoclis filius, qui putabatur Patris Tragoedias pro ſuis venditare; quia ergo Sophocles tragoediae laudabantur, Iophontem, qui eas tanquam ſuas proferebat, dicit bonum videri poëtam; ſed non vult affirmare eum revera eſſe talem. ex Scholiis.

vſ. 78. Οὔ, πρὶν γ' ἂν Ἰοφῶντ'] Si Sophocles educeretur ex inferis, plures Faboſis ſcriberet Iophonti filio, quas ille ſuas diceret eſſe; ut itaque Bacchus poſſit detegere impoſturas Iophontis, & videre an is abſque patre aliquid ſcribat; vult Sophoclem apud inferos reliquere. ex Scholiis.

vſ. 82. Ὁ δ' ὄγκολος μὲν αὐτός] Sophocles in Ajace vſ. 1381. ὄγκ@ δ' ἀείδ@, κἀνιδεῖν ἄν, ἴσως γε ἶσμεν ἡμῖν ἴσ@· *Ille vero & illic, & hic mihi pariter inviſiſſimus.* Ad quem Comicus de Sophocle loquens, videtur alluſiſſe. in utroque autem de inferis & ſuperis ſermo eſt.

vſ. 84. Ποῖνιξ τοῖς φίλοις] Euripides in Phoeniſſis vſ.

Et nemo mihi perſuadere poſſet, quin
Eam ad illum. HERC. Num ad inferos deorſum?
BACCH. Etiam profecto ſi quid adhuc eſt inferius.
HERC. Cujus rei indigens? BACCH. Opus eſt mihi poëta bono.
Nam tales non ſunt amplius, & qui ſunt, illi ſunt mali.
HERC. Quid? annon Jophon vivit? BACCH. Hoc tamen, & ſolum
Adhuc ſupereſt bonum: ſi ſaltem bonum hoc eſt etiam;
Non enim ſatis ſcio quomodo id quoque comparatum ſit.
HERC. Nonne ergo Sophoclem, qui prior eſt Euripide,
Surſum es ducturus, ſi omnino inde aliquem educere debes.
BACCH. Non priusquam Jophontem ſeducam a patre, & ipſum ſolum
Absque Sophocle explorem quid (*rerum gerat*) faciat.
Praeterea Euripides quidem, homo vafer,
Vel aufugere una huc conaretur:
Ille autem (Sophocles) tam illic quam hic probus.
HERC. Agathon autem ubi eſt? BACCH. Reliquit me & abiit,
Bonus poëta & amicis deſiderabilis.
HERC. Quo terrarum miſer ille? BACCH. Ad Beatorum epulas.
HERC. Xenocles vero? BACCH. Pereat utique.
HERC. Pythangelus autem? XANTH. De me vero nulla fit mentio,
Cui tam valde premitur humerus?
HERC. Annon alii hic ſunt adoleſcentuli,
Qui tragoedias faciunt plusquam decies mille,
Euripide plusquam ſtadio loquaciores?
BACCH. Racemi ſunt illi, loquaculi,
Hirundinum muſea, contaminatores artis,
Qui gaudio mox emoriuntur, ſi chorus eorum tantum
Semel ſecunda utatur fortuna in tragoedia.

Ger-

vſ. 324. Ὦ ποθεινὲ φίλοις; Ὦ ποθεινὲ Θέτιδι; *Quam deſideratus amicis, quam deſideratus Thetidi!* Puto autem eum ποθεινὸν dici, quia erat formoſus, & habebat amatores; inter quos & Plato erat, ut teſtatur eius Epigramma apud Laërtium; cuius principium: Τὸν ξυχὸν Ἀγάθωνα φιλῶ.

vſ. 86. Ξενοκλῆς] Carcini Filius, ut teſtatur ipſe Comicus in Theſmoph. vſ. 447. Ibidem vſ. 175. dicit eſſe malum Poëtam, & malum hominem: ὁ δ' αὖ Ξενοκλῆς ὁ κακὸς, κακὸς ποιεῖ.

vſ. 87. Πυθάγγελος] Poëta tragicus ignobilis, teſte Scholiaſte. Indignatur autem ſervus quod de talibus hominibus loquantur, ſui autem rationem non habeant, grave onus tenentes.

vſ. 90. Πλεῖν ἢ σταδίου λεπτίστας] In Nubibus vſ. 429. Ἢ Ἑλλήνων τιν' ἂν μὴ λέγειν ταχίω σταδίου δρόμου.

vſ. 93. Χελιδόνων μουσεῖα] Ex Euripidis Alcmæna dicit eſſe Scholiaſtes. Dicit autem *eos* eſſe *hirundinum muſea*, quia ſint loquaces, & barbari, nam hirundo eſt *garrula*, ut loquitur Virg. IV. Georg. vſ. 307. & barbarorum lingua Graecis videtur eſſe avium voci ſimilis. Herodotus in Euterpe: ἴσασι δὲ ἰδιώτεα, ἰδιωτεύοντες ὄρνιθος τρόπον φθέγγεσθαι· *quamvis autem barbarico ſermone utantur, tamen eſt ipſis loqui inſtar avis.* Maxime autem *hirundinem* voci aſſimilant barbaram linguam; quia Procne apud Thraces barbaros dicitur mutata in hirundinem; hinc de Cleopatrae, quia non eſſet Graecus genuinus & barbarismos admiſceret Graeco ſermoni, infra dicit Comicus vſ. 683. ἰὼ ἰὼ δι' γυναῖκα βαρβαρόστομον· *Iunx incredibilis Thraeca Chelidon, cur adeo ſis iracunda?* ubi vide Notam.

Γένιμον δὲ ποιητὴν ἂν οὐχ οὗρεις ἕλε
Ζητῶν ἀν, ὅς τις ῥῆμα γενναῖον λάκοι.
ΗΡ. Πῶς γόνιμον; ΔΙΟΝ. Ὠδὶ γόνιμον, ὅς τις φθίγξεται
Τοιουτονί τι ϖροχειϖαθωθμβρόσι·
Αἰθέρα Διὸς δωμάτων, ἢ ϗρόσω ϖόδα·
Ἢ ϕρένα μὲ οὐκ ἐθέλουσαι ὁμόσαι ϗαθ' ἱερῶν,
Γλῶτταν δ' ἐϖιορκήσασαι ἰδίᾳ τ' ϕρενός.
ΗΡ. Σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει; ΔΙΟΝ. Καὶ μάλα πλεῖν, ἢ μαίομαι.
ΗΡ. Ἡ μὴν κόβαλλά γ' ἐστὶν, ὡς ἐγὼ σοὶ δοκεῖ.
ΔΙΟΝ. Μὴ τ' ἐμὸν οἶκ' ἦν· ἔχεις γὰρ οἰκίαν.
ΗΡ. Καὶ μὴν ἀτιχῶς γε ϖαμϖόνηρα Φαίνῃ.
ΔΙΟΝ. Διϖπεῖν με δίδασκε. ΞΑΝΘ. Πιεῖ ἐμοῦ δ' ὑδὶς λόγος;
ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὥσϖερ εἶπεν τῷδε τ' σκεῦος ϕέρων
Ἦλθον, χὠ σὸς μίμησιν, ἵνα μοι τὰς ξίφης
Τὰς σὰς ϕρέσεις, εἰ δεοίμην, οἵσι σὺ
Ἐχρῶ τόθ', ἡνίχ' ἦλθες ὀπὶ τ Κέρβερον,
Τύτας ϕρέσον μοι, λιμέναι, ϗερϖόπλια,
Ϗορεῖ', ἀναϖαύλας, ἐκϖροπὰς, κρήνας, ὁδὺς,
Πόλεις, διαίτας, ϖανδοκθυτείας, ὅϖῃ
Κόρεις ὀλίγιστοι. ΞΑΝΘ. Πιεῖ ἐμοῦ δ' ὑδὶς λόγος;
ΗΡ. Ὦ ϗέτλιε, τολμήσεις γὰρ ἴσως ἢ σύ γε;
ΔΙΟΝ. Μηδὲν ἔϖ ϗορὸς ταῦτ', ἀλλὰ ϕέρ' τ ὁδὸν,
Ὅϖως τάχιστ' ἀφίξομ' εἰς ἅδου κάϖι·
Καὶ μήτι θερμὸν, μήτ' ἄγαν ψυχρὸν ϕέρῃς.
ΗΡ. Φέρε δὴ τίν' αὐτῶν σοι ϕέρω ϖρώτην; τίνα;
Μία μὲν γὰρ ἔστιν ἀϖὸ κάλω ἢ ϑερμή,
Κρεμάσαιϖ' ἑαυτόν. ΔΙΟΝ. Παῦε, ϖικρὸν λέγεις.

ΗΡ.

vſ. 96. Γένιμον] *Qui fecundum habet ingenium, ingeniosus.* In Epiſt. Artaxerxis ad Hippocratem: γένιμον δοκῶ ἔχειν μετ' ἀνδρὸς γενίμου βασιλεύοντος.

vſ. 97. Λάκοι] Vide Notata ad Plutum vſ. 39.

„ vſ. 99. Περιαναπαυσιμώτερον] Syneſius in Dione: ὥστε τὰ περιαναπαυσιμώτερον καὶ ϖαιτικὰ ϖροτείνεται· „ *Cum dictum aliquod audacius, & juvenili temeritati affine protulerit.* Longinus Cap. XXXII. οἱ δὲ ϖορϖοῦντες „ *δυτικώτερον τι λέξαι· Si verbo audaciori utendum eſt.*" Ex notis Kuſteri.

vſ. 100. Αἰθέρα] Hic verſus occurrit & infra 314. Vid. Notam ad Theſm. vſ. 278.

Ibid. Ἢ χθὼν πέδα] Scholia: ἐξ Ἀλεξάνδρου Εὐριπίδου. Καὶ χθὼν περίσσυτο πέδα· *Ex Alexandra* (Euripidis). *Et Tempeſti premetur pedem.* Sed aptior locus eſt in Eurip. Bacchis vſ. 866. κρύπτουσι δὲ πτυχαῖσι δαιδὸς χθὼν πέδα· *Occultant autem* (*Dii*) *varie Diſturnum temporis pedem.* Ubi Barnesius: Ita Horat. *Cito pede labitur annus.* Et: *Tacito pede praeterit aetas.* &c.

vſ. 101. Φρένα μὲν] Alludit ad locum Euripidis in Hippolyto, ut & Scholiaſtes notavit, qui eſt vſ. 611. ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Quod apud Ciceronem in Off. 3. vertitur: *Juravit lingua, mentem injuratam gero.* Vid. infra, ad vſ. 1512. & ad Theſm. vſ. 281.

vſ. 104. Κόβαλλά γ' ἐστὶν] Didymus apud Scholiaſten: ἀντὶ τοῦ πανοῦργος, ἀναιδὴς. Comicus in Equit. vſ. 415. καὶ τὰ δ' ἄλλα γ' ἐστὶ μοι κόβαλα παιδὸς οὐδέν. ἐξαπάτων γὰρ τοὺς ϖολίτας.

vſ. 105. Μὴ τ' ἐμὸν οἶκ' ἦν τῶν] Scholiaſtes: καὶ τοῦτο ϖαρὰ τὸ ὦ Ἀνδρομάχη. Μὴ τ' ἐμὸν οἶκ' ἦν· ἐγὼ γὰρ ἀμείνω. Nempe putaret aliquis hunc verſum occurrere in Euripidis Andromacha, quem tamen ibi fruſtra quaeres. Dico itaque emendanda eſſe Scholia, ex Suida in Μὴ τ' ἐμὸν, hoc modo: καὶ τοῦτο ϖαρὰ τὸ ὦ Ἀνδρομάχη· ἀ ὅτα. Μὴ τ' ἐμὸν οἶκ' ἦν· ἐγὼ γὰρ ἀμείνω.

Et

Germanum autem poëtam haud amplius invenias,
Quaeras licet, qui verbum generoſum ſonet.
HERC. Quomodo germanum? BACCH. Ita germanum, ut loquatur
Audacem ſententiam quandam hujuſcemodi:
Aethera Jovis aediculam, aut temporis pedem,
Aut, mentem quidem noluiſſe per ſacra jurare,
Sed linguam pejeraſſe ſeorſim a mente.
HERC. Ergo tibi haec placent? BACCH. Plus utique quam inſano modo.
HERC. Certe inepta ſunt, vel te judice.
BACCH. Ne tu meum habites animum; nam habes domum.
HERC. Atqui prorſus mala videntur eſſe.
BACCH. Doce me *potius* coenare, *quam iſta.* XANTH. De me autem nulla mentio?
BACCH. Sed propter quae cum hoc ornatu
Veni, te imitatus, *haec ſunt: ut nempe* mihi hoſpites
Tuos enarres, ſi mihi opus ſit illis, quibus tu
Uſus es tunc cum ad Cerberum proficiſcereris,
Hos, inquam, indica mihi, & portus, & ubi panis venalis,
Item lupanaria, & loca ubi requieſcere & divertere a via poſſim, fontes, vias,
Urbes, coenacula, cauponas, ubi
Cimices pauciſſimi. XANTH. De me autem nulla mentio?
HERC. Tune etiam audebis ire miſerrime?
BACCH. Nihil amplius de iſtis loquaris, ſed de viis doce,
Quo pacto citiſſime ad inferos perveniam,
Et vide ut neque calidam nec nimis frigidam (*monſtres*) dicas.
HERC. Age quamnam earum tibi primam dicam?
Una quidem eſt a ſcabello & reſte,
Ut te ipſum ſuſpendas. BACCH. Deſine, nimis ſuffocatoriam dicis.

HERC.

Et iſtud ſecundum illud in Andromacha: aut hoc ſenſu: Ne habita meam mentem; ego enim fatagam. Nimirum eſt haec explicatio verborum Ariſtophanis, non autem verſus Euripidis: & indicat Scholiaſtes haec verba aliter poſſe accipi, quam illa Euripidis in Andromacha, ad quae alludat Comicus; quae autem ſint illa verba, Scholiaſtes diligentem Euripidis lectorem non ignorare putabat, itaque nec adduxit: ſed ego adducam, puto autem eſſe vſ. 237. ὦ γύναι ὡς σοι μὲν ξυνεστὶν, ἡδέως· *O mulier, nolim animum tuum mecum habitare.* Id eſt: *nolim ita ſentire, ut tu.* Si ſecundum haec verba, explicetur Comici locus hoc modo: *Nolim te, ſive tuum animum habitare in meo animo:* id eſt: *Nolim tuam ſententiam fotere;* id non ſatis conveniens eſt; nam ſic Bacchus reprehenderet Herculem vituperantem Tragicos, quos tamen & ipſe paullo ante vituperabat. hoc cum animadverteret Scholiaſtes, dicit: ἢ ὄντως· μὴ &c. *aut hoc modo: Ne roges, tanquam domum, mentem meam, habes enim domum.* ut jubeat eum alias res curare; nam ſe ad illa ſufficere. Eſt & alius locus in Andromache vſ. 581. πῶς; ἦ φύσιν εἶναι εἰκότως μείζω δίκης; οὐχ ἅλις σοι τἀμὰ Σπάρτην κρατεῖν; *Quomodo? an noſtrum donum regis hoc veniens? annon eſt tibi ſatis imperare Spartae?* Et alius in Iphigenia ad Aulidem vſ. 331. ἐχεῖ δοκεῖ; τἀμὰν εἶναι νῶϊν δὲ ἑστέμας; *Nonne haec ſunt atrocia; annon ſinas regere meam domum.* Et alius etiam in Ejusdem Bacchis vſ. 331. εἶεν μεθ' ἡμῶν· μὴ θύραζε τἀμὰν· *habita nobiſcum, non extra legem praeſcriptum.*

vſ. 107. Διεκπεσὼν μὲ δίδαξον] Quia Bacchus ἰσχνὸς τἀληθὲς τίλλεσι, ut de eo dicit infra, vſ. 823. at Herculi πολλὴν παιδιὰν tribuit in Avibus vſ. 1690. Vid. ſupra ad vſ. 62. & ad Acharn. vſ. 60.

vſ. 122. Περιτανὺς] Qui ſe ſuſpendunt, illi περιάγονται *ſuffocantur.* &, ἀσθμᾷ dicitur περιέχεται· diverat autem ſe nolle θερμὸν ὕδωρ· *calidam, aeſtuoſam viam.*

ΗΡ. Ἀλλ' ἔστι ἀτραπὸς σύντομος πτεριμβύη,
Ἡ ᾀφᾶ θυείας. ΔΙΟΝ. Ἄρχ κώπαισι λίχεις;
ΗΡ. Μάλιστά γε. ΔΙΟΝ. Ψυχεὰν γε ἡ δυσχείμερον·
Εὐθὺς γὰρ ἀποπήγνυσι ταὐπικίμμα.
ΗΡ. Βᾷ ταχέως ἡ καπάντη σοι Φερσέφασσα;
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Δί' ὡς ὀστοῦν γε μὴ βαδιπικόν.
ΗΡ. Καθέσπυσον νυν ἐς Κεραμεικόν. ΔΙΟΝ. Κἆτα τί;
ΗΡ. Ἀναβὰς ἐπὶ τὸ πύργον τὸ ὑψηλόν. ΔΙΟΝ. Τί δρῶ;
ΗΡ. Ἀφεμφύσω τὸ λαμπαδ' ὀπτοῦσθαι θεῶ,
Κἄπειτ', ἐπειδὰν φῶσιν οἱ θεώμενοι
Ἔπαι, τόδ' εἶπαι ἡ σὺ σαυτόν. ΔΙΟΝ. Ποῖ; ΗΡ. Κάτω.
ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ἀπολέσαιμ' ἂν ἐγκέφαλε θεῖα δύα.
Οὐκ ἂν βαδίσαιμι τὸν ὁδὸν ταύτην. ΗΡ. Τί δαί;
ΔΙΟΝ. Ἦνθρ σὺ τότε κατῆλθες. ΗΡ. Ἀλλ' ὁ πλοῦς πολύς.
Εὐθὺς γὰρ ἐπὶ λίμνην μεγάλην ἥξεις πάνυ
Ἄβυσσον. ΔΙΟΝ. Εἶτα πῶς γε περαιωθήσομαι;
ΗΡ. Ἐν πλοιαρίῳ τιννυτωῖ σ' ἀνὴρ γέρων
Ναύτης ᾀφάξῃ, δύ' ὀβολὼ μισθὸν λαβών.
ΔΙΟΝ. Φεῦ, ὡς μέγα δύναθον πανταχοῦ πὰ δύ' ὀβολώ.
Πῶς ἀφίκωμαι κἀκεῖσε; ΗΡ. Θησεὺς ἤγαγε.
Μεθ' αὗτ' ὄφεις ἡ θῆρες ὄψει μυρίαι
Δεινόταται. ΔΙΟΝ. Μή μ' ἐκπλήξῃς, μηδὲ δειμάτῳ·
Οὐ γάρ μ' ἀποτρέψεις. ΗΡ. Εἶτα βόρβορον πολύν,
Καὶ σκὼρ ἀεὶ τὼν· ὁ δὲ τύτῳ κεκμήκως,
Εἴ πῃ ξένοι τις ἠδίκησε πώποτε,
Ἢ παῖδα κοὐκ ἐπαίδευσεν ὑφέλετο,
Ἢ μητέρ' ἐλοίδησεν, ἢ πατρὸς γνάθον
Ἐπάταξεν, ἢ 'πόρκει ἔρκος ὤμοσιν,
Ἢ Μορσίμου τις ῥῆσιν ἐξεγράψατο.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὼ θεὼ ἐχρῆν γε τοῖς τύποισι, κ' εἰ
Τὸν πυρρίχιον τὶς ἔμαθε τὸν Κινησίου.
ΗΡ. Ἐντεῦθεν αὐλῶν πὶς σε θέλεισι πρὸς,
Ὀφὶς τι φῶς χάλλιστον, ὥσπερ εἰθάδες,

Καὶ

vs. 125. Ψυχρόν] Nec *frigidam viam* sibi offendi volebat vs. 119.

vs. 131. Ἀναπτόμενα] Nempe cum decurrunt cum lampade.

vs. 133. Τὸν εἶπαι καὶ σὺ σαυτόν] Infinit. pro imperat. ut in Nubibus vs. 1079. εἰπεῖν δὲ τὸν Δία ὑπακούειν. hic in Ranis vs. 170. πρὸς μ' ἄγειν. & alibi sæpe. Potest subintelligi μυεῖσθαι, aut quandoque δεῖ, aut alia verba explendo sensui apta.

vs. 134. Θρῖα] Quia cerebrum hominis habet membranas foliis ficuum, quæ Θρῖα dicuntur, similes: aut alludit ad illud cibi genus quod paratur ex cerebro animalium quorundam foliis ficuum involuto. ex Scholiaste.

vs. 140. Δύ' ὀβολώ] Intelligit Charontis naulum, & alludit ad mercedem judiciariam. Schol.

vs. 142. Θησεύς] Hinc ad inferos descendisse cum Pirithoo ad rapiendam Proserpinam notum est.

vs. 147.

HERC. Sed eſt via compendioſa & trita,
Illa per mortarium. BACCH. Num cicutam dicis?
HERC. Maxime. BACCH. Frigidam illam quidem & algidam;
Statim enim gelaſcere facit tibias.
HERC. Visne celerem & declivem tibi dicam?
BACCH. Sane profecto, praecipue cum non ſim nimis expeditus viator.
HERC. Perrepta igitur in Ceramicum. BACCH. Quid tum?
HERC. Ubi turrim illam excelſam inſcenderis. BACCH. Quid faciam?
HERC. Illam lampadem ſpecta dum mittitur,
Deinde, quando dicent ſpectatores
Ut mittant *facem*, tunc & tu mitte teipſum. BACCH. Quorſum? HERC. Deorſum.
BACCH. Sed perderem cerebri membranas duas.
Nolim hanc viam ire. HERC. Quid igitur?
BACCH. Illam, quam tu iviſti tunc. HERC. Sed longa eſt navigatio.
Primo enim venies ad paludem maximam
Et profundiſſimam. BACCH. Deinde illam quomodo transmittam?
HERC. In navicula tantilla ſenex aliquis
Navita te transportabit, mercede accepta duobus obolis.
BACCH. Heu quantum ubique valent duo illi oboli!
Quomodo pervenerunt illuc etiam? HERC. Theſeus perduxit.
Poſt haec angues & feras videbis innumeras
Horrendas. BACCH. Ne me terrefacias neu pavorem incutias;
Non enim me deduces *deterrebis*. HERC. Deinde coenum *videbis*
Et ſtercus, quod ſemper natat; in iſto autem jacentes,
Sicubi aliquis aut hoſpitem injuria affecit aliquando,
Aut puero, quem ſubagitabat, pecuniam ſurripuit,
Aut matrem verberavit, aut patri maxillam
Percuſſit, aut pejeravit,
Aut ſententiam aliquam Morſimi tranſcripſit.
BACCH. Oportebat utique, ita me Dii ament, inſuper *ibi jacere* ſi
Quis Pyrrichen Cineſiae didicit.
HERC. Hinc jam tibiarum quidam flatus te cinget,
Videbisque lumen pulcherrimum, ſicut hic,

Et

vſ. 147. Εἶτα ἔσται τις ἰδόντες] Repetendum ex antecedentibus ἐμὲ βλέψει. Aeſchylus in Eumenidibus de inferis etiam, vſ 269. ἐμὲ δ' ἐσεῖ, τὸν ἄκλαυτ' ἄκοπον βροτῶν, ὃ δεῖν ὃ ἔσται τὸν ἀνόσιον. ὁ τλήσας εἰδώς, ἔχοντ' ἀκέσεν ἢ δίκας ἐνόξους. *Me videbit, is qui mortalium iniuria aliquem affecit, ſive in Deum ſive in hoſpitem aliquem impie egerit, aut in claros parentes, unum quemque ſtrenuam poenas ſcinari pares.*

vſ. 151. Μεγάλων χόρων] Malos Poëtas etiam voluptati in illo luto dicit. Hi autem forent peſſimi poetae, qui ex Mortimo Poëta fuiſſi, ſententias deſcriberent. In Equitibus aliquis ibi quaſi magnum malum imprecans, dicit vſ. 400. ἀδαπτόμενος πρωκτὸν Μορσίμου τραγῳδῶν.

vſ. 151. Κιναισίαν] Cineſias dithyrambicus Poëta. Vid. infra ad vſ. 1435.

Καὶ μυρρίνας, ἣ θιάσους ὑδαμείας
Ἀνδρῶν, γυναικῶν, ἣ κρότον χειρῶν πολύν.
ΔΙΟΝ. Οὗτοι δὲ δὴ τίνες εἰσίν; ΗΡ. Οἱ μεμυημένοι.
ΞΑΝΘ. Νὴ τὸν Δί' ἔγωγ' ὧν ὄνος ἄγων μυστήρια.
Ἀπὰξ ἐγὼ καθίξω ταῦτα τὸ πλοῖον χρόνου.
ΗΡ. Οἵ σοι φράσω' ἀπαξάπαντ', ὧν ἂν δέῃ.
Οὗτοι γὰρ ἐγγύπαλιν παρ' αὐτὸν τὸν ὁδὸν
Ἐπὶ ταῖσι ῥῖν Πλούτωνος οἰκοῦσιν θύραις.
Καὶ χαῖρε πολλά, ὦ Διὸς φίλ'. ΔΙΟΝ. Νὴ Δία γ' σύ γε
Ὑγίαινε. Σὺ δὲ τὰ σκόμματ' αὖθις λάμβανε.
ΞΑΝΘ. Πρὶν γ' καταβῶ; ΔΙΟΝ. Καὶ ταχέως μέντοι πάνυ.
ΞΑΝΘ. Μὴ δῆτ', ἱκετεύω σ', ἀλλὰ μίσθωσαί τινα
Τῶν ἐκφερομένων, ὅς τις ἐπὶ τοῦτ' ἔρχεται.
ΔΙΟΝ. Ἐὰν δὲ μὴ ὦρα; ΞΑΝΘ. Τόπι μ' ἄγειν. ΔΙΟΝ. Καλῶς λέγεις.
Καὶ γάρ τινες ἐκφέρουσι τυννὶ νεκρόν.

ACTUS PRIMI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΝΕΚΡΟΣ.

Οὗτος, σὲ λέγω μῶν τοι, σὲ τὸν πιθηκόδη.
Ἄνθρωπε, βύλει σκυβάλει' εἰς ἅδου φέρειν;
ΝΕΚΡ. Πόσ' ἄπαξ; ΔΙΟΝ. Ταυτί. ΝΕΚΡ. Δύο δραχμὰς μισθὸν πελεῖς;
ΔΙΟΝ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἔλαττον. ΝΕΚΡ. Ὕπαγ' ὑμεῖς δ' ἐσθίετε.
ΔΙΟΝ. Ἀνάμεινον, ὦ δαιμόνι', ἐὰν ξυμβῶ τί σοι.
ΝΕΚΡ. Εἰ μὴ καταθήσεις δύο δραχμάς, μὴ ἀφαλεῖγε.
ΔΙΟΝ. Λάβ' οἶνε' ὀβολούς. ΝΕΚΡ. Ἀναβιώσεις πω πάλιν.
ΞΑΝΘ. Ὡς σπουδὸς ὁ κατάρατος; Οὐκ οἰμώξεις;
Ἐγὼ βαδιοῦμαι. ΔΙΟΝ. Χρηστὸς εἶ, ἣ γοπάδας·
Χωρῶμεν ἐπὶ τὸ πλοῖον.

vs. 150. Οὗτος ἄγων μυστήρια] Proverbium de illis, qui multo labore gravantur. Inde ortum, quia Atheniense tempore mysteriorum res ad illos ritus necessarias ope asinorum ex urbe portarent Eleusinem, ubi fiebant Mysteria; ut docet Scholiastes.

vs. 165. Σὺ δὲ τὰ σκόμματ' αὖθις λάμβανε] In Avibus vs. 657. ἄγε δὴ, Ξανθία καὶ Μανδάνη, λαμβάνετε τὰ σκώμματα.

vs. 166. Πρὶν γ' καταβῶ] In Pluto vs. 595. πρὶν καταβῆναι.

vs. 170.

ACTUS

Et myrteta, & beatum coetum ſaltantium
Virorum & foeminarum, & crebros manuum plauſus.
BACCH. Iſti vero quinam ſunt? HERC. Initiati.
XANTH. Itaque profecto ego aſinus ſum vehens myſteria.
Sed non diu tenebo iſta.
HERC. Qui tibi indicabunt omnia, quibus opus tibi fuerit.
Iſti enim in proximo in ipſa via
Ad oſtium Plutonis habitant.
Sed multum vale, mi frater. BACCH. Tu quoque
Vale. At tu haec ſtragula rurſus accipe.
XANTH. Priusquam depoſuerim etiam? BACCH. Et quidem cito admodum.
XANTH. Haudquaquam, obſecro, ſed conduc aliquem mercede
Ex illis, qui mortui efferuntur, qui propterea venit, *ut illuc proficiſcatur.*
BACCH. Si vero non invenero aliquem? XANTH. Tunc ego ut feram.
BACCH. Bene dicis.
Etenim efferunt quidam hucce mortuum.

SCENA TERTIA.

BACCHUS, XANTHIAS, MORTUUS.

BACCH. Heus tu, equidem tibi dico, tibi inquam mortuo.
Vis ne tu homo reculas quasdam ad inferos ferre?
MORT. Quantae ſunt? BACCH. Iſtae. MORT. Duas drachmas mercedem pendesne?
BACCH. Non profecto, ſed minus. MORT. Vos, *bajulatores*, pergite.
BACCH. Expecta, ô bone, ſi poſſim tecum mercede paciſci.
MORT. Niſi duas drachmas depoſueris, ne loquaris.
BACCH. Accipe novem obolos. MORT. Reviviſcam potius.
XANTH. Quam ſuperbus eſt execrabilis iſte? annon plorabit?
Ego ibo. BACCH. Probus es & fortis.
Pergamus ad navem.

vſ. 170. Ἐὰν δὲ μὴ ἔχω] Pro ἐὰν δὲ μὴ εὕρω.
Ibid. Τότε με ἀγαν] Subintellige αἰσχρὸν, aut χρὴ, aut κίνδυνος, aut ſimile. Infra, vſ. 914. σὺναγε μὴ τὸ σὸν δέος μεγαθύμει.
vſ. 178. Ἀπαδήσειν ἄνδρα] Cum viventes dicant: *emetiar*, *diſperear*, ſi velint ſibi maximum malum imprecari; iſte mortuus contra, quaſi maximum malum ſibi imprecans dicit: *Reviviſcam demum.*
vſ. 180. Χρηστὸς εἶ καὶ γενναῖος] Infra, vſ. 653. ὦ δαῖμον ἥρως οἷος εἶ καὶ γενναῖος ἀνήρ.

SCENA

ACTUS PRIMI

ΧΑΡΩΝ, ΔΙΟΝΤΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Ὄππ, ⸗βαβαιάξ.
ΔΙΟΝ. Τετὶ π' ἔστι; ΞΑΝΘ. Τῦπο λίμνη, νὴ Δία,
Αὕτη 'στιν, ἣν ἔφραζε· καὶ πλοῖόν γ' ὁρῶ,
Νὴ τὸ Ποσιδῶ, καὶπὶ γ' ὁ Χάρων ἑστώς.
ΔΙΟΝ. Χαῖρ', ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων, χαῖρ' ὦ Χάρων.
ΧΑΡ. Τίς εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν ἐμὲ πραγμάτων;
Τίς εἰς τὸ Λήθης πεδίον; ἢ 'ς ὄνου πόκας;
Ἢ 'ς Κιμβερείους, ἢ 'ς κέρκας; ἢ 'πὶ Ταίναρον;
ΔΙΟΝ. Ἐγώ. ΧΑΡ. Ταχέως ἔμβαινε. ΔΙΟΝ. Πῆ σχήσειν δοκεῖς;
Ἐς κέρκας ὄντως; ΧΑΡ. Ναὶ μὰ Δία, σὲ γ' εἵνεκα.
Ἔμβαινε δή. ΔΙΟΝ. Παῖ δεῦρο. ΧΑΡ. Δᾶλον οὐκ ἄγω,
Εἰ μὴ ναυμαχήσει τιν' περὶ τῶν κριῶν.
ΞΑΝΘ. Μὰ τὸν Δί', ὑπ' γ' ἀλλ' ἔτυχον ὀφθαλμιῶν.
ΧΑΡ. Οὐκοῦν ⸗βαδιστέον δῆτα τὸ λίμνιον περῶν.
ΞΑΝΘ. Πῆ δῆτ' ἀναμένω; ΧΑΡ. Παρὰ τὸ Αὐαίνου λίθον,
Ἐπὶ ταῖς ἀναπαύλαις. μανθάνεις; ΞΑΝΘ. Πάνυ μανθάνω.
Οἵ μοι κακοδαίμων, τῷ ξυνέτυχον ἐξιών;
ΧΑΡ. Κάθιζ' ἐπὶ κώπαν. Εἴ τις ἐπιπλεῖ, σπεῦδέτω.
ΟὖΤΩ, τί πιεῖς; ΔΙΟΝ. Ὅ, τι πιῶ; τί δ' ἄλλο γ' ἢ
Ἵζω 'πὶ κώπαν, οὗπερ ἐκέλευσάς με σύ;
ΧΑΡ. Οὔκουν καθεδεῖ δῆτ' εὐθύ, γάφαν; ΔΙΟΝ. Ἰδού.
ΧΑΡ. Οὔκουν ⸗βαλεῖ τὼ χεῖρε, κἀκλενεῖς; ΔΙΟΝ. Ἰδού.

ΧΑΡ.

vs. 182. Περσεύς] Scholia: ἔρχεται τῷ γὲ τὴν τῶν ἀρρένων κατὰ τὸν Περσέα, at in Equitibus ad vs. 759. τὰς κάστον πτερύγαιν, aliter Scholia: ἀντίμιμα περὶ ἓξ παρεστὰς εἰκάσαι. Ilic in Ranis, vs. 271. παραβαλὰ τὰ κατὰ. Videtur autem recte exponi per ἔρχεται.

vs. 185. Εἰς ἀναπαύλας ἐκ κακῶν] Infra, vs. 1579. πρὸς γὰρ ἐκ μεγάλων ἀγαθὸν πεπαῦσθαι ἀεὶ δοκεῖ. Pomponius etiam omissa praepositione in dicere: *ut aegritudine & curâ, Sophocles in Electra vs. 879. εἶναι γὰρ ἡδὺς τὸ κατὰ-παῦσαι τῶν πάλαι πόνων ἔχειν τινὰ τελευτήν.* *Affero enim tibi solatium & requiem eorum malorum, quae hactenus habuisti & quibus ingemuisti.* Fingit autem talia loca esse apud inferos, quia in morte fit requies & oblivio malorum. Hercules moriturus, apud Sophoclem in Trachiniis vs. 1253. τοῦδέ τοι κακῶν αὖτο τελευτὴ τῶν πάλαι ἔτλατ' *requies enim malorum hujus viri ultima est haec mors.*

„ vs. 188 Ὅκα τύχας] Proverbium de re, quae non „ evilit: „quos cum caret vellerius, meminerunt „ Paroemiographi veteres, & Scholiastes ad hunc lo„ cum." ex Nouis Kulleri. Forte autem ita dicitur ut ἐρώτων γάμα' de rebus quae ob raritatem majoris aestimantur.

vs. 189. Κιμβερείους] A Cerbero nomen habentes.

Ibid. Ταίναρον] Laconicae promontorium, ubi putabatur esse descensus ad inferos. Virg. IV. Georg.

Taenarias etiam fauces, alta ostia Ditis.

vs. 190. Πῆ σχήσειν δοκεῖς] Rectius τοι, ut in quibusdam

Mitto

SCENA QUARTA.

CHARON, BACCHUS, XANTHIAS.

CHAR. Oop! appelle cymbam ad littus.
BACCH. Hoc quid eſt? XANTH. Haec certe palus
Ipſa eſt, quam nobis dicebat; & navem etiam video,
Ita me Neptunus amet, atque iſte eſt Charon.
BACCH. Salve Charon. XANTH. Salve Charon. MORT. Salve Charon.
CHAR. Quis in requiem e miſeriis & moleſtiis?
Quis in oblivionis campos? aut ad Aſini vellera?
Aut ad Cerberios? aut ad Corvos? aut ad Taenarum?
BACCH. Ego. CHAR. Cito inſcende. BACCH. Quorſum conſtituiſti dirigere curſum?
Num revera ad corvos? CHAR. Ita profecto vel tui gratia.
Inſcende jam. BACCH. Puer huc ades. CHAR. Servum non veho,
Si non praelio navali una decertavit de carnibus.
XANTH. Non certe decertavi, quia lippiebam.
CHAR. Itaque paludem curriculo circumcurres.
XANTH. Ubi ergo te operiar? CHAR. Apud Auaeni lapidem,
Juxta Requiem: intelligis? XANTH. Omnino intelligo.
Hei miſero mihi! cuinam occurri primum domo egreſſus?
CHAR. Sede ad remum. Si quis praeterea navigaturus eſt, feſtinet.
Heus tu, quid facis? BACCH. Quid faciam? quid aliud, quam
Sedeo ad remum, ubi ipſe juſſeras.
CHAR. Nonne ergo huc ſedebis, ventricoſe. BACCH. En.
CHAR. Nonne protendes manus? BACCH. En.

CHAR.

MSto invenit Cl. Kuſterus, Theognis: Πᾶσιν τοι κίνδυνος ἐν ἐγχειρήμασιν, ὅστις τις εἶδε θεὸν μέλαν πρᾶγμα δρᾶν ἀρχόμενον· *Rebus omnibus periculum ineſt, nec quiſquam novit, quo evaſurus ſit in principio negotii.*

vſ. 191. Ἐς κόρακας οὗτος;] Eurip. Hercule Furente vſ. 610. ἆρ' ἐς κύνας δόμων εἶσι ἄδυ, πίστον; *Vere ne deſcendiſti in domos Plutonis, ô fili?*

„ vſ. 193. Ποῖ τὸ πηδὸν] Alludit ad proverbium illud: ὁ λιμὸς πρὸς τὸ πηδὸν πείθει. Quod dicitur in „ eos, qui de corpore ſuo tantum periclitantur, nec „ quicquam aliud quod amittere poſſint habent: veluti „ ſervi in Pugna navali ad Arginuſas; quo Comicus hic „ reſpicit. Ex Notis Kuſteri. Vid. ſupra ad vſ. 33.“

vſ. 195. Παρὰ λίθῳ —— πρίῃ.] Intentionem ſignificat; ut in Equit. vſ. 287. κατακεκοπτῆσθαί σε πρίῃ.

vſ. 196. Ποῦ ἡ Ἀυαίνου λίθος] Acute unus ex Scholiaſtis: τὸ μὲν φαινόμενον λίθος ἐν Ἀυαίνῳ κειμένου· τὸ δ' ἀληθὲς ἴσως ἴχνη τινὰ τοῦ λίθου αὐαίνου καὶ ξηραίνου· *Videtur quidem lapis alicujus ſaxi Auaeni (Auaeni) dictus; ſed quod re vera dicit hoc eſt. Apud Iſidem auaino· i. e. fias aridus & ſiccus.* Nempe in Imperativo modo a verbo αὐαίνομαι.

vſ. 199. Καθὶς ἐνὶ κώπῃ] Euripides in Alceſtide vſ. 436. de Charonte: ὃς σ' ἐνὶ κώπᾳ πεδαλίῳ τε γόμφιον πλευρομανὲς ἵζει· *Et qui ad remum, & ad gubernaculum ſenex, mortuorum deductor ſedet.*

vſ. 201. Ἵζου ἐνί] Supra remum ſedet.

vſ. 202. Γάστραν] Aquilicule: Gloſſ.

ΧΑΡ. Οὐ μὴ φλυαρήσῃς ἴχων, ἀλλ' ἀπιὼν
Ἐλᾷς τροθύμως. ΔΙΟΝ. Κᾆτα πῶς διωκόσομαι
Ἄπειρος, ἀθαλάττωτος, ἀσαλαμίνιος;
Ὤν, εἶτ' ἐλαύνειν; ΧΑΡ. Ῥᾷστ'. ἀκήκοά γ' μέλη
Κάλλιστ', ἐπειδὰν ἐμβάλῃς ἅπαξ. ΔΙΟΝ. Τίνων;
ΧΑΡ. Βατράχων, κύκνων θαυμαστά. ΔΙΟΝ. Κατακέλευε δή.
ΧΑΡ. Ὠϊὼ ὤ, ὠϊὼ ὤ.

ACTUS PRIMI

ΧΟΡΟΣ ΒΑΤΡΑΧΩΝ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΧΑΡΩΝ.

Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ,
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Λιμναῖα χρηπῶν τέκνα,
Ξυναυλοι ὕμνων βοὰν
φθεγξώμεθ', εὔηχον ἐμὰν ἀοιδὰν,
Κοὰξ, κοάξ,
Ἣν ἀμφὶ Νυσηΐων Διὸς
Διόνυσον ἐν Λίμναισιν ἰαχήσαμεν,
Ἡνίχ' ὁ κραιπαλόκωμος
Τοῖς ἱεροῖσι χύτροισιν
Χωρεῖ κατ' ἐμὸν τέμενος λαὸς ὄχλος.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δὲ ταλγῶν ἄρχομαι
Τὸν ὄρθιον, ὦ κοὰξ, κοάξ.
ΧΟΡ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Ὑμῶν δ' ἴσως ἡδὺ μέλος.
ΧΟΡ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ἐξέλοιθ' αὐτῷ κοάξ.

Οὐδὲν

vs. 204. Οὐ μὴ] Sic & infra, vs. 521. Vid. ad Nubes vs. 509.

vs. 206. Ἀθαλάττωτος] Menander: ἀθάλαττος apud Athenaeum IV. 132.

Ibid. Ἀσαλαμίνιος] Salaminia vocabatur Athenis navis quaedam publica, cujus mentio in Avibus vs. 146. & alibi.

vs. 208. Ἐμβάλῃς] In Equitibus vs. 598. τὸν κύκνον λαβόντες, ὅστις ἡμῶν οἱ βροτοὶ, ἐμβαλόντες ἀνθρώκαζον — τὸς ἐμβολὰς;

vs. 209. Κατακέλευε] In Avibus vs. 1273. ὦ τριμακάρι, ὦ κατακέλευσον.

vs. 214. Ξύναυλοι ὕμνων βοάν] Euripides in Electra vs. 879. αὐλὸν ἐτῶν ξύναυλον ἐν χαρᾷ Sed jetzat consonus gaudio clamor. una voce in Equit. vs 9. ξυναυλία.

vs. 217. Νυσήϊον] A Nysa urbe, in qua educatus fuit Bacchus Non omisit hoc cognomen Ovid. IV. Metam. initio; ubi coacervat cognomina Bacchi.

vs. 218. Ἐν Λίμναις] Ludit in ambiguitate vocis Λίμνης· nam λίμνη & lacus sunt, quibus gaudent ranae;

CHAR. Ne nugas agas, ſed obnixus
Remum age ſtrenue. BACCH. At quomodo potero,
Imperitus, & inſuetus maris atque navigationis
Cum ſim, agere remum? CHAR. Facillime; audies enim
Cantus pulcherrimos, ubi ſemel remo incubueris. BACCH. Quosnam?
CHAR. Ranarum & Cygnorum admirandos. BACCH. Celeusma cane.
CHAR. Ooop op! Ooop op!

SCENA QUINTA.

CHORUS RANARUM, BACCHUS, CHARON.

CHOR. Brekekekex, coax, coax.
Brekekekex, coax, coax.
Paluſtris fontium ſoboles
Tibiarum cantu permiſtum clamorem
Edamus, ſonoram meam cantilenam.
Coax, coax.
Qua Nyſeum Jovis *Filium*
Bacchum in Limnis cantavimus,
Quando ebria,
In feſto ſacro chytrorum,
Hominum turba juxta meum nemus procedit.
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Ego vero dolere incipio
Podicem, ô coax, coax.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Vos autem nihil id ſcilicet curatis.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Sed pereatis una cum veſtro coax.

Nihil

nae: & locus Athenis, ubi erat templum antiquiſſimum Bacchi, ut dicit Demoſthenes contra Neaeram; Thucydides etiam teſtatur ibi celebrata fuiſſe antiqua Dionyſia, Lib. II. cap. 15. *καὶ τὰ ἐν Λίμναις Διονύσια (ἱερὸν) ὃ τε ἀρχαιότατος Διονύσου τὰ ἄνθεσι τῷ μηνὶ Ἀνθεστηριῶνι· & Bacchi templum in Limnis, ubi antiquiora Dionyſia ſunt, duodecimo die menſis Antheſterionis.*

vſ. 219. Κραιπαλόκωμ@] Ex *κραιπάλη crapula*, & *κῶμος comiſſatio.*

vſ. 220. Χύτροισι] Feſtum Χύτροι cum Dionyſiis conjunctum fuit; cum enim Dionyſia agerentur duodecimo die menſis Antheſterionis, ut paullo ante dixi, altero ab inde die Chytri agebantur, ut teſtatur Philochorus apud Scholiaſten in Acharnenſibus ad vſ. 1075. & Harpocrationem in Χύτροι. cujus verba de hoc feſto ab utroque adducuntur iſta: *ἄγεται δὲ ἡ ἑορτὴ Ἀνθεστηριῶν@ τρίτῃ ἐπὶ δέκα.*

Οὐδὲν γάρ ἐσ' ἀλλ' ἢ κοάξ.
ΧΟΡ. Εἰκότως ἔγωγ', ὦ πολλὰ πράτ[τ]ων.
Ἐμὲ γὰρ ἔτερξαν εὔλυροί τε Μοῦσαι,
Καὶ χορεβάτας Πὰν,
Ὁ καλαμίφθογγα παίζων.
Προσεπιτέρπει δ' ὁ Φοιβικλὰς Ἀπόλλων,
Ἔνεκα δόνακος, ὃν ἐπολύετον
Ἐυθρὸν ἐν Λίμναις πέριξ.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δὲ Φλυκταίνας γ' ἔχω,
Χ' ὡ τρακτὸς ἰδίᾳ πάλαι.
Κᾆτ' αὐτίκ' ἐγκύψας ἐρεῖ,
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
Ἀλλ' ὦ φιλῳδὸν γένος, παύσασθε.
ΧΟΡ. Μᾶλλον μὰ Δί' ἢ φθεγξόμεθ', εἰ δέοντ' ἐν-
Ηλίοις ἐν ἀμέρσιον
Ἡλάμεθα ἀϝὰ κυπείρῳ
Καὶ φλέῳ, χαίροντες ᾠδῆς
Πολυκολύμβοις μέλεσιν
Ἢ Διὸς φθόγγοις ὄμβρου,
Ἐυθρὸν ἐν βυθῷ χορείαν
Αἰόλαν ἐφθεγξάμεθα
Πομφολυγοπαφλάσμασι.
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Τητὶ παρ' ὑμῶν λαμβάνω.
ΧΟΡ. Δεινά γ' ἄρα πεισόμεθα.
ΔΙΟΝ. Δεινότερα δ' ἔγωγ' ἐλαύσας,
Εἰ ἀφῤῥαγήσομαι.
ΧΟΡ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Οἰμώζετ'· ὡ γάρ μοι μέλῃ.
ΧΟΡ. Ἀλλὰ μᾶλλ' κεκραξόμεθά
Γ' ὀπίσσω ἡ Φάρυγξ ἀν ἡμῶν

Χαι-

vſ. 229. Οὐδὲν γάρ ἐσ' ἀλλ' ἢ κοάξ] Menander apud Stobaeum Serm. 115. τί δ' ἄλλο, φησὶ καὶ κακὸν γένοιτ' ἂν ἢ; *Quid aliud eſt ſenex quam vox & umbra?* Euripides in Hercule Furente vſ. 220. ἄδην δὲ μὴν γλώσσης φίλης· *Qui nihil ſum niſi ſtrepitus linguae.*

vſ. 230. Πολλὰ πράττων] De intempeſtiva curioſitate, cum illa quis curat, quae nihil ad ipſum attinent. Herodotus in Terpſichore: σοὶ δὲ καὶ τούτοισι τοῖσι πρήγμασι τί ἐστι; —— τί πολλὰ πράσσεις; *Quid attinent ad te haec negotia?* —— *cur tam es curioſus?* Euripides in Hippolyto vſ. 785. Τὸ πολλὰ πράσσειν δὲ τὸ δοῦναι δίκην· *multarum rerum ſatagere non eſt in vita tutum.* Vide infra ad vſ. 755.

vſ. 231. Εὔλυροι Μοῦσαι] Dicitur etiam εὐλύρας, & Dorice εὐλύρας, in Theſmoph. vſ. 978. de Apolline: ὦ εὐλύρου μάντευμα. ubi vid. Notam.

vſ. 232. Χορεβάτας] Homerus Pana vocat Αἰγιπόδην δαίμονα φιλόκροτον· *Capripedem bicornem ſtrepitu gau-*

Nihil enim aliud eſtis quam coax.
CHOR. Equidem merito, ô curioſe.
Me enim amarunt & Muſae lyra ſcite canentes,
Et cornipes Pan,
Qui ludit & delectatur ſono calamorum:
Delectatur inſuper & Citharoedus Apollo
Propter arundinem, quam lyrae idoneam
Alo ſub aqua in Limnis (*in paludibus.*)
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Ego vero puſtulas habeo,
Et culus mihi dudum ſudat;
Atque mox incurvus dicet:
Brekekekex, coax, coax:
Sed ô cantus amans gens, deſiſtite.
CHOR. Imo magis canemus, ſi unquam
Serenis in diebus
Saltavimus per cyperum,
Et phleon (*herbas*) gaudentes carminibus,
Quae inter natandum cantantur:
Aut *ſi* Jovis fugitantes imbrem
Per choream ſub aqua in profundo
Celerem cantavimus
Cum bullarum ruptarum crepitu.
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Iſtud, a vobis accipio. (*didici.*)
CHOR. Itaque male nobis erit.
BACCH. Imo mihi pejus agenti remum,
Si me rumpam.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Pereatis: non enim curo.
CHOR. At nos vociferabimur (*clamorem edemus.*)
Quantum fauces noſtrae

Cā-

gandentem. Hymno in Panem.

vſ. 235. Δόναξ@, ἐν ὑγρολίμνοις] Homerus Hymno in Mercurium vſ. 47. de ſtructura Citharae: πῆξε δ' ἀμφ' ἀγορὴν ἑπτάτμητον ἀραρυῖαν· *Pepegit autem calamos arundinis ad certam menſuram inciſos.*

vſ. 240. Ἐγκύψας] Culus ſe non incurvat, ſed ipſe homo, ſi ſe incurvet, ſolet pedere, maxime ſi ſit pinguis; infra: βρυδὸς ἀνθρωπίσκε τις ἐγκύψας, λευκὸς, πίων — ὑπογλίσχρου@ vſ. 1123. 1129. *Segnis quidam homo curvabat incurvus, albus, pinguis, identidem pedens.* erat autem & Bacchus pinguis, γάστων ut ſupra, vſ. 200. Itaque per tropum quendam dicitur: ὁ πρωκτὸς ἐγκύψας ἐμοὶ· pro ἐμοὶ ἐγκύψα@, ὁ πρωκτός ἐστι.

vſ. 246. Φλέω] Φλέω alias φλύω@ teſte Scholiaſte infra, ad vſ. 1331. Gloſſae: φλύω@· *verbaſcum.*

vſ. 251. Ἠμπολυγκεκαλάδημαι] Ex πομπολυξ & κέλαδος, *crepitus.* In Avibus vſ. 1243. πᾶσι τ' ἀερίαις ἐμέλπων.

Χαιδάριά δ' ἡμέρας,
Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Τούτῳ γὼ ὑπήσομαι.
ΧΟΡ. Οὐδὲ μιὰν ἡμᾶς οὐ παύσεις.
ΔΙΟΝ. Οὐδὲ μιὼ ὑμεῖς γε δή με
Οὐδέποτε κεκράξομαι γώ,
Κἂν με δεῖ δι' ἡμέρας,
Ἕως ἂν ὑμῶν ὑπερκράτησω τῷ κοάξ.
ΧΟΡ. Βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.
ΔΙΟΝ. Ἐμελλον ἄρα παύσειν πρὶν ὑμᾶς γ' κοάξ.
ΧΑΡ. Ὦ παῦε, παῦε, προβαλοῦ τῷ κωπίῳ.
Ἔκβαιν', ἀπόδος τ' ναῦλον. ΔΙΟΝ. Ἔχε δὴ πὰ βολώ.

ACTUS PRIMI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΙΕΡΕΥΣ.

Ὁ Ξανθίας, πῦ Ξανθίας; ἢ Ξανθίας;
ΞΑΝΘ. Ἰαῦ. ΔΙΟΝ. Βάδιζε δεῦρο. ΞΑΝΘ. Χαῖρ', ὦ δέσποτα.
ΔΙΟΝ. Τί ἐστι παίπαυθ'; ΞΑΝΘ. Σκότος γὰ βόρβορος.
ΔΙΟΝ. Καπῖδες ἦ πω τὰς παρεληλύθας αὐτόθι,
Καὶ τὰς ὑποχύσεις, ἃς ἔλειχεν ἡμῖν; ΞΑΝΘ. Σὺ δ' ἤ;
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, 'γωγε, καὶ μυιάν γ' ὁρῶ.
Ἄγε δὴ πῇ δραμεῖσθον; ΞΑΝΘ. Περιέναι βέλτιστα νῷν,
Ὡς ἔστιν ὁ τόπος ἐκεῖνος, ἵν' τὰ θηρία
Τὰ δεινὰ ἔφασκ' ἐκεῖνος. ΔΙΟΝ. Ὡς οἰμώξεται.
Ἠλαζονεύεσθ', ἵνα φοβηθείλω ἐγώ,
Εἰδώς με μάχιμον ὄντα, φιλοπόλεμόν τινα.
Οὐδὲν γὰρ ἧττον ναύτου ἐσθ', ὡς Ἡρακλῆς.
Ἐγὼ δέ γ' ἐξαίμιον ἂν εἰσιτοῖν πιεῖν,
Λαβεῖν τ' ἀγώνισμ' ἄξιόν π τῆς ὁδοῦ.
ΞΑΝΘ. Νὴ τὸν Δία γὰ μιὼ αἰσθάνομαι ψόφου τινός.

ΔΙΟΝ.

vs. 261. Δι ἰωίνες] Sic διὰ τινῶν, ἵστα ποῦσι. Athenaeus VII. p. 276. εἶτα πᾶς διατίθεται τοιαῦτα διδυναι ἵστα διὰ τινῶν, ἀντὶ τοῦ χαίρης Ἀριστοφάνει τῷ Δαιταλεῖ τὸν ἵστα λέγοντι, εἰσιέναι, ἰέναι δὲ ἵστας τοὺς ἰόντας. Sic δι ἵστας, toto anno, in Veſpis vs. 1053.

vs. 270. Ἔμελλον ἄρα] Vide ad Nubes vs. 1305.

vs. 271. Παραβαλὲ τῷ κωπίῳ] Vide ſupra ad vs. 180.

vs. 277. Οὐδὲ βλέπει] Nempe vs. 139.

vs. 278. Καὶ τινί γ' ἰῶν] Spectatores intelligit. In Nubibus vs. 1092. καὶ τὸ θεατὼν ἐν τοῖσι τοιούτοις σκώπτ. deinde alter: καὶ δὲ σαυτὸν· poſt prior: τί δαί· ἰόντες; alter: πολὺ πλείονες, τὸ τοὺς θεατὰς, τοὺς ἐμπεπλεγ'ας. Infra etiam hic in Ranis vs. 789. ſpectatores intelligit, cum dicit: *paucos eſſe bonos apud inferos*, ὅσους ὁρᾷς. vs. 210.

Capiunt, toto die.
Brekekekex, coax, coax.
BACCH. In iſto quidem non vincetis.
CHOR. Neque tu nos certe.
BACCH. At nec vos tamen me
Unquam. vociferabor enim,
Si opus ſit, vel toto die,
Usque dum vos coaxando ſuperem.
CHOR. Brekekekex, coax, coax.
BACCH. Eram tandem veſtrum inhibiturus coax.
CHAR. Ohe deſine, deſine. appelle navem remo ad littus.
Egredere da naulum. BACCH. Accipe jam duos obolos.

SCENA SEXTA.

BACCHUS, XANTHIAS, SACERDOS.

BACCH. Xanthia! ubi Xanthias? eho Xanthia.
XANTH. Hau. BACCH. Accede huc. XANTH. Salvus ſis, here.
BACCH. Quid iſthic eſt? XANTH. Tenebrae & caenum.
BACCH. Vidiſtine ergo alicubi parricidas illic?
Et perjuros, quos nobis dicebat. XANTH. Tu vero non *vidiſti*?
BACCH. Imo ita me Neptunus amet, nunc etiam video.
Age nunc quid faciamus. XANTH. Optimum erit nos progredi;
Nam iſte locus eſt, ubi feras
Illas horrendas eſſe dicebat ille. BACCH. Quam valde plorabit.
Praeſtigias faciebat, ut ego timerem,
Data opera, cum tamen ſciat me pugnacem eſſe.
Nihil enim ferocius Hercule.
Ego vero optem in aliquam incidere *feram*.
Et accipere praemium certaminis dignum iſto itinere.
XANTH. Atqui profecto ſentio ſtrepitum aliquem.

BACCH.

vſ. 280. Οὗ τὰ θηρία] Nempe vſ. 143.
vſ. 283. Εἰδὼς μὲ μάχιμον ὄντα] Res ipſa mox indicabit, quam ſit μάχιμος.
vſ. 284. Οὐδὲν γάρ] Euripides in Philoctete: οὐδὲν γὰρ ἄλλο χαῦνον ὧδε ἔσω. ex Scholiis.
vſ. 287. Διεβάτημαι γᾶν] Qui per hoſtilem regionem ſolli iter faciunt, eos facile *omnes terrent auras & ſonus excitat omnis*. Sic Polynices apud Euripidem in Phoenissis vſ. 275. οὐ γὰρ ἐν θεῷ τί μᾶλλον φοβεῖται; ἅπαντα γὰς τολμῶσι δυσὶ κατοπτεῦσαι, ὅταν δὲ ἐχθρὸς πᾶς διαβαίνῃ χθόνα! *O he! Quis iſte? an ſtrepitum timemus? Omnia enim periculoſa videntur audentibus, quando per hoſtilem terram pes incedit.* Nunc ergo animis opus erit, o Bacche, nunc pectore ſtrenuo.

ΔΙΟΝ. Πῦ, πῦ 'ς; ΞΑΝΘ. Ὀπίσθιε. ΔΙΟΝ. Ἐξόπισθε νῦν ἴθι.
ΞΑΝΘ. Ἀλλ' ἔστι σὺ τῷ πρόσθε. ΔΙΟΝ. Πρόσθε νῦν ἴθι.
ΞΑΝΘ. Καὶ μὰ τὸν ὁρῶ, νὴ τὴν Δία, θηρίον μέγα.
ΔΙΟΝ. Ποῖόν π. ΞΑΝΘ. Δεινόν. παντοδαπὸν γᾶν γίνει·
Τοτὲ μὲν γὰρ βοῦς, τοτὲ δ' ὄρεύς, τοτὲ δ' αὖ γυνὴ
Ὡραιοτάτη πις. ΔΙ. Πῦ 'στι; φέρ' ἐπ' αὐτὸν ἴω.
ΞΑΝΘ. Ἀλλ' ἠφάνισται αὖ γυνὴ 'στιν, ἀλλ' ἤδη κύων.
ΔΙΟΝ. Ἔμπουσα τοίνυν γ' ἐστί. ΞΑΝΘ. Πυρὶ γᾶν λάμπει;
Ἄπαν τὸ πρόσωπον, ᾧ σκέλος χαλκοῦν ἔχει.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, ᾧ βολίπιον θαύμαστον.
ΞΑΝΘ. Σάφ' ἴσθι. ΔΙΟΝ. Ποῖ δῆτ' ἀπαπτόμεθα; ΞΑΝΘ. Ποῖ δ' ἐγώ;
ΔΙΟΝ. Ἱερῷ, φύλαξόν μ', ἵν' ὦ σοι ξυμπότης.
ΙΕΡ. Ἀπολύεσθ', ὦ ἄξ Ἡράκλεις. ΔΙΟΝ. Οὐ μὴ χαλᾷς
Μ' ὦ ἴθεφ', ἱκετεύω, μηδὲ καπηλῆς τὴν ὀμάν.
ΙΕΡ. Διόνυσε τοίνυν. ΔΙΟΝ. Τὴν δέ γ' ἧττον θαυμαστέα.
ΞΑΝΘ. Ἴθι, ἦφ' ἔχει; δεῦρο, δεῦρ', ὦ δέσποτα.
ΔΙΟΝ. Τί δ' ἐστί; ΞΑΝΘ. Θαύμ' παίζα παγαθὰ πεπραγαμέν.
Ἔξεστ δ', ὥσφ' Ἡγέλοχος, ἡμῖν λέγειν·
Ἐκ κυμάτων γ' αὖθις αὖ γαλιὰν ὁρῶ.
Ἡ μπουσα φεύγει. ΔΙΟΝ. Κατόμοσον. ΞΑΝΘ. Νὴ τὴν Δία.
ΔΙΟΝ. Κ' αὖθις κατόμοσον. ΞΑΝΘ. Νὴ Δί'. ΔΙΟΝ. Ὄμοσον.
ΞΑΝΘ. Νὴ Δία.
ΔΙΟΝ. Οἴμοι πάλαι, ὡς ὠχρίωσ', αὐτὴν ἰδών.
Οἳ δὲ δείσαι ὑφεπυρέξασί μου.
Οἴ μοι, πόθεν μοι ταυτὶ τὰ κακὰ προσέπεσε;
Τίν' αἰπάσομαι θεῶν μ' ἀπολλύειν;
ΞΑΝΘ. Αἰθέρα, Διὸς δωμάτιον, ἠ ἀχέων πόδα.
Αὐλεῖ τις ἔνδον.
ΔΙΟΝ. Οὗτος. ΞΑΝΘ. Τί ὄζει; ΔΙΟΝ. Οὐ κατέκαυσας; ΞΑΝΘ. Τί;
ΔΙΟΝ. Αὐλῶν πόης. ΞΑΝΘ. Ἔγωγε, ᾧ δαίδων γέ μου
Λύχα τις εἰσέπτυστ μυστικωτάτη
Ἀλλ' ἡμεῖς πλήξωμεν ἀκροατόμυθα.

ACTUS

vſ. 288. Ὀπίσθε νῦν ἴθι] Servum opponit periculis.
vſ. 290. Βὰ' ἐστ' αὐτὴν ἔνδ'] Cum audit ſpectrum in mulierem formoſam eſſe mutatum, vult adire, quia eſt libidinoſus; infra, vſ. 751. ὅστις γε πίνειν οἶδε καὶ βινεῖν μόνον.
vſ. 300. ΙΕΡ.] Ubi Sacerdotis perſona in aliis Edd. ibi in Ed. Farrei, Xanthiæ.
vſ. 300. 301. Οὐ μὰ καπηλῆς — μηδὲ καπηλῆς τὴν ὀμάν] In Avibus vſ. 1505. σιγᾶν, μὰ κάπηλ' ὦ πάτερ.
vſ. 303. Ἴθ' ἔνδ' ἰέναι.] In Lyſiſtrata vſ. 836. Ἴθ' ἐκποδὼν ἴωμεν ἔνδον τοῦ θύρου.
vſ. 305. Ἡγέλοχος] Ille fuit hiſtrio Euripidis, qui, quod aliquando hoc ipſe pronunciaſſet hunc Euripidis verſum in Oreſte 279. ἐκ κυμάτων γὰρ αὖθις αὖ γαλὴ ὁρᾶ, ita ut auditores neſcirent utrum γαλῆ, *muſtelam*, dixiſſet, an vero γαλήν, quod eſt pro γαλήνην *tranquillitatem maris*; Comicis ludibrio fuit, ut teſtatur Scholiaſtes Comici ad hunc locum, & Scholiaſtes Euripidis ad praedictum verſum; quorum poſterior adducit Stratidis locum talem: καὶ τὸ μὲν ἄλλον ἂν ἐμέλησε μοι μᾶλλον Εὐριπίδου· ὁ δὲ δᾶμος ἀεὶ λέγοντος διὰ τέλους· Ὀρέστου, Ἡγέλοχον κινεῖς μισανθρωπίᾳ, τὰ πρῶτα

BACCH. Ubi eſt? ubi eſt? XANTH. Pone. BACCH. Pone igitur eas.
XANTH. Sed eſt ante nos. BACCH. Praecede igitur.
XANTH. Atqui video profecto belluam magnam.
BACCH. Qualis eſt? XANTH. Horrenda. nam in omnes ſpecies ſe vertit:
Modo enim fit bos, modo mulus, modo mulier
Pulcherrima. BACCH. Ubi eſt? age, accedam ad eam.
XANTH. Sed non amplius mulier, verum canis nunc.
BACCH. Ergo ſpectrum eſt. XANTH. Sane igni coruſcat
Tota facie, & crus alterum aereum habet.
BACCH. Ita profecto, & ſtercoreum alterum.
XANTH. Scias hoc ita eſſe. BACCH. Quo me ergo convertam? XANTH. Quo vero ego?
BACCH. O Sacerdos ſerva me, ut ſim compotor tuus.
SAC. Peribimus, o rex Hercules. BACCH. Ne me appelles,
Mi homo, obſecro, neu nomen meum indices.
SAC. O Bacche igitur. BACCH. Iſtud multo minus altero dixeris.
XANTH. Perge qua is. Huc ades mi Here.
BACCH. Quid eſt? XANTH. Bono animo es: optime nobiſcum agitur.
Licet enim nobis dicere, ut Hegelochus dicebat:
Poſt fluctus enim rurſus γαλήν' ὁρῶ, tranquillitatem cerno.
Spectrum diſparuit. BACCH. Jura. XANTH. Per Jovem juro.
BACCH. Iterum jura. XANTH. Per Jovem. BACCH. Jura. XANTH. Per Jovem inquam.
BACCH. Hei miſero mihi! ut expallueram viſo ſpectro.
At iſte exterritus plus quam ego expalluit.
Hei mihi! unde mala iſta mihi accidunt?
Quemnam deorum dicam me perditum ire?
XANTH. Aetherei Jovis aediculam, aut temporis pedem.

Intus aliquis tibia canit.

BACCH. Heus tu. XANTH. Quid eſt? BACCH. Non audiviſti? XANTH. Quidnam?
BACCH. Tibiam inflari. XANTH. Ita ego ſane, & quidem taedarum me
Aura quædam afflavit.
Sed tacite nos occultemus & auſcultemus.

SCENA

πτῦσσε τ' ἐπῶν λίχνον. *O alia quidem carmina Euripidis non curavi; ſed in drama elegantiſſimum diſperdidit Oreſtem; cum Hegelochum Cinyari filium conduxiſſet ad recitanda primaria carmina.* Uterque Scholiaſtes adducit hunc Sannyrionis locum: εἰ δὲ γοήμασιν εἰς ἀνὴρ ἐκδέσιμος; φίλ' οὐ γοητίσαι χαλᾷ ἀλλ' Ἡγέλοχός με μισθοῦται ὁ Τραγικὸς ἀγωνίζου τ' ἀεὶ ἔτθ' εἰς ἐχθρὸς μέγας· ἐκ κενεῶν γὰρ οὐδὲν οὐ χαλᾷ ὁρῶ. *Quid ſiam, ut in foramen aliquod intrem? age, quid ſi ſiam γαλᾶ? Sed Hegelochus Tragicus me indicaret; exclamaretque iſte apud inimicos meos: Ex fluctibus enim rurſus video γαλᾶ.* qui locus ſatis facetus eſt.

vſ. 313. Αἰθέρα] Vide ſupra vſ. 100.

vſ. 317. Ἄκαν τις εἰσήνεγκεν] Euripidis Scholiaſtes ad Hecub. vſ. 444. citat hunc verſum, ut probet in voce ἄκρα poſteriorem ſyllabam quandoque eſſe longam; ſed ibi minus recte videtur ſic legi: ἄκρα τὶς ἐξέπεμψε μυκτικάτατα.

vſ. 318. Ἀλλ' ἀκουεῖ πλέξαντες] Sophocles in Aiace vſ. 170. πάλαι δὲ ἐξαίνης οἱ σὺ φαίνῃς, σεμνὰ πλέξων δόκησιν· *forte mox, ſi tu apparerem, ſe tacite occultarent muti.* Vide ad Veſpas vſ. 1488.

ACTUS PRIMI

ΧΟΡΟΣ ΜΥΣΤΩΝ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Ἴακχ', ὦ Ἴακχε.
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε.
ΞΑΝΘ. Τοῦτ' ἐς' ἐκεῖνο, δέσποθ', οἱ μεμνημένοι
Ἐνταυθά που παίζουσιν, ὡς ἔφαζε κἀγώ.
Αἰσθοῦσι δή τ' Ἴακχοι, ὅταν Διαγόραν.
ΔΙΟΝ. Κἀμοὶ δοκοῦσιν. ἡσυχίαν τοίνυν γ' ἄγειν
Βέλτιόν ἐστι, ὡς ἂν εἰδῶμεν σαφῶς.
ΧΟΡ. Ἴακχ', ὦ πολυπμήτις
Ἑσπερίς εὐθάδι ταίᾳ·
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε,
Ἐλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων,
Ὁσίους εἰς θιασώτας,
Πολύκαρπον μυρσίνου πάτον.
Ἀμφὶ κρατὶ σῷ βρύοντα
Στέφανον μίτραν·
Θρασσῖ δ' ἐγκαταχρώων
Ποδὶ τὰν ἀκόλαστον
Φιλοπαίγμονα πομπὰν,
Χαρίτων πλεῖον ἔχουσαν
Μέρος, ἁγνὸν, ἱερὰν,
Ὁσίοις μύσταις χορείαν.
ΞΑΝΘ. Ὦ ποτνια πολυπίμπτε Δήμητρος κόρη·
Ὡς ἡδύ μοι προσέπεσε χοιρείων κρεῶν.
ΔΙΟΝ. Οὔκουν ἀπρέμ' ἔξεις, ἢ τι τῷ χρόᾳ λάβῃς.
ΧΟΡ. Ἔγειρε φλογέας λαμπάδας· σὺ χερσὶ γὰρ ἥκεις
Τινάσσων Ἴακχε,
Νυκτέρου πλειστῆς φωσφόρος ἀστήρ,

Φλογὶ·

vſ. 321. Τοῦτ' ἐς' ἐκεῖνο] In Acharnenſ. vſ. 41. τοῦτ' ἐκεῖνο ἐστιν. Hippocrates Epiſt. 12. initio: τοῦτο ἐκεῖνο, Δημόκριτε, ὅπερ ἐζητοῦμεν· *Hoc illud eſt, Democrite, quod nos conjiciebamus.*

vſ. 323. Ὅτ' ἦς Διαγόρας] Ironice, ut dicit Scholiaſtes ex auctoritate Ariſtarchi; nam Diagoras erat atheus, & non cantabat nec celebrabat deos. Vide in Avibus ad vſ. 1073.

vſ. 330. Θιασώτας] Vide ad Nubes vſ. 508.

vſ. 336. Τινάσσων ἅμα πρατὶ —— στέφανον] Eum Bacchantes

SCENA SEPTIMA.

CHORUS MYSTARUM, XANTHIAS, BACCHUS.

CHOR. Jacche, ô Jacche!
Jacche, ô Jacche!
XANTH. Hoc illud eſt, Here, nimirum initiati
Hic alicubi ludunt, quos nobis narrabat.
Nam Jacchum cantant, quem Diagoras ſolebat.
BACCH. Et mihi ita videntur, igitur ſilentium habere
Optimum eſt, ut rem perſpicue ſciamus. (*cognoſcamus*)
CHOR. Jacche, ô qui ſanctiſſimas
Sedes hic incolis (*habitas:*)
Jacche, ô Jacche,
Veni, ut tripudies in iſto prato,
Ad ſacrum coetum:
Quatiens illam, quae multis fructibus
Pullulat circa caput tuum,
Coronam myrti:
Et audaci ſaltans
Pede liberam illam &
Jocoſam, quae tuum decus eſt
Gratiarum & leporum plurimum
Habens, *illam inquam* ſacro ſanctam
Choream inter ſanctos myſtas *ſaltans.*
XANTH. O veneranda & ſanctiſſima Cereris filia:
Quam ſuavis odor porcinae carnis me afflavit.
BACCH. Igitur quietus eris, ſi nonnihil inteſtini accipias.
CHOR. Excita flammeas lampa-
das; nam advenis in manibus *eas*
Quatiens, ô Jacche,
Lucifer nocturnae initiationis,

Cum

chantes caput quatiebant. Eurip. in Bacchis vſ. 185. καὶ δὶς χαμαὶ — καὶ πάλιν αὖθις ἄνω.

vſ. 334. Ἐγκεκαυμένον] Infra, vſ. 377. ἐγκαίειν itidem de ſaltatione.

vſ. 341. Ὡς ἁδὺ] Servus famelicus cito ſentit ſuidorem porcinae.

vſ. 343. Ἔχουσα φλογέας] Euripides in Bacchis vſ. 145. ἡ Βακχεὺς δ' ἔχει πυρὸς φλόγα πεύκας ἐν νάρθηκι, *alterâ.* *Bacchus autem habens ignem flammam piceas in ferula, ruit.* Vid. infra vſ. 1337.

Φλογὶ· φέγγει δὲ λευκὼ·
Γόνυ πάλλει γερόντων,
Ἀπσείει δὲ λύπας
Χορίαν τ' ἐπῶν
Παλαιᾶς σιαυτᾶς,
Ἱερᾶς ὑπὸ πομπῆς.
Σὺ δὲ λαμπάδι φλέγων,
Προβάδην ἴξαγ' ἐπ' ἀνθη-
ρὸν ἔλειον δάπεδον,
Χοροποιὸν, μάκαρ, ἥβαν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ.

ΗΜ. Εὐφημεῖν χρὴ κἀξίσασθαι τοῖς ἡμετέροισι χοροῖσιν,
Ὅσ τις ἄπειρος τοιῶνδε λόγων, ἢ γνώμη μὴ καθαρεύει,
Ἢ παλαίων ὄργια Μουσῶν μήτ' ἴδε πω, μήτ' ἐχόρθωσε·
Μηδὲ Κρατίνου γ' Ταυροφάγου γλώττης βακχεῖ' ἐπιλίσθη·
Ἢ βωμολόχοις ἔπεσιν χαίρει, μή 'ν καιρῷ τοῦτο ποιῇσιν·
Ἢ φασὶν ἐχθρὰν μὴ καταλύειν, μήδ' εὐκόλως ἔχειν πολίταις·
Ἀλλ' ἀνιγρὸς, ἢ ῥιπίζει, κερδῶν ἰδίων ἐπιθυμῶν·
Ἢ τὴν πόλεως χειμαζομένης ἄρχειν καταδύρεται δεκέτη·
Ἢ τὸν δίδωσι Φρύνιον, ἢ ναῦς, ἢ τὰ πέρυσι ἀποπέμπει
Ἐξ Αἰγίνης, Θωρυκίων ἄν, εἰκοστολόγων κακοδαίμων,
Ἀσκώματα ἢ λίνα ἢ πίσσαν ζητοῦντα εἰς Ἐπίδαυρον.
Ἢ χρήματα ταῖς τ' ἀντιπάλων ναυσὶν παρέχειν πρὰ πείθει·
Ἢ καταπλᾷ τὸν Ἑκαταῖον, κυκλίοισι χοροῖσι ὑπάδων·

Ἢ

ver. 348. τὸν πάλλοντα γερόντων] Apud Euripidem in Bacchis vſ. 184. duo grandaevi ſenes, Cadmus & Tireſias, Bacchico furore correpti, etiam volunt ſaltare; ubi prior Cadmus dicit: Ἰθι δεῦρ γεραιέ, καὶ κισσώσωμεν νάρθηκα, καὶ πρόπαν σεισώμεθ' σὺν ἐμοὶ γέρων γέροντι, Τειρεσία· σὺ γὰρ σοφὸς. ἐγὼ δ' ἀπαμβὰς οὐ κάμνω δι' ὅλης νυκτὸς οὐ δήπου θύρσῳ πρατὸν χθόν. — deinde Tireſias: φαυλὸν μοι τάγαθὸν σοφὸν. ἁπτέον γὰρ ὀρθῶς, κατισχυσέον πεδίλοις· *Ubi agentes choros agere, ubi firmare pedem, & caput quaſſare? prael tu mihi ſenex ſeni o Tireſia; tu enim es ſapiens. Nam ego non defatigarer nec nocte nec interdiu, thyrſo pulſans terram. — Idem igitur tibi accidit quod mihi; etenim & ego vigeo, & mala facere cupio.*

vſ. 349. Ἀπσείει] In Lyſiſtrata v. 673. ἀπσείσθαι τὸ χόρευε.

vſ. 351. Παλαιᾶς σιαυτᾶς] Ita edd. priſtinae, non παλαιὰς τ' σιαυτὰς, ut nuper.

vſ. 354. ἴξαγ' ἐπ' ἄνθινον δάπεδον] Infra, vſ. 376. χαῖρε δὸ τὸν πρὸ οἴκου τῆς οἰκουδοῖς πάλαι. Edd. priſtinae hic non recte ἴξαγε πάνθινον. Vide Not. Cl. Kuſteri.

vſ. 357. Εὐφημεῖν χρὴ κἀξίσασθαι] Arcet profanos a ſuis ſacris, ut ſolebant in Myſteriis Sacerdotes aut praecones.

Ibid.

Cum flamma: refulget autem pratum:
Et genu palpitat ſenum,
Excutitque moerores,
Et longaevae aetatis
Veteres annos,
Prae veneratione ſacra.
Tu vero qui lampade luces
Procedens educ in flo-
ridum & paluſtre ſolum
Saltatricem *juvenum* pubem, ô beate.

EPIRREMA.

SEMICHORION.

SEM. Lingua favere oportet & e noſtris choris excedere,
Quicumque imperitus eſt hujusmodi verborum, aut mentem non habet puram,
Aut germanarum orgia Muſarum nec ſcit adhuc, nec ſaltavit;
Nec Cratini Taurivori linguae Bacchanalibus eſt initiatus;
Aut ſcurrilibus verſibus delectatur, intempeſtive inquam ſcurrilibus:
Aut hoſtilem conjurationem non ſedat, nec benevolus eſt civibus,
Sed excitat eos & inflammat proprii lucri cupidus:
Aut muneribus corrumpitur praeſes urbis, dum ea ſeditionum jactatur tempeſtatibus,
Aut caſtellum prodit, aut naves, aut res vetitas mittit
Ex Aegina, Thorycion aliquis, viceſimarum collector perditiſſimus,
Coria & lintea & picem mittens in Epidaurum,
Aut pecuniam hoſtium navibus aliquam dare jubet:
Aut concaeat Hecatae ſtatuas, choris dithyrambicis aliquis qui ſuccinit:
Aut

Ibid. Καθαρόν.] Ita Ed. Farrel. Aldina & quae inde expreſſae καθαρόν.

vſ. 360. Κρατίνου τοῦ Ταυροφάγου] Bacchi epitheton eſt ταυροφάγος, ut teſtatur Heſychius, Suidas & Scholiaſtes; tribuit autem Bacchi epitheton Cratino, tanquam vinoſo, & quaſi alteri Baccho. Hinc etiam dicit Βακχεῖα Κρατίνου pro Βακχεῖα Διονύσου. De Cratini vinolentia vid. ad Pacem vſ. 700.

Ibid. Μεθ' — ἐκκεχυῖ' ἐτυλίγθη] Una voce ἀζύγωστος. Eurip. in Bacchis vſ. 472. ἄθεσ' ἀζυγώστοισιν ἀβάκχευτ' ἀβάκχοις. *Quae fuere nefas illos homines, qui non ſunt initiati ſacris Bacchi.*

vſ. 363. Τὰ 'πίβδην' ἀντείπω;] In Equitibus vſ. 282. ἐξαγορεύσω γὰ τἀπόρρητα. In Theſmoph. vſ. 370. τἀπόρρητα τοῖσιν ἐχθροῖς ταῖς ἀμυήτοις λέγουσι.

vſ. 367. Πίττας] Nempe ad naves illinendas. In Acharn. vſ. 869. ἔξεστι τοῖσι καὶ τῶν ναυπηγῶν. Illos ergo jubet abeſſe ab illis ſacris, qui mittunt hoſtibus res neceſſarias ad inſtruendas naves, ut ſunt coria ad muniendos remos, vela, pix.

vſ. 368. Χρεμπὲς ταῖς τ' ἀτιτάλοιν ναυσί] In Equitibus vſ. 278. ναυσὶ τ' ἀνὴρ ἰὼ δώσουσι, καὶ φιμ' ἐξοῦσι ταῖσι Πελοποννησίοις τριήρεσι ζωπυρεῖν.

vſ. 369. Κατατιθεῖ τ' Ἑκάταις, κυκλίοισι χορεύτα-

Ἢ τὰς μιθὰς τ̓ παιδὸς ἥπερ ὤν, εἶτ̓ ἀπηγόμην,
Κωμῳδηθεὶς σὺ ταῖς κατοίναις πλειπαῖς ταῖς θ̓ Διονύσου.
Τύπτου ἀπαιδὸ, κ̓ αὖθις ἀπαυδῶ, καὖθις μαλ̓ ἀπαυδῶ,
Ἐξημαῦ μύξαισι χορεῖς. ὑμεῖς δ̓ ἀνεγείρετε μολπὴν,
Καὶ παννυχίδας τὰς ἡμετέρας, αἵ τῇδε πρέπουσιν ἑορτῇ.

ΗΜ. Χάρᾳ δὴ τῶν πάλαι ἀνδρείων
Εἰς τὰς θύαθεν κόλπους
Λειμάναν, ἐγκρύφιον,
Καὶ σκώπτων, ἠ παίζων,
Καὶ χλευάζων. κείσῃ.
Δ̓ ἐξαρκύπτω. ἀλλ̓ ἔμβα,
Χ̓ ὅπως αἴρῃς τὴν Σώτειραν γειταίας
Τῇ φωνῇ μολπάζων,
Ἣ τὴν χώραν σώζει Φύσ̓ ἐς τὰς ὥρας,
Καὶ Θωρυκίων μὴ βύλῃ.

ΧΟΡ. Ἄγε νῦν ἑτέραν ὕμνων ἰδέαν τὴν καρποφόρον βασίλειαν
Δήμητρα θεὰν ὀπικοσμοῦντες ζαθέοις μολπαῖς κελαδεῖτε.

ΜΕΛΟΣ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΗΜ. Δήμητρ ἁγνᾶν ὀργίων
Ἄνασσα, συμπαραστάτει,
Καὶ σῶζε τ̓ σαυτῆς χορόν·
Καί μ̓ ἀσφαλῶς πανημερον
Παῖσαί τε καὶ χρεῶσαι,
Καὶ πολλὰ μὲν γελοῖά μ̓ εἰ-
πεῖν, πολλὰ δὲ σπουδαῖα, καὶ
Τῆς σῆς ἑορτῆς ἀξίως
Παίσαντα καὶ σκώψαντα, νι-
κήσαντα παιῶνος.

ΧΟΡ.

θεάδων] Scholiaſtes dicit Cineſiam hic intelligi, qui contumelia afficerat ſtatuas Hecatae: ille in Avibus Comici vſ. 1403. dicit ſe eſſe Κοτταβιδάκτυλον. ubi Scholia: ἀντὶ τοῦ, ὑβριστὴν ὄντα. De impietate ejus erga deos videri poteſt Harpocratio in Κινησίας. Poteſt autem verbum καταγελᾶν accipi pro *contemnere*, ut καταγέλαστος non ſemel apud Comicum. Sed videtur Cineſias re ipſa percuſſiſſe ſimulacrum aut potius ſacellum aliquod Hecatae, qualia vulgo ante aedes erant ſita: hinc etiam Scholiaſtes ſupra ad vſ. 153. de eo dicit: διὰ τὸ καταγωνιστὴν τοῦ τ̓ Ἑκάτου ἄγαλματος· quo etiam alludere videtur Comicus in Eccleſ. vſ. 330. τί τοῦτο σοὶ τὸ πυρὶν ἦεν; ἦ τι σε Κινησίας οὐ κατατετίλκει;

vſ. 376. Εἰς ὑγιεῖς κόλπους] Supra, vſ. 354. ἐν̓ εὐθυβόλοις κόλποις. Infra vſ. 444. αὐθορίοις δ̓ ἀλοᾶσι. vſ. 451. ἐς πολυπίδακ λειμῶνας ἀνθεμώδεις. Euripides in Bacchis vſ. 864. Χλοηρὰς ἐμπαίζουσα λειμῶσιν ἀνθεσι· in

Aut mercedem Poëtarum, cum ipſe ſit Rhetor, arrodit,
Quia traductus fuerat in patriis Bacchi ſacris.
Iſtis iterum iterumque edico,
Ut excedant e myſtico choro. Vos vero excitate cantum,
Et pervigilia noſtra, huic feſto convenientia.
SEM. Procede nunc quisque ſtrenue
In floridos ſinus
Pratorum, tripudians,
Et ridens, & ludens,
Et ſubſannans; pranſum eſt
Enim ſatis. Sed ſalta,
Et vide, ut ſervatricem Divam egregie extollas
Voce eam cantans,
Quae regionem ſe conſervaturam profitetur in poſterum etiam,
Etſi Thorycion hoc nolit.
CHOR. Age nunc alio genere hymnorum frugiferam reginam
Cererem deam ornantes, divinis cantibus celebrate.

CANTICUM VERSUUM X.

SEM. Ceres orgiorum ſanctorum
Regina, ades nobis
Et conſerva tuum chorum;
Daque ut ego tuto omni tempore
Ludere & ſaltare poſſim:
Multaque ridicula di-
cere, & multa etiam ſeria: &
Quando condigne tuo feſto
Luſerim & riſerim, ut vi-
ctor coroner.

CHOR.

In viridantibus prati deliciis ludant.

vſ. 383. Ἐπ' τας ὥρας] In Theſm. vſ. 959. ἐν τῇ ὥρᾳ ἐν ταῖς ὥραις.

vſ. 384. Θεσμοῖσιν] Nam iſte hoſtibus Athenienſium favebat: ſupra vſ. 366.

vſ. 387. ΗΜ.] Aldina & ſequaces non habent ΗΜ. praemiſſum. Farrei autem Ed. habet.

vſ. 388. Συμπαραστᾷ] Aeſchylus in Agamemnone vſ. 1668. ἃ σὺ αὖτε ἀνεμάσσω τ' Ὄσιν καλεῖ, ὅστις πρὸς ἀκμὴν ἐς χρέος παραστατεῖ. *Haec vero ruſticus male eminanti deam invocat, cui minime convenit aſſiſtere in luctibus.* In Septemthebanis vſ. 675. ὅτ' ἐπὶ σοὶ τὸν (scil. Δίαν) οὕτω συμπαραστατεῖ τέλος. *Neque puto ipſum (Juſtitiam) ei prope aſſiſtere.* ubi Scholia: ἀναβοηθεῖ, ἀκολουθεῖ.

Ibid. Συμπαραστᾷ[καὶ σῴζῃ] In Pluto vſ. 326. ἔτυχε δέ μοι καὶ τἄλλα συμπαραστὰς ἱκανὸς, καὶ σωτὴρ ἀγαθὸς τοῦ θεοῦ. Ubi vid. Notam.

ΧΟΡ. Ἄγ' εἰς τοῦ γε καὶ τὸ ἀρχαῖον θεὸν
Παραχαλεῖτε δεῦρο
Ὠδαῖσι, τὸ ξυνέμπορον
Τῆσδε τῆς χορείας.

ΜΕΛΟΣ ΕΤΕΡΟΝ ΚΩΛΩΝ ιη'.

ΗΜ. Ἴακχε πολυτίμητε, μέλημα τῆσδε τῆς
Ἥδιστον εὑρὼν, δεῦρο συναχολούθει
Πρὸς τὸν θεὸν, ὃς δεῖξεν, ὡς
Ἄνδρ' οὐκ ἄλλως ἀλλ' ὁδοῦ περαίους.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπροπέμπετέ με.
Σὺ γὰρ καπνίσσων μ' ὑπὸ γέλωτ
Κἀπ' εὐπλεύρου πανδὺς
Τὸν σανδαλίσκον, ὃς τὸ ῥάκος,
Κἀξεῦρες ὥστ' ἀζημίους
Παίζειν τε καὶ χορεύειν.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ συμπροπέμπετέ με.
Καὶ γὰρ ἀβελτέρως τὸ μειρακίσκης
Νῦν δὴ καπιδὼν καὶ μάλ' ὑπροσώπου
Συμπαιστέας, χαπαῖος
Παραβαλὼν, πτύσιον προσκύσας.
Ἴακχε φιλοχορευτὰ, συμπροπέμπετέ με.
ΞΑΝΘ. Ἐγὼ δ' ἀεί πως φιλακόλουθός εἰμι, καὶ μετ' αὐτῆς
Παίζων χορεύειν βούλομαι. ΔΙΟΝ. Κἄγωγε προσ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιε'.

ΧΟΡ. Βούλεσθε δῆτα κοινῇ
Σκώψωμεν Ἀρχέδημον,
Ὃς ἐπὶ πτισὶ ὢν, οὐκ ἔφυσε Φεάτρας;

Νυνὶ

vſ. 398. Τὸν ἀρχαῖον] Cui hoc anni tempore feſtum celebratur.

vſ. 404. Ἄπτει πεύκη] Euripides in Bacchis vſ. 194. de Baccho: ὁ θεὸς ἀμοχθεῖ πεύκης ὑπαίθρου· *Ipſe deus ſuo labore illuc nos ducit.* Etiam chorus mulierum Bacchantium non defatigatur curſu & ſaltationibus, ibidem vſ. 64. Ἄγετε δὴ ταχεῖ ποδὶ Τμῶλον ἀμείψασα, Θυάδα Βρομίῳ πάνυ ἡδύν, κτυπείτω δ' ὑπ' ἐμᾶς ἰαχᾶς· *Ab Aſiatica terra, ſacrum Tmolum tranſiens, accelera Bromio jucundum laborem, ſtrepatque ſub meis clamoribus.* Fertur autem ad Indos uſque pervenisſe Bacchus.

vſ. 406. Σὺ γὰρ καπνίσσων] Scholiaſtes: διὰ τὸ κατεγέλασε· *Propter te lacerates ob calceos.* Nempe quia in Bacchi feſto agebantur Comoediae, in quibus chorus ſaltabat.

vſ. 407.

CHOR. Eja age, nunc etiam feſtivum iſtum deum
Vocate huc
Cantibus, ſodalem
Hujus choreae.

ALIUD CANTICUM VERSUUM XVIII.

SEM. Jacche ſancte, carminis hoc feſto cantari ſoliti
Suaviſſimi inventor, huc ades & nos comitare
Ad deam, & oſtende quam
Longam viam ſine labore conficias.
Jacche ſaltationis amans proſequere me:
Tu enim diſcidiſti ad riſum usque,
Et ad vilitatem hoc
Sandalium & iſtos pannos,
Et id excogitaſti, ut impune
Ludere & ſaltare nobis liceat.
Jacche ſaltationis amans proſequere me.
Etenim limis adſpectans puellae,
Modo vidi, & quidem admodum formoſae
Colludentis, e tunica
Leviter ſciſſa, promicantem papillam.
Jacche ſaltationis amans proſequere me.
XANTH. Ego vero libenter ſoleo comitari, & cum ipſa
Ludens ſaltare volo. BACCH. Et ego inſuper.

STROPHE VERSUUM XV.

CHOR. Vultisne ergo ut ſimul
Taxemus Archedemum,
Qui ſeptennis nondum habebat phratoras

Nunc

vſ. 407. Ἐς' ὑντειλᾶ] Thucydides VIII. ſub init. ἢ τε καὶ ἀπ' ὀλίγου τὸ ἐς ὑντείλειαν ξυρρεύσας· *Et quaidam tei in urbe contrahere ad exilitatem:* dicitur etiam πρὸς ὑντείλειαν. Vid. in Avibus ad vſ. 806.

vſ. 413. & ſeq. Κανθίδι —— χἠνία —— στυβίοις περιπόλοις] Idem dicit aliis verbis Euripides in Oreſte vſ. 834. φορίοις μαστὸν ὑπηγιλλαῖ' ἰσιδεῖν· *ex veſtibus videns mammam eminentem.*

vſ. 421. Ἐπίλοιπος ὢν οὐ δοκεῖ φράτορας] Si pro φράτορας dixiſſet φρατῆρας, ſenſus eſſet: *qui ſeptennis nondum produxit dentes aetatis indices;* ſed quia vult tanquam peregrinum perſtringere Archedemum, ex inopinato φράτορας dixit pro φρατῆρας. Vide Suidam in φρατῆρες.

Νεωὶ δὲ δημαγωγεῖ
Ἐν τοῖς ἄνω νεκροῖσι,
Καὶ τὰ τραῦλα τ' ἐπεῖ μαχθηλίας.
Τὸν Κλειδίνη δ' ἀχεύω
Ἐν ταῖς ταφαῖσι τρωχλὸν
Τίλλειν ἑαυτῆ, θ' σπαράττειν τὰς γνάθους·
Καὶκόπλειτ' ἐγκεκυφώς,
Καὶλλαι, καὶκεκράγε
Σεβῖνον, ὅστις ἐστὶν Ἀναφλύστιος.
Καὶ Καλλίαν γε φασὶ
Τῦτον τ' Ἱππονίκου,
Κύδιστα λεοντιῶ ναυμαχεῖν ξυμμίξαι.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ θ'.

ΔΙΟΝ. Ἔχειτ' ἀν' ἐν Φρεάτοις ἰών,
Πλάτων ὅπου 'τεθάφθ' οἰκεῖ;
Ξένω γὰρ ἰσμεν, δεῖπνον ἀφιγμένω.
ΧΟΡ. Μηδὲν μακρὰν ἀπίλθης,
Μὴ δ' αὖθις ἐπανίῃ με·
Ἀλλ' ἴσθ' ἐπ' αὐτῷ τῷ θύρᾳ ἀφιγμένον.
ΔΙΟΝ. Αἴρεις ἀν' αὖθις αὖγα, παῖ, τὰ τρώματα.
ΞΑΝΘ. Τυτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα
Ἀλλ' ἢ Διὸς Κόπριθος οἱ τοῖς τρώμασι;

ΜΕΛΟΣ

vſ. 423. Ἐν τοῖς ἄνω νεκροῖς] Loquitur ex ſententia mortuorum, quaſi apud inferos demum ſint vivi, apud ſuperos autem ſive in terris, mortui: & videtur mihi reſpexiſſe ad illud Euripidis: τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν· τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν; quod infra, vſ. 1518. profert Comicus, & vſ. 1114.

vſ. 424. Τὰ πρῶτα τ' ἀνδρῶν μοχθήρικε] Lucianus in Timone: γέλως καὶ κλαυθμὸς ἐπὶ τοῖς πρώτοις· ſed & adulatorum primarius eſt. Gorgias in Encomio Helenae: ὅτι μὲν οὖν φύσει καὶ γένει τὰ πρῶτα τ' πρώτων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐστιν, ἔστι δῆλον· ἐγὼ δὲ βούλομαι τὴν αἰτίαν ἣν ἐγνώσθη. Heliodorus X. p. 472. ἡ γὰρ εὐγένεια μόνον, ἀλλὰ καὶ γένος τὸν ἄνθρωπον τὰ πρῶτα καὶ εὐγενέστατον· Non enim indigenas tantum, ſed & generis regii primarios & proximos. Euripides in Oreſte vſ. 1247. Μυκηνίδες δ' ἔφασαν, τὰ πρῶτα κλεινογενῆ Ἀργείων· Oſtilias Mycenides, quae eſſis primarias in Palasgico ſolo Argivorum. Theocritus Idyllio XV. vſ. 142. paullo aliter idem dicit: Οὐ Πτολεμαΐδα τοι καὶ Ἀργείω ἅμα Πτολεμαῖοι. Lucretius I. *Ductores Danaum delecti, prima virorum.*

vſ. 425. Κλειδίνη] Ut mulieres tolebant in funere ſibi crines vellere, & genas lancinare, & plangere, ita hic Cliſthenes dicitur facere mortuo Sebino Anaphlyſtio, quod eſt nomen fictum viri, quaſi qui ſolitus eſſet ipſum ἀναφλύειν ἀκαιρότερον.

vſ. 428. Ἐκπλήττε] Gloſſae: κτύπημα, *plangi*. In Lyſiſtrata vſ. 399. ἢ γὰρ νὴ τὸν τίτυον Ἄδωνιν Ἄδωνιν φασιν. ubi vid. notam.

vſ. 430. Σεβῖνον] Nomen fictum, ut dicit Scholiaſtes, unde fit formatum facile apparet: videtur autem alludere ſimul ad vocem Σεβάζιος, quod eſt cognomen Bacchi, qui & ipſe eſt κατοπτικός.

Ibid. Ἀναφλύστιος] Quaſi ex pago Attico Anaphlyſto oriundus. Sed ſimul ſit alluſio ad verbum ἀναφλᾶν, eſt autem ἀναφλᾶν το αἰδοῖον μαλάσσειν, & ἀνηγεῖρε. unde ἀναφλύειν ἀγείρειν in Lyſiſtr. vſ. 1101. Abutitur autem voce ἀναφλύστιος ſimiliter etiam Eccleſiaz. vſ. 974. Ἀναφλύστιν ζητῶν τιν' ἀνδρῶνα, —— αὐτὸν σε βε-

Nunc autem dux populi eſt
Apud ſupernos manes,
Et principatum nequitiae illic obtinet:
Cliſthenem autem audio
In ſepulcris nates
Vellicare ſuas, & pilantem lacerare genas.
Et *fane* plangebat pronus,
Et plorabat, & inclamabat
Sebinum laſcivum, quisquis eſſet Anaphlyſtius & maſturbator.
Quin & Calliam ajunt,
Iſtum Hippobini petulci filium,
Cunni leonina indutum decertare praelio navali.

SYSTEMA VERSUUM IX.

BACCH. Poſſetisne nobis indicare
Pluto ubinam hic habitet?
Hoſpites enim ſumus & modo huc advenimus.
CHOR. Ne longius abeas,
Neque iterum me interroges;
Sed ſcito ad ipſum oſtium te perveniſſe.
BACCH. Tollesne rurſus puer, ſtragula.
XANTH. Quid hoc erat
Aliud quam ingeminare Jovis Corinthum. (aut, Cimices in ſtragulis.)

CAN-

Λαβὲ', ἐν οὐ τετρόπασι ἴσως.

vſ. 432. & 433. Καλλίαν — ἢ ἰσχνόλιν] Pro ἰσχνόλιν. vid. in Avibus vſ. 284. Significat autem vox ἰσχνὸς nimium incontinentiam circa uſum Veneris; eam vim habet vox ἰσχνὸς in compoſitione; Scholiaſtes: τὸ δὲ ἰσχνὸς παιδαχοῦ ἵνα τὸ μιγάδιον λαμβάνωσι. Ἰσχνόγειος. Vide Notam ad Nubes vſ. 1066.

vſ. 434. Ἔχωσιν] Vid. ad Plutum vſ. 960.

vſ. 442. Διὸς Κορινθίᾳ ἐν τοῖς στρώμασι] De illis qui *eadem verba iterant & identidem repetunt* proverbio dicebatur ὁ Διὸς Κορινθίᾳ· quod nunc uſurpat Xanthias; quia, cum ſemel ſupra, vſ. 365. ad ipſum dixerit Bacchus: τὸ δὲ τὰ στρώματ' αὖθις λάμβανε· nunc iterum dicebat vſ. 440. αἶσαι δὲ αὖθις αὖ, παῖ, τὰ στρώματα. Utitur hoc proverbio Pindarus Nemeorum VII. in fine: τοιαῖς δ' ἐν τοῖς στρώμασι τ' ἀμφὶ πᾶσι δόμοις ἀνὴρ ἀστὸς πίνοισιν ἄτα, μαχλοσύναι Διὸς Κορινθίᾳ· *eadem ter quaterve repetere & inculcare, vitae parentes filiolis ſolent, inepia verborum eſt, & ingator Jovis Corinthius.* Originem proverbii talem tradunt fuiſſe: Cum aliquando Corinthiorum legatus apud Megarenſes Colonos Corinthiorum, minaciter expoſtularet, quod a Conditoribus ſuis deſecissent, & aliquoties diceret: *δικαίως τιμᾶται ὁ Διὸς Κόρινθος, εἰ μὰ τοῖς δικαίοις ἀνὴρ merito ingemiſcat Jovis filius Corinthus (auctor urbis), ni poenas ſumat;* tunc Megarenſes iratos ei verbera intendiſſe & dixiſſe: παῖε, παῖε τὸ Διὸς Κορίνθιον. Haec ex Scholiis Pindari & Ariſtophanis. In Pindari Scholiis alia etiam traditur origo, nempe: Mendicum aliquem olim conſuluiſſe Oraculum Jovis Dodonaei de Corinthi regno invadendo: & reſponſum tuliſſe, ipſum tunc potiturum regno, cum quis ei daret glebam terrae: deinde mendicantem eum in Corintho petiſſe a militico quodam panem, qui ei glebam dederit: eumque uſus eſſet felici ſucceſſu in occupando regno, cum urbem vocaſſe *Jovis Corinthum*, propter oraculum illud Jovis. Sed haec non tam originem proverbii docent, quam cur *Corinthus* dicatur *Jovis*. Vide Erasmum. Opportune autem de ſtragulis dixit hoc proverbium Comicus, quia Corinthiaca ſtragula celebrabantur; Anti-

ΜΕΛΟΣ ΚΩΛΩΝ η'.

ΧΟΡ. Χωρεῖτε νῦν ἱερὸν ἀνὰ κύκλον θεᾶς,
Ἀνθοφόροι ἀν' ἄλσος
Παίζοντες, οἷς μετῆσται
Θεσφιλῆς ἑορτῆς.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δὲ σὺν παῖσι κόραις
Εἶμι ᾗ γυναιξίν,
Οὗ πανυχίζουσι θεαί,
Φέγγος ἱερὸν οἴσαι.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ς'.

ΧΟΡ. Χωρῶμεν ἐς πολυῤῥόδους
Λειμῶνας ἀθεμώδεις,
Τὸν ἡμέτερον τρόπον
Τὸν καλλιχορώτατον
Παίζοντες, ὃν ὄλβιαι
Μοῖραι ξυνάγουσι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ς'.

Μόνοις γὰρ ἡμῖν Ἥλιος
Καὶ φέγγος ἱλαρόν ἐστιν,
Ὅσοι μεμύημεθ', εὐ-
σεβῆ τε διήνεμόν
Τρόπον, τοῖς τε ξένοις,
Καὶ τοὺς ἰδιώτας.

ACTUS

phanes Comicus apud Athenæum I. p. 27. ἐξ Ἥλιος μάχιμος, ἐξ Ἄρχης λίθος, Φιλέσιος εἶπε, ἐκ Κορίθου γράμμα. *Ex Elide cognui, ex Argis ibini, Philaſium vi-*

num, e Corintho ſtragula vſ. 443. Ἀνὰ κύκλον] In Avibus vſ. 1379. τὸ λῷστον ἀνὰ κύκλον ἀεὶ κύκλει πυκλεῖ; vſ. 444.

CANTICUM VERSUUM VIII.

CHOR. Ducite nunc ſacram choream divae,
Per nemus floriferum
Ludentes, qui participes eſtis
Pii feſti.
BACCH. Ego vero cum virginibus
Ibo & foeminis,
Ubi Dearum eſt pervigilium,
Facem ſacram portaturus.

STROPHE VERSUUM VI.

CHOR. Eamus in roſis referta
Florida prata,
Noſtro more
Pulcherrimis choreis
Ludentes, quem morem beatae
Horae quotannis reducunt.

ANTISTROPHE VERSUUM VI.

Solis enim nobis Sol
Et lux jucunda *hic* eſt,
Qui ſumus initiati, pi-
osque nos geſſimus
Et erga peregrinos,
Et erga cives.

SCENA

vſ. 444. Ἀνθοῦσιν ἀν' ἄλσεα] Supra ad vſ. 376.
vſ. 445. Οἷς μετουσία θεωρίας ἔστιν] In Pluto vſ. 630. ὅσαις μέτεστι τῶν χαρίτων πρέπει.
vſ. 452. Χορεύσων ἐς περιηγήτους λειμῶνας] Supra ad vſ. 376.

ACTUS SECUNDI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΑΙΑΚΟΣ.

ΔΙΟΝ. Ἄγε δὴ πόσε τρέπει ⸗ θύρας κόψω; πόσε;
Παῖς εἰθάδ' ἄρα κάπηισιν οἱ πυχόμενοι;

ΞΑΝΘ. Οὐ μὴ ψαύσῃς, ἀλλὰ γῦσαι ⸗ θύρας,
Καθ' Ἡρακλέα τὸ σχῆμα καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.

ΔΙΟΝ. Παῖ, παῖ. ΑΙΑΚ Τίς οὗτος; ΔΙΟΝ. Ἡρακλῆς ὁ κακοῦργος.

ΑΙΑΚ. Ὦ βδελυρὲ, κἀναίσχυντε, καὶ τολμηρὲ σύ,
Καὶ μιαρὲ, καὶ παμμίαρε, καὶ μιαρώτατε,
Ὃς τὸν κύν' ἡμῶν ἐξελάσας τὸν Κέρβερον,
Ἀπῆξας ἄγχων, κἀπέδρας ὤχου λαβών,
Ὃν ἐγὼ φύλαττον ἀλλὰ τῶν ἔχθ' μόνον,
Τοία Στυγὸς σε μελανοχάρδιος πέτρα,
Ἀχερόντιός τε σκόπελος αἱματοφαγὴς,
Φρῆσι, Κωκυτὸν τε περιδρομοι κύνες,
Ἐλθόντ' ἐκατονταπέφαλοι, καὶ τὰ σπλάγχν' σοῦ
Διασπαράξῃ, πλευμόνων τ' ἀνθάψῃ)
Ταρτησία μύραινα· πὸ νεφρὸν δέ σου
Αὐτοῖσιν οἰστίροισιν ἡματαμὸς ὤ,
Διασπάσῃ) Γοργόνιες Τιθράσιαι·
Ἐφ' ἅς ἐγὼ θρομαῖον ὁρμήσω πόδα.

ΞΑΝΘ. Οὗτος, τί δέδραχας; ΔΙΟΝ. Ἐγκέχοδα. καλῇ θεᾷ.

ΞΑΝΘ. Ὦ καταγέλαστ', ἀκοῦσον ἀναστὰς ταχύ,
Πρός τινά σ' ἰδεῖν ἀλλότριον; ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὠρακιῶ.

ΑΛΛ' οἷσι νῷν τὸν καρδίαν μου σπογγίαν.

ΞΑΝΘ.

---

vſ. 465. Τοῦσω ⸗ θύρας] Per Synecdochen ſpecies pro genere *guſtare* ponitur pro *tangere, experiri.* Heſychius: γεύσασθαι, πειράσαι, ἅψασθαι. Sophocles in Trachiniis vſ. 1099. μυρίων πόνων ἐγευσάμην· *labores innumerabiles experſus ſum.* Ubi Scholia: ἐπειράθην, πεῖραν ἔσχον. Pindarus Nemeorum VI. vſ. 40. εἴτε πόνων ἐγεύσατο, *qui labores attigerunt.* & Nemeorum III. vſ. 67. μυρίων δ' ἀνδρῶν ἀνθολογεῖ τ' ὠφελίᾳ· *Plurimas virtutes inoffenſi mente attingit.* ubi Scholia: πολλῶν ἀνδρῶν ἀπτόμενος ἀνιστ.

vſ. 466. Καθ' Ἡρακλέα — τὸ λῆμ' ἔχων] Infra vſ. 503. καὶς σὺ τὸ λῆμ' ἔχων.

vſ. 468. ΑΙΑ.] Aeacus eſt Janitor Plutonis & ſervus; apud Lucianum in Dial. Menippi, Aeaci, Pythagorae &c. Menippus ad Aeacum dicit: οἶδα ταῦτα, καὶ οἱ ἔτι πολλοῖς· *Novi haec, & te ſcio eſſe Janitorem:* hic in Ranis vſ. 749. introducitur tanquam ſervus & ſervili ingenio praeditus. Ille hoc loco aperuit oſtium, Baccho pulſante: cumque audiret, & ex habitu conjiceret eum eſſe Herculem, qui Cerberum olim raperat, vehementer ipſum increpat & vulpecnas fugere.

Ibid. & ſeq. Ὦ βδελυρὲ] Non magis humaniter excipit deorum famulus Trygaeum, cui oſtium pulſanti aperuerat in Pace vſ. 182. ὦ μιαρὲ, καὶ τολμηρὲ, κἀναίσχυντε σύ, καὶ μιαρὲ, καὶ πανοῦργε, καὶ μιαίνατ' ὅπως δοκεῖ σοὶ, ὦ μιαρὸν μιαιφονίδη.

vſ. 472. Νῷν ἔχθ' μόνον] Scholiaſtes: ἀντὶ τοῦ, μόνον ἐπιλαμβάνει· *Pro*, medius comprehenſus eſt. Comicus in Eccleſ. vſ. 260. μόνα γὰρ ἁδόντα λαμβάνομαι. Eſt metaphora

SCENA PRIMA.

BACCHUS, XANTHIAS, AEACUS.

BACCH. Agedum quomodo januam pulſabo? quomodo?
Quonam hic modo pulſant hujus loci homines?
XANTH. Ne conteras, ſed guſta januam,
Quippe qui Herculis ornatum & animum habes.
BACCH. Puer, puer! AEAC. Quis iſte? BACCH. Hercules ille fortis.
AEAC. ô Execrande, & impudens, & audax,
Et impure & perimpure, & impuriſſime,
Qui canem noſtrum Cerberum protractum
Abegiſti obtorto collo, & aufugiſti poſtquam eum accepiſſes,
Quem ego cuſtodiebam. ſed nunc medius teneris.
Talis te Stygis atra petra
Et Acherontius ſcopulus ſanguine manans
Aſſervant, & Cocyti circumcurſantes canes,
Dracoque centiceps, qui viſcera tua
Diſcerpet: pulmonesque tuos arripiet
Tarteſia muraena: renes vero tuos
Cruentatos, una cum ipſis inteſtinis
Diſtrahent Gorgones Tithraſiæ:
Ad quas *accerſendas* curſum incitabo.
XANTH. Heus tu quid feciſti. BACCH. Cacavi: voca deum.
XANTH. Homo ridicule, nonne cito ſurges
Priusquam aliquis te videat alienus? BACCH. Sed animi deliquium patior.
Verum fer ad cor meum ſpongiam.

XANTH.

phora ab athletis, ut Scholiaſtes cit. vid. ad Nubes vſ. 1053.

vſ. 473. & ſeqq. Πίτερα. — Ἐχίδνα δ' — ἃ τὰ σπλάγχνα σου διασπάσῃ, πνεύμονάς τ' ἀνέλῃται.] Sine dubio imitatus eſt Sophoclis in Trachiniis locum, quem adducam: εἶτα φοινίας ἰχθῦς ἰχίδνας ἵεὶς ἐς ἰδαίνυτα, ἔστοῦτα δὲ βύσσ, — καὶ διόλου σπαραγμὸς αὐτὰ πνεύμονων ἀνέλκεται· μάλ' ὡδ.ε τὸν — πτλῆ πρὸς ἀμφίπλευρα τὰ τοῦδε σίτου· *deinde cruentae beſtiles Echidnae venenum cum eum depaſceretur; ibi tum clamabat: & doloroſica convulſio pulmones ejus invadebat: prehendens autem eum pede allidit petrae, quam maris fluctus undique feriunt.* Habentur ibi haec verba vſ. 780. 789. & ſeq.

vſ. 478. Ταρτησία Μύραινα.] Propterea autem videtur mihi mentionem hic facere muraenae, quia haec cum echidna i. e. vipera creditur coire, de qua paulo ante loquebatur; vid. Athenaeum VII. p. 312. Vocat autem eam *Tarteſiam*, quia illae in pretio erant; Pollux VI. cap. 10. πικρὰ τοῖς πλακοῦσι τὰδάκρυα μύραινα· ἐκ πυρὸς καὶ μύρτου Ταρτησία· alludens ſimul, ut puto, ad vocem *Tartarus*.

vſ. 480. Τιθραίσιν.] Τίθρας eſt pagus Atticus, unde Τιθραῖος teſte Stephano Byz. Sed mihi videtur hic etiam alludere ad verbum Τρέμειν, quod exponitur a Suida: πτοήσεται, ἰσχνανεῖ, νόσων, κινεῖ· ut dicantur Τιθραίσιν quaſi Τρεμούσαις.

vſ. 485. σπογγιὰν.] Nempe aquoſam ſpongiam; in Veſpis vſ. 989. ubi etiam aliquis animae deliquium patitur: εἶμαι πᾶν σὺ' ὀδός.

ΞΑΝΘ. Ἰδὺ λαβέ. ΔΙΟΝ. Πρόσθω, πᾶ 'στι; ΞΑΝΘ. Ὦ χρυσοῖ θεοί!
Ἐπαῦθ' ἵκεις τ' καρδίαν; ΔΙΟΝ. Δείσασα γὰρ
Εἰς τ' κάτω μου κοιλίαν καθείρπυσεν.
ΞΑΝΘ. Ὦ δειλόπαπ θεῶν σὺ κἀνθρώπων! ΔΙΟΝ. Ἐγώ;
Πῶς δειλὸς, ὃς τις σπογγιὰν ἤτησά σε;
Οὔκουν ἔπραξ' ταῦτ' εἰρχάσατ' ἀνήρ. ΞΑΝΘ. Ἀλλὰ τί;
ΔΙΟΝ. Κατίκειτ' ἀν' ὀσφραινόμενος, εἴθ' δειλὸς ἦν.
Ἐγὼ δ' ἀνίστην, ἤ τις οἰκοῖτ' ἀπεψκαμένων.
ΞΑΝΘ. Ἀνδρεῖά γ', ὦ Πόσειδον. ΔΙΟΝ. Οἴμοι τὴ Δία.
Σὺ δ' οὐκ ἔδεισας τ' ψόφον τ' ῥημάτων,
Καὶ τὰς ἀπειλάς; ΞΑΝΘ. Οὐ μὰ Δί', οὐδ' ἐφρόντισα.
ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν ἐπειδὴ λημαπᾶς, κἀνδρεῖος εἶ,
Σὺ μὲν γενοῦ γὼ, τὸ ῥόπαλον τυτὶ λαβών,
Καὶ τ' λεοντῆν, εἶθ' ἀφοβόσπλαγχνος εἶ.
Ἐγὼ δ' ἴσομαί σοι σκευοφόρος εἰ τὰ μέρη.
ΞΑΝΘ. Φέρε δὴ ταχέως αὖτ'· οὐ γὰρ ἀλλὰ πειστέον·
Καὶ βλέψον εἰς τ' Ἡρακλειοξανθίαν,
Εἰ δειλὸς ἔστιμαι, ἢ κἀγὼ σὸ τὸ λῆμ' ἔχων.
ΔΙΟΝ. Μὰ Δί' ἀλλ' ἀληθῶς οὐκ Μελίττης μαστιγίας.
Φέρε νῦν, ἐγὼ τὰ χρώματ' αἴραμαι ταδί.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι.

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗΣ, ΔΙΟΝΤΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Ὦ φίλταθ' ἥκεις Ἡράκλεις; δεῦρ' εἴσιθι.
Ἡ γὰ θεὸς, σ' ὡς ἐπύθεθ' ἥκοντ', εὐθέως
Ἔσπευσεν ἄρτους· ἧψε χαπελιᾶν χύτρας
Ἔτυψε δ' ἡ τρυς· βοῦν ἀπεθρακίζ' ὅλον·

Πλα-

vs. 496. Οὐ μὰ Δί' οὐ δῆτ'ητα] Ita & in Pluto vs. 704.
vs. 500. Ἔσομαί σοι σκευοφόρος ὡς τὰ μέρη] Supra, vs. 32. ἐγὼ τὰ μέρη — σὺ φέρε.
vs. 503. Καὶ βλέψον εἰς τὸ λῆμ' ἔχων] Supra, vs. 466. καὶ Ἡρακλεῖ τὸ χρῶμα καὶ τὸ λῆμ' ἔχων.
vs. 504. Ὁ ἐκ Μελίττης μαστιγίας] Melite est pagus Atticus, ubi fertur fuisse Herculis facellum. dixit autem μαστιγίας pro Ἡρακλῆς, quia servus mastigia gerebat habitum Herculis. Quidam putarunt hic rideri Callian Hipponici F. in Melite habitantem, ut qui leonina sit usus in bello ut Hercules; de quo & supra, vs. 426. καὶ Καλλίαν γέ φασι τοῦτον ἐν Ἰσθμοῖσι λεοντῆν ἐνημμένον ἀναμαχεῖν ἀνωμότως. Ex Scholiis.
vs. 506. Θε.] i. e. Θεράπαινα. Prodit ancilla, quae Herculem itum invitat ad omnis generis lautitias, quas ei paraverit Ditis Domina audito illius adventu.
vs. 505. Αἴραμαι] Ita Edd. priſtinae; non αἴρομαι.

vs. 508.

Xanth. En! accipe. Bacch. Admove, ubi eſt? Xanth. Dii boni!
Hic habes cor? Bacch. Nam prae metu
In inferiorem ventrem deſcendit.
O timidiſſime deorum tum atque hominum. Bacch. Ego?
Quomodo timidus eſſem, qui ſpongiam a te petii?
Nemo ſane alius hoc feciſſet. Xanth. Quid vero feciſſet?
Bacch. Jacuiſſet ibi olfaciens, ſi timidus fuiſſet.
Ego autem ſurrexi, & ad haec abſterſi nates.
Xanth. Fortiâ ſane facta, ô Neptune. Bacch. Ita profecto arbitror.
At tu nonne timebas ſtrepitum verborum
Et minas? Xanth. Nihili feci, ita me Jupiter amet.
Bacch. Age nunc, quandoquidem animoſus & fortis es,
Tu ſias ego, clava iſta ſumta,
Et leonina pelle, ſi nullus timor viſcera tua tangit;
Ego vero in partem ero tibi bajulus.
Xanth. Cedo ea celeriter; mos enim gerendus eſt:
Et adſpice Herculeum Xanthiam,
An timidus futurus ſim, & tui ſimilem habiturus animum.
Bacch. Non profecto *talis videris*, ſed revera ille Melitenſis maſtigia.
Agedum, ego ſtragula tollam iſta.

SCENA SECUNDA.

Trimetri.

Famula Proserpinae, Bacchus, Xanthias.

Fam. O chariſſime Hercules veniſtine? Huc ingredere.
Nam dea ut audiverat te veniſſe, ſtatim
Pinſebat panes: fervefecit leguminum freſorum ollas,
Et pultis duas aut tres: bovem aſſavit integrum:

Pli-

vſ. 508. Ἦλθ' κατιγιαλῶν χόντας] Epicharmus apud Athenaeum IV. p. 158. Χόντας δὲ φακῆς ἥψε· *Ollam autem lentis coxit.* Ita enim ibi legendum videtur pro χυτρας — ἥψεν. Noſter in Eccleſiaz. vſ. 840. χύτρας ἕνεκ' ἥψεν. Vide in Veſpis vſ. 239.

Ibid. Κατιγιάσω] A κατιγίσκω, quod de mola dicitur frangenie fruges. In Veſpis vſ. 647. μόλαν ἀγαθὴν ἄρτε ζῶσιν σοι κρὶ πιόντιν — ἅτις δούλη ἐ ἐμὶν δυμοι κατιγίζη. ubi Scholiaſt κακλᾶσαι. Verbo κατιγίσκειν reſpondet Latinum *frendeo*, ſive *frendo*: & nomini κατιγιὰ nomen *freſſa*. Gloſſae: *Frendeo*, θλάω.

vſ. 509. Ἕντυε] Lentem coquit Proſerpina in adventum Herculis, quia ſcit eum valde delectari lente; ſupra, vſ. 62. Bacchus ad eum dicebat: ὦδε κατ' αὐτὸν Σύμπυκτε ἑξαίσιος ἕντυε; cui reſpondet: ἕντυε; βαδιεῖ. μυριάδας τε τῶν βίβ.

Ibid. Βοῦ — ὅλον] In Acharn. vſ. 85. κατιγίδ' ἀμὶν ὅλως ἐκ κριθέτο βοῦ.

Πλαττῶσ' ἅπαξ, κολλάβους. ἀλλ' εἴσιθι.
ΞΑΝΘ. Κάλλιστ', ἐπαινῶ. ΘΕΡ. Μὰ τ' Ἀπόλλω, ὃ μή σ' ἐγὼ
Περιόψομαι ἀπελθόντ'· ἐπεί τοι ἡ χρέα
Ἀνέβαπτεν ὀρνίθεια, ἡ πραγμάτια
Ἔφυγε, κἄστιν ἀπεχεράπυ γλυκύτατον.
Ἀλλ' εἴσιθ' ἅμ' ἐμοί. ΞΑΝΘ. Πάνυ καλῶς. ΔΙΟΝ. Ληρεῖς ἔχων.
Οὐ γάρ σ' ἀφήσω. ΘΕΡ. Καὶ γὰρ αὐλητρίς γέ σοι
Ἦν ἔνδον ἔσω· ἀρχαιοτάτη, κἀρχιτελὴς
Ἑτέραν δύ' ἢ τρεῖς. ΞΑΝΘ. Πῶς λέγεις, ἀρχιτελὴς;
ΘΕΡ. Ἠβυλλιῶσαν, κἄτι πρωκτιπλαθῆ.
Ἀλλ' εἴσιθ', ὡς ὁ μάγειρος ἤδη τὰ πεμάχη
Ἡμιλλ' ἀφαιρεῖ, χἠ πρόπις εἰσήρετο.
ΞΑΝΘ. Ἰθι νυν, φράσον πρώτιστα ταῖς αὐλητρίσι,
Ταῖς ἔνδον οὖσαις, αὐτὸς ὡς εἰσέρχομαι.
Ὁ παῖς, ἀκολούθει δεῦρο, τὰ σκεύη φέρων.
ΔΙΟΝ. Ἐπίχες ὦτα. ὅπου ποθ' ὑπὸ πεῖς,
Ὅπή σε παίζων Ἡρακλέα γ' ἐσκεύασα;
Οὐ μὴ φλυαρήσεις ἔχων, ὦ Ξανθία,
Ἀλλ' ἀράμενός γ' οἴσεις πάλιν τὰ χρώματα.
ΞΑΝΘ. Τί δ' ἔστιν; ὃ δῆτα μ' ἀφελεῖ δῆτ' ἀφανεῖ,
Ἃ ἔδωκας αὐτός; ΔΙΟΝ Οὐ τάχ', ἀλλ' ἤδη ποῶ.
Κατάθου τὸ δέρμα. ΞΑΝΘ. Ταῦτ' ἐγὼ μαστίρομαι,
Καὶ τοῖς θεωσὶν ὀπτέπω. ΔΙΟΝ. Ποίοις θεοῖς;
Τὸ δὲ προσδέχεσθαί σ' οὐκ ἀνόητον ἡγεῖ,
Ὡς δῆλος ὢν ἡ ψυχὸς, Ἀλκμήνης ἔσω;
ΞΑΝΘ Ἀμέλει καλῶς· ἔχ' αὖτ'. ἴσως γάρ τοι ποτὲ
Ἐμοῦ δεηθεὶς ἂν, εἰ θεὸς θέλοι.

vſ. 515. Πάνυ καλῶς.] Scholiaſt προσαιτούμενοι εἰ πεπαυσοῖ λέγουσι· *Veteres ita dicebant, ſi ſe vellent (modeſte) excuſare.* ut vſ. 511. κάλλιστ' ἐπαινῶ. deeſt autem verbum ἔχω. Clearchus Comicus apud Athenaeum XIV. p. 642. λάβε οὗος κεῖται χωρίς· μάδαμαι· καλῶς ἔχει. λάβε δ' ἔχω. ubi duo colloquuntur, qui jam A. & B. ſunto: A. *Sume aquam lavandis manibus.* B. *Nequaquam: benigne.* A. *Sume o bone.*

Ibid. Μὰ τ' Ἀπόλλω, ὃ μή σ' ἐγὼ περιόψομαι ἀπελθόντα] In Eccleſ. vſ. 995. μὰ τὸν Ἀφροδίτην μὰ γάρ σ' ἀφήσω.

vſ. 519. Ἠβυλλιῶσαν κἄτι πρωκτιπλαθῆ] Phrecrates apud Athenaeum VI. p. 269. κἄπειτ' —— ἀρτίως ἠβυλλιῶσαν καὶ τὰ μάλα πεπεμμένας· *Puellas jam primum pubeſcentes, quibus attonſa ſunt roſae.* Nolter in Eccleſ. vſ. 722. ὁ χρόνος ἀπεκτενίσμενος.

vſ. 522. Ταῖς αὐλητρίσι] Virum egregium! qui pluris facit tibicinas, quam dominam ipſam, a qua illae con-

Placentas torruit, collabos. Sed ingredere.
XANTH. Facio tibi gratiam. FAM. Ita me Apollo amet, ut ego te nunquam
Sinam abire: quandoquidem & carnes
Avium elixavit, & bellaria
Frixit, & vinum diluit ſuaviſſimum.
Sed ingredere mecum. XANTH. Gratia eſt. BACCH. Nugas agis:
Non enim ego te ſinam. FAM. Namque & tibicina tibi
Intus eſt pulcherrima, & ſaltatrices
Aliae duae aut tres. XANTH. Quid ais: ſaltatrices ſunt intus?
FAM. Pubeſcentes, & recens depilatae.
Sed ingredere, nam coquus jam piſces
Erat detracturus foco, & menſa intro ferebatur.
XANTH. Age dum, dic primo tibicinis
Illis, quae intus ſunt, me ipſum jam ingredi,
Tu puer ſequere me huc, & fer tecum ſtragula.
BACCH. Heus tu mane. Num tu pro re ſeria habes,
Quod te jocans feci Herculem?
Ne nugeris, Xanthia,
Sed tolle & fer rurſus ſtragula.
XANTH. Quid eſt? non cogitas *ut puto* mihi adimere,
Quae dederas ipſe? BACCH. Non ſane cogito, ſed jam illud facio.
Depone pellem. XANTH. Ob haec ego teſtor,
Et eam Diis committo. BACCH. Quibus Diis?
Annon vero ineptum & vanum eſt, te ſperare
Ut Alcmenae filius ſis, qui ſervus es & mortalis?
XANTH. Bene ſane; habe haec: forte enim aliquando
Me indigebis, ſi Deus volet.

conductae ſunt.
vſ. 527. Οὔ μὰ] Ut ſupra, vſ. 204.
vſ. 529. Τί δ' ἐστί; ἃ δῆτα μ' ἀποτίθεσθαι διανοεῖ] Contra apud Sophoclem in Philoctete, cum Neoptolemus arcum Philoctetae iniuſte ademtum, redderet; Ulyſſes, qui id nolebat fieri, dicit vſ. 1027. τί λέγεις; ἐνὶ νῷ δῆτα τοῦτ' *quid ais? numquid reddere cogitas?*
vſ. 533. Ἀλλὰτὸ καὶ κατὸ] Cratinus: εἰσιμὲν μᾶλλ' ἄνευς μαστὸν οὖν νῷ κατόν· *ego autem arbitror tam ſtultum eſſe & vanum.*
vſ. 534. Ὅτε δῆτα] Objicit hoc infra Xanthias Baccho vſ. 590.
vſ. 535. Ἴσως γάρ τις ποτὲ ἡμᾶς διδάξει ἀν] Aeſchylus in Prometheo vſ. 167. ὁ μὲν γὰρ ἐμοὶ — χρείαν ἔχει μαθεῖν πρότασις· *Profecto me adhuc opus habebit deorum princeps.*

ACTUS SECUNDI
ΩΔΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΟΝΤΣΟΣ.

ΧΟΡ. Ταῦτα μὲ πρὸς ἀνδρός ἐστι
Νῦν ἔχοντας ἡ Φρύνας, ἣ
Πολλὰ πρεπτὰ πλεύσεται,
Μιταχυλινδεῖν αὐτὴν αἰεὶ
Πρὸς τ' εὖ πράττοντα τοῖχον
Μᾶλλον, ἢ νεχαμψίλιν
Εἰκαί' ἑρπύσαι, λαβόντ' ἐν
Σχῆμα. τὸ δὲ μεταστρέφεσθ
Πρὸς τὸ μαλθακώτερον,
Δεξιᾶ πρὸς ἀνδρός ἐστι, καὶ φύσει θεραμβώδες.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΔΙΟΝ. Οὐ γὰρ δὴ γελοῖον ἐμοῦ,
Ξανθίας μὲ δεῦρο ἄγων, εἰ
Στρώμασι Μιλησίοις
Διαπεραμβώσεται, κυᾶν ὀρχεῖσθ', εἶτ' ἠτιμένον ἀμοῦ; ἐγὼ δὲ πρὸς τοῦτον βλέπων,
Τὸ μεδίμνου δραπέμιον.
τοῦτο δ', ἅτ' ὢν αὐτὸς παιδεραστοῦντος,
Εἶδε, κατ' ὀκ ἐγάνυ
Πυξ πατάξας μὲ ξέκοψε τὰς χρυὰς τὰς πρεσβίνας.

νῦν ἔχοντας ἡ Φρύνας, ἣ] In Vespis 568. ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρός ἐστιν ἀνιηθῆναι ἐς σωτηρίαν. Euripides in Bacchis vs. 641. πρὸς σοῦ γὰρ ἀνδρὸς, ὅσοιπερ σώφρονες, ἐπιεικέστατον· *Sapientis enim viri est exercere moderatam iracundiam.* Vid. ad Plutum vs. 355.

vs. 541. Πρὸς τ' εὖ πράττοντα τοῖχον] Scholiastes dicit hunc locum similem esse Euripidis cuidam loco, quem etiam citat ex Alcmena; sed is nonnihil corruptus est: itaque eum describam ut est editus in fragmentis Euripidis a Cl. Barnesio: ἀ γὰρ πιστὸν εἶναι σέβειν οἷς ἡ τύχη ξυνέστακε τοῖχον, τί δεῖ σ' ἀπεστρέφειν· *Nunquam tutissimum sibenelon ego partes sequi Felicitatis & tibi esse injuriam.* verbo metrica est. Idem Scholiastes monet Proverbium esse πρὸς τ' εὖ πράττοντα τοῖχον ἵστασο· Sumtum a navigantibus, qui, cum navis forte ex una parte incipit inundari, in alteram se conferunt. Ex contrario dicitur: *In parietem caducum inclinare:* de quo videantur Notae Cl. Barnesii ad praecitum locum.

vs. 546. Θεραμβώδες] Joco hic ludatur Theramenes, quia tali fit ingenio; apud Xenophontem autem serio propterea vituperatur, Lib. II. Hell. ubi itidem adhibetur

ACTUS

SCENA TERTIA.
ODE VERSUUM X.

CHORUS, BACCHUS.

CHOR. Hoc viri eſt
Cordati & ſapientis,
Quique multum circumnavigaverit,
Convertere ſe ipſum ſemper
Ad illud latus *navis*, quod bono ſtatu eſt,
Potius, quam inſtar pictae
Imaginis ſtare, eodem retento
Habitu. At convertere ſe
Ad molliorem ſortem,
Sciti eſt hominis, & plane Theramenis.

SYSTEMA VERSUUM X.

BACCH. Annon vero ridiculum fuiſſet, ſi
Xanthias quidem, qui eſt ſervus, in
Mileſiis ſtragulis
Proſtratus, ſubagitans ſal-
tatricem, petiiſſet a me matulam? e-
go vero hunc adſpectans
Mentulam comprehendiſſem? i-
ſte vero utpote homo vafer,
Hoc vidiſſet, & e maxilla
Excuſſiſſet mihi anteriores choros dentium pugno impacto?

ner ſimilitudo a navigantibus, ſed alio quodam modo: καὶ δὶ ᾧ Θησέως, ἄνδρα ἓξιν ξὺν ἀ πρυόχῳ μὴν δοκεῖ εἶναι τὰς ξυντυχίας ἐκ τοιούτου· ἐὰ δὲ τι ἀντικόπῃ, εὐθὺς μετ-ἐλλείπει· ἀλλ' ὅστις ἐὰ τοῦ διαπλεῖσθαι, ἵνα δὲ τε ἦτον κατασκοπῶν· εἰ δὲ μὴ, πρὸς ἀνέμους τινὰ ἰσθμὸν δεῖ, εἰ, ἐτυμόδε τι φανεῖται, οὐδὲν ἐκ πάντων πλέων; *Decet vero, o Theramenes, virum vita dignum non id meditari, quo pacto faciat ad pericula impellat: & ſi quid non ex animi ſententia cefferit, confeſtim immutari; ſed tanquam in navi labore ſe fatigare, quo usque aura ſecundior flare incipiat: id ſi minus quis fecerit, quo pacto unquam, quo tandem, pervenire poterit, ſi re quapiam levi impediente confeſtim in contrarium navigare velit?*

vſ. 549. Στρώμασι Μιλησίοις] Nempe ex lana Mileſia factis, quae erat in pretio. In Lyſiſtr. vſ. 732. *almati* τῆς ἐκ τῆς Μιλήτου. de tapetibus Miletis Theocritus citante Scholiaſte, Idyll. XV. 125. Πεφαρμένοι δὲ πάντες οἷα μαλακόστρωτοι ὕπνῳ Ἀδωνιάζοντι ἐπὶ τῶν Σαμίων κατακλίναις.

ACTUS SECUNDI

ΠΑΝΔΟΚΕΥΤΡΙΑ, ΠΛΑΘΑΝΗ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Πλαθάνη, Πλαθάνη· δεῦρ' ἔλθ', ὁ παῖδες ὑποί,
Ὅς εἰς τὸ παιδοκεῖον εἰσελθὼν ποτε,
Ἐκκαίδεκ' ἄρτους κατέφαγεν ἡμῶν. ΠΛΑΘ. Νὴ Δία,
Ἐκεῖνός αὐτός δῆτα. ΞΑΝΘ. Κακὸν ἦ πυί.
ΠΑΝΔ. Καὶ χρέα γε πρὸς τούτοισιν ἀνάβεκτ' εἰκοσιν,
Ἀπμαβολιαῖα. ΞΑΝΘ. Δώσ' πι δίκιον.
ΠΑΝΔ. Καὶ τἀσκέρδα τἀπόλλ'. ΔΙΟΝ. Ληρεῖς, ὦ γύναι,
Κὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις. ΠΛΑΘ. Οὐμενοῦν με προσδοκας,
Ὅπη κοθόρνους εἶχες, ἀναγιγνώσκ' ἔτι;
ΠΑΝΔ. Τί δαί; τὸ πολὺ πάρεστ' οὐκ εἴρηκά πω,
Μὰ Δί' ἀλλ' ἥδε τ' τυρόν γε τ' χλωρόν, πάλαι,
Ὅπως σὺν αὐτοῖς τοῖς παλαίοις κατίοθι·
Κἄπειτ', ἐπειδὴ τ' ἀρχύειον ἐφαπτόμην,
Ἔβλεψεν εἰς ἐμὲ δεινόν, κἀμυκᾶτό γε.
ΞΑΝΘ. Τοῦτ' πάνυ τἀρχαῖ' ὄντ' ὁ πρόπαππος παππάχου.
ΠΑΝΔ. Καὶ τὸ ξίφος γ' ἐσπᾶτο, μαίνεσθ' δοκῶν,
Νὴ Δία, πάλαισα. ΠΛΑΘ. Νὼ δὲ δείσασά γέ πω,
Ἐπὶ τ' κατύλιφ' ἕνθυς ἀνεπηδήσαμεν.
Ὁ δ' ᾤχετ' ἐξάξας γε, τὰς ψίθυς λαβών.
ΞΑΝΘ. Καὶ τοῦτο τοῦτ' τἀρχαῖον. ΠΛΑΘ. Ἀλλ' ἐχρῆν πι δρᾶν.
ΠΑΝΔ. Ἴθι δὴ κάλεσον τ' πρεσβύτην Κλεώνυμον.
Σὺ δ' ἔμοιγ', ἐάν πως ὑπτύχῃς, Ὑπέρβολον,
Ἵν' αὐτὸν ὑπιτείψωμεν. ΠΛΑΘ. Ὦ μακαρία φάρυγξ,
Ὡς ἡδέως ἄν σου λαβῷ τὰς γομφίους
Κόπτοιμ' ἄν, οἷς μου κατέφαγες τὰ Φορτία.

ΠΑΝΔ.

vs. 562. Ἀπμαβολιαῖα] Pro ἀπὸ ἐμβολιαῖα. Scholiastes: ἔστιν αὐτὸν ἐμπίπλη ὄζειν, ἄξειν ἐμβολίαν· πανταχοῦ γὰρ τοῦτον ἐμβολὴν ἔστιν, ἄξειν ἐμβολίαν· *ubique quippe illorum frustrum erat semiobeli.* Eupolis apud Athenaeum VII. p. 328. ἐμβολίαν λέγε. Aut potius ἀπεμβολιαῖα sunt, *non-semiobolaria* i. e. quae pluris constiterint quam semiobolo; vult enim rem exaggerare.

vs. 569. Τ' ἀρχύειον ἐφαπτόμην] Xenoph. Apomn. I. ἐὰν δέ τις ἐπὶ τὰς ἀρχύας ἐπαγγελλόμενος ἀργύριον πείθοι· *Mirabatur autem si quis profiteretur se ostenturum & tamen argentum peteret.* Vid. ad Theaetet. vs. 868.

vs. 571. Οὗτος ὁ πρόπαππος παππάχου] In Vespis vs. 1431. ταυτὶ σὺ νὴ τούτω τοῖς ἄλλοις τρισὶν.

vs. 576. Καὶ] Ut magis appareat quomodo Comicus imitetur Sophoclis quendam locum; ex vs. 557. prima Pandoceutriae verba repetam; & cum illis conjungam quae hic habentur, & sequenti versu: ὁ πατὴρ οὗτος ἐστί. — τοῦτο τἀρχαῖον. — κἀλέγεσθ' — κλεινὰ μέν. Sophoclis verba in Antigona vs. 390. haec sunt: Ἦ καὶ τὸν ἐκείνου ὁ πάλαι ποτ' ἐξεπράξατο· τοιαῦτ' ἀέλπτως διέτεκνα· ἀλλὰ τὸ κρίνον; *Haec illa est, quae facinus illud patrauit?*

SCENA QUARTA.

PANDOCEUTRIA, PLATHANA, XANTHIAS, BACCHUS

PAND. Plathana, Plathana! huc ades, nam hic ille eſt ſceleſtus,
Qui in cauponium ingreſſus aliquando
Sedecim panes nobis comedit. PLATH. Ita profecto,
Ille ipſe eſt ſcilicet. XANTH. Malum imminet nonnemini.
PAND. Et carnium inſuper elixarum fruſta viginti,
Quorum ſingula erant ſemiobolaria. XANTH. Poenas dabit nonnemo.
PAND. Et multa illa allia. BACCH. Mulier nugas agis,
Nec ſcis quid dicas. PLATH. Non ſperabas utique,
Quod cothurnos haberes, me te amplius agnituram.
PAND. Quid? multa illa ſalſamenta nondum dixi,
Ita me Jupiter amet, neque caſeum illum recentem, miſera ego,
Quem una cum ipſis fiſcellis devoravit:
Deinde cum pecuniam ab ipſo exigerem,
Intuebatur me torve, & mugiebat.
XANTH. Hujus omnino facta haec ſunt: ita ſolet ubique.
PAND. Et gladium ſtringebat, furibundo ſimilis,
Ita me Jupiter amet: ah me miſeram. PLATH. Nos autem pavidae metu
In ſcalam ſtatim nos conjecimus:
Ille proripiens ſe abiit, acceptis ſtoreis.
XANTH. Et hoc hujus factum eſt. PLATH. Sed aliquid faciendum eſt.
PAND. Agedum voca Cleonem praeſidem mihi.
Tu vero mihi, ſi modo inveneris, Hyperbolum,
Ut ipſum funditus perdamus. PLATH. O faucem improbam!
Quam libenter tibi lapide dentes molares
Percuterem, quibus devoraſti meum peculium.

PAND.

vit: hanc deprehendimus ſepelientem. Sed ubi Creo? Feſtiva eſt alluſio inter vocem Κλέων & Κλέαν: ut ſubindicet Cleonis tyrannicum ingenium, quale erat Creontis. Cleonem Thucydides Lib. III. dicit fuiſſe βιαιότατον τῶν πολιτῶν, quod etiam ex Comico ſatis apparet paſſim, maxime in Equitibus. Hunc etiam apud inferos facit πρωτάτην τοῦ δήμου, qualis erat vivus. In Veſpis ſimiliter, ſed vivus, accerſitur Cleo ad puniendum aliquem, vſ. 406. ἀλλὰ — ὦ τάχιστα, παῖδε, δεῦτε, καὶ δεῦτε καὶ Κλέανδρε καὶ Κλέαν' ἐξιλλᾶδε, καὶ πανοῦργ' αὐτὸν ἅπαν ὅτι ἐν' ἄλφα μιτύλλην ἔστα, κἀπτελάμονος.

vſ. 573. Ὑπερβόλου] Hic etiam vivus non melior fuerat Cleone, & ſaepe notatur a Comico; in Equitibus vſ. 1298. ἀνὴρ μοχθηρὸς πολίτου ὑπῆρε Ὑπερβόλου. ubi vid. Not.

vſ. 580. Τὰς γομφίους σὺν λίθοις] Phrynichus Comicus apud Athenaeum II. p. 52. τὰς γομφίους ἀπαρτᾶς ἐξοπλίσω· ὡς ἂν ἀνοίξων Ναξίου δυσχάλινον κατόζον· *dentes molares exacuiſſe amat, ut jam non poſſim amygdalum frangere Naxiam.*

ΠΑΝΔ. Ἐγὼ δέ γ' εἰς τὸ βάραθρον ἐμβάλοιμί σε.
ΠΛΑΘ. Ἐγὼ δὲ τὸ λάρυγγ' ἂν ἐκπλέκοιμί σου,
Δρέπανον λαβὼν, ᾧ τὰς κόλικας κατέσπασας.
585 Ἀλλ' εἶμ' ὅπῃ τὸ Κλείων', ὃς αὐτῷ τίμερον
Ἐκπιωΐται παῦλα τοῦ καλλύμβου.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι.

ΔΙΟΝΤΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ, ΧΟΡΟΣ.

Κάκιστ' ἀπολοίμιλν, Ξανθίαν εἰ μὴ φιλῶ.
ΞΑΝΘ. Οἶδ', οἶδα τὸ νεῦ· παῦε, παῦε δή λόγου.
Οὐκ ἂν γενοίμιλν Ἡρακλῆς ἄν. ΔΙΟΝ Μηδαμῶς,
590 Ὦ Ξανθίδιον. ΞΑΝΘ Καὶ πῶς ἂν, Ἀλκμήνης ἐγὼ
Υἱὸς γενοίμιλν, δεῦρο ἅμα χὠ θηρὸς ὤν;
ΔΙΟΝ. Οἶδ', οἶδ' ἔγὼ θυμεῖ, χὠ δικαίως αὐτὸ δρᾷς·
Κἂν εἴ με τύπτοις, οὐκ ἂν ἀντείποιμί σοι.
Ἀλλ' ἰὼ σὲ δεῦρο λοιπὸν ποτ' ἀφέλωμαι χρόνου,
595 Περόρριζον αὐτὸς, ἡ γυνὴ, τὰ παιδία,
Κάκιστ' ἀπολοίμιλν, κ' Ἀρχέδημον ὁ Γλάμων.
ΞΑΝΘ. Δέχομαι τὸ ἔχον, καὶ πὶ τούτοις λαμβάνω.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Νῦν σὺν ἔχων ἴς', ἐπειδὴ
Τὸν κόλιν εἵληφας, ἴτω
600 Εἶχες ἐξαρχῆς, πάλιν

Ἀνα-

vſ. 584. Τὰ τὸς κίλικας κατέσπασας] Pronomen relativum ἃ non ad δρέπανον reſpicit, quaſi ſolet detraxiſſet panes; ſed ad κάρυγγα guttur, quo κατεσθίειν, ut Scholiaſtes loquitur, i. e *deglutiri*. Ita enim uſurpatur hoc verbum; in Equitibus vſ. 714. μασώμενος γὰρ, τῷ μὲν ἐλίγου ἐνέβριε· αὐτὸς δ' ἐπῖπτε περιπλάττων κατέσπασε. ubi vid. Notas.

vſ. 586. Ἐκπιωΐται] Fut. Atticum, pro ἐκπιεῖσθαι. a πίων; Heſychius: πιῶν, παιδικὸν, ἀπαλὸν· ἀπὸ τοῦ πίειν ὁ πιὼν ὁ πιόντιος. Paniculo *ſive fiſtulæ, cui filum involvitur*. Gloſſæ: πιῶνι, *panicula*. Eædem: πιώνιλα, *Panicula*.

vſ. 593. Πῶς δ' Ἀλκμήνης] Nam Bacchus ipſe dicebat, abſurdum eſſe ſi Xanthias velit fieri Hercules. vſ. 598.

vſ. 594. Τὰ λοιπὰ πάντα] In Pace, vſ. 1085. ἔκπιε διαπίνουσι τὰ λοιπὰ γ' ὡς πιόντιον.

vſ. 595. Περόρριζον] Sophocles in Electra, vſ. 766. φῶ

PAND. Ego vero in barathrum velim te injectum.
PLATH. Ego vero guttur tibi vellem exſcindere
Falce ſumta, quo panes ſuccineritios deglutiſti.
Sed ibo ad Cleonem accerſendum, qui hodie ex ipſo
In jus vocato extricabit haec.

SCENA QUINTA.

Senarii.

BACCHUS, XANTHIAS, CHORUS.

BACCH. Peſſime peream, niſi Xanthiam amo.
XANTH. Novi, novi mentem tuam, deſine loqui.
Nolim Hercules fieri. BACCH. Minime hoc dixeris,
Mi Xanthiſce. XANTH. Et quomodo ego Alcmenae
Filius fieri poſſem, qui ſimul ſervus & mortalis ſum?
BACCH. Scio te iraſci, & id non injuria.
Etiam ſi me verberares, non obloquerer tibi.
Imo ſi in poſterum unquam tibi ea ademero,
Radicitus & ego, & uxor liberique
Peſſimis modis pereamus, & Archedemus lippus.
XANTH. Accipio jusjurandum, & hac conditione ornatum aſſumo.

ANTODE VERSUUM X.

CHOR. Nunc tuum eſt officium, quoniam
Ornatum hunc ſumſiſti, quem
Habebas prius, rurſus

Ju-

φῦ φῦ, σὺ πᾶν δὲ διατέτραινε τῆς πάλαι πεῤῥᾳδότος, ὡς ἴσμεν, ἰοδεσπότου γένους. *Ebeu, nunc, ut videtur, radicitus eſt extinctum herile genus.* Euripides in Hippolyto vſ. 682. Ζεῦ ὁ γαιοσταὲς ἅμαξ, πεῤῥᾳδῶν ἐκλείψοι σ' ἀστέρας τινά. *Jupiter te, pater mens, radicitus perdat fulmine percutiens.* Paulo aliter Comicus in Pace vſ. 1218. εἶτ' οὐ πεῤῥιζωμένε μ' — ἀπόλεσας.

Ibid. Τὰ παιδία] Liberos devovet etiam Silenus Bacchi famulus, apud Euripidem in Cyclope dejerans, vſ. 268. ἀπώμοσα, — μὴ πάσῃ' ἐξεῖναι ἡμῖν ξίνοισι χεῖμαν'. ἢ κακὸς ἔτοι κακοῖ οἰ παῖδες ἀπόλοιντ', εἰ ψεύδ' ἐγὼ φίλοι. *Juro, quod non vendidi ego hos tres hoſpitibus: aut male hi liberi pereant mali, qui ego maxime amo.*

vſ. 597. Ἐνὶ τέκνοις κωμῳδεῖται] Euripides in Alceſtide vſ. 375. ἐνὶ παῖδὸς παῖδας χαρὰς ἐξ ἐμᾶς δέχου. *Hac conditione accipe liberos ex manu mea.*

Ἀναπάζειν σαυτὸν αἰεί,
Καὶ βλέπειν αὖθις τὸ θεωτὸν,
Τῷ θιῷ μακημάθοι,
Ὥστ' εἰκάζειν σαυτόν.
Εἰ δ' ἐξαληρῶν ἀλώσῃ,
Καὶ βάλῃς τι μαλθακὸν,
Λῖθις αἴρεσθαί σ' ἀνάγκη τὴ πάλιν τὰ γράμματα.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΞΑΝΘ. Οὐ κακῶς, ὦ Ἴσθμιε, φθέγγεῖτ'· Ἀλλὰ κἀγὼ πυγχάνω ταῦτ' ἄρτι συντόμως.
Οὐ μὰ τὸν, ἵν' ἐξῆν γέ τι, Ταῦτ' ἀφαιρεῖσθαι πάλιν περάσαντά μ', οὗ οἶδ' ἔγω.
Ἀλλ' ὅμως ἐγὼ παρίξω Ἐμαυτὸν ἀνθρεῖον τὸ λῆμα, Καὶ βλέπων ἐρίγαιον.
Δεῖ δ' ἔοικεν, ἂς ἀκούω τὸ θύραζε τὸ δὴ τόφος

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΑΙΑΚΟΣ, ΔΙΟΝΤΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ΑΙΑΚ. Συδεῖτε ταχέως τυτονὶ τὸν κυνοκλόπον,
Ἵνα δῷ δίκην, ἀνύετον. ΔΙΟΝ. Ἡκέ τῳ κακόν.
ΞΑΝΘ. Οὐκ ἐς χόρακας; μὴ πρόσιτον. ΑΙΑΚ. Εἶεν, ὦ μάχῃ; Ὅ

vſ. 605. Ἐλᾶν τὸ μαλθακὸν] In Plutο vſ. 488. μαλακὸν δ' ἐκάστοτε μᾶλλον.

vſ. 616. Βλέπειν ἐρίγαιον] Supra, vſ. 564. ἐρίβρεμε δὲ ἐμὶ δημὸ. Solet ita obtutum acrem & torvum deſcribere: in Equitibus vſ. 627. πάλλε τάση. In Veſpis vſ. 453. ἀτεχνῶς —— ἐρυθόμενον —— καὶ βλέποντα πυρράμενα. & alibi ſæpe ſimiliter. Vid. ad Plutum vſ. 328.

vſ. 618. ΑΙΑΚ.] Redit jam Aeacus cum infernalibus lorariis, qui ſe paulo ante dicebat currere ad ſcer-

Juvenilem animum oſtendere usque.
Et rurſus torvum tueri,
Dei memorem illius,
Cujus imaginem fers in te.
Quod ſi ſtulte rem gerere deprehenderis,
Et aliquid commiſeris, quod mollem & ignavum arguat,
Denuo tollere te ſtragula neceſſe eſt.

SYSTEMA VERSUUM X.

XANTH. Bene monetis, ô amici:
Ipſe etiam ea-
dem jam mecum cogitabam.
Nam eum, ſi aliquid boni evenerit,
Haec adimere rurſus co-
naturum mihi, ſat ſcio.
Sed tamen ego praebebo
Me fortem & animoſum,
Et acerbe velut origanum tuentem.
Ita faciendum erit ut videtur, nam audio jam ſtrepitum januae.

SCENA SEXTA.

Senarii Jambici.

AEACUS, BACCHUS, XANTHIAS.

AEAC. Conſtringite ocyus hunc furem canum,
Ut poenas det, properate. BACCH. Imminet nonnemini malum.
XANTH. Nonne in malam rem ibitis? ne accedite. AEAC. Eja etiam pugnare incipis?

Tu

terſendam Echidnam & Murenam; quae monſtra forte etiam in theatro jam apparent: forte etiam Cleon & Hyperbolus apparent, quos vocari jubebat Pandocearia.

vſ. 619. Ἁνὴρ τῷ κακῷ] Supra, vſ. 560. κακὸν ἀνὴρ τινί. Idem eſt τῷ & τινί, niſi quod iſtud communi dialecto dicitur, illud Attica. Ita autem Edd. priſtinae; non ἀνὴρ τῷ ut nupera.

Ὁ Διπύλας, χὠ Σκελίας, χὠ Παιδόκας
Χωρεῖτε δευρί, ᾧ μάχαδε τυτταί
ΔΙΟΝ. Εἶτ' ἦλθ' ἐκεῖνα ταῦτα; τύπτειν τυτθί,
Κλέπτοντα τοὺς παλλόκια; ΞΑΝΘ. Μάλ' ὑπερφυᾶ.
ΑΙΑΚ. Σχέτλια μὲν οὖν ἦν ἃ δεικά. ΞΑΝΘ. Καὶ μάλ', ἦ Δία,
Εἰ πώποτ' ἦλθον διῦρ', ἐθέλω πεθηκέναι,
Ἢ 'κλεψα τἄν σῶν ἄξιόν τι ἢ τειχός.
Καί σοι πιήσω ῥᾶγμα γενναῖον πάνυ·
Βασανίζει γὰρ τ' παῖδα τυτθὶ λαβών,
Κἄν ποτέ μ' ἴλῃς ἀδικοῦντ', ἀπόκλειόν μ' ἄγων.
ΑΙΑΚ. Καὶ πῶς βασανίζω; ΞΑΝΘ. Πάντα τρόπον, ὦ κλίμακι
Δήσας, κρεμάσας, ὑρριχίδι μαστιγῶν, δέρων,
Στρεβλῶν, ὅπῃ τι τὰς ῥῖνας ὄξος ἐγχέων,
Πλίνθους ἐπιπιθείς, πάντα πάλλα· πλὴν ῥάσῳ
Μὴ τύπτε τοῦτον, μηδὲ γηθείῳ νέῳ.
ΑΙΑΚ. Δίκαιος ὁ λόγος. κἄν τι πυράσω γέ σου
Τὸν παῖδα τύπτων, ταῤγυρίου σοι κείσομαι.
ΞΑΝΘ. Μὴ δῆτ' ἔμοιγ'. ἴτω δὴ βασανίζ' ἀπαγαγών.
ΑΙΑΚ. Αὐτῷ μὲν οὖν, ἵνα σοι κατ' ὀφθαλμὸς λέγῃ.
Καταθοῦ σὺ τὰ σκεύη ταχέως, κἄπως ἐρεῖς
Ἐνταῦθα μηδὲν ψεῦδος. ΔΙΟΝ. Ἀγορεύω τοί,
Ἐμὲ μὴ βασανίζειν ἀθάνατον ὄντ'. εἰ δὲ μή,
Αὐτὸς σὺ σαυτὸν αἰτιῶ. ΑΙΑΚ. Λέγεις δὲ τί;
ΔΙΟΝ. Ἀθάνατος εἶναί φημι Διόνυσος Διός,
Τοῦτον δὲ δοῦλος. ΑΙΑΚ. Ταῦτ' ἀκούεις; ΞΑΝΘ. Φημ' ἐγώ.
Καὶ πολύ γε μᾶλλον ὅστις μαστιγοῖ.
Εἴπερ θεὸς γάρ ἐστιν, οὐκ αἰσθήσεται.
ΔΙΟΝ. Τί δῆτ', ἐπειδὴ σὺ σὺ φῂς εἶναι θεός;
Οὐ σὺ τύπτῃ τὰς ἴσας πληγὰς ἐμοί;
ΞΑΝΘ. Δίκαιος ὁ λόγος. χὠπότερον ἂν ἡμῶν ἴδοις
Κλαύσαντα πρότερον, ἢ πρεσβιμήσαντά τι
Τυπτόμενον, εἶναι τοῦτον ἡγοῦ μὴ θεόν.
ΑΙΑΚ. Οὐκ ἴσ' ὅπως οὐκ εἶ σὺ γοπάδας ἀνήρ.

Χαρεῖς

vs. 623. Οὐχὶ δεινὰ ταῦτα] In Vespis vs. 1359. δεινὰ ταυτὶ ζῶντι σε, τὸν ξύλινον ἢ ξυμπεπαῖσθαι κλίμακι;
vs. 631. Ἐν κλιμακὶ δήσας] In Thesmoph. 936. δῆσον αὐτὸν εὐθέως, ἵν' ἔχῃτ', ὡς τῇ σανίδι. In Equitibus vs. 366. εἶτ' ἐς δίφρον ὡς τὸν ξύλινον. ubi vide Notam.
vs. 632. Ὑρριχίδι μαστιγῶν] In Pace vs. 746. μᾶν ὑρριχὶς ἐστίλλει σὲ τὰς πλευρὰς πολλῇ σπατιᾷ κἀδυδιοτίμησε τὰ τοῦτ;
vs. 633. Στρεβλῶν] In Equitibus vs. 771. τὰς μὲν στρεβλῶν, τὰς δ' ἀγχῶν. In Pluto vs. 826. ἐπεὶ τρεχᾷ γὰρ δεῦ σ' ἐπὶ τριόβολόν τινα, ἃ πιτταπτρακτε.
vs. 636. Δικαιος ὁ λόγος] Ita & infra vs. 650. & Alexis apud Athenaeum III. p. 117.
vs. 641. Ἀγορεύω τοί ἐμὲ μὴ βασανίζειν] Euripides in

Tu Dityla, & tu Sceblia, tuque Pardoca
Accedite huc & depugnate cum iſto.
BACCH. Nonne ergo indignum eſt hoc, ut iſte verberet alios,
Qui furari aliena ipſe ſolet? XANTH. Admodum ſane.
AEAC. Indignum quidem & intolerandum, *fateor*. XANTH. Atqui per Jovem juro,
Si unquam veni huc, emori cupio,
Aut ſi quidquam tuorum furatus ſum, quod vel pilo dignum ſit.
Et ecce incipiam facinus generoſum (magnum & memorabile)
Accipe iſtum ſervum & tormentis ex eo rem quaere,
Atque, ſi me injurium deprehenderis, abduc me & occidito.
AEAC. Quomodo ergo quaeram? XANTH. Omnibus modis: in ſcala
Eum ligans, ſuſpendens, verbere ſetoſo urens, caedens,
Torquens, naribusque acetum infundens,
Lateres imponens, ceteraque omnia fac: tantum
Ne porro verberes eum & novo allio.
AEAC. Quod aequum eſt dicis. Sed ſi mutilavero tibi
Servum, dum verbero eum, an pecuniam tibi debebo deponere?
XANTH. Non utique mihi: ſed ita abduc hinc & eum quaeſtioni accipe.
AEAC. Imo in hoc ipſo loco, ut ante oculos tibi dicat.
Tu depone ſarcinas ocyus, at vide ut dicas.
Hic nihil mendacii. BACCH. Edico.
Ut me nemo quaeſtioni accipiat, qui ſum immortalis. Sin minus,
Tua culpa tibi evenire putato, quicquid evenerit mali. AEAC. Quid ais?
BACCH. Dico me immortalem eſſe, Bacchum, *inquam*, Jovis filium,
Hunc autem eſſe ſervum. AEAC. Iſta tu audis? XANTH. Audio inquam:
Et multo magis eſt flagris caedendus;
Si enim Deus eſt, non ſentiet.
BACCH. Quid igitur? quoniam & tu ais te eſſe Deum,
Annon tu quoque pariter mecum plagas accipies?
XANTH. Juſta eſt haec oratio: utrum autem noſtrum videris
Plorare prius, aut magnopere curare
Verbera, hunc tu pro deo ne habeas.
AEAC. Procul dubio tu generoſus es homo;

Nam

in Bacchis vſ. 504. *αὐδῶ, 'μὲ μὲ λίτ', σωτῆρ' ἐ σόν φωνῆτ'* *Ego famul vobis infanis edico ne me ligetis.* Indefinitum τὶς hoc loco ad certam perſonam refertur; ut ſupra vſ. 554. *κακὸν ποῦ τιτι.* Vid. ad Plutum vſ. 382.
Ibid. *Κἂν τι πταίσω*] Solebant, qui ſervos aut ſervas alterius ad torturam poſcebant, damnum praeſtare, ſi illi ex tortura mutilarentur; Demoſthenes contra Neaeram: *Ἑτοίμως δὲ τὰς θεραπαίνας παραδώσειν, — ἐφ' ᾧ τι βασανίσαι αὐτάς' — ἐπὶ τούτοις ἐκ τῶν βασάνων ἀκεσθήσεται αἱ δηθεῖσαι, ἀνήσειν ὃ, τι βλαβήσονται* *Paratus quaeſtioni accipere ancillas, & ſi quid ex tormentis laeſae eſſent, reſtituere damnum.*
vſ. 649. *Τὼνὶ*] Secunda Perſona pro *τοῦτονὶ* Attice.
vſ. 651. *Ὑστεριμαιαῖόν τι*] Infra, vſ. 666.

Χαρῆς γὰ εἰς τὸ δίκαιον. ἀποδύεσθε δή.
ΞΑΝΘ. Πῶς δῆτα βασανιεῖς τῷ δικαίως; ΑΙΑΚ. Ῥαδίως·
Πληγαῖσι κἀκ πληγαῖσι ἐκάτερον. ΞΑΝΘ. Καλῶς λέγεις.
Ἰδοῦ, σκόπει γ', εἰ μ' ἀναισθήσαντ' ἴδῃς.
ΑΙΑΚ. Ἤδη 'πάταξά σ'. ΞΑΝΘ. Οὐ μὰ Δί'. ΑΙΑΚ. Οὐδ' ἐμοὶ δοκεῖς.
Ἀλλ' εἶμ' ἐπὶ τοιδὶ τῷ παταξω. ΔΙΟΝ. Πιοίχα;
ΑΙΑΚ. Καὶ δὴ 'πάταξα. ΔΙΟΝ. Κἄτα πῶς οὐκ ἔπαρον;
ΑΙΑΚ. Οὐκ οἶδα· τυδὶ δ' αὖθις ἀποπειράσομαι.
ΞΑΝΘ. Οὔκουν ἀπύσεις; ἰατταταῖ. ΑΙΑΚ. Τί δὴ ταταῖ;
Μῶν ᾠδυνήθης; ΞΑΝΘ. Οὐ μὰ Δί' ἀλλ' ἐφρόντισα,
Ὁπόθ' Ἡρακλεια τὰ ' Διομείοις γίγ).
ΑΙΑΚ. Ἀνθρωπε ἱερός. δεῦρο πάλιν βαδιτέον.
ΔΙΟΝ. Ἰὴ, ἰή. ΑΙΑΚ. Τί ἔστιν; ΔΙΟΝ. Ἱππίας γ' ὁρᾷ.
ΑΙΑΚ. Τὶ δῆτα κλαίεις; ΔΙΟΝ. Κεμμύων ὀσφραίνομαι.
ΑΙΑΚ. Ἔπειτα σεσηπμᾶς γ' ὑδίν; ΔΙΟΝ. Οὐδέν μοι μέλῃ.
ΑΙΑΚ. Βαδιτέον γ' ἄρ' ἔστιν ἔστι τοιδὶ πάλιν.
ΞΑΝΘ. Οἴμοι. ΑΙΑΚ. Τί ἔστι; ΞΑΝΘ. Τίω ἄχαιθαι ἴξελε.
ΑΙΑΚ. Τί τὸ φᾶγμα τυτί; δεῦρο πάλιν βαδιτέον.
ΔΙΟΝ. Ἄπολλον, ὅς τιν Δῆλον ἢ Πυθῶν' ἔχεις.
ΞΑΝΘ. Ἤλγησιν, οὐκ ἤκουσας; ΔΙΟΝ. Οὐκ ἔγωγ', ἐπεὶ
Ἴαμβον Ἱππώνακτ ἀπεμμιμησάμην.
ΞΑΝΘ. Οὐδὲν παῖς γὰς, ἀλλὰ τὰς λαγόνας σπόδει.
ΑΙΑΚ. Μὰ τὸν Δί', ἀλλ' ἤδη πάρεχε τὸν γαστέρα.
ΔΙΟΝ. Πόσιδον. ΞΑΝΘ. Ἤλγησέ πε.
ΔΙΟΝ. Ὅς Αἰγαίου φρῶτας, ἢ γλαυκᾶς μέδεις
Ἁλὸς σὺ βέσθεσιν.
ΑΙΑΚ. Οὔτοι μὰ τὸν Δήμητρα δύναμαί πω μαθεῖν,
Ὁπότερον ὑμᾶν ἐστὶ θεός. ἀλλ' εἴσιτον.
Ὁ δεσπότης γὰς αὐτὸς ὑμᾶς γνώσεται),
Χ' ἡ Φερσέφατ', ἄτ' ἄντα κἀκείνω θεός.
ΔΙΟΝ. Ὀρθῶς λέγεις. ἐβουλόμην δ' ἂν τοῦτό σε
Πρόπροι ποιῆσαί, πρίν με τὰς πληγὰς λαβεῖν.

ΣΤΡΟΦΗ.

vs. 664. Ἐν Διομείοις] Pagus Atticus, in neutro genere pluraliter dictus Διόμεια, ubi fuit facellum Herculi dedicatum; quod Diomus, a quo pagus nomen habebat, Herculis deliciae fuiſſet. Ex Scholiis & Steph. Byzant. Ceterum vterque & Xanthias & Bacchus, cum partim voce, partim lacrymis manifeſta ſigna edant doloris, tamen quaslibet potius cauſas miſere commiſcentur, quam ut rem fateantur.

vs. 667. & ſeq. Τί δῆτα κλαίεις; — ἔπειτα πρωτιμᾶς γ' ὑδίν;] Euripides in Alceſtide vs. 527. τί δῆτα κλαίεις; τίς φίλων ὁ κατθανών; Ibidem vs. 761. ὁ μὴ γὰς ἔδη, ἢ Ἄδμητον κακῶν ὄντ' ἐπιστιμᾶν· οἰκτραὶ δ' ἰαχαὶ μοι διεκυρσαν· Quid ergo lacrymas? Quis amicus mortuus eſt? — Ille enim (Hercules) cantabat, miſeritas Admeti nihil curans; nec vere ferri plorabamus.

vs. 671. Τί τὸ πρᾶγμα τυτί;] Simulat ſe non animadvertere, illos dolorem celare non poſſe, & inepias cauſas ſuſpirii & fletus praetexere; nempe propterea id ſimulat, ut amplius eos verberet.

vs. 674. Ἰωνάκτ'] Scholiaſtes dicit, Bacchum perturbatum dolore neſcire, quid dicat; nam Iambum illum quem pronunciaverat, non eſſe Hipponactis,

Nam non refugis id, quod juſtum eſt: exuite jam veſtes.
XANTH. Quomodo igitur quaeſtionem exercebis ut par eſt? AEAC. Facile:
Alternis vicibus plagas accipietis. XANTH. Recte dicis:
Ecce, ſpecta, an me videas commoveri.
AEAC. Jam percuſſi te. XANTH. Non profecto. AEAC. Nec mihi videris *ſenſiſſe*.
Sed ad hunc ibo & percutiam. BACCH. Quando tandem?
AEAC. Atqui jam percuſſi. BACCH. Quomodo ergo non ſternutavi?
AEAC. Neſcio: hunc rurſus tentabo.
XANTH. Nonne igitur properabis? iattatae! *eheu!* AEAC. Quid iattatae eheu?
Num dolebat? XANTH. Non profecto, ſed cogitabam
Quando Heraclea in Diomeis fierent.
AEAC. Homo religioſus: huc rurſus eundum.
BACCH. Iu! iu! hei. AEAC. Quid eſt? BACCH. Equites video.
AEAC. Quid itaque fles? BACCH. Cepas olfacio.
AEAC. Ergone verbera iſta nihili facis? BACCH. Nihil curo.
AEAC. Eundum igitur eſt ad hunc rurſus.
XANTH. Hei mihi. AEAC. Quid eſt? XANTH. Spinam hanc mihi exime.
AEAC. Quid hoc rei eſt? huc rurſus eundum.
BACCH. ô Apollo, qui forte jam Delum aut Pythonem tenes.
XANTH. Indoluit; nonne audiviſti? BACCH. Haud ego quidem, nam
Jambi Hipponactis reminiſcebar.
XANTH. Nihil efficis, ſed ilia caede.
AEAC. Nihil profecto *efficio*. Sed jam praebe ventrem.
BACCH. Neptune. XANTH. Indoluit nonnemo.
BACCH. Qui Aegaei promontoria *tenes*, aut caeruleï regnas
Maris in fundo.
AEAC. Nondum, ita me Ceres amet, poſſum cognoſcere
Uter veſtrum ſit Deus. Sed ingredimini:
Nam herus ipſe vos cognoſcet,
Et Proſerpina, utpote Dii ipſi etiam.
BACCH. Recte dicis, vellem autem hoc te
Prius feciſſe, antequam plagas acciperem.

STROPHE.

ſis, ſed Ananiae.

vſ. 676. Μὰ τὸν Δία] Subaudiendum οὔκ ἔστιν ex praecedente verſu. μὰ enim ſemper eſt negantis apud Ariſtophanem, & plerosque veterum.

vſ. 678. Ὁς Ἀιγαίου πρώτας] Paulo ante Apollinem invocans dicebat: ὃς τὰ Δῆλον ἢ Πυθῶν' ἔχεις· quae verba quia in Bacchi & in auditorum memoria adhuc haerere poterant, nunc, cum invocat Neptunum, dicit tantum: ὃς Ἀιγαίου πρώτας, & verbum ἔχεις ſubaudiendum relinquit. Monet autem Scholiaſtes, hunc verſum eſſe ex Sophoclis Laocoonte, cujus locum adducit plenius: Ποσειδῶν, ὃς Ἀιγαίου μέδεις πρώτας, ἢ γλαυκὰς μέδεις ἀκτὰς Αἰμυρὰς, ἰὼ ὀξυπλοῖς ἐπιπλάζων τριαίνῃ· *Neptune, qui Aegaei maris littora tenes, aut caeruleum regis ventis agitatum mare, in altis ſcopulis oſtreum.* Ubi pro priore μέδεις legendum puto ἔχεις· quia μέδεις non poteſt conſtrui cum accuſativo πρώτας· & quia ejuſdem verbi repetitio hoc loco ingrata foret.

vſ. 680. Οὔτω] Non poteſt cognoſcere uter ſit Deus, quia ambo dolorem diſſimulare non poterant.

Σ Τ Ρ Ο Φ Η.

ΧΟΡ. Μῶσα χορῶν ἱερῶν ὀπάδησθι, ἣ
Ἦλθ' ἐπὶ τέρψιν ἀοιδᾶς ἡμᾶς,
Τὸν πολιὸν ὀφομένη λαῶν ὄχλον,
Οὗ σοφίαι μυρίαι χάθλιοι,
Φιλοπρόπτεραι Κλειοφῶντος, ἐφ' ᾧ
Δὴ χάλκεον ἀμφιλάλοις
Δεινοῖς ὀπτεύεται
Θρηϊκία χελιδών,
Ἐπὶ βάρβαρον ἐζομένη πέταλον·
Κελαδεῖ δ' ὀπίκλαυτον ἀηδόνιον
Νόμον, ὡς Ἀπολλᾶται,
Καὶ ἴσαι γέιτονες.

Ε Π Ι Ρ Ρ Η Μ Α.

ΗΜΙΧΟΡΟΣ.

Τὸν ἱερὸν χορὸν δίκαιόν ἐστι λέγειν τῇ πόλει
Συμπαραινεῖν, ἣ διδάσκειν. πρῶτον οὖν ἡμῖν δοκεῖ
Ἐξισῶσαι τοὺς πολίτας, κἀφελεῖν τὰ δείματα.
Κ' εἴ τις ἥμαρτε σφαλείς π Φρυνίχῳ παλαίσμασιν,

Ἔγε-

vs. 690. Κλειοφῶντος] Hunc tanquam peregrinum & barbarum perstringit; & Aeschines de Fals. legat. Κλειόφων δὲ ὁ λυροποιὸς, ὃν τινὲς διδοῦσιν ἐκ τῆδε ἐπιφανεστάτην, πανοῦργος ἀνὴρ πολίτης. Euripides etiam in Oreste hunc occulte tangit, ut ibi Scholiastes putat, tanquam civem non germanum & oratorem turbulentum vs. 900. κἀπὶ τοῦδ' ἀνέρος ἄλλος τις ἀβυρίστου, ἰχθὺν ὀρθοῦ, Ἀργεῖος ἐκ Ἀργείου, ἀναγκαιοτέρου, Σικυῶνος τὸ πίτυνον, κἀκαθαίρει πτέρνισμα. Post hunc surgit vir quidam loquax, temeritate valens, Argivus non Argivus, vi fastus dicit, tumultu & flatu freens audacia. Argivum propterea dixit, quia Scena est Argis: Intelligitur autem facile de Atheniensi esse sermonem, cum agatur Athenis fabula, & homo sit satis potus.

vs. 692. Ἐπιβάλλεται] Scholiastes supra ad vs. 93. hunc locum respiciens scribit πειρᾶται.

vs. 691. Θρηϊκία χελιδών] Garrulitatem & simul barbariem hominis notat; quia Hirundo est garrula, & Cleophontis mater est oriunda ex Thracia, ut dicit Scholiastes, vel etiam Philomela, sive, ut alii volunt, Procne, in Hirundinem est mutata. Barbarorum lingua comparatur cum hirundinum voce; Aeschylus in Agamemnone vs. 1039. κελαδοῦσ' ἀηδὼν, ἀγοῦσα φωνὴν ἐξεβάκευε πολυπόνου· *Hirundinis instar barbaram, ignotam habens vocem.* Ubi Scholia: ὅτι βάρβαρον τὸ ἄγνωστον διὰ πᾶσι πεπόνθασι τοῦτο αὐτό· ὡς Θρᾷσσα γὰρ ἡ μυθοποιουμένη αὐτὸ ἐστίν· *Quoniam barbara est haec avicula, propterea comparat eam cum Cassandra; nam in Thracia fertur fuisse tam formatio illius aviculae.* Scholiastes Comici ad Aves vs. 1680. Αἰσχύλος τὸ βαρβαρίζειν, χελιδονίζειν φησί· καὶ Ἴων ἐν Ὀμφάλῃ τὰς ἀηδόνας γοᾶσθαι ἀγνώτως φησί· *Aeschylus barbarizare vocat hirundinum more loqui. & Ion in Omphale tragoedia barbaros*

STROPHE.

CHOR. Ades Muſa ad ſacros choros, &
Veni, ut delecteris carmine meo,
Viſura numeroſam populorum multitudinem,
Ubi ſapientiae innumerae ſedent
Ambitioſiores Cleophonte, in cujus
Labris garrulis
Acerbe fremit
Thracia hirundo
Super barbaro folio ſeſſitans.
Cantat autem lugubre luſciniae
Carmen, ut ſit periturus,
Etiamſi pares fuerint calculi.

EPIRREMA.

SEMICHORUS.

SEM. Aequum eſt, ut ſacer chorus, quod in rem eſt civitatis,
Moneat, & doceat. Primum itaque videtur nobis
Exaequandos eſſe cives cum civibus, & metus adimendos.
Tum ſi quis peccaverit ſupplantatus Phrynichi artibus

Ajo

barot vocat χαλκίνας *in maſculino genere.* Comicus ſupra, vſ. 93. ineptos & loquaces poëtas vocat χαλκίδων μυσῶν. ubi vide Notam.

vſ. 695. 'Ακάνθου] Tribuit hirundini carmen Luſciniae, non quia hirundo aeque ſuaviter canat atque luſcinia; ſed quia erant ſorores, & utraeque materiam carminis habeant lugubrem. De Luſciniae cantu Itys filium lugentis Comicus in Avibus vſ. 211. Χόσον δὲ κίρκος ἐστὶν ὄρνεον, ἐς δεῖ θάλλ' εἰμεσῶν θρηνεῖς, ἢ ἰάχεῖ καὶ σὺ παλάμαισιν Ἴτυν ἰάλεμον ἀμφὶς μέλεος. ubi vid. Not.

vſ. 696. Τὸν ἀνοσίτατα] Lugubre dicit eum canere, quia inſtet ei judicium, in quo vereatur ne propter multa facinora, quorum ſibi conſcius ſit, condemnetur. vid. infra ad vſ. 1552.

Ibid. & ſeq. Ἀνοσίτατα κἂν ἴσαι χήνεσσαι] Contra apud Aeſchylum in Eumenidibus vſ. 744. ὑπὲρ δὲ Ὀρέστου, κἂν ἰσόψηφος κριθῇ· *Vincit autem Oreſtes, licet paria ſuffragia in judicio habeat cum adverſariis.* Reus ſemper abſolvitur, ſi plura habeat ſuffragia quam accuſator: imo tam favorabilis erat conditio ejus, ut etiam abſolveretur, ſi aequalem haberet numerum ſuffragiorum cum adverſariis. de quo videri poteſt Ariſtoteles Probl. Sect. 29. Num. 13. quem locum indicavit Stanlejus ad Aeſchylum, apud quem plura legi poſſunt. Ceterum Comicus dum dicit Cleophontem periturum licet aequalibus ſuffragiis; vult ſignificare illum omnino dignum eſſe morte.

vſ. 701. Παλαισμοῖσι] Metaphora a luctatoribus; dicit autem in plurali, ut ſubindicet, non illis tantum paratam eſſe debere veniam, qui ſemel peccaſſent; ſed etiam illis, qui iterum iterumque, ad majorem clementiam adhortans Athenienſes. In luctationibus, qui ter eſſet lapſus, omnino erat victus: Aeſchylus

Ἐγγενέας φημὶ χρῆναι τοῖς ὀλωλόσιν τότε,
Αἰτίαν ἐνθεῖσι, λύσαι τὰς παρόψεις ἁμαρτίας.
Εἶτ' ἄπιμι φημὶ χρῆναι μηδὲν εἶν' ἐν τῇ πόλει.
Καὶ γὰρ αἰσχρόν ἐστι τοὺς μὲν ναυμαχήσαντας μίαν
Καὶ Πλαταιᾶς θ' ὕθ' εἶναι, κἀντὶ δούλων δεσπότας.
Κἀδέ τοῦτ' ἴσχυ' ἔχειν μ' ἂν μὴ 'γὼ καλῶς φάσκειν ἔχειν,
Ἀλλ' ἐπαινῶ· μόνα γὰρ αὕτ' ἐν ἔχει' ἰδράσατο.
Πρὸς δὲ, τύπτεις εἰκὸς ὑμᾶς, οἳ μεθ' ὑμῶν πολλὰ δὴ
Χ' οἱ πατέρες ἐναυμάχησαν, ἢ παρῴκησεν γῆ,
Τιὼ μίαν ταύτην παρεῖναι ξυμφοράν, αἰτυμήλοις.
Ἀλλὰ τἄργῶς ἀείπτις, ὦ σοφώτατοι Φύσει,
Πάντας ἀιθαίπους ἐκόντις ξυγγενεῖς κλησόμεθα,
Καὶ πιπήμυς, ἢ πολίτας, ὅς τις ἀν ξυναυμαχῇ.
Εἰ δὲ ταῦτ' ὀγκωσόμεθα, καὶ ποσιμπωλήμεθα,
Τιὼ πόλιν ἢ ταῦτ' ἔχοντις κυμάτων ἐν ἀγκάλαις,
Ὑπερῳ χρύσῳ τότ' αὖθις ὧ Φρονῶν ἢ δέξομαι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ.

Εἰ δ' ἐγὼ ἐρθῶς ἰδεῖν βίον ἄνερ,
Ἢ πρόπτι, ὅπις ἔτ' οἰμάξει,
Οὐ πολὺν, ἀλλ' ὁ πίθηκος ὅστις γ', ὁ
Νῦν ἐσχλῶν, Κλειγένης ὁ μικρὸς,
Ὁ πονηρότατος βαλαυτὺς, ὀπίσω
Κρατῶν κυκησιπέφυ,
Ψολοδυπέφυ τε καπίας,

Καὶ

In Eumenidibus vſ. 892. eadem utitur metaphora, apud quem Orestes cum Eumenidibus contendit coram judicibus, qui cum falſus eſſet ſe matrem occidiſſe; Eumenidum chorus dicit: *ὁ μὲν φόνῳ ἕδε τὸν τεκόντα κακτανὼν· ὅστις δὲ πρὸς φίλους ἔβη τὸν τῶν πολιτῶν ἐκβαλὼν ἀπώλεσε*· *qui hic eſt ex tribus in ludo lapſum.* Ubi Scholiaſtes: ἐκπεσόντα, *cecidiſti*; & addunt: *μεταφορὰ δὲ ἐστιν ἀπὸ τῶν παλαιόντων*, οἳ ἐν τοῖς τριῶν πάλαισμασι δύο ζητοῦσι τὸν ἥττω· *metaphora a luctantibus, qui in tribus lapſibus definiunt aliquem victum eſſe.*

vſ. 706. Καὶ Πλαταιᾶς) Pro Πλαταιᾶς a Πλαταιεῖς. Scholiaſtes: τὸν σπονδοφόρον δὲ τῆς Ἑλλάνικός φησιν ἐλευθερωθῆναι, καὶ ἐγγραφῆναι δὲ Πλαταιεῖς συντελεσθέντος· *Hellanicus dicit, ſervo, qui decertaſſent pro lite navali, libertate donato eſſe, & inter cives relato, ut Plataenſis.* Intelligit autem praelium ad Arginusas: Plataeenſibus jus civitatis fuiſſe Athenis conſtat.

vſ. 709. Οἳ μεθ' ὑμῶν πολλὰ δὴ) Illos cives, qui ſaepe pugnaſſent pro patria & tamen honoribus eſſent exuti, opponit illis, qui cum ſemel tantum pugnaſſent, & inſuper fuiſſent ſervi, tamen & libertatem eſſent conſecuti & jus civitatis: vultque dicere, minus decorum eſſe, quod cives & viros de Rep. bene meritos ob levia peccata inclementer tractent; cum interea ſervos, (quamvis non plane immerito, propter utilem eorum ſemel navatam operam) tanus beneficiis ornent. Haec autem ſubobſcure dicuntur, cum oratio aliter coepta aliter definat; nam vſ. 705. dicebat: αἰσχρὸν ἐστὶ τοὺς μὲν ναυμαχήσαντας μίαν &c; itaque hic vſ. 709. debebat dicere: *τοὺς δὲ πολλὰ δὴ —— ναυμαχήσασι, —— μιᾶς παρεῖναι μίαν ξυμφοράν*· *Illis autem, qui ſaepe*

Ajo oportere facultatem eſſe illis, qui tunc lapſi ſunt,
Cauſa dicta, diluendi priora peccata.
Deinde infamem ajo oportere nullum eſſe in Republica. (*in civitate.*)
Etenim turpe eſt illos, qui ſemel interfuerunt praelio navali,
Et Plataeenſes ſtatim fieri & dominos pro ſervis.
Equidem nec iſtud negare poſſim ſe recte habere,
Verum laudo. Haec enim ſola ſapienter feciſtis.
Praeterea aequum eſt vos illis, qui vobiscum ſaepe jam,
Ut & parentes eorum, interfuerunt praeliis navalibus, quique genere propinqui ſunt,
Unam hanc noxam remittere, idque petentibus.
Sed ô ſapientiſſimi, ira nonnihil laxata,
Demus operam ut omnes homines nobis quaſi cognatos faciamus,
Et ut omnibus petere honores & eſſe civibus liceat, qui una decertarint praelio navali.
Si autem in hac re tumidos & ſuperbos nos geſſerimus,
Praeſertim cum civitas noſtra in ulnis fluctuum ſit conſtituta,
In poſterum non recte ſapere videbimur.

ANTISTROPHE.

Quod ſi ego recte cognoſcere poſſim vitam *ejusmodi* hominis,
Et mores, qui aliquando plorabit,
Non multo, vel ſimius iſte
Qui nunc moleſtus eſt, Cligenes inquam parvus,
Iſte balneator peſſimus, omnium quotquot
Obtinent permixtum cinere
Et falſo nitro pulverem,

Et

ſaepe jam pugnarunt, nos remittere unam noxam: Nempe in orationis curſu convertit ſeſe ad adhortationem.

Ibid. Πῶς δῆ, τέτοις] Ita diſtinguo aliter quam omnes Edd. quae comma ibi non habent cum ſit neceſſarium.

vſ. 716. Τὸν πόλιν —— ναυμάχων ὡς ἀγαλλας] Remp. comparat cum nave in mari fluctuanti, aut naufragis inter fluctus natantibus; ſic Euripides in Rheſo vſ. 246. ὅταν δ' δυσπλοῦσ' ἐς πολιᾶς καὶ σαλεύῃ πόλις· *Quando civitas in pelago eſt inter tempeſtates ſole carentes, & fluctuat.* Sophocles in Oedipo tyranno vſ. 22. πόλις γὰρ, ὥσπερ καὐτὸς αἰσθάνῃ, ἤδη σαλεύει, κἀνακουφίσαι κάρᾳ βυθῶν ἔτ' οὐκ ἔθ' ἅπτεται φόνου· *Civitas enim, ut & ipſe vides, valde nunc jactatur & erigere caput ex profundo non amplius poteſt, & ex fluctu pernicioſo.* Scholiaſtes dicit ex quodam Aeſchyli loco id eſſe, quem adducit: ψυχαὶ ἐχούσῃ ναυάτων ἐν ἀγκάλαις.

vſ. 717. Τρίτον χρόνον] Euripides: χρόνον γὰρ ἔστ' ἐσθλὸν δεῖ τινα· *Nam ille poenas dabit poſt futura aetate.* ex fragm. in Phrixo. Aeſchylus in Agamem. vſ. 1675. ἀλλ' ἐγώ σ' ἐν ὑστέροισιν ὁμόσαι μέτρῳ· ἔτι· *fidem te in diebus poſt futuris adhuc aſſeſſor.* Etiam ὁ ὕστερος χρόνος. Soph. in Oedipo Coloneo vſ. 607. τοῖς μὲν γὰρ ἥδη, τοῖς δ' ἐν ὕστερῳ χρόνῳ τὰ πρόσθεν πικρὰ γίγνεται· *Nam aliis in praeſenti, aliis in futuro tempore, jucunda ſunt acerba.*

vſ. 720. Ὁ πίθηκος ἔστ' γ' ἐ —— Κλεηγένης] Scholiaſtes dicit videri hunc etiam circa remp. verſatum fuiſſe: erit itaque populi adulator, ſive uno verbo δημοκόπος, ut Comicus loquitur infra vſ. 1117.

Καὶ Κιμωλίας γῆς,
Χρόνον διατέλῃ. εἰδὼς δὲ τάδ', οὐκ
Εἰρωνικὸς ἦδ', ἵνα μή ποτε κα-
πόδυθῇ μεθύων, ἄ-
θυρος ξύλου βαδίζων.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ.

Πολλάκις γ' ἡμῖν ἔδοξεν ἡ πόλις πεπονθέναι
Ταυτὶ ἴς τι τῶ πολιτῶν τὼς χαλῶς τε κἀγαθώς,
Εἴς τε τἀρχεῖον τόμισμα, ἢ τὸ καινὸν ἀργύριον·
Οὔτοι γ' τύτοισιν ὧσιν ἢ κεκιβδηλευμένοις,
Ἀλλὰ χαλκίοις ἀπάντων, ὡς δοκεῖ, νομισμάτοις,
Καὶ μόνοις ἐρθῶς κοπεῖσι, καὶ κεκωδωνισμένοις.
Ἔν τε τοῖς Ἕλλησι καὶ τοῖς Βαρβάροισι παντα χῆ,
Χρώμεθ' ἁδὲν, ἀλλὰ τύτοις τοῖς ποικροῖς χαλκίοις,
Χθές τε καὶ πρώην κοπεῖσι τῷ κακίστῳ κόμματι.
Τῶν πολιτῶν δ' ὧς μ' ἴσμεν βύρσεις καὶ σόφρονας
Ἀίδρας ὄντας καὶ δικαίως, καὶ χαλῶς τε κἀγαθῶς,
Καὶ τραφέντας ἐν παλαίστραις, καὶ χοροῖς καὶ μουσικῇ,
Προσπλέκωμεν. τοῖς δὲ χαλκοῖς, καὶ ξένοις, καὶ Πυῤῥίαις,
Καὶ ποικροῖς, κἀκ ποικρῶν, εἰς ἅπαντα χρώμεθα,
Ὑχάπτις ἀφιγμένοισιν, οἵσιν ἡ πόλις χρῆται

Οὐδὲν

vſ. 738. Χθὲς τε καὶ πρώην] Proverbiale, de rebus nuperis & recentibus; dicitur autem fere cum contemtu. Demoſthenes contra Leocharem, de Cive novitio: ἐ πρώην καὶ χθὲς ἐγγενόμενοι. Idem de Corona: οὐχὶ γὰρ πάντ', οὐδ' ἀεὶ ταῦτ', ἀλλ' ἐνίοτε καὶ πρώην ἦσαν Ἀθηναῖοι καὶ ῥήτορες γεγονότες· quem locum tuetur Camerarius, cum aliis tribus, in Sophoclis Antigonam ad haec verba vſ. 462. ὃ γὰρ τι νῦν γε κἀχθὲς, οὐκ' ἀεί ποτε ζῇ ταῦτα· non enim nunc aut nuper haec exiſtunt, ſed ſemper vigent iſta. Juncus apud Stobaeum: οὐ δὲ ἄνω λόγον ὃν ἐμὲν ὦδε τὸν τρόπον, ἐχθὲς τε καὶ πρώην ἰαμβίζειν, καὶ μέλος ἀδεσμήσασθαι· παλαιὸν δὲ διὰ τῶν ἐπῶν τι, τὸν θυμὸν ἐμὸν· Tu vero audi orationem nostram, neque recentiorem, quaſi heri aut nuper inventam, & vix approbatam; ſed veſtrorum ſapientumque virorum, magni aeſtimatam.

Ibid. Τῷ κακίστῳ κόμματι] In Pluto vſ. 863. Ἰσως δ' ἐστὶ τὸ πονηρὸ κόμμα τοῦτο. In Acharn. vſ. 516. εἰ δράσω μοχθηρά, παραπεπεμμένα, ἄτιμα, καὶ παράξια καὶ παράσημα.

vſ. 742. Προσπλέκωμεν] Ita ſcribendum puto propter metrum & ſenſum. Demoſthenes contra Midiam: λαντεχῆς γένοιτ' ἂν ἀκούσας, καὶ ὑπ' αἰσχύνης φύγοι, καὶ μονονοὺ τεθνεὼς· deſerti ordinis convictum eſſe, & caedis reum agi, & tantum non crucifigi. ubi Scholia: τῷ δημοσίῳ παραδίδοσθαι, τῷ σανίδι τοὺς ἁλόντας πονηρίαν· carnifici tradi: cruci clavis affigi. quae poſterior ſignificatio eſt propria; prior Synecdochica ſpeciei pro genere. Proprie uſurpavit Plutarchus de audiendis poëtis: τῷ τοιούτῳ πραγματίῳ νοῦσας ἐμβλέπειν· Accipitur etiam latius pro, exponere aliquem injuriae aliorum, contumeliis afficere; Aelianus Epiſt. 3. εἰ Εὐθυδίκης ὁ Κορυδαλλὸς ὁμοῦσι πανταχοῦ προσπλέκωμεν· Si ego, qui ſum Euthydices Corydallenſis, patiar me paſſim ludibrio eſſe. Videatur & Stanlejus ad Aeſchyli Prom. vſ. 437. Omnes autem Edd. & citationes πρεσβύτας.

Ibid. Πυῤῥίαις] Servis, ut dicit Scholiaſtes. Imponebant autem ſervis nomina a colore quandoque, ut Pyrrhias, Xanthias: aut a Gente, ut Cario, Syrus, Syra, Thratta: aut ab officio, ut Dromo, Saſias: & aliunde, ut patet ex Terentio, Plauto, & Ariſtophane, apud quos omnia quae dixi occurrunt. Lucianus in Timone:

Cretamque,
Tempore illic morabitur. Hoc autem cum ſciat, non
Erit pacatus *ſed armatus*, ne forte veſtibus
Spolietur ebrius, ſi-
ne ligno incedens.

ANTEPIRRHEMA.

Saepe animadvertimus civitati noſtrae evenire
Idem circa bonos & probos cives,
Quod ei evenit circa veteres nummos & novos;
Nam & iſtis, quamvis non ſint adulterini,
Sed optimi omnium, ut conſtat, nummorum,
Et ſoli probe cuſi & tinnitu probati,
Ubique tam apud Graecos quam apud Barbaros,
Non utimur omnino; ſed malis iſtis aeneis
Nuper cuſis, notae peſſimae:
Et cives illos, quos ſcimus eſſe ingenuos & modeſtos,
Virosque juſtos, bonos item & probos,
Et educatos in palaeſtris, & choris & muſica,
Carnifici tradimus: iſtis autem aereis & peregrinis, & Pyrrhiis
Malis & malo genere prognatis ad omnia utimur,
Licet poſtremi venerint: quibus civitas antehac

Nec

πε: ἢ κατανήσει εἰσίοντ', — ἀντὶ τῦ εἴσω Πυθίᾳ, ἢ Δύμαι⊕, ἢ Τίβᾳ, Μηγαλῆ, Μηγαβύζ⊕, ἢ Πρωταρχ⊕ μετατιμωθεῖς. *aut Servus Cinaedus, — qui pro Pyrrhia, aut Dromone, aut Tibia, Megalen, Megabyzum, aut Protarchus nominatus eſt.*

vſ. 743. Ἐκ πατέρων] Subintelligitur participium γεγονότων aut ὄντων aut ſimile; in Equitibus vſ. 105. μὴν ἐκ παλῶν γ' ἀγαθῶν· deinde alter: μὰ τὼς Θεώς, οἰμ' ἐκ πατρῶν γε.

vſ. 744. & ſeq. Οἵων ἡ πόλις πρῶτ' ἔδει φαρμακεῖον —— ἐχέσευε' ἄν] Imitatus eſt Eupolidem, ut ſolet ſaepe, cujus locus extat apud Athenaeum Lib. X. p. 425. ὃς δ' ἂν δι' ἦλιόν θ' ὅσ' ἀν οἰκοῦντ' πρῶτα, Νοῦν ἐκπατοῦσ' ἀνόσιον· ὦ πόλις, ὦ πόλις, ἅτε τύχας εἰ μᾶλλον ἢ καλῶς ἐρεῖς· *Quos nos cenſitas creaſſeris antehac, illos nunc imperatores ſummos videmus. Heu civitas, heu civitas, quanto ei fortunatior quam prudentior!* Eſt & apud Scobaeum Serm. 41. eiusdem Eupolidis locus, qui adſcribi & conferri meretur cum iſtis & praecedentibus Ariſtophanis verbis: Ἡμεῖς γὰρ οὐχ ὅτου τίσι φαῖμεν, ὦ γύφιππε· Ἀλλ' ἐσαν ἡμῶν τῇ πόλῃ πρότου μὲν οἱ στρατηγοὶ Ἐκ τῶ μεγίστων εἰσιόν, πάλιν γ' ἐξ τῶν πρώτων, Οἷς ἐστιμῆ θεῖσθαι ἐγχωροῦσθα· καὶ γὰρ ἦσαν Πᾶσ' ἀγαθοὶ ἐπιτήδειοι· νυνὶ δ' ἐκτὸς εὐχρώτων Στρατιωτικῶν· αἰρέσεσι καθέζηνται στρατηγίαι· *Nos enim antehac non ita adminiſtrabamus Remp. o Senes; ſed primum quidem erant urbi noſtrae duces exercituum, ex maximis familiis, divitiis & genere primarii; quibus tanquam diis vota ſaciebamus; nam erant otium; itaque in tuto erant res noſtrae. Nunc autem temere quorſumcunque mittimus exercitum eligentes purgamenta pro ducibus.* Notandum, Aristophanem φαρμακεῖα dixiſſe eos, quos Eupolis καθαρμάτια, & ita exponit Scholiaſtes Ariſtophanis; φαρμακεῖον· τοῖς λοιμώττουσι καθάρσιον. Reprehendit & Iſocrates illam imprudentiam Athenienſium circa eligendos magiſtratus, de Pace: τοιούτων συμβέβηκε γεγενῆσθαι, ὥστ' ἐκ ἴσην ἴσως ἐν τῇ κατασκευῇ· καὶ γὰρ αὐτὰς τὰς κυρίας τῶν πόλεων ἀνάλωτα καθέστηκεν, οὐκ ἴδιόν ἐν τῷ ἰδίῳ ἴδιῳ ἐνεστιφῖτο· τὸ δὲ πάλαι κατελύετο, ὅτ' γὰρ ὁμολογοῦσιν ἐν πολιτεύεσθαι ἄριστα τῷ πολίτῃ, τότε πίστατος φύλακας ἡγοῦνται τῷ πολιτείᾳ εἶναι.

Οὐδὲ φαρμακοῖσιν εἰκῇ ῥᾳδίως ἐχρήσατ' ἄν.
Ἀλλὰ γ' ἴσθι, ὦ 'γάθ', μεταβαλόντες τὼ τρόπω,
Χρῆσθε τοῖς χρηστοῖσιν αὖθις· γ' κατερθάσασι γὰρ
Εὔλογον· καὶ π σφαλῆτ', ἐξ ἀξίου γὰρ ἕξυλα,
Ἢν π γ' πάσχητε, πάσχειν τοὺς σοφοὺς δικαίως.

ACTUS TERTII

ΑΙΑΚΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

ΑΙΑΚ. Νὴ τὴν Δία τὴν Σωτῆρα, γενάδας ἀνὴρ
Ὁ δεσπότης σου. ΞΑΝΘ. Πῶς γὰρ οὐχὶ γενάδας,
Ὅς γε πίνειν οἶδε γ' εἰπεῖν μέγα;
ΑΙΑΚ. Τὸ δὲ μὴ παταξαί σ' ἐξελέγξαιτ' ἄπιπρος,
Ὅν δηλαδὴ ἂν ἔφασκες εἶναι δεσπότης;
ΞΑΝΘ. Ὤιμωζε μᾶλλόν τ' ἄν. ΑΙΑΚ. Τοῦτο μέν τοι δηλικὸν
Εὐθὺς πεποίηκας, ὥστ' ἐγὼ χαίρω πιὰν.
ΞΑΝΘ. Χαίρεις, ἱκετεύω; ΑΙΑΚ. Μάλα γ' ἐποπτεύειν δοκῶ,
Ὅταν καταράσωμαι λάθρᾳ τῷ δεσπότῃ.
ΞΑΝΘ. Τί δὲ, τοιθορύζων, οὐκ ἂν, πληγὰς λαβών
Πολλὰς, ἀπῆς θύραζε; ΑΙΑΚ. Καὶ τόθ' ἥδομαι
ΞΑΝΘ. Τί δὲ πολλὰ περάθων; ΑΙΑΚ. Ὡς μὰ Δί' οὐδὲν οἶδ' ἐγώ.
ΞΑΝΘ. Ὁμόγνιε Ζεῦ, ὡς ὠθεκτὸν δεσποτᾶν,
Ὅταν λαλῶσι; ΑΙΑΚ. Μάλα γε πλεῖν, ἢ μαίνομαι.
ΞΑΝΘ. Τί δὲ τοῖς θύραζε ταῦτα καταλαλᾶν; ΑΙΑΚ. Ἐγὼ
Μὰ Δί', ἀλλ' ὅταν δρῶ τοῦτο, κἀκμαίνομαι.
ΞΑΝΘ. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον, ἔμβαλέ μοι τὴν δεξιάν,
Καὶ δὸς κύσαι, κἀὐτὸς κύσον, χὠ μοι Φράσον
Πρὸς Διὸς, ὃς ἡμῖν ἐστὶν ὁμοπατρίας,

Τίς

vs. 746. Ἀλλὰ γὰρ ὦ, ὦ 'γάθ', μεταβάλεσθε τὼ τρόπω] Similiter Eupolis & eodem carminis genere, apud Stobaeum Serm. IV. ἀλλ' ὁμοῦ πειθοῦσι πάντως, μεταβάλεσθε τὼ τρόπω, μὰ Φοῖβον &c. *Sed mihi morem gerite omnino, mutatis moribus, ne incidete* &c.

vs. 749. Ἐξ ἀξίου γὰρ τὰ ξύλα] Alludit ad proverbium: ἐξ ἀξίου τὸ ξύλον κρὸν ἀναξιοῦσθαι· *digno ex ligno vel suspendat se quis.*

vs. 753. Τὸ δὲ μὴ παταξαί σε] Ellipsis: subintelligitur τῶν ὑ Θαυμαστὸν; aut simile. In Avibus vs. 5. τὸ δ' ὁμοῦ κοσμοῦ πεπομπεύειν —— πομπεῖον. Vid. ad Plut. vs. 593.

vs. 755. Οἰμωζε] Ita Edd. Oportebat ὠμωζε.

vs. 757. Ἐποπτεύειν] Plus erat epoptam esse in sacris initiationum, quam mystam; cum ergo mystae sint beati, epoptae multo magis.

vs. 759. Τοιθορύζων] In Vespis vs. 612. καταμανθάνω καὶ τοιθορύσας.

vs. 762.

Nec pro piacularibus facile uſa fuiſſet.
Sed nunc ſaltem, ô ſtolidi, mutatis moribus
Utimini rurſus bonis viris; nam hoc ſi bene vobis ceſſerit,
Laudem merebitur; ſin aliquid fuerit offenſum, ſaltem ab illis, qui lignum & locum honoratum obtinent,
Pati videbimini ſapientibus, ſi quid patiamini.

SCENA PRIMA.

AEACUS, XANTHIAS.

AEAC. Egregius vero, ita me Jupiter ſervator amet, eſt vir
Tuus herus. XANTH. Quomodo non egregius,
Qui potare & futuere tantum ſcit.
AEAC. Illud vero annon mirum, quod te non verberaverit, cum palam oſtendiſſet
Te dixiſſe quod ſis herus, cum ſervus tu eſſes.
XANTH. Ploraſſet utique. AEAC. Iſtud quidem ſervile
Illico feciſti, quod ego libenter facio.
XANTH. Libenter, obſecro? AEAC. Imo epopta mihi videor,
Quando clam hero maledico.
XANTH. Quid? num etiam libenter murmuras, quando acceptis plagis
Multis, foras abis? AEAC. Hoc etiam libenter facio.
XANTH. Quid? num etiam libenter es curioſus? AEAC. Adeo profectò ut non ſciam libentius facere.
XANTH. Proh germane Jupiter! etiamne ſermones libenter captas,
Quando heri colloquuntur? AEAC. Imo plusquam inſano modo.
XANTH. Quid? num etiam dicta libenter eliminas? AEAC. Ego?
Imo profectò cum hoc facio ſemine pollui mihi videor.
XANTH. O Phoebe Apollo! injice mihi dexteram,
Et da oſculandam, ipſeque oſculare meam: atque dic mihi,
Per Jovem obſecro, verberonem illum ſocium noſtrum,

Quis

vſ. 762. Ὀμόγαμε Ζεῦ] Fratrem eſt invocare Jovem ὁμόγαμον. Eurip. Schol. ad Hecubam vſ. 346.

vſ. 763. Πλοῦν ὁ μείονμαι] Qui vehementer gaudent, illi quaſi infantunt; Euripides in Cyclope vſ. 463. ἰὼ, ἰὼ· γηθεῖα, μεμηκάδα τοῖς ὠδῖσιν· Io, Io! delector, præ gaudio non ſumus apud nos ipſi. Comicus paulo poſt: ὠγαθαίνεται, vſ. 788.

vſ. 766. Ἐμβαλέ μοι τὴν δεξιάν] Sophocles in Trachiniis vſ. 1179. ἐμβαλὲ χεῖρα δεξιὰν πρόσπολε μοι. Noſter in Veſpis vſ. 550. ἐμβάλλ' μοι τὴν χεῖρα. Diphilus apud Athenæum p. 292. τὴν δεξιὰν ἐνέβαλεν. Sophocles Oedipo Coloneo aliter, vſ. 1126. καί μοι χέρ', ὦ ξένε, δεξιὰν ἔνεχε, κἀπίσπευ', εἰ δοκεῖ σοι, καὶ σὺ τὴν κάρα· Atque mihi manum dexteram, ô domine, porrige, ut tangam eam, & ſi fas eſt, oſculer caput tuum.

vſ. 768. Ὀμωμαξύλαι] Vere verberonem obſecrat per Jovem converberonem, ut frater fratrem oraret per Jovem ὁμόγαμον, ſodalis ſodalem per ἑταιρεῖον.

Τις ὕτω οὐδὲν ἐστὶ θόρυβος, χ' ἡ βοὴ,
Χὠ λοιδορησμός; ΑΙΑΚ. Αἰσχύλε κ' Εὐριπίδη.
ΞΑΝΘ. Ἄ. ΑΙΑΚ. Πρᾶγμα φρᾶγμα γὼ κεκίνηται μέγα
Ἐν τοῖς νεκροῖσι, ᾗ φασὶ πολλὴ πάνυ.
ΞΑΝΘ Ἐκ τοῦ; ΑΙΑΚ. Νόμος τις ὁθάδ' ἐστὶ κύμβη
Ἀπὸ τ τεχνῶν, ὅσαι μεγάλαι ᾗ δεξιαὶ,
Τὸν ἄριστον ὄντα τ ἑαυτῆ συντέχναν,
Σίτησιν αὐτὸν ἐν Πρυτανείῳ λαμβάνειν,
Θρόνου τε τοῦ Πλάτωνος ἐξῆς. ΞΑΝΘ. Μανθάνω.
ΑΙΑΚ. Ἕως ἀφίκοιτο τ τέχνιν σοφώτερος
Ἕτερός τις αὐτοῦ· τότε δὴ ᾠδαχρεῖν ἔδει
ΞΑΝΘ. Τί δῆτα τοῦτ' ἐποίησεν Αἰσχύλος;
ΑΙΑΚ. Ἐκεῖνος εἶχε τ τραγῳδικὸν θρόνον,
Ὡς ἂν κράτιστος τ τέχνιν. ΞΑΝΘ. Νῷν δὲ πῶς;
ΑΙΑΚ. Ὅτι δὴ κατῆλθεν Εὐριπίδης, ἐπεδείκνυτο
Τοῖς λωποδύταις, ᾗ τοῖς βαλαντητόμοις,
Καὶ τοῖσι παρταλοίσαισι, ᾗ τοιχωρύχοις,
Οἵπερ ἓς' ἐν ᾅδου πλῆθος. οἱ δ' ἀκροώμενοι
Τῶν ἀντιλογιῶν, ᾗ λυγισμῶν, ᾗ τροφῶν,
Ὑπερεμάησαν. καὶ μισοῦσι σοφώτατον.
Κἄπειτ' ἐπαρθεὶς, ἀντιλάβεται τοῦ θρόνου,
Ἴν' Αἰσχύλος καθῆστο. ΞΑΝΘ. Κοὐκ ἐβάλλετο;
ΑΙΑΚ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὁ δῆμος ἀνεβόα κρίσιν ποιεῖν;
Ὁπότερος εἴη τ τέχνιν σοφώτερος.
ΞΑΝΘ. Ὁ τ παντόγνων; ΑΙΑΚ. Νὴ Δί' ὑπερπόλυ γ' ὅσον.
ΞΑΝΘ. Μετ' Αἰσχύλου δ' οὐκ ἦσαν ἕτεροι ξύμμαχοι;
ΑΙΑΚ. Ὀλίγοι τὸ χρηστὸν ὄχλου, ὥσπερ ἐνθάδε.
ΞΑΝΘ. Τί δῆθ' ὁ Πλάτων ἔρρειν ᾠδικθάζει;
ΑΙΑΚ. Ἀγῶνα ποιεῖν αὐτίκα μάλα ᾗ κρίσιν,
Καλέγχει αὐτὼ τ τέχνης. ΞΑΝΘ. Καὶπίεζε, πῶς
Οὐ ᾗ Σοφοκλέης ἀντιλάβοιτο τοῦ θρόνου;
ΑΙΑΚ. Μὰ Δί' οὐκ ἐκεῖνος, ἀλλ' ἔκυσε μὲν Αἰσχύλον,
Ὅτι δὴ κατῆλθε, καὶβάλε τ δεξιάν,

Κἀ-

vſ. 770. *Λοιδορησμὸς*] Ita Edd. Aldi, Juntae, Farrei & Brubachii, non *λοιδορισμός*. Tale eſt ὀχλησμὸς & *μολυσμός*. Vide ad Alciphronem p. 87. ſeq.

vſ. 771. *Πρᾶγμα πρᾶγμα*] Ita recte editio Farrei, & Ita invenit in MS. Vaticano Kuſterus, niſi quod ibi minus recte haec Aeaci perſonae tribuantur, quod & ipſe animadvertit Vir Clariſſimus; in ceteris editionibus ſemel eſt poſita vox πρᾶγμα, quae res metrum faciebat mutilum.

vſ. 776. *Ἐν πανταυτῷ*] Nempe ut apud Superos Athenis.

vſ. 783. *Ἐνδιδάσκει*] Subaudiri poteſt τὸν τέχνην. Machon apud Athenaeum VIII. p. 348. ϛάλλει κακὸς Στρατόνικος ἐτέρῳ πότε ἐνδιδάσκει αὐτῷ τὰς τέχνας παρὰ

Quis iſte eſt tumultus intus, & clamor,
Et concertatio? AEAC. Aeſchyli & Euripidis.
XANTH. Ah! AEAC. Motus, motus ingens exortus eſt
Inter mortuos, & magna omnino ſeditio.
XANTH. Ex qua re? AEAC. Lex hic quaedam poſita eſt,
Ut ex artibus majoribus & elegantioribus
Ille, qui eſt praeſtantiſſimus inter artifices ſui generis,
Cibum ex Prytaneo capiat
Secundum Plutonem (proxime a Plutone) XANTH. Intelligo.
AEAC. Usque dum veniat in ea arte ſapientior
Ipſo alius aliquis; tunc autem loco cedere oportet.
XANTH. Cur itaque hoc turbavit Aeſchylum?
AEAC. Ille tenebat tragicum ſolium,
Ut qui eſſet praeſtantiſſimus in illa arte. XANTH. Nunc vero quis?
AEAC. Poſtquam deſcendiſſet Euripides, edidit ſpecimen artis
Graſſatoribus, & ſectoribus zonariis,
Et parricidis, & parietum perfoſſoribus,
Quorum hominum apud inferos eſt ingens multitudo; at illi audientes
Contradictiones, & flexuras, & ſtrophas,
Summopere inſaniebant ejus amore, & ſapientiſſimum judicabant.
Deinde *fiducia* elatus capeſſebat ſolium,
Ubi Aeſchylus ſederat. XANTH. Et non jaciebatur *lapidibus?*
AEAC. Non ſane, ſed multitudo clamabat ut judicium fieret,
Uter ſit potior in ea arte.
XANTH. Anne ſceleratorum *multitudo clamabat?* AEAC. Et profecto altiſſimo clamore.
XANTH. Cum Aeſchylo vero non erant alii aliqui ejus adjutores?
AEAC. Bonorum exiguus numerus eſt, quemadmodum hic etiam.
XANTH. Quid ergo Pluto (*facere cogitat*,) adornat?
AEAC. Certamen & judicium ut mox fiat,
Et examen eorum in arte peritiae. XANTH. Sed quî factum, ut
Non Sophocles capeſſeret ſolium?
AEAC. Haudquaquam ille profecto; ſed oſculabatur Aeſchylum,
Cum jam deſcenderet, & injiciebat ei dexteram,

Isque

μὲ δ' οὐκοῦν· *Melus quidem fidicen, convivio excipiens Stratonicum, oſtentabat ei artem inter potandum.*

vſ. 788. Τετριμάσιναι] Supra vſ. 763. πλεῖν ἢ μαίνεσθαι.

vſ. 793. Νὴ Δί' ἀγαθόν γ' ἴσως] Repete ex antecedentibus ἀγαθόν. Euripides in Troadibus vſ. 519. ἴσως πῶλον ὁρᾶτε βήμαθεν· *Equum cujus frontem cocum ferit.* Comicus in Veſpis vſ. 413. ἀλλὰ μὰ τετράγωνα. deinde alter: νὴ Δί' ἐς τετρᾶν γε. In Nubibus vſ. 355. ἐρεσσόμεθα βέβαιον κἀμοὶ φωνήν. Vid. hic in Ranis vſ. 1160.

vſ. 795. Πάντες ἐνθάδε] Quaſi oblitus ſe eſſe apud inferos, loquitur tanquam eſſet apud ſuperos. vnic autem ſeculi mores peritringere.

Κἀκεῖνος ὑπεχώρησεν αὐτῷ θᾶττον θεός.
Νυνὶ δ' ἔμελλεν, ὡς ἔφη Κλεισθένης,
Ἐφεδρος καθεδεῖσθαι· καὶ μὰ Αἰσχύλον κρατῆ,
Ἕξει χἠ χώρα· εἰ δὲ μή, ὦσει τὸ τέχνης
Διαγωνιεῖσθ' ἔφασκε τοῦτό γ' Εὐριπίδου.
ΞΑΝΘ. Τί λέγεις; ἆρ' ἔστιν; ΑΙΑΚ. Νὴ Δί' ὀλίγον ὕστερον,
Καὶ ταῦθα δή, τὰ δεινὰ κινηθήσεται.
Καί γ' παλαίτερ' μουσικὴ ταθμήσεται.
ΞΑΝΘ. Τί δῆτα, μαραγωνήσουσι τ' τραγῳδίαν;
ΑΙΑΚ. Καὶ χαύνας ἐξοίσουσι, φῂς ἐπῶν,
Καὶ πλαίσια ξύμπτυκτα πληθύσουσί γε,
Καὶ ῥᾳθύμους, φῂς σφιλοῦς. ὁ γ' Εὐριπίδης
Κατ' ἐπος βασανεῖ φησι τὰς τραγῳδίας.
ΞΑΝΘ. Ἥπτω βαρέως οἶμαι τ' Αἰσχύλου φέρειν.
ΑΙΑΚ. Ἔβλεψαν ἂν παυρηδὸν ἐγκύψας κάτω.
ΞΑΝΘ. Κεῖσε δὲ δὴ τίς ταῦτα; ΑΙΑΚ. Τῦτ' ἰὼ δύσκολον.
Σοφῶν γ' ἀνδρῶν ἐπιεῖαν βούσκεσθαι.
Οὔτε γ' Ἀθηναίοισι συνέβαινεν Αἰσχύλος.
ΞΑΝΘ. Πολλὼς ἴσως οἰόμενος τὰς τιτωθύχης.
ΑΙΑΚ. Λῆρόν τε ταῦλ' ἡγεῖτο, τὸ γνώμας πέρι
Φύσεις ποιητῶν. εἶτα τὸ σὸ δεσπότην
Ἐπέτρεψαν, ὁπὴ τὸ τέχνης ἔμπεσῃ ἰὼ.
Ἀλλ' εἰσιωμεν, ὡς ὅσον γ' οἱ δεσπόται
Ἐσπευδάκασι, κλαύμαθ' ἡμῖν λίγιεται.

ΧΟΡΟΣ.

Ἥπτω δεινὸν ἐριβρεμέτας
Χάλκου ἔνδοθεν ἐξέ,
Ἠίκ' ἀν' ὀξυλάλου σῦριγγος
Θήγητ' ὀδόντα
Ἀντίτεχνα. τότε δὴ
Μανίας ἰὼ δεινῆς
Ὄμματα τροβήσεται.

Ἔστι

vs. 804. Ἔφεδρος] Triclinius ad Sophoclis Ajacem vs. 611. ἔφεδρος κυρίως ὁ περιτεινόμενος, ὅταν δύο τινὲς παλαίσωσι, παλαίστῃ τῷ παλαιοῦντι. *Proprie is dicitur Ephedrus, qui, duobus luctantibus, paratus & instructus eſt decertare cum eo, qui ex illis duobus vicerit.*

vs. 811. Καύσας — ἐπῶν] In Avibus vs. 1000. καύσας ἐπος. Euripides in Hecuba vs. 601. οἷόν τί γ' αἰσχεῖν, κατίνι τὸ καλὸ μαθών· *Novis quid ſit turpe, ex regula honeſti cognoſcens.*

vs. 816. Ἔβλεψαν ἂν παυρηδόν] Euripides in Medea vs. 92. καὶ μὴ πέλαζε μητρὶ διόθυμος· ὅδε γὰρ οἶδεν ἅμμα τὶν παυρήσεται· *Neque addatur tui ad matrem animus; hic enim ſcit tui fratem;*

Isque ceſſit ei locum.
Nunc autem erat, ut *mihi* Clidemides ajebat,
Seſſurus obſervator certaminis; &, ſi Aeſchylus vicerit,
Continebit ſe in ſuo loco; ſin minus, de artis gloria
Decertaturum ſe dixit cum Euripide.
XANTH. Quid ergo fiet? AEAC. Profecto paulo poſt,
Et quidem in eodem iſto loco, horrendum illud certamen exorietur:
Etenim in trutina examinabitur ars muſica.
XANTH. Quid? an tragoediam ad libram appendent?
AEAC. Et regulas efferent & ulnas carminum,
Et quadrata coagmentata formabunt inſtar laterum,
Et diametros, & cuneos. Nam Euripides
Singulos verſus examinaturum ſe ait tragoediae.
XANTH. Sane graviter arbitror Aeſchylum ferre iſta.
AEAC. Ideo torvum intuebatur inſtar tauri capite in terram demiſſo.
XANTH. Quis vero judex erit? AEAC. Hoc difficile erat.
Nam ſapientum virorum magnam deprehenderunt inopiam.
Neque enim Athenienſibus conveniebat Aeſchylus.
XANTH. Multos forte inter eos eſſe putabat perfoſſores parietum.
AEAC. Ceteros pro nugis habebat, in dignoſcendis
Ingeniis poëtarum. Deinde tuo hero
Commiſerunt rem, quia artis peritus erat.
Sed ingrediamur; nam cum noſtri heri
Majori ſtudio aliquid agunt, nobis parata ſunt verbera.

CHORUS.

Horrendam profecto vir grandiloquus
Iram intus apud ſe fovebit,
Quando viderit, ut acutiloquum
Dentem exacuat
Adverſarius. Tum demum
Prae furore acerrimo
Oculos diſtorquebit.

Exi-

tam; jam enim vidi eam oculis efferari. Ibid. vſ. 837. *διεγνων ἀκονωμενην· ὀξυτεθεισαν εἰ ἐξεραται.*

Ibid. Ἐρεθιζας] Idem quod κατω κυψας. In Veſpis vſ. 279. πολυ διμαιον ἐστ' ἀν — ἐνεστ' ἀντιθετεῖν τις, κατω κυψας, ὅπως λιξει ξυν ἰλιγγι. Ubi vid. Not.

vſ. 826. Ἐριφιμαιτας] Aeſchylum ita vocat, propter illius grandiloquentiam.

vſ. 829. Θηγειλῶν ἰδοντα] Metaphora ab Apris. In Lyſiſtrata vſ. 1237. αἰτις τὸν κατιοντ' Θηγοντες οἱα ✝ ἰδοντα. ubi vide Notam. Ita autem Edd. priſſimae ἰδοντα, non ἰδοντας.

Ἔστ᾽ ὑμνόφων τε λίγων
Κορυθαίολα τείκη,
Σκυδαλμῶν τε ῥῳξόπα,
Σμιλεύματά τ᾽ ἔργων,
Φωτὸς ἀμωμοσύνᾳ
Φρενοτίκτοντ᾽ ἀνδρὸς
Ῥήματ᾽ ἰπνοβάμονα.
Φείξας δ᾽ αὐτοκόμᾳ λοφιᾷ
Λασιαύχενα χαῖτα,
Δεινὸν ὄπασιν ξυνάγων,
Βρυχώμενον ἴσῃ
Ῥήματα γομφοπαγῆ,
Πυκνηδὸν ἅσπερ πῶν
Γηγενεῖ φυσήματι.
Ἔνθεν δὴ τοματυγὲς ἐπῶν
Βασανίστρια, λίσπη
Γλῶσσ᾽ ἀνελισσομένη, φθονερὸν
Κινοῦσα χαλινὸν,
Ῥήματα δαιομένη,
Καταληπτολογήσῃ
Πλουμίτων πολὺν πόνον.

ACTUS TERTII

Τρίμετροι.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΕΥΡ. Οὐκ ἂν μεθείμην τοῦ θρόνου, μὴ νικήσῃ·
Κρείττων γὰρ εἶναι φημι τούτου τὰ τέχνα.
ΔΙΟΝ. Αἰσχύλε, πῇ σιγᾷς; ἀλλὰ σοὶ λέγω.
ΕΥΡ. Ἀποστομωσίτω σ᾽ ὅτῳ τις ἐκέστοτε

Ἐν

vſ. 833. Τὰ λίγεα τε λόγων] Infra vſ. 950. Euripides dicit Aeſchylum proloqui ῥήματα βόμβου ἔχοντα καὶ λιγυστόμου. vſ. 835. Σκυδαλμῶν] In Nubibus vſ. 130. λόγων ἀκριβῶν σκυδαλμούς. ubi vid. Notam.

vſ. 836. Σμιλεύματα] Antiphanes apud Athenaeum IV. p. 161. λόγοι λεπτοὶ, διεσμιλευμένοι τε φροντίδι· *orationes ſubtiles & exaſſitatae meditatione.*

vſ. 837. Φωτὸς] Euripidem intelligit.

vſ. 840. Φείξας δ᾽ αὐτοκόμᾳ λοφιᾷ —— χαῖτα] Empedocles apud Plutarchum in Queſt. Phyſicis: φείξας εὖ λοφιὰν· σὺς ἐνθυμεῖται διδάσκει. Soping. ad Heſych. in voce λοφιὰ.

vſ. 843.

Exiſtent autem verborum altas criſtas erigentium
Galeatae & veloces concertationes,
Scindularumque ſubtilium audaces rotationes,
Et ramenta operum,
Dum refutat alter vir
Artificis ingenioſi
Verba ſesquipedalia.
Tum iſte erigens comantis cervicis
Hirſutam ſetam,
Horribile ſupercilium contrahens,
Rugiens, emittet
Verba compaginata,
Tanquam tabulas ea revellens,
Giganteo ſpiritu.
Hinc jam dicendi magiſtra, verſuum
Examinatrix, lubrica
Lingua volubilis invidioſos
Concutiens frenos,
Concidens adverſarii verba,
Minutatim refellet
Pulmonum gravem laborem. (*vehementi ſpiritu enunciata verba*)

SCENA SECUNDA.

Senarii.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

EUR. Nolim relinquere ſolium, ne adhorteris:
Nam iſto me potiorem ajo eſſe in arte noſtra.
BACCH. Aeſchyle, quid taces? ſentis enim haec dicta.
EUR. Cum gravitate aliquamdiu ſtabit tacitus primo, id quod ſemper

In

vſ. 843. Βρυχάμου] Aeſchylus intelligitur, quem paulo ante ἐρεθισθῆναι dicebat.
vſ. 846. Γηγενῆ φυσήματα] Gigantes dicebantur γηγενεῖς. Vid. ad Nubes vſ. 851.
vſ. 852. Κατακεντολεκτύου] In Nubibus vſ. 1499. διακεντολεκτύμασι ταῖς δίκαις.
vſ. 854. ΕΥ.] Hic jam prodeunt Euripides, Aeſchylus, & Bacchus; deinde illi duo certant de primatu, Baccho judice.
vſ. 857. Ἀνοσιωτουτὶ τὸ] Infra, vſ. 1046. Αἰχύλε λέξον, μὴ σὺ θάδαξ σεμνότιμον χαλίνωτο.
Ibid. Ἅττις ἐκίνησε τὸ ταῖς τραγῳδίαισιν] Aeſchylus

Εἰ ταῖς τραγῳδίαισιν ἐπερατεύετο.
ΔΙΟΝ. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, μὴ μεγάλα λίαν λίγε.
ΕΥΡ. Ἐγ' ᾠδα τοῦτον, ᾗ διέσκεμμαι πάλαι,
Ἄνθρωποι ἀχρειοποιόν, αὐθαδόφρονα,
Ἔχοντ' ἀχάλινον, ἀκρατὲς, ἀπύλωτον στόμα,
Ἀπειλάληθον, κομποφαχελορρήμονα.
ΑΙΣΧ. Ἀληθές, ὦ παῖ τῆ ἀμυραίας θεοῦ.
Σὺ δή με ταῦτ', ὦ σωμιλιοσυλλεκταδη,
Καὶ πλωχοποιὲ, καὶ ῥακοσυρραπτάδη.
Ἀλλ' ὑπ χαίρων ταῦτ' ἐρεῖς. ΔΙΟΝ. Παῦσ' Αἰσχύλε,
Καὶ μὴ τοὺς ἐγγὺς σπλάγχνα θερμήνῃς κότῳ.
ΑΙΣΧ. Οὐ δῆτα, πρὶν γ' ἂν τοῦτον ἀποφήνω σαφῶς
Τὸν χλοποιὸν, οἵῳ ὢν θρασύνεται.
ΔΙΟΝ. Ἄγε δ' ἄρα μέλαιναι παῖδες ἐξενέγκατε·
Τυφὼς γὰρ ἐκβαίνειν ἀθρασυθάζει.
ΑΙΣΧ. Ὦ Κρηπιδὰς μ' συλλέγων μαιμάδας,
Γάμυς δ' ἀτσοίσιν εἰσφέρων εἰς τὸ πίχιλον.
ΔΙΟΝ. Ἐπίσχες αὐτοῦ, ὦ πολυτίμητ' Αἰσχύλε·
Ἀπὸ τῆ χαλαζῶν, ὦ πάτερ Εὐριπίδη,
Ἄπαγε σαυτὸν ἐκποδὼν, εἰ σωφρονεῖς,
Ἵνα μὴ κεφαλαίῳ τὸ κρόταφόν σου ῥήματι
Θέσαν ὑπ' ὀργῆς, ἐκχέῃ τὸ Τήλεφον.
Σὺ δὲ μὴ τοὺς ἐγγὺς, Αἰσχύλ', ἀλλὰ τραύσας
Ἔλεγχ', ἐλέγχου· λοιδορεῖσθαι δ' ὁ τρέπει
Ἀνδρας ποιητὰς, ὥσπερ ἀρτοπώλιδας.
Σὺ δ' ἁβὺς, ὥσπερ ταῦρος ἐμπεσὼν βοᾷς.

ΕΥΡ.

In Tragediis introduxit saepe personas nimis diu tacentes; infra, vſ. 936. de eo dicit Euripides: πρώτα μὲν δὲ γ' ἵνα τινὰ 'κβάντων ἐμακέλλει, Ἀχιλλέα που' ἢ Νιόβην, τὸ πρίγκιπον οὐκ ἄνευ, πρίγκιπα τ' τραγῳδίας, γεγῶσας ἀεί τινα.

„ vſ. 861. Ἀιθέντου] Hunc, & ſequentes duos verſus citat A. Gellius I. 15. ubi ait: *Hujuscemodi autem locutionum, verborumque turbam magnitudine inani vanam facetiſſimus Poëta Ariſtophanes inſignibus vocabulis denotavit in his verſibus.* Ex notis Kuſteri.“

vſ. 862. Ἔχειν' ἀχαλινον — στόμα] In Euripidis Fragmentis ex Menalippe: ἀχάλιν' ἔχων στόμα. Vide Notas Cl. Barnefii ad Euripidem in Bacchis vſ. 385. ad haec verba: ἀχάλινον στόμαπαν, εἶπε τ' ἀσυνέτως τι τῶν ἀγνῶν· *Efficmatis oris & enormis dementiae finis eſt inſectatum.* Theophylactus Simocata Epiſt. 67. ἐκ τούτου, ἀχαλινωτον γλῶτταν μείζονα τὸ πλημμελοῦντος ἐπιτιμήσαντος τοῦ κανόνος· *Nec ſatis, ab effrenata lingua exigi ſupplicium majus ipſo delicto.*

vſ. 863. Κεστοφορολικμοῦντα] Infra, vſ. 965. εἰδέναι ὑπὸ κεστοποιῶν τοὺς ῥυμάτων ἐντρόχων (τῶν τέχνων.)

„ vſ. 864. Ἄλλοις σ'] Eſt parodia verſus Euripidei, „ quem profert Scholaſtes: *Δηοῦς, ὃ ταῖ τ' Ἀχαιοῖς Διῖ.* Pro Ἀχαιοῖς Διῖ autem Ariſtophanes lepide „ dixit: *ἀμαξοῖς Διῖ* i. e. *Ruralis deae*, ut nempe „ oblique indicaret Euripidem fuiſſe filium λαχανοπω„ λοῦ i. e. Olerum venditricis.“ *Kuſterus.* In Theſmoph. vſ. 394. Εὐριπίδη τῆ τ' λαχανοπωλητρίδος.

vſ. 865. Στραυλοσυλλεκταδη] Infra, vſ. 1183. ad eundem dicit Aeſchylus: ὦ κατασκαμμόνι' ἀδόλεσχ. Ceterum illa vox eſt compoſita ad comicam licentiam. Similis vox occurrit apud Athenaeum IV. p. 157. ἀνδρὶ γοητοσυλλεκτάδῃ· *Viri barbam colligere ſolliti.*

vſ. 866. Πτωχοποιὲ] Euripidis Scholaſtes ad Phoeniſſas vſ. 1482. ὅτι δὲ τὰς Εὐριπίδου πτωχοποιὰς ἐσκωπτοις ἐστι· *Plane in omnibus Euripides eſt mendicorum faber.* Ubi autem Euripides introduxerit mendicos, ipſe Comicus facete admodum docet in Acharn. ubi inter alia, vſ. 423. ἀλλ' ὁ Φιλοκλέους οὐκ τὸ πτωχὸς λέγειν; deinde alter: οὐκ ἀλλὰ τοῦτο πολὺ μᾶλλον πτωχεῖον.

Ibid. Ῥακοσυρραπτάδη] Infra, vſ. 1089. τοὺς βασιλοῦντας ῥακοῖ ἐμπτύχοις. Vid. in Acharn. loco jam citato, ubi fingit quendam pannos & habitum mendicorum mutuo petentem ab Euripide ex ejus Tragoedia.

vſ. 870.

In tragoediis factitabat praeſtigiator iſte.
BACCH. O bone, ne nimis magna loquaris.
EUR. Ego hunc novi, & dudum (*contemplatus ſum*,) perſpexi
Hominem crudelium Heroum fictorem, contumaci
Praeditum, effraeni, impotenti, & bipatenti ore,
Sine ullo modo loquentem, turgida verba cumulatim fundentem.
AESCH. Itane, ô fili ruſticae Divae.
Tu in me haec dicis, ô blateramentorum collector,
Et mendicorum fictor, & pannorum conſutor:
At ſaxo ut cum magno malo tuo dixeris. BACCH. Deſine Aeſchyle,
Neve excandeſcas iracundia.
AESCH. Minime vero, priusquam oſtendero perſpicue,
Qualis homo ſit iſte claudorum fictor, qui nunc adeo ferox.
BACCH. Agnum agnum nigrum pueri efferte,
Nam turbo erumpere conatur.
AESCH. O qui Cretenſes colligis monodias,
Nuptiasque nefarias infers in artem.
BACCH. Reprime te, ô valde honorande Aeſchyle.
Tu vero Euripides a grandinibus, miſer,
Remove te hinc, ſi ſapis,
Ne grandiori verbo tempora tibi
Feriens prae iracundia, excutiat Telephum.
Tu vero, Aeſchyle, non iracunde, ſed leniter
Argue & arguitor. Conviciari autem non decet
Poëtas, tanquam panarias (*panum venditrices.*)
Tu *vero* ſtatim incenſus quaſi ilex vociferaris.

EUR.

vſ. 870. Τὸν χολοποιὸν] In Acharn. vſ. 410. ad Euripidem aliquis dicit: ὦ ἵππε χωλὲ ποιητὰ. mox ibi, vſ. 426. adcurrunt exempla claudorum ex tragoediis illius: ἆ Βελλεροφόντας οἰχ' ὁ χωλὸς ἵππεύς; deinde alter dicit: ὦ Βελλεροφόντας· ἀλλὰ κἀκεῖνόν μὲν οὐ χωλὸν, πτερωτὸν, εὐμάλων· deinde alter: οἰδ' ἄνδρα Μυσὸν Τήλεφον.

vſ. 871. Ἀεῦ δεῦρο —— τυφὼς γάρ] Ingentes motus animorum in iſtis poëtis comparat cum vento impetuoſiſſimo; itaque *agnam nigram* jubet efferri tempeſtatibus immolandam. *Nigras pecudes* tempeſtatibus immolabantur. Virg. Aen.

Nigram hyemi pecudem, Zephyris felicibus albam.

vſ. 873. Ἦ Κρητικὰς μὲν] Unus ex Scholiaſtis putat Comicum reſpicere ad Phaedram in Hippolyto Euripidis, quae erat Cretenſis, & inſano amore deperibat Hippolytum privignum; ſane haec monodias canit in praedicto dramate vſ. 197. & ſeqq. Infra etiam reprehendit Euripidem quod tali modo de Phaedra ſcripſiſſet; ubi Aeſchylus dicit, ſe feciſſe fabulas, quae continerent exempla virtutum, non autem tales, quales Euripides; vſ. 1075. ἀλλ' ὃ μὰ Δί' ὁ Φαίδρας ἔποιουν ποιητὴς. mox ibi, vſ. 1043. Euripides quaerit: πόσους δῆτ' ὄντα λόγου ποιοῦντ' περὶ τῆς Φαίδρας ξυνέβαλεν· cui Aeſchylus: μὰ Δί' ἀλλ' ὀκτ', ἀλλ' ἀπωμόσαμεν χοὐ τὸ στόμα τὸ τοιοῦτόν.

vſ. 874. Ἑλένας δ' ἀοιδὸς] In Aeolo Euripidis Macareus ſororem Canachen duxit: aut etiam ceteri illius fratres ceteras ſorores; ut notavit Scholiaſtes in Nubibus vſ. 1374. ad haec verba: ὁ δ' οὐδὲν ἧττ' Εὐριπίδου ἥρπαν τιν' ἐκ τοιᾶσδε ἁδελφῆς, ἃ Δαναΐδας, τὰν ὁμοπατρίαν ἄδικον. Vide hic in Ranis vſ. 1107.

vſ. 879. Ἐκχεῖ δ' Τήλεφον] i. e. *Ne effundat aut excutiat tibi mentem & ſapientiam, quam praecipue oſtendere voluiſti in Telepho dramate.* μὰ ἐκχεῖ τὸ πᾶν σίφωμα, ut cum Sophocle dicam ex Philoctete vſ. 13. Introduxerat autem Telephum tanquam facundum & diſertum; in Acharnenſibus vſ. 428. ſic deſcribitur: χωλὸς, πτερωτὸς, εὐμάλων, δεινὸς λέγειν. deinde alter dicit: οἰδ' ἄνδρα Μυσὸν Τήλεφον.

vſ. 880. Μὰ τοὺς ἀγῶνάς] Infra, vſ. 1029. μὰ τοὺς ἀγῶνάς σου δικαίους. ubi vid. Not.

vſ. 881. Ἐλεῖ χ' ἁλῷ χω] Mox: ἁλοὺς ἁλοὺς ἁλῷ· revocavi autem hic quod Edd. habent ἁλῷ χω pro ἁλῷ χω.

ΕΥΡ. Ἕτοιμός εἰμ' ἔγωγε, κοὐκ ἀναδύομαι
Δάκνειν, δάκνειν προθύμως, εἰ τύτῳ δοκεῖ,
Τἄπη, τὰ μέλη, τὰ νεῦρα τῆς τραγῳδίας,
Καὶ τὴν Δία, τὸ Πηλέα τε, τὸ Αἰόλον,
Καὶ τὸ Μελίαγρον, κἄτι μᾶλα τὸ Τήλεφον.
ΔΙΟΝ. Σὺ δὲ δὴ τί βυλεύῃ ποιεῖν; λέγ' Αἰσχύλε.
ΑΙΣΧ. Ἐβυλόμην μὲν οὐκ ἐρίζειν εἰθάδε.
Οὐκ ἐξ ἴσου γάρ ἐστιν ἀγὼν τῶν. ΔΙΟΝ. Τί;
ΑΙΣΧ. Ὅτι τὴν ποίησις ἀχὶ σωτέθηκέ μοι·
Τύτῳ δὲ σωτέθηκεν· ὥσθ' ἕξει λέγειν.
Ὅμως, ἐπειδή σοι δοκεῖ, φράζ' ταῦτα κἀγώ.
ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν λιβανωτὸν δῦρό τις, ὦ παῖ, δότω,
Ὅπως ἂν θὔξωμαι πρὸς τἄ σοφισμάτων,
Ἀγῶνα κρῖναι τόνδε μυσικώτατα.
Ὑμεῖς δὲ ταῖς Μούσαις τι μέλος προσάσατε.

ΧΟΡΟΣ.

Διὸς σεμνὰ παρθένοι, ἀγναὶ
Μοῦσαι, λεπτολόγους
Σωτὰς φρένας αἰὲν καθορᾶτε
Ἀνδρῶν γνωμοτύπων,
Ὅταν εἰς ἔριν ἐξυμείλιμοις
Ἔλθωσι, φρενῶν
Τε παλαίσμασιν ἀντλογῆτις.
Ἦλθετ' ἐπορθύωμαν
Δύναμιν δεινοτάτων γομφάτων·
Ποείσασθε ῥῆμα τᾷ,
Παρακέλσομαι τ' ἐπαοιδᾷ· νῦν γὰ ἀγὼν
Ὅδε σοφίας μεγας
Χωρεῖ πρὸς ἔσχατ' ἄθλα.

Σ τ-

vs. 885. Δάκνειν] In Equitibus vs. 493. μίαννε νῦν δάκνειν, διαξέλκειν. Metaphora a gallis pugnantibus.

vs. 891. Οὐκ ἐξ ἴσου γάρ] Euripides in Iphigenia ad Aulidem vs. 804. οὐκ ἐξ ἴσου γὰρ μίσγεται θάνατος νέοις· *Non enim ex aequo manemus ad Euripi ostia.*

vs. 892. Ποίησις ἀχὶ συντέθνηκέ μοι] Nam etiam post mortem Aeschyli agebantur eius tragoediae ex decreto publico; Scholiastes Comici ad Acharn. vs. 10. τιμὰς δὲ μεγίστας ἔτυχε παρ' Ἀθηναίοις ὁ Αἰσχύλος, καὶ μόνῳ αὐτῷ τὰ δράματα ψηφίσματι κοινῷ μετὰ θάνατον ἐδιδάσκετο· *Honorem autem maximum consecutus est Aeschylus apud Athenienses, & soli ipsius dramata publico decreto post mortem ejus docebantur.* Scriptor vitae Aeschyli: Ἀθηναῖοι δὲ τοσοῦτον ἠγάπησαν Αἰσχύλον, ὡς ψηφίσασθαι μόνῳ Αἰσχύλῳ αὐτῷ, ἅ ξυλίμενον ἐδίδασκεν τὰ Αἰσχύλου κωμῳδούμενος· *Tanti fecerunt Athenienses Aeschylum, ut decretum ferrent post ejus mortem, quo ille, qui vellet Aeschyli fabulas docere, eborum impetraret.* ubi vide Stanlejum etiam, quem non fugit praedictus Scholiastae locus.

vs. 893. Ποεῖ' ἐξ ἴσου] Quoniam res agitur apud mortuos, & Euripidis poëtis cum ipso mortua est: Aeschyli autem, licet etiam mortui, poëtis est apud vivos; dicit Aeschylus Euripidi non defore verba; sibi autem forte defore. Sed eventus docebit, Euripidem tamen vinci ab Aeschylo, quamvis ipse artem ad inferos secum detulerit, Aeschylus autem non; itaque tanto major est gloria Aeschyli: quid enim feciſſet, ſi

&

Eur. Equidem paratus ſum & non refugio,
Quin mordeam, aut mordear prior, ſi huic videtur,
In verſibus, in modulis, in tragoediae nervis,
Et profecto in Peleo, & Aeolo,
Et Meleagro, imo etiam in ipſo Telepho.
Bacch. Tu vero quid cogitas facere? dic Aeſchyle.
Aesch. Voluiſſem quidem hic non rixari;
Nam non ex aequo eſt nobis certamen. Bacch. Cur?
Aesch. Quia ars poëtica non eſt mecum mortua;
Cum hoc autem eſt intermortua; itaque habebit quae dicat.
Tamen, quoniam tibi videtur, facienda haec ſunt.
Bacch. Agedum thus aliquis huc & ignem mihi det,
Ut preces concipiam ante argutationes horum (*praemittam argutationibus*)
Ut iſtud certamen muſice decidam.
Vos vero Muſis carmen aliquod accinite.

Chorus.

Jovis novem *filiae* virgines, caſtae
Muſae, ſubtiles in diſſerendo,
Quae adſpicitis ſolertes mentes
Virorum ſententias procudentium,
Si quando in arenam cum ſuis acute excogitatis
Deſcendant, verſutis-
que artibus luctatoriis, contradicendo inter ſe certaturi.
Adeſte inſpecturae
Vim duorum facundiſſimorum orium:
Praebete autem verba,
Et ſubtilem ſcobem verſibus; nunc enim certamen
Iſtud ſapientiae magnum
Initium capit.

SY-

& ipſe artem ſecum detuliſſet? aut quid tunc demum feciſſet, ſi ipſe quidem detuliſſet ſecum artem, Euripides autem non? Forte devoraſſet hominem.

„ vſ. 895. Ἴθι νῦν] Similis locus in Veſpis vſ. 856. „ ἀλλ' ὡς τάχιστα πῦρ τις ἐξενεγκάτω καὶ μοῦσάν μοι φ „ λέγοντά τις ἐνδοῦς, ὅπως ἂν ὠξόμενος. Vide etiam in „ Theſmoph. vſ. 37. *Kuſterus.*"

vſ. 899. Παρθένοι] Muſae pro caſtis virginibus habentur; apud Lucianum Venus dicit ad Cupidinem: εἰ δὲ Μούσαις διὰ τί σοι ἀπιστεῖται, καὶ ἔξω βαλεῖν; cui Cupido dicit: αἰδέσιμαι αὐτάς, μῆτερ· σεμναὶ γάρ εἰσι καὶ ἀεὶ τὸ σωφρονεῖν, καὶ πρὸς ἅδην ἔχουσι· *Muſae vero non tibi ſunt invulnerabiles, & a tuis jaculis tutae de-*

gunt? Cup. *Reverear ipſas, mater; ſunt enim venerabiles, ſemperque aliquid meditantur, & circa cantum occupantur.* Quomodo tamen famam virginitatis tueri poſſint, viderint ipſae; nam ſcimus quasdam earum peperiſſe ex clandeſtino concubitu.

vſ. 900. Ἀτταλίζουσ' — φρένας] In Nubibus vſ. 153. ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν.

vſ. 901. Ἀνδρῶν γνωμοτύπων] In Equit. Phaeax rhetor dicitur γνωμοτυπικός, vſ. 1376. In Theſmophoriazuſis, Agatho poëta dicitur γνωμοτυπεῖν, vſ. 59.

vſ. 909. Παραχρῆμα] ἐνών] Supra, vſ. 836. σμικρὰ μανθάνουσι κἀξενεγκεῖν. In Nubibus vſ. 130. λέγων ἀεριζόμενος ἐκπεδαλᾶς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΚ ΣΤΙΧΩΝ ι'.

ΔΙΟΝ. Εὔχεσθε δὴ ᾧ σφώ π', ἐπὶ τὰ 'πη λέγειν.
ΑΙΣΧ. Δίμητερ, ἡ θρέψασα τ' ἐμὴν φρένα,
Εὖναί με τῶν σῶν ἄξιον μυστηρίων.
ΔΙΟΝ. Ἐπῖδε λαῶν δὴ ᾧ σὺ λιβανωτόν. ΕΥΡ. Καλῶς.
Ἕτεροι γάρ εἰσιν, εἶσιν θὔχομαι θεοῖς.
ΔΙΟΝ. Ἰδιοί τινές σοι, κόμμα καινόν; ΕΥΡ. Καὶ μάλα.
ΔΙΟΝ. Ἴθι νῦν προσεύχου τοῖσιν ἰδιώταις θεοῖς.
ΕΥΡ. Αἰθὴς ἐμὸν βόσκημα, ᾧ γλώττης τρόφιγξ,
Καὶ ξύνεσις, ᾧ μυκτῆρες ὀσφραντήριοι,
Ὀρθῶς μ' ἐλέγχειν, ὧν ἀν ἅπωμαι λόγων.

ΧΟΡΟΣ.

Καὶ μὲν ἡμεῖς ὀπιθυμοῦμεν
Παρὰ σοφοῖν ἀνδροῖν ἀκοῦσαι
Τινὰ λόγων ἐμμέλειαν,
Ἐπί τι δαίσιον ὁδόν.
Γλῶσσα μὲν γὰρ ἡγεῖται,
Λῆμα δ' οὐκ ἄτολμον ἀμφοῖν,
Οὐδ' ἀκίνητοι φρένες.
Περισκεπτὸν δὴ εἰκὸς ὄζει,
Τὸν μὲν ἀστεῖόν τι λέξειν,
Καὶ κατερρινημμένον·
Τὸν δ' ἀναισχυντοῦντ' αὐτοπρέμνοις
Τοῖς λόγοισιν ἐμπεσοῦσα
Συσκιδᾷ πολ-
λὰς ἀληθείας ἑπῶν.

ACTUS

vſ. 913. Δίμητερ] Aeſchylus vocat Cererem ingenii ſui nutricem, quia Cereris initiationum ſacra peragebantur in Eleuſine, unde ipſe erat oriundus; Scholiaſtes: σαφέστερον Ἐλευσινίῳ ἢ δήμων ὁ Αἰσχύλος ἦν, Scriptor Vitae Aeſchyli: Αἰσχύλος ὁ Τραγικὸς, γένει μὲν ὢν Ἀθηναῖος, Ἐλευσινίῳ δὲ δήμων· Aeſchylus Tragicus, genere Athenienſis fuit, pago Eleuſinius.

vſ. 915. Ἕτεροι — λεπτοτέρων] In Nubibus vſ. 425. ἀλλ' ἄν θύσωμεν, ἀλλ' ἂν σπείσωμεν, ἀλλ' ἐπεύξωμαι λεπτοτέρων.

vſ. 916. Ἕτεροι γάρ εἰσι] Euripidem facit novatorem circa divina, tanquam Socratis imitatorem, cujus erat ſtudioſus. Socratem autem propterea maxime eſſe condemnatum, ὅτι καινὰ εἰσήγαγε δαιμόνια, conſtat ex Apologia Platonis & Xenophontis.

vſ. 919. Αἰθὴς ἐμὸν δίσκημα] Sic Nubes, quas Socratem pro deabus habuiſſe fingit, Sophiſtas paſcere dicuntur in Nub. vſ. 330. ἀ γὰρ μὰ Δί' οἶδ' ὅτιῳ πλὴν τούτω βόσκεσθ' ἀστυγεί. Ibid. vſ. 563. Socrates etiam invocat Aërem & Aetherem: ὦ δέσποτ' ἀναξ δυίτωτ' ἀήρ, ὃς ἔχεις τὰν γᾶν μετέωρον, καμπτὴς τ' Αἰθήρ. ubi vide Notam.

Ibid. Γλῶσσα τρόφιγξ] In Nubibus vſ. 422. dicit Socrates: ἄλλο τι δοκεῖ σε, τοὺς ἄλλους θεοὺς εἶναι, πλὴν ἄνις

SYSTEMA VERSUUM x.

BACCH. Precamini jam vos etiam aliquid, priusquam verſus recitetis.
AESCH. O Ceres, quae meam mentem aluiſti,
Effice me dignum tuis myſteriis.
BACCH. Cape thus & impone tu etiam. EUR. Recte.
Sunt enim alii Dii, quos ego invoco.
BACCH. Peculiaresne aliqui & novae notae? EUR. Admodum.
Age ergo invoca peculiares Deos.
EUR. Aether meum pabulum, & linguae volubilitas,
Et intelligentia, & nares olfactoriae,
Date ut recte redarguam dicta, quae aggreſſus fuero.

CHORUS.

Equidem nos cupimus
Ex viris ſapientibus audire
Aliquam ſermonum concinnitatem,
Et ad haec hoſtiles utriusque inſidias. (*Ut viam certandi ingrediantur*)
Etenim lingua eorum efferari coepit,
Animusque non ignavus ambobus eſt,
Neque pigra mens. (*Nec non concitatae mentes.*)
Par eſt igitur, ut ſperemus
Alterum quidem aliquid urbani dicturum,
Et limati atque politi;
Alterum autem convellendo illud, radicitus evulſis (*i. e. grandibus*)
Verbis, & irruendo
Diſſipaturum mul-
tas tricas verborum.

SCENA

ἄντις ἐμοῖς· τὸ Χάος τινὶ, καὶ τὰς Νεφέλας, καὶ τὸν Γλῶτταν, τῷδε τινί;

vſ. 925. Δοῖεν ἔδην] Infra vſ. 1033. ἔμαθε πολίτας Ἀνθ' ἑτέρου· —— ὁ δεξιὸς πᾶς τις ἐράσθη δεῦρο ἰέναι.

vſ. 926. Γλῶττα μὲν γὰρ ἠκόνηται] Non aliis armis, niſi lingua pugnaturi ſunt. In Nubibus vſ. 418. τῇ Γλώττῃ πολεμίζων.

vſ. 927. Λῆμα δ' ἐν ἀτόλμοις] In Nubibus vſ. 456. λῆμα μὲν παρεῖς τοῖς ἐν ἀτόλμοις, ἀλλ' ἱππεῦσι.

vſ. 931. Κατατρώγοιμεν] Scholia: ἐξομαλίσαι· i. e. *politum, limatum*, a λίμη, *lima*. Haec autem de Euripide dicuntur.

vſ. 932. Αὐτοτρήτοις] Metaphora ab arboribus. Antiphanes apud Athenaeum l. p. 23. ὑγρὸς παρὰ ῥεύμασι χειμάρροις, ἅτε διόλου σὺν τοῖς τόποις καὶ τοῖς ῥεύμασι βρύχιος, μέγας καὶ καλὸς εἰς γῆν ἰών. Τὰ δ' αὐτότρητα, εἶναι δέδοκται τοῖς Ἡρακλείοις ἔχειν· αὐτοτρήτου δ' ἀτιτάλλει· *Vides, quaecunque apud torrentes fluvios arbores ſemper noctu diuque rigantur, quo ſint magnitudine & pulchritudine; contra autem quae quaſi ſtillent, aut ſiccitatem habent, illae a ſtirpe pereunt.* Quae eſt Parodia ex Sophoclis Antigona vſ. 723. & ſeq.

vſ. 935. Ἀλπάζειν] Euſtathius ad Homeri Il. p. 289. 34.

ACTUS QUARTI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὡς τάχιστα χρὴ λέγειν, ὅπῃ δ', ὅπως ἐρῶτον
Ἀρτῖα, ᾗ μήτ' εἰκάσας, μήθ' οἷ' ἂν ἄλλῳ εἴποις.
ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἐμαυτὸν μᾶλλόν γε, τἄ ποίησιν οἷός εἰμι,
Ἐν τοῖσιν ὑγιέσιν φράσω· τοῦτον δὲ πρῶτ' ἐλέγξω,
Ὡς ἰὼ ἀλαζὼν ᾖ φέναξ, οἵοις τε τοὺς θεατὰς
Ἐξηπάτα, μωρὸς λαβὼν ὥσθ' ἡμιώχου τραφέντας.
Πρόσωπα μὲν γὰρ δή γ' ἕνα τιν' ἐκάθισεν ἐγκαλύψας,
Ἀχιλλέα τιν', ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον οὐχὶ δεικνύς,
Πρόσχημα τῆς τραγῳδίας, χεύζουσας οὐδὲ τυπί.
ΔΙΟΝ. Μὰ τὸν Δί', οὐ δῆθ'. ΕΥΡ. Ὁ δὲ χορός γ' ἥρειδεν ὁμαθὲς ἀν-
Μελῶν ἐφιξῆς τἀπαρὰς ξωνιχῶς ἄν· οἱ δ' ἐσίγων.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δ' ἔχαιρον τῇ σιωπῇ, καί μ' αὖτ' ἔπεισεν
Οὐχ ἥδον, ἢ τωὖ οἱ λαλοῦντες. ΕΥΡ. Ἠλίθιον γὰρ ἦσθα,
Σάφ' ἴσθι. ΔΙΟΝ. Καὶμαυτοῦ δοκῶ. τί δὲ ταῦτ' ἔδρασ' ὁ δεῖνα;
ΕΥΡ. Ὑπ' ἀλαζονείας, ἵν' ὁ θεατὴς προσδοκῶν χαθῇτο,
Ὁπόθ' ἡ Νιόβη φθέγξαιτο δή· τὸ δρᾶμα δ' ἂν διῇ.
ΔΙΟΝ. Ὦ παμπόνηρον, οἷ' ἄρ' ἐφεακιζόμην ὑπ' αὐτοῦ;
Τί σκοδνᾷ, ᾗ δυσφερές; ΕΥΡ. Ὅτ' αὐτὸν ἐξελέγχω.
Κἄπειτ', ἐπειδὴ ταῦτα λῃρήσει, ᾗ τὸ δρᾶμα
Ἥδη μεσοῖ, ῥήματ' ἂν βέλτια δᾴδειχ' εἶπεν,
Ὀφρῦς ἔχοντα ᾗ λόφους, δεῖν' ἄττα μεμορυγμένα,
Ἀγνῶτα τοῖς θεωμένοις. ΑΙΣΧ. Οἴμοι τάλας. ΔΙΟΝ. Σιώπα.
ΕΥΡ. Σαφὲς δ' ἂν εἶπεν ᾗδὲ ἕν. ΔΙΟΝ. Μὴ πρὶν τὼς ὀδόντας.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ἢ Σχαμαίδρυς, ἢ τάφρους, ἢ 'π' ἀσπίδων ἐποίχας
Γηγενεῖτυς χαλκηλάτους, ᾗ ῥήμαθ' ἱππόχρημνα,

Α

vſ. 941. Φθονίχου] Huic antiquam ſimplicitatem adhuc intuliſſe vult dicere, dum ei tribuit Spectatores ſtultos; maior autem Aeſchylo erat aetate: & videtur Aeſchylus illum quandoque imitatus; Auctor argumenti in Perſas Aeſchyli: Ἐκκαίδεκα δὲ τοὺς τοῦ Λεχίνου μέλους, ἐν ᾧ Φρύνιχος ἔσχε φθονήσας τῆς Πέρσας ταραττομένους· *Glauca in ſcripſit de Aeſchyli fabulis tradit Perſas e Phrynichi Phoenijſis fuiſſe concinnatas.* Utriusque meminit Herodotus.

vſ. 942. Ἐγκαθίμας] Quod in Aeſchylo reprehendit Euripides, ipſe etiam fecit; nam in Supplicibus Adraſtum humi proſtratum & obvelatum facit, ut nec agnoſci poſſit; quare ibi Theſeus vſ. 104. dicit: τίς δ' ὁ τανύζων εἴδωλον ὡς πάλαι νεκρόν; *Quis iſte qui tam lugubre gemit in ſortis?* deinde cum compellans dicit vſ. 110. σὺ δ' ὦναξ γεραιὲ πρὸς τάφου· λέγ' ἱκετεύσας πάτερ· *Te veſtitum veſtimentis interrogo, die precibus tanquam patri.* Etiam Hecubam in cognomini dramate ita introduxit, vſ. 435. αὐτὸ πέπλοις σὸν τόδ' ἔχουσ' ἐνὶ χθονὶ, Ταλθύβιε, κεῖται, συγκαλυπτοῦσ' πέπλοις· *Illa prope te terram habens in terra, o Talthybie, jacet involuta veſtibus* hoc tantum interest, quod apud Euripidem ipſe perſonae

SCENA PRIMA.

BACCHUS, EURIPIDES, AESCHYLUS.

BACCH. Sed ocyus oportet orationes incipere, ita tamen ut dicatis
Urbana, & nec imagines, nec qualia poſſit alius dicere.
EUR. Equidem de me ipſo, qualis poëta ſim,
Dicam poſtremo loco: primo autem oſtendam hunc
Fuiſſe arrogantem & impoſtorem, quibusque rebus ſpectatores
Deceperit, quos fatuos acceperat apud Phrynichum educatos.
Primo enim quendam collocabat obvelatum,
Achillem quendam, aut Nioben, faciem ejus non oſtendens,
Praetextum tragoediae, nec tantillum mutientes.
BACCH. Non ſane *mutiebant quicquam.* EUR. Chorus autem protrudebat ſeries
Carminum continuas quatuor; at illi ſilebant.
BACCH. Ego autem voluptatem capiebam ex illo ſilentio: & hoc me delectabat
Non minus, quam ſi qui hodie loquuntur. EUR. Stolidus enim eras.
Scias hoc velim. BACCH. Et mihimet ipſi videor *talis:* cur autem hoc faciebat ille?
EUR. Nempe ex arrogantia, ut ſpectator ſederet expectans
Quando Niobe loqueretur tandem: interea actus ipſe procedebat.
BACCH. Hominem improbum! quam turpiter ergo deceptus ſum ab illo.
Quid pandicularis, & haeſitas? EUR. Quia eum convinco.
Deinde ubi ad hunc modum nugatus fuiſſet, actu
Jam adulto, verba quaedam grandia duodecim eloquebatur,
Supercilioſa & criſtata, horrenda quaedam terriculamenta,
Ignota ſpectatoribus. AESCH. Hei miſero mihi! BACCH. Tace.
EUR. Clare autem & perſpicue nihil dicebat. BACCH. Noli frendere dentibus
EUR. Sed aut Scamandros, aut foſſas, aut clypeorum inſignia
Gryphoaquilas, inquam, aere ductas, & verba grandia praerupta,

Quae-

ſonae loquantur, quod illae apud Aeſchylum feciſſe non videntur.

vſ. 945. Ἤρειδεν ἐμαθὲς ἀν μιλῶν] In Equitibus vſ. 622. ταυτίζουσ' ἀναπαγῶσι ἄκα. τοιαυτοιμοῖς ἄσιδε κατὰ τὸ ἐοικὸς, κρημνὸς ὀνίδει. de voce ἐμαθὲς, ad Plutum vſ. 765.

vſ. 953. Τί σκαριδᾶ καὶ δασυπρῳτί;] In Acharn. vſ. 30. σίνομ. κίχλια, σκαριδώμεν —— ἀσπίδ.

vſ. 955. Βαῦ] Scholiaſtes: μεγάλα, καὶ πλέον πλέα.

vſ. 956. Ὅσους ἐχοντα] Dicitur de ſuperbis & ſeveritatem prae ſe ferentibus. Alexis apud Athenaeum VI. p. 237. σεμνοτατόσιτον —— ὅσους ἐχοντά γε χρυσοκαλλιστας· *Magnificum paraſitum ſupercilia habentem mille talentorum.* Noſter in Veſpis vſ. 1335. ἔχων τριτας ὀφρυς μυριανακυκλουσας.

Ibid. Καὶ λόφους] Supra, vſ. 833. ὑψικόμους λέγων.

Ibid. Μεμιμημένα] Scholiaſtes: κατατεταλμένα, οἷον ῥᾳδιουργά· ἢ μετενηνεγμένα ἀπὸ Μορμόνων, ἃ τὰ βρέφη φοβίζουσι· *terribilia, timenda; per metaphoram a Mormone, quae infantes terrefacit.*

vſ. 960. Ῥαιδ' ἐστὶν ἁμάρτυρα] Quaſi dicas: *verba fragorem edentia, inflar ſaxorum ex alto praecipitio devolutorum.*

[a]Α ξυμβαλεῖν ᾠ ῥᾴδιον ἦν. ΔΙΟΝ. Νὴ τὼ θεώ, ἔγωγ' ὃν
Ἤδη ποτ' ὀ μακρῷ λῴων κυκλὸς διηνύτησα
Τὸν ξυθὸν ἱππαλεκτρυόνα ζητῶν, τίς ἐστιν ἔρις.
ΑΙΣΧ. Σημεῖον ὀ ταῖς ναυσὶν, ὦ μαθέστατ', ὀ μεγάλαπλο.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ δὲ τ' Φιλοξένου γ' ἅμιλλ' Ἐρυξὶν εἶναι.
ΕΥΡ. Εἶτ' ὀ τραγῳδίας ἐχελιτρυόνα ποιῆσαι;
ΑΙΣΧ. Σὺ δ', ὦ θεοῖσιν ἐχθρέ, ποῖ ἅπ' ἐστὶν, ἅπ' ἐποίεις;
ΕΥΡ. Οὐχ' ἱππαλεκτρυόνας μὰ Δί', ἀλλὰ τραγῳδίαν, ἄνερ σὺ,
[a]Α 'ν τοῖσι σοβαπατάσμασι τοῖς Μηδικοῖς γράφουσ'.
Ἀλλ' ἀς παρέλαβον τ' πίχιλον σοβᾷ σῷ, τοαρῶτον μὲ θύβυς
Οἰδῦσαι ὑπὸ κομπασμάτων, ὑ ῥημάτων ἐπαχθῶν,
Ἰσχναι μὲν ὀρθιον αὐτὸν, ὑ τὸ βάρβ ἀφέλον,
Ἐπυλλίοις, ὑ σβεπάτοις, ὑ τθυτλίοισι μικροῖς,
Χυλὸν διδὺς γομφιλμάτων, ἀπὸ βιβλίων, ἀπ' ἠθῶν.
Εἶτ' ἀνέτειφον μοφδίας, Κηφισοφῶν μαγνύς.
Εἶτ' οὐκ ἐλήρει, ὅ, τι τύχοιμ', ὐδ' ἐμπεσὼν ἔφυρον,
Ἀλλ' ὀξέως ὀρθίζα μὲν μοι τὸν γέβ εἶπεν θ' ἕδρας
Τῷ σφάμβ. ΑΙΣΧ. Κρεῖττον γὰ ἢ σοί, νὴ Δί', ἢ τὸ σαυτῷ.
ΕΥΡ. Ἔπειτ' ἀπὸ τ' ὀρθίζα ἔπαιν, ὐδὲν παρὴκ' ἀν λέγοι,
Ἀλλ' ἔλεγεν ἡ γυνή τέ μοι, χὠ δμῶβ ὐδὲν ἦττον,
Χὠ δεσπότης, χἡ παῖβ, χἡ γραῦς ἄν. ΑΙΣΧ. Εἶτα δῆτα
Οὐκ ἐσθανεῖν σε ταῦτα ἐχρῆν πολλαῦτα; ΕΥΡ. Μὰ τ' Ἀπόλλω
Δημοκρατικὸν γὰ αὖτ' ἔδρων. ΔΙΟΝ. Τυτὶ μὲ ἔασον, ὦ ταῖν.
Οὐ στὶ γὰρ ὅστις βεπάβ κάλλιστα βεῖ γε τύτυ.
ΕΥΡ. Ἔπειτα τυτυσὶ λαλεῖν ἐδίδαξα. ΑΙΣΧ. Φημὶ κἀγώ·

Ὡς

ram. Significat autem ἰσοτῷ in compoſitione quandoque magnitudinem, ut dixi in Nubibus ad vocem Κρισσοτῷ, vſ. 1066. & hic in Ranis ad vocem Ἰσοπυξοτῷ, vſ. 432. Ceterum characterem Aeſchyli ſimiliter deſcribit Philippides Socrati & Euripidi addictus in Nubibus vſ. 1371. ἐγὼ γὰρ Αἰσχύλου νεμίζω πρῶτα μὲν ποιητὴς ἦθος σχεῖν, σεμνὸν, εἰμβατικὸν, ἁρμοττόντως.

vſ. 962. Ἤδη ποτ' ὀ μακρῷ] Scholiaſtes: ποικίλως τὸ ἐξ Ἱππολύτου· Ἤδη ποτ' ἄλλος κυκλὸς ὁ μακρῷ χρόνῳ· nempe ex Hippolyto Stephanophoro Euripidis, qui hodieque extat: eſt autem ille locus vſ. 375. integer locus ita habet: ἤδη ποτ' ἄλλος κυκλὸς ὁ μακρῷ χρόνῳ, Στησιχόρου, ἰαμβεῖον, ἢ διδάσκεται βεῖβ· *Aliquando malis longo tempore otioſe meum cogitavi, quomodo corrupta ſit tragoedia vita.* Comicus in Equitibus vſ. 1282. ὁ ποικίλος αὐτοχόανος οὑτοσὶ συβηζήτημα καὶ διεζόστωται. quod hic in Ranis in praeſenti loco breviter dicit: διαζόνυται ζητῶν.

vſ. 963. Τὸν ξυθὸν ἱππαλεκτρυόνα] Scholiaſtes ad Pacem vſ. 1177. dicit ex Myrmidonibus Aeſchyli eſſe.

vſ. 965. Ἐρυξὶν] Scholiaſtes: ἔτβ γὰρ ὡς ἄμορφόβ καὶ ἄκλως διαζάλλεται· *Iſte enim tanquam deformis & inſectus perſtringitur:* etiam in Avibus hominem quendam comparat cum Hippalectryone, vſ. 801. ſed aliam ob cauſam. Ceterum dicatne Comicus Eryxin Philoxeni filium, ut plerumque in talibus ellipſibus *filius* ſubauditur; an vero Philoxeni patrem, hactenus incertum mihi eſt. Apud Ariſtotelem I. Nicom. cap. 10. eſt, Φιλοξένου Ἐρυξίδου. & apud Athenaeum, I. p. 6. Φιλόξενος Ἐρυξίδου.

vſ. 968. Τραγῳδοῦσας] Philemon apud Athenaeum XI. p. 497. adhuc majus monſtrum formavit: ἰσοτραγῳδοῦσι.

vſ. 973. Τυτυσὶ] Nempe μυτιδῶν διδυμίδοβ, ut quidam dicit ad eum in Acharn. vſ. 477. habuit enim mater Euripidis betas, ut quae eſſet λαχανοπῶλις, ut eſt in Theſmoph. vſ. 394.

vſ. 974. Στωμυλμάτων] Supra, vſ. 859. vocabat eum στωμυλιστὴν λαλιάδην.

Ibid. Ἀνὸ πλάκα] Euripides ſtudium ſuum in legendis veterum libris clare indicat in Alceſtide, ſub no-

Quae conjectura aſſequi non erat facile. BACCH. Ita profecto, nam ego
Aliquando longo tempore noctis vigilavi
Quaerens mecum, quisnam ſit ales flavus ille Equogallus.
AESCH. Inſigne erat navibus inſcriptum, homo ineptiſſime.
965 BACCH. Ego autem Eryxin eſſe putabam illum Philoxeni.
EUR. Ergone in tragoediis gallos decebat fingere?
AESCH. Tu vero Diis inviſe, quae feciſti, cedo qualia ſunt?
EUR. Non certe Equigallos feci, nec Capricervos, ut tu,
Cujusmodi in aulaeis Perſicis pingi ſolent;
970 Sed primum ſtatim artem a te acceptam,
Turgentem inani faſtu, & verbis inſolentibus,
Attenuavi, & ei pondus detraxi
Subſtitutis verſiculis & deambulationibus, & betis minutis,
Succum nugamentorum addens e libris & moribus:
975 Deinde eam nutrivi monodiis, admiſto Cephiſophonte.
Neque garriebam quidlibet, neque ut in aliquam rem inciderem eam ſic temere miſcebam.
Sed is, qui egrediebatur, primo ſtatim genus mihi ediſſerebat
Fabulae. AESCH. Nam profecto praeſtabat iſtud dicere, quam tuum ipſius.
EUR. Deinde a primis inde verſibus nullam perſonam permiſi otioſam.
980 Sed & mulier mihi, & ſervus non minus loquebantur,
Atque herus, item virgo & vetula. AESCH. Ergone
Non eras morte dignus his auſis? EUR. Non certe,
Nam populare eſt iſtud meum factum. BACCH. Iſtud quidem, ô bone, face miſſum;
Non enim pulchra tibi diſputatio de ea re.
985 EUR. Deinde iſtos artem dicendi docui. AESCH. Docuiſti inquam,

Sed

nomine Chori, vſ. 962. ἰγὼ καὶ διὰ Μέσας, καὶ μεταξὺ ἔξα· καὶ πανοῦργ' ἀξιώματ' λέγων, ἀνίσως ἴδιο διάγματ' οὖσ'· *Ego & per Muſam i. e. Muſicam artem, ſive per Poeticam ſcriptam & ſublimis, i. e. per res ſublimes, cucurri: & poſtquam haud leviter artificioſa ſermones, ſive ſcripta eruditorum; nihil ſortitus neceſſitate ineptiri.*

vſ. 975. Κρειττόνων μεγάλων] Iſte credebatur Euripidem admirare in ſcribendo, & cum uxore ejus rem habere, ut dicit Scholiaſtes; quod ad prius attinet, id ſatis clare indicat Comicus infra vſ. 1493. ubi ex eo quaerit Bacchus: πρῶτ' οὖν τίνων' αὐτὸ ἴδρις ὁ Κρειττόνων; de poſteriore ſuſpicari licet, quia conjux ejus videtur ſuiſſe adultera, ut patet ex illis, quae ad eum dicit Aeſchylus infra, vſ. 1074. ἃ γὰς ἐς τὰς ἀλλοτρίας ἤειες, οὐκὸς πάντιον ἐνέλεγες. ubi vide Notam. Infra ad vſ. 1455. Scholiaſtes: Καὶ διὰ τοῦτο δοκεῖ πολὺ χρόνον τὸ συγκωμάζειν, ὡς Κρειττόνι συντυχεῖ τὰ δράματα, καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰδέναι· *Etiam per iſtud ſignificat ſere utrunque, ut & una cum ipſo facaris fabulas Cephiſophon, & ejus uxorem habuerit.*

vſ. 983. Τοῖς μὲν ἤκιστ'] ad Euripidem, ut vult Scholiaſtes.

vſ. 984. Παιπαλῶσ'] Scholiaſtes: διατριβὰς, quae vox inter alia & *diſceptationem* ſignificat in Glotta.

vſ. 985. Τέτυκα λόγοις ἰδίοις ξυ.] Intelligit Rhetoras; ſunt autem Euripidis Tragoediae utiles ad causas forenſes, nam apud illum ſaepe duae partes tanquam in foro diſceptant. Sed Aeſchylus Reip. pernicioſam putat artem dicendi, nempe propter abuſum; hinc etiam infra vſ. 1095. ad eundem dicit: εἶτ' οὐ λυπεῖ ἐντετυλιγμένη καὶ σαπρίαις ἰδέαις &c. Ipſe Euripides in hanc rem praeclare dicit in Hippolyto vſ. 486. τὸν ἐσθλὸν δ' Ἕντετον οὐ πόλεις τίκασιν, ἀλλ' ὃς ἂν καὶ μὴν λέγῃ τι τοῦτο· καὶ γὰς τὰ τοῦτο καὶ σοφοὶ δεῖ λέγειν, ἀλλ' ἐς ὅσον τις ὠφελεῖν χατίσεται· *Hoc eſt, quod bene conſilientes bominum civitates & familias evertit, nimis ſtudiosae orationes; non enim oportet dicere jucunda auribus, ſed id ex quo tandem & decet quis conjegatur.* Vide notata ad Nubes vſ. 915.

Ὡς πρὶν διδάξαι γ', ἄφελες μόσον λαβεῖν.
ΕΥΡ. Λεπτῶν τι χαινὸν ἐσβολὰς, ἐπῶν τε γοητείαν
Νοεῖν, ὁρᾶν, ξυνιέναι, τρέφειν, ἐρᾶν, τεχνάζειν,
Καχυποτοπιάζειν, σοφιστὰς ἄπαντα. ΑΙΣΧ. Φημὶ κἀγώ.
ΕΥΡ. Οἰκεῖα πράγματ' εἰσάγων, οἷς χρώμεθ', οἷς ξυνίεμεν
(Ἐξ ὧν γ' ἂν ἐξηλεγχόμην· ξυνειδότες γὰρ ἦτον,
Ἤλεγχον ἄν με τ' τέχνῃ) ἀλλ' οὐκ ἐκόμπαζον,
Ἀπὸ δ' ἔρεννῶν ἀπεπάσας, ἃ δ' ἐξέπληττον αὐτὸς,
Κύκνους ποιῶν ἐμαυτὸν καὶ Μέμνονας κωδωνοφαλαροπώλους.
Γνοὺς δὲ τὸν τύτου τε, κἀμὲ γ' ἑκατέρου μαθητάς.
Τύτῳ μὲν ἦν Φορμίσιος, Μεγαίνετός θ' ὁ Μάνης,
Σαλπιγολογχοπηδάται, σαρκασμοπιτυοκάμπται·
Οἱ ἐμοὶ δὲ, Κλειτοφῶν τε, καὶ Θηραμένης ὁ κομψός.
ΔΙΟΝ. Θηραμένης; σοφός γ' ἀνὴρ καὶ δεινὸς εἰς τὰ πάντα,
Ὃς ἐὰν κακοῖς που ἐμπέσῃ καὶ πλησίον ναυάγῃ,
Πέπαικεν ἔξω τῶν κακῶν, καὶ Κίων· ἀλλὰ Κίων.

Ἰαμβικοὶ δίμετροι.

ΕΥΡ. Τοιαῦτα μέντοι 'γὼ φρονεῖν
Τύτοισιν εἰσηγησάμην,
Λογισμὸν ἐνθεὶς τῇ τέχνῃ,
Καὶ σκέμμα, ὥστ' ἤδη νοεῖν
Ἄπαντα, καὶ διαβάλλειν
Τά τ' ἄλλα, καὶ τὰς οἰκίας
Οἰκεῖν ἄμεινον, ἢ πρότερ,
Καὶ κατασκοπεῖν, πῶς τοῦτ' ἔχει;

Πῶ

vſ. 994. Κωδωνοφαλαροπώλους] Sophocles in Oedipo Coloneo vſ. 1063. ἐμπυλίοις φάλαις πώλων. Euripides de Rheſi equis, in Rheſo vſ. 306. Τίγρεως δ', ὡς ἐν' αἰγίδος θοὸς, χαλᾷ, μετώπου ἐκπεπύρωται πτερόν, πολλοῖσι σὺν κώδωσιν ἐμβρύκων φόβον. *Gorgo vero, tanquam in Deae (Palladis) clypeo, aurea, frenti equorum alligata, cum multis tintinnabulis ſonum terribilem edebat:* etiam ex clypeis videntur tintinnabula ſuſpendiſſe. ibid. vſ. 383. καὶ δὶ πίμπτας κωδωνοφόρτους, ποσὶ πτερνάων τὰς πολυδόνους. *Audi ſtrepitum tintinnabulorum crepitantium, a ſuni ſortis reſonantes.*

vſ. 995. Ἑκατέρου μαθητάς] Similiter apud Alciphronem Lib. I. Epiſt. 34. ex moribus diſcipulorum Thais jubet conjecturam facere de praeceptoribus: σύγκρινον εἰ βέλει Λυσικλέα τὸν ἑταίραν, καὶ Σωκράτην τὸ σοφιστὴν, καὶ ἑκάτερον ἀφεὼν ἐνάλιον ἀνδρὸς λόγεσιν· τὸ μὲν γὰρ ἐλῆ μεθυτὸν Περικλέα· τὸ δὲ Κριτίαν. *Confer & Lyſicli meretricis, & Socratem Sophiſtam, atque conſidera, uter melius inſtituerit viros; nam illius quidem diſcipulum videbis Periclem: hujus autem Critiam.*

vſ. 996. Φορμίσιος] Ille erat hirſutus, ut dicit Scholiaſtes ad Eccleſiaz. vſ. 97. & propterea truculento adſpectu; hinc cum facit diſcipulum Aeſchyli, ut dicit Scholiaſtes ad praeſentem locum; ſupra etiam vſ. 861. Aeſchylum Euripides dicebat eſſe ἀγριοτεύτην.

Ibid. Μεγαίνετος ὁ Μάνης] Hunc ſtupidum fuiſſe tradit Scholiaſtes. Supra, vſ. 941. dicit Euripides Aeſchyli Spectatores fuiſſe μανῆς, *furios* & *ſtolidos*, ita ut ſe ab illo decipi fuerint pauli. Videtur ille dictus eſſe μάνης quod eſſet ſervili & ſtolido ingenio. In Avibus vſ. 523. ἅτινες ὑμᾶς πάντες σφόνδυλοι μεγάλως, ἀγλῶς τ' ἀίσμεν· τὸν δ' ἀοιδότατ' ἀνθίνει, μανῆς· ὅστις δ' ἦν τὸν μαντιπῶν βάλλετ' ὀρνίθων. Erat autem Μάνης ſive Manes vulgo ſervorum nomen, ut Maria ſervarum, & utrumque occurrit apud Comicum non ſemel.

vſ. 997. Σαλπιγολογχοπηδάται] Haec ad Phormiſium per-

Sed utinam medius fuiſſes disruptus, priusquam doceres.
Eur. Et ſubtilium regularum uſum, verborumque circumductiones
Animadvertere, videre, intelligere, verſare dolos, amare, technis fallere,
Suſpicari, comminiſci quidlibet. Aesch. Non equidem nego.
Eur. Res domeſticas introducens, quibus utimur & adſuevimus;
Unde etiam facile reprehenſus fuiſſem; nam iſti harum rerum gnari
Reprehendiſſent artem meam; non autem faſtuoſum ſtrepitum edidi
Populum ab intelligendo abducens, neque cum perterrefaciebam
Cygnos fingens & Memnonas equis utentes phaleris & tintinabulis ornatis.
Dignoſces autem utriusque, hujus inquam, & meos diſcipulos:
Hujus enim ſunt Phormiſius, Megaenetusque Manes ille *ſervus* ſtolidus,
Tubis, haſtis, & barbis ornati, qui Sinnidas ſimulant;
Mei autem ſunt Clitophon & Theramenes ille ſcitus.
Bacch. Theramenes? prudens ſane & acris ad omnia,
Qui ſi in aliquod periculum incidat aut inde prope abſit,
Elabi ſolet e malis, non Chium ſed Cium ſe dicens eſſe.

Jambici dimetri.

Eur. Talem equidem prudentiam
Iſtis induxi *hominibus*,
Ratiocinatione indita arti *Tragicae*,
Et conſideratione; ut jam intelligant
Omnia, & perſpiciant,
Et cum alia, tum rem familiarem
Adminiſtrent melius, quam antehac,
Speculentur ſingula, ſic *dicentes:* quomodo iſtud ſe habet?

Ubi

pertinent, ut Scholiaſtes dicit; nempe propter vocem ὑπνος quae hic latet.

Ibid. Σκαμμωνιτοκαμπτᾶι] Scholiaſtes: σοφιζόμενος καὶ πειστικῶς τὰ πολεμικά. *qui ſimulate affectant virtutem bellicam.* qui videri volunt tam ſortes, quam fuit Pityocamptes, alias Sinuis dictus, latro. σοφιζειν eſt *ſuperficiaria opera aliquid agere* metaphora a cauibus oſſa rodentibus. In Pace vi. 450. ὁ δ' εἰ Μιγαρεὺς διὸς ὢν, ἅλεστον δ' ὤμως μηχάνημα σοφιζόμενος, ὅπως κυνιεῖ. Ubi Scholia: ἀκριτως κατὰ κυνῶν τρίπους· εἰ τὰ ἰσχία πέζευσε, καὶ οὐκ ἰσχυσε ὑμοιοῦσθαι ὑπ' αὐτου τοῦ ἄκρως τρέχειν· *trahentes more catulorum, qui oſſa rodentes, nec ſe ab illis ſaltare valentes, ejulatu comedunt.*

vſ. 998. Καινεπῶν τε, καὶ σοφισμάτων] Hos tanquam veteratores notat, ut dicit Scholiaſtes; de poſteriore plus conſtat quam de priore. Vide ſupra vſ. 540. Theramenis Praeceptorem Scholiaſtes Comici ad Nubes vſ. 360. dicit fuiſſe Prodicum. Διδασκᾶ δὲ ὁ Εὐ τὸ ἐπικαλούμενον Κοβίγερα, ὃς ἦν ὁ Τριάκοντα τυραννήσας μοναρχῶν. Theramenem autem illum eſſe, qui Coturnus fuerit dictus, conſtat. Vide Suidam in Πρόδικος.

vſ. 1001. Οὐ Χίος ἀλλὰ Κίος] Scholiaſtes: ὅτι δυνατὸν πραγματεύεσθαι τὰ πολιτικὰ, Ἀγνωστος οὐκετι παιδοποιεῖται, ὡς Εὔνομος Πλάτων· *Quia* Theramenes *videtur adſcriptus fuiſſe civitati, cum Agnon adoptaſſet eum, ut Eupolis* tradit *in Urbibus.* unus ex Scholiaſtis ad vſ. 546. ὡς οὖν δι γράφουσιν ἀλλὰ σωστὸν οἶον τὸ Ἀγνωσ· *non eſſe eum genuinum ſed adoptivum filium Agnonis.* ubi inox alia Scholia: ὅτι ὃν παρὰ Χίοις ἦν, Χίον ἑαυτὸν ἐκάλει· ὁτὲ δὲ τινὰ Κίον, Κίον· τῇ δὲ ἀληθείᾳ Χίος ἦν. *Cum ergo apud Chios eſſet, Chium ſe vocabat; cum autem apud Cios, Cium: vera autem erat Chius.* Sed Grammatici in explicatione horum verborum: ὁ Χίος ἀλλὰ Κίος, & in definienda patria Theramenis inconſtantiores ſunt ipſo Theramene.

ΔΙΟΝ. Πῆ μοι τοδί; τίς τῆτ' ἴλαβε;
Νὴ τὼ Θεώ, νῦν γὰρ Ἀθη-
ναίαν ἅπας τις εἰσιὼν,
Κίχαγε πρὸς τὰς οἰκέτας,
Ζητεῖ τι, πῦ 'στιν ἡ χύτρα;
Τίς τἀν κεφαλὴν ἀπεδήδοκε
Τῆς μανίδος; τὸ τρύβλιον
Τὸ περυσινὸν τέθηκέ μοι.
Πῆ τὸ σκόροδον τὸ χθεσινόν;
Τίς δ' ἐλάας παρέτραγε;
Τέως δ' ἀβελτεράτεροι,
Κεχηνότες Μαμμάκυθοι,
Καὶ Μελιτίδαι χαίθωτο.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιε'.

ΧΟΡ. Τάδε μὲν λέγουσι, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ·
Σὺ δὲ τί φέρε πρὸς ταῦτα λέξεις; μόνον ὅπως
Μή σ' ὁ θυμὸς ἁρπάσας
Ἐκλὸς οἵσῃ τ' ἐλαιῶν·
Δεινὰ γὰρ κατηγόρηκεν.
Ἀλλ' ὅπως, ὦ γενάδα,
Μὴ πρὸς ὀργὴν ἀπολέξεις,
Ἀλλὰ συστείλας, ἄκροισι
Χειμάρρου τοῖς ἰσθμοῖσιν·
Εἶτα μᾶλλον μᾶλλον ἄξεις,
Καὶ φυλάξεις, ἡνίκ' ἂν τὸ

Πνεῦμα

vſ. 1015. Τὸν κροκάλη ἀντιδόκει τ' μανίδος] Anaxilas Comicus apud Athenaeum VIII. p. 342. τὸν κροκάλη κατεδόκει τὸ κεφάλαιον· *magilis devoravit caput.*

vſ. 1020. & 1022. ἀβελτεράτεροι —— ἐκβαθεῖν] In Nubibus vſ. 1205. τί καθαρὸ' ἀβέλτερε;

vſ. 1021. Μαμμάκυθοι, καὶ Μελιτίδαι] Didymus apud Scholiaſtem: ὅτι Μαμμάκυθος καὶ Μελιτίδης ὄνομα ἐπιδέκαστος· καθάπερ καὶ ὁ Βουτάλιων καὶ ὁ Κίννος· *Quia Mammacythus & Melitides pro ſtolidis habebantur, ut & Butalio & Corybas.*

„ vſ. 1023. Τὰ δὲ μέτ'] Sunt verba Aeſchyli, ex „ Myrmidonibus ſumta, ut non ſolum diſcimus ex „ Scholiaſte ad hunc locum, ſed etiam ex Harpocra- „ tione in Πρεσβεύτης, qui locum Aeſchyli auctio- „ rem ſic exhibet: ὁ δὲχῆ Ψ Μυρμιδόνων Αἰσχύλος· „ Τάδε μὲν λέγουσι, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ, *despumavit e* „ *Dictione mixtus, ſic recentiores eum vocant. In prin-* „ *cipio Myrmidonum Aeſchylus inquit: Haeccine ſpectabilis* „ *inclyte Achilles; Bello illatas Danaorum clades? Quos* „ *prodidiſti intra tentorium.* Videntur haec verba fuiſſe „ legatorum, qui a Graecis ad Achillem miſſi erant, „ ut non ſolum clades Graecorum, & victorias Tro- „ janorum ei nunciarent, ſed etiam illi perſuadere „ conarentur, ut ira potita Graecis laborantibus opem „ ferret. Hiſtoria eſt apud Homerum. Ex Notis Kuſteri.

vſ. 025. Ἐκλὸς —— τ' ἐλαιῶν] Id eſt, *extra terminum orationis.* Loquitur autem quaſi de certaminibus equeſtribus;

Ubi illud eſt? quis hoc accepit?
BACCH. Ita profecto: proinde jam Athenienſium quilibet, ut intravit in domum,
Vociferatur ad ſervos,
Quaeritque, ubi eſt olla? *inquiens*;
Quis caput praemordit
Maenae? catinus
Proximo anno emtus interiit mihi.
Ubi allium illud heſternum?
Quis arroſit olivam?
Hactenus autem ſtulti
Ore hiante, ut Mammacuthi quidam
Et Melitidae, ſederunt.

SYSTEMA VERSUUM XV.

CHOR. Haec quidem adſpicis, inclyte Achilles.
Agedum tu quid ad haec dices? hoc tantum vide
Ne iracundia te abripiat,
Et extra oleas ferat:
Nam acerba in te dixit.
Sed ô generoſe, vide
Ne iracunde contradicas,
Verum contractis velis, extrema
Eorum ora utere.
Deinde magis magisque veheris:
Et obſervabis, quando

Ventum

ſtribus; erant enim in extremo illius campi, ubi curſus equeſtres peragebantur, oleae plantatae, ut dicit Scholiaſtes, ubi flectendum erat. Eſt autem Proverbium.

vſ. 1029. Μὰ πρὸς ἐγὼν *dittalfgue.*] Sophocles in Electra vſ. 371. μηδὲν πρὸς ὀργὴν, πρὸς Διὸς· ὡς τοῖς λίγουσ' ἔνεστιν ὠφελεῖν ἀκροᾶς, εἰ τὰ μὲν μαθεῖν τοῖς τῦδε χρήσιμ' ἐστὶ δὲ σοὶ αὖτα πάλιν· *Nequid iracunde quaeſo dicas; nam ſermonibus utrinque veſtrum ineſt utilitas, ſi & tu diſcas illis uti, quae haec affert, & haec illis, quae tu.* Ubi Scholia: μηδὲν πρὸς ὀργὴν· ἀντὶ τοῦ ἐγχώμιον. καὶ πρὸς Διὸς, ἀντὶ τοῦ βιαίως· καὶ πρὸς ἀνθρώπων, ἀντὶ τοῦ ὠνησάσης· καὶ πρὸς ἀλλήλων, ἀντὶ τοῦ ἀλλήλοις. καὶ πολλὰ ἄτοπα λέγοῦσι ὅτου ἀντὶ ἐπιτίθεται. nempe in iſtis phraſibus nomen cum praepoſitione ponitur pro adverbio. Ibidem Sophocles vſ. 466. πρὸς ὠφέλειαν ἃ πάρα λέγεις· *Pro dicit puella.* Vid. ad Acharn. vſ. 73.

vſ. 1030. Ἄκριστα κρούσῃ τοῖς ἱστίοις] Metaphora a navigantibus, qui contrahunt vento nimio turgida vela. Euripides in Medea vſ. 522. ἰοὺ ἰού, ὡς ἄνισα, μὴ κακὸν φῶμ' ἔχειν λέγειν, ἀλλ' ὄρθ' ὑπὲρ κλύδωνος εἰκαιόφρονα ἄκριστα κλίνας πρασπίδων ὑπηλίαμμαι τὸν σὸν στόμαρχον, ὦ γύναι, γλωσσαλγίαν· *Decet me, ut videtur, non malum eſſe oratorem; ſed velut navis prudentem gubernatorem, ſummis veli oris ſuperſtigere tuam, o mulier, effrenem loquacitatem.* Vide Notam ad Equites vſ. 433. & hic in Ranis ad vſ. 1251.

Πεῦμα λεῖον
Καὶ χαλεπικὸς λάβης.
Ἀλλ' ὦ πρῶτον τὴν Ἑλλάδ' πυρώσας ῥήμαθ' σεμνά,
Καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον, θαῤῥῶν τ' κρηνὸν ἀφίς.

ACTUS QUARTI

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ΑΙΣΧ. Θυμοῦμαί σ' ἐν τῇ ξυντυχίᾳ, καί μοι τὰ σπλάγχν' ἀγανακτεῖ,
Εἰ πρὸς τοῦτον δεῖ μ' ἀντλεῖν· ἵνα μὴ φάσκῃ δ' ἀπορεῖν με,
Ἀπὸ τοῦ μοι, πόθεν ἔτυχε λεχὴν θαυμάζειν ἄνδρα ποιητήν;
ΕΥΡ. Δεξιότητος, ὦ ἀθεσία, καὶ βλακείας τε πολλῆς
Τοὺς ἀνθρώπους οἱ ταῖς πόλεσιν. ΑΙΣΧ. Τοῦτ' ἂν εἰ μὴ πεπόνθεις,
Ἀλλ' ὅτι λεχοῦς ὁ γυναῖος μοχθηρότατος ἀπέδειξας,
Τί παθεῖν φήσεις ἄξιος εἶναι; ΔΙΟΝ. Τεθνάναι· μὴ τοῦτον ἐρώτα.
ΑΙΣΧ. Σκέψαι πρῶτον γ' οἵους αὐτὸς παρ' ἐμοῦ παρεδέξατο τρώτους,
Εἰ γναίους, ὦ πτερασπίχεις, ὦ μὴ ξμφρασιπολίτας,
Μήτ' ἀγρεμόνας, μήτε κοάλους, ἄσπις ἐμοῦ, μηδὲ παιώγνους·
Ἀλλὰ πέους δεῦρο ὦ λόγχας ὦ λεβκολόφους πτερφαλείας,
Καὶ πίλικας, ὦ κνημῖδας, ὦ θυμοὺς ἐπαβρείους.
ΕΥΡ. Καὶ δὴ χαρὰ τυτὶ τὸ κακόν. ΔΙΟΝ. Κρατοπιῶν αὖ μ' ὀπτείψῃ.
ΕΥΡ. Καὶ σὺ τί δῆτα δράσας, αὐτὸς ὕπως ἀνδρείως ἐδίδαξας;
ΔΙΟΝ. Αἰχύλε λέξον, μὴδ' αὐθαδῶς σεμνομύθου χαλέπαινε.

ΑΙΣΧ.

vs. 1034. Τὸ πνεῦμα] Intelligit Θυμὸν πνεῦμα, ut loquitur Euripides in Phœnissis vs. 411. i. e. iracundiam Aeschyli vento vehementi similem, quae ipsum tanquam navem abreptura sit, nisi sedetur; itaque dum animum flat ventus iracundiae, jubet Aeschylum vela contrahere; ubi autem remiserit, tunc pallis velis invehi.

vs. 1036. & seq. Ὦ πρῶτον —— πυρώσας ῥήματα σεμνὰ, καὶ κοσμήσας τραγικὸν λῆρον] In Pace vs. 748. ἐπαινεῖ τίχην μεγάλην, κἀτίζεται εἰκαιόμοιρον. ubi vide Notam. Antipater Epigrammate in Aeschylum: Ὁ Τραγικὸν φύσημα, καὶ ἁρμόσασαν ἀειδὸν πυρώσας ἐπέεσσι πρῶτον ὦ νικητὴν. *Qui Tragicum ornatumque & aptum carmen, primus alte ardefecisti grandi eloquio.*

vs. 1043. Μοχθηροτάτους ἀπέδειξας] In Pluto vs. 210. βλάκα ἀπέδειξεν σε. In Vespis vs. 1478. τὸν πρεσβύτην ἀπέδειξεν κωφόν. Vide ad Equites vs. 814.

vs. 1044. Τεθνάναι] Quomodo moriatur mortuus? Sed est Hyperbole, vultque significare illum dignissimum esse, ut vel bis moriatur; non enim curamus an aliquid sit possibile, cum rem exaggeramus; in Pluto, vs. 483. ἐκεῖνος νομίζων ἅπαξ θανεῖν δὶς ἀπέθανε. Forte etiam, ut Scholiastes putat, ridiculi causa hoc dictum. Quod si conveniunt mortuum supplicio voluisse afficere, debebat dixisse, *τεθνίξεσθαι ἐκεῖ ἐξῆν*; ut ille mortuus supra, vs. 177. cum vellet sibi maximum malum imprecari, dicebat: ἀπολοίμην ἥδιον. sed tales poena

Ventum lenem
Et placidum nactus fueris: *tunc licet paſſis velis curras.*
Sed ô qui primus Graecorum alte exſtruxiſti magnifica verba,
Et exornaſti tragicas nugas, audacter emitte rivum.

SCENA SECUNDA.

Anapactiſtici Ariſtophanii.

AESCHYLUS, EURIPIDES, BACCHUS.

AESCH. Equidem irascor fortunae, & mihi viſcera indignantur,
Quod mihi contra hunc diſputandum eſt; ne tamen dicant me non habere, quae afferam, *volo;*
Reſponde mihi, quid eſt quod admirationem & laudem conciliat poëtae?
EUR. Dexteritas ingenii, & diſciplina, & quod homines efficimus
Meliores in Rep. AESCH. Hoc igitur ſi tu non feciſti,
Verum ex bonis & frugi eos improbiſſimos reddidiſti,
Quo ſupplicio dices dignum te eſſe? BACCH. Morte; ne hunc interroga.
AESCH. Specta igitur quales ipſos a me primum acceperit;
An fortes & quadricubitales, nec detrectantes munia publica,
Neque litium amantes, nec verſutos, nec vafros,
Verum ſpirantes haſtam & lanceas & galeas cum albis criſtis,
Et caſſides, & ocreas, & animos Ajacis heroicos.
EUR. Sane hoc malum procedit. BACCH. Enecabit me galeas usque commemorans.
EUR. Tu vero quid feciſti, quo eos tam fortes eſſe docuiſti?
BACCH. Dic Aeſchyle, neque tam ferociter te jactans ſaevi tantopere.

AESCH.

---

poena Euripidi haud ingrata fuiſſet; quia non fuerat adeo perolus lucem, ut non vellet rurſus vivere; hinc etiam infra, vſ. 1571. increpat Bacchum, quod ſe patiatur mortuum: ὦ γέϊτον, πιστὸν μὲ δὴ τεθνηκότα; vſ. 1048. Πλοῦτος λέγει] Chion Epiſt. 3. καὶ μοῦσα ἴνα ἐκείνῳ τὸ δίδυμα καὶ ἀγκαλὸ Λητῷ πλοῦτος· *& non amplius injuſtum & rapacem illum Martem ſpirantes.* Euripides in Phoenissis vſ. 189. εἰ πλοῦτος μεγάλα· *qui magna ſpirant.* Comicus in Equitibus vſ. 435. ὡς ὄντ' ἐμὲ δὴ καὶαὶ καὶ συκοφάντας τινί.

Ibid. & ſeq. Πλοῦτος —— Θυμὸς] Sophocles in Electra vſ. 612. ὁρᾶ μὲν πλοῦτος· *video ardere illam iracundia.*

vſ 1040. Ἐκπλαγείης] Ovid. Metam. —— *clypei dominus ſeptemplicis Ajax.*

vſ. 1050. Καὶ δὴ γοῦν τοῦτ' τὸ κακόν] In Nubibus vſ. 907. αἰσῦ, τοῦτ' καὶ δὴ γοῦν τὸ κακόν.

Ibid. Κατατοξεύσει] Scholiaſtes: πρᾶγμα καὶ λέξις δημώδης. Similiter Virg. Ecl. VI. 62.

Tum Phaethontiadas muſco circumdat amarae
Corticis, atque ſolo proceras erigit alnos.

I. e. canit illa eſſe ita facta.

Ibid. Αὖ] Commode adhibetur in indignatione, cum aliquem idem taediose dicimus inculcare. Euripides in Rheso vſ. 874. ὁ δ' αὖ τὸ αὐτὸν αὖθις ἐκ λέξεῶν λέγει· *Iſte vero eundem ſermonem non deſinet dicere.*

ΑΙΣΧ. Δρᾶμα ποιήσας Ἄρεως μεστόν. ΕΥΡ. Ποῖον; ΑΙΣΧ. Τὸν ἐπὶ Θήβας.
Ὁ θυμοβόρος πᾶς ἄν τις ἀνὴρ ἠράσθη δαίμων εἶναι.
ΔΙΟΝ. Τυτὶ μὰ σοί γε κακὸν εἴργασται· Θηβαίους γὰρ πεποίηκας
Ἀνδρειοτέρους εἰς τὸ πόλεμον· ἃ τοῦτό γ' ἕνεκα τύπτεσθε.
ΑΙΣΧ. Ἀλλ' ὑμῖν αὐτὸ ἐξῆν ἀσκεῖν, ἀλλ' οὐχὶ ταῦτ' ἐτρέπεσθε.
Εἶτα διδάξας τοὺς Πέρσας μὴ τοῦτ', ἐπιθυμεῖν ἐδίδαξα
Νικᾶν αἰεὶ τοὺς ἀντιπάλους, κοσμήσας ἔργον ἄεισμα.
ΔΙΟΝ. Ἐχάρην γοῦν ἡνίκ' ἤκουσα σοῦ Δαρεῖον θρηνοῦντος.
Ὁ χορὸς δ' ὀδυρμὸν τῷ χεῖρ' ὠδὶ ξυγκρούσας, εἶπεν, ἰαυοῖ.
ΑΙΣΧ. Ταῦτα γὰρ ἄνδρας χρὴ ποιεῖν ἀσκεῖν. σκίψαι γὰρ ἀπ' ἀρχῆς
Ὡς ὠφέλιμοι τοῖς πολίταις οἱ ποιηταὶ γεγένηνται·
Ὀρφεὺς μὲν γὰρ τελετὰς ἡμῖν κατέδειξε, φόνων τ' ἀπέχεσθαι·
Μουσαῖος δ' ἐξακέσεις τε νόσων, καὶ χρησμούς· Ἡσίοδος δὲ
Γῆς ἐργασίας, καρπῶν ὥρας, ἀρότους· ὁ δὲ θεῖος Ὅμηρος
Ἀπὸ τοῦ τιμὴν ἢ κλέος ἔσχε, πλὴν τοῦθ' ὅτι χρήσ' ἐδίδαξε;
Τάξεις, ἀρετάς, ὁπλίσεις ἀνδρῶν; ΔΙΟΝ. Καὶ μὴν ὁ Παιανιεὺς γε
Ἐδίδαξεν ἔμως τὸ σκαιότατον· ᾠδὴν γοῦν, ἡνίκ' ἔπεμπεν,
Τὸν κρατερὸν τρῶτον ἐξιδικασάμενον, τὸ λέφος ἤμελλ' ὑποδύσειν.
ΑΙΣΧ. Ἀλλ' ἄλλους τοι πολλοὺς ἀγαθοὺς, ὧν ἦν ὁ Λάμαχος ἥρως.
Ὅθεν ἡ μὴν φρὴν ὑπεμαξαμένη, πολλὰς ἀρετὰς ἐπίησιν
Παγκράτιον, Θύρσον, Θυμολέοντα, ἵν' ἐπαίρωμ' ἄνδρα πολίτην
Ἀντικλείαν αὐτὸν τύπτοις, ὑπάτην σαλπιγκτὴν ἀκόσην·
ΑΛ' ὁ μὰ Δί', ὁ Φαίδρας ἐποίει πόρνας, οὐδὲ Σθενεβοίας·
Οὐδ' οἵας εἰς ἦν τιν' ἂν ἐρῶσαν πώποτ' ἐποίησα γυναῖκα.
ΕΥΡ. Μὰ Δί' ὁ γὰρ ἐπῆν ἡ Ἀφροδίτης οὐδέν σοι. ΑΙΣΧ. Μηδέγ' ἐπεί,
Ἀλλ' ὅτι σοί τοι ἐν τοῖς σοῖσιν πολλὴ πολλῶ 'πιχαθοῦτο.
Ὡς τε γε κἀντεῦθέν σε κἀπὸ νέβαλεν. ΔΙΟΝ. Νὴ τὴν Δία τοῦτο γέ τοι δή·
Ἃ γὰρ ἐς τὰς ἀλλοτρίας ἐποίεις, αὐτὸς τύπτοισιν ἐπλήγης.
ΕΥΡ. Καὶ πῶ βλάπτεσθ', ὦ σχέτλι' ἀνδρῶν, ἡ πλὴν αἱ μὴ Σθενέβοιαι;
ΑΙΣΧ. Ὅτι γεπαίας ἐν γεπαίαις ἀνδρῶν ἀλόχους ἀνέπεισας
Κἀπνεα πίειν, αἰσχυνθείσας ἀφ' τὰς σὰς Βελλεροφόντας.

ΕΥΡ.

---

vſ. 1060. Δαρεῖον τὸν τιθηνοῦντα] In Perſis Aeſchyli, qui hodie extant, Darii mortui umbra ab inferis evocatur & apparet; ſed ibi Chorus nullibi manus complodens dicit, ἰαυοῖ, ut & Scholiaſtes notavit: quare videntur duae editiones illius dramatis fuiſſe, ut etiam putarunt quidam veterum, eoſdem teſſe; ut Comicus non ad iſtud reſpiciat, quod extat.

vſ. 1064. ſeq. Ὀρφεὺς —— τελετὰς —— κατέδειξε. Μουσαῖος δὲ] Apud Euripidem in Rheſo vſ. 943. Muſae dicunt: Μυστηρίων τε τῶν ἀπορρήτων φάος ἔδειξεν Ὀρφεύς. —— Μυσαῖόν τε τὸν σεμνὸν πολίτην, καὶ πλοῦτον δείξαι δι' ἐλπίδος, Φοῖβος, σοὶ τ' ἀνοίξαμεν. *Et myſteriorum arcanorum revelationes oſtendit Orpheus.* —— *Et Muſaeum, tantum venerandum civem, qui vir unus plurimum proficit, Phoebus & nos Sorores docuimus.* Iisdem, quibus Comicus, verbis, de Orpheo Demoſthenes contra Ariſtogitonem: ὁ τὰς ἁγιωτάτας ἡμῖν τελετὰς καταδείξας Ὀρφεύς.

vſ. 1069. Παιανιεύς] Hunc rudem & ineptum fuiſſe, teſtatur Eupolis apud Scholiaſten: Παιανιέως σκαιότ. vſ. 1072.

Aesch. Cum tragoediam feci Marte refertam. Eur. Quamnam? Aesch.
Septem Thebanam;
Quam quicunque ſpectaſſet, cupiebat bellator eſſe.
Bacch. Sane hoc male abs te factum eſt; nam Thebanos reddidiſti
Fortiores ad bella; ideoque vapula.
Aesch. Atqui vobis licitum erat illa tractare, ſed non eo vos convertiſtis.
Deinde poſt Perſas a me editos, docui eos cupidos eſſe
Vincendi hoſtes perpetuo, adornavique opus pulcherrimum.
Bacch. Laetabar utique, cum audirem Darium interiiſſe.
Chorus autem ſtatim manibus ſic complosis, dicebat iavoe.
Aesch. Haec enim tractare decet poëtas. Namque conſidera inde ab initio,
Quam utiles fuerint praeſtantiores illi poëtae:
Orpheus enim initiationes docuit, & a caedibus abſtinere:
Muſaeus autem remedia morborum & vaticinia: Heſiodus vero
Agriculturam, fructuum tempora & ſementis: at ille divinus Homerus
Unde gloriam & decus conſecutus eſt, niſi ex hoc quod utilia doceret,
Acies, virtutes bellicas, & arma virorum? Bacch. Attamen Pantaclen non
Docuit ineptiſſimum illum; nam nuper, cum pompam duceret,
Galeae prius capiti impoſitae volebat criſtam alligare.
Aesch. At alios docui multos & fortes, quorum unus eſt Lamachus heros.
Unde mens mea ſumſit exempla, & multas virtutes effinxit
Patroclorum, Teucrorum, & Thymoleontum, eo fine ut erigerem cives,
Quo ſimiles his eſſe ſtudeant, quando tubam audiverint.
Non Phaedras certe faciebam meretrices, nec Sthenoboeas:
Nec ſcio an in ullam unquam foeminam amantem verſus fecerim.
Eur. Non profecto, nam nihil Veneris tibi inerat. Aesch. Nec opto ut inſit;
Tibi autem tuisque Venus plurima ſemper inſideat,
Ut quae teipſum etiam huc demiſit. Bacch. Profecto ita hoc eſt;
Nam de aliis quae finxiſti, eadem tu paſſus es.
Eur. Et quid nocent, ô importune, civitati meae Sthenoboeae?
Aesch. Quia ingenuos & ingenuorum virorum uxores adduxiſti,
Ut cicutam biberent, quod puderet eas propter tuos Bellerophontas.

Eur.

vſ. 1072. Ἀάμαχ' ἥρει] In Acharnenſibus vſ. 574. & 578. ὁ Ἀάμαχ ἥρει.

vſ. 1075. Οὐ φαίδρας ἐνεῖναν] Nempe non ut Euripides, de quo in Theſmoph. vſ. 553. ἐξενίπτου αἰρίεσαν λέγας, ὅτι γυνὰ ποτορὰ ἐγένετο. Μοιχεύεται πάλιν, φαίδρας τε· Περικλύμενον δὲ ἁ πάντα ἐπίλαστα, ὅτι γυνὰ σύεργον ἰδίαν εἶ.

vſ. 1080. Αὐτὸς τὰ τοῦτων ἐκλέγας] Nam conjux ejus videtur adultera fuiſſe; Thomas Magiſter in Euripidis Vita: φασέας δὲ ἁ κάτω ὑπουργὸν Καρκινῆτα ἐπὶ τᾷ γυναικὶ, καὶ τὸν ἐντεῦθεν μὰ φίλον αἰχμάσαι, σκανδαλισθεὶς ὑπὸ τᾶ κωμῳδιοποιοῦ, ἀχθεὶς τὸν Ἀθήνησι διατριβὰν, εἰς Μακεδονίαν ἀπῆρε πρὸς τὸν Ἀρχέλαον. Cum autem deprehendiſſet biſtrionem ſuum Cephiſophontem cum uxore ſua rem habere, pudorem ejus rei non ferens, quod a Comicis perſtringeretur; miſſo habitatione Athenis, in Macedoniam profectus eſt ad Archelaum regem. Comicus ſupra, vſ. 975. Καρκινοῦντα μεγάλα, ubi vide Notam.

vſ. 1083. Κοὐτὸς πίοιτο] Exemplo Sthenoboeae, quae cum Bellerophonti non potuiſſet perſuadere, ut cum ipſa

ΕΥΡ. Πότερον δ' οὐκ ἄιζα λέγει τοῦτον ᾧ ἡ Φαίδρας ξυνοῦσ' ἔκα;
ΑΙΣΧ. Μὰ Δί', ἀλλ' ὅτ' ἀλλ' ἀποκρύπτειν χρὴ τὸ ποιητὸν τὸν γε ποιητήν,
Καὶ μὴ ᾠδὰς ἄγειν, μηδὲ διδάσκειν τοῖς μ' γ' παιδαρίοισιν
Ἔτι διδάσκαλον, ὅπως φαύλῃ· τοῖς δ' ἡβῶσιν γε ποιητάς.
Πάνυ δὴ δεῖ χρηστὰ λέγειν ἡμᾶς. ΕΥΡ. Ἦ δ' οὐ σὺ λέγεις Λυκαβητὰς,
Καὶ Παγκαισᾶν ἡμῖν μεγέθη, τᾶτ' ἐστὶ τὸ χρηστὰ διδάσκειν;
ΑΙΣΧ. Οἱ χρὴ φαύλειν ἀνθρωπείως; ΑΙΣΧ. Ἀλλ', ὦ κακόδαιμον, ἀνάγκη
Μεγάλων γνωμῶν ᾠδὰς ἴσα καὶ τὰ ῥήματα πίπτειν.
Κἄλλως εἰκὸς τὸν Ἡμιθέων τοῖς ῥήμασι μείζοσι χρῆσθαι.
Καὶ γὰρ τοῖς ἱματίοις ἡμῶν χρώμεθα πολὺ σεμνοτέροισιν.
Ἃ μὴ χρηστῶς καταδείξαι διελυμήνω σύ. ΕΥΡ. Τί δράσας;
ΑΙΣΧ. Πρῶτον μὲν τὸν βασιλέοντας ῥάκι' ἀμπίσχων, ἵν' ἐλεεινοὶ
Τοῖς ἀνθρώποις φαίνωντ' εἶναι. ΕΥΡ. Τᾶτ' οὖν ἔβλαψα; τί δράσας;
ΑΙΣΧ. Οὔκουν ἐθέλῃ γε περιεσχεῖν πλουτᾶν ὑδεὶς ἔτ' ἀπὸ ταὐτὰ,
Ἀλλ' ὁ ῥακίοις ᾠδειλιλέμβῳ κλαύσῃ, ἢ Φρυνὶ πένεσθαι.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὴ Δήμητρα, καταγέλαστ' ἔχω ἔλαιαν ἐπέπεσθε·
Κἀν ταῦτα λέγων ἐξαπατήσῃ, ᾠδὰς τοὺς ἰχθῦς ἀνέκυψεν.
ΑΙΣΧ. Εἶτ' αὖ λαλιὰν ἐπιτηδεύσας ᾗ γωμῳλίαν ἐδίδαξας.
Ἢ ξυκέτασεν τάς τε παλαίστρας, ᾗ τὰς πυγὰς ὁἰτευψε
Τᾶν μειρακίων γωμῳλομῳάν, ᾗ τοὺς ᾠδὰς ἀνέπεισεν
Ἀπαγορεύειν τοῖς ἄρχουσιν. καί τοι τότε γ', ἡνίχ' ἐγὼ ζῶν,
Οὐκ ἠίσαντ', ἀλλ' ἢ μάζαν καλέσαι, ᾗ ῥυππαπαῖ εἰπεῖν.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὴ Ἀπόλλω, ᾗ ᾠσπαξδεῖν γ' ἐς τὸ στόμα τᾷ Θαλάμακι,
Καὶ μυθῶσαι τὴ ξύσιπον, κἀκβὰς πρὰ λωποδυτῆσαι.
Νῦν δ' ἀπλέγῃ, κἀκέτ' ἐλαύνῃ,
Καὶ πλεῖ δθυεὶ καθθις ὀκεῖσι.
ΑΙΣΧ. Ποίαν δὴ κακῶν οὐκ αἴτιο' ἔσ';
Οὐ ᾠσαγωγὰς κατέδειξ' ὄτ',
Καὶ πλήσας σὺ τοῖς ἱεροῖς,

Καὶ

ipſa rem haberet, cum accuſavit quaſi vim eſſet ab ipſo paſſa: cumque deinde illius innocentia apparuiſſet, haec prae pudore cicutam bibit. Sic etiam Phaedra, cum privignum ſuum Hippolytum fruſtra ſollicitaſſet ad concubitum, teipſam ſuſpendit. Puto autem haec a Comico non ſine Ironia dici; non enim ſit veroſimile, adulteras propterea, quia Euripides docuiſſet Sthenoboeam & ſimiles Tragoedias, ſibi mortem conſciviſſe pudore ductas. Quod ſi Euripides id potuiſſet efficere ſuis Tragoediis, non reprehenſionem, ſed laudem maximam ſuiſſet meritus.

vſ. 1087. Ἡδωνοί] Ita Edd. priſtinae; non ἀδωνοί γε.

vſ. 1088. Λυκαβητὰς] Scholiaſtes: ἔστι δὲ Λυκαβητὸς ὄρος Ἀθήνησιν.

vſ. 1092. Οἱ χρὴ φαύλειν ἀνθρωπείως] Strato Comicus apud Athenaeum IX. p. 383. de quodam, qui verbis utebatur a vulgari uſu alienis: πάνυ ἀστείῳ γ' ἦν τῷ ἀνδρὶ, ἀλλ' μεγαλοπρεπῶς, ἀνθρωπίνως λαλεῖν τι. Sed ore cum, ut jam mutet morem illum, & humano more loquatur.

vſ. 1094. Ἃ μὴ] Ita Edd. priſtinae; non Ἃ ἐμὲ.

vſ. 1095. Τοὺς βασιλέοντας] In Acharnenſibus vſ. 414. Εὐριπίδη, δίς μοι βάκιόν τι τῶν παλαιῶν διέμασες· in illo loco ſatis multi recenſentur pannoſi, quos Euripides introduxerat in Tragoediis.

vſ. 1101. Λαλιὰν ἐπιτηδεύσας] In Nubibus vſ. 931. λαλιὰν μοῦσαν ἀσκήσας.

vſ. 1102. Ἢ ξυκέτασεν τάς τε παλαίστρας] In Nubibus vſ. 1052. ταῦτ' ἔστι, ταῦτ' ἐκεῖνα, ἃ τὸ περίπατον ἀπὸ

EUR. An non, uti extabat hiſtoria de Phaedra, ita compoſui?
AESCH. Imo ut extabat, inquam, ſed Poëtam oportet caelare mala turpia.
Et non producere, nec docere. Nam uti pueros
Magiſter docet, ita adultos Poëtas.
Omnino autem decet nos utilia dicere. EUR. Si ergo tu Lycabetos memores
Nobis & Parnaſſorum multitudines, hoc utilia eſt docere?
Quem oportebat humano more loqui. AESCH. ô perdite, neceſſe eſt
Magnarum ſententiarum & cogitationum ſimilia etiam verba producere.
Alias etiam veroſimile Semideos grandioribus verbis uti,
Nam & veſtibus multo ſplendidioribus utuntur, quam nos:
Quae cum ego pulchre oſtendiſſem, tu foedaſti. EUR. Quo facto?
AESCH. Primo cum reges pannis induiſti, ut miſerabiles
Hominibus videantur eſſe. EUR. Ergone in hac re nocui? quo facto?
AESCH. Itaque jam nemo dives vult triremes inſtruere ſuis ſumtibus ob hanc rem,
Verum pannis ſeſe involventes ſient, & ſe eſſe pauperes ajunt.
BACCH. Et quidem, ita me Ceres amet, ſubtus habens tunicam cum vellere molli.
Atque haec dicentes poſtquam fefellerunt, apparent in foro piſcatorio.
AESCH. Deinde loquacitatem excolere & argutias docuiſti.
Quae & palaeſtras evacuavit, & culos perdidit
Adoleſcentulorum nugas garrientium: & nautis perſuaſit,
Ut refragarentur magiſtris. At tunc cum ego viverem,
Nihil aliud ſciebant quam offam poſcere, & rhyppapae dicere.
BACCH. Ita profecto, & oppedere etiam in os inferiori remigi,
Et foedare merda commenſalem, & nave egreſſi veſte aliquem ſpoliare,
Nunc autem obloquuntur, & non amplius agunt remos,
Et huc illuc navigant.
AESCH. Quorum hic ſcelerum non eſt auctor?
Nonne lenones oſtendit iſte,
Et mulieres in fanis (*templis*) parientes,

Et

ἀλλ' ἢ ἐμέρας καλλίστου πτῶμα τὸ βαλαντίου πεσεῖ, κἀγὼ δὲ τὰς πλαγόνας.

Ibid. *Τὰς πυγὰς ἐκτίλλων*] Rhetoras tanquam cinaedos perſtringit; in Nubibus vſ. 1088. *συσπερμίσει τε πίνων· ἐξ οὐρηγκάλου.* In Eccleſ. vſ. 112. *λίχνευε γὰρ καὶ τ' ἐσυτίκωσε, ἐστὶ πλεῖστα σπυθρίδη, δυσοτάτης εἶναι λίχνου.*

vſ. 1105. *Ῥυσπαταί*] Acclamatio nautica, ut dicit Scholiaſtes. vid. & in Veſpis vſ. 912. & in Equitibus vſ. 598.

vſ. 1106. *Θαλάμαι*] Scholiaſtes: *ἦσαν δὲ τρεῖς τάξεις τῶν ἐρετῶν· ὁ μὲν κάτω Θαλαμίτης· ὁ δὲ μέσος, ζυγίτης· ὁ δὲ ἄνω Θρανίτης· Tres ordines erant remigum: infimus ordo, erant thalamitae: medius, Zygitae: ſupremus, thranitae.* Ad Acharn. vſ. 161. *Ἡ γὰρ ἐστέλλοντο οἱ μὲν ἄνω ἐρέτευον, Θρανίται· οἱ δὲ μέσοι, ζυγῖται· οἱ δὲ κάτω, Θαλάμιοι.* Itaque idem & *Θαλάμαξ* dicitur, & *Θαλαμίτης*, & *Θαλάμιος*· imo & *Θαλαμακὸς* ut ex Suida apparet; etiam mediorum remigum nomen diverſo modo dicitur, ut apparet ex iſtis locis, itemque ex Heſychio & Etymologo.

vſ. 1112. *Τικτόντι τὸ τοῖς ἱεροῖς*] Scholiaſtes dicit Euripidem ſcripſiſſe Augen, quae in templo enixa ſit. Apud Comicum in Lyſiſtrata, mulier quae erat in loco ſacro, & ſe parturire ſimulabat, invocat Lucinam, ut inhibeat partum, usque dum veniat in locum, ubi poſſit parere, vſ. 745. *ἃ πότνι' Εἰλείθυι, ἐπίσχες τὼ τόκω, ἕως ἂν εἰς ἕτερα μέλαθρα γώ χωρήσω.*

Καὶ μιγυμίας τοῖσιν ἀδελφεῖς,
Καὶ φασκόσας ὑ ζῇν τὸ ζῇν;
Κᾆτ' ἐκ τύπων ἡ πόλις ἡμᾶς
Ὑπὸ γραμματίων ἀπεμοῦθη,
Καὶ βωμολόχων δημοπιθήκων,
Ἐξαπατώντων τ' δῆμον ἀεί;
Λαμπάδα δ' ὑδὶς οἵός τι φέρων
Ὑπ' ἀγυμνασίας ἔπιπτεν.
ΔΙΟΝ. Μὰ Δί' ὑ δῆτ', ὅστ' ἀπεφαύθλιν
Παλαθιναίοισι γελῶν, ὅπου δὴ
Βραδὺς ἄνθρωπός τις ἔθη κύψας,
Λύχνος, πάλαι, ὑπολειπόμενος,
Καὶ δεινὰ πάσχων· καθ' οἱ Κεραμῆς
Ἐν ταῖσι πύλαις παίουσ' αὐτῷ
Γαύρᾳ, πλευρὰς, λαγόνας, πυγήν.
Ὁ δὲ τυπτόμενος ταῖσι πλατείαις,
Ὑπερδόμενος,
Φυσῶν τ' λαμπάδ', ἔφυγε.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Μέγα τὸ φάγμα, πολὺ τὸ πῖκος, ἀφρὸς ὁ πόλεμος ἔρχεται.
Χαλεπὸν ὃν ἔρχει διαρεῖν, ὅταν ὁ μὲν τείνῃ βιαίως,
Ὁ δ' ἐπαναφέρειν δύνηται, καὶ περίδεως τορῶς.
Ἀλλὰ μὴ 'γὼ ταῦτ' ἐρεθίζων.
Ἐσβολαὶ γάρ εἰσι πολλαὶ χἄτεραι σοφισμάτων.
Ὅ, τι περ ἂν ἔχητον εἰπεῖν,
Λέγετον, ἔπιτον, ἀναδάρετον
Τά τε παλαιὰ, κὠ τὰ καινά·
Κἀπικυδιωδέστον λιπὼν τι κὠ σοφὸν λέγειν

ΑΝΤΙ-

vſ. 1115. Μιγυμίαις τοῖσιν ἀδελφεῖς] Scholiaſtes: ὡς αἱ τῆ Αἰόλε Συγατέρες· ut Aeoli filiae. Scripſit autem Aeolum Euripides, ex quo Fragmenta quaedam extant. Homerus de Aeolo & ejus liberis Odyſſ. K. vſ. 5. τὸν καὶ δώδεκα παῖδες ἀὶ μεγάροι γεγάασιν· ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἠΰκομοι. Ἐδ' ὄγε θυγατέρεσι πόρεν οἰκία καὶ δυτέτας· Et duodecim erant in aedibus liberi: ſex filiae & ſex filii aetate vigentes: ibi ille filias dabat filiis uxores. Vid. in Nub. vſ. 1375. Ceterum Euripides hoc Barbarorum eſſe dicit in Andromacha vſ. 173 — τοιοῦτον πᾶν τὸ βάρβαρον γένος· Πατὴρ τε θυγατρὶ, μήτηρ τε παιδὶ μιγνύμενα, Κἀκ τ' ἀδελφῆ· Tale eſt omne genus Barbarum; Pater miſcetur filiae, filius matri, puella fratri.

vſ. 1114. Καὶ φασκόσας ὑ ζῆν] Scholiaſtes: ὅτι παρὰ τὰ ἐν Φρίξῳ Κυανίδι. Τίς οἶδ' εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν, Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν· —— Alludit ajunt ad illa ex Euripidis Phryxo: quis ſcit an vivere ſit mori; mori autem vivere. deinde ſtatim ſubjungit Scholiaſtes: ἀλλ' ὁ λέγων [male vulgo ἐλέγων] ἐνταῦθα ἐν Φρίξῳ· ὅτι δὲ ὡς πρὸς γυναῖκας αὐτὰ λέγει εἰρήκειν. ἴδοις δ' ἂν χρὴ, μάντευτὸν δ' αὐτὸν τῶν παρ' Εὐριπίδη γυνὴ λέγῃ, καὶ μαντεύεται τὸ ὑπὸ τῶν τρυῶν εἰρημένον, Ἀλλὰ τὸ τὸ ζῆν φίλτατον, ἄλλο ἐστὶν ἀμείνων αἰτία τοῦ ἐπιλαβέσθαι

Et concubitu fratrum miſtas,
Et quae dicerent vitam non eſſe vitam?
Hinc etiam civitas noſtra
Scribis impleta eſt,
Et ſcurris & ſimiis plebis,
Qui decipiunt populum.
Facem vero nemo ſcit ferre
Jam amplius propter exercitiorum neglectum.
BACCH. Nemo profecto; itaque emoriebar
Riſu in Panathenaeis, cum
Tardus quidam homo curreret incurvus
Albus, pinguis, longo intervallo relictus,
Et miſere ſe torquens: deinde Ceramicenſes
In portis *ſtantes*, percutiebant ei
Ventrem, latera, ilia, nates;
Ille vero percuſſus palmis
Subinde pedendo,
Extincta lampade, currebat.

STROPHE VERSUUM X.

CHOR. Magnum negotium, vehemens concertatio, grave bellum inſtat.
Itaque operoſum erit diſcernere, ubi alter contenderit valide,
Alter vero refutare poſſit & obniti ſcite.
Sed nolite in eodem conſiſtere.
Sunt enim viae & aliae multae argutiarum.
Quicquid igitur habetis ad diſceptandum
Hoc dicite, percurrite, & excutite
Tam vetera quam recentia;
Et audete dicere aliquid ſubtile & ſcitum atque argutum.

ANTI-

καὶ τὰ ἰξῆς· *Sed is, qui ibi loquitur, Phryxus eſt; iſte autem ait quaſi a muliere id dictum ſit. Itaque oportet videre, annon apud Euripidem alicubi eandem ſententiam mulier dicat, & annon illud ſit, quod Nutrix in Hippolyto dicit: Sed aliud quidam, aliud dolum hoc vita tenebrae involventes occultant nebulis. & quae ibi ſequuntur.* Extat autem iſte locus in Euripidis Hippolyto vſ. 191, & ita recte eſt impreſſus in Aldina editione Euripidis, ut ego cum adduxi: de illo loco, qui dicebatur eſſe ex Phryxo Euripidis, vid. infra ad vſ. 1318.

vſ. 1121. Ἀπερυθρίων] Si recte habet ſcriptura, videtur eſſe a φλέγ', φῶς *ignis*: unde & φαίνω *uro*; ut patet ex voce φαύσιγξ, quae ſignificat idem quod φαῦλος ſive φαῦλος, nempe *macula* ſive *puſtulas ab igne*: ab illo φαίω eſſet φαυσίνω. unde aor. 1. paſſ. ἐφαυσίνθην. in Comp. ἀπεφαυσίνθην. Aut potius ἀναφαυσίνθην legendum, ut ſit ſine augmento ab ἀναφαυσίνω ex ἀνά & ἀφαυσίνω· unde ἀφαυσίνσιμον in Eccleſiaz. vſ. 146.

vſ. 1125. Κεραμῆς] Pro Κεραμεῖς Attice. Scholiaſtes: οἱ ἀπὸ Κεραμεικοῦ ὄντες.

vſ. 1128. Ταῖς πλατείαις] Subauditur χερσὶ aut μάστιξι, aut ipſae plagae dictae ſunt πλατεῖαι. Scholiaſtes.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

Εἰ δὲ τοῦτο καταφοβεῖσθον, μή πις ἀμαθία προσῇ
Τοῖς θεαμβώτοισιν, ὡς τὰ
Λεπτὰ μὴ γιῶναι λεχόντων,
Μηδὲν ὀρρωδεῖτε τοῦθ'· ὡς οὐκ ἔτ' ἄπω ταῦτ' ἔχῃ.
Ἐστρατθυμβώτοι γάρ εἰσι·
Βιβλίον τ' ἔχων ἑκάστῳ μανθάνῃ τὰ δεξιά.
Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράπται,
Νῦν δὲ γ' παρηκόλουθ'.
Μηδὲν οὖν δείσητον, ἀλλὰ
Πάντ' ἐπέξιτον, θεατῶν γ' ἕνεχ', ὡς ὄντων σοφῶν.

ACTUS QUINTI

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἐπ' αὐτοὺς τοὺς ποιητὰς σε τρέψομαι,
Ὅπως τὸ σῶστον τῆς τραγῳδίας μέρος
Πρώτοισιν αὐτῷ βασανῶ τῇ δεξιᾷ.
Ἀσαφὴς γὰρ ἐκεῖνος ἐν τῇ φρενὶ τὰ πράγματα.
ΔΙΟΝ. Καὶ ποῖον αὐτῶν βασανεῖς; ΕΥΡ. Πολλοὺς πάνυ.
Πρῶτον δέ μοι τὸν ἐξ Ὀρεστείας λέγε.
ΔΙΟΝ. Ἄγε δὴ σιώπα πᾶς ἀνὴρ. Λέγ' Αἰσχύλε.
ΑΙΣΧ. Ἑρμῆ Χθόνιε, πατρῷ' ἐποπθύων κράτη,
Σωτὴρ γενοῦ μοι, σύμμαχός τ' αὐτυιθῶ.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τὴνδε, τὰ κατέρχομαι.
ΔΙΟΝ. Τοῦτον ἔχεις ψέγειν τι; ΕΥΡ. Πλεῖν ἢ δώδεκα.
ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὠδὶ πάντα ταῦτά γ' ἴσ', ἀλλ' ἡ τέλα.

ΕΥΡ.

vſ. 1146. Αἱ φύσεις δ' ἄλλως κράτιστοι] Captat benevolentiam Spectatorum. Supra etiam vſ. 680. Μέγα χαρὰν ἐμοὶ ἐποίησε, καὶ διὰ ταῦτ' ἐγὼ τίθημι ἀσφαλῆ ἐξεμεῖν κακὸν ἔχων, ἕως σοφοῖς μυσὶ κάθηται. Habebantur autem Athenienſes pro ſapientiſſimis Graecorum; Herodotus Lib. I. ὁ Ἀθηναίων τύραννος πρώτους λεγομένους εἶναι Ἑλλήνων σοφίῃ. *Apud Athenienſes, qui primatum ſapientiae obtinere dicuntur inter Graecos.* Demoſthenes Epiſtola III. ἡ δήμος ἡ Ἀθηναίων συνοῖδε καὶ παιδικὰ παίζων πρέπειν δοκοῦσ'. *Populum Athenienſium, qui prudentia & doctrina omnes praeſtitiſſe jactantur.*

vſ. 1153. Ἀσαφὴς γὰρ ἐκεῖνος ἐν τῇ φρενὶ] Supra, vſ. 952. ἀσαφὲς

ANTISTROPHE VERSUUM X.

Si vero id veremini, ne inſcitia quadam laborent
Spectatores, ut
Vos ſubtilia loquentes intelligere nequeant,
Ne timete: quoniam hoc non amplius ita ſe habet.
Nam exercitati ſunt;
Et librum quisque habens diſcit ſapientiam,
Praeterea ingenio maxime pollent,
Quod nunc ipſis acutius etiam eſt.
Nihil itaque timete, ſed
Omnia percurrite, propter ſpectatorum cauſam, utpote ſapientium.

SCENA PRIMA.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

EUR. Igitur ad prologos tuos me convertam,
Ut primam Tragoediae partem
Primo examinem, quid habeat boni.
Erat enim obſcurus in rebus enunciandis.
BACCH. Et quem prologum examinabis? EUR. Multos admodum.
Primum recita mihi illum ex Oreſtea prologum.
BACCH. Silete jam omnes. recita Aeſchyle.
AESCH. Mercuri terrene, patris qui ſpectas vim, (ſeu, *paternum interitum*)
Sis mihi ſervator & adjutor petenti:
Revenio enim in hanc terram & poſtliminio redeo.
BACCH. Ex iſtis habesne aliquid quod vituperes? EUR. Plusquam duodecim.
BACCH. Atqui omnia iſta non ſunt plura, quam tria.

EUR.

ἀνὴρ δ' ἐν οἴκοις ἦν τις.
vſ. 1157. Ἥκω χθόνα] Principium ex Choëphoris Aeſchyli, ubi Oreſtes in patriam redux venit ad tumulum patris cum Pylade, ut patet ex illis quae hoc exordio quamvis ibi verſus iſti, quos Comicus adhibuit, deſiderentur, & alii plures: in Editione autem Stanleji hinc ex Ariſtophane illud principium reſtitutum eſt.

vſ. 1161. Ἀλλ' ὁ πάτερ.] Subintelligitur: Ἴτω aut ἀμείβου, ut dicit Scholiaſtes. Pherecrates: κἀκπίνουσι μὰ πολὺν ἀλλ' ἢ μίαν. Subaudi κύλικα. *Et ſitiunt, ſi non multum, ſed unum* calicem. apud Athen. XI. p. 481.

ΕΥΡ. Ἔχῃ δ' ἕκαστον εἴκοσίν γ' ἁμαρτίας.
ΔΙΟΝ. Αἰσχύλε, σῴζωῦ σοι σωπᾷν· εἰ δὲ μή,
Πρὸς τεσσὶν ἰαμβείοισι πρωσοφείλων φανεῖ.
ΑΙΣΧ. Ἐγὼ σιωπῶ ταῦδέ γ'; ΔΙΟΝ. Ἂν πείθῃ γ' ἐμοί.
ΕΥΡ. Εὖδὺς γὰρ ἡμάρτηκεν ἡμιόλιόν γ' ὅσον;
ΑΙΣΧ. Ὁρᾷς, ἔᾳ λαρεῖς; ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὀλίγον γέ μοι μέλῃ.
ΑΙΣΧ. Πῶς φῄς μ' ἁμαρτεῖν; ΕΥΡ. Αὖθις ἐξ ἀρχῆς λέγε.
ΑΙΣΧ. Ἑρμῆ Χθόνιε, πατρῷ' ἐποπτεύων κράτη.
ΕΥΡ. Οὐκοῦν Ὀρέστης τοῦτ' ἐπὶ ταῖς τύμβῳ λέγῃ
Ταῖς θ' πατρὸς τιθεῖτον. ΑΙΣΧ. Οὐκ ἄλλως λέγω.
ΕΥΡ. Πότερ' ὑπὲρ τοῦ Ἑρμῆ, ὡς ὁ πατὴς ἀπέλιπτο
Αὐτῷ βιαίως ἐν γυναικείᾳ χερὸς,
Δόλοις λαθραίοις, ταῦτ' ἐποπτεύειν ἔφη;
ΑΙΣΧ. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνον, ἀλλὰ τὸν Ἐρεχθέα,
Ἑρμῆν Χθόνιον πρωσεῖπε, καὐδήλως λέγων,
Ὅπὴ πατρῴου τοῦτο κέκλῃ γένος.
ΕΥΡ. Εἰ μεῖζον ἐξήμαρτες, ἢ 'γὼ βουλόμην·
Εἰ γὰρ πατρῷον τὸ χθόνιον ἔχῃ γένος.
ΔΙΟΝ. Οὕτω γ' ἂν εἴη πρὸς πατρὸς τυμβωρύχος.
ΑΙΣΧ. Διόνυσε πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθρωπίαν.
ΔΙΟΝ. Λέγ' ἕτερον αὐτῷ. σὺ δ' ὀπτήρῃ τὸ βλάβος.
ΑΙΣΧ. Σωτὴρ γενοῦ μοι σύμμαχός τ' αἰτυμόλῳ.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν τήνδε, τῷ κατέχρησμαι.
ΕΥΡ. Δὶς ταυτὸν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Αἰσχύλος.
ΔΙΟΝ. Πῶς δίς; ΕΥΡ. Σκόπῃ τὸ ῥῆμ', ἐγὼ δέ σοι φράσω.
Ἥκω γὰρ εἰς γῆν φησί, τῷ κατέχρησμαι.
Ἥκει δὲ ταυτὸν ὅστι τῷ κατέχρησμαι.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Δί', ὥσπερ γ' εἴ τις εἴπει γείτοσι,
Χρῆσον σὺ μάκτραν, εἰ δὲ βούλῃ κάρδοπον.
ΑΙΣΧ. Οὐ δῆτα τοῦτό γ', ὦ κατιγωμωλμένε
Ἀΐδωνε, ταύτην 'ς', ἀλλ' ἑτέραν ἔχω.
ΕΥΡ. Πῶς δή; δίδαξον γάρ με καθ' ὅν δὴ λέγεις.
ΑΙΣΧ. Ἐλθὼν μὲ εἰς γῆν ἣν, ὅτῳ μετῇ πατρός.

Χωλὸς

vs. 1166. Οὐκοῦν γ' ἴσον] Vide supra ad vs. 793. In Veſpis vs. 1520. μισόπαλλος ὑπόνους. ubi vide Notam. Euripides in Alceſtide vs. 229. ἔσχον δίφρου ἡνίαν παλάσσων *laqueo collum ſublimi adnexere.*

vs. 1175. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνον] Scholiaſtes: ὁ Δίκαιος διαλυθείς, ἀλλὰ ὁ ἱρώτων. Nempe quia dixerat: δίκαιος καθεύδειν. Erat autem Δίκαιος cognomen Mercurii. Vide ad Pinum vs. 1158. ut & Ἑρμῆς apud Homerum.

vs. 1181. Πίνεις οἶνον οὐκ ἀνθρωπίαν.] Scholiaſtes: οἶνον ἀμαιμακέτ ἐκπώτ, καὶ λαμπὸς οἶνον πίνεις, ἀλλ' οὐκ ἄδυ καὶ ἀνάλιν.

vs. 1183. Σωτὴρ] Haec ab illis pendent, quae ex Choëphoris adducebat Aeſchylus ſupra, vs. 1167.

„ vs. 1198. Ἀΐδωνε, ταύτην 'ς', ἀλλ' ἑτέραν ἔχω] „ Verſus claudicat, utpote uno pede brevior, quem „ MS. Vatican. U. integrum nobis ita exhibet: Ἀΐδωνε ταύτα 'ς', ἀλλ' ἄλλο ἐτέρα ἔχω. Lectio haec vul„ gata, utpote mutilae, longe praeſtat." Ex Notis Kuſteri.

Eur. Sed unumquodque eorum habet viginti peccata.
Bacch. Aeſchyle, auctor tibi ſum ut taceas; ſin minus,
Praeter hos tres jambos reus eris plurium.
Aesch. Egone ut taceam propter hunc? Bacch. Si me audis.
Eur. Quippe initio ſtatim peccavit immane quantum.
Aesch. Videsne ut nugeris? Bacch. Nil curo.
Aesch. Quomodo dicis me peccaſſe? Eur. Repete denuo.
Aesch. Mercuri terrene, patris qui ſpectas vim.
Eur. Annon Oreſtes hoc in tumulo dicit
Patris mortui? Aesch. Haud aliter dico.
Eur. Anne ergo Mercurium, ut pater interierit
Suus per vim manu muliebri,
Clandeſtinis dolis, ſpectaſſe dicit?
Aesch. Non illum inquam *doloſum*, ſed Eriunium
Mercurium vocavit terrenum, & declaravit
Eum paternum iſtud munus obtinere.
Eur. Adhuc majus peccatum commiſiſti, quam ego volebam.
Si enim terrenum munus paternum habet.
Bacch. Hoc pacto eſſet tumulorum ſuffoſſor.
Aesch. Bacche, non uteris vino fragrante.
Bacch. Recita ei alium; tu vero obſerva vitium.
Aesch. Sis mihi ſervator & adjutor petenti,
Redeo enim in terram hanc & redux factus ſum.
Eur. Bis idem nobis dixit ſapiens Aeſchylus.
Bacch. Quomodo bis? Eur. Conſidera verbum; ego tibi dicam:
Nam redeo in terram hanc, inquit, & redux factus ſum.
Jam autem redire idem eſt, quod reducem fieri.
Bacch. Ita profecto, quaſi dicas:
Concede mihi mactram, aut ſi vis magidem.
Aesch. Non utique iſtud, ô garrule
Homo, ſic ſe habet, ſed aliter comparatum eſt.
Eur. Quomodo ergo? doce quomodo iſtud dicas.
Aesch. Venire in patriam licet illi, qui non exul ejus eſt particeps,
Nam

Veri. Pro vulgato τοῦτο minus recte tamen Vaticanus τοῦτον. Et ſic iſte verſus cum praecedenti recte cohaereret hoc modo: Οὐ δῆτα τῦτό γ', ἢ κατισομιλμίνο Ἀνδρῶνο τοῦτο τ', ἀλλ' ἁμῦ' ἰνῶν ἰχί· *Haud ſane iſtud, o garrule Homo, hoc modo eſt comparatum; ſed optime* omnium *verſum* iſte *ſe habet.* Alias in praecedenti verſu pro τῦτο foret ἔντ᾽ ſcribendum cum Cl. Kuſtero. Biſetus in quibusdam vetuſtis exemplaribus invenit hunc verſum ita ſcriptum: — τοῦτ' ἰσ', ἀλλ' ἁμῦ' ἰνῶν ἰχει. Quae lectio eſt non mala, ſi modo hic etiam τοῦτο ſcribatur hoc modo: Οὐ δῆτα τῦτό γ', ἢ κατισομιλμίνο Ἀνδρῶνο τοῦτο τ', ἀλλ' ἁμῦ' ἰνῶν ἰχει· *Haud ſane iſtud* carmen, *o garrule Homo, ita comparatum eſt, ſed omnium optime ſe habet.* ἰσιν ἰχειν pro ἰχί, ut in Pace vſ. 334. ἰσ' ἀναγκαίοι ἰχειν. Biſetus tamen ſic emendat verſum: Ἀνδρῶνο, τοῦτο γ' ἰσὶν, ἀλλ' ἰνῶν ἰχει. nec male.

Nam

Χωρὶς γ' ἄλλης συμφορᾶς ἐλήλυθε.
Φθύγου δ' αὐτῷ ἥκιστ' π ᾧ καπίσχεθ'.
ΔΙΟΝ. Εὖ νὴ τ' Ἀπόλλω. Τί σὺ λέγεις Εὐριπίδη;
ΕΥΡ. Οὐ φημὶ τ' Ὀρέστῃ καπιθεῖν οἴκαδε·
Λάθρᾳ γ' ἦλθεν, ᾧ πιθὼν τὼς κυρίους.
ΔΙΟΝ. Εὖ νὴ τ' Ἑρμῆν· ὅ, π λέγεις δ', ᾧ μαθάτω.
ΕΥΡ. Πέρανε τοίνυν ἕτερον. ΔΙΟΝ. Ἴθι πέραινε σύ,
Αἰσχύλ', ἀπόσας· σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε.
ΑΙΣΧ. Τύμβῳ δ' ἐπ' ὄχθῳ πάδε γε κηρύσσω πατρὶ
Κλύειν, ἀκοῦσαι. ΕΥΡ. Τοῦθ' ἕτερον αὖθις λέγε,
Κλύειν, ἀκοῦσαι, ταυτὶ δὲ σαφέστερα.
ΔΙΟΝ. Τετρηκότ' γ' ἔλεγεν, ὦ μόχθηρε σύ,
Οἷς ᾠδὲ τελς λέγοντας ἐξικνούμεθα.
ΑΙΣΧ. Σὺ δὲ πῶς ἐποίεις τὼς τραγῳδούς; ΕΥΡ. Ἐγὼ φράσω·
Καί πω δὶς εἶπον ταυτὶ, ἢ τριῶν ἴδης
Ἐνοῦσαν, ἔξω γ' λόγου, κατάπυσον.
ΔΙΟΝ. Ἴθι δὴ λέγ'. ᾧ γάς μω 'στὶν ἀλλ' ἀκουτέα
Τῶν σῶν τραγῳδῶν τ' ὀρθότητ' τ' ἐπῶν.
ΕΥΡ. Ἦν Οἰδίπους τραγῳδὸς δύτυχὴς ἀνήρ.
ΑΙΣΧ. Μὰ τ Δί' ᾧ δῆτ', ἀλλὰ κακοδώμων φύσις,
Ὁπιά γε, φρὶν μ ἡ φύσις, Ἀπόλλων ἔφη
Ἀποκτενεῖν τ πατέρα, φρὶν γ' γενέσθαι.
Πῶς γ' ὦ λῷ τραγῳδὸς δύτυχὴς ἀνήρ;
ΕΥΡ. Εἶτ' ἐγένετ' αὖθις ἀθλιώτατ' βροτῶν.
ΑΙΣΧ. Μὰ τ Δί' ᾧ δῆτ', ὕβριν ἐπαύσατο.
Πῶς γάρ; ὅτε δὴ τραγῳδὸς μ αὐτὸν γενέσθαι
Χειμῶν' ὅτος ἐξέθεσαν ὀ ὀφθαλμώ,
Ἵνα μὴ 'κτραφεὶς, γένηται γ' πατρὸς φονεύς·

ΕΙΤ'

vſ. 1196. Κατίσχεθ'] Scholiaſtes: *ἰδίως δὲ ἐπ' ἐ φυγάδων χρῶνται τ, κατίσχεθ'. Proprie de exulibus utuntur verbo κατίσχεθ'.* De omnibus, qui in patriam veniunt, poſſumus uti verbis ἐλθεῖν & ἦλθεν, & de exulibus; ſed de illis peculiariter uſurpatur verbum κατελθεῖν ſive κατίσχεθ'. Demoſthenes contra Ariſtocratem: *οὐκ γὰς μοὶ ἐξέστιν εἰς τὴν ἀγορὰν, οὐ ἐν δέκα κατελθεῖν εἰς ταύτην. Unde enim quis in exilium non eſt aditus omnibus, in hanc regionem redux fieri, ſive, tanquam exul revocatus redire non poteſt.* Apud Aeſchylum in Eumenidibus vſ. 465. Oreſtes, de quo hic ſermo eſt, dicit: Κἀγὼ κατελθὼν, ᾧ τρόπῳ φύγων χθόνα· *Et ego redux factus, cum antehac eſſem exul.* Sophocles in Antigona vſ. 206. de Polynice: Φυγὰς κατελθών.

vſ. 1199. Λάθρᾳ γὰς ἦλθεν] Apud Euripidem in Electra vſ. 68. Oreſtes dicit: —— *δείξομαι δ' ἐκ δυοῖν χεροῖν Ἀργεῖος ἥκων, οὐκὲς ξυνειδὼς· Veni autem ex occulto Dei in Argivum ſolum, nemine conſcio.*

Ibid. Τὼς κυρίους] Aegiſthum & Clytaemneſtram intelligit.

„ vſ. 1202. Σὺ δ' ἐς τὸ κακὸν ἀπόβλεπε] Hoc ſupra „ vſ. 1182. dixit: σὺ δ' ἐντυχὴ τὸ βελτίω. Kuſterus."

vſ. 1203. Τύμβῳ] Haec cum illis cohaerent, quae recitabat vſ. 1183.

„ vſ. 1207. Οἷς ᾠδὲ τελς λέγοντας] Alludit ad antiquum morem, mortuos ter inclamandi; Hom. Odyſſ. „ 9. vſ. 65. Ἠδὲ τρὶς ἕκαστος ἐτάρων τοῖς ἑκάστου οὔνο „ μα κεκλήγοντες. *Peluramque aliquis unumquemque ſocierum miſerorum „ ter inclamaſſet.* Virg. VI. Aen. vſ. 506. —— *& magna „ manes ter voce vocavi.*" Stanlejus ad Aeſchylum.

vſ. 1209. Καὶ τ δὶς] Hoc propterea Comicus facit Euripidem dicere, ut contra ſeipſum ſententiam ferat; nam Euripides ſaepius eandem rem bis dicit; ut v. g. in Phoeniſſis vſ. 1271. de Eteocle & Polynice: Διατὼ τραλογῶ, καὶ δισσὰ τραγῳδῶ· ubi duae priores voces plane idem ſignificant, quod duae poſterio-

res

Nam ejusmodi homo ſine calamitate *exſtii* venit.
At exul & venit & redux fit.
BACCH. Bene, ita me Apollo amet: quid tu dicis Euripides?
EUR. Nego Oreſtem reducem factum eſſe domum;
Clam enim venit, non impetrata venia ab iis qui in eum imperium habebant.
BACCH. Bene, ita me Mercurius amet. quid tu dicas, non intelligo.
EUR. Recita jam alium. BACCH. Age tu recita,
Aeſchyle, feſtinans: tu vero ad vitium reſpice.
AESCH. In ſepulcri ora haec dico patri,
Ut audiat & auſcultet. EUR. Hoc jam aliud rurſus:
Nam audire & auſcultare idem eſt planiſſime.
BACCH. Mortuis enim loquebatur, ô improbe,
Quibus nec ſi ter dicamus, ſufficimus.
AESCH. Tu vero quomodo faciebas prologos? EUR. Ego dicam.
Et, ſi alicubi bis idem dixero, aut ſi farturam videris
Ineſſe, quae nihil ad rem pertineat, me deſpue.
BACCH. Agedum dic: auſcultandum jam eſt,
Quam recte ſe habeant carmina tuorum prologorum.
EUR. Erat Oedipus initio fortunatus homo.
AESCH. Non profecto, non inquam: ſed ingenio ad miſerias natus.
De quo Apollo praedixit, priusquam ſatus eſſet,
Ut ſit occiſurus patrem, & priusquam natus,
Quomodo is initio fortunatus homo fuit?
EUR. Deinde factus eſt miſerrimus mortalium.
AESCH. Non certe ita eſt, nam non deſiit eſſe infortunatus.
Nam quo pacto? quando ipſum recens jam editum
Hiberno tempore in teſta expoſuerunt,
Ne educatus, fieret patris interfector:

Dein-

res: & alterutrae hoc loco ſunt prorſus ſupervacaneae; nam nulla exaggeratione opus ibi eſt: in qua alias cumulari poſſunt voces ejusdem ſignificationis, aut etiam eaedem repeti. Hinc rectiſſime ad illum locum Cl. Barnedus: *inanis*, inquit, *& frivola τενθολογία*. Scaligerus ad illum Aeſchyli locum, quem Euripides ſugillat: *Ab hoc vitio dic τενθὶ λόγων, quod Aeſchylo impingit, immunem ſeſe gloriatur Euripides apud Ariſtophanem in Ranis: an ſatis recte, haereo; quid enim aliud in Oreſte* vſ. 140? Λέγε σίγα, λευκὸν ἰχνεῦσ' ἀεὶ Θέλουσα τιθέντ', μὰ κλυούσης, μὰ δ' ἰκνουμένου· deinde pergit: *Nec vero idem tantum eſt μὰ' ἐκ κλύουσ', quod μὰ κλυούσης, ſed, quod frigidius, minus eſt.* Haec ille. Sed non animadvertit Vir acutiſſimus, quam optime & decore id ibi fecerit poëta; nam illa verba dicuntur ab Electra, quae fratri aegro & jam dormienti aſſidet, ad Chorum venientem non ſine ſtrepitu, adeo ut periculum ſit ne excitetur dormiens, quod Electra minime voluiſſet, nam dicit ibi: ἐμοὶ δ' ὀξυτέρα συμφορὰ γοήσαλα. itaque vix potuit ſatis verborum invenire, ut oſtendat quantopere cupiat ſilentium eſſe. Non debuit ergo ille locus reprehendi, cum ſit longe elegantiſſimus; quod ſatebitur qui & ſequentia ibi legerit. Praeterea cur dicit minus eſſe μὰ' ἐκ κλύουσ' quam μὰ κλυούσης; imo etiam plus eſt; nam poteſt eſſe ſtrepitus, etiamſi ego non ſtrepam.

vſ. 1213. Ὁ Οἰδίπους] Scholiaſtes: ἐξ Ἀντιγόνης Εὐριπίδου. Ἰστέον δὲ ὡς ἐκ τῶν ἑξῆς. Non extat hodie.

vſ. 1214. Κακοδαίμων φύσει] Sane & ipſe Euripides aliter in Phoeniſſis vſ. 1589. ubi Oedipus dicit: Τί μοῖρ' ἄν' ἐξέχθες ἐς μ' ἰδοῦσα ἄβατον· *O Sors quam me ab initio ſciſti miſerum.* Conſer totum illum locum; nam ibi usque vſ. 1605. eadem fere dicuntur, licet aliter, quae hic apud Comicum usque vſ. 1212.

Εἶδ' ὡς Πόλυδον ἤρέτισεν οἶδεν τὸ πόδε·
Ἔπειτα χρῆν ἔγωγε αὐτὸς ὢν τί μᾶ·
Καὶ τοῦς γε τύπτειν, πλὴν ἑαυτὸν μητέρα.
Εἶτ' ἐξεπύφλωσεν αὐτόν. ΔΙΟΝ. Εὐδαίμων ἄρ' ἦν,
Εἰ καφρατήγησέν γε μετ' Ἐρασινίδου.
ΕΥΡ. Ληρεῖς. ἐγὼ δὲ τὼς τοξότας χαλᾶς ποιῶ.
ΑΙΣΧ. Καὶ μὴν μὰ τὸν Δί' ὅ γε κατ' ἔπος γέ σε κἀτω
Τὸ ῥῆμ' ἔχασεν, ἀλλὰ σωὶ τοῖσιν θεοῖς
Ἀπὸ ληκυθίου σε τὼς τοξότας ἀλαφέρα.
ΕΥΡ. Ἀπὸ ληκυθίου σὺ τὼς ἐμούς; ΑΙΣΧ. Ἐκὸς μάν.
Ποιεῖς γὰρ ὕπως, ὥστ' ἀναμόσθειν ἅπαν
Καὶ καδάσειν, ἢ ληκύθιον, ἢ θυλάκιον,
Ἐν τοῖς ἰαμβείοισι. δείξω δ' αὐτίκα.
ΕΥΡ. Ἰδὺ σὺ δείξεις; ΑΙΣΧ. Φημί. ΔΙΟΝ. Καὶ δὴ χρὴ λέγειν.
ΕΥΡ. Αἰγυπτίους, ὡς ὁ πλεῖστος ἐσπαρ λόγος,
Ξὺν παισὶ πεντήκοντα ναυτίλῳ πλάτῃ
Ἄργος καταιχών. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Τυτὶ τί ἦν τὸ ληκύθιον; ὃ κλαύσετ';
Λέγ' ἕτερον αὐτῷ τοξότην, ἵνα κἀγὼ πάλιν.
ΕΥΡ. Διάνυστε, ὦς θύσουσι κἠκρῶν δορατῖς
Καθαπτὸς ἐν πόντιοισι Παιωνιὸν χάλκα
Πηδᾷ χορδῶν. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Οἴμοι πεπλήγμεθ' αὖθις ὑπὸ τοῦ ληκύθου.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ἠδέως ἔσαι ῥᾴγμα· τοῦς γὰρ τυτονὶ
Τὸν τοξότην οὐχ ἕξεις τοξοτάψαι λήκυθον.
Οὐκ ἔστι, ὅστις πάντ' ἀνὴρ θύδαιμονεῖ·
Ἡ γὰρ πενυκὰς ἰοδλὸς, οὐκ ἔχει βίον,

Ἡ

vſ. 1223. Οἶδεν τὸ πόδε] Ὅθεν τὴν Ἑλλὰς διέμαζεν Οἰδίπουν· Unde ipſum Graecia tenuit Oedipum. In Phoenissis Eurip. vſ. 27.

vſ. 1227. Εἶ ἑκατόγυως μετ' Ἐρασινίδου] Si unus ex decem illis ducibus fuiſſet, qui pugnarunt ad Arginuſas, ex quibus plerique, nempe qui Athenas redierant, vincti condemnati ad mortem fuerunt, quod illos, quos in praelio amiſerant, ſepulturae non dediſſent, ut eſt apud Xenophontem l. Hell. & apud Scholiaſtem. Dicit autem Ironice; nam minime fuiſſet beatus, ſi unus illorum fuiſſet.

vſ. 1229. Κἄσω τὸ ῥῆμα] Infra, vſ. 1259. Ἵνα μὴ ἁπαξαπλῶς τὰς περιλήσει.

vſ. 1233. Ἔς' ἐκπεσόντ' ἐν] *Ita facis prologos, ut quibuscunque verſibus applicari poſſint voces illae; λεκύθιον, κωδάσειν, ξυλλαμβάνειν & ſimiles, ſalvo metro, & ſenſu alio aptandae videantur*; nempe cum verbo aliquo tertiae perſonae, ut ἀπώλεσεν, quod commode conſtrui poſſit cum aliquo nomine tertiae perſonae exeunte in verbis Euripidis. Duo ergo obſervanda ſunt, ſi quis velit alicubi applicare voces λεκύθιον ἀπώλεσεν, ut & metrum conſtet, & ſenſus fiat non ineptus. Male itaque applicarentur Prologo Phoenissarum illae voces hoc modo: Ἦ τὸν ἐν ἄκρῳ ὄντα τύμβον ἴδιον, καὶ γενναιόλεκτον λεκύθιον ἀπώλεσεν. nam & ſenſus nullus eſt, & verſus alter abundat uno pede; commodius autem poſſunt applicari prologo Hecubae hoc modo: Ἦλθ' ὑπερδὰς κυδώνια καὶ σκίτα πύλας Ἀτρεῶ, ἵν' ἄλες λεκύθιον ἀπώλεσεν. Ilic & verſus conſtat, & eſt aliquis ſenſus: *Venit, inferorum receſſu & tenebrarum portis relictis, ubi Plato ampullam perdidit.* Nam credibile eſt illos qui in tenebris degunt ampullam perdidiſſe; ſi enim haberent ampullam cum oleo, accenderent lucernam.

vſ. 1234. Θυλάκιον] Ne quis miretur quomodo haec vox eodem modo poſſit ingredi in verſum, quo λεκύθιον aut κωδάσειν, cum in iſtis prima ſyllaba ſit longa, in θυλάκιον autem, in hoc ipſo verſu brevis; ſciens-

Deinde cum magno malo ſuo pervenit ad Polybum tumentibus pedibus.
Poſt, ipſe juvenis vetulam duxit uxorem,
Et adhaec ſuam ipſius matrem:
Denique ſeipſum excaecavit. BACCH. Beatus ſane fuiſſet,
Si una cum Eraſinida exercitum duxiſſet.
EUR. Deliras: ego vero prologos recte facio.
AESCH. At jam profecto non vellicabo verſuum
Singula verba, ſed diis propitiis
A Lecythulo (*parva ampulla*) prologos tuos perdam (*evertam.*)
EUR. A Lecythulo tu meos? AESCH. Unico tantum.
Nam ſic facis verſus, ut poſſint applicari voces iſtae
Κωδάριον *pellicula*, ληκύθιον *ampullula*, & θυλάκιον *culeolus*,
Tuis jambis: mox autem id oſtendam.
EUR. Ecce vero! tune id oſtendes? AESCH. Ajo. BACCH. Recitare jam oportet.
„ EUR. Aegyptus, ut fama hujus rei percrebuit,
„ Cum filiis quinquaginta rate nautica
„ Argos prehendens. AESCH. Lecythulum jam deperdidit.
BACCH. Quid hoc erat? Lecythulus non plorabit?
Recita ei alium prologum, ut rurſus cognoſcat.
„ EUR. Dionyſus, haſta & hinnulorum pellibus
„ Inſtructus in piceis Parnaſſi per juga
„ Qui ſaltitabat. AESCH. Lecythulum jam perdidit.
BACCH. Heu! rurſus percuſſi ſumus a Lecythulo.
EUR. Sed nihil periculi eſt; nam ad iſtum
Prologum non poterit applicare lecythum.
„ Beatus haud eſt ullus ab omni parte; nam
„ Aut non habet victum, licet vir ſit bonus:

„ Aut

ſciendum eſt illam alias produci, ut in Pluto vſ. 763. Ἴτε ἄφνω ἐς ἴυγγα ὡ τὼ θυλάκω.

vſ. 1237. Ἀργεί@] Ex Archelao Euripidis principium, ut quidam dixerunt, teſte Scholiaſte.

vſ. 1242. Δίρκαι@, ὁς] Hypſipylae principium, teſte Scholiaſte.

Ibid. & ſeq. Θύρσοις καὶ πεύκων δορατῖς κεκαυλίς] Euripides in Bacchantibus vſ. 137. de Baccho: πεύκιν@ ἔγχει ἱερὸν ἐνδυτὸν ἐν νεβρείᾳ πέπλων ἔχων ἱερὸν ἄθυρσον ὁπλίσαι. *et hinnuli pelle veſtiam ſacrum indumentum.* Ibid. vſ. 176. Θύρσους ἀνανίσαι, καὶ πεύκων δορὸς ἴχνη· *thyrſus optare & hinnulorum pelles habere.* Ceterum ut hic κεκαυλίσ, ita in Eccleſ. vſ. 504. συκαυλίσε. ab ἄκαυλος eſt & ἀκαμπής@, de quo ad Nubes vſ. 72.

vſ. 1243. Ἐν πτίλαισι Παφλαγονὶς κάθα] In Nubibus vſ. 603. Παφλαγονίαν δ' ἐς κατίχων πίτταν, σὺν πτίλαισι στιλπνοῖς. ubi vide Notam.

vſ. 1244. Πολὺ χείρω] Reliqua pars verſus apud Euripidem fuit: παχλίνης τὸν Δαιρέων. ut teſtatur Scholiaſtes.

vſ. 1248. Οὐκ ἴσθ' ὅτῳ] Sthenoboeae principium, teſte Scholiaſte ad vſ. 1250. Ceterum hunc primum verſum laudat Nicoſtratus Comicus apud Stobaeum Serm. CIII. Οὐκ ἔστ' ἐστὶ πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ. Νὴ τὸν Ἀπόλλω συντόμως γε φάσκοντ' Εὐριπίδη ἅπαν εἰς στίχον· *Non eſt homo ullus, qui per omnia ſit beatus: Breviter ſane, ita me amet Minerva, o chariſſime Euripides, in unum verſum contuliſti vitam humanam.* Et Diphilus apud eundem Serm. CVI. Ὅταν ἀτυχεῖν σε συμβῇ τι, δίκαιόν ἐστι, Εὐριπίδη μισεῖσθαι, καὶ πάνυ ἴσθι. Οὐκ ἔστ' ἐστὶ πάντ' ἀνὴρ εὐδαιμονεῖ· *Quando tibi aliquod infortunium obvenerit, bene, Memor eſto Euripidis, & levaberis: Nemo eſt ab omni parte beatus.* Qui Diphilus & apud Athenaeum X. p. 422. egregio encomio ornat Euripidem: Εἷς γ' ὁ κατάγνυσ@ πίνε φίλε· Εὐριπίδης· *Optime aureus ille Euripides dixit multa.*

Ἡ δυσγενὴς ὦν. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Εὐριπίδη. ΕΥΡ. Τί ἐστιν; ΔΙΟΝ. Ὑφεῖς μοι δοκεῖς.
Τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτό γε πεθοιεῖταί πολύ.
ΕΥΡ. Οὐδ' ἄν, μὰ τὴν Δήμητρα, φροντίσαιμί γε·
Νεωὶ γὰρ αὐτῷ τοῦτ' ἐκκεκόφῃ.
ΑΙΣΧ. Ἴθι δὴ λίγ' ἕτερον, καπέχου τὸ ληκύθου.
ΕΥΡ. Σιδωνίου ποτ' ἄγαν Κάδμου ἐκλιπών,
Ἀγήνορος παῖς. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν, ἀποπείου τὸ λήκυθου,
Ἵνα μὴ ξυγκαύσῃ τοὺς ποιητὰς ἡμῶν. ΕΥΡ. Τὸ τί;
Ἐγὼ πείσομαι ταῦθ'; ΔΙΟΝ. Ἐὰν πείθῃ γ' ἐμοί.
ΕΥΡ. Οὐ δῆτ', ἐπεὶ πολλοὺς ποιητὰς ἔξω λέγειν,
Ἵν' ὑπὸ ἰσχὺν ἔξῃ ποιήσαντα λήκυθου.
Πέλοψ ὁ Ταντάλειος εἰς Πίσσαν μελῶν
Θοαῖσιν ἵπποις. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Ὁρᾷς, ποιῆσαν αὖθις αὖ τὸ λήκυθον.
Ἀλλ', ὦ γαθέ, εἰ μὴ ὧν ἀπόδος πάσῃ τέχνῃ·
Λήψῃ γὰρ ὄβολὸν πάνυ καλὸν γε καγαθόν.
ΕΥΡ. Μὰ τὸν Δί' ὔπω γ'· εἰσὶ γὰρ εἰσί μοι συχναί.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΕΥΡ. Ἔασον εἰπεῖν πρῶθ' ὅλον με τὸν τίχον.
Οἰνεύς ποτ' ἐκ γῆς πολυμήτορ' λαοῖν ταχύν,
Θύων ἀπαρχάς. ΑΙΣΧ. Ληκύθιον ἀπώλεσεν.
ΔΙΟΝ. Μεταξὺ θύων; ἢ τίς αὖθ' ὑφείλετο;
ΕΥΡ. Ἐ αὐτόν, ὦ τᾶν· ποῖ γὰρ ποδὶ γ' εἰπάτω.
Ζεὺς ὡς λέλεκται τἀληθείας ὕπο.
ΔΙΟΝ. Ἀπολεῖ σ'· ἐρεῖ γὰρ ληκύθιον ἀπώλεσεν.
Τὸ ληκύθιον γὰρ τοῦτ' ἐπὶ τοῖς ποιηταῖσί σε,
Ὥσπερ τὰ συκ' ἐπὶ τοῖσιν ὀφθαλμοῖς ἔφυ.
Ἀλλ' εἰς τὰ μέλη ποῖ τὴν θεὰν αὐτῷ πρέπει.
ΕΥΡ. Καὶ μὴν ἔχω γ', ὡς αὐτὴν ἀποδείξω κακόν·
Μελοποιὸν ὄντα, ἢν πιεῖν τὰ ταῦτ' ἀεί.

ΣΤΡΟΦΗ

vſ. 1250. Ἡ δυσγενὴς ὦν.] Integer Jambus ſuit: Ἡ δυσγενὴς ὦν πλωτίας ἀεὶ πλάκα. Aut ignobili generi natus dicitur agrum arat.

„ vſ. 1251. Τοιοῦδε μοι δοκεῖς] Metaphora a navi„ gantibus. Sophocles in Electra vſ. 337. Νῦν δ' ἐς „ κακοὺς μοι πλοῦς ὑφειμένη δοκεῖ. Nunc in malis mihi „ navigandum videtur ſubmiſſis velis. Ubi Scholia: μὲ „ ὅσον τὸ ἰσιον διανυτεοῦσαν· αἰνίττεται δέ, ὅτι μοι ταπει„ νοῖ διαλέγεται καὶ ὑποκωφᾷ· μετατιθησι δὲ λέξιν ἀπὸ „ τῶν πλεόντων, οἳ ὅταν ταῖς βίαις τῶν ἀνέμων οὐ κατίσχυσιν „ ὑποῖοι τὸ ἰσιον. Videtur ita mihi navigandum ut non „ totum paulum velum. Pro, videtur mihi humiliter & „ ſummiſſe loquendum. Metaphora vero ſumta eſt a navi„ gantibus, qui cum venti violentiam ferre non poſſunt, „ vela ſubmittunt. Poſtquam autem voce ὑείσθαι, eo „ quo diximus ſenſu, uſus eſt, verſu ſequenti conti„ nuat coeptam metaphoram, dum ait: τὸ ληκύθιον γὰρ „ τοῦτό γε πιστεύειν πολύ. Ex Notis Kuſteri.“ Vide quae notavi ſupra ad vſ. 1050.

„ vſ. 1256. Διδάξει ποτ'] Principium ex Euripidis „ Pirithoo

„ Aut non generoſus. Aesch. Lecythulum jam perdidit.
Bacch. Euripides. Eur. Quid eſt? Bacch. Vela ſubmittere videris mihi.
Nam lecythulus iſte validum emittet ventum.
Eur. Nihil curo, ita me Ceres amet.
Nunc enim hic ei excutietur.
Aesch. Age recita alium, & abſtine a lecytho.
„ Eur. Sidoniam cum Cadmus urbem linqueret
„ Agenore natus. Aesch. Lecythulum jam perdidit.
Bacch. O bone, vende lecythum,
Ne nobis corrumpat prologos. Eur. Quid ita?
Egone huic vendam. Bacch. Si me audis.
Eur. Minime vero, nam multos prologos potero dicere,
Ubi iſte non poterit aptare lecythum.
„ Piſam profectus Tantalo natus Pelops
„ Velocibus equis. Aesch. Lecythulum jam perdidit.
Bacch. Videsne, rurſus aptavit lecythum.
Sed, ô bone, adhuc nunc vende quovis pacto.
Emes enim obolo pulchram omnino & bonam.
Eur. Nondum profecto: ſunt enim adhuc multi mihi.
„ Oeneus ab agro. Aesch. Lecythulum jam perdidit.
Eur. Sine recitem prius totum verſum.
„ Oeneus ab agro colligens ſpicam uberem
„ Cum ſacrificaret. Aesch. Lecythulum jam perdidit.
Bacch. Inter ſacrificandum? quis illum ei abſtulit? (*furripuit?*)
Eur. Mitte ipſum ô bone: dicat ſane ad hunc
„ Jupiter, ut ab ipſa veritate dicitur.
Bacch. Perdet te; dicet enim: Lecythulum perdidit;
Lecythulus enim iſte prologis tuis,
Tanquam ficus oculis, adnatus eſt.
Sed obſecro per Deos, ad carmina ejus te converte:
Eur. Equidem poſſum demonſtrare ipſum eſſe
Malum carminum autorem, atque eadem ſubinde repetere.

STROPHE

„ Phryxo poſteriore, ut Scholiaſtes dicit. Eurip. in Bac-
„ chis vſ. 170. — *Κάδμου ἐκπλεύσ᾽ ἄκτας Ἀγήνορος*
„ *παῖς, ἐς πτόλιν Σιδωνίαν πατὴρ ἐνεγκὼν ἀστυ Θηβαίων*
„ *Cadmum evecta ex aedibus Agenoris filium, qui urbe Sido-*
„ *nia relicta aedificavit urbem Thebanorum.* Ex Notis
„ Kuſteri.“

vſ. 1259. *Ἰὼ μὰ Δωτιλᾶν τὰς πτελέας*] Stratis: *Φοινίσσ᾽ ἐς ἄγυιαν δίξωτατον δίπλακες.* *Euripidis autem drama elegantiſſimum corrupit.* Apud Scholiaſtem Eurip. ad Orellium. vſ. 269.

vſ. 1263. *Πίλας ἐ*] Principium ex Iphigenia apud Aulidem, ut dicit Scholiaſtes, & extat hodiernum.

vſ. 1264. *Θεσσαλὸν ἵππιον*] Reliqua pars limbi: *οὐκ ἐμὸν γαμεῖ κέαρ.*

vſ. 1269. *Οἴμοι τάλας*] Ex Meleagro Euripidis ſub finem, ut dicit Scholiaſtes.

vſ. 1274. *Ἔ᾽ αὖτις*] Ita Edd. priſtinae; non *Ἐπ᾽ αὖτις*.

vſ. 1275. *Ζεὺς οἶ*] Ex Menalippe, ſapiente dicta, principium, ut ait Scholiaſtes.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Τί ποτε ᾰ̓γγελμα γενήσε͜ται;
Φροντίζειν γὰρ ἔχω' ἐγὼ,
Τίν' ἄρα μέμψιν γ' ἐπίσῃ
Ἀνδρὶ τᾷ πολὺ πλεῖστα δὴ
Καὶ χάλλιστα μέλη ποιή-
σαντι τ' ἔπη τῶν ὄπων.
Θαυμάζω γὰρ ἔγωγ', ὅπη
Μέμψαιτό ποτε τἄπος
Τὸν βακχεῖον ἄναχτα,
Καὶ διδυχ' ὑπὲς αὐτοῦ.

ACTUS QUINTI

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ.

ΕΥΡ. Πάνυ γε μέλη θαυμαςά! δείξῳ δὴ τάχα.
Εἰς ἓν γὰρ αὐτῶ πάντα τὰ μέλη ξυντεμῶ.
ΑΙΣΧ. Καὶ μὰ τὸν λογισμὸν ταῦτα, τ' ψήφων λαβών.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑ.

ΕΥΡ. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ, τί ποτ' ἀνδροδαΐκτοις ἀχεῦσι,
Ἴκοπτι ὑπελάθης ἐπ' ἀρωγάν;
Ἑρμᾶν μὲν ἀφίεμεν
Τίμβρῳ γένος οἱ ἀεὶ λίμναν.
Ἴκοπτι ὑπελάθης ἐπ' ἀρωγάν.

ΔΙΟΝ.

vſ. 1292. Δαῖξῳ δὴ τάχα.] Plenius in Lyſiſtrata vſ. 577. πᾶσιν ταχ' αὐτὰ δαῖξῳ. ubi vide Notam.

vſ. 1295. Φθιῶτ' Ἀχιλεῦ.] Ex Myrmidonibus Aeſchyli: tumque verba legatorum ad Achillem, quem vocabant ad opem ferendam ceteris Graecis, cum a Trojanis jam premerentur: ex Scholiaſte. Notandum autem quod mox ibi Scholiaſtes ſcribit: πρῶτον καὶ Ἑρμῆν δίδωσι τὸν γλαυκὸν ἄλλα ἐξ ἄλλων δραμάτων συναγαγών.

SYSTEMA VERSUUM X.

CHOR. Quid tandem fiet?
Nam ego ſane ſollicitus cogito,
Quamnam reprehenſionem conferet
In virum, qui multo plurima jam
Et pulcherrima carmina fecit, prae omnibus iſtis, qui nunc ſunt poëtae.
Miror ſane, quomodo
Reprehenſurus hunc ſit
Baccheum regem:
Et ei timeo.

SCENA SECUNDA.

EURIPIDES, BACCHUS, AESCHYLUS.

EUR. Admiranda carmina, ſcilicet. res ipſa mox indicabit.
Nam in unum omnia ejus carmina concidam.
BACCH. At ego computabo iſta, ſumtis calculis aliquot.

ODE ET SYSTEMA.

EUR. Achilles Phthiota, cur his auditis, lethiferum,
Heu laborioſum non accedis ad auxilium?
Mercurium genitorem
Honoramus gens circa paludem.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.

BACCH.

γὰρ· διὸ περὶ ἀσαφῶν, μίαν ἀφωνίαν ἐν ἔχουσα· ἐκ ἄσα τὰ μὲ ξυνετὰ ξυνιέντες· *Profert & Euripides ad rejiciendum diverſa ex diverſis* Aeſchyli *dramatibus colligens: haec & obſcura ſunt, quia non cohaerent; non ergo inveſtiganda, quae non ſunt intelligibilia.*

vſ. 1297. Ἔχουσι κἀν πρόχοισιν] Ex Aeſchyli Pſychagogis, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1299. Λίνου τινὸς] Athenaeus IX. p. 363. τὸ δαμώδες

ΔΙΟΝ. Δύο σοι κόπω Αἰχύλε τύπω.
ΕΥΡ. Κύδις' Ἀχαιῶι, Ἀτρείως
Πολυχοίραν μαίθαν' ἐμὲ παῖ.
Ἴκοπτοι ὦ πλάθεις ἐπ' ἀραγάν.
ΔΙΟΝ. Τείτω Αἰχύλε σοι κόπω ὔτω.
ΕΥΡ. Εὐφαμεῖτε μελιστονόμοι
Δόμοι Ἀρτέμιδω πέλας οἴγειν.
Ἴκοπτοι ὦ πλάθεις ἐπ' ἀραγάν.
Κύειός εἰμι θρονεῖν ὅσσοι κρέτω
Αἴσσοι ἀνδρῶν.
Ἴκοπτοι ὦ πλάθεις ἐπ' ἀραγάν.
ΔΙΟΝ. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ λῆμα τῶ κόπω ὅσσον!
Ἐγὼ μὲν οὖν ἐς τὸ βλακεῖον βύλομαι·
Ὑπὸ τῶ κόπου γὰρ τὼ νεφρὼ βυβσοῦμαι.
ΕΥΡ. Μὴ, πρὶν γ' ἀκύσης χαίτερα ῥάσσι μελῶν,
Ἐκ τῶ καθαρσικῶν νόμων εἰσγασμῶν.
ΑΙΣΧ. Ἴθι δὴ πέρασε, ὦ κόπου μὴ φροντίθῃ.
ΕΥΡ. Ὅπως Ἀχαιῶν
Δίθροον κράτος Ἑλλάδω ἥβαν
Τὸ φλαπθερακτροφλαπθέρατ,
Σφίγξα δυσαμείαν
Πρύτανιν κύτα πέμπει
Τὸ φλαπθερακτροφλαπθέρατ·
Σὺν δορὶ καὶ χερὶ ῥᾳκτρει
Θούριος ὄρνις,
Τὸ φλαπθερακτροφλαπθέρατ.
Κυρεῖν ἐθέλων
Ἰταμαῖς κυσὶν ἀεροφοίτοις,
Τὸ φλαπθερακτροφλαπθέρατ.
Τὸ συγκλινὲς ἐπ' Αἰνίᾳ,

Τὸ

σιν ἴσων δρᾶν γίνεσθαι, ἐπιφωνοῦντες τὸ ἰὸ· cum deum sibi propitium esse cuperent acclamabant iu io. Ceterum hic versus intercalaris est in sequentibus; proprie autem ad praecedentia Aeschyli verba pertinet, ut dicit Scholiastes ad vs. 1297.

Ibid. Οὐ πολλάθις ἐν' ἀναγάν;] Eurip. in Rhesο vs. 547. τί σὺν' ἐ πολλάθ' ἑλκεῖς' Cur non appropinquat speculator?

vs. 1301. Κύδις' Ἀχαιῶν,] Aristarchus & Apollonius apud Scholiastem videndum esse aiunt unde haec sint deprompta: ibidem refertur, alium Grammaticum putasse ex Telepho Aeschyli haec esse; alium ex eiusdem Iphigenia. Ego invenio in Supplicibus Aeschyli vs. 14. κύδις' ἀχαιῶν ἰνίσσει. Quod fere simile est illis, quae apud Comicum sunt: κύδις' Ἀχαιῶν —— πολεμίους, sed longe aliud significat.

vs. 1308. Κύρειν εἰμι θρονεῖν ὅσσον κρέτω αἴσσον ἀνδρῶν·] Ex Agamemnone Aeschyli, ut & Scholiastes vidit, nempe vs. 104. ubi pro ὅσσον legitur ὅσον, & integer locus ita habet: κύρει εἰμι θρονεῖν ὅσον κράτος αἴσσον ἀνδρῶν ἐνισσόμαν· Potis sum canere ejusmodi in itinere potentiam auspicatam virorum Praefectorum.

vs. 1311. Ὦ Ζεῦ] In Nubibus vs. 2. Ὦ Ζεῦ βασιλεῦ τὸ χεῖμα τῶ νυκτῶν ὅσον.

vs. 1313. Ἐς τὸ βλακεῖον βύσομαι.] Subintelligitur πρίγκιον aut simile. In Pluto vs. 953. Ἐς τὸ βλακεῖον τοῦτ-

vs. 1317.

Bacch. Duo iſti jam ſunt labores tibi, Aeſchyle.
Eur. Inclytiſſime Achaeorum, Atrei
Fili, auſculta mihi.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.
Bacch. Tertius, Aeſchyle, tibi labor iſte.
Eur. Bona verba dicite apiarii,
Domum Dianae aperite.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.
Poteſtas eſt mihi commemorandi ſacrum robur
Juſtum virorum.
Heu laborioſum non accedis ad auxilium.
Bacch. Proh Jupiter, quot labores iſti ſunt!
Equidem in balneum volo ire,
Prae laboribus enim renes mihi exulcerati ſunt.
Eur. Ne *abeas*, priusquam audiveris & aliam carminum compoſitionem,
More citharoedicorum modorum confectam. (*lege citharoedica.*)
Aesch. Age recita, & laborem ne adde. (*mentionem laboris ne fac.*)
Eur. Ut Achaeorum
Duplex imperium Graeciae juventutem.
To phlattothrattophlattothrat.
Sphingem triſtificam, (*immitem*)
Dominum canem, mittit.
To phlattothrattophlattothrat.
Cum haſta & manu ſtrenua.
Bellicus ales,
To phlattothrattophlattothrat,
Inveniendum dedit
Audacibus canibus aëra pervagantibus. (*aquilis.*)
To phlattophlattothrat.
Quod inclinabat ad Ajacem una

To

vſ. 1317. Ὅτοτ' Ἀχαιῶν] Ex Agamemnone, ut & Scholiaſtes indicavit, ſunt autem haec non longe ab illis, quae paullo ante adducebat inde, & plenius ita leguntur vſ. 109. Ὅτοτ' Ἀχαιῶν διφυῆ κράτη, Ἑλλάδος ὄχοι, ξύμφυτα πάγαι, πίμπρη ξὺν δορὶ δισσὰ πράξαντ' Ἀτρείδα ἰσόμορα Τυνδαρίδαν ἐπ' αἶσαν. *Quo pacto Achivorum geminos ductu* Agamemnonem & Menelaum, *juventutemque Graeciae, exercitum unanimem miſerit, cum armis poenam exaſperis, bellicus ales in Teucrorum terram.* Quae poſtrema verba, paucis aliunde interpoſitis, mox citabit Euripides.

vſ. 1319. Το φλαττιθραττοφλαττόθρατ'] Hac voce fictitia videtur voluiſſe ſignificare inanem ſtrepitum verborum Aeſchyli. Simile eſt Θρεττανελὶ in Pluto vſ. 290. & ἐρεβεννοπυλοχαρμοδέξ, in Theſmoph. vſ. 50.

vſ. 1320. Σφίγγ' δυσμαχητήν'] Ex Sphinge Aeſchyli, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1323. Κὺν δὴ καὶ λευκὸν πτερόεντα] Apud Aeſchylum, loco, quem citavi ad vſ. 1317. ξὺν δορὶ δισσὰ πράξαντε.

vſ. 1327. Ἰταμαῖς νυσί] Scholiaſtes: ταῖς ἁρπαξιναῖς ταῖς ἀετοῖς· *rapacibus aquilis.* & obſerva quae ſtatim Scholiaſtes ibidem dicit: ταῦτα δὲ ὡς ἄδηλα πάρεισι· *Haec autem praetervi, tanquam obſcura.*

vſ. 1329. Το συγκλινὲς ὃν' Ἄιαντι] Apollonius apud Scholiaſtem ex Threſſis Aeſchyli ait eſſe.

Τὸ φλαπφλαπόθρατ.
ΔΙΟΝ. Τί τὸ φλατίθρατ; τῦτ' ἐστὶν ὀν. Μαραθώνιος; ἢ
Πόθεν συνέλιξας ἱμπυρρίφυ μέλη;
ΑΙΣΧ. Ἀλλ' ἐν ἐγὼ μὲ ἐς τὸ χαλὸν ὀν. ἓν χαλῦ
Ἥκιγκον αὖθ', ἵνα μὴ τ' αὐτὸν φρυνίχῳ
Λειμῶνα Μυσῶν ἱερῶν ὀφθείω δρέπων.
Οὕτω δ' ἀπὸ πάντων μὲ φέρε περιδίων,
Σκολιῶν Μελήτου, ἢ Κλεινιῶν αὐλημάτων,
Θρηνίων, χορείων. τάχα δὲ δηλωθήσετ.
Ἐνεγκάτω τις τὸ λύριον. καί τοι τί δεῖ
Λύρας ὀπὶ τῦτον; πῦ 'στιν ἡ τοῖς ὀφράκοις
Αὕτη κροτοῦσα; δεῦρο Μῦσ' Εὐριπίδη,
Πρὸς ἥρῳ ὀπτήδεια ταῦτ' ἄδειν μέλη.
ΔΙΟΝ. Αὕτη πάνυ ἡ Μῦσ' οὐκ ἐλισβίαζω; ὄ;

ΑΙΣΧ. Ἀλκυόνες, αἳ παρ' ἀενάοις θαλάσσης
Κύμασι τομώλιπι,
Τίγξασαι τοτρῆς πτερῶν
Ῥαιδίοις χρόα δροσιζόμεναι.
Αἵ θ' ὑπερφίοι χιὼν χαρίας
Εἰ εἰ εἰ εἰ εἰ εἰλίσσετε δακτύλοις φάλαγγες
Ἱερόσια πνεύματα, ὦ
Κερκιδοποδαρύγματα μελίζας,
Ἵν' ὁ φίλαυλος ἔπαλλε δελφὶς
Πρῴραις κυανεμβόλοις
Μαπτὰ ὦ ταδίως.

Οὐάιθας.

---

vs. 1332. Ἰμπυρρίφυ] Scholiastes: οἷον, χαυνοτέρου μέλους. Glossae: *Reflo*: χαυνοτερῶ. Videtur autem vocem illam φλατίθρατ *reflexis carmen* dicere; quia *reflo* instar longae est: & quia quasi ex voce φλὸς est composita, quae *flexum* significat, ut est in Glossis; posſint autem ex *flexuoso* sive sinuoso fieri a reflonibus. In Ecclesiazusis vs. 562. Iacete dicit, illum qui diu cecinerat, qui longum satis cecinerit: καλὰ γὰρ μοι ἐμπέπνευκε. Ceterum videtur ille φλὸς in campo Marathonio praecipue provenisse; hinc versu praecedenti dicit: ἐκ Μαραθῶνος ἢ πόθεν συνέλιξας &c.

vs. 1334. Τίς αὐτὸν Φρυνίχου πτερύγα] Comparat hunc Phrynichum cum apicula; clarius in Avibus vs. 748. & 749. κἀπτόμενος, καμπτόμενός τ' ὡς ἐπίπαν — ἴσον ἄπτεις ἢ μέλιττα, Φρύνιχος ἀμφήκεσιν μελίαις ἀντίσπαστος καρτὶ, καὶ σίφνα γλαφυρὰ φέρει.

vs. 1337. Μελήτου] Hunc frigidum poëtam fuisse dicit Scholiastes.

vs. 1342. Ἐλισβίαζω] Quasi de Meretrice, ita loquitur de Euripidis Musâ, & paulo ante dicebat eum a meretriculis fumere cantilenas; nota est obscoenitas Lesbiorum: in Vespis vs. 1343 μέλλοντα δὲ τοιοῦτ' ἐκ τῶν ἑταιρικῶν. ergo idem fere erat, ac si dixisset eius μέλη esse κατεληλυθότα, ut Aeschines in Thesm. vs. 157. Aut alludit ad Proverbium: Λεσβίζειν αὐτὸν· quod de eo dicebatur, qui Musicen corrumperet & ad scurrilitatem flecteret. Vid. H. Stephan. Scholias in cap. IX. p. 243. & Scarevel. ad Hesych. in Λεσβίζειν αὐτόν. Infra, vs. 1534. dicit Euripidem abjecisse Musicam, ἀπεδειλιάσας τὰς Μούσας.

vs. 1344. Ἀλκυόνες αἳ παρ' ἀενάοις θαλάσσης κύμασι τομώλιπι.] Priusquam offendam unde hoc ex Euripide sumserit Aeschylus, adscribam ex Scholiis quaedam:

To phlattophlattothrat.
BACCH. Quid to phlattothrat iſtud eſt? ex Marathone, aut
Unde collegiſti reſtionis carmina?
AESCH. At ego ex bono in aliud bonum
Traduxi haec, ne idem cum Phrynicho
Muſarum ſacrarum pratum viderem carpere.
Sed iſte (*Euripides*) ſumit (*cantica ſua*) ab omnibus meretriculis,
Scoliis Meliti, & Caricis tibiarum modis,
Leſſis, choricis cantilenis: id quod mox palam fiet.
Ferat aliquis lyram. Sed quid
Lyra ad hunc? ubi eſt iſta, quae teſtulis
Crepitantibus ludit? adesdum Euripidis Muſa,
Ad quam cantari apte poſſunt.
BACCH. Haec Muſa nunquamne Lesbias imitata eſt?

AESCH. Alcyones, quae apud perennes maris
Fluctus cantillatis,
Tingentes humidis alarum
Guttis corpus, rore humectatae.
Et vos quae ſub tectis in angulis habitantes
Araneae e e e e e evolvitis digitis
In jugo textorio extentas telas, &
Curas (*opera*) pectinis textorii carmen amantis.
Ubi (*apud maris fluctus*) tibiarum amans delphin ludit
Proris caerulea roſtra habentibus
Oracula ex ſtadia.

Uvae

dam: Χαρακτῆρά τε Εὐριπίδη μίαν, ὡς ἐκτετυφλωται· *Characterem edarum Euripidis oſtendit, quaſi illae ſint diſſolutae*; deinde ad verſum ſeq. ἐξ ἄλλου κἀξ ἄλλου Εὐριπίδη δραμάτων πάσματα τίθησι, καὶ ἔδιν κατὰ τὸ ἐξῆς λέγει μίαν. Ἐς δὲ τὸ πρακτέον ἐξ Ἰφιγενείας τῆς ἐν Αὐλίδι· *Ex aliis atque aliis dramatibus Euripidis adponit verſus, & nullam odam recitat ordine. Eſt autem praeſens iſte locus ex Iphigenia in Aulide.* Ubi etiam debuiſſet addere: *Haec non ad verbum ita referri ut habentur in Euripide, ſed mutata.* Quod autem ait iſtum locum eſſe ex Iphigenia in Aulide, in eo fallitur, ut puto; nam ibi hodie nihil tale eſt: ſed in Iphigenia Taurica eſt aliquid ſimile, nempe vſ. 1089. Ὄρνιθες, ἃ παρὰ τὰς πετρώδεις Πέτρα δυσβάτους, Ἀλκυόνες, Ἕλλησιν αἴτιον ἀοιδᾶν· *O Aves, quae circa ſaxeas Petri ſcopulos, Halcyones, lugubre fatum canis.* In ſequentibus & alia quaedam inde eſſe ſumta patebit. Etiam paulo poſt in Comico eſt ἐλίσσετε, & Tragico quoque paulo poſt praedictum locum εἰλίσσετον.

vſ. 1351. Κερκιδ-] Ex Meleagro Euripidis, ut ait Scholiaſtes.

Ibid. Ἀοιδᾶ] *Cantatorem* dicit radium textorium; quia, ut ait Scholiaſtes: αἱ ὑφάντριαι —— γοργόνας τὸ παλαιὸν ᾄδουσι· *mulieres inter texendum cantant.* Virg. I. Georg. vſ. 293.

Interea longum cantu ſolata laborem
Argivae conjux percurrit pectine telas.

vſ. 1352. Ἵν' ὁ φίλαυλ-] Scholiaſtes monuit ad vſ. 1350. hoc eſſe ex Electra; integer locus ibi ſic habet, vſ. 435. Ἵν' ὁ φίλαυλ- ἐνάλλα δελφὶς, πτύσσων κυκνοῦσθαι εἰλίσσομεν· *Ubi tibiae amans delphinus exultabat prorii caerulei circumvolutus.*

Οἰνάνθας γάρ᾽ ἀμπέλου,
Βότρυδ᾽ ἕλικα παυσίπονον.
Πειθαλλ᾽, ὦ πάππα, ἁλίας.
Ὁρᾷς τ᾽ πόδα τῶπυ; ΔΙΟΝ. Ὁρῶ.
ΑΙΣΧ. Τί δαί; τῶπυ ὁρᾷς; ΔΙΟΝ. Ὁρῶ.
ΑΙΣΧ. Τοιαῦτά μὴ τοι σὺ παῖδ᾽
Τολμᾷς τὰμὰ μέλη ψέγειν,
Ἀνὰ τὸ δωδεκάμηχανον
Κυρίλλης μελοποιόν;
Τὰ μὲν μέλη σε παῦσα. βάλομαι δ᾽ ἔτι
Τὸν τ᾽ μαφθεῖν διεξελθεῖν τρόπον.
Ὦ νυκτὸς κελαινοφαὴς
Ὄρφνα, πῶς μοι δύστλητον
Ὄνειρον πέμπεις ἐξ ἀφανοῦς,
Ἀΐδα πρεσβυγενές,
Ψυχὰν ἄψυχον ἔχουσα,
Μελαίνας νυκτὸς παῖδα,
Φοινικόδη δεινὰν ὄψιν,
Μελανειμονέουσα,
Φόνια φόνια δρεπομένη,
Μιαλλὰς ὄνυχας ἔχουσα;
Ἀλλά μοι ἀμφίπολοι λύχνον ἅψατε,
Καλπίδ᾽ τ᾽ ἐκ ποταμῶν δρόσον ἄρατε,
Θέρμετε δ᾽ ὕδωρ,
Ὡς ἂν θεῖον ὄνειρον ὑπακούσω.
Ἰὼ πόπαι δαῖμον,
Τῦτ᾽ ἐκεῖν᾽. ἰὼ ξυνοικία,
Τάδε πέφαται θεσπιῳδεῖ.

Τὸν

vſ. 1355. Οἰνάνθας] Scholiaſtes ait eſſe ex Hypſipyle Eurip. ὃ quod ſequitur παιθαλλ᾽ ὦ πάππα etiam.

vſ. 1358. Τὶ δαί] Scholiaſtes: ἡ ῥῆσις, ἢ τί μέγ᾽ ἀπὸ μίτου Κύκλωπα, aut carmen: per Synecdochen partis pro toto.

vſ. 1362. Ἀνὰ τὸ] Ex Hypſipyle, ut ait Scholiaſtes, ubi: ἀνὰ τὸ δωδεκάμηχανον ἄστρον.

vſ. 1365. Κυκλὸς] Haec valde ſubacta fuit meretrix, & profitebatur duodecim ſchemata coitus. Cum iſtis Schematibus componit carmina Euripidis; ſupra etiam, vſ. 1336. a meretricibus dicebat Euripidem ſumere carmina: λοιδορεῖ δ᾽ ἀπὸ πάντων μὲν οὐδ᾽ ἑνός πω πώποτ᾽. deinde vſ. 1342. de Euripidis Muſa dicit: ἀπὸ ποίου δ᾽ ἀοιδᾶς ἐπὶ τοιαῦτα; &c. Cyrenes hujus mentionem facit etiam in Theſm. vſ. 103.

vſ. 1364. Τὰ μὲν μέλη σε παῦσα] Pro ἐπαῦσα. Vid. ad Plutum vſ. 8.

vſ. 1366. Ὦ νυκτὸς κελαινοφαὴς ὄρφνα] Alſtephanides apud Scholiaſtem putat haec ad imitationem illorum eſſe facta, quae ſunt in Hecuba Eur. vſ. 68. ὦ σκοτία δύξ᾽ ὦ σκοτία νύξ, οἵ ποτ᾽ αἴστα᾽ ἀστέρ᾽ ἐν οὐρανοῦ, φάσματα; O fulgens Jovis, o tenebroſa nox, quid tandem exciter de more te terroribus, ſpectrum? Ego autem, & hanc puto Comicum reſpexiſſe, ut minus, propter voces κυκλὸς ἔχουσα, ad illud in Iphigenia Taurica vſ. 151. Οἵαν ἰδεῖν ὄψιν εἶπεν τυκλὸς, ἥτις ἔχουσ᾽ ὄφιας; Item qualem vidi imaginem ſomniorum hoc modo, cujus praeterit caliga!

Ibid. Κελαινοφὴς] Ita Edd. priſtinae; non κελαινοφανὴς, nisi Aldina in Scholiis.

vſ. 1368. & ſeq. Πέμπεις — ἀΐδα] In Iph. T. vſ. 159. ἀΐδα πέμψας· Plutoni mittens.

vſ. 1370. Ψυχὰν ἄψυχον] Vid. ad, vſ. 1376.

vſ. 1371. Μελαίνας νυκτὸς παῖδα] Hic ſomnum vocat noctis filium; at in Hecuba Somniorum mater dicitur terra.

Florentis vitis laetitiam, (*vinum*)
Uvae capreolum curas levantem.
Circumda mihi brachia, fili.
Videsne hunc pedem? BACCH. Video.
AESCH. Quid? an hunc vides? BACCH. Video.
AESCH. Hujuscemodi cum tu facias,
Audes mea carmina reprehendere,
Qui duodecim artes
Cyrenae imitaris in pangendis carminibus?
Carmina quidem tua hujuscemodi ſunt. Volo autem adhuc
Monodiarum tuarum percurrere rationem.
ô Noctis nigram ſpeciem habens
Caligo, quodnam mihi infelix (*triſte*)
Inſomnium mittis ex occulto,
Orci miniſtrum,
Animam inanimem habentem,
Nigrae noctis filium,
Horribili ſpecie,
Nigris veſtibus indutum,
Cum trucibus oculis,
Magnos ungues habentem.
Sed mihi ô famulae lucernam accendite,
Et in ſitulis e fluviis rorem date,
Et aquam calefacite
Ut divinum inſomnium abluam. (*expiem*, ſive *luſtrem.*)
Io! maris Deus!
Hoc illud eſt: Io! contubernales,
Iſta prodigia ſpectate.

Gallum

terra, vſ. 70. *ὦ πότνια χθὼν, μελανεπτερύγων μάντις ὀνείρων· O venerande terra, nigrot-alas-habentium ſomniorum mater.* Haec ex Scholiaſte.

vſ. 1376. & ſeq. Ἀλλά μοι ἀμφίπολοι —— κἀπιπρό τ' ἐς πυγαμὸν βάσιν ἄγετε] Aliis verbis idem dicit Eur. in Hecuba vſ. 609. Τὸ δ' αὖ λαβοῦσα πῶς χθονὸς, δέχεσθαι λάβρα, Βάψασ' ὑγρὰ δοῦρ' ποτίλας ἁλὸς, ἧς πώλοι λευκαὶ πρὸς πατρὸς ἱππεῦσι, Νόμων τ' ἄνομον, παρθένον τ' ἀνέρι νύμφην Λέσβου· *Tu autem accipiens urnam, antiqua miniſtra, insingens eam, affer hac de aqua marina, ut filium lavacris poſtremis meum, Sponſam meo-ſponſum, virginem meo-virginem lavem.* Quem locum addixi totum, propter illud Comici, ψυχὰν ἄψυχον vſ. 1370.

„ vſ. 1379. Ἅτε δὲ Φόβου δειμάτων ἀπτηνότων] Veteres lavabant ſe, ſi vidiſſent inſomnia minus laeta; Hinc „ Anna Soror Didonis apud Silium Italicum VIII. diro „ ſomnio exterrita dicit: —— *ſub lucem ut viſa ſecuſſa „ deus, Ora Cothicolat, ac vivo purgat in amni.* Ex Notis Kuſteri. Perſius Sat. 2. —— *& Rhodem flumine purgat.* quem locum citavit Stanleius ad Perſas Aeſchyli vſ. 200. ubi Atoſſa inſomniis territa, dicit ſe, lotis prius manibus, ſacrificare Diis, ut avertant mala: Καὶ ταῦτα μὲν δὴ πᾶσιν ἐστὶν εἰδόσιν λέγειν. Ἐγὼ δ' ἀπὸ στρατοῦ, καὶ χερσὶν καλλίβρου Ἕφαυσα πηγῆς, σὺν θεραπείᾳ χρὴ Βωμὸν ἱστάναι, ἀποτρόπαια δαίμοσι θέλουσα δῶρα πίλατου· *Et haec quidem noctu me vidiſſe dico; poſtquam vero ſurrexi, & manibus pulchriſſimum teſtigi fontem; ſacrifica mensa altari adſtiti, averruncis Diis oblaturo libum.*

vſ. 1380. Ἰὼ πότνια δαῖμον] Iph. T. vſ. 157. Ἰὼ δαῖμον, ὅς τ' μίτραν μὲ ναυίγητον συλᾷς· *O Sors, quae me ſtrophio ſpoliat unito.*

vſ. 1381. Τὸν' ἐκεῖνο.] Hoc illud eſt, quod mihi per ſomnum portendebatur; nempe Glyce mihi furata eſt gallum. Ridicule autem majeſtati Tragicae tribuit humilitatem plebejam, quae Comicis propria eſt de. τὸν' ἐκεῖνο vide ad Aves vſ. 353.

Τὸν ἀλέκτρυόνα μὴ ξυναρπά-
σασα Φρῦδη Γλύκη.
Νύμφαι ὀρεσίγενοι,
Ὦ μαία ξύλλαβε·
Ἐγὼ δ' ἀ τάλαινα ταρσίχνυσ' ἴτυχον
Ἐμαυτῆς ἔρημον,
Λίνυ μεσὸν ἄτεκνον
Εἰ εἰ εἰλίσσυσα χεροῖν,
Κλαυτὰρα παῦσ', ὅπως κηφαῖ-
ες ἐς ἀγρὸν Φέρυσ' ἀπεδύμαν.
Ὁ δ' ἀνέπλατ' ἀίπλατ' ἐς αἰθέρα
Κυροτάταις πτερύγων ἀκμαῖς·
Ἐμοὶ δ' ἄχε' ἄχεα κατέλιπεν.
Δάκρυα δάκρυά τ' ἀπ' ὀμμάτων
Ἔβαλον ἔβαλον ἀ τλάμων.
Ἀλλ', ὦ Κρῆτις, Ἴδης τέκνα,
Τὰ τόξα λαβόντες ἐπαμύνατε,
Τὰ κῶλά τ' ἀμπάλλετε κυκλάμβοι
Τίω οἰκίαν. ἅμα δὲ
Δίκλωτα παῖς Ἄρτεμις
Καλὰ, τὰς κυνίσκας
Ἔχουσ' ἐλθέτω ἀφ' δόμων
Παπαχῆ. σὺ δ', ὦ Διὸς,
Διπύρους ἀνίχνευσα λαμπάδας
Ὀξυπάταις χεροῖν, Ἑκάτα,
Παράφλωσον εἰς Γλύκης, ὅπως
Εἰσελθοῦσα φωράσω.
ΔΙΟΝ. Παύσασθον ἤδη τῶν μελῶν.
ΑΙΣΧ. Κἀμοί γ' ἅλις.

Ἐπὶ

vs. 1384. Φρῦδη] Iph. T. vs. 155. εἶμοι φρῦδ' ἐγὼ τέκνα· *Eheu interiit meum genus.* In Hecuba vs. 163. φρῦδ' ἀπόλωλε, φασὶ πόλιν. Haec quidem vox alibi etiam saepe occurrit; sed haec loca propterea adduxi, quia & ancillarum inde erant.

vs. 1385. Νύμφαι ὀρεσίγενοι] Ex Euripidis Xantriis, ut ait Aristophanes apud Scholiastem.

vs. 1385. Ὦ Μαία ξύλλαβε] Est nomen mulieris, & forte ancillae; in Thesmoph. vs. 738. ἴσως ἐστὶ τὰς παιστρίδας, ὦ Μαία. Machon apud Athenaeum XIII. p. 578. Ἴσως δ' ἂν ἀπορήσαι τις, τίνες ἦσαν δ' ἄρα, τῶν τὸν ἀριθμὸν, τίνες Ἀττικαὶ γυναῖκες παιστρεῦσαι, ἢ ἑταιρεῦσαι Μαία. Ἄλκιος γὰρ ἔσεσθαι φησιν γυναῖκ' ἔχειν. Καὶ ταῦθ' ὑπείρου δὲ μίσος τ' Ἑλλάδ'· *Forte interrogat quaerens, idque merito, aliquis ex auditoribus praesumebat, quaenam Attica mulier dicta sit aut habita Maia; turpe enim est habere mulierem nomen Phrygium: praesertim meretricem ex media Graecia.* Sic & *Mines* servi nomen Phrygium videtur fuisse. Scholiastes alter exponit Comici locum: τί δέ, μαία ξύλλαβε, τὸν λίχνον διὰ τὸ ἄπτειν ἑτέρων, οὐχοῦτος μανίας τυχεῖν, ἵνα μηδενὸς τούτου ἀπτόμενος· *Rabiet ecquis me, inquit, propter mirum insatiabile optans ut rabiosa fiat, ut nihil sentiat.* Cujus expositionis mentionem feci, si forte alicui placeat.

vs. 1389. & seq. Λίνυ μεσὸν ἄτεκνον —— εἰλίσσυσα] Euripides in Oreste vs. 1431. Ἡ δὲ λίνον ὀπαδοῖν Δαναΐσιν ἑλισσεν· *Illa vero linum in colo digitis volvebat.*

vs. 1391. Κηφαῖ-] Ita legendum pro κηφαίας, cum Scho-

Gallum meum ra-
piens Glyce diſparuit. (*evanuit. abiit. evaſit.*)
Nymphae montigenae.
ô Mania *famula mea*, comprehende *eam.*
At ego miſera tum forte intenta eram
Operi meo,
Lineis filis plenum fuſum
E c e evolvens manibus,
Glomerem parans, ut mane
In forum ferrem & venderem.
At illud *inſomnium* ſubvolabat in aetherem
Leviſſimo alarum motu,
Mihique dolores dolores reliquit:
Lacrymas lacrymas oculis
Mittebam mittebam miſera:
Sed, ô Cretenſes, Idae filii,
Jaculis ſumtis, ſuccurrite,
Cruraque leviter movete, & cingite
Domum. Simulque
Dictynna virgo Diana
Formoſa canes
Habens ſecum pervagetur domum
Quaquaverſum. Tu vero Jove nata
Duplices faces tenens (*geminam facem protendens*)
Velociſſimis manibus, ô Hecate,
Praeluceas mihi in domum Glycae, ut
Ingreſſa detegam furtum.
BACCH. Miſſa jam facite carmina.
AESCH. Et mihi ſatis.

Nam

Scholiaſtes; edicio Farrei etiam habet ατερπεῖ, ſed ſic accentus non recte habet. Hom. Hymno in Merc. vſ. 17. Ἡ δ' ὑπερφιάλως, μέτρα ἤματα ἰῃπεύριζεν, Ἐσπέριος δὲ νέμεσθαι ἑοὺς κελάδει. *Cum eſſet natus matutino tempore, meridie jam citharam pulſabat, veſperi boves furatus eſt.* Virg. *Nec minus Aeneas ſe matutinus agebat.*

Idem: *Nocturnus obambulat.*

Ibid. Κυκεῖῳ] Ita Edd. priſtinae; non ατερπεῖ.

vſ. 1397. Ἑλκέσθω κἀγὼ] Imitatur in iſtis repetitionibus earundem vocum Euripidem, qui multus eſt in illis; ut v. g. in Helena vſ. 195. οἰκ ἔμολες ἔμολες, *δάκρυα δάκρυσί μοι τέγον.* ibid. mox vſ. 208. *δρυὸς δρυὸς.* In Iphigenia Taurica vſ. 138. τί μοι πρὸς ταῦς ἀγρίαις ἀγρίας; & alibi ſaepiſſime.

vſ. 1398. Ἀλλ' ὦ Κρῆτες] Ex Cretenſibus Euripidis ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1400. Τὰ κῶλά τ' *διατάλλετε*] Pro διατάλλετε, Euripides in Bacchis vſ. 149. *δρόμοι γὰρ χορεῖοι ἰσόζυγοι φλογωτοὶ, ἰσχναῖς τ' ἀταλλόμεναι.* *Curſu & choris irritans vagantes clamoribusque eos excitans.* Apud eundem in Troadibus vſ. 325. verbum ſimplex eadem vim habet, quam apud Comicum compoſitum: κἄλλα τοῖσδ' ὑπέρβιον' *vibra pedem ſublimem.* quem locum indicavit Cl. Kuſterus. huc ut Rutilii vſ. 343. γόνυ πάλλειν γυμνωθέν Comicus in Lyſiſtrata vſ. 1315. verbum compoſitum conſtruit cum dativo: *δυνάλλεσθε ποσὶ κοῦφα.*

vſ. 1406. Δευτέρας *διὰ χερὸς* λαμπάδας] Euripides in Ione vſ. 716. ἵνα Βάκχῳ *διαπρέπω* διὰ χερὸς λαμπὰς πεύκας· *Ubi Bacchus ardeam ſuſtollens taedae. vide ter ſaltat.*

Ἐπὶ τ' ςαθμὸν γὰ ἀγαγεῖν βύλομαι,
Ὅσπερ γ' ἐλέγξει τ' ποίησιν ἡμῶν μόνον·
Τὸ γὰρ βάρος νῶν βασανιεῖ τ' ῥημάτων.
ΔΙΟΝ. Ἴτω δεῦρο νυῖ, εἴπερ γε δεῖ γ' τοῦτό μὲ
Ἀνδρῶν ποιητῶν τυροπωλῆσαι τ' πύχνιν.

ΧΟΡΟΣ.

Ἐπίποτοί γ' οἱ δεξιοί.
Τόδε γὰ ἕτερον αὖ τέρας
Νεοχμὸν, ἀποπίας πλέων,
Ὃ τίς ἂν ἐπεύροιτ' ἄλλος;
Μὰ τ', ἐγὼ μὲν οὐδ' ἄν, εἴ τις
Ἐλεγέ μοι τ' ὀπτυχόντων,
Ἐπιθύμιον, ἀλλ' ὠόμην ἂν
Αὐτὸν αὑτὰ λήρειν.

ACTUS QUINTI

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ΔΙΟΝ. Ἴθι νυῖ παείσαθον τᾷδε τὼ πλάσιγγ'. ΑΙΣΧ. Ἰδού.
ΔΙΟΝ. Καὶ λαβομένω τὸ ῥῆμ' ἑκάτερος εἶπατον,
Καὶ μὴ μεθεῖσθον, πρὶν ἂν ἐγὼ σφὼν κεκνύσω.
ΑΙΣΧ. Ἐχόμεθα. ΔΙΟΝ. Τῦτος νυῖ λέγετον ὅπῃ τ' ςαθμόν.
ΕΥΡ. Εἶθ' ὥφελ' Ἀργῶς μὴ ἀφαπάξ σκάφος.
ΑΙΣΧ. Σπερχειὲ ποταμὲ, βύνομαί τ' ὄπισθεν.
ΔΙΟΝ. Κόκκυ, μεθεῖτε, νὼ πολύ γε κατωτέρω
Χωρεῖ τὸ τᾶδε. ΕΥΡ. Καὶ τί ποτ' ἐςὶ τ' αἴτιον;
ΔΙΟΝ. Ὅτ' εἰςέθηκε ποταμὸν, ἐλιοπωλικῶς
Ὑγρὸν ποιήσας τῦτος, ὥσπερ πᾶσα.
Σὺ δ' εἰςέθηκας τῦτος ἐπτερωμένον.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ἕτερον εἰπάτω τι, καίπερ οὐκ ἐθέλοντα.
ΔΙΟΝ. Λάβεσθε τοίνυν αὖθις. ΕΥΡ. Ἠν ἰδού. ΔΙΟΝ. Λέγε.

ΕΥΡ.

vſ. 1418. Τόδε] Edd. omnes τὶ δ. male. — τίνος —— δύστηνον κεκνίκωσεν. eſt cucullorum. In Avibus vſ. 506. ὀκνῶ δ' ἐ κνιπὸς εἴπει πλέον.
vſ. 1427. Κεκνύσω] In Lecticſ. vſ. 31. ὁ κίνυξ ἀφ' — vſ. 1429.

Nam ad ſtateram volo *hunc* ducere,
Quae ſola oſtendet utriusque noſtrum poëſin, qualis ſit.
Examinabit enim pondera verborum.
Bacch. Adeſte huc, ſiquidem hoc etiam mihi faciendum eſt,
Ut poëtarum artem ad libram tanquam caſeum vendam.

CHORUS.

Chor. Induſtrii ſunt ſapientes.
Nam iſtud aliud eſt monſtrum
Novum abſurditatis plenum,
Cujusmodi quis alius excogitaſſet?
Profecto ego, neque ſi quis id mihi
Dixiſſet homo vulgaris,
Credidiſſem, ſed putaſſem
Ipſum delirare.

SCENA TERTIA

BACCHUS, AESCHYLUS, EURIPIDES.

Bacch. Agite jam accedite ad lances. Aesch. En adſum.
Bacch. Easque prehendentes uterque ſententiam proferat (*recitet*,)
Nec dimittatis, priusquam ego vobis ſignum dedero voce:
Aesch. Prehendimus. Bacch. Verſum jam recitate ad ſtateram.
Eur. Utinam Argo nunquam pervolaſſet.
Aesch. Sperchie fluvie & paſcua in quibus boves verſantur.
Bacch. Cucu dimittite, multo ſane inferius
Vergit hujusce *verſus*. Eur. Quamobrem?
Bacch. Quia impoſuit fluvium, illorum more, qui lanas vendunt,
Madefecit verſum tamquam lanam;
Tu vero verſum alatum impoſuiſti.
Eur. Sed alium aliquem recitet contraque appendat.
Bacch. Itaque prehendite rurſus. Eur. En prehendo. Bacch. Recita.
Eur.

vſ. 1429. Φίλ' ἔσται] Medeae principium, quod & Scholiaſtes indicavit.

vſ. 1430. Σπερχεῖ] Ex Philoctete Aeſchyli, teſte Scholiaſte.

ΕΥΡ. Οὐκ ἔστι πειθοῦς ἱερὸν ἄλλο, πλὴν λόγου.
ΑΙΣΧ. Μόνου θεῶν γὰρ θάνατον ὐ δώρων ἱερᾶ.
ΔΙΟΝ. Μεθεῖτε, μεθεῖτε, ὦ τὸ τεῦδί γ' ὡς βίπτ.
Θάνατον γὰρ εἰσίθηκε βαρύτατον κακῶν.
ΕΥΡ. Ἐγὼ δὲ πειθώ γ', ἔπου ἄειτ' εἰρημένον.
ΔΙΟΝ. Πειθὼ δὲ κὠφὼ ὄθι, ὦ πᾶν οὐκ ἔχει.
Ἀλλ' ἕτερον αὖ ζήτει τι τ' βαρυςάθμων,
Ὅν σοι καθέλξῃ, χαρτερόν τι ὦ μέγα.
ΕΥΡ. Φέρε πᾷ πειστὸν δῆτα μύσει; πᾷ φεάσω;
ΔΙΟΝ. Βίβλοις' Ἀχιλλεὺς δύο κύδω ὦ πάτερα.
Λέγειτ' ἀι, ὡς αὕτη γ' ἐστὶ λοιπὴ σοφῶν γάσις.
ΕΥΡ. Σιδηροβελεῖς τ' ἔλαβε δεξιᾷ ξύλον.
ΑΙΣΧ. Ἐφ' ἅρματος γὰρ ἅρμα, ὦ νεκρῷ νεκρός.
ΔΙΟΝ. Ἐξηπάτηκεν αὖ σε ὦ νῦν. ΕΥΡ. Τῷ τρόπῳ;
ΔΙΟΝ. Δύ' ἅρματ' εἰσίθηκε ὦ νεκρὼ δύω,
Οὓς οὐκ ἂν ἅραιντ' ὠδ' ἑκατὸν Αἰγύπτιοι.
ΑΙΣΧ. Καὶ μηκέτ' ἴμοιγε κατ' ἔπου, ἀλλ' ἐς τ' ςαθμὸν
Αὐτὸς, τὰ παιδία, χ' ἡ γυνὴ, Κηφισοφῶν
Ἐμβὰς καθήσθω, ξυλλαβὼν τὰ βιβλία.
Ἐγὼ δὲ δύ' ἕτερ τ' ἐμῶν ἱρῶ μόνα.

ACTUS QUINTI

ΔΙΟΝΤΣΟΣ, ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.

ΔΙΟΝ. Ἄνδρες φίλοι, κἀγὼ μὲν αὐτὸς ὦ κεινῶ·
Οὐ γὰρ δὴ ἔχθεσε ὑδετέρῳ γενήσομαι·
Τὸν μὲν γὰρ ἡγοῦμαι σοφὸν, τὸν δ' ἥδομαι.
ΠΛ. Οὐδὲν ἄρα περάξεις, ὧνδρ' ἦλθες ὑπεκα.
ΔΙΟΝ. Ἐὰν δὲ κείνω; ΠΛ. Τὸν ἕτερον λαβὼν ἄπ{ι};

Ὅπο-

vſ. 1438. Οὐκ ἔστι πειθοῦς] Ex Antigona Eurip. teſte Scholiaſte.

vſ. 1439. Μόνου θεῶν γάρ] Ex Niobe Aeſchyli, teſte Scholiaſte: unde & Stobaeus Serm. 117. locum adducit plenius: Μόνου θεῶν γὰρ θάνατον ὐ δώρων ἱερᾶ. Οὔ τ' ἂν τι θύων, οὔτ' ἰατρεύσαι νόσον. Οὐ βωμὸς ἐστι, ἔστι παιανίζειν. Μόνη δὲ πειθὼ δαίμονων ἀνοσιοῦ. *Sola mors ex Diis, non amat dona. Nec vel ſacrificans vel libans eam capies: non eſt ei ara, non hymnus audit: ab hac ſola ſuadela Suadela.* Ubi in ſecundo verſu κἄζειν ſcripſi pro ναεῖν, quia ita legitur, & commodius, apud Euſtathium ad Iliados IX. quem locum indicavit Stanlejus.

vſ. 1449. Σιδηροβελεῖς] Ex Meleagro Euripidis, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1450. Ἐφ' ἅρματος] Ex Glauco Potnienſi Aeſchyli, ut ait Scholiaſtes. Scholiaſtes Euripidis ad Phoeniſſas vſ. 1201. adducit locum plenius: Ἐφ' ἅρματος γὰρ ἅρμα, χὠ νεκρὸς νεκρὸς, Ἴωσται δ', ὡς ἴωσιν ἑκατονταετηρίδες· quem ibi locum imitatus fuerat Euripides: Τροχοὶ τ' ἐτύχθην, ἄξονες δ' ὡς ἦν ἄξονες, Νεκροὶ δὲ νεκροῖ

EUR. Non eſt Suadae ſacellum aliud, quam oratio.
AESCH. Sola enim ex Diis Mors dona non appetit.
BACCH. Dimittite, dimittite, hujus *verſus* rurſus vergit deorſum;
Mortem enim indidit graviſſimum malorum *omnium*.
EUR. At ego Suadam, & verſum egregium plane.
BACCH. Sed Suada res levis eſt, & mente caret.
At tu alium quaere ex illis, qui ſunt majoris ponderis,
Robuſtum aliquem & magnum, qui lancem trahat deorſum.
EUR. Age ergo ubi eſt mihi talis, ubi eſſe dicam?
BACCH. Fecit Achilles duo puncta & quatuor.
Recitate, nam haec ultima eſt appenſio.
EUR. Lignum grave inſtar ferri comprehendit dextera.
AESCH. Super curru currus, ſuper cadavere cadaver.
BACCH. Circumvenit te nunc etiam. EUR. Quomodo?
BACCH. Duos currus indidit & duos mortuos,
Quos nec centum Aegyptii tollerent.
AESCH. Ne mihi amplius cum ſingulis verſibus, ſed in ſtateram
Ipſemet, liberi & uxor & Cephiſopho
Ingreſſus ſedeat, aſſumtis etiam libris:
Ego vero duos tantum meorum verſuum recitabo.

SCENA QUARTA.

BACCHUS, PLUTO, AESCHYLUS, EURIPIDES.

BACCH. Amici, equidem judicium ſuſpendam:
Nam neutrum illorum volo mihi infenſum reddere;
Alterum enim ſapientem judico, altero delector.
PL. Nihilne ergo eorum facies, quorum cauſa veniſti?
BACCH. Si vero ſententiam pronunciavero, quid tum? PL. Accepto altero abi, Quem

παρῆσαν ἐξεπιτήδεοι ἐμοί.
vſ. 1453. Ἑκατὸν Ἀγχέλιοι] Qui aſſueti erant geſtandis oneribus, cum aſſidue cogerentur a Regibus portare materiam, ad extruendas praecipue pyramides. In Avibus vſ. 1133. Ἀγχέλου καλλιφόρου.
vſ. 1455. Τυτθὸς, Κυδιστρᾶς] Simul mentionem facit uxoris Euripidis, & Cephiſophontis; quia iſte eum in ſcribendo adjutabat, & cum ejus uxore rem habebat; Scholiaſtes: ὡς δ' μέντοι συμπαίζων αὐτῷ τῷ Κυδιστρᾶτι τὰ ῥήματα, ἀλλὰ ὡς συνόντι αὐτῇ τῇ γυναικί. Vide ſupra ad vſ. 1080.
vſ. 1459. Δι' ἰχθῦας ἰέναι γενέσθαι] Aeſchylus in Prometheo vſ. 120. ὃ πᾶσι θεοῖς δι' ἀπεχθείας ἰὼν ἵκω· *Qui omnium deorum odium incurrit.* Sic δι' ἀσυχίας εἶναι· *quieſcere* apud Herodotum in Clione. Δι' ἀπεχθείας ἰέναι, idem eſt quod εἰς ἰχθῦς ἰέναι. Euripides in Phoeniſſis vſ. 880. εἰς ἰχθῦς ἔλθοι πατὶ τὸν Οἰδίπουν· *Vani in odium filiorum Oedipi.* Ibidem vſ. 482. Καὶ μὰ δί' ἰχθῦας τοῦδ' ἂν ἔτι μολεῖν· *Et nec infenſus huic, nec per caedem veniens.*

Ὁπόταν δὲ κείσῃς, ἵν' ἔλθῃς μὴ μάτην.
ΔΙΟΝ. Εὐδαιμονοίης. Φέρε δὴ πεῦσόν με ταδί,
Ἐγὼ κατῆλθον ἐπὶ πυκτίῳ. ΑΙΣΧ. Τῷ χρέων;
ΔΙΟΝ. Ἵν' ἡ πόλις σωθεῖσα τὰς χορὰς ἄγῃ.
Ὁπόταν δ' ἐν τῇ πόλει ξυμβαίνωσιν
Μέλλῃ τι χρηστὸν, τοῦτον ἄξειν μοι δοκᾷ.
Πρᾶττε δὴ σὺ τῷδε Ἀλκιβιάδῃ τἄν' ἔχοντα
Γνώμην ἑκάστου; ἡ πόλις γὰρ δυστεκεῖ.
ΑΙΣΧ. Ἔχει δὲ τῷδε αὐτῷ τίνα γνώμην; ΔΙΟΝ. Τίνα;
Ποδεῖ μὲ, ἐχθαίρει δὲ, βύλεται δ' ἔχειν.
Ἀλλ' ὅ, τι τοῦτον; εἶπατον τοῦτ' αὖθις.
ΕΥΡ. Μισεῖ πολίτην, ὅστις ὠφελεῖν πάτραν
Βραδὺς πέφυκε, μᾶλα δέ γε βλάπτειν ταχύς,
Καὶ πεῖσαι αὐτὸς, τῇ πόλει δ' ἀμήχανον.
ΔΙΟΝ. Εὖ γ', ὦ Ποσειδὼν! σὺ δὲ τίνα γνώμην ἔχεις;
ΑΙΣΧ. Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν,
Μάλιστα μὲν λέοντα· μὴ 'ν πόλει τρέφειν·
Ἢν δ' ἐκτραφῇ τις, τοῖς τρόποις ὑπηρετεῖν.
ΔΙΟΝ. Νὴ τὸν Δία τὸν Σωτῆρα, δυσπείτως γ' ἔχω.
Ὁ μὲν σοφὸς γὰρ εἶπεν· ὁ δ' ἕτερος σαφῶς.
Ἀλλ' εἰ μίαν γνώμην ἑκάστου εἴπατον,
Περὶ τῆς πόλεως ἣν τιν' ἔχετον σωτηρίαν.
ΕΥΡ. Εἴ τις περῶσαι Κλεόκριτον Κιτησίας,
Αἴρειεν αὖχμῳ πλαγίαν ὑπὲς πλάκα.
ΔΙΟΝ. Γελοῖον ἂν φαίνοιτο· νῦν δ' ἔχει τινά.
ΕΥΡ. Εἰ ναυμαχοῖεν ἂν, κατίχιτίς τ' ὀξίδας
Ῥαίνοιεν ἐς τὰ βλέφαρα τῶν ἐναντίων.
ΔΙΟΝ. Ἐγὼ μὲν οἶδα, ἃ θέλω φαγεῖν. ΔΙΟΝ. Λέγε.

ΕΥΡ.

vs. 1472. Παδὶ νίκ] Alludit ad locum Ionis Tragici, quem Scholiastes addecit: Σχεδὸν μὲν ἐχθαίρει δὲ, βύλεται δὲ ἔχειν. *Tacet quidem, sed odit, vult tamen.*

vs. 1474 sqq. Ὅστις — ἔνοδος — ἀμήχανον ταχύς]. Euripides in Hecuba vs. 862. — Φίλοντα μὲν μ' ἔχειν Σὲ ξυμπέμψαι, καὶ ταχὺν πεισθήσεσθαι· Βραδὺν δ', Ἀχαιοὺς εἰ διαβιβάσειεν· *nam volentem quidem habet me Agamemnon te, & promtum ad faciendum; sed tardum, si a Graecis cogitabor.*

vs. 1476. Ἀμήχανον] Eurip. in Medea vs. 403. — τοὺς μὲν σοφὰ σοφοὺς τίθησι, Κακὸν δὲ πάντων οὐκ ἔστ' ἀσοφώτερον· *Ad bona quidem sapientissimos, ad mala vero artifices peritissimos.* Synesius Epist. 47. ὁ σοφὸς τὰ κακὰ τέχνας οὐ τεκμαίρεται.

vs. 1478. Οὐ χρὴ λέοντος σκύμνον ἐν πόλει τρέφειν.] Etiam hanc sententiam Aeschylus hic pronunciet, tamen illa occurrit apud Euripidem; nullis verbis, non allegorice, in Troadibus vs. 718. de Astyanacte, Hectoris filio, occidendo: Αἶξας, ὡς τὸν παῖδα μὴ τρέφειν πατρὸς· *Cum dixisti, non esse alendum fortissimi patris filium.* Allegorice autem, ut hic apud Comicum, in eandem locum Scholiastes Heraclidis vs. 1025. ubi Eurystheus, qui Herculis liberos tibi interficiendos putabat, dicit ad Alcmenam: Οὐκ οἶδ' ἀτιμάσεις σὺ τοὺς ἐμοὺς τόκους, Ἐγὼ δὲ λέοντος δοκοῦσι σκύμνους Ἕλκειν ἐν κατεῖσιν; οὐκέτ' ἐστὶν Εὐρυσθεύς. *Nescio an contemnas tu meos fetus, ego autem leonis catulos, qui Hercules sunt, in domum trahere videor. Non amplius est Eurystheus.* Nempe vero tu, si meam [illegible] *fili, ita Ti locum [illegible] Nil mutandum est in [illegible]*

vs. 1481. Σοφὸν τὸν ἔχω] Euripides in Erechtheo apud Clem. Alex. Strom. 6. Ἀνὴρ γὰρ οὐκὲς δικαίως ἔχων τύχῃ, Καὶ δεῖ γὰρ αὐτὸν κἀκ τύχης σωθῆναι· *De judore difficulter judico; nam & opus est eo, & quadeque meret valde.* Aeschylus in Prometheo vs. 609. Χρησμοὺς δύσκριτος τ' ἀφεμένους· *Oracula obscura & inintelligibile pronuncians.*

vs. 1485.

Quem ſapientiorem judicaveris, ne fruſtra huc veneris.
Bacch. Dii te ament. Agite vos auſcultate mihi,
Ego huc veni propter Poëtam. Aesch. Cur?
Bacch. Ut civitas ſervetur, & ſalva choros inſtituat.
Uter itaque veſtrum civitati ſuaſerit
Aliquid utile, hunc abducere conſtitui,
Primum ergo de Alcibiade qualem fovetis
Utrique ſententiam? nam civitas male habet. (*malos partus edit.*)
Aesch. Quid autem de illo ſentit? Bacch. Quid ſentiat?
Et deſiderat eum & odit, & cupit habere.
Sed dicite, quid ſentiatis de illo.
Eur. Odi civem, qui ad juvandam patriam
Tardus eſt, ad laedendam velox,
Quique ſibi facile conſulere & proſpicere poteſt, civitati difficulter.
Bacch. Euge ô Neptune! tu vero quam habes ſententiam?
Aesch. Non oportet leonis catulum in urbe alere,
Maxime autem ipſum leonem ne in urbe nutrias.
Si vero aliquis nutritus fuerit, moribus ejus obſecundandum.
Bacch. Difficulter, ita me Jupiter Servator amet, dijudicare poſſim;
Nam alter ſapienter dixit, alter perſpicue.
Sed adhuc unam uterque ſententiam dicite,
Ecquam ſalutem ſperetis de civitate. (*civitati poſſitis indicare*)
Eur. Si quis pro alis Cleocrito applicaret Cineſiam,
Auraeque utrumque tollerent ſuper maris aequor.
Bacch. Ridiculum quidem videretur, ſed quid ſibi vult?
Eur. In praelio navali acetabula manibus tenentes
Spargerent *acetum* in oculos hoſtium.
Scio equidem & volo indicare *aliam ſalutem*. Bacch. Dic.

Eur.

vſ. 1483. Εἰ τις πλοίοις] Eſt 3. Perſ. aor. 1. Opt. Add. quries εἰ τις πλοίοις.

Ibid. Κινησίου Κωπία] Haec ſatis faceta ſunt; ſed oportet prius ſcire quales illi duo fuerint: Cleocritus erat valde vaſtus & magnus; hinc in Avibus vſ. 827. nanicem ei tribuit Strubiocamelum, quam facit Magnum Deum Matrem: καὶ λιτόβιον μεγάλην μητέρα θεῶν καὶ ἀνεμώτιν. Διαγόρου Κλεόκριτος, Χρύσ, μήτης Κοσκυρίτου. Si enim talis erat, minus facile patuiſſet volare, quam altus ſecundus cui eſſet latitudo corporis; ut erat Cineſias, qui licet etiam eſſet procerus, tamen ſupra modum erat gracilis; Athenaeus XII. p. 551. Ἦν δὲ [illegible] μακρὸς τοσοῦτος καὶ λεπτότατος Κινησίας ἐπὶ πλεῖστον ἀνθρώπων λεπτότατος & tenuiſſimus Cineſias. Huius ergo tantum levitatem corporis eſſe vult dicere, ut, ſi hic Cineſias, loco alarum, applicetur Cleocrito, quamvis magnae molis homini, utrumque veni ſint in ſublime ſublaturi. Quam rem per iocum dicit nullem fore Atheniensium Reip. nam ſi illi duo ſubeant voluntes, in praeliis navalibus aceto conſpergant hoſtium oculos, ut videre non poſſint; facilius eos vincent Athenienſes.

vſ. 1488. Κατιχνεῖσθ' ἐξίδια] Lego κατιχνεῖτε ἐξίδια ſine coni. νε, ut Scholiaſtes.

vſ. 1490. Ἔχω μὲν] Quod illud commentum de aceto ſpargendo, non ſit ipſius Euripidis; ſed alius cujuſdam; hoc dicit ſe velle praepium ſuum commentum afferre. Facit autem Comicus id Euripidem dicere, quia vult eum mentiri, quod non propoſito Marte faciat Fabulas & praemunit viam ad illa, quae infra vſ. 1500. ad Euripidem Bacchus dicturus eſt: περὶ τοῦτ' αὖτε νῶιν, ἃ Κεκιγκώτι; Cui Euripides dicit, illud de aceto ex acetabulis ſpargendo, eſſe Cephiſophontis commentum.

ΕΥΡ. Ὅζει τὰ τῶν ἄπιζα πάθ' ἡγούμεθα,
Τὰ δ' ὄζα πίτ' ἄπιζα. ΔΙΟΝ. Πῶς; ὑ μαθάνω.
Ἀμαθέστερόν πως εἶπε, ὑ σαφέστερον.
ΕΥΡ. Εἰ τ' πολιτῶν, οἵοι νῦν πεφύκαμεν,
Τύποις ἀπιστήσαιμεν· οἷς δ' ὑ χρώμεθα,
Τύποισι χρησαίμεθ', ἵσως σωθῶμεν ἄν.
Εἰ νῦν γε δυσχεῦμεν ἐν τύποισι, πῶς
Ταὐτὰ πράττοντες ὑ σωζοίμεθ' ἄν;
ΔΙΟΝ. Εὖ γ', ὦ Παλάμηδες, ὦ σοφωτάτη Φύσις,
Ταυτὶ πόθεν' αὐτὸς εὗρες, ἢ Κηφισοφῶν;
ΕΥΡ. Ἐγὼ μόνος, τὰς δ' ὀξίδας Κηφισοφῶν.
ΔΙΟΝ. Τί δαὶ λέγεις σύ; ΑΙΣΧ. Τὴν πόλιν νῦν μοι φράσον
Πρῶτον, πότερα τοῖς χρηστοῖς; ΔΙΟΝ. Πόθεν;
Μισεῖ κάκιστα. ΑΙΣΧ. Τοῖς πονηροῖς δ' ἥδεται;
ΔΙΟΝ. Οὐ δῆτ' ἐκεῖνά γ', ἀλλὰ χρῆται πως βίᾳ.
ΑΙΣΧ. Πῶς οὖν τις ἂν σώσειε τοιαύτην πόλιν,
Ἥ, μήτε χλαῦνα, μήτε σισύρα ξυμφέρει.
ΔΙΟΝ. Εὖ γε σὺ γ' ἐπῆρ' ἀναδύσῃ πάλιν.
ΑΙΣΧ. Ἐκεῖ φράσαιμ' ἄν, οὐθαδὶ δ' ὑ βούλομαι.
ΔΙΟΝ. Μὴ δῆτα σύγ', ἀλλ' οὐθὲν' ἀνίᾳ παράθα.
ΑΙΣΧ. Τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τ' τ πολεμίαν
Εἶναι σφετέραν, τ δ' σφετέραν τ πολεμίαν·
Πόροι δὲ τᾶς ναῦς, ἀπορίαν δὲ τ πόρων.
ΔΙΟΝ. Εὖ, πλὴν γ' ὁ δικαστὴς αὐτὰ καταπύῃ μόνος.
ΠΛ. Κείνοις ἄν. ΔΙΟΝ. Αὖτη σφῶϊν κείσε γνώσῃ.
Αἰρήσομαί γ', ὅτῳ ἡ ψυχὴ θέλῃ.
ΕΥΡ. Μεμνημένος τῶν τ θεῶν, ὃς ὤμοσας,
Ἦ μὴν ἀπάξειν μ' οἴκαδ', αἱρῇ τὸν Φίλιππ.
ΔΙΟΝ. Ἡ γλῶττ' ὀμώμοκ', Αἰσχύλον δ' αἱρήσομαι.

ΕΥΡ.

vſ. 1492. & ſeq. Οὐ μανθάνω· Ἀμαθέστερόν πως εἶπε καὶ σαφέστερον] Haec imitatus eſt Strato Comicus apud Athenaeum IX. p. 382. — ὁ μανθάνω τοῦτον ἴδιον, ἀντὶ βέλομαι. ἀγροικότερός εἰμι. διὸ' ἀντὶ μοι δοκεῖ λέγω· *Nihil quicquam horum intelligo, nec volo; agreſtior ſum; itaque mecum ſimplicius loquitor.*

vſ. 1499. Ὦ Παλάμηδες] Scholiaſtes: πρὸς Εὐριπίδην. ὅτι εἰώθει τὰ Παλαμήδους πανοῦργα τοῦτα. ἢ ἐπειδὴ ὁ Παλαμήδης μηχανητικὸς καὶ ἐφευρετὴς ἦν — διὰ τοῦτο Παλαμήδεα τοῦτον καλεῖ· *Ad Euripidem; quia videntur haec ex ejus Palamede eſſe: aut, quoniam Palamedes erat ſolers & ſagax, — propterea hunc vocat Palamedem.* Poſterius videtur verosimilius. Eupolis apud Athenaeum I. p. 17. Παλαμηδείου γε τοῦτο τεχνύσματα καὶ σοφοῦ· *Palamedicum hoc inventum eſt, & ſapientis.*

vſ. 1503. Πόθεν;] Haec interrogatio idem valet quod μηδαμῶς, *minime*, ut & Scholiaſtes dicit. In Eccleſiaz. vſ. 971. ὅτῳ τι κάλλιον, μᾶν ἰμὲ ζητεῖς; deinde alter: πόθεν; ibid. vſ. 331. addit particulam δ' ὅτι τὸ Κυπριακὸν οὐ πεπαιτήλακεν; alter: πόθεν; ὦν. ἀλλά —— Vide ibi Notata.

vſ. 1505. Πῶς βίαν] In Eccleſiaz. vſ. 468. ἀναγκάσουσι πρὸς βίαν. ubi vide Notam: nec non ſupra ad vſ. 1029. & ad Acharn. vſ. 73.

vſ. 1510. Τὴν γῆν ὅταν νομίσωσι τὴν τ πολεμίαν οἰκείαν σφετέραν] Ariſtides Panathenaico: Μόνοι γὰρ ἀνθρώπων τ̄ οἷς τὸ κοινὸν πολιτευομένοις, τὴν μὲν οἰκείαν, ὥσπερ ἀλλοτρίαν ἐτίμησαν· τὴν δὲ ἀλλοτρίαν, ὡς ἰδίαν ἀλλοτρίως, ἀλλὰ τ̄ οὐ κακῶς νεμομένοις· *Soli enim omnium eorum qui Remp. communiter adminiſtrarunt, ſuam terram quaſi pro aliena habuerunt; alienam autem, non ipſi alienam, ſed illis, qui eam male poſſiderunt.*

vſ. 1513.

Eur. Si illa, quae nunc infida ſunt, pro fidis habeamus,
Et illa, quae fida ſunt, pro infidis. Bacch. Quomodo? non intelligo:
Rudius aliquanto dic & planius.
Eur. Si civibus, quibus nunc fidimus,
Illis diffidamus: & quibus non utimur,
Iſtis utamur, forte ſalvi eſſemus.
Si enim nunc infelices ſumus cum iſtis, quomodo
Non ſervaremur contraria iſtis agentes?
Bacch. Bene ſane, ô Palamedes, ô ingenium ſolertiſſimum,
Num ipſe haec inveniſti, an Cephiſopho.
Eur. Ego ſolus, ſed acetabula Cephiſopho.
Bacch. Quid tu dicis? Aesch. Dic mihi nunc, civitas
Qualibus primum viris utatur; num probis? Bacch. Nequaquam.
Sed odit peſſime. Aesch. Anne ergo malis delectatur?
Bacch. Non ſane illa quidem, ſed neceſſitate coacta illis utitur.
Aesch. Quomodo ergo aliquis ejusmodi urbem ſervaverit,
Cui nec laena, nec lodix convenit?
Bacch. Quaeſo reperi aliquid, an emergat *e malis* denuo.
Aesch. Illic dicam, hic autem nolo.
Bacch. Minime, ſed hinc mitte ſurſum bona.
Aesch. Quando terram hoſtium putaverint
Suam eſſe, & illam, quae ipſorum eſt, eſſe hoſtium:
Copiamque bonorum eſſe naves, inopiam autem eſſe copiam.
Bacch. Bene quidem, ſed judex haec deglutit ſolus.
Pl. Judicium pronuncia. Bacch. Hoc erit judicium veſtrum.
Eligam enim eum, qui animo arridet meo.
Eur. Memor itaque Deorum, per quos juraſti
Te me profecto domum abducturum, elige amicos (*tuos*, id eſt, *me.*)
Bacch. Lingua juravit, ſed Aeſchylum eligam.

Eur.

vſ. 1513. Ἀνιέναι δ' πάρεστ] Illos reditus & quaeſtus, quos tunc percipiebat civitas, non haberi debere pro reditibus aut quaeſtibus dicit; ſed pro contrario. Intelligit autem, ut Scholiaſtes dicit, τὰ διανεμητὰ, ἃ διανέμεται ἐπὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰς ἑστιάσεις ἐν ταῖς πανδήμοις ἑορταῖς i. e. *Pecuniam, aut illam quae ad res ſacras & feſtas celebrandas phyli diſtribuebatur, aut quae ex judiciis redibat, aut quam accipiebant, qui in concionem veniſſent.* Sed praecipue illam pecuniam videtur intelligere, quae ex judiciis redibat, ut patet ex verſu ſequenti. Athenienſes enim Civitatibus illis, quae ipſis erant ſubjectae, jus dicebant: & oportebat illos, qui litem aut controverſiam de re aliqua inter ſe haberent, Athenas proficiſci, & ibi rem in judicium adducere: & Sycophantae, quorum Athenis erat magnus provenus, ſexcentas inveniebant cauſas, ut litibus involverent, & peregrinos Athenienſibus ſubjectos, & incolas & Cives; hinc Athenienſium civitas aſſidue erat occupata in judicando: nec id ingratum erat plebi; nam ex mercede Judiciaria alebantur plerique. Hos ergo reditus pernicioſos eſſe Reip. vult dicere Aeſchylus apud Comicum.

vſ. 1519. Ἦ γλῶτ' ὀμώμοκε] Euripides jugulatur proprio gladio; dum enim Bacchum jubet juramentum obſervare; Bacchus, quaſi ab Euripide doctus, contemnit juramentum. Alludit enim, ut & Scholiaſtes notavit, ad illud in Hippolyto, vſ. 611. Ἡ γλῶσσ' ὀμώμοχ', ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. Vid. ſupra, vſ. 101. Similiter in Theſmoph. vſ. 201. Euripidem capit ipſius Euripidis verbis; cum enim ibi rogaret Euripides Agathonem, ut ſua cauſa vellet aliquid facere; Agathon videns id periculoſum eſſe, dicit: Εὐριπίδη, — ἐκποδὼν πάτει, Χαίρειν ἐρῶν φῶς, πατὴρ δ' ὁ χείμων

ΕΥΡ. Τί δέδρακας, ὦ μαξώπατ' ἀνθρώπων; ΔΙΟΝ. Ἐγώ;
Ἔκπια πικρᾶν Αἰσχύλον· πὴ γῆ ἔ;
ΕΥΡ. Αἴσχιστον ἔργον μ' ἐργασάμενος προσβλέπεις;
ΔΙΟΝ. Τί δ' αἰσχρόν, ὦ μὴ τοῖς θεωμένοις δοκῇ;
ΕΥΡ. Ὦ κέτλιε, σεαυτὸν δὴ πεπικάς;
ΔΙΟΝ. Τίς οἶδεν, εἰ τὸ ζῆν μὲν ὄντι κατθανεῖν,
Τὸ πεῖν δὲ δειπεῖν, ἢ τὸ καθεύδειν κάδειν;
ΠΛ. Χαρεῖτε τοίνυν, ὦ Διόνυσ', εἶπα. ΔΙΟΝ. Τί δαί;
ΠΛ. Ἵνα ξενίσω σφώ, πείν' ἀπελθεῖν. ΔΙΟΝ. Εὖ λέγεις.
Νὴ τὸν Δί' ἥ γ' ἄχθομαί τἀμαυτοῦ πράγματι.

ΧΟΡΟΣ.

Μακαρίαν γ' ἀνὴρ ἔχων
Ξυνέσιν ἀκριβωμάτων.
Πάρα δὲ πολλοῖσι μαθεῖν.
Ὅδε γὰρ ὢν φρονεῖν δοκήσας,
Πάλιν ἄπεισιν οἴκαδ' αὖθις,
Ἐπ' ἀγαθῷ μὲν τοῖς πολίταις,
Ἐπ' ἀγαθῷ δὲ τοῖς ἑαυτοῦ
Ξυνέσει τε, καὶ φίλοις,
Διὰ τὸ ξυνιέναι.
Χαίρειν φημὶ, μὴ Σωκράτη
Παρακαθήμενον λαλεῖν,
Ἀπολλύντα μουσικήν,
Τά τε μέγιστα παραλιπόντα
Τῆς τραγῳδικῆς τέχνης.
Τὸ δ' ἐπὶ σεμνοῖσι λόγοις,
Καὶ σπερμολογίαισι λήρων
Διατριβὴν ἀργὸν ποιεῖσθαι,
Περαφρονεῖν ἀνδρός.

ACTUS

μων δοκεῖς; ubi cum Euripides dixillet, ἡγοῦ, Ajacio inquit: μὰ τὸν ἥκιστ' ἐν σοὶ καιρὸν ὅμως ὑπάρχειν. Vid. mox ad vſ. 1523.

vſ. 1520. Ὦ μιαίπατ' ἀνθρώπων] Obſtus eſt, ſe ad Deum loqui; ſic in Avibus vſ. 1637. Hercules ad Neptunum dicit: ὦ δαιμόν' ἀνθρώπων πλειστον.

vſ. 1522. Αἴσχιστ' ἔργον εἰργασμένος & τοιοῦτος;] Demoſthenes contra Dionyſiodorum: ταῦτα διανενοημένος & ἐδὼν ἅπαντα παρὰ ἐλάττων εἰς τὰ ὑμέτερα πεπονθότα· *Cum talia perpetraverit, nihilominus audet vultus veſtros intueri.* Eſt autem impudentis, turpi facinore commiſſo, non vereri conſpectum aliorum; in Acharnenſibus vſ. 236. ἀναίσχυντ' εἶ, καὶ δέδοικας, ὦ πανοῦργε & πανδοκεῦ πατρίδος, ἧς ὑμᾶς μισῶ σπουδαιότατα, εἶτα δύνασαι τοὺς ἰσχάδας τοὺς ἐμ' ἀπεξαίνειν. Vide ad Equites vſ. 1234.

vſ. 1523. Τί δ' αἰσχρόν, ἢν μὴ] Alludit ad illud ex Aeolo Euripidis, quod Scholiaſtes adducit: Τί δ' αἰσχρὸν εἰ μὴ ταῦτ' ἐγὼ ποιήσομεν ἀνάγκη; Cujus loci ſenſum Euripides propria verba, ut ſupra, vſ. 1419. Eodem illo verſu & Lais meretrix uſa eſt contra Euripidem, apud Macrobium, referente Athenæo, XIII. p. 582. —— ἀπιστεῖ φησιν, ὦ πάντα, μοι. Τί ἐκλιμπάνω; ἠγαπᾶς ἃ πρῴην ἐδίδουν. Ἐμὲ αἰσχυντεῖς; κατανάλωτε δ' Εὐριπίδης Τὰς σπάνιν αὐτοῦ· σὺ γὰρ εἶπέ τις, ὦ, δοκεῖς Αἰσχύνεσθ' ἃ δὲ γυναῖκα' αἰσχύνεσθαι. Τί δ' αἰσχρὸν εἰ μὴ ταῦτα γυναῖκας δρᾶν; *Reliquum mihi, o pater, inquit Lais: quid tibi in mentem venit ut Euripidem in trapezitam ἀργὸν αἰσχυνεῖς? Execſſe turpiam patratrix? Athenæus Euripi-*

Eur. Quid feciſti, impuriſſime hominum? Bacch. Egone?
Cenſeo viciſſe Aeſchylum; nam cur non?
Eur. Turpiſſimum facinus cum in me admiſeris, adhuc adſpicis?
Bacch. Cur turpe, ſi ſpectatoribus non ita videatur.
Eur. Improbe, patierisne ut mortuus maneam?
Bacch. Quis ſcit an vivere ſit mori:
Spirare vero caenare: & dormire vellus.
Pl. Ite ergo intro, Bacche. Bacch. Cur?
Pl. Ut coenam hoſpitalem vobis apponam, priusquam abeatis. Bacch. Bene dicis
Profecto, nam haec res mihi non eſt moleſta.

Chorus.

Beatus vir eſt, qui habet
Sapientiam conſummatam.
Nam copia eſt multis ab eo diſcendi:
Etenim iſte, quia ſapere videbatur
Rurſus redibit domum,
Bono civium
Et bono ſuo ipſius,
Et cognatorum, & amicorum;
Quia cordatus vir eſt.
Pulchrum itaque eſt, non cum Socrate
Sedentem garrire,
Abjecta arte Muſica,
Idque omittere quod praecipuum (*caput*) eſt
Artis Tragicae.
Sermonibus autem ſplendidis
Et ſubtilitatibus nugarum
Immorari otioſum
Deſipientis eſt hominis.

SCENA

ἴδετ' οὐ ἐγὼ ἀναίδειαν: τὸν τόν, inquit, videris eſſe αἰσχυντὸν. Turpium patratrix. At illa videns reſpondit: quid eſt turpe, ſi illis non ita videtur, qui eo utuntur? Abſurde autem & inepte uſurpaverat, vocem αἰσχυντὸν Euripides in Medea vſ. 1348. ubi Iaſon dicit ad Medeam: ὦ μιαρὰ μιαρὰ καὶ. nam illa vox tantum de rebus obſcenis uſitate capitur.

vſ. 1525. *Τίς οἶδεν*] Scholiaſtes ad hunc locum & ſupra ad vſ. 1114. dicit eſſe ex Phryxo Euripidis. Scholiaſtes Euripidis ad Hippolytum vſ. 191. dicit eſſe ex illius Polyido; forte in utraque fabula eadem ſententia inventa eſt: ut videmus in Hippolyto vſ. 191. quem locum adduxi ſupra ad vſ. 1114. Locus integrior profertur varie; Scholiaſtes ita: *Τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν. Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν· οὐτὼς δὲ τὸ κατθανεῖν.* Apud Laërtium in Pyrrhone ſic: *Τίς οἶδεν εἰ τὸ ζῆν μὲν ἐστὶ κατθανεῖν. Τὸ κατθανεῖν δὲ ζῆν νομίζουσι βροτοί.* Apud Stob. Serm. 119. ſic: *Τίς οἶδεν, εἰ ζῆν τοῦθ', ὃ κέκληται θανεῖν, Τὸ ζῆν δὲ θνήσκειν ἐστί; πλὴν ὅμως βροτοὶ Νοσοῦσι καὶ βλέπουσιν· οἱ δ' ὀλωλότες Οὐδὲν πονοῦσιν οὐδὲ κέκληνται κακά.*

vſ. 1530. *Μακάριος*] Vulgare eſt quod notat Scholiaſtes; ſed tamen obſervandum: *λείπει δὲ τὸ πρᾶγμα. ἢ ὅ μακάριον πρᾶγμα.*

vſ. 1533. *Εὖ φρονεῖν*] Ita Edd. Aldi & Juntae; non *σώφρονεῖν*, ut poſteriores.

ACTUS QUINTI

ΠΛΟΥΤΩΝ, ΑΙΣΧΥΛΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΠΛ. Ἀγε δὴ χαίρων Αἰσχύλε χώρει,
Καὶ σῶζε πόλιν τὴν ἡμετέραν
Γνώμαις ἀγαθαῖς, ἃ παίδευσον
Τοὺς ἀνοήτους, (πολλοὶ δ' εἰσὶ)
Καὶ δὸς τυτὶ Κλειτοφῶντι φέρων,
Καὶ τούτοις τοῖσι πολίταις,
Μύρμηκί θ' ὁμοῦ καὶ Νικομάχῳ·
Τόδε δ' Ἀρχεστράτῳ·
Καὶ φεύγ' αὐτοὺς, ταχέως ἥκειν.
Ὡς ἐμὲ δεῖ, καὶ μὴ μέλλειν·
Κἂν μὴ ταχέως ἥκωσι,
Νὴ τὸν Ἀπόλλω τίξας αὐτοὺς,
Καὶ συμποδίσας,
Μετ' Ἀδειμάντου βαλιολέφου,
Κατὰ γῆς ταχέως ἀποπέμψω.
ΑΙΣΧ. Ταῦτα ποιήσω· σὺ δὲ τὸν θρόνον
Τὸν ἐμὸν φύλαττε Σοφοκλεῖ τηρῶν
Καὶ σώζειν, εἰ ἄρ' ἐγώ ποτε
Δεῦρ' ἀφίκωμαι. τοῦτον γὰρ ἐγὼ
Σοφίᾳ κρίνω δεύτερον εἶναι.
Μέμνησο δ', ὅπως ὁ παῖδαγωγὸς ἀνὴρ,
Καὶ ψευδολόγος, καὶ βωμολόχος,
Μηδέποτ' εἰς τὸν θᾶκον τὸν ἐμὸν,
Μηδ' ἄκων ἐγκαθεδεῖται.
ΠΛ. Φαίνετο πίνων ὑμεῖς τούτῳ
Λαμπάδας ἱερὰς, χάριν ἀποπέμπετε,
Τοῖς τούτου τοῦτον μέλεσι
Καὶ μολπαῖς κελαδοῦντες.

ΧΟΡΟΣ.

---

vs. 1552. Καὶ δὸς τοῦτο Κλειτοφῶντι] Restim mittit Cleophonti, ut se suspendat, ut putat Scholiastes. Supra, vs. 690. de isto tamquam omnino perituro dicebat: ὅτι ἀνοήτους καὶ ἰσα γίγνεται. Ceteri etiam, ad quos dat mandata, ut cito veniant ad inferos, videntur homines funde luce non dig i.

vs. 1561. Ἀδειμάντου] Apud Platonem in Protagora Adimantus vocatur filius Ἀριστωνύμου, ut notavit Cl. Kusterus ad Suidam in A. p. 5. num. 13. Ibi tamen Scholiastes noster videtur legisse Ἀριστολείδου. Apud Xenophontem Hell. I. p. 258. editionis H. Stephani, Ἀριστογείτονα, ubi in margine rectius: Ἀριστωνύμου. In Ecclesiazusis vs. 644. Ἀριστώνυμος. Apud Scholiastem ad hunc in Ranis locum Eupolis de Adimanto: οὐκ ἀγ-

γελικὸν

SCENA QUINTA.

PLUTO, AESCHYLUS, CHORUS.

PL. Agedum, Aeſchyle, lactus abi,
Et ſerva urbem noſtram
Praeceptis utilibus: & caſtiga
Stultos, ſunt autem multi:
Atque iſtud trade Cleophonti,
Et quaeſtoribus iſtis
Myrmeci atque Nicomacho:
Hoc autem da Archenomo:
Et dic ipſis ut cito veniant
Ad me huc, & ut non cunctentur;
Si vero non cito venerint,
Fodicabo ipſos, ita me Apollo amet,
Et quadrupedes conſtrictos
Una cum Adimanto Leucolophi filio
Mox huc demittam.
AESCH. Faciam haec. Tu autem ſolium
Meum da Sophocli cuſtodiendum
Et ſervandum, ſi forte aliquando
Huc redeam: nam hunc mihi
Secundum eſſe judico in ſapientia.
Memineris vero, ut vaſer ille homo
Et falſiloquus, & ſcurra
Nunquam in ſede mea
Vel invitus ſedeat.
PL. Praelucete igitur vos huic
Lucernis ſacris ſimulque proſequimini,
Ipſum ſuis canticis
Et carminibus celebrantes.

CHORUS.

γαν]ὸν δὲ' ἐπὶ πάγον τὸν' ἰμὲ Τὸν Αἰσχύλον πεῖδε. vſ. 1572. & ſeq. Φαίνετ' — κατωδὰς ἰσὰς, χ' ὅσα πρεπόμενος] De Aeſchylo ab *inferis educenda* loquens, videtur reſpexiſſe ad locum in Eumenidibus illius, ubi de iſdis Deabus *ad inferos deducendis* vſ. 1038. πρὸς σὸν ἐκεῖν' ἀγῶνα πρεπομένη ἴτω· — — *Ad locum ſacrum, earum deductricem ite.* Ibid. vſ. 1025. Πέμψω τε φέγγη λαμπάδων ὑπαυγάσουν εἰς τὸν ὑπόγ[ε]ι καὶ κάτω χθονὸς τόπους· *Mittamque lumina Lampadum lucentium ad inferos & ſubterranea loca.*

vſ. 1574. Τοῖς τοῦτο τοῦτο μέλεσι] Non quod omnes illi verſus, qui mox recitabuntur, ſint Aeſchyli: nam in illis Cleophontis eſt mentio, qui fuit poſt Aeſchylum; ſed quia quaedam ex illo deprompta ſunt.

ΧΟΡΟΣ.

Πρῶτα μὲν ὠιδῆς ἀγαθῆς ἀπόλαυε ποιητὴς
Κἠς φάος ἐγυμνάσω δότε δαίμονες οἱ χθονὸς ἄνω,
Τῆς πόλεως μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ὑποθέσεις.
Πάγχυ γὰρ ἐκ μεγάλων ἀχέων παυσαίμεθ' ἂν ὕπνου,
Ἀσχαλίων τ' ἐν ὅπλοις ξυνόδων. Κλεοφῶν δὲ μαχέσθω,
Καλλιγένης ὁ βυλόμενος τύπτων πατρίοις ἐν ἀρούραις.

vſ. 1576. Πρῶτα μὲν ὠιδῆς] Ex Aeſchyli Glauco Pontienſi, ut notat Scholiaſtes, qui locum adducit: Ἐυφόλιον μὲν σφῶτα δεῦτ' ἐπαοιδῆς χάριν. *Carmina felix tier precantia primum ab ore fundimus.*

vſ. 1578. Τῆς τε πόλεως μεγάλων ἀγαθῶν ἀγαθὰς ἰστορίας] Ex Eumenidibus Aeſchyli vſ. 1015. εἰσὶ δ' ἀγαθῶν ἀγαθαὶ διάνοιαι πολίταις. *Sit autem benarum rerum bona voluntas civibus.*

CHORUS.

Principio felix iter abeunti poëtae
Et in lucem tendenti date dii inferi:
Deinde civitati magnorum bonorum bonas excogitationes.
Nam ex magnis malis liberaremur hoc pacto,
Et acerbo armorum conflictu. Pugnet autem Cleopho
Et alius quisque istorum voluerit, in patrio suo solo.

vſ. 1580. Κλειτὸν δὲ μαχέσθω] Aristoteles apud Scholiastem dicit, hunc adversatum esse paci, cum Lacedaemonii eam peterent aequissimis conditionibus. Supra, vſ. 684. tanquam barbarum hunc perstringebat & peregrinum; propterea hic addit: πατρίῳ ἐν ἀρότῳ.

Digitized by Google

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΙΠΠΕΙΣ.

ARISTOPHANIS
EQUITES.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ	DRAMATIS
ΠΡΟΣΩΠΑ.	PERSONAE.
ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ.	Demosthenes.
ΝΙΚΙΑΣ.	Nicias.
ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ, Ο ΚΑΙ ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ,	Agoracritus, qui & Allantopola.
ΚΛΕΩΝ.	Cleo.
ΧΟΡΟΣ ΙΠΠΕΩΝ.	Chorus Equitum.
ΔΗΜΟΣ.	Populus Atheniensis.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ

ΙΠΠΕΙΣ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

ΔΗΜ. Ἰαπαπαιὰξ τ̃ κακῶν, ἰαπαπαῖ.
Κακᾶς Παφλαγόνα, τ̃ πόπτυ κακὰ,
Αὐταῖσι βυλαῖς ἀπολέσειας οἱ θεοί.
Ἐξ ὧ γὼ εἰσήλθομεν εἰς τ̃ οἰκίαν,
Πληγὰς ἀεὶ προστείβει τοῖς οἰκέταις.
ΝΙΚ. Κάκιστα δῆθ' ὧτός γε πρώτου Παφλαγόνων,
Αὐταῖς ἀλαζόναις. ΔΗΜ. Ὦ κακόδαιμον, πῶς ἔχεις;
ΝΙΚ. Κακῶς, καθάπερ σύ. ΔΗΜ. Διὰ τί δῆτα προσῆλθ', ἵνα
Ξυναυλίαν κλαύσωμεν, Οὐλύμπου τόμον.
Μὺ μῦ, μὺ μῦ, μὺ μῦ, μὺ μῦ, μὺ μῦ, μὺ μῦ.
Τί κυρόμεθ' ἄλλως; οὐκ ἐχρῆν ζητεῖν πρὰ

Σωτη-

ARGUMENTUM.

Demoſthenes, non orator ille celebris, ſed praefectus militiae, occupaverat Pylum, locum maritimum in Peloponneſo, & muniverat. Quod cum ſenſiſſent Lacedaemonii, Pylum oppugnant; in tres partes diviſo exercitu, quarum una erat in continente, altera in navibus, tertia in proxime adjacente inſula Sphacteria. Commiſſo deinde praelio navali, victisque Lacedaemoniis; illi, qui erant in Inſula, intercepti ab Athenienſibus jam obſidebantur. Cum autem obſidio illa diutius duraret, Athenis Cleo Demagogus coepit criminari praefectos militiae, in primis Niciam, cui erat infenſus, quod non proficiſcerentur ad expugnandam inſulam, quae facile capi poſſit, dicens, ſi ipſe ſit imperator, ſe intra viginti dies id facturum. Factus itaque imperator proficiſcitur: & conjunctis cum Demoſthene viribus, qui jam Lacedaemonios ad deditionem fere coëgerat, facile capit Inſulam: captivosque ducit Athenas fere trecentos. Hanc gloriam ſibi ſoli adſcribebat Cleo, & ceteros duces aſſidue calumniabatur. De quo hic in prima Fabula queruntur Demoſthenes & Nicias, qui tan-

ARISTOPHANIS
EQUITES.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

DEMOSTHENES, NICIAS.

DEM. Jattataeax! hem mala! jattatae!
Ut Paphlagonem hunc recens emtum malum male
Dii perdant una cum ejus conſiliis.
Ex quo enim irruit hoc malum in domum,
Plagas aſſidue inſligit ſervis.
NIC. Peſſime ſane *pereat* iſte primarius Paphlago
Una cum ſuis calumniis. DEM. Infelix! quomodo te habes?
NIC. Male ſicut tu. DEM. Agedum huc ades, ut
Una cantemus naeniam, Olympi cantilenam.
My my, my my, my my, my my, my my, my my.
Quid lamentamur fruſtra? nonne oportebat nos quaerere aliquam
Salu-

tanquam Servi introducuntur, & ferre non poſſunt contumelias Cleonis conſervi, qui Herum, ſive Populum Athenienſem ſuis adulationibus ceperat; itaque conſultant, quo pacto ab iſtis moleſtiis liberentur.

NOTAE AD EQUITES.

vſ. 1. Ἰαπαπαπαπαξ] Eſt dolentis; in Ranis vſ. 656. qui verberatur, clamat: Ἰαπαπαῖ, cui alter: τί δῆτα, πατταξ; μῶν ἀδυνᾷς;

vſ. 2. Παφλαγόνα] Cleonem ita vocat, partim quod eſſet peregrinus, barbarus & civis non genuinus, de qua re vide ad Veſpas vſ. 1215. partim quia erat homo turbulentus, clamoribus ſuis omnia miſcens: παφλάζειν enim ſignificat *ebullire cum fremitu*, ut ollae nimium ferventes: & metaphorice ad ſimilia transfertur; Infra, vſ. 914. de Cleone: ἀνὴρ παφλάζει· πᾶσιν ὑποζέων, ὁπόταν δὲ τὸ ξύλον, ἀπιστοῦσιν τὸ τὸ ἀπιθανὸν ταυτί. Ubi vide Notam. In Pace vſ. 314. de eodem Cleone: παφλάζων καὶ κυκώμενος.

vſ. 4. Ἐξόλοιτο] Gloſſae: Ἔξω pereo. unde ἐξόλλυμαι, *intravit cum pernicie.*

vſ. 6. Ἰὴ Ἰὴ] Euripides in Andromacha vſ. 1237. Ἀχιλλέα τοῦτα πῶτον Ἑλλάδος *Cum Achillem propriſſim principem Graeciae.*

vſ. 7. Διαβολαῖς] Infra, vſ. 45. Cleonem vocat πανουργότατον καὶ διαβολώτατον.

vſ. 9. Ξυναυλίαν πλακόεσσαν] Theophylactus Epiſt. 32. ἀδὲς ξυναυλίαν, γλαφυρὰν, πλακόεσσαν. Synelius Epiſt. 4. ſub initium: νῦν πᾶσι ἐσίωπται σύλλογοι συναυλίαι ἐκκεκριμέναι. *Nunc ab litoribus deſertis una lamentamur.* Ad verbum συναυλία & *concentus tibiarum*, aut *tibiae cantus permiſtus aliis cantibus.* In Ranis vſ. 212. ξύναυλον ὕμνων βοάν. Olympus autem fuit Muſicus.

vſ. 10. Μὴ μῦ] Eſt flentis. In Theſmoph. vſ. 237. μὴ μῦ clamat ille, cui barba ad vivum reſecabatur: ubi vide Notam.

vſ. 11. Ἄλλος] In Veſpis vſ. 924. Ἴτω μὰ κλαυσόμεθα διαπυρὸς ἄλλος ἰγώ. ubi vide Notam.

Σαπφείαν τιν', ἀλλὰ μὴ κλάειν ἔμε;
ΝΙΚ. Τίς ὢν γένοιτ' ἄν; λέγε σύ. ΔΗΜ. Σὺ μὲν δὴ μοι λέγε,
Ἵνα μὴ μάχωμαι. ΝΙΚ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
ΔΗΜ. Ἀλλ' εἰπὲ θαῤῥῶν, εἶτα κἀγώ σοι φράσω.
ΔΗΜ. Πῶς ἄν σύ μοι λέξειας, ἃ 'με χρὴ λέγειν;
ΝΙΚ. Ἀλλ' οὐκ ἔσ μοι τὸ θρέμμα πῶς ἂν ὢν ποτε
Εἴποιμ' ἂν αὐτὸ δῆτα κωμῳθεσπιδικῶς;
ΔΗΜ. Μή μοιγε, μή μοι, μὴ ἀφοσκαιδικίσῃς,
Ἀλλ' θῦρί πιν' ἀπόκνισον ἀπὸ τῆ δεσπότῃ.
ΝΙΚ. Λέγε δὴ μόλωβδ' ξυνιχὲς, ὡδὶ ξυλλαβών.
ΔΗΜ. Καὶ δὴ λέγω, μόλωβδ. ΝΙΚ. Ἐξέπαθέ νυν
Αὐτὸ φάθι τῆ μόλωβδ. ΔΗΜ. Αὐτό. ΝΙΚ. Πάνυ καλῶς.
Ὥσπερ δεφόμβῳ τὸν ἀτρέμα ῥῶτον λέγε,
Τὸ μόλωβδ' εἶτα δ' αὐτὸ καπικάγων πυκιόν.
ΔΗΜ. Μόλαβδ αὐτό· μόλαβδ· αὐτομολῶβδ. ΝΙΚ. Ἦν
Οὐχ' ἡδύ; ΔΗΜ. Νὴ Δία, πλὴν γε τῷ δίκαι
Δίδικα τυτονὶ τὸ οἰκιόν. ΝΙΚ. Τί δαί;
ΔΗΜ. Ὅπη τὸ δίκαι τὸν δεφομένων ἀπίσχῃ.
ΝΙΚ. Κεάπτα τοίνυν τὸν παρόντων ἐντὶ τιν,
Θεῶν ἰόντι ῥᾳσπέσων πι ῥᾳδὶς βρέτας.
ΔΗΜ. Ποῖον βρετάνας; ἐτὸν ἥκει γὰρ θεός;
ΝΙΚ. Ἔγωγε. ΔΗΜ. Ποίῳ χρώμενον τικμηρίῳ;
ΝΙΚ. Ὅπη θεοῖσιν ἐχθρός εἰμ' οὐκ εἰκότως.
ΔΗΜ Εὖ ῥᾳδιδάξεις μ'. ΝΙΚ. Ἀλλ' ἑτέρα πι σκεπτέον.
ΔΗΜ. Βάλε τὸ ῥᾶγμα τοῖς θεαταῖσι φράσω;
ΝΙΚ Οὐ χεῖρον. ἢν δ' αὖτὸς ῥᾳδιτηπόμεθα,
Ἐπίδηλον ἡμῖν τοῖς ῥεσώποισι ποιῆν,
Ἦν τοῖς ἔπεσι χαίρωσι γ' τοῖς ῥάγμασι.

vs. 16. Πῶς ἂν σύ μοι λέξειας] Ex Euripidis Hippolyto vs. 345. ut & Scholiastes dicit, ubi Phaedra non audet indicare amorem, cuperetque ut nutrix per conjecturam rem affecuta dicat, quod ipsam dicere pudebat: Φαῦ. πῶς ἂν σύ μοι λέξειας ἃ 'μ' ἔχειν λέγεις. Scholiastes Euripidis ad illum locum: Καιομένη δὲ ἡ τίχη ὑπὸ Ἀφροδίτης.

vs. 17. Τὸ θρέμμα] Scholiastes: Θρέμμα δὲ, βούκαιον, αὐτὶ τῦ θρέμμα· παρὰ τὸ θρεῦ· Quasi barbarizans Strepsiades dixit, a θρεῦ pro θρέμμα audere.

vs. 19. Διαπαιδιλογε] Scholiastes: διαμπαιδίσῃς· ἀ γὰς μόνος Εὐριπίδη σκάλλειας ἐπίτηδες· Euripidis enim magister tantum Euripidis scandices vocabat. Hinc & in Acharn. vs. 477. quidam ad Euripidem dicit: σκάνδικα μοι δὸς ματρίδιον διδύμιον. In Thesmoph. vs. 394. Εὐριπίδη τῷ τ' ἀκχιονοπλατήκι Est autem σκάνδιξ, εἶδος ἀκχάτου· alterii quaedam species, ut ait Scholiastes.

vs. 20. Ἀπόκνισον] Scholiastes: φυγὲν, ἀπαχώρησον. ἴσα δὲ καὶ οἷόν ἐκχώρησον φορτικῶς. οἱ δὲ μίλτον. Fugam, recessum. Est & species saltationis impudentioris. Alii Canticum esse ajunt. A κνῶ. In Avibus vs. 1012. ὑποκνίσῃ τ' ὀδὲ.

vs. 21. Λέγε δὴ μόλωβδ'] Λύτομολεῖν est transfugere. Ex Niciae consilium est, ut transfugiant ad hostes; sed non audet rem palam enunciare, timens ne prodatur.

ΔΗΜ.

Salutem nobis, & non flere amplius?
Nic. Quaenam igitur evenire nobis poſſit ſalus? tu dic. Dem. Imo tu dic mihi,
Ut ne pugnem *amplius*. Nic. Nolo equidem, per Apollinem juro.
Sed dic audacter, deinde ego etiam dicam tibi.
Dem. Poſſesne aliqua ratione mihi dicere, quae ego dicere volo?
Nic. Sed mihi non ineſt audacia. Videam tamen, an
Poſſim id dicere ſcite & Euripideo more.
Dem. Ne mihi Euripidem, neve olitores imiteris.
Sed inveni aliquam cantilenam receſſus, ut fugiamus ab hero.
Nic. Dic ergo continenter, fugiamus.
Dem. Age, dico: fugiamus. Nic. Nunc ſubjunge
Vocem trans voci fugiamus. Dem. Trans. Nic. Bene ſane;
Quaſi maſturbares nunc primo ſenſim dic
Fugiamus: deinde frequenter ſubjuncto trans.
Dem. Fugiamus trans: fugiamus, transfugiamus. Nic. Hem,
Annon jucundum eſt? Dem. Ita profecto: ſed propter cutem
Timeo iſtud augurium. Nic. Quid ita?
Dem. Quia cutis abſcedit maſturbantibus.
Nic. Optimum igitur nobis eſt pro praeſenti rerum ſtatu,
Ut ſupplices accedamus ad aliquod Deorum ſimulacrum.
Dem. Quale ſimulacrum? dic verum, ſtatuisne eſſe Deos?
Nic. Equidem ſtatuo. Dem. Quo argumento vero edoctus?
Nic. Quia enim Diis inviſus ſum ultra, quam decet.
Dem. Facile me adducis in tuam ſententiam. Nic. Sed diſpiciamus aliam rationem.
Dem. Visne, ut hanc rem ſpectatoribus indicemus?
Nic. Non abs re fuerit. Unum hoc eos rogemus,
Manifeſtum ut nobis vultu faciant,
An verbis noſtris & rebus delectentur.

datur. Itaque id machinatur, ut Demoſthenes inſcius dicat, quod ipſe Nicias non audebat dicere: atque hac ratione efficit, quod Demoſthenes paulo ante optabat, cum diceret: πῶς ἂν σὺ μοι λέξειας ἃ μὴ χρὴ λέγειν; Nam dum Nicias Demoſthenem jubet pronunciare vocem *μάκαιραν* & *αὖτις*, easque crebro & cito ita proferre, ut una alteram ſequatur, facit, ut Demoſthenes dicat *αὐτομολῶμεν*.

vſ. 30. Κράτιστα τοίνυν ἥ παρίστον] Aeſchylus in Prometheo vſ. 216. Κράτιστα δὲ μοι ἦν παραχάτων τόδε 'Εφαίνετ' εἶναι· *Ideo mihi hanc in illo rerum ſtatu conſultiſſimum videbatur eſſe.*

vſ. 34. Ὅτοι] Hunc verſum ita diſtinguo: ὅτοι θεοῖσιν ἐχθρὸς εἰμ'. ἐκ εἰκότως; *Quia nempe Diis inviſus ſum. Annon merito?* Id eſt: *Propterea puto Deos eſſe, quia illi inviſus ſum. Nonne merito puto Deos eſſe?* Qui credit, ſe, aut alium inviſum eſſe Diis; ille praeſupponit Deos eſſe. „Sic apud Laërtium in Diogenis Vita: „ Ἀνοίᾳ τῇ φαρμακοπόλᾳ τυθήσῃ, εἰ θεοὺς νομίζεις; πῶς „ δ', εἶπεν, ἃ νομίζω, οὐκ εἰκὸς καὶ θεοῖς ἐχθροῖς ὑπολαμ„ βάνω; Cum Lyſias Pharmacopola interrogaſſet Diogenem, „ an Deos crederet? Quomodo non crederem, inquit, cum „ & is Diis inimicum putem?" Hunc locum citaverat Cl. Kuſterus & alium ex eodem Laërtio.

ΔΗΜ. Λέγειν' ἀν ἤδη· καὶ γὰρ ὀξύ πως
Ἀγροικος ὀργὴν, κυαμοτρώξ, ἀκράχολος,
Δῆμος Πυκνίτης, δύσκολον γερύδιον,
Ὑπόκωφον, ὃς τῇ πρώτῃ ἱσταμένῳ
Ἐπείατο δῆλος, βυρσοδέψῳ Παφλαγόνι,
Πανουργότατος, ἀλαζονολώτατός τις.
Οὗτος καταγνοὺς γέροντος τὰς τρίπτυς,
Ὁ βυρσοπαφλαγὼν, ὑποπτεύων τὸ δεσπότῃ
Ἡκαλ', ἐβόησε', ἐκολάκευ', ἐξηπάτα,
Κοσκυλματίοις ἄκροισι, ποιωτὶ λέγων·
Ὦ δῆμε, λῦσαι πρῶτον ἐνδικάσας μίαν,
Ἐνθυ, ῥόφησον, ἵππεας, ἵχε τειάβολον.
Βάλλ' ὁπόθεν σοι δόξει; εἶτ' ἀναπάσας
Ὅ, τί ἄν τις ἡμῶν σκυθάσῃ, τῷ δεσπότῃ
Παφλαγὼν κεχάρισται τοῦτο. ὁ πρᾶγμ' ἐμοῦ.
Μᾶζαν μεμαχότος ἐν Πύλῳ Λακωνικήν,
Πανουργοτάτας πως ἐξευρημένην, ὑφεψάσας.
Αὐτὸς παρέθηκε τὸ ὑπ' ἐμοῦ μεμαγμένον.
Ἡμᾶς δ' ἀπελαύνῃ, κοὐκ ἐᾷ τὸ δεσπότῃ.
Ἄλλον θεραπεύειν, ἀλλὰ βυρσίνῳ ἔχειν,
Δειπνοῦντος, ἕως ἂν σοῦ τὰς ῥήτορας·
Ἀδῇ δὲ ἡδυσμένος· εἶθ' ὁ γέρων σεσύληται.
Ὁ δ' αὐτὸν ὡς ὁρᾷ μεμαχοκακότα,
Τέχνῃ πεπείκει· τὰς γὰ ἔνδον ἀπικρύς
Ψιθυρὶ ἀμφάλλῃ κἀζα μαγιγμένα
Ἡμεῖς· Παφλαγὼν δὲ πρώτιστα τὰς οἰκέτας,

Αἰτεῖ,

vſ. 41. Κυαμοτρώξ] Id eſt, κυάμους τρώγων, ut eſt in Lyſiſtrata vſ. 537. Scholiaſtes ita illis duobus locis exponit: διαψηφιστὴς & διαιτητὴς· quia ſabis utebantur in ferendis ſuffragiis. Deſcribit autem ingenium Populi Athenienſis.

vſ. 42. Πυκνίτης] Ita Edd. Juntae & Farrei; non πυκνίτης.

vſ. 43. Τῇ πρώτῃ ἱσταμένῳ] Initio menſis ſiebat mercatus Atheuis. In Veſpis vſ. 169. ἀνοδοῦσι χέσαιμι ἢ ἐπὶ τὴν ἀγορὰν αὐτοῖσι τῆς καινῆς· πυκνὸς γὰρ ἐστι. Ubi Scholiaſtes: ὃν τὸν Ἀθήνησιν ἐν πυκνὶ πιπράσκειν.

vſ. 49. Κοσκυλματίοις] Quia Cleo erat orator, debebat Comicus de eo dividle, quod Populi favorem ſibi conciliaret ῥητορικοῖς σοφίσμασι, ut loquitur Scholiaſtes, id eſt, *verbalis blandit.* Sed quia idem erat & Coriarius, dicit cum *fruſtulis coriorum* demeruiſſe Populum.

vſ. 50. Πρῶτον ἐνδικάσας μίαν.] Scholiaſtes cenſuit deeſſe vocis ἡμέραν. In Veſpis vſ. 593. πρωτίστην μίαν δικάσαντας. Ibi Scholiaſtes ſubintellexit vocem δικην. quod rectius puto.

vſ. 51. Ἔντρυγε] In Veſpis vſ. 668. φάγε τυτὶ, ἐντρύγα τυτί.

Ibid. Τριώβολον] Nempe, ἡ δικαστικὴ μισθὸς, Scholiaſtes.

vſ. 55. Μᾶζαν μεμαχότος] Haec allegorice dicuntur; quomodo res geſta ſit, dixi in principio Notarum ad hanc Comoediam. Feſtive autem μᾶζαν μεμαχότος dicit, pro μᾶζαν πεπαρασκευακότος.

vſ. 56. Τετριμμένας, αἵτινες πυκνόταται] Infra, vſ. 773. dicit adverſarius Cleonis ad Populum de iſto facinore: τοῦτο μὲν, ὦ Δῆμ', ἕν σοι σεμνὸν· κἀγὼ γάρ τοῦτο τὸ ῥῆμα· ἀγαθὸν γὰρ τὰς ἕξεις εἶναι τὰς ἀλλοτρίας πυκνὰς.

DEM. Jam dicam. Nobis eſt herus *quidam*
Efferatus iracundia, fabas eſitans, ad bilem proclivis, *cerebroſus*.
Populus, inquam, Pnycem & forum amans, ſenex moroſus,
Surdaſter: iſte ſuperioribus calendis
Emit ſervum, coriarium Paphlagonem,
Vaferrimum, calumniatorem quendam maximum.
Iſte cognitis ſenis moribus,
Coriarius, inquam, Paphlago, circumvenit herum,
Adulabatur, blandiebatur, aſſentabatur, decipiebat
Praeſegminibus quibusdam, haec dicens:
ô Populе, abi in balneum, ubi prius unam litem dijudicaveris,
Sume offam, ſorbe, jenta, cape triobolum.
Viſne ut coenam tibi anteponam? Deinde rapiens
Quodcunque noſtrum aliquis paraverit, hero
Illud donat Paphlago. Nuper etiam, cum ego
Mazam ei pinſuiſſem in Pylo Laconicam,
Aſtutiſſima quadam ratione me circumvenit, ſurreptamque
Ipſe antepoſuit hero, quam ego pinſueram.
Nos autem abigit, nec ſinit ut herum
Alius colat, ſed lorum manibus tenens
Stat, hero coenante, & rhetoras abigit:
Canitque oracula: inde ſenex intentam Sibyllis habet mentem:
Ille vero ubi eum videt ſtudio jam ſtupidum,
Opus aggreditur; nam domeſticos plane (*aperte*)
Falſis criminibus accuſat: deinde flagris caedimur.
Nos. Ipſe vero Paphlago cum clamore curſitat circum ſervos,
Petit,

θέσιν. Quod ille etiam fecit poſtea; nam Cleoni leporinas carnes ſurripit, & Populi Perſonae offert, quas ipſe Cleo erat oblaturus. Ubi cum diciſſet Cleo vſ. 1195. εἶεν τάλας, ἄδικος γε τἀμὲ δεῖξας· alter reſpondet: Νὴ τὸν Ποσειδῶ. καὶ σὺ γάρ τοι τὰ Πύλ.

vſ. 59. Βυρσίνην] Debebat dixiſſe *μυρσίνην myrtum*; nam myrti ramos in conviviis habebant; ſed quia Cleo erat *Βυρσοδέψης*, fingit ſimilem vocem a *βύρσα corium* & dicit eum *βυρσίνην* habentem adſtare Populo coenanti. Quod & Scholiaſtes animadvertit. Etiam infra lepidiſſime ludit in his vocibus; ubi, cum adverſarius Cleonis vellet dicere, avum Cleonis fuiſſe unum ex ſatellitibus *Hyrrhinae*, quae erat Hippiae tyranni uxor; ſic loquitur, vſ. 446. ἐγὼ πάππον οἶδα φημὶ σὸν τὸν Ἱππίου —— τὴν Ὑρρίνης τ' Ἰωνίδ.

Ibid. & ſeq. Βυρσίνην ἔχων —— ἐπὶ τοῖς ἀντικοῖς] Menander apud Athenaeum XI. p. 466. Πίσσα δ' ἔχοντες μυροτοῖς ἐστήκασιν· *Perſae autem ſtabant habentes muſaria.*

vſ. 60. Ἀντικοῖς τοῖς βήμασι] Pro *μυίαις muſcas*, ut & Scholiaſtes notavit. In Veſpis vſ. 593. Chorus Judicum dicit: λύττε δ' ὁ Κλέων ὁ παμπόλιδάμας, μύσε ἡμᾶς ὁ τυριτρώξ, ἀλλὰ φυλάττῃ διὰ χειρὸς ἔχων, καὶ τὰς μυίας ἀνατίλῃ.

vſ. 61. Σιβύλλαι] Scholiaſtes: χρησμῶν ἐπὶ καὶ ἐπιθυμεῖ· *Oracula (Sibyllina) amat & deſiderat.* Eſt verborum quaedam ſpecies in *ao* deſiderium conſignificantium, ut σιτοδοτῶ *dantem ambiens*, apud Xenophontem Lib. VII. ἀνεζέσατο. & μισθοτῶ apud Comicum in Nubibus vſ. 1133. ubi vide Notam.

vſ. 62. Μοιχιᾶσθαι] Infra vſ. 594. καὶ τὸ τὰ δέρια σχίσασθαι μαλακῆς κεπφίδος.

Λίπει, παράβλ, δωροδοκεῖ, λέγω τάδε·
Ὀρᾷς τὴν Ὕλαν δ' ἐμὲ μαστιγούμενον;
Εἰ μή μ' ἀναπείσετ', ἀποθανεῖσθε σήμερον.
Ἡμεῖς δὲ δώσομεν. εἰ δὲ μὴ, πατήσομεν
Ὑπὸ γ' γέροντος ὀκταπλάσιον χέζοντες.
Νῦν δὴ ἀνύσαντες ζητήσωμεν, ὦ γαθὲ,
Ποίαν ὁδὸν τῷ πρεσβύτῃ, ᾗ τοὺς πέτα.
ΝΙΚ. Κρᾶτ' ἐπείλει, τὸν μόλωβδον, ὦ γαθέ.
ΔΗΜ. Ἀλλ' οὐχ οἵδε τὴν Παφλαγόν' ὁδὸν λαβεῖν·
Ἐφορᾷ γὰρ αὐτὸς πάντ' ἔχει γὰρ τὸ σκέλος,
Τὸ μὲν ἐν Πύλῳ, τὸ δ' ἕτερον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.
Τοσοῦδε δ' αὐτῷ βῆμα διαβεβηκότος,
Ὁ πρωκτὸς ὄζει αὐτίχ' ἡμῖν ἐν Χαόσιν·
Τῷ χεῖρ' ἐν Αἰτωλοῖς· ὁ πὴς δ' ἐν Κλωπιδῶν.
ΝΙΚ. Κράτιστον οὖν ταῦτ, ἀποθανεῖν. ἀλλὰ σκόπει,
Ὅπως ἂν ἀποθάνωμεν ἀνδρικώτατα.
ΔΗΜ. Πῶς δῆτα; πῶς γένοιτ' ἂν ἀνδρικώτατα;
ΝΙΚ. Βέλτιστον ἡμῖν αἷμα ταύρειον πιεῖν·
Ὁ Θεμιστοκλέους γὰρ ταῦρος αἱρετώτερος.
ΔΗΜ. Μὰ Δί', ἀλλ' ἄκρατον οἶνον Ἀγαθῆ Δαίμονος.
Ἴσως γὰρ ἂν ζητοῦντι τι βουλευσόμεθα.
ΝΙΚ. Ἰδού γ' ἄκρατον. ᾗ ποτῆ γῆν ἐσί σου;
Πῶς δ' ἂν μεθύων ζητοῖ τι βουλεύσαιτ' ἀνήρ;
ΔΗΜ. Ἀληθὲς λέγεις χρηστοχυτρολήκαιον εἶ.
Οἶνον σὺ τολμᾷς εἰς ἐπῳδὰς λοιδορεῖν;

Οἴμοι

---

vſ. 67. Ὀρᾷς τὴν] In Pace vſ. 643. Οἱ δὲ, τὰς πλευρὰς, ἐφέντες ἐς ἴτυλον, οἱ ξένοι, χρυσία ἤ ταῦτα πουλύτονον ἔδοσαν τὸ τίμα.

vſ. 69. & ſeq. Πατήσομεν —— χέζομεν.] In Lyſiſtrata vſ. 443. ἀντιχορεῦ πατήσομεν.

vſ. 73. & 74. Ποίαν ὁδὸν —— κράτιστ' ἰδεῖν] Euripides in Medea vſ. 376. Πολλὰς δ' ἔχουσα θανασίμους αὐτοῖς ὁδούς, Οὐκ εἶδ' ὁποίᾳ πρῶτον ἐξέλθω. deinde vſ. 384. Κράτιστα τὴν οὐσίαν, ἣ πυρόεσσαν στεγὰς μάλιστα, φασμάτων ἔξειδεν· *Cum multas habeam vias interficiendi eas, neſcio quam primum ingrediar. —— Optimum eſt tecta via ingredi, qua ſumus ſapientes maxime, venenis ut eos interficiamus.*

Ibid. Τὸν μόλωβδον] Pro αὐτομολῶμεν. Reſpicit ad ſuperiora, vſ. 20. & ſeqq.

vſ. 74. Τὴν Παφλαγόν' οἶδεν λίαν] Infra, vſ. 857. ipſe Cleo dicit: καί μ' οἶδεν λίαν ὡ τῇ κλῇ συντέμνουσ', ἀλλ' οὐδὲν κέκραγα.

vſ. 78. Ἐν Χαόσιν] Si vertas: *In Chaonibus*, non aſſequeris vim verborum Graecorum; alludit enim Comicus ad verbum χάσκω *hio*; quaſi podex hiaret, tam valde diductis cruribus. Sic ὁ Αἰτωλὸς, reſpicit ad αἰτεῖν *petere*; hinc non inepte Friſchlinus vertit: *Petiliae*. Eſt autem Petilia nomen urbis Virgilio memoratae.

vſ. 79. Ἐν Κλωπιδῶν] Pro ὁ Κρωπιδῶν. Subaudiatur autem τῷ δήμῳ. Erat pagus Atticus Κρωπία, teſte Stephano Byz. Comicus quaſi balbutiens literam ρ in λ mutavit, alludens ad vocem κλοπ *fur*, ad indicandam *furacitatem* Cleonis. Vide infra ad vſ. 205. Liceat autem in Latino etiam ſermone fingere vocem *Clepidae*, a *clepo*.

vſ. 80. Κράτιστον ἦν τῶν ἀνθρώπων] Sic Euripides in Medea vſ. 401. κατθανεῖν ἰδεῖν μοι κράτιστον.

vſ. 80. & 81. Κράτιστον —— ἀνθρώπων· ἀλλὰ σκέψῃ ὅπως ἂν ἀνθήκωμεν] Euripides in Helena vſ. 305. Θανεῖν κράτιστον· πῶς θάνοιμ' ἂν ὧν κακῶν;

vſ. 81. Ὅπως δ' ἀνθήκωμεν ἀνδρικώτατα] Euripides in Iphigenia Taurica vſ. 321. ἀλλ' ὅπως θανούμεθα κάλλιστα.

vſ. 83. Αἷμα ταύρειον πιεῖν] Scholiaſtes ex Sophoclis Helena: Ἐμοὶ δὲ λώστου, αἷμα ταύρου γ' ἐκπιεῖν· Καμοί γε πλεῖν τοῦτ' ἔχειν δυνοῦμαι· *Mihi optimum eſt cibere ſanguinem tauri, & non amplius ob haec habere malam famam.* Herodotus in Thalia de Pſammenito: αἷμα

Petit, turbat, munera captat, haec dicens:
Videtis, ut Hylas propter me flagris caeditur?
Niſi me placaveritis, hodie moriemini.
Nos vero illi damus. ſi non, conculcati
A ſene octuplum cacamus.
Nunc itaque ſtudioſe conſideremus, ô bone,
Quonam nos convertamus & ad quem *hominem*.
NIC. Optimum fuerit, ſi ad fugam, uti dixi, nos convertamus, ô bone.
DEM. Sed nihil clam Paphlagone fieri poteſt;
Nam ipſemet omnia inſpectat: habet enim crus
Alterum in Pylo, alterum in foro:
Cruribus itaque ejus tanto ſpatio divaricatis,
Culus reapſe eſt in Hiantia:
Manuum utraque in Petilia: mens in Clepidûm tribu.
NIC. Optimum itaque erit ut moriamur. ſed vide
Ut moriamur quam maxime viriliter.
DEM. Quomodo itaque poſſimus quam maxime viriliter?
NIC. Optimum eſt nos taurinum ſanguinem potare:
Nam Themiſtoclis mors magis expetenda eſt.
DEM. Non profecto ſanguinem, ſed potius merum Boni Genii (*potabimus*)
Forte enim aliquid boni excogitaverimus.
NIC. Ecce vero merum, inquit! ergone de potu tibi agitur?
Quomodo vir ebrius aliquid boni excogitaverit?
DEM. Vere tu potor aquae nugax es.
Tune vinum audes vituperare ut inutile ad aliquid boni excogitandum?

Po-

με ταῦτα πιὼν ἀνίβαν πταιαχῆμα. Vid. Not. ſeq.

„ vſ. 84. 'Ο Θεμιστοκλὴς γὰς θάνατ@·] Cicero de „ Claris Orat. ad M. Brutum: *Nam quem (Themiſtoclem* „ *puta) Thucydides, qui & Athenienſis erat, & ſumma* „ *loco natus, ſummusque vir, & paulo aetate poſterior,* „ *tantum mortuum ſcripſit, & in Attica clam humatum;* „ *addit fuiſſe ſuſpicionem veneno ſibi conſciviſſe mortem:* „ *hunc iſti (Rhetores) ajunt, cum taurum immolaſſet, ex-* „ *cepiſſe ſanguinem patera, & eo poto mortuum concidiſ-* „ *ſe.*" Ex Notis Kuſteri.

vſ. 85. 'Αρχαῖον οἶνον ἀγαθῆ δαίμον@·] Theopompus Comicus apud Athenaeum XI. p. 435. ἐντεῦθεν ἀρχαῖον ἀγαθὸν δαίμον@·.

vſ. 86. 'Ισως γὰς ἀν χρηστὸν] Hedylus apud Athenaeum XI. 472. Πίνομεν· καὶ γὰς τι λέγει, καὶ γὰς τι ποιεῖ· οἶνος Εὐφημίαν λεγέτω καὶ τι μελιχρὸν ἐν@· *Bibamus; etenim aliquod augurium inter pocula, & aliquod ſuſtile ſortiſſis inveniemus, & aliquod mellitum carmen.*

vſ. 88. Πῶς ἀν μεθύων] Annotavit Scholiaſtes morem Perſarum ex Herodoto, qui in Clione ſcribit c. 133. μεθυσκόμενοι δὲ ἐκάστοτε βουλεύεσθαι τὰ συμφερόντα ἐν τῷ πανημάτῳ· τὰ δ' ἂν δόξῃ σφι βουλευομένοισι, τοῦτο τῇ ὑστεραίῃ νήφουσι προτίθεσι ὁ τῆς χ@, ὡ τὰ δὲ ὑποκ βουλεύηται· καὶ ἢν μὲν ἄδε καὶ τοῦτο, χρέωνται αὐτῷ· ἢν δὲ μὴ ἄδε, μετιᾶσι· τὰ δ' ἂν νήφοντες προβουλεύσωνται, μεθυσκόμενοισι ἐνδιαιτᾶσθαι. *Solent autem ebrii conſultare de rebus maxime ſerlis; & quod conſultantibus placuerit, illud poſtridie dominus aedium, in cujus domo fuerant, proponit: atque, ſi ſobriis placeat, id in uſum convertunt; ſin minus, miſſum faciunt. De quibus autem febrii prius conſultaverint, ea recognoſcunt ebrii.* Vide in Lyſiſtrata vſ. 1232.

vſ. 89. Κρουνοχυτρολέοντι] Ulpianus in III. Olynthiacam, ad haec Demoſthenis verba: πρῶτον μὲν λύκος ſcribit: εἰ μὲν φασι τινες κρουνὸν λέγειν, παρὰ τὸ λίαν ῥεῖν· εἰ δὲ τὰ λύκα ὄξεα πτάσματα· ἐπεῖδον γὰς καὶ ὁ 'Αριςοφάνης παρὰ τὸ λυκίζειν ἐνίοτε τὸν οἶνον ῥητορικὰ ὑπόκρισιν, ὡ τὸν κρουνοχυτρολέοντα. *Quidam ajunt praeterea per vocem λύκος ſignificare aquaeductus, ita dictos Graeco a λύκῳ ῥεῖν· alii res nugatorias; hinc etiam a λυκίζειν Ariſtophanes fecit compoſitionem, cum vellet aliquem notare, vocc κρουνοχυτρολέοντα.*

Οἶνε γὰρ θύροις ἄν τι τραχυλακώτερον;
Ὁρᾷς; ὅταν πίνωσιν ἄνθρωποι, τότε
Πλουτοῦσι, λῃστεύουσι, νικῶσιν δίκας,
Εὐδαιμονοῦσιν, ὠφελοῦσι τοὺς φίλους.
Ἀλλ' ἐξένεγκέ μοι ταχέως οἶνον χᾶ,
Τὸν υἱὸν ἵν' ἄρδω, ᾧ λέγω τι δεξιόν.
ΝΙΚ. Οἴμοι, τί παθὼν ἡμᾶς ἐργάσῃ τῷ σῷ ποτῷ;
ΔΗΜ. Ἀγαθῷ, ἀλλ' ἔνεγκ'· ἐγὼ δὲ καταπλυνέσομαι.
Ἦν γὰρ μεθυσθῶ, πάντα ταυτὶ καταπάσω
Βωλβωματίων, ᾧ γναμιδίων, ᾧ νοιδίων.

ΝΙΚ. Ὡς εὐτυχῶς, ὅτ' οὐκ ἐλήφθην ἔνδοθεν,
Κλέπτων τὸν οἶνον. ΔΗΜ. Εἰπέ μοι, Παφλαγὼν τί θρᾷ;
ΝΙΚ. Ἐπίπαχα λείξας δημόσιος ὁ βάσκανος,
Ῥίγει μεθύων ἐν ταῖσι βύρσαις ὕπνον.
ΔΗΜ. Ἴθι νυν, ἄκρατον ἐγκάναξόν μοι πολύ.
ΝΙΚ. Σποδιᾷ λαβὲ δή, ᾧ σπεῖσον Ἀγαθῷ Δαίμονος,
Ἕλκ', ἕλκε πιὼ δ' δαίμονος δ' Πραμνίου.
ΔΗΜ. Ὦ δαῖμον ἀγαθέ, σὸν τὸ βάλλειν, οὐκ ἐμόν.
ΝΙΚ. Εἶπ', ἀνθολῶ, τί ἐστί; ΔΗΜ. Τὰς χρησμῳδὰς ταχύ
Κλέψας ἔνεγκε δ' Παφλαγόνος ἔνδοθεν,
Ἕως καθεύδῃ. ΝΙΚ. Ταῦτ' ἀτὰρ δ' δαίμονος;
Δίδυιχ' ὅπως μὴ τυφόμεθα κακοδαίμονος.
ΔΗΜ. Φέρε νυν ἐγὼ μαυτῷ περισαγάγω τὸ χᾶ,
Τὸν υἱὸν ἵν' ἄρδω, ᾧ λέγω τι δεξιόν.
ΝΙΚ. Ὡς μεγαλ' ὁ Παφλαγὼν πέρδει ᾧ ῥέγκει·
Ὥστ' ἔλαθον αὐτὸν, τὰ ἱερὰ χρησμὼν λαβών,
Ὅτῳ μάλιστ' ἐφύλαττεν. ΔΗΜ. Ὦ σοφώτατε,
Φίλ' αὐτὸν, ἵν' ἀναγῶ. σὺ δ' ἔγχεον πιεῖν
Ἀνύσας τι. Φίλ' ἴδω, τί ἄρ' ἔπειν αὐτόθι.
Ὦ λόγια· δὸς σύ μοι τὸ ποτήριον ταχύ.
ΝΙΚ. Ἰδού, τί φησιν ὁ χρησμός; ΔΗΜ. Ἐπέρα ἔγχεον.

ΝΙΚ.

---

vſ. 97. Τῷ σῷ ποτῷ] In Veſpis vſ. 1191. *διὰ τὸ οἶνον.*

vſ. 99. Πάντα ταυτὶ] Cratinus apud Scholiaſtem Comici in Equit. ad vſ. 523. "Ἅπαντα ταῦτα κατακλύσει ποιήματα" *Omnia haec inundabit poematibus.*

vſ. 103. Ἐνίπασα λείξας] Infra, vſ. 1085. λείχων ἐνίπασα.

vſ. 105. Ἐγκάναξον] Heſychius: Ἴσχε, ἴσπε. Sed „is τὸ ἐγκάναξον videtur confundere cum ἰακχάζειν. „Aelianus Epiſt. IV. πᾶσι ἀδικεῖ ἐξεκάναξε κώμους" „ter grandes exhauſit cadeos." Ex notis Kuſteri.

vſ. 107. Βλαχ' ἵκεο τὸν τὰ δαίμονος] Subintelligitur κώμους, aut ſimile; Euripides in Cyclope vſ. 416. ἐστασιν τ' ἀμυστὶ λοιβάς· *Libaſque trudim amyſtidem, pocula.*

Ibid.

Potesne vino aliquid invenire efficacius?
Vides? cum potant homines, tunc
Diteſcunt, negotia peragunt, vincunt lites,
Beati fiunt, proſunt amicis.
Sed effer mihi cito vini congium,
Mentem ut irrigem, & dicam aliquid boni.
NIC. Hei mihi! quid nobis facies cum tuo potu?
DEM. Aliquid boni. ſed affer; ego vero decumbam.
Si enim inebriatus fuero, omnia illa conſpergam
Conſiliolis, ſententiolis, & ratiunculis.

NIC. Quam proſpere evenit, quod intus non fui deprehenſus,
Cum vinum furarer. DEM. Dic mihi, quid facit Paphlago?
NIC. Poſtquam liguriverat publicatos cibos mola conſperſus, improbus ille
Stertit ebrius in corio ſupinus jacens.
DEM. Agedum infunde jam merum largiter.
NIC. Cape jam libamen, & liba bono Genio,
Trahe, trahe potionem Genii Pramnii.
DEM. ô Bone Geni! tuum eſt hoc conſilium, non meum.
NIC. Dic obſecro quid id eſt? DEM. Oracula cito
Paphlagonis clam effer domo,
Dum dormit. NIC. Haec illa ſunt. ſed ego propter hunc Genium
Timeo ne potiar malo Genio. (*infortunio*)
DEM. Agedum ego mihi admovebo congium,
Ut mentem irrigem & dicam aliquid boni.
NIC. Quam valde Paphlago pedit & ſtertit:
Itaque facile clam ipſo ſacrum oraculum abſtuli,
Quod ipſe maxime cuſtodiebat. DEM. ô Sapientiſſime,
Cedo illud, ut legam. Tu vero, ut bibam, infunde
Properans nonnihil: age videam, quidnam hic inſit.
ô Vaticinia: da tu mihi poculum cito.
NIC. En, quid ait oraculum? DEM. Aliud infunde.

NIC.

[bibl. Πραμνίε] De Pramnio vino vide ſaltem Athenaeum l. p. 30.

vſ. 103. Σὺ τὰ βάλανε, ὦ ἰμὲν.] Infra, vſ. 1198. τὰ μὲν βάλανε τ' ἔνδον, τὰ δὲ κείμεθ' ἐμὲν. & vſ. 1250. Ἐγὼ δ' ἐν τοῖς σοῖς τ' ἐκπεσὼν βαλάνοις.

vſ. 111. Τοῦτ'] Haec ita diſtinguo: τοῦτ', ἀνὴρ τὸ δαιμόν', ἀνὴρ· ὅταν μὴ πιὸν ἐμὲ καταδαρθάνῃ· Illaeſine? Sed ille (bonus) Genius, timeo ne fiat mihi malus Genius, ut admirabundus dicit ſenex. Sic in Avibus vſ. 802. κοὐκ ἀνανδρεῖ. Aut: ſi ebrius ille, ut ſit ſenex ineptus. nempe ille, quae acer dicebat ſe exequiturum, ſi bibat vinum: in Acharn. vſ. 32. τοῦτ' ἐκεῖν' ἐξῆν 'λεγεν. In Ranis vſ. 321. τοῦτ' ἐν τοῖς, ἀνήρ ἦ, εἰ μεθύοιμι, ὅτ' ἐγὼ τι πείσεται, ὃ τί ἐγὼ ἔρδω.

ΝΙΚ. Ἐν τοῖς λογίοις ἔνεστιν, ἐπέραν ἔγχεοι;
ΔΗΜ. Ὦ Βάκι. ΝΙΚ. Τί δῆτ'; ΔΗΜ. Δὸς τὸ ποτήριον ταχύ.
ΝΙΚ. Πολλοῦ γ'. ὁ Βάκις ἐχρᾶτο τῷ ποτηρίῳ.
ΔΗΜ. Ὦ μιαρὲ Παφλαγών, ταῦτ' ἄρ' ἐφυλάττου πάλαι,
Τὸν σὸν σαυτοῦ χρησμὸν ὀρρωδῶν. ΝΙΚ. Τίν';
ΔΗΜ. Εἰπεῖν, αὐτὸς ὡς ἀπόλλυ.
ΝΙΚ. Καὶ πῶς; ΔΗΜ. Ὅπως; ὁ χρησμὸς αἰνικτυς λέγει,
Ὡς πρῶτα μὲν γυναικοπώλης γίνει,
Ὃς πρῶτος ἐξῇ τὰ πόλεως τὰ πράγματα.
ΝΙΚ. Εἰς ἡτισὶ πώλης. τί τὴν πεῦθει; λέγε.
ΔΗΜ. Μετὰ τοῦτον αὖθις προβατοπώλης δεύτερος.
ΝΙΚ. Δύο πώδι πώλα· ἦ τί τοῦτοι χρὴ παθεῖν;
ΔΗΜ. Κρατεῖν, ἕως ἂν ἕτερος ἀνὴρ βδελυρώτερος
Αὐτοῦ γένοιτο· μοῖ δὲ ταῦτ' ἀπόλλυ.
Ἐπῄνει γὰρ βυρσοπώλης Παφλαγών,
Ἄρπαξ, κεκραγώς, Κυκλοβόρᾳ φωνὴν ἔχων.
ΝΙΚ. Τὸν προβατοπώλην ἦν ἄρ' ἀπολέσῃ χρεών
Ὑπὸ βυρσοπώλου; ΔΗΜ. Νὴ Δί'. ΝΙΚ. Οἴμοι δείλαιος.
Πόθεν ἂν ἔτι γένοιτο πώλης εἰς μέσος;
ΔΗΜ. Ἔτ' ἐστὶν εἷς, ὑπερφυᾶ τέχνην ἔχων.
ΝΙΚ. Εἶπ', ἀποβολῶ, τίς ἐστιν; ΔΗΜ. Εἶπω; ΝΙΚ. Νὴ Δία.
ΔΗΜ. Ἀλλαντοπώλης ἔστ' ὁ τοῦτον ἐξολῶν.
ΝΙΚ. Ἀλλαντοπώλης; ὦ Πόσειδον, ἡ τύχης!
Φέρε πῶ τ' ἄνδρα τοῦτον ἐξευρήσομεν;
ΔΗΜ. Ζητῶμεν αὐτόν. ΝΙΚ. Ἀλλ' ὁδὶ προσέρχεται,
Ὥσπερ χυτρόποδα, εἰς ἀγορήν. ΔΗΜ. Ὦ μακάριε
Ἀλλαντοπῶλα, δεῦρο δεῦρ', ὦ φίλτατε,
Ἀνάδραμε σωτὴρ τῇ πόλει καὶ νῦν φανείς.

vs. 123. Ὦ Βάκι.] Apparet Bacidis quaedam oracula habuisse Cleonem, quae Nicias clam exuiit a Cleone, ut illius fata inde cognoscant. Infra Cleo & adversarius ejus certant coram Populo de multitudine & praestantia oraculorum, quae uterque habebat; ibi Populus dicit vs. 997. φὴρ' ἴδω τὼν γὰς νῦσιν οἱ χρησμοὶ πλέους; deinde Cleo: οἱ μοὶ μὶν εἰσὶ Βάκιδος· adversarius autem ejus dicit sua oracula esse Λυκόφρονος, ἀλλοῦ τὶ Βάκιδος γεγενῆσθαι.

„ vs. 132. [Προβατοπώλης] Scholiastes monet, tanti „ hic Callias, vel secundum alios Lysicles. Postea „ riorem certe fuisse προβατοπώλην, ex aliis auctorum „ locis etiam constat. Hesychius: Προβατοπώλης· ἀντὶ „ τοῦ πανηγύρεως Λυσικλέους, γράφει Ἀριστοφάνης τὸν πρῶτον. „ Plutarchus in Pericle p. 165. C. Λέγουσι δὲ φασι, καὶ „ Λυσικλέα τὸν προβατοπώλην, ἐξ ἀγυιᾶς καὶ ταπεινῆς „ τύχης

ACTUS

NIC. In vaticiniisne ineſt hoc, aliud infunde?
DEM. ô Bacis! NIC. Quid eſt? DEM. Da mihi poculum cito.
NIC. Saepicule Bacis uſus eſt poculo.
DEM. ô Impure Paphlago, ab iſtis ergo tibi cavebas dudum
Metuens oraculum, quod de te eſt editum. NIC. Quid eſt?
DEM. Hic extat, quo pacto ipſe pereat.
NIC. Et quomodo? DEM. Quomodo? oraculum planiſſime dicit,
Ut primo exiſtat ſtuparum venditor,
Qui primus Rempublicam tenebit.
NIC. Unus iſte jam eſt venditor. quid poſthaec? dic.
DEM. Poſt hunc rurſus ovium alius venditor.
NIC. Duo iſti jam ſunt venditores: & quid iſto fiet?
DEM. Dominabitur, usque dum alius homo ſceleratior
Ipſo exiſtat. poſtea perit.
Succedit enim coriorum venditor Paphlago,
Rapax, vociferator, Cyclobori *torrentis* vocem habens.
NIC. Interimendus ergo erat ovium venditor
A coriorum venditore? DEM. Ita profecto. NIC. Hei miſero mihi!
Unde adhuc unus exiſtet venditor?
DEM. Adhuc eſt unus, mirificam artem habens.
NIC. Dic obſecro quis eſt? DEM. Dicam? NIC. Certe inquam.
DEM. Botulorum venditor eſt, qui hunc perdet.
NIC. Botulorumne venditor? inſignem vero artem, ô Neptune!
Age ubi iſtum hominem inveniemus?
DEM. Quaeramus eum. NIC. Sed ipſe accedit
In forum non ſine Numine. DEM. ô Beate
Botulorum venditor, ades, ades, chariſſime,
Aſcende, qui civitati & nobis ſervator huc prodiiſti.

„ τὸν τόπον, Ἀθηναῖον γενέσθαι πρῶτον. Dio Pruſacenſis Orat. LV. de Socrate: Ἀνὴρ διαλεγόμενος ἔφη, „ εἶναι ἰμάντιος· οἱ δὲ Ἀντιφῶντα διαλέγεσθαι, πρόσωπον „ καὶ κεφαλήν. Vide etiam Scholiaſtem Imira ad vſ. „ 756. *Conſerva.*"

vſ. 137. Κυκλόβορου] Torrentis nomen eſſe ait Scholiaſtes ad hunc locum: & ad iſtum in Acharn. vſ. 390. ubi de eodem Cleone loquens dicit: Ψευδῆ κατηγορήσει μου κακουργόν, κἄτριπτον. Idem Scholiaſtes adducit de Cycloboro verſum Ariſtophanis: Πῶς δ' ἐγὼ Κυκλόβορον κατίσω; *Potiſſimum autem ego Cyclobornm deſtruere.*

vſ. 147. Πόθεν καλὸν Στίφη;] In Avibus vſ. 545. τὸ δὲ μοι καλὸν θαῦμα καὶ εὐτυχίαν ὁ κύων ἐκεῖνος ἐμοὶ σωτὴρ

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Ο ΚΑΙ ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΝΙΚΙΑΣ.

ΑΛΛ. Τί ἐστι; τί με καλεῖτε; ΔΗΜ. Δεῦρ' ἴθ', ἵνα πύθῃ,
Ὡς δύστυχὴς εἶ, ᾧ μεγάλως θὐδαιμονεῖς.
ΝΙΚ. Ἴθι δή, καθίζου· αὐτῷ τἀλείν, ᾧ θεοὶ
Τὴν χρησμὼν ἀναδίδαξον αὐτόν, ὡς ἔχει
Ἐγὼ δ' ἰὼν σκοπήσομαι τὸ Παφλαγόνα.
ΔΗΜ. Ἄγε δὴ σὺ κατάθου σαυτὸν τὰ σκίλλη χαμαί·
Ἔπειτα τὴν γῆν συγκύκησον, ᾧ τὼ θεώ.
ΑΛΛ. Ἰδού, τί ἐστι; ΔΗΜ. Ὦ μακάρι', ὦ πλούσιε·
Ὦ τῶν μὲν ὑβρὶς, αὔριον δ' ὑπέρμεγας·
Ὦ τὴν Ἀθηναίων ταχὺ τὴν θὐδαιμόνιαν.
ΑΛΛ. Τί μ', ὦ γάθ', ᾧ πλουσίαν ἐᾶς τὰς κοιλίας,
Πωλεῖν τε τὰς ἀλλᾶντας, ἀλλὰ καταγελᾶς;
ΔΗΜ. Ὦ μᾶρε, ποίας κοιλίας; δεῦρο βλέπε·
Τὰς ἰσχὰς ὁρᾷς γε ταύτας τὰς λαῶν; ΑΛΛ. Ὁρῶ.
ΔΗΜ. Τόπον ἁπάντων αὐτὰς ὀρχήσας ἔσῃ,
Καὶ τὴν ἀγορᾶς, ᾧ τὴν λιθόστρωτον, ᾧ τὴν Πυκνός·
Βυλίῳ παταξίσεις, ᾧ φρατιγὼς κλαγξάσεις,
Δίκαις, Φυλάξεις, εἰ Πρυτανείῳ λοιμόσεις.
ΑΛΛ. Ἐγώ; ΔΗΜ. Σὺ μέντοι, κἀγὼ τοῦτό γε παύσω ὁρᾷς.
Ἀλλ' ἐπανάβηθι καπὶ τἀλείν πολύ,
Καὶ κάπιδὲ τὰς νήσους ἁπάσας εἰ κύκλῳ.
ΑΛΛ. Καθορῶ. ΔΗΜ. Τί δῆτα; τὰ μπύσια, ᾧ τὰς ὀλκάδας;

ΑΛΛ.

---

vs. 156. Τὴν γῆν συγκύκησον] Terram adorare etiam apud Sophoclem jubet Neoptolemus Philoctetem, in Philoctete vs. 1404. εὐχὰς, πατασσόμενε γαῖαν· *ancilla Telluris primi auxilio.* Et apud Comicum in Pace *Mercurius* terram Pacis vs. 771. καὶ συγκύκα γε πρᾶτα μου τὸ δάπεδον· Ἐντυχὼν σοφὸς Παλλάδιον κτήσατο πόλιν.

vs. 158. Ἦ τὸν μὲν νοῦν] Dicuntur etiam de neutro genere: Euripides in Supplicibus vs. 425. Ὅταν πενίας ἄξιον ἀνὴρ ἔῃ, Ὑψοῦν καταφὼν δόμον, κἄπ' ἀξίαν τιμὴν ἔχοντα ἐφαβᾶν δόμου dignitatem habet, Detinent populum linguæ, cum sint nihil fugæ. Idem Euripides eadem masculino genere hoc dixit, in Andromacha vs. 700. Σμικρὸν δ' ὁ σοφὸς ἐστὶ κἀν σμίκρῳ δόμῳ Φανῆναι δεινὸς, ἐσθλὸς ἐσθλοῖς. *Vir gravitate autem in magnifica domuncula, in civilate majores se putant pares, cum sint bonus et nobili.* Vide ad Aves vs. 800. Comica, et Euripides in Ione vs. 596. Μαθὼν γὰρ κἄπ' ἀγαθὸν ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐκλείσθη. Ἦν δ' εἰς τὸ πάντων τοῦτ' ἰσομοίρους ζώειν χάριν τις εἶπε· *Nullus pretii homo tibi videtur, si cum omnibus aliquid ejis.* Idem in Electra vs. 959. Ἦ χρὴ τὸν ἄνδρα, πατρὸς χρεμπτὸν εἶναι. Τὰ δ' ἀνδρὸς — *Adulterandi te aliquem esse, quia valebat opibus, at illae nihil sunt.*

vs. 159. Ἀτιμίαν τινὰ] Aeschylus in Prometheo vs. 90.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

ALLANTOPOLA, qui & AGORACRITUS, DEMOSTHENES, NICIAS.

BOT. Quid eſt? cur me vocatis? DEM. Huc ades ut audias,
Quam ſis felix & valde fortunatus.
NIC. Agedum deme ipſi menſam ſartoriam, & Dei
Oraculum ipſum edoce, quomodo ſe habeat.
Ego autem ibo & ſpeculabor, quid faciat Paphlago.
DEM. Agedum tu, depone prius haec vaſa in terram.
Deinde tellurem adora & Deos.
BOT. En! quid eſt? DEM. ô Beate, ô opulente,
ô Qui nunc quidem nullus es: cras autem eris maximus!
ô Athenienſium dux fortunatorum!
BOT. Cur, ô bone, non ſinis me abluere iſtos ventriculos,
Botulosque vendere, ſed me derides?
DEM. Quos ventriculos, ſtulte? huc adſpice:
Ordines iſtos videsne horum populorum? BOT. Video.
Iſtorum omnium tu dux & princeps eris,
Et fori, & portuum, & concionis:
Senatum calcabis; & praetores amputabis,
Conſtringes, in carcerem conjicies, ipſe in prytaneo ſcortaberis.
BOT. Egone? DEM. Tu quidem, & nondum omnia vides;
Sed aſcende etiam in hanc menſam ſartoriam,
Et ſpecta inſulas omnes circum circa.
BOT. Specto. DEM. Quid vero? emporia & naves onerarias?

BOT.

vſ. 96. de Jove: *ὁ νῦν τυγχάνει μανδύαν. Notum iſte Deorum imperator.* Idem in Perſis, vſ. 23. *τυφοῦ τυγχάνει* apud Aeſchylum occurrit & *τυγχάνω*, & *τυγχάνω* & *τύχω*, quod eſt etiam apud Comicum in Lyſiſtrata vſ. 123. Occurrit & apud Sophoclem in Antigona vſ. 1069.

vſ. 160. *Οὐ πλόσιν ἀλλ' ἅς πατάξω]* In Pluto vſ. 1169. *καὶ πλοῦν γε, οὗτος πρισβύτην πρὶς τὸ φῶς, τὰς κοιλίας.*

vſ. 163. *Πυκνὸς]* Scholiaſtes: *ἀντὶ τοῦ μεμαθηκὼς ἐστὶ τὸ ταχέως, οἱ γὰρ πυκνὸς ἵππος, ὃς πυκνὸς· τὸ δὲ πυκνὸς· Continuis. Eſt autem tranſpoſitio literarum; ſi enim nominativus eſt πυκνὸς, oportebat genitivum eſſe πυκνὸς· ſed nunc πυκνὸς eſt.*

vſ. 167. *Ἐν πεντακοσίοις λατομίαις]* Pro *λατομίαις* ita dixit *περὶ ὑνάτων*, ut & Scholiaſtes monet. In Pace vſ. 1085. *ἀντὶ τοῦ λατομίᾳ τῇ ἐπὶ τῷ γ' ἐν πρυτανείῳ.*

vſ. 170. *Ἔν κύκλῳ]* In Avibus vſ. 117. *καὶ γὰρ ἐπὶ τῷ καὶ ὑπάντων ἐν κύκλῳ.* In Veſpis vſ. 132. *τὸν κύκλον κατατιτράσθαι ἐν κύκλῳ.* Ibid. vſ. 1521. *ἐπὶ πᾶσι ἐν κύκλῳ σκόπει.* In Thesm. vſ. 670. *σκόπει κύκλῳ.* Hanc praepoſitionem. Vide ad Plutum vſ. 679.

ΑΛΛ. Ἐγωγε. ΔΗΜ. Πῶς ἂν ὁ μεγάλως θὐδαμωτεῖς;
Ἐὰ νῦν τ᾽ ὀφθαλμὸν ἀποβαλὼν εἰς Καρίαν
Τὸν δεξιὸν. τ᾽ δ᾽ ἕτερον εἰς Καρχηδόνα.
ΑΛΛ. Εὐδαμωνήσω γ᾽, εἰ ἀφαιρήσομαι.
ΔΗΜ. Οὐκ. ἀλλὰ λαβὼν σοῦ ταῦτα πάντα πέρα.
Γίγνῃ γὰρ, ὡς ὁ λῆσμός ὑποσὶ λέγῃ,
Ἀνὴρ μέγιστος. ΑΛΛ. Εἰπέ μοι, ὦ πῶς ἐγὼ
Ἀλλαντοπώλης ὢν, ἀνὴρ γενήσομαι.
ΔΗΜ. Δι᾽ αὐτὸ γάρ τοι τοῦτο ὦ γίγνῃ μέγας,
Ὅτι πονηρὸς, κἀξ ἀγορᾶς εἶ, ὦ θρασύς.
ΑΛΛ. Οὐκ ἀξιῶ γὼ ἐμαυτὸν ἰσχύειν μέγα.
ΔΗΜ. Οἵ μοι, τί ποτ᾽ ἴδ᾽, εἰ σαυτὸν ὦ φὴς ἄξιον;
Ξυνειδέναι τί μοι δοκεῖς σαυτῷ κακόν;
Μῶν ἐπ. καλῶν εἰ καγαθῶν; ΑΛΛ. Μὰ τὼς θεώς,
Εἰμ᾽ ἐπ. πονηρῶν γ᾽. ΔΗΜ. Ὦ μακάρι᾽ ἡ τύχη,
Οἷον πέπυσαι ἀγαθὸν εἰς τὰ πράγματα;
ΑΛΛ. Ἀλλ᾽, ὦ γάθ᾽, ἠδὲ μυσικὴ ὑπῆρχέμοι,
Πλείω γραμμάτων, ἡ ταῦτα μή τοι κακὰ κακῶς.
ΔΗΜ. Τωπί σε μέλλει ἕλκυσιν, ὦ κακὰ κακῶς.
Ἡ δημαγωγία γὰρ ἡ σοὶ μουσικῇ
Ἔτ᾽ ἐστὶν ἀνδρὸς, ἠδὲ λῆστῇ τὰς πόλεις,
Ἀλλ᾽ εἰς ἀμαθῆ ἡ βδελυρόν. ἀλλὰ μὴ παρῇς,
Ἃ σοι διδάσκ᾽ ἐγὼ πρὸς λογίοισιν οἱ θεοί.
ΑΛΛ. Πῶς δῆτα φὴς ὁ λῆσμός; ΔΗΜ. Εὖ, μὴ τὼς θεώς,
Καὶ ποικίλως τως, ἡ σαφῶς ἐρεμνόν.
Ἀλλ᾽ ὁπόταν μάχῃ βυρσαίτῃ ἀγκυλοχείλης,
Γαμφηλῇσι δράκοντα κοίλεμον, αἱματοπάτην,
Δὴ τότε Παφλαγόνα μὲ ἀπόλλυ᾽ ἡ σκοροδάλμη.
Κοιλιοπάλησι δὲ θεὸς μέγα κὐδ᾽ ὀπάζῃ,
Αἴκεν μὴ πωλεῖν ἀλλᾶντας μᾶλλον ἔλαν᾽.

ΑΛΛ.

vs. 173. Τὸν ὀφθαλμὸν ποτὲ ἔλκω.] In Nubibus vs. 561. τὸ ὀφθαλμὸν ποτὲ ἕλκεις. Euripides ad eandem fere rem verbo διατίλλω utitur in Oreste vs. 1261. ἐμοὶ γὰρ τῶν πάρος διὰτ᾽ ἰμαντώσας κεφάλω ἐτίλω, ἐπ᾽ ἄλλα σκοπιάν. Oblique nunc protulit, deinde ad aliam [illegible], tum hic, deinde ad aliam [illegible]. Vide & verbo πυκάζω & ἐρίφων & διαίρετον. Vide ad Thesmoph. vs. 674.

vs. 175. Εὐδαιμονίζω γ᾽ εἰ διαπεπράξεται.] In Avibus vs. 177. ἀτυχεστάτῃ γ᾽ ἂν, εἰ διαπεπράξεται. ex Notis Kusteri.

vs. 178. & seq. Καὶ τὼς ἐγὼ — ἀνὴρ γενήσομαι.] Infra, vs. 1252. ad idem dicit Cleonus: μεμνῆσ᾽ ὅτ᾽ ἀνὴρ γενήσεσθ᾽ ἐμοί. In illis autem locis ἀνὴρ non tam sexum virilem, quam qualitates quasdam illustres significat. In Acharn. vs. 77. εἰ βαρύμισθος γὰρ ἀνὴρ ἐγένετο πᾶσιν τοῖς πολίταις δικασταῖσιν τε καὶ ναύταις. Vide Scholiast. ἀνὴρ τὸν ἀντὶ τοῦ ἀνδρεῖος καὶ γενναῖος. Euripides in Oreste vs. 1251. ἀνὴρ, ὦ φέλτατε κἀμοὶ ἑταῖρε. Vires, non ignavos Phrygas inveniet. Vide Scholiast. ἀνὴρ, ἀνδρεῖος. Vid. hic in Equit. vs. 391.

vs. 181. Καξ ἀγορᾶς] Ubi vendebant, & judicia exercebant.

vs. 186. Εἰμ᾽ ἐπ᾽ πονηρῶν γ᾽.] In Ranis vs. 737. τοῖς δὲ χαλκοῖς, καὶ ξύραις, καὶ πελέκεσι καὶ τορύναις, καὶ σκαπάνοις χρώμενοι. Sophocles in Philocteta vs. 534.

Bot. Equidem video. Dem. Quomodo igitur non es valde fortunatus?
Etiam oculum detorque in Cariam
Dexterum, alterum autem in Carthaginem.
Bot. Sane fortunatus ero, ſi ſtrabo fiam.
Dem. Imo haec omnia per te veneunt:
Fies enim, ut oraculum hoc indicat,
Vir maximus. Bot. Dic mihi quomodo ego,
Qui botulorum venditor ſum, vir fiam?
Dem. Ob id ipſum enim fies magnus,
Quia malus es, & unus e foro, itemque audax.
Bot. Non poſtulo ego me eſſe potentem, neque dignum judico.
Dem. Hei mihi, quid eſt quod te negas eſſe dignum?
Videris mihi aliquid boni tibi conſcire.
Num ex bonis & probis es prognatus? Dem. Imo per Deos juro,
Sum ex malis prognatus. Dem. ὦ Fortunate (*beate hac fortuna*)
Quanta tibi commoditas accidit ad res gerendas (*rempublicam administrandam*)
Bot. Sed ô bone, nec muſicam (*artes liberales*) ſcio,
Praeterquam legere, nec id ſatis bene.
Dem. Hoc ſolum nocet tibi, quod vel male legere ſcis.
Tribunitia enim poteſtas non doctum
Amplius competit in hominem, nec bene moratum,
Sed in rudem & ſceleratum: tu vero noli negligere,
Quae tibi dant in vaticiniis Dii.
Bot. Quomodo itaque dicit oraculum? Dem. Bene, ita me Dii ament,
Variisque modis & perſpicue per imaginem ſubindicat rem:
Verum cum prehenderit coriaria aquila unco roſtro praedita
Maxillis draconem ſtupidum, potorem ſanguinis,
Sane tunc Paphlagonum quidem muria alliata peribit.
Botulorum autem venditoribus Deus magnam gloriam largitur,
Niſi forte maluerint botulos vendere.

Bot.

vſ. 184. *πῶς σὺ κακῶς κἀκ κακῶν 'Οδυσσεύς' A peſſimo illo & ex improbis prognate Ulyſſe.*

vſ. 188. Οὐκ Μουσικὸν ἐπίσταμαι.] Scholiaſtes: ὅτι Μουσικὸν τὸν ἰχθύλλιον παιδιὰν φησὶ γράμματα δὲ, τὰ πρῶτα στοιχεῖα· *Muſicam dicit, triviales ſcientias; literas autem, prima elementa.*

vſ. 189. Κακὸς κακῶς] Proverbiale eſſe dicit Scholiaſtes. Supra, vſ. 2. & alibi ſaepe.

vſ. 196. Σαυτὸν ἀναμίσγε] Bene & Friſchlinus vertit: *Perſpicuis ambagibus*, id eſt, *Palam obſcura.* σαυτὸν λέγειν & αἰσθάνεσθαι contraria ſunt; Aeſchylus in Prometheo vſ. 832. Ἦ γὰρ οὐ σὺ λεπτὰς κ' ἰδὲ αἰπείας Προσηγορίδας ἡ Διὸς κυνὸς δόλους μίλλω' ἰσιδεῖν — *A quibus tu clare & non aenigmatice ſalutata es luciſta Jovis ſutura conjux.* Ibid. vſ. 611. Λέξω πρὸς σοῖς τοῦτο, τί χρῄζουσ μαθεῖν, ἓκ ἰμπλόκου σημάτων, ἀλλ' ἁπλῶς λέγω, *Dicam tibi plane rem omnem, quam ſine expetis, non ambagis utentem, ſed ſermone ſimplici, ut aequum eſt ad amicos te aperire.* Hinc ἀναμὶξ & αἰσθοῦ idem eſt; Sophocles in Oedipo Tyranno vſ. 447. Ὅτι πρὸς ὀργὴν γ' αἰνικ' ἀδουπᾶ λέγεις. Vide ad Ranas vſ. 61.

vſ. 198. Σκυτοτόμε] Scholiaſtes: σκυτέως.

vſ. 199. Δὴ τότε] Ita Ldd. priores, non Νὴ τότε.

ΑΛΛ. Παῖς δὴ σὺ τοῖς ἐμὲ ταῦτ' ἐπὶ, διαδίδασκέ μί.
ΔΗΜ. Βυρσαίτῳ μ', ὁ Παφλαγὼν ἔνδ' ὑτοσί.
ΑΛΛ. Τί δ' ἀγκυλιχείλης ἐστὶν; ΔΗΜ. Αὐτό πω λέγῃ,
Ὅλ' ἀγκύλαις παῖς χερσὶν ἀσπάζων φέρῃ.
ΑΛΛ. Ὁ δράκων δὲ τοῖς πί; ΔΗΜ. Τοῦτο τοξοφαίζεται.
Ὁ δράκων γὰρ ἐξὶ μακρὸν, ἀλλᾶς τ' αὖ μακρόν.
Εἶτ' αἱματοπώτης ἐστὶ ὅ, τ' ἀλλᾶς, χὠ δράκων.
Τὸν δὲ δράκοντά Φησι τ' βυρσαίτου
Ἤδη κρατῆσαι, ἄκρε μὴ θαλφθῇ λόχμις.
ΑΛΛ. Τὰ μὲ λόγι' αἰκάλλῃ μ· θαυμάζω δ' ὅπως
Τὸν δῆμον οἷός τ' εἶμ' ὑπηροπεύειν ἐγώ.
ΔΗΜ. Φαυλότατον ἔσχον· ταῦτ' ἄνδρ' ποιῆς, πόῃ,
Τάραττε, κ' χρήσθ' ὁμῶς τὰ πράγματα
Ἀπαίζα, κ' τ' δῆμον αἰεὶ τοξοποιῶ,
Ὑπογλυκαίναν ῥηματίοις μαγειρικοῖς.
Τὰ δ' ἄλλα σοι τοῦτον δημαγωγικὰ,
Φωνὴ μιαρὰ, γέγωνας κακὸς, ἀγορᾷ εἶ·
Ἔχεις ἄπαιζα τὰ τοῖς τ' πολιτείαν, ἃ δεῖ,
Χρησμοί τε συμβαίνουσι, κ' τὸ Πυθικόν.
Ἀλλὰ τεφανῶ κ' σπένδε τῷ Κοαλίμῳ,
Χαῖπυς ἀμωνεῖ τ' ἄνδρα. ΑΛΛ. Καὶ τίς ξύμμαχος
Γενήσεταί μοι; κ' γ' οἵ τε πλήσιοι
Δεδίασιν αὐτὸν, ὅ, τε πάνυ βδύλλ' λεώς.
ΔΗΜ. Ἀλλ' εἰσὶν ἱππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι,
Μισοῦπες αὐτὸν, οἳ βεβήκασί σοι,
Καὶ τ' πολιτῶν οἱ καλοί τε κἀγαθοὶ,
Καὶ τ' θιατῶν ὅπως ἐπὶ δεξιὸς,
Κἀγὼ μετ' αὐτῶν, χὠ θεὸς ξυλλήψεται·
Καὶ μὴ δίδου· κ' γὰρ ἔστιν ἐξαπατᾶν.

Ὑπὸ

vs. 205. Ἀγκύλαις τοῖς χερσὶν] Ita exponit vocem ἀγκυλιχείλης quasi composita sit, non ex χείλος, ut revera est; sed quasi ex χεὶρ: nempe quasi habitationis derivatæ sit ἀγκυλιχείλης ut supra κανθίλων pro κανθάρων vs. 79. In Vespis vs. 422. Εἶτ' ἐμοὶ δοκεῖς ἀνὴρ ἀγκυλοχείρων τῶν ἀνδρῶν ἀκούειν Χαμαὶ πεπτηὼς, τὸν ἀετὸν κατασκοπεῖν ἄνω. Εἰσὶ Ἀκαρνᾶνες οἵπερ μοι τρυγωδοῦσι, Ὅλης ἀνὴρ τῶν πυκνὸν κτενεῖν ἔχει.

vs. 211. Τὰ μὲν λόγια αἰκάλλῃ μ'] Euripides in Ione vs. 695. Οὐ γάρ με σοφὸν ὄντα σοφὸν Λόγοις εἶπεν πατὴρ Ἑλλήνων (non φασκων) ἔσεσθαι. Verbum τοξοποιεῖν cum Scholiastes occurrit supra vs. 48. In Taxiarchis vs. 894. Ἀλλ' ἔστιν οἰκεῖαί τε κἀχθραὶ μοι· Μᾶ γῆν, ὦ Ζεῦ, τ' ἐπίζεσ' ἀκοιβῶς.

vs. 217. Τὰ δ' ἄλλα σοι τοιοῦτον] Locum hunc Initium edit Nicolaus, (Grammaticus in Comœdia quadam, ut videtur) apud Stobæum XIV. Ioquente autem Paratitus: Οἴομαι δ' ἁπαντὶ τοῦτον εἶναι τὸν τρόπον ἀεί. Ἄνοιτε, ἀνοίγετε, τύπτει τις, ἀγρία. Puto me ejusmodi ad hæc esse, o pueri, ejusmodi enim adsunt mihi, quicumque pulsare ejiciat de ostio: ecquis aperit? fores, dilacerantur, audacia, ferarum, ἀγρία.

„ vs. 218. Φεῦ μᾶλλ'] Ad hunc locum respexit „ Greg. Naz. Epist. LVII. τὸ γὰρ αἰσχύνεσθαι οὐδ' ὅ, τι „ καὶ ἐστὶν, ἀλλ' ἴδῃ σε ἢ πατρὸς ὄντος, ἢ γείτονος „ ὄντος, οὐ δύναται μὴ, οὐ τὸ τυπτῆσαι λῦσαι, ἢ τὸ τὴν „ σωτηρίαν, εἰς πανδεὲς τ' ἀγορᾶς ἐν δημοκρίτου εἰς δε- „ μα-

Bot. Quomodo ergo haec ad me pertinent? edoce me.
Dem. Coriaria quidem aquila eſt Paphlago iſte.
Bot. Quid vero ſignificat, eſt aduncо roſtro praedita? Dem. Idem quodammodo dicit;
Quia iſte curvis manibus, quod rapit, aufert.
Bot. Sed draco quorſum ſpectat? Dem. Illud quidem planiſſimum eſt,
Draco enim eſt longum quiddam, botulus itidem longum.
Deinde ſanguinis potor & botulus eſt, & draco.
Itaque draconem ait coriariam aquilam
Jam ſuperare poſſe, ſi maledictis non cedat.
Bot. Vaticinia quidem iſta mihi favent; miror autem qua ratione
Aptus ſim ad reipublicae curam ſuſtinendam ego.
Dem. Leviſſimum eſt negotium: ea quae nunc facis, fac,
Turba, implica, ut inteſtina ſoles, ita res
Omnes, ſemper fac plebem tuam,
Adhibitis verbis coquinariis quaſi condimentis.
Cetera omnia tibi adſunt ad conciliandam plebem:
Vox dira, natura malus es, forenſis es:
Habes omnia, quae neceſſaria ſunt, ad rempublicam adminiſtrandam.
Oracula conveniunt, & ipſum Pythicum *Phoebi*.
Sed indue coronam & lita Coalemo,
Et vide, ut probe obſiſtas huic homini. Bot. Et quis adjutor
Erit mihi? nam & divites
Metuunt eum, & paupercula tremiſcit plebs.
Dem. At ſunt equites mille, viri boni,
Qui oderunt ipſum, & opem ferent tibi,
Et civium quotquot boni ſunt & probi,
Et ex ſpectatoribus quisquis eſt cordatus,
Et ego cum ipſis, & Deus adjutor erit.
Et cave timeas; non enim repraeſentatur ipſe:

Prae

„ μεγαυχίαν Ἀριστοφάνει· *Nam poſſe erubeſcere non eſt* „ *rhetorum; ſed nec vox terra tibi eſt, nec male natus,* „ *nec forenſis es: nec quicquam horum habes, ut breviter* „ *dicam, quibus formari Agoracritum ad Plebem regendam* „ *Ariſtophanes.* Pro ἀγοραίην Δημόκριτον legendum eſſe hic Ἀγοράκριτον, id quod ex Comico vſ. 1252. patet, monuit Cl. Kuſterus, qui haec annotaverat ex Pauli Leopard. Emend. Lib. XV. cap. 20."

vſ. 220. Τὸ Πυθικὸν] Subintelligitur *μαντεῖον*. Sophocles Oedipo Tyranno vſ. 250. —— ἐς τὸ Πυθικὸν στὰς Μαντεῖον ἐξέπεμψα μαθεῖν· *Ut mihi Pythicum Dei oraculum jam ſignificavit.*

vſ. 221. Σκόδα τῷ Κοαλέμῳ] Nempe quaſi ſtultitiae Deo alicui. Infra vſ. 630. plures Deos fictitios hujus farinae invocat iſte ad quem haec dicuntur: Ἄγε δὴ Σαίτακὲ καὶ Φόβακε, σὺ δ' ἐγὼ, Βυζιχῶπί τι, καὶ Κάζακοι καὶ Μίδωνε.

vſ. 225. Ἱππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι] Scholiaſtes infra ad vſ. 624. ubi de tribus ordinibus agit, in quos Populus Athenienſis dividebatur: Ἱππεῖς δὲ αὐτὸν ἐνόμαζον, διὰ τὸ δύνασθαι, εἰ τῷ αὐτοῖς χρεία γένοιτο, ἵππον ἕκαστον αὐτῶν τρέφειν. ἦσαν δὲ τὸ μὲν πρότερον χ' ἢ ἑξήκοντα· ὕστερον δὲ μετὰ ταῦτα, ἡ πόλεως πλεονασάσης, ἐγένοντο διακόσιοι καὶ χίλιοι· *Equites autem eos vocabant, quia poſſet, ſi quando ipſis opus eſſet, unicuique eorum alere equum. Erant autem prius numero ſexaginta; ſed illi poſtea, civitate creſcente, facti ſunt ducenti ſupra mille.*

Ὑπὸ δ' δίης γ' αὐτὴν ἠδὶς ἠθελε
Τῶν σκύφων εἰκάσαι πάντας γε μιῷ
Γναθίστῃ· τὸ γ' θάτερον δεξιόν
ΝΙΚ. Οἶμαι κακοδαίμων, ὁ Παφλαγὼν ἐξέχει.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοὶ, καὶ Τετράμετροι Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοὶ, καὶ ἄλλοι.

ΚΛΕΩΝ, ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΛ. Οὔ τοι, μὰ τὼς δώδεκα θεώς, χαιρήσετον,
Ὅτιὴ 'πὶ τῷ δήμῳ ξυνώμοτον πάλαι.
Τητὶ τί δρᾷ τὸ Χαλκιδικὸν τοτέειον;
Οὐκ ἔστι ὅπως ὁ Χαλκιδέας ἀφίξεται.
Ἀπολεῖσθον, ἀπόθοιτον, ὦ μιαρωτάτω.

ΔΗΜ. Οὗτος, τί φεύγεις; ὃ μενεῖς, ὦ γενάδα
Ἀλλαντοπῶλα; μὴ παρθῇς τὰ πράγματα.
Ἀνδρεῖς ἱππῆς ἀθροίζεσθε· νῦν ὁ καιρός. ὦ Σίμων,
Ὦ Παιαίπ', οὐκ ἐλᾶτε πρὸς τὸ δεξιὸν κέρας;
Ἀνδρεῖς ἐγγύς· ἀλλ' ἀμύνετε, καὶ παραθρέψετε πάλιν.
Ὁ κηδεστὴς δῆλος αὐτῶν, ἃς ἐμοῦ παρεσκεύαζον.
Ἀλλ' ἀμύνετ' ὦ δίωκε, ὦ προπίνων αὐτοῦ πόθ'
ΧΟΡ. Παῖε παῖε τὸ παιθέρχει, ὦ παραξιπποτρόπου,
Καὶ πλάνιε, ὦ Φάναξα, ὦ χαρυβδιν ἁρπαγές,
Καὶ παιθέρχει, ὦ παιθέρχει πολλάκις δ' αὖτ' ἐρῶ.
Καὶ δ' ὅτ' ἦν παιθέρχει πολλάκις δ' ἡμέρας.
Ἀλλὰ παῖε, ὦ δίωκε, ὦ τάραττε, ὦ κύκα.

Καὶ

vs. 234. Οἶμαι] Euripides in Cyclope vs. 192. Οἶμαι βάλλειν δ' ἐχρῆν· τί δράσεις; Ἀπολέσεις γε, ὦ χρῆστ', εἰ χρὴ συγεῖν;

vs. 240. Οὗτος, τί φεύγεις; ὃ μενεῖς;] In Pluto vs. 439. Οὗτος, τί δρᾷς; ὦ διαπόντιον σὺ θηρίον, ὃ πανοῦργε; vs. 243. Οὐκ ἐλᾶτε πρὸς τὸ δεξιὸν κέρας;] Quasi de acie instructa loquitur; sic in Avibus vs. 353. πᾶ 'σθ' ὁ ταξίαρχος; ἐπαγέτω τὸ δεξιὸν κέρας.

vs. 249.

Prae metu enim ejus nullus voluit
Artifex perſonam effingere: perfacile tamen
Cognoſcetur; nam ſpectatores cordati ſunt.
Nic. Hei miſero mihi, Paphlago egreditur.

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici, & Septenarii Trochaïci Catalectici, & alii.

Cleo, Demosthenes, Allantopola, Chorus.

Cl. Haud impune, ita me duodecim illi Dii ament, feretis,
Quod in plebem conjuraſtis dudum.
Iſtud Chalcidicum poculum quid vult ſibi?
Non poteſt fieri, quin Chalcidenſibus defectionis auctores ſitis.
Peribitis, moriemini, ſceleratiſſimi.

Dem. Heus tu, cur fugis? non manebis, ô egregie
Botulorum venditor? ne prodas negotium.
ô Equites adeſte, tempus eſt. ô Simon,
ô Panaeti, nonne agitabitis equos ad dextrum cornu?
Prope adſunt viri: ſed defende, & revertere rurſus.
Apparet pulvis, quem prope imminentes excitant.
Sed defende, pelle, & in fugam eum conjice.
Chor. Caede, caede veteratorem & perturbatorem ordinis equeſtris,
Et publicanum, & abyſſum malitiae, & gurgitem rapinarum,
Et veteratorem, & veteratorem: identidem enim hoc dicam:
Nam iſte nequam & veteratorem egit ſaepe quotidie. (*uno die*)
Sed verbera, pelle, perturba, age, rue,

Et

vſ. 249. Πολλάκις γὰρ αὐτ' ἰδών] Euripides in Hippolyto vſ. 604. Ὀλοίμην, μισῶ δ' ὅστις ἰσχνοβάμονα μὴ τιτθεύειν, δ' εἴ τινι φίλη τις μ' ἀεὶ λέγειν. Αἰεὶ γὰρ ἐν τοῖς φίλοις κρύπτειν κακά. *Pereatis; nunquam enim ſatiabor odio mulierum, nec, ſquis dicat me id ſemper dicere; nam ſemper illae ſunt malae.*

vſ. 250. Ἀλλὰ πατεῖ] In Nubibus vſ. 1511. *dicat* βάλλε, πατεῖ, πολλὰν ὁτιὴ. Vide Acharn. vſ. 280.

Καὶ βδιλύττω, ἢ γ' ἡμεῖς, καπικεύμβῳ βέα·
Εὐλαβοῦ δὲ, μὴ 'κφύγῃ σε· ἢ γ' οἶδ' ταὶς ὁδοῖς,
Ἄστρ' εὐκράτης ἔφυγεν θὠθὺ τ' κυρηβίαν.

ΚΛ. Ὦ Γέροντες Ἡλιασταί, Φρεάτιοι τριωβόλου,
Οὓς ἐγὼ βόσκω, κεκραγὼς ἢ δίκαια κἀδίκα,
Παραβοηθεῖτ', ὡς ὑπ' ἀνδρὸς τύπτομαι ξυναμυτῶν.
ΧΟΡ. Εἰ δίκη γ'· ἐπεὶ τἀκκὰ, πεὶν λαχεῖν, καπηδίας,
Καπουκάζεις πίζαν τὰς ὑπολθύνας, σκοπῶν,
Ὅστις αὐτὰν ὠμὰς ὄζει, ἢ πέπων, ἢ μὴ πέπων.
Κἤπ' αὐτῶν γνοὺς ἀφράγμων ὄζα ἢ κεχηβόζα,
Καταγαγὼν ἐκ Χερρόνσου, ἀμφαλὼν, ἀγκυλίσας,
Εἶτ' ἀπρίξας τ' ὦμον, αὐτὸν ἐκολάβησας·
Καὶ σκοπεῖς γε, τ' πολιτῶν ὅστις ἐστὶν ἀμπεχών,
Πλύσῳ, ἢ μὴ πυκνὸς, ἢ πρίμων τὰ φράγματα.
ΚΛ. Ξυμπίπτειθ' ὑμεῖς· ἐγὼ δ', ὦ 'ληες, δι' ὑμᾶς τύπτομαι,
Ὅτι λέγειν γνώμην ἔμελλον, ὡς δίκαιον ἐν πόλει
Ἑξάκις μυρίους ὑμᾶς ὄζειν, ἀνδρείας χάριν.
ΧΟΡ. Ὡς δ' ἀλαζὼν, ὡς δὲ μαθλὴς· εἰδὲς, οἷ ὑπέρχεθ',
Ὡσπερεὶ γέροντας ἡμᾶς ἐνκεκαλικθύειν.
Ἀλλ' ἐὰν παύτῃ γε πικρᾶ, ταυτηὶ πεπλήξει·
Ἢν δ' ὑπεκλίπῃ γε δθεὶ, σοῖς σκίλοις κυρηβάσω.
ΚΛ. Ὦ πόλις, ἢ δημ', ὑφ' οἵων θηρίων γαπρίζομαι;
ΧΟΡ. Καὶ κέκραγας, ὥσπερ αἰεὶ τ' πόλιν καταφρένεις;

vſ. 254. Εἰ δίκαια] De iſto Comicus alibi: Καὶ σὺ Κυκλοβορὰ Εὐμενὶς σύνιζ. referente Scholiaſte, qui dicit eum molas poſſediſſe; hinc furfurum mentio.

vſ. 255. Ἡλιασταὶ, φαύλοτατοι τριωβολῖται] Socios & Sodales trioboli vocat Heliaſtas, ſive eos, qui in *Heliæa*, loco publico ita dicto, judicia exercerent; quia illo tempore merces judicialis eſſet tres oboli: quæ antea fuerat unus obolus. In Nubibus vſ. 861. οἱ πάντοτε ὀβολὸν ἁλῶσι Ἡλιασταί. Idem clarius in Veſpis vſ. 197. ἃ συνδικάσαι τοῖς ΕΛΛΗΣΙ ἐμέλετε.

vſ. 256. Οὓς ἐγὼ βόσκω] Quod hic Cleo dicit, non vanum eſt; nam ipſe Judicum Chorus in Veſpis vſ. 593. gratus agnoſcit merita Cleonis: αὐτὸς δ' ὁ Κλέων, ὁ καπηλεῖόμενος, μόνοι ἡμῖν ἐπιτηρεῖ· ἀλλὰ φυλάττεί δικ χαρὰς ἴσον, καὶ τὰς μισθὰς ἀπαμυεῖ.

Ibid. Καὶ δίκαια καὶ ἄδικα] Eſt proverbiale; in Acharn. vſ. 372. Ἐὰν τις αὐτὸν ἐπαινῇ, καὶ τὴν πόλιν λέγῃ ἀγαθὰ ἀλαζόνα, καὶ δίκαια κἄδικα. In Pluto vſ. 233. Ἢν δὲ χρημάτων σε τύχωμεν μετὰ πάντων, καὶ δικαίως κἀδίκως. ubi etiam vide Notam.

vſ. 258. Εἰ δίκη γε] In Nubibus vſ. 1336. κἀπιτραπὼ γε τὸ Δία, ὡς ἐς δίκην σ' ἴντα[ι].

vſ. 259. Καπουκάζεις] Metaphora a ficubus, quas decerpturi premendo experiuntur an ſint maturæ. Simul alludit ad verbum συκοφαντεῖν. ex Scholiis.

vſ. 260. Ἢ πέπων ἢ μὴ πέπων] Immatura ficus dicitur ὀπώρᾳ & φύλλῳ, de qua matureſcente uſurpavit vocem πέπων Comicus in Pace vſ. 1167. τίν τε φίλαι' ἰρὼν εἰδέναι τ', εἰ' ἀνέτας ἢ πέπων, ἰσθίειν. Hic in Equitibus per metaphoram πέπων eſt homo mitis; Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 67. Ἐχθροῖσι τοῖς ἐοῖς ἃ γενόμενα πέπων· *Inimicis ſuis non fiam mitis.*

vſ. 262. Καταγαγὼν ἐκ Χερρονήσου] Thraciæ Cherſoneſus intelligitur Athenienſibus ſubjecta, ut recte Scholiaſtes. Cleon itaque, ſi quem ibi ſciret idoneum injuriis, illum Athenas evocatum calumniabatur, infimulans

Et execrare eum, uti nos facimus, eique inſtans clama.
Et cave ne effugiat: etenim novit vias,
Per quas Eucrates fugit ad furſures.

CL. ô Senes Heliaſtae, trioboli participes,
Quos ego paſco clamore meo, quo jure, qua injuria;
Succurrite, nam ab hominibus conjuratis vapulo.
CHOR. Merito ſane: nam communia bona, priusquam ſorte diſtributa fuerint, devoras:
Et pertrectas premisque reos tanquam ficus, ſpectans
Ecquis eorum ſit crudus, aut maturus, aut non maturus:
Tum ſi quem videas a litibus abhorrentem & oſcitantem,
Huc evocatum ex Cherſoneſo, calumniis circumventum,
Humero retorto, deglutire ſoles;
Et obſervas, ſi quis civium eſt ſimplex, inſtar agni,
Opulentus & non improbus, ſed abhorrens a litibus.
CL. Vos una in me inſurgitis: at ego propter vos vapulo,
Quia ſententiam dicturus eram in ſenatu, ut aequum ſit in urbe
Extare monumentum veſtrae fortitudinis.
CHOR. Quam arrogans, quam ſubactus eſt, vides ut ſe inſinuat,
Quaſi ſenes nos decipit.
Sed ſi hac *manu* (*parte*) vicerit, iſta percutietur.
Si vero declinaverit huc, in crus impinget.
CL. ô Cives, ô populi, quales mihi beſtiae ventrem percutiunt.
CHOR. Etiam clamitas, qui ſemper urbem vaſtas?

mulans cum crimine laeſae majeſtatis & proditionis, aut alio quocunque. Cherſoneſus autem tantum exempli gratia hic nominatur; nam & alibi erant Civitates Atheniensibus ſubjectae, non minus calumniis Sycophantarum expoſitae: aut propterea Cherſoneſi fit mentio, quia forte nuper inde aliquem accuſaverit Cleo.

Ibid. Ἀγκυλοτε] Scholiaſtes: *ἀγκύλημα εἶδος ναλαίσματος*. Heſychius: *ἀγκύλημα, χῶμα ἢ ἰχθύων πάλη*. *Species & figura quaedam in luctâ.* Idem Scholiaſtes *ἀγκύλημα* dicit etiam eſſe *σιδήρου ἄγκιστρόν τι ὄργανον, inſtrumentum quo ficus prehenduntur*; nempe cum decerpuntur: Heſychius: *ἄγκυρα, ἐν ᾗ τὰ σῦκα κατέχονται· ἄγκυρα ἐστὶ, qua ficus capiuntur*; itaque *ἀγκυλίζειν τινὰ* erit prehendere aliquem, ut ficus prehendi ſolent illo inſtrumento: quae ſignificatio hic locum habere videtur; ut perſiflat in metaphora; nam paulo ante dicebat *ἀποσυκάζειν*.

vſ. 269. Μάσθλης] In Nubibus vſ. 448. *μάσθλης, ιδιος, γλαυκὸς, ἀνεμώδης*. ubi vide notam.

Ibid. Τοιξύμα] Gloſſae: *ὑπόκρυμμα, ἀπόκρυφα*, quod de occultis fallaciis dicitur Latine; Plautus in Trinummo Act. I. Sc. II. vſ. 23. *Neque enim tu, credo, mihi impendenti abrepſeris.*

vſ. 270. Ἐκκεκλασμένος] Scholiaſtes: *ἀνατρεπόμενος*. Comicus infra, vſ. 414. *καὶ τὰ δὶ' ἄλλα γ' ἐστὶ μὲ κἀκεῖνα — ἐξεπάτησε γὰρ τὸν μαγείρου*. Heſychius: *κέκλαφε, πεπτώκασι*. Comicus conjungit: ut infra, vſ. 331. *τὸ πεπτωκὸς τὸ τοῦ θρόνου, τοῦ κεκλασμένου*. vſ. 447. *κέκλαφε σὺ*· deinde alter: *πεπτώκασι νὴ*. In Ranis vſ. 1041. *μὴ τὸ κοῖλον ὄνος νὺν, μὴ δὶ πεπτώκῃς*.

vſ. 271. Ἐκεῖ ταῦτ' ἐγὼ ἐπικ] Infra, vſ. 337. *ἐὰν δὲ μὴ ταῦτ' ὀπίσω*.

vſ. 272. Κυκλίδι] Hinc *κυκλίδια*, quod Grammatici exponunt: *ὁ διὰ τῶν κεράτων μάχη*· nempe cum animantia quaedam cornibus inter ſe concurrunt: dicit ergo: ſi Cleo in me cornua verterit, crus ei opponam, in quod impinget.

ΑΛΛ. Ἀλλ' ἐγώ σε τῇ βοῇ ταύτῃ γε φεύσιν τρέψομαι.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἐὰν μέντοι γε ἡκῇς τῇ βοῇ, τήμελλος εἶ·
Ἡν δ' ἀναιδείᾳ παρέλθῃς, ἡμίτριβ' ὁ πυγαμοῦς.
ΚΛ. Τουτὶ τὸ ἄνδρ' ἐγὼ δείκνυμι, ὃ φημ' ἐξάγειν
Ταῖσι Πελοποννησίων τριήρεσι ζωμεύματα.
ΑΛΛ. Νὴ μὰ Δία, κἄγωγε τοῦτον, ὃν λέγεις τῇ κοιλίᾳ.
Ἐσφαμὼν ἐς τὸ Πρυτανεῖον, εἶτα πάλιν ἐνθεῖ πλίᾳ.
ΔΗΜ. Νὴ Δί' ἐξαγαγών γε τὰ 'πτέρυθ', ἅμ' ἄρτοι, ὦ κρίας,
Καὶ τίμαχ', ὃ Περικλῆς οὐκ ἠξιώθη πώποτε.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιϑ'.

ΚΛ. Ἀπθαιεῖδαι αὐτίκα μάλα.
ΑΛΛ. Γεπλάσιον κεκράξομαί σου.
ΚΛ. Καταβοήσομαί σε βοᾶν σε.
ΑΛΛ. Κατακεκράξομαί σου κράζων.
ΚΛ. Διαβαλῶ σ', εἰς φρατηγῆς.
ΑΛΛ. Κωνοκοπήσω σου τὸ ὠτίον.
ΚΛ. Περιελῶ σ' ἀλαζονείας.
ΑΛΛ. Ὑποτιμῶμαι τὰς ὀδοὺς σου.
ΚΛ. Βλέψει εἰς ἐμ' ἀσκαρδάμυκτος.
ΑΛΛ. Ἐν ἀγορᾷ κἀγὼ πιθήκιμαι.
ΚΛ. Διαφορήσω σ', εἰ πρεύξεις.
ΑΛΛ. Κοπροφορήσω σ', εἰ λαλήσεις.
ΚΛ. Ὡμολόγω κλέπτειν· σὺ δ' ὑγιές;

ΑΛΛ.

---

vs. 276. Τέττιγ' εἶ.] Scholia: τινὰ ἐπῳδήν· Τέττιγα δὲ κωμικῶς εἶπεν. *Videor*, Τέττιγα autem eſt ſonitus lyrae aut tibiae, *index victoriae*: hunc proverbium exhibet in Acharn. & in Avibus in fine.

vs. 277. Ἡμίτριβ' ὁ πυγαμοῦς.] In Theſmoph. vs. 99. τὸ γὰρ πυγαμοῦν πυκτικῶν ἐστὶ συσκιάς· *noſtrum eſt ſimbrias pugnium.* Scholiaſtes ad hunc in Equitibus locum: πυγμὴν δὲ οἱ περὶ τὰς συμπλοκὰς ἀσπίδων καὶ δορατισμοὺς, καὶ ὁ διαγωνιζόμενος μηδὲ τὸ ἥμισυ τοῦ ὑγιαίνοντος ἔχων· Scuti ſunt in conflictu certare pervigilando, & qui pertinaciſſime vigne ad noctem, ille accipiebat pyramidem, quae erat placenta ex melle & farina triticea, ut ibidem docet. „ Callippus Comicus in Pannychide: Ὁ δ' ἡ ὀλυντόπους ὁ πυγμοῦσθαι νέμων· apud Athenaeum „ XV. p. 668. Ex notis Kuſteri."

vs. 279. Ζωμεύματα.] Scholiaſtes: τὰ λεγόμενα ὑποζώματα· εἶτε δὲ ξύλα ἐστὶ ταῦτα εἶτε ὑποζώματα, εἴτε ἃ τοῖς μάγειροι πεῖζουσι, ζωμεύματα· *Intelligit illa, quae dicuntur* ὑποζώματα· *Sunt autem ligna navium (quibus navis ſuccinguntur & munitur).* *Dixit autem pro* ὑποζώματα *ſocularitur tanquam ad coquum* ζωμεύματα. nam coqui uſcella parant. Erat autem vetitum materiam navium exportare ad hoſtes; in Ranis vs. 360. ἢ τὰ πίσσαι ἀναπλεῖν, — ἀναπλοῦς καὶ λίνα καὶ πίτταν ὑπερίδων εἰς Ἐπιδαυρον· ἡ χρῆσις ταῖς ἐν ἀττικῇ ναυσὶ παίζων τοῦ πι-ϑῆ.

vs. 282.

Bot. At ego te iſto meo clamore primum fugabo.
Chor. At ſiquidem eum clamore viceris, triumphum duces Muſicum:
Si vero impudentia ipſum ſuperaveris, noſtra eſt placenta (i. e. *vicimus.*)
Cl. Hunc ego hominem defero, ajoque eum extuliſſe
Triremibus Peloponneſiorum juſcula.
Bot. Et ego hunc, ita me Jupiter amet, quia ventre vacuo
Currit in prytaneum, poſt revertitur inde currens pleno.
Dem. Quin etiam, ita me Jupiter amet, effert inde res vetitas: panem & carnem
Et piſcium fruſta, quae nec Pericli obtigerunt unquam.

SYSTEMA VERSUUM XIX.

Cl. Moriemini jamjam.
Bot. Triplo plus vociferabor.
Cl. Clamando ſuperabo te.
Bot. Vociferando te ſuperabo.
Cl. Calumniabor te, ubi praetor eris.
Bot. Concidam tibi tergum.
Cl. Exagitabo te propter tuam arrogantiam.
Bot. Obſtruam vias tuas.
Cl. Adſpice me oculis non conniventibus.
Bot. In foro & ego ſum educatus.
Cl. Differam & vexabo te, ſi muris.
Bot. Stercore te oblinam, ſi loqueris.
Cl. Ego fateor me eſſe furem, tu vero non.

Bot.

vſ. 282. Τὰ 'ϰεφάλαι'] Ita Edd. priſtinae; non τ' ἀ-ϰεφάλαι'.

Ibid. 'Αντέρεττε] Quoniam Cleo dixerat, Allantopolam exportare materiam navium hoſtibus, quod vetitum erat; etiam Allantopoli nunc dicit Cleonem ex Prytaneo res vetitas exportare. Ex Scholiaſte.

vſ. 290. Παύσω σ' ἀγχόμενος] Vel a ταράττω, ut ſit, *adimam tibi tuas arrogantias & contemtum*; vel a πνίγω, ἄγχω, ταράττω pro ταπεινόω. Infra, vſ. 882. ὥστ' ἐγὼ ἀγχόμενος σε ταπεινώσω. quod poteſt etiam ita dici, ut ἀνεχθόμενός σε διώξω.

vſ. 291. 'Τετυμμένη τὰς ἰδέας εν] Xenophon I. Hell. ὑπετυμπάνισεν & φύσας ταῖς πλευραῖς & metaphorice idem II. Hell. ὑπετύπα αὐτὸν ταῖς πλευραῖς.

vſ. 292. Βαίης σὺ γ' ἀγορεύων] Hoc propterea dicit, quia non credit, alterum tam audacem & impudentem fore, ut oculis rectis intueri poſſit magnae auctoritatis virum. Vide notam ad Ranas vſ. 1522.

vſ. 293. 'Εν ἀγορᾷ] Quaſi dicat: *Et ego ſum impudens*, ut Rhetores, qui in foro verſantur. Infra, vſ. 323. πῶς δεινόν, ὅτις μὴ πυρέττει τ' ἀγορᾶσιν.

vſ. 294. Τρίζων] Ita Edd. Juntina, Farrei & Brubachii; Aldina γρίζων male.

ΑΛΛ. Νὴ τ' Ἑρμῆ τ' Ἀγοραῖον,
Καὶποεχῶ γε βλεπόντων.
ΚΛ. Ἀλλότρια τοίνυν σοφίζῃ,
Καί σε φανῶ τοῖς Πρυτάνεσιν,
Ἀδικατθύτης τ' θεῶν ἱε-
ρὰς ἴχνια καλίας.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ θ'.

ΧΟΡ. Ὦ Μιαρὲ, ὦ βδελυρὲ,
Καὶ κεκραγὼς, ὃ σὺ θρᾴσυς
Πᾶσα μὲν γῆ πλέα,
Πᾶσα δ' ἐκκλησία,
Καὶ πύλη, ὦ γραφαί,
Καὶ δικαστήρι', ὦ
Βορβοροταράξι, ὦ
Τίνα πόλιν ἅπασαν ἡ-
μῶν ἀναπτυξακύς.

Ὅστις ἡμῶν τὰς Ἀθήνας ἐκκεκάφηκας βοῶν,
Καὶπὸ τ' πειρῶν ἄναθεν τὰς πόρυς ὑποσκοπῶν.
ΚΛ. Οὐδ' ἐγὼ τὸ πρᾶγμα τοῦθ', ὅθεν πάλαι καθίεμ'.
ΑΛΛ. Εἰ δὲ μὴ σύ γ' οἶσθα χἄτυμ', ὐδ' ἐγὼ χρηθύμαζα,
Ὅστις ὑποτίμιον ἐπώλεις δέρμα μοχθηρῶ βοὸς
Τοῖς ἀγροίκοισιν παγέργως, ὥς τι φαυλοζ παχύ,
Καὶ πολὺ ἡμέρον Φορήσας, μεῖζον ἢ δυοῖν δέχμαιν.
ΔΗΜ. Καὶ νὴ Δία, κἀμὲ τοῦτ' ἔθρασε ταὐτόν, ὥστε κατάγλαν
Πάμπολλον τοις δημόταισι τοῖς Φίλοις ἀποχέειν.
Εἰ γ' εἶναι Πειρασῆσιν, ἔνεστι σὺ ταῖς ἐμβασιν.

Σ Υ-

vſ. 297. Νὴ τ' Ἑρμῆν τ' Ἀγοραῖον] Scholiaſtes: ὁ δίδυμος γὰρ τὸ ἀγορὰ ἰδιαίτατα Ἑρμῆ Ἀγοραῖε ἀγαλμα· ἐν μέσῃ γὰρ ἵστατο ἡ ἀγορὰ ἵδρυται Ἑρμοῦ ἀγοραίου. In Platone vſ. 1136. dicitur ἐμπολαῖος. Erat & Ζεὺς Ἀγοραῖος, de quo in ſequentibus.

vſ. 299. Ἀλλότρια] Quaſi Cleoni ſit proprium furari & peierare.

vſ. 302. Κατθύτης] Sic πως' ἐνίσταν dixit pro ἐνίασι, utpote ad lanionem & coquum. Schol.

vſ. 314. Κορίαννα] Utitur hoc verbo Coriarius ex arte ſutoria petito.

vſ. 319. Καὶ τὰ δία] Mendum turbatum eſt, quod ſic

Bot. Imo ita me Mercurius forenſis amet,
Etiam pejero, licet viderint me furantem.
Cl. Alienas ergo artes (*i. e. meas*) imitaris.
Et te deferam apud magiſtratus,
Quod non decimatos Diis ſacros poſſides ventriculos.

SYSTEMA VERSUUM IX.

Chor. ô Impure & ſcelerate,
Et vociferator, audacia tua
Omnem terram implevit,
Omnemque concionem
Et telonia (portitoria), & tabulas,
Et tribunalia, ô
Qui ut coenum, omnia confundis, &
Univerſam urbem noſtram
Perturbaſti.

TROCHAICI OCTONARII CATALECTICI.

Qui Athenas noſtras obtudiſti clamitans,
Et qui e ſublimi publica vectigalia, ut piſcatores e ſpecula thynnos, obſervas,
Cl. Novi ego, unde res iſta conſuitur dudum.
Bot. Si tu non noſti rationem ſuendi calceos, nec ego rationem farciendi inteſtina,
Qui oblique incidens corium infelicis bovis, vendebas
Agricolis aſtute, ut videretur craſſum,
Et priusquam uno die id geſtaverant, duobus palmis majus erat.
Dem. Et profecto mecum etiam ita egit, itaque riſum
Magnum meis popularibus & amicis movebam;
Nam priusquam Pergaſis eſſem, natabam in calceis.

SY-

„ ſic in ordinem redige: Καὶ τὸ δέμα, τοῦτ' ἔξεστι & Περγασῆ. Vid. Stephan. Byz. & Schol.
„ τοῦτο, ὅτε κατέγνωσαν. Kuſterus." „ vſ. 321. Ἔστιν ὅτε ταῖς ἰμάσιν] Ovidius:
„ vſ. 320. Τοῖς φίλοις] Articulus τοῖς tenorem ver- „ *Nec vagus in laxa pes tibi pelle natet.*
„ ſus interpellat; qui proinde delendus. *Idem* " „ Sidonius Apollinaris:
vſ. 321. Περγασῆ] Nomen pagi Attici Περγασὴ, „ *Laxo pes natet altus in calceo.* Kuſterus.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιϛ'.

ΧΟΡ. Ἄ ἄ δῆτ' οὐκ ἀπ' ὀρ-
χῆς ἐδήλυς ἀναί-
δεια, ἥτις μόνη
Προστατεῖ τ' ῥητόρων;
Ἦ, σὺ πιστὸν ἀμέλγεις τ' ξίναν τὰς καρπίμους,
Πρῶτος ὤν· ὁ δ' Ἱπποδάμου λείβει θεάμων.
Ἀλλ' ἐφάνη γὰρ ἀνὴρ ἕπερος πολὺ
Σοῦ μαρώτερος, ὅστε με χαίρειν,
Ὅς τε παύσει, ἢ παρεὶς, δῆλός ἐστιν αὐτόθεν,
Ἢν παννυχίσι τι, ἢ θρέψει, ἢ κεβαλικεύμασιν.
Ἀλλ' ὦ τεθραμμένοι, ἔνδον πῆς εἰσὶν ἄνδρες, οἵτινες εἰσὶ,
Νῦν δεῖξον, ὡς ἡδὲν λέγῃ, τὸ σωφρόνως τεθραμμένον.

ΑΛΛ. Καὶ μὴν ἀκήκοάθ', οἷός ἐστιν ἡμῖν πολίτης.
ΚΛ. Οὐκ αὖμ' ἐάσεις; ΑΛΛ. Μὰ Δί', ἐπεὶ κἀγὼ πατρός εἰμι.
Ἀλλ' αὐτό, τοῦτ' ἔστ' εἰπεῖν, τρόπῳ ἀφαμαχώμεθα.
ΧΟΡ. Ἐὰν δὲ μὴ ταύτῃ γ' ὑπείκῃ, λίγ' ὅτι κἀκ πατρὸς.
ΚΛ. Οὐκ αὖ μ' ἐάσεις; ΑΛΛ. Οὐ μὰ Δία. ΚΛ. Ναὶ μὰ Δία.
ΑΛΛ. Μὰ τὸν Ποσειδῶ.
ΚΛ. Οἴμοι, ἀφῃρέθημεν. ΑΛΛ. Καὶ μὴν ἐγὼ σ' ὑπαρήσω.
ΧΟΡ. Πάρες, πάρες τοὺς τῶν θεῶν αὐτοῦ ἀφῃρεθῆναι.
ΚΛ. Τῷ δὲ πεποιθὼς ἀξιοῖς ἐμοῦ λέγειν σιαπᾶα;
ΑΛΛ. Ὅτιὴ λέγειν οἷός τε κἀγὼ, δι' ἀγορυκοπιεῖν.
ΚΛ. Ἰδοὺ λέγειν! καλῶς γ' ἂν ἦν τι τραῦμα τοῦσπεσόν σοι,

Ὠμο-

ν. 327. Πῶς δέ] Supra, vſ. 6. de Cleone: ἔτι γὰ τοιοῦτος ἐπιδημεῖσον.

Ibid. Ὁ δ' Ἱπποδάμου] Scholia: λυτιτελεῖ, σώσει, ὁ λεγόμενος. Itaque in contextu ſubintelligeretur εἶναι. In iisdem Scholiis aliter: λείβει δὲ, ὁ ἐρέσσων τὴν ἅλα, *lacrymis liquitur.*

ν. 337. Ἐὰν δὲ μὴ ταύτῃ ὑπείκῃ] Supra, vſ. 271. ἐὰν ταύτῃ νικᾷ.

ν. 340. Πάρες] In MS. quodam invenit Cl. Kuſterus πάσας, πάσας, & haec ſcriptura integrum facit metrum, quod erat mutilum.

ν. 343. Καλῶς γ' ἂν] Ironice; in Avibus vſ. 138. ἀκ-

SYSTEMA VERSUUM XII.

CHOR. Annon ergo inde a principio exſeruiſti impudentiam, quae unicum
Praeſidium eſt Rhetorum?
Qua tu fretus mulges peregrinos opulentiores,
Ipſe facile inter eos princeps. At Hippodami filius indignatur haec ſpectans.
Verum enim vero exortus jam eſt homo alius multo
Te impurior, id quod laetor,
Qui adeſt, & te ſtatim, ut ſatis apparet, ſuperabit
Verſutia, & audacia & aſſentationibus.
Sed ô qui ibi nutritus es, unde viri ſunt, qui quidem ſunt,
Nunc oſtende, vanum eſſe illud verbum, quod jubet modeſte educari.

JAMBICI OCTONARII CATALECTICI.

BOT. Audite ergo, qualis iſte ſit civis.
CL. Nonne me ſines verba facere? BOT. Non certe, nam & ego malus ſum.
Sed de hoc ipſo primum deeertabo tecum, quis debeat prior verba facere.
CHOR. Quod ſi non ceſſerit, adde etiam, quia ſis malis prognatus.
CL. Nonne mihi permittes? BOT. Non certe. CL. Imo certe. BOT. Non; ita me Neptunus amet.
CL. Hei mihi, disrumpar. BOT. At ego non ſinam.
CHOR. Sine disrumpatur, per Deos obſecro.
CL. Qua fiducia poſtulas ut ante me verba facias?
BOT. Quia dicendi peritus & ego ſum atque condiendi.
CL. Ecce vero dicendi! pulchre ſane tu negotium aliquod tibi oblatum

In

κελῶς γέ μοι ἐδόκει —— δὲ λαβεῖν, ὁ τριτόπατερ. Demoſthenes Philippica III. μεγάλην γ' οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων Ὀρωπὸν χάριν, ὅτι τοῖς φίλοις τοῖς ἑαυτῶν ἐπέτρεψεν αὐτόν, ἡ δ' Εὐβοέων ἐῶσιν. μεγάλην γ' ὁ δῆμος ὁ Ἐρετριέων, ὅτι τὰς ὑμετέρας μὲν πόλεις ἀνῄρηκε, Καλλιάδου δ' οἰκέται αὐτόν· δικαίως γε μισηθήσεται, καὶ ερμολάϊππε· καλῶς Ὀλυνθίων ἐπέσκηψε, τὴν δὲ μὴν Ἀνθεμοῦντα ἐφυλάξαν χαριστηρίοις, ἡ δὲ Ἀπολλωνίδου ἐβαλλάδιον· μισῶ γὰρ κἀκεῖνο τὸ πίτυρον ἐκείνου. Egregiam vero gloriae nunc recepernnt Oritarum gratiam, quod Philippi amicis ſeipſos commiſerint, Euphraeum autem repulerint: egregiam vero Populus Eretrienſium, quod ve-

ſtros

Ὠμοπάραλοι ϖᾶϑαλαβῶν, ματαχειρίσαιο λῃστῶς.
ΑΛΛ. Ἀλλ' οἶσϑ' ὅ μοι πεπιϑέναι δοκεῖς; ἔαφ' τὸ πλῆϑ'.
Εἴ ϖου δικάδιον εἶπας εὖ χϑ' ξένῳ μετοίκῳ,
Τὴν νύκτα ϑρυλλᾶν, ᾗ λαλῶν ὁ ταῖς ὁδεῖς σαυτᾷ,
Ὕδωρ τι πίνων, καὶπιδευκινῦς, τὰς φλῦς τ' ἀπᾶν,
Ὡς διατὸς εἶναι λέγειν. ὦ μᾶρε τ' ἀσοίας.
ΑΛΛ. Τί δαὶ σὺ πίνων τ' πόλιν πεποίηκας, ὥστε νυνὶ
Ὑπὸ σῦ μισϖατάτυ καπιγλωτϑισμϑήνι σωπᾷν;
ΚΛ. Ἐμοὶ γ' ἀντίϑηκας ἀνϑρώϖων πιν'; ὅστις ϑύδυς
Θωμεῖα ϑερμὰ καταφαγὼν, καϑ' ὁπτιῶν ἄκρατον
Οἶνυ χᾶ, καταλϐώσω τὰς ὁ Πύλῳ φρατηγύς.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δέ γ' ἤνυρον βοὸς ᾗ καιλίαν ὑείαν
Καταϐρεχϑίσας, καϑ' ὁπτιῶν τ' ζωμοὶ ἀναπίνιπ@,
Λαρυγϊῶ τὰς ῥίπορας, ᾗ Νικίαν ταρᾴξω.
ΧΟΡ. Τὰ μὲ ἄλλα μ' ἤρεσας λέγων· ἐν δ' ᾗ ταρσίεταί με
Τῶν ϖραγμάτων, ὁπὴ μέν@ τ' ζωμὸν ἐκροφήσεις.
ΚΛ. Ἀλλ' ᾗ λάϐραχας καταφαγὼν, Μιλησίας χλοήσεις.
ΑΛΛ. Ἀλλὰ χειλίδας ἐδκδυκὼς, ἀνήσομαι μέταλλα.
ΚΛ. Ἐγὼ δ' ἐπισπιϑῶν γε τ' βυλὴν βιᾳ κυκήσω.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ κωκύσω γε σῦ τ' ϖραγλὶν ἀντὶ Φύσκης.
ΚΛ. Ἐγὼ δέ τ' ἐξιλῶ σε τῇ πυγῇ ϑύραζε κίϐδα.
ΧΟΡ. Νὴ τ' Ποσιδῶ, κἀμὲ γ', ἤνϖερ γε τῦτοι ἐλαχῆς.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιε'.

ΚΛ. Οἷόν σε δήσω τᾷ ξύλῳ.
ΑΛΛ. Διώξομαί σε δειλίας.
ΚΛ. Ἢ βύρσα συ ϑερμύσει@.

ΑΛΛ.

first quidem legatos reppulit, Clitarcho autem dedidiſſet ſeipſum, imo ſervientes verberibus & tormentis exercentur: hinc Olympiis peparcit, quod Laſthenem Equitem praeſtitum creaſſet, Apollonidem autem ejecißent; ſtultitia & malitia ejus talia ſperate.

vſ. 347. Τὴν νύκτα ϑρυλλᾶν] Graphice deſcribit eum, qui meditatur orationem & ſeſe exercet; plane ut Euripides in Electra vſ. 909. Καὶ μὴν δί' ἡσύχου γ' ἀστυ' ἐξελιμνασεν ϑρυλλᾶν', ἀγ' εἰσιὼν δόκει κατ' ἦμαρ οὕτ' Equidem nunquam mane intermittebam Suſurrare, quae tolebam in cenſectu tuo dicere.

vſ. 348. Ὕδως τι πίνων] In eo etiam Demoſthenem Oratorem deridet Aeſchines. Demoſthenes II. Philippica: λέγουσι, ὅτ' ἐγὼ μὲν ὕδως πίνων, εἰαίτως δύναμαι@ καὶ δυσχερὴς εἰμί τις ἀνϑρώϖοις@· Qui dicunt, me, qui aquam potarem, merito difficilem & moroſum quendam eſſe hominem. Pytheas apud Athenaeum II. p. 44. Ἀλλὰ τὰς τῶν δημηγόρως ὁρᾶτε, δημοσθένη καὶ δημάδη, ὡς εὐαίλιως τοῖς βίοις διάκειϖαι· ὁ μὲν γὰς οἶνον ϖάντων πάντων μεμιμῶν τὰς ἡδονάς, ὅτ φασὶν· ὁ δὲ καϑ' ὕδως καὶ μεϑυσκόμενος@ κατὰ τὸν ἡμέραν ἑκάστην, ϖῶς οἷόν τε ταῖς ἐκκλησίαις διακυκλεῖται· Sed hujus temporis Demagogi Demoſthenem & Demadem videte, quam contrario modo vivant; ille aquam potans & noctu meditabundus, ut ajunt; iſte lenonem agens, & quotidie ebrius, ventroſus nobis in concionibus obverſatur.

Ibid. Κάντιδωσός] Vide in Ranis vſ. 777. ad ἀντιδίδωσι.

Ibid. Ἀνὼν τὰς φίσας] Horat.

Indoctum doctumque fuge vitilitor acervo.

vſ. 351.

In fruſta diſcerptum in te ſuſcipiens tractares, ut par eſt.
Sed ſcinne, quid ego tibi eveniſſe putem? quod plerisque ſolet. (*inquam*)
Si forte unam liticulam bene defendiſti contra advenam aliquem,
Nocte tota ſuſurrans, & tecum in viis loquens,
Aquam potans, & ſpeciminis gratia recitans, amicisque moleſtiam exhibens,
Putabasne propterea te perium eſſe dicendi, ô fatue.
BOT. At tu quo uſus potu effeciſti, ut civitas nunc
Tua ſolius opera obſtupuerit muta?
CL. Mihine vero oppoſueris hominum quemquam? qui ſimul ac
Thynni fruſta calida devoravero, & poſt ebibero meracioris
Vini congium, vexabo omnes in Pylo duces.
BOT. Ego vero omaſum bovis & ventrem ſuillum
Deglutiens, deinde juſculum ſuperimbibens illotus,
Guttur praecidam rhetoribus, & Niciam commotum reddam.
CHOR. Cetera quidem quae dixiſti placent mihi, unum tamen non probo
Eorum, quod ſolus juſculum exſorbebis.
CL. Sed non turbabis Mileſios devoratis lupis.
BOT. At coſtis devoratis, emam argenti fodinas.
CL. Ego vero irruens ſenatum turbas ciebo.
BOT. Ego vero podicem tuum movebo pro botulo.
CL. Ego vero extrudam te impulſum podice cernuum.
CHOR. Quin trahe me etiam, ſiquidem hunc trahis.

SYSTEMA VERSUUM XV.

CL. Quibus modis ego te in nervo conſtringam.
BOT. Timiditatis reum te agam.
CL. Corium tuum ſellis obducetur.
BOT.

vſ. 351. Μαστάδην] Vide in Pluto ad vſ. 182.
vſ. 360. Ἀλλ' ἢ λάβρακας] Puto cum Caſaubono, haec a Cleone dici, hoc ſenſu: *Tu quidem talibus tibi devoratis, dicis te hoc & hoc facturum: ſed Lupi piſcibus devoratis non poterit turbare Mileſios: ego vero poterò.* Ut infra, vſ. 1187. cum Iſiciarius ad Populum dixiſſet: πρὸς ὑμᾶς δ' ἔπειτ' ἐγὼ τὸ πλακοῦντα τοῦτο (λαβών). Cleo ad Iſiciarium dicit: ἀλλ' ἢ λαγῶ' ἔχοις ἀνθ' ὧν ἔδρας, ἀλλ' ἐγώ. Ceterum in hoc loco luporum piſcium & Mileſiorum ſimul facit mentionem; quia circa Miletum erant egregii Lupi, teſte Scholiaſte & Athenaeo VII. p. 311. quem locum citavit Cl. Kuſterus.
vſ. 363. Φύσας] Gloſſae: φύσαι, *Bouleuta.*
vſ. 364. Κύδα] Adverbium a κύπτειν *inclinare, proclive eſſe.* Ut ἐξελᾶ ες κύδα ſit, ἐξελᾶ ες ὑπτιάζοντα. In Lyſiſtrata vſ. 575. ἢν τ' ἀπάτην ὑπαπτεύσῃς ἐκκεκλίζων τὸν μηχανέα. De κύδα vide ad Theſmoph. vſ. 496.
vſ. 365. Καὶ γὰρ ὑμᾶς πάντας ἕλξω] Sophocles in Ajace vſ. 1317. Εὖ νυν τὸ λῷστ', ἤδη, πάντων οἱ βουλεύσωσι, βαλεῖν χ' ὁμοῦ πρὸς ἓν ἀνηκέστως. *Plane nunc hoc ſcies: hunc ſi quo projecerint, Projectis & nos tres ſimul jacentes.*
vſ. 366. Οὐκ ἐς δίκην τὸν ξύλον] Alias cum praepoſitione ἐς ut infra, vſ. 392. & vſ. 701. ubi Cleo ad eundem ſtatum: ἐς τὸν ξύλον δίκην ἐς τὸ ἡμιόν. & cum Praepoſitione εἰς, in Lyſiſtrata vſ 683. εἰς τετραμμένος ξύλον ὑπαποφεύγειν. ubi vid. Notam. Sine Praepoſitione, Lic in Equitibus vſ. 1035. δίκην δ' ἐπάταξε πολεσυμβόλῳ ξύλῳ.

Bot. Excoriabo te & faciam ex te ſaccum furtorum.
Cl. Diſtenderis humi paxillis affixus.
Bot. Minutalia ex te faciam.
Cl. Palpebras tuas evellam.
Bot. Ingluviem tuam exſcindam tibi.
Dem. Et profecto immiſſo ei
Palo more coquorum & lanionum,
In os, deinde ex ore
Linguam extrahentes e-
jus, ſpectabimus probe,
Ipſo hiante,
An ei culus ſtrumas habeat.

SYSTEMA VERSUUM IX.

Chor. Erant ergo igne alia quaedam calidiora
Et in urbe verbis
Impudentibus alia impudentiora.
Et haec res non eſt adeo contemnenda.
Sed inſta & verſa,
Nihil faç modicum;
Nunc enim medius tenetur.
Nam ubi primo congreſſu infirmiorem feceris,
Timidum reperies: ego enim novi ejus mores.

SYSTEMA VERSUUM XVII.

Bot. Attamen iſte, qui talis fuerit per omnem vitam,
Viſus eſt vir eſſe & fortis, cum falcem in alienam meſſem immiſiſſet.
Et nunc ſpicas illas, quas inde adduxit

In

bendunt. Comicus Nubibus vſ. 1043. *ἐνίοτε, οὐδὲ γὰς σὺ μέσον ἔχω λαβεῖν ἀσυλλ.*

vſ. 391. *Κἂν' ἀνὴς ἦν ἐξ ἀρχῆς τοῦτο*] Euripides in Alceſtide vſ. 957. *ἰδοὺ δ' αἰσχύνῃ ζώσῃ, ὅτι σὺ ἔνδον θανεῖν, Ἀλλ' ἐς ὑμᾶς ἀντίδος, ἀψυχία πλησιαζεν ἄδοκ. κἀν' ἀνὴς τοῦτ' ἐκεῖνο. Vide illum turpiter viventem, qui non ſuſtinuit mori, ſed ſuam conjugem pro ſe objicias prae timiditate effugit mortem; & tamen ſi virum putat eſſe.* Terentius in Eun. Act. IV. Sc. VII.

Sane quod tibi nunc vir videatur eſſe, hic nihilo magnus eſt.

Vide hic in Equit. vſ. 178.

Ibid. *Ἀλλ' τοῦτον ἄθλον*] Allegoria, qua ſignificatur, Cleonem alieno labore, id eſt, Demoſthenis, partam gloriam in ſe transmoviſſe. Vide initium Notarum.

vſ. 392. *Τὰς σάξας*] Intelligit milites captivos ex Sphacteria, quos pretio reddere volebat Cleo Lacedaemoniis, ut infra etiam vſ. 467. indicat.

Εἰ ξύλῳ δήσας ἀφαύῃ, καὶ ποδοῖν βάλῃ.
ΚΛ. Οὐ δέδοικ' ὑμᾶς, ἕως ἂν ζῇ τὸ βυλευτήριον·
Καὶ τὸ δῆμο πρόσωπα μακκοᾷ καθήμενον.
ΧΟΡ. Ὡς δὲ πρὸς πᾶν ἀναιδὲς ἦν,
Κ' ὑ μεθύσησι τὸ λεώματ-
τον τὸ παρεσκόττον.
ΚΛ. Εἴ σε μὴ μισῶ, γενοίμαν ἐν Κεραμεικῷ κάδιον;
Καὶ διδασκοίμαν πρεσβύδεω Μορσίμου τραγῳδίαν.
ΧΟΡ. Ὦ πρὸ πάντ', ὅτι πᾶσί τε πράγμασι,
Δωροδόκοισιν ἐπ' ἄνδρεσιν ἴζον,
Εἴθε Φαύλου, ὥσπερ εὗρες, ἐκβάλοις ἢ ἔθεσιν·
Ἄναιμι γὼ τότ' ἂν μᾶλλον, πίνε, πίν' ὅτι συμφορᾶς·
Τὸν Ἰουλίου τ' ἂν οἴομαι γέροντα Πυῤῥοπίπλου,
Ἡθάδα, ἡ Παιῶνα δή, ἡ Βακχεβάκχην ᾄσαι.

ΚΛ. Οὗτοι μ' ὑπερβαλεῖσθ' ἀναιδείᾳ, μὰ τὸν Ποσειδῶ·
Ἢ μήποτ' Ἀγοραίου Διὸς σπλάγχνοισι τοῖσι γενοίμαν.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ τοὺς κοδύλους, οἳς πολλὰ δὴ 'πὶ πολλοῖς
Ἠνεχόμην ἐκ παιδίων, μαχαιρίδων τε πληγάς,
Ὑπερβαλεῖσθαί σ' οἴομαι τύπτοισιν, ἢ μάτην γ' ἂν
Ἀπὸ μαγδαλιᾶς σιτύμβου τοσοῦτον ἐκπεφεύγη.
ΚΛ. Ἀπὸ μαγδαλιᾶς, ὥσπερ κύων, ὦ παμπόνηρε; πῶς δῆ
Κυνὸς βορὰν σιτύμβου μάχῃ σὺ Κυνοκεφάλῳ;
ΑΛΛ. Καὶ νὴ Δί' ἄλλα γ' ἐπὶ μοι κόβαλα παιδὸς ὄντος.
Ἐξηπάτων γὼ τοὺς μαγείρους, ὀπτίλῳσι τοιαυτί·

Σκέλα-

---

vſ. 393. Ἀναλίᾳ] Illi captivi macie & ſqualore conficiebantur in vinculis diuturnis.

vſ. 397. Οὐ μεθύσει τὸ χεώμενον] Euripides in Alceſtide vſ. 172. — οἶδ' ὅτι νιν Κασις μεθύσει χειροῦται φύσις· *Nec vinolentum malum mutabit cutis pulchram ſpeciem.*

vſ. 399. Τετύμμαι ἐν Κρατίνου κάδῳ] Scholiaſtes: ἐπὶ καταπόσιμα σαπρά· αὐτά· *ut putreſcam, ipſo immergente.* Quod ille immeiceret velleribus in lecto ſibi ſubſtratis, fiebat ex immoderato potu; ejus vinolentiam tangit Comicus in Pace vſ. 700. Ceterum ſimiliter ſe devovit aliquis apud Alexidem: — εἴ τινος μᾶλλον φίλον Ξίνης ὑπῆρε ὑμῶν, γενοίμαν Ἰχθὺς, ἵνα Καλλιμέδων ὁ κάραβος πρίαιτό με· *Si quis magis amo prae vobis hoſpites alios, fiam anguilla, ut Callimedon ille Carabus emat me.* Ex Athenaei Lib VII. p. 340.

vſ. 400. Μορσίμου τραγῳδίαν] Hunc tanquam malum Poëtam perſtringit etiam in Ranis vſ. 151.

vſ. 402. Ἐν' ὑπιζεν ἴζων] Nempe inſtar apis. In Avibus vſ. 749. ὅστις ἐ μέλιττα, θρύπτεσθ' ἀμῦρίζουσαν μέλιτταν ἀτὰρ οὐκ ἐᾷ κεντεῖν.

vſ. 404. Ἀναιμαι] Scholiaſtes: τότε γάρ, φησιν, ἐπιθυμοῖμι σοι τὰ Σιμωνίδου μέτρα· Ilice, tunc te tuis commodis. — τὰ δὲ συμφορεῖτε, ἐν' ἰσθαῖτε· ἢ μᾶλλον γάρ ἐ συμφορά· *Tunc inquit accinerem tibi illud Simonidis carmen: Bibe, bibe in rebus commodis: illud autem commodum eſt, in bonis; nam haec non eſt ex illis quae dicuntur mediae.* Comicus infra, vſ. 651. ἐπὶ συμφοραῖς ἀγα-

In nervo conſtrictas arefacit, & vult vendere.
CL. Non metuo vos quamdiu ſenatus vivit,
Et populi perſona ſedet ſtupida.
CHOR. Vah! ut impudens eſt ad omnia,
Et non mutat colo-
rem praeſentem.
CL. Niſi te odi, opto ut fiam una de pellibus Cratini, *quibus indormit:*
Et docear accinere Morſimi tragoediam.
CHOR. ô Qui circa omnia, & in omnibus,
Munera captans ſeſſitas ut apis in floribus,
Utinam facile, ut inveniſti, ita ejicias bucceam,
Tum demum cantarem: Bibe, bibe ſecundis rebus.
Arbitror etiam Julii F. ſenem illum dardanarium
Prae laetitia Paeanem & Bacchebacchum cantaturum.

JAMBICI OCTONARII CATALECTICI.

CL. Ita me Neptunus amet, ut vos me non ſuperabitis impudentia.
Aut nunquam Jovis Forenſis interſim ſacris.
BOT. Ita me pugni juvent, quos ſaepe & multis de cauſis
Perpeſſus ſum inde a puero, & plagae gladiolis mihi inflictae,
Ut ego ſpero me te ſuperaturum in hac re; aut fruſtra
Nutritus pane, quo manus abſterguntur, in hanc molem excreverim.
CL. Ejusmodine pane es nutritus, ut canis, ô ſcelerate? quomodo ergo,
Qui canis cibum eſitas, mecum pugnabis, qui habeo caput caninum?
BOT. Sunt profecto & aliae fraudes, quas puer feci.
Nam decipiebam coquos, ſic dicens:

Spe-

δεδεμένον ὑπολιχμᾶσθαι. Nihil impedit tamen quominus ὑπὸ συμφοραῖς cum Friſchlino vertas: *in calamitatibus*; ſive ita: *Bibe malo tuo.*

vſ. 405. Παῖδ' ὄντιν'] Ut παρθενῶνας & παιδῶνας· *qui e virginet & qui pueros ſpeculatur laſcive.* Scholiaſtes παῖδ' ὄντιν' exponit, ὁ φιλῶν τὸ εἶναι· *qui tritcum obſervat.* quaſi ſcriptum eſſet πυρόντιν', ex πυρὸς, *tritcum*, & ἐντυλίω, quod eſt ab ἐντύλιον *ſpeculor.*

vſ. 408. Δικ' ἀγορᾶι] In foro fuit hujus Jovis ſtatua, teſte Scholiaſte. Intra vſ. 498. καὶ σὺ φιλάντλει Ζεὺς ἀγορᾶιος. ubi vide Notam.

vſ. 409. & ſeq. Τὰς παιδίας, ὅτ' —— διοχλῶν —— μαχαιριδίοις πλαγαῖς] Axionicus Comicus apud Athenaeum VI. p. 239. Πλαγὰς ὑπομένων καρτερὰς καὶ τοιαύτας Ὅσον τὸ *Libet tolerare plagularum, & cutinerum offiumque.* loquitur autem Parafitus.

vſ. 409. Πολλὰ δὲ] Adverbialiter, ut in Pluto vſ. 253. Ἐ πολλὰ δὲ τὸ δικαῖον παῖσιν δῆμος φιλεῖ. Euripides in Alceſtide vſ. 185. Καὶ πολλὰ δάκρυα ἐξέβα' ἐνεγκάμαν· *Et ſaepe egreſſa ex thalamo reverſa eſt.* Sophocles in Electra vſ. 417. —— πολλά τοι σὺν αὐλίοις λέγει ἔπεσιν *Ita vel ſaepe ſermones Loquitur Saepe enim breves ſermones plurimum & obſcure & profuſe mortalibus.* ubi Scholiaſt: ἀντὶ τοῦ πολλάκις, τῷ βραχυλογικῶς.

vſ. 412. & 413. Ἀνὰ μεγδαλίας] Legendum ἀνὰ μεγαλίδας, vel ἀνὰ μεγαλίδας una voce.

Σκέψασθε παῖδες, ὄχ ὁρᾶθ'; ὥρα νέα, χελιδών.
Οἴδ' ἔβλεπον· κἀγὼ 'ν τοσούτῳ τ' κριὼν ἔκλεπτον.
ΧΟΡ. Ὦ δεξιώτατον κρέας, ὡς σαφῶς γε φρενοκοπεῖ·
Ὥσπερ ἀκαλήφας ἐοῖσιν, ὡς χελιδόνων ἔκλεπες.
ΑΛΛ. Κὼ ταῦτα σφῶν ἐλάνθανόν γ'. εἰ δ' ὧν ἴδοι τις αὐτῶν,
Ἀποκυψιόμενος εἰς τὰ κόρρια, τὼς θεὼς ἀπώμνυον·
Ὡς εἶπ' ἀνὴρ τῶν ῥητόρων ἰδών με τοῦτο σφῶϊν,
Οὐκ ἴσθ' ὅπως ὁ παῖς ὅδ' ὢν τὸ δῆμον ἐπιτροπεύσει.
ΧΟΡ. Εὖγε ξυνίζαλεν αὖτ'· ἀπαὲ δηλόν γ', ἀφ' ὧ ξυνέγνω·
Ὁπὴ πόρεκεις θ' ἡρπακώς, ᾧ κρέας ὁ πρωκτὸς ἔχει.
ΚΛ. Ἐγὼ σε παύσω θρέμμα· οἶμαι δὲ μᾶλλον ἄμφω.
Ἔξειμι γάρ σοι λαμπρὸς ἤδη, ᾧ μέγας καθεύδεις,
Ὁμοῦ παρόντων τῶν τε γῆν, ᾧ τῶν θαλάττην εἰχῶν.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ συστήλας γε τὰς ἀλλᾶντας, εἶτ' ἀφήσω
Κατ' ἐμαυτὸν ἔμπνουν, κλάειν σε μαχρὰ κελεύων.
ΔΗΜ. Κἄχω', ἐάν τι ῥᾳδιαλᾷ, τῶν ἀντλίαν φυλάξω.
ΚΛ. Οὗτοι, μὰ τὴν Δήμητρα, καταρρείξῃ, πάλαι γὰρ πολλὰ
Κλέψας Ἀθηναίων. ΧΟΡ. Ἄθρει, ᾧ δοῦλε παιᾷ·
Ὡς ὄντως ἤδη γε κακίας, ᾧ συκοφαντίας πιεῖ.
ΚΛ. Σὲ δ' ἐκ Ποπδιάς ἔχειν' εὖ οἶδα δίκα πάλαι.
ΑΛΛ. Τί δῆτα; βύλῃ τὴν παλάτην ἐν λαβὼν σωπᾷν;
ΧΟΡ. Ἀνὴρ ἂν ἡδέως λάβοι. τὼς δὲ θεὼς παείᾳ.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιϛ'.

ΑΛΛ. Τὸ πνεῦμ' ἐλαττον γίγνεται.
ΚΛ. Φθύῃ γραφὰς ἑκαπταλάντους πέλαρας.
ΑΛΛ. Σὺ δ' ἀφρατείας γ' ἔκεσι,

Κλε-

ver. 419. Ὦ δεξιώτατον κρέας] Infra, ver. 455. ad eundem: ὦ γενναιότατον κρέας, ψυχὴν τ' ἄνεις.

ver. 420. Ὥσπερ ἀκαλήφας] Qui urticas cœtant, quod adhuc in quibusdam locis faciunt, eas colligunt primo vere, adhuc teneras: hic dicit, ante adventum hirundinum; nam adultae non sunt esui.

ver. 426. Καὶ κρέας ὁ πρωκτὸς εἶχεν] Hoc jam cum obscoenitate conjunctum est; nam non tantum illam carnem intelligit, quam Allantopola sub podicem abscondérat; sed illam etiam, quae Latinis nervus dicitur, quam viri Pathicis pueris illuc abstrudunt. Saepe Demagogos & Rhetoras perstringit tanquam pathicos. In Nubibus ver. 1083. συνεχώρουν εἰς τοῦτο; εἰς ὑπερπαῖδας. — Δημαγωγὸς εἰς τοῦτο; εἰς ὑπερπαῖδας.

ver. 428. Ἔξειμι γάρ σοι λαμπρὸς ἤδη καὶ μέγας] Euripides in Heraclidis ver. 28. Λαμπρὸς δ', αἰσθόμενος σὸν οἶκον, φανήσεται Σοὶ καὶ πολίταις —— *Luculentus autem, audita infelicitas tua, apparebit tibi & civibus.* Loquitur autem Legatus Eurysthei minacibus verbis ad Theseum de Eurystheo, bellum illaturo Athenienſibus quasi cum magno apparatu. Bene Casaubonus de voce λαμπρὸς: qui eam peculiariter de *vento* usurpari dicit; sic enim Aeschines Epist. 1. λύσαντες εἰς Μαραθῶνα ἑπτακοσίους λαμπρῷ οὔρῳ Σάμον. Vide hic in Equitibus ad ver. 757.

ver. 430. & 431. Εἶτ' ἀφήσω καθ' αὑμ' ἐμαυτὸν ἔμπνουν] Dicit se Cleoni futurum pro vento. Euripides in Andromacha ver. 554. Ἡμῶν γε μὴν κατ' ἄκρα πνεῦσις ἐστιν ἐμ-

Spectate pueri, annon videtis? ver novum adeſt, hirundo venit:
Tum illi ſpectabant; ego vero interea carnium aliquam partem furabar.
CHOR. ô Aſtutiſſimum corpus, quam ſapienter providiſti!
Quaſi urticas eſitans ante adventum hirundinum ſurripuiſti.
BOT. Idque faciebam illis non animadvertentibus. Quod ſi quis eorum id videret,
Abſcondens *carnem* inter coxas, per Deos furtum abjurabam:
Itaque Rhetor quidam cum id me facientem vidiſſet, dicebat:
Non poteſt fieri, quin iſte puer olim Tribunus plebis fiat.
CHOR. Bene ſane conjectavit: atque ſatis apparet unde documentum ceperit,
Quod nimirum dejerabas, cum carnem rapuiſſes, & culus tuus carnem tenebat.
CL. Ego tuam audaciam compeſcam, imo utriusque, ut puto.
Nam prodibo ſplendidus & magnificus, *vela* pandens,
Terram ſimul & maria perturbans temere.
BOT. Ego vero botulis contractis, committens
Meipſum ſuctibus, te premam quaſi ventus a tergo, multumque plorare jubebo.
DEM. Et ego ſi quid botuli laxatum fuerit, antliam obſervabo. (*ſentinam:*)
CL. Non tu, ita me Ceres amet, impune abibis, quod multa talenta
Furatus es Athenienſium. CHOR. Specta, & pedem *veli* nonnihil laxa:
Nam iſte jam malitias & ſycophantias (*calumnias*) ſpirat.
CL. At ego certo ſcio te ex Potidaea habere decem talenta.
BOT. Quid? visne accepto uno iſtorum talentorum tacere?
CHOR. Homo iſte libenter acciperet. ſed tu extremos funes laxa.

SYSTEMA VERSUUM XVI.

BOT. Ventus remittit.
CL. Lites quatuor tibi intendentur quadringentorum talentorum.
BOT. Tibi autem viginti deſertae militiae.

Pecu-

ἐμπνεύσωμαι πάλι· *Primum quidem a tergo, tanquam velis hoc adſpirabo.*

vſ. 433. Ουτοι] In Theſmoph. vſ. 574. ὅτι μὲ τὸ δὴ τὸ καταπτῆξαι λέγεται συνεχῶς.

vſ. 434. Τὸ πέος πιαίς] Ad hanc rem verbo χαλᾶν uſus eſt Euripides in Oreſte vſ. 705. Καὶ τοῦτ' ἔστ' ἀνάβασις, ὅταν φίλοι πόδα χαλᾷ· ἴσθ' ἀβύσσου. *Nam & navis ſi intenſa per pedem (veli) ſubmergit; contra vero ſi laxet pedem, manet (tuta.)* Sophocles in Antigona vſ. 726. verbo ἔτεινεν uſus eſt: Αὐτὸς δ', ὥσπερ ὀξεῖς ἱππικᾶς, πόδα Τύραννος ὀρθὴν μάστιγι, δύσπλοις κέλης Χειμῶνος πλαγίαν οἰδματοῦς τανυπλόου· *Similiter, qui navem bene in ſua puppiſtat, & pedem (veli) intendent, nihil celeriter ei reſpondet, inverſa nave, puppim tranſtris navigat.* Euripidis Scholia ad locum citatum de voce πιαίς in hac ſignificatione: λέγεται δὲ ἐπὶ τοῦ σχοινίου τοῦ κάτω τοῦ ἱστίου· *Sic vocatur autem funis in imo parte veli.*

vſ. 437. Τί δῆτα] In Avibus vſ. 1026. τί, βλᾷς δῆτα τ' μυδῶν κἀσὺ τὸν ἀνδρωτ' ἔχεις, ἀλλ' ἀτίνωμ;

vſ. 438. Θρᾷς] Scholiaſtes: οἱ ἰχθῦς πολλοί, ὅς ἐφάνη κελεύσει οἱ ναῦται· ὅς ὅταν σαλεύσῃ τις πτίσμα, πτίσσει ἐς πόδας χαλάσῃ· *Extremi funes: quos ſæpius vocant nautae, quos, cum ventus remittit, primos laxant a prora.* Contra autem *pedem* laxabant, ſi ventus ſaevire-ret, ut patet ex vſ. 434.

Κλοπῆς δὲ πλεῖν ἢ χιλίας.
ΚΛ. Ἐκ τ̃ ἁλιτηρίαν σε φη-
μὶ γεγενῆσθαι τ̃ σ̃ θεῦ.
ΑΛΛ. Τὸν πάππον εἶναί φημί σου
Τῶν δορυφόρων. ΚΛ. Ποίαν φέρεσαι;
ΑΛΛ. Τὰν Βυρσίνης τ̃ Ἱππίου.
ΚΛ. Κέκαλ@ εὖ. ΑΛΛ. Παῦρ@ εὖ.
ΧΟΡ. Παῖ' ἀνδρικῶς. ΚΛ. Ἰὺ, ἰύ.
Τύπτουσί μ' οἱ ξυνωμόται.
ΧΟΡ. Παῖ' αὖτὸν ἀνδρικώταιζε,
Γάστριζε τ̃ τοῖς σιτίοις,
Καὶ τοις κόλοις,
Χἁπως κολᾷ τ̃ ἄνδρα.

VERSUS QUATUOR JAMBICI

ΧΟΡ. Ὦ γεπικώτατοι κρέας, ψυχὴν τ' ἄειτε πάντων,
Καὶ τ̃ πάλαι σωτῆς φανεὶς, ἡμῖν τε τοῖς πολίταις,
Ὡς τὸν τ̃ ἄνδρα ποικίλως θ' ὑπῆλθες οἰ λόγοισιν!
Πῶς ἄν σ' ἐπαινέσαιμ' ἔτι, ὥστ@ ἡδόμεσθα;

JAMBICI

ΚΛ. Ταυτὶ μα' τ̃ Δήμητρά μ' οὐκ ἐλάθεσε
Τεχζαινόμενα τὰ ῥάγματ', ἀλλ' ἠπιζάμην
Γομφούμενά γε τὰ παίζα τ̃ κολλώμενα.
ΧΟΡ. Οἵ μοι, σὺ δ' ὑδὶν ἐξ ἀμαξυργῦ λέγεις.

ΑΛΛ.

vſ. 443. Ἐκ τ̃ ἁλιτηρίαν] Reſpicit ad ἀγ@ Κυλώνειον, de quo Thucydides Lib. I. ubi inter alia: καὶ αὐτὸν τὸν ἱκέτην ἐκ τ̃ ἑστίας ἐξαγαγόντες ἀπέκτειναν· οἱ δὲ καθαγαγόντες τὰς ἀρὰς ἔσχον. *Atque inde ſcelerati & impii ob ſuam & ſuorum in Deam admiſſam, & illi & eorum poſteri ſunt appellati.*

vſ. 447. Βυρσίνης] Ita dixit, voce a βύρσα formata, ut ſupra, vſ. 59. quia Cleo erat Βυρσεύς, pro Μυρσίνου ſive Μυρσίνου, quae erat Hippiae uxor. Thucydides Lib. VI. Ἱππίᾳ δὲ γίγνεται (παῖδες)· οἷ αὐτῇ ἐκ Μυρσίνης τ̃ Καλλίου τ̃ Ὑπερεχίδου ἐγένοντο· *Hippiae autem quinque (filii); qui ei ex Myrrhina, Filia Callias Hyperechidis fuit, ſunt nati.* Subintelligitur ergo in verbis Cleonis γυναικὸς. ut in Eccleſiazuſis vſ. 46. Τὸν Σμικυθίων@ ἐκ ἰῆς Μελιτίχης; ubi Scholia: λείπ{ γυναῖκα. Ceterum, dum dicit Βυρσίνης τ̃ ἰατροῦ, alludit ad βύρσαν ἰατρὸν, *corium equi.*

vſ. 454. Κολᾷ] Fecit verbum a praecedente voce κόλοις, alludens ad verbum καλέζειν.

vſ. 445. Ὦ γεπικώτατον κρέας] Allantopola erat va-

ſo

Peculatus autem lites plus quam mille.
CL. Ajo te ex illis, qui ſe piaculo contaminarunt
Minervae, genus ducere.
BOT. Avum tuum ajo unum fuiſſe
Ex ſatellitibus. CL. Dic quibusnam?
BOT. Burſinae, inquam, matris Hippiae.
CL. Impoſtor es. BOT. Verſipellis es.
CHOR. Probe verbera *ipſum*. CL. Ju! ju!
Verberibus me caedunt conjurati.
CHOR. Verbera ipſum validiſſime,
Tunde ejus ventrem inteſtinis,
Et colis *illis quae manibus tenes*
Et vide ut caſtiges hominem.

OCTONARII CATALECTICI.

CHOR. O Vaſtiſſimum corpus, animique fortiſſimi,
Qui ſervator apparuiſti Reip. nobisque civibus,
Quam probe & verſute ſupplantatum oratione viciſti!
Quomodo te laudemus ita ut geſtimus?

SENARII.

CL. Non clam me erat, ita me Ceres amet, iſta
Omnia ſtrui, ſed ſciebam
Quaſi clavis iſta omnia compingi, & conglutinari.
CHOR. Hei mihi! tu vero nihil ex plauſtrorum fabrica dicis.

BOT.

ſo corpore, ut ipſe indicat vſ. 412. εἰ μόνον γ' ἐν ἀνδρὶ μεγαλαίας ἐπιθυμίας τοσαύτας ἐνῆσαν. & infra, vſ. 838. ad eum dicit Chorus: φλυαρίας ἔχει τοσαύτας. Hinc *Carnem* vocat eum, ut vſ. 419. ὁ δεξιώτατος κρέας. & quidem *maximam carnem* hoc loco; nam id ſignificat vox γοργιαίτατον. Eubulus Comicus apud Athenaeum II. p. 63. Κρέας βίπτειν ἐσθίειν ἀνάλωτον, μέγα, Ἀφροδίλλῃ τε γοργιαῖον. — *Fruſtum carnis bovinae edere, non abſurdum, magnum: Aranumque laqueum.*

vſ. 457. Ὅτε ὦ ἐ ἀνὴρ — ἐσθλός] Euripides in Iphig. Aulidis vſ. 66. — ὦ δὶ πρὸς γάμου ὑπαλθὲν αἰσχύνει Τυνδάρεως φυγὰς φυσὶ· *Bello autem ſimul Tyndareus obrepſit ipſi.* Vide ſupra, vſ. 269.

vſ. 461. Κολλάμενα] In Nubibus vſ. 445. ἁρμῶν συμβολαῖον.

vſ. 462. Ἐξ ἀμαξῶν] *Ex offinis fabri plauſtrorum*, alludit ad Proverbium ἐξ ἀμάξης λέγειν· cujus meminit Scholiaſtes infra, ad vſ. 544.

ΑΛΛ. Οὔκουν μ', ὦ Ἀγγὴ οἷα πράττεις, λαθάν;
Πρόφασιν μὲ Ἀγγείας Φίλυς ἡμῖν πιεῖ·
Ἰδίᾳ δ' ἐκεῖ Λακεδαιμονίοις ξυγγίνῃ.
Καὶ ταῦτ' ἐφ' οἷσιν ἐστὶ συμφυσώμενα,
Ἐγ' ᾠδ'· ἐπὶ γὰ τοῖς δεδεμένοις χαλκεῖ.
ΧΟΡ. Εὖγ', ὦ γέρον, χάλκευ' ἀντὶ τ' κολλωμένων.
ΑΛΛ. Καὶ ξυγκροτήσει ἄνδρες αὖτ' ἐκεῖθεν αὖ.
Καὶ ταῦτά μ' ἔστ' ἐχθίονα, ἢ τὰ χρυσία
Διδὺς ἀπαπείσας, ἢ τὰ πρεσπέμπουσι Φίλυς,
Ὅπως ἐγὼ ταῦτ' ὀλῶ Ἀθηναίοις φέρων.
ΚΛ. Ἐγὼ μὲν οὖν αὐτίκα μάλ' εἰς βυλὴν ἰών,
Ὑμῶν ἀπαίτων τὰς ξυνωμοσίας ἐρῶ,
Καὶ τὰς ξυνόδους τὰς νυκτερινὰς ἐπὶ τῇ πόλει,
Καὶ παῖδ', ἃ Μήδοις ἡ Βασιλεῖ ξυνώμοτε,
Καὶ τὰ 'κ Βοιωτῶν ταῦτα συντυρβήματα.
ΑΛΛ. Πῶς οὖν ὁ τυρὸς σὺ Βοιωτὸς ὤν;
ΚΛ. Ἐγώ σε, νὴ τ' Ἡρακλέα, διαφορῶ.
ΧΟΡ. Ἄγε δὴ σὺ πόθ' ἥν, ἢ πόθ' ψυχὴν ἔχεις,
Νῳὶ διδάξεις· εἰ γὰρ ἀπεκρίψω τότε
Εἰς τὰς κοχώνας τὸ χρέας, ὡς αὐτὸς λέγεις.
Θοὐτὸς γὰρ ἄξας ἐς τὸ βυλευτήριον·
Ὡς ὕστερον ἐμπεσὼν ἐκεῖσε διαβαλεῖ
Ἡμᾶς ἅπαντας, ἡ κεφαλὴν κεκρέξεις.
ΑΛΛ. Ἀλλ' εἰμὶ. σκῶπτον δ', ὡς ἔχω, τὰς κοιλίας,
Καὶ τὰς μαχαίρας ἐνθαδὶ καταθήσομαι.
ΧΟΡ. Ἔχε νῦν, ἄλειψον τ' τρόχηλον τυπαῖ,
Ἵν' ἐξολισθαίνειν δύνῃ τὰς διαβολάς.
ΑΛΛ. Ἀλλ' εὖ λέγεις, ἡ παιδοτριβικῶς ταῦτά γε.
ΧΟΡ. Ἔχε νῦν, ἐπίγκαψον λαβὼν ταδί. ΑΛΛ. Τί δαί;
ΧΟΡ. Ἵν' ἄμεινον, ὦ τᾶν, ἐσκορδισμένῳ μάχῃ·
Καὶ σπεῦδε ταχέως. ΑΛΛ. Ταῦτα δρῶ. ΧΟΡ. Μέμνησο νῦν
Δάκνειν, διαβάλλειν, τὰς λόγους καπηδεῖν,
Χὤπως τὰ κάλλα' ὀψοφαγὼν ἥξεις πάλιν.

vſ. 467. Ἐνί γὰς τοῖς δεδεμένοις] Nempe illis ex ſphacteria, de quibus & ſupra vſ. 392. allegorice: τῶν δεσμῶν τάχος ἐστίνε, ὅτ' ἐκείνων ἦγεν, ὡς ξύλῳ δήσας ἀνήρ, κἀπεδήσθη βέλτιον.

vſ. 477. Χυτευόμενα] A τυρὸς caſeus. eſt & hoc tale, qualia paulo ante, γεμιζόμενα, κολλώμενα, συνεύμενα & ſimilia, in quibus ridet Oratores illius temporis, qualis erat Cleo, quia aſſidue tribus uteremur metaphoris.

vſ. 478. Πῶς οὖν ὁ τυρὸς ὁ Βοιωτὸς οὗτος; In Acharn. vſ. 788. Μεγαρὸς πῶς ὁ σίτος οὗτος;

vſ. 482. Ὡς αὐτὸς λέγεις] Id dicebat ſupra, vſ. 416. vſ. 485.

ΚΟΜ-

Bot. Non clam me eſt, quid rerum geras Argis.
Per ſpeciem conciliandi nobis Argivos,
Privatim Lacedaemonios convenis.
Atque haec quamobrem conflentur
Ego novi; nam propter captivos cuduntur.
Chor. Bene ſane, tu contra cude, cum ille conglutinat.
Bot. Atque illinc etiam homines quidam eadem ſtruunt.
Neque tu, ſi vel argentum & aurum
Dederis, vel etiam amicos ad me oratum miſeris, me adduces,
Ut ego haec Athenienſibus non ſignificem. (*indicem*)
Cl. Equidem illic illico in ſenatum ibo,
Et veſtras conjurationes deferam,
Et coitiones nocturnas contra Remp.
Et ut conſpiretis cum Perſis & Magno rege:
Et iſta quae apud Boeotos coagulaſtis negotia.
Bot. Quanti ergo venditur apud Boeotos caſeus?
Cl. Ego te, ita me Hercules juvet, differam.
Chor. Agedum tu, quo ſis animo & qua mente praeditus,
Nunc doce: ſiquidem occultaſti tunc
Intra coxas carnem, ut ipſe fateris;
Nam celeriter currendum tibi erit in ſenatum:
Iſte enim eo irruens calumniabitur
Omnes nos, & clamorem tollet.
Bot. Ego ibo: ſed primo ſtatim hos ventriculos,
Et cultros hic deponam.
Chor. Cape hoc, & eo unge tibi collum,
Ut elabi poſſis e calumniis.
Bot. Recte dicis, & ut ludi magiſtrum decet.
Chor. Cape haec etiam & devora. Bot. Quamobrem?
Chor. Ut melius pugnes allio devorato:
Et feſtina ocyus. Bot. Id equidem ago. Chor. Memento jam,
Ut mordeas, calumnieris, & criſtas rodas:
Et vide ut palearibus gallorum devoratis redeas.

vſ. 485. Κραγὼ] Scholiaſtes: *ἀπὸ τοῦ, κραυγάσομαι.*
vſ. 486. Ὡς ἔχω] In Lyſiſtrata vſ. 613. *ἑαυτὸν ἐπιδείξω βαδίζων, ὡς ἔχω.* In Nubibus vſ. 532. *ὥσπερ ἔχον, ὡχόμην.* ubi vide Notam.
vſ. 488. Ἔχω τὸν, ἄμφιον] Dat ei adipem, ut putat Scholiaſtes.
vſ. 491. Τοῦτ] Dat ei allia, ut patet vſ. ſeq.
vſ. 492. Ἐπιχορδιάσῃς] Qui gallos ad certamen committunt, eis dant allium, ut acrius pugnent. Vino etiam ſublimato redduntur acriores.
vſ. 495. Κάλλεια] Scholiaſtes: *κάλλεια δὲ, τὰς πώγωνας τῶν ἀλεκτρυόνων.* *barbas gallorum*, quae ſunt carnoſae.

COM-

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

ΧΟΡ. Ἀλλ' ἴθι χαίρων, ᾧ φράξευς
Καζὲ τῶν τ' ἐμῶν, καί σε φυλάττω
Ζᾶ's Ἀγοραῖ@· ᾧ νικήσας,
Αὖθις ἐκεῖθεν πάλιν ὡς ἡμᾶς
Ἕλθοις φαίνοις κατάπας@.
Ὑμεῖς δ' ἡμῖν παρέχετε τ' ἦν,
Ταῖς ἀναπαίστοις, ὦ παντοίας
Ἤδη μάσης πειρώμενοι καθ' ἑαυτούς.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΧΟΡΟΥ.

Ἀναπαιστικοὶ Ἀριστοφάνειοι.

Εἰ μή τις ἀνὴρ τ' ἀρχαίων κωμῳδοδιδάσκαλ@· ἡμᾶς
Ἠνάγκαζεν ἐπὶ λίξοντάς γ' ἐς τὸ θέατρον ἀφικέσθαι,
Οὐκ ἂν φαύλως ἔτυχεν τότε· νῦν δ' ἄξι@· ἴσως ὁ ποιητής,
Ὃν τὸς αὐτὸς ὑμῖν μισεῖ, τολμᾷ τι λέγειν τὰ δίκαια,
Καὶ γενναίως πρὸς τ' Τυφῶ χωρεῖ, καὶ τὼ ἐριάλιν.
Ἃ δὲ θαυμάζειν ὑμᾶς φησὶ πολλὰς αὐτῷ παρασκευάζειν,
Καὶ βασανίζειν, ὡς ἀρχὴ πάλαι χρὼν αἰτίαν καθ' ἑαυτόν,
Ἡμᾶς ὑμῖν ἐκέλευσε φράσαι περὶ τούτου. φησὶ γὰρ ἀνὴρ
Οὐχ ὑπ' ἀνοίας τοῦτο πεπονθὼς ἀφανίζειν, ἀλλὰ νομίζων
Κωμῳδοδιδασκαλίαν εἶναι χαλεπώτατον ἔργον ἁπάντων.
Πολλῶν γὰρ δὴ πειρασάντων αὐτὼ, ὀλίγοις χαρίσασθ'.

Ὑμᾶς

vſ. 498. Ζεὺς ἀγοραῖος] Jovis huius etiam ſupra, vſ. 437. mentio fit. Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 977. ἀλλ' ἁγόρτιον Ζῆνα ἐγκαλεῖ@. Euripides in Heraclidis vſ. 70. ἱκέτης δ' ἵζει Ἀγοραῖον Διός.

vſ. 500. Στεφάνοις κατάπας@.] In Nubibus vſ. 1334. πάντα πολλοῖς τοῖς ῥήμασι.

„ vſ. 504. Εἰ μή τις] His anapaeſtis Poëta reddit „ rationem, cur tantopere eſſet cupidus in producen„ dis in medium fabulis. Duas affert cauſas: quod „ ſcribere comoediam ſit res difficillima: & quod non „ valde animum ei facerent Athenienſes, ſolliti frui „ laboribus magnorum Poëtarum, nulla aut tenui mer„ cede propoſita; ut plerique illorum, facti grandae„ vi, multa ex paupertate ſint paſſi, quod ingenioſis„ me poëta illis exprobat. *Caſaubonus.*"

vſ. 505. Ἐκ τοῦ θέατρον παρελθεῖν] In Acharn. vſ. 628. ἵνα παρῇς πρὸς τὸ θέατρον. In Pace vſ. 734. πρὸς τὸ θέατρον παρελθεῖν. In iſtis locis παρελθεῖν idem eſt quod παρεῖναι, quod uſurpatur de Oratoribus, qui ad dicendum prodeunt; Demoſthenes II. Philippica: ἐμοὶ μὲν οὖν οὐ παρελθεῖν &c. aliud eſt παρεληλυθέναι ἐμέ, quod ibidem occurrit paulo ante, ſub initium:

&

COMMATIUM CHORI.

Chor. Sed abi laetus, & rem gere,
Ut ego cupio: & te cuſtodiat
Jupiter forenſis: victorque
Inde rurſus nobis
Venias coronis onuſtus.
Vos autem advertite animum nobis
Et noſtris anapaeſtis, qui omnigenam
Doctrinam experti eſtis.

PARABASIS CHORI.

Anapaeſtici Ariſtophanii.

Si veterum comicorum aliquis nos
Coëgiſſet in theatrum prodire ad recitanda ejus carmina,
Vix effeciſſet aliquid; noſter autem poëta dignus, *qui id impetret*,
Quoniam eosdem vobiſcum odit, & non veretur dicere quod juſtum autumat.
Et forti animo it obvius typhoni vortici, & circio.
Quod autem multi ad ipſum accedentes mirentur, ut ait,
Et quaerant, cur non dudum chorum ſibi ipſi popoſciſſet,
Ejus rei cauſam nos vobis juſſit ediſſerere. Ait autem
Se non dementia adductum, ut cunctaretur, verum quod exiſtimaret
Artem comicam rem eſſe omnium difficillimam;
Nam cum multi jam ipſam tentarint, paucis eam ſui copiam feciſſe:

Prae-

& apud Comicum in Avibus vſ. 331. *σκηπτὸν μὲν Διὸς πρηστὴρ ἀζωστος, σκηπτὸν δ' ἐγκατ.*

vſ. 508. Τυφῶ] Cleonem comparat cum vento illo turbinoſo & vehementiſſimo.

Ibid. Ἐπισκᾶν] Ab ἴλλομαι perdo, ut ἰξόλλομαι ipſi eſt valde in compoſitione, ut in ἰκζωμένοις & aliis. Comicus in Veſpis vſ. 1150. ridiculi cauſa, ab ἴλιον deducit. Scholiaſtes: Τυφῶ, ἀνέμου συστροφὴ, ἢ σκῶρ· ἢ χείμων δὲ λέγει. Ἐπισκᾶν δὲ, ἀναδυομένους συστρέφειν, σπεύδειν (περιστρέφειν ἢ αἴρειν). Typhon eſt venti globus ſive turbo, aut ignis. (loquitur autem de Cleone.) Eriole autem, exhalationis globus, antequam inflammetur aër.

Ibid. Γεγενῆσθαι] Ita Edd. Aldi & Brubachii. Farrei γεγενῆσθε. nuper γεγενῆσθ'.

vſ. 510. Χορὸν αἰτῆσαι] A Choragо, qui ſumtus ſuggerebat.

vſ. 514. Πεπαιδάλωται —— χαίρειν φῆσι] Quaſi de ſuperba meretrice ita loquitur de Comoedia; nam haec verba etiam de re Venerea dicuntur, ut notavit Scholiaſtes, & conſtat.

Ὑμᾶς τ' πάλαι ᾀσχυνόσκων ἐπιτείνας τὴν φύσιν ἵππας,
Καὶ τὰς τραγῴδας τ' ποιητῶν ἅμα τὰ γήρα τερφθείρας,
Τοῦτο μὲ εἰδὼς ἄ 'παθεν Μάγνης ἅμα ταῖς πολιαῖς καπύσαις,
Ὃς πλεῖστα χρᾶν τ' ἀπεπάλων νίκης ἔτυχε τρόπαια.
Πάσας δ' ὑμῶν φασὶς εἰς, ἡ ψάλλαν, ἡ περιγίζαν,
Καὶ λυδίζων, ἡ ψηφίζων, ἡ βαρβιτιστὴν βατταλίζων,
Οὐκ ἐξήκεσεν· ἀλλὰ πλεῖστ', ἐπὶ γήρας (ἡ γὰρ ἐρ' ἥκης)
Ἐξεβλήθη τραγῳδίας ὢν, οὐ δ' σκώπτων ἀπελείφθη.
Εἶτα Κρατῖνα μιμνησκόμην, ὃς πολλῷ ῥᾴδιος πάτ' ἐπαίνῳ,
Διὰ τ' ἀφελῶν πεδίων ἐρρεῖ, ἡ τ' γάσιος τρέχει ῥοάν.
Ἐφορᾷ τὰς ὀρῦς, ἡ τὰς πλατάνους, ἡ τὰς ἐχθρὰς τραφελίμους·
Ἅσαι δ' Ὀλυμπιόδωρ', πλὴν Δωρὶ συκοπέδιλε,
Καὶ, Τέλλοπες θ' παλαμῶν ὕμιαν· ὅπως πίθηται ἐκεῖνος.
Νυνὶ δ' ὑμῖς αὐτὸν ὀρᾴδιος τραλληρεῖτ' οὐκ ἐλεεῖτε,
Ἐκπεπλευκὼν τ' ἠλίκτρων, ἡ δ' τοῖν οὐκ ἔτ' οἰστός.
Ταῖ δ' ἁρμονίαι ᾀσχασκευπών· ἀλλὰ γέρων ὢν τρεμέρρει,
Ὥσπερ Κανᾶς, φέρειν μ' ἔχων αὖον, δίψη δ' ἀπλανὼς,
Ὃν χρὴν ᾀφ' τὰς τραγῴδας νίκας πίνειν ὑπὸ τῷ Πρυτανείῳ,
Καὶ μὴ ληρεῖν, ἀλλὰ θεᾶς λιπαρὸν τρόχ' τῷ Διονύσῳ.
Οἵας δὲ Κράτης ὀργὰς ὑμῖν ἠπίαχετο ἡ τυφελισμούς;
Ὃς ἀπὸ σμικρᾶς δαπάνης ὑμᾶς κειρίζων ἀπέπεμπεν,
Ἀπὸ κραμβοτάτου ῥήματος μάτην ἀστειότατος ὀπτύλας.
Χ' ὅτου μύττει μόνον ἀντίσχῃ, τοτὲ μὲ πίπλει, τοτὲ δ' ἠχεῖ.
Ταῦτ' ὀρθρεύων διετέλει ἀεί, ἡ τρὸς τύτοισιν ἔφασκεν,
Ἐρίτιμον χρῆναι τραῦλα γελοῖα, περὶ πηλαλίοις ὀπτύλοις ἐπιχειρεῖν,
Κἄτ' ὀπτυδὸν τραφεκπύσαι, ἡ τὰς ἀέρας ᾀφθέγξασθαι,
Κἄπα κυδιόωσαν αὐτὸν ἑαυτῷ· τύπτειν ὕπερθε πάντων,

Οἰ

vſ. 519. Ψάλλαν] Quia Magnes fecerat Comoediam *Barbitiſtae* dictam. Scholia.

Ibid. Περιγίζων] Quia Magnes fecerat Comoedias, quae inſcriptae fuerant: *Λυδοί*, *Ψῆνες*, & *Βάτταροι*, teſte Scholiaſte; hinc illa apud Comicum: *λυδίζων*, *ψηφίζων*, *καττιτίζων* ἐπιτέχνως.

vſ. 521. Τελλοπεύς] Hoc loco non eſt *morientis*; ſed ut apud Iſocratem in Areopagitico: *τετρυτηλὸς εἰς τραγῳδίαν τραγήματα τ' αὐτὸν ἐξεπέμψαμεν· ad extremum in ſcriptura delubamur.*

vſ. 523. Τρέχει] Crationem comparat cum Fluvio. Scholiaſtes: *ἐπεὶ δὲ μετ' Ἀριστοφάνους ἐν τῷ αὐτῷ Κρατῖνος καὶ αὐτὸ μεγαλοφυῶς, ἅτε πάντων πρῶτος ἀντὸς τὸν τρόπον ἐπικτίσας. Videtur mihi Ariſtophanem, inde hanc metaphoram ſumſiſſe, ubi Cratinum, de ſeipſo magnifice dixit.* Verba Cratini ſunt: Ἀπὸ Ἀνακλέους, τ' ἀνὰ τ' ἰσμαροῦ· καπνὸν πρὸς· ἀνδρόμεδα τέρμα· Ἰλισσὸς ὁ φιλόλογος τί σε ὠνήσει; Εἰ μὴ γὲ ὑπόδρα τις αὐτῷ τὸ τέρμα, Ἀναλία ταῦτα κατακλύσ[ει] σοίσει· *Proh Apollo, quantum flumen carminum! Senant fontes: ut habet duodecim canales: Iliſſus (ſuviius) eſt in gutture. quid tibi dicam? Niſi enim quis ei obturaverit os, omnia haec inundabit poëmatis.*

vſ. 526. Δορὶ συκοπέδιλε] Initium cantilenae Cratini; perſtrinxit autem illis verbis Sycophantam, qui mimeribus corrumpebatur, ut notat Scholiaſtes. Δορὶ eſt vocativus a Δορεύς, quod habet ſpeciem nominis proprii, quaſi *Deae* alicujus *Munerariae*, a Cratino fictae; ut verohimiliter putat Caſaubonus. Voce autem *συκοπέδιλε* alludit ad etymologiam τῆ συκοφάντῃ.

vſ. 527. Τέλλοπες] Ex Eumenidibus Cratini, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 530. Ἁρμονίαι διαχασκευπών] Concinnitate carminum ſuffocatae. Metaphorice de Laide jam vetula Epicrates: Ἐπεὶ δὲ δολιχὸν τῆς ζόης ὁδὸν τρέχει, Τὸν ἁρμονίαν τε διαχαλᾷ τὸ σῶμα· *Sed poſtquam dolibum*, ſive,

Praeterea quod veſtrum ingenium cognoviſſet commutari in horas,
Et veteres poëtas, ſimulac conſenuerant, deſeruiſſetis.
Primo quidem non ignorans, quid eveniſſet Magneti, cum jam caneſceret,
Qui licet multas victorias a choris adverſariorum reportaverit:
Omnigenas voces mittens, pſallens, introducens Aves,
Lydos, Pſenas *impudicos*, & Ranas *quaſi ranunculis perunctus*;
Non potuit durare; ſed aetate feneſta (non enim in juventute) demum
Ejectus eſt, ſenex factus, quod joci & riſus eum deſererent.
Deinde recordabatur noſter poëta etiam Cratini, qui quondam multa laude abundans,
Per planos campos fluitabat, & ſede revulſas
Ferebat quercus, & platanos, & ſuos funditus adverſarios:
Quin & canere tunc in convivio nihil licebat, niſi iſtud Cratini: Doro ficulneos calceos habens:
Item: Fabri ingenioſorum hymnorum: adeo ille florebat.
Sed nunc, cum videatis eum delirare, non miſeramini,
Poſtquam labant clavi, nec ineſt chorda,
Harmoniis fatiſcentibus; ſed jam ſenex obambulat perditus,
Ut Connas, coronamque aridam gerens ſiti perit,
Quem decebat ob victorias illas priores bibere in Prytaneo,
Et non delirare; verum ſpectare apud ipſum Bacchum in theatro.
Crates item, quas non iras veſtras, & vexationes pertulit?
Qui vos parvo ſumtu paſtos dimittebat,
Ore delicatiſſimo perquam urbanas ſententias pinſens;
Iſte tamen ſolus durabat: aliquando cadens, aliquando non.
Haec metuens (*noſter poëta*) ſemper ceſſavit: & praeterea dicebat:
Oportere remigem fieri, priusquam aliquis clavum teneat,
Deinde proretam, & ſpeculatorem ventorum,
Tum demum gubernatorem. Quare,

Cum

ſive, *longum ſtadium, jam currit, aetate longe provecta, & concinnitates corporis perdit jam flaccefcentes.* Apud Athenaeum XIII. p. 570.

vſ. 531. Ὅστις Κρατῆς] Nam & iſte, cum eſſet in ſua arte praeſtantiſſimus, erat autem tibicen, in ſumma pauperiate vivebat, & nihil habebat ex arte ſua niſi corollas, quas victor in certaminibus muſicis ſaepe tulerat. De iſto extat Parodia verſus cujusdam Heliodei: Ἔφθιτο καὶ σὺ γαστρὶ δὸς χάριν, ἵνα σε λιμὸς Ἐχθοίης. Κινεῖ δὲ γαστέρα τινάς· *Ede, & ventri tuo gratificare, ut tibi fames infenſa ſit; ceterum Connas ille cursum emenſus victor eluet.* Scholiaſtes etiam dicit Proverbium ejus illud: εἰσαεὶ μὲν ἔχω, διψῶ δ' ἀνάγκας. In his autem omnibus Cratini notat bibacitatem, ut alibi etiam.

vſ. 533. Πίνων ἐν τῷ Πρυτανείῳ] Pro σιτιζόμενος aut ἀριστῶν hoc etiam in Cratini bibacitatem.

„ vſ. 535. Ἀνὶ σμικρᾶς δαπάνης] Pro σμικρᾶ τῇ δαπάνῃ. Sic apud Heliodorum Aeth. Lib. VII. p. 329. „ ἀντὶ τῆ αὐτῶν σχέδον τι χιμάτων καὶ τιμάτων ἀνωλε„ θρείλο· pro: τοῖς αὐτοῖς χιμασι καὶ τίμασι. Idem „ eodem Lib. p. 337: ἀπὸ χομιδῆ τοῦ σώματος· *modo „ corpore.* Dio Chryſoſt. Orat. LXV. ἀντὶ θαλαττοπλα„ γείας τὰ νεῖσθαι· *Fronde aves circumducentes.*" Idem „ Dio hac ipſa phraſi, ἀντὶ σμικρᾶς δαπάνης, uſus eſt Orat. VII. *Euſterna.*

„ vſ. 539. Ἑλέσθαι] Huc reſpexit Greg. Nazianz. „ Orat. XX. in Baſil. M. ubi ait: ἐνταῦθα ἡ τῶνδε νί„ μου, ὃς τὸν κῶπον τρίτην ἰσχηκυῖας τῷ τὸν πηδαλίου „ τε, κἀπειδὴ ἐπὶ τὸν πρῶραν ἀγαγὼν, καὶ πιστεύσας „ τὰ ἱμαντοῦδε, ὅσους ἐπὶ ἡ οἰακοστροφία κεκλῆ„ κεν πυθόμενος ἔδιδασκεν, καὶ τὸν ἀνέμων διδασ„ κων· *Nauticam legem laudo, quae gubernatori futuro „ primum remos tradit: deinde praetetum ejus jubet: &*

„ πρῶ-

Ὅλε σωφρονικῶς, κὐκ ἀτοπίας ἐσπηδήσας ἐφλυάρει,
Αἴρεσθ' αὐτοῖ πολὺ τὸ βέλτιον, ὦ δεσπότ' ἐμοῦ· ἐγὼ δ' ἐνδίκα κώπαις,
Θόρυβον ἐχούσαις λιγαίτιον,
Ἰὼ ὁ ποντίας ἀπὸ χάρας,
Κατὰ νῶν πρέξας,
Φαιδρὸς λάμπομαι μετάπρῳ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιδ'.

Ἵππων' ἄναξ, Πόσειδον, ὦ
Χαλκοκρότων ἵππων κλύτε·
Καὶ χρεμπομὲς ἀιδάνᾳ,
Καὶ κυανέμβολοι θοαὶ
Μιαθοφόροι τείρεις,
Μεραγίων θ' ἅμιλλα λαμ-
πρυνομένων σὺν ἄχμασιν,
Καὶ βαρυδαιμονήσιτον·
Δεῦρ' ἦλθ' ἐς χορὸν, ὦ χρυσοτρίαινα, ὦ
Δηλίων μέδεσα, Σεμνάρατα,
Ὦ Γεραίστα, παῖ Κρόνου,
Φορμίσιά τε φίλτατ', ὦν
Τῶν ἄλλων τε θεῶν Ἀθη-
ναίοις ἐπὶ τὸ πρεσβύ.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ιε'.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Εὐλογήσαι βουλόμεθα τὼς πατέρας ἡμῶν, ὅτι
Ἄνδρες ἦσαν τῆσδε τῆς γῆς ἄξιοι, οἳ δὴ πόλιν,
Οἳ πρὶν πεζοῖς μάχεσθαι, εἴ τι ναυφεκλῷ γρατῷ

Πάν-

„ *postquam ei in prioribus illis sedit; sic gubernatoribus assi-*
„ *dere jubet post diuturnam remigationem, & ventorum*
„ *observationem.*" *Ex Notis Kusteri.*

vſ. 543. Ἐφ' ἑπτὰ κώπαις] Celeusma nauticum, quo inclamantur undecim remiges. ex Scholiis.

vſ. 544. Δηλίων] A feſto Lenaeorum.

vſ. 548. Ἵππων' ἄναξ Πόσειδον] Aeſchylus in Septemthebana vſ. 133. Ἵππιε πιστωτὰ ἄναξ — Ποσειδῶν.

vſ. 555. Βαρυδαιμονήσιτον] Sorte iniqua dicit gravatos eos qui alunt equos, neiape propter nimios ſumtus. Eſt autem figura παρ' ὑπόνοιαν· cum enim dixiſſet, illorum certamina placere Neptuno; debebat intulliſſe ὠδαι-

Cum modeſte & non imprudenter nugans ingreſſus ſit,
Plauſum ipſi excitate multum, & cum undenis remis proſequimini
Acclamatione feſtiva,
Ut poëta laetus abeat,
Re ex ſententia geſta,
Hilari fronte nitens.

STROPHE VERSUUM XIV.

Equeſtris Neptune, cui
Aeripedum equorum ſtrepitus
Et hinnitus placet;
Nec non veloces, caerulea roſtra habentes,
Mercenariae triremes:
Juvenumque certamina, gloriantium curruum agitatione,
Quos perdit cura equorum;
Huc ades in chorum, ô aurei tridentis domine, ô
Delphinorum rex, qui in Sunio adoraris,
Et in Geraeſto, nate Saturno,
Phormioni amice, prae
Caeteris diis & Athenienſibus in praeſenti.

EPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Trochaïci Octonarii Cataleƈtici.

Laudare volumus majores noſtros, qui
Viros ſe praeſtabant dignos hoc ſolo, & ut eorum facta in peplo pingerentur,
Qui terreſtribus & navalibus praeliis

Ubi-

εὐδαιμονίδου· nam cui Deus favet, ille eſt felix: ſed res ipſa cogebat eum dicere contrarium.

vſ. 559. *Φορμίωνι*] Iſto duce Athenienſes praeliis navalibus rem bene geſſerunt; hinc ei Neptunum dicit eſſe amicum.

„ vſ. 562. *Εὐκτήσεως*] In hoc Epirrhemate poëta carpit ſui temporis proceres, qui in praemiis deposcendis nimii eſſent; quaſi remp. juvarent, non ut „ boni cives, virtutis amore: ſed ut rei faciendae „ ſtudioſi, ſpe remunerationis. *Caſaubonus.*"

Παντα χῆ νικῶντες αἰεί, τήνδ' ἐκόσμησαν πόλιν,
Κἀδεὶς ὑδεπώποτ' αὐτῶν τὴν σκαπάνην ἰδών,
Ἠρίθμησεν· ἀλλ' ὁ θυμὸς θὠθὺς ἦν ἀμωσίας.
Εἰ δέ τω πέσοιεν ἐς τ' ἄμαν ἐν μάχῃ τινί,
Ταῦτ' ἀπεψήσαντ' ἄν, εἶτ' ἠγῆντο μὴ πεπαχέναι,
Ἀλλὰ διεπάλαιον αὖθις· ἡ γραπτὴ δὲ δὴ εἰς
Τῶν πρώτων σίτησιν ἦτηθ' ἑρμῆν Κλεαίνετον.
Νῦν δ' ἐὰν μὴ πρωτεῖα φέρωσι, καὶ τὰ σίτια,
Οὐ μαχῆσθαί φασιν. ἡμεῖς δ' ἀξιοῦμεν τῇ πόλει
Προῖκα γυμνάσια ἀμωσεῖν, καὶ θεοῖς ἐγχωμάσαι.
Καὶ πρὸς, οὐκ αἰτοῦμεν ἡδύ, πλὴν ποιητοὶ μόνοι,
Ἢν ποτ' εἰρήνη γένηται, καὶ πίναν παυσώμεθα,
Μὴ φθονεῖθ' ἡμῖν κομῶσι, μηδ' ἀπεγλεγίσμενοις.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιδ'.

Ὦ Πολιοῦχε Παλλὰς, ὦ
Τῆς ἱερωτάτης ἀπα-
σῶν πολίμω τε, καὶ ποιη-
ταῖς, δυνάμει θ' ὑπερφερή-
σης μεδέουσα χώρας·
Δεῦρ' ἀφίκου λαβοῦσα τὰν
Ἐν γραπαῖς τε καὶ μάχαις
Ἡμετέραν ξυμπεραν
Νίκαν, ἣ χορικῶν ἐπὶ ἑταίρᾳ,
Τοῖς τ' ἐχθροῖσι μεθ' ἡμῶν γαπάζῃ·
Νῦν δὲ δεῦρο Φάνηθι· δεῖ
Γὰρ τοῖς ἀνδράσι τοῖσδε πά-
σῃ τέχνῃ πεῖσαι σε νί-
καν, εἴπερ ποτὲ, καὶ νῦν.

A N-

vſ. 567. Ἠρίθμησεν] Non curabant numerum hoſtium, an ſint multo plures quam ipſi; ut in Marathone praecipue.

Ibid. Ἀμωσίας] Nomen proprium pro participio, ut infra, vſ. 612. Νικῶσαν.

vſ. 569. Ἀπεψήσαντ'] Abſtergebant pulverem. Inquitur autem quaſi de luctantibus in Palaeſtra allegorice. Aliter Demoſthenes idem dicit, in Olynth. I. ἵνα ταῦτ' ἐπανορθώσαιμεν, τὸν ἐκ τῆς στρατηγίας ἀδοξίαν ἀνατετριμμένα. *Ut his vitiis correctis impreſſam ob res ſic adminiſtratas infamiae notam deleamus.*

vſ. 571. Κλεαίνετον] Hic auctor legis fuerat, quae publicum in Prytaneo cibum Ducibus adimebat, ut eſt in Scholiis. Patrem Cleonis Cleaenetum dicit Thucydides Lib. III. & IV.

„ vſ. 572. Προεδρίας] Inter honores, qui viris fortibus decernebantur, praemii loco fuit & jus πρωεδρίας, quaſi dicas jus *praeſidendi*, ſive *ſedendi ante alios*. Hoc jus vim hanc habuit, ut in theatris & aliis publicis locis, eo praediti, poſſent quemvis excitare, utſi eſſet par dignitate, & ejus locum occupare. *Caſaubonus & Scbol.*

„ vſ. 577.

Ubique ſemper victores, huic urbi decus conciliarunt:
Neque quisquam eorum unquam hoſtibus viſis
Eorum numerum curavit: ſed animo erant ad pugnandum parato.
Quod ſi forte caderent in humerum in praelio aliquo,
Hac labe abſterſa, negabant ſe lapſos eſſe;
Et denuo luctabantur: neque quisquam ductor exercitus
Antehac cibum e prytaneo petebat compellans Cleaenetum.
At nunc niſi locum honoratum obtineant & cibum *publicum*,
Negant ſe pugnaturos. Nos autem volumus pro ſocis
Et aris gratis & fortiter pugnare:
Praeterea nihil petimus, niſi hoc unicum,
Ut ſi quando pax fiat, & a bello ſit ocium,
Ne nobis invideatis, cum nosmet ipſos nitide & ſplendide curaverimus.

ANTISTROPHE VERSUUM XIV.

Ô Praeſes urbis Pallas, ô
Quae ſanctiſſimam o-
mnium, belloque & poë-
tis, potentiaque excel-
lentem regis terram:
Huc ades & adduc tecum illam
In exercitibus & praeliis
Noſtram adjutricem
Victoriam, choro noſtro amicam,
Quae nobiſcum hoſtes oppugnat.
Hic igitur nunc appareas: oportet
Enim viris iſtis quo-
vis pacto tribuere te vi-
ctoriam nunc etiam, ſi unquam alias.

ANA-

„ vſ. 577. Ἀστεκλιστεμίτους] Στλεγὶς eſt *ſtrigil*, in-
„ ſtrumentum Graecis & Plauto cum ampulla jungi
„ ſolitum, in mentione eorum, quae in balneas venie-
„ bant. Ideo ſenſus eſt, petere Equites, ut ſibi li-
„ ceat balneis ſaepius uti pace facta." Haec Caſau-
bonus; loca autem ad quae reſpicit, videntur eſſe,
Ariſtophanis apud Scholiaſtem: ἄλλο γάρ αὐτὸ στλεγὶς
ἀλλὰ λήκυθος. & Plauti in Sticho & Perſa. Vid. Theſ.
Rob. Stephan.

vſ. 578. Πελλίχε] Vide ad vſ. 586. Dicitur autem
καὶ τὸ ἔχειν τὰς κόμας. In Theſmophoriaz. vſ. 1151.
de Pallade: ὦ πόλιν ἀμυνέσαν ἔχεις.

vſ. 582. Μαθοῦσα χώρας] Infra, vſ. 759. τῇ μὲν δι-
ανοίᾳ Ἀθηναίᾳ τῇ τ πολίτιδι μάθοῦσα τυγχάνω.

vſ. 586. Νίκαν] Hic Victoriam diſtinguit a Minerva,
ut alias etiam diſtinguitur; ſed Sophocles in Philocte-
te vſ. 134. ipſam Minervam vocat Victoriam: Ἰὼ φίλα
σὺ δ' ὦ πάντων δαιμόνων ἀρίστου τύχη, Νίκα δ' Ἀθάνα πο-
λιάς, ὦ σαῖς μ' ἀεὶ *Mercurius autem dicitur dunta-
xat, & Victoria Minerva, urbium praeſes, quae ſervat me
ſemper.* Ubi Scholia: Πελλίχε, πελλίχ@· ὅτας ὁ πε-
λίχ@ Ἀθηνᾶ Νίκη καλεῖται ἐκ τῆς Ἀτλαντ.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ιϛ'.

Τροχαϊκοὶ Τετράμετροι Καταληκτικοί.

Ἄξιόσμεν τοῖσιν ἵπποις, βυλόμεθ' ἐπαινέσαι.
Ἄξιοι δ' εἰσ' εὐλογεῖσθαι· πολλὰ γὰρ δὴ πράγματα
Ξυνδιήνεγκαν μεθ' ἡμῶν, εἰσβολάς τε καὶ μάχας.
Ἀλλὰ ταὐτῇ μὲ αὐτῶν οὐκ ἄρα θαυμάζομεν,
Ὡς ὅτ' εἰς τὰς ἱππαγωγὰς εἰσπηδῶν ἀνδρικῶς,
Πελάμυσι κάθιας, οἱ δὲ καὶ σκόροδα, καὶ κρόμυα·
Εἶτα τὰς κώπας λαβόντες, ὥσπερ ἡμεῖς οἱ βροτοί,
Ἐμβαλόντες ἀνεβίαξαν, ἱππαπαῖ, πὶς ἐμβαλεῖ;
Ληπτέον μᾶλλον· τί δρῶμεν; οὐκ ἐλᾷς, ὦ Σαμφόρα;
Ἐξεπίδων τ' εἰς Κόρινθον· εἶπά γ' οἱ πώποτε
Ταῖς ὁπλαῖς ὤρυπεν οὕτως, καὶ μετῄσαν τρόμακα·
Ἤδιον δὲ τὰς παγύρας αὐτὶ πόας Μηδικᾶς,
Εἴ πε ἐξέπεσε θύραζε, κἀκ βυθοῦ ἐπρώμνοι.
Ὡς ἔφθη Θέωρος εἰπὼν χαρκίνου Κορίνθιον,
Δεινά γ', ὦ Πόσειδον, εἰ μήτ' ἐν βυθῷ δυήσομαι,
Μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν θαλάττῃ ξίφυχεῖν τὰς ἱππείας.

„ vſ. 592. Ἄξιόσμεν] Quod ſequitur Antepirrhe„ ma, eſt totum licentiae poeticae. Introducuntur E„ quites, ſuos equos dilaudantes, ut praemia illis po„ ſcentes. Quorſum hoc? Poeta traducere vult Equi„ tes ipſos, qui amore equorum caeco ferrentur, & „ ſaepe non minus eos curarent quam homines." *Ex Notis Caſauboni.*

vſ. 597. Κάθιας] Scholiaſtes ad hunc locum & ad Pacem vſ. 1094. ἐκάλουν μισθὸν τῶν ναυτῶν τὰ τοιαῦτα, κάθιντες εἶχον· *Quoniam diſperſitam aquam accipiebant nautae, habebant coriovas, pocula ſic dicta.*

vſ. 599. Ἐμβαλόντες] De remigantibus etiam Ranis vſ. 206. πᾶς ἀνὴρ ἐσέβη — ἐκάθιτο; deinde alter· ῥᾶτε — ἐκάθιτ' ἀνὴρ ἑκάστης.

Ibid. Ἐσταναί] Scholiaſtes: τὸ δὲ ἑσταναὶ, ἐναῦται καὶ τὸ ῥοπτανᾷ, εἰώθασι δὲ ἐπὶ ἵππων, ἐπὶ δὲ ἡνιοχικῶν ἐπιθέτως ταῦτα· *Dum de equis loquens, dicit* ἑσταναὶ (*quod eſt ab* ἵστωρ, *equus*) & *alludit ad* ἐναῦται, *quod eſt acclamatio nautica.* Vide in Ranis vſ 1099.

vſ. 600. Οὐκ ἐλᾷς, ὦ Σαμφόρα] Equus equum ſic compellat. Verbum ἐλαύνειν de equo neutraliter uſurpavit in Nubibus vſ. 1302. ἐπαγε· τί μέλλεις; οὐκ ἐλᾷς, ὦ Σωκράτες; *nonne te agent? nonne pergent?* alias de antiqua equos agitante, active; ibid. vſ. 1276. ἵστε γ' ἐλαύνων ἐξίστορα. Hic in Equitibus in praeſenti loco, de remigatione; unde etiam καταλαττεῖν ab hoc verbo. Sic ἐλαύνειν τριήρεις infra, vſ. 1179.

vſ. 601. Εἰς Κόρινθον] Poſt res apud Pylam, Demoſthenis & Cleonis auſpiciis geſtas, de quibus in hac Comoedia paſſim fit mentio; Athenienſes Rhium expedierunt in Corinthios ſuſceperunt. Thucydides Lib. IV. ταῦτα μὲν τὰ περὶ Πύλον γενόμενα. Τὰ δ' αὐτὰ θέρη μετὰ ταῦτα εὐθὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὴν Κόρινθον ἐστράτευσαν, ταυ-

ANTEPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Octonarii Trochaïci Catalectici.

Quorum conſcii ſimus de equis, ea volumus laudare:
Digni autem ſunt laudatione; multas enim res
Communiter geſſerunt nobiſcum, irruptionibusque & praeliis interfuerunt.
Sed quae in terra fecerunt, ea non adeo miramur,
Ut cum in hippagines inſiliebant fortiter,
Et emebant pocula militaria, itemque allia & caepas:
Deinde acceptis remis, uti nos homines,
Incumbentes hinniebant: hippapae, quis incumbet remis?
Magis capeſſendum opus: quid facimus? nonne ages remum, Samphora?
Exiliebantque in Corinthum: deinde juniores
Ungulis fodiebant cubilia, & accerſebant ſtragula.
Edebant autem cancros pro herba Medica,
Si quis proreperet foras, quin & in profundo eos venabantur.
Itaque Theorus dicebat ſic locutum eſſe cancrum Corinthium;
Grave & intolerabile eſt, ô Neptune, ſi nec in profundo potero,
Nec in terra, nec in mari effugere equites.

ναυτὶν ἐχθέσθαι, καὶ διαβάλλειν ἑαυτὸν· καὶ τὸ ἐπεγγελᾶν ναυσὶ, διαπλεῖν ἐπιπλοῦν. Atque haec quidem circa Pylum geſta ſunt. Eadem aeſtate, ſtatim poſt haec, Athenienſes in agrum Corinthium profecti ſunt cum octoginta navibus, & duobus millibus gravis armaturae militum nomine Attici, & cum ducentis Equitibus, qui in Hippaginibus vehebantur.

vſ. 602. Μετίεσαν στρώματα] Ibant ad ferenda ſtragula, id eſt, accerſebant. In Acharn. vſ. 728. ἰγὼ δὲ τὰν σύριγγα —— μέτειμι. Sic μεταθεῖν, μεθέπειν, μεταπέμπειν, μετοχέτευσιν ire, currere ad aliquem adducendum, vel aliquid ferendum. Vide in Pace vſ. 261.

vſ. 605. Τἄρ' ἔφη] Ita recte Edd. Juntae & Farrei & Brubachii; non ἔφην, quod ex Aldina nuper retentum.

Ibid. Τἄρ' ἔφη Θήωρος] Scholiaſtes dicit, hunc tanquam moechum perſtringi, & ἰχθυοφάγον, & improbum; & in Corintho verſatum eſſe, propter meretrices, quae ibi erant plurimae; itaque audire ibi potuit, quid dixerit Cancer Corinthius. Sed magis placet, quod ibi additur de Theoro iſto: *ἐν δὲ τῇ πλοῷ· ταῦτα ἂν λέγῃ, ἴσως κολακεύων τὸν ἱππέα· ἦν γὰρ καὶ κόλαξ ἐκεῖνος ἐν τοῖς ἱππεῦσι.* Vide in Veſpis vſ. 45.

Ibid. Καρκίνου] Scholiaſtes: *πρόσκειται δὲ τοῦ Καρκίνου· διὰ τοῦτο γὰρ τοὺς ἱππέας, καὶ οὐκ ἱππεῖς· Tangit quendam Carcinum dictum hominem; propterea enim* (vſ. 607.) *ἱππέας equites, & non ἱππεῖς equos dixit.* Nempe, Carcino iſti tanquam improbo homini infenſus videtur fuiſſe ordo Equeſtris. Sed ſatius eſt per cancros intelligi Corinthios, ut per equos intelliguntur Athenienſium equites.

vſ. 607. Ἱππέας] Pro ἵππους praeter expectationem. Vide Notam praeced.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, Η ΑΓΟΡΑΚΡΙΤΟΣ.

ΧΟΡ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν ἡ πανικώτατε,
Ὅσ' ἀπὸν παρέσχες ἡμῖν φροντίδα;
Καὶ νῦν ἐπειδὴ σῶς ἐλήλυθας πάλιν,
Ἄγγειλον ἡμῖν πῶς τὸ πρᾶγμ' ἠγωνίσω.
ΑΛΛ. Τί δ' ἄλλο γ', εἰ μὴ πεύθομ' ἐγενόμην;

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ η'.

ΧΟΡ. Νῦν ἄρ' ἄξιόν γε πᾶσιν ἐστὶν ἐπολολύξαι.
Ὦ καλὰ λέγων, πολὺ δ' ἄμεινον ἢ τὰ λόγω.
Εἰρηκάμεν, εἰθ' ἑπέλ-
θοις ἄπαντά μοι σαφῶς·
Ὡς ἐγώ μοι δοκῶ
Καὶ μακρὰν ὁδὸν διελθεῖν, ὥστ' ἀκοῦσαι.
Πρὸς τάδ', ὦ βέλτιστε, θαρσήσας λέγ', ἀς ἅ-
παντες ἡδόμεθά σοι.

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΑΛΛ. Καὶ μὴν ἀκοῦσαί γ' ἄξιον τὰ πραγμάτων.
Εὐθὺς γὰρ αὐτῆ κατόπιν ὡθούμεθ' ἡμεῖς·
Ὁ δ' ἄρ' ἴδὼν ἐλασίβροντ' ἀιαρρήγνυς ἔπη,
Τεραθυόμενος ἡρείδη τῇ ἱππείᾳ,
Κεμνὰς ἐρείδων, ἡ ξυνωμότας λέγων.

Πιθα-

„ vſ. 608. Ὦ φίλτατε] Chorus converſit ſermonem „ ad Iſiciarium, quem videt venientem e Senatu, ubi „ cauſam ſuam egerat contra Cleonem. Ex Notis Ca„ ſauboni."

vſ. 612. Νικῶν] Quaſi dicat, ſe jam non amplius eſſe *Allantopolam* ſed *Nicobulum*: nempe ex ipſa re ſumto nomine; quia *ὁ τὴν ἐκκλ.*, *in ſenatu*, a Cleone reportaverit *νίκην*, *victoriam*: aut quia *Senatum* antea Cleoni faventem quaſi *vicerit*, & ad ſuas partes pertraxerit; ipſe dicit infra, vſ. 678. Ἄγει τὸν Βουλὴν ἅπασαν αἰσχρὰ κερδαίνουσ' ἀγαθῶν ἡλάττω. Saepe fingit nomina propria hominum ex rebus; ut in Theſmophoriaz. vſ. 815. ἀλλ' Εὐῶλάς γ' ὀφίσω, τὸν ῥᾳδίως ἐξ ἀμείνων; Sic Ἀμυνίας hic in Equit. vſ. 567. & in Pace vſ. 991. Λάσανδρος μάχας, ἵνα Λυσιμάχην τὸν καλὸν. ubi vide Notam.

vſ. 613. Ἐνωλολύξαι] Eſt *clamorem ſimſtum tollere*. Aeſchylus in Septemthebana vſ. 831. πάντων χαίρω κάνολολύξω πῶλος ἀσπὶ σωτῆρι· ἐ τὰς μεγίστας καὶ δυσβλαβείας

SCENA PRIMA.

CHORUS, ALLANTOPOLA, vel AGORACRITUS.

CHOR. ô Chariſſime hominum & ſtrenuiſſime,
Quantam mihi abſens exhibuiſti curam!
Nunc itaque poſtquam ſalvus rediiſti,
Narra nobis quomodo rem geſſeris.
BOT. Quid aliud, quam victor ſenatus ſum factus.

STROPHE VERSUUM VIII.

CHOR. Nunc ergo par eſt, ut omnes fauſtum clamorem tollant.
ô Qui praeclara nuncias, multo autem praeclariora, quae nuncies,
Feciſti, utinam re-
cenſeas mihi omnia perſpicue;
Nam ego mihi videor
Vel longam viam confecturus, ut auſcultem.
Itaque, vir optime, audacter dic, nam o-
mnes gratulamur tibi.

Jambici Senarii.

BOT. Equidem operae pretium eſt audire res iſtas.
Nam ſtatim a tergo hinc eum ſequebar.
At ille intus tonantem rumpens vocem
Equites increpabat monſtra & portenta loquens,
Confragoſis verbis inceſſens, & conjuratos memorans.

Quae

μητερ' ἀγλαΐαν κλεινὴν πολυδέχμε· *Utram gaudeam & hymnum canam ob tuam inclitam ſervatam (Deo)? an miſeror & infelices deſubo ducam?* Euripides in Electra vſ. 691. Τὶ δῆτα πρὸς τοιαῦτα οἴδεν, ὁπόταν ἐξόλωλεν ἀνὴρ· Σύνεσιν δὲ σὺ Τάνταλος ἴσχε τὰ δὲ *Nam ſi laeta de ea fama venerit, tota domus jubilabit; ſed ea cum ſit, contraria his ſient.* Idem in Medea vſ. 1176. Εἰσ' ἀντίμολπος ἦμαρ ἐλπίδες μέγαν Κασσίᾳ· *Deinde contrarium fauſtae exclamationi emiſit magnum ejulatum.* Vide tamen Notam infra ad vſ. 1321.

vſ. 614. Ἄμεινον ἴτω.] Ita quidem Editiones; ſed malliem ἄμεινον' ἦν propter antecedens κεκλ.

vſ. 624. Ἡμῖν κακὸν τι ἐκτενεῖ.] In Nubibus vſ. 558. ἄλλοτ' ἄλλο πάσῃς ἐφέρπετον εἰς Τιγόνους.

vſ. 625. Κεφαλὰς τμηδὸν] In Ranis vſ. 939. ἐὰν δὲ χερσὶ γ' ἡμῖν ἐρεμβὸς ἀν μελὸν ἐρίζας πατάξας.

Πιθανώτατος δ' ἡ Βουλὴ γ' ἅπασ' ἀκροωμένη,
Ἐγίνετ' ὑπ' αὐτῆ ψευδαπεραφάξιος πλέα,
Κἄβλιψ νάπυ, ᾗ τἀμέτερ' ἄνεφανεν.
Κἀγὼ γ', ὅπερ δὴ 'γιγν' ἐνδεχομένου τὼς λόγους,
Καὶ τοῖσι Φειακισμοῖσιν ἐξαπαμβλίου,
Ἄγε δὴ Σκίπαλοι, ᾗ Φίακες, ἦ δ' ἐγώ,
Βιρέοχεθοί τε, ᾗ κόβαλοι, ᾗ μίθωνες,
Ἀγρεά τ', εἰ ἦ παῖς ἀι ἐπαιδεύθην ἐγώ·
Νιὼ μοὶ θεάσω, ᾗ γλῶσσαι θὔπορον δότε,
Φωλιύ τ' ἀναιδὴ ταῦτα φρονπίζοιτί μοι
Ἐκ δεξιᾶς ἀπέπαρδε κατεπύγων ἀπὸ·
Κἀγὼ προσίκυσα κἄπα τᾷ πρωκτῷ θύειν,
Τιὼ κιγκλίδ' ἐξάρεξα, κἀναχανὼν μέγα
Ἀπέκραγον· Ὦ Βουλή, λόγους ἀγαθοὺς φέρων,
Εὐαγγελίσασθ' ὑμῖν βούλομαι·
Ἐξ οὗ γὼ ἡμῖν ὁ πόλεμος κατέβραγη,
Οὐ πώποτ' ἀφύας εἶδον ἀξιωτέρας.
Τῶν δ' θὐθέως τὰ πρόσωπα διεκαλλύνισεν·
Εἶτ' ἐπέφρασ μ' εὐαγγέλια· κἀγὼ φράσω.
Αὐτοῖς σπόρρητον, ποιησάμενος ταχύ,
Ἴσα τὰς ἀφύας ὠνοῖντο πολλὰς ᾗ 'ζόλης,
Τῶν δημοσίων ξυλλαβεῖν τὰ πρύβλια.
Οἳδ' ἀνεκρότησαν, ᾗ προὔς ἐμ' ἐνεχλίνισαν.
Ὃδ' ὑποκύψας ὁ Παφλαγὼν, εἰδὼς ἄρα
Οἷς ἥδιθ' ἡ Βουλὴ μάλιστα ῥήμασι,
Γνώμην ἔλεξεν· Ἄνδρες, ἥδ' μοι δοκεῖ,
Ἐπὶ συμφοραῖς ἀγαθαῖσιν εἰσαγγελμάσιν,

Εὐαγ-

vs. 627. Ψευδατραπεζίου πλέα] Scholiaſtes: *Plenus mendaciorum.* Ἀνάπεξις autem eſt ſpecies oleris, *celeriter in magnam altitudinem creſcentis. Cum itaque Cleo falſis criminibus accuſaverit Equites, Senatuque viſus ſit ei credere; dicit Senatum repletum eſſe pſeudatrapezitis, quaſi diceret, falſa atriplice: taxans Cleonem, quia fit mendax; Senatum autem, quia mentientibus & calumniantibus facile credat; nempe quam facile illud olus creſcit.* De olere illo Gloſſae: Ἀνάπεξις, τὸ χρυσολάχανον, *Atriplex.*

vs. 628. Ἔβλιψε νάπυ] Νάπυ eſt *Sinapi*, cujus nota eſt acrimonia. Per metonymiam ſubjecti pro adjuncto, νάπυ ponitur pro δριμύ, *acerbum*: & deinde per enallagen partium orationis, δριμὺ pro δριμέως, ut in illo: ἰδοὺ δέ τις ἐκ τοῦ δριμὺ, in Ranis vſ. 564. Sic, βλιτύριον ἀχρεῖον in Veſpis vſ. 455.

vs. 631. Σκίπαλοι] Fingit Deorum nomina ridicula: pleraque ab uſu abhorrentia, ut & hoc eſt, a Σκίπων formatum, quod Scholiaſtes dicit fuiſſe Fullonis cujuſdam nomen, hominis nihili, & improbi. Φίακες autem eſt vox bona, & *imposterum* ſignificat: Βιρέοχεθοι plane ſicta, ut Διτύλαι & Σκιλλαῖαι in Ranis vſ. 615. in quibus nihil fere ineſt Graecitatis. Κίβαλος vox uſitata Comico, ut & Μίθων, quas conjunxit etiam in Pluto vſ. 279. διαβεβληκὼς, ὡς μίθων εἶ, καὶ φύσει κίβαλος. De μίθων vide infra, vſ. 693.

vs. 636. & ſeq. Ἀνάπεξάς ποτ' ἀνεπύγων ἀπὸ κ.τ.λ. πρωκτῷ θύειν] Ridiculum omen. Ad imitationem eorum, qui, ſi aliquid dicant, quod maxime vellent auſpicato ab ipſis dictum eſſe, &, ſi forte inſerea aliquis ſternutet, bonum omen inde capiunt; ut apud Homerum Odyſſ. cum Penelope de reditu Ulyſſis loqueretur: eaque vix verbum elocuta, Telemachus ſternutaſſet; bonum ſignum habebatur, & erat. Sic apud Xenophontem Lib. III. Ἀνάβ. cum Xenophon conſolaretur milites, atque ſpem reditus in patriam & ſalutis ſupereſſe diceret; ſtatim, aliquo ſternutante, omnes bonum & divinitus miſſum omen agnoſcebant: verba haec ſunt: ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ, πλησιόν τις. ἀκούσατε δὲ τί σημαίνω, πάντες μιᾷ ὁρμῇ προσεύξασθαι τῷ Διΐ. καὶ Σωτῆρα εἶπον, ἔπειτα μέν, ὦ ἄνδρες, ἐπὶ πᾶσι σωτηρίαι ὁμοῦ λο-

Quae cum omnia tanquam vero ſimillima Senatus audiviſſet,
Mendaciis tam facile impletus eſt, quam atriplex naſcitur,
Et acerbe intuebatur, frontemque corrugabat.
Atque ego, cum jam cognoſſem eum illius verba admittere,
Et fallaciis decipi,
Agite, inquam, Dii praeſides ignobilitatis & fraudum,
Et ſtultitiae, & hominum vafrorum atque ſcurrilium:
Tuque, ô forum, in quo puer eruditus ſum ego:
Nunc mihi audaciam, nunc mihi linguam expeditam date,
Et vocem impudentem. Haec meditanti mihi
A dextra pepedit cinaedus quidam:
Et ego adoravi: deinde podice verberans,
Diſcuſſi cancellos, & magno hiatu oris
Exclamabam: famam bonam apportans.
Bona renunciare vobis primum volo:
Ex quo enim hoc bellum ingruit,
Nunquam vidi apuas viliores;
Illorum autem vultus ſtatim fiebat ſerenus:
Deinde me coronabant ob fauſtum nuncium: & ego indicabam,
Eis rem ſecretam, operae compendium faciens,
Ut apuas emant multas uno obolo,
Arriperent trullas opificum.
Illi vero plaudebant, & me ore hiante ſpectabant.
Ille animadvertens, Paphlago inquam, non ignarus
Cujusmodi verbis maxime capiatur Senatus,
Sententiam pronunciavit: Auditores, jam cenſeo,
Quia res laetae annunciatae ſunt,

Ut

ποιήσαν, εἰπεῖς τῷ Διὶ τῷ Σωτῆρι ἰόντι, εὐξασθαι τῷ Διῒ τάγαθῷ Σύσσιτα σωτήρια· *Illud dicente ipſo, ſternutat aliquis; quod cum milites audirent, omnes uno impetu adorabant Deum. Tum Xenophon dicebat: Mihi, ô Jovi, placet, quoniam, nobis de Salute loquentibus, omen Jovis Servatoris apparuit; votere huic Deo ſacrificium pro ſalute.* De omine ſternutamenti Comicus in Avibus vſ. 721. πλησμὸν τ' ἴσχειν καλόν. Crepitum ventris Homerus etiam non minus jocoſe quam Comicus, omen facit: & expreſſe vocat οἰωνὸν Hymno in Mercurium vſ. 295. ubi ſimul & ſternutamenti fit mentio. — τότε δὲ πτάντες Ἀχαιοὶς ἕλοντο Οἰωνὸν πρόφρων, Διὸς ἀγγελιῶν μετὰ χρεὼ Τελέσαι· γαστὴρ ἰμβρὸν κτεάτεσσι καὶ ἀλγεινοῖσι· Ἔκτωλίσσε δὲ μιν αὐτὸς ἑπίλλαρε. — ubi mox Apollo dicit: Εὑρήσω καὶ ἔτερα βοῦς ἐβόσιμα πάσσω, Τέκνον ἐμοῖσι. — *Tunc ſortiti Mercurium omen emiſit, dum manibus tollitur, miſerum ventris operarium, peſſimum nuncium: ſtatimque poſtea ſternutavit.* — Apollinis verba: *Inveniam poſthac boves, bis omnibus.*

vſ. 641. Ὁ πολιμῶν κατηρᾶτο] Acharn.° vſ. 527. ἐγχὲ τῷ πτάλιμι κατηρᾶτο. ubi vide Notam.

vſ. 642. Οὐκοῦν ἄξιόν ἐστι ταῦτ' ἀξιωθῆναι] Diphilus apud Athenaeum VI. p. 226. Οὐ τοῦτ' ἔχθει εἰδὼς τιμωτέρας Ἰδών. — *Nunquam piſces coriorei venirent me vidiſſe.* Eubulus Comicus apud Eundem II. p. 47. — καὶ γὰρ ἀξιωτέρας Πολλῶν, ὡς ἔοικε, τὰς ἀγυιὰς ἔχει° *Nempe, ut videtur, viliori pretio ibi venduntur pones.*

vſ. 644. Ἐκτρέπου μ' οὐκ ἐῶντα] In Pluto vſ. 765. κἀγὼ γ' ἀναδήσω βλίτυμον ἐνθαδὶ σε.

vſ. 647. Δουμεζῶν] Gloſſae: Δουμεζῶν, ὀρύσσων. *moderator.* Vide in Pace vſ. 420.

vſ. 649. ſeq. Εἶδες δῆτα τὸν ὄλεθρ' ὁ βυρσᾶς] Ipſe Cleo infra de Populo Athenienſi dicit: ἐνίοτε μὲν γὰρ αὐτὸν, εἰς δουλείαν, vſ. 711.

vſ. 652. ſeq. Ἔνι συμπεσεῖν ἀγαθαῖσι —— Σὺν ἐμοὶ τύχαις ἔξεστι.] Euripides in Alceſtide vſ. 1155. Χοὸς ἐν ἐσθλοῖσι συμπεσεῖν ἔοικα, Κοινὰς τὰ κοινὰ βαίνοντες πρὸς πρόσω° *Chorus ob felicem rerum eventum inſiſtere: aramque perfundere (imitare) nidore victimarum in ſupplicationibus.*

Εὐαγγέλια θύειν ἑκατὸν βοῦς τῇ θεῷ.
Ἐπίθυσιν εἰς ἐκεῖνον ἡ Βυλὴ πάλιν.
Κἄγωγ', ὅτε δὴ ἦγον τοὺς βολίτους ἠθημένους,
Δικχοσίοισι βυσὶν ὑπερηκόντισα.
Τῇ δ' Ἀγροτέρᾳ χτ' χιλίων παρήτεσα
Εὐχὴν παῖσαι χιμάρων ἐσαύριον,
Αἱ τειχίδες εἰ γενοίαθ' ἑκατὸν ἓξ ὅλαι.
Ἐκαρδόκησεν εἰς ἐμ' ἡ Βυλὴ πάλιν.
Ὁ δὲ ταῦτ' ἀκούσας, ἐκπλαγεὶς ἐφλυάφα·
Καθ' εἷλκον αὐτὸν οἱ Πρυτάνεις, χ' οἱ τοξόται.
Οἴδ' ἐθορύβουν ὦβελ τ' ἀφύαν ἐγκόπτειν·
Ὁ δ' ὑπεβόλη γ' αὐτοὺς, ὀλίγου μᾶλλον χρόνου,
Ἵν', ἅτθ' ὁ κήρυξ οὐκ Λακεδαίμονι λέγῃ,
Πύθηθ'· ἀφῖκται γὰρ ὦβελ σπονδῶν λέγων.
Οἱ δ' ἐξ ἑνὸς στόματος ἅπαντες ἀνέκραγον,
Νυνὶ ὦβελ σπονδάς; ἐπιδή γ', ὦ μέλε,
Ἤθεντο τὰς ἀφύας παρ' ἡμῖν ἀξίας;
Οὐ διόμεθα σπονδάς· ὁ πόλεμος ἑστάτω·
Ἐκκεράγεσάν τε τοὺς Πρυτάνεις ἀπίειν·
Εἶθ' ὑπερεπήδων τοὺς δρυφάκτους παπαιχῇ.
Ἐγὼ δὲ τὰ χοίρεια ἐπειράμην ὑποφθάσας,
Ἄπαγε, τά τι γήτει, ὅσ' ἦν ἐν τῇ ἀγορᾷ.
Ἐπῆγε ταῖς ἀφύαις ἰδίαν ἡδύσματα
Ἀπορῶν αὐτοῖς ὦβελὸν, κἀχαλιζόμην.
Οἱ δ' ὑπερεπήνουν, ὑπερεπῳδάζειν τί με
Ἅπαντες ἤθελον, ὅτι τὴν Βυλὴν ὅλην
Ὀβολῷ χοιρείοις ἀπαλαβὼν ἐλήλυθα.

vs. 653. Εὐαγγέλια θύειν] Xenophon Lib. I. Hell. p. 262. ἰδοὺ εὐαγγέλια, καὶ τῶν σφετέρων ἀνδρῶν σωτηρίοις θεοῖς· *Sacrificavit, quasi ob laetum nuncium, & militet justit convocari.* Isocrates in Areopagitico: ἐπὶ τοσαύτοις πράγμασιν εὐαγγέλια μὲν ἂν ἦν τὰ τοιαῦτα νομίσαι· *In tantis rebus bis jam boni nuncii sacrificia fierent.*

vs. 655. Βολίτους] Pro ipsis *Bovibus* ponit, ut fit: *Cum viderem me vinci a Cleone, centum boves, sive hecatomben sacrificare jubente.*

vs. 656. Δικχοσίοισι] In Avibus vs. 363. ὑποκικχαννίζειν σύγ' ὀΐει Νικίαν μαχεῖσθαι. Vide ad Plutum vs. 666.

„ vs. 657. Τῇ δ' Ἀγροτέρᾳ] Alludit ad votum illud, de quo Xenophon III. Exped. Cyri: εὐξάμενοι „ τῇ Ἀρτέμιδι, ὅτιπερ ἂν πρωτεύσιεν τὰ θηλαῖα, „ τοσούτων χιμαίρας καταθύσειν τῇ θεῷ· ὅτι δὲ εἶχον „ ἑκατὸν οἶμαι, ἐδόκει αὐτοῖς κατ' ἀριθμὸν πιστεύσειν „ θεῷ· καὶ ὅτι καὶ νῦν ἀνθύουσι· *Postquam votum fecissent Dianae, se, quot hostes interfecissent, totidem capras Deae immolaturos esse: cum tot capras invenire non possent, visum est quotannis quingentas mactare; quod etiam nunc observatur.* Ex Notis Kusteri.

„ Ibid. Καὶ χιλίων] Plutarchus in Quaest. Gr. καὶ „ διηγεῖται ὑγιαίνων τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἑκατόμβας· Ἐπ' ἐξω-

ANTI-

Ut ob bonum nuncium immolentur centum boves Minervae.
Inclinabat ad illum Senatus denuo.
At ego animadvertens me ſimo bovino victum eſſe,
Ducentas boves inſuper addidi.
Praeterea autor eram ut Dianae mille
Capellae voverentur in craſtinum,
Aloſae (*Sardinae*) centum ſi veneant obolo.
Mentem rurſus mihi advertebat Senatus.
At ille his auditis perculſus nugas caepit agere.
Deinde ipſum trahebant prytanes & ſatellites.
Ceteri autem tumultuabantur circum apuas ſtantes:
Ille vero orabat ut paullulum expectarent,
Ut *illa*, quae Praeco ex Lacedaemone veniens dicturus eſſet,
Audiatis, *inquiens;* adeſt enim de pace ineunda verba facturus.
At illi uno ore omnes clamabant: (*vociferabantur*)
Jam de pace *verba fecerunt*, poſtquam
Senſerunt apuas apud nos vili pretio venire.
Non opus eſt nobis pace: ſed repat bellum
Et cum clamore jubebant prytanes abire:
Deinde tranſiliebant cancellos undique.
Ego vero clam curſitans coëmebam coriandrum
Omne & porrum, quantum erat in foro.
Deinde ad apuas condiendas dabam *illa*
Indigentibus ipſis, & gratis largiebar;
Illi vero ſupra modum laudabant, & mihi blandiebantur
Omnes, adeo ut Senatu univerſo
Unius oboli coriandris ad meas partes adducto, adſim.

effugit poſtquam Apollini hecatombas vendidit. Ex eiſdem Notis. Sic ἐμεῖσιν καὶ ἰσὸν τιλεῖσιν. apud Thucydidem Lib. IV.

vſ. 662. Εἶπαι] In Eccleſ. vſ. 258. ἐν τῷ τοξεύειν ἔκαμεν, τί δράσας ποτέ; Ibid. vſ. 243. Καὶ τὸ παραυτὸν ἐκρίνετ' εἰ τοξεύειν.

vſ. 668. Νυνὶ περὶ σπονδῶν;] Ita ſolebant Athenienſes, ſi res ipſis meliuſcule ſe haberent, reſpuere Pacem oblatam. Egregie de ea re Comicus in Pace vſ. 215. οἱ δ' αὖτε πράξαντ' ἀγαθὸν Ἀθηναῖοι, κἀδόκουν οἱ Λάκωνες πάντα ποιεῖν, ἐλέγετ' ἐν ὑμῖν οὐδὲς· ἐξαπατῶμεθα &c. deinde: ὁ γὰρ Χαιρεδὴς ὑμᾶς ἔτι ῥεμβεται.

vſ. 670. Ἀλλ' ὁ πόλεμός ἐστίνα] In Lyſiſtr. vſ. 129. ἐὰν δὲ τύχωμεν, ἀλλ' ὁ πόλεμός ἐστίν.

vſ. 671. Τὰς πρυτανεῖς ἀσπάζη] In Acharn. vſ. 171. τὰς Θράκας ἀσπάζη, πατεῖται δ' ὑπ' ὀνου· εἰ γὰρ πρυτανεῖς λάβοι τὸν ὄνον.

vſ. 674 & 675. Τὰ τὸ γάττυμα —— παῖς ἀρίστη —— ἀλλᾶται] In Veſpis vſ. 493. ἐν δὲ γάττυϊ πρωτιστῇ παῖς αὐτοῖς ἀλυκὰ τι.

vſ. 677. Τεττυγώντυζεν] Scholiaſtes: Πάσσαξ ἐνιοῦσιν, ὁ δυσὶς πωπύζειν λέγουσι· *Pyppax*, *acclamabant*, *quod nos dicimus* πωπύζειν· unde *Poppysma*, quo equiſones demulcent equos. Vide ad Veſpas vſ. 623.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ η'.

ΧΟΡ. Πάνυ δὴ πέφραχας, οἷα χρὴ τὴν θύτυχοῦσαν.
Εὖγε δ' ὁ παυσγόνου ἕπεσθαι, πολὺ παυσχίας
Μείζοσι κεχασμένοις,
Καὶ δόλοισι ποικίλοις,
Ῥήμασί θ' αἱμύλοις.
Ἀλλ' ὅπως ἀγαπεῖ φρίπτιζε τὰ πί-
λοιπ' ἄειρε· ξυμμάχους δ' ἡμᾶς ἔχων θύ-
νους ὀπίσασαι πάλαι.

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΑΛΛ. Καὶ μὴν ὁ Παφλαγὼν ὑπὸ τοῖσι πρεσβείοις,
Ὥσθ' ὁλόκυμα, ᾗ παρέπλων, ᾗ κυκᾶν,
Ὡς δὴ καταπόμφολός με. Μορμὼ ᾧ θεάσεις.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΚΛ. Εἰ μή σ' ἀπολίσαιμ', εἴ π τ αὐτῶν ἐμοὶ
Ψηφῖδι εἰείη, ξυμπέσιμι παντα χῆ.
ΑΛΛ. Ἡδίων ἀπολεῖς, ἐγέλασα φολκομπίας,
Ἀπεπυδάεισα μάθοντα, προεκέκυσα.
ΚΛ. Οὔκουν, μὰ τὴν Δήμητ', ἐὰν μή σ' ἐκφάγω

Ἐκ

vſ. 681. Ἕως δ' ὁ παυσγόνου ἕπεσθαι] Homerus Hymno in Mercurium, vſ. 319. Ἀλλὰς ἐκεῖ πολύμητις ἰὼν πολυμήχανος ὤρτο.

„ vſ. 682. Κεκασμένοις] Poëticum verbum κάζω pro „ ornare. Apud Pind. ἀγλαΐαις ὑφαντοῖς κεκασμένοι id „ eſt: *Bona mente inſtructus.* Caſaubonus."

vſ. 689. Ὑμᾶς πολίσσω] Ποταμὸς αἶσι κῦμα, Metagenes apud Athenaeum VI. p. 269. Comparat Cleonem cum fluvio.

„ vſ. 690. Μορμὼ τῷ θεάσεις] Deeſt in hoc loquen- „ di genere δεινὰ. Μορμὼ autem fingebatur Dea, quae „ infantes devoraret. Apud Theocritum in Adoniaz. „ mater plorantem infantem ſic alloquitur: Μορμὼ· „ δάκῃ ἰαπτᾷ· *Vae tibi, mordet equus.* Ex Notis Ca- „ ſau-

ANTISTROPHE VERSUUM VIII.

CHOR. Ita omnino rem geſſiſti, uti decebat hominem fortunatum:
Invenit autem nequam ille alium nequitiis multo
Majoribus ornatum,
Et omnigenis dolis,
Et verbis blandis.
Sed meditare, ut quam optime perficias reliquam partem certaminis: adjutores autem nos te habere benevolos ſcis dudum.

Jambici Senarii.

BOT. Quin Paphlago iſte accedit,
Propellens fluctus abruptos, & turbans, & miſcens,
Non ſecus ac ſi me deglutire velit. vah confidentiam!

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

CL. Niſi te interimam, ſi quid veterum mihi
Mendaciorum ineſt, omnibus modis intercidam.
BOT. Suave eſt mihi audire tuas minas, rideo fumos tuae jactantiae,
Saltito mothonem, ronchiſſo.
CL. Ita me Ceres amet, niſi te exedam

Ex

„ ſauboni."

vſ. 692. Διαπέπτωκε] Gloſſae: *diarrupit, intercidit.* Hesychius: *diverso, dubius.*

vſ. 694. Ἀπεπαίδρυνε] Scholiaſtes: πηδαλίζων, ἐπὶ τὸ ἄλλοσε, *de ſaltatione.* Quaſi πεδαλίζων, a πέδη, πεδάω.

Ibid. Μίθωνα] Scholiaſtes: Φησὶν εἶδός τι ὀρχήσεως *turpe ſaltationis genus*

Ibid. Περιπίπτουσα] Scholiaſtes: περιπλέκουσα, *ploxcbum edidi*; nempe vocem aliquam abſonam, ad indicandum contemtum.

„ vſ. 695. Ἐκφάγω] Verbum, ut Grammatici loquuntur, *praegnans*; pro duobus ponitur: *Niſi te comedere*, pro, *comeſum ejicere.* Caſaub.

Ἐκ τῆσδε τῆς γῆς, ἡδέποτε βιώσομαι.
ΑΛΛ. Ἦ μὴ 'φάγῃς; ἐγὼ δέ σ' ἢν μή γ' ἐκπίω,
Καὶ πεκρυφίσας, αὐτὸς ἐπιδιαῤῥαγῶ.
ΚΛ. Ἀπολῶ σε, νὴ τὴ θεσμοθέσιαν τὴν ἐκ Πύλου.
ΑΛΛ. Ἰδοὺ θεσμοθέσιαν· οἵαν ὄψομαί σ' ἐγὼ
Ἐκ τῆς θεσμοθεσίας ἰόχαιρον θεώμενον.
ΚΛ. Ἐν τῷ ξύλῳ δήσω σε, νὴ τὴν Ἡρακλέους.
ΑΛΛ. Ὡς ὀξύθυμος. Φέρε τί σοι δῶ καταφαγεῖν;
Ἐπὶ τῷ φάγοις ἥδιστ' ἄν; Ἐπὶ βαλλαντίῳ;
ΚΛ. Ἐξαρπάσομαί σου τοῖς ὄνυξι τὰ ἔντερα.
ΑΛΛ. Ἀποτιλῶ σου τὰ Πευταπείῳ σιτία.
ΚΛ. Ἕλξω σε πρὸς τὴν δῆμον, ἵνα δῷς μοι δίκην.
ΑΛΛ. Κἀγὼ δέ σ' ἕλξω, κἢν ἀμφιβάλῃς πλείονα.
ΚΛ. Ἀλλ' ὦ πόπερ, σοὶ μὲν ἡδὺ πίθηι·
Ἐγὼ δ' ἐκείνῃ καταγελῶ γ', ὅσον θέλω.
ΑΛΛ. Ὡς σφόδρα σὺ τὴν δῆμον σαυτῷ τεύμιχας;
ΚΛ. Ἐπίσαμαί γ' αὐτόν, οἷς ψωμίζεται.
ΑΛΛ. Καθάπερ αἱ πίτθαι γε σπίζεις χακῶς.
Μασώμενον γ', ταῖς μὲν ὀλίγον ἐμβεῖς·
Αὐτὸς δ' ἐκείνῃ τερπλάσιον καταπάπτας.
ΚΛ. Καὶ νὴ Δί', ὑπό γε δεξιότητος τῆς ἐμῆς,
Δυνάμαι ποιεῖν τὴν δῆμον ὑρὼ καὶ γειν.
ΑΛΛ. Χὠ θρασὺς ὑμᾶς τυτθὶ σοφίζεται.
ΚΛ. Οὐκ, ὦ 'γάθ', εἰ βυλῇ μὲ δέξεις καβυθείσαν.
Ἴωμεν εἰς τὴν δῆμον. ΑΛΛ. Οὐδὲν κωλύει.
Ἰδοὺ βάδιζε, μηδὲν ἡμᾶς ἰσχέτω.
ΚΛ. Ὦ δῆμε, δεῦρ' ἔξελθε, νὴ Δί', ὦ πάτερ.
ΑΛΛ. Ἔξελθε δῆτ', ὦ δημίδιον φίλτατον.
ΔΗΜ. Τίνες οἱ βοῶντες; οὐκ ἄπιτ' ἀπὸ τῆς θύρας;
Τίνι εἰρεσιόνῃ μου κατεσπαράξατε.
ΚΛ. Ἔξελθ', ἵν' εἰδῇς, οἵαν γ' ὑβρίζομαι.
ΔΗΜ. Τίς, ὦ Παφλαγών, ἀδικεῖ σε; ΚΛ. Διὰ σὲ τύπτομαι
Ὑπὸ τουτί, κἀπὸ τῶν ναυίσκων. ΔΗΜ. Τίνι;
ΚΛ. Ὅτι φιλῶ σ', ὦ δῆμ', ἐραστής τ' εἰμὶ σός.
Σύ δ' εἶ τίς ἐτός; ΑΛΛ. Ἀντεραστὴς τουτί,

Ἐρᾶ

νῦ. 711. Τὴν δῆμον σαυτῷ τευμίμικας] Ovidius: Ars Am. II. 250.
Fac plebem, mihi credo, tuam.
νῦ. 713. Καθάπερ αἱ τίτθαι] Aristoteles III. Rhet. c. 4. Ὁ Δημοσθένης ὅμοιόν τι τοῖς ῥήτορσι ταῖς τίτθαις, αἱ τὸ ψώμισμα κατατίτθουσι, τῷ σιάλῳ τὰ παιδία πνιγούσαις· *Democrates comparavit Oratores cum nutricibus, quæ manjum deglutientes, saliva pueris os ungunt.*
νῦ. 714. Καταπάπτας] Antiphanes Comicus apud Athenæum III. p. 104. — ἀλλ' ὅταν τὸν ἰχθύν Ἑψήσῃς ἀνὴρ

Ex hac terra, non amplius vivam.
Bot. Niſi me exedas, inquis? ego vero niſi te ebibam, (*idem opto*)
Et exſorbto te, disrumpar.
Cl. Per meum primum locum juro, quem propter Pylum adeptus ſum,
ut ego te perdam.
Bot. Ecce vero primum locum: vah! ut ego te videbo
Ex primo loco ultimum in theatro ſedentem.
Cl. In nervo te conſtringam, per coelum juro.
Bot. Quam iracundus! age quid tibi dem edere?
Super quanam re ederes libentiſſime? an ſuper crumena?
Cl. Evellam tibi unguibus inteſtina.
Bot. Praecidam tibi, quaſi ungues, cibos, quos ex Prytaneo capis.
Cl. Ad populum te traham, ut mihi poenas des.
Bot. Et ego te traham, & plurium criminum accuſabo.
Cl. At, ô improbe, tibi non credit:
Ego vero ipſum derideo, quantum volo.
Bot. Quam valde exiſtimas tuum eſſe populum?
Cl. Nam ſcio quibus ferculis capiatur.
Bot. Quemadmodum nutrices ſolent, perperam ipſum cibas,
Nam praemandens, pauxillo ei in os indito,
Ipſe triplo plus deglutis.
Cl. Et profecto, quae mea eſt ſolertia,
Poſſum & anguſtum & amplum reddere populum.
Bot. Meus etiam podex hoc ſatagit.
Cl. ô Bone, ne putes te in Senatu mihi illudere:
Ad populum eamus. Bot. Nihil impedit:
En perge, ne nos quicquam remoretur.
Cl. ô Populo huc egredere: ita profecto exi, mi pater.
Bot. Egredere ſane, popelle chariſſime.
Pop. Quinam ſunt iſti, qui hic clamant? nonne abibitis ab oſtio?
Ireſionem meam convulſiſtis.
Cl. Egredere ut videas, quas patiar injurias.
Pop. Quisnam, ô Paphlago, te afficit injuriis? Cl. Propter te verberor
Ab iſto, & ab his adoleſcentibus. Pop. Cur?
Cl. Quia te colo & ſum amator tuus.
Pop. Tu vero quis es? dic verum. Bot. Rivalis ſum hujuſce,
Qui

ἀλλ' ἢ δίκαιον τοῦτον κατατυπεῖν, τὸν δὲ δεσπότ' ἐᾶν τοιαῦτ' ἀδικεῖν μέγα; Sed cum hoccam intra dentes ſuos, ſi ullum omnium Lacerum puto eſſe in tuto. Vſ. 717. *Λάκων καὶ σκυτ.*] Infra, vſ. 1344. dicit Allantopola ad Populi perſonam: *τί δ' ἔστι γάρ σε τὸ δέος, ἰχανοπάνουλε ὥσπερ ἀσπὶς, καὶ φάσκων ξυλᾶσθαι.* Vſ. 725. *Τὸν τυραννεῖον*] Vide ad Plutum vſ. 1055. Egreditur autem jam populi perſona.

Ἐρᾶν πάλαι σε, βυλόμεθ' τί σ' εὖ ποιεῖν,
Ἄλλοι τε πολλοὶ, ἡ καλεί τε καἰγαθοί·
Ἀλλ' ὐχ οἷοίτ' ἐσμὴν ἀφ' τυτουί. σὺ γὼ
Ὅρμει ἐὶ τοῖς παισὶ τοῖς ἐρωμένοις·
Τὺς μὲ καλὺς τε καἰγαθὺς ἡ πρεσβύχη,
Σαυτὸν δὲ λυχνοπώλην, ἡ ῥυροπράφοις,
Καὶ σκυτοτόμοις, ἡ βυρσοπώλην δίδως.
ΚΛ. Εὖ γὼ ποιῶ τ' δῆμον. ΑΛΛ. Εἰπέ μοι, τί δρᾶν,
ΚΛ. Ὁὐ τ' στρατηγὸν ὑπεκφαμαὶ τ' ἐκ Πύλυ,
Πλεύσας ἐκεῖσε, τὺς Λάκωνας ἤγαγε.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ πρεσβευτῶν γ' ἀπ' ἐργαστείυ,
Ἕψοντ' ἑτέρυ, τ' χύτραν ὑφυλέμυν
ΚΛ. Καὶ μὶν ποιήσας αὐτίκα μάλ' ἐκκλησίαν,
Ὦ δῆμ', ἴ' εἰδῇς, ὑπότερ' ναῖν ἐστί συ
Εὐνέτερ', ἀφέλεινον, ἴ' ἐκεῖνον φιλῇς.
ΑΛΛ. Ναὶ ναὶ ἀφέλεινον δῆτα, πλὶν μὴ 'ν τῇ Πυκνί.
ΔΗΜ. Οὐκ ἂν καθιζοίμην ἐν ἄλλῳ χωρίῳ·
Ἀλλ' εἰς τὸ πρόσθε χρὴν παιεῖν εἰς τ' Πύκνα.
ΑΛΛ. Οἵ μοι κακοδαίμων, ὡς διόλωλ'. ὁ γὼ γέρων
Οἶκοι μὲν ἀνδρῶν ἐστὶ δεξιώτατος·
Ὅταν δ' ὀπὶ ταυτισὶ καθὴ τ' πίτυας,
Κίχλων, ὥσπερ ἐμπεδίζων ἰχάδας.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΧΟΡ. Νῶν δεῖ σε πάντα δὴ κάλλιν ἐξιέναι σαυτῦ,
Καὶ λῆμα θύειον φορεῖν, ἡ λόγυς ἀφυκίυς,
Ὅτοισι τόδ' ὑπερβαλεῖ. πικίλ' γὼ ἀνὴρ,
Κἀκ τ' ἀμηχάνων πόρυς θὐμηχάνυς πείζαν.

Πρὸς

vſ. 736. Λυχνοπώλην] Hyperbolum indicat, ut monet Scholiaſtes; ille vendebat lucernas, de quo infra vſ. 298. & 1309.

vſ. 737. Νυρσοῖς καὶ σκυτοτόμοις] Lyſiclem dicit, qui erat πρόσταται τῶν (Vid. ſupra ad vſ. 132.), & Cleonem, qui erat Coriarius. *ex Scholiis.*

vſ. 739. Ἐκ Πύλυ] Proprie ex Sphacteria inſula; ſed quia in obſidione Pyli ſunt capti Lacones illi, propterea ſemper Comicus Pylum nominat. Vide initium Notarum.

vſ. 748. Εἰς τὸ πρόσθε χρὴν παιεῖν] In Acharn. vſ. 43. & in Eccleſ. vſ. 129. πάντ' εἰς τὸ πρόσθεν.

vſ. 750. Ὅταν δ' ὀπὶ ταυτασὶ καθὴ τ' πίτυας κίχλων] vſ. 750. ὀπὶ ταῖς πίτυαις ἃ σφενδάλη σκλησὶς τὸ καθήμενον, loquitur autem ad Populi perſonam.

vſ. 752. Ἐμπεδίζων ἰχάδας] Pedum eſt petiolus, ſive pediculus, ut eſt in Glollis, nempe pomorum, a πὸς πεδὸς: unde πεδίζειν, & ἐμπεδίζειν, pedem ſuſpicere laqueo: ἐμπεδίζοντες ἰχάδας, *laqueum pediculo ſive petiolo factum*

Qui te dudum amo, cupiens tibi bene facere,
Uti & alii multi, boni & probi viri:
Sed non poſſumus propter huncce. Tu enim
Similis es pueris illis, qui amatores habent,
Bonos & probos non admittis:
Sed teipſum venditoribus lucernarum, iisque qui corium conſuunt,
Aut ſecant, aut vendunt, dedis.
CL. *Merito*, nam ei benefacio. BOT. Dic ergo quid facis?
CL. Illum in Pylo ducem exercitus circumveniens,
Cum illuc navigaſſem, Laconas huc adduxi.
BOT. Ego vero circuiens ex taberna
Ollam ſurripui cum cibo, quem alius coxerat.
CL. Sed ocyus conventum age,
Mi populе, &, ut cognoſcas uter noſtrum ſit tibi
Benevolentior, dijudica, ut illum ames.
BOT. Quaeſo inquam, dijudica, modo ne in Pnyce.
POP. Nolim in alio loco ſedere:
Sed in Pnycem oportet quam primum adeſſe.
BOT. Hei mihi miſero, quam perii; nam ſenex iſte
Domi eſt vir ſapientiſſimus,
Cum vero ſedet ſuper hac petra
Os ei hiat, quaſi caricas captaret.

SCENA TERTIA.

CHORUS, CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS.

CHOR. Nunc tibi movere omnes funes oportet,
Et animum praeſentem afferre fortemque, & orationem captioſam,
Ut iſtis hunc ſuperes. eſt enim iſte homo verſipellis,
Quique impedita expedire facile poteſt.

Qua-

ficum optantes, Scholiaſtes: *παροιμίζεται πρὸς συκῆς βούλεσθαι*· nam ita legendum ibi pro *παροιμίζεται*. Erat autem ludi puerilis genus, quo ficus filo ſuſpenſas impellebant, ut in aëre librarentur & huc illuc ferrentur, quas pueri ore hiante captabant; ut ex Scholiaſte colligere licet: quod *ἰωνιδίζειν ἰχθῦας* inde dictum fuit, quia pediculo, ut dixi, ficuum alligarent filum; per metonymiam antecedentis pro conſequente.

„ vſ. 753. *Πάντα δὲ κάλων ἐξάπτας*] Proverbium a navigantibus; Euripides in Medea vſ. 278. *ἰχθύοι γάρ „ ἐξάπτας πάντα δὲ κάλων*. Idem in Troadibus vſ. 94. „ *Ὅταν τριήρους Ἀχαιὸν ἐξῇ κάλως*. & in Hercule „ Furente vſ. 837. *σοῦν ἐξῇ κάλως*. alias etiam: *πάντα „ πᾶσι κάλων* dicitur. *Ex Notis Kuſteri.*"

vſ. 756. *Καὶ τὸ δυσχάλινον*] Ex Aeſchyli Prometheo vſ. 59. *Δυσπρ. γὰρ τόπων κἀξ ἀμηχάνων πόρον. Peritus eſt enim inveniendi viam etiam ex rebus deſperatiſſimis.* Locum citavit Scholiaſtes etiam.

Πρὸς ταῦθ' ὅπως ἔσῃ πολὺς ἐν λαμπροῖς ἐς τ' ἄνδρας·
Ἀλλὰ φυλάττου, ἐν πρὸν ἐκεῖσε προσκέσθαί σοι, προσπρὸ σοῦ
Τὰς δελφὰς μετωρίζω, ἐν τῷ ἄκρατι προβάλλω.

Ἀναπαιστικοί.

ΚΛ. Τῇ μὲν δεσποίνῃ Ἀθηναίᾳ, τῇ δὲ πόλεως μεδέουσῃ,
Εὔχομαι, εἰ μὲν σοὶ τὸ δῆμον τὸ Ἀθηναίων γεγάκημεν
Βέλπιον ἀντὶ μὲν Λυσικλέα, ἐν Κύπαν, ἐν Σαλαβάκχαν,
Ὅστις πω μηδὲν φάσας, δεινὸν ὁ ταῦ Πευταπέω.
Εἰ δέ σε μισῶ, ἐν μὴ σοὶ σὺν μάχομαι μόνον ἀνδρικῶς,
Ἀπολοίμαν, ἐν ἀλφιτοπωλείου, ἀλφιτοπωλείου τε λέπαδνα.
ΑΛΛ. Κἄγωγ', ὦ δῆμε, εἰ μή σε φιλῶ, ἐν μὴ τέχνα, κατατμηθείς
Ἐψοίμαν ὁ τᾶκομμαπόις· κ' εἰ μὴ τῷτοισι πίσυθας,
Ἐπὶ ταυτησὶ κατακνηδείην ὁ μυττωτὰ μὴ τυρῷ,
Καὶ τῇ χρεάγρᾳ τ' ὀρχηπέδαν ἑλκοίμαν ἐς Κεραμεικόν.
ΚΛ. Καὶ πῶς ἂν ἐμὲ μᾶλλον σε φιλᾶν, ὦ δῆμε, γένοιτο πολίτης,
Ὅς σ' ἀρῶζα μὴν κἀκ' ἐβούλευόν σοι, ζημίαζα πλεῖστ' ἀπέδειξα
Ἐν τοῖς κακοῖς, τοὺς μὲν φιλᾶν, τοὺς δ' ἄγχειν, τοὺς δὲ μεταιτᾶν·
Οὐ φροντίζων τῶν ἰδιωτῶν ὑδεὶς, εἰ σοὶ χαριζοίμαν.
ΑΛΛ. Τοῦτο μὲν, ὦ δῆμ', ὑδὲν σεμνόν. κἀγὼ γὰρ τοῦτό σε δράσω.
Ἀρπάζων γὰρ τοὺς ἄρτους σοὶ τοὺς ἀλλοτρίους παρῄσω.
Ὡς δ' ὑχὶ φιλεῖ σ', ὑδ' ἐπ' ὀλίγοις, τοῦτ' αὐτό σε ῥᾳδίᾳ διδάξω,
Ἀλλ' ἢ λάβ' τοῦτ' αὖθ', ὁπόσον σὸ ἀνθρακιᾶς ἀπολαύῃ.

Σὲ

---

vs. 757. Ὅταν ἐσ πολὺς ἐν λαμπροῖς] Hoc loco verbum ἐν (quasi, de tempore) item, *ingens, admodum illustris*, Demosthenes contra Aristogitonem: ἐν πολὺς πᾶς ὑμῖν ἐστίν, καὶ λαμπρὸς ἐν· *Quam magnum et apud vos præclarum erit & clarum fieri.* Comicus hic in Equitibus vs. 1258. ἔξεστι γάρ σοι λαμπρὸς ἐν καὶ μέγας. ubi vide Notam. conjunxit μέγας & πολὺς in Avibus vs. 489. ἐνῆν δ' ἰχυρὸν καὶ μέγας ἐν τῷτι καὶ πολύ. ubi vide Notam. Euripides in Hippolyto vs. 1. Πολλῶν μὲν ἐν ἐστοῖσιν, ἐκ ἀνάκτορσι Κύπρις — *Magna quidem & non obscuri nominis habetur Dea, Venus ego.* ubi Scholiasta: δυνατὴ, δυναστὴ, μεγίστη· *Potens, admiranda, maxima.* Demosthenes contra Boeotum Orat. II. μὴ καταπλαγῆτε ὑτο τ' ἀγνοῆσ τ' αὐτὸ, πολὺ γάρ, πολὺ καὶ τοῦτ' ἐστ' ἀδικώτερ'. *Ne terrefactis ipsius clamore; vehemens enim, vehemens, & audax est homo.*

vs. 759. Τὰς δελφὰς μετωρίζω] Scholiastes: Διηρῆσ, σίδηρον κατασκεύασμα ἐ μελιττῶν, ἐς δελφὰς ἐοικμένον &c. *Instrumentum (nauticum) ex ferro aut plumbo paratum in formam delphini.* Scholiastes Thucydidis ad Lib. VII. c. 41. ἐκ τ' ἀρχαίᾳ δίκαιος ἦσαν ἐχ-

θαιρεῖν μελιττῶν, ὅτι ἐμβάλοιεν τοῖς πρωτοκέρως τοιχίοις, εἰ ἐμπίπτοιεν αὐτοῖς δίκαιον τέλεσθ' αὐτὸν καὶ κατέβαν'. *Ex antiquis mortem erant (ut ajunt) delphinum genuini, ut iniqui fuerint navibus Lydiorum accidentibus; qui ait hinc perrumpebant eas & submergebant.* Hunc locum citavit Ch. Kuttnerus; eadem autem fere leguntur apud Scholiastem Comici.

Ibid. Τὰν ἄκραν παροξύνων] Vide ad Ranas vs. 182.

vs. 761. Εὔχομαι] Scholiastes: ἀντὶτοῦ δίκαι μοι γὰ Δημοσθένης κατασκευάζει τὸ πρακτέον ἀπόδειγμα ἐκ τῶ τοιῦ σεσάν λεγόν· ὅστε γὰρ ὅτου' σώσειν μόν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς ὅπλοις ἐξέμαχ πάντ καὶ πάσχοντ, ὧνπ εἶναιτ ἐχρὴ ἐγὼ διατελῶ τὴ τοιαῦ' - - *Hæc mihi videtur etiam Demosthenes in fine orat. adhibuisse, in exordio orationis de Corona; sic enim dicit: Primum Deos & Deas precor, ut, quantam benevolentiam ego consulens habui, & erga Rempubl. & erga vos omnes.* Cetera videantur apud Oratorem.

vs. 762. Μὴν Λυσικλέα καὶ Κύπαν καὶ Σαλαβάκχαν.] Hic locus. Optime de Rep. se meritum dicit; ita tamen ut postponendus sit Lysicli, qui erat homo nihili: postponendus etiam Salabacchae atque Cymnae, duobus mere-

Quapropter opera danda tibi eſt, ut ingentem & illuſtrem te conrra illum praebeas.
Sed cave tibi, & priusquam ille te adoriatur, tu prior
Delphinas erige & lembum habe paratum.

Anapaeſtici.

760 CL. Deam Minervam urbis hujus Praeſidem
Precor, ſi erga populum Athenienſem ſum
Optime poſt Lyſidem & Cynnam & Salabaccham affectus,
Ut, quemadmodum nunc, nihil agendo cibum capiam in Prytaneo;
Si autem te, *ô populе*, odi, & non pro te pugno, opponens me ſolum;
765 Peream & ſerra diſſecer, & diſcindar in lora jugalia.
BOT. Et ego mi populе, ſi te non amo & magni facio, diſſectus
Coquar inter minutalia: atque ſi his verbis non credis,
Radula comminuar cum caſeo in moreto,
Et harpagine correptis teſticulis trahar in Ceramicum.
770 CL. At, ô populе, quomodo exiſtere poſſit civis, qui te magis amet quam ego?
Praecipue cum tibi meis conſiliis utenti conlocupletaverim
Aerarium, alios torquendo, alios angendo, ab aliis petendo:
Non curans privatos homines, dum tibi gratificarer.
BOT. Iſtud quidem non nimis praeclarum factum eſt, ô populе; nam idem praeſtabo & ego:
775 Alienos enim panes rapiens tibi anteponam.
Primum autem id te docebo, hunc te non amare, nec tibi eſſe benevolum,
Niſi propter id ipſum, quod pruna tua perfruitur:

Etenim

meretriculis; quarum nulla extare potuerunt merita in Remp. De Lyſicle vide ſupra ad vſ. 132. Sic in Theſmoph. vſ. 825. cum Cleophontem vellet dicere hominem multo peſſimum, peiorem dicit hac Salabaccha: καὶ μὰ τὸν Κλεοφῶντ' χείμων πάντ' ἐστὶν Σαλαβακχᾶς. (Obſ. utrumque dici & Σαλαβακχά & Σαλαβακχώ.) De Cynna vide in Veſpis vſ. 1028. & in Pace vſ. 753. ubi eidem iſti Cleoni tribuit Cynnae oculos, id eſt pudoris expertes.

vſ. 765. *Αἰνάδα*] Scholiaſtes: λείψ δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ ἵ, εἰς λίνα δα· *Deficit praepoſitio εἰς, ut ſit* εἰς λίνα δα, *in lora.* ut ipſe Alexidis: Τὸ δ' ἄλλο σῶμα κατατιλῶν τιλλαῖς κόσκι· *reliquum vero corpus in quadrata ſportula multa dilicndens.* quem locum citavit Cl. Kuſterus ex Athenaei Lib. VII. c. 21. p. 324. Αἰνάδα autem ſunt craſſa lora, quibus ligabantur colla equorum ad jugum, ut eſt in Scholiis ad Aeſchyl. in Perſis vſ. 191. & apud Heſychium in Αἰνάδας; ubi λίνα δα legendum eſſe jam monuerunt Viri docti. Ceterum Coriarius Cleo hic de Loris loquitur; ut mox Fartor & Coquus, de re culinaria.

vſ. 763. Κατατιλῶδιν] In Veſpis vſ. 966. ἀπόλοιο τυπτόμενος καὶ λίξεις μίγα —— εἰ μὴ κατατιλεῖς. vſ. 769. Τὸν ἐχθιστὸν ἰκεσίαν] In Pluto vſ. 956. Ὀξεῖ θυμῷ αὐτὸν, λαβὼν τὸ ἐχθιστὸν. In Lyſiſtr. vſ. 363. κὐ μάτην' ἄλλο τὸ κύνα τ' ἐχθὲς λαβεῖν.

vſ. 771. Χείμων πάντ' ἀντίλεξα] Hoc loco ἀντιλέγειν ita accipitur, ut ἀντιτείνειν quandoque; Gloſſae: ἀντιλέγει, ἀπόβλεπε, *revolo.* Demoſthenes adverſus Leptinem: πάλιν ἐγὼ διὰ τοῦ ἐκείνου τἀναντία ἀντιτείνω ἀεὶ τῷ πολεμίῳ· *Plusquam centum & decem talenta exhibuit ab hoſtibus.* Vide intra ad vſ. 814. ubi ἀντιτείνειν ſignificat *reddo, efficio*; ut etiam ἀντιλέγειν, alias, ut Ranis vſ. 1043. ἐκ τοῦδε —— μοχθηροτάτης ἀντιλέξας.

vſ. 775. Ἀφαιρῶν γάρ] Idem ille ſupra, vſ. 742. dicebat: ἐξαιρῶν ἐγὼ τὸν χύτρον ἐβουλόμην. Infra etiam vſ. 1196. ſcite admodum ſurripit leporinam, quam Cleo declinaverat Populi perſonae, & quaſi ſuam apponit.

vſ. 777. Ἀλλ' ἢ] Nihil deeſt hic ad plenam ſententiam, quamvis id Caſaubonus putet; conjungendum antecedens: καὶ φιλῶ σε, ἀλλ' ἢ διὰ τοῦτο, *Non amo te,*

id,

Σὲ γὼ, ὃς Μήδοισι διεξιέναι τὴν χώραν ὁ Μαραθών,
Καὶ ψιχάσας ἡμῖν μεγάλως ἐγλωττοτυπῶν παρέδωκας,
Ἐπὶ ταῖς πέτραις ἡ Φρυνίχῃ σκληρῶς σε καθήμενον ὅπως
Οὐχ ὥσπερ ἐγὼ ῥαψάνδρις σοι τυτὶ φέρω. ἀλλ' ἐπαίρου,
Κἄζα καθίζου μαλακῶς, ἵνα μὴ τριβῇς τὴν Σαλαμῖνα.
ΔΗΜ. Ἄνθρωπε πῖς εἶ; μῶν ἔγγονος εἶ τῆ Ἁρμοδίου τινὸς ἐκείνου;
Τοῦτό γε τοὔργον ἀληθῶς ἔστι γενναῖον, ὦ φιλόδημον.
ΚΛ. Ὡς δὴ μικρῶν ὄντων αὐτῷ θωπευμάτων γεγένησαι;
ΛΑΛ. Καὶ σὺ γὼ αὐτὸν πολὺ μικροτέροις τούτων δελεάσμασιν ἕλεις.
ΚΛ. Καὶ μὴν ἔπειτά γε ἀνὴρ ἐφάνη τῷ δήμῳ μᾶλλον ἀμείνων,
Ἢ μᾶλλον ἐμέ σε φίλων, ἐθέλω τοῦτ' ἤ κεφαλῆς τοὐμοῦ.
ΑΛΛ. Καὶ πῶς σὺ φιλεῖς, ὃς τοῦτον ὁρῶν οἰκοῦντ' ἐν ταῖσι πθάκναις,
Καὶ ζυπαείοις, ἡ πυρετίοις ἔτ' ὄγδοον, οὐκ ἐλεαίρεις·
Ἀλλὰ καθείρξας αὐτὸν βλίτεις. Ἀρχεπτολέμῳ δὲ Φέροντος
Τὴν εἰρήνην ἐξεσκέδασας, τὰς σπουδὰς τοῦ καλοῦ.
Ἐκ τῆς πόλεως, ῥαβδοῦχον ἀγαγών, ἀῒ τὰς σπιδὰς τοῦ καλοῦ.
ΚΛ. Ἵνα γ' Ἑλλήνων ἄρξῃ πάντων. ἔστι γὼ ἐν τοῖς λογίοισιν,
Ὡς τοῦτον δεῖ ποτ' ἐν Ἀρκαδίᾳ πεντάβολον ἁλιάσαι,
Ἢν ἀναμείνῃ πάντως δ' αὐτὸν ἁρέπω γὰρ ἡ θεραπαίνα,
Ἐξθυείσκων εὖ ἡ μαρῶς, ὁπόθεν τὸ τριάβολον ἐξῇ.
ΑΛΛ. Οὐχ ἵνα γ' ἄρξῃ, μὰ Δί', Ἀρκαδίας προσιούμενος, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον
Σὺ μὲν ἀρπάσῃς ἡ δωροδοκῆς τοῦτ' ἢ τὴν πόλεων· ὁ δὲ δῆμος
Ὑπὸ τῷ πολέμῳ ἡ τὴν ὁμίχλης, ἃ παυσῃ σεῖς, μὴ καθορᾷ σε,
Ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης ἅμα, ἡ λῃσίας, ἡ μαθὼν τοὺς σὲ κεχλικώς.
Εἰ δέ ποτ' εἰς ἀγορὰν ἔτ' ἀπελθὼν εἰρωτᾷ Δρατείφη,
Καὶ χἠφα Φαγὼν ἀναθαρρήσῃ, ἡ τεμφύλαν εἰς λόγον ἔλθῃ,

Γνά-

to, nisi prosterna tantum. Illam enim vim habet illud ἀλλ' ὁ in negatione; in Ranis vs. 1115. ἀλλ' οὐ τάλα ταῦτά γ' ἦν· ἀλλ' ὁ τριὰ. In Pace vs. 423. εἴ' οἱ δ' γ' ἄλλοι ὧδε Ἀρχίλοι τάλαν ἀλλ' ὁ κατηγόρουν. Etiam in interrogationibus idem valet; ut in Ranis vs. 437. τυτὶ τί ἐσ τὸ πάτημ' ἀλλ' ὁ δῆτ' Κλεοκρίτου ἐσ τοὺς τρομμυτι; Aliud est ἀλλ' ὅ, de quo alibi.

Ibid. Ἁνδρὸς] Ita Edd. priſcinae; non διακοσίῃ.

vſ. 782. Ἵνα μὴ τριβῇς τὴν ἐν Σαλαμῖνι] Scholiaſtes: ἵνα μὴ ἀντίῤῥῃξε, μηδὲ διαῤῥήξῃς τὴν ἐν Σαλαμῖνι κοιμώμενον πυγὴν ἐν ναυμαχίᾳ. Sede in pulvinari, *ne poſſem illum attrita & contrita*, qui *in praelio navali apud Salaminem laboravit.* Sic apud Aeſchylum in Agamemnone Clytaemneſtra, Agamemnonem ex Troja reducem excipiens, dicit vſ. 914. —— τὸν δ' ἐμοὶ φίλον κύριον, Ἕκτωρ' ἀτύπτου τ' ἆδ' ἐμὴ χειρὶ τῇδε Τὸν σὸν ΠΟΛΙ, ἀναξ, Ἰλίᾳ ΠΟΡΘΗΤΟΡΑ. Δοκεῖ τι κἀκεῖ' ἐς ἀτιμοτέρᾳ τὸν ΛΘ', Πᾶσιν κελεύθου στοιχίσαι τοιούτοις; *Sed jam, ebatum mihi caput, egredere ex curru illo, non huic porcus* PEDEM *tuum*, ὁ *Rex*, ILII VASTATOREM. *Etiamſi quid cunctamini, quibus injunctum eſt negotium, ſternere ſolum & viam tapetibus?*

vſ. 783. Ἁρμοδίου] Ille fautor Popularis Scatûs fuit, magnamque laudem & decus eſt conſecutus cum Socio ſuo Ariſtogitone, quod Hipparchum Hippiae Tyranni fratrem occiderint.

vſ. 785. Ἐκ τῆς μιᾶς] Vide ad Plutum vſ. 377.

vſ. 788. Πεντάβολα] Vide ad Nubes vſ. 644.

vſ. 789. & 790. Τοῦτον οὖν εἰκὸς ἐν ταῖσι πθάκναις καὶ ζυπαείοις καὶ πυρετίοις] Initio belli Peloponneſiaci Athenienſes, qui pleriique ruri habitare ſolebant, omnes in urbem commigrabant; hinc ita erat oppleta hominibus urbs, ut domicilia non caperent omnes. Thucydides Lib. II. εἰ δή Ἀθηναῖοι ἐκλογίσαιντο, ἀνατιθεῖσί τε, καὶ ἐσοικίζονται ἐκ τῆ ἀγορᾶ πᾶσαι καὶ γυναῖκες, καὶ τὰ ἄλλα πανταχοῦ, ἢ κατ' οἶκον ἐχρῆτο. deinde mox: χαλεπῶς δὲ αὐτοῖς, διὰ τὸ ἀεὶ νενομίσθαι τὰς πολλὰς ἐν ταῖς ἀγροῖς διαιτᾶσθαι, ἡ ἀναστασὶς ἐγίγνετο. paulo poſt: ἐνταῦθα δὴ ἀρίστου ὄντος τὸ ἄστυ, οἰκήσεις μὲν τισὶν ὑπῆρχον οἰκείας, καὶ πολὺ φίλων πλείους, ἡ ἐκείνων

Etenim te, qui cum Perſis digladiatus es pro patria in Marathone,
Et victo hoſte feciſti, ut poſſimus noſtras res geſtas magnifice crepare,
Non reſpicit tam duriter ſedentem ſuper his lapidibus,
Sicut ego, qui hoc *pulvinar* conſui & tibi ſero: ſed ſurge,
Deinde ſede molliter, ne atteras Salaminiam *victoriam*.
Pop. Mi homo, quis tu es? num aliquis e proſapia Harmodii?
Nam revera hoc facinus praeclarum eſt, & valde populare.
Cl. Quam parvis a blandimentis ei benevolus factus es!
Bot. Nam tu quoque rebus multo levioribus eum ineſcaſti.
Cl. Imo ſi quisquam viſus eſt unquam, qui magis pugnet pro populo,
Aut qui te magis amet, quam ego, capitis certamen inire volo.
Bot. Et quomodo tu amas, qui, cum iſtum videas habitare in doliis
Et caveis & turriculis, octavo jam anno, eum non miſeraris,
Sed ante incluſum fumo enecas: & Archeptolemo offerente
Pacem, eam diſſipaſti: legatosque abigis
Ex urbe, explodens eos, pedenates eorum verberans, cum ad foedera invitant.
Cl. Nempe ut Graecis omnibus imperet; extat enim in vaticiniis
Fore, ut iſte in Arcadia quinos obolos colligat pro jure dicundo,
Si expectaverit: utique alam ego hunc & curabo,
Idque inventum dabo qua jure quave injuria, ut triobolum habeat.
Bot. Non ideo profecto, ut hic imperet Arcadiae, tu fatagis, ſed ut magis
Rapias & plura dona captes ab urbibus. Populus enim
Propter belli caliginem tuas fraudes non videt.
Sed neceſſitate & inopia, quodque ſtipendia perſolvenda ſunt, te ſpectat ore hiante;
Quod ſi aliquando iſte in agrum rediens viſerit in pace,
Et eſu granorum recentis frumenti ſe recrearit & olivas convenerit,

Cognoſcet

σίαλον κατοψῇ, εἰ δὲ πτιλοῖ πάτει ἴσαμα τῶν φίλων ἀλαπάγ, καὶ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ Ἡιόν. mox: *κατατιλάσαντα δὲ καὶ ἐν τοῖς* ΠΥΡΓΟΙΣ *ἢ ταχὺν φιλλοῖ, καὶ εἰς ἕκαστός σε ἀδίκατο· ἃ γὰρ ἐχάρισο ξυναλλάξας αὐτοῖς ὁ φίλιππ.*

vſ. 791. *Ἀρχεπτόλεμε*] Iſte aut unus fuit ex Legatis Lacedaemoniorum ad Athenienſes de Pace faciendа: aut ponitur iſtud nomen tanquam hominis nomen Proprium, ſed alluditur ad etymologiam vocis, quae ſignificat *inceptorem belli*. Scholiaſtes: *εἰκὸς δὲ Ἀρχεπτόλεμον μνησθῆναι, ἵνα μᾶλλον ἐξάρῃ ἐπιθυμίᾳ τὸ πτολέμου ἀρχὴν Κλέωνα, καὶ Ἀρχεπτόλεμον ποιοῦν δόξαν.* Verosimile eſt eum *Archeptolemi* (*auctoris belli*) hic mentionem feciſſe, ut oſtendat Cleonem potius eſſe auctorem belli; etiam *Archeptolemo*, id eſt, vero auctore belli pacem offerente. Fuerunt autem Lacedaemonii, qui bellum Peloponneſiacum incoarunt: atque iidem hoc tempore legatos miſerunt ad Athenienſes de Pace, qui re infecta reverti ſunt. Vide ad Pacem vſ. 664.

vſ. 794. *Ἔστ γὰρ ἐν τοῖς λογίοις*] Cleo alludit jactabat Oracula de futura Athenienſium potentia; ſupra, vſ. 61. de illo: *ἀλλ' ὅ χρησμός.* infra, vſ. 815.

vſ. 795. *Πενταόβολον ἀκάσασθαι*] Judicia exercendo quinos obolos, non tres tantum, ut nunc Athenis, mercedem dicit Populum Athenienſem in Arcadia, victis nempe Arcadibus. Infra vſ. 1085. Allantopolis comminiſcitur oraculum, etiam de futura juris dictione Athenienſium in Media: *χ' ὅτε γ' ἐν Ἐκβατάνοις δικάσει, λήψον ἰσόμισθα.*

vſ. 797. *Εὖ γὰρ μεστὸς*] Alludit ad illud Proverbium: *καὶ δικαίως κάδικος.* Scholiaſtes: *ὁ σπουδαζόμενος ἔτι εἰ ἀεὶ δικαία, ἀπὸ τοῦ ἀδίκου σπουδάσεται τὰ πράγματα.* *Non anxie laborans, nec ſi ex juſto, nec ſi ex injuſto res conficiatur.* Supra, vſ. 256. Cleo dicebat: *ἐγὼ βόσκω καὶ δικαίως καὶ ἀδίκως.* ubi vide Notam.

vſ. 802. *Εἰς ἄγρὸν*] Dixi ad vſ. 789. Athenienſes ex agris in urbem convenisse.

„ vſ. 803. *Χλόης*] Frumenti recentis grana, quae „ moris erat torrere, „ dique. mſ. Fuiſſe hoc genus de-

Γνώσῃ) οἵαν ἀγαθὸν αὐτὸν τῇ μαθοφορᾷ παρεκόπτω.
Εἶθ' ἥξῃ σοι δεῖμος ἄχροικος, καλά σε τὸ ψῆφον ἰχνεύων.
Ἃ σὺ γιγάσκων τόνδ' ἐξαπατᾷς, ᾧ ἀνεροπόλεις ἀεὶ σαυτῷ.
ΚΛ. Οὔκουν δεινὸν ταυτί σε λέγειν δῆτ' ἔστ' ἐμέ, ᾧ Ἀφόβαλλον
Πρὸς Ἀθηναίους ᾧ τὸ δῆμον, πεπαικότα πλείστα ἐμοῦ;
Νὴ τὴν Δήμητρα, Θεμιστοκλέης πολλῷ ἀεὶ τὴν πόλιν ἤδη.
ΑΛΛ. Ὦ πόλις Ἄργους, κλύεθ' οἷα λέγῃ; σὺ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφιλίζεις;
Ὃς ἐποίησε τὴν πόλιν ἡμῶν μισεῖν, θύρᾶς ὀπτελῆ·
Καὶ τοὺς τούτοις ἀεισώσῃ τὴν Πειραϊκὴν τοιχισμαῖσι,
Ἀφιλόν τ' ὄδὸν τὴν δεξαίαν ἰχθῦς καινὰς παρέθηκε.
Σὺ δ' Ἀθηναίους ἐζήτησας μικροπολίτας ἀποφῶσαι,
Διατυχίζων, ᾧ ξησμοδῶν, ὁ Θεμιστοκλεῖ ἀντιφιλίζων.
Καὶ κεῖνος μὲν φθύγῃ τὰν γᾶν· σύ δ' Ἀχιλλείων ἀπομάξῃ.
ΚΛ. Οὔκουν ταυτὶ δεινὰ ἀκούειν, ὦ δῆμε, εἰπὶ μ' ὧνδε τύτθ';
Ὅπῃ σε φιλῶ; ΔΗΜ. Παῦε λέγων, ᾧ μὰ σκίβολλε πατεῖ.
Πολλῷ δὲ πολλὼ μᾶλλόν ᾧ νῦν ἐλελήθεις ἐγκρυφιάζων.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΩΛΩΝ ιβ'.

ΑΛΛ. Μιαρώτατος, ὦ δημαχίδιον, ᾧ πλεῖστα πανοῦργα δεδρακώς,
Ὅπόταν χασμᾷ, ᾧ τὰς καλιὰς
Τῶν θὐθιωᾶν ἐκκαυλίζων,
Καταβρεχθίζῃ, κἀμφοῖν χρεών
Μυσιλλᾶται τὴν δημοσίαν.
ΚΛ. Οὐ χαιρήσεις, ἀλλά σε κλείσω-
Θ' αἱρήσω 'γὼ τρεῖς μυελάδας.

ΑΛΛ.

» llarum in pretio, praeſertim apud ruſticos, appa-
» ret ex hoc loco. *Caſaubonus.* Etiam in Pace vſ.
» 594. τοῖς ἀγέλαισιν γὰς ἥδιον χίδια καὶ σπαρτία.

» vſ. 810. Ὦ πόλις Ἄργους καλῶς οἷα λέγῃ] Hemiſti-
» chium hoc legitur etiam in Pluto vſ. 810. *Kuſterus.* ubi vide Notam.

vſ. 812. Ἀριστόπτερ] Ἄριστον *prandium*, ἀριστᾶν *prandere*; alludit autem ad ἄριστ' ὀρθαὶ, ut ſignificet, tunc civitatem in *optimo* ſtatu fuiſſe.

Ibid. Περισάμενος] Allegorice, quaſi de opere pictorio. Senſus: *Ad beneficia tuera, extraditionem Pitanes addidit.*

vſ. 814. Ἀθήναις —— μικροπολίτας ἀποφῶσαι] Lyſias Orat. Fun. μεγάλην αὐτὴ μικρὰς ἀνθείξαν τὰς πόλεις, ὁμονοοῦσαι δὲ ἐκ στασιαζούσης ἀνίσους· *Magnam ex parvis, & concordes ex ſeditioſis reddiderunt urbem.* Vide ſupra vſ. 771. & ad Ranas vſ. 1045.

vſ. 816. Ἀχιλλείων ἀπομάξῃ] Attice, pro ἀπομάξεται. Scholiaſtes: Σὺ δὲ τὸ ᾧ ἀντὶ τοῦ στίγματα μοιχικὰ ἐπικείσῃ γὰς Ἀχιλλεῖ τινες καλοὶ, ὡς ὑπονοεῖ δὲ αὐτὸς· *Tu vero cibum una cum Achilleo Prytaneo. Vocabatur enim bordeum quoddam Achilleum, quaſi excellens.* Nunnum in Prytaneo coenantibus, ex illo genere hordei paratus videtur appoſitus eſſe cibus. Athenaeus commemorat μᾶζαν Ἀχίλλειον, lib. III. p. 114. & addit: καὶ ἴσως αὕτη ἐστὶν ἡ ἐξ Ἀχιλλείου κριθῶν γινομένη. Videtur autem Comicus verbo ἀποπάλλεσθαι ad μᾶζαν alludere: quaſi Cleo illo hordeo ſibi *pinſus* imaginem. Et opponitur verbum ἀποπάλλειν, quo utitur ad *Cleonem*, verbo περισάμενος, quod de *Themiſtocle* loquens uſurpabat: manetque eadem metaphora; ut dicat Themiſtoclem pinſendo addidiſſe aliquid urbi; Cleonem autem de Publico ſib. ipſi placere. Aut hoc verbum

Cognoſcet cujusmodi bona ei praecideris propter ſtipendia.
Deinde tibi redibit exacerbatus & ferus, calculum contra te quaerens.
Quae cum tu ſcias, hunc decipis & ſomnia tua jactas.
Cl. Annon vero grave & intolerabile eſt te haec in me dicere & me calumniari
Apud Athenienſes & Populum, qui praeclarius meritus ſum
Multo jam de Rep. quam Themiſtocles, ita me Ceres amet.
Bot. ô Cives Argivi, auditisne quid dicat? tune Themiſtocli te aequiparas?
Qui reddidit urbem noſtram plenam, cum eam inveniſſet ſemiplenam.
Praeterea ei prandenti Piraceum inſuper pinſuit,
Et nihil de priſtinis tollens novos piſces appoſuit.
At tu ſtuduiſti urbem Athenienſium parvam facere
Interſeptam, oracula canens, & teipſum Themiſtocli aequiparans.
Et ille quidem abit in exilium: tu vero hordeaceis Achilleis veſceris.
Cl. Annon acerbum eſt, ô Populе, haec me ab iſto audire,
Quia te amo? Pop. Heus tu, quieſce, neve conviciis eum pete.
Nam ſat longo tempore me clam defraudaſti.

SYSTEMA VERSUUM XII.

Bot. Impuriſſimus eſt, ô Popelle, & multa nequiter egit
Te oſcitante, caulesque
Repetundarum ſuccidens
Deglutit, & ambabus manibus *inferciens*
Haurit Reip. bona.
Cl. Faxo ego, ut non gaudeas; nam te furatum eſſe tres myriadas convincam.

Bot.

verbum ſignificat *abſtergere* manus; ut Cleo dicatur propter luxum pane uti, ex ejusmodi hordeo facto, ad abſtergendas manus, pro μαζαλιδι· quae ad hos uſus alias fiebat ex vilioribus farina, aut potius ex furfuribus. Heſychius *Spongias Achilleas* quasdam dici ab aliquibus ait, quibus abſtergeantur oculi.

vſ. 818. Σαίρεσθαλλε] Euſtathius: σαίρεσθαλλον, ἐκ τοῦ σάλλειν, ἀποβολῇ τοῦ ν ἐπὶ τὸ πολύσημον· nempe ut in σαίρειζον, quod eſt ab ἐκ σαίρειν. aut forte σ aſſumitur, ut in σαίπιος. Secundum has etymologias σαίρεσθαλλε erit σαίρεσθαι.

vſ. 819. Πολλὰ] Hoc loco *Nimium*, ut in Nubibus vſ. 915. Σφᾶς οἱ πολλὰ· *Nimium ei audax.*

Ibid. Ἐγκυκλίζων] Formavit hoc verbum a voce ἐγκυκλίας, quae ab ἐγκυκλίω, *circulo*, deſcendit, & *rotam* ſignificat *fabrilitium*, ut eſt in Gloſſis, qui ſub cineribus torrebatur; hic *occultis fraudibus uti*, eſt ἐγκυκλίζειν. Mavult autem in metaphora ab arte piſtoria; nam primo dixit, πρωϊμάζειν, deinde ἀναμάττειν, & nunc ἐγκυκλίζειν.

vſ. 821. Ὅταν χαυμὰ] Secundae perſonae. Infra vſ. 1028. Ὅταν σύ τι λάβῃς χάσμη.

„ Ibid. Κενεὰς] Loquendi genus petitum e re oſ„ toria. In multis oſtribus, caulem maxime proba„ mus. Ideo Poëta objicit Cleoni, quod populo A„ thenienſi caules repetundarum ſuccideret, id eſt, reos „ repetundarum pretio dimiſeret, facta Publico injuria; cum Populus Athenienſis talibus judiciis non „ minus oblectetur, quam ganeo aliquis aut luxu„ caulibus. *Ex Notis Coiſeah.*

ΑΛΛ. Τί θαλαττοκοπεῖς ἢ πλατυγίζεις,
Μιαρώτατος ὢν τῷ τ' δῆμον
Τῶν Ἀθηναίων; ἢ σ' ὑπιδύξω,
Νὴ τὸν Δήμητρ', ἢ μὴ ζῶ,
Δωροδοκήσαντ' ἐκ Μιτυλήνης πλεῖν ἢ μιᾶς πεντηκοντόρου.

ACTUS SECUNDI

Τετράμετροι Ἰαμβικοὶ Καταληκτικοί.

Ταυτὶ παράβασις.

ΧΟΡ. Ὦ πᾶσιν ἀνθρώποις φανεὶς μέγιστον ἀφέλημα,
Ζηλῶ σε τὴν θυγατρίαν· εἰ γὰρ ὧδ' ἐποίεις,
Μίσει μὲν Ἑλλὰς ἴσα, σὺ δὲ νῦν μόνος καθέξεις
Ταῖς τῇ πόλει, τὰ ξυμμάχων τ' ἄρξεις ἔχων τέλεσιν,
Ἢ, πολλὰ χρήματ' ἐργάσῃ, σείων τι καὶ ταράττων·
Καὶ μὴ μεθῇς τὰ ἄνδρε', ἐπειδὴ σοι λαβεῖν δέδωκεν.
Καπηλεύσῃ γὰρ ῥᾳδίως, πλουτεῖς ἔχων τοιαύτας.
ΚΛ. Οὔκ, ὦ γαθοί, ταῦτ' ἐστί που ταύτῃ, μὰ τὸν Ποσειδῶ.
Ἐμοὶ γὰρ ἦν τ' ἐργασμένοι πονηρὸν ἔργον, ὥς τι
Ἀπαξαπάντας τοὺς ἐμοὺς ἐχθροὺς ὑπορομίζειν,
Ἕως ἂν ἢ τὰ ἀσπίδων τὸ ἐκ Πύλου τι λοιπόν.
ΑΛΛ. Ἐπίσχες οὖν τοῖς ἀσπίσιν· λαβὲν γὰρ οὐδέδωκας
Οὐ γὰρ σ' ἐχρῆν, εἴπερ φιλεῖς τὸν δῆμον, ἐκ πορισίας
Ταύτας ἰδὰν αὐτοῖσι τοῖς πόρπαξιν ἀνατεθῆναι,
Ἀλλ' ἔστι τοῦτ', ὦ δῆμε, μηχάνημ', ἵν', ἂν σὺ βούλῃ
Τὸν ἄνδρα κολάσαι τυτθόν, σοι τοῦτο μὴ 'χγένῃ.
Ὁρᾷς γὰρ αὐτὸ σῖφα οἷον ὀζεῖ βυρσοπωλῶν
Νεανιῶν· τούτους δὲ φεύγουσιν μελιτοπῶλαι,
Καὶ τυροπῶλαι· τοῦτο δ' εἰς ἔστ' ὀζὸν συγκεκυφός.
Ὡς εἰ σὺ βεμβήσαιο, γ' βλέψειας ὀφρακίδα,

Νύξας

vſ. 827. Τί θαλαττοκοπεῖς] Athenienſes obtinebant illo tempore imperium maris.

„ Ibid. Πλατυγίζων] Proprie πλατυγίζω eſt, extremo remo, quae pars illius lata eſt, ferire mare & ſtrepitum edere. *Caſaub.* ex Scholiaſte.

vſ. 832. Ἢ κἄστιν ἀνθρώπους φανεὶς μέγιστον ὄφελημα] Ariſtophanes in Prometheo vſ. 614. ὃ κἄστιν ὄφελημα θνητοῖσι φανείς.

vſ. 833. Ἐνείσιν] In Avibus vſ. 344. ἴσαν, ἐνεῖσιν πολλοῖσιν ἤδη.

vſ. 835. Τῇδε πόλει] Joco tributi Patrem Tridentem Neptuni; quia Athenienſium tunc erat imperium maris. *ex Scholiaſte.*

vſ. 837. Λαβὲν δέδωκας] In Nubibus vſ. 551. ὃς ἀνὴρ παρ-

Bot. Quid jactas maris imperium, quid crepas,
Qui peſſimus es erga Populum
Athenienſem? nam te oſtendam,
Ita me Ceres amet, aut ne vivam,
Ex Mitylene plus quam quadraginta minas dono accepiſſe.

SCENA QUARTA.

Octonarii Jambici Catalectici.

Eaedem Perſonae.

Chor. ô Qui omnibus hominibus maximo emolumento exortus es,
Admiror tuam eloquentiam, & te beatum judico; ſi enim ita perrexeris,
Maximus inter Graecos eris, & nunc ſolus tenebis
Remp. & ſociis noſtris imperabis tridentem *in manu* habens,
Quo multum pecuniae conficies, calumniis terrens & turbans *homines*:
Sed ne dimittas hominem, poſtquam tibi anſam praebuit;
Facile enim ipſum vinces, ejusmodi habens latera.
Cl. ô Boni, nondum eo rediit res, ita me Neptunus amet,
Extat enim meum quoddam facinus adeo praeclarum,
Ut omnibus meis inimicis os obturare poſſim,
Quamdiu aliquid fuerit reliquum de clypeis, quos ex Pylo allatos dedicavi.
Bot. Subſiſte in mentione clypeorum; nam mihi anſam dediſti.
Non enim debueras, ſi Populum amas, data opera
Permittere, ut illi *clypei* una cum anſis dedicarentur.
Sed eſt haec, ô Populе, molitio quaedam, ut, ſi tu velis
Hunc hominem caſtigare, tibi non liceat.
Vides enim ut ſit conſtipata iſta caterva coria vendentium;
Juvenum; circa iſtos habitant venditores mellis,
Et caſeorum; qui omnes in unum conſpirant.
Itaque, ſi tu frendeas iratus, & cogites de hoc homine in exilium pellendo,

Noctu

πεπίδωκεν λαβεῖν Τριβαλλῶν. Hic paulo poſt: λαβεῖν χρὴ σὲ σύνοιδα. In Lyſiſtr. vſ. 675. εἰ χρὴ σύνοιδά τι ἡμῶν τοῖσδε κἀν ἐρημίᾳ λαβεῖν.

vſ. 851. Ὀστρακίνδα] Scholiaſtes: ἔστι μὲν ὄνομα παιδιᾶς· διὰ δὲ αὐτῆς [al] Θεμιστοκλῆς αὐτὸν ἐξεστρακίσθη. *Eſt quidem ὀστρακίνδα nomen ludi; hoc tamen vult dicere: Si voluerit ipſum per oſtracismum ejicere.* Jul. Pollux IX. ἐπὶ δὲ καὶ ἄλλων παίδων ὀνόματα, παίδιν ἐχόντων χώραν τῇ καταλήξει ἢ ὁμοίαν. βασιλίνδα, ὀστρακίνδα, δηλιακρίνδα, μυίνδα, χυτρίνδα &c. *Dicam & aliorum ludorum nomina, eandem habentia formam reſpectu terminationis: βασιλίνδα, ὀστρακίνδα &c.* Eſt autem βλίτυρι ὀστρακίνδα hoc loco, *vultu minari oſtracismum* & dicitur ut βλίτυρι Παλλάδα in Acharn. vſ. 333.

Νύκλως καθαρπάσαντες ἀν' τὰς ἀσπίδας, θέοντες
Τὰς εἰσβολὰς τ' ἀλφίτων ἀν' καταλάβοιεν ἡμῶν.
ΔΗΜ. Οἴμοι τάλας! ἔχουσι γὰρ πέρπαχας; ὦ πόπερ!
Ὅσον με παρεκόπτου χρόνον τοιαῦτα χρυσίδημῶν.
ΚΛ. Ὦ δαιμόνιε, μὴ δῆτ' λέγοντ' ἴσθι, μηδ' οἰηθῇς
Ἐμοῦ ποθ' εὑρήσειν φίλοι βελτίον'· ὅς πις εἶς ὢν
Ἔπαυσα τὰς συνωμότας· καί μ' ἐλέληθεν ὑδὶ
Ἐν τῇ πόλει συνιστάμενον· ἀλλ' εὐθέως κέκραγα.
ΑΛΛ. Ὅταν γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις θηρώμενοι πέπωθα.
Ὅζει μὲν ἡ λίμνη κατ' ἦ, λαμβάνουσι ὐδέν·
Ἐὰν δ' ἄνω τι ἡ κάτω τὸ βόρβορον κυκῶσιν,
Λίβυσι· ἡ σὺ λαμβάνεις, ἣν τὴν πόλιν ταράττῃς.
Ἐν δ' ὑμῖν μοι τοσουτονί. σκύτη τοσαῦτα πωλῶν,
Ἐδωκας ἤδη τυτταί γε χρήματα σαυτῷ
Ταῖς ἐμβάσι, φάσκων φιλεῖν; ΔΗΜ. Οὐ δῆτα, μὰ τὸν Ἀπόλλω.
ΑΛΛ. Ἔγωικας ὢν δῆτ' αὐτὸν οἷός ὄφιν; ἀλλ' ἐγώ σοι
Ζεῦγος πεδάμῳ ἐμβάδων, τυτὶ φορῶν δίδωμι.
ΔΗΜ. Κεἰπὼ σ', ὅσον γ' ἐγ' ᾠδα, τῷ τὸν δῆμον ὄντ' ἄρισθ',
Εὐψύχατόν τε τῇ πόλει, καὶ τοῖσι δακλύλοισιν.
ΚΛ. Οὐ δεινὸν ὦν δῆτ' ἐμβάδας τοσουτονὶ δύνασθαι,
Ἐμοῦ δὲ μὴ μισεῖν ἔχειν ὅσων πέπονθας, ὅς πις
Ἔπαυσα τὰς κωμῳδίας, τὸ Γεύπολιν ἐξαλείψας;
ΑΛΛ. Οὔκουν σε δῆτα ταῦτα δεινὸν ὄφι τραχλοτηρεῖν,
Παῦσαί τι τὰς κωμῳδίας; κοὐκ ἴσθ' ὅπως ἐκείνης
Οὐχὶ φθονῶν ἔπαυσας, ἵνα μὴ ῥήτορες γένωνται.
Τοῦτον δ' ὁρῶν ἄνθρωπον ὄντα τηλικουτονί,
Οὐ πώποτ' ἀμφιμαχάλῃ τὸν δῆμον ἠξίωσας,
Χειμῶνα ὄντα· ἀλλ' ἐγώ σοι τυτονὶ δίδωμι.
ΔΗΜ. Τοιουτονὶ Θεμιστοκλῆς ὁ πώποτ' ἐπιδήσει·
Καί τοι σοφὸν κἀκεῖν' ὁ Περικλῆς· ἔμοιγε μέν τοι
Οὐ μεῖζον εἶναι φαίνετ' ἐξεύρημα τοῦ χυτρᾶ.
ΚΛ. Οἴμοι τάλας, οἵοις παθήκισμοῖς με θελαύνεις.

ΑΛΛ.

---

ver. 855. Παρεκόπτου] Supra, ver. 804. εἶον ἀγαθῶν αὐτὸν τῇ μισθαρνίᾳ παρεκόπτω. est autem idem quod παραμίσθιον, quod in Glossis exponitur: *Defraudare*; proprie in mensuris: & quod hic sequitur, συνέλεμεν, est ἐ δῆμον ἀπατῶν καὶ παραμετρῶν, ut Scholiastes loquitur.

ver. 856. Μὰ τὸν λίγοντ' ἴσθι] Sophocles in Oedipo ver. 927. Ἀλλ' ἴσθι τοῦτόν', εἰ σοῦστι λίγει· *Sed dedisse est loquenti, si is mutando mutet.*

ver. 862. Ἐὰν δ' ἄνω τι καὶ κάτω τὸ βόρβορον κυκῶσι] Procopius Epist. 38. κατεμβάλλει τὸν σύχνον ἄνω καὶ κάτω κυκῶν τὰ τῆς διδασκάλου πράγματα· *Cum animadverteret Fortunam humanas res sursum deorsum turbare.* Aeschylus apud Athenaeum IX. p. 375. τὸ αὐτὸς εἶς, Ἡ πολλὰν' ὦ δομῶσα εἰς ἄνω κἀκεῖ, Δινοῦσα καὶ τρέπουσα τυφὸν ἄνω κάτω· — *ejusdem fuit, quae multa in aedibus facit mala, quotiens & externis turbulenter omnia sursum deorsum.* Demosthenes Philippica III. νῦν δ' ἀπολωλὸς ἅπαντα πολύμαθες, καὶ ἄνω καὶ κάτω στρέφεις τὰ τῆς Ἑλλάδος πράγματα· *Nunc autem postquam illud perii,*

Noctu diripientes clypeos iſti currerent
Ad occupanda granaria noſtra.
Pop. Hei mihi miſero! habentne ergo anſas *illi clypei?* ô ſceleſte!
Quanto tempore me decepiſti & fraudaſti.
Cl. ô Bone, ne dedas te huic Oratori, neve putes
Me ipſo unquam te inventurum amicum meliorem: qui ſolus
Conjuratos compeſcui: neque me latet ulla
Conſpiratio in urbe; ſed ſtatim vociferari ſoleo.
Bot. Idem enim facis quod illi, qui captant anguillas:
Si enim lacus ſit ſedatus, nihil accipiunt,
Cum autem ſurſum deorſum caenum perturbaverint,
Capiunt: tu quoque accipis, quando urbem turbas.
Unum hoc dic mihi: cum tot coria vendas,
Dediſtine unquam huic de tuo ſoleam
Ad calceos, tu qui te amare eum dicis? Pop. Non ſane, ita me Apollo amet.
Bot. Ergone cognoſcis eum qualis ſit *homo?* at ego tibi
Hocce par calceorum emi & do geſtandum.
Pop. Judico te omnium, quod ſciam, optime de Populo meritum eſſe,
Et reip. te eſſe benevolentiſſimum, atque digitis pedum.
Cl. Annon ergo acerbum eſt calceos quidem *apud te* tantum valere;
Meorum autem erga te meritorum te obliviſci, qui
Compeſcui cinaedos, deleto Grytto.
Bot. Annon ergo acerbum eſt, te culos quidem inſpectare,
Et cinaedos compeſcere? (quamvis omnino
Ex invidia compeſcueris, metuens ne Rhetores fiant:)
Hunc autem iſta aetate cum videas carere tunica,
Nunquam tunica dignatus es utrinque manicata,
Hyberno tempore; at ego tibi iſtam do.
Pop. Tale quid nec Themiſtocles unquam excogitavit:
Quamvis illud etiam inventum ſapiens fuerit, Piraeeus inquam munitus; mihi tamen
Non majus illud videtur, quam hocce tunicae inventum.
Cl. Hei mihi miſero, qualibus me adulationibus exagitas.

Bot.

perit, labefecit omnia, & ima ſummis miſcuit apud Graecos. Vide ad Aves vſ. 3.

vſ. 870. Εὐνέκατον —— τοῖσι δουλόποις] Alexis apud Athenaeum XV. p. 700. Ὁ πρῶτος οἷσιν μιλὰ λοχεύσας πειρατὴς ἦν ἰκανὸς, ἐν τοῖς κακοῖσι δ' ἀνθρώποις. *Qui primus excogitavit deambulare cum laterna noctu, digitorum pedis patronus ipſe fuit.*

vſ. 873. Τὸν τρύτινον] Cinaedum quemdam ita dictum, ex Scholiis.

vſ. 876. Ἵνα μὲ μήτορε γλυκείᾳ] Acerbe in Rhetores illius temporis. Quaſi, qui pueri, cinaedi fuere, illi Rhetores plerumque fiant. Supra, vſ. 423. ὃς ὅτε' ὄντος ὁ παῖς ὁ δεξὶ' ἦ ἀνὴρ ἐνετρυφᾶτο. deinde alter: ὅτου —— κἄτος ὁ παιδίσκος οἴχετο. ubi vide Notam.

vſ. 881. Ὁ Πειραιεύς] Supra, vſ. 811. ὁ Πειραιεὺς τοιοῦτος. Conſtat autem Themiſtoclis conſilio extructum fuiſſe Piraeeum.

vſ. 883. Πεδαιασμοῖς] In Veſpis vſ. 1288. ὁτιή τι μαρὸν ἐνεδήσασα.

Ibid. Περικαλύπτειν] Eurip. in Oreſte vſ. 412. οἵ μοι διαγμῶν,

ΑΛΛ. Οὐκ, ἀλλ' ὥσθ' πίναν ἀνὴρ πέποιθ', ὅταν χαλῇ·
Τοῖσι πρόσθεν τοῖς σοῖσιν, ὥσθ' βλαυτίοισι, χρῶμαι.
ΚΛ. Ἀλλ' οὐχ ὑπερβαλεῖς με θωπείαις· ἐγὼ γὰρ αὐτὸν
Προσαμφιῶ τοδί· σὺ δ' οἴμωζ', ὦ πάτερ. ΔΗΜ. Αἰβοῖ·
Οὐκ ἐς κόραχας ἀπφθερεῖ, βύρσης κάκιστον ὄζων;
ΑΛΛ. Καὶ τοῦτ' ἐπίτηδές σε προσήμπιχ', ἵνα σ' ἀποπίξῃ.
Καὶ προσπρον ἐπεδήλθοσί σοι. τὸ καυλὸν οἰσθ' ἐκεῖνον,
Τῷ σιλφίῳ τὸ ἄξιον γιγόμβοι; ΔΗΜ. Οἶδα μὰ τοι.
ΑΛΛ. Ἐπίτηδες ὄντος αὐτὸν ἐστιβὰ ὄξιον γενέσθ',
Ἵν' ἐσθίοιτ' ὠμόμβοι, κἄπειτ' ὀ Ἡλιαίᾳ
Βλέποντις ἀλλήλοις ἀπολείποιεν οἱ δικασταί.
ΔΗΜ. Νὴ τὸ Ποσειδῶ, ἢ προσ ἐμὲ τυτί γ' εἶπ' ἀνὴρ κόρι@.
ΑΛΛ. Οὐ γὰρ τόθ' ὑμεῖς βδιόμβοι δίπτυ γένεσθε πυρρίοι;
Καὶ Νὴ Δί' ἦν ἢ τοῦτο Πυρράνδρου τὸ μηχάνημα.
ΚΛ. Οἵοισί μ', ὦ πάτερ, βωμολοχθύμασιν παρᾴτεις;
ΑΛΛ. Ἦ γὰρ θεός μ' ἐκέλευσε νικῆσαί σ' ἀλαζονείᾳ.
ΚΛ. Ἀλλ' ἢ με νικήσεις. ἐγὼ γὰρ φημί σοι παρίζειν
Ὦ δῆμε, μηδὲν δρᾶσαι, μηδὲ πύβλιον ῥοφῆσαι.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ κυλίκιόν τί σοι, ἢ φάρμακον δίδωμι,
Τὰ τοῖσιν ἀντικνημίοις ἑλκύδρια προσαλείφειν.
ΚΛ. Ἐγὼ δὲ τὰς πολιὰς γέ σε κλέκων, νέον ποιήσω.
ΑΛΛ. Ἰδὺ δέχου κέχυκα λαγὼ, τὸ φθαλμιδίω προσῆν.
ΚΛ. Ἀπομυξάμου@, ὦ δῆμε, ἐμῷ προσὸς τὸ κεφαλίῳ ἀπόψαι.

Δίμετροι Ἰαμβικοί.

ΑΛΛ. Ἐμοῦ μὲν ὦν, ἐμοῦ μὲν ὦν.
ΚΛ. Ἐγὼ σε ποιήσω τηκ-
εκεχεῖν, ἀναλίσκοντα τὸ

Σαυ-

διαγυᾶν, οἷς γ' ἱκανόμαν πάλαι' Ita quantis, miser, exigitur perfricationibus.

vſ. 884. Χοιτιᾶν] Verba in ιᾶν ſunt deſiderativa, ut ἀνταλλαξιᾶν, apud Thucyd. Lib I. ἀνταλλαξιᾶσθαι δὲ καὶ τὰ Μηδικὰ πολίταις. Ubi Scholiaſt ἀνταλλαξιᾶσθαι ἐχρῆσε, τουτέστιν ἐνεδυμήθησαν ἀνταλλάξασθαι. Sic, παραδοσιᾶν apud eundem Lib.IV. γνὰς δὲ παραδοσιᾶσθαι, ubi Scholiaſt ὁρμῶσι παραδόσιν' expleturos tradere. item τοιτευτιᾶν. apud eundem Lib. I. Vide ad Veſpas vſ. 163. alia forma verborum deſiderandi eſt contractorum ex εω, ut χίζοντιᾶν, de quibus hic in Equit. vſ. 61. & vſ. 994.

vſ. 885. Τοῖσι πρόσθεν τοῖς σοῖσι —— χρῶμαι] Eurip. in Oreſte vſ. 731. ἐγὼ Μενέλεω τοῖσιν χρήσομαι.

Ibid. Ὥσθ' βλαυτίοισι] in conviviis diſcumbentes exuebant ſoleas; ut hodienum Graeci & Turcae, ſi alicubi in collegio conſideant (ſedent autem humi ſuper tapetibus, non exporrectis pedibus, ſed ad ſe contractis, ut tibiae tranverſim poſitae formam crucis referant, quibus inſident, more Sartorum in Hollandia) ſoleas in propinquo deponunt. Fiebat autem ſaepe, ut qui pluſculum adbibiſſet, & ſubito veller ſurgere, cogente aliqua neceſſitate, vicini ſoleas pro ſuis acciperet; nam ebrii non nimis acute cernunt. Quin etiam illud contigit, ut aliquis in convivio ſolens plane auſteret; Athenaeus VII. p. 338. Δαείμων δὲ τὸ ἁρματηγικὸς κυλλοτοδῶν τοῖσδε, ἀνέλυτο δ' ἐν συμποσίῳ τὸ χρυσοῦν ποδὸς τὸ ἀλαυτίον· καὶ ὃς, οὐδὲν, ἔφη, πλεῖον κατεδήσωμαι τῷ ἀτίμῳ, ἢ ἀρώμενος αὐτῷ τὸ σανδάλιον· *Dorieni Tibicini, qui erat loripes, ratione in*

Bot. Imo id facio quod poti ſolent, cum cacaturiunt,
Nam ut illi ſoleis alienis, ita ego tuis moribus utor.
Cl. Sed non ſuperabis me aſſentationibus; nam ego
Super tuum munus ei amiciam hancce *tunicam*; at tu plora improbe. Por. Au!
Nonne hinc in malam rem ibis, qui peſſime corium oles?
Bot. Et iſtam data opera tibi amixit, ut te ſuffocaret.
Antehac etiam tibi inſidiatus eſt. Meminiſtine cum caulis
Laſerpitii vili pretio veniret? Por. Equidem memini.
Bot. Data opera iſte voluit eum vili venire,
Ut ementes edatis, deinde in Heliaea
Judices pedendo ſeſe invicem occidant.
Por. Ita me Neptunus amet, idem mihi ſtercorarius quidam dixit.
Bot. Annon tunc vos erubeſcebatis pedentes?
Et profecto fuit hoc Pyrrhandri commentum.
Cl. Qualibus me, ô improbe, ſcurramentis turbas.
Bot. Minerva enim juſſit, ut te vincerem arrogantia.
Cl. Sed non vinces me: ego enim ajo me tibi daturum
ô Populе, nihil agenti, ſorbere catinum mercedis *judiciariae*.
Bot. Ego vero tibi pyxidem & medicamentum do,
Ut tibiarum ulcera tibi circumungas.
Cl. Ego vero canos tuos legens juvenem te faciam.
Bot. Hem cape caudam leporis, ut tibi ocellos circumtergeas.
Cl. Cum te emunxeris, ô Populе, in caput meum te abſterge.

Dimetri Jambici.

Bot. Imo in meum, imo in meum.
Cl. Ego te faciam trire-
mis curatorem, ut ſumtus facias de

Tuo

In concivis ſalsa illius pedit, qui ei claudus ac debilis erat; tum is, nihil, inquit, majus imprecabor furi, quam ut ejus pedi ſandalium meum conveniat.

vſ. 895. Ἀπὸς ἀπεῤῥιφθ᾽] Per Proſopopoeiam intelligit τὸν κάπρον, & vult dicere: ſibi etiam, poſtquam ſi-phium comediſſet, commotam fuiſſe alvum, ut pederet. In Eccleſiaz. vſ. 313. & 316. ἐγὼ δὲ κατάκλυσμα πάλαι χέζεσθαι᾽ —— ὃ δ᾽ ἐδὼ τὸν δόρυ ἐπιῦχο κρύον ὁ κωμῳδοδίδ.

vſ. 896. Πεῖσαι] Aut erubuiſſe eos dicit, ex pudore, quia pepediſſent: aut eos alvo cita commaculaſſe veſtem. In Eccleſiaz. vſ. 320. τί ταῦτ᾽ ἔχει τὸ πεῖσαι ἐστι; ὁ τι τὴν Κυνησίαν σὺ κατατετίλακας;

vſ. 897. Πυῤῥάνδρα] Alludit ad proxime antecedens πεῖσαι. erat autem Pyrrhander iſte improbus aliquis & Sycophanta. *Ex Scholiis.*

vſ. 902. Μικρὰ τριβλίον χρῄζων] Metaphorice. In Veſpis vſ. 508. δηλῶν σμικρὸν φάγμα· ἀντὶ τοῦ κατάδηλον ποιῶν. Hoc loco intelligit ὁ δικαστὴς μικρόν, ut Scholiaſtes ait. Supra, vſ. 51. Cleonis ad Populum verba referuntur: ἰσθι, φίλτατον, ὄντως, ὅτι τριβώλου.

vſ. 903. Τὰ ᾽ν τοῖσιν] Vide ad Plutum vſ. 784.

„ vſ. 908. Τριηραρχεῖν] Tangitur hic calumnia Athe-„ nis uſitata. Erant in ea urbe publica quaedam mu-„ nera, privato ſumtu curanda, quod proprie λειτουρ-„ γεῖν dicitur. Ejusmodi fuit Editio Ludorum, & Prae-„ bitio triremis. Illud vocatur χορηγεῖν, hoc τριηραρ-„ χεῖν. Saepe autem non diſſimilibus quisque, ut erat „ accuum, ſed optimus quis iis oneribus premebatur. „ *Caſaubonus.*

Σαυτῷ, παλαιὰν ναῦν ἔχει-
τ', εἰς ἣν ἁλᾶν οὐκ ἐφέ-
ξεις, ὑδὲ ναυπηγήμθ᾽.
Διαμηχανήσομαί δ', ὅπως
Λι ἱστία σαπρὰ λάβῃς.
ΧΟΡ. Ἀνὴρ παφλάζει, παῦε, παῦ
Ὑπερζέων· ὑφελκέσθω
Δὲ τ᾽ ξύλων· ἀπαρυτέον
Τὶ τ᾽ ἀπειλᾶν ταυτί.
ΚΛ. Δώσεις ἐμοὶ καλὼ δίκην,
Ἱππήμθ᾽ ταῖς εἰσφοραῖς.
Ἐγὼ γὰρ εἰς τοὺς πλησίους
Σπεύσω σ' ὅπως ἀγχαφῇς.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δ' ἀπειλήσω μὲ ὑ-
δέν, θὔχομαι δί σοι τοδί.
Τὸ μὲν τάγιστον τοὺθίδων
Ἐφεζόμενος σίζοι· σὺ δὲ
Γράμμα ἱρεῖν μέλλοιζα ᾧδὶ
Μιλησίων, ὑ κερδαιεῖν
Τάλαντα, ἢν καπεγάσῃ,
Σπεύδειν, ὅπως τ᾽ τοὺθίδων
Ἐμπλήμθ᾽ φθαίης ἔτ' εἰς
Ἐκκλησίαν ἐλθεῖν· ἔπει-
τα πεὶ φαγεῖν, ἀνὴρ μεθή-
κει, ὑ σὺ τὸ πάλαιτον λαβεῖν
Βυλόμθ᾽ ἐ-
θίων ὀπτιγείης.
ΧΟΡ. Εὖ νή γε τ᾽ Δία ὑ τ' Ἀπόλλω,
Καὶ τὼ Δήμητρα.
ΔΗΜ. Καί μοι δοκεῖ ὑ ταῦλα γ' εἶναι καταφαγᾶς
Ἀγαθὸς πολίτης, οἵ᾽ ὑδεὶς πω λέγει

Ἀνὴρ

» vſ. 910. Παλαιὰν ναῦν] Eſt apud Plautum, *finem* » *nullum eſſe ſumitum, ſi quis navem ſartam tectam eſſe* » *velit; aut mulierem tonſam:* quod Ariſtophanes hic ſpectatum judicat ab iis, qui viros bonos ſumtibus vellent atterere, quibus de induſtria committebatur vetus navis. *Caſaub.*

» vſ. 915. Ἀνὴρ παφλάζει] Per metaphoram ab ollis ebullientibus, ſignificat Cleonis animum incitatum, & fremitum verborum. Eubulus Comicus apud Athenaeum VI. p. 229. Δεντὰ παφλάζει δεξάμενα λαλιστὰ· *Patina bullit barbara ſonitu.* ab iſto verbo παφλάζων indidit Comicus Cleoni nomen Παφλαγόν.

vſ. 919. Δώσεις ἐμοὶ καλὼ δίκην] In Veſpis vſ. 451. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τάχ' ὑμῖν δώσεται καλὼ δίκην.

vſ. 920. Ἱππήμθ᾽ ταῖς εἰσφοραῖς] Scholiaſtes Aeſchyli a Stanleio editus, pro εἰσφοραῖς legit apud Comicum noſtrum συμφοραῖς, ad Prometheum, vſ. 365. & ita legi etiam in Suida & Etymologo annotavit Cl. Kuſterus. Ἱππήμθ᾽ autem eſt ab ἵππος, quod *Proſilium* ſignificat, ut ex Vet. Gloſſis conjicere licet, uve *Praelium.*

vſ. 925. & 930. ſeqq. Τὸ μὲν τάγιστον τοὺθίδων ἐφεζόμενος σίζοι· σὺ δὲ —— σπεύδειν] Similis imprecatio eſt in Acharnenſ. vſ. 1155. ὃς γ' ὃν ἐκπέμψω τοὐθίδ᾽ ὁπωσ-
»»

Tuo navem veterem habens, in quam tibi ſumtuum nullus erit
Finis, nec fabricationis.
Comminiſcar etiam ut
Velum putrefactum accipias.
CHOR. Homo iſte ebullit: deſine, deſine
Efferveſcere: ſubducendum
Nonnihil de lignis: deſpumandum
De minis aliquid iſto *cochleari*.
CL. Dabis mihi pulchre poenas;
Nam tributo conferendo premeris.
Ego enim inter divites
Ut cenſearis allaborabo.
BOT. Ego vero minabor quidem nihil, opto autem tibi haec:
Ut ſartago quidem cum ſepiis
Super igne ſtet ſtridens; tu autem
Sententiam pronunciaturus de
Mileſiis, & lucraturus
Talentum, ſi rem perfeceris,
Properes ſepiis
Te implere, priusquam in
Concionem eas: deinde antequam ederis, homo *aliquis te in concionem* arceſſat, & tu talentum accipere
Volens vorando ſuffoceris.
CHOR. Belle ita me Jupiter & Apollo
Et Ceres ament.
POP. Et ſane videtur mihi cetera etiam eſſe perſpicue
Bonus civis, qualis nemo ad hoc tempus

Vir

τον, ἵνῃ' ἀπλυμόν εἶχεν πάντα ἐν τραπέζῃ καμὸν ἀπόλλυς· πάντα μιλτοῦν λοῦσιν αὐτὸ, καὶ ἀγνάσεται σέλινα. Dicitur autem πάγκαλον σκεῦδος, ut χύτρα ἀβάπτιστος in Pluto vſ. 673.

vſ. 935. Μεδίμνου] In Eccleſ. vſ. 533. ἰδοὺ δὲ, ὅπως μεδίμνου μ', ἵξεται πάρα τίχην· *Regabit autem, illa quae me accerſiuit, ut exirem omnino.* Euripides in Troadibus vſ. 1270. Ἕκα. μεδίμνου κεῖσε σ' Ὀδυσσεὺς πάρα Οἰλῆ', ὃν σε δόλιον ἀληθῶς ἐκτίσω πάτρας· *Sequere; nam ad te accerſendum veniunt ab Ulyſſe Iſti, cui te ſortem fors mittis ex Patria.* Vide hic in Equitibus ad vſ. 602.

vſ. 936. Ἐσθίων ἀπεπνίγησε] Optat, ut Cleo vorando ſuffocetur, dum in Concionem properans, ſe prius cibum celeriter vult conſumere. Archeſtratus Poeta facetiſſimus, apud Athenaeum VII. p. 327. — ὃς ἀπεπνίγη Οὗτος, ἐπὶ πολυφθόρῳ ὀρᾷ ἐπιδὺς λευκανίσκῳ· *& ſeſtina ſic, ut ſuffocetur prae nimio deglutiendi ſtudio.*

vſ. 940. Οἷος νῦν ἀνὴρ —— πόλει πολλοῖς τῶν ἄλλων] Hominibus vilifſimis, & rebus venalibus; ſupra, vſ. 646. ἵνα τὰς ἀρχὰς αἰσθάνῃ πολλοὺς τῶν ἄλλων. & vſ. 659. αἱ πειρᾶσθε εἰ γίγνεσθ' ἄνδρες τῶν ἄλλων. Caſaubonus opportune ad praeſentem locum facit mentionem proverbii: *Sordi venales.*

Ἀνὴρ γεγένη) τοῖσι πολλοῖς γ' ὁλῷ.
Σὺ δ', ὦ Παφλαγών, φάσκων φιλεῖν μ', ἐσκορόδισας.
Καὶ τῦν κἀπέδω τ' δακτύλιον, ὡς οὐκ ἔλῃ
Ἐμοὶ ταμιεύσας. ΚΛ. Ἐχε. τοσοῦτον δ' ἴσθ' ὅτι,
Εἰ μή μ' ἐάσεις ὑπηρετεῖν, ἕτερόν σοι
Ἐμοῦ παιδαγώγιόν τις ἀναφανήσεται.
ΔΗΜ. Οὐκ ἴσθ' ὅπως ὁ δακτύλιός ἐσθ' ἥτοι
Οὑμός· τὸ γᾶν σημεῖον ἕτερον φαίνεται,
Ἀλλ' ἢ ὁ χαυλιός. ΑΛΛ. Φέρ' ἴδω, τί σοι σημεῖόν ἐστιν.
ΔΗΜ. Δημοῦ βοείᾳ θεῖον ἐξωπτημένον.
ΑΛΛ. Οὐ τοῦτό γ' ἐστὶν ὁ τὸ θεῖον. ΔΗΜ. Ἀλλὰ τί;
ΑΛΛ. Λαρὸς κεχλιώς· ὅτι πίτνας δημηγορῶν.
ΔΗΜ. Αἰβοῖ τάλας. ΑΛΛ. Τί ἐστι. ΔΗΜ. Ἀπόφερ' ἐκποδών,
Οὐ τ' ἐμὸν ὄχει, ἀλλὰ τ' Κλεωνύμου.
Παρ' ἐμοῦ δ' ἐγὼ τυτονὶ λαβών, ταμίευέ μοι.
ΚΛ. Μὴ δῆτα πώ γ', ὦ δέσποτ', ἀπολῶ σ' ἐγὼ,
Πρὶν ἄν γε τ' ἀρχσμῶν ἀκούσῃς τ' ἐμῶν.
ΑΛΛ. Καὶ τ' ἐμῶν ὕπ. ΚΛ. Ἀλλ' ἐὰν τούτῳ πίθῃ,
Μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε. ΑΛΛ. Κἄν γε τυτωί,
Ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε μέχρι τῆς μυρίνης.
ΚΛ. Ἀλλ' οὖν ἐμοὶ λέγουσιν, ὡς ἄξιά σε δεῖ
Χώρας ἁπάσης, ἱστεφανωμένον ῥόδοις.
ΑΛΛ. Οἱ δ' ἐμοὶ δέ γ' αὖ λέγουσιν, ὡς ἀλυκῆς δεῖ
Ἔχοντα κατάπαστον, ἐν τεφάλῃ, ἐφ' ἅρματος
Χρυσοῦ διώξαι Σμικύθιον, ἐν Κύρνῳ.
ΚΛ. Καὶ μὴν ἔτεγχ' αὐτὸς ἰὼν, ἵν' ἥτοι
Αὐτῶν ἀκούσῃ. ΑΛΛ. Πάνυγε. ΔΗΜ. Καὶ σὺ δὴ φέρε.
ΚΛ. Ἰδού. ΑΛΛ. Ἰδού. ΔΗΜ. Νὴ τ' Δί' ἡδὺ κωλύει.

ΣΤΡΟΦΗ

„ vſ. 942. Φάσκων φιλεῖν μ' ἐσκορόδισας] Φιλεῖν vel „ *amare* vel *oſculari* poteſt verti. σκορόδιζειν eſt, eſu „ alii alienare aliquem a ſe. *Caſaubonus.*" Et ſane non inepte pro *oſculari* accipietur; nam hic Populus quaſi ἐνάμων & *amaſius* ſupponitur, cujus ſe Cleo fatebatur eſſe ἐρώμενος ſupra vſ. 728. qui autem comedere allium, illius oſculum non eſt ſuave. Hinc Horatius Epod. III. Maecenati, ſi is allium velit comedere, talia imprecatur mala: *At ſignid nequam tale concupiverit, Jocoſè Maecenas, prætor Etruam puella ſuavio opponat tuo, extrema & in ſponda cubet.* Alludit autem ſimul ad σκορόδαλμον Coriariorum, qualis erat Cleo; ſupra vſ. 199. διὰ τοῦτο Παφλαγόνων ἀσκάλλειν ὁ σκορόδαλμος· uebantur eo ad coria elaboranda.

vſ. 943. Τὸν δακτύλιον] Scholiaſtes ad vſ. 946. ὁ δακτύλιος δὲ, ὃν ἐφόρει, ἦν ἐχεῖνος ὃν σημεῖον· *Annulus autem, quem gerebat, erat ſignum imperii*, nempe quod Cleo obtinebat. Sed forte per δακτύλιον talem annulum intelligit, quo uebantur non tantum pro ſignaculo, ſed etiam pro clave: & de Rege loquitur quaſi de domo privata, in qua Cleo hactenus, tanquam promus condus, clavem habuerit: quam Herus, id eſt Populus, ab eo nunc repetit, eumque ab officio removet. Erant autem annuli apud veteres, qui praeſtabant uſum Clavium; in Thetmoph. vſ. 431. Περτὸ μὲν ὃν ὃν ἀλλ' ὑπεῖξαι τὸν δάκτυλον Παπαιμάσασθαι δακτύλιον ἀφιέσθαι. ubi vide Notam.

„ vſ. 950. Δημοῦ βοείᾳ θεῖον ἐξωπτημένον] Solent in„ ſignia armorum & animorum conveniente cujuſque „ voluntati aut naturae uſurpari. Sic fingit Poeta „ annuum Populi Athenienſium plane ex natura in„ conſulti illius populi. Ludit autem in vocibus δῆμος & *populus* & δοῦλος *pinguedo*. In pierorumque ciborum „ paratu adhibetur pinguedo. Veteres autem Athe„ nienſes multos cibos parabant ſolis ſiculneis involventes, quae Gracci θρῖα vocant. *Caſaub.*" Simili-

ter-

Vir extitit ejusmodi hominibus, quorum plures veneunt obolo.
Tu vero Paphlago, qui te mei amantem esse dicis, me exacerbasti.
Et nunc redde mihi annulum; nam non amplius
Mihi quaestor eris. CL. Habe tibi. hoc tamen scio,
Si me non sines procurare Remp. alium denuo
Meipso nequiorem aliquem exoriturum.
POP. Fieri nequit ut annulus iste sit
Meus: fane signum aliud videtur esse;
Nisi forte parum cernunt oculi. BOT. Fac sciam quid signi tibi fuerit.
POP. Bubulae adipis thrium assatum.
BOT. Non illud est, non thrium inquam. POP. Quid vero?
BOT. Mergus hians super petra verba faciens pro concione.
POP. Au! miser ego! BOT. Quid est? POP. Auser hinc procul;
Non meum habuit sed Cleonymi:
Hunc autem accipe a me, & mihi quaestorem age.
CL. Nondum etiam, ô Here mi, obsecro te,
Priusquam oracula mea audias.
BOT. Et mea ergo. CL. Sed si huic credideris,
Molgum te fieri necesse est. BOT. Et, si huic *credideris*.
Verpum te fieri necesse est usque ad myrtum.
CL. Imo mea oracula dicunt, fore ut imperes
Omni terrae, coronatus rosis.
BOT. Mea vero dicunt, fore ut purpura
Indutus versicolore & casside, in curru
Aureo persequaris Smicythen & Cyrium.
CL. Quin abi & affer illa, ut iste
Audiat ea. BOT. Maxime. POP. Tu etiam affer.
CL. Ecce eo. BOT. Ecce eo. POP. Nihil sane impedit.

STROPHE

ter autem in Vespis vs. 40. ludit in vocibus δημὸς & δῆμος· ubi cum unus dixisset: ἴσα βουτυρὸς δημός· alter inquit: εἶμαι δικαστὴς ἐ δημου δημῶν βάλτιον διῤῥάπτων· locum citavit Scholiastes. In Acharn. vs. 1101. κἀμοὶ δὲ δὸς καὶ σῦκον [οἶσι], ἐνίκων σ' ἐγώ.

vs. 952. Λάβρος ἀρχωνὸς] Cleo habet in annulo signum *avis voracis*; quia avide rapiens civium bona consumat. In Nubibus vs. 590. Κλέωνα τ' ἀέρει δῆρα διαπρεπῆ καὶ κλοπήν. ubi vide Notam.

Ibid. Ἐνὶ πίτυας ἐκμυζεῖν] Scholiastes: τὸν δὲ πίτυραν [λέγει], διὰ τὸ βῆμα ἐν τῇ Πνυκὶ· *Petram autem dicit propter suggestum in comitio.* nempe ille suggestus fuit *lapideus*, in quem Rhetores concionaturi ascendebant; in Pace vs. 679. ἴστε πρωτὸν τὸν τὸ λίθο τὸν ἐν τῇ Πνυκί.

vs. 954. Κλεωνύμα] Quasi iste eiusdem cum Cleone fuerit ingenii, & *vorax*, qui etiam confumat & quasi *voret* civium bona; fane de isto infra vs. 1286. διὰ ζύτης' ὀνίθου πατὴ φαίνας ἰοβὶς Κλεώνυμος· quasi γὰς αὐτου ἐμπλήσαντα τὰ ἑ ἐχόντα ἀνάγκη ἐκ τ ἐξελθεῖν ἀπὸ τ στόμου.

vs. 959. Μολγὸν γενέσθαι] Unus ex Scholiastis: Πένητα· παρὰ τὸ ἀμέλγεσθαι καὶ ζημιοῦσθαι· *Pauperem*, ab *emulgeri*, *mulgeri*, & (per metaphoram) *detrimentum capere*. Dicit ergo, si pareat Populus oraculis Cleonis & cum Reip. finat praecelle, fore ut bona publica ab ipso quasi emulgeantur.

vs. 960. Μέχρι μυρίνης] Partem vereri aliquam ita vocat. Alias vocant μύρτον, *Pudendum muliebre*. ut in Lysistrata, vs. 1003. τὴ γὰς γυναῖκε δεῖ τὸ μύρτον δύγον ἐόντα.

vs. 965. Σμικύθην καὶ Κύριον] Unus ex Scholiastis: ὁ δὲ Σμικύθης Θρᾳκῶν βασιλεύς. Κύριος δὲ ἀντὶ τοῦ Κύρου τοῦ Ἀστυάγους τοῦ Περσῶν βασιλέως, ὃς κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους ἐ λυδίας πασθούσης καταστάσεως Λακεδαιμονίους πρεσβευσαμένους, εἰς πόλεμον τὰ περὶς Ἀθηναίους ἐχορήγησε.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ κδ'.

ΧΟΡΟΣ.

Ἡδίστη Φάος ἡμέρας
Ἔσῃ τοῖσι παροῦσι, ἢ
Τοῖσιν ἀφικνουμένοισιν,
Ἢ Κλείων ἀπόλη).
Καί τοι θρασυτέρων πιῶν,
Οἵων ἀγαλλιώτατον,
Ἐν τῷ Δείγματι τῶν δικῶν,
Ἥκω' ἀπλεγόμενα,
Ὡς εἰ μὴ γένοιτ' ὦτος ὁ
Τῇ πόλει μέγας, οὐκ ἂν ἔ-
στιν σκιὰ δύω ἀγοράσαι,
Δοῖδυξ, ἁδὲ τορμών.
Ἀλλὰ ἢ πόθ' ἕκαστα θαυ-
μάζω τὰ ὑμέτερα
Αὐτῶ. Φασὶ γὰρ αὐτὸν οἱ
Παῖδες, οἱ ξυνιφοῖται,
Τὴν δωρεὰν μόνον ἂν ἀρ-
μόττειν θαμὰ τὴν λύραν,
Ἄλλον δ' οὐκ ἐθέλειν μαθεῖν·
Κἄπα τ' ἀθλητὴν
Ὀχληθέντ' ἀπάγειν κελεύ-
ειν, ὡς ἀρμοῖαν ὁ παῖς
Οὗτος ἁ δωδεκα) μαθεῖν,
Ἢ μὴ δεδοκται.

χείμαλα· Smicythes eſt Thracum Rex. Cyrius autem dicitur pro Cyro, filio Artaxerxis Regis Perſarum, qui Cyrus illis temporibus, in Lydiam Satrapa miſſus, cum ſuperet partibus Lacedæmoniorum, pecuniam his præbuit in bellum contra Athenienſes.

vſ. 975. Ἐν τῷ Δείγματι τῶν δικῶν] Δείγμα eſt *ſpecimen* rerum venalium: & nomen loci Athenis, quo rerum venalium ſpecimina ferebantur: ibi etiam ad conſabulandum convenichant: addidit autem δικῶν ut noret τὸ φιλόδικον Athenienſium. *Haec omnia ex Suida & Scholiaſte.* Illius Digmatis mentionem facit Demoſthenes in Orat. contra Lacritum: ἔστι δὲ παρεστάναι ἐν τῷ Δείγματι τῷ ἐμπορίῳ. & contra Polyclem: περιέχθη αὐτῷ ἐν τῷ Δείγματι.

vſ. 979. & 980. Σκιὰν δύο χοινίκων, δοῖδυξ καὶ τορμών] Non erunt, inquit, ſi Cleo pereat, *piſtillum & trua*, quorum

ACTUS

STROPHE VERSUUM XXIV.

CHORUS.

Jucundiſſima lux hujus diei
Erit praeſentibus, &
Adventantibus,
Si Cleo perierit.
Quanquam ſeniores quosdam
Moroſiſſimos,
In Digmate litium,
Audivi contra dicere:
Si iſte non evaſiſſet magnus in
Rep. non extitura
Fuiſſe duo iſta utilia vaſa,
Piſtillum inquam & truam.
Sed hanc etiam ego demiror eruditionem ejus, quae talis eſt qualis porci.
Nam eum ajunt
Pueri, qui cum ipſo ſcholam frequentarunt,
Solam Doricam Harmoniam lyrae exercuiſſe;
Aliam vero noluiſſe diſcere:
Deinde Citharoedum
Iratum abduci eum juſſiſſe: nam, dicentem, Harmoniam puer
Iſte non poteſt addiſcere
Niſi Doricam. (*donis cognominem.*)

rum inſtrumentorum vicem Cleo praeſtet in *turbando* Rep. In Pace vſ. 269. de eodem Cleone: τὸ δεῖνα γὰρ Ἀνύτου Ἀθηναῖος ἀκτρίβητος, ἴσως, ὁ βυρσοπώλης. In Acharnenſibus vſ. 934. de Sycophanta, qualis & Cleo erat: παίζουσι σίμῳ ἴσως, ἀμαυρὸς ἀλλὰ, πειστὴς δικῶν — ᾧ μόνῃ τὰ πράγματ' ἠγανάκθη.

„ vſ. 982. Τομεῖας] Alludit ad proverbium. *Sus Minervam; ἀ Τὲ τὰν Ἀθανᾶν·* quod de indocto & „ indocili dicitur. Inde τομεία eruditio qualis porci. „ *Caſaubonus.*"

vſ. 985. Δωριστί] Erat harmonia apud veteres *Doria* dicta; huc autem alludit ad *dulcedinis dona accipere*, & *corrumpi muneribus*; hinc infra vſ. 992. pro Δωριστὶ dicit: *δωροδοκεῖν.*

SCENA

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΧΑΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΛ. Ἰδὲ, θέασαι, κὐχ ἅπαντας ἐκφέρω.
ΑΛΛ. Οἴμ', ὡς χρείας, κὐχ ἅπαντας ἐκφέρω.
ΔΗΜ. Ταυτὶ π' ὄθι; ΚΛ. Λόγια. ΔΗΜ. Πάντ'; ΚΛ. Ἐθαύμασας;
Καὶ νὴ Δί', εἴ γ' ἐμοῦ 'π κιβωτὸς πλέα.
ΑΛΛ. Ἐμοὶ δ' ὑπερδοὺς, ᾗ ξυνοικία δύω.
ΔΗΜ. Φέρ' ἴδω, πότερ' γάρ εἰσιν οἱ χρησμοὶ ποτε;
ΚΛ. Οὑμοὶ μέν εἰσι Βάκιδος. ΔΗΜ Οἱ δὲ σοὶ πότερος;
ΑΛΛ. Γλάπιδος, ἀδελφοῦ δ' Βάκιδος μεσαιτέρω.
ΔΗΜ. Εἰσὶ δὲ σοὶ δή; ΚΛ Περὶ Ἀθηνῶν, σοὶ Πύλου,
Περὶ σοῦ, σοὶ ἐμοῦ, σοὶ ἁπάντων πραγμάτων.
ΔΗΜ. Οἱ σοὶ σοὶ δή; ΑΛΛ Περὶ Ἀθηνῶν, σοὶ φακῆς,
Περὶ Λακεδαιμονίων, περὶ σκύμβρων νέων,
Περὶ τῶν μητρώων πάλφιτ' ὀν ἀγορᾷ κακῶς,
Περὶ σοῦ, περὶ ἐμοῦ, περὶ ἁπάντων πραγμάτων.
Τὸ πρᾶγμ' ἀνωστὶ δάκοι.
ΔΗΜ. Ἄγε νῦν, ὅπως αὐτὼς ἀναγιώσεταί μοι,
Καὶ τῶν περὶ ἐμοῦ κεῖσε, ὅπου ἥδομαι,
Ὡς σὺ περίλησον αἰετὸς γενόμενος.
ΚΛ. Ἄκουε δὴ νῦν, ᾧ πρόσεχε τὸν νοῦν ἐμοί.
Φράζου Ἐρεχθείδαι λογίων ὀδὸν, ἣν σοι Ἀπόλλων
Ἦρχεν ἐξ ἀδύτου ἕδρᾳ τρίποδος ἐρίπμων·
Σώζεσθαί σ' ἐκέλευσ' ἱερὰ κύπα καρχαρόδοντος,

Ὅς

vs. 994. Ὡς χρείας] Gravatus onere & multitudine oraculorum, quae adportat, hoc dicit; ut in Ranis vs. 8. μαντοκλαλήσαι τ' ἀνάγκαιόν ἐστι χἀζεσθαι. In his locis eodem verbo in eadem significatione utitur, sed aliter atque aliter formato. Vide supra ad vs. 61.

„ vs. 1000. Γλάπιδος] Bacis notus est inter veteres „ fatidicos, quorum oracula jactabantur Athenis; Gla„ nis vero, qui hic dicitur illius frater, nullus fuit in „ rerum natura, sed fingitur ab Allantopola ad simi„ litudinem vocis Bacis. Est autem γλάπις pilcis no„ men." *Casaubonus.*

„ vs. 1003. Φακῆς] Ut commendet oracula sua, esse „ scripta ait de variis edulibus." *Ex ejusdem Notis.*

vs. 1010. Ὡς σὺ περίλησον αἰετὸς] Extant revera tale oraculum de Atheniensium potentia; quod Scholiastes adducit: Εὔθυμον τοῦτο τοῖς Ἀθηναίοις ἀγγέλλει· Πολλὰ ἰδὼν καὶ πολλὰ κλέψας καὶ πολλὰ μεμηκὼς, Αἰητὸς ὦ περίκλυτε γαμφώνυξ ἀκυλα πάντα· *O felix civitas Minervae praedatricis! Postquam multa videris, & multa tuleris, & multa feceris; aquila in Nubibus fies in omnem aetatem.* Aristides Panathenaico circa finem, de hac urbe loquens, dicit: αἰητὸν τε ὡς περίλησε αὐτὴν ὁ Ζεὺς καλεῖ, πρὸς

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS, CHORUS.

CL. En, ſpecta, nec omnia effero.
BOT. Hei mihi quam valde cacaturio, nec omnia effero.
POP. Quid haec ſunt? CL. Vaticinia. POP. Omnia? CL. Miraris?
Et profecto adhuc eſt mihi una arca plena.
BOT. Mihi autem coenaculum, & duo conclavia.
POP. Fac ſciam, cujusnam ſint haec oracula.
CL. Mea quidem ſunt Bacidis. POP. Tua vero cujus?
BOT. Glanidis, qui fuit frater Bacidis major natu.
POP. De qua re ſunt *edita?* CL. De Athenis, de Pylo,
De te, de me, de omnibus rebus.
POP. Tua vero de qua re? BOT. De Athenis, de lente,
De Lacedaemoniis, de ſcombris novis,
De his, qui frumenta in foro male metiuntur,
De te, de me, de omnibus rebus.
Iſtud penem facile momorderit.
POP. Facite nunc, ut ea mihi legatis,
Et illud, quod de me eſt editum, quo delector:
Nempe, ut aquila fiam in nubibus.
CL. Audi nunc jam, & huc adverte mentem:
Attende Erechthides, ut ſcias, quae ſit ratio oraculorum, quae Apollo tibi
Profatus eſt e penetrali per tripodas venerandos:
Obſervare te juſſit ſacrum canem ſerratos dentes habentem,

Qui

πρὸς πάλαι πολεμοῦσα· *Aquilamque in nubibus ipſum Deum* (nempe *Apollo*) *vocat ad alias urbes comparatum.* Vide Comicum hic in Equit. vſ. 1083. & in Avibus vſ. 979.

vſ. 1012. Φοίβου] Facete imitatur ſtylum oraculorum. Apud Herodotum in Urania exſtat oraculum ejusdem Bacidis, ad quem ſua etiam oracula referebat Cleo, quod ab eodem iſto verbo incipit; ubi Herodotus iſtud praefatus, Βάκιδι γὰρ ὧδε ἐχρήσθη περὶ ταύτων ἑκάτερος· affert oraculum: Φοίβου Λυκορέαιοσι ἄναξ ξυνὸς τὸν πάλαι βάκιν &c. Etiam illud oraculum, quod Cadmo datum eſt, ita incipit: Φοίβου δόμον μέλλεις Ἀγέλαος ἐσχεῖν Κάδμε· *Conſidere mihi oratorem meum.* apud Scholiaſtem Comici, & Euripidis.

Ibid. Ἐρεχθεῖδα] Ita vocat Populum Athenienſem, ab Erechtheo rege antiquo; ſic vſ. 1052. Cecropiden eum vocat a Cecrope rege, & Aegiden vſ. 1063. ab Aegeo rege.

„ Ibid. Αἰγέως ἴδιον] Apud Euripidem in Phoeniſſis „ vſ. 918. Tireſias Vates inquit: Ἄναξ δὲ τῶν Θηβαί- „ των ἐμοῦ θέσπιν." *Ex Notis Kuſteri.*

vſ. 1014. Κεκροπίδαι] Ita vocat Cleonem in Veſpis vſ. 1034. & in Pace vſ. 754.

Ὃς περάσει δάκιον, ἢ ὑπὲρ σῦ δεινὰ κακεργάσει,
Σοὶ μισθὸν πεσεῖ· κἂν μὴ δρᾷ ταῦτ', ἀπολεῖται.
Πολλοὶ γὰρ μίσει σφὲ καταχεάζουσι κολοιοί.
ΔΗΜ. Ταῦτὶ μὰ τὴν Δήμητρ' ἐγὼ οὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις.
Τί γάρ ἐστ' Ἐρεχθεῖ, ἢ κολοιοῖς, ἢ κυσί;
ΚΛ. Ἐγὼ μὲν εἰμ' ὁ κύων· περὶ σοῦ γὰρ ἀπύω.
Σοὶ δ' εἶπε σώζεσθαί μ' ὁ Φοῖβος τὸν κυνᾶ.
ΑΛΛ. Οὐ τοῦτο φησ' ὁ χρησμός, ἀλλ' ὁ κύων ὀδί,
Ὥσπερ θύρας σε τῇ λογίᾳ περιθεῖ.
Ἐμοὶ γάρ ἐστ' ὀρθῶς περὶ τούτου ἡ κυνῆ.
ΔΗΜ. Λέγε δὴ· ἐγὼ δὲ πρῶτα λήψομαι λίθον,
Ἵνα μή μ' ὁ χρησμὸς ὁ περὶ ἧς κυνὸς δάκῃ.
ΑΛΛ. Φοῖβέ θ' Ερεχθεῦ κύνα Κίρβερον ἀνδραποδιστήν,
Ὃς κέρκῳ σαίνει ὀπίσω δειπνῶν, ἐπιτηρῶν,
Ἐξέδεταί σε τύφον, ἕως αὖ πὺ ἄλλοσε χάσκῃς·
Ἐσφοιτᾷ δ' ἐς τὸ πάνυ λήσει σε κυνηδόν,
Νύκτωρ τὰς λοπάδας, ἢ τὰς νήσους ἀφαλεύσων.
ΔΗΜ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, πολύ γ' ἄμεινον, ὦ Γλάυκε
ΚΛ. Ὦ τᾶν, ἄκουσον, ὥστα ἀφάκειναι τότε.
Ἔπι γωνᾷ, τίξῃ δὲ λιτὰ ἱεραῖς σι Ἀθηναίαις·
Ὃς περὶ ἧς δήμου πολλοῖς κώνωψι μαχεῖται,
Ὥστε περὶ σκύμνοισι βεβηκώς· ὃν σὺ φύλαξαι,
Τειχῶν παύσας ξύλινον, πύργους τε σιδηροῦς.
ΔΗΜ Ταῦτ' εἰδὼς ὁ, τι λέγεις; ΑΛΛ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω γὼ μὲν οὔ.
ΚΛ. Ἔφρασιν ὁ θεός σοι σαφῶς σώζειν ἐμέ.
Ἐγὼ γὰρ αὐτὶ τῆς λύσιτ' εἰμί σοι.
ΔΗΜ. Καὶ πῶς μ' ἐλελήθεις Ἀπολέων γεγενημένος;
ΑΛΛ. Ἔτ' οὐκ ἀπαλλάσκῃ σε τῇ λογίᾳ ἐκών,

Ὁ

vſ. 1015. Ὃς περάσει δάκιον] Infra vſ. 1028. ὃς κέρκῳ σαίνει.

vſ. 1017. Μίσει γὰρ κατακεάζουσι κολοιοί] Pindarus Nemeorum II. περιττὸν δὲ κολοιοὶ τανυπτέρυγι νεμεσσῆσαι· *Vociferantes autem graculi humilia paſcuntur.* ut autem hic μίσει κατακεάζουσι κολοιοί, ita infra, vſ. 1048. φθονερὰ γὰρ ἀτεράμονι καρδίᾳ.

vſ. 1020. Ἐγὼ μὲν εἰμ' ὁ κύων] Sic apud Aeſchylum Clytaemneſtra ſe ipſam dicit canem, fidelem domus cuſtodem, in Agamemnone vſ. 606. Οἷαν νιν ἴστω δοῦσ' ἐμὸν κύνα Φρύγιον φύλαξ, πολευτὴν τοῖς δύσφροσι· *Qualem me reliquit medium canem ipſi benignam, malevolentibus infeſtam.*

vſ. 1022. Ποσειδῶν Ἵππιε] In Genitivo. Ut canis arrodit januam, ſi ſolus alicubi conetudatur, exitum ſibi patefacere volens: ita ille Cleo arrodit oracula, id eſt, non integra profert.

vſ. 1026. Ὁ χρησμὸς ὁ περὶ τῆ κυνῆς] Sic dicit, oratione inverſa, pro: ὁ κύων περὶ ἧς ὁ χρησμός.

vſ. 1027. Φοῖβέ — κύνα Κίρβερον] In Pace vſ. 313. de eodem Cleone: ὠλαλάξατ' ἐπὶτον Κέρβερον, καὶ δεινὸν ἄθρησον, καὶ παράλαζον καὶ παράμυσον ἐμοὶ σύμμαχος.

vſ. 1028. Ὃς κέρκῳ σαίνει] Alludit ad Proverbium: σαίνειν δόλιον, καὶ κύνα λείβειν. ut *Adulans morder & canis et latenter nocens.* ex Scholiis.

vſ. 1029. Χάσκῃς] In Veſpis vſ. 702. τὸ δὲ χασκάζειν ἐστὶ κακολογεῖν, τὸ δὲ περιθυμεῖν σε λέγεσθαι.

vſ. 1030. Κυνηδόν] In Nubibus vſ. 491. κυνηδὸν τὸν σκύτινον αὐτοσκοπεῖ.

vſ. 1031. Τὰς νήσους διατείχων] Scholiaſtes: ὅτι αὐτὶ τῶ εἰπεῖν χώρας, πᾶν ὁποιονοῦν εἶπε τὰς νήσους· τινὲς δὲ, τὰς ἐν τῷ πόντῳ νήσους διατάξων, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῷ πόντῳ διατάξων. *Tenendum eſt.* Poëtam, pro eo quod debuiſſe dicere, *Oras* ex improviſo dixiſſe *Inſulas.* Hinc ſenſus:

αὐτὸς

Qui prius mordens, & pro te acerrime vociferans,
Mercedem tibi acquiret: & niſi hoc fecerit, peribit.
Multi enim ex odio contra ipſum clamitant graculi.
Pop. Ego, ita me Ceres amet, non intelligo, quid haec ſibi velint.
Quid enim eſt Erechtheo cum graculis & cane?
Cl. Ego ſum canis ille; nam pro te latro:
Tibi autem dixit Apollo, ut hunc canem ſervares.
Bot. Non hoc dicit oraculum, verum iſte canis
Oracula tua arrodit, ut canes oſtia:
Mihi enim eſt *oraculum*, quod perſpicue dicit de hoc cane.
Pop. Dic ergo: ego autem prius lapidem capiam,
Ne me illud de cane oraculum mordeat.
Bot. Obſerva, ô Erechthides, canem Cerberum mangonem (*plagiarium*,)
Qui adulans cauda & te coenantem obſervans
Exedet tuum cibum, quando tu ore hiante aliorſum ſpectas:
Clam autem ingredietur in culinam more canum
Noctu patinas & inſulas delambens.
Pop. Multo melius, ita me Neptunus amet, ô Glani *dixiſti*.
Cl. Audi, ô bone, tum demum dijudica.
Eſt mulier, parietque leonem ſacris in Athenis,
Qui pro Populo contra multos culices pugnabit,
Tanquam pro catulis ſuis ſtans: quem tu obſerva
Muro exſtructo ligneo & turribus ferreis.
Pop. Scisne quid haec ſignificent? Bot. Non certe.
Cl. Perſpicue Deus dixit, ut me ſervares.
Ego enim tibi ſum quaſi leo.
Pop. Et quomodo me inſcio factus es Antileon (*quaſi leo?*)
Bot. Unum ex vaticiniis te non edocet (*data opera*) volens:

Quod

urbis reditus diripiens, & Inſulanos (Athenienſibus ſubjectos) bonis ſuis exuticat. In Veſpis vſ. 908. ἀγαθὸς γ' ὁπλῖτὴν καὶ διαλιχμᾶν τὰς χύτρας.

vſ. 1037. Τεῖχος πυλίας ξύλινον] Alludit ad hunc verſum: Τεῖχος Τριτογενὶ ξύλινον δίδοι ὑψίπυλα Ζεύς, qui eſt ex Oraculo, quod Athenienſibus datum eſt, cum Xerxes veniſſet in Graeciam cum numeroſo illo exercitu. Oraculum integrum exſtat apud Herodotum in Polymnia.

vſ. 1039. Ἔσι γοῦν. πέφυκε δὴ λέων] ἐκφῦναι τὸ Ἀθήναις] Sine dubio alludit ad Oraculum illud, quod olim de Cypſelo futuro Corinthi tyranno editum fuerat, & exſtat apud Herodotum in Terpſichore; Λέοντά τε Πίτανεν πέφ. πέφυκε δὲ λέοντι ἐκφῦναι, ἀμυνέν' πολλοῖσι δὲ ἄνδρ' ὑποδύσεται. Ταῦτά τοι τῷ Φαλίσιος Κυψέλου —— *Aquila in Petris parturit; pariet autem Leonem validum, crudivorum, qui vitam adimet multis: haec igitur bene animadvertite, Corinthii.* Etiam in Oraculo illo, quod datum fuit Acriſio, Perſeus dicitur *Leo*, apud Eurip. in Danaë vſ. 15. quod tale eſt: Ἔσται μὲν, ἔσται παῖδ' ἀρσενῶν τόκῳ· Ὃν ἐξ ἑαυτοῦ πρῶτα χὠ δόλιος σπορεὺς Φόνῳ δώσει. κεῖνά τοι κεῖνο πατὶ Ἐρινὺν προφὰς γενέσθαι, καὶ μὲ γῆθεν δὲ Τυνδαρὶς λέαινα τίξεται πατρί &c. *Erit quidem, erit maſculae prolis partus: non tamen ex ipſo (Acriſio); prius enim procreare oportebit foeminam factum: deinde illa foemina olim, clandeſtinum concubitum cognoſcens quodammodo & non agneſcens, alatum leonem pariet patri.* In quo loco bene ὑποδύσεται legit Cl. Barnelius, pro ὑπόδυσεται. Nam reſpicitur ad Perſei Pegaſum, qui erat alatus.

vſ. 1040. Ἀντὶ τοῦ λέοντός σοι φύω] Xenophon Apomn. II. ἀντὶ τούτου σοὶ φύομαι· *Pro eano ei cuſtos.*

vſ. 1041. Ἀντιλέων] Nomen proprium hominis fact ex illo, quod Cleo dicebat: ἀντὶ τοῦ λέοντος.

Ὁ μέσον σιδηροῦν πεῖρός ἐστι, φῦ ξύλον,
Ἐν ᾧ σε σύζειν πένθ' ἑκέλευσ' ὁ Λοξίας.
ΔΗΜ. Πῶς δῆτα τοῦτ' ἔφραζεν ὁ θεός; ΑΛΛ. Τυτοῖ
Δῆσαι σ' ἐκέλευε πιτισυρίγγῳ ξύλῳ.
ΔΗΜ. Ταυτὶ πλεῖσθαι τἀπὸ λόγου ἤδη μοι δοκεῖ.
ΚΛ. Μὴ πείθου· φθονεραὶ γὰρ ἐπικράζουσι χοραῖαι·
Ἀλλ' ἴεσαι φίλε, μεμνημένος σὺ φρεσὶν, ὅς σοι
Ἦγαγε συνδήσας Λακεδαιμονίων χορακίνους.
ΑΛΛ. Τυτό γέ τοι Παφλαγὼν παρεκινδυνεύθη μεθυθείς,
Κικροπίδη χαλκόβυλε, τί τῷδ' ἠγῆ μέγα τυρεῖν;
Καί κε γυὴ φέροι ἄχθος, ἐπεί κεν ἀπὸς ἀναβείη·
Ἀλλ' οὐκ ἂν μαχέσαιτο· χέσαιτο γάρ, εἰ μαχέσαιτο.
ΚΛ. Ἀλλὰ τόδε φράζου, ὦ Πύλιοι Πύλιοι ἰὼ σοὶ ἔφραζεν.
Ἐπὶ Πύλῳ ὦ Πύλιοι. ΔΗΜ. Τί τοῦτο λέγει ὦ Πύλιοι;
ΑΛΛ. Τὰς πύλας φησὶν καταλῆψαθ' ὁ βαλανεύς.
ΔΗΜ. Ἐγὼ δ' ἄλυτος τήμερον γιγήσομαι.
ΑΛΛ. Αὐτὸς γὰρ ἡμῖν τὰς πύλας ἀφήκασιν.
Ἀλλ' ὑποὶ γάρ ὅστις ἐστὶ τοῦ ἑαυτοῦ
Ὁ δεσπότης, ᾧ σε δεῖ ὦ πόσιχιν τ' εἶναι πάνυ.
ΔΗΜ. Πρόσιχε· σὺ δ' ἀναγίγνωσκε, τοῖς ἑαίταισί μου
Ὅπως ὁ μισθὸς ὡρῶτον ἀποδοθήσεται.
ΑΛΛ. Λίγειδη, φράσαι κυπαλώπικα, μή σε δολώσῃ,
Λαίθαργοι, ταχύπτυν, δολίαι κερδοῦ πολυΐδριν.
Οἶσθ' ὅτι τοῦτο τί ἐστι; ΔΗΜ. Φιλόστρατος, ἡ κυπαλώπιξ.
ΑΛΛ. Οὐ τοῦτό φησιν, ἀλλὰ ἰκοῦς ἑκάστοτε
Αἰτεῖ ταχείας ἀγγελολόγους ὑποί·
Ταύτας ἀπαυδᾷ μὴ διδόναι σ' ὁ Λοξίας.
ΔΗΜ. Πῶς δὴ τελίρης ἐστὶ κυπαλώπιξ; ΑΛΛ. Ὅπως;
Ὅπη τελίρης ἐστὶ, χὠ κύων, ταχύ.

ΔΗΜ.

---

vs. 1046. Δῆσαι —— πιτισυρίγγῳ ξύλῳ] Scholiastes: φύτο ὅσας ἔχεται, διὰ δὲ εἶτε πέλες, καὶ εἰ χοῖρος καὶ ὁ τράχηλος ἀπέλλατο. *Quinque foramina habente, per quæ pedes & manus & collum trajiciuntur.* Eleganti metapora homo attonitus & infanus, qui quasi captus est sensibus illis *quinque*, quibus utimur, dicitur ὁ πιτισυρίγγων τῶν δεσμῶν apud Aristotelem in Rhetoricis Lib. III. c. 10.

vs. 1047. Ταυτὶ πλεῖσθαι] Euripides in Phœnissis vs. 1697. Νῦν χρεμᾶς, ὦ παῖ, Λοξίου πυρπόλου· *Nunc oraculum Apollinis, o fili, perficitur.*

vs. 1048. Ἐπικράζουσι κορακίνοις] Hostes suos Cleo vocat cornices; sepulturn accipitrem, contra quam illae crocitent. Videtur autem Comicus imitari Pindari locum Olymp. II. στρὶξ, ὁ πολλὰ ἰδὼς φυᾷ· μαθόντες δὲ κόρακες πολυγνώμονα λόγον ἀκραντα γαρύετον Διὸς πρὸς ὄρνιχα θεῖον. *Illa est sapiens, qui ex ingenio multa scit; qui vero ex doctrina, illi nimium utentes immoderata lingua, tanquam cornix inania vociferantur contra Jovis autem divinum.* Locum hunc indicavit *Bydr.*

vs. 1050. Κορακίνους] Scholiastes ait, κορακῖνος esse pisces nomen, & alludi ad vocem κόρος *filius.* Intelliguntur autem captivi ex Sphacteria.

vs. 1051. Τόνο γέ τοι] Cum Athenas nunciaretur difficilem esse expugnationem Sphacteriae, Cleo in Praefectos militiae culpam conficiens dixit, si ipse eo mitteretur, se intra viginti dies Lacedaemonios illos, qui obsidebantur, aut vivos adducturum aut occisurum: id quod ille etiam fecit; & quidem praeter omnium exspecta-

Quod ſolum ferreus murus eſt, & lignum,
In quo te aſſervare hunc juſſit Loxias *Apollo*.
Pop. Quomodo ergo illud dixit Deus? Bot. Iſtum
Ut conſtringas in ligno, quod quinque habet foramina.
Pop. Haec vaticinia nunc impleri mihi videntur.
Cl. Ne credas; nam invidae quaedam cornices crocitant:
At tu accipitrem amare memento, qui tibi
Adduxit vinctos Lacedaemoniorum coracinos.
Bot. Equidem iſtud Paphlago auſus eſt ebrius.
Cur id, ô Cecropides malorum conſilionum auctor, habes pro egregio facinore?
Nam mulier etiam facile ferat onus, ſi vir aliquis id ſublatum ei imponat.
Non tamen pugnaverit: nam cacaverit, ſi pugnaverit.
Cl. Sed iſtud obſerva, Pylum, inquam, ante Pylum, de qua ſic dixit:
Eſt Pylus ante Pylum. Pop. Quid illud, ante Pylum, ſibi vult?
Bot. Ait ſe ante pyelos, (*id eſt*, *alveos*, ſive, *ſolia*) in balneis occupaturum.
Pop. Ego autem illotus hodie ero.
Bot. Ipſe enim alveos (*ſolia*) vobis praeripuit.
Sed iſtud de claſſe dicit
Meum oraculum, ad quod animum te advertere oportet omnino.
Pop. Adverto; tu vero lege, nautis meis
Quomodo merces primum dabitur.
Bot. ô Aegides, obſerva cynalopecem beſtiam canis naturam & vulpis habentem, ne te decipiat,
Clam mordentem, velocem, doloſam, aſtutam, callidam.
Scis quid hoc ſit? Pop. Philoſtratus eſt Cynalopex.
Bot. Non hoc dicit, ſed quas naves identidem
Iſte petit veloces ad colligendam ab inſulanis pecuniam,
Has vetat ei dare Loxias.
Pop. Quomodo triremis eſt cynalopex? Bot. Quomodo?
Nempe & triremis & canis eſt res velox.

Pop.

ſpectationem; nam plerique ipſum primo deridebant, & pro inſano habebant, qui auderet tanta promittere, ut teſtatur Thucydides Lib. III. qui inter alia ſcribit: τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἀέκοντο μὲν τι καὶ πρότερον τὰ παρόντα ἐν ἀπορίᾳ οὖσι· *Athenienſibus autem riſui ſubortus eſt ob ejus vaniloquentiam*. & poſtea in eodem Libro: καὶ τὰ Κλέωνος, καίπερ μανίαις ἴσα, ἐπὶ τύχῃ ἀνήκεσε· ἔτεσι γὰρ ὀλίγοις ὕστερον ἤνεγκε τὰς ἀνάγκας, ἅσπερ ὑπέσχε· *Et Cleonis promiſſa, quamvis fuiſſet inſana, effectum eſt conſecuta; nam intra viginti dies illos adduxit, ut promiſerat*. Hinc apparet cur Comicus id *ebrium fuiſſe auſum* dicat Cleonem.

vſ. 1032. Κεκίσθαι] In Nubibus vſ. 587 Φασὶ γὰρ διαζώσαι τρὸς τῷ πυλῷ πρασίνῳ. ubi vide Notam. In Eccleſ. vſ. 137. τὰ γῆν διαζώματ' αὐτῶν, ὅτ' ἀπὸ τριήρους, ἀθυμοῦντες ἄπτις μισθὸν' ἐπὶ καὶ παραπλαγμίου. Vide & in Lyſiſtr. vſ. 814.

vſ. 1046. Ἔστι Πύλον] Scholiaſtes τοῦτο χρηστέον· Ἔστι Πύλον πρὸ Πύλου, Πύλον γὰρ μὲν ἐστὶ τὸν ἄλλον. Erant autem tres urbes hujus nominis. Vide Steph. Byzant. in Κυπαρισσία, quem locum indicavit Cl. Kuſterus.

vſ. 1066. Φιλόστρατός ἐστι κυναλώπηξ] Scholiaſtes ad hunc locum, & ad Lyſiſtratum vſ. 936. dicit hunc Philoſtratum fuiſſe στρατηγὸν Lemnem; in Lyſiſtrata autem a Comico κυναλώπηξ: ſed χρηστέον, ut Lyſiſtratus enim, in Scholiis ad Acharnenſ. vſ. 955. vocatus fuiſſe dicitur, & Theagenes ab ipſo Comico in Avibus vſ. 1295.

ΔΗΜ. Πῶς δῆτ' ἀλώπηξ προσετέθη σοὶ τῷ κυνί;
ΑΛΛ. Ἀλωπεκίσοισι τὰς φρατρώτας ἦκασιν,
Ὅτιὴ βότρυς τρώγουσιν ἐν τοῖς χωρίοις.
ΔΗΜ. Εἶεν.
Τούτοις ὁ μαθὼς τοῖς ἀλωπεκίσοισι πῶς;
ΑΛΛ. Ἐγὼ ποιῶ γ' ἐκ τοῦτον ἡμερῶν τριῶν.
Ἀλλ' εἶμι τοῦδ' ἐπάκουσον, ὃν εἶπόν σοι, ἐξαλίαζε;
Χρησμῳδὸν Λητοΐδης, Κυλλήνιε, μή σε δολώσῃ.
ΔΗΜ. Ποῖον Κυλλήνιον; ΑΛΛ. Τὸν τοῦτον χἠ' ἐποίησε
Κυλλήνιον, ὀρθῶς· ὅτιὴ φησ', ἔμβαλε κυλλῆ.
ΚΛ. Οὐκ ὀρθῶς φορίζεις· ἦ Κυλλήνιον γὰρ ὁ Φοῖβος
Ἐς τὴν χἠ' ὀρθῶς ἠνίξατο τὴν Διοπείθους.
Ἀλλὰ γάρ ὅστις μοι χρησμὸς περὶ σοῦ περυγωτός·
Αἰετὸς ἂς γένῃ, ἡ πάσης γῆς βασιλεύσεις.
ΑΛΛ. Καὶ γὰρ ἐμοὶ ἡ γῆς, ἡ τὴν Ἐρυθρᾶς γε θαλάττης,
Χἤπερ γ' ἐν Ἐκβατάνοις δικάσεις, λέγων ἐπίπαζα.
ΚΛ. Ἀλλ' ἐγὼ εἶδον ὄπας, καί μοι δόκει ἡ θεὸς αὐτὴ
Τῷ δήμῳ καταχεῖν ἀφθονίαν πλουτηρίαν.
ΑΛΛ. Νὴ Δία γὰρ ἐγώ, καί μοι δόκει ἡ θεὸς αὐτὴ
Ἐκ πόλεως ἐλθεῖν, ἡ γλαυξ αὐτῇ 'πικαθῆσθαι·
Εἶτα καταπίνδειν χὠ τὴν κεφαλὴν ἀφυβάλλῳ,
Ἀμβροσίαν χὠ σοῦ· χὠ τοῦτο δὴ σκορδάλμιον.
ΔΗΜ. Ἰοὺ, ἰού. Οὐκ ἦν ἄρ' ἀδεὴς ἡ Γλαὶδ ἡ σοφίστρια·
Καὶ μὴν ἐμαυτὸν ἐπιτρέπω σοι τουτονὶ
Γερονταγωγεῖν, καὶ παιδεύειν πάλιν.
ΚΛ. Μήπω γ', ἱκετεύω σ', ἀλλ' ἀτέμωτον, ὡς ἐγὼ
Κελεύω ποιῶ σοι ἡ βίον καθ' ἡμέραν.
ΔΗΜ. Οὐκ ἀπέχρησε κεῖθεν ἀκοῦσαι πολλάκις
Ἐξηπατῆσθαι τοῦτό τε σοῦ ἡ Θυφάνης.
ΚΛ. Ἀλλ' ἄλφιτ' ἤδη σοι ποιῶ σκληρόμενα.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ μαζίσκας γε ἀφημαγμένας,

Καὶ

---

vs. 1079. Κυλλήνιον] Fingit oraculum de hac urbe esse, quia paronomasiam facturus est; ἐκ Κυλλήνης κυλλῇ, ubi subaudiatur χωλῇ, & significat mutam curvam, ad munera accipienda paratam.

vs. 1083. Διοπείθους] Hunc mancum & debilem fuisse manibus ait Scholiastes, obiterque pentrilagi tanquam fugam.

vs. 1085. Αἰετὸς] Vide supra ad vs. 1010.

vs. 1088. Ἀλλ' ἐγὼ εἶδον ὄπας] Cleo ad decipiendum Populum insomnia fingebat; ut supra vs. 866. ad eum dicit Allantopolus: τοῦθ' ἑξακτὰς καὶ ἑπτακισχιλίας ἀφ' ἑστίας· ob eandem causam etiam oracula quaedam jactabat; ut supra, vs. 61. de eo dicebat Demosthenes: ἀεί δι χρησμῶν. Hinc data est occasio Poetae, ut insisteret certamen inter Cleonem & ejus Adversarium, de Oraculis & Insomniis.

„ vs. 1049. Ἰοὺ, ἰού] Hae duae voces extra versum „ legendae sunt: ne quis putet aliquid in hoc versu „ redundare." *Kusterus.* Sic etiam apud Euripidem in Hippolyto vs. 345. Φῶ· πῶς ἂν εἰ μοι λέξειας ἃ 'μὲ ἐχρῆν κλύειν; in hoc, inquam, verbo Φῶ similiter extra versum est.

vs. 1094.

Pop. Quomodo igitur vox ἀλώπηξ *vulpes*, addita eſt voci κύων *canis*?
Bot. Vulpeculis aſſimulavit milites,
Quoniam uvas comedunt ruri.
Pop. Eſto:
Iſtis autem vulpeculis merces quae detur, ubi eſt?
Bot. Ego praebebo eam in tres dies.
Sed hoc adhuc audi, quod te vitare juſſit
Oraculum Latoides *Apollo*, quod de Cyllene dicit, ne illa te decipiat.
Pop. De qua Cyllene? Bot. Hujus manum finxit
Cyllenen eſſe merito, quia, ut ille ait, indidit in cyllen, *id eſt*, *curvam in manum dedit ei aliquis munus.*
Cl. Non recte dicis; per Cyllenen enim Phoebus
Recte innuit manum Diopithis.
Sed eſt mihi oraculum de te alis inſtructum:
Ut aquila fias, & omni terrae imperes.
Bot. Mihi etiam *eſt oraculum*, ut & *omni* terrae imperes & rubro mari,
Et ut in Ecbatanis jus dicturus ſis lambens conditos cibos.
Cl. At ego inſomnium vidi, & mihi videbatur ipſa Minerva
Populum perfundere opibus & ſanitate e ſitula.
Bot. Ego etiam, ita me Jupiter amet; nam & mihi videbatur ipſa Minerva
Ex arce deſcendere, eique noctua inſidere:
Deinde mihi e marſupio *videbatur* perfundere caput *utriusque*;
Tuum quidem ambroſia, *Populo*; hujus autem *Cleonis* muria alliata.
Pop. Ju! ju! Nemo ergo erat Glanide ſapientior.
Quin meipſum tibi commendo, (*committo*,)
Quamvis ſenem educandum, & ut olim puerum denuo docendum.
Cl. Nondum, obſecro, ſed exſpecta, nam ego
Grana hordeacea tibi praebebo & victum quotidie.
Pop. Non libenter audio de granis hordeaceis; ſaepe
Deceptus ſum a te & a Theophane.
Cl. Imo farinam tibi praebebo praeparatam.
Bot. Ego vero mazas parvas jam piſtas.

Et

vſ. 1094. Τῇ Γλαυκίᾳ] Placent Populo inſomnia Atlantopolae, & Oracula; hinc neminem eſſe ſapientiorem ait Glanide, ad quem ille oracula ſua referebat. Vult autem Comicus ſignificare, Hacidem, cujus oraculis Cleo utebatur, eſſe inferiorem Glanide id eſt: illa oracula, quae Cleo jactet, eſſe ſalsa nihilo; nullus enim unquam fuit Vates Glanis. Sed hoc eſt Piſcis nomen, ut ait Scholiaſtes ſupra ad vſ. 1000.

vſ. 1096. Γιγνώσκω] Scholiaſtes dicit Comicum alludere ad illum Sophoclis ex Peleo locum: Παλαιὸς ἦν Αἰακοῦ σίνομαι μὴν γεραιὸν ὄρνιν κἀπενθύνω· κἄλλη γὰρ ἄλλοις τοῖς γεραιοῖς ἀνήρ. *Peleum Aeaci filium ego ſola domum cuſtodiens cave ſenem, & quaſi puerum educo; nam iterum eſt puer, ſenex homo.*

vſ. 1100 Θεόφρασ᾽] Hunc Theophanem tanquam adulatorem notari dicit Scholiaſtes, & impoſtorem.

vſ. 1102. Μᾶζ᾽ ταυτὶ διαμεμαγμένας] Infra, vſ. 1163. μαζίσκας ... πεπαγμένας. Metagenes apud Athenaeum VI. p. 269. Μᾶζαι μεγίσται τοῖσιν ἀνθρώποις μεμαγμέναι· *Mazae maximae quae ſe ultro piſtaverunt.*

Κἀ τῷ ὄπιθεν· μηδὲν ἀλλ' εἰ μὴ 'θιε.
ΔΗΜ. Ἀνύσατε νῦν, ὦ, πρὸ ποιήσθ'· ὡς ἐγὼ
Ὁπότερ' ἂν σφῶϊν εὖ με μᾶλλον ἀν ποιῇ,
Τούτῳ ᾠδὴν δώσω τὴν Πυκνὲς ταὶς ἡνίας.
ΑΛΛ. Τέχνημ' ἀνὴρ ἄπορον. ΚΛ. Οὐ δῆτ', ἀλλ' ἐγώ.

ACTUS TERTII

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡΟΣ, ΔΗΜΟΣ.

ΧΟΡ. Ὦ Δῆμε, καλὸν γ' ἔχεις
Ἀρχὴν, ὅτι πάντες ἀν-
θρωποι δεδιασί σ', ὥσ-
περ ἄνδρα τύραννον.
Ἀλλ' εὐπαράγωγόν τε,
Εὐπιθυμήσας τε χαί-
ρεις, καὶ ξαπατώμενος,
Πρὸς τοί τι λέγοντ' αἰεὶ
Κέχηνας· ὁ νοῦς δέ σου
Παρὼν ἀπεδήμει.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΚΩΛΩΝ ι'.

ΔΗΜ. Νῆς οὐκ ἔπι ταῖς κόμαις
Ὑμῶν, ὃς μ' ὁ Φρεσῶν
Νομίζετ'· ἐγὼ δ' ἑκὼν
Ταῦτ' ἠλιθιάζω.
Αὐτός τι γὰρ ἥδομαι
Βρύλλων τὸ καθ' ἡμέραν·

Κλέπτον-

vs. 1113. Θαυμάσιος χαίρεις] In Acharn. vs. 622. dicit Poeta ad Populum: *Gaudes, o vir, rebus nugatoriis, neque curas quidquam, quod Pnyx tibi non proponat.* Ἀεὶ γὰρ ὑμῖν ὁ Πυκνὸς πάσας ὑρᾶς ξυκοφαντίας λόγους μὲν λίαν ἐξαπατώσας, μισθὸν δὲ οὐδένα θαυμάσιος.

vs. 1113. Νῆς οὐκ ἔπι ταῖς κόμαις] Scholiastes: *Οὐκ ἔστιν ἐν ταῖς κόμαις ὑμῶν ὅτι ἐκόντες ἐμὲ ἐξαπατᾶτε. Quasi dicat: In cerebro quidem vestro certam sedem habere Equites, quos hic alloquitur.*

vs. 1123

Et piſces toſtos; nihil aliud reſtat niſi ut edas.
Pop. Properate igitur perficere, quod vultis; nam ego
Uter veſtrum mihi plus benefecerit,
Huic tradam habenas Pnycis (*concionis.*)
Bot. Curram itaque jam prior. Cl. Non ſane tu, ſed ego *prior ero.*

SCENA SECUNDA.

STROPHE VERSUUM X.

Chorus, Populus.

Chor. ô Popule praeclarum utique habes
Imperium, quandoquidem omnes ho-
mines metuunt te, tan-
quam tyrannum.
Sed mobilis es:
Et ſi quis tibi adulctur, de-
lectaris, teque decipiat:
Tum etiam oratorem ſemper
Ore hiante ſpectas; mens autem tua
Praeſens eſt abſens.

SYSTEMA PER PERICOPEN, VERSUUM X.

Pop. Mens non ineſt comis
Veſtris, quando me non ſapere
Putatis; at ego volens
Stolidus ſum inſtar infantis.
Nam ipſi mihi volupe eſt
Pitiſſare more infantum in dies:

Et

vſ. 1123. Βράττειν] Verbum formatum a βρῶν, quae eſt vox infantium libere petentium; in Nubibus vſ. 1386. οἱ μὲν γὰρ ἄρτι σπῶσι, ἐγὼ γοῦν οὐ πάλαι ἐπίσπω.

Ibid. Τὰ καθ' ἡμᾶς] Eurip. in Ione vſ. 123. λατρεύουσι τὰ κατ' ἡμᾶς *ſervient quotidie.* Idem Electra vſ. 183. δακρύοις δ' ἐμὰς μέλῃ θεραπεία τὰ κατ' ἡμᾶς· *lacrymis exercetur quotidie.*

Κλέπτοντά τι βύλομαι
Τρίφωι ἕνα φοιτάτλων.
Τῶτον δ', ὅταν ἡ πλίους,
Ἄρας ἐπάταξα.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Ὅπῃ μὲ ἂν εὖ ποιῇς,
Εἴ σοι πυκιότης ἴπε-
σ' ἐν τῷ πρόπῳ, ὡς λέγεις,
Τούτῳ πάιυ πολλή·
Εἰ τύχοι' ὁπίπηδις ὥσ-
πες δημοσίους πρίφεις
Ἐν τῇ Πυκί· καθ', ὅταν
Μή σοι τύχῃ ὄφον ἀι,
Τούτων ὃς ἂν ἢ παχύς,
Θύσας ὁπίδειπνις.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΤΕΡΟΝ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΔΗΜ. Σκέψαθι δί μ', εἰ σοφὸς
Αὐτὸς παρίεχομαι,
Τὰς οἰομβώνας φρονεῖν,
Καὶ μ' ἐξαπατύλλειν.
Τυρῶ γὰ ἑκάστοτ' αὐ-
τὰς, ὑδὲ δεκῶν ὁρᾶν,
Κλέπτοντας· ἐπειτ' ἀναγ-
κάζω πάλιν ἐξιμεῖν,
Ἅτ' ἂν κεκλόφωσί μου,
Κημὸν καταμηλῶν.

ACTUS

vs. 1129. Εἴ σοι] Quamvis & Scholiastes ita legerit, omnesque Edd. consentiant; tamen Καί σοι lego.

„ vs. 1135. Δικαστὰς] Alludit ad morem Tribuum, „ quae inter se certabant, ecquae opimiorem victimam „ die festo exhiberent. Unde non solum alebantur a „ victimariis magna cura hostiae, sed etiam illis ma- „ cratis artem adhibebant, quo pinguiores viderentur, „ spiritu per tubos quosdam immisso; quod patet ex „ Aristotele in *Sophisticis Elenchis* in principio, ubi ait „ συλλογισμὸν φυγεῖν ἐοικότα· quod proverbialiter dictum „ de falsa probatione, cum persuademus nobis recte „ aliquid habere falso." *Casaubonus.*

vs. 1145. Ἐξιμεῖν] In Acharnensibus vs. 6. ταῖς πίσι τὰ κλείθρα τῶν θυρῶν ἐξιμεῖν. Similis metaphora hic in

Et furacem volo
Alere unum praetorem (*praefidem:*)
Hunc autem, quando plenus fuerit factus,
Sublatum dejicere ſoleo.

ANTISTROPHE VERSUUM X.

CHOR. Recte quidem ſic feceris,
Si tibi prudentia in-
eſt, ut dicis, in more
Iſto tam multa:
Si hos data opera tam-
quam publicas victimas alis
In Pnyce: deinde ſi quando
Tibi non ſit obſonium,
Horum aliquem, qui pinguis fuerit,
Sacrificas (*mactas*) & deinde comedis.

SYSTEMA ALTERUM VERSUUM X.

POP. Spectate, an ſapienter
Iſtos circumveniam,
Qui ſe ſapere putant,
Et me fallere.
Obſervo enim ſemper i-
pſos, licet videre illos non videar,
Cum furantur: deinde co-
go, ut rurſus evomant
Quaecunque furati fuerint de meis,
Camum *judiciarium eis in os* pro ſpecillo immittens.

SCENA

in Equit. vſ. 403. ubi ad eundem Cleonem Chorus dicit: οἶσθ' ὡραῖος ἀστὴρ οἷος ἐπέδραμε τὸν ὄψιον.

vſ. 1147. Κνημὶν κατωμόλην] Pergit in metaphora de vomitu; κατωμόλην eſt *ſpecillum aliquo demittere*, ut hic in os ad vomitum ciendum: μόλη *ſpecillum*, eſt inſtrumentum Chirurgorum. Voce autem κνημὶς indicat, quid per vomitum ſit intelligendum: nempe cum aliquis furti condemnatus in judicio, rem amotam reddere cogitur; κνημὶς enim erat quaſi infundibulum, per quod calculos immittebant judices in urnam, quae erat oris anguſti: & hoc loco κνημὶς ponitur pro ipſa urna; per urnam autem intelligitur judicium.

ACTUS QUARTI

Ἰαμβικοὶ Τρίμετροι.

ΚΛΕΩΝ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΔΗΜΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΛ. Ἄπαγ' ἐς Μακαρίαν ἐκποδών. ΑΛΛ. Σύγ', ὦ φθέρε.
ΚΛ. Ὦ δῆμ', ἐγὼ μέν τοι παρεσκευασμένος
Τείπαλαν χάθημαι, βυλόμενός σ' θὐεργετεῖν.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ δικάπαλαί γε, κἀγὼ δωδεκάπαλαι,
Καὶ χιλιόπαλαι, κἀγὼ τρεῖς πάλας, πάλαι.
ΔΗΜ. Ἐγὼ δὲ τρισδυκῶν γε τετραετιόπαλαι
Βδελυττόμην σφω, κἀγὼ τρεῖς πάλας, πάλαι.
ΑΛΛ. Οἶσθ' ὃν ὁ δῆμος; ΔΗΜ. Εἶ γε μὴ φρένας γε σύ.
ΑΛΛ. Ἄφες ἀπὸ βαλβίδων ἐμέ τε κἀτοῦτ',
Ἵνα σ' εὖ ποιῶμεν ἐξίσου. ΔΗΜ. Δρᾶ ταῦτα λέγε.
Ἄπιτον. ΑΛΛ. Ἰδού. ΔΗΜ. Θέοιτ' ἄν. ΚΛ. Ὑποθεῖ οὐκ ἐῶ.
ΔΗΜ. Ἀλλ' ἢ μεγάλως βὐδαιμονήσω τήμερον
Ὑπὸ τῶν ἑρατῶν, νὴ Δί', ἢ 'γὼ θεύσομαι.
ΚΛ. Ὁρᾷς, ἐγώ σοι τρέπτρον ἐκφέρω δίφρον.
ΑΛΛ. Ἀλλ' ἁρπάζαι· ἀλλ' ἐγὼ τρεπταίτερον.
ΚΛ. Ἰδοὺ φέρω σοι τήνδε μαζίσκιν ἐγώ,
Ἐκ τῶν ὁλῶν τῶν ἐκ Πύλου μεμαγμένην.
ΑΛΛ. Ἐγὼ δὲ μυσίας μεμυσιλημένας
Ὑπὸ τῆς θεοῦ, τῇ χειρὶ τῇ λεφαιτίῃ.
ΔΗΜ. Ὡς μίαν ἄρ' εἶχες, ὦ πότνια, τὴν δάκτυλον.
ΚΛ. Ἐγὼ δ' ἔτρεφε γε πίσινε, θὔχεον ἁ καλόν·
Ἐπέρσυε δ' αὖθ' ἡ Παλλὰς, ἡ Πυλαμαίχη.
ΑΛΛ. Ὦ δῆμ', ὀλεῖ γὰρ ἡ θεός σ' ὀπίσω πεσεῖ,
Καὶ τὴν ὑπερέχῃ σου χύτραν, ζωμοῦ πλέαν,
ΔΗΜ. Οἴ γὰρ οἰκεῖοι ἂν εἶεν πώδη τὴν πόλιν,

Εἰ

vs. 1151. Διαδίπαλαι] Philonides Comicus apud Athenæum I. p. 23. καταπάλαι, ἐς ὀρθρον, διαπάλαι· Jam diudum edendum accumbo, ut videtis. Est autem vox Comico more compoſita, ut & τρίπαλαι &c.

vs. 1155. Οἶσθ' ὃν ὁ δῆμος] Analogice ſic: δῆμον ὃν, οἷσθ' ὃ; Eſt itaque ſilens quid? ὁ pro ὅ, τι. In Avibus vs. 79. οἶσθ' ὃν ὁ δῆμον, ὃ τρυγαῖε; & alibi aliquoties. Vide Cl. Barneſii indicem II. in Euripidem, in voce δῆμον.

vs. 1164. Ἔα τῶν ἑρατῶν] Alias dicuntur ἑαταί, Ionice. Jactat autem ruſſus Cleo res apud Pylum a ſe geſtas.

vs. 1168. Ἔτρεφε γε πίσινε] Antiphanes Comicus apud Athenæum IX. p. 370. Καὶ μὴν χαιρόντες γ' ἴψιστ' ἀνιῶσ' ὦ θεοί, Ἔτρεφε δ' ἁ καὶ αὐταῖς πίσινε — Quin & bregmam coquunt, bene audiam, o Dii! Polliceque ſimul ex pifo. Sic ἀναμένει ἔτρεφε Heniochus Comicus apud

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

CLEO, ALLANTOPOLA, POPULUS, CHORUS.

CL. Abi hinc in malam rem. BOT. Tu, ô perdite, abi.
CL. ô Populе, equidem paratus
Ter dudum ſedeo, cupiens tibi bene facere.
BOT. Ego vero decies dudum & duodecies dudum,
Et millies dudum, & antea dudum, dudum, dudum.
POP. Ego vero expectans tricies millies dudum
Execror vos, & antea dudum, dudum, dudum.
BOT. Scisne ergo quid facias? POP. Siquidem tu id mihi non dixeris.
BOT. Dimitte a carceribus me & iſtum, ut *curramus &*
Ut ex aequo tibi bene faciamus. POP. Faciendum hoc eſt:
Abite. BOT. Ecce. POP. Currite jam. CL. Impediri me non ſinam.
POP. At ego aut valde beatus ero hodie
Propter iſtos amatores, aut profecto obtundar.
CL. Vides? ego tibi prior extuli ſellam hanc.
BOT. At non menſam tu, ſed ego multo prior extuli.
CL. Ecce ego fero tibi hanc parvam mazam,
Ex farre illo piſtam, quod ex Pylo *attuli.*
BOT. Ego vero excavatas offas panis, quas paravit
Minerva manu illa eburnea.
POP. Quam magnum, ô veneranda, digitum habes.
CL. Ego vero e piſis pultem boni coloris & bonam,
Quam tudiculavit Pallas, cujus auſpiciis Pylum expugnavi.
BOT. ô Populе, Minerva manifeſte te reſpicit:
Nunc etiam tenet ollam ſupra te jure plenam,
POP. Putasne hanc urbem habitari potuiſſe tam diu,

Niſi

apud eundem X. p. 408. Ἐντεῦθεν κυδάπτων, δίκτυ τὸν μὲν γαστέρα φησὶ —— *Pulſi fabacea, quia ventrem inflet.*

„ vſ. 1169. Ἐτείρων] Quod *teſtus* notat de voce „ *terna*, τερέτρα convenit: inſtrumentum eſſe quo mo„ vcantur quae coquuntur." *Caſaub.*

vſ. 1171. Τυπίχ(ου τὸν χόντον] Scholiaſtes: δύο τῷ ὀκτὼ χοίνικε· *Duas octo χοίνικας pro χοίνικα.* Lucianus in Timone: ὑπολιχε γὰρ αὐτῷ τὸν χοῦν Περικλῆς· *Nam obtenſa manu eum Pericles protexit.*

vſ. 1172. Οἱ γὰς ὀκτὼ] ἀντὶ τοῦ τὸν πόλεμον] Euripides in Aeolo: ἄκλητ' ἐς ὀκτὼ χαίρε, εἰ πίνεις ἄνευ λύρας πλουτοῦντος πλουσίων ἄνευ; *Potatione civilem ſocietatem in terris conſiſtere poſſe, ſi omnes eſſent pauperes ſine ullis divitibus?*

Εἰ μὴ φανερῶς ἡμῶν ὑπερῆρχε τἰὼ χρέαν.
ΚΛ. Τυτὶ πέμαχές σοι δῶκεν ἡ Φοβεσπρέσβη.
ΑΛΛ. Ἡ δ' Ὀμβελιοπάτρα γ', ἐφθὸν ὀκ ζωμῷ κρίας,
Καὶ χέλικ', ἠύτρυ τι, ὑ γαστρὸς τόμον.
ΔΗΜ. Καλῶς γ' ἐποίησε, ᾧ πίπλυ μεμιμμένη.
ΚΛ. Ἡ Γοργολόφα σ' ἐκίλυε τυτυί· Φαγεῖν
Ἐλατῆρ', ἵνα τὰς ναῦς ἐλαυνώμυ χαλῶς.
ΑΛΛ. Λαβὲ ὑ παδὶ τῦν. ΔΗΜ. Καὶ τί τύτοις χρήσομαι
Τοῖς ὀστέροις; ΑΛΛ. Ἐπίτηδες αὖτ' ἔπεμψέ σοι
Εἰς τὰς τελέρεις ὀστρεσείαν ἡ Θεός·
Ἐπισκοπεῖ γὰρ ὠφελιφανῶς τὸ ναυτικόν.
Ἔχε ὑ παῖν κεκραμμένον τέλα ὑ δύο.
ΔΗΜ. Ὡς ἡδύς, ὦ Ζεῦ, ὑ τὰ τέλα φέρει χαλῶς.
ΑΛΛ. Ἡ Τεττυγὼς γὰρ αὐτὸν ὀστεστιπάσε.
ΚΛ. Λαβὲ τῦν πλακοῦντ' πίον' παρ' ἐμοῦ τόμον.
ΑΛΛ. Παρ' ἐμοῦ δ' ὅλον γε τ' πλακοῦντα τυτονί.
ΚΛ. Ἀλλ' ὑ λαγῶ' ἔξεις ὀπόθεν δῴς, ἀλλ' ἐγώ.
ΑΛΛ. Οἴμοι, πόθεν λαγῶά μοι γένοιτ'; ὦ θυμὲ, πυὶ βωμολόχε ἔξθρέ π.
ΚΛ. Ὁρᾷς τάδ', ὦ κακόδαιμον; ΑΛΛ. Ὀλίγον μοι μέλῃ.
Ἀλλὰ γὰ ἐκεῖνό' γ' ἂς ἐμ' ἔχον'. ΚΛ. Τίνες;
ΑΛΛ. Πρέσβεις, ἔχοντες δέγυλον βαλάντια.
ΚΛ. Πῦ, πῦ; ΑΛΛ. Τί δέ σοι τῦτ'; Οὐκ ἐάσεις τὺς ξένυς;
Ὦ δημίδιον, ὁρᾷς τὰ λαγῶ, ἃ σοὶ φέρω;
ΚΛ. Οἴ μοι τάλας, ἀδίκως γε τἀ 'μ' ὑφήπασας.
ΑΛΛ. Νὴ τ Ποσειδῶ, ὑ σὺ γὰ τὺς ἐκ Πύλυ.
ΔΗΜ. Εἶπ', ἀντιβολῶ, πῶς ἐπενόησας ἁρπάσαι;
ΑΛΛ. Τὸ μὲ νέημα τ Θεᾶ· τὸ δὲ κλέμμ' ἐμόν.
ΚΛ. Ἐγὼ δ' ἐπιδυόθσ'. ΑΛΛ. Ἐγὼ δ' ὤπησά γε.
ΔΗΜ. Ἄπαγ'· ὑ γὰ ἀλλὰ ᾧ ὠφελθέντ' ἡ χάρις.
ΚΛ. Οἴμοι κακοδαίμων, ὑπεραισθησόμαν.
ΑΛΛ. Τί ὑ λιγακέλευς, δῆμ', ὁπότερός ὄστι τῶν

Ἀνὴρ

,, vſ. 1175. Ὀμβελιοπάτρα] Hoc epitheto inſigniturMinerva apud Homerum, apud quem tamen legi,, tur ὀβριμοπάτρη absque ν. Ceterum hunc verſum,, & ſequentem adducit Athenaeus Lib. III. cap. XIV.,, p. 94." *Kuſterus.*

vſ. 1179. Ἐλατῆρ'] Ἐλατὶς placentae genus, cujus mentio in Acharn. vſ. 245. ἵν' ἐτῶ κατακόψω τινὰ ἐλατῆρ' τυτί. Ludit autem in vocibus ἐλατὶς & ἐλαύνειν· ut mox, in vocibus ὀστρεα & ὀστρεσεια. & paulo poſt in τέλα & τεττυγὼς, & ὀστεστιπάσε.

vſ. 1184. Τέλα καὶ δύο] Scholiaſtes: τρία μιᾶς ὕδατος ἐστὶ κεκερασμένα, οἶνυ δὲ δύο· *Quod conſtat ex tribus aquae portionibus, vini autem duabus.* Athenaeus tamen Lib. X. p. 430. alter; qui illud Pinetaeri, καὶν δύο καὶ τρεῖς ἀκράτυ, ſic accepit; δύο ὕδατος, καὶ τρεῖς ἀκράτυ.

vſ. 1185. Ὡς ἡδὺς — καὶ τὰ τέλα φέρει καλῶς] Similis locus Cratini apud Athenaeum I. p. 29. Οἷα' ὡς ἀπαλὸς

Niſi ollam ſupra nos tenuiſſet?
CL. Hoc fruſtum piſcis tibi dedit Pallas fugatrix exercituum.
BOT. At Virgo patrima carnem elixam jurulentam,
Item inteſtini & omaſi & ventriculi fruſtum.
POP. Bene factum, quod pepli recordata eſt.
CL. Pallas Gorgonophora & criſtata te comedere jubet de hac
Placenta in longum ducta, ut remos ducamus & navigemus commode.
BOT. Cape haec etiam. POP. Et quid iſtis faciam
Inteſtinis? BOT. Data opera tibi ea miſit
Dea ad ſtatuminandas intus coſtis naves;
Nam manifeſto reſpicit claſſem *noſtram*.
Cape & potum duabus menſuris vini, tribus aquae temperatum.
POP. ô Jupiter! quam ſuave vinum: cujus binae menſurae facile ferunt aquae ternas.
BOT. Etenim Tritonia ei tres admiſcuit.
CL. Cape nunc a me placentae pinguis fruſtum.
BOT. A me autem totam placentam hancce.
CL. Sed leporinam non habebis unde ei des, at ego *habeo*.
BOT. Hei mihi, unde leporinam accipiam?
Mi anime, nunc tale quid inveni, quale faciunt ſcurrae, qui aris inſidiantur, ut carnes rapiant.
CL. Vides hancce, o perdite? BOT. Parum id curo;
At vero illi ad me veniunt. CL. Quinam?
BOT. Legati, qui crumenas habent cum pecunia.
CL. Ubi nam, ubi? BOT. Quid hoc ad te? nonne miſſos facies hoſpites?
ô Popelle, videsne leporinam, quam tibi fero?
CL. Hei mihi miſero, injuſte ſurripuiſti meam *leporinam*.
BOT. Etenim tu quoque *Laconas* illos ex Pylo.
POP. Dic quaeſo quo commento eam rapuiſti?
BOT. Commentum quidem eſt Minervae; furtum vero meum.
CL. Et ego periclitatus ſum. BOT. At ego eam aſſaveram.
POP. Abi, nam non niſi apponenti gratia debetur.
CL. Hei mihi, vincar impudentia, perditus.
BOT. Cur non dijudicas, ô Populе, uter noſtrum

Sit

δυοῖν τε κοτύλαιν ἅλις τρισί; *Heu quam lene & album! Anne ſufficiet tres* aquae menſuras?

vſ. 1196. Ὅπως τὰ λαγῶ] Dum Cleo aliorſum ſpectat, interea leporinam ei ſurripit Allantopola, & offert Populo. Idem iſte Allantopola dicit ſupra, vſ. 743. ἐξοῦσθ' ὑπὲρ τῶν χύτρας ὑφαιμάτων. Vide Notam ſequentem.

vſ. 1198. Τοὺς ἐκ Πύλου] Nempe illos trecentos Lacedaemonios, de quibus initio Nostrum in hanc Fabulam. Quod autem hic apertis verbis dicit de Cleone, id de eo Demoſthenes allegorice dicebat ſupra, vſ. 55. ἐμὲ μὲν μουσικὸν ὄντ' ἐν Πύλῳ λαμπρὸν, ταυρηδανιστὴ τὸν ἐπὶ πᾶσιν ὄντα νεχρώσας, αὐτὸς πανοῦργος τὸν ἐπ' ἐμοὶ μισογύναιον.

vſ. 1200. Τὸ μὲν κλέμμα τ' Ἀθη] Supra, vſ. 108. ἃ δημοσίᾳ κλέπτει, τοῦτ' ἐστὶ βόλιτον' ἐκ ἰδίᾳ.

Αἰῆς ἀμείναν τῷδὶ σὲ, ἢ τὴν γαστέρα;
ΔΗΜ. Τῷ δῆτ' ἂν ὑμᾶς ἐξαπάμβων πυκνείῳ
Δόξαιμι κέντειν τοῖς θυραίοισιν σοφᾶς;

ΑΛΛ. Ἐγὼ φράσω σοι· τὴν ἐμὴν κίστην ἰὼν
Ξύλλαβε σωπῇ, καὶ βαδίσιον ἅπτ' ἐπί,
Καὶ τὴν Παφλαγόνα· καμέλλ' ἐκπῖς καλῶς.
ΔΗΜ. Φέρ' ἴδω, τί ἔστ'. ΑΛΛ. Ἀλλά γ' οὐχ ὁρᾷς κενήν;
Ὦ παπαπίδιον; ἅπαντα γάρ σοι παρέφορεν.
ΔΗΜ. Αὕτη μὰ τὴ κίστη τὰ δ' ἔνδον φρονεῖ.
ΑΛΛ. Βάδιζε νῦν καὶ δεῦρο πρὸς τὴν Παφλαγόνα.
Ὁρᾷς νυν; ΔΗΜ. Οἴμοι τῶν ἀγαθῶν ὅσον πλέα·
Ὅσον τὸ ἔρεβος καὶ πλακοῦς ἀπέθετο,
Ἐμοὶ δ' ἔδωκεν ἀπτιμᾶν τινι τυρί.
ΑΛΛ. Τοιαῦτα μέν τοι καὶ πρότερον εἰργάζετο·
Σοὶ μὲν προσιδὼν μικρὸν, ὧν ἐλάμβανεν·
Αὑτὸς δ' ἑαυτῷ παρεπίθει τὰ μείζονα.
ΔΗΜ. Ὦ μιαρέ, κλέπτων δή με ταῦτ' ἐξηπάτας;
Ἐγὼ δέ τ' ἐστράπτιξα κἀδωρησάμην.
ΚΛ. Ἐγὼ δ' ἔκλεπτον ἐπ' ἀγαθῷ γε τῇ πόλει.
ΔΗΜ. Καπάθω ταχέως τὸ σφέτερον, ἵν' ἐγὼ τυπῶ.
Αὐτὸν προβαλῶ. ΑΛΛ. Καπάθω ταχέως, μαπτία.
ΚΛ. Οὐ δῆτ', ἐπεί μοι ἔρεσμός ἐστι Πυθικός,
Φεύγων, ὑφ' ἧς δεῖ μ' ἡπάλης μόνης.
ΑΛΛ. Τὴν μὲν γε Φεύγων ὄνομα· τὴν λίαν σαφῶς.
ΚΛ. Καὶ μὴν σ' ἐλέγξαι βούλομαι πυκνείᾳ,
Εἴπ ξυνοίσεις ἢ θεῖ τοῖς θεσφάτοις.
Καί σε τοσοῦτο πρῶτον ἐκπιεζόμην.
Παῖς ὢν ἐφοίτας ἐς τίν' διδασκάλου;
ΑΛΛ. Ἐν ταῖσι βύτραισι κοδύλλοις κημοτρέμβου.
ΚΛ. Πῶς εἶπας; ὡς μυ ἔρεσμὸς ἅπτει φρενῶν.
Εἶεν.

Ἐν

vſ. 1215. Ὅσον τρύξ] Legendum ἔσον τρύξ.
vſ. 1216. Ὅσον τὸ χέρας] Vide ad Nubes vſ. 2.
vſ. 1222. Ἐγὼ δὲ τὸ στρατήγιον ἐξέστρεψα] Supra, vſ. 985. & 991. alluſione votis Δωρικοῖς ad δωρεῖσθαι peritringebat Cleonem tanquam munerum cupidorum, dicebatque eum non nisi Doricam potuiſſe adhibere Muſicam. Hic enim verbo ἐστράπτιξα alludit ad Δωριζειν, & Dorice ad eum dicit τὸ pro σὲ: item ἐστράπτιξε pro ἐστράπτισε a στραπτίζω, quod eſt στρεπτὸν· Ex Scholiis.
vſ. 1228. Τὴν γε φεύγων ὄνομα] Scit hoc Allantopola ex praelectione Demoſthenis ſupra, vſ. 197.
vſ. 1230. Εἶτ' ξυνοίσεις] Scholiaſta: εἰ συμφωνήσεις, εἰ μαθήσῃ· Si congruet, ſi percipiendis. Sophocles in Aace vſ. 430. ubi Aiax loquitur: Λί. σὺ, τίς ἂν τοῦτ' ἐξ' ἀεὶ ἐπαύρωμι Τέκμωρ ξυνίσειν ὅτῳ τοῖς ἐμοῖς κακοῖς; ἀεὶ,

Sit vir melior erga te & erga ventrem?
Pop. Quonam ergo documento uſus, inter vos
Sapienter dijudicaſſe videri poſſim ſpectatoribus?

Bot. Ego dicam tibi: vade, & ciſtam meam
Tacite comprehende, & explora ecquid inſit;
Hujus itidem Paphlagonis; ſic ſine dubio recte judicabis.
Pop. Age videam, quid inſit? Bot. Sed nonne meam vides vacuam,
Mi Ave (*Pater?*) omnia enim tibi attuli.
Pop. Haec quidem ciſta reip. bene cupit.
Bot. Accede nunc ad iſtam Paphlagonis:
Jamne vides? Pop. Hei mihi, quantis bonis repleta eſt!
Quantum placentarum in ea repoſuit!
Mihi autem tantillum praecidens dedit.
Bot. Idem fecit antehac etiam:
Ex illis quae acceperat pauxillum tibi dabat.
Ipſe autem ſibi majora *fruſta* anteponebat.
Pop. ô Impure, itane me decipiebas furtum faciens?
At ego te coronavi & dona dedi.
Cl. At ego furabar bono reip.
Pop. Depone ocyus coronam, ut iſti
Eam imponam. Bot. Depone ocyus, maſtigia.
Cl. Minime vero, nam mihi oraculum eſt Pythicum,
Quod indicat, a quo *homine* ſolo vinci me neceſſe ſit.
Bot. Nempe meum nomen id *oraculum* aperte indicat.
Cl. Equidem volo documento quodam te arguere & explorare,
An tu congruas cum oraculo.
Hoc tantum experiar primum:
Quam ſcholam frequentaſti puer?
Bot. In culinis exercebar pugnis.
Cl. Quomodo dicis? nam oraculum perculit animum meum.
Eſto.

Apud

Ai, ai! quis unquam putaſſet, ſic continuum meum futurum concuſſurum nomen meis miſeriis? Ubi Scholia: *συνεχῶν ἐσομένων*. *Conveniens futurum.*

vſ. 1232. Ἐγείνατ' ἐκ τίνος διδασκάλου;] Ellipſis. Sic in Nubibus vſ. 964. *βαδίζων εἰς διδασκάλου*. Mox hic: *ἐν πυκτικῇ*.

vſ. 1233. Κοπ' ἀτὶ ἐμαντεύσω] In Veſpis vſ. 254. ἀτιδόλως πυθανόμενος ἡμᾶς. Verbum autem ἐμαντεύσω ſumſit ab arte Muſica; ſupra, vſ. 985. ἐμελῴδησέν τὸν νόμον.

vſ. 1234. Ὡς σὺ ὁ χρησμὸς ἀνέβλεψ' ἐμοῦ] Eurip. in Rheſo vſ. 916. Φοιβάμμωνός πατὴρ, ἥ μοι ἔδωκε σῶσαι· *Filii Phlammonis, cruciaſti animum meum.* Aliter in Avibus Comici vſ. 467. ἐκ θεοῦ τι, ὅτε τὸν τέτανον θρασὺν ψυχὴν.

Εἰ παιδοτρίβου δὲ τίνα πάλαι ἐμάθατες;
ΑΛΛ. Κλέπτειν, ὑποσχεῖν, ἢ βλέπειν ὑπαυτίον.
ΚΛ. Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον Λύκιε, τί ποτέ μ' ἐργάσῃ;
Τέχνῃν δὲ τίνα ποτ' εἶχες ἐξανθρώπῳ;
ΑΛΛ. Ἡλιαστοπώλει. ΚΛ. Καὶ τί. ΑΛΛ. Καὶ βιπτεμέλει.
ΚΛ. Οἴμοι κακοδαίμων! ὑκέτ' ὐδὲν εἰμ' ἐγώ.
Λελοίπη τις ἐλπὶς ἐφ' ἧς ὀχήμεθα.
Καί μοι τοσοῦτον εἰπέ· πότερον ἐν ἀγορᾷ
Ἡλιαστοπώλεις ἐπεί, ἢ 'πὶ ταῖς Πύλαις;
ΑΛΛ. Ἐπὶ ταῖς Πύλαισιν, ἣ τὸ τείχισμ' ὤφελεν.
ΚΛ. Οἴμοι· πέπρακέν ἣ θεὸς τὸ θέσφατον.
Κυλίνδετ' εἴσω τοίνδε τὼ δυσδαίμονε.
Ὦ πέφαται, χαίρων ἄπιθι· κἀγώ σ' ἄκων ἐγὼ
Λείπω· σὲ δ' ἄλλος τις λαβὼν κεκλήσεται,
Κλέπτης μᾶλλον, οὐχ ἁπλοῦς δ' ὢν ὡς.
ΑΛΛ. Ἐλάπτε Ζεῦ, σὺν τὸ νικητήριον.

ΧΟΡ. Ὦ χαῖρε καλλίπτερε, ἣ μέμνησ' ἔτι
Ἀὴρ γενέσησ' ἐμέ· καί σ' αἰτῶ βεβαίως,
Ὅπως γέλωμ' ἐν Φαιὸς ὑποχαφθὺς δικῶν.
ΔΗΜ. Ἐμοὶ δέ γ', ὦ, πῃ σοι τοῦνομ', εἶπ'. ΑΛΛ. Ἀγοράκριτος.
Ἐν τῇ ἀγορᾷ γὰρ κεντόμῳ ἐβοσκόμην.
ΔΗΜ. Ἀγοράκριτε τοῦτο γ' ἐμαυτὸν ἐπιτρέπω,
Καὶ τὴν Παφλαγόνα σοὶ δίδωμι τυτθόν.
ΑΛΛ. Καὶ μὴν ἐγώ σ', ὦ δῆμε, θεραπεύσω καλῶς·
Ὥσθ' ὁμολογεῖν σε, μηδεὶ' ἀνθρώπων ἐμὲ
Ἰδεῖν ἀμείνω τῇ Κεχηναίᾳ πόλει.

vſ. 1236. Βλέπειν ὑπαυτίον] Euripides in Medea, vſ. 469. Οὕτοι σιδήρου τοῦδ' ἔγω, δέσποιν', ὀδύσσομαι, Φίλας καπὶς δέδορκα· ὑπαυτίον βλέπειν. Ἀλλ' ὁ μεγίστη τοῦτο πημονὴ βροτοῖς νέοισι πασῶν ἀναίδεια — *Non audacia hæc eſt, nec fortitudo, amicos obtueri, quos injuria afficeris; ſed gravissimus inter homines omnium morborum, impudentia.* Vide ſupra, vſ. 292.

vſ. 1239. Καὶ βιπτεμέλει] Quod Scholiaſtes annotavit ſupra ad vſ. 426. Id hic magis convenit: διαβάλλει εἰς ἀσέλγειαν αὐτὸν Θιαῖ, ὡς δὲ καὶ ἀλλήλων τὰ γυναικεῖα παθήματα· *Notare vult eius impudicitiam, ut qui preter autem mulibria ſit paſſus.* loquitur autem ibi de eodem iſto Allantopola.

vſ. 1241. Λοιπὸν τις ἐλπὶς ἐφ' ἣν ὀχήμεθα] Ariſtophanes apud Athenaeum XII. p. 551. ὡς οὐδὲν ὑγιὲς λοιπὸν ἐλπίδων ἐχούσῃ· ἀεὶ· *Quam nimis tenui ſuper ſpe vehimur ergo.* Euripides in Oreſte vſ. 68. — ὡς τὰ γ' ἀλλ' ἐφ' ἑνὸς ἐλπίδος ἐχόμεθ', ὅ τι μὴ πᾶσι πᾶσα Σοφοῖσιν — *Nam cæteroqui infirma ope vehimur, niſi forte ab illo ſervemur.*

vſ. 1243. Ἐπὶ ταῖς πύλαις] Infra, 1395. ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπολεῖ μόνος.

vſ. 1246. Τόνδε] Scipſum dicit; Scholiaſtes dicit eſſe ex Bellerophonte Euripid.

Apud paedotribam quidnam didiciſti?
Bot. Furari, pejerare, & *audaciter quemlibet* in oculos intueri.
Cl. ô Phoebe Apollo Lycie, quid me fiet?
Quamnam vero artem obtinuiſti jam adultior?
Bot. Botulos vendebam. Cl. Quid praeterea? Bot. Futuebar.
Cl. Hei mihi miſero! nullus jam ſum.
Tenuis quaedam eſt ſpes, quae nos ſuſtinet.
Et mihi hoc tantum dic: utrum in foro
Vendebas botulos, an in portis?
Bot. In portis inquam, ubi ſalſamenta ſunt venalia.
Cl. Hei mihi: oraculum perfectum eſt.
Volutate intro hucce infortunatum.
ô Corona, vale: equidem invitus te
Relinquo: alius quidam te habebit
Fur quidem non major, ſorte tamen fortunatior.
Bot. Jupiter Graecanice, tuum eſt victoriae praemium.

Chor. ô Salve victor & memor eſto
Te virum evaſiſſe mea opera: modicum autem hoc a te peto,
Ut fiam tibi ſcriba in judiciis uti nunc Phanus eſt.
Pop. Dic autem mihi quodnam ſit nomen tuum. Bot. Agoracritus:
Nam in *ἀγορᾷ in foro* litigando paſtus ſum.
Pop. Agoracrito igitur me ipſum committo,
Eique Paphlagonem hunc trado.
Bot. Equidem te, ô Populе, curabo ſedulo:
Ut fatearis neminem hominum meipſo eſſe
Meliorem erga Athenienſium *ſemper* oſcitantium urbem.

vſ. 1248. Σὺ δ' ἄλλῳ τις] Scholiaſtes dicit parodiam eſſe loci Euripidei in Alceſtide vſ. 179. —— σὺ δ' ἄλλα τις γυνὴ παστάτις, Σώτειρα μὴν ἦν δ' ἐς μέλαθρα, εὐτυχὴς δ' ἴσως· τὸ τυχὸν *alia quaedam mulier habebit, non quidem caſtior, ſed forte felicior.*

vſ. 1250. Σὺ τὸ νικητήριον] Supra, vſ. 108. ὦ Διὸς μέγα ἀγαθὸν, σὺ τὸ βάλανε', ὦ ἐμοί.

vſ. 1252. Ἀνὴρ γεγένησαι] Supra, vſ. 178. εἰνὶ μὲν, πρὸ τοῦ γὰρ ἀλλαντοπώλης ὢν ἀνὴρ γεγένησαι;

vſ. 1253. Φαῦλε] Symmachus apud Scholiaſtem: φαυλίαν τινὰ γραμματικὴν ὅτῳ ἂν πάνυ σπανίαν· *Videtur iſte fuiſſe Scriba aliquis; eſt autem unus ex illis, quorum raro admodum fit mentio.* In Veſpis vſ. 1215. nominatur aliquis Phanus, qui videtur paraſitus fuiſſe. Vide ibi Notam. Alludit autem ad verbum φαίνειν, quod pro συκοφαντεῖν uſurpatur; ut in Acharn. vſ. 826. τὰ μαθὼν φαίνειν ἄνευ δρυμαλλίδος; Sic etiam in Avibus vſ. 1693. finxit vocem Φανεύς quaſi nomen propium loci alicujus, eodem ſenſu.

vſ. 1260. Κιχανάνον] Quaſi Ἀθηναῖον, a κίχνα, quod eſt a χάσκω, & ſignificat ſaepe apud Comicum ſupino animo eſſe in rebus ſeriis & aliud agere.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Τί χάλλιον δεχομήσοισι,
Ἢ καταπαυομήσοισι,
Ἢ θοᾶν ἵππων ἐλατῆρας ἀείδειν;
Μηδὲν ἐς Λυσίστρατον,
Μηδὲ Θόμαντι ἀίσιον αὖ
Λυπεῖν ἐκύσην καρδίαν.
Καί γ' ὑποσί, Φίλ' Ἄπολλον,
Πειᾷ, θαλερεῖσι δακρύοις
Σᾶς ἀποδύρῳ Φαρέτρας
Πυθῶνι σὺ, ἀφ' τὸ κακῶς πίπτειν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΕΚ ΣΤΙΧΩΝ ιε'.

Τετράμετροι Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοί.

Λοιδορῆσαι τὸν πονηρὸν, ἡδύ γ' ἐστ' ὀπίσθιον,
Ἀλλὰ πικὸν πεῖσι λεκτέον, ὅς πε εὖ λογίζεται.
Εἰ μὲ δεῖ ἄνθρωπον, ὃν δεῖ πόλλ' ἀκοῦσαι ἡ κακά,
Οὕτω κἀγὼ ἐπαινῶ, οὐκ ἂν ἀνδρὸς ἐμπάθειν φίλον.
Νῦν δ' Ἀρίγνωτον γ' ἅπαντες ὅς πε οὐκ ὀπίσω,
Ὅς πε ἢ τὸ λοιπὸν οἶδεν, ἢ τ' ὀρθιον νόμον.
Ἔστι δὲ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὸν τρόπον ἡ συγγενὴς,
Ἀριφράδης πονηρός· ἀλλὰ τοῦτο μὲ βούλει
Ἔτι δ' ὁ μέσος πονηρὸς, (ὁ γ' οὐδ' ἂν ἠδύμην.)
Οὐ δὲ παμπόνηρος, ἀλλὰ ὁ παρασπεθίζων τι,

Τῶν

vſ. 1261. *Τί κάλλιον δεχομήσοισι*] Scholiaſtes monet eſſe ex Pindaro, qui ſic: Τί κάλλιον ὑποδεξομένοισιν ἢ καταπαυομένοισιν, ἢ κελεύζουσιν τὸ λοιπὸν καὶ θοᾶς ἵππους ἐλάσσειν ἀείσας;

vſ. 1263. Ἵππων ἐλατῆρας] Aeſchylus in Perſis vſ. 32. ἵππων τ' ἀκτὰς ἐπιστάτας.

vſ. 1264. *Ἀνείσρατον*] Ille fuit pauper; in Acharn. 855. & 857. Ἀνείσρατός τε —— ἦγον καὶ πυκνὸν ἀεί, πλὴν ἢ πηδέσαι· ἐμίσει μαστ ἐκεῖνον.

vſ. 1265. *Θόμαντιν*] Et ille Pauper erat, Fatidicus, ut ait Scholiaſtes. Macrum enim etiam fuiſſe patet; Athenaeus XII. p. 531. citat Hermippi Comici locum: —— *Βλέπω Λυσιστράτην λυποῦντα τὸν Θόμαντιδῶν Ἔσους Leotrophidis exiliorem & Thomantidis.*

vſ. 1275. *Ἀριγνώτου*] Hunc fuiſſe Citharoedum ait Scholiaſtes. Comicus hic fratrem Ariphrades dicit eſſe. Eorum pater fuit Automenes, cui Comicus in Veſpis vſ. 1273. dicit tres fuiſſe filios, unum Citharoedum, qui ſine dubio eſt ille Arignotus, alterum Hiſtrionem, tertium Ariphradem. Ceterum hunc *Arignotum*, nocum omnĭ-

ODE ET STROPHE VERSUUM X.

CHOR. Quid pulcrius incipientem *opus aliquod*
Aut finientem
Quam velocium equorum agitatores cantare?
Nullâque Lyſiſtratum,
Aut Thumantin domo carentem
Afficere moleſtia ſponte, *eos perſtringendo*:
Etenim iſte, ô bone Apollo,
Eſurit, & uberrimas lacrymas fundens
Supplex tuam tangit pharetram
In Pythone, quia ſumma inopia laborat.

EPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Octonarii Trochaïci Catalectici.

Maledicere improbis licet ſine invidia:
Quin id laudi bonis dabit, qui recte judicat.
Quod ſi autem homo *ille*, quem decet *ex me* multa maledicta audire,
Eſſet notus *pleriſque, ejus deſcribendi cauſa* non feciſſem mentionem amici mei.
Nunc itaque Arignotum *amicum meum* qui ignoret, nemo eſt,
Qui quidem ſciverit quid ſit album, aut quid ſit modulamen altum.
Huic itaque eſt frater moribus ei haud germanus,
Ariphrades improbus: ſed id quidem vult ille eſſe etiam.
Eſt autem non tantum malus, nec enim hoc ſenſiſſem,
Neque peſſimus tantum; verum etiam inſuper excogitavit quiddam:
Linguam

omnibus eſſe dicit, alludens ad ſignificationem vocis ἀρίγνωτος, id eſt, *valde notus*, aut *notabilis*.

vſ. 1276. Ὅστις ἐς τοὺς τόκους ἔλθοι.] Proverbium eſt de rebus notis, ut ait Scholiaſtes: ἐπὶ τῶν γνωρίμων καὶ τῶν μέλων. Matron apud Athenaeum IV. p. 135. de Sepia: ἡ μὲν ἰχθὺς ἔφη τὸ λεγόμενον καὶ μέλαν οἶδεν. Sepia, *quæ ſcita inter piſces album & atrum nocit.*

Ibid. Ἢ τὸ μέλος τοῦτο.] Erat modulatio quædam, quam dicas *ſolitaria*. Facit autem ea mentionem, quia etiam erat res nota, & quia de Munico loquitur.

vſ. 1278. Ἀμφιθέου.] Vide paulo ante ad vſ. 1275.

Ibid. Πανυστὶ· ἀλλὰ τοῦτο καὶ ξένιζε.] Andocides de Myſteriis: ὁ πάππος συνωκεῖτο, καὶ ξυνῆν τούτῳ ὡς ἐμοί.

vſ. 1280 & ſeq. Περιεξύρανέ τε τὸν γνάθ' αὐτῆ γλῶττον.] In Veſpis vſ. 1278. Ἀμφιθέου — ὄμοσε, μεθύστε τοῦτ' ἐμοὶ μαθοῦσ', ἀλλ' ἀνὴρ οὐχὶ φύσει αὐτομάτου ἐκπαιδεῦ γλωττόκομεῖν, οἷς τὰ πορρὼ τετιλῶ ἐκάστοτε.

Τῷ γὰρ αὐτῆ γλῶτταν αἰσχραῖς ἡδοναῖς λυμαίνῃ,
Ἐν χασαυρίοισι λείχων τ' ἀπόπυστον δρόσον,
Καὶ μολιώαν τ' ὑπίλιον, ἢ κυκᾷ τὰς ἐγχέλεας,
Καὶ Πολυμνήστια ποιᾷς, ἢ ξυνὰν Οἰανίχῳ.
Ὅς πῃ ἐν ποιῇτιν ἄνδρα μὴ σφόδρα βδελύξῃ,
Οὔτι ποτ' ἐκ ταυτῆ μεθ' ἡμῶν πίῃ ποτηρίου.

ΑΝΤΩΙΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Ἡ Πολλάκις ἐπυχίαισι
Φερούσαις συγγενήμαν,
Καὶ διεζήτουν', ὁπόθεν ποτὲ Φαύλου
Ἐθίξ Κλεώνυμος.
Φασὶ γὰρ αὐτὸν ἐκπέμψαι
Τὰ τ' ἐγκόπτα ἀνέφα,
Οὐκ ἂν ἐξελθεῖν ἄπο σιπύης·
Τὼς δ' ἀντβολεῖν ἀσμενίως·
Ἴθ', ὦ ἄνα, φοῖς χαίπαι,
Ἔξελθε, ἢ σύγχωθι τῇ τραπέζῃ.

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΕΚ ΣΤΙΧΩΝ ις'.

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

Φασὶν ἀλλήλαις ξυνελθεῖν τὰς τελέφας εἰς λόγους,
Καὶ μίαν λέξαι τιν' αὐτῶν, ἥτις ἦν γεφυρίστρια·
Οὐδὲ πυθέσθαι ταῦτ', ὦ παθεῖν, τὰ 'ν τῇ πόλει;
Φασὶν αἰτῆσαί τιν' ἡμῶν ἑκατὸν ἐς Καρχηδόνα

Ἄνδρα

νῦ. 1282. Κασαυρίοισι] Aliam etiam lectionem annotat Scholiastes, nempe: κασαλίοις. & exponit: ἀντὶ τῆ, ὦ πορνίαι. Heſychius: κασαλίδες, πόρναι αἰσχρόστομοι. dicitur αἰσχρόστομος de foeda illa obſcoenitate, ut & κασαλίζειν.

Ibid. Λείχων τὸν ἀπόπυστον ὄρδιον] De eodem iſto Ariphrade in Pace vſ. 886. ἢ ζωμὸν αὐτὸς πρασοτευτὸν ἐκλέφων.

vſ. 1284. Πολυμνήστια] Scholiaſtes: αἶσα Πολυμνήστα Καλλιμάχῳ· *Carmina Polymneſti Calophonii*. de eodem affert locum Cratini: Καὶ Πολυμνήστ' ἀείδῃ, μισεῖν τε μανδάνῃ· *Et Polymneſta canit, Blaſphemque diſcit*. Et *Polymneſtus* & *Oeaniches* ob eandem obſcoenitatem hic notantur, ut ait Scholiaſtes.

vſ. 1287.

Linguam enim ſuam polluit turpibus voluptatibus,
In ganeis lambens deſpuendum illum rorem,
Et inquinans barbam, & turbans labra pudendorum,
Polymneſtea carmina faciens, & conſuetudinem habens cum Oconicho.
Quicunque igitur hunc hominem non valde exſecratur,
Nunquam ex eodem poculo nobiſcum bibet.

ANTODE ET ANTISTROPHE VERSUUM X.

CHOR. Saepe nocturnis
Cogitationibus occupatus fui,
Et quaeſivi, qua de cauſa tam improbe
Comedat Cleonymus;
Ajunt enim ipſum more pecudum vorantem
Bona divitum hominum,
Vix abire à panario;
At illos eum orare variis modis:
Age, ô praeclare, per genua te obſecro;
Exi, & ignoſce menſae; *ne quaſi iratus eam devores.*

ANTEPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Octonarii Trochaïci.

Ajunt conveniſſe triremes ad colloquendum inter ſe,
Et unam aliquam earum, quae erat natu maxima, dixiſſe:
Nec auditis, ô virgines, illa, quae in urbe fiunt?
Ajunt quendam petiiſſe centum e noſtro numero ad expeditionem in Carthaginem,

Civem

vſ. 1287. Πολλάκις ἐνηχήσασ᾽ ὀρθρινοῖς αὐλήμασι] Aeſchylus in Perſis vſ. 176. Πολλοῖς μὲν αὐτοῖ νυκτίπλαγκτος ὀνείρων Ξύνεσις —— *Cum multis ſemper inſomniis nocturnis mihi res eſt.* Vide ad Ranas vſ. 962.

vſ. 1289 & 1290. Φασὶν ἐπὶ[ς] Κλεόνυμ@·] Hunc iamquam rorarium notat in Avibus vſ. 290. ἐγὼ γὰρ καταπυγὸν τὸν ἄλλ@· ἢ Κλεώνυμ@·; Sed hoc in Equitibus loco allegorice per voracitatem ſignificatur, quam avide rapiat civium bona. Vide ſupra ad vſ. 954.

vſ. 1296. Φασὶν] Per Proſopopoeiam quandam fingunter triremes Athenienſium detrectaſſe imperium Hyperboli.

Ἄνδρα μοχθηρὸν πολίτην, ὀξύλιθον Ὑπερβολον·
Ταῖς δὲ δόξαις δεινὸν εἶναι τοῦτο, κοὐκ ἀναχετόν·
Καὶ πρὸ εἰπεῖν, ἅπερ ἀνδρᾶν ἄριστον ὄντ' ἐλελύθη,
Ἀποτρόπαι', ὦ δῆτ' ἐμοῦ γ' ἄρξῃ ποτ'· ἀλλ' ἐάν με χρὴ,
Ὑπὸ περηδέαν σαπρὸν σκάφος καταγηράσομαι.
Οὐδὲ Ναυράστης γε τῆ Ναύσωνος, ὦ δῆτ', ὦ θεοὶ,
Εἴπερ ὅτι πρύμνης γε κἀγὼ ᾗ ξύλων ἐπηγνύμην.
Εἰ δ' ἄρεσκει ταῦτ' Ἀθηναίοισι, καθῆσθαί μοι δοκῶ
Εἰς τὸ Θησεῖον πλεύσαις, ἢ 'πὶ τῶ σεμνῶν θεῶν.
Οὐ γὼ ἐμοῦ γε χρατίνῳ ἐγχαιτᾶτα τῇ πάλῃ·
Ἀλλὰ πλείω χρεὼς αὐτὸς ἐς κέγχρας εἰ βάλῃ,
Τὰς σκάφας, ἐν αἷς ἐπάλῃ τὰς λύχνους, καθελκύσας.

ACTUS QUINTI

ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΑΛΛ. Εὐφημεῖν χρὴ, καὶ κόμα κλείειν, καὶ μαρτυρίων ἀπέχεσθ',
Καὶ τὰ δικαστήρια συγκλείειν, οἷς ἡ πόλις ἥδε χαίρει·
Ἐπὶ καινοῖσι δ' εὐτυχήμασιν παιανίζειν τὸ θέατρον.
ΧΟΡ. Ὦ παῖς ἱερὰς νήσοις ἐπίκουρε, καὶ Φίλιππε ὁ Ἀβρώνιος·
Τίν' ἔχει φάτιν ἀγαθὴν ἥκεις; ἐφ' ὅτῳ κνισῶμεν ἀγυιάς;
ΑΛΛ. Τὸν δῆμον ἀφεψήσας ἡμῖν, καλὸν ἐξ αἰσχροῦ πεποίηκα.
ΧΟΡ. Καὶ πῶ 'τι νῦν, ὦ θαυμαστὰς ἐξηυρήσκων ὀπτοίας;
ΑΛΛ. Ἐν παισὶν ἑστιατόροις οἷσι ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις.
ΧΟΡ. Πῶς ἂν ἴδοιμ', πόσιν ἔχῃ σκληρὸν, καὶ πῖπτε γεγενῆσθ';
ΑΛΛ. Οἷός περ Ἀριστείδη ποθ' ἁπλοῦς, καὶ Μιλτιάδη ξυνεστώς.
Ὄψεσθε δέ· καὶ γὰρ ἀποχυμέναι φόρτου ἤδη τὴν παρεπλαίαν.

Ἀλλ'

vs. 1301. Ἄνδρα μοχθηρὸν — Ὑπέρβολον] Thucydides VIII. καὶ Τριηράρχῳ τῷ πρὶν τὴν Ἀττικὴν, μοχθηρῷ ἀνδρὶ ὄντι.

„ Ibid. Ὀξύλιθον] Elegans iocus. Nam videtur dicere *nequam excellentem*; & tamen ipſam nomen ejus, „ quem traducit, ponit. Hyperbolum enim intelligit. „ Hunc vocat ὀξύλιθον, id eſt, aſperum, truculentum, „ durum; metaphora ducta a vino. Nam vinum acce„ ſens Graeci vocant ὀξύν, Latini, *torpem.*" Caſaubonus.

vs. 1303. Ἢ τὸ σῶμα ἄκρον ἐν ἰκρίοις] Quaſi de Virgine intacta loquitur; contra, Plato de foemina, primas toros experta, loquitur quaſi de navi, dum eam dicit *παντέπαιν*, in Epicrammate apud Laert. Lib. III. Sect. 31. *Ex Notis Kulleri.*

vs. 1306. Ναυράστης] Fuit navis nomen quaſi hominis, & ejus patris, a voce *naue.*

vs. 1307. Εἴπερ ὅτι πρύμνης γε κἀγὼ] Ut affecti aliqua iniuria dicunt *Et ego tam bona ſum quam alius*, ita navis convenienter ſuae naturae dicit, ſe non eſſe deteriorem aliis, nec magis iniuriae idoneam. Simul autem reſpicit ad aliam ſignificationem vocis πρύμνα, quae in compoſitis quibuſdam *amentiendum* ſignificat, ut in ἰχνευμαῖς· quod Heſychius exponit ἰχνευμοσύναις. Itaque

Civem improbum, (*acerbum*) vappam Hyperbolum.
Triremibus autem ajunt id viſum eſſe grave & intolerabile:
Et quandam earum, quae ad viros nunquam propius acceſſerat, dixiſſe:
Averrunce! meus certe nauarchus ille nunquam erit; ſed ſi neceſſe eſt
A coſſis corroſa & putrefacta hic conſeneſcam,
Nec Nauphantae Nauſonis *filiae* nauarchus ille ſit: ne ſit, inquam, ô Dii!
Siquidem ex piceis & lignis ſum ego etiam compacta, *nec vilipendenda.*
Si autem illa ſententia placet Athenienſibus, conſtitui ſedere ſupplex
In Theſêum, aut in templum Eumenidum pro navigantibus.
Non enim nobis imperans irridebit urbem:
Sed naviget ſeorſim ſolus in malam rem ſi vult,
Alveos illos, In quibus lucernas vendebat, *in mare* deducens.

SCENA PRIMA.

ALLANTOPOLA, CHORUS.

BOT. Linguis favere oportet & os claudere, & a teſtibus citandis abſtinere,
Et judicia occlaudere, quibus iſta urbs gaudet,
Et propter novas proſperitates oportet, ut theatrum Paeanem canat.
CHOR. ô Qui auxiliator ſacris es inſulis, & lumen Athenis,
Quamnam ferens bonam famam veniſti, ut plateas repleamus nidore?
BOT. Populum poſtquam decoxi, ex turpi pulchrum eum feci.
CHOR. Et ubi nunc is eſt, ô auctor commenti admirandi?
BOT. Antiquas incolit violis coronatas Athenas.
CHOR. Quo pacto videre illum poſſemus, quem habeat ornatum, & quis ſit factus?
BOT. Qualis antehac fuit, quando cum Ariſtide & Miltiade cibum una cepit.
Jam autem videbitis; nunc enim aperiuntur veſtibula, ut ſtrepitus indicat.
Sed

que idem eſt ac ſi Navis illa diciſſet: οὐκ ἔχω χαλᾶν. ut in Lyſiſtrata, vſ. 467. γυναῖκ' ἂν οὐ χαλᾶν ἐθέλω; Haec fere ex Scholiis.

vſ. 1312. Ἐν αἰθέρι ἐνώσας τὰς λόχμας] In Nubibus de eodem ſito, vſ. 1064. Τριῶν δ' ὄντων ἐν τῇ λόχμῃ πλὴν ἢ τἀλαντία ποᾶλὰ ἐλάμβανε διὰ τοιοῦτον; ubi vide Notam.

vſ. 1316. Ὦ παῖς ὑμῖν] Callimachus Hymno in Delum vſ. 3. Κυκλάδες, ἃ τόκον ἐπιστεῖλαι τὸν ἀλλ' ἀπίλλᾳ.

vſ. 1317. Τὸν ἔχων φόνον ἀχθὸν ἐμοὶ;] Sophocles in Oedipo Tyranno vſ. 861. Τὸν ἐμὸν κατὰ τοῦ Διὸς φόνον φέρω; ubi alter: ἐκβλώς. In Oedipo Coloneo vſ. 349. Νῦν δ' αὖ τίν' ἄλλην μῶλιν, Ἰσμήνου, πατρὶ φέρουσ;

Ibid. Κινοῦμαι Ἀχυτὰς] Scholiaſtes videtur Ἀχυτὰς legiſſe, ab Ἀχυτός, non ab ἀχυτά, unde ἀχυτᾶς ſed illius verba corrupte hodie leguntur, quae emendata citabo: Ἀχυτὰς δὲ, τὰς Ἀχυτίνας ὄτιδ. Vide ad Aves vſ. 1233.

vſ. 1318. Τὸν δεῖπνον ἀεὶ ξύνεσας] Convenienter arti ſuae hoc fecit Agoracritus, erat enim Factor & Coquus. Alluditur autem ad fabulam de Medea & Aeſone, quem illa recoxit.

vſ. 1322. Ξυνεσίᾳ] „ Reſpicit ad convivia in Pry„ taneo agitari ſolita. *Caſaub.*

Ἀλλ' ὀλολύξατε φαιδρύμας ταῖς ἀρχαίαισιν Ἀθήναις,
Καὶ θαυμαστᾶς, ἃ πολυύμνητος, ἵν' ὁ κλεινὸς δῆμος οἰκεῖ.
ΧΟΡ. Ὦ ταὶ λιπαραὶ, ἃ ἰοστέφανοι, ἃ ἀειζήλωτοι Ἀθῆναι·
Δείξατε τὴν δ' Ἑλλάδος ἡμῖν ἃ τῆς γῆς τῆσδε μέταρχοι.
ΑΛΛ. Ὅδ' ἐκεῖνος ὁρᾷ περιφόρους, ἀρχαίῳ σχήματι λαμπρούς,
Οὐ χιείνων ὄζοι, ἀλλὰ σπιδῶν, σμύρνῃ κατάλειπτοι.
ΧΟΡ. Χαῖρ', ὦ βασιλεῦ τῆς Ἑλλάδος, καί σοι ξυγχαίρομεν ἡμεῖς.
Τῆς γὰρ πόλεως ἄξια πράττεις, ἃ δ' ἡ Μαραθὼν τροπαίου.

ACTUS QUINTI

ΔΗΜΟΣ, ΑΛΛΑΝΤΟΠΩΛΗΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΔΗΜ. Ὦ φίλτατ' ἀνδρῶν, ἐλθὲ δεῦρ', Ἀγοράκριτε·
Ὅσα με δίδαξας ἀγαθ' ἀφιψήσας; ΑΛΛ. Ἐγώ;
Ἀλλ', ὦ μέλ', οὐκ οἶδ' οἵῳ πὰρ' αὐτὸς πάρει,
Οὐδ' οἷον ἔδρας· ἐμὲ γὰρ νομίζοις ἂν θεόν.
ΔΗΜ. Τί δ' ἔδρων, κάτειπέ μοι, πρώτιστ'; πῶς πως ἦν;
ΑΛΛ. Πρῶτον μέν, ὁπότ' εἶπέ τις ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ,
Ὦ δῆμ', ἐραστὴς εἰμὶ σὸς, φιλῶ τέ σε,
Καὶ κήδομαί σου, καὶ πρόβουλόν μέ φησ'·
Τούτοις ὁπόταν ἐξέσαιτό τις πρεσβυμείοις,
Ἀνεπάλιζες, χἀκερυπιᾶς ΔΗΜ. Ἐγώ;
ΑΛΛ. Εἶτ' ἐξαπατήσας σ' αὖτὶ τούτων, ὤχετο.
ΔΗΜ. Τί φής; τοιαῦτά μ' ἔδρων, ἐγὼ δ' οὐκ ἠθόμην.
ΑΛΛ. Τὰ δ' ὦτα γάρ σου, νὴ Δί', ἐξεπετάννυτο

Ὥσπερ

vſ. 1324. Ὀλολύξατε] De re laeta. vide ſupra ad vſ. 613. Sic Aeſchylus in Agamemnone vſ. 596. Ἀνατόλυξε μὲν πόλις χαρᾶς ὕπο. Tenendum tamen eſt, iſtud verbum etiam in contraria ſignificatione occurrere; ut apud Sophoclem in Electra, vſ. 752. — ἀνολόλυξε τ' παῖδα, Οἵ' ἔχει δόξας, εἰς λαχχιὰς πεσόν. *Lamentis proſecutus eſt adoleſcentem, quod tam praeclara faciens, tales calamitates experiretur.*

vſ. 1326. Ὦ ταὶ λιπαραὶ κτλ. ἰοστέφανοι] Valde delectabantur Athenienſes, ſi quis his Epithetis eos inſigniret; in Acharn. vſ. 637. πρῶτον μὲν ἰοστεφάνους ἀκάλει· κἀπειδὰν τοῦτό τις εἴπῃ, οὐδὲν δεῖ τὰς σπένδας, ἀν' ἅπαν τὸ πραγμάτιον ἀπόθωσθε· εἰ δέ τις ὑμᾶς ὑπεροπτεύσας, λιπαρεῖς πολίτας Ἀθήνας, οὗτος τί ποιῶν ἀν. Ceterum Scholiaſtes ad hunc in Equit. locum monet illa verba eſſe Parodiam ex Pindaro; cujus verba adducuntur in Scholiis ad Nubes vſ. 298. λιπαρὰ καὶ ἁβρὰ μέλπομαι Ἑλλάδος ἕδος, κλεινὰ Ἀθῆναι. Aeſchines Epiſt. IV. ὦ γὰρ ταῖς ὑπερβολαῖς Μελανίππου ἐκείνῳ ἁβρὰς λιγυρῷ· Λίτο λιπαρὰ καὶ ἁβρὰ μέλπομαι Ἑλλάδος ἕδος Ἀθῆναι· καὶ ὅτι Πινδάρῳ τὸ Θηβαῖς τὸ ἴσον τοῦτό ἐστι, λιγυρῷ, καὶ ὅτι ἐζημίωσαν αὐτὸν Θηβαῖοι τοῦτο ποιήσαντα τὸ ἴσον· εἰ δὲ ὑμῖνος περιγενόμενος ἐπῆλθε αὐτῷ τοῖς ζωσιν ἀνδράσι, μετὰ τὸ, εἶναι χαλκᾶ τείχεα. &c. *Menalippum utique audis identidem in Cantione dicentem: Illaeque nitidae & celebres Athenae, quae ſunt Graeciae columen. Et illud etiam dicentem audis eum, iſtud carmen eſſe Pindari Thebani: & ob id Thebanos eum mulctaſſe, noſtros autem Majores ei mulctam reſtituiſſe duplicem, & ad hoc, imagine aerea eum honoraſſe.*

vſ. 1328. Τετριγυίᾳ, ἀρχαίῳ σχήματι λαμπρούς] Procopius Epiſt. 13. σὺ τὸν ἀπίθανον ἀρχαῖον σχῆμα τετριγυίας

Sed gratulamini Athenis antiquam ſpeciem recipientibus,
Admirandis, celebrandis hymnorum cantu, in quibus habitat inclytus ille Populus.
CHOR. ô Pingues & nitidae, violis coronatae, praeclarae Athenae,
Oſtendite nobis monarcham illum Graeciae & hujus ſoli.
BOT. Hic ille eſt cicadifer, conſpiciendus (*ſplendens*) antiqua ſpecie,
Non calculos redolens, ſed pacem: myrrha delibutus. *perfuſus.*
CHOR. Salve, ô Graecorum Rex, tibi nos gratulamur.
Nam bona tibi evenerunt, qualia urbs noſtra & illuſ in Marathone tropaeum meretur.

SCENA SECUNDA.

POPULUS, ALLANTOPOLA, CHORUS.

POP. ô Chariſſime hominum, accede huc, Agoracrite.
Quantis me decoquens bonis affeciſti? BOT. Egone?
Sed, ô bone, nec ſcis tu, qualis antehac fueris,
Neque quid feceris; nam me pro Deo haberes.
POP. Quid ergo feci antehac, dic mihi, qualis eram?
BOT. Principio, ſi quis diceret in concione,
ô Populе, amator ſum tuus, teque colo,
Et curam tui gero & conſultum tibi ſolus volo:
His inquam ſi quis uteretur exordiis,
Levabas te quaſi volaturus, & cornua ſumebas. POP. Egone?
BOT. Deinde his te decipiens abibat.
POP. Quid ais? haeccine mihi fecerunt, nec ego id ſenſi?
BOT. Nam profecto aures tuae diducebantur

Inſtar

εἶναι ἰδίαν. Prodit autem populi perſona, illo cultu ornata, quo priſci Athenienſes uſi fuerunt, de quibus inter alia Thucydides Lib. I. ſub initium: *καὶ χρυσᾶν τεττίγων εἰσέτι προθύεσι ἀναδήσεσι ἢ ἐς τὰ κρόταφα τεχθῆναι. Et aurearum cicadarum inſertione ſive implicatione religantes nodum capillorum in capite.* i. e. aureas cicadas inſerendo ligantes nodum capillorum.

vſ. 1329. Χαρίτων] Scholia: ὅτε χαρίεσσαι ἐχρῶντο περίτταις περὶ τὴ κόμη· οἱ δὲ τινες κρῆγυν Θαλασσίων· *Unio chorinis utebantur olim (ad ferenda ſuffragia) ante ujum calculorum. Sunt autem conchae quaedam marinae.*

vſ. 1341. Ἀνορταλίζει] Ab ὄρω *excito*, eſt verbale ὀρτὴς, unde ὀρτίζω & per pleonaſmum ſyllabae αλ, ὀρταλίζω, ut Scholiaſtes ait; qui addit: ὀρταλίζειν δὲ λέγεται ἐπὶ τῶν ὄρχεσιν ἀναπηδώντων ὀρτύκων· *Hoc verbum dicitur de avibus, quae ſe alis ſublevare incipiunt.* unde ὀρτάλιχες in Acharn. vſ. 871. Heſychius: ὀρτάλιχοι, οἱ μόλις πτερώσεως τυχόντες, καὶ οἱ ἀλεκτρυόνες· *Orialichi ſunt pulli nondum volantes, item galli.* Dicit ergo Comicus: Populum ſe extollere, ſi quis Rhetor ei aduletur. Sic in Acharn. vſ. 638. dicit Athenienſes extolli, ſi quis eos laudet: ὅτ' ἄρχει ἢ πυγίζων ἐπαίνοιτο. ubi vide Notam.

Ibid. Κέρατα] Pro καὶ ἐπῆρτα, ἢ ἐπῆρτᾶν· Scholiaſtes: οἱ ἔλαφοι, φασὶν, ἀγάλλονται κέρασι· *tanquam cervi, inquit, ſuperbiebas cornibus.* nempe cervi erectam cervicem ferunt, & caput alte extollunt: tranſit autem ab *alis* ad *cornua*, ut notat Scholiaſtes. Puto potius metaphoram eſſe a Scarabaeis & bruchis quibusdam, qui *volaturi*, exporrigunt *cornua* ſive brachia illa, quae fere ſunt ſimilia chelis cancrorum & ſcorpionum. Et ſic rectius conjunguntur, ἀνορταλίζῃς & ἐπῆρτα.

Ὥσωρ σκιάδιον, ᾗ πάλιν ξυνήγετο.
ΔΗΜ. Οὕτως αὐτὴν ἐγκεκύφαλον ᾗ γέρων;
ΑΛΛ. Καὶ νὴ Δία γ', εἰ δύο λεπίτα ῥήτορε,
Ὁ μὲν, ποιεῖσθαι ναῦς λέγων· ὁ δ' ἕτερος αὖ
Καταμαθοφορῆσαι· τοῦτον ὁ τὸ μισθὸν λέγων,
Τὸν τὰς τελέρεις ῥᾳδιφραμεῖν ἀν ᾤχετο·
Οὗτος τί κύπτεις; μὴ κατ' χέρσαν μυρεῖς;
ΔΗΜ. Αἰσχύνομαί τοι ταῖς παρ' ἑτέραν ἀμαρτίαις.
ΑΛΛ. Ἀλλ' ἡ σὺ τοῦτον ἄπαγε, μὴ φρουτίσῃς·
Ἀλλ' οἵ σε ταῦτ' ἐξηπάτων. τῶν δὲ Φαάσοι,
Ἐάν τις ἔπτη βωμολόχος ξυνήγορος,
Οὐκ ἔστιν ὑμῖν τοῖς δικασταῖς ἄλφιτα,
Εἰ μὴ καταγνώσεσθε ταύτην τὴν δίκην·
Τοῦτον τί φράσεις εἰπὲ τὸν ξυνήγορον;
ΔΗΜ. Ἄρας μετέωρον, εἰς τὸ βάραθρον ἐμβαλῶ,
Ἐκ τῶ λάρυγγος ἐκκεκεμάσας Ὑπέρβολον.
ΑΛΛ. Τυτὶ μὲν ὀρθῶς ᾗ Φρονίμως ἤδη λέγεις.
Τὰ δ' ἄλλα φέρ' ἴδω, πῶς πολιτεύσῃ, Φράσον.
ΔΗΜ. Πρῶτον μὲν, ὁπόσοι ναῦς ἐλαύνουσι μακράς,
Καταχρυσοῦσι τὸν μισθὸν ἀπὸ σώσω πλήν.
ΑΛΛ. Πολλοὺς γ' ὑπολίσπαις πυγιδίοισιν ἐχαίσω.
ΔΗΜ. Ἔπειθ' ὁ πολίτης οὐπιβὰς οὐ καταλίγῳ,
Οὐδὲ τὸν σπυρίδας μεταγραφήσεται,
Ἀλλ' ὥσπερ ἦν τὸ πρῶτον, ἐγγεγράψεται.
ΑΛΛ. Τοῦτ' ἔδακε τὸν πρέσβυν τὸν Κλεωνύμου.
ΔΗΜ. Οὐδ' ἀγοράσῃ γ' ἀγένειος ἡδὺς οὐκ ἀγοράν.
ΑΛΛ. Πῶ δῆτα Κλεωδίμης ἀγοράσῃ, ᾗ Στράτων;
Τὰ μειράκια ταυτὶ λέγω, τὰ 'ν τῷ μύρῳ,
Ἃ ξωμολεῖται τριδὶ καθήμενα·
Σοφὸς γ' ὁ Φάναξ, δεξιὸς τ' οὐκ ἀπίθανος.
Σωτηριακὸς γάρ ἐστι, ᾗ πειστικός,

Καὶ

vſ. 1346. Ἀτάρ — καὶ γλισχρὸν] Sophocles in Antigona vſ. 287. μὴ 'ξευρεθῇς αὐτὸς τε καὶ γλισχρὸν ἅμα. *Ne deprehenderis amens & senex simul.* Idem in Oedipo Colonco vſ. 924. — καὶ σ' ὁ τανύδρους χείμων γλισχρὸν ὄντα τιθῇ καὶ τὸ κοῖλον. *Teque longa aetas simul senem facit & dementem.*

vſ. 1349. Καταμισθοφορῆσαι] Scholiaſtes: εἰς μισθὸν ἀκολουθεῖν, μισθὸν διδόναι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ τῶν διαστρατεύεσθαι, καὶ διαστρατεύεσθαι καὶ ἐκκλησιαστικόν. *In mercedem consumere: mercedem dare in comitiis & judiciis, judiciarium & comitiarium.*

Ibid. Τοῦτον ὁ] Ordo eſt: ὁ τὸν μισθὸν λέγων ἄχετο, παρεδόθησαν τοῦτον, ὁ τοὺς τριήρεις, ſubintelligo λέγοντα.

vſ. 1350. Περιφραμεῖν] „ Metaphora a curſoribus.“ Ex Notis *Kuſteri.*

vſ. 1352. Αἰσχύνομαί τοι ταῖς πρότερον ἁμαρτίαις] In Pluto vſ. 774. αἰσχύνομαι δὲ τὰς ὁμοίας ξυμφορὰς.

vſ. 1365. Τυλίοισιν πυγιδίοις] Ita vocat remiges, quia

Inſtar umbellae, & rurſus contrahebantur.
Pop. Adeone ineptus ego fui & ſenex?
Bot. Quin etiam, cum duo rhetores verba facerent,
Quorum alter claſſem eſſe parandam dicebat, alter autem
Pecuniam eſſe impendendam mercedi judiciariae: tunc iſte, qui de mercede dicebat, illo
Superato, qui de claſſe monuerat, abibat.
Heus tu, quid te cernuus inclinas? nonne loco manebis?
Pop. Pudet me priorum peccatorum.
Bot. At culpa non eſt tua, ne ſis ſolicitus,
Sed eorum, qui te ſic deceperunt. Nunc autem dic *mihi*,
Si quis advocatus ſcurra dicat:
Non eſt vobis judicibus panis,
Niſi hanc cauſam condemnaveritis;
Huic, inquam, advocato quid facies, dic mihi?
Pop. Tollam ſublimem, & in barathrum injiciam,
E collo ei ſuſpendens Hyperbolum.
Bot. Iſtud quidem recte & prudenter jam dicis.
Sed in ceteris quomodo remp. ordinabis, dic mihi?
Pop. Primum remigibus longarum navium,
Cum reduces facti fuerint, mercedem dabo integram.
Bot. Multis natibus attritis gratum feciſti.
Pop. Deinde civis in catalogum *militum* inſertus
Nullus tranſcribetur ſtudiis fautorum.
Sed ſicut initio erat, ita erit inſcriptus.
Bot. Iſtud momordit clypeum Cleonymi.
Pop. Nec imberbis ullus in foro verſabitur.
Bot. Ubi ergo forum habebit Cliſthenes & Strato?
Adoleſcentuli, inquam, iſti, in myropoliis
Qui ſedentes haec garriunt:
Sane ſapiens homo eſt Phaeax, callide mortem effugit;
Eſt enim orator talis, ut auditorem quaſi conſtrictum teneat, & quodlibet oratione aſſequatur,

Sen-

quia illis ſedendo quaſi atterantur nates & exiliores fiant. Erant ceteroqui Athienſes plerique λεπτόπυγοι fato quodam.

vſ. 1369. Πέρτινα] *Manubrium clypei*: ſed hic pro ipſo clypeo: per Clypeum autem intelligitur abjectio Clypei. In Nub. vſ. 352 Κλεώνυμον ἐ διέφθειρεν.

vſ. 1371. Κλεισθένης — καὶ Στράτων] Illos duos, quos hic dicit imberbes fuiſſe, etiam conjungit in Acharn. vſ. 118. & ſeq. ubi eos dicit ſibi ipſis barbas attenas aptaſſe. Perſtringit autem ambos tanquam molles & effoeminatos: & quod locutuleii ſint, aut ſtudeant eſſe.

vſ. 1372. Τὰ 'ν μύσι] „ Pro ἐ μυσταγωγῶν, ut in „ Veſpis vſ 785. ἐ τοῖς ἰχθύσι." Ex Notis *Kuſteri*.

vſ. 1373. Ἃ κωμῳδοῦσι τοιδὶ καθήμενα] In Ranis vſ 1097. τ' μαινόλαι κωμῳδοῦσιν.

vſ. 1374. Φαίαξ] Rhetor aliquis, ut ait Scholiaſtes.

Καὶ γναμπτικὸς, ὁ σαφὴς, ὁ χρηστικὸς,
Καταληπτικός τ' ἄκρα ὁ θορυβητικῶ.
ΧΟΡ. Οὐκῆν καταδακτυλικὸς σὺ γ' ἀληπτικῶ.
ΔΗΜ. Μὰ Δι' ἀλλ' ἀναγκάσω κιωνηστῆν ἐγὼ
Τύτυς ἅπαντας παυσαμένους ψηφισμάτων.
ΑΛΛ. Ἔχε νῦν ὅπῃ τύτοις τυτοὶ τ' ὀκλαδίαν,
Καὶ παῖδ' ἐύεργχιν, ὅστῳ οἵσῃ τόιδε σοι·
Κἄν πυ δεκῇ σοι, τῦτον ὀκλαδίαν πίῃ.
ΔΗΜ. Μακάριος, ἐς τὰ ἔρκεια δὴ καθίζαμεν.
ΑΛΛ. Φήσεις γ' ἐπειδὰν ταὶς τριακοντύπιδας
Σποιδὰς ᾠδῷδῶ στι Διῦς ἴῃ· αἱ σποιδαὶ ταχύ.
ΔΗΜ. Ὦ Ζεῦ πολυτίμητ', ὡς καλαὶ, ὡς ἐς τ' θεῶν!
Ἔξεστι αὐτῶν κατατετακοντύτισαι;
Πῶς ἔλαβι ταύτας ἐτοῖ; ΑΛΛ. Οὐ γᾶ ὁ Παφλαγὼν
Ἀπέκρυπτε ταύτας ἴνδυ, ἵνα μὴ σὺ λάβῃς.
Νῦν ὧν ἐγώ σοι ᾠδῷδίδωμ' εἰς τὺς ἀγρύς
Αὐτὰς ἵνα λαβόντα. ΔΗΜ. Τὸν δ' Παφλαγόνα,
Ὃς ταῦτ' ἔδρασεν, εἶφ' ὅ, τι πείσεις κακόν;
ΑΛΛ. Οὐδὲν μέγ', ἀλλ' ἢ τ' ἰμιὼ ἔξῃ τέχνῳ·
Ἐπὶ ταῖς πύλαις ἀλλαντοπωλήσῃ μόνῳ,
Τὰ κύσια μιγνὺς τοῖς ἑαυτῦ χράγμασιν,
Μεθύων τε ταῖς πόρναισι λοιδορήσομαι,
Κἄκ τ' βυλαπείων αὖ τὸ λῦπρον πίομαι.
ΔΗΜ. Εὖ γ' ἐπενόησας ὅστις ἐστὶν ἄξιος,
Πόρναισι καὶ βυλαπεῦσι ξυγκεκραγέναι·
Καί σ' ἀντὶ τύπυ εἰς τ' Πρυτανεῖον καλῶ,
Ἐς τὼ ἔδραν ἴῃ, ἵν' ἐκεῖνος ἦν ὁ Φαρμακός.
Ἔπυ δὲ ταυτηνὶ λαβὼν τ' βαρυαχίδα·
Κἀκεῖνον ἐνφερίτω τις ὡς ὅπῃ τ' τέχνῳ,
Ἵν' ἴδωσιν αὐτὸν, ὃς ἐλωβᾶθ', οἱ ξένοι.

vs. 1376. seq. Κρατίνε, κατακλυσμὸς γ'] Ad dicendi artem referuntur κρούειν καὶ κατάκλυσις, in Nubibus vs. 317.

vs. 1378. Καταδακτυλικὸς] Scholia: ἀντὶ τῦ, συνουσιαστικὸς καὶ τὸ δακτύλιόν τι προειλῆ· τὸ ἀκλαστικὸν δι, τ' ἀκλάντων ταῦτα. Quae verba interpretationem non mererentur. In Glossis, δακτύλιον ἴδιον ἐστὶ αἰσχ. τὸ Ἀκλαστικὸν accipit pro ipsis *Carnificibus*. Vult autem illos tanquam cinaedos perstringere; ut saepe solet rhetores. Ceterum Chorus fine dubio praecedentem versum isto ruit, ut recte putat Casaubonus.

vs. 1383. Τῦτον ὀκλαδίαν πίῃ] Quasi dicat: *jube eum ingeniculare*. Latet aliquid obscoeni, ut alt Scholiastes.

vs. 1385. Τριακοντύπιδας] Scholia: πέρκας ἰσχίας· διὰ τὴ φασὶν· ἴζεσθαι αὐτὸν κατατμηκοντάκις· τυτέστιν, ἐπὶ συκῆ·

Sententias etiam cudit, & eſt perſpicuus, facileque affectus movet,
Optime compeſcens tumultuantes.
Chor. Ergo tu es paedico iſtorum locutulejorum.
Pop. Non profecto; ſed cogam venatum ire
Iſtos omnes, ut decreta facere deſinant.
Bot. Accipe ergo hac conditione ſellam hanc plicatilem,
Et puerum coleatum, qui eam tibi geſtet:
Et, ſi quando videbitur, hunc fac tibi ſellam.
Pop. ô Me beatum! qui in priſtinum ſtatum reducor.
Bot. Tu demum id dices, cum tricennales
Inducias tradidero tibi. Adeſte ocyus vos Induciae.
Pop. ô Magne Jupiter, quam pulchrae ſunt, obſecro per Deos!
Licetne illas pro ſcortis ducere?
Quomodo *iſte* has cepit amabo? Bot. Nonne Paphlago
Eas intus abſconderat, ne tu eas acciperes?
Nunc itaque tibi eas do, ut rus
Abeas, tecum eas abducens. Pop. Paphlagonem autem,
Qui talia fecit, dic quo malo mactabis?
Bot. Non magno, niſi ut artem meam obtineat:
Et apud portas botulos vendat ſolus,
Canina *ſtercora* miſcens aſininis:
Ebriusque ſcortis convitia dicat:
Et ex balnearum foliis petitam aquam bibat.
Pop. Bene excogitaſti id, quo dignus eſt,
Nimirum ut cum ſcortis & balneatoribus vociferetur.
Et pro his te in Prytaneum invito,
Et in illam ſedem, ubi ille erat impuriſſimus:
Sequere autem ſumta viridi hac veſte:
Et illum producat aliquis ad exercendam artem ſuam,
Ut videant ipſum hoſpites, quos contumeliis affecerat.

συνεισαγαγεῖν· Meretrices introducit; hinc etiam dicit: ἵξεται αὐτὸν καταμαιευτέον l. e. *ad coitum acciperet?* Sic & in Pace vſ. 706. & 713. Oporam & Theoriam quaſi meretrices introducit.

vſ. 1395. Ἐνὶ ταῖς πύλαις] Supra vſ. 1242.

vſ. 1400. Διαπορνεύσῃσι] „ *Concitando certare.* Hanc „ enim praepoſitio *διὰ* in compoſitione aliquando vim „ habet. Sic in Epigr. Hedyli apud Athenaeum XI. p. 488. *διαπωμάσθαι ἀλλήλοις· bibendo certare cum viris.* „ Comicus in Veſpis vſ. 1490. *ἁμὰ διαχαυνίσασθαι·* „ Ex Notis *Kuſteri.*

vſ. 1402. Θεσμαῖσι] Vide in Ranis vſ. 740.

vſ. 1404. Ἴθι νυνὶ] Solet *ἐς* cum praepoſitionibus quibusdam confungi. In Avibus vſ. 1567. *ἐς νῆ Δία.* Sophocles in Philoctete vſ. 58. πλεῖν ἐς τῆσδε χθονός· *domum navigare.* & cum adverbiis; ut, *ἐς ἁλαδε.*

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΑΧΑΡΝΗΣ.

ARISTOPHANIS ACHARNENSES.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΑ	DRAMATIS PERSONAE.
ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.	Dicaeopolis.
ΚΗΡΥΞ.	Praeco.
ΑΜΦΙΘΕΟΣ.	Amphitheus.
ΠΡΕΣΒΕΙΣ.	Legati.
ΨΕΥΔΑΡΤΑΒΑΣ, Η ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΟΦΘΑΛΜΟΣ.	Pseudartabas, vel *Regis Perfarum Satrapa.*
ΘΕΩΡΟΣ.	Theorus.
ΧΟΡΟΣ ΑΧΑΡΝΕΩΝ.	Chorus Acharnensium.
ΜΗΤΗΡ.	Mater.
ΘΥΓΑΤΗΡ.	Filia.
ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ, ΘΕΡΑΠΩΝ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ.	Cephisopho, Famulus Euripidis.
ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ.	Euripides.
ΛΑΜΑΧΟΣ.	Lamachus.
ΜΕΓΑΡΕΥΣ.	Megarensis.
ΚΟΡΑΙ ΤΟΥ ΜΕΓΑΡΕΩΣ.	Filiae Megarensis.
ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ.	Sycophanta.
ΒΟΙΩΤΟΣ.	Boeotus.
ΝΙΚΑΡΧΟΣ ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ.	Nicarchus Sycophanta.
ΑΓΓΕΛΟΣ ΛΑΜΑΧΟΥ.	Nuncius Lamachi.
ΔΕΡΚΕΤΗΣ ΦΥΛΑΣΙΟΣ, ΓΕΩΡΓΟΣ.	Dercetes Phylasius, Agricola.
ΠΑΡΑΝΥΜΦΟΣ, Η ΘΕΡΑΠΩΝ ΝΥΜΦΙΟΥ.	Paranymphus, vel Famulus Sponsi.
ΑΓΓΕΛΟΣ.	Nuncius.
ΕΤΕΡΟΣ ΑΓΓΕΛΟΣ.	Alius Nuncius.

ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ
ΑΧΑΡΝΗΣ.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

σα δὴ δέδηγμαι τ' ἐμαυτῦ καρδίαν,
Ἤθλιω δὲ βαιὰ, πάνυ δὲ βαιὰ πίπαρα:
Ἃ δ' ὠδυνάθλιω, ψαμμοκοσπιγάργαρα.
Φίλ' ἴδω, τί δ' ἤθλιω ἄξιον χαμηδόν;
Ἐγ' ᾠδ', ἰφ' ᾧγε τὸ κίας θύφεκάθλιω ἰδών,
Τοῖς πάνυ παλαίτοις, οἷς Κλέων ἐξήμισε.
Ταῦθ' ὡς ἐγαυάθλιω, ᾧ φιλῶ τὼς ἱππέας
Διὰ τῦτο τυγχάνειν ἄξιον γ' Ἑλλάδι.
Ἀλλ' ὠδυνάθλιω ἕτερον αὖ τραγῳδικόν,
Ὅτι δὴ κεχήνη προσδοκῶν τ' Αἰσχύλον,
Ὁ δ' ἀπῆπεν, εἶσαγ', ὦ Θίογνι, τ' χορόν,
Πῶς τῦτ' ἔστιν μὰ δοκεῖς τ' καρδίαν;

Ἀλλ'

ARGUMENTUM.

Poëta, ut Athenienſibus excitaret deſiderium Pacis, fingit Dicaeopolin quemdam ſibi ſoli pacem cum Lacedaemoniis & eorum ſociis comparare: per quem oſtenduntur commoda pacis, & belli incommoda. Primum autem in Scena repraeſentantur comitia Athenienſium: ubi Amphitheus quidam de Pace verba facere incipiens ejicitur, fruſtra pro eo intercedente Dicaeopolide, cui ejus oratio placebat: deinde audiuntur legati, qui ad Regem Perſarum miſſi, jam domum redierant. Hic jam Dicaeopolis, cum videret, publice nihil agi poſſe de Pace; privatim ſibi Pacem, ridicule admodum, ut in Comoedia, quaſi medicamentum aliquod, afferri curat pro pecunia, ex Lacedaemone. Iſte Dicaeopolis exorditur fabulam, primusque adeſt in loco comitiorum, & dicit, ſe, cum ob alia indignari, tum quod Populus tarde conveniat, nihilque cogitet de Pace.

NO-

ARISTOPHANIS ACHARNENSES.

SCENA PRIMA.

Senarii Jambici.

DICAEOPOLIS.

Dic. Quam multa ſunt, quae mihi cor momorderunt!
Quae vero me delectarint, pauca, perpauca, quatuor *omnino*.
At quae me cruciarunt, tot ſunt, quot littus arenas & quot
Gargara ſegetes habent.
Age videam, quid me delectavit, ob quod merito gaudere poſſim?
Ego ſcio quid viderim, & quo exhilaratus maxime ſum corde meo,
Illis, inquam, quinque talentis, quae Cleo evomuit.
Quam valde laetatus ſum hac re, & amo equites
Ob iſtud factum; dignum enim eſt Graeciae.
Sed contra aliud me cruciavit Tragicum quiddam:
Cum jam ore hiante ſpectarem, exſpectans Aeſchylum,
Tunc *praeco* haec praedicat: introduc, ó Theognis, tuum chorum.
Quantopere putas id meum cor percuſſit?

Sed

NOTAE AD ACHARNENSES.

vſ. 1. *Διδηγμαι τὸν ἱμαντὰ καρδίαν*] Syneſius Epiſtola 7. *πῶς ἐκείνῳ δήγμασι τὴν καρδίαν*; Euripides in Rheſo vſ. 596. *κἄτα καρδίας δήγματα*· ubi vide Notam Cl. Barneſii. Idem in Hecuba vſ. 235. *μὴ νυνὶ, μηδὲ καρδίας δακήσῃ. Non acerba, neque cor mordentia.* Comicus in Veſpis vſ. 373. *τοῦτον —— τοῖσιν ἔνδον τὴν καρδίαν.*

vſ. 3. *Ψαμμακοσαγάρεια*] „ Egregie ad hunc locum „ Macrobius Saturn. Lib. V. cap. 20. *Ariſtophanes Co-* „ *micus compoſito nomine ex arena & Gargaris, innume-* „ *rabilem, ut ejus lepos eſſet, numerum conatur exprimere.* „ *In fabula enim* Acharnenſium *ait: ἃ δ' ἀνοίσω ψαμ-* „ *μακοσαγάρεια. Ψαμμάκοσιον autem pro multis Pa-* „ *ſapo in* Menippeis *ſub poſuit: ſed Ariſtophanes adjecit* „ Gargara, *ad ſignificationem numeroſitatis innumerae.*" Kusterus. Eſt autem ψαμμάκοσια formatum ut τριακόσια & ſimilia numeralia. & utitur illa voce Alexis apud Athenaeum VI. p. 230. —— *κατὸν τὸν ὀνίνην' Εἶτα ἕξα καὶ μύρια, ὀλίγαις δὲ χοίναις Ψαμμακόσια*· —— *Vocant ſervum, qui, cum eſſet annis & ſolus, nomina habebat infinita.*

vſ. 5. *Τὰ κἄτα σπλάγχν' ἰδών*] Aeſchylus in Prometheo vſ. 245. *κἀσθίουσ' ἀ σπλάγχν' ἐμὰ· Et poſquam ediſſet, corde contriſtata ſum.*

vſ. 6. *Ἐξήμαρτ'*] In Equitibus vſ 1143. *ἀπεχαλᾶν πάλιν ἐξήμαρτ' ἐγὼ κἀπεῖπον μή.*

vſ. 8. *Ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι*] Parodia ex Euripidis Telepho, cujus locum adducit Scholiaſtes: *Καλὸν ἴσως' ἀν' ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.*

vſ. 10. *Ὅτε δὲ ἤχθην*] Rectius: *ὅτε δὲ ἤχθην*· pro *ἠχθην*· eſt enim plusquam perf. ſed ſaepe omittitur ε augmentale. *ἠχθην* autem eſt pro *ἠχθεσ'* terminatio plusquamfecti *ει*, mutatur Jonice in *ε*, deinde Attice contrahitur *εε* in *ει*.

Ibid. *Αἰσχύλου*] Nempe Aeſchyli aliquod drama; nam ipſe mortuus erat.

vſ. 11. *Θέογν*] Non Megarenſis ille Theognis, cujus ſententiae Elegiacae celebrantur; ſed Tragicus, poeta malus. Vide infra vſ. 140.

vſ. 12. *Πῶς —— ἔκυσε*;] Vide ad Plutum vſ. 742. & locum Syncſii ſupra ad vſ. 1.

Ἀλλ' ἔπαυε πάσχω, κοὐκ ἔθ' ὑπὸ Μόλχῳ ποτὲ
Δεξίθεῳ εἰσῆλθ' ἀσύμβολος Βοιώτιος·
Ἵππις δ' ἀπέθανεν ἡ διατράφλιν ἰδών,
Ὅτι δὴ παρίκυψε Χαῖρις ὑπὲρ τὸ ὄρθιον.
Ἀλλ' ἡδὺ πώποτ', ἐξότου 'γὼ ῥύπομαι,
Οὕπως ἐδέχθην τοῦ κοπίας μ' ἀπὸ τοῦ ὀφεῦς,
Ὡς νῦν, ὅπου' ὄσπις κυρίας ἐκκλησίας
Ἐωθινῆς, ἔρημος ἡ Πνὺξ αὐτή·
Οἱ δ' ἐν ἀγορᾷ λαλοῦσι, κἄστιν ἡ κάπη
Τὸ σχοινίον φθέγγεσθ' ὑπὸ μεμιλτωμένου·
Οὐδ' οἱ Πρυτάνεις ἥκουσιν· ἀλλ' ἀσείαν
Ἥκειτις, εἶτα δ' ἀσπίνῃ, πᾶς δοκεῖς,
Ἐλθόντες ἀλλήλοισι σὺν θρόνῳ ξύλῳ,
Ἀθρόοι καταῤῥέοντες· εἰρήνη δ' ὅπως
Ἔσται σοφιεῖται· ἡδύ· ὦ πόλις, πόλις.
Ἐγὼ δ' ἀεὶ θρώσκω εἰς ἐκκλησίαν
Νοσῶν κἀθημαι· κἄτ' ἐπιδὰν ὦ μόνος,
Στένω, κέχηνα, σκοδιῶμαι, πίδδομαι,
Ἀπορῶ, χάσκω, σκέπτομαι, λογίζομαι,
Ἀπολείπων εἰς τὸ ἀγρόν, εἰρήνης ἐρῶν,
Στυγῶν μὲ ἄστυ, τὸ δ' ἐμὸν δῆμον πεθῶν,
Ὃς ἡδὲ πώποτ' εἶπεν, ἄνθρακας πρίω,
Οὐκ ὄξος, οὐκ ἔλαιον, ἡδὺ δ' ἦλθ' πρίω·
Ἀλλ' αὐτὸς ἔφερε πάντα, κἀγὼ πρίων ἀπῆν.
Νῦν δὴ ἀπιχώς ἥκω, παρισκευασμένος
Βοᾶν, κεκράγειν, λοιδορεῖν τοὺς ῥήτορας,
Ἐάν τις ἄλλο πλὴν περὶ εἰρήνης λέγῃ.
Ἀλλ' οἱ Πρυτάνεις γ' ἦσθ' ἐμεμβεσπόλουν
Οὐκ ἠμέλησαν; τοῦτ' ἐκεῖν', οὐγὼ 'λεγον,
Εἰς τὴν θεοφιλίαν πᾶς ἀνὴρ ὠπίζεται.

vſ. 13. Ἐπὶ Μόλχῳ] Pro μιᾷ Μόλχου, ut apud Eurip. in Oreſte vſ. 892. ἐπὶ τοῦδ' ὄχθου δορυξόου ἀκμῆς· *Poſt hunc verbo ſcitè Diomedes heros.* ibid. vſ. 831. & 896. κἀπὶ τῷ δ' ἀσκάλᾳ· & *poſt hunc ſurgit.* Ceterum Moſchus hic non ille eſt, cujus hodie extant quædam carmina, ſed Citharœdus quidam, qualis & Dexitheus fuit, teſte Scholiaſte.

vſ. 14. Ξωϊτίων] Ex Scholiis: μιλτοῦν ἔτος κυλίμνιον.

vſ. 15. Ἀντίθεον] Antiphanes Comicus apud Athenæum VIII. p. 342. Ὁρᾶτε ἐξιόντας ἐγὼ τὸν πρόμολα, Ἕρμων τε δυσὶ τὴν ἀσφίαν πάνυ· quo vſu, *emoriebantur, ſtertebantque graviter admodum obſtinatorum genuriam.*

vſ. 16. Χαῖρις] Hic malus fuit tibicen; vide infra vſ. 866.

vſ. 22. Τὸ σχοινίον —— τὸ μεμιλτωμένον] In foro, ut Populum cogerent in unum locum, extendebant funem miniatum: maculabantur autem veſtes illorum qui erant extremi, contactu funis illius; & ſic neceſſe erat ulterius procedere. De iſto fune loquitur in Eccleſiaz. vſ. 379. καὶ δίτα πλὴν ἐ μιλτοῦν, ὦ Ζεῦ φίλτατε, γίνου παρίσχου, ἢ περιῤῥήγνυσ' εὐθύς.

vſ. 24. Ὠπίζεται] Fut. 1. Atticum: ab ὠπίζομαι. ordo eſt:

ACTUS

Sed ob aliud quiddam delectatus ſum, cum aliquando poſt Moſchum
Dexitheus ingrederetur cantaturus Boeotium *modulamen*.
Eodem autem iſto anno emoriebar ſpectando & diſtorquebar:
Cum incurvus prodiret Chaeris ad *cantandum* altum *modulamen*.
Sed nunquam, ex quo ego mihi ſordes abluo,
Supercilia mea ſic momordit lixivium,
Uti nunc, cum tempore legitimae concionis
Matutinae, vacua eſt Pnyx iſta.
At illi confabulantur in foro, & ſurſum deorſum
Fugitant funem miniatum:
Nec Prytanes adſunt, ſed ſero
Venientes, mox mirum in modum trudent
Seſe inviçem, ubi advenerint, de primo ſubſellio certantes,
Confertim ingruentes. Pax autem quo pacto
Fiat nihil penſi habent: ô cives, cives!
At ego ſemper primus in concionem
Adveniens ſedeo: deinde, cum hic ſum ſolus,
Ingemiſco, ore hiante exſpecto, pandiculor, pedo,
Dubius haereo, ſcribo, pilo nares, computo,
Rus ſpectans, pacis cupidus,
Urbem exoſus; pagum autem meum deſiderans;
Qui mihi nunquam dixit, carbones *eme*, πρίω,
Aut acetum, aut oleum: nec norat illud, *eme*, πρίω,
Sed ipſe omnia ferebat: & aberat πρίων. (*ſerra*)
Nunc itaque adveni plane paratus
Clamare, obloqui, maledicere oratoribus,
Si quis *eorum* de aliis rebus, & non de pace verba fecerit.
Sed *jam* Prytanes iſti *adſunt* meridie.
Nonne dicebam? hoc illud eſt, quod dicebam,
In prima ſubſellia ſe quique intrudit.

eſt: ἀσπίδας αὐλίτας· infra vſ. 814. ὑπ' ἀσπὶ Κλεωνύμου. In Lyſiſtrata vſ. 330. δόλιχον ἀσπίζεσθαι.

vſ. 25. Πρὸ τοῦ πρώτου ξύλου] Infra vſ. 42. εἰς πρυτάνεις πᾶς ἀνὴρ ἀσπίζεται. quod idem eſt. Vide in Veſpis vſ. 90.

vſ. 30. Σκαριθμῶμαι] In Ranis vſ. 947. τί σκαριθμᾷ καὶ δυσχεραίνεις;

vſ. 31. Παρατίλλομαι] Ex Scholiis: τὰς ἐκ τῶν μυελίνων πίλων τρίχας, ἢ τῶν μαγχανῶν· Vellо pilos ex naribus aut alis.

vſ. 32. Εἰ γὰρ ἀγρίν] Nam ex agris in urbem commigraverant, ut dixi ad Equites vſ. 789.

vſ. 36. Χὠ πρίων ἀπὼν] Quia ſemel iterumque dixerat πρίω, quod eſt imperativus, pro πρίαμαι ἐνω ut infra vſ. 870. infert vocem πρίων, quae ὁ participium eſt a πρίω, *ſeco*: & nomen, atque tunc ſignificat *ſerram*. Ludit ergo in ſimilitudine vocum illarum, quaſi dicat: *Et aberat πρίων, ſeco ſi, qui meum animum, quaſi ſerra aliqua ſicarri & cruciaret, identidem ocinando vocem* πρίω, *eme*. id eſt: Nemo mihi moleſtus erat jubendo ut hoc aut illud emam; nam omnia domi habebam.

ACTUS PRIMI

Τρίμετροι.

ΚΗΡΥΞ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΠΡΕΣΒΕΙΣ.

ΚΗΡ. Πάειτ' εἰς τὸ πρόσθεν,
Πάειθ', ὡς ἂν εἴπῃς ἅπαξ τὸ ῥῆμα τοῦτο.
ΑΜΦ. Ἤδη τις εἶπε; ΚΗΡ. Τίς ἀγορᾶιον βούλεται;
ΑΜΦ. Ἐγώ. ΚΗΡ. Τίς ὤν; ΑΜΦ. Ἀμφίθεος. ΚΗΡ. Οὐκ ἄνθρωπος; ΑΜΦ. Οὔκ·
Ἀλλ' ἀθάνατος. ὁ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν,
Καὶ Τριπτολέμῳ τούτῳ δὲ Κελεὸς γίνεται·
Γαμεῖ δὲ Κελεὸς Φανηρέτῃ τηθίῳ ἐμοὶ,
Ἐξ ἧς Λυκίνος ἐγένετ' ἐκ τούτου δ' ἐγὼ
Ἀθάνατός εἰμ'· ἐμοὶ δ' ἐπέτρεψαν οἱ θεοὶ
Σπονδὰς ποιεῖσθαι πρὸς Λακεδαιμονίους μόνῳ.
Ἀλλ' ἀθάνατος ὤν, ὦ ἥρως, ἐφόδι' οὐκ ἔχω·
Οὐ γὰρ διδόασιν οἱ Πρυτάνεις. ΚΗΡ Οἰ τοξόται.
ΑΜΦ. Ὦ Τριπτόλεμε, ὦ Κελεί, σῴσαί με;
ΔΙΚ. Ὦ ἥρως Πρυτάνεις, ἀδικεῖτε τὴν ἐκκλησίαν,
Τὸν ἄνδρ' ἀπάγοντες, ὅστις ἡμῖν ἤθελε
Σπονδὰς ποιῆσαι, καὶ χρεμάσαι τὰς ἀσπίδας.
ΚΗΡ. Κάθησο σίγα. ΔΙΚ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω γὼ μὲν οὔ.
Ἢν μὴ σοὶ εἰρήνης γε φρουτανιάσωσί μοι.
ΚΗΡ. Οἱ σοὶ βασιλέως ῥίσβεις.
ΔΙΚ. Ποίου βασιλέως; ἄχθομαι γὼ ῥίσβεσι,
Καὶ τοῖς ταῶσι, τοῖς τ' ἀλαζονεύμασι
ΚΗΡ. Σίγα. ΔΙΚ. Βαβαιάξ, ὦ κεχάραγμα, καὶ σχήματος.

ΠΡ. Ἐπίμφαθ' ἡμᾶς ὡς βασιλέα τὸν μέγαν,
Μιθὸν Φέρητας δύο φραχμὰς τὴν ἡμέραν,

Ἐπ'

vſ. 43. Πάειτ' εἰς τὸ πρόσθεν] Sic & in Eccleſ. in concione mulierum vſ. 129.

vſ. 45. Τίς ἀγορᾶιον βούλεται;] Praeconis vox ſolemnis in democratia, ubi vigebat ἰσηγορία. Sic & in conciombus mulierum in Eccleſ. vſ. 130. & Theſmoph. vſ. 336.

vſ. 46. Οὐκ ἄνθρωπος;] Quia vox Ἀμφίθεος componitur ex Θεὸς, deus, locatur autem in hac genealogia.

vſ. 54. Οἱ τοξόται] In Eccleſ. vſ. 143. τὸν στρατηγὸν ἐκέλευον οἱ τοξόται.

vſ. 58. Κρεμάσαι τὰς ἀσπίδας] Infra vſ. 278. ἐὰν δ' ἀσπὶς ἐν τῷ φιάλῃ κρεμασθῇ, ubi vide Notam.

vſ. 59.

SCENA SECUNDA.

Senarii.

PRAECO, AMPHITHEUS, DICAEOPOLIS, LEGATI.

PR. Procedite ulterius,
Procedite, ut intra luſtratum ſitis locum.
AMPH. Jamne aliquis dixit? PR. Quis verba facere vult?
AMPH. Ego. PR. Quis tu es? AMPH. Amphitheus. PR. Annon homo?
AMPH. Non:
Sed immortalis; nam Amphitheus erat Cereris
Et Triptolemi filius; ex illo Celeus naſcitur:
Celeus autem uxorem duxit Phaenaretem aviam meam;
Ex qua Lycinus natus eſt: & ex hoc ego natus
Immortalis ſum: Dii autem permiſerunt mihi
Soli pacem facere cum Lacedaemoniis.
At ego immortalis, ô amici, viaticum non habeo:
Non enim dant mihi Prytanes. PR. *Rapite hunc* Lictores.
AMPH. ô Triptoleme, & Celee, haec mihi fieri patiemini?
DIC. ô Prytanes, injuriam facitis concioni,
Cum hunc virum abduci jubetis, qui volebat nobis
Pacem facere, & ſuſpendere clypeos.
PR. Sede tacitus. DIC. Non faciam, ita me Apollo amet;
Niſi de pace conſultetis.
PR. Legati, qui ad Regem miſſi fuerant, adſunt.
DIC. Quem regem? odi ego legatos,
Et pavones illos, & arrogantias *eorum*.
PR. Sile. DIC. Papae, ô Ecbatana, quae haec eſt ſpecies inſolens!

LEG. Miſiſtis nos ad Regem Perſarum,
Mercede diurna conductos duabus drachmis,

Euthy-

vſ. 59. Κάθιτε οἶγε] Infra vſ. 123. & in Veſpis vſ. 909. οἶγε, καθίζε.

vſ. 61. Βασιλέως] Rex Perſarum intelligitur κατ' ἐξοχήν, ut infra cum vſ. 647.

vſ. 64. Ὦ Ἑκβατανῖται] Legati ex Ecbatanis venichant, ornati Perſico habitu.

vſ. 66. Δυὸ δραχμαῖς] Erat hoc multum tunc temporis; hinc infra vſ. 137. ad Legatum qui a Sitalce redierat, & fine dubio non plus mercedis acceperat: οἱ μισθοὶ γὰρ μὴ πάνυ πολλοὶ.

Ἐπ' Εὐθυμένους Ἄρχιππος. ΔΙΚ. Οἴμοι τῶν δραχμῶν.
ΠΡ. Καὶ δῆτ' ἰηυχόμεθα λιφ' τῆ Καὐτείων
Πεδίων ὁδοιπλανοῦντες ἰσκιωμένοι,
Ἐφ' ἁρμαμαξῶν μαλθακὰς κατακείμενοι,
Ἀπολλύμενοι. ΔΙΚ. Σφόδρα γ' ἰσαζόμην ἐγὼ
Παρὰ τ' ἴπαλξιν, ἐν φορυτῷ κατακείμενος.
ΠΡ. Ξενιζόμενοι δὲ πρὸς βίαν ὀπίομεν
Ἐξ ὑαλίων ἐκπωμάτων ἐν ἀργυρίδων
Ἄκρατον οἶνον ἡδύν. ΔΙΚ. Ὦ Κραναὰ πόλις,
Ἆρ' αἰσθάνῃ τ' καταγέλων τῆ σρίσβεως;
ΠΡ. Οἱ Βαβυλῶνοι γὰρ ἄνδρας ἡγοῦνται μόνους
Τοὺς πλοῦτα δωκμένους καταφαγεῖν τι καὶ πιεῖν.
ΔΙΚ. Ἡμεῖς δὲ λαικαζάς τι καὶ καταπύγονας.
ΠΡ. Ἔτ' ἐπαίστῳ δ' εἰς τὰ βασίλεια ἤλθομεν·
Ἀλλ' εἰς ἀπόπατον ᾤχετο, γραπὰν λαβών,
Κἄχζεν ὀχλῶ μύνας ὀπὶ χρυσῶν ὄρων.
ΔΙΚ. Πόσω δ' τ' ὀρυχῶν χρόνω ξυνήγαγεν;
ΠΡ. Τῇ πανσελήνῳ· κἀτ' ἀπῆλθεν οἴκαδε·
Εἶτ' ἐξένιζε, παρεπίθη δ' ἡμῖν ὅλως
Ἐκ χειβαίνου βοῦς. ΔΙΚ. Καὶ πῶς εἶδε πώποτε
Βοῦς χειβαίνας; τ' ἀλαζονευμάτων.
ΠΡ. Καὶ ναὶ μὰ Δί', ὅστις τειπλάσιος Κλεωνύμου
Παρέδηκεν ἡμῖν· ὅμοια δ' ἦν αὐτῷ φέναξ.
ΔΙΚ. Ταῦτ' ἄρ' ἐφενάκιζες σὺ δύο δραχμὰς φέρων.
ΠΡ. Καὶ τῶν ἄγοντες ἤκομεν Ψυδαρτάβαν,
Τὸν Βασιλέως ὀφθαλμόν. ΔΙΚ. Ἐκκόψειέ γε
Κόραξ κατάξας τοίνυν σὸν θ' ρίσβεως.

---

ver. 67. Ἐπ' Εὐθυμένους ἄρχοντος] Hunc ante duodecim annos fuisse Archontem testatur Scholiastes.

ver. 72. Παρὰ τὰν ἴπαλξιν] Qui in moenibus excubant, dicuntur esse παρ' ἴπαλξιν. Thucydides II. 13. ἄνευ τῶν ἐν φρουραῖς, καὶ τῶν παρ' ἴπαλξιν ἐξαεὶ κοιμωμένων καὶ μυρίων τοιούτων ἐφιλαττον τὸ πρῶτον, ὁπόταν οἱ πολέμιοι ἐσβάλωσιν. *Praeter illos, qui in praesidiis, & in moenibus* (urbis Athenarum) *erant, qui erant fadecies mille; tot enim initio excubabant, cum hostes irruptionem* (in agrum Atticum) *facerent.*

ver. 73. Πρὸς βίαν ἐπίομεν] Sophocles apud Athenaeum X. p. 428. τὸ πρὸς βίαν πίνειν ἐστὶ παλὸν πίνειν τῷ διψῶντι βίᾳ· *Vi potandum dicere par malum eſt, ac ſi quis filium per vim patiatur.* Comicus in Lyſiſtrata vſ. 163. ἃ ἐν τοῦτοις λέγει τοῖς πρὸς βίαν. Apud eumdem Athenaeum XIV. p. 656. Antiphanes: καὶ γὰρ ἐκεῖναι τὰ δικράδια πρὸς βίαν χρεπτάζουσ· *Nam & illae porcellos vi ſaginant.* Vide in Vespis vſ. 441.

vſ. 75. Ὦ Κραναὰ πόλις] Urbem, ſive potius arcem, Athenarum ſimpliciter vocat Κραναὰν in Lyſiſtrata vſ. 483. aut a Cranao Rege, vide ad Aves vſ. 122. aut propter altitudinem & loci aſperitatem. Heſychius: Κραναὸν, ὑψηλὸν, τραχύ. Hinc aliae etiam urbes dicuntur κραναί.

vſ. 77. Ἄνδρας] Vide ad Equites vſ. 391.

vſ. 82. Χρυσῶν ὄρων] Ludit in vocibus ὄρος, mons, & ὅρος

Euthymene Praetore. Dic. ô Drachmae.
Leg. Afflictati autem ſumus miſere, per Cayſtrios
Campos oberrando ſub tentoriis,
In carpentis molliter cubantes,
Perditi. Dic. Bene ergo mecum agebatur,
Cum apud propugnaculum in paleis cubarem.
Leg. Excepti autem hoſpitio omni vi potavimus
E vitreis poculis & aureis phialis
Merum dulce. Dic. ô urbs Cranais,
Num ſentis, ut te derideant legati?
Leg. Barbari enim viros judicant ſolos,
Qui plurima poſſunt vorare & potare.
Dic. Nos *viros eos judicamus* cinaedos & impudicos.
Leg. Anno autem quarto ad regiam pervenimus.
Sed *rex* abierat in cloacam, exercitu ipſum comitante:
Et per octo menſes cacabat ſuper aureis montibus.
Dic. Quanto autem tempore contraxit podicem?
Leg. Plenilunio: deinde abibat domum:
Deinde nos hoſpitio excipiebat: adponebat ante nobis integros
E clibano boves. Dic. Et quis vidit unquam
Boves in clibano toſtos? ô inſolentiam!
Leg. Et profecto avem triplo majorem Cleonymo
Appoſuit nobis: nomen autem ei erat impoſtor.
Dic. Propterea ergo tu impoſtorem agebas *mercedem* accipiens duas drachmas.
Leg. Et nunc venimus adducentes iſtum Pſeudartabam,
Qui eſt Regis oculus. Dic. Utinam excutiat
Corvus tundens tuum oculum, legate.

βίβλ. *enlat.* Noti autem ſunt aurei montes Perſarum. Plautus in Sticho Act. I. Sc. 1. vſ. 22. *Negas illi mercari Perſarum sibi montes, qui ea perbibuntur aurei.*

vſ. 85. & 86. Ὅθεν βοῦς ἑψητὸς ἀρτέλης] Herodotus in Clione, ubi de inſtitutis Perſarum agit: οἱ πολυτελέστατοι αὐτῶν, ἵππον καὶ ὑποζύγιον καὶ βοῦν προτιθέασι ἕψοντες ἐν κλιβάνοισι· *Opulentiſſimi, bovem & equum, & camelum & aſinum aſſantes integros toſtos in caminis.* Antiphanes Comicus apud Athenaeum IV. p. 130. — ἄλλος βοῦς ὀπτὸς ἀπὸ σταυροῦ, ὄνος, ἵππος· τὸ πολυτελέστατον δ' ὁ μάγειρος ἦλθ' Τίγρης ἐνίοις μυριάδων ἑκατόν. *Solidos boves aſſos, ſervos, equos. ad extremum cocus integrum monſtrum, camelum aſſatum, ſolidum apposuit magno Regi.*

vſ. 87. Βᾶς ἀρταπίστας] Quia Graeci tantum ἄρτους ἀρτοκόπους norant.

vſ. 88. Τριπλάσιον Κλεωνύμου] Iſte erat magno corpore; in Avibus vſ. 1473. & ſeq. ἐκ δὲ δίνδρου —— Κλεώνυμος, χἠσθιεν μὲν ὀλίγ', ἄλλως δὲ δολιχὸς καὶ μέγας. Hoc loco eum timui tanquam impoſtorem notat.

vſ. 92. Τὸν βασιλέως ὀφθαλμόν] Notum eſt miniſtros quosdam Regum, maxime apud Perſas, ita dictos fuiſſe; Herodotus in Clione: ὁ δὲ αὐτέων διέπαξε τοὺς μὲν οἰκίας οἰκοδομέειν, τοὺς δὲ δορυφόρους εἶναι, τὸν δὲ καὶ τοῦτο αὐτέων ἐφορᾶν μέγα βασιλέος ὦτα· *Ille vero (Cyrus) juſſit quosdam eorum domos aedificare, quosdam, ſatellites eſſe, & alium quendam eſſe oculum regis.* Vide Xenophontem.

ACTUS PRIMI

ΚΗΡΥΞ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΨΕΥΔΑΡΤΑΒΑΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

ΚΗΡ. Ὁ βασιλέως ὀφθαλμός. ΔΙΚ. Ὦ ἄναξ Ἡράκλεις,
Πρὸς τῶν θεῶν, ἄνθρωπε, ναύφρακτον βλέπεις,
Ἢ πρὸς ἄκραν χάμπωνα, νεὼς οἷον σκοπεῖς.
Ἄσκωμ' ἔχεις που πρὸς τὸ ὀφθαλμὸν κάτω.
ΚΗΡ. Ἄγε δὴ σὺ, Βασιλεὺς ἅπαξ σ' ἀπέπεμψεν, φράσον,
Λέξον τ' Ἀθηναίοισιν, ὦ Ψευδαρτάβα.
ΨΕΥΔ. Ἰαρταμὰν, ἐξαρξὰν, ἀπωτατσάτρα.
ΚΗΡ. Ξωύκαθ', ὁ λέγῃς; ΔΙΚ. Μὰ τὸν Ἀπόλλω 'γὼ μὲν οὔ.
ΚΗΡ. Πέμψειν βασιλεὺς φησὶν ἡμῖν χρυσίον.
Λέγε δὴ σὺ μεῖζον, ᾧ σαφῶς τὸ χρυσίον.
ΨΕΥΔ. Οὐ λῃψιχρυσοχαυνόπρωκτ' Ἰαοναῦ.
ΚΗΡ. Οἵ μοι κακοδαίμων, ὡς σαφῶς. ΔΙΚ. Τί δ' αὖ λέγῃς;
ΚΗΡ. Ὁ χαυνοπρώκτους τοὺς Ἰάονας λέγῃς,
Εἰ προσδέχεσι χρυσίον ἐκ τῶν βαρβάρων.
ΔΙΚ. Οὐκ, ἀλλ' ἀχάνας ὁδέγει χρυσίῳ λέγῃ.
ΚΗΡ. Ποίας ἀχάνας; σὺ μὲ ἀλλᾷς εἰ μέγας.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἄπιθ', ἐγὼ δὲ βαπανιῶ τοῦτον μόνον.
Ἄγε δὴ σὺ φράσον ἐμοὶ σαφῶς, πρὸς τυτοί,
Ἵνα μή σε βάψω βάμμα Σαρδιανικόν.
Βασιλεὺς ὁ μέγας ἡμῖν ἀπέπεμψε χρυσίον;
Ἀναβύῃ. Ἄλλως ἄρ' ἐξαπατώμεθ' ὑπὸ τῶν πρέσβεων;
Ἐπιβύῃ. Ἑλληνικόν γ' ἐπείθοσαν ἄνδρες γυτοί.
Οὐκ ἔσθ' ὅπως ὀκ εἰσὶ σιθιδ' αὐτόθι.
Καὶ τοῖν μὲ διέχρων τὸ ἕτερον τυτοί
Ἐγ' ᾠδ' ὅς ἐστι. Κλεωδίκης ὁ Σιβυρτίου.
Ὦ θερμόβολον πρωκτὸν ἐξορμᾷς!

Τοιόνδε

vſ. 96. Περὶ ἄκρην κάμπωνα] Aeſchrion apud Athenaeum VIII. p. 333. ὁ μάταιος ταῦτα τὸν ἄκρην κάμπωνα. Tenendum autem eſt, apud Comicum ridiculi cauſa hunc regis oculo circumpoſitam eſſe larvam cum ingenti oculo: quem Comicus comparat cum foramine navis, per quod remus exeritur: hinc dicit eum inde proſpicere, tanquam navigantem, quo curſum flectere debeat & dirigere.

vſ. 100. Ἰαρταμὰν] Jocatur quaſi Perſice loquens.

vſ. 104. Οὐ] Clarius hoc jam dicit, ſed barbarizans, pro: οὐ λῆψι χρυσίου, χαυνόπρωκτ' Ἴον, ὦ' Non accipiet aurum, ô effeminate Ion, non. Iones proprie Athenienſes dicuntur, & Ἰάονες, per dialectum quamdam.

vſ. 108. Ἀχάνας] Nomen menſurae. Reſpicit autem ad vocem χαυνόπρωκτον, ex Legati verbis: & alludit ad χάσκω hio

vſ. 112. Σαρδιανικὸν] Ita emendant viri docti, & ita habet Editio Farrei; ante legebatur Σαρδόνιον. Idem autem

SCENA TERTIA.

PRAECO, DICAEOPOLIS, PSEUDARTABAS, AMPHITHEUS.

PR. Regis oculus *prodeat*. DIC. ô Magne Hercules!
Oculus certe tuus mi homo aequat foramen navis, per quod remus exeritur:
Aut circa promontorium flectens cursum, navale circumspicis *per id foramen*.
Corium sane videris habere circa oculum subtus, *quo foramina illa muniuntur*.
PR. Agedum tu dic quidnam te Rex miserit
Nunciaturum Athenienſibus, ô Pseudartaba.
PS. Jartaman, exarxan, apissonasatra.
PR. Intellexistis quid dicat? DIC. Non equidem, ita me Apollo amet.
PR. Ait Regem vobis aurum missurum.
Enuncia majore voce & clare aurum.
PS. Non accipient aurum Jaones, quibus podices hiant.
PR. Hei misero mihi, quam clare. DIC. Quid jam dicit?
PR. Nempe Jaonas dicit esse hianti podice,
Si expectant aurum a barbaris.
DIC. Imo achanas auri commemorat iste.
PR. Quasnam achanas? tu quidem magnus es jactator.
DIC. Sed abi: ego solus hunc examinabo.
Agedum tu dic mihi clare, mihi ipsi inquam,
(Ne te tingam tinctura Sardianica)
Anne aurum nobis mittet Rex Persarum?
Renuit. Decipimur ergo sic temere a Legatis?
Annuit: Graeco utique more isti viri annuunt.
Non dubium est, quin hinc ex nobis aliqui sint:
Et Eunuchorum alter iste
Qui sit, novi. Clisthenes *inquam est* Sibyrtii filius.
ô Qui culum invenisti calidi consilii!

Ta-

autem est, *βάθρα βάμμα Σαρδιανικὸν*, quod *κατεξαίνει τὸ φαινόμενον* intra vs. 319., nempe *circumstare* aliquem. Nam tinctura Sardianica est color Puniceus: in Pace vs. 1174. *φοινίκα ἐξίει πάνυ, ὡς ἐοικὸς φοιτᾶν τινα βάμμα Σαρδιανικόν.*

vs. 114. 'Αναίδω] „Haec vox extra versum legenda „est: ut & τὸ ἀναίδω in versu seq. Sunt enim πατρικοὶ „πρεσβεῖς, ut Graeci magistri vocant." *Kusterus.*

vs. 119. Ἐξωμμένο] „Suidas v. Κοκκάλου, & v. Σιρέ„των legit ἐξωμμένον, i. e. *rasos*: quod voci πρωκτὸς me„lius convenire videtur. At il cogitemus, πρωκτὸν a „Comico hic παρ' ἐπίνοιαν, sive praeter exspectationem „dictum esse pro βάθρα vel ἐπίπαν, vel simile quid, „lectionem vulgatam non temere spernendam esse ap„parebit. MS. Vat. Pal. etiam habet ἐξωμμένον." *Kusterus.* Ceterum ut hic Clisthenem & Stratonem conjugit, ita & in Equitibus vs. 1368. Radebant autem isti barbas, ut formosiores viderentur, teste Scholiaste.

Τοιόνδε δ', ὦ πίθηκε, τὸ πώγων' ἔχων,
Εὐῤῥῳ ἡμῖν ἦλθες ἰσκθασμῷ;
Οὗ δέ, τίς ποτ' ἐστί; ὁ δήπου Στρέπσι;
ΚΗΡ. Σίγα, κάθιζε·
Τὸ Βασιλέως ὀφθαλμὸν ἡ Βυλὴ καλεῖ
Εἰς τὸ Πρυτανεῖον. ΔΙΚ. Ταῦτα δῆτ' οὐκ ἀγχόνη;
Κἄπειτ' ἐγὼ δῆτ' οἰσθαδὶ φρατθύσομαι;
Τὸν δὲ ξενίζων ὑδέποτέ γ' ἴσχ' ἡ θύρα.
Ἀλλ' ἐγάσομαί τι δεινὸν ἔργον ὑμέγα.
Ἀλλ' Ἀμφιθέος μοι πῦ 'στιν; ΑΜΦ. Οὑτοσὶ πάρα.

ΔΙΚ. Ἐμοὶ σὺ πανταχοῦ λαβὼν ὀκλῶ ὀραχμάς,
Σπονδὰς ποίησαι τοῖς Λακεδαιμονίοις μόνῳ,
Καὶ τοῖσι παιδίοισι, τὴ πλάπδι·
Ὑμεῖς δὲ σφισθθίσθε, ὑ κεχήνατε.

ACTUS PRIMI

ΚΗΡΥΞ, ΘΕΩΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΚΗΡ. Προσίτω Θέωρος ὁ τῶν Σιτάλκου. ΘΕΩΡ. Ὀλλ. ΚΗΡ. Θέωρ'.
ΔΙΚ. Ἔπρασ' ἀλαζὼν ὥστε εἰσκηρύξει.
ΘΕΩΡ. Χρόνον μὲν οὐκ ἂν ἦμεν ἐν Θρᾴκῃ πολύν.
ΔΙΚ. Μὰ Δί' οὐκ ἂν, εἰ μισθόν γε μὴ φέρες πολύν.
ΘΕΩΡ. Εἰ μὴ κατέπιψε χώνη τὸ Θρᾴκιον ὅλον,
Καὶ τοὺς ποταμοὺς ἔπιεν ὑπ' αὐτοῦ τὸ ξηρόν,
Ὅτ' οἰσθαδὶ Θέογνις ἠγωνίζετο·

Τῶν-

qui de Stratone affert locum ex Holcadibus Comici noſtri: παῖδες ἀγένειοι Στράτων — *Pueri imberbes, Stratonis* —. De Cliſthene in Thesmoph. vſ. 241., ubi quidam recens tonſus, ſpeculum inſpiciens, dicit ſe Cliſthenem, non autem ſeipſum in ſpeculo videre. Vide ad Nubes vſ. 354.

vſ. 120. Τοιόνδε] Parodia ex Archilocho: τοιόνδ' ὁ πίθηκε πώγων' ἔχων.

vſ. 122. Στράτου] Vide ad vſ. 119.

vſ. 125. Ταῦτα δῆτ' οὐκ ἀγχόνη;] Euripides in Bacchis vſ. 246. Ταῦτ' οὐχὶ δεινὸς ἀγχόνης τ' ἄξια, Τῶνδ' ὀφλίσκων ὧδε ἐστὶν ὁ ξένος; *Haec nonne crudeli laqueo ſunt digna, quod peregrinus iſte, quisquis eſt, conſuetudini non aſſicit?* Sophocles in Oedipo Tyranno vſ. 1373. ἐχρῆν' ὅτι πρώτιστ' ἀγχόνης ἐγχανεῖν· *Facinora ſunt patrata plurimum ſuſpendium merentia.* Lucianus in Timone: ἀγχόνη γὰρ ἂν τι πρὸς μανίαν αὐτοῦ· *Num haec rei eſt ad inſaniam adigeret.*

vſ. 127. Οὐκοῦν' ἴσχ' ἡ Θύρα] Indignatur quod quibusvis patere ſoleat janua Prytanei: ἴσχ' ἡ Θύρα pro ἴσχει ἡ Θύρα, *prohibuit.*

vſ. 129. Ἀμφιθέω] Hujus opera uti vult in procuranda Pace; quia ſcit cum pacis ſtudioſum eſſe, ut patet ſupra vſ. 46. & ſeqq.

vſ. 132. Καὶ τῇ πλάπδι] Scholia: τῇ γυναικί· παρὰ τὸ σπλά-

Talemne, ô Simie, habens barbam
Eunuchi ornatu nobis huc venisti?
Iste vero quis est? num forte Strato?
Pr. Sile, sede.
Regis oculum Senatus vocat
In Prytaneum. Dic. Annon haec aliquem ad suspendium adigant?
Et tamen ego hic milito?
Istos autem hospitio excipere nunquam arcuit janua.
Sed perpetrabo facinus magnum & memorabile.
Ubi autem est mihi Amphitheus? Amph. Adest.

Dic. Cape has octo drachmas, & mihi
Fac inducias cum Lacedaemoniis soli,
Et liberis & uxori.
Vos vero legatos mittite, & spem captate.

SCENA QUARTA.

Praeco, Theorus, Dicaeopolis.

Pr. Accedat Theorus *qui* a Sitalce *rediit*. Th. Eccum. Pr. Theore.
Dic. Alius jactator praeconis voce jam vocatur intro.
Th. Non multo tempore morati fuissemus in Thracia,
Dic. Non sane, nisi multam mercedem accepisses.
Th. Nisi nix texisset omnem Thraciam,
Et fluvii congelati fuissent sub idem tempus,
Quando hic Theognis certavit tragoediis:

Illo

πλάζειν τὸν ἀνδρὶ πλὴν τὸν κύστιν. Nempe πλάτις uterum significat, & deficendit a πλάζειν *prosinquare*; quia cum viro convenit in thoro; pro πλάζειν usurpatur in hac significatione πλάζειν apud Aeschylum in Prometheo vs. 896. μηδὲ πλατθῆναι γάμοις τοὶ· *Nec maritо copulet cuipiam.* Eurip. in Andromacha vs. 25. Κἀγὼ δόμους τοὺς δ' ἀστοὺ' ἀστοὺ ἀντίπαλα κόμη, Πηλεΐδῃ' Ἀχιλλέως παιδὶ· *Atque ego in his aedibus cum sum puerum, congressa cum Achillis filio.*

vs. 133. Καχάσαι] Sperantes & exspectantes, ore hiante spectant, eo unde res sperata ventura est; supra vs. 10. ἐγὼ δὲ κἀχάνων πτερύσσων. In Avibus vs. 265. καὶ σὺ κάχασε γ' ἐς τὸν ἀέρα βλέπων.

vs. 134 Θέογνις] Hunc in Nubibus vs. 399. notat tanquam periturum, in Vespis vs. 42. & 416. & 596. & 1236. tanquam adulatorem. Hoc loco reddit rationem legationis, qua defunctus fuerat apud Sitalcem, Thracum regem, Athenienſium amicum, a quo copias auxiliares adducit.

vs. 140 Θέογνις] Hunc tanquam frigidum poëtam perstringit in Thesmoph. vs. 170. ὁ δ' οὐ Θέογνις ψυχρὸς ἐν ψυχρᾷ τραγῳδεῖ. Hoc autem loco facete significat, tantarum nivium & tanti frigoris in Thracia causam fuisse, quia Theognis tunc Athenis docuerit frigidas suas tragoedias.

Τῦτοι μὴ Σιτάλκυς ἵππυν τ' ἀρέσῃ.
Καὶ δῆτα φιλαθήναιός ἦν ὑπερφυᾶς,
Ὑμᾶν τ' ἐραστὴς ἦν ἀληθῶς, ὥστε ᾗ
Ἐν τοῖσι τοίχοις ἔγραφεν, Ἀθηναῖοι καλοί.
Ὁ δ' ἡμέτερος, ὃν Ἀθηναῖον ἐπεποιήμεθα,
Ἥκει φαλῶν ἀλλᾶντας ἐξ Ἀπατυρίων,
Καὶ τὸ πατρὶ' ἀντιβολῶ βοηθεῖν τῇ πάτρᾳ.
Ὁ δ' ὤμοσε σπένδων, βοηθήσειν, ἔχων
Στρατιὰν τοσαύτην, ἅτ' Ἀθηναίοις ἐρεῖ,
Ὅσον τὸ χρῆμα παρέπεστι περιέχειν.
ΔΙΚ. Κάκιστ' ἀπολοίμην, εἴ τι τούτων πείσομαι.
ΘΕΩΡ. Καὶ νῦν ὅδ' μαχιμώτατος Θρᾳκῶν γέρων,
Ἔπεμψεν ὑμῖν. ΔΙΚ. Τοῦτο μὲν γ' ἤδη σαφές.

ΚΗΡ. Οἱ Θρᾷκες, ἵππ' ἀνδρ', ὡς θέουσι πηγαί.
ΔΙΚ. Τυτὶ τί ἐστι τὸ κακόν. ΚΗΡ. Ὀδρυσίλαν τρατόν.
ΔΙΚ. Ποίων Ὀδρυσίτων; εἰπέ μοι, τυτὶ τί ἦν;
Τίς τ' Ὀδρυσίτων τὸ πίθον ἀπεπόθρεκεν ἄρ';
ΘΕΩΡ. Τούτοις ἐὰν δραχμὰς δύο τις μισθὸν δῷ,
Καταπελτάσουσ' ἢ Βοιωτίαν ὅλην.
ΔΙΚ. Τοισδὶ δύο δραχμὰς τοῖς ἀπεψαλημένοις;
Ὑποσίνοι μέντ' ἂν ὁ θρανίτης λεὼς,
Ὁ σαπίπολις· οἶμαι πάλαι, ἀπόλυμαι,
Ὑπὸ τ' Ὀδρυσίτων τὰ σκόροδα περιβεβλημένος.
ΘΕΩΡ. Οὐ καταβαλεῖτε τὰ σκόροδ'; ὦ μόχθηρε σύ,
Οὐ μὴ πρὸς τούτοισιν ἐσκορδισμένοις.
ΔΙΚ. Ταυτὶ προϊείδη' οἱ Πευτάνεις πάλαι μέ
Ἐν τῇ πατρίδι, ᾗ ταῦτ' ὑπ' ἀνδρῶν βαρβάρων;
Ἀλλ' ἀπαγορεύω μὴ ποιεῖν ἐκκλησίαν

Τοῖς

vſ. 144. Ἐν τοῖς τοίχοις] Ut Amatores delicatarum ſurcum nomina ſolent paſſim inſcribere; in Veſpis vſ. 97. Ἐγράμματεν τὸν Πυκλάμπους ἐν Σέρᾳ Δῆμον καλόν. Callimachus: Ἀλλ' ἴσθ' ὅτι φιλέουσι πικρόμμια τέκνα σίφλα Γράμματα, Κυδίστη σὲ ἰήιον παλόν. *At ſcilis inciſa ſoi Veneri ſtratis*, Cydippen ut dicant bellam. Haec ex Scholiis. Lucianus in *Amoribus* de illo qui Veneris ſimulacrum amabat: ἐδὼ δὲ σαφὲς αὐτῷ τὸ πάθος ἐπιδείκνυτο τοῖς ἐρῶσι ἐγκάρσιον καὶ πᾶς μᾶλλον ἢ ἐνδρὶ φησὶν Ἀφροδίτην καλὴν εἶναι. Mercerus ad Ariſtaenet. I. pſtt. X. Lib. I. Callimachus apud Laertium in Diodoro: — αὐτὸς ὁ Μῶμος Ἔγραψεν ἐν τοίχοις, ὁ Κρόνου ἰσὸς παῖς.

Ibid. Ἔγραψεν] Ita recte Ed. Farrei; non ἔγρεσεν.

vſ. 145. Ὁ δ' ὅδε] Salocus vocatur apud Thucydidem Lib. II. ubi refertur, cur Athenienſes cum Sitalce ſocietatem inierint, eiusque filium civem fecerint. Hunc dicit Comicus interceſſiſſe pro Athenienſibus apud Patrem de auxilio mittendo.

vſ. 157. Ἀποπίθρεκεν] Scholiaſtes Comici ad Equites vſ. 1007. hunc locum citans legit ἀποπίθρεκεν, ut Suidas & Heſychius, quos citavit Cl. Kuſterus, cujus Notae videri poſſunt. Si retinendum eſt ἀποπίθρεκεν, puto Comicum formaſſe ἀποθρέκειν a Θρᾷκες, ut ſaepe ſolet ex re praeſenti verba fingere, alludentem ad Θρᾷκες, unde Θρᾷξαι

Illo tempore potabam cum Sitalce:
Et ſane ſupra modum erat amans Athenienſium,
Vereque amator veſter; itaque etiam
In parietibus ſcribebat: Athenienſes belli.
Filius autem ejus, quem Athenienſem fecimus,
Cupiebat farcimina comedere ex Apaturiis,
Patremque orabat, ut patriae ſuccurreret;
At ille jurabat libans, ſe opem laturum, cum
Tanto exercitu, ut Athenienſes dicant,
Quanta multitudo locuſtarum accedit!
Dic. Male peream, ſi quicquam iſtorum credo.
Th. Et nunc illam gentem, quae bellicoſiſſima habetur inter Thracas,
Nobis miſit. Dic. Equidem iſtud jam apparet: *ſcilicet.*

Pr. Vos Thraces, adeſte, quos Theorus adduxit.
Dic. Quid hoc mali eſt? Pr. Odomantorum exercitus.
Dic. Quorum Odomantorum? dic mihi, hoc quid erat?
Quisnam Odomantos fecit recutitos?
Th. Iſti, ſi quis eis mercedem dederit duas drachmas,
Catapultis debellabunt Boeotiam totam.
Dic. Hisne recutitis duas drachmas?
Ingemiſcat utique remigans populus:
ô Soſipolis, hei mihi miſero, pereo,
Ab Odomantis allia mihi populantur.
Th. Nonne projicietis allia? ô improbe,
Ne accedas ad iſtos alliis paſtos.
Dic. Haeccine pati me ſinitis ô Prytanes
In patria, idque a barbaris hominibus?
Sed interdico, ne concio fiat

Bar-

Θρᾷξ φήμι apud Aeſchylum in Prom. vſ. 629. & apud Eurip. in Rheſo vſ. 863. ut ſit ſimile verbo ἀτιτυθίζειν. Euripides in Troadibus vſ. 1026. πρὸς' ἀνατυθεμένην' *caput tonſum more Scythorum.* Idem in Electra vſ. 241. καὶ πρὸς πλοκαμίδ' ἐ' ἰσυδισμένοι ξυρῷ. *& caput ac cincinnos abraſos novacula.* Similiter in vocibus Θρᾴξ & Σπάνιον ſuit Theodorus apud Ariſtotelem III. Rhet. c. 11. qui ad Niconem Citharoedum, qui putabatur Thrax eſſe, dixerat Σπάνιόν σε.

vſ. 159. Κατασπάδιστας] Apparet Peltaſtas ſive Parmularios fuiſſe hos Thracas. Thucydides Lib. II. πάσαν γὰρ (ἱππάδα γὰρ) Σιτάλκου πέμψαι σφίσι Θρᾳκίαν 'Αδρυτῶν, ἱππικὸν τε καὶ πελταστικόν. *Se enim perſuaſurum Sitalcae (persuaſiſſe) ut exercitum equitum Thracum & Peltaſtarum Athenienſibus mitteret.* Vide ad Lyſiſtr. vſ. 565.

vſ. 161. Θωκίτης] Vide ad Ranas vſ. 1106.

vſ. 163. Τὰ σκόρδ' ἁ] Odomanti diripiunt allia.

vſ. 165. Ἐσαμύσσεσθαι] Propterea vetat aliquem accedere ad Odomantos, quia devorato allio acriores ſint facti & pugnaciores; nempe ut galli acrius pugnant guſtato allio: in Equitibus vſ. 491. ἴν' ἅμαπαν, ὁ παῖ, ἰσκορόδισμαι μαχῇ. Haec ex Scholiis.

Τοῖς Θρᾳξὶ τοῦτ' μισθῶ. λέγω δ' ὑμῖν, ὅτι
Διοσημί' ἔστι, κἀν βαΐς βάλληί με.
ΚΗΡ. Τὰς Θρᾴκας ἀπίεναι, παρεῖναι δ' εἰς ἅπαν.
Οἱ γὰρ Πυτάτιες λύουσι τὴν ἐκκλησίαν.

ACTUS PRIMI

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ.

ΔΙΚ. Οἴμοι τάλας, μυθωτὸν ὅσον ἀπώλεσα.
Ἀλλ' ὀκ. Λακεδαίμονόν γ' Ἀμφίθεον ὁδί.
Χαῖρ' Ἀμφίθεε. ΑΜΦ. Μάτωγε, πεῖν ἀν τῷ τρίχα.
Δεῖ γάς με φθύσαι' ὀκφυγεῖν Ἀχαρνέας.
ΔΙΚ. Τί δ' ἔστι; ΑΜΦ. Σοὶ μὲν δεῦρο γὼ σπονδὰς φέρω
Ἔσπενδον οἱ δ' ὤσφροντο πριοβῦταί τινες
Ἀχαρνικοὶ, παχεῖς γέροντες, πείνιοι,
Ἀπεχάμενες, Μαραθωνομάχαι, σφενδάμνινοι.
Ἔπειτ' ἀνέκραγον πάντες, ὦ μιαρώτατε,
Σπονδὰς φέρεις τὰ ἀμπέλων τετμημένων;
Καὶς τὰς τελέθουσας ξυνελέγοντο τὰ λίθων.
Ἐγὼ δ' ἔφθυσ' οἱ δ' ἐδίωκον, καὶ βόων.
ΔΙΚ. Οἴδ' ἦν βοῶντων· ἀλλὰ τὰς σπονδὰς φέρεις;
ΑΜΦ. Ἔγωγε, φημὶ, τρία γε ταυτὶ γυμνάζα.
Αὗται μὲν εἰσι πεντέτεις· γῦναι λαβών.
ΔΙΚ. Αἰβοῖ. ΑΜΦ. Τί ἐστι; ΔΙΚ. Οὐκ ἀρέσκουσί μ', ὅτι
Ὀζουσι πίττης καὶ θαλασσείδους νεώς.
ΑΜΦ. Σὺ δ' ἀλλὰ ταισὶ τὰς δεκέτεις γῦναι λαβών.
ΔΙΚ. Ὀζουσι χ' αὗται σπονδαὶ τριέτεσιν εἰς τὰς πόλεις
Ὀξύτατον, ὥσπερ Δεκελεῖς τ' συμμάχων.
ΑΜΦ. Ἀλλ' αὐταὶ σπονδαὶ τεσσαρακοντούτιδες

Καὶ

---

vs. 170. Διοσημία] Glossae: Διοσημία, ὄστεντον. Hoc loco ingruens pluvia pro ostento habetur. Solebat autem concio dimitti, si tale quid fieret: quin & alia negotia tunc solebant suspendi & ob alia ostenta; in Eccles. vs. 789. σκεμμὶς αἰ γίνοντο πολλάκις, ἢ σὺς ἀνέτρωσεν, ἢ διῆξεν γαλῆ, παύσασθ' ἄν.

vs. 171. Εἰς ἅπαν] Scholiastes: οὗτε, ὡς τινὲς· Μᾶλ' ἀναβάλλονται οἱ σ' αὖριον, οἱ σ' ἵνορ· τινὲς δὲ, ὡς τριταῖοι· i. e. in tertium diem. (Hesiodus) Νήμω differ in crastinum & in tertium diem: quidam vero, (exponunt) in triduum. Tricesimus autem dies mensis dicebatur ἵνα καὶ νέα. ut in Nubibus.

vs. 176. Ἀχαρνέας] Illi persequuntur Amphitheum, quod sentirent cum pacem ferre; adversantur autem paci prae ceteris Atheniensibus, quia eorum pagus Acharnae erat maximus & praecipue augebat militiam Atheniensium, teste Thucydide Lib. II. hinc sperabant fore, ut adhuc ulciscantur Lacedaemonios, qui ipsorum agros vastaverant.

vs. 179. Πρίνινα] in Vespis vs. 882. τινὶ τὸ λίαν σμικρὸν

Barbaris ſuper mercede: dico autem vobis
Oſtentum factum eſſe: & me gutta pluviae percuſſit.
PR. Thraces abeant & adſint die tricesimo.
Nam Prytanes dimittunt concionem.

SCENA QUINTA.

DICAEOPOLIS, AMPHITHEUS.

DIC. Hei mihi miſero! quantum alliati perdidi.
Verum enim vero ex Lacedaemone adeſt iſte Amphitheus.
Salve Amphithee. AMPH. Nondum etiam, priusquam curſum inhibeam;
Nam me fugientem effugere oportet Acharnenſes.
DIC. Quid eſt? AMPH. Tibi ferens inducias huc
Properabam; ſed ſenes quidam olfecerant,
Acharnenſes, duri vetuli, iligni,
Immites, qui olim Marathone pugnarunt, acerni;
Mox omnes exclamabant: ô impuriſſime,
Inducias fers, cum vites exciſae ſint *ab hoſtibus?*
Atque in pallia colligebant lapides:
Ego autem fugiebam: illi vero me perſequebantur vociferantes.
DIC. Vociferentur ſane illi; tu vero fersne inducias?
AMPH. Fero, inquam, tria iſta ſpecimina guſtanda:
Iſtae quidem ſunt quinquennales: cape & guſta.
DIC. Au! AMPH. Quid eſt? DIC. Non placent mihi, quia
Redolent picem & apparatum navium.
AMPH. Tu itaque has decennales cape & guſta.
DIC. Redolent iſtae etiam legatos in urbes mittendos
Acerbe admodum, quaſi ſociorum moram.
AMPH. At iſtae ſunt induciae tricennales

Mari

φὴν καὶ πρίνων ξύλα. Ibid. vſ. 382. τὸν σπονδὴν ὄνειρ.

vſ. 180. Ἀτιμάσωσι] In Veſpis vſ. 738. μαθ' ἁπλῶς ἄτιμον γ' ἀτιμώσω σ' ἐγώ.

Ibid. Σκοτόδινοι] Synesius Epiſt. 56. καὶ τῷ ὄντι σκοτοδινιῶν μοι καὶ ἀπλοεστέρα συνίσταθαι. *Atque deinceps asperum & minus flexibilem me habebitis.*

vſ. 182. Τῶν ἀμπέλων πεπαμένων] Infra vſ. 511. κἀμοὶ γὰρ ἦν ἀμπέλια πεπαμένα.

vſ. 185. Οἵδ' ἐν ἀκύροις] Pro βούλευται. Sophocles in Ajace vſ. 972. Οἱ δ' ἐν γωνίοις, κλεπτοσκόποις κακοῖς τοῖς τῶνδ'. *Illi igitur ridente & illudente malis hujus.* Ubi Scholia: γωνίους, ἀντὶ τοῦ γελάσαντας. Vide ad Nubes vſ. 452.

vſ. 192. Διατρίβε] In Lyſiſtrata vſ. 941. ὡς ἐδὺ τὸ μύρον μα τὴν Ἀφύλλου τουτί, εἰ μὴ διατρίβοιτ' ἐν καὶ ὄζον ἡδέως.

vſ. 193. Τριακοντούτιδος] Sub imagine liquoris alicujus ſuavis exhibet hic σπονδὰς iſtas; in Equitibus autem vſ. 1382. ſub imagine meretricum formoſarum, ad quam imaginem nunc etiam fere delabitur cum dicit: ἐν τῷ σώματι λέγων.

Κατὰ γῆν τε ἠ θάλατταν. ΔΙΚ. Ὦ Διονύσια!
Αὗται μ' ἔζεσ' ἀμβροσίας ἠ νέκταρ,
Καὶ μὴ 'πιτρεῖν σιπ' ἡμερῶν τεττάρων,
Καὶ ταῦμαι λέγουσι, βαῖν', ὅπη θέλεις·
Ταύτας δέχομαι, ἠ σπένδομαι, κἀκπίομαι.
ΑΜΦ. Χαίρειν κελεύω πολλὰ τὰς Ἀχαρνέας.
ΔΙΚ. Ἐγὼ δὲ πολέμου ἠ κακῶν ἀπαλλαγείς,
Ἄξω τὰ κατ' ἀγρὸν εἰσω Διονύσια.
ΑΜΦ. Ἐγὼ δὲ φθέξομαί γε τὰς Ἀχαρνέας.

ΧΟΡΟΣ ΑΧΑΡΝΕΩΝ.

Τῇδε πᾶς ἕπου, δίωκε, ἠ τ' ἄνδρα πυθάνου
Τῶν ὁδοιπόρων ἀπάντων· τῇ πόλει γὰρ ἄξιον,
Ξυλλαβεῖν τ' ἄνδρα τοῦτον. ἀλλά μοι μενοῦντε,
Εἴ τις οἶδ' ὅποι πέπραται γῆς ὁ τὰς σπονδὰς φέρων.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ια'.

ΗΜ. Ἐκπέφευγ', οἴχεται
Φρυνδώρας. οἴμοι τάλας,
Τῶν ἑταίρων τ' ἐμοῦ.
Οὐκ ἂν ἐπ' ἐμοῦ γε πεό-
πτωκ', ὅτ' ἐγὼ φέρων
Ἀνθρακιὰν Φασηλίν
Ἠκολούθουν Φαύλλου πρίωνι,
Ὧδε Φαύλως ἄν ὁ
Σπονδοφόρος ὑπ' ἐμοῦ τότε δι-
ωκόμενος, ἐξέφυγεν,
Οὐδ' ἂν ἑλαφρῶς ἀπεπλίξατο.

ΜΕ-

vſ. 194. Ὦ Διονύσια] Huius feſti meminit, quia in Pace deinceps libere poterit celebrare Dionyſia.
vſ. 201. Ἄξω] Infra vſ. 249.
vſ. 203. Ταῦτα πᾶσι] Apud Eurip. in Rheſo vſ. 680. Chorus periodo ut hic perſequentium: Διῶρε, δεῦρο πᾶσι τοῖσδ' ἴχω, καὶ τοῖσδ' ἵμερμαι· Hinc, huc quilibet veniat: hoc iuuat, & hoc comprobo.
vſ. 224. Τῇ πόλει γὰρ ἄξιον] Supra vſ. 8. ἄξιον γὰρ Ἑλλάδι.
vſ. 210. & 218. Οὐκ ἂν &c. τῶν δ'] Ita ſilent Senes. Sic Senum Chorus apud Eurip. in Hercule Furente vſ. 512. εἰ μὴ σθένουσιν τῶν ἐμῶν βιαζόμαι· Ἦν τις ἐθέλῃσιν, ῥᾳδίως ἐπαύσατ' ἄν· Νῦν δ' οὐκ ἰσχύω· Si vires, cum valerent adhuc brachia mea, injuriam quis feciſſet tibi, facile compeſciſſem eum;

Mari ac terra. Dic. ô feſtivitas!
Iſtae redolent ambroſiam & nectar:
Nec jubent commeatum parare in tres dies:
Et ore ſuo dicunt: i quo lubet.
Has accipio, & libo & bibo.
Amph. Valeant Acharnenſes.
Dic. Ego vero jam ſolutus belli malis
Agam ruralia Dionyſia.
Amph. Ego vero fugiam Acharnenſes.

CHORUS ACHARNENSIUM.

Chor. Hac omnis ſequere, perſequere, & ſciſcitare de homine
Ex viatoribus omnibus: nam Reip. emolumento eſt,
Ut hunc hominem comprehendamus. Sed mihi indicate,
Quorſum ille ſe converterit, qui fert inducias, ſi quis novit.

STROPHE VERSUUM XI.

Sem. Effugit, abiit,
Evanuit. Hei mihi miſero!
ô Aetatem meam ſenectam!
Non ſane in mea juventute, cum ego
Onuſtus carbonibus
Phayllum aſſequebar currendo,
Iſte ita facile
Geſtator induciarum a me tunc agitatus, effugiſſet,
Nec tam levi pede ſe abſtuliſſet.

M. E-

eum; nunc autem nihil ſumus. Virg. V. Aen. *Si mihi quas quondam fuerunt in corpore vires.*

vſ. 212. Ἀνθρακικῶν φορτίων] De Acharnenſibus paſſim in hac Comoedia tanquam de carbonariis loquitur, nempe quia illi praecipue exercent & venderent carbones. Nimis autem aetatem dicit Senex, ſe juniorem cum onere ſecutum eſſe currendo Phayllum curſorem praeſtantiſſimum; nempe ut Milo cum bove in humeris cucurrit ſtadium.

vſ. 213. Φαύλλου] In Veſpis vſ. 1201 ὅτι τὸν ὑμνῳδὸν Φαύλλον, ὃν ἅπαντες ἴσμεν ὄντα δεῦρο.

vſ. 214. Φαύλως] Scholia: αντὶ τοῦ ἀχθοφόρου, μετὰ εὐκολίας· *pro, facile, levi negotio.* ut ſaepe apud Comicum. Alludit autem ad praecedens φαύλου.

ΜΕΣΩΔΗ ΚΩΛΩΝ δ'.

Νῶν δ', ἐπειδὴ τερφθὲν ἤδη τὴμὲν ἀπικνήμιον,
Καὶ παλαιὸν Λαχρατίδην τὸ σκέλος βαρύνει,
Οἴχεται διακλέος δ' μὴ 'γχάνῃ ποτὲ,
Μηδέ πις γέροντας ὄντας ἐκφυγὼν Ἀχαρνίας,

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ια'.

Ὅτις, ὦ Ζεῦ πάτερ,
Καὶ θεοὶ, τοῖσιν ἐ-
χθροῖσιν ἐσπείσατο,
Οἵσι παρ' ἐμοῦ πόλεμος
Ἐχθοδοπὸς αὔξει
Τὰν ἐμὰν χαρίαν.
Κοὐκ ἀήσω, περὶ δὲ χοῖνος αὐ-
τοῖσιν ἄτ' ἐμπαγῶ
Ὀξὺς, ὀδωπορὸς, ὀλί-
χοπος, ἵνα μήποτε
Πατῶσιν ἰὰ τὰς ἐμὰς ἀμπέλους.

ΕΠΩΔΟΣ ΣΤΙΧΩΝ γ'.

Ἀλλὰ δεῖ ζητεῖν τ' ἄνδρα, ᾧ βλέπειν Βαλλήνδε,
Καὶ διώκειν γῆν τοσὴν γῆς, ἕως ἂν εὑρεθῇ ποτε·
Ὡς ἐγὼ βάλλων ἑκεῖσον οὐκ ἂν ἐμπλείμην λίθοις.

ACTUS

vſ. 219. *Λαχρατίδης*] Hunc antiquum aliquem fuiſſe Archontem Athenis adhuc tempore Darii dicit Scholiaſtes. Se autem dicit Chorus Lacratidem, id eſt, grandaevum; ita ſupra vſ. 180. Amphitheus Acharnenſes illos dicebat *μαραθωνομάχας*· quod idem eſt; nam praelium Marathonium contigit ſub Dario.

vſ. 222. *Ὦ Ζεῦ πάτερ καὶ θεοὶ*] In Pluto vſ. 1. *οἱ ἀγχαλίσαι σπάσμ' ἰφῖν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί.*

vſ. 227. *Τῶν ἐμῶν χαρίων*] Scholia: *κάτωθεν λείπει τὸ ἴσασι· ἢ δὲς δεῖ ἴσασι*· nempe ut ſupra vſ. 209. *οἶμοι τάλας τῶν ἐμῶν ἐτῶν.*

vſ. 230. *Ἐπίκωπος*] *Remo aſſidens, remigans, navigans.* In Rana vſ. 199. *καθεζ' ἐπὶ κώπαν.* Vatebant autem Athenienſes re nautica.

vſ. 232. *Ἀμπέλους*] Supra vſ. 181. *τῶν ἀμπέλων τετμημένων.* Aliquoties Lacedaemonii irruptione facta in Atticam,

MESODE VERSUUM IV.

At nunc, poſtquam rigida ſunt genua mea,
Et Lacratidae ſeni crura praegravantur,
Effugit; perſequendus tamen eſt: ne unquam irrideat
Acharnenſes licet ſenes, quod eos effugerit,

ANTISTROPHE VERSUUM XI.

Qui, ô Jupiter,
Et Dii, cum hoſtibus meis inducias pactus eſt,
Contra quos a me bellum
Infeſtum magis magisque augetur
Propter mea praedia.
Nec remittam, priusquam velut juncus ipſis infixus haeream
Acutus, moleſtus, infeſtans
Eos claſſe; ne unquam
Conculcent meas vites.

EPODE VERSUUM III.

Sed quaerere oportet hominem, & Ballenen ſpectare, (*i. e. lapides in eum conjicere*)
Et perſequi ex una regione in aliam, donec inveniatur tandem:
Nam ego lapidibus cum petendo ſatiari non poſſim.

SCENA

ticam, vaſtarunt aeros & vineas.

vſ. 233. Βαλλήνδε] Ita Edd. priſtinae; non Παλλήνδε. Βαλλήνδε dicit ſcribendum eſſe & Scholiaſtes, ut simul reſpiciatur ad verbum βάλλειν & ad Παλλήνην, quae eſt pagus Atticus, & urbs Thraciae, olim Phlegra dicta, ubi Gigantomachia fuit. Itaque dicit jaculandum eſſe Γηγενῆ φοβήματι, ut Comicus loquitur in Ranis vſ. 846. *Gigantico ſpiritu.*

vſ. 234. Διώκειν χρὴ κἀκεῖ χρὴ] Aeſchylus in Prometheo vſ. 683. Μακρὰ δ' ἐκεῖ χρὴ κἀκεῖ χρὴ πλαγχθῆναι· *Plagis divino de terra in terram agitor.* Lucianus in Pſeudomanti: ἀλλ' ἴδιον χρὴ καὶ χρὴ ἰδιοπαθῆσαι ὡς ἀληθῶς καὶ ἄξιον καὶ Ἐπικούρου· *Erat illi ſibum vertendum ut ipſe ô Epicurus.*

vſ. 235. βάλλειν] Ordine βάλλειν λίθοις ἐκεῖσε, ἐκ ἀν ἐμπλησθῶ. Euripides in Hippolyto vſ. 664. — μισῶ δ' ὅστις ἐμπλησθήσεται γυναικός· *Nunquam ſatiabor odio mulierum.*

ACTUS SECUNDI

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ, ΜΗΤΗΡ, ΘΥΓΑΤΗΡ.

ΔΙΚ. Εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε.
ΧΟΡ. Σίγα πᾶς. ἠκήκοατ' ἄνδρες ἄρα τ' εὐφημίας;
Οὗτος αὐτὸς ἐπὶ τὸν ζητοῦμεν. Ἀλλὰ δεῦρο πᾶς
Ἐκποδών· θύσει γὰρ ἀνὴρ, ὡς ἔοικ', ἐξίσχιος.
ΔΙΚ. Εὐφημεῖτε, εὐφημεῖτε.
Πρόϊθ' ὡς τὸ ταχέως ὀλίγου ἡ καπφέρος·
Ὁ Ξανθίας τὸ φαλλὸν ἐχθὲς σκοπεῖτο.
ΜΗΤ. Κατάθες τὸ καινὸν, ὦ θύγατερ. ἵν' ἀπαξάμενα.
ΘΥΓ. Ὦ μῆτερ, ἀνάδος δεῦρο τὴν ἑτήρυσιν,
Ἵν' ἔτος καταχέω θ' ὁ λατὴρ τυτί.
ΔΙΚ. Καὶ μὰν καλόν γ' ἔστ', ὦ Διόνυσε δέσποτα,
Κεχαρισμένως σοι τῷδε τῷ πομπείῳ ἐμὲ
Πέμψασα, καὶ θύσασα μετὰ τῶν οἰκετῶν,
Ἀγαγεῖν τυχηρὰς τὰς κατ' ἀγρεὺς Διονύσια,
Σκαπάσι ἀπαλλαχθεῖσα, τὰς σποδὰς δέ μοι
Καλῶς ξωπεγκεῖν τὰς τελακατώπιδας.
ΜΗΤ. Ἄγ', ὦ θύγατερ, ὅπως τὸ καινὸν καλὴ καλῶς
Οἴσῃ, βλέπουσα θυμβροφάγον· ὡς μαχάιρα
Ὅπως σ' ὀπύσῃ, κἀκπαύσῃ γαλᾶς
Σῶ μηδὲν ἧττον βδεῖν, ἐπειδὰν ὄρθρος ᾖ
Πρόβαινε, καὶ τῷ Ἄγλῳ φυλάττεσθ' σφόδρα,
Μή πῃ λαβών σε ᾠὸν ἁρπάγῃ τὰ λεπτά.

ΔΙΚ.

vs. 236. Εὐφημεῖτε] Hoc Dicaeopolis dicit sacrificans; nam Dionysia celebrat. Supra idem dicebat: ἐγὼ δὲ σχολὴν καὶ καιρὸν ἀπαλλαγὴν ἄξω τὰ κατ' ἀγροὺς ἀστικὰ Διονύσια, vs. 200.

vs. 238. Ἀλλὰ δεῦρο πᾶς] Supra vs. 201. πᾶς δεῦρο.

vs. 241. Πρόϊθ' ὡς τὸ ταχέως] Ὡς pro πρίν. Supra paulo aliter vs. 40. πρὶν ὡς τὸ πρόσθεν.

Ibid. Ἡ καπφέρος] Virgines, & quidem, ut Scholiastes ait, nobiliores, gestabant canistra in Dionysiis Thucydides VI. Τὸν δὲ δῆμον γὰρ αὐτὸ πᾶν ἐπεζεύκεσαν ἐς ἕνα κανοῦν ὥσπερ ἐν πομπῇ τινι, ἀπέφαινον λέγοντες, ὡς ἐπεζεύκεσι τὸν ἀρχὸν, διὰ τὸ μὴ ἐξεῖναι τοῖς Harmodii virginem, cum Hipparchi sorore ferre canistrum, in quadam pompa abegerunt, dicentes, se omnia non ingessisse, quia non esset digna.

vs. 242. Τὸν φαλλὸν] Penis est coriaceus, aut pertica appensum habens eiusmodi penem. Adhibentur autem Phalli in Bacchi sacris, & originem traxerunt ex Aegypto, ut alia plerique religionis Graecanicae. Herodotus in Euterpe: Τὸν δὲ ἄλλον αἰσχυνόμενοι ἐξύειν τὸν Διόνυσον οἱ Αἰγύπτιοι, πλὴν χώρων, κατὰ πάντα σχεδὸν κατὰ τοὺς Ἕλληνας αὐτοὶ δὲ φαλλοὺς, ἄλλα σφι ὄντα ἐξιωμένα, ἐστὶ τὰ νευρώδεα ἀγάλματα ποιήσαντα. τὰ τιθέασι κατὰ τοὺς κόσμους τοὺς γυναικείους· ὧν τὸ αἰδοῖον, ὁ πολλῷ τεω ὅλεσσον ἐὼν τὸ ἄλλο σώματος· τρίπηχυ δὲ αὐξεῖ· οἱ δὲ ἕνιττεσι αὐλησιν τὸν Διόνυσον. διότι δὲ μέζον τὸ ἐχει τὸ αἰδοῖον, καὶ κινεῖ μοῦνον τὸ σῶμα τοῦτο, ἔστι λόγος περὶ αὐτοῦ ἐπὶ ἐνθήμιος. Ἦλθε δὲ δεινὴ μοι Μοῦσα καὶ ἀνδρῶν τῆς θυσίης ταύτης ἐπὶ τοῦτο ἀλλὰ ἀντιτεῖν· Ἕλλησι γὰρ δὴ Μιλήσιοι ἐσι ὁ ἐξηγησάμενος τὸ Διόνυσου πάθημα, καὶ τὸν Διόνυσον καὶ τὸν πίνοντα τὸ Φαλλὸ· Religionem silentium agitant Bacchi sacrificii tales fere modi, quo Graeci, nihil quod

SCENA PRIMA.

DICAEOPOLIS, CHORUS, MATER, FILIA.

DIC. Ore favete, ore favete.
CHOR. Silete omnes. Audiſtisne hunc faventiam imperare?
Hic eſt ipſe quem quaerimus. Sed huc omnes
Decedite. nam, ut videtur, iſte homo ſacrificaturus prodit.
DIC. Ore favete, ore favete.
Procede paulo ulterius (*I prae*) tu caniſtrifera:
Xanthias autem Phallum erectum ſtatuat.
MAT. Depone caniſtrum, ô filia, ut libemus.
FIL. Mater, da mihi trullam,
Ut pulte perfundam hanc placentam.
DIC. Aequum ſane eſt, ô magne Dionyſe,
Me animo grato hanc pompam tibi
Mittentem, & ſacrificantem cum domeſticis,
Proſpere agitare Dionyſia ruralia,
Militaribus miſeriis liberatum, induciasque mihi
Tricennales bene cedere.
MAT. Fac, filia mea, ut caniſtrum bella belle
Portes, vultu auſtero, quaſi thymbram (*Saturejam*) comediſſes: ô quam beatus
Erit, qui te inibit, facietque ut muſtelae
Non minus videantur pedere, quam tu, matutino tempore.
Progredere, & in turba ſedulo cave,
Ne quis clam tuum arrodat aurum.

DIC.

quod Porcos maſtant. Pro Phallis autem alia ſunt ipſi excogitata ſimulacra, quaſi cubitalia, nervis moveri filata, quae circumferunt per vicos feminae, habentia genem ventrem, haud multo minorem reliquo corpore; precenut autem tibicines, & illae ſequuntur tantantes Bacchum. Cur autem majorem habeant genem, & illam corporis partem ſolum moveant, de eo re eſt narratio arcana. Videtur autem mihi Alcimpes Amythaonis F. non ignoraſſe haec ſacra; Graecis enim Melampes ejusdit Bacchi nomen, & ſacra & Phallii pompam. Talia fere erant ſimulacra Priapi.

vſ. 234. Τὸν ὀπίσω] Ab ὀπίω, *haurio*, ut ἀπίσσω infra vſ. 1076. φησὶ τὸν ἀπίσω, ἴν' αὖθις ἴχνῃσι.

vſ. 249. Ἀχαρνεῖ] vide vſ. 201.

vſ. 251. Καὶ ξυμπιεῖν] In precationibus ſaepe ponitur infinivus abſolute; ut in Ranis vſ. 908. καὶ μὲ τὸν σὸν ἄξιον μισεῖν.

vſ. 253. Βλέπων Θεμιστοκλέους] Comica paralis. Vide in Equit. vſ. 628.

vſ. 254. καὶ παίσειν γε χρὴ] Videbatur dicturus: καὶ λατταίνειν σε παίδας: pro: καὶ παίσειν παῖδας ἐκ σοῦ & ex te procreatis liberos. Sed ab hac oratione, quaſi dicat: καὶ παίσειν τὰς γαλᾶς μᾶλλον ἢ σέ. quae & ipſa tamen oratio eſt verſa: nam dicendum videtur fuiſſe: καὶ παίσειν σε μᾶλλον ὥσπερ ἄλλον γαλᾶν. In Plut. vſ. 601. ἐπὶ τὸ δοῦλον ἐκμιγῆναι γαλῇ.

vſ. 256. Φυλάττεσθαι] Infinitivus pro Imperativo, ut ſaepe alias.

vſ. 257. Μή τις] A furibus periculum fuiſſe in Scena, patet etiam ex Pace vſ. 730. ἐς ἀγαθὰ μάχεσθε πρὸ τοῦ σπανὶς πλείων πλείστοι συνίασιν καὶ κακοῦνται.

ΔΙΚ. Ὦ Ξανθίᾳ, σφῶϊν δ' ἐστὶν ὀρθὸς ἐκλίβων
Ὁ Φαλλὸς ἐξόπιθε τὴ καπφόρᾳ.
Ἐγὼ δ' ἀκολουθῶν αἴσομαι τὸ Φαλλικόν.
Σὺ δ', ὦ γύναι, θεῶ μ' ἀπὸ τῆ πύγης· πρόβα.
Φαλῆς, ἑταῖρε Βαχχείε,
Σύγκωμε, νυκτοπλάνητε, μειρακίων παιδεραστά·
Ἑκὼν σ' ἔτη πρεσβεῖπον εἰς
Τὸν δῆμον ἐλθὼν ἄσμενον,
Σπονδὰς ποιησάμενον ἐμαυτῷ, πραγμάτων τε, καὶ μαχῶν,
Καὶ Λαμάχων ἀπαλλαγείς.
Πολλῶν γὰρ ἐστι ἥδιον, ὦ Φαλῆς, Φαλῆς,
Κλέπτουσαι θυρίδ' ἀσκιὰν ὑληφόρον,
Τὴν Στρυμοδώρου Θρᾴτταν ἐκ τῆ Φελλέως,
Μίσθωσαι λαβόντ' ἄρσενα, καταβαλόντα, καταγναρίσαι, ὦ
Φαλῆς, Φαλῆς.
Ἐὰν μεθ' ἡμῶν ξυμπίῃς, ἐκ κραιπάλης
Ἕωθεν εἰρήνης ῥοφήσεις τρύβλιον,
Ἡ δ' ἀσπὶς οἰ τῷ Φειδάλῳ χρεμάσεται.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΧΟΡ. Οὗτος αὐτός ἐστιν, οὗτος.
Βάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε,
Παῖε, παῖε τὴ μιαρᾶ.
Οὐ βαλεῖς σὺ, σὺ βαλεῖς;
ΔΙΚ. Ἡράκλεις, τυτὶ τί ἐστι; τὴ χύτραν συντρίψετε.

ΧΟΡ.

---

vſ. 265. Ἔτη σ' ἔτος] Sextus erat annus belli Peloponneſiaci; infra vſ. 890. ἕκτον ἔτος μέσοι ἤδη πεδιμένων.
Ibid. & ſeq. Πρεσβεῖπον, ἐς τὸν δῆμον ἐλθὼν αἰτιώμενος. Euripp. in Hercule Furente vſ. 524. ὡς δεμνίοις σ' ἐπεύδειν ἐς φάος μολεῖν· *Quam libenter te adſtitiſſe, poſtquam in lucem veni.*
vſ. 268 & 269. Μαχῶν καὶ Λαμάχων] Infra vſ. 1070. ἰὼ πόνοι τε καὶ μάχαι καὶ Λάμαχοι. Erat Lamachus unus ex ducibus apud Athenienſes: & vere ἀκόρεστος· nam cupiebat praelia & bella, ut, ex praefectura lucrum caperet: λαμαχὸς autem vi etymologiae idem eſt quod βωλόμαχος· ut ipſe Comicus indicat in Pace vſ. 129. & ſeq. nam λῶ eſt *volo*, ut infra vſ. 766. & ſeq.
vſ. 272. Θρᾴτταν] Ancillae nomen a patria. In Pace vſ 1139. τὴν Θρᾴτταν κόπτε. Vide in Theſm. vſ. 286. Φυλὴς autem vocatur locus *agreſtis*, & videtur in Attica locus aliquis proprie ita dictus fuiſſe. Vide in Nub. vſ. 71.

vſ. 273.

Dic. Vos, ô Xanthia, erectum tenere oportet
Phallum pone caniſtriferam;
Ego autem ſubſequens cantabo phallicum carmen.
Tu vero, uxor mea, de tecto ſpecta. Procede
Phalle, Baccho amice,
Comiſſator, noctiva-
ge, adulter, puerorum amator.
Sexto demum anno te alloquor, in
Pagum meum reverſus lubenti animo,
Poſtquam inducias pactus ſum mihi
Ipſi, bellis & praeliis,
Et Lamacho ſolutus.
Multo enim jucundiſſimum eſt, ô Phalle, Phalle,
Si quis inveniens lignatricem maturam viro, furantem *ligna*
Ex Phelleo, Strymodori *inquam* ancillam,
Mediam corripiat, tollat, humiquè dejiciat, & ibidem permolat, ô
Phalle, Phalle.
Si vero potaveris nobiſcum, heſterno vino gravis
Mane pacis catinum ſorbebis,
Clypeus autem in fumo pendebit.

SCENA SECUNDA.

CHORUS, DICAEOPOLIS.

CHOR. Iſte ipſe eſt, iſte;
Jaculare, jaculare ſaxis,
Percute, percute impurum illum.
Annon jaculaberis, nonne?
Dic. ô Hercules, quid hoc eſt? num ollam frangetis?

CHOR.

vſ. 273. Μίσει λαβὲ' ἅμαξαν, κατάβαλλε κτλ.] Aelianus Epiſt. 9. ἐρίλλουσα δ' αὐ τὰν —— Θρῄκιαν —— ἁμαξιτῷ μίσει, ἵνα βίβλος ἡ τὸ κλινίδιον ἰσχύσει τὰς σανίδας.

vſ. 274. Κατακρήμνατε] Vox Comicae licentiae, ut κατατριακοντούτης in Equit. vſ. 1385.

vſ. 278. Ἡ δ' ἀσπὶς ἐν φαλάκρᾳ κρεμάσεται] In Avibus vſ. 435. ἡμᾶς δὲ τοὺς καὶ τὴν στασιάδαν πάλαι ταύτην λαβόντ', ἐκρέμασεν τύχη γραῦν ἐς τὸν ἱππέα κάτω. Euripides: Θρῄκιον πέλτην πρὸς Ἀθηνᾶς Πιτυώεσσιν ὑπερμάσσας· *Threſſam peltam ad Minervae thalames columnis faſtos ſuſpendens.*

vſ. 280. Βάλλε] Euripides in Rheſo vſ. 675. Ἔα, Ἐβάλλε, βάλλε, βάλλε, βάλλε. Θίν, θίν. Dum autem peregit ſacra Dicaeopolis, continuit ſe Chorus; nunc eum aggreditur, puniturus quod pacem fecit: deinde cauſam dicit Dicaeopolis.

ΧΟΡ. Σὲ μὲν ὦν καταλθύσομεν, ὦ μιαρὰ κεφαλή.
ΔΙΚ. Ἀντὶ ποίας αἰτίας, ὦ Χαιρέου γεραίτατοι;
ΧΟΡ. Τῦτ' ἐρωτᾷς; ἀναι-
σχυντ☉ εἶ γ' ὁ βδελυρὸς,
Ὃς τὸν ἀδελφὸν τὸν πατρῷ☉,
Ὅπως ἡμᾶς μένῃ☉
Σπεισάμενο☉, εἶτα δύνα-
σαι τοὺς ἴσους ἐπιβλέπειν.
ΔΙΚ. Ἀντὶ δ' ὧν ἐσπεισάμην, οὐκ ἴστε γ'· ἀλλ' ἀκήκοατε.
ΧΟΡ. Σῦ γ' ἀκήκοας; ἀπολεῖ.
Κατά σε χώσομεν τοῖς λίθοις.
ΔΙΚ. Μηδαμῶς, πρὶν ἂν ἀκήσητέ γ'. ἀλλ' ἀνάσχεσθ', ὦ γαθοί.
ΧΟΡ. Οὐκ ἀνασχησόμεθ'
Μηδὲ λέγειν δὴ σὺ λόγους,
Ὡς μεμίσηκά σε Κλέ-
ωνι☉ ἔτι μᾶλλον, ὃν ἐ-
γὼ καταπεμῶ πέτρᾳ Ἱππεῦσι ποτε
Ἐς καπήλιμα.
Σῦ δ' ἐγὼ λίγως λέγοντ☉ οὐκ ἀκήσομαι μακρὰς,
Ὅπως ἐσπείσω Λάκωσιν· ἀλλὰ πρωρήσομαι.
ΔΙΚ. Ὦ γαθοί, τὰς μὰ Λάκωνας ἐκποδὼν ἐάσατε·
Τῶν δ' ἐμοῦ σπονδῶν ἀκήσατ', εἰ καλῶς ἐσπεισάμην.
ΧΟΡ. Πῶς δέ γ' ἂν καλῶς λέγοις ἄν; εἶτ' ἐσπείσω γ' ἄπαξ
Οἶσιν ὕπα βωμὸς, ὕπα πίσις, ὗθ' ὅρκ☉ μένῃ.
ΔΙΚ. Οἶδ' ἐγὼ γὰ τὰς Λάκωνας, οἷς ἄρα ἐγκείμεθα,
Οὐχ ἁπάπαν ὄντας ἡμῖν αἰτίους τῶ πραγμάτων.
ΧΟΡ. Οὐχ ἁπάπαν, ὦ πανοῦργε; ταῦτα δὴ τολμᾷς λέγειν
Ἐμφανῶς ἤδη πρὸς ἡμᾶς; εἶτ' ἐγώ σε φείσομαι;
ΔΙΚ. Οὐχ ἁπάπαν, ὐχ ἁπάπαν, ἀλλ' ἐγὼ λέγω ὀδὶ
Πόλλ' ἂν ἀποφήσαμ' ἐκείνους ἔνθ' ἂ κἀδικεμέθης.
ΧΟΡ. Τῦτο τῦπ☉ δεινὸν ἤδη, γὰ παρεξικέδιον,
Εἰ σὺ τολμήσεις ὑπὲς τῶ πολεμίων ἡμῖν λέγειν
ΔΙΚ. Κἄν γε μὴ λέγω δίκαια, μηδὲ τῷ πλήθει δοκῶ,

Ὑπὲς

vs. 285. Ἀντὶ ποίας αἰτίας] Euripides in Andromacha vs. 388. Ὦ μέγαλα πράσσων αἰτίαν μιαρὰν πάρ, Πηλεῦ· τί ποτε μ'; ἀντὶ τῦ; O qui magna facis ob parvam causam, Pater tibi persuaderi. Cur me occidis? quamobrem? Ibidem vs. 1125. idem: ποίας δίκαιος πρὸς αἰτίας; propter quam pervs causam? Sophocles in Oedipo vs. 1245. πρὸς τίνος πότ' αἰτίας (πάθους);

vs. 290. & 291. Ἔστε δύνασαι πρὸς ἴσ' ἀντιβλέπειν] In Rana vs. 1515. κἀγχίστα μ' ἴσχει τηλεκμήνας, πρωλάκτας;

vs. 292. Ἀντὶ δ' ὧν] Sophocles in Electra vs. 587. ἀλλ' ἐν τάχει σίσσυτα πάντων ἴχνη διώκα τῦ χαίνος. Edoce, qua de causa nunc etiam lo turpissimo filiastro persequeris.

vs. 294. Κατά σε χώσομεν] Tmesis, pro κατοχώσομέν σε.

vs. 300. Καταπεμῶ] Loquitur quasi Coriarius de corio; quia Cleo erat Coriarius. Dicit autem τὸν ἱππέα, quia Ordo Equestris infestus erat Cleoni. In Equit. vs. 234. ἀλλ'

CHOR. Te quidem lapidibus obruemus, ô impurum caput.
DIC. Quamobrem, ô maxime omnium Acharnenſium ſenes?
CHOR. Iſtud rogas? im-
pudens es & ſceleratus,
ô Proditor patriae!
Qui cum ſolus ex nobis
Inducias pepegeris, tamen au-
des adſpicere me.
DIC. Neſcitis utique quamobrem pepegerim; ſed audite.
CHOR. Tene ut ego audiam? peribis.
Obruemus te lapidibus.
DIC. Nequaquam priusquam audiatis. Sed reprimite vosmet, ô boni.
CHOR. Non me reprimam:
Neque tu jam verba feceris;
Nam odi te Cle-
one adhuc pejus, quem e-
go aliquando concidam Equitibus
In ſoleas.
Ex te autem longam orationem non audirem,
Qui amicus es factus Laconibus, ſed puniam te.
DIC. ô boni, Laconas miſſos facite:
Et audite an recte inducias pepegerim.
CHOR. At quomodo potes id recte factum dicere, ſi jam ſemel pepigiſti
Cum illis, quibus nec ara, nec fides, nec jusjurandum certa manent.
DIC. Scio ego etiam Laconas, quos nimis premimus odio,
Non eſſe omnium malorum nobis cauſam.
CHOR. Annon vero omnium, ô nequiſſime? Haeccine audes dicere
Palam coram nobis? & tamen ego tibi parcam?
DIC. Non omnium, inquam, non omnium; quin ego ipſe quem videtis,
Varie oſtendere poſſum, eos in quibusdam rebus etiam injuriam pati.
CHOR. Iſtud jam verbum acerbum eſt, & cor meum perturbat,
Si tu audebis pro hoſtibus apud nos verba facere.
DIC. Et, niſi dixero, quae juſta ſunt, ac populo talia videbuntur,
Super

ἀλλ' οὐκ ἐστὶν ὕδωρ γλυκύ, σὺ μαῦτον αὐτός.

vſ. 307. Οἷον δῆτα ἔκρυβε] In Lyſiſtrata vſ. 629. καὶ ἀναλάβετον πρὸς ὑμᾶς αὐτὸν ἀπρόσκοπα Λακωνικὰ, οἷα πεφὶ τῶν. quem locum indicavit Cl. Ruſternus. De perfidia Lacedaemoniorum citat Scholiaſtes Euripidem in Andromacha vſ. 446. Σπάρτη: ὕδωρ, δόλια βουλεύματα. *Spartae inſidiae, dolosa consilia.* ubi vide Notas Cl. Barnesii. Etiam Comici Scholiaſtes citat illum locum in Pace ad hunc verſum 1061. οἱ δόλιοι λόγοι, δόλια ῥήματα.

Ibid. Οἷς ἄγαν ἐχαλινώθη] Thucydides Lib. I. γνόντες δὲ αὐθέντας πάνυ, ἐκχρῆσθαι ἐχαλινώσαντο. *Ubi autem cognoverint nos haec fieri & negligere, vehementer laeturi.*

vſ. 316. & 317. Κἀν γὰ μὰ λίγω ἔπειτα, — ὅτῳ ἐπέζεσα Σκύλῳ] In Veſpis vſ. 522. καὶ ξυῶ γὰ μὰ δία· ἐν γὰρ ἀνδρὶ λέγω σε, πυρετοῦμαι τῷ ξύλῳ. Vide hic in Acharn. ad vſ. 354. Cetera in hac parte Comoediae inſultare Comicus Telephum Euripidis, ut in ſequentibus magis patebit. Etiam iſtud, quod Dicaeopolis capta

Ὑπὲρ ὀπίσθιον θελήσω τ' κεφαλὴν ἔχων λέγειν.
ΧΟΡ. Εἰπέ μοι, τί φεισόμεσθα τ' λίθων, ὦ δημότη;
Μὴ ὑ καταξαίνειν τ' ἄνδρα τῶνον ἐς Φοινίκιδα;
ΔΙΚ. Οἵδε αὖ μέλας τις ὑμῖν θυμάλωψ ἐπίζεται;
ΧΟΡ. Οὐκ ἀκουσόμεσθα δῆτα. ΔΙΚ. Δεινά γ' ἆρα πείσομαι.
ΧΟΡ. Ἐξολοίμην, ἢν ἀκούσω. ΔΙΚ. Μηδαμῶς, ὦ χαριτίκε.
ΧΟΡ. Ὡς τυθήξων ἴσθι νῦν γε. ΔΙΚ. Δήξομαί γ' ἄρ' ὑμᾶς ἐγώ.
Ἀπαποκλεύω γὰρ ὑμῖν τ' φίλων τὰς φιλπάτρις·
Ὡς ἴχω γ' ὑμῖν ὁμήρους, ὃς ἀποφάξω λαβών.
ΧΟΡ. Εἰπέ μοι, τί τοῦτ' ἀπειλεῖ τοῦτον, ἄνδρες δημόται,
Τοῖς Ἀχαρνικοῖσιν; ὑμῖν μῶν ἔχει τι παιδίον
Τῶν παρόντων ἔνδον εἴξας; ἢ 'πὶ τῷ θρασύτητι;
ΔΙΚ. Βάλλετ', εἰ βούλεσθ'· ἐγὼ γὰρ τυτονὶ ἀφαφθεραῖ.
Εἴσομαι δ' ὑμῖν τάχ' ὅστις ἀνθρώκων τι κήδεται.
ΧΟΡ. Ὡς ἀπωλόμεσθ'· ὁ λάκκος δημότης ὅδ' ἔστ' ἐμός.
Ἀλλὰ μὴ δράσῃς, ὃ μέλλεις· μηδαμῶς, ὦ μηδαμῶς.
ΔΙΚ. Ὡς ἀποκλείω· κέκραχθ', ἐγὼ γὰρ οὐκ ἀκούσομαι.
ΧΟΡ. Ἀπολεῖς ἆρα τ' ἥλικα τοῖδι φιλαθρακέα.
ΔΙΚ. Οὐδ' ἐμὲ λίχνιτος δρεπὼς ἠκούσατε.
ΧΟΡ. Ἀλλὰ πῶ λέγ', εἴ σοι δοκεῖ, πότ' τε Λακεδαιμόνιον αὐτὸν, ὅτι τῷ τρόπῳ σὺ 'τι φίλος.
Ὡς πόδε τὸ λαρκίδιον ὑ ᾠδώσω ποτέ.
ΔΙΚ. Τὰς πῶ μοι λίθας χαμᾶζε ὠρῶτον ἐξεράσατε.
ΧΟΡ. Οὐτοί σοι χαμαί, ἢ σὺ καθὸς πάλιν τὸ ξίφος.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ὅπως μὴ 'ν τοῖς τείχωσιν ἐγκαθήσταί πω λίθος.
ΧΟΡ. Ἐκσείσατε χαμᾶζ'· ὐχ ὁρᾷς σπέρμων;
Ἀλλὰ μή μοι ᾠσφαν, ἀλλὰ καταθὲς τὸ βέλος.

Ὡς

fibi praecidi jubet, nifi juſta dicat. Inde petitum eſt; nam ibi aliquis, ſine dubio Telephus, dixit, ſe nec capitis periculo deterreri, quominus juſta dicat; ut ex iſto fragmento apparet: Ἀγάμεμνον, ὦδ' ἐπίπλευσ' ἐν χερσὶν ἔχων Μίλλα τις ἰὼ πρέσβευσ' ἱμείρειν ἐμὲ λέγοντα· δίκαια γ' ἀγγελῶν ἔχει· *O Agamemnon, ergo, [nec ſi ſæcurim manibus tenens Aliquis, eam in cervicem meam ſit impacturus, Tacebo; cum juſta ſint illa quae opponenda habeo.*

vſ. 317. Ἐκπέσῃ] Scholia: *ἐκβλῆσαι κελεύεται ὁ μαγειρικὸς παμπὸς, ἐφ' ὃ τὰ κρέα συγκόπτουσι· Ita vocatur truncus lanionius, ſuper quo carnes incidunt.* vide ad vſ. 365.

vſ. 318. Ἐπέ μοι] Verbo ſingularis numeri compellat plures; in Avibus vſ. 366. ἰὼ ἰὼ μοι, τί μέλλετ', ὦ πάντων κάκιστ' ἀνθρώκων, παθόντες ἴδιν, ἀνδρ, καὶ ἀκούσεσθαι. ita etiam mox vſ. 327.

vſ. 319. Μὴ ἀ καταξαίνω] Euripides in Phoeniſſis vſ. 1152. Ὦ τέκνα Δαναΐδων, πρὶν καταξέσθαι βλεφὰς, Τί μέλλετ' ἄρδην πάντες ἐμπίπλων πέλας; *O filii Danaorum! priusquam lacerentur facibus, Quid cunctamini ſimul omnes irruere in poſtes?* Idem in Supplicibus vſ. 503. Πέτρᾳ καταξαίνοντες ὀστέων μορὸς· *Saxis contriti oſſium ſuturas.* & alibi idem ita uſurpavit hoc verbum. & Sophocles in Ajace vſ. 735. Τὸ μὲ ὑ πέτρινοι πᾶς καταξαίνῃς Σκύθῃ· *Quominus ſaxis totus lacereatur pereat.*

Ibid. Καταξαίνειν — ἐς φοινίκιδα] Alludit ad Proverbium: ξαίνειν εἰς πύ. Supra vſ. 112. aliter idem fere dicit: ἐπὶ μὰ οὐ βάψω βάμμα Σαρδικπάν. ubi vide Notam.

vſ. 320. Θυμάλωψ ἐπίζεται] Θυμάλωψ eſt, ut Heſychius exponit, ὁ λεγόμενος τὸ πυρὶ ἀναπτερὸ· *Quod de igne ſuligineſum ſurgit.* Hic autem carbonarii, qui aſſidue ignem tractant, utuntur hac voce, pro Θυμὸς, *iracundia.* Sophocles in Oedipo Coloneo vſ. 426. Ὀργὴ δ' ἐξ ὀλίγου θυμὸς,

Super trunco lanionio tenens caput volo verba facere.
CHOR. Dicite mihi ô populares cur parcimus lapidibus,
Quominus hunc hominem lancinemus, ut cruore, quaſi purpura, tingatur?
En qualis fuligo *iracundiae* rurſus in nobis exárdeſcit!
DIC. Omnino ergo non audietis me, ô Acharnenſes?
CHOR. Non ſane audiemus. DIC. Male ergo mihi erit?
CHOR. Diſpeream ſi audivero. DIC. Nequaquam, ô Acharnenſes.
CHOR. Scito te jam moriturum. DIC. Faciam ergo quod vos mordeat.
Contra enim occidam illos, qui amicorum veſtrorum ſunt vobis cariſſimi.
Nam a vobis habeo obſides, quos jugulabo.
CHOR. Dicite mihi, populares, quid minatur hoc verbo
Nobis Acharnenſibus, num filium tenet alicujus
Praeſentium intus concluſum? aut, quanam re tam eſt audax?
DIC. Jaculamini ſi vultis: at ego hunc perdam.
Mox autem cognoſcam, ecquis veſtrum cura carbonum tangatur.
CHOR. Periimus: cophinus iſte meus eſt popularis,
Sed ne faxis quod inſtituiſti: nequaquam ô nequaquam.
DIC. Utique occidam *cophinum*: tu clama; ego non auſcultabo.
CHOR. Perdes ergo aequalem iſtum meum & amicum carbonarium?
DIC. Nec mihi auſcultabatis modo.
CHOR. At nunc dic, ſi tibi videtur, vel de Lacedaemoniis ipſis, quodcumque animo tuo libitum eſt.
Nam iſtum cophinulum ego non deſeram unquam.
DIC. Jam mihi lapides primum effundite humi.
CHOR. Ecce jacent humi; tu etiam depone gladium.
DIC. Sed videndum, ne in palliis forte ſedeant lapides.
CHOR. Excuſſi ſunt humi: nonne vides me excutientem?
Sed ne mihi tergiverſeris; verum depone gladium.

Iſte

μὲν, dum fervet iracundia. Comicus in Thesmophoriaz. vſ. 473. & 475. τὸ μὲν — ὀξυθυμίαθεν σφόδρα — ὁ Δαυμάσιός γε, ἀλλ' ἐπιζῆν χαλεπόν. ubi vide Notam.

vſ. 324. Δέξομαι] Euripides in Bacchis vſ. 351. Μάλιστα γάρ τιν' ἐξέμαι δράσας τάδε· *Maxime enim ipſum moleſtabo hoc faciens.* Idem in Medea vſ. 817. ὥστε γὰρ ἂν μάλιστα δηχθεὶς πόσις· *Sic enim maxime cruciabitur maritus.* Vide hic in Acharn. vſ. 1.

vſ. 328. Ἔχω τυ] Male Edd. ἔχει τῦ.

vſ. 329. Ἢ 'πὶ τῷ] Ita recte Edd. priſtinae; non ἢ 'πὶ τῳ, ut nuper.

vſ. 331. Ἐξομαι] Adſcribam Scholia latine converſa: *Corbum carbonarium profert, quem ait Acharnenſium eſſe populorum perquam facete. Imitatur autem in rebus ludicris ardeas Tragoediarum caſus; nam & Telephus, ſecundum Aeſchylum, ut a Graecis ſalutem conſequeretur, Oreſtam interceptum focum tenebat. Similia quid Comicus in Thesmopheriazuſis fecit; nam & ibi Mnefilochus, cui periculum a mulieribus imminebat; utrem vini, quaſi infantem mulieris cujuſdam rapit, & vult occidere.* Vide in Thesmoph. ad vſ. 697.

vſ. 334. Κἀπαχθ', ἐγὼ γὰρ ἐκ ἀλόσομαι] in Thesmoph. vſ. 702. κἀπαχθῇ· τοῦτο δ' οὐδέποτε σὺ ἁλώσεται. Hic eſt locus, quem paulo ante ex Scholiaſte dixi ſimilem eſſe praeſenti.

vſ. 340. Ἐξορύσσετε] Derivatur ab ὀρύζω, *in terram.*

vſ. 342. Ἐν τοῖς πρίσιν ἐγκάθηται τὼ λίθω] Oblique ipſos Acharnenſes vocat lapides; nam & ipſi erant in palliis, in quibus lapides habebant.

vſ. 344. Ἀλλὰ μά μοι πρίσασιν] Alexis apud Athenaeum IV. p. 170. Καὶ μὰ πριάσεως ἐπιτῦδά μοι, μὰ δ', Οὐκ ἔχω· Ἀλλά γε λέγ' ὅ τι· *Et ne mihi excuſationes hic efferas, nec illud: Non habeo; Sed quae opus ſunt eloquere.* Sophocles in Antigona vſ. 583. μὴ πρίσαι τι, ἀλλὰ τὸ μὴ μέλλον· *Ne amplius moras nectite, ſed ductio eam intra.*

Ὡς ἥδε γε σιγὰς ἅμα τῇ τροφῇ γίνεται.
ΔΙΚ. Ἐμέλλετ' ἄρα πάντες ἀνασείειν βοῆς,
Ὀλίγου τ' ἀπέθανον ἄνθρακες Παραλοῖοι,
Καὶ ταῦτα δῆτ' ἀπορίαν τ' ἀποπίαν τ' δημοτῶν.
Ὑπὸ γὰρ δίψους δὴ τὴν μαίλης μοι συχνὴν
Ὁ λάρναξ ἐπέπλησεν, ὥσθ' σπόγγος.
Δεινὴν γὰρ ὕπνου ὀμφακίαν πεφυκέναι
Τὸν θυμὸν ἀνδρὶ, ὥστε βάλλειν ἢ βοᾶν,
Ἐθέλειν τ' ἀκοῦσαι μηδὲν ἴσον ἴσῳ φέρον,
Ἐμοῦ θέλοντος ὑπὲρ ὀπτίχου λέγειν
Ὑπὲρ Λακεδαιμονίων ἅπαντ', ἔσ' ἂν λέγω·
Καὶ τοι φιλῶ γε τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἐγώ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ η'.

ΧΟΡ. Τί δῆτ' ἂν λέγοις, τὸν πίνοντα
Ἐξεπυγκὼν θύραζ',
Ὅ, τι ποτ', ὦ ψιττάκη,
Τὸ μέγα τοῦτ' ἔχεις;
Πίθηκος γάρ μοι,
Ὅ, τι φωνεῖς, ἔοικε.
Ἀλλ' ἦρξε αὐτὸς τὴν δίκην διοίσειν,
Θεὶς δοῦρο τὸν πίνοντα, ἐγχέρᾳ λέγειν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΣΤΙΧΩΝ ιθ'.

ΔΙΚ. Ἰδοὺ θεᾶσθε, τὸν μὲν ὀπίχιον πόδ',
Ὁ δ' ἀνὴρ ὁ λέξων ὑποσί, τωνυποσί.
Ἀμέλει, μὰ τὸν Δί' οὐκ ἐκσπάσουμαι·

Λέξω

vs. 346. Ἐμέλλετ' — ἀνασείειν βοῆς] Ex Scholiis: ἐμέλλετε μετὰ βοῆς ἀνασείειν· ὡς τὶς τῶ λαρνακι ἐπῆκτο μετὰ βοῆς μελλοντος γίνεσθαι· *Eratis vos cum clamore commotori. quaſi dicat: Cophini fractio erat clamorem & ſtrepitum editura.* Haec dicit, cophino in terram dejecto, ut effunderentur carbones.

vs. 347. Ὀλίγου τ' ἀπέθανον] Infra vs. 380. ὀλίγου πάνυ ἀπαλέμην.

vs. 349. Τῆς μαίλης μοι συχνὴν] Vide ad Plutum vs. 624.

vs. 350. Ἐπέπλησεν] Ita recte edd. priſtinae; non ἐπιπέλασεν, ut nuper.

Ibid. Ἐπέπλησεν] In Nubibus vs. 410. οὐκ ἐξαίρεις δωλακίσκον πρὶς κύτὸ τοῦ ἀθλιωμὸ μου πιστεύσαντι.

vs. 353. Ἴσον ἴσῳ φέρειν] Scholiaſtes: ὥστε τὸ, δίκαιον, καὶ ἐξ ἴσου, i. e. *juſtum & aequum.* Metaphora a mixtura vini cum aequali portione aquae, ut idem ait. Dicitur virum φέρειν, *ferre & admittere*, tot vel tot aquae portiones; in Equitibus vs. 1182. ἔχε καὶ σὺ πίε μετρίως τρία καὶ δύο. deinde alter: ὡς ἥδεις, ὦ Ζεῦ, καὶ τὰ τρία φέρειν καλῶς.

345 Iſte etiam *cophinus* concuſſus eſt, & *effudit carbones*, dum nosmet convertimus tripudiantes.
Dic. Eratis ergo omnes excuſſi vocem edituri.
Pene mortui fuiſſent carbones Parnaſſii,
Idque propter inſolentiam ſuorum popularium;
Nam prae metu multum carbonum pulverem
350 Cacavit in me *cophinus*, ut *atramentum* ſepia.
Eſt enim grave, tam immitem eſſe
Animum virorum illorum, ut jaculentur & clamitent,
Nolintque auſcultare; ſi aequam conditionem offeras:
Quando ego volo ſuper trunco lanionio dicere
355 Omnia, quaecunque pro Lacedaemoniis dixero:
Quamvis amem ego vitam meam.

STROPHE VERSUUM VIII.

Chor. Cur itaque non dicis, trunco lanionio
Foras prolato,
Quodcumque tandem, ô perdite,
360 Habes dicendum, tam arduum?
Nam deſiderium me plane
Tenet, quid ſis dicturus.
Sed quemadmodum ipſe tibi decreveras poenam,
Appoſito trunco lanionio, incipe orationem.

SYSTEMA PER PERICOPEN, VERSUUM XIX.

365 Dic. En! videte, iſte eſt truncus lanionius:
Vir autem, qui verba faciet hic, ego ipſe inquam, tantillus.
Clypeo me non muniam profecto; ne id putetis.
Dicam

τυπῶς. Sic etiam licebit dicere: αὖθις τὸ ἴσον φέρων καλῶς. Si nempe sit κἀξ ἴσου ἴσῳ ἴσῳ καταμίσει. de qua in Pluto vſ 1133.

vſ. 354. Τοιῷ ἐνίξῃσι.] Supra vſ. 316. καὶ μὰ λίγω δίκαια, — οὐχ ἑνίξῃσι Σικίνου τὸν κεφαλὴν ἔχων λίχνον. Infra vſ. 491. τὸ πίλον περιαρχὸν τὸν αὐχένα. Nempe caput offert praecidendum niſi perſuadeat. Similis conditio erat illorum, qui apud Locros Epizephyrios novam legem vellent ferre; nam legislatorem oportebat laqueo inferre collum, dum legem promulgaret in concione: tum ſi lex fuiſſet approbata, ſalvus erat: ſin minus, laqueo attracto peribat; Demoſthenes contra Timocratem: ὅστ' ἂν τὴν βέλτιστα νόμον καινὸν τιθῆται, ἐν ᾧ ἔχει τὸν τράχηλον ἔχων περιβεβλημένον· καὶ ὅταν μὲν δέξῃ καλὸς καὶ χρήσιμος εἶναι ὁ νόμος, ζῇ ὁ τιθεὶς καὶ ἀπέχεται· ἂν δὲ μὴ, τίθεται, ἀπεπνίγη τῷ βρόχῳ.

vſ. 365. Τὸ μὲν ἐνίξαιτ'] Aeſchylus in Agamemnone vſ. 1285. Βωμὸν πατρὸς δ' ἄντ', ἑνίξαιτ μέτα Θύμῳ κατεύνης φατὶν πρεπεῖ μετὰ· *Pro ara patria truncus collinatus me manet maſtandum calidâ & cruenta maſtatione.*

Λέξω δ' ὑπὲς Λακεδαιμονίων, ἃ μοι δοκεῖ·
Καί τοι δέδοικα πολλά· τύς τι γ' τρόπους
Τοὺς τ' ἀγροίκους οἶδα χαίροντας σφίδρα,
Ἐάν τις αὐτοὺς θύλογῇ, ᾧ τ' πόλις,
Αἰκῇ ἀλαζών, ᾧ δίκαια κἀδίκα·
Καὶ ταῦθα λαθάργυρ' ἀπιμπολάμφοι.
Τῶν τ' αὖ γερόντων οἶδα τὰς ψυχάς, ὅτι
Οὐδὲν βλέπουσιν ἄλλο, πλὴν ψήφῳ δακεῖν·
Αὐτός τ' ἐμαυτὸν ὧδε Κλέωνος ἃ 'παθον,
Ἐπίσταμαι, ᾗ τ' πέρυσι κωμῳδίαν.
Εἰσελκύσας γάρ μ' εἰς τὸ βουλευτήριον
Διέβαλλε, ᾧ ψοῦδη χαπιγλώττιζέ μου,
Καὶ κυκλοβόρᾳ, κἀπλίτευε· ὥστ' ὀλίγου πάνυ
Ἀπωλόμην, μολιωσοραγμοπήμονος.
Νῦν δή με σώσουσ', εἰν λέγω, ἐάσατε
Ἐσκυθάσαι θ' μ' οἷον ἀθλιώτατον.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ η'.

ΧΟΡ. Τί ταῦτα σίφλ, πιχάζῃ τε,
Καὶ πολίζεις τελβάς.
Λαβὲ δ' ἐμοῦ γ' ἕνεκα
Παρ' Ἱερωνύμου
Σκοροδασυπυκνότερα
Τὼ Ἀϊδοῦ κωλώ.
Εἶτ' ἐξάνοιγε μηχανὰς τὰς Σισύφου,
Ὡς σκῆψιν ἀν ἀγὼν ὑτοῦ οὐκ ἐσδέξεται.

ACTUS

vſ. 370. & 371. Χαίροντας σφίδρα ἐὰν τις αὐτοὺς ὀλογῇ] In Equitibus vſ. 1111. ad populi perſonam: Σκυτοτόμοις τε χαίρεις, πρέσβεις τε τοὺς ἀγροίκους.

vſ. 372. Καὶ δίκαια κἄδικα] Vide ad Equites vſ. 256.

vſ. 373. Λαθάργυρ' ἀπιμπολάμενοι] Ad eandem rem utitur verbo πωλεῖν in Pace vſ. 732. Τὸν γέροντα πωλήσαντες τὸν αὐτὸν ἂν ὀλίσθανον. Verbo ἀπιμπολᾶν ſimiliter utitur Euripid. in Troad. vſ. 973. ὅσ' ἐ μὲν ἔσῃ βαρβάροις ἀπιμπόλα· *Ut haec quidem Argos barbaris prodereat.* quem locum citavit Cl. *Kuſterus.*

vſ. 375. Οὐδὲν βλέποντες ἄλλο, πλὴν ψήφου δακεῖν] In Veſpis vſ. 543. ἐς ἐγὼ τιμὰς βλέπω quod idem eſt. Alexis apud Athenaeum IV. p. 134. Ἀνὴ συμβολὰν ἔνεκεν, ὀψοφαγεῖν μέλει βλέποντι, ἄλλα δ' οὐδέν· —— *De ſymbolis potandis nihil aliud ſpectantes & capientes quam ſaltare.* Epicrates apud eundem XIII. p. 570. Αὐτὸ δὲ λαὶς ὀψοῖς ἐστι καὶ πότος, Τὸ καθ' ἡμέραν ἐρᾶσθαι πίνειν κἀσθίειν μόνον —— *Haec autem Lais ipſum eſt & bibax; quotidie tantum ad edendum & bibendum ſpectans.*

Ibid. Ψήφῳ δακεῖν] *Calculum contra aliquem ferendo, condemnando:* verbum δακεῖν metaphorice, ut ſaepe alias. Notat autem hic etiam τὸ φιλόδικον Athenienſium; de qua re ex profeſſo edidit Veſpas.

vſ. 376. Τοῦ Κλεώνος ἃ 'παθον] Hoc propter Comoediam Babylonios dictam paſſus eſt Ariſtophanes, ut nit Scholiaſtes, in qua viſus eſt laedere quosdam ex Magiſtratibus & ipſum Cleonem; idque praeſentibus peregrinis, ut infra apparet vſ. 501. ὁ γάρ με καὶ τὸν διαβαλεῖν Κλέωνα, ὅτι ξένοις παρόντων τὴν πόλιν κακὸν λέγω. Hujus rei meminit etiam in Veſpis vſ. 1276. ὅτε Κλέων μ' ὑπεπράττετο ἐτιμωρ, καὶ μ' ἐκάκιζεν ἐνίοτε.

vſ. 380. Κἀκυκλοβόρᾳ] In Equitibus de eodem Cleone vſ. 137. πανδήμου κυκλοβόρου φωτὸς ἔχων. Ubi vide Notam.

Ibid. Κἀπλίτευε] In Pluto vſ. 1062. πλείν μοι πόνων.

Ibid. & 381. Ὀλίγου πάνυ ἀπωλόμην] In Nubibus vſ. 721. ὀλίγου φοβοῦμαι.

vſ. 383. Ἐσκυθάσασθαι] Captat occaſionem ridendi Euripidem; dum pannis inſtar mendici ſe vult ornare, quos

Dicam autem pro Lacedaemoniis, quae mihi videantur;
Quamvis multa timeam: nam & animi
Agricolarum ſcio quam valde geſtiant,
Si ipſos & urbem laudet aliquis
Homo arrogans, quo jure qua injuria.
Atque hic tum non advertunt ſe venundari.
Et ſenum novi ingenium, ut
Nihil ſpectent, quam calculo ut mordeant;
Et ipſe quid a Cleone ſim paſſus,
Scio propter comoediam praeterito anno exhibitam;
Nam me protractum in ſenatum
Calumniabatur, & falſa effutiebat contra me,
Et me quaſi torrens rapiebat, & maledictis perfundebat: ut parum abeſſet
Quin perirem, foedatus ejus accuſatione. *calumniis.*
Nunc igitur primum, antequam verba faciam, ſinite
Me amiciri in modum hominis miſerrimi.

ANTISTROPHE VERSUUM VIII.

CHOR. Quid tam verſute & doloſe moliris,
Atque moras nectis?
Sumas per me licet
Ab Hieronymo
Umbroſam illam & hirſutam
Plutonis galeam.
Deinde expande machinationes Siſyphi,
Nam iſtud certamen nullam excuſationem admittet.

SCENA

quos pannos ab illo mutuari vult: occurrit & infra vſ. 435.

vſ. 384. Στρέψω, τυχεῖν.] Secundae perſonae, Attice. *Quorſum iſtae ſtrophae & technae?*

vſ. 385. Τρῖβε.] Sophocles in Oedipo Tyranno vſ. 1170. Ἀνὴρ δέ, ὡς ἔοικεν, ἐς τρῖβὰς ἰδεῖν· *Homo iſte, ut videtur, ambaget fectatur.* ubi Scholia: βραδύτητα, καὶ διατριβὰς, καὶ ἀναβολάς· *tarditatem, moras, & dilationes.* Idem in Antigona vſ. 1090. ὦ μακρὰ γήρᾳ τρῖβ· *poſt elapſum breve tempus.* Aeſchylus in Agam. vſ. 640. σχεῖν τρῖβὴν ἔχει· *moretur, ut quis ei tempus & otium impendat.*

vſ. 387. Παρ' Ἱερωνύμου.] Ita erat admodum hirſutus; Scholia: ἱερωνύμου δέ φησι πάνυ λασιοῦ· δίδυμος Ἀριστοφάνει τὸν ἱερώνυμον αὐτὸν [ὄντα], σκληρὸς κωμικὸς τὸν τρόπον· *Traducebatur in Comoediis, tanquam nimis comatus; propterea dixit eum [habere] Plutonis Galeam, comice videns hominem valde indigentem tonſore.* de Plutonis galea vide Notam ſeq. De iſto Hieronymo Comicus in Nubibus vſ. 348. σχεῖν τινα τῶν λασίων τούτων, οἷόν περ τὸν Ξενοφάντα. Ubi Scholia inter alia: Ἱερώνυμος δὲ λέγει τὸν Διονυσοκολακα· — λέγειν δὲ ὅτι τὸ σῶμα· *Hieronymum dicit. Poſſum dithyrambicum: —— erat autem iſte corpore hirſuto.*

vſ. 389. Τὸν Ἀϊδωνέως.] Lit proverbium, & ſignificat ἀφανῆ, ut exponit Scholiaſtes Pindari in Nemeorum x. i. e. *invisibilitatem.* Dicuntur ergo Ἀϊδωνέως κυνῆ λαβεῖν, ſive περιθέσθαι, qui videri non volunt. Euripidis Scholiaſtes ad illud in Oreſte vſ. 467. τίνα σκότον λαβὼν πρόσωπον; ſcribit: πρὸς Ἀϊδωνέως κυνῆν. καὶ πάντες ὑποπτεύουσι, ἵνα μὴ ἐρῶσιν ὑπὸ τῶν γλυκυτάτων; *quam tenebrarum galeam, & quam umbram mihi praetendam, ne videar a ſenis?* Comicus autem hoc loco dicere vult: *Per me licet ita te inultum pannis, ut nec videri poſſis; ut Hieronymi faciet prae pilis videri non poſſe?*

vſ. 390. Σισύφου μηχανὰς] Scholia: Δηλοῖ τινα καὶ πολύτροπα παραδείγματα ὧν ποιεῖται τὸν Σίσυφον· διὰ μὲν γὰρ τὴν Ὀδύσσειαν διδάσκαλον Σίσυφον, ἐπὶ δὲ τῶν ἐπῶν τῶν Ἡσιόδου ἀνδρῶν ἄκεστον φησὶν· *& callidum hominem, ostendit & multa ejus Siſyphum, ex una voce ab Homero edita, qui inquit: Siſyphus, qui ſceleratiſſimus omnium in terra hominum fuit.*

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ.

ΔΙΚ. Ὡρα 'στὶν ἤδη χαρτερᾶν ψυχλὼ λαβεῖν,
Καί μοι βαδιστέ' ἐστὶν ὡς Εὐριπίδην.
Παῖ, παῖ. ΚΗΦ. Τίς ὅτ@; ΔΙΚ. Ἔνδον ἔσ' Εὐριπίδης;
ΚΗΦ. Οὐκ ἔνδον, ἔνδον ἐστὶν, εἰ γνώμην ἔχεις.
ΔΙΚ. Πῶς ἔνδον, εἶτ' οὐκ ἔνδον; ΚΗΦ. Ὀρθῶς, ὦ γέρον·
Ὁ νῷς μὲ ἔξω συλλέγων ἐπύλια,
Οὐκ ἔνδον· αὐτὸς δ' ἔνδον ἀναβάδην ποιεῖ
Τραγῳδίαν. ΔΙΚ. Ὦ τερμαχαίρ' Εὐριπίδη,
Ὅθ' ὁ δῆλ@ ὑπωσὶ σαφὴς ἀπεκύησε.
Ἐκκάλεσον αὐτὸν. ΚΗΦ. Ἀλλ' ἀδύνατον. ΔΙΚ. Ἀλλ' ὅμως·
Οὐ γὰρ ἂν ἀπέλθοιμ', ἀλλὰ κόψω τὴν θύραν.
Εὐριπίδη, Εὐριπίδιον,
Ὑπάκουσον, εἴτ' ἐν δή ποτ' ἀνθρώπων πνεῖ·
Δικαιόπολις καλεῖ σε, Χολλίδης ἐγώ.

ACTUS SECUNDI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΚΗΦΙΣΟΦΩΝ.

ΕΥΡ. Ἀλλ' ἡ σχολή.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἐκκυκλήθητ'. ΕΥΡ. Ἀλλ' ἀδύνατον. ΔΙΚ. Ἀλλ' ὅμως. ΕΥΡ.

vſ. 392. Ὡρα 'στὶν ἤδη καρτερᾶν ψυχλὼ λαβεῖν] Ex Telepho Euripidis: ὥρα σε Σωμὰ κρίσσοια γνάμαι ἴχειν· tempus eſt, ut conſilia vincas in animo. Ariſtophanes apud Athenæum X. p. 422 ὥρα βαδίζειν μοι τὸ πρὸς τὸν δεσπότην· tempus eſt, ut ad herum eam.

vſ. 393. Ὡς Εὐριπίδην] Pro πρὸς. Vide Notam antecedentem. Mutata jam ſcena oſtenditur domus Euripidis.

vſ. 394. ΚΗΦ.] Cephiſophon ſervus Euripidis prodit, quem dixi ad Ranas ad utraſque Euripidem in ſcribendo.

vſ. 395. Οὐκ ἔνδον, ἔνδον ἐστὶν] Eſt ἔξεστιν, cum contraria dicuntur de eodem, diverſa reſpectu. Ridet autem Euripidem, quia ſæpe illa figura utitur; ut v. gr. in Hippolyto vſ. 1034. ἐκπεφύκασιν, ὦ ἔχουσα σωφρονεῖν. In Phœniſſis vſ. 279. πίπτεθ' ἅμ' τοι ματρὶ καὶ πίπτω' ἅμα. In Iphigenia Taurica vſ. 512. φαῦλα τἀστὶ γὰρ δὴ τἀν ἐχ ἐκείνου, ἐκεῖ. In Helena vſ. 137. τεθνᾶσι καὶ τεθνᾶσι. In Alceſtide vſ. 521. ἔστι τι καὶ ἔστ' ἔστι. Ibidem vſ. 139. καὶ ζῶσαν αὐτὴν καὶ θανοῦσαν ἔστι σοι· deinde alter: καὶ πῶς ἂν αὐτὴς κατθάνοι τις καὶ βλέποι;

vſ. 397. Ὁ νῷς μὲν ἔξω] Euripides in Ione vſ. 251 ἐκεῖ δὲ τὸν νῦν ἔσχον, ἐνθάδ' ὄντα πω· domi autem meum habebam quamvis hic eſſem.

vſ. 399.

SCENA TERTIA.

Senarii Jambici.

DICAEOPOLIS, CEPHISOPHO.

DIC. Tempus nunc eſt, ut animum fortem capiam:
Et mihi adeundus eſt Euripides.
Puer, puer! CEPH. Quis iſte? DIC. Intus eſtne Euripides?
CEPH. Non intus, intus eſt: ſi mentem habes.
DIC. Quomodo intus, & rurſum non intus? CEPH. Recte, ô ſenex.
Animus foris eſt colligens verſiculos,
Non intus; ipſe autem intus in ſublimi loco facit
Tragoediam. DIC. ô ter beate Euripides,
Quando ſervus tam perſpicue reſpondit.
Evoca ipſum. CEPH. At hoc fieri nequit. DIC. Attamen:
Non enim abierim; ſed pulſabo januam.
Euripides, Euripides.
Auſculta mihi, ſi unquam *auſcultaſti* cuiquam:
Dicaeopolis vocat te, Chollides ego inquam.

SCENA QUARTA.

Senarii Jambici.

EURIPIDES, DICAEOPOLIS, CEPHISOPHO.

EUR. Sed non eſt otium.
DIC. Saltem conſpiciendum te nobis da. EUR. Sed id fieri non poteſt.
DIC. Attamen. EUR.

vſ. 393. Ἀναπέπλωκεν] Scholiaſtes: ἐπὶ ὑψηλῆ τέχνῃ κεκίβωται· *in loco ſublimi ſedens.* Nempe quaſi per machinam oſtenditur Euripides; ut Socrates in Nubibus vſ. 218. ἐπὶ κρεμαθρου.

vſ. 401. Εὐριπίδου. Εὐριπίδου] In Nubibus vſ. 222. ὦ Σώκρατες. ὦ Σώκρατες.

vſ. 404. Ἔστιν ἄνευ τ' ἀδῆς τινα] In Nubibus vſ. 354. καὶ τὸν, ὅταν τὰς καὶ ἄδῃ τις, ἀμέτρως ἵζεται κἀμοὶ φανεῖ. Vide ad Pacem vſ. 321.

vſ. 405. Χολλίδης] A rego quodam Attico. Simul alludit ad χωλὸς, *claudus*, ut Scholiaſtae placet; quaſi ſe dicat eſſe claudum, ut Euripidem benevolentiorem habeat, qui velut amaret claudos, multos tales in tragoediis introduxit; ut mox patebit.

vſ. 407. Ἀλλ' ἀκουλίθητε] Ἐκκύκλημα dicebatur machina quaedam rotas habens, cujus converſione res populo ſpectandae exhibebantur; teſte Polluce IV. 128. & Scholiaſte Comici ad praeſentem locum: „Hinc ἀκουλίθει, abſolute interdum ponitur pro, *in medium proferre.*" Ex Notis Kuſteri ad Thesmoph. vſ. 102.

ΕΥΡ. Ἀλλ' ἐκκυκλήσομαι· καταβαίνειν δ' ὥρα μοι.
ΔΙΚ. Εὐριπίδη. ΕΥΡ. Τί λέλακας; ΔΙΚ. Ἀναβάδην παῖς,
Ἐξὸν καταβάδην· οὐκ ἐτὸς χωλὸς παῖς.
Ἀπὸ τί τὰ ῥάκι' ἐν τραγῳδίας ἔχεις,
Ἑαυτὸ' ἐλεεινύ; οὐκ ἐτὸς χωλὸς παῖς.
Ἀλλ' ἀπβολῶ σοῖς τ' γενέσιν σ', Εὐριπίδη,
Δός μοι ῥάκιόν τ' παλαιᾶ δράματος.
Δεῖ γάρ με λέξαι τῷ χορῷ ῥῆσιν μακράν·
Αὕτη δὲ θάνατος, ἢν κακῶς λέξω, φέρει.
ΕΥΡ. Τὰ ποῖα τρύχη; μῶν σὺ οἷς Οἰνῆς ὁδῖ,
Ὁ δύσποτμος γεραιὸς ἠνωίζετο;
ΔΙΚ. Οὐκ Οἰνέως ἦν, ἀλλ' ἔτ' ἀθλιωτέρου.
ΕΥΡ. Τὰ δ' τυφλᾶ Φοίνικος; ΔΙΚ. Οὐ Φοίνικος, ἀλλ'
Ἀλλ' ἕτερος ἦν Φοίνικος ἀθλιώτερος.
ΕΥΡ. Ποίας πότ' ἀνὴρ λακίδας αἰπεῖαν πέτραν;
Ἀλλ' ἢ Φιλοκλέους τὰ δ' πλωχᾶ λέγεις;
ΔΙΚ. Οὐκ· ἀλλὰ τούτου πολὺ πολὺ πλωχοτέρου.
ΕΥΡ. Ἀλλ' ἢ τὰ δυσπῆ θέλεις πεπλώματα,
Ἃ Βελλεροφόντης εἶχ' ὁ χωλὸς ὑτοσί;
ΔΙΚ. Οὐ Βελλεροφόντης, ἀλλὰ κἀκεῖνος μὲ ἰὼ
Χωλὲς, προσαιτᾶν, πωμύλος, δεινὸς λέγειν.
ΕΥΡ. Οἰδ' ἄνδρα, Μοῦσαι Τήλεφον. ΔΙΚ. Ναὶ Τήλεφον
Τοῦτον δὸς, ἀπβολῶ σε, μοὶ τὰ σπάργανα.
ΕΥΡ. Ὦ παῖ, δὸς αὐτᾷ Τηλέφου ῥακώματα.
Κεῖται δ' ἄνωθεν τ' Θυεστείαι ῥακαῖ,
Μεταξὺ τ' Ἰοῦς. ΚΗΦ. Ἰδὲ ταυτὶ λαβέ.
ΔΙΚ. Ὦ Ζεῦ διόπλα ἡ κατόπλα παντοχῆ·
Ἐσκεδάσαθαί μ' οἶον ἀθλιώτατον.
Εὐριπίδη, ἐπαιδάτρει ἐμαείσω μοι παδί,
Κἀκεῖνά μοι δὸς τὰ 'κ λεθα τ' ῥακῶν,
Τὸ πλίδιον τοῖ τ' κεφαλίῳ τὸ Μύσιον.

Δεῖ

vſ. 411. **Οὐκ ἐτὸς χωλὸς παῖς**] Facetè; quaſi propterea multi ſint claudi in Euripidis tragœdiis, quia ex ſubſimi loco, ubi Euripides ſcribit, delapſi, crus fregerint. In Pace vſ. 146. ad illum, qui ſuper machina in cœlum eſt volaturus, dicitur: ἴκου τάχα, μὴ σκαλὶς κατακλάσῃ ἑτέρῳθεν· οὕτω χωλὸς ὢν Εὐριπίδῃ λέγειν παρεσχές, καὶ τραγῳδὸς γίγν.

vſ. 414. **Ῥάκια**] Obſerva Synonyma: vſ. 432. ῥάκη. vſ. 411. ῥάκια. vſ. 431. ῥακώματα. vſ. 432. λακίδες πίτνων. vſ. 425. δυσπῆ πεπλώματα. vſ. 417. τρύχη. vſ. 450. σπάργανα.

vſ. 416. **Αὕτη δὲ θάνατος**] Quia eſt peroranturæ ἕξις ἀτεχνος. ſupra vſ. 318.

vſ. 417. **Τρύχη**] Poëtidippus in Epigrammate apud Athenæum X. p. 414. Χαίρει δ' ἐν τρύχει Πανσιπίδης· *In larvæ Pelienſis ſcrutio.* Euripides in Electra vſ. 501. τροχοὶ τοῦ' ἁμοὶ πίτνων. Cæterum ridet Euripidem, quòd multos introduxerit pannoſos in tragœdiis.

vſ. 432. **Λακίδες — πίτνων**] Euripides in Troadibus vſ. 497. πτυχαὶ πίτνων λακίσματα. Aeſchylus in Choëphoris vſ. 25. λευκᾶσιν ὑφάσμασιν λακίδι. Eurip. in Troad. vſ. 1025. πίτνων ἐμῶν· veſtium ruderi.

vſ. 434. **Πτωχοῖσιν**] Timocles loco citato: — ὁ μὲν γὰρ ὢν πένης πτωχίσειν αὐτὸ καταμαθὼν τὸν Τέλεφον ποιήσει,

Eur. Sed me oſtendam: deſcendendi autem non eſt otium.
Dic. Euripides. Eur. Quid vociferaris? Dic. In ſuperiori loco facis tragoedias,
Cum in inferiore idem liceat: non temere eſt, quod claudos fingis.
Sed numquid pannos illos tuos habes ex tua tragoedia,
Veſtem miſerabilem? non temere eſt, quod claudos fingis.
Sed obſecro te per genua, mi Euripides,
Da mihi panniculum aliquem veteris fabulae:
Nam me oportet recitare choro longam orationem.
Haec autem mihi mortem affert, ſi dixero male.
Eur. Quasnam veſtes attritas? num illas in quibus Oeneus iſte,
Senex infelix certavit?
Dic. Non Oenei erant, ſed adhuc miſerioris.
Eur. Num Phoenicis illius caeci? Dic. Non Phoenicis, non.
Sed alius quidam erat Phoenice miſerior.
Eur. Quasnam homo iſte laceras petit veſtes?
Niſi forte Philoctetae illius mendici dicis veſtes.
Dic. Non: ſed multo mendicioris iſto.
Eur. Numquid ſordida illa vis indumenta,
Quae Bellerophontes habuit iſte claudus?
Dic. Non Bellerophontes; ſed & ille quidem erat
Claudus, mendicus, garrulus, peritus dicendi.
Eur. Novi hominem, Telephum illum e Myſia dicis. Dic. Telephum inquam.
Hujus da mihi obſecro lacera velamina.
Eur. Tu, puer, da ei pannoſas Telephi veſtes.
Jacent autem ſupra Thyeſteos pannos,
Mediae inter Inûs *fragmenta*. Ceph. En accipe.
Dic. ô Jupiter, qui omnia perſpicis & ſpecularis, quam perſpicuae ſunt hae veſtes & perforatae:
Ad ita ornandum me, ut miſerrimus videar.
Quandoquidem iſta, ô Euripides, indulſiſti mihi,
Da mihi & illa, quae ad pannos pertinent;
Pileolum inquam illum Myſium circa caput.

Nam

ἐστι, ἴδη τὸν πτωχὸν ἥτις ὁ ἄνθρ' — *qui enim eſt pauper, illa pauperiorem ſe videat ſuiſſe Telephum*, lectio fert pauperiorem. Noſter etiam loquitur de Telepho.

vſ. 423. Φιλοκτήτου] Iſte inſuper & claudus erat; Timocles apud Athenaeum VI. p. 223. Καλεῖ τις ἐξ' τὸν Φιλοκτήτου ὅσα' *Eſt aliquis claudus; ad Philoctetem reſpicit.*

vſ. 429. Μυσὸν Τήλεφον] In Nubibus vſ. 921. καὶ τὸ πρῶτον γ' ἐσέλκυσε Τήλεφ@ ὁ Μυσὸς φάναν.

vſ. 434. διπλᾶ καὶ κατάπλα] Si ita ponas accentum, ſunt vocativi a διπλοῦς & κατάπλους, & conſtruuntur cum Ζεῦ. Si autem ponatur in antepenultima accentus, ſunt Nominativi plurales neutrius generis a διπλᾶ & κατάπλα· & ſic ſubintelligitur vox ῥάκη, aut ſimilis. Eſt ergo duplex ſenſus, quem utrumque in verſione conatus ſum exprimere.

vſ. 435. Ἐπαυλίσασθαι] Ordo eſt: Εὐριπίδη, ἐπειδήπερ ἐχρήσω μοι πάλαι ἐπαυλίσασθαί με τὰ ἀβλαβέστατα, δὸς μοι κἀκεῖνα. Id eſt: ὅτι ἐπαυλίσασθαί με· *ut ornari poſſim.* Sic illud Pindari Olymp. I. ἐμοὶ@ ἁμφιλλήτας πάλαιον, Scholiaſtes ibi exponit: ὅτι ἔριν. Non eſt ergo audiendus Scholiaſtes Comici, nec alius, qui dicit: λείπω τὸ ποιῶν.

v. 438. Μόσιν] Nempe Telephi, qui erat Μυσός. ſupra vſ. 429.

Δεῖ γάρ με δόξαι πλουτὸν εἶναι τήμερον,
Εἶναι μὲν ὥσπερ εἰμί, φαίνεσθαι δὲ μή.
Τὰς μὲν θεατὰς εἰδέναι μ', ὃς εἰμ' ἐγώ·
Τὰς δ' αὖ χορευτὰς ἠλιθίους παρεσκάναι,
Ὅπως ἂν αὐτὰς ῥηματίοις σκιμαλίσω.
ΕΥΡ. Δώσω· πυκνῇ γὰρ λεπτὰ μηχανᾶ φρενί.
ΔΙΚ. Εὐδαιμονοίης, τηλίφω δ' ἃ γὼ φρονῶ.
Εὖ γ', οἷον ἤδη ῥηματίων ἐμπίπλαμαι.
Ἀπᾶρ δίομαι ὑμᾶς πλουτικῶ βακχεύειν.
ΕΥΡ. Τυτὶ λαβὼν ἄπελθε λαίνων ταθμιῶν.
ΔΙΚ. Ὦ θύμ', ὁρᾷς γὰρ ὡς ἀπωθοῦμαι δόμων,
Πολλῶν δισμυρίων σκυθρείων· νῦν δὲ γνῶ
Γλίσχρος, πρεσβεύτας, λιπαρῆς τ' Εὐριπίδου.
Δός μοι σπυρίδιον ἀραχναμυῖον λύχνου.
ΕΥΡ. Τί δ', ὦ πάλαι γε, τοῦδ' ἔχεις πλέκειν χρεών;
ΔΙΚ. Χρέμπτρ' ὦδί· βύλομαι δ' ὅμως λαβεῖν.
ΕΥΡ. Λυπηρὸς ἴσθ' ὢν, κἀπιχώρησον δόμων.
ΔΙΚ. Φεῦ, θύδαιμονοίης, ὥσπερ ἡ μήτης ποτέ.
ΕΥΡ. Ἄπελθέ νυν μοί. ΔΙΚ. Μὴ, ἀλλά μοι δὸς ἐν μόνον,
Κυλίσκιον τὸ χεῖλος ἀπεκρεμασμένον.
ΕΥΡ. Φέρε λαβὼν ταῦτ'· ἴσθ' ὀχληρὸς ὢν δόμοις.
ΔΙΚ. Οὔπω μὰ Δί' οἶδ' οἷ' αὐτὸς ἐργάζῃ κακά.
Ἀλλ', ὦ γλυκύτατ' Εὐριπίδη, τυτὶ μέντοι
Δός μοι χυτρείδιον, σπογγιᾷ βεβυσμένον.
ΕΥΡ. Ἀπέρχου, ἀφαιρήσῃ με τ' ἀγαγῳδίαν.
Ἄπελθε παυτηνὶ λαβών. ΔΙΚ. Ἀπέρχομαι.
Καί τοι τί δράσω; δεῖ γὰρ εἰσὶς, ὃ μὴ τυχών,
Ἀπόλωλ'· Ἄκουσον, ὦ γλυκύτατ' Εὐριπίδη·
Τυτὶ λαβὼν ἄπειμι, κἀ πρόσειμ' ἔπι·
Ἐς τὸ σπυρίδιον ἰσχνά μοι φυλλεῖα δός.
ΕΥΡ. Ἀπελεῖς μ'· ἰδοὺ σοι φρυδὰ μοι τὰ δράματα.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ὑκέτ', ἀλλ' ἄπειμι· ὦ γὰρ εἶμ' ἄγαν
Ὀχληρὸς, ὃ δοκῶν με κιρκάνης φυγεῖν.

Οὐ

vſ. 439. Δεῖ γάρ] Hunc verſum cum ſequente Scholiaſtes dicit eſſe ex Telepho Euripidis.

vſ. 443. Σκιμαλίσω] In Pace vſ. 548 καὶ τὸν δορυξόον οὕτω ἰσκιμαλίσειν.

vſ. 445. Εὐδαιμονοίης, Τηλίφω δ' ἃ γὼ φρονῶ] Scholiaſtes dicit eſſe ex Telepho Euripidis, & citat hunc verſum: Καλῶς ἔχοιμι· Τηλίφω δ' ἃ γὼ φρονῶ· *Bene mihi ſit; Telepho autem eveniant quae ego cogito.* Apud Athenaeum V. p. 186. legitur hic verſus: Εὖ σοι γένοιτο· Τηλίφω δ' ἃ γὼ τάδ· *Proſpera tibi eveniant; Telepho autem quae ego in animo habeo.* Itaque apud Comicum ſubaudiuntur γένοιτο· ut ſit Τηλίφω δὲ γένοιτο αἷ γὼ φρονῶ. Poteſt etiam ſubintelligi: Ζεὺς δώῃ· Euripides in Helena vſ. 1421. Θεοὶ δὶ σοι δοῖεν αἷ γὼ θέλω· *Dii vero tibi dent quaelibet ego velim.* Sophocles in Oedipo Coloneo vſ. 1120. καὶ σοὶ πάρεστι ὡς γὼ θέλω· *Et tibi Dii dent ut ego volo.*

vſ. 451. Ἀπειμὶ] Aeſchylus in Prometheo vſ. 1003. Καὶ

Nam neceſſe eſt ut mendicus videar hodie:
Ut ſim, qui ſum; ſed is non videar:
Ut ſpectatores quidem ſciant, qui ſim;
Chorus autem ſtolidus & ignarus adſtet,
Ut eum deludam voculis.
EUR. Dabo; nam prudenti animo ſubtilia machinaris.
DIC. Bene tibi ſit; Telepho autem ut ego cupio.
Euge! quam plenus vocularum ſum.
Sed opus eſt mihi etiam baculo, qualem mendici gerunt.
EUR. Cape hunc, & recede a lapideis poſtibus.
DIC. Vides, anime mi, ut repellar ab aedibus,
Multa ſupellectile adhuc opus habens; nunc igitur fac
Inſtes miſere petendo, mendicando, & flagitando Euripidem.
Da mihi ſportellam lychno peruſtam.
EUR. Quid tibi opus eſt plexo illo opere?
DIC. Non eſt mihi quidem opus; volo tamen accipere.
EUR. Moleſtum eſſe te mihi, ſcias, & ab aedibus diſcede.
DIC. Dii te perinde, ut matrem tuam olim, felicitent.
EUR. Abi jam. DIC. Imo da mihi unum tantum
Caliculum, cui labrum eſt praefractum.
EUR. Accipe iſtos & aufer; ſcias te moleſtum eſſe aedibus.
DIC. Nondum ſcis tu profecto, quanto me damno afficias.
At ô ſuaviſſime Euripides, hoc tantum
Da mihi: ollulam *inquam* ſpongia obturatam.
EUR. Tu homo adimes mihi omnem tragoediam.
Cape hanc & abi. DIC. Abeo.
Sed quid faciam? unum adhuc eſt, quo indigeo, quod niſi nactus fuero
Perii. Audi ô dulciſſime Euripides.
Iſtud *unum* ſi accipiam, abibo, & non accedam amplius.
In ſportellam iſtam da mihi tenuia folia olerum.
EUR. Perdes me, in nihilum redactae ſunt fabulae meae. En tibi.
DIC. Sed nihil amplius *petam*, verum abibo; ſum enim nimis
Moleſtus, non reputans me odioſum regibus fieri.

Hei

Καὶ λιταρέου τὸν μίγα συγκάμπτει τετραμμένην ὑπὲρ ὀφθαλμοῦ χεῖρα. *Et inſtanter orabo hunc inviſiſſimum, mulierum more tendens ſupinat manus.*

vſ. 455. Ἀνταρκὲς ἴσθ' ὅτι] Euripides in Helena vſ. 459. Ὀχληρὸς ἴσθ' ὤν, καὶ τάχ' ἂν βίᾳ. *Scito te eſſe moleſtum & mox vi truderis.*

vſ. 456. Ὥσπερ ἡ μήτηρ] Mentionem matris facit, ut mordeat cum; mox iterum, & apertius vſ. 477.

vſ. 458. Κυλίκιον] „ Apud Athenaeum XI. p. 479. hic verſus profertur paulo aliter: κυλίκιον τὸ χεῖρον ἀπτισμένον." Ex Notis *Kuſteri*.

vſ. 468. Ἐς τὸ σκυτάλιον] „ Huc ſpectat locus ille Laërtii in Cratete, Lib. VI. Sect. 87. Διατρίψαντα ἐν τοῖς Τεθρίπποις Τέλητος σκυτάλιον ἔχοντα, καὶ τἄλλα λυπρόν, ἰδόντα τοῦ τὸν Κυνικὸν φιλόσοφον· *Illum, cum vidiſſet in quadam „ tragoedia Telephum ſportellam habentem, & cetera quin „ odioſum, contuliſſe ſe ad Cynicam Philoſophiam.*" Ex Notis *Kuſteri*.

Οἵ μοι κακεδαίμων, ὡς ἀπόλωλ'. ἐπελαθόμην,
Ἐν ᾧπερ ὄζει παίζα μοι τὰ πράγματα.
Εὐελπίδιον γλυκύτατον, ὦ φίλτατον,
Κάκιστ' ἀπολοίμην, εἴ π σ' αἰτήσαιμ' ἔπι,
Πλὴν ἓν μόνον, τυτὶ μόνον, τυτὶ μόνον·
Σκάνδιχά μοι δός, μητρόθεν δεδαγμένος.
ΕΥΡ. Ἀνὴρ ὑβρίζει· κλεῖε πυκνὰ δωμάτων.
ΔΙΚ. Ὦ θύμ', ἄθυ σκάνδικος ἐμπορευτέα.
Ἆρ' οἶσθ' ὅσον τ' ἀγῶν' ἀγωνεῖ τάχα,
Μέλλων ὑπὲρ Λακεδαιμονίων ἀνδρῶν λέγειν;
Πρίσαιτ' ἄν τις, ὦ θυμέ· γραμμὴ δ' αὐτηί.
Ἔσηκας; οὐκ εἰ καταπιὼν Εὐελπίδην;
Ἐπήκου. ἄγε νυν, ὦ παλαιὰ καρδία,
Ἀπιλθ' ἐκεῖσε, κἀπὶ τὴν κεφαλὴν ἐκεῖ
Παράσχες, εἰπὼν ἅττ' ἂν αὐτῇ σοι δοκεῖ.
Τόλμησον, ἴθι, χώρησον· ἄγαμαι καρδίας.

ACTUS SECUNDI

ΧΟΡΟΣ, ΗΜΙΧΟΡΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΧΟΡ. Τί δράσεις, τί φήσεις;
Ἴδ' ἴδ νυν ἀναίσχυντος
Ὦν, σιδηροῦς τ' ἀνὴρ,
Ὅσπερ ὠθήσει τῇ πόλει τ' αὐχένα,
Ἅπασι μέλλεις ὃς λέγειν τὰ πατρία.
ΗΜ. Ἀνὴρ ὁ τρέμων τὸ πρᾶγμα.
Εἶα νυν, ἐπιδώπτες
Αὐτὸς αἱρεῖ λέγειν.

ΔΙΚ.

---

vſ. 477. *Σκάνδικά μοι δὸς μητρ.*] „ Ad hunc locum pu-„ to reſpexiſſe Plinium Hiſtor. Nat. XXII. c. 22. ubi ait: „ *Haec eſt* (de *ſcandice* loquitur) *quam Ariſtophanes Eu-„ ripidi Poëtae objicit joculariter; matrem ejus ne olus quidem legitimum vendituſſe, ſed ſcandicem.*" Ex Notis *Kuſteri*. Vide ad Equites vſ. 19.

vſ. 482. *Γραμμὴ δ' αὐτηί*] Scholia: ἀρχὴ, φυλακὴ, ὁ λεγόμενος βαλὸς ἐν μεταφορᾷ τῶν δρομέων. *Principium, carcares, qui & regulae dicuntur. Metaphora a curſoribus.* Comicus in Vespis vſ. 545. καὶ μὴν ἐδόκει γ' ἀπὸ βαλβίδων ἤδη τῆς ἀρχῆς ἀπωθεῖν. Synesius Epist. 4. ἐν πρώτοις ἀφ' ἑστηκότες ἐν ἐσχάτοις ἐν ὑστεροῖς. *Cum ipſum principium meum eſſet fastidium.* Vide Notam ſequentem. Ceterum Comicus jam ad inſtitutum redit, & Dicaeopolis eſt redditurus rationem cur pacem fecerit.

vſ. 484. Ἄγε νυν, ὦ παλαιὰ καρδία] Euripides in Iphigenia Taurica vſ. 244. Ὦ παλαιὰ καρδία, πῶν μοι τὸ ξένας γαμικὰς γοᾶσ' ὁ Μενέλαος ἦλθε, *prima quidem cura hujus tranquillum fuiſſi.* In primis hic pertinet locus ex Medea vſ. 1242. Ἀλλ' ἴ', ὦ παλαιὰ καρδία, τί μέλλομεν; Τὰ δεινὰ τλάντες μὴ πεσοῦσι πυκνά. Ἀγ', ὦ πάλαι μου χεῖρες, λαβὲ ξίφος, Ἀλλ', ὦ πρὸς ἑλλίπα λευκὰ μαστῶν ἔλα cor meum,

Hei mihi miſero, ut perii. Oblitus id ſum,
In quo res omnes meae ſitae ſunt.
Euripidiſce dulciſſime, ô chariſſime,
Peream peſſimis modis, ſi quid a te petiero amplius
Praeter unicum, hoc ſolum, hoc ſolum:
Scandicem da mihi a matre acceptam tua.
Eur. Contumelia hæc quidem eſt: claude januam domus.
Dic. ô Anime, ſine ſcandice, erit eundum.
Num ſcis quantum certamen certaturus mox ſis,
Dum vis pro Lacedaemoniis dicere?
Procede nunc anime mi: iſti ſunt carceres.
Stas? non ibis, licet Euripidem imbiberis?
Laudo te: age nunc, aerumnoſum cor meum,
Illuc abi, deinde caput illic *in trunco*
Praebe, & dic quaecunque tibi videbuntur *dicenda*.
Aude, i, procede: amo te cor meum.

SCENA QUARTA.

Chorus, Semichorus, Dicaeopolis.

Chor. Quid facies, quid dices?
Scito jam impudentem
Eſſe te & ferreum hominem,
Qui praebens urbi cervices,
Solus omnibus vis contradicere.
Sem. Homo iſte intrepidus rem aggreditur.
Eja age, quandoquidem
Ipſemet cupis verba facere.

Dic.

meum, armetur: quid cunctamur Mala dira & acceſſoria facere? Age, miſera manus mea, capo gladium, Cape, vade ad triſte principium vitae. Adſcribam inde Scholia ad illud: πρὸς βαλλίδα, quia faciunt ad illa, quae in proxime antecedentibus dixi; ſunt autem haec: βαλλὶς, ἡ τὰν δημόσιον [male hodie legitur δημόσιαν] ἄρασιν. ἄγε δὴ, ὦ Μοῦσα, πρὸς αὐτὸν ἴθμα, καὶ σχὲς δυσχὲς εἶδος, καὶ πρᾶξιν ἐπίσπες. Illic ἄρασιν dicit, quam Scholiaſtes Comici dicebat σφυγμὸν.

vſ. 485. & ſeq. Τὸν πετρὸν ἐπεὶ παμέσχες] Paulo poſt: παμέσχεν τῇ πίδᾳ τὸν ἀγκῶνα.

vſ. 487. Ἄχαμαι παρδίκες] Euripides in Rheſo vſ. 245. ἄχαμαι λόγων· *Placet egregia voluntas.*

vſ. 490. Σιδηρᾶς σ' ἀνῆρ] Eurip in Medea vſ. 1279. Τάλαιν', ὡς ἀν' ἕρδα πέτρᾳ ἢ σιδήρῳ· ὦ *Miſera, quam ex ſaxum aut ferrum.* Aeſchylus in Prometheo vſ. 242. Σιδηρόφρων τε καὶ πέτρας ἐγγεγαμηκώς, Ὅστις, Προμαθεῦ, σοῦπιν ἐστιν ἀγκαλὰ Μόχθοις —— *Ille ferreo eſt animo & ex petra factus, Prometheu, qui tuis non condolet aerumnis.*

vſ. 491. Ὅστις παμέσχεν] Paulo ante; τὸν πετρὸν ἐπεὶ παμέσχες.

ΔΙΚ. Μή μοι φθονήσητ', ἄνδρες οἱ θεώμενοι,
Εἰ πτωχὸς ὤν, ἔπειτ' ἐν Ἀθηναίοις λέγω
Μίλλω περὶ τῆς πόλεως, πτυγῆς ἰαν ποιῶν.
Τὸ γὰρ δίκαιον οἶδε κ' πτυγῆς ἰα.
Ἐγὼ δὲ λέξω δεινὰ μέν, δίκαια δέ.
Οὐ γάρ με κ' πω ἔβαλλε Κλέων, ὅτι
Ξένων παρόντων τὴν πόλιν κακῶς λέγω.
Αὐτοὶ γὰρ ἐσμὲν, οὐχὶ Λημαίῳ τ' ἀγών·
Κἄπω ξένοι πάρεισιν· ἤτε γὰρ φόροι
Ἦκουσιν, ἤτ' ἐκ τῆς πόλεως οἱ ξύμμαχοι·
Ἀλλ' ἐσμὲν αὐτοὶ πω γε θεατρισμύοι.
Τοὺς γὰρ μετοίκους ἄχρι τῶν ἀγῶν λέγω.
Ἐγὼ δὲ μισῶ μὲν Λακεδαιμονίους σφόδρα·
Καὐτὸς ὁ Ποσειδῶν, οὐχὶ Ταινάρῳ θεός,
Σείσας ἅπασιν ἐμβάλοι τὰς οἰκίας.
Καμοὶ γὰρ ἐστιν ἀμπέλια κεκομμένα.
Ἀτὰρ, (φίλοι γὰρ οἱ παρόντες ἐν λόγῳ)
Τί ταῦτα τοὺς Λάκωνας αἰτιώμεθα;
Ἡμῶν γὰρ, ἄνδρες, (οὐχὶ τὴν πόλιν λέγω·
Μίμησιν τοῦτ', ἐτ' οὐχὶ τὴν πόλιν λέγω)
Ἀλλ' ἀνδραείαν μοχθηρὰ, σοβαρεκομμένα,
Ἄπιμα, κ' σοβάσιμα, κ' σοβαξένα,
Ἐσυκοφάντει Μεγαρέων τὰ χλανίσκια·
Κεἴπεν σίκυον εἶδεν, ἢ λαγώδιον,
Ἢ χοιρίδιον, ἢ σκόροδον, ἢ χόνδρου ἁλός,
Ταῦτ' ἦν Μεγαεικά· καὐτίκρατ' ἀυθημερόν.

Καὶ

vſ. 496. *Μή μοι*] Scholia: ἐκ Τηλέου Εὐριπίδου· *Μή μοι φθονήσητ' ἄνδρες Ἕλληνες ἄκρα, Εἰ πτωχὸς ὢν τύραννος ἐν τοῖσιν λέγω.* *Ex Telepho Euripidis: Ne indigueniui, ô Principes Græciæ, quod ego mendicus ſuſtinui apud ſortes viros verba facere.* Ceterum exordium jam orationem Dicæopolis, qua rationem reddit, cur Pacem fecerit. Summa huc redit: Ex Athenienſibus quosdam moviſſe bellum Peloponneſiacum levibus de cauſis: & concludendum relinquitur, æquum eſſe, ut primi amplectantur Pacem.

vſ. 498. *Πτυγαδίαν*] Scholia: Καμωδίαν· ἐπεὶ διὰ τὸ πτύρα ἐκαλοῦν καμῶδιπτα, πυτίζει νῦν εἶπεν· ἢ διὰ τὸ, μὴ ἔχειν πτισσοντίαν τὴν ὀρχὴν, πτηνὴ χορεῖαι τὰς ἕξεις· *Comœdiam ita vocat; aut quia Comici præmium acciperent τράγον i. e. muſtum: aut quia ſaltu, quam etiam τράγα vocant, peragerent ora, cum non eſſent initio perſonæ ſtolarum.*

vſ. 500. *Δεινὰ μέν, δίκαια δέ*] In Nubibus vſ. 1464. ἐμοὶ, στυγεῖ γ', ὦ Νεῖλε, δίκαια δέ.

vſ. 501. & ſeq. *Οὐ — διαβολὴ Κλέων — ὅτι τὴν πόλιν κακῶς λέγω*] Vide ſupra ad vſ. 376. infra vſ. 630. διαλλαγὴν δ' ὅτι τῶν ἐχθρῶν — ὡς ἀμφοῖν τὴν πόλιν ὑμῶν, καὶ τῶν ἐξωθεν καθεστήκει.

vſ. 503. *Αὐτοὶ γὰρ ἐσμὲν*] In Theſmoph. vſ. 479. αὐταὶ γὰρ ἐσμὲν, ὦνδρες· ἐν λόγῳ λέγω. quem locum citavit Cl. *Kuſterus.*

Ibid. *Οὐχὶ Λημαίῳ*] Pro ὁ ἐπὶ. Lenæum autem erat περίβολός τις μέγας, ἐν ᾧ τὰς ἀγῶνας ἔχον τὰς σκηνάς, ut ait Suidas in Ἐπὶ Ληναίῳ, i. e. Circus aliquis magnus ſive ambitus ſeptus, in quo ludi Scenici agebant.

vſ. 509.

Dic. Ne indignemini ſpectatores,
Si mendicus apud Athenienſes dicturus
Sum de Rep. in Comoedia.
Nam & comoedia novit id quod juſtum eſt.
Ego autem dicam acerba quidem, ſed juſta.
Non enim nunc me calumniabitur Cleo, quod
Peregrinis praeſentibus urbi convicia dico.
Ipſi enim ſumus ſoli, ludique fiunt Lenaeo:
Et nondum peregrini adſunt; nec enim tributa
Veniunt, neque ex urbibus ſocii.
Sed ipſi ſumus nunc, decorticati & perpurgati.
Nam advenas ego cortices civium vocare ſoleo.
Ego vero Lacedaemonios odi vehementer:
Atque utinam ipſe Neptunus, qui in Taenaro colitur,
Terrae motu excitato, ſubverſas omnibus domos injiciat;
Nam & mihi ſunt vites exciſae.
Verum enimvero (*dicam enim libere*, quoniam amici ſunt, qui orationi huic interſunt)
Cur in iſtis accuſamus Lacedaemonios?
Etenim ô Athenienſes ex nobis aliqui, (haec autem non in civitatem noſtram dico:
Memineritis iſtud, me haec non in civitatem noſtram dicere)
Ex nobis inquam homunciones quidam peſſimi & notae improbae,
Infames, adulterini, ſemicives,
Calumniis vexabant Megarenſes:
Et ſi quis melopeponem forte videret, aut lepuſculum,
Aut porcellum, aut allium, aut micam ſalis,
Haec erant Megarica, *ut ajebant*, & direpta vendebantur eodem die.

Atque

vſ. 509. Ὁ'τι Ταυτὶ] Reſpicit, ut Scholiaſtes videtur velle, ad magnum illum terrae motum, quo concuſſa eſt Sparta ſub illud tempus, quo Lacedaemonii ſervos in templo Neptuni ſupplices violaverant. De quo Thucydides Lib. I. *οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι ἀτειχιστοὶς ποτε ὄντες τὸ ἀρχῆθεν τὸ Πισιδικὸν, ἀπὸ Ταινάρου, τοῦ Εἱλωτῶν τοῖς ἱκέταις, ἀπαγαγόντες, διέφθειραν· διὸ δὴ καὶ σεισμὸν αὐτοῖς τοιοῦτον ἐμμείναντα τὰ μέγιστα σεισμῶν γενέσθαι ἐν τῇ Σπάρτῃ.* Illius terrae motus meminit Comicus in Lyſiſtrata vſ. 1147. ubi vide Notam.

vſ. 511. Ἀμπέλια πεπυμένα] Supra vſ. 182. *τῶν ἀμπέλων πεπυμένων.* vſ. 232. *ἵνα μὴ τὰς πατοῦσι τὰς ἡμῶν ἀμπέλους.*

vſ. 512. Οἱ πτωχοὶ ἐν λόγῳ] „ Sic in Avibus vſ. 30. „ *ὦ ἄνδρε οἱ πτωχοὶ ἐν λόγῳ.* Eurip. in Rheſo vſ. 149. „ *τὶς δῆτα Τρώων, οἱ πτώσιν ἐν λόγῳ;* " Ex Notis *Kuſteri.*

vſ. 513. Τί ταῦτα] In Theſmoph. vſ. 480. *τί ταῦτ' ἰ-χθύας ἡμᾶς αἰτοῦμεν;*

vſ. 516. & ſeq. Παρακιμμίνα — πτερύγια] Metaphora a nummis perperam cuſis. In Ranis vſ. 731. *τοὺς πονηροὺς χαλκέας, χθὲς τὸ καὶ πρώην κεκαυκὸς τῷ κακίστῳ κέρματι.*

vſ. 518. Ἐσυκοφάντει] Ipſe Comicus clare nobis ob oculos ponit, quae agere ſolitī ſuerint Sycophantae, infra vſ. 818. & ſeqq. ubi Sycophanta aliquis adoritur Megarenſem hominem, qui porcellos videbatur venales tuliſſe Athenas: & vſ. 910. & ſeqq. ubi alius Thebanum, qui alia mercimonia attulerat.

Καὶ ταῦτα μὰ δὴ σμικρά, καὶπιχώρια.
Πόρνην δὲ Σιμαίθαν ἰόντες Μεγάραδε
Νεανίαι κλέπτουσι μεθυσοκότταβοι.
Κἄθ' οἱ Μεγαρεῖς ὀδύνας πυφυσιγγαμένοι
Ἀντιξέκλεψαν Ἀσπασίας πόρνα δύο·
Κἀντεῦθεν ἤδη τὸ πολέμιον καπηράγη
Ἕλλησι πᾶσιν ἐκ τριῶν λαικαστριῶν.
Ἐντεῦθεν ὀργὴ Περικλέης οὐλύμπιος
Ἠράσθη, ἐξόρνυτο, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα,
Ἐνθὴς νόμους, ὥσπερ σχολιὰ γεγραμμένους,
Ὡς χρὴ Μεγαρέας μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν ἀγορᾷ,
Μήτ' ἐν θαλάττῃ, μήτ' ἐν ἠπείρῳ μένειν.
Ἐντεῦθεν οἱ Μεγαρῆς, ὅτε δὴ πείσαι βάδην,
Λακεδαιμονίων ἐδέοντο, τὸ ψήφισμ' ὅπως
Μεταγραφείη τὸ σὺν ταῖς λαικαστρίαις·
Κἀκ ἠθέλομεν ἡμεῖς δεομένων πολλάκις.
Κἀντεῦθεν ἤδη πάταγος ἦν τῶν ἀσπίδων.
Ἐρεῖ τις, ὡς χρεών. ἀλλὰ τί χρεών; εἶπατε.
Φὴρ' εἰ Λακεδαιμονίων τις ἐκπλεύσας σκάφει
Ἀπέδοτο φιάλας κωνίδιον Σειρῆσιν,
Καθῆτ' ἂν οὐ δόμοισιν; ἢ πολλῷ γε δεῖ;
Καὶ χαίρεθ' μὲν τ' ἂν εὐθέως καθείλκετε
Τεμαχοσίας ναῦς· ἢν δ' ἀνὴρ ἡ πόλις πλέα
Θορύβου τεταπεπᾶν, δεῖ τειρέσχειν βοῆς,

Μισθὸν

vſ. 522. Καὶ ταῦτα μάν] Etiamſi haec, nempe Sycophantiae, levia videantur, tamen inter cauſas huius belli ea refert; infra vſ. 820. σὺν ἄλλοις ἓν πάλαι, ἀλλ' οὐχὶ τῶν κακῶν ἁμὴν ἦν. Nimirum ea res inſenſas Athenienſibus reddebat urbes.

vſ. 523. Πέρυσι] Hic propter raptum meretricum dicit Periclem accendiſſe bellum Peloponenſiacum; at in Pace vſ. 605. quia timeret, ne repetundarum accuſaretur, quod in fabricatione ſimulacri Minervae, cui ipſe praefuerat, fraus quaedam circa ſumtus eſſet facta. Potuit utraque cauſa, & plures etiam, concurrere. vide ad vſ. 537.

vſ. 524. Μεθυσοκότταβοι] Μέθυσος ἀνὴρ: κότταβος ludus aliquis conviualis.

vſ. 525. Πυφυσιγγαμένοι] Φύσιγξ eſt veſicula ſive membrana, cui involuti ſunt bulbi *alliorum*. Utitur hoc verbo de Megarenſibus loquens; quia inde praecipue ſolerent importari *allia* Athenas, ut infra patet vſ. 761. πυφυσιγγαμένοι idem eſt quod ἐσκορδισμένοι, de quo vide ſupra vſ 165. In Pace vſ. 501. cum vellet ſignificare Megarenſes primos turbaſſe Pacem, dicit illos eam unxiſſe allio: ἀνὴρ Μεγαρὴς, ὃς ἐς πέρυσιν ἐμύησε; μισῶ γὰρ ὑμᾶς ἐγὼ διὰ τοῦτο μάλιστ' ἀνθρώπων πάντων· πρώτους γὰρ αὐτοὺς τοὺς σκόρδους ἀλύσαντο.

vſ. 526. Ἀσπασίας] Haec meretrix erat quidem, ſed ſimul Sophiſtria: eratque Pericles ejus amator & diſcipulus. Vide quae notavi ad Alciphronis Epiſt. 34. Lib. I. Videatur & Athenaeus XIII. p. 569. qui totum hunc Comici locum de meretricibus citat, ut notavit Cl. *Kuſterus*.

vſ. 527. Κατηράγη]. In Equitibus vſ. 640. ὁ πόλεμος κατηράσατο.

vſ. 530. Ἠράσθη, ἐξόρνυτο, ξυνεκύκα τὴν Ἑλλάδα] Ad hunc locum inulti Scriptorum veterum alluſerunt, ut notavit Cl. Kuſterus; adducam ex ejus Notis tantum Ciceronis locum, qui eſt in Oratore ad M. Brutum: *Iſtorum judicio, ſi ſolum illud eſt Atticum, ut Pericles quo dem dixit Attice, cui primas ſint controverſiae deferendae: qui ſi tenui genere uteretur, nunquam ab Ariſtophane Poëta, fulgere, tonare, permiſcere Graeciam dictus eſſet.*

vſ. 531. Πάντ' ἐσκόλιά] Quia Pſephiſma Periclis contra Megarenſes, ſimile eſt Scolio Timocreontis Rhodii in Plutum; quod Scolion adducit Scholiaſtes ad hunc locum, & ad Ranas vſ. 1337. eſtque tale: ὦνδρες, ὡς τυχὸν Πάντ', μήτ' ἐν γῇ, μήτ' ἐν θαλάττῃ, μήτ' ἐν ἠπείρῳ φαίνεσθ'· ἀλλὰ ταχέως τι ταῦτα, κ' Ἀχαιστὰ· διὰ σὲ γὰρ πάντ' ἐν ἀνθρώποις κακά· *Debebas, ô caece Plute, nec in inſulis, nec in mari, nec in continenti apparere; ſed Tar-*

Atque haec quidem levia, & vernacula.
Sed vero Simaetham meretricem profecti Megaram
Adoleſcentes quidam clam rapiunt ebrii.
Deinde Megarenſes dolore exacerbati
Duas contra furripiunt meretrices Aſpaſiae *famulas:*
Et hinc initium belli crupit
Graecis univerſis, ex tribus *inquam* meretricibus:
Hic jam Pericles ille Olympius prae iracundia
Fulminabat, tonabat, conturbabat Graeciam:
Et leges ferebat, ad exemplum Scoliorum *Timocreontis* ſcriptas,
Ut Megarenſibus nec in inſulis, nec in foro liceat
Nec in mari, nec in continenti manere.
Hinc Megarenſes, cum jam eſurirent ſenſim,
Lacedaemonios orabant, ut *eorum ope* decretum
Immutaretur, quod propter ſcorta factum erat;
Sed nolebamus nos, illis ſaepe orantibus.
Hinc jam ſtrepitus armorum exiſtebat.
Dicet quis: non oportuit *opem ferre:* quid ergo oportuit? dicite.
Age, ſi quis Lacedaemoniorum veniſſet navi,
Et per calumniam Seriphiis ademtum vendidiſſet catellum;
Sediſſetisne domi, *opem Seriphiis non ferentes?* multum certe abeſt.
Imo admodum cito deduxiſſetis
Trecentas naves: fuiſſetque urbs plena
Clamoribus ſuper conſtituendis curatoribus triremium, tumultu militum:

Dum

rarum habitare & Acherontem: nam propter te malè omnia exiſtunt inter homines.

vſ. 535. Λακεδαιμόνιοι ἦλθον, τὸ ψήφ.] Thucydides Lib. I. refert, antequam bellum denunciarent Lacedaemonii Athenienſibus, in conventu apud Lacedaemonios, inter alios & Megarenſes fuiſſe conqueſtos de injuriis Athenienſium: καὶ ἄλλο τι, inquit, παρέντες ἐγκλήματα ἐποιοῦντο, ὡς ἕκαστοι, καὶ Μεγαρῆς, δηλοῦντες μὲν καὶ ἄλλα ἃ οὐκ ἐν ὁμοίῳ ἐποιοῦντο, μάλιστα δὲ λιμένων τε ἐξελάσεως τῶν ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀρχῇ, καὶ τῆς Ἀττικῆς ἀγορᾶς παρὰ τὰς σπονδάς. *Cum alii, pro ſe quisque, tum etiam Megarenſes, in medium progreſſi, incuſabant Athenienſes, controverſiasque & alias non paucas ſibi cum illis eſſe oſtendebant, praecipue autem quod portubus, qui ſub imperio Athenienſium ſunt, arcerentur & foro Attico.* vide Notam ſeq.

vſ. 537. Καὶ ἤκουσαν] Lacedaemonii denunciaverant Athenienſibus, ut illud Pſephiſma tollerent; ſed fruſtra. Thucyd. Lib. I. circa finem: καὶ μάλιστα γε πάντων καὶ ἐνδυόμενα πύθοιντο, τὸ ψήφισμα καθεῖλον, μὴ ἂν χωρεῖσθαι πόλεμον, εἰ μὴ ἐρῷτο αὐτὰ μὲν χρεῶν τῶν ὁμοίων πέρι τὸν ἐν τῷ Ἀθηναίων ἀρχῇ, μᾶλλον τῷ Ἀνδρὶ ἀρχῇ· οὐ δὲ Ἀθηναῖοι, ὅτι τάλλα ὑπήκουεν, ὅτι τὸ ψήφισμα καθεῖσαν, ἐπαλλάσσειν ἐπηγγείλαν Μεγαρεῦσι τὴν χεῖρα τῆς ἀγορᾶς, καὶ τοῖς ναυσὶ, καὶ ἀπραπίδιον ναυδέχου τὸν ἀρίσαμενον: *Inprimis vero, & ante omnia apertiſſime praedicebant, nullum fore bellum, ſi Athenienſes decretum de Megarenſibus factum reſcinderent, quo illi arcebantur portubus in imperio Athenienſium, & foro Attico. Sed Athenienſes, nec ceteris rebus morem illis gerere, nec decretum illud reſcindere volebant, Megarenſibus crimini dantes, quod factum agrum colerent, ſervosque fugitivos ad ſe reciperent.*

vſ. 539. Ἐρεῖ τις, ὦ χρὼ] Non oportebat Lacedaemonios bellum incepiſſe propter Megarenſes. Hunc autem verſum ex Telepho Euripidis eſſe notat Scholiaſtes.

vſ. 541. Θῆται] Aor. 1. a φαίνω: & ſignificat συναρτήσας.

Ibid. Κυνὸς Σιφνίου] Seriphus erat inſula viliſſima ſub Athenienſium imperio. Dicit autem: ſi quis Lacedaemonius vel Seriphios re aliqua levidima privaſſet; annon Seriphiis opem tuliſſetis contra Lacedaemonios? Ergo & Lacedaemonios putandum eſt merito Megarenſibus opem ferentes bellum movere.

vſ. 542. Ἦ σκαλὰ γὰ δύ.] Ita Edd. priſtinas: non ἢ σκαλὰ γὰ δύ. Diſtinguendum autem Καθεῖλ' ἂν εἰ δέμενοι, ἢ σκαλὰ γὰ δύ:

vſ. 544. Ἦν δ' ἃ πόλις σκάλα] Hinc usque ad vſ. 555. eſt Hypotypoſis expeditionis, cum claſſis inſtruitur.

S s 2 3

Μιᾷδῆ διδομένην, Παλλαδίων ἠρυσμένων,
Σπᾶς ναυχάσης, σιτίων μετρουμένων,
Ἀσκῶν, προπαστῶν, χάδων ἀνωμένων,
Σκορόδων, ἐλαῶν, χρομμύων θ' δικλίδων,
Στιφάνων, τελχίδων, αὐλητρίδων, ὑπωπίων.
Τὸ πώεινον δ' ἂν κωπέων πλατυμένων,
Τύλων ψοφούντων, θαλαμίων προπυμένων,
Αὐλῶν, κελθυτῶν, πυγλάρων, συεγμάτων.
Ταῦτ' οἶδ' ὅτι ἂν ἐσφᾶτε· τὰ δὲ Τήλεφοι
Οὐκ οἰόμεθα; νῆς ἄρ' ὑμῖν οὐκ ἴσ.

ΗΜ. Ἀληθες, ὦ πίτυπε, ἡ μαρώτατε,
Ταυτὶ σὺ τολμᾷς, πάσχων ἃ, ἡμᾶς λέγειν;
Καὶ συκοφάντης εἴ τις ἦν, ἀπείδισας;
ΗΜ. Νὴ τὸν Ποσειδῶ, ἡ λέγω γ', ἄφρ λέγω,
Δίκαια πάντα, κἀδίκ' αὐτῶν ψεύδεται.
ΗΜ. Εἶτ' εἰ δίκαια, τοῦτον εἰπεῖν αὖτ' ἐχρῆν;
Ἀλλ' ἡδὺ χαίρων ταῦτα τολμήσῃ λέγειν.
ΗΜ. Οὗτος σὺ ποῖ θεῖς; ἡ μενεῖς; ὡς εἰ θέλεις
Τὸν ἄνδρα τοῦτον, αὐτὸς ἐξόδῃ τάχα.
ΗΜ. Ἰὼ Λάμαχ', ἰὼ βλέπων ἀστραπάς,
Βοήθησον, ὦ Γοργολόφα, φανείς.
Ἰὼ Λάμαχ', ὦ φίλε, ὦ φυλέτα,
Εἴτ' ἴπ τις ταξίαρχος, ἢ στρατηγός,
Εἰ πιχομάχος ἀνήρ, βοηθησάτω
Τὶς ἀνύσας. ἐγὼ γὰρ ἴχομαι μέσος.

vſ. 546. *Παλλαδίων*] Erant ſimulacra Minervae in proris triremium collocari ſolita; iſta ornabant & deaurabant navigaturi. *Ex Scholiis.*

vſ. 551. *Κανᾶν*] Non eſt a κάνη, ſed a κανάω· quod eſt lignum, ex quo remus fieri poteſt, ut Grammatici exponunt.

Ibid. *Πλατυμένων*] Πλάνη eſt *palmula*, ut e'l in Gloſſis: id eſt: *lata pars remi.* unde πλατύω palmulam facere, aut formare, aut aptare.

vſ. 554. *Ταῦτ' οἶδ' ὅτι*] Hactenus Hypotypoſis eorum, quae fieri ſolent in expeditionibus, cum claſſis inſtruitur.

Ibid. *Τὰ δὲ Τήλεφοι*] Scholiaſtes ait eſſe ex Telepho Euripidis.

vſ. 555. *Ἐσ*] Pro ἴσασι. In Nubibus vſ. 487. λέγων μὲν ἃ ἴσασ', ἀπορεῖν δ' ἐν.

vſ. 559. *Νὴ τὸν*] Scinditur in contraria ſtudia Chorus.

vſ. 562. *Οὗτος*] Hoc loco tantum pro ὁ· ut apud Lucianum

Dum ſtipendia perſolvuntur; Palladia deaurantur:
Porticus *frumentaria* anguſtatur, & frumentum militi admetiuntur:
Plena utribus, (*ſtropis*) ſcalmorum loris, cados ementibus,
Alliis, olivis, cepis in reticulis,
Sertis, Sardinis, tibicinis, ſuggillis;
Navale vero annon plenum fuiſſet lignis ad fabricandos remos aptis
Calloſis manibus crepitantibus, dum foramina, per quae remi exſeruntur, loris muniuntur:
Nonne plenum tibiis, celeuſma cantantibus, modulationibus & ſibilis?
Scio utique haec vos facturos fuiſſe; Telephum autem
Non *idem* putatis *facere?* Mens itaque vobis non ineſt.

SEM. Siccine vero, ô perdite & impuriſſime?
Haec tu audes in nos dicere mendicus?
Et exprobras, ſi quis *inter nos* fuit vitilitigator?
SEM. Ita me Neptunus amet, quaecunque dicit
Juſta ſunt & vera, nihilque mentitur.
SEM. Ergone ſi juſta erant, hunc ea dicere oportebat?
Sed cum magno malo ſuo haec auſus erit dicere.
SEM. Heus tu quorſum curris? non manebis; nam ſi percutis
Hunc virum, ipſe mox ſublimis rapiere.
SEM. Io Lamache cum fulgurantibus oculis,
Prodi, ô criſtate & Gorgonophore, & ſuccurre.
Io Lamache, ô amice, ô tribulis.
Tum ſi quis eſt manipularius, aut dux,
Sive oppugnator moenium, ſuccurrat
Aliquis properans: ego enim medius teneor.

num in Dial. Mort. Croeſi, Plut. Men. &c. ἵνα γνώσητε, ὡς οὐδὲ πανοπλίαν μου. niſi forte apud Lucian. οὐδὲ legendum eſt; ut apud Comicum in Veſpis vſ. 1476. ἐχέμυθ᾽· τίς ποτ᾽ οὐδὲ πανέστας.

vſ. 565. Βλέπων ἀστραπὰς] Sophocles: ἀστραπὴν τιν᾽ ὀμμάτων ἴχνι, apud Athenaeum XIII. p. 564. Sic βλέπειν Ἄρη apud Comicum in Pluto vſ. 328. βλέπειν φόβον apud Aeſchylum in Septemthebana vſ. 504. Βακχᾶ πρὸς ἄλκαν θυιὰς, φόβον βλέπουσ᾽. *Vt furis tanquam Bacchae terribilem adſpectum habens.* Ceterum iſtud etiam ad dilatandam Comoediam facit, quod Ide Lamachum advocat; ut illud in antecedentibus, cum praeter neceſſitatem Dicaeopolis ab Euripide habitum mendici mutuaretur.

vſ. 566. Ταξιάρχα] Hic eſt Vocativus à Ταξιάρχης· in Equitibus autem vſ. 1178. ὁ Ταξιάρχα eſt Nominativus ſingularis.

vſ. 570. Ἴσχεμαι μέσος] In Nubibus vſ. 1046. ἐνθὰς γὰρ ἐν μέσοις ἴσχω λαὸν ἅρματι.

SCENA

ACTUS SECUNDI

ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΛΑΜ. Πόθεν βοῆς ἦκουσα πολεμιστηλίας;
Ποῖ χρὴ βοηθεῖν; ποῦ κυδιμοῦ ἐμβαλεῖν;
Τίς Γοργόν' ἐξήνεγκεν ἐκ τῶ σαγματος;
ΔΙΚ. Ὦ Λάμαχ' ἥρως, τῶ λόφω τῷ τ' λόχμῃ.
ΧΟΡ. Ὦ Λάμαχ', ὦ γῶ τοῦτο ἄνθρωπε πάλαι
Ἅπασαι ἡμῶν τὴν πόλιν κακορροθεῖ;
ΛΑΜ. Οὗτος σὺ τολμᾷς πλουτὸς ὢν λέγειν τάδε;
ΔΙΚ. Ὦ Λάμαχ' ἥρως, ἀλλὰ συγγάμιλλα ἔχε,
Εἰ πλουτὸς ὢν εἶπόν τι, καθυμολάμιλλα.
ΛΑΜ. Τί δ' εἶπας ἡμᾶς; οὐκ ἐρεῖς; ΔΙΚ. Οὐκ οἶδά πω·
Ὑπὸ τῆ δίνης γῶ τῶ ὅπλων ἰλιγγιῶ.
Ἀλλ' ἀντβολῶ σ', ἀπάγχε μὴ τὴν Μορμόνα.
ΛΑΜ Ἰδού. ΔΙΚ. Παραθὲς πρῶ ὑπέρ αὐτῶ ἐμοί.
ΛΑΜ. Κεῖται. ΔΙΚ. Φέρε πρῶ ἀπὸ τῆ κράνους μοι τὸ πτερόν.
ΛΑΜ. Τυτὶ πίλοι σοι. ΔΙΚ. Τῆς κεφαλῆς πρῶ μὴ λαβῆ,
Ἵν' ἐξεμέσω βδελύττομαι γῶ τὰς λόφους.
ΛΑΜ. Οὕτως τί δράσεις; τῷ πίλῳ μέλλεις ἐμῶν;
ΔΙΚ. Πίλοι γὰρ ἐστιν εἰπέ μοι τίνος ποτέ;
ΛΑΜ. Ὀρνιθέος ἐστιν. ΔΙΚ. Ἆρα κομπολακύθη;
ΛΑΜ. Οἴμ' ὡς πεθήσῃ. ΔΙΚ. Μηδαμῶς, ὦ Λάμαχε·
Οὐ γῶ κατ' ἰχνὺν ἐστιν· εἰ δ' ἰχνρὸς εἶ,
Τί μ' οὐκ ἀπεψάλησας; θὤπλος γῶ εἶ.
ΛΑΜ. Ταυτὶ λέγεις σὺ τ' στρατηγὸν, πλουτὸς ὤν;
ΔΙΚ. Ἐγὼ γὰρ εἰμι πλουτός; ΛΑΜ. Ἀλλὰ τίς γὰρ εἶ;
ΔΙΚ. Ὅτις; πολίτης χρηστὸς, ὦ σπυθαρχίδης,

Ἀλλ'

vſ. 573. Γοργόν'] Inſigne clypei; ſed tamen ipſe clypeus intelligitur. Infra, vſ. 1180. ipſum inſigne intelligitur: καὶ Γοργόν' ἐξήνεγκεν ἐκ τῆς ἀσπίδος.

vſ. 574. Τῶ λόφω καὶ τῇ λόχμῃ] „Duo haec conjunguntur etiam infra, vſ. 1073. Τοιχίας λαβόντα τὸν „λόφον καὶ τὴν λόγχην." *Kuſterus.*

vſ. 575. 576. Οὐ γὰρ ὅτῳ ἄνθρωπε τὴν πόλιν κακορροθῆς;] Sophocles in Ajace vſ. 1329. Οὐ γὰρ ἀλιστρεπὴς τοιοῦτο διεγίνετο λόγος, Αἴας Ὀϊλῆος, τοῦ τὸν ἀνδρὸς αἰτίους; *Nonne vero audiremus indigniſſima verba, ô Ilerei Ulyſſe, ex hoc viro modo?* qui locus in ceteris etiam valde ſimilis eſt Ariſtophaneo. Comicus in Veſpis vſ. 1290. ὁ γὰρ ὁ γέρων ἀπαίστατος ἀρ' ἦν ἀκολουθεῖν, καὶ τὸν ξυνόντων πολὺ πραγματικώτατος;

vſ. 582. Ἀπάγχε μὴ τὴν Μορμόνα] Pro Γοργόνα· eſt autem Μορμὼ *terricula* puerorum; de qua vide ad Equites vſ. 690. & ad Veſpas vſ. 1038. *Aſpice*, inquit, *clypeum, qui mihi terrorem incutit, ut Μορμὼ infantibus:* & quia timul alludit ad Gorgonis faciem in Clypeo: *Averte Gorgonem; quia timeo ne in lapidem convertar.* Euripides in Oreſte vſ. 1519. ἄπιχε φάσγανον· πέπλας γὰρ δυσὶν ἀπτανεῖ φόνῳ· deinde alter: Μὴ πίτνῃς γὰρ δάκνας,

SCENA QUINTA.

LAMACHUS, DICAEOPOLIS, CHORUS.

LAM. Unde clamorem audivi bellicum?
Ubi auxilio? ubi tumultu facto eſt opus?
Quis Gorgonem meam e theca excitavit?
DIC. ô Lamache heros, ô criſtae, ô cohortes!
CHOR. ô Lamache, iſte homo dudum
Univerſae urbi noſtrae maledicit.
LAM. Heus, tune audes, mendice, talia dicere?
DIC. Sed ô Lamache heros, ignoſce,
Si ego mendicus aliquid dixi & garrivi.
LAM. Quid ergo in nos dixiſti? nonne dices? DIC. Non amplius id ſcio,
Nam prae metu armorum vertigine laboro.
Sed obſecro aufer a me clypei tui Gorgoneam faciem.
LAM. En. DIC. Nunc eum huc colloca ſupinum.
LAM. Jacet. DIC. Da mihi nunc pennam illam de galea.
LAM. Eccam tibi pennam. DIC. Tene nunc meum caput,
Ut vomam: nam valde abhorreo a criſtis.
LAM. Heus tu quid facis? visne vomere illa penna?
DIC. Dic mihi cujusnam ſit haec penna?
LAM. Avis cujusdam. DIC. Numquid glorioſae cujusdam?
LAM. Heu quam mox peribis. DIC. Nequaquam, ô Lamache:
Non enim vi utendum eſt: ſi autem fortis es,
Cur me non recutitum feciſti? es enim bene armatus.
LAM. Haeccine tu, mendice, in Ducem exercitus dicis?
DIC. Egone mendicus? LAM. Quis ergo es?
DIC. Quisnam? civis bonus, non ambitioſus.

Verum

nat, ἀντὶ τοῦ λειβόν: *Amove enſem; nam cum prope eſt, oſtendit caedem. Ab metuit ne lapis ſiat, tanquam Gorgonem intuens?*

vſ. 583. Παιδὸς γὰρ ὑποπίας αὐτός] In Lyſiſtrata vſ. 185. Διὸ ἐς τὸ πρόσθεν ὑποπίας· τὸν ἀνεψιόν.

vſ. 589. Καμψολαΐδου] Infra, vſ. 1181. πῶλον δὲ τὸ μέγα κόμψολαΐδιον. Eſt nomen avis fictitium, ex κάμπτω, *flecto*, & λαΐζω *crepare*, unde κάμπτω & λαΐζω. Ejusmodi alitis plumas dicit habere in galea Miſitem *Gloriosum*, & fortia facta *crepantem*; revera autem habebat, ut alii, Struthionis plumas. Vide infra, vſ. 1104.

vſ. 591. Οὐ κατ' ἰσχύν] Aeſchylus in Prometheo vſ. 212. ὡς οὐ κατ' ἰσχύν, οὐδὲ πρὸς τὸ καρτερὸν χμεῖ ξ, δόλῳ δὲ τοὺς ὑπερβίστας κρατῶν.

vſ. 593. & ſeq. Σκυδαιχίδης· στρατονίδης· μυσθαρχίδης] Epitheta habentia formam patronymicorum. Scholiaſtes: Λιωνίων δὲ ἴδιον, τὰ ἐπιθέτα πατρωνυμικὰ τούτου σχήματος. *Aeolenſium proprium eſt adjectiva enunciare in forma Patronymicorum.*

Ἀλλ' ἐξότωῤῥ ὁ πόλεμος, ῥαπτίδης.
Σὺ δ' ἐξότωῤῥ ὁ πόλεμος, μιδαχίδης.
ΛΑΜ. Ἐχειροτόνησαν γάρ με. ΔΙΚ. Κόκκυγές τε τρεῖς.
Ταῦτ' οὖν ἐγὼ βδελυττόμενος ἐσπεισάμην,
Ὁρᾶν πολιὸς μ' ἄνδρας ἐν ταῖς τάξεσι,
Νεανίας δ', οἷος σύ, λιθοδεδεγμένους,
Τοὺς μὲν ὑπὸ θρᾴκης μισθοφορεῖν τρεῖς δραχμάς,
Τισαμενοφαινίππους, παιδαγωγοπαιχίδας·
Ἑτέρους δὲ τοὺς Χάρητ· τοὺς δ' ἐν Χαόσι
Γερητοθεοδώρους, Διομειαλαζόνας·
Τοὺς δ' ἐν Καμείρῳ, καὶ Γίλᾳ, καὶ Καταγίλᾳ.
ΛΑΜ. Ἐχειροτονήθησαν γάρ. ΔΙΚ. Αἶπον δὲ πῖ,
Ὑμᾶς μὴ πάλι μισθοφορεῖν ἀμηχάνῳ·
Τανδὶ δὲ μηδέν'; ἰτέον, ὦ Μαειλάδη,
Ἦλθ' παρίσταθύκας σὺ πολιὸς ὢν ἔτι;
Ἀνίθυσε· καί τοι γ' ἐπὶ σώφρων καὶ γεγάτης.
Τί δαὶ Δρακυλλος, ἢ Εὐφορίδης, ἢ Πεμπίδης;
Οἶδέν πῃ ὑμῶν τὰ Κάρες, ἢ τοὺς Χαόνας;
Οὐ φασίν. ἀλλ' ὁ Κοισύρας, ἢ Λάμαχος,
Οἷς ὑπὸς ἐκάνη τι ἢ χρεὼν σφῶν ποτὲ,
Ὥσθ' ὑπεπίπτουν ἐγχέοντες ἐσπέρας,
Ἄπαντες, ἐξίστω, παρῆν οἱ φίλοι.
ΛΑΜ. Ὦ δημοκρατία· ταῦτα δῆτ' ἀνασχετά;
ΔΙΚ. Οὐ δῆτ', ἐὰν μὴ μισθοφορῇ γε Λάμαχος.
ΛΑΜ. Ἀλλ' οὖν ἐγὼ μὲν πᾶσι Πελοποννησίοις
Ἀεὶ πολεμήσω, καὶ κατάξω πανταχῇ,
Καὶ ναυσὶ καὶ πεζοῖσι καὶ τῷ καρτερῷ.
ΔΙΚ. Ἐγὼ δ' κηρύττω καὶ Πελοποννησίοις
Ἅπασι, καὶ Μεγαρεῦσι, καὶ Βοιωτοῖς,
Πωλεῖν, ἀγοράζειν τοὺς ἐμούς· Λαμάχῳ δὲ μή.

ΚΟΜ-

vſ. 598. Κέκυγες] *Cuculi, ſtulti*: Plato Comicus apud Athenaeum IL p. 68. Οὐχ ὁρᾶτε, ὦ Μολιχῷ Γελαιωνῷ ὦ μεγάλα χάνες Κέκυγες οἱ δῆθεν πεπιῆχεται; *Nonne videtis Melagrum, claro genere Glauconis ortum, cucullum ſtultum chamelaeo?*

vſ. 603. Τισαμενοφαίνιππους &c.] Scholia: τέτταρα ὀνόματα κατὰ τὸν τῶν Τισαμενοῦ καὶ τὸν Φαίνιππον, καὶ Ἱππαρχίδην, καὶ Τίρητα τὸν φλαυρὸν, καὶ Θεόδωρον τὸν Δημοκλέους τὸν δῆμον ὄντα, ὃς ἀνόμασε ἵππους ἀπὸ τοῦ Δείμου. *Iſtos notat tanquam bonitate magnam, nempe: Tiſamenum, Phaenippum, Hipparchidem, Ceretem, qui erat calvus, & Theodorum, pago Diomienſium, qui pagus Diomia dictus eſt a Diomo quodam.*

vſ. 605. Διομειαλαζόνας] Vid. Notam antec.

vſ. 606. Καὶ Καταγίλᾳ] Pro ἐν Κατάγῃ, quae etiam eſt urbs Siciliae, ut Camarina & Gela; ſed mutavit vocem, ut ſignificet Athenienſes *Indibrio haberi* a Praefectis militiae, alludens ad vocem Γίλα, & κατάγιλως ſupra, vſ. 75. ὦ Χρυσὰ πόλις, ἀφ' οὗ δώσεις τὸν κατάγιλωτὸν πρέσβιν. In verſione etiam voce *Gelidus* alludi ad nomen *Gelae*.

vſ. 609. Ἑτέρους δ'] Diſtinctio ponenda ante ἑτέρους non poſt. ut in Ed. Brubachii.

Ibid. Μαιλάδη] Nomen carbonario aptum ἀπὸ τῆς μαιλάκης· ut mox Πεμπίδης.

vſ. 610. Ἔσθ'] Scholiaſtes ait quosdam legere, ἢ ἓ. i. e. *unum aut*. ut ſit ellipſis pro ἢ ἓ δύο· i. e. *unum aut duo*. Nempe pro, *Semel aut bis*. Simile eſt illud Terentii

Verum ex quo bellum durat, miles;
Tu vero toto belli tempore mercenarius dux es.
Lam. Nam me ſuffragiis crearunt. Dic. Nempe cuculi tres.
Ab his ego abhorrens pacem feci,
Quod viderem canos quidem viros in acie:
Adoleſcentes autem, tui ſimiles, fugitantes laborem,
Quosdam in Thracia, qui tres drachmas merebant,
Tiſamenos, Phaenippos, & Hipparchidas nequiſſimos:
Alios apud Charetem: alios in Chaonia,
Geretes & Theodoros Diomienſes jactatores:
Alios in Camarina, & in Gela, gelidos viros.
Lam. Nam ſuffragiis eramus creati duces. Dic. Cauſa autem quae eſt,
Ut vos quidem mercedem accipiatis undique,
Iſtorum autem nemo? dic verum, num tu, Marilades,
Qui jam canus, unquam obiiſti legationem aliquam tam longo tempore?
Negat. Et tamen iſte modeſtus eſt & laboris amans.
Quid Dracyllus & Euphorides, aut Prinides?
Novitne aliquis veſtrum Ecbatana aut Chaonas?
Negant; ſed novit ille qui a Coeſyra genus ducit, & Lamachus.
Quibus propter ſtipem non collatam, & aes alienum,
Quaſi aquam (*per feneſtras*) effunderent veſperi, qua ſordes abluerant,
Omnes amici dicebant: abſiſte, cede foro.
Lam. ô Licentia plebis! haeccine ergo ſunt toleranda?
Dic. Non ſane, ſi Lamachus mercenarium ducem non agat.
Lam. At ego Peloponneſiis omnibus
Bellum ſemper faciam, & dux ero ubique
Mari & terra, omni vi.
Dic. Ego vero praedico & Peloponneſiis
Omnibus, & Megarenſibus, & Boeotiis,
Ut mercaturam exerceant in foro meo; ſed Lamacho non.

COM-

---

cii in Lamacho Act. I. Sc. II. *Profecto non plus bidimi, aut.* Illud autem ἴσ exponit: *in priori*. i. e. *pridem, a longo tempore.* Apud Atticos etiam per pleonasmum id poni dicit. Edd. priſtinae ἰσ ἀ.

vſ. 612. Πανίδης] Hoc etiam nomen convenit carbonario; infra, vſ. 617 ἀνθρακέως πρόσωπον.

vſ. 613. τ' Ἀκβάτανα] Sub initium dramatis introducebantur Locuti ex Ecbatanis

Ibid. Τῶν Χαόνων] Supra, vſ. 604.

vſ. 614. Ὁ Κυνδίας] Scholiaſtes air Megaclem intelligi.

vſ. 617. Ἴξιτον] Pro ἴξιτον. ἴξιτον habent Edd. priſtinae, pro quo ſcribendum eſſet ἴξισθον: quae eſt 3. pl. Imperativi, ut χίσθον in Nubibus vſ. 433. Senſus autem loci eſt, exponente Scholiaſte: Ita erant obaerati, ut dicerent eorum amici: ἴξιτον cede; ſive ἴξισθον τοὺς βοῦς, cedant boves, ſive πάσχουσι; ut illi ſolent clamare, qui noctu ſordes peduim abluentium per feneſtram effundunt, ἴξιτον dicentes, *decede*, ſive ἴξισθον *decedant* praetereuntes; ne perfundantur.

vſ. 618. Ὦ δημοκρατία] In Avibus vſ. 1569. ὦ δημοκρατία, πᾶσι τερπνὸν ὄνομα τοῦτο; Lucianus in Timone: Ὦ δημοκρατία, καὶ νόμοι, καὶμοὶ ὑπὸ τὸ βασιλέως ἐν ἴσῳ ζῆν τὸν πόλιν. *O populi imperium, & leges! a nefario homine in libera civitate timemur.*

Ibid. Ταῦτα δὴτ' ἀνεκτά;] Sophocles in Philoctete vſ. 983. ὦ Ἀμφὶς χθονὸς . . ταῦτα δὴτ' ἀνεκτά;

vſ. 623. Ἐγὼ δὲ κηρύττω] Infra, vſ. 720.

ΚΟΜΜΑΤΙΟΝ ΧΟΡΟΥ.

ΧΟΡ. Ἀλλ' ἡμᾶς χρὴ τοῖσι λόγοισιν ᾗ τ' ἄν δῆμον μεταπείθῃ
Περὶ τῆς σπονδῆς· ἀλλ' ὑπόδυτε τὰς ἀναπαίστους ὑπόμνα.

ΠΑΡΑΒΑΣΙΣ ΧΟΡΟΥ, ΣΤΙΧΩΝ λα'.

Ἐξ ὧν χρῆσιν ἐφίστησι τοιγικοῖς ὁ διδάσκαλος ἡμῖν,
Οὕτω παρίεσθαι πρὸς τὸ θέατρον λίχνον, ὡς δεξιόν ἐστιν.
Διαβαλλόμενος δ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν οἱ Ἀθηναίοις παχυβύλοις,
Ὡς χαμᾷδες τὴν πόλιν ἡμῖν ᾗ τ' δῆμον καθυβρίζῃ,
Ἀποχείμους δίκας ἰὼν πρὸς Ἀθηναίους μεταβύλλει.
Φησὶν δ' εἶναι πολλῶν ἀγαθῶν ἄξιος ὑμῖν ὁ ποιητής,
Παύσας ὑμᾶς ξενικοῖσι λόγοις μὴ λίαν ἐξαπατᾶσθαι,
Μήθ' ἥδεσθαι θαπτόμενος, μήτ' εἶναι χαυνοπολίτας.
Πρέπειν δ' ὑμᾶς οἱ σοφίσεις ἀπὸ τῶν πόλεων ἐξαπατᾶσθαι,
Πρῶτα μὲν ἰοστεφάνους ἐκάλει· καὐπειδὴ τοῦτό τις εἴπῃ,
Εὐθὺς ἀφ' ἵππους ἐπ' ἄκρον τὸν πυγισμὸν ἐκάθησε.
Εἰ δέ τις ὑμᾶς ὑποθωπεύσας, λιπαρὰς καλέσειεν Ἀθήνας,
Εὖρε τὸν πάνυ ἀφ' ἵππους τὰς λιπαρὰς, ἀφύαν τιμὴν πριάμενος.
Ταῦτα πείσας, πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιος ὑμῖν γεγένηται,
Καὶ τοὺς δήμους ἐν ταῖς πόλεσιν δείξας, ὡς δημοκρατοῦνται.
Τοιγάρτοι νῦν ἐν τῇ πόλει τὸν φέρον ὑμῖν ἀπάγοντες
Ἥξουσιν ἰδεῖν ἐπιθυμοῦντες τὸν ποιητὴν τὸν ἄριστον,
Ὅστις παρεκινδύνευσεν Ἀθηναίοις εἰπεῖν τὰ δίκαια.

Οὕτω

vſ. 627. Ἀλλ' ἀνιέντες] *Deponentes veſtimenta.* Metaphora, ut Scholiaſtes ait, ab athletis, qui nudi deſcendebant in arenam. In Lyſiſtrata vſ. 618. ἀλλ' ἀναδυόμενοι, ἀθρόοι, τὸ πρᾶγμα. ubi vide Notam.

vſ. 628. Ἐξ ὧν] In hac Parabaſi reſpondet Poëta illis, qui ipſum incuſaverant, quod nimis licenter traduceret civitatem in Comœdiis ſuis: dicitque, tantum abeſſe ut id vitio ipſi vertendum ſit, ut potius laudem maximam, etiam apud exteros, mereatur.

vſ. 630. Διαβαλλόμενος] A Cleone praecipue fuit accuſatus; ſupra, vſ. 501. ὁ γάρ με καὶ τὸν διαβαλεῖ Κλέων, ὅτι ξένοις πορίσιν τὴν πόλιν καλὸς λέγω.

Ibid. Ταγυδύνων] In Equitibus vſ. 1051. ad Populum: Καπρόκτιδα κακόζηλε.

vſ. 634. 635. Μὰ τὸν ἐξαπατᾶσθαι, μήθ' ἥδεσθαι θαπτ.] In Equitibus vſ. 1111. ad Populum: ἀλλ' ὑπαρύγων ἡδὺ θαπτόμενος τι χαίρεις, καξαπατώμενος.

vſ. 637. Ἰοστεφάνους] In Equitibus vſ. 1326. ὦ τοὶ λευκαὶ, καὶ ἰοστέφανοι, καὶ ὁμιλοῦσαι Ἀθῆναι. quem locum indicavit Cl. Kuſterus.

vſ. 638. Ἐπ' ἄκρον τὸν πυγισμὸν] Sophocles: Ἦ τοι τιμᾶσθ' ὑπ' ἀνδρὸς ὀργαὶ κἄτα, Τῆλ' ἐόντος, κἀν ἄκροι κάθεδροι. *Utique tu, ſi educatus foret a matre nobili, Grandia loqueretur, & alato ſederet.* Quem locum citat Scholiaſtes,

COMMATIUM CHORI.

CHOR. Homo iſte vincit argumentis, & populum inducit,
Ut ei probentur induciae: ſed accingamus nos ad anapaeſtos recitandos.

PARABASIS CHORI, VERSUUM XXXI.

EX quo choris comicis noſter Poëta animum appulit,
Nondum prodiit, ut ad ſpectatores diceret, ſe eſſe ingenioſum.
Quoniam autem falſo accuſatur ab inimicis apud Athenienſes praecipites conſilii,
Quaſi civitati maledicat & populum contumelia afficiat;
Opus eſt ut reſpondeat illis, apud Athenienſes mutare ſolitos conſilia.
Dicit autem Poëta ſe a vobis merito magni aeſtimandum eſſe,
Cujus ope factum, ut non amplius patiamini vobis verba dari *a legatis* alienis,
Nec adulatoribus delectemini, nec remiſſe Remp. adminiſtretis.
Antehac autem legati, qui ex urbibus aderant, ſi vellent vos decipere,
Primo violis coronatos vocabant vos: & ubi hoc aliquis dixiſſet,
Statim propter coronas e violis, in ſummis natibus ſedebatis:
Tum ſi quis vobis ſubblandiens diceret: ô nitidae & pingues Athenae;
Is optime rem geſſerat, quia pingues dixerat, quaſi apuas pinguedine perunxiſſet:
Haec quia fecit Poëta nuper, multorum bonorum cauſa vobis extitit,
Tum etiam oſtendit, plebem ſociarum civitatum a noſtro populari imperio regi.
Itaque jam ex urbibus tributum vobis adducentes
Aderunt, videre cupientes poëtam hunc praeſtantiſſimum,
Qui auſus eſt Athenienſibus dicere, quod juſtum eſt.

Tam

liaſtes, & extat in Aiace vſ. 1238. ubi Scholiaſtes ad illud πάνυ ἄφρων ſcribit: ἰσῶ ἄφρον δακτύλων ἴζανες χαυνῶν· *in extremis pedum digitis incederes elatus & ſuperbiens.* Eſt autem proverbium, ut notat Comici Scholiaſtes, quo allatit Comicus

vſ. 639. Λιπαραί] Athenae dicebantur λιπαραί, *pingues*, vel propter opulentiam, vel propter olivas; Euripides in Troadibus vſ. 799. πρώτην ἰδοῦσ' ἀκρόπολιν, χλωρὰς Ἀθήνας ἱρὰν σέλαν, λιπαραῖσι αἰεὶ μέλπουσ' Ἀθήναις· *Primum* (Salamis Atticae vicina inſula) *oſtendit eam, coeleſtem Minervae coeleſtem coronam, Pinguibus decus Athenis.* Idem in Alceſtide vſ. 452. λιπαραῖσί τ' ἐν ἑλίαις Ἀθήναις. *Pinguibus & beatis in Athenis.*

vſ. 630. Ἀρύων τιμὰς] *Apuarum honorem* dicit eſſe τὸ λιπαρόν· quia nempe bene unctas ſolerent eas eſſe: Ariſto, phanes in Tageniſtis: ἅλις ἁλὶς μοι παρεστάτημι χερὶ τὰ λιπαρὰ κάσθιε· Ita hunc locum citat Athenaeus lib. p. 96. ſed Comici Scholiaſtes aliter ad praeſentem, in Acharn. locum.

Ibid. Πεμφθεὶς] Xenophon II. Apomn. Θαυμαστὸν δή, πῶς ἐκεῖνοι τὰν πόλιν φιλοῦσιν αὐτοὺς; καὶ ΔΙ' ἃ ἐπάθομεν, ἀλλὰ πεμφθεὶς τί ἀγαθὸν αὐτῇ· *Verum illecta vero quomodo effecit, ut civitas ipſum amaret? Profecto non incantationibus uſus eſt, ſed addidit ei aliquid boni.*

Οὔπω δ' αὐτῷ θεὸς ὁ πόλεμος ἦδη πέρα κλέος ἦκε,
Οὐδὲ βασιλεὺς, Λακεδαιμονίων τ' ἀριστεύων βασανίζων,
Ἠρώτησε πρᾶξιν μὲν αὐτὸς, πότεροι ταῖς ναυσὶ κρατοῦσιν·
Εἶτα δὲ τοῦτον τὸν πόντον, πότερος εἶπε κακὰ πολλά.
Τοῦτος γὰρ ἔφη τοὺς ἀνθρώπους πολὺ βελτίους γεγενῆσθαι,
Καὶ τοῖς πολέμοις πολὺ νικᾶσιν, τοῦτον ξύμβολον ἔχοντας.
Διὰ τοῦθ' ὑμᾶς Λακεδαιμόνιοι τὸν εἰρήνιον ἀφεκλείσθη,
Καὶ τὸν Αἴγιναν ἀπαιτοῦσι, τὸ δὲ νῆσον μὴν' ἐκείνης
Οὐ φερεπόζουσ', ἀλλ' ἵνα τοῦτον τὸν πόντον ἀφέλωνται.
Ἀλλ' ὑμεῖς τι μήποθ' ἁφήσθ', ὡς καμφθήσεσθε τὰ δίκαια.
Φησὶν δ' ὑμᾶς πολλὰ διδάξειν ἀγαθ', ὥστ' εὐδαίμονας εἶναι,
Οὐ θωπεύων, οὐδ' ὑποτείνων μισθὸν, οὔτ', ἐξαπατύλλων,
Οὔτε παιεργῶν, οὔτε καταίδων, ἀλλὰ τὰ βέλτιστα διδάσκων.
Πρὸς ταῦτα Κλέων ὁ παλαμάσθω,
Καὶ πᾶν ἐπ' ἐμοὶ τεκταινέσθω.
Τὸ γὰρ εὖ μετ' ἐμοῦ γ' ὁ δίκαιον
Ξύμμαχον ἕξαι, κοὐ μήποθ' ἁλῶ
Περὶ τὴν πόλιν ὤν, ὥσπερ ἐκεῖνος,
Δεινὸς γ' ἀλεκτροπύγων.

ΩΔΗ ΚΑΙ ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ια'.

ΧΟΡ. Δεῦρο Μῶσ', ἐλθὲ φλεγυρὸν πυρὸς ἔχουσα μίμον, ἔντιμον Ἀχαρνικὴν,
Οἵαν ἐξ ἀνθράκων πενήνων
Φέναλον ἀήλατ', ἐγερθίζόμενον ὑελία ῥιπίδι,
Ἦιξ' ἐπαιθαχίδες ὧσι θοδακέμβαι·
Οἱ δὲ Θασίαν ἀνακυκλῶσι λιπαρέμπυκα·

Οἱ

vſ. 647. Ὅτι καὶ] Ita Edd. priſtinae; non ὅτι καὶ.
Ibid. Βασιλεὺς] Rex Perſarum; ſupra, vſ. 61. οἱ παρὰ βασιλέως πρέσβεις.
vſ. 654. Ἵνα τοῦτον τὸν πόντον ἀφέλωνται] Athenienſes expulſis Aeginetis, in eorum locum colonos miſerunt, agrosque ſorte diſtribuerunt; inter eos qui ſortitionis eſſent participes, ſolſe hunc Poetam dicit Scholiaſtes: qui etiam docet haec de Calliſtrato, non autem de Ariſtophane eſſe intelligenda. Conſtat autem per Calliſtratum docuiſſe Comicum noſtrum Comoedias initio, & per Philonidem
vſ. 657. Ταυτίων] Edd. priſtinae ὑτιῶν per jota nudum.
vſ. 658. Ὅστις κατέδυσε] Scholia: ὁ καταδήσας ὑμᾶς τοῖς ἁπασιν ὡς φησὶ. Non rigans vos laudationibus tanquam plantas.
vſ. 659. Πρὸς ταῦτα Κλέων παλαμάσθω] Sophocles in Ajace vſ. 981. πρὸς ταῦτ' Ὀδυσσεὺς ὁ κακὸς οὐχὶ τέρψεται. Proinde de Ulyſſe inſidiet in poenam. idem in Electra vſ. 822. Πρὸς ταῦτα κεῖνός τις, οἶμαι, βαρύνεται. Proinde ſi cui hoc grave eſt, me occidat. Idem in Oedipo Tyranno vſ. 434. πρὸς ταῦτα καὶ Κρέοντα καὶ τὸν ἐμὸν σῶμα σπουδάζεις. Proinde Creontem & meum ut contumelia afficiat. Ibid. vſ. 351. πρὸς ταῦτ' οὐ θυμὸς θυμὸ δι' ὀργὰς, ὅτις ὀργᾶται. Proinde ex-

ſan-

Tam late autem ejus audaciae fama vagatur,
Ut & magnus rex Perſarum, Lacedaemoniorum legatos examinans
Quaereret ex ipſis primum, utri claſſe praevalerent:
Deinde, utris poëta iſte multa convicia dicat;
Hos enim homines dixerat multo meliores fieri,
Et bello longe ſuperaturos, ſi ejus conſiliis utantur.
Propterea Lacedaemonii vos ad pacem invitant,
Et Aeginam repetunt, non quod inſulam illam
Tanti faciant, ſed ut poëtam hunc vobis adimant.
Sed vos tamen cum ne dimittatis unquam; nam juſta afferet in comoediis:
Affirmat autem ſe multa bona vos docturum, ut beati fiatis;
Non adulando, non mercedem oſtentando fautoribus, nec vos decipiendo,
Nec fraudem faciendo, nec delectando; ſed id docendo quod optimum eſt.
Quare Cleo machinetur,
Et quidlibet adverſus me ſtruat;
Nam a meis partibus honeſtum & juſtum
Stabit: nec unquam deprehendar
Erga Remp. talis, qualis ille eſt,
Timidus & effoeminatiſſimus.

ODE ET STROPHE VERSUUM XI.

CHOR. Huc ades Muſa, quae flagrantem ignis habes vim, acuta Acharnica,
Qualiter e prunis ilignis
Favilla ſubſilit, concitata venti ſecundo flamine,
Quando piſciculi toſti fuerint appoſiti:
Dum alii Thaſium poculum plenum in orbem mittunt,

Alii

candeſte irecundiâ atrociſſimâ. In Oedipo Coloneo vſ. 950. πρὶν ταῦτα πρᾶξαι σὸν ἀν Σίλαν' *Quare fac quod labet.*

vſ. 664. Λακεδαιμονίων] In Nubibus vſ. 1334. ὦ Λακεδαίμονες. Eſt autem Λακεδαιμόνιος idem quod κατακυλικιστὸς· nam λάκκος & λάκκος, utrumque enim dicitur, in compoſitione eam vim quandoque obtinet; Sic in λακκόπυγος, de quo ad Alcipharonem Lib. I. Epiſt. 9.

vſ. 667. Οἴον] Tanto impetu veni, Muſa carbonaria, quanto favilla ſurgit vento agitata. Erant autem Acharnenſes carbonarii, ut dixi.

vſ. 669. Οἰφὶ ἰχθύδι] Vox ἰχθὺς occurrit infra vſ. 868. Pindarus Nemeorum III. Θαλασσίαις αἴσσων ἰχθῦσι πτερόεσσι: *Marinis ventorum flatibus miſſis.* Conicus de vento, qui excitatur flabello, loquitur, quaſi de vento navigantibus ſecundo. Deſcribit autem ignem luculentum.

vſ. 670. Ἐκπυρπολεῖτε] Scholiaſtes: κατὰ ἐχθὺς ἀνθοῦ. πάνυ δὲ τὰ ἐπὶ τῶν ἀθηναίων σκώμματα, ἀσφαλῶς ἀπέλυον· *Piſciculi minuti, toſti. Omnia quae in prunis torrentur, vocabant Spondas.*

671. Θασίαν ἀναπλήσας κυπαρίττινα] Scholiaſtes: φιάλην Θασίου οἴνου πεπληρωμένην· *Phialam Thaſio vino repletam.* Perinde eſt, ſive αὐλὸν ſubaudias ſive σκάφον. Hanc vocat κυπαρίττινα i. e. *citrida & pulchre ſerratam*

i. e.

Οἱ δὲ μάθησιν. ἵ-
πω σοβαρὸν ἐλθὲ μέλος,
Εὔτονον, ἀγριοκόπαν,
675 Ὡς ἐμὲ λαβοῦσα τὸ δημάτιόν.

ΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ιϛ'.

Τετράμετροι Ἰαμβικοὶ Καταληκτικοί.

ΧΟΡ. Οἱ γέροντες οἱ παλαιοὶ μεμφόμεθα τῇ πόλει·
Οὐ γὰρ ἀξίως ἐκείνων, ὧν ἐναυμαχήσαμεν,
Γηροβοσκούμεθ' ὑφ' ὑμῶν, ἀλλὰ δεινὰ πάσχομεν,
Οἵ ποτε γέροντας ἄνδρας ἐμβαλόντες εἰς γραφὰς,
680 Ὑπὸ παίδων εἶτα καταγελᾶσθε ῥητόρων,
Οὐδὲν ὄντας, ἀλλὰ κωφοὺς, ᾗ παρεξηυλημένους,
Οἷς Ποσειδὼν Ἀσφάλειός ἐστιν ἡ βακτηρία·
Τοιθορίζοντες δὲ γυμνὰ τὰ λιθῶ παρεσίσαμεν,
Οὐχ ἑρπύσαι βλέπει, εἰ μὴ τὸ δίκης τὸ ἠλύγιον.
685 Ὁ δὲ παῖας ἑαυτὸ σπεύδασας ξυμπερεῖν,
Ἐς τάχα παῖ, ξυνάπτων τροχγύλοις τοῖς ῥήμασι.
Κἄτ' ἀπλοῦσας ἑρωτᾷ, σκαιὰ λῆθ' ἰσὰς ἐπῶν,
Ἄνδρα τιθαὸν σπαράττων ᾗ παράττων ᾗ κυκῶν.
Ὁ δ' ἐκεῖνο γέρων μαχαιρίζῃ, κἄτ' ὄφλων ἀπέρχεται·
690 Εἶτα λύζῃ, ᾗ δακρύῃ, ᾗ λέγῃ πρὸς τοὺς φίλους·
Οὔ μ' ἐχεῖν συγὸν πέλας, τοῦτ' ὄφλων ἀπέρχομαι.

ΑΝ-

ſ. e. *ad ſummum impletum*; Homerus: κυπάρισσε ἰσοτέλεστε τέτυξο. ubi Grammatici: ἰσοτελέσασα, πλήρωσον ἰσόμοιρον, ἰσόψηφον. Poteſt autem στέφος accipi pro corona; nam vi etymologiae eſt id, quo aliquid cingitur, & ſignificat ultare redimiculum capitis. Ἀπαυλεῖν autem verti per *mittere in orbem*, ut ſit τὸ, κύκλῳ πίνειν· quod ſic cum τὸ στέφος πιμπλάναι, πιμπλάντας, πιμπλάντες: illis enim verbis utuntur auctores veteres in ea re, ut notavi ad Alciphronis Epiſt. 22. Libri Primi. Verbo κυκλοῦν in ea re utitur Critias apud Athenaeum X. p. 432. in Elegis: Καὶ τότ' ἐξῆν Σπάρτῃ μὲ ἐπαθλ' ἐν κύκλοις ἰσῖ. Πίνων τὸν αὐτὸν οἰνοχόος κύκλον. Καὶ' ἀπεδομήσθας πρυτάνις ἀνδρῶν λέγοντα, Καὶ' ἐμοὶ δεξιτερὰν χεῖρα κυκλοῦ ——. *Spartae mos eſt, ratumque inſtitutum, Libere omnibus calicem ſimi: Nec nominatim invitato compotatore, pro more & praebere calicem: Nec verſus manum dextram in orbem mittere* ——. Poteſt etiam ἀπαυλεῖν per *coronare* & *implere* exponi; Heſychius: στέφει, πληροῖ, στέφανοῖ, πιμπλᾷ, πιμπλᾶσι, κυκλοῖ. Itaque ἀπαυλεῖν κύκλον λεπτομερῆ, etc.: ita coronare calicem, ut pulcre ſit plenus. Haec etſi verſimilia ſtuderim reddere, tamen inclino ad expoſitionem alterius Scholiaſtae, quae haec eſt: Θυείας ζομὸν ἄλμης· ἡ ἐν ἀτοσάτῳ τὸ ὑγρὸν εἰς τὰ τῶν ἰχθύων. *Mortae Thaſiae ius, in quod intingebant ſalſa piſces.* Vide Athenaeum VII. p. 329. quem locum citavit Cl. Kuſterus. Pro ἀπαυλεῖσθαι autem legerem: ἀπαυλᾶσθαι. Comicus in Veſpis vſ. 1300. ἄλμαν κύκλῳ τάττων, ἢ ἰχθὺ πρατῷ. Ubi Scholia: ἐνιοὶ δὲ μετὰ τετραπλασίονος ἰσχυροῦ τοῦ ὄψου ἐχθύδια, ἃ παίπαλος. Videtur autem λιταμμένας dixiſſe pro Comica licentia, pro λιτὰς μόνον, quaſi de foemina loquens redimiculis ornata. Similis vox eſt ἐστεφανωμένος apud Euripidem.

vſ. 675. Ὡς ἐμὲ] Ordo eſt: ἰλθὲ ὡς ἐμὲ τὸ δημάτιον, λαβοῦσα μόνον ἐπὶ στεφάνῳ &c. five: ἐπὶ στέφανῳ ἔστιν, ἀγριοκόπαν λαβοῦσα μέλος, ἰλθὲ ὡς ἐμὲ τὸ δημάτιον. Dicit autem Chorus, ſe populärem Acharnicae Muſae, quia ipſe erat Acharnenſis.

vſ. 676. Οἱ γέροντες] Chorus ad Populum converſus de ſe verba facit.

vſ. 681. Ὄντας ἄνδρας, ἀλλὰ κωφοὺς] Imo ſenes plerumque

Alii pinſunt cibos; ſic *ô Muſa*
Veni, rapidum carmen,
Intenſum, agreſte ſonans,
Tecum ferens, ad me popularem tuum.

EPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Octonarii Trochaïci Catalectici.

CHOR. Nos ſenes vetuſti civitatem incuſamus;
Non enim pro dignitate rerum a nobis in praeliis navalibus geſtarum
Alimur in ſenectute; ſed acerba perpetimur a vobis:
Qui, quando nos ſenes litibus implicaveritis,
Ab oratoribus adoleſcentibus ſinitis ludibrio haberi nos,
Qui nihil ſumus, & muti, amiſſa voce,
Quibus pro Neptuno tutore eſt baculus:
Stamus autem murmurantes apud lapideum tribunal,
Nihil videntes praeter umbram jurls;
At orator juvenis, qui ſecum meditatus eſt cauſas agere,
Cito ferit ſenem rotundis, quae copulat, verbis:
Deinde protractum interrogat, tendiculas verborum erigens,
Hominem Tithono aequalem lacerans, turbans, vexans;
At iſte prae ſenectute labia contrahit; deinde multam debens abit:
Deinde ſingultit & lacrymat, & ad amicos dicit:
Quo mihi libitina erat emenda, hoc multatus abeo.

AN-

que ſunt loquaciores; Euripides in Hercule Furente vſ. 229. — πρὸς ἰατ' αὐτὸν φίλον διδάσκετ', ὡὐν ὄντα τὸν γλώσσης ψόφον· Ῥώμη δ' ἀκλινὴς ἐστιν, ὅτ' περ ἰσχύει· Τὰ δὲ τρόμερα γόνα· — *Ad me imbecillum amicum Reſpicite, qui nihil ſum niſi linguae ſtrepitus; Defecerunt enim vires, quas prius habebam. Et prae ſenectute tremula ſunt membra.* Sed Comicus convenienter ſuae hypotheſi ſenes iſtos hoc dicere facit; vult enim juniores Rhetoras perſtringere, qui in foro vexent imperitos dicendi.

Ibid. Περιξεκλαμένος] Scholia: ἐκ μεταφορᾶς τῶν παλαιῶν αὐλῶν καὶ σύριγγων. περίοις γὰρ περιξυλοῦσθαι λέγονται αὐλοὶ τὰς τῶν γλωσσίδας διαῤῥηγνύντες· *Per metaphoram a veteſtis tibiis & fiſtulis; proprie enim tibiae Graeci dicunt περιξυλοῦσθαι illas, quibus linguulae ſunt fractae.*

vſ. 682. Οἰ Ποσειδῶν' Ἀσφάλιε] Alludit ad voces σοὶ & ἀσφάλεια. Quaſi dicat: οἱ τοῦ σοῦ ἀσφάλεια βακτηρία· *quorum pedibus firmamentum eſt baculus.* Dicit autem Scholiaſtes apud Athenienſes colli Neptunum Aſphalium, διὰ ἀσφαλὲς πλέουσι· *ut tuto navigent.* Supra ad vſ. 509. dicebat etiam Neptunum Tacnarium a Lacedaemoniis cultum, eſſe Aſphalium. Vide locum Heliodori, quem citavi ad Plutum vſ. 1156.

vſ. 683. Τῷ λίθῳ] In Equitibus vſ. 952. ἐπὶ πέτρας δικαζομένων. ubi vide Notam.

vſ. 686. Ἐς τἀχὼ] Scholiaſtes monet ita dici, ut ἐς κάλῳ, ſcilicet χρῆσιν. ut v. g. apud Aeneam Sophiſtam Epiſt. ultima: ὥσπερ οὖν ἀπὸ τῆς ζωγράφου τὸν Ἕλενον εἰς κάλλος χρῆσιν, τὰς παρειὰς ἐπλάσατο· *ut ſi pictor aliquis Helenam eleganter pingens, obliviſcatur capitis.* Idem autem eſt ἐς ταχὼ quod adverbium ταχέως· ſic ἐς αὖτιλλειν & πρὸς αὖτιλλειν idem quod αὖτιλᾶν· in Avibus vſ. 836. ἐς αὖτιλλειν καὶ συγγράμματα. ubi vide Notam. Vide etiam ad Ranas vſ. 1029.

vſ. 687. Σκανδάλαῖσι] Sunt *Scandala*, ligna quaedam incurva in mucipulis, ſive tendiculis; ut colligitur ex Scholiaſte: & ex Heſychio, in σκανδαλιδρέται.

vſ. 688. Ἀνδρα Τιθωνὸν] Nota eſt fabula de ſenectute Tithoni; ſic Ἰαπετὸς in Nub. vſ. 997.

vſ. 691. Σκιᾶς πράττειν] In Lyſiſtrata vſ. 602. σκιᾶς δίκην. Dicit tantum pecuniae non ſupereſſe, ut loculum ad ſepulturam ſibi emere poſſit; in Pluto vſ. 556. κατάλιψον μηδὲ ταφῆναι.

ΑΝΤΩΔΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ια'.

ΧΟΡ. Ταῦτα πᾶς εἰκὸς γίγνετ' ἀπολέ-
σαι, πολιὰν ἄνδρα, πρὸς κλεψύδραι,
Πολλὰ δὴ ξυμποιήσαντα, καὶ
Θεσμῶν ἀπημοξάμβων
Ἀνδρικὰν ἰδρῶτα δὴ κἀπολωλυῖ.
Ἀνδρ' ἀγαθὸν ὄντα Μαραθῶνι πρὸς τ' πόλιν.
Εἶτα Μαραθῶνι μὲν' ὅτ' ἦμεν, ἐδιώκομεν·
Νῦν δ' ὑπ' ἀνδρῶν πονη-
ρῶν σφόδρα διακείμεθα·
Κἄτα πρὸς παλισκόμεθα.
Πρὸς πάντ' τις ἀντιρεῖ Μαψίας;

ΑΝΤΕΠΙΡΡΗΜΑ ΣΤΙΧΩΝ ις'.

Τετράμετροι Τροχαϊκοὶ Καταληκτικοί.

Τᾷ γὼ εἰκὲς ἄνδρα κυφὸν, ἡλίκον Θουκυδίδην,
Ἐξολίζᾳ συμπλακέντα τῇ Σκυθῶν ἰσημίᾳ,
Τῷδε τᾷ Κηφισοδήμῳ, τᾷ λάλῳ ξυνηγόρῳ;
Ὥστ' ἐγὼ μὲν ἡλίκησα, κἀπημοξάμην, ἰδὼν
Ἄνδρα πρεσβύτην ὑπ' ἀνδρὸς τοξότου κυκώμενον,
Ὃς μὰ τὸν Δήμητρ', ἐκεῖνον ἦνιχ' ἦν Θουκυδίδης,
Οὐδ' ἂν αὐτὸν τὸν Ἀχαιὸν ῥᾳδίως ἠνέσχετο·

Ἀλλὰ

vs. 693. Πρὶ ἀπεφέρειν] Hic commatis nota ponenda eſt, ut habet editio Farrei. Non enim dicit Chorus, ſe circa clepſydram in foro & judiciis olim ſudaſſe; ſed in bello; nunc autem indigne circa clepſydram, in foro & judiciis, a junioribus oratoribus peſſundari. Dabatur autem certum tempus Rhetoribus, quo erat perorandum, & id metiebantur effluxu aquae ex vaſculo, quod clepſydra dicebatur.

vs. 695 & ſeq. Ἀπομοξάμενο — ἰδρῶτα] Alciphron Epiſt. 34. Lib. I. τὸν ἱδρῶτα ἀποψώμενος· *ſuderem abſtergens.*

vs. 698. Μαραθῶνι] Hic fine praepoſitione *in*, quam Scholiaſtes deſiderare ait; nempe ut apud Thucydidem Lib. I. in Oratione Legatorum Athenienſium: φαμὲν γὰρ Μαραθῶνί τε μόνοι πρωτεύσαντες τῷ βαρβάρῳ, καὶ &c. *Praedicamus enim nos ſolos in Marathone pro Graecia diſcrimen belli ſubiiſſe contra Barbaros*; at in Equitibus vs. 777. exprimitur illa praepoſitio: ἐς δαῖμον στρὶ χώρας ἐν Μαραθῶνι.

Ibid. Ὅτ' ἦμεν] Vel ita conſtruitur: ὅτ' ἦμεν Μαραθῶνι, cum eſſemus in Marathone; vel ſimpliciter ὅτ' ἦμεν, *cum eſſemus*: quaſi grandaevi ſenes iam non amplius eſſent, & vivant: ſimiliter in Lyſiſtrata vs. 667. ubi Chorus fingitur eſſe adhuc ex illis, qui Hippiam Tyrannum oppugnarunt: οὐκοῦ ἐνὶ Λειψύδριον ἦλθον, ὅτ' ἮΜΕΝ ἔτι. Hic in Acharn. vs. 680. κἄτ' ὄντας. In Plato vs. 1034. ad verſum: κἂν δι γ' ὦ ἔτι ζῶν σ' εἴσεται.

Ibid. & 700. Ἐξιόντων —— διωκόμεθα] Priore loco de fugatione hoſtium; poſteriore de litibus forenſibus: dicitur

ANTODE ET ANTISTROPHE VERSUUM XI.

CHOR. Iſtud quomodo aequum eſt, ſenem perdere canumque hominem apud clepſydram,
Qui multos labores cum aliis pertulit, &
Calidum abſterſit
Virilem ſudorem, cumque uberem:
Qui fortem ſe praeſtitit Marathone pro urbe?
Sed tunc, cum adhuc pro vivis haberemur, hoſtem in Marathone perſequendo premebamus;
Nunc vero ab hominibus maxime valde premimur litibus,
Et condemnamur demum.
Quis Marpſias contra haec aliquid dicet?

ANTEPIRRHEMA VERSUUM XVI.

Octonarii Trochaïci Catalectici.

Quomodo enim aequum eſt hominem ſenio incurvum, qualis eſt Thucydides,
Perire, incidentem in Scytharum ſolitudinem, (*feritatem*,)
In hunc Cephiſodemum, inquam, cauſidicum loquacem?
Nam ego quidem miſeratus ſum, & lacrymas mihi deterſi, cum vidi
A lictore vexari hominem ſenem, *Thucydidem*,
Qui Thucydides, ita me Ceres amet, cum adhuc vigeret,
Nec Cererem ipſam paſſus fuiſſet facile ſibi eſſe moleſtam.

Verum

dicitur enim *διώκειν τινα ἀσελγείας*, v. g. id eſt; *impletatis crimen alicui intendere*; & de reo: *φεύγειν ἀσελγείας*. In Veſpis vſ. 1209. confundit has ſignificationes: *ὅτι τὴν ὑβρεῖα φεύγει* — *αὐτὸν διώκειν λυμῶνα*.

vſ. 702. *Μαρψίου*] Hunc Rhetorem fuiſſe contentioſum, garrulum, & turbulentum ait Scholiaſtes.

vſ. 703. *Τῶ*] Pro *τίνι. τῷ γὰρ τίνες*. ut in Thesmoph. vſ. 846 *ἀλλ' ὦ, quantus*. Thucydides autem intelligitur ille, qui fuit Milesii cujusdam filius, ut ait Scholiaſtes. Et in Veſpis vſ. 950. eſt mentio Thucydidis huius.

vſ. 704. *Σκυθῶν ἐρημίαν*] Proverbium, de quo Paroemiographi.

vſ. 705. *Ἔπειτ' ἐμέ;*] Pono interrogationis ſignum neceſſarium, ab aliis haec, ut pleraque, non intellecta.

vſ. 706. *Κατακεκλιμένον ἰδών*] Homerus Odyſſ. ρ. — *αὐτὰρ ὁ τέρεν' ἰδὼν ἀνομάξατο δάκρυ· at ille avertens faciem detergebat lacrymas*. Euripides in Electra vſ. 501. *ἡ δὲ πρόχυτα τοῦδ' ὑγρὰ στόνων, πέπλοις ἀναρπάσασ' ὑπέζωτ', ἐξομόξασθαι θέλων· Ego vero pannis his meorum veſtium, oculos lacrymis madefactos abſtergere volo*. Vide infra vſ. 1143.

vſ. 707. *Κυκώμενον*] „ Sic ſupra vſ. 688. *ἀνὴρ Τηλεκλῆς „ κυκᾶν*." *Kuſterus*.

vſ. 709. *Οὐδ' ἂν* — *Ἀχαικὸν* — *διέσχιτε*] Scholiaſtes: *ὁ δὲ τὸν' ἀπὸ τῶν Θουκυδίδου, ὃς ἐπεὶ πεῖσαι οὐ σχεῖν ἀν ἀπεδῶν αὐτῷ, ἀλλ' ἀλλὰ τὸν Ἀχαικὸν αὐτῷ· Senſus eſt: Thucydides cum adhuc eſſet, tantum abeſt ut paſſus fuiſſet ſibi convicium facere lictorem, ut nec Cererem ipſam*. De Achaea, Cerere, vide Lexicographos Graecos

710 Ἀλλὰ καπιπάλαισι μ' ἀν' ὁρῶτοι Εὐάλυς δίκᾳ,
Καπιβόησι δ' ἀν' κεκραγὼς τοξότας τριχιλίους,
Πεσιπόξθισι δ' ἀν' αὐτῦ ὁ παῖδὸς τὰς ξυγγενεῖς.
Ἀλλ' ἐπιδὴ τὰς γέροντας οὐκ ἐᾷ' ὅπῃ τυχεῖν,
Ψηφίσαθε χρεὼς εἶναι πὰς γραφὰς, ὅπως ἀν ἡ
715 Τῷ γέροντι μ' γέρων ἡ ναῦς ὁ ξυνήγορος·
Τοῖς νέοισι δ' θὐρύπρωκλος, ἡ λάλος, χὠ Κλεινίας.
Καξιλαυνέσθω χρὴ τολοιπὸν· κὴν φύγῃ τις, ζημιῦν,
Τὸν γεράντα τῷ γέροντι, τ νέον δὲ τῷ νέῳ.

ACTUS TERTII

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ ΜΟΝΟΣ.

ΔΙΚ. Οροι μὲν ἀγορᾶς εἰσιν οἵδε κ ἐμπῆς·
720 Ἐνταῦθ' ἀγοράζειν τοῖσι Πελοποννησίοις
Ἔξεστι, ἡ Μεγαρεῦσι, ἡ Βοιωτίοις,
Ἐφ' ᾧτε πωλεῖν τοῖς ἐμοὶ, λαμάχῳ δὲ μή.
Ἀγορασόμενος δὲ κ ἀγορᾶς καθίσαμαι
Τρεῖς τὰς λαχούσας, τὰς δ' ἰμᾶντας ὀκ. λεωφόρ.
725 Ἐνταῦθα μήτε συκοφάντης εἰσίτω,
Μήτ' ἄλλος ὅστις Φασηλὶς ἔστ' ἀνὴρ.
Ἐγὼ δὲ κ πάλω, καθ' ἱὼ ἰσπεισάμην,
Μίτεμ' ἵνα πάσω Φασηλὶν ὲν τῇ ἀγορᾷ.

vſ. 710. Εὐάλυς] Eualkum Rhetorem fuiſſe improbum & Sycophantam, ait Scholiaſtes ad hunc locum, & in Veſpis ad vſ. 590. adducitque locum alium ex Hoſcadibus Ariſtophanis: ὅτις ὅστιν ἐμῶν ποιητὴς τοξότης συνηγορ., ὥσπερ Εὐάλκης· qui locus & alter legatur.

vſ. 716 Χὠ Κλεινίας Scholiaſt: Ἀλκιβιάδην τὸν Κλεινίου ὡς ἀσελγαίνοντα παραδίδοσι· *Alcibiadem Clinias F. tanquam malum & effeminatum notant.* Multos habuiſſe cum in adoleſcentia amatores more Graecorum, quia eſſet formoſiſſimus, ſatis conſtat; inter hos fuit & Socrates: ad quem extat de ea re carmen Aſpaſiae meretricis apud Athenaeum V. p. 219. cujus initium: Σώκρατες, οὐ βλοθὶς μοι πόθῳ ἀνῆφθε φρένα τὸν περὶ Παιδὶς Διοπείθεος καὶ Κλεινίᾳ· —— *O Socrates, non me latet, animum tuum uri deſiderio Filii Dinomaches & Cliniae*

vſ. 717. 718. Ζημιῦν τὸν γέροντα τῷ γέροντι] Ut ζημιῶν τινα χιλίαις eſt, *multare aliquem pecunia*, v. g. apud Thucydidem Lib. II. ſic ζημιῶν τινα φίλῳ, *multare aliquem amico* i. e. *Privare.* Videretur itaque dicere velle, Senem a Sene per exilium divelli debere, ſi neceſſe

Verum luctatu quidem primum viciſſet Euathlos decem:
Clamore autem & vociferatione ſuperaſſet ter mille ſatellites:
Tum ſagittis confixiſſet ipſius patris ſui cognatos.
Sed quoniam non ſinitis nos ſenes ſomnum capere,
Decreto publico cauſas judiciarias inter ſe ſeparate, ut ſit
Seni ſenex & edentulus cauſidicus;
Junioribus autem cinaedus aliquis, & loquax, qualis Cliniae F.
Quin etiam hinc expellere oportet, &, ſi fugiat quispiam, multare:
Atque iſtud juvenem a juvene, ſenem a ſene perpeti.

SCENA PRIMA.

DICAEOPOLIS SOLUS.

Senarii Jambici.

DIC. Iſti ſunt limites fori mei:
In hoc foro verſari Peloponneſiis
Licet & Megarenſibus & Boeotiis,
Ut mihi vendant, Lamacho autem non.
Curatores autem rerum venalium conſtituo
Tres ſorte lectos, lora autem ex lepris capio.
Huc neque ſycophanta ingrediatur,
Nec alius qui Phaſianus eſt homo.
Ego autem columnam, juxta quam inducias pepigi,
Accerſam, ut eam collocem conſpicuam in foro.

ceſſe ſit; juvenem a juvene; non autem juvenem a ſene, nec ſenem a juvene. Qui ſenius eſt ineptus. Itaque in iſtis duobus verſibus retinui verſionem Friſchlini; quamvis a verbis Comici alienam.

vſ. 719. Ὅρα] Hic iam oſtenduntur commoda Pacis. Prodit autem Dicaeopolis, cui pax eſt cum Lacedaemoniis & eorum Sociis.

vſ. 720. Ἔστιν' ὁμφάλιον] Supra, vſ. 623.

vſ. 722. Ἐσ' ἂν] Ad Plutum vſ. 1001.

vſ. 724. Ἐς Λεπρεόν] Lepreum eſt urbis nomen. Dat autem Agoranomis, qui ſcenicas ſolebant geſtare, lora Lepreatica; quia Megarenſes, de quibus paulo ante meminerat, erant leproſi, ut ait Scholiaſtes. Ludit ergo in vocibus λεπρεῖ & λέπρας. Vide in Avibus vſ. 149.

vſ. 726. Φασιανὸς] Alludit ad etymologiam vocis συκοφάντης, a φαίνω, de quo infra vſ. 819.

vſ. 727. Τὸν σπόν] Qui foedus iniſſent, erigebant columnas, in quibus deſcribebatur formula foederis.

vſ. 728. Μίσθωσιν] Sic μισθώσεις ἀληθοῦς in Pace vſ. 272. Vide ad Equites vſ. 602.

ACTUS TERTII

ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΚΟΡΑΙ.

ΜΕΓ. Ἀγορᾷ 'ν 'Αθάναις χαῖρε, Μεγαρεῦσιν φίλα.
Ἐπίθυ τυ, ναὶ τ̃ φίλιοι, ἀ̃ῳφ ματέρα.
'Αλλ' ὦ πότνια κόρια γ' ἀθλίω παιδός,
'Αμβᾶτε ποτὶ μάσθαν, αἴχ' θύρητά πα.
'Αχύρτιν δή, ποτίχετ' ἐμὶν ταὶ γαστέρα.
Πόπερα πεφᾶλᾳ ἀχθόδετ', ἢ πεινῆ κακῶς;
ΚΟΡ. Πεφᾶλᾳ, πεφᾶλᾳ.
ΜΕΓ. Ἐγάγγα καὐτὸς Φαμ. τὶς δ' ὕπνος ἄνευ,
Ὅς ὑμέ κα πείαιτο Φασιακὰν ζαμίαν.
'Αλλ' ἔτι γάρ μοι Μεγαρικά τις μαχανά.
Χοίρως γὰ ὑμὲ σκιάσας Φασὶ Φέρειν.
Πειθίσθε τάσδε ταὶς ὁπλὰς τ̃ χοιρίων·
Ὅπως δὲ δοξῆτ' ἦμὶν ἐξ ἀγαθᾶς ὑός.
Ὡς ναὶ τ̃ Ἑρμᾶν, εἰ̃ῳφ ἵξιτ' οἴκαδες,
Τὰ σφᾶζα πιερασῖσθε τᾶς λιμῦ κακῶς.
'Αλλ' ἀμφίσθεσθε ἁ παδὶ τὰ ῥυγχία,
Κἠπίλευ ἐς τ̃ σάκκον ὧδ' ἐσβαίνετε.
Ὅπως δὲ χυλλιξῆτε ἁ κίξετε,
Χἠσῆτε φωνὰν χοιρίων μυσηικῶν.
Ἐγὼν δὲ καρυξῶ γε Δικαιόπολιν. ὄπα
Δικαιόπολις; ἢ λῆς πείαᾳ χοιρία;

vſ. 729. ΜΕΓ.] Ad indicandam extremam Paupertatem Megarenſium & miſeriam ex bello ortam, introducit Megarenſem hominem; qui venum ducit filias ſuas: quas ridiculi cauſa induit ſpecie porcorum. Loquitur autem Dorice; nam Megarenſes erant Dorienſes.

vſ. 730. Τυ] Pro σὺ: ut in Equitibus vſ. 1220. ἐγὼ δὲ συ ἐσώσα, καθαγισάμαν.

Ibid. Ἀντι] Pro ἀντὶ i. e. ἀσπὶς. Semel moneo, apud Dores ᾱ in α, & α in ᾱ mutari.

vſ. 732. Ἀμβᾶτε ποτὶλαι αἴχ' ὑμετ πα] Pro ἀναβάντε πρὸς τὰν μάζαν ἰὰν ὥμετ πα. contractum ex ἀναβάντε ᾱ βάν, unde βάσημι.

vſ. 733. Πετίχετ' ἰμὶν] Pro προσίχετε ἰμοί. Dicit autem τὰν γαστρα, pro τὰν ἰδίαν. περὶ ὑπόνοιαν.

vſ. 736. Ἐγάγγα] Pro ἐγαγε.

vſ. 739. Τμὶν] Pro ὑμᾶς.

Ibid. Φασὶν] Φέσιν.

vſ. 741. Δεξῖτε ἦμιν] Pro δέξητε ἡμᾶς.

vſ. 742. Ἰξιτ' ὠκαδε] Pro ἵξητε, aut ἥξετε, οἴκαδε. Editio Farrei: ὠκαδε. ut infra vſ. 779.

vſ. 746.

ACTUS

SCENA SECUNDA.

MEGARENSIS, PUELLAE.

MEG. Salve forum Athenienſe, optatum Megarenſibus.
Deſideravi te quaſi matrem, ita me Jupiter praeſes amicitiae amet.
At ó filiae miſerae patris aerumnoſi,
Aſcendite ad mazam, ſi modo eam alicubi inveniatis.
Audite jam, & huc advertite ventrem:
Utrum vendi vultis, an peſſime eſurire?
FIL. Vendi, vendi.
MEG. Ego ipſe idem ajo. Sed quis ita ineptus eſt,
Qui vos emat, damnum certum?
Sed eſt mihi Megaricum quoddam machinamentum.
Ornatu porcarum vos induam, & me porcas ferre dicam.
Induite nunc iſtas ungulas porcorum:
Et date operam, ut videamini eſſe ex bona ſcropha.
Nam, ita me Mercurius amet, ſi domum redieritis,
Summam experiemini famem peſſimis modis.
Sed induite & haec roſtra.
Deinde in faccum ſic irrepite.
Sed videte ut grunniatis & köi dicatis,
Et mittatis vocem porcellorum myſticorum.
Ego vero vocabo Dicaeopolin. Ubi
Dicaeopolis? an vis mercari porcas?

vſ. 743. Τὰ σῆτα] Pro τὰ σῆτα, ut habet editio Farrel. τὰ σῆτα τῆς pro τὰ λιμᾶ, *famma famet*, exponente ita Scholiaſte. De hac phraſi vide ad Ranas vſ. 424.

Ibid. Πιμπλάσθε] Pro πιμπλάσθε, & πιμπλάσθε.

vſ. 745. Κἄστειτα] Ita Edd. Aldi & Farrel: Junctae autem & Brunckio κἄπειτα, nupera κἄπειτά γ'.

vſ. 746. Τμηλοξύτη] Pro γμηλοξύτη, aut γμηλόξυτη.

vſ. 747. Χ' οσιτι] Pro καὶ ὅσιτι ab ὅμα.

Ibid. Χαίρει μυσαριῶν] Ex Scholiis: Ὅτι ἐν τοῖς μυσταρίοις τῆς Δήμητρος χοῖρος θύεται. κάπειτα δὲ τὸ ζῶον τῇ Θεῷ. ἱκετεύων δὲ τὸν μυούμενον ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἔθυεν. *Quoniam in myſteriis, ſive Cereris initiorum ſacris, porcus mactatur. Hoc autem animal dicatum eſt illi Deae, & unuſquiſque initiandorum pro ſe ſacrificat* (porcum). Male nunc legebatur hic Θυόμενον· ſed correxit Cl Kuſterus. Vide infra ad vſ. 764.

vſ. 748. Κεμῶ] Pro κεμῶν, a κεμόω h. l. pro καλῶ.

vſ. 749. Δικ] Verbum Doricum Δικῶ contractum ex Δίκαω & ſignificat Δίκω.

SCENA

ACTUS TERTII

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΜΕΓΑΡΕΤΣ, ΚΟΡΑΙ.

ΔΙΚ. Τί ἀνὴρ Μεγαρικός; ΜΕΓ. Ἀγοράσοντες ἥκομεν.
ΔΙΚ. Πῶς ἔχετε; ΜΕΓ. Διαπεπᾴμεθ' αἰεὶ ποτὶ πῦρ.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἡδύ τοι, νὴ τὸν Δί', ἰὼ αὐλὸς παρῇ.
Τί δ' ἄλλο πράττετ' οἱ Μεγαρεῖς τῶν; ΜΕΓ. Οἷα δή;
Ἀλλὰ γὰρ ὄχα μέγα τλιόθεν ἐμπορεύομαι,
Ἄνδρες παρεῖναι τοῦτ' ἔπραττον τῇ πόλει,
Ὅπως τάχιστα ἡ χάκις' ἀπολοίμεθα.
ΔΙΚ. Αὐτίκ' ἄρ' ἀπαλλάξεσθε πραγμάτων. ΜΕΓ. Σαμά.
Τί δ' ἄλλο; ΔΙΚ. Μεγαροῖ πῶς ὁ σῖτος ἅπτος;
ΜΕΓ. Παρ' ἀμὲ πολυπίματος, ἅτ' τοὶ θεοί.
ΔΙΚ. Ἆλας ὦν φέρεις; ΜΕΓ. Οὐχ ὑμὲς αὐτῶν ἄρχετε;
ΔΙΚ. Οὐδὲ σκόροδα; ΜΕΓ. Ποῖα σκόροδ'; ὑμὲς ἂν αἰεί,
Ὄκκ' ἐσβαλεῖτε τὼς ἀρωραῖοι μύες,
Πάσαχι πὰς ἀγλιᾶδας ἐξορύσσετε.
ΔΙΚ. Τί δαὶ φέρεις; ΜΕΓ. Χοίρεα ἐγάστρα μυστικά.
ΔΙΚ. Καλῶς λέγεις· ἐπίδειξον. ΜΕΓ. Ἀλλὰ μὰν καλά.
Ἄπτεσθ' αὖ λῆς· ὡς παλαιὰ ἡ καλά.
ΔΙΚ. Τυτὶ τί ἦν τὸ πρᾶγμα. ΜΕΓ. Χοίρος, ναὶ Δία.
ΔΙΚ. Τί λέγεις σύ; ποδαπὸ δ' ἐπὶ χοίρῳ; ΜΕΓ. Μεγαρικά.
Ἦ ἡ χοῖρος ἐᾶ' ἄδ'; ΔΙΚ. Οὐκ ἔμοιγε φαίνῃ.
ΜΕΓ. Οὐ δεινά; θᾶδε τῦδε τὰς ἀπιστίας·
Οὐ φατὶ τόνδε χοῖρον ἡμῶν; ἀλλὰ μὰν,

Λ2

vſ. 750. Ἥκομεν] Pro ἥκομεν.
vſ. 751. Διαπεπᾴμεθ αἰεὶ ποτὶ] Pro διαπεπᾴμεθ πρὸς τό. De fame Megarenſium ſupra vſ. 534. ἐστιῶσι οἱ Μεγαρῆς ὑπὸ τῶν λιμῶν τὸ Δί' ἐξελοῦντες.
vſ. 752. Ἀλλ' ἡδύ] Quomodo jucundum eſt eſurire? Nimirum illud antecedens, διαπεπᾴμεθ ποτὶ πῦρ, Atticus ita acceperat, ac ſi dixiſſet Megarenſis: διαπεπνεύκαμεν πρὸς τὸ πῦρ. *Perpotamus ad ignem.* Hoc jam dicit jucundum eſſe, ſi cuam adſit tibiae cantus. Virg. Ecl. V.

Et multo in primis hilarant conviuia Baccho,
Ante focum, ſi frigus erit; ſi meſſis, in umbra.
Vina nouum fundam calathis Ariuſia nectar:
Cantabunt mihi Damoetas & Lydius Aegon.

vſ. 754. Ὅσα μέγα τοιῶνδ' ἐμπορεύομαι] Pro ὅτι μὲν γὰρ ἐκεῖθεν ἐπορευόμην. Eſt autem τοιόνδε, a τῦτο i. e. κεῖνο & τοιοῦτο, ut ἀμοιβὲς, Δωδώνη.
vſ. 755. Ἄνδρες παρεῖναι] In Lyſiſtrata vſ. 470. πρέσβεις τοῖσδε λέγε· ubi vide Notam.
vſ. 756. Κἄκις' ἀπολοίμεθα] Pro σωθῶμεν, ut ait Scholiaſtes, παρ' ὑπόνοιαν, *ex inopinato*; Conſules & Antiſtites ſalutem Reip. non perniciem, procurare debent.
vſ. 757. Ἀπαλλάξεσθε πραγμάτων] Quia mors eſt finis moleſtiarum & miſeriarum.
Ibid. Σαμά] Scholia: ἀντὶ τοῦ, τί μήν· Τί γὰρ ἄλλο καταλείπεται, ἢ τοῦτο; *Pro τί μὴν* i. e. *Quid enim, dicitur σαμά· ut ſit: quid enim aliud reſtat, niſi hoc? nempe ut pereamus.* Etymologus in Ἄσσα, inquit: καὶ τὸ, σά, ὃ ἐστι Μεγαρικὸν, ἀντὶ τοῦ, τοιά· *Et illud σά, quod eſt Megaricum, ſignificare idem quod τοιά.*

vſ. 758.

SCENA TERTIA.

DICAEOPOLIS, MEGARENSIS, PUELAE.

DIC. Quid? homo Megaricus? MEG. Ad forum venimus.
DIC. Quomodo vos habetis? MEG. Eſurimus aſſidue ad ignem.
DIC. Suave profecto ad ignem ſedere, ſi adſit tibicen.
Sed quid aliud agitis nunc? MEG. Quidnam? id *rogas?*
Sane cum inde diſcederem,
Senatores id dabant operam,
Ut quam primum pereamus peſſimis modis.
DIC. Mox ergo liberabimini a malis. MEG. Sane,
Quid enim aliud? DIC. Quanti venit Megaris frumentum?
MEG. Apud nos magni aeſtimatur, ſicut & Dii.
DIC. Fersne ſal? MEG. Annon vos eſtis domini ſalis?
DIC. Nec allia? MEG. Quorum vos ſemper,
Cum irruptionem facitis, tanquam terreni mures,
Capita paxillo effoditis?
DIC. Sed quid fers? MEG. Fero χοίρους ad myſteria.
DIC. Pulchre dicis. oſtende. MEG. Utique pulchrae ſunt,
Suſtolle ſi lubet: hem quam pingues & pulchrae.
DIC. Quid hoc rei erat? MEG. Profecto χοῖρος.
DIC. Quid tu dicis? cujas eſt haec χοῖρος? MEG. Megarenſis.
Annon χοῖρος eſt? DIC. Mihi non videtur.
MEG. Nonne indignum hoc eſt? Spectate incredulitatem hujus.
Negat hunc eſſe χοῖρον. Atqui

Depone

vſ. 758. Τί δ' ἄλλο;] Hoc videtur dicere Dicaeopolis. *Sed quid aliud dicam, aut ex te quaeram?* Deinde idem quaerit de pretio tritici.

vſ. 759. Πῶς' ἡμῖν] Pro πρὸ ἡμῶν. — ἄστυ τοι, pro ἄστυρ, i. e. ἄσπορ, ut.

Ibid. Πανταμοῦ] Deorum alias epitheton eſt; in Veſpis vſ. 995. ὦ πανταμοῦ Ἡράκλεις & alibi. Confundit diſſimilia; nam Dii ita dicuntur ab *honore*, res venales a *pretio*: utrumque autem ſignificat vox τιμή.

vſ. 762. Ὅση' ἐστὶν] Pro, ἔστιν ὅσον. Eſt autem integrum ὅση, pro ὅση ἐστί· ſignificat autem ὅση, & eſt idem quod ὅτι. ſupra vſ. 754. ὅτι autem & ὅστ, pro ὅτ, apud Poetas ſaepiſſime occurrit.

Ibid. Ταῖς ἀμφαῖσι μύαις] Pro ἐς ἀμφαῖς· Syneſius Epiſt. 103. circa finem: Δίκην ἀμφαλὸς μυὸς ἐνδιδόναι τῇ πίστρᾳ· inſtar agreſtis muris ſtercus ſubierat.

vſ. 763. Πάσσαλε] Pro πασσάλιον· πάσσαλος deminutivum.

vſ. 764. Χοῖρε μυστικὲ] Supra vſ. 747. Χοῖρον μυστικὸν. Initiandi myſteriis porcum ſacrificabant; in Pace vſ. 373. ἐκ χαρίδιόν μοι τὸν δάσκιον τρὶς ἁρπάσας· διὰ γὰρ μυεῖσθαί με· Ubi Scholia: ἔτι τῶν μυουμένων ἦν ἡ θυσία· διὸ χαρίδιον δῦναι ἐξ ἀνάγκης. *Qui initiantur, illos neceſſe eſt ſacrificare porcellum.*

vſ. 766. Ἄνετον αἰ δῆς] Pro, ἀνέτου αἰ δῆλε.

vſ. 767. Χοῖρ@·] Ludunt in ambiguitate hujus vocis; quae non tantum *porcum* ſignificat, ſed & τὸ χωνάριον *aidoion*.

vſ. 770. Θεοῦμαι] Pro θεῶμαι & θεάσομαι.

vſ. 771. Οὐ φατὶ — ἴμεν] Pro ἡ φησι — ἴσως.

Αἰ λῇς, ταδιδῦ νῦν μοι τᾶι θυματᾶι ἀλᾶν,
Αἰ μή 'στιν ὕστερον χρῆμα Ἑλλάνων νόμᾳ.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἔστιν ἀνδρώπυ γε. ΜΕΓ. Ναὶ τὸν Διοκλέα,
Ἐμάγα. σὺ δέ τι ἤμεναι πίονα δοκεῖς;
Ἢ λῇς ἀκοῦσαι φθεγξομβρίας; ΔΙΚ. Νὴ τὼς θεώς
Ἔγωγε. ΜΕΓ. Φώρᾳ δὴ τὺ ταχίας χοιρίδιον·
Οὐ χρῆδα σιγᾶς, ὦ κάκιστ' ἀπολυμβία·
Πάλιν τύγ' ἀπισῶ, ναὶ μὰ τὸν Ἑρμᾶν, οἴχεδις.
ΚΟΡ. Κοῖ, κοῖ.
ΜΕΓ. Αὔτα 'τὶ χοῖρος. ΔΙΚ. Νῦν γε χοῖρος φάνεται·
Ἀτὰρ ἐκπεφυᾶς γε, κὐδὲν ἔτι πιτ' ἐτῶν.
ΜΕΓ. Σάφ' ἴσθι πεπὶν ματὶς' εἰχαθέσει.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἤδη θύσιμός ἐστιν αὐτοῖ. ΜΕΓ. Σαμάν.
Πᾶ δ' ἠχὶ θύσιμός ἐστι; ΔΙΚ. Κέχηνα οὐκ ἴχω.
ΜΕΓ. Νέα γάς ἐστιν, ἀλλὰ δελφακιμβία
Ἐξεῖ μεγάλαι τε ἠ παχεῖαι κἠγυθρόν.
Ἀλλ' αἴ πέφευ λῇς, ἄδε τι χοῖρος καλά.
ΔΙΚ. Ὡς ξυγγενὴς ὁ κύδος αὐτῆς θαπέρα.
ΜΕΓ. Ὁμοματεία γάς ἐστι, κἠκ ταὐτῦ πατρός.
Αἰ δ' ἀν παχωθῇ, κἀναχοιανθῇ γ' ὑπὸ τειχί,
Κάλλιστός ἐστι χοῖρος Ἀφροδίτα θύειν.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἠχὶ χοῖρος τῇ Φροδίτῃ θύεται.
ΜΕΓ. Οὐ χοῖρος; Ἀφροδίτα μᾶλά γε δαμόσιον,
Καὶ γίνεταί γα τᾶνδε τᾶι χοίρων τὸ κρῆς
Ἄδιτον, ἀν τ' ὀδιλὸν ἐμπεπαρμένον.
ΔΙΚ. Ἤδη δ' ἄνθυ τ' μητρὸς εἰδίσιεν ἄν;
ΜΕΓ. Ναὶ τὸν Ποτείδαν ἄν, κἀνθυ γα τῶ πατρός.
ΔΙΚ. Τί δ' εὐθὺς μάλιστα; ΜΕΓ. Πάντ' ἀ ὑὸς δίδως.
Αὐτὸς δ' ἐράτω. ΔΙΚ. Χοῖρε, χοῖρε. ΚΟΡ. Κοῖ, κοῖ.
ΔΙΚ. Τρώγεις ἀν ἐρινθίους; ΚΟΡ. Κοῖ, κοῖ.
ΔΙΚ. Τί δαὶ φιδάλεως ἰσχάδας; ΚΟΡ. Κοῖ, κοῖ.
ΔΙΚ. Τί δαὶ σῦκα τρώγεις αὐτὸς ἄν; ΚΟΡ. Κοῖ, κοῖ.
ΔΙΚ. Ὡς ὀξὺ πρὸς τὰς ἰσχάδας κεκράγατε.

Ἐνεγ-

vs. 772. *Αἰ λῇς πυιδὸ*] Facit hujus versus mentionem Scholiastes ad Equites vs. 788.

Ibid. *Θυματᾶν*] Dorice pro *Θωματῶν*, a *Θώμιτα*. Infra, vs. 1098. *ἄλας Σωμίτας εἰσι καὶ ἀρίμματα*. Ante legebatur *Θυμιτᾶν*· sed, praeeunte Cl. Kustero, delevi duas literas.

vs. 773. *Οὐ χρῆδα σιγᾶς*] Euripides in Hippolyto vs. 311. *σιγᾶς· σιωπᾶν δ' οὐκ ἔχον ἐν κακοῖς. Tacui; at fieri nequit nihil opus est in malis.*

vs. 779. *Πάλιν τύγ' ἀπισῶ*] Pro *πάλιν σύγ' ἀπίσω*.

Ibid. *Οἰκάδε*] Supra vs. 742.

vs. 781. *Νέηνε χοῖρος φάνεται*] Ex voce demum puellarum, cognoscit eas esse porcas; in Vespis vs. 570. *ὦ δ' ὦ τῆς χαρίεσσις χοίρε Συγατρὶς φωῆ μι πλησίον.*

vs. 785. *Κέχηνα οὐκ ἴχω*] Nempe, qualem habet Menelochus

Si lubet, depone mecum ſalem cum thymo tritum,
Si non eſt iſte χοῖρος Graecorum lingua.
Dic. Sed eſt hominis. Meg. Ita, per Dioclem juro,
Et quidem mea; tu vero ipſam cujus eſſe putas?
An cupis audire vocem earum? Dic. Ita me Dii ament,
Cupio. Meg. Tu χοῖρε mitte ocyus vocem:
Non opus eſt tibi ſilentio, perditiſſima.
Imo per Mercurium, me reportaturum te domum.
Fil. Koi, koi.
Meg. Haec eſt χοῖρος *porcella*. Dic. Nunc ſane videtur.
Sed ſi nutriatur, cunnus erit quinquennis.
Meg. Certo ſcias, matri ſimilis erit.
Dic. Sed nec ſacrificari haec poteſt. Meg. Quid ita?
Quomodo ſacrificari non poteſt? Dic. Caudam non habet.
Meg. Juvencula enim eſt, ſed adulta
Habebit magnam, & craſſam, & rubram.
Sed ſi alere vis, haec χοῖρος eſt bona.
Dic. Quam ſimilis eſt hujus cunnus alterius cunno.
Meg. Sunt enim ex eadem matre & ex eodem patre.
Si vero pinguis factus fuerit, & lanugo ei creverit,
Aptiſſimus eſt χοῖρος, qui Veneri ſacrificetur.
Dic. Sed Veneri χοῖρος non ſolet ſacrificari.
Meg. Annon χοῖρος? imo ſoli Veneri,
Et ſit caro iſtarum χοίρων
Suaviſſima, cum veru figitur.
Dic. Num comederent ſine matre?
Meg. Imo, ita me Neptunus amet, & ſine patre.
Dic. Quid potiſſimum comedunt? Meg. Quicquid dederis:
Ipſe interroga eas. Dic. Porcelle, porcelle. Fil. Koi, koi.
Dic. Comederesne ciceres? Fil. Koi, koi.
Dic. Num etiam caricas? Fil. Koi, koi.
Dic. Num etiam ficus comederes. Fil. Koi, koi.
Dic. Quam acute ad caricas clamaſtis.

Ferat

Hiſochus in Theſmoph. vſ. 245. τὸν χοῖρον φυλάττε. Et Horat. *Triſtes cauſamque ſilacem*. Sunt haec ipſurea.
vſ. 787. Ἐξῶ] Pro, ἔξω. κρυβῆτε pro κάμψητε l. e. καὶ ἐμβῆτε.
vſ. 788. Αἱ τοῖραι λᾶς] Pro, αἱ τοῖραι δῆλαι.
vſ. 791. Κατακτανῶ] A verbo χτείνω quod eſt a χτίω contracte χτῶ. In Nubibus vſ. 974. τοῖς αἰδοίοις ἀρίσω καὶ χοῖς, ἀστερ ῥάπτεται, ἐπιθεῖα.
vſ. 796. Ἀπ τὰν ἰδίαν ἐμπαντεμάτιν] Pro ἀπὸ τὰν ἰδίαν πανταμάτιον. Haec allegorice dicuntur; infra vſ. 1006. propriſſ: φὴς τὰς ἰδίαις ἢ ἀπτῆσθαι τᾶς κύκλας.
vſ. 798. Πατυίδαν] Pro Πατυιδᾶν τᾶν, pro τᾶς.
vſ. 802. Φιλάλλας] Videantur Lexicographi Graeci. Praecipue Athenaeus III. p. 75.

Ἐνεγκάτω τις ἐνθυὶ τὴ ἰχάδων
Τοῖς χοιριδίοισιν ἄρα πράξει; βαβαί,
Οἷον ῥοθιάζουσ', ὦ πολυτίμητ' Ἡράκλεις.
Πόθεν τὰ χοιρί'; ἀπὸ τραγασαίκ Φαίνιππος;
Ἀλλ' οὐχὶ πᾶσαι κατίτραγον τὰς ἰχάδας.
ΜΕΓ. Ἐγὼ γὰρ αὐτῶν ταῖδι μίαν ἀνειλόμαν.
ΔΙΚ. Νὴ τὸν Δί', ἀστεῖά γε τῷ βοσκήματι.
Πόσου πέπραμαί σοι τὰ χοιρίδια λέγε.
ΜΕΓ. Τὸ μὲν ἕτερον τύτταν, σκορόδων τροπαλλίδος·
Τὸ δ' ἄτερον, αἰ λῆς, χοίνικος μόνας ἀλῶν.
ΔΙΚ. Ὠνήσομαί σοι, πωλεῖ· αὐτῇ· ΜΕΓ. Ταῦτα δή,
Ἔρμ' Ἐμπολαῖε, τὰν γυναῖκα τὰν ἐμὰν
Οὕτω μ' ἀπάδαξ, τάν τ' ἐμαυτῆ ματέρα.

ACTUS TERTII

ΣΥΚΟΦΑΝΤΗΣ, ΜΕΓΑΡΕΥΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΣΥΚ. Ἄνθρωπε, πόθεν πόθεν; ΜΕΓ. Χοιροπώλας Μεγαεικός.
ΣΥΚ. Τὰ χοιρίδια τοίνυν γ' ἐγὼ φαγῶ ταδί
Πολίμαχ', ὦ σέ. ΜΕΓ. Τῦτ' ἐκεῖν' ἤκει πάλιν,
Ὅθιτορ ἔρχετ' τὰ κακὰ ἀμῖν ἔφυ.
ΣΥΚ. Κλάων Μεγαεῖς. Οὐκ ἀφήσεις τὸν σίκον;
ΜΕΓ. Δικαιόπολι, Δικαιόπολι, φαντάζομαι.
ΔΙΚ. Ὑπὸ τί; τίς ὁ φαίνων σ' ἐστί; Οἰ δ' ἀγορασόμενοι
Τὰς συκοφάντας ὦ θύραζ' ἐξείρξετε;
Τὴν μαθὼν φαίνεις ἄνθυ θρυαλλίδος;
ΣΥΚ. Οὐ γὰρ φανῶ τὰς πολεμίας; ΔΙΚ. Κλάων γε σύ,
Εἰ μὴ ἐπέρασε συκοφαντήσεις ἴών.
ΜΕΓ. Οἶσι τὸ κακὸν ὁ ταῖς Ἀθήναις τῦτ' ἔνι.
ΔΙΚ. Θάρρει Μεγαεῖ· ἀλλ' ἧς τὰ χοιρίδι' ἀπέδω
Τιμῆς, λαβὲ ταυτὶ τὰ σκόροδα ὦ τὰς ἄλας,

Καὶ

vſ. 807. Ὦ πολυτίμητ' Ἡράκλεις] In Theſm. vſ. 601. ὦ πολυτιμήτω Διοί. Vide paulo ante.

vſ. 808. Τραγασαία] Tragaſae eſt nomen urbis; τραγεῖν vorare; quia vero bene vorarent porcelli, dicit eos eſſe ex illa urbe propter ſimilitudinem vocum. Vide infra, vſ. 853.

vſ. 815. Ταῦτα δή.] Eſt mirandi, ut in Avibus vſ. 802. ταυτὶ ταυτί

vſ. 817. Ἀπάδοιτο] Ellipſis verbi γένοιτο, inquit Scholiaſtes. Extrema miſeria hominis, qui optime ſecum putat actum, licet vilifſimo pretio vendiderit filias: quin & conjugem & matrem ita cupit vendere.

vſ. 818.

Ferat aliquis e domo caricas aliquot
Porcellis: anne etiam comedent? papae!
Quanto vorant cum ſtrepitu, ô magne Hercules!
Cujates ſunt iſti porcelli? nam Tragaſaeae & *voraces* videntur.
Sed non omnes caricas comederunt.
MEG. Quia ego unam earum ſuſtuli, hancce.
DIC. Profecto lepidae pecudes iſtae ſunt.
Quanti emerim a te hos porcellos? dic.
MEG. Alterum eorum manipulo alliorum;
Alterum autem, ſi volueris, uno choenice ſalis.
DIC. Emam abs te, expecta hic. MEG. Haec quidem bene evenerunt,
Mercuri Praeſes mercatorum, da ut uxorem meam
Sic vendam, meamque ipſius matrem.

SCENA QUARTA.

SYCOPHANTA, MEGARENSIS, DICAEOPOLIS.

SYC. Heus tu, cujas es? MEG. Megarenſis porculator.
SYC. Porcellos itaque iſtos ego deferam
Tanquam hoſtiles, & te ipſum. MEG. Hoc illud eſt,
Unde principium malorum nobis eſt exortum.
SYC. Cum magno malo tuo Megariſſabis: nonne dimittes ſaccum?
MEG. Dicaeopolis, Dicaeopolis, deferor.
DIC. A quo? quis eſt qui defert? vos vero fori praeſides
Nonne excludetis delatores foras?
Quid tibi evenit, ut hunc ſine funalibus deferas & oſtendas?
SYC. Annon deferam hoſtes? DIC. Cum magno malo tuo;
Niſi aliorſum vero abeas, ubi artem tuam exerceas.
MEG. Quale hoc Athenis malum ineſt.
DIC. Bono animo es Megarice: & quo porcellos vendidiſti
Pretio, id accipe, allia inquam iſta & ſalem:

Mul-

vſ. 818. ΣΥΚ.] Intervenit Sycophanta. Sumit autem Poëta occaſionem perſtringendi Athenienſes, quia multos patiantur eſſe in civitate Sycophantas, ut etiam infra vſ. 908.

vſ. 823. Φερτέζουαι] Pro συκοφαντῶμαι.

vſ. 824. Οἱ δ' ὀψαπίμαι] Male hic in Edd. Aldina, Juntina, & ruperа, praemiſſum MEG. recte autem Edd. Farrei & Brub. quas hic ſequimur.

vſ. 826. Τὶ μαθών;] Vide ad Veſpas vſ. 251.

Ibid. Φάσκε δῆτα Σμικυθίδης] Infra vſ. 917. Ἔπειτα φάσκει δῆτα διὰ Σμικυθίδου; utrobique mireor inter te diverſas ſignificationes verbi φάσκω.

Καὶ χαῖρε πολλά γ'. ΜΕΓ. Ἀλλὰ μὰ σὸν ὀπτήκειον.
ΔΙΚ. Πολυῤῥαγμοσύνης τῶν ἐς κεφαλίν' πρέπουτ' ἐμοί.
ΜΕΓ. Ὦ χοιρίδια πειρᾶσθε κἄπις τοῦ πατρὸς
Παίειν ἐφ' ἁλὶ τὰν μάζαν, αἴκα τις δίδῳ.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ κδ'.

ΧΟΡ. Εὐδαιμονεῖ γ' ἄνθρωπε. σὺκ ἤκουσας οἷ πρεσβεύῃ
Τὸ πρᾶγμα ϖ ῥυθμύματος; χαρπάσομ' ἂν ἀὴς
Ἐν τῇ χερᾷ καθήμεν@.
Κἀν εἰσίῃ τις Κτησίας,
Ἢ συκοφάντης ἄλλ@, οἰ-
μάζων καθεδεῖται·
Οὐδ' ἄλλ@ ἀνδρὶ πνευμόνων ἐπιστήσεται·
Οὐδ' ἐξομόρξεταί Πείπις τ' θὐρυῤῥακτίαι σοι·
Οὐδ' ὀπιεῖ Κλεωνύμῳ·
Χλαῖναί δ' ἔχων φαιλῶν, δίφ.
Κἀν ξυντυχὼν Ὑπέρβολ@
Δικῶν ἀπλήστῳ.
Οὐδ' ὀντυχὼν σὺ τῇ χερᾷ πρόσισί σοι βαδίζων
Κρατῖν@ ἀεὶ κεκαριδί@ μιχὴ μιᾷ μαχαρᾳ.
Οὐδ' ὁ θρασύπυρ@ Ἀρτέμων,
Ὁ ταχὺς ἄγαν τὴν μυσικήν,
Ὄζων κακὸν τ' μαχαλῶν,
Πατρὸς τεταγασάν.

Οὐδ'

vs. 833. Πολυῤῥαγμοσύνης] Subauditur ἔσται, ut monet Scholiastes. Dicit autem; quoniam te minus opportune salutavi; velim ut ad me revertatur filius. De ὀπτήκειον vide ad Plutum vs. 526.

vs. 834. Πειρᾶσθε κἄπις] Pro στερῆσθε κἄπιν. i. e. καὶ ἄπιν. Supra vs. 795. Megaricus ille usebatur particula ἄπις ex communi dialecto.

vs. 835. Παίειν ἐφ' ἁλὶ τὰν μάζαν] Scholia: ἐσθίειν μετὰ τῶν ἁλῶν τὸν ἄρτον διὰ τὸ ἄτερπνον τροφῆς. *Comedere cum sale panem; propter defectum obsonii.* De verbo Hesychius: Παίειν, τύπτειν, κλάειν, χαίειν, δίειν, ὃ ΕΣΘΙΕΙ. affine est φάσσειν. Perspicuum est recte expo it Scholiastes per μετὰ Comicus in Pluto vs. 628. μεμετρημένον —— ἐπ' ἀλφίτοις ἀλφίτου.

Ibid. Μαζᾶν] ita omnes Edd. priscinae, non μάζαν quod quidem Doricum est; sed nihil temere mutandum.

vs. 836. ΧΟΡ.] Chorus felicem praedicat Dicaeopolidem, & obiter quosdam traducit.

vs. 843. Οὐδ' ἐξομόρξεται —— τὰν ἰουτυκτρίαν σου.] Euripides in Bacchis vs. 344. Μὰδ' ἐξομόρξῃ μαζίαν τὴν σὴν ἐμοί. *Neque exterget in me flultitiam tuam.* Synesius Epist. 44. in fine: οἱ δηχθέντα ἀμῶν, ἐκπαγήσεται τὴν πρόσοψιν. *Nam contactu suo offriciabit nobis placulum.* sive: *maculabit nos fuscore.* Idem autem est ἐξομόργνυσθαι quod ἐμπίσσειν. Euripides in Hercule Furente vs. 1309. Ἀλλ' αἷμα μὴ σὸν ἐξομόρξωμαι τέκνων. deinde alter: Ἔμμοσον· φυλῶ μολύν——. *Sed verear ne foedemur &c.*

Ibid. Πείπις] Scholia: ὡς κατασχόντα δὲ παρρησίαν ὁ Πείπις. *Notatur autem Prepis tanquam impudicus,* sive, *mollis, effeminatus, cinaedus, patibus.*

vs. 844. Ὀπιεῖ Κλεωνύμῳ] Supra vs. 24. ὠσπίσω ἀλλόδευε. Cleonymum autem jam notat tanquam nebulonem, qui saepe in forum veniat obsonatum. Vide ad Equites

Multumque vale. MEG. Sed hoc ſtatus noſtrae patriae non fert.
DIC. In meum ergo caput revertatur illud vale, quoniam alias res egi.
MEG. ô Porcelli, nunc facite periculum, an ſine patre poſſitis
Edere cum ſale mazam, ſi modo quis dederit.

STROPHE VERSUUM XXIV.

CHOR. Sane iſte homo beatus eſt: nonne audiviſti quo evadat
Conſilium illud? lucrum faciet ille
In foro deſidens:
Et, ſi quis ingreſſus fuerit Cteſias,
Aut delator alius, e-
julans ſedebit:
Nec alius quisquam clam opſonans te, ô Dicaeopolis, damno afficiet:
Nec affricabit Prepis impudicitiam tibi:
Nec tibi cum Cleonymo in turba luctandum erit:
Verum laenam habens nitidam tranſibis:
Nec in Hyperbolum incidens
Litibus impleberis. (*non intendet lites tibi.*)
Nec in foro ambulans, obvius ad te accedet
Cratinus ſemper cinaedice tonſus.
Nec improbiſſimus ille Artemo,
Nimis expeditus arte muſica (*extemporaneus Poëta,*)
Cui alae olent peſſime
Hircum.

Neque

Equites vſ. 1289.

vſ. 843. Χλαῖναν — φαίη] In Eccleſ. vſ. 343. *σὺν μὲν φαίη.*

vſ. 846. Τοῦρος] Hunc tanquam ſidgioſum nunc notat. Crebra eius mentio.

vſ. 849. Μαχὶς] Scholia: *μαχὶς δὲ ὄδαξ καὶ ὄνομα κυρίου ἀκόλαστου καὶ καπηλείου. Blaeſus* (hoc loco) *& ſpurius & nomen roſtrae parum beneficae, & cinaedicae.*

Ibid. Μὴ μαχαίρα] Videndus Heſychius.

vſ. 850. Ὁ πυρπόλιος Ἀρτέμων] Scholia: *ἀπὸ ἐλαχίστου ὁ πυρπόλιος Ἀρτέμων ἀπὸ παρωνύμου, ἢ μᾶλλον τοῦ Ἀτταγῆνα, παῤ ὃν ἀπὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν ἔστι πολίτην πυρπόλιος· καὶ κωμικὸς δέ τὸν Ἄρτεμον ἀ γαθὸν φησὶν, ἀλλὰ Κρατῖνος βούλεται δηλοῦσθαι. Quaſi dicat ὁ πορπόλιος Ἄρτεμων i. e. qui circumfertur. Ex proverbio quodam, cujus meminit etiam Anacreon, quod dicitur de puero pulchro, qui ab omnibus rapitur. Praeter expectationem autem fiſit mentionem Artemonis; non enim hunc, ſed Cratinum vult ſignificare.* Locum Anacreontis de proverbio illo non adducit Scholiaſtes; ſed ille extat apud Athenaeum XII. p. 551. Ἔσικεν δ' Ἑρμησιάναξ ὁ μυτιληναῖος Ἄρτεμον. *Flavus Euryſthei curru eſt Artemo, qui ſemper circumfertur.* Ubi aliter exponitur vox πυρπόλιος nempe, ita dictum eſſe Artemonem, qui molliter viveret, & in lectica circumportaretur. Locum Anacreontis de Artemone ſic legimus: hanc verba: ἀγεννέσει καὶ ὑπερόπτου ὁμοίως ὁ πυρπόλις Ἄρτεμον. *Quae pigritiae & contemtui proximum conſuetudinem habens imperatus ille Artemo.* Quae verba credo ſimul in animo habuiſſe Cumicum: & ſic pro πυρπολεῖσθαι, dixiſſe, πυρπόλιον.

vſ. 853. Τραγασίου] Lucas in Votibus τραγὸς dicit & Τράγασος: quod eſt nomen proprium urbis. Vide & ſupra vſ. 880. Vult autem eum τραγωιδήσειν dicere, quae vox extat in Pace vſ. 815.

Οὐδ' αὖθις αὖ σπ σκώψῃ Παύσων ὁ παμπέτρᾳ,
Λυσίστρατός τ' ὁ ἀγορᾶ, Χολαργέων ὄνος,
Ὁ τἀλαθεχρὸς τοῖς κακοῖς,
Ῥηγῶν τε χ' πιῶν ἀεὶ
Πλεῖν ἢ τριάκοθ' ἡμέρας
Τῷ μηνὸς ἑκάστῳ.

ACTUS QUARTI

ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΒΟΙ. Ἰθὶ Ἡράκλεις· ἐκαμόν γα τὰν πύλαν κακῶς.
Καπάθυ τὺ τὰν γλάχων' ἀτρίμας, Ἰσμηνία.
Ὑμὲς δ' ὅσοι Θεῖβαθεν αὐλητὰ πάρα,
Τοῖς ὀστίνοις φυσᾶτε τ' ὀρθρικὸν κυνός.
ΔΙΚ. Παῦ' ἐς κέρακας· οἱ σφῆκες οὐκ ἀπὸ τ' θυρᾶς;
Πόθεν τοσοῦτοι οἱ κακοὶ ἀπλήμμοι
Ἐπὶ τὰν θύραν μοι Χαλκιδῆς βομβαύλιοι.
ΒΟΙ. Νὴ τὸν Ἴολαον, ὀπτιλεῖτος ἂν γ', ὦ ξένε.
Θεῖβαθι γὰρ φυσᾶντες ἐξόπαθέ μου,
Καί τ' ἄνθια τᾶς γλάχωνος ἀπέκιξαν χαμᾷ.
ΔΙΚ. Ἀλλ' εἴ τι βούλῃ πείσομαί τ' ἐγὼ φέρω,
Τὼν ὀρταλίχων, ἢ τ' πτεροπερυλλίδων.
ΔΙΚ. Ὦ χαῖρε κολλιχοτάγα Βοιωτίδιον.
Τί φέρεις; ΒΟΙ. Ὅσ' ἴστ' ἀγαθὰ Βοιωτοῖς ἁπλῶς,
Ὀείγανον, γλαχὼν, μάθυς, θρυαλλίδας,
Νάσσας, κολιὸς, ἀπαγᾶς, Φαλαρίδας,
Τροχίλους, κολύμβους. ΔΙΚ. Ὡσπερεὶ χειμὼν ἄρα

Ὀρνι-

vſ. 854. *Παίσων*] Vide ad Plutum vſ. 602.

vſ. 855. *Λυσίστρατος*] In Veſpis vſ. 793. & ad Equites vſ. 1064. *Χολαργεὺς* autem a pago Attico.

vſ. 856. *Περιστερᾷ*] Scholiaſtes monet eſſe metaphoram a tinctura purpurae. Eſt autem *ἀλαζών*, *τὸ σεμνόν*.

vſ. 858. *Πρὸν ἢ*] Pro *πρίν* Attice. Eſt autem hyperbole Comica hic; quaſi dicat, cum plusquam ſemper eſurire: menſis enim non niſi triginta dies habebat apud Atticos.

vſ. 860. *Ἰθὶ Ἡράκλεις*] Infra vſ. 911. *ἴθι Ζεῦ*: ubi vide Notam. Ceterum in dimenſione verſus ω & ᾳ hic pro una ſyllaba habenda, ut alii monuerunt. Venit autem Boeotus Thebanus, qui etiam Dorice loquitur.

Ibid. *Τὰν πύλαν*] Infra, vſ. 933. *ὑπέκλεπτε τὰν πύλαν*.

vſ. 861. *Θεῖβαθεν*] Pro *Θῖβαθεν* L. e. *ἐκ Θήβης*. *Ὑμὲς* pro *ὑμεῖς*.

vſ. 863. *Ὀστίνοις*] Scholia: *λίνοις*, *αὐλοῖς*. *φυσᾶτε* autem pro *φυσᾶτ*.

Ibid. *Τὰν πρωτὰν κυνός*] Habebant tibias inſtrumentum ex pelle canina. Sed alluditur ad Proverbium *ἐκ κυνὸς πυγὴν ἰᾶσθαι* quod occurrit in Eccleſiaz. vſ. 255. ut monet Scholiaſtes.

vſ. 863. *Οἱ σφῆκες οὐκ ἀπὸ τῶν Συρῶν*.] In Equit. vſ. 723. *ἐκ σπυρίδος ἀπὸ τῆς Σύρας*; in Veſpis vſ. 254. *σκεῦος, τοῦτο, ὦ Σαρδὶς, τοὺς σφῆκας ἀπὸ τῆς σύρας*. Hinc Σῦρα, vſ. 825. *τὸν σκευοφόρον ἢ Σύρας ἐξῆξεν*; Euripides in Oreſte vſ. 170. *τὸν ἀμαυρὸν ἐκ σίκων πόθεν ἀνὰ σὸν πτόλιν ἐλίξας*; *Νόμος a nobis? nonne ab oedibus retro redis tuum corpus?* vſ. 866.

Neque etiam te ludibrio habebit Pauſon ille peſſimus,
In foro & Lyſiſtratus, Cholargenſium opprobrium,
Sceleribus quaſi purpura tinctus,
Algens & eſuriens aſſidue,
Plus triginta diebus
Quovis menſe.

SCENA PRIMA.

BOEOTUS, DICAEOPOLIS.

BOEOT. Teſtis ſit Hercules, ut mihi peſſime dolet humerus calloſus.
Depone placide pulegium ô Iſmenio:
Vos vero quotquot adeſtis, Thebani tibicines,
Oſſeis tibiis inflate canis culum.
DIC. Deſinite: nonne hinc a foribus in malam rem faceſſitis crabrones?
Unde advolarunt perditiſſimi
Ad januam mihi bombizantes tibicines, diſcipuli Chaeridis?
BOEOT. Me volente ſane abierint in malam rem, ô amice, ita mihi Iolaus ſit propitius;
Nam inde a Thebis pone me ſlantes,
Etiam flores pulegii decuſſerunt humi.
Sed ſi lubet eme aliquid iſtorum, quae fero,
Gallos gallinaceos, aut cicadas.
DIC. ô ſalve Boeote, collicum helluo.
Quid fers? BOEOT. Quicquid omnino boni eſt apud Boeotos,
Origanum, pulegium, ſtoreas, verbaſcum,
Anates, graculos, attagenas, phalarides,
Regulos, mergos. DIC. Ergo tu quaſi tempeſtas

Et

vſ. 866. Χειρώνᾱς] In ſing. Χειρώνᾱ, a Χεῖρ. Qui fuit malus Tibicen: in Avibus vocat eum πέρκαν ἐμπεφυσημένην, vſ. 859. 862. Vide hic ſupra, vſ. 16.

Ibid. Βομβοῦντας] Ex voce βόμβος, quod eſt genus ſpiculae a *bombo* dictae, in Veſpis vſ. 107. fecit βομβαλῶ, addita litera α' alludens ad vocem αὐλός, ut ait Scholiaſtes; vocem βόμβος autem de ſono tibiae uſurpavit in Thesmoph vſ. 1187.

vſ. 867. Ἐπιχαίρεκτας] Scholia: κεχαιρεμένους καὶ κεχαιτημένους· ἡμῖν ἀπόλοιντ' ἄν. *Gratum nobis foret, ſi perirent.*

vſ. 869. Τὰς ἁλικωβᾶς] Scholia: ἐδίωκεν γὰρ σφετέραν τὴν ἁλικωβᾶν. *Colebat enim pulegium.*

vſ. 871. Ὀρτυγίχους] Gallos Gallinaceos ita vocant Boeotii, ut ait Scholiaſtes. Apud Athenaeum extat Stratidis locus de Thebanorum lingua, Lib. XIV. p. 621. ubi inter alia dicitur eos nominare τὸν ἀλεκτρυόνα, ὀρτάγιχον. Occurrit apud Aeſchylum in Agamem. vſ. 54.

Ibid. Τετραπτερυγίδων] Ita vocant locuſtas πᾶσα τὸ δ' ἴχνιον πτηνὸς ut inquit Scholiaſtes, i. e. *quia quatuor habent alas.*

vſ. 872. Καλλιεκέᾱς] Boeotii, & inter eos Thebani voraces. Athenaeus X. p. 417. *Collicem* vocabant panis quoddam genus

vſ. 875. Νόσσας] In Pace, vſ. 1005. καὶ Βοιωτῶν φάττας ἰδεῖν ἡδὺ γλῆνας, ταῶνας, φατταγᾶς &c. *Ex Notis Kuſteri.*

Ὀρνιθίας ἐς τὴν ἀγορὰν ἐλήλυθας;
ΒΟΙ. Καὶ μὰ Φέρω χᾶνας, λαγὼς, ἀλώπεκας,
Σκάλωπας, ἐχίνους, αἰλύρους, πυκτίδας,
Ἰκτίδας σύφους, ἐγχέλεις Κωπαΐδας.
ΔΙΚ. Ὦ περιπόταται σὺ τίμαχον ἀνθρώπους φέρων,
Δός μοι προσιπεῖν, εἰ φέρεις τὰς ἐγχέλεις.
ΒΟΙ. Πρόσθεν πεντήκοντα Κωπαΐδων χορᾶι,
Ἔκβαθι τοῦδε κἀπιχάρητα τοῦ ξένου.
ΔΙΚ. Ὦ φιλτάτη σὺ καὶ παλαιὰ πρόσωπε,
Ἦλθες ποθεινὴ μοι τριγωνικοῖς χορδῆς,
Φίλη δὲ Μορύχωι. δεῦρο ἐξιέγκατε
Τὴν ἐχάραν μοι δεῦρο καὶ τὴν ῥιπίδα.
Σκέψασθε παῖδες ἢ ἀείσηι ἐγχέλυν,
Ἤκουσαι ἔκλυε μόλις ἔτι ποθεμένην.
Πρόσειπατ' αὐτὴν, ὦ τέκνον· ἄνθρακας δ' ἐγὼ
Ὑμῖν παρέξω τῆσδε τοῦ ξένου χάριν.
Ἀλλ' ἴσφιρ' αὐτήν· μηδὲ γὰρ θαιάν ποτε
Σὲ χρὴς εἶναι σπιτθυλακομάχης.
ΒΟΙ. Ἐμοὶ δὲ πρὸς τάσδε πᾶς χαίσεις;
ΔΙΚ. Ἀγορᾶς τὴν παύτην γέ που δώσεις ἐμοί.
Ἀλλ' εἴ τι πωλεῖς τῶνδε τοῦ ἄλλων, λέγε.
ΒΟΙ. Ἰόγα παῦρα πάντα. ΔΙΚ. Φέρε πόσου λέγεις;
Ἢ φορτὶ ἕτερ' εἰθάδε κεῖσ' ἄξεις ἰών.
ΒΟΙ. Ὅ, τι γ' ἔστ' Ἀθάνας, οὐ Βοιωτοῖσιν δὲ μή.
ΔΙΚ. Ἀφύας ἆρ' ἄξεις πεδίοθεν Φαληρικάς,
Ἢ κέραμον. ΒΟΙ. Ἀφύας, ἢ κέραμον; ἀλλ' ἔστ' ἐκεῖ.
Ἀλλ' ὅ, τι παρ' ἡμῖν μή 'στι, τοῦδε δ' αὖ πολύ.
ΔΙΚ. Ἐγὼ δῆτα· ποῖον συκοφάντην ἔξαγε,
Ὥσπερ κέραμον σιδηρόφρονα. ΒΟΙ. Νὴ τὸν Σιά.
Λάβοιμι μήτ' ἂν κέρδος ἀγαθὸν, ὦ πολὺ,
Ἅπαξ πίθακος, ἁλιτείας πολλὰς πλέων.

ΔΙΚ.

vſ. 877. Ὀρνιθίας] Ἀνεμοφ ὀρνιθίας ventus aliquis dicitur. Schol.

vſ. 878. Φέρω χᾶνας] Paulo ante ad vſ. 875.

vſ. 880. Ἐγχέλεις Κωπαΐδας] A lacu Bocotiae. Erant autem in pretio illae anguillae.

vſ. 883. Πεντήκοντα Κωπαΐδων χορᾶι] Facete de anguillis quaſi de Nereidibus loquitur, quae erant quinquaginta: & alludit ad locum aliquem Aeſchyli, cujus meminit Scholiaſtes. Euripides in Iphigenia Taurica vſ. 427. ὅτε πεντήκοντα κοραι τῶν Νηρέως χοροί. *Ubi quinquaginta puellarum Nereidum Chori.* Ubi vide Notulam Cl. Barneſii. Eurip. in Andromacha vſ. 1267. λαΐδεα πεντήκοντα Νηρέως χορόν. Sic etiam in Lyſiſtrata vſ. 703. de anguilla loquitur quaſi de puella: — ἐναίρει ἐκεῖνος ἐκ γαστέρων παῖδα χρηστὸν καμοῦσαν ἐν Βοιωτῶν ἐγχέλει.

vſ. 884. Κἀπιχάρητα] Scholia: ἀντὶ τοῦ ἐπιχαίρετον ἔκλυδε τῷ ξένῳ. Sed videtur verbum eſſe debere propter καί.

vſ. 887. Μορύχωι] Poëta Tragicus, ut ait Scholiaſtes, & notatur ea jocandi helluo in Pace vſ. 1009. ἐξωνοῦντας συρράζοντας Μορύχωι, Τηλίᾳ, Γλαυκίππῃ, ἄλλαις τισὶν ἑταίραις πολλαῖς.

vſ. 890. Ἔκλυε στυ] Sexto anno belli Peloponneſiaci; ſupra vſ. 265. ἔκλυε σ' ἔτι σροσῶσαν.

vſ. 891. Ὦ τέκνον] Ita Ed. Farrei. Aldina, Juntina & Nupera, ὦ τέκν' vitioſe. Brubachii ὦ τέκν.

vſ. 893.

Et Ornithias ventus, qui aves ſternit, veniſti ad forum?
Boeot. Quin etiam fero anferes, lepores, vulpes,
Talpas, erinaceos, feles, pyctidas,
Lutras, anguillas Copaicas.
Dic. ô Qui delicatiſſimum piſcium genus fers hominibus,
Da mihi copiam illas ſalutandi, ſi fers anguillas.
Boeot. Maxima natarum quinquaginta Copaïdis
Exi, & huic hoſpiti gratificare.
Dic. ô chariſſima, & dudum deſiderata,
Veniſti deſiderabilis comico choro, (*gregi*)
Grata Morycho. Vos famuli efferte
Craticulam (*foculum*) mihi huc & ſlabellum:
Spectate pueri pulcherrimam anguillam,
Quae deſiderata, vix demum venit ſexto anno.
Salutate ipſam ô filii: prunas autem ego
Vobis praebebo, hujus hoſpitae cauſa.
Sed intro aufer ipſam; nam ego nec mortuus unquam
Sine te velim eſſe, ſi cum betis cocta ſis.
Boeot. Mihi autem pretium pro hac unde erit?
Dic. Hanc dabis mihi nomine vectigalis pro foro meo.
Sed ſi quid ex ceteris vendis, dic.
Boeot. Ego iſta omnia *vendo*. Dic. Cedo, quanti ea aeſtimas?
Aut alias merces hinc proficiſcens vis illuc tecum ducere?
Boeot. Quicquid Athenis eſt, quod non ſit apud Boeotos.
Dic. Apuas itaque emes & aſportabis,
Aut fictilia. Boeot. Apuas, inquis, aut fictilia? atqui haec ſunt illic;
Sed quod apud nos non eſt, hic autem affatim.
Dic. Scio ego; educ ergo delatorem
Sicut fictilia ligatum. Boeot. Ita me Dioſcuri ament,
Scilicet multum lucri facerem, ſi abducerem,
Tanquam ſimium, flagitiis multis plenum.

Dic.

vſ. 893. & ſeq. *Μαῖ γὰρ Θανὼν ποτε σὺ χωρὶς ἦσθ*] Sunt verba Euripidis ex Alcestide vſ. 367. — *μαῖ γὰρ Θανὼν ποτε σὺ χωρὶς ἦσθ᾽ ἐμοῦ· — Utinam ne mortuus quidem ſine te ſim, quae ſola mihi fuiſti fida.* Ceterum merito aliquis ad Dicaeopolidem haec optantem dicat cum Philetaero Comico: *ὁ γὰρ Θανὼν γε δεινὸν ἰχθὺν ἐφάγετ᾽ Mortuus utique non comedet anguillam* apud Athenaeum VI. p. 280.

vſ. 894. *Ἐγκυκλιαρχιδίοις*] Anguillae coquebantur cum betis. Vide ad Pacem vſ. 1014.

vſ. 905. *Νὴ τὼ Διώ*] Pro *νὴ τὼ Διώ*. Jurat per Amphionem & Zethum tanquam Thebanus. Cum Lacon aliquis aut Lacaena jurat *ναὶ τὼ Διώ*, ut in Pace vſ. 214. & in Lyſiſtr. vſ. 86. intelligit Caſtorem & Pollucem. Atticae foeminae ſi jurent *μὰ τὼ Διώ*, ut in Eccleſ. vſ. 155. intelligitur Ceres & Proſerpina.

vſ. 907. *Ἄνηρ*] Ita recte Aldina & Farrei. Nupera *ἀνήρ*.

Ibid. *Ἄνηρ*] Pro *ἀνήρ*, i. e. *ὦ ἀνήρ* ut ſupra, vſ. 759. ubi Editio Farrei *ἀνήρ*· hic autem eadem illa *ἀνήρ*· in Lyſiſtrata vero vſ. 84. eadem haec part. *ἄνηρ*. Et ibid. vſ. 1267. *ἄνηρ*. Ed. Far. aliae *ἀνήρ*. Sed in Lyſiſtr. aliter ſcribendum.

Ibid. *Πλέκτων ἀλιτήριος ἀληθέστατος*] In Eccleſiaz. vſ. 1067.

ΔΙΚ. Καὶ μὼ ὁδὶ Νίκαρχος ἔρχ' φαιδρός.
ΒΟΙ. Μικκός γα μᾶχος ἔστος. ΔΙΚ. Ἀλλ' ἅπαν κακόν.

ACTUS QUARTI

Τρίμετροι Ἰαμβικοί.

ΝΙΚΑΡΧΟΣ, ΒΟΙΩΤΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΝΙΚ. Ταὐτὶ πίνος τὰ φορτί' ἐστί; ΒΟΙ. Τῶδ' ἐμὰ
Θείβαθεν, ἴτω Ζεύς. ΝΙΚ. Ἐγὼ ποίνω γ' ὁδὶ
Φάσκων πολέμια ταῦτα. ΒΟΙ. Τί δαὶ κακὸν παθών,
Ὀρταπτόποισι πόλεμον ἦρα ἢ μάχαν;
ΝΙΚ. Καί σέ γε Φανῶ τοῖς τοιδε. ΒΟΙ. Τί ἀδικεμβός;
ΝΙΚ. Ἐγὼ φέρω σοι τῶν θεριπτώπων χάεν·
Ἐκ τῶν πολεμίων εἰσάγεις θρυαλλίδας.
ΔΙΚ. Ἔπειτα φαίνεις δῆτα λῷβ' θρυαλλίδας;
ΝΙΚ. Αὕτη γὰρ ἐμπρήσειεν ἂν τὸ νεώριον.
ΔΙΚ. Νεώριον θρυαλλίς; ΝΙΚ. Οἶμαι. ΔΙΚ. Τίνι τρόπῳ;
ΝΙΚ. Ἐνθὺς ἂν ἐς πίθον ἀνὴρ Βοιώτιος,
Ἅψας ἂν ἐσπέμψειεν ἐς τὸ νεώριον
Δι' ὑδροβόας, βορέαν ἐπιτηρήσας μέγαν.
Κεἶτ' λάβοιτο τῶν νεῶν τὸ πῦρ ἅπαξ,
Σελαγεῖτ' ἂν αἱ ναῦς. ΔΙΚ. Ὦ κάκιστ' ἀπολέμενε,
Σελαγεῖτ' ἂν ὑπὸ πίθης τι ἡ θρυαλλίδος;
ΝΙΚ. Μαρτύρομαι. ΔΙΚ. Ξυλλάμβαν' αὐτῷ τὸ σῶμα·
Δός μοι φορυτόν, ὅπ' αὐτὸν εἰδήσας φέρω,
Ὡσθ' ἥξομαι, ἵνα μὴ καταγὴς φορύμενος.
ΧΟΡ. Ἔνδησον, ὦ βέλτιστε, τῷ ξένῳ καλῶς
Ἵνω ἀμπολιὼ ὕπως, ὅπως ἂν μὴ φέρων καταίξῃ.

ΔΙΚ.

ἀίδνα ὑπνώσας μμωδίε. Sophocles in Aiace vſ 1161. ἀιδὴ ὑπνώσας μυρίας πλίας· *Homerum vidi flatibus plenum.* Item in Electra vſ. 669. ἀπαδίας πλίας. Aeſchylus Prom. vſ. 42. Ἀράσσε πλίας.

vſ. 908. Νίκα,) φανῶν.] Scholia: ὁ Νίκαρχος κωμῳδεῖται ὡς συκοφάντης. Φανῶν δὲ ἀπὸ τοῦ, πατηγήσεων.

vſ. 909. Μακὶς γα.] Pro μυρίς γε.

vſ. 911. Θαζεῖσι.] Supra, vſ. 868. Θαζεῖσι.

Ibid. Ἴτω Ζεύς.] „ Pro ἴσω ſitus; dialecto Thebanorum; Plato Epiſt. 7. Ἴτω Ζεύς, φασὶ Θηβαῖοι· Idem „ in Phaedone, de Cebete Thebano: καὶ ὁ Κέβης ἦρμα „ ἐπιγελάσας, ἴτω Ζεύς, ἔφη, τοῦ αὐτοῦ φωνῇ τοῖσδε. *Et Cebes leniter ſubridens, Itω Ζεύς, inquit, eiuſmodi ſibi „ ſermone.*" Ex Notis *Kuſteri.* Communi autem dialecto, ἴσω· Sophocles in Trachiniis vſ. 403. & Euripides in Iphigenia Taurica vſ. 1077. ἴσω μέγας Ζεύς Sophocles in Antigona vſ. 190. ἴσω Ζεὺς ὁ πάντ' ὀλῶν ἀεί. Idem in Oedipo Coloneo vſ. 514. Σοὶς ἴσω. eſt autem iurantis.

vſ. 913.

DIC. Atqui venit iſte Nicarchus te delaturus.
BOEOT. Parvae utique ſtaturae hic eſt. DIC. Sed quantuluscumque, nihil niſi nequitia eſt.

SCENA SECUNDA.

Senarii Jambici.

NICARCHUS, BOEOTUS, DICAEOPOLIS, CHORUS.

NIC. Iſtae merces cujus ſunt? BOEOT. Hujus, *quem vides*, meae *inquam*
Ex Thebis, teſtis eſt Jupiter. NIC. Ego itaque ipſe
Defero haec, utpote hoſtilia. BOEOT. Quanam in re laeſus es,
Ut contra aves bellum ſuſceperis?
NIC. Imo te quoque deferam inſuper. BOEOT. Quam paſſus injuriam?
NIC. Ego tibi dicam propter iſtos, qui hic aſtant:
Ab hoſtibus importas ellychnia.
DIC. Itaque ergo propter ellychnia eum defers?
NIC. Nam iſtud facile incenderet navale.
DIC. Ellychnium *incenderet* navale? NIC. Arbitror. DIC. Quo pacto?
NIC. Boeotius aliquis id impoſitum blattae
Et incenſum immitteret in navale
Per canalem, Boreae flatu vehementiore obſervato:
Et ſi corripiat naves ignis ſemel,
Fulgerent *incenſae* naves. DIC. ô perditiſſime!
Itane vero fulgerent a blatta & ellychnio *incenſae*?
NIC. Teſtor. DIC. Comprime ei os.
Da mihi paleas, ut eum illigatum feram,
Veluti vas fictile, ne frangatur inter ferendum.
CHOR. Illiga bene, vir optime, hoſpiti
Capturam hanc, & ita ut ne frangat inter portandum.

DIC.

vſ. 913. Ὀρνιθοπώλοις] Scholia: *ἀπὸ τῶ, ἐρίου. ὡς ἀπὸ ἐρίου δὲ λέγων. Ita dicit pro, ἐρίους* i. e. *avibus, quaſi de gente aliqua loquens. ἦρα* autem aor. 1. med. ab *αἴρομαι.*
vſ. 914. Ἀδαμαίνδῳ] Pro ἰδαμαίνδῳ. medium a in υ, ut in Θεσσαλὸν.
vſ. 917. Φαίνετε δὲ τοῖς Θρυαλλίδας] Duplex ſenſus, qui uterque hic locum habet; *Lucet, accenſi ellychnii.* &: *oſtendit* i. e. *defert me propter ellychnia*, quae importavi.
vſ. 918. Ἐκπνεύσεται] Euripides in Inone: Μικρὸν γάρ ἐκ λαμπτῆρος Ἰδαίου λίνου Πλεύσαν ἂν τις. *Parvâ enim facilè Idaei nemus incenderit aliquis:* apud Stobaeum.
vſ. 922. Βορέαν ἐπιλήψεται] Ventus juvat incendium, Thucydides Lib. II. de Obſidione Plataearum: πρόσεισι δὲ πῦρ ἐδέξω αὐτοῖς πυρᾶσαι ὁ δύνανται, πνεύματός γε μείζονος, ἐπιφλέξαι τὸν πόλιν. *Prius autem viſum eſt ipſis cremari, ſi poſſint igni urbem comburere vento exorto.*

ΔΙΚ. Ἐμοὶ μελήσ' ταῦτ', ἐπεί τοι ᾗ φορεῖ
Λάλοι π' ᾗ πυρράγεις, καλλως θεοῖσιν ἐχθρέ.
ΧΟΡ. Τί χρήσεταί ποτ' αὐτῷ;
ΔΙΚ. Πάγχρηστον ἄγγος ἔσται,
Κραπὶς κακῶν, τειπὶς δικῶν,
Φάσιν ὑπεθθύσης λυχνοῦχος, ᾗ κύλιξ
Τὰ πράγματ' ἐγκυκᾶσ.
ΧΟΡ. Πῶς δ' ἂν πεπιθοίη πις ἀγ-
γείῳ τοιούτῳ χρώμενος κατ' οἰκίαν,
Τοσοῦτ' ἀεὶ φορητά;
ΔΙΚ. Ἰσχυρόν ἐστι, ὦ 'γάθ', ὥσ-
τ' οὐκ ἂν καταγείη πότ', εἰ-
πὼν ἔν ποδῶν
Καπνχάρα κρίμαυτό γε.
ΧΟΡ. Ἥδη καλῶς ἔχει σοι.
ΒΟΙ. Μέλλω γέ τοι θερίζειν.
ΧΟΡ. Ἀλλ', ὦ ξένων βέλτιστε, συν-
θέρζε, ᾗ τοῦτον λαβών,
Πρόβαλλ', ὅπου βλέπ, φέρων
Πρὸς πάντα συκοφάντην.
ΔΙΚ. Μόλις γ' εἰδήσα τ' κακῶς ἀπολώμενοι.
Λίθῳ λαβὼν τ' κέφαμοι, ὦ Βοιώτιε.
ΒΟΙ. Ὑπόκυπτε τὰν τύλαν, ὦ Ἰσμήνιχε,
Ὡς ὅπως καταίσεις αὐτὸν θύλαβόμβος.
Πάντως μὲ οἴσεις ᾗδὲ ὑμῖς· ἀλλ' ὅμως
Καὶ τοῦτο κερδάνης ἄγων τὸ φορτίον·
Εὐδαιμονήσεις συκοφαντῶν γ' ἕνεκα.

vſ. 935. Κραπὶς κακῶν] Hoc loco ipſum Sycophantam vocat κραπίδα, alludens ad etymologiam: eſt autem à περάννυμι, miſceo. Aliter Aeſchylus in Agamemnone vſ. 1466. Τοσοῦτ' κρατῆρ' ἐν δόμοις κακὸν ἐδὼ Πλεῖσαι. *Cum tantorum craterα malorum iſte domi impleſſet.*

vſ. 936. Φάσιν ὑπεθθύσης λυχνοῦχος] Scholia: καὶ ἐπὶ τοῦ συκοφαντοῦ τὸ φέρειν τοῦτο· καὶ ἐπὶ τοῦ, φῶς φανῶν· διὰ τοῦτο καὶ λυχνοῦχον ὑπέλαβεν, ὅτι φανὸν λέγομεν ἢ λαμπάδα. *Verbum φέρειν & in aſſerendi ſignificatione intelligitur, & in lucendi. Propterea fabjunxit vocem λυχνοῦχος, quæ aliàs φανὸς dicitur & λαμπάς.*

vſ. 937. Ἐγκυπᾶσθαι] Reſpicit ad ſyllabam initialem vocis

Dic. Id mihi curae erit, quandoquidem tinnitus etiam ejus arguit
Garrulum quiddam, & igni ruptum, & diis inviſum.
Chor. Quidnam vero faciet illo?
Dic. Vas erit ad omnia utile:
Crater malorum, trapetum litium,
Candelabrum ad reos deferendos, & calix,
In quo negotia miſta turbentur.
Chor. Sed quomodo quis poſſit eſſe ſecurus vaſe ejusmodi utens in domo,
Quod tantopere ſemper ſtrepit?
Dic. Firmum eſt, ô bone, ut
Non facile frangatur unquam, ſi
Pedibus
Suſpendatur capite deorſum ſpectante.
Chor. Jam bene eſt.
Boeot. Equidem conſtitui metere.
Chor. Itaque, optime hoſpes, una
Mete hunc etiam prehenſum,
Jacito quocunque lubet, ferens
Ad quemcunque delatorem, *quaſi ad acervum.*
Dic. Vix colligavi tandem hominem male perditum.
Accipe & ſuſtolle hos vas fictile, ô Bocotie.
Boeot. Submitte calloſum humerum, ô Iſmeniche,
Et operam da, ut feras ipſum caute:
Nihil utique boni feres: ſed tamen
Id ſaltem lucri facies ferens onus:
Beatus eris delatorum gratia.

vocis κάλῳ in praecedente verſu.
vſ. 9[illegible] Πανσθοὶς] Edd. priſtinae σανσθοὶς, non male.
vſ. 946. Θυλάζειν] Pro Θυλάζειν.
vſ. 950. Πρὸς πάντα συσσόρευτον] Scholiaſtes: ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ τοῦ σωρὸν. *Pro eo quod dicendum fuiſſet, ad acervum, dixit ad Sycophantam.* Loquitur autem quaſi de meſſore qui acervos facit.
vſ. 953. Τὰκύνου τὰν τύλαν] Procopius Epiſt. 55. ἀλλ' ὑποκύψαι δεῖ τὸν αὐχένα καὶ ζυγὸν ἀναγκαίως ὑπομεῖναι ἀνάγκαι. *Sed ſubmittere oportet cervicem & jugum neceſſitatis ſponte tolerare.* Τὰν τύλαν autem i. e. τὸν τύλαν, *callum*, dixit per metonymiam adjuncti pro ſubjecto.

SCENA

ACTUS QUARTI

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ.

ΑΓΓ. Δικαιόπολι. ΔΙΚ. Τίς ἐσι; τί με βοᾳτεῖς; ΑΓΓ. Ὅπ
Ἐκέλθωσι Λάμαχός σε ταύτης τ' ὁραχμῆς
Εἰς τὰς Χόας αὐτῷ μεταδῶναι τ' κιχλᾶν·
Γελῶν ὁραχμῶν δ' ἐκέλθωι Κωπαΐδ' ἐγχέλυων.
ΔΙΚ. Ὁποῖος ὕτος Λάμαχος ἢ ἐγχέλυων;
ΑΓΓ. Ὁ δεινὸς, ὁ παλαύσπος, ὃς τ' Γοργόνα
Πάλλῃ, κραδαίνων τρεῖς κατασκίους λόφους.
ΔΙΚ. Οὐκ ἂν μὰ Δί', εἰ δοίη γέ μοι τὼ ἀσπίδε·
Ἀλλὰ ὅπῃ παίζη τὰς λόφους κραδαινέτω·
Ἦν δ' ὀπλιγαίνῃ, τὰς ἀγροικόμυς καλῶ.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τόδι λαβὼν τὸ Φορτίον,
Εἶσιμ' ὑπαὶ πιεύγων κιχλᾶν ὐ κοψίχων.

ΣΤΡΟΦΗ ΣΤΙΧΩΝ ιζ'.

ΧΟΡ. Εἶδες ὦ, εἶδες, ὦ
Πᾶσα πόλι, τ' Φρόνιμον ἄνδρα, τ' ὑπέρσοφον
Στρατάμυον ἐμπειρὰ ξήματα διεμπολᾶν·
Ὧν τὰ μὲ ἐν εἰκίᾳ
Χρήσιμα· τὰ δ' αὖ πρὸς χλιαρὰ καπιδέειν.
Αὐτόματα πάντ' ἀγαθὰ τῷδι γε προΐζεται.
Οὐδέποτ' ἐγὼ πόλεμον οἴκαδ' ὑποδέξομαι,
Οὐδὲ παρ' ἐμοί ποτε τ' Ἀρμέδιον ἄσεται,

Συγκα-

vſ. 958. ΑΓΓ.] I. e. Ἄγγελος. Venit autem nuncius ſive ſervus Lamachi ad aliquid petendum.

vſ. 960. Εἰς τὰς Χόας] Feſtum apud Athenienſes a poculis dictum. Χοῦς autem cum circumflexu de menſura accipi monet Scholiaſtes, ut in Nubibus vſ. 1230. ξ χοῦς χωρεντέα. & in Eccleſiaz. vſ. 45. ἀπὸ τριῶν χοῶν.

vſ. 963. Ὁ δεινὸς, ὁ παλαύσπος] In Pace vſ. 241. eadem haec epitheta tribuit Perſonae Belli. Sophocles in Ajace vſ. 205. ὁ δεινὸς, ὁ μέγας αἰωρήτης Αἴας. *Dicer ille & ingens atque ferox Ajax.*

vſ. 964. Κραδαίνων τρεῖς κατασκίους λόφους] Aeſchylus in Septemthebana vſ. 390. τρεῖς κατασκίους λόφους σείων, τριάνυχα κράτα, *tres umbroſas criſtas motat, triſſilis capillitium.* utitur & Comicus verbo σείων in Pace vſ. 1179. τοὺς λόφους σείων.

vſ. 965. Οὐκ ἂν] In Nubibus vſ. 108. Οὐκ ἂν μὰ τὸν Διόνυσον εἰ δοίης γέ μοι τὰς θυείτιδας.

vſ. 967. Ἢν δ' ὀπλιγαίνῃ] Scholia: ἐὰν δὲ θορυβῇ, ἢ ὀλιγωρῇ ἐκεῖ· παρὰ τὸ ὀλιγὸς· i. e. *Si autem tumultuabitur, aut acetum clamabit*, à ὀλιγὸς, *argutum.*

vſ. 969. Ὑπαὶ πιεύγων] In Avibus vſ. 1426. ὑπαὶ τῶν μύων

SCENA TERTIA.

NUNCIUS LAMACHI, DICAEOPOLIS.

NUNC. Dicaeopolis. DIC. Quis eſt? cur me vocas? NUNC. Quia
Juſſit te Lamachus pro iſta drachma
Ad Choas ipſi impertire aliquot turdos:
Pro tribus autem drachmis juſſit te ei dare Copaïcam anguillam.
DIC. Qualis ille Lamachus, qui anguillam petit?
NUNC. Ille terribilis, ille durus, qui Gorgonem
Concutit, motans tres umbroſas criſtas.
DIC. Non impertirem profecto, ſi mihi daret illum ſuum clypeum.
Sed ad ſalſamenta criſtas ſuas motet, *& ſe accingat.*
Si vero turbas excitaverit, inſpectores fori vocabo.
Ego autem aſſumtis his, quae emi,
Intrabo ſub alis turdorum & merularum.

STROPHE VERSUUM XVII.

CHOR. Vidiſtis, vidiſtis ô
Cives omnes, virum prudentem & ſapientiſſimum,
Ut pace facta, quae venalia ſunt, emat;
Quorum alia domi
Sunt utilia: alia autem decet comedere calida:
Bona huic ſponte ſuggeruntur omnia:
Nunquam ego Bellum domo excipiam,
Neque apud me unquam Harmodium cantabit,

Mecum

χόλον τὶ πρεσβεῖον σοφώτατον; Pro ἐπὶ· utrobique Scholiaſtes exponit per *μετὰ cum.*

Ibid. Κρελῶν] Dorice pro κριῶν· ut in Nubibus vſ. 338. *κεγὼ τομῶμι μηδὲν ἐγὼδὲν, κἰὰ τ' ἰμάντυγα κρελῶν.*

vſ. 970. XOP.] Chorus beatum praedicat Dicaeopolidem Pacis commodis fruentem, Bellumque deteſtatur.

vſ. 976. Πάσεται] Tanquam de homine aliquo loquitur de Bello. Etiam in Pace vſ. 205. finxit perſonam Belli. Ceterum iſte verſus cum octo ſequentibus, eſt parentheſis.

vſ. 977. Τὸν Ἁρμόδιον ἄσεται] *Non patabit apud me*, per metonymiam; nam in conviviis inter alia Carmina, quae dicebantur Scolia, cantabant etiam unum de Harmodio Athenienſes; qui magnam laudem erat conſecutus, quia tyrannidem Piſiſtratidarum conatus fuerat deſtruere cum ſocio ſuo Ariſtogitone. Dicitur autem non tantum Ἁρμόδιον ἆσαι, ſed & Ἁρμόδιος ἆσαι· ut in Veſpis vſ. 1227. ἆσω δὲ πρῶτα Ἁρμόδιον. & Ἁρμόδιον κελεῦτε· Antiphanes apud Athenaeum XV. p. 692. Ἁρμόδιος ἐκεκλήτο, Παιὰν ἦσται. *Harmodius invocabatur, Paean canebatur.*

Συγκαπακλιπεὶς, οὗ παρόντος ἀνὴρ ἔφυ,
Ὅστις ὅπ' πάντ' ἀγαθ' ἔχοντας ὀπικωμάσας,
Εἰρήσατο παῖζα κακὰ, κἀίπταπε, κἀξίχλ,
Καμάχετο· ἡ δ' ἐσέπη πολλὰ προκαλυμμένα,
Πῖνε, κατάκεισο, λαβὲ τλῴδι Φιλοτησίαν·
Τὰς χάρακας ἅπαξ πολὺ μᾶλλον ἐν τῷ πυρί,
Ἐξίχλ δ' ἡμῶν βία τ' οἴνου ἐκ τ' ἀμπέλων·
Τὰ δ' ὅπ' τὸ δεῖπνον ἅμα, ἡ μεγάλα γε φρονεῖ·
Τῷ βίᾳ δ' ἐξίβαλε δεῖγμα τὰ πρὸ τοῦ θυρῶν.

ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΚΟΠΗΝ, ΣΤΙΧΩΝ κ'.

Ὦ Κύπριδι τῇ καλῇ ἡ Χάρισι ταῖς φίλαις
Ξύντροφε Ἀφφλαγή,
Ὡς καλὸν ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἆρ' ἐλάθαμες.
Πῶς ἂν ἐμὲ ἡ σέ πτε ἔρασ ξυναγαγοι λαβὼν,
Ὥσπερ ὁ γεγραμμένος, ἔχων τέφανον ἀνθέμων;
Ἢ πάνυ μερίπτον ἴσως ποιόμιχές με σύ.
Ἀλλά σε λαβὼν, τεία δοκῶ γ' ἂν ἔκ πρεσβαλεῖν·
Πρᾶζα μὲ ἂν, ἀμπελίδος ὄζον ἐλάσαι μακρόν·
Εἶτα πρὸς τόδε τέα μοχίδια συκίδων·
Καὶ τὸ τέλος, ἡμερίδος ὄζον ὁ γέρων ὀδὶ,
Καὶ περὶ τὸ χείλος ἅπαν ἐλαΐδας ἐν κύκλῳ,
Ὥστ' ἀλείφεσθαί σ' ἀπ' αὐτῶν κἀμὲ ταῖς ἡμικίαις.

vſ. 979. Πάνυ ἀγαθ' ἔχοντας] De opiparis epulis. Amphis Comicus apud Athenæum III. p. 100. ὡς τὰν ἐσχάραν χαρταζίσματα πᾶσιν ἀγαθοῖς. *Ad veſperam ſaturata omnibus lautitiis.* Noſter in Veſpis vſ. 1295. ὡδὶ γὰρ ὡς ἐπίπαντα πάλλοι κἀγαθῶν, ἰτάλαν', ἰτάλιστα. Vide infra ad vſ. 1025.

Ibid. Ἐπικωμάσας] Scholia: ἀντὶ τοῦ, μετὰ φθόης εἰσπεσών. *Pro, cum pernicie ſubito ingreſſus.* Alias κῶμος i. e. *comeſſatio* inſtituitur hilaritatis cauſa; nunc, quia ὁ Πόλεμος *Bellum*, *per proſopopœiam*, delectatur malis hominum, dicitur ἐπικωμάσαι, cum ingruit. Sic de Marte etiam Euripides in Phœniſſis vſ. 746. κῶμον ἀνυσάτατον πρόχυσιν. *Tripudium ſine ullis tibiis comeſſabundus.*

vſ. 984. Ἐκ τῶν ἀμπέλων] Dicendum erat ἐκ τῶν πίθων, *ex doliis*; non ἐκ τῶν ἀμπέλων, *ex vitibus*, inquit Scholiaſtes.

vſ. 985. Τὰ δ' ἐνί] Ita Ed. Aldina in Scholiis haec excerpit. In contextu habet τἄδ' uti & Juntina & Farrei. Brubachii autem τάδ'. Eſt autem parentheſis ab αὐτὸ

ACTUS

Mecum una accumbens, nam vinolentus & contumelioſus homo eſt:
Qui ad nos bonorum copia laetos comiſſatum irruens,
Omnia mala nobis intulit, evertens omnia, effundens,
Et pugnans etiam: adhaec cum ſaepe eum provocarem *ſic dicens:*
Bibe, accumbe, cape hoc amicitiae poculum;
Tunc ille multo magis igni accendebat ridicas,
Effundebatque noſtrum vinum violenter e vitibus.
Iſta ad coenam, ſimulque ipſe ſuperbit.
Et ejicit plumas ante oſtium, vitae beatae argumentum.

SYSTEMA PER PERICOPEN, VERSUUM XII.

Dic. ô Veneris formoſae & Gratiarum
Socia pax,
Neſcivi quam pulchra eſſes facie.
Quomodo me & te copulabit amor aliquis
Roſis coronatus, ut iſte pictus:
Aut forte putas me nimis eſſe ſenem?
Sed ſi te prehendam, videor mihi adhuc tria adjecturus.
Primo quidem ducam viticulae ſulcum (*ordinem*) longum:
Deinde juxta hunc tenera germina ficuum *plantabo:*
Tertio loco, ſulcum vitis faciam ſenex ego:
Et circa praedium omne oleas ſeram,
Ut ambo ungamur oleo novilunii tempore.

αὐτήματα uſque ad ἀμπέλου reſpondent τὰ μὲν τὰ δέ.

vſ. 987. Διαλλαγή.] Quaſi Puellam formoſam alloquitur Pacem. Sic in Equitibus vſ. 1383. διὰ τί δ' αἱ σπονδαὶ ταχύ.

vſ. 991. Ὁ γεγραμμένος.] *In tabula depictus.* Aeſchylus in Eumenidibus vſ. 50. εἶδον αὐτ' ἄλλα φοίτας γεγραμμένας ἀδίκων φρένας. *Vidi enim pictas aliquando illas* (nempe *Gorgonas*) *Phinei coenam auferentes.* Dicaeopolis ad notam quandam picturam digitum intendit. Vide ad Plutum vſ. 385.

vſ. 992. Ἡ πάνυ.] Ita Edd. priſtinae; non ἢ πάνυ.

vſ. 994. 995. 996. & 997. Ἀμπελίδος.] Hos quatuor verſus imitatus eſt Aelianus Epiſtola 4. Ἐγὼ γὰρ ἀμπελίδος ἔχειν ὀλίγας, ὅτε μοσχίδια συνείρειν πεφυτευμένας ἀνάγκη, καὶ ἐν κύκλῳ περὶ τὴ αὐλὴν κατάγειν ἐλαίας. *Ego enim poſtquam duxi viticulae ordinem, & deinde juxta plantavi tenera germina ficuum; etiam circa villam defixi olivas.* Loquitur autem Comicus allegorice de coitu, ut monet Scholiaſtes. Voce ἔχειν, quam bis ponit, alludit ad ἔχω.

ACTUS QUARTI

ΚΗΡΥΞ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΚΗΡ. Ἀκήκετε λεώ· χὠ τὰ πάτρια τὰς χρὰς
Πίνειν ὑπὸ τ' σάλπιγγος· ὃς δ' ἂν ἐκπίῃ
Πρώτιστος, ἀσκὸν Κτησιφῶντος λήψεται.
ΔΙΚ. Ὦ παῖδες, ὦ γυναῖκες, οὐκ ἠκήσατε;
Τί δρᾶτε; ὦ κήρυκος οὐκ ἀκήκετε;
Ἀναβεβάτετ', ἐξοπλᾶτε, πρίπετ', ἀφίλκετε
Τὰ λαγῶα, ταχέως τὼς φάλως ἀείρετε.
Φέρε τὼς ὁπλίσκους, ἵν' ἀναπείρω τὰς κίχλας.

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Ζηλῶ σε τ' θ'ζελίας,
Μᾶλλον δὲ τ' θ'ωχίας,
Ἀθρῶπε, τ' παρ'σης.
ΔΙΚ. Τί δῆτ' ἐπειδὰν τὰς κίχλας
Ὀπτωμέν' ἴδητ';
ΧΟΡ. Οἰμώξ σε τ' τοῦτ' εὖ λέγειν.
ΔΙΚ. Τὸ πῦρ ὑποσκάλθε.
ΧΟΡ. Ἤκουσας ὡς μαγειρικῶς,
Κομψῶς τε τ' δειπνητικῶς
Αὐτ'ζα λ'γκεῖται.

vſ. 999. Αὐὸ] Ita Edd. priſtinae; non λαὸ.
Ibid. Κατὰ τὸ πάτρια] Scil. ἴδη. Thucydides Lib. II. circa init. καὶ ὁπόταν ὁ κῆρυξ· εἴ τις βούλεται κατὰ τὰ τέλεια τῶν πατρίων Βοιωτῶν ξυμμαχεῖν, τίθεσθαι παρ' αὐτόν τὰ ὅπλα. *Et annunciavit praeco: Si quis velit more inſtituque majorum in ſocietatem belli venire, is apud ipſos arma deponat.* Ubi Scholia ad illud κατὰ τὰ πάτρια habent: ἴδη δηλονότι.
Ibid. Τὰς χοὰς] Malim τὰς χόας, vel τὰς χοᾶς.
vſ. 1000. Πίνειν] Infinitivus pro imperativo in edictis: ut ſupra, vſ. 171. τὰς Θρᾴττας ἀπτᾶναι.
Ibid. Τὰ σάλπιγγ@] Theophylactus Simocata Epiſt. 44. τοὺς ὑπὸ τὰς σάλπιγγ@ Συλλεγέντας ἐλέγομεν. Archilochus: ἀέθω ὑπ' αὐλητῆρ@, apud Scholiaſtem Comici ad Aves vſ. 1406.
vſ. 1002. Ἀσκὸν] Infra vſ. 1223. cum Dicaeopolis exhauſiſſet congium, dicit: ἀσκὸν δέ μοι τὸν ἀσκὸν· deinde mox idem oſtendit vacuum congium: ὁρᾶτε τουτονὶ ἀσκόν· mox Chorus ad eum: Χαῖρε λαβὼν τὸν ἀσκόν.
Ibid. Κτησιφῶντ@] Scholia: ὡς παχὺς καὶ πιμελέστερ Κτησιφῶν κωμῳδεῖται· *Tanquam pinguis & ventricoſus Cteſiphon ridetur.* quasi dicat, *magnum vini utrem accipies.* Herodotus

ACTUS

SCENA QUARTA.

PRAECO, DICAEOPOLIS, CHORUS.

PR. Audite populi: more patrio congiis
Potate ad tubae clangorem; qui autem exhauſerit
Primus, utrem teſiphontis accipiet.
DIC. ô pueri, ô mulieres, nonne audiviſtis?
Quid facitis? non auſcultatis praeconi?
Elixas facite, torrete, verſate in igne, detrahite a verubus
Carnes leporinas, cito corollas nectite.
Cedo verua, ut figam turdos.

STROPHE VERSUUM X.

CHOR. Magni facio tuam prudentiam,
Imo potius epulas tuas
Praeſentes, mi homo.
DIC. Quid ſi turdos
Videatis, ut aſſantur?
CHOR. Arbitror & hoc te recte dicere.
DIC. Ignem ſuſcita.
CHOR. Audiſtine ut more coquorum,
Sciteque & coenatorie
Ei omnia adminiſtrentur.

dotus in Polymnia pellem Marſyae ἀσκὸν vocat: ἐν τῇ καὶ ὁ τῆ Σλαυῆ Μαρσύᾳ ἀσκὸς ἐν τῇ τοῦ ἀκαπέματος. Illi & Sileni Marſyae uter in urbe ſuſpenſus eſt. Vide ad Nubes vſ. 1259.

vſ. 1004. Τρύφων] Scholia: ἀπεκρίναντο τὰ ἐνύπνια πρὸς, καὶ ἐνυπνίοντα ἐξέλυσε. Horat. *Macros dum turdus ventre in igne.*

vſ. 1006. Τὰς ὀλόλυγας, Τί ἀκούετε τότε;] Supra vſ. 796. ἐν τῇ ὀλολυγῇ ἐμπεπαρώνει. i. e. ἀπὸ τῆς ὀλολυγῆς ἐμπεπαρώνει.

vſ. 1007. ΧΟΡ.] Chorus in hac Strophe, & deinde in Antiſtrophe, miratur felicitatem Dicaeopolidis in pace jam degentis. Deinde alii etiam prodeunt, quibus ſcilicet non eſt pax; ut contra illorum miſeria oſtendatur.

vſ. 1010. Τί δὲ' ἰτυλᾶν] In Pace vſ. 860. Τί δὲ' ἐνυδᾶν ὑμεῖν μ' οἴεσθ λαμπρὸν ἔντας; inox ibi: νὴ Δί' ἔγωγ' ἂν τὸν πετθίνον ἐχόμην.

vſ. 1013. Τὸ πῦρ ὑπακάλυε] In Pace vſ. 439. πυκάλεσον' ἀνθρακας.

vſ. 1015. Διωτυτικὰς] Anthippus Comicus apud Athenaeum IX. p. 404. ὁ γὰρ πυκτὴς ἐστι ὁ διωτυτικὰς.

ACTUS QUARTI

ΓΕΩΡΓΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΓΕΩΡΓ. Οἴμοι τάλας. ΔΙΚ. Ὦ Ἡράκλεις, τίς ἦτσοί;
ΓΕΩΡΓ. Ἀνὴρ κακοδαίμων. ΔΙΚ. Καθ' σαυτὸν τῦν τρέπου.
ΓΕΩΡΓ. Ὦ φίλταπ', (σπονδαὶ γ' εἰσί σοι μέχρι,)
Μέτρησον εἰρήνης τί μοι κἀν πέντ' ἔτη.
ΔΙΚ. Τί δ' ἔπαθες; ΓΕΩΡΓ. Ἐπτερύξιν ὤπλισας τὸ βόε.
ΔΙΚ. Πῶς γ'; ΓΕΩΡΓ. Ἀπὸ Φυλῆς ἔλαθον οἱ Βοιώτιοι.
ΔΙΚ. Ὦ τερασκακοδαίμων, εἶτα λευκὸν ἀμπέχῃ;
ΓΕΩΡΓ. Καὶ ταῦτα μέντοι, νὴ Δί', ὥσθ' μ' ἐτρυφέτιν
Ἐν πᾶσι βουλῖται. ΔΙΚ. Εἶτα τινὶ θύῃ δέῃ;
ΓΕΩΡΓ. Ἀπόλωλα τὼ φθαλμὼ, δακρύων τὸ βόε.
Ἀλλ' εἴ τι κήδῃ Διοκλέτε Φυλασίε,
Ὑπάλειψον εἰρήνῃ μὲ τὼ φθαλμὼ ταχύ.
ΔΙΚ. Ἀλλ', ὦ πόνηρ', ἡ δημοσίων τυγχάνω.
ΓΕΩΡΓ. Ἴθ' ἀπόβλω σ', ἵν' πως κομίσωμαι τὸ βόε.
ΔΙΚ. Οὐκ ἔστι, ἀλλὰ κλαῖε πρὸς τὸς Πιτάλε.
ΓΕΩΡΓ. Σὺ δ' ἀλλά μοι φαλαγμὸν εἰρήνης ἕνα
Εἰς τ' χαλκμίσκον εἰσάλαξον τυτοί.
ΔΙΚ. Οὐδ' ἂν τετρυπανίζοις· ἀλλ' ἀπὸν οἴμωζέ που.
ΓΕΩΡΓ. Οἴμοι κακοδαίμων, τῶν γεωργῶν βοϊδίον.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ι'.

ΧΟΡ. Ἀνὴρ ἀιθύρηκέ π παῖς
Σπονδὰς ὁδοῖ· κἀκ ἔστι-
κεν ὑδοὶ μεταδώσων.

ΔΙΚ.

vſ. 1017. ΤΕ.] I. e. Γεωργέ. Ruſticus.

vſ. 1018. Κατὰ σαυτὸν τὸν τρόπον] „ Erat formula veteribus uſitata, qua ſignificabant, ſe omen aliquod oblatum non accipere, ſed reſpicere & averſari: cujus generis formula erat illa etiam: *ἐς κακὸν σε.* de qua dictimus ad Plutum vſ. 526. Vide etiam in Nubibus vſ. 1266. ubi haec ipſa formula *κατὰ σαυτὸν τρέπε* etiam occurrit." Ex Notis Kuſteri.

vſ. 1020. Κἀν πέντ' ἔτη] Scholia: *ἀντὶ τοῦ ὡς πέντε ἔτη.* Ridicule autem ex Pace medicamen & liquorem queridam facit.

vſ. 1022. Φυλῆς] Pagus Atticus Φυλή· unde mox Φυλάσιος ſe vocat iſte ruſticus. Meminit hujus pagi Comicus in Pluto vſ. 1147.

vſ. 1025. Ἐν πᾶσι βουλῖται] Pro *ἐν πᾶσι τοῖς, ἐν τοῦτ' ἀγαθοῖς*, inquit Scholiaſtes. In Veſpis vſ. 707. *ἴσον ἐν πᾶσι λαγῶσι, καὶ σκάπτουσι σκαπανέοισι, καὶ πᾶσι καὶ πυρέτ.* Ubi etiam Scholia: *ἐν ἀγαθοῖς πᾶσι. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ, ἐν πᾶσι λαγῶσι, ἀντὶ τοῦ ἐν τρυφῇ.* De πάσχα ἀγαθὰ vide ſupra ad vſ. 979.

vſ. 1027.

SCENA QUINTA.

AGRICOLA, DICAEOPOLIS, CHORUS.

AGR. Hei mihi miſero. DIC. Proh Hercules, quis iſte?
AGR. Homo infelix. DIC. Ad te ipſum convertere jam.
AGR. ô chariſſime, quandoquidem tu ſolus pactionem habes,
Admetire mihi aliquid pacis, ſaltem in quinquennium.
DIC. Quid mali tibi accidit? AGR. Interii amiſſo boum pari.
DIC. Unde? AGR. E Phyla Boeotii acceperunt.
DIC. Tamen, ô perditiſſime, amictus es candida veſte.
AGR. Idque profecto cum me alerent
Fimo bovino *quaſi omni genere deliciarum.* DIC. Quid ergo nunc vis habere?
AGR. Perdidi oculos meos, boves illos deflendo.
Sed, ſi tibi curae eſt Dercetes Phylaſius,
Unge oculos mihi ocyus pace.
DIC. At, ô miſer, non ſum ego publicus medicus.
AGR. Unge quaeſo, ut boves recuperare poſſim.
DIC. Non poteſt fieri, ſed abi, ſic apud Pittali *diſcipulos.*
AGR. Saltem unam guttam pacis
In iſtum calamum inſtilla.
DIC. Ne quidem tantillum: ſed abi & alicubi ejula.
AGR. Heu me infelicem propter amiſſos boves.

ANTISTROPHE VERSUUM X.

CHOR. Homo iſte aliquam invenit
Per ſuas inducias dulcedinem: nec videtur quemquam participem facturus.

DIC.

vſ. 1027. Ἀλλ' εἴ τι κἀδύ Ἀχαίτᾳ] In Nubibus vſ. 106. ἀλλ' εἴ τι κἀδύ τῶν πατρῴων ἀλήτᾳ. Eſt autem Attice κἀδύ pro κἄδυ. Sophocl. in Oedipo Tyranno vſ. 1080. ὥσπερ τι τῷ σαυτῆς βίᾳ κἀδύ. *Si quidem vitae tuae ratiunem habet.* Ceterum Dercetes vocabatur ille ruſticus, qui hic loquitur.

vſ. 1029. Οὐ δημοσιῶν] Quia ſibi ſoli pacem procuraverat: ſupra vſ. 130. ἐμοὶ σὺ-σπονδὰς ποιοῦσι πρὸς Λακεδαιμονίους μόνῳ.

vſ. 1031. Πρὸς τὸν Πιττάλαν] Scholia latine converſa: *Iſte Pittalus erat medicus apud Athenienſes: deficit autem vox μαθητάς, i. e. diſcipulos. Ceterum hoc dicit, quia ille dicebat: lunge mihi oculos;* (quod medicorum eſt.) *Quaſi dicat: abi, & iunge apud Pittalum.* Vide infra vſ. 1220.

vſ. 1034. Χερσαῖον ξ] Scholia: ἀντὶ τοῦ, ὅλῃ γαστρὶ, σφόδρα. Τὸ καθόλου ἀπὸ μέρους καὶ ἔξεστι. Οὐ λιπαρῆ δὲ ἀλλὰ ἰσχνὸν καὶ. *Pro, Neque guttam.* σφόδρα δὲ autem vocatur tenuis & acuta vox. λιπαρὸς autem minime vox acuitur. Vide ad Plutum vſ. 18.

ΔΙΚ. Κατάχει σὺ ἡ χοιδὴς τὸ μέλι.
Γὰς σπονδάς γ' ἅθθι.
ΧΟΡ. Ἤκουσας ἐρθιασμάτων.
ΔΙΚ. Ὀπάτα σὰ 'γχέλεα.
ΧΟΡ. Ἀποκλινεῖς λιμῷ με ἢ
Τὰς γείτονας, κνίσῃ τε ἢ
Φωνῇ, τοιαῦτα λάσκων.

ACTUS QUARTI

ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΠΑΡΑΝΥΜΦΟΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΔΙΚ. Ὀπάτα ταυτὶ ἢ καλῶς ξανθίζετε.
ΠΑΡ. Δικαιόπολι. ΔΙΚ. Τίς ἥτοσί; τίς ἥτοσί;
ΠΑΡ. Ἔπεμψε τίς σοι νυμφίον ταυτὶ κρέα
Ἐκ τῶ γάμου. ΔΙΚ. Καλῶς ποιῶν, ὅς τις ἀφ' ἡμῶν.
ΠΑΡ. Ἐκέλευε δ' ἐγχέαι σε τῶν κρεῶν χάριν,
Ἵνα μὴ φαγόντε, ἀλλὰ βινεῖν μέλλοι,
Ἐς τὰ λαλάξαφον κύκλον εἰρήνης ἕνα.
ΔΙΚ. Ἀπόφερ', ἀπόφερε τὰ κρέα, ἢ μή μοι δόξῃ·
Ὡς οὐκ ἂν ἐγχέαιμι χιλίων δεκαχμῶν.
Ἀλλ' αὐτὴ, τίς ἐστί; ΠΑΡ. Ἡ νυμφεύτρια
Δεῦτα ὦδὶ ἡ νύμφης τί σοι λέξει μόνῳ.
ΔΙΚ. Φέρε δή, τί σὺ λέγεις; ὡς γελοῖον, ὦ θεοὶ,
Τὸ δέημα ἡ νύμφης, ὃ δεῦτά μοι σφόδρα,
Ὅπως ἂν οἰκυρῇ τὸ πέος ἡ νυμφίου.
Φέρε δεῦρο τὰς σπονδὰς, ἵν' αὐτῇ δῶ μόνῃ,
Ὅπῃ γυνή 'στι, ἡ πολέμου τ' οὐκ ἄξια.
Ὕπιχ' ὧδε δεῦρο τὠξάλειπτρον, ὦ γύναι.
Οἶσθ' ὡς ποιεῖτα τοῦτο; τῇ νυμφῃ φράσω,
Ὅταν φαπώσας καταλέγωσι, τοιοῦ
Νυκλῶς ἀλειφέτω τὸ πέος ἡ νυμφίου.

Ἀπό-

vſ. 1040. Τὰς σπονδὰς σεῖσον] In Eccleſiaz. vſ. 126. σπονδὰς ἐκκεχυμένας.

vſ. 1041. Ὀρθιασμάτων] Scholia: ἀνατάσεως ἐμμέτρου· τῶν μετὰ βοῆς ἀιδομένων· ἢ τῶν μελῶν· παρόσον ὀρθίων νομῶν ἀδομένων. *Audis alte intentam esse vocem; fadationes cum clamore; aut Carmina, quatenus Orthius nomos (sive altus modus) ab inter citharoedicos nomos, sive modos.* Aeſchylus in Choëphoris vſ. 269. ἀείρειδίζω σκολ. ubi Scholia: ἀνατεταμένως βοῶν. *alte intenta voce clamans.* Occurrit apud eundem aliquoties verbum ὀρθοῦσθαι.

vſ. 1042. Τχίλια] Scholia: λείπει, τὰ κρέα. *Deſidet vox κρέα.*

vſ. 1045. Λάσκων] Scholia: φωνῶν, ἢ ὠθῶν, *vociferans, clamans.* Aeſchylus in Agam. vſ. 603. ὀλολυγμὸν ἀλλ' ἀλαλὰν

DIC. Perfunde has lactes melle.
Assa sepias.
CHOR. Audis altam ejus vocem.
DIC. Torrete anguillas.
CHOR. Occides me fame &
Vicinos, *enecabis* nidore &
Voce tua, talia loquens.

SCENA SEXTA.

DICAEOPOLIS, PARANYMPHUS, CHORUS.

DIC. Torrete ista & facite ut pulchre flaveſcant.
PAR. Dicaeopolis. DIC. Quis iſte? quis iſte?
PAR. Miſit quidam ſponſus tibi has carnes
E nuptiis. DIC. Pulchre fecit quisquis eſt.
PAR. Jubebat autem te pro iſtis carnibus infundere
(Ne militaret, ſed *domi* manens futueret)
In hunc alabaſtrum unum pacis cyathum.
DIC. Aufer, aufer carnes, & ne mihi dederis:
Nam non infunderem tibi pro mille drachmis.
Sed quaenam iſta eſt *mulier*? PAR. Pronuba
Vult ſponſae nomine aliquid tibi dicere ſoli.
DIC. Agedum tu quid dicis? quam ridicula, ô Dii,
Eſt petitio ſponſae, qua petit a me vehementer,
Ut domi maneat penis ſponſi.
Fer huc mihi inducias, ut ei dem ſoli,
Quoniam mulier eſt & indigna bello.
Tene ſubtus horſum vas unguentarium, mulier.
Scisne quomodo utendum ſit iſto? Dic ſponſae,
Quando milites conſcribuntur, iſto
Noctu inungat penem ſponſi.

Aufer

ἄλλοθι κατὰ πόλιν ἴλαττε. *Laeta voce alibi aliisque hinc inde per urbem clamabant.*
vſ. 1047. ΠΑΡ.] Paranymphus.
vſ. 1055. Ἡ νυμφεύτρια] Haec eſt muta Perſona.
vſ. 1056. Αἶξαι μέτα] Euripides in Ione vſ. 1520. τὰ δ' ἄλλα πρὸς σὲ βούλομαι μόνῃ φράσαι. Διὸ ἐλθ' ἐς ἐμὲ τὰς λόγους ἐντὸς σῶσαι. *Cetera vero ad te ſolam volo dicere. Illuc accede; in aurem dicere volo.*
vſ. 1062. Τπτχε] In Pace vſ. 430. ὦγε δὴ ταχέως ἔνεγκε τὰ φίλτρα.
vſ. 1064. Τετρί] Scilicet τῷ ἀλείμματι, *unguento.* Schol.

Ἀπόφερε τὰς σπονδάς· φέρε τ' οἰνήρυσιν,
Ἵν' οἶνον ἐγχέω λαβὼν ἐς τὰς χόας.
ΧΟΡ. Καὶ μὴν ὁδί πῆς τὰς ὀρφοῦς ἀνεσπακώς,
Ὥστ' ἄπιθι δεῦρο ἀγγελῶν, ἐπείγου.

ACTUS QUARTI

ΑΓΓΕΛΟΣ, ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, Ἕτερος ΑΓΓΕΛΟΣ.

ΑΓΓ. Ἰὼ πόνοι τε καὶ μάχαι καὶ Λάμαχοι.
ΛΑΜ. Τίς ἀμφιχαλκοφάλαρα δώματα κλύπτει;
ΑΓΓ. Ἥκω σ' ἐκέλθων οἱ φρατηρὶ τήμερον,
Ταχέως λαβόντα τοὺς λόχους καὶ τοὺς λόφους·
Καὶ πεζὰ τηρεῖν πρόμολον τὰς εἰσβολάς.
Ὑπὸ τοὺς Χόας γὰρ καὶ Χύτρους αὐτοῖσί πῆς
Ἥγελε λῃστὰς ἐμβαλεῖν Βοιωτίους.
ΛΑΜ. Ἰὼ φρατηρὶ πλέονες, ἢ βελτίονες.
ΔΙΚ. Οὐ δεινὰ μὴ ξένην μ' ἐορτάσαι;
Ἰὼ φράτθυμα πολεμολαμαχαϊκόν.
ΛΑΜ. Οἴμοι κακοδαίμων· καταγελᾶς ἤδη σύ μου;
ΔΙΚ. Βύλῃ μάχαν Γηρυόνη πτερατπίλῳ;
ΛΑΜ. Αἲ αἲ· οἷαν ὁ κήρυξ ἀγγελίαν ἤγειλέ μοι.
ΔΙΚ. Αἲ αἲ, τίνα δ' αὖ μοι προσφέρει πῆς ἀγγελῶν;
ΑΓΓ. Δικαιόπολι. ΔΙΚ. Τί ἐστιν· ΑΓΓ. Ἐπὶ δεῖπνον ταχύ·
Βάδιζε, τὼ κίστα λαβὼν καὶ τὰ χᾶ·
Ὁ γὰρ Διονύσου γάρ σ' ἱερὸς μεταπέμπει.
Ἀλλ' ἐγκόφ· δειπνεῖν κατακωλύεις πάλαι,
Τὰ δ' ἄλλα πάντ' ἐστὶν παρεσκευασμένα,
Κλῖναι, τραπέζαι, προσκεφάλαια, στρώματα,
Στέφανοι, μύρον, τραγήματ', αἱ πόρναι πάρα,
Ἄμυλοι, πλακοῦντες, σησαμοῦντες, ἰτέα·
Ὀψαρτύσεις, τα φίλτατ' Ἀρμοδίου, καλά.

Ἀλλ'

vſ. 1066. *Φέρε τὰς οἰνήρυσιν ἴνα*] Supra vſ. 244. *οἰνήρυσιν, ἀγγεῖον τὸν ἐπιχώριον, ἐν ᾧ τὸν κατάχυσιν τελοῦσιν οἱ νεόγαμοι.*

vſ. 1067. *Τὰς χόας*] Scribendum χοᾶς ſecundum Scholiaſtem ſupra ad vſ. 960.

vſ. 1068. *Τὰς ὀρφὰς ἀνεσπακώς*] Alias etiam: ἀνεστραμμένος, στρεφόμενος.

vſ. 1070. *Ἰὼ πόνοι*] Aeſchylus in Septemthebana vſ. 1003. *Ἰὼ πόνοι ἐμοὶ πόνοι. Ἰὼ ἰὼ καὶ δάϊμαι.*

Ibid. *Μάχαι καὶ Λάμαχοι*] Alludit ad etymologiam nominis Λάμαχος.

vſ. 1071. *Τίς &c.*] Scholia: τραγικώτερον λέγει.

vſ. 1073. *Τὰς λόχας καὶ τοὺς λόφους*] Ludit in ſimilitudine harum vocum; ſupra vſ. 574. *ὦ Δάμαχ' ὅμως τοὺς λόφους καὶ τοὺς λόχους.*

vſ. 1078.

Aufer inducias: cedo urnam vinariam,
Ut vinum infundam in congios.
CHOR. Sed aliquis allevato ſupercilio,
Quaſi horrendum quiddam nunciaturus, *huc* feſtinat.

SCENA SEPTIMA.

NUNCIUS, LAMACHUS, DICAEOPOLIS, alter NUNCIUS.

NUNC. ô Labores & praelia & Lamachi.
LAM. Quis pulſat domum aere & phaleris ornatam?
NUNC. Proficiſci te duces jubent hodie
Cito aſſumentem cohortes & criſtas,
Et aditus cuſtodire, licet ningat.
Nam iſto Choum & Chytrorum tempore aliquis ipſis
Nunciavit, latrones Boeotios incurſionem feciſſe in agros.
LAM. ô Duces, multitudine potius, quam virtute ſpectabiles.
DIC. Nonne moleſta res haec eſt, cum nec feſtum celebrare mihi licet?
ô Exercitum Lamachi bello deditum.
LAM. Hei mihi miſero: tune derides me jam?
DIC. Visne pugnare cum Geryone quatuor plumis criſtato?
LAM. Ah ah! qualem nuncium praeco mihi attulit.
DIC. Ah ah! mihi vero qualem iſte adportabit, qui huc accurrit?
NUNC. Dicaeopolis! DIC. Quid eſt? NUNC. Ad coenam cito
Veni, & fer tecum ciſtam penuariam cum congio;
Bacchi ſacerdos te accerſit;
Sed feſtina: convivas moraris dudum.
Ceteraque omnia parata ſunt;
Tori, menſae, pulvinaria, ſtragula,
Coronae, unguentum, bellaria: ſcorta adſunt,
Amyli, placentae, liba ſeſamo ſparſa, cruſta,
Saltatrices pulchrae, Harmodii deliciae.

Sed

vſ. 1078. Οὐ δυνεί] Pluralis pro ſing. ut in Eccleſiaz. vſ. 400. ἢ δυνεί τοὺμὸς τετρὼν δημηγορῶν.

vſ. 1081. Τριπόλιν τετραπόλιν] Haec dicens oſtendit Lamacho τετραπολιτικὸν, i. e. *locuſtam* a quatuor alis ita dictam, ad quam vocem alludit voce τετραπόλιν· quam ponit pro τετραπομάτου aut τετραπελέα, quaſi Geryon quadricorpor aut quadriceps fuerit; quem alias perhibent fuiſſe tricorporem aut tricipitem: ſimul reſpicit ad φίλαν in Lamachi Galea, de quo ſupra vſ. 589. Haec ex Scholiis.

vſ. 1087. Διεπτὴ κεκακωλύκει] In Lyſiſtrata vſ. 610. Ὁ Χάρης σε καλεῖ· σὺ δὲ καλὸς ἀπέρχεσαι.

vſ. 1092. Ὀπτερίδια, τὰ φίλτατ' Ἀμφίθεε, καλεῖ] Scholia: ὀπτήσατε ἰχθύ· Ὀπτερίδιον πέρκιον καλεῖ, καὶ

Ἀλλ' ὡς τάχιστα σπεῦδε. ΛΑΜ. Κακοδαίμων ἐγώ.
ΔΙΚ. Καὶ γ' σὺ μεγάλῳ ἐπιχείφει τ' Γοργόνα.
Σύγκλεις, ὦ δεῖπόν τις εἰσκυκλούμενον.
ΛΑΜ. Παῖ, παῖ, φέρ' ἔξω δεῦρο τ' γύλιον ἐμοί.
ΔΙΚ. Παῖ, παῖ, φέρ' ἔξω δεῦρο τ' κίστιον ἐμοί.
ΛΑΜ. Ἄλας θυμίτας εἶσι, παῖ, ὦ κρόμμυα.
ΔΙΚ. Ἐμοὶ δὲ πεμάχη· κρομμύοις γ' ἄχθομαι.
ΛΑΜ. Θεῖον παρίχης εἶσα σαυτῷ δεῦρό μοι.
ΔΙΚ. Καμοὶ δὲ δή σὺ, παῖ, θεῖον· ὀπίσω δ' ἐκεῖ.
ΛΑΜ. Ἔνεγκε δεῦρο τὼ πηρὼ τὼ 'κ τ' κράνης.
ΔΙΚ. Ἐμοὶ δὲ τὰς Φάτνας γε φέρε ὦ τὰς κίχλας.
ΛΑΜ. Καλόν γε ὦ λθυκὸν τὸ τ' φρυγῦ πηρόν.
ΔΙΚ. Καλόν γε ὦ ξαυδὸν τὸ τ' Φάτνης κρέας.
ΛΑΜ. Ὦ Ἡθροπι, παῦσαι καταγελῶν μου τ' ὅπλου.
ΔΙΚ. Ὦ Ἡθροπι, βύλῃ μὴ βλέπειν εἰς τὰς κίχλας;
ΛΑΜ. Τὸ λοφεῖον ἐξένεγκε τ' τειῶν λόφων.
ΔΙΚ. Καμοὶ λειχάνου τ' λαγώων δὸς κριῶν.
ΛΑΜ. Ἀλλ' ἢ τειχόβρωτις τὺς λόφους μου κατέφαγεν.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ἢ πρὸ δείπνου τ' μίμαιξιν κατέδομαι.
ΛΑΜ. Ὦ Ἡθροπι, βύλῃ μὴ προσαγορεύειν ἐμέ;
ΔΙΚ. Οὔκ· ἀλλ' ἐγὼ χὠ παῖς ἐείζομεν πάλαι·
Βύλῃ προδοῦναι κἀπιτρέψαι Λαμάχῳ,
Πόπραι ἀκείδες ἥδιόν ἐστιν, ἢ κίχλαι;
ΛΑΜ. Οἶμ' ὡς ὑβείζεις. ΔΙΚ. Τὰς ἀκείδας κείνῃ πολύ.
ΛΑΜ. Παῖ, παῖ, καθελὼν μοι τὸ δέρυ, δεῦρ' ἔξω φέρε.
ΔΙΚ. Παῖ, παῖ, σὺ δ' ἀφελὼν δεῦρο τ' χεφλὴν φέρε.
ΛΑΜ. Φέρε, ὦ δόρατ' ἀφελκύσωμαι τὺλυτρον.
Ἔχ', ἀντίχα παῖ. ΔΙΚ. Καὶ σὺ, παῖ, τῦδ' ἀντίχα.
ΛΑΜ. Τὺς χιλίβαικας εἶσι, παῖ, τ' ἀσπίδ'.
ΔΙΚ. Καὶ τ' ἐμὴς τὺς κεβαλίπας ἔκφερε.
ΛΑΜ. Φέρε δεῦρο Γοργόπωπι ἀσπίδ' κύκλον.

ΔΙΚ.

τὰ φίλτατα τῶ 'Αμφίδι· τᾶν ἴσι τὰ ἐν 'Αμφίδιν σκόλια ἄσματα. *Interpretatio sive traductio eorum est*; nam ordo est hic: *Saltatrices adjuni pulchras, & gratissima illa Harmodii*, i. e. *Cantica in Harmodium Scolia dicta*. Utitur autem in hac periphrasi Scholiorum voce φίλτατα· quia illa vox in ipso scolio, quod de Harmodio canebatur, extat; nam initium illius est: Φίλτατε Ἁρμόδι, οὔτι που τέθνηκας· *Charissime Harmodi, num quid mortuus es?* Vide Scholia supra ad vs. 977. Athenaeus XV. p. 695. sic habet: φίλτατ' Ἁρμόδι· ἀλλ' Ἀρισταίνετος, ὅτι τὸν τύραννον ἀπεκτάνατε, ἰσόμοιρε τ' Ἄθανας πεποίηται.

vs. 1096. Τὸν χύλιον] Vide ad Jul. Pollucem notam Jungermanni Lib. X. num. 146.

vs. 1098. Ἄλας θυμίτας] Supra vs. 772.

vs. 1101. Θεῖον· ὀπίσω] In Equitibus vs. 949. ἄγων ἐκεῖ θεῖον ἐξοπλισόμενος.

vs. 1103. Τὰν τειῶν λέσχαν] In Pace vs. 1174. τεξίαρχοι προσῆσαν τρεῖς λέσχην ἔχουσα. Vide supra vs. 964.

vs. 1109. Ἀσκάλων τῶν λ.] Sic βελῶν χύτρα in Ecclesiaz. vs. 1087.

vs. 1110. Ἀλλ' ἢ] Alias scribi solet ὠλλ' ἦ· ut apud Eurip. Aldinae editionis in Phoenissis vs. 1698. ἀλλ' ἢ τῆσδε κακῶν ἔτι κακά; *Anne ad haec mala dices alia mala?* In Alcestide vs. 59. πᾶς οὖτος; ὠλλ' ἢ καὶ σοὶς λίθαξας ὦν,

Sed quamprimum propera. LAM. Me miſerum.
DIC. Quippe tu magnam Gorgonem curaſti pingi in clypeo tuo.
Occlude, & coenam aliquis paret.
LAM. Puer, puer, effer mihi huc ſportam militarem.
DIC. Puer, puer, effer mihi huc ciſtam penuariam.
LAM. Salem thymo intritum fer, puer, & cepas.
DIC. Mihi autem piſces; nam cepas faſtidio.
LAM. Folio involutum ſalſamentum vetus fer huc mihi.
DIC. Et tu mihi, puer, libum in folio: id autem coquam illic.
LAM. Fer huc mihi pennas illas de galea.
DIC. Mihi vero palumbos fer & turdos.
LAM. Pulchra eſt & candida ſtruthocameli pluma.
DIC. Pulchra eſt & flava palumbi caro.
LAM. Mi homo, deſine armaturam meam deridere.
DIC. Mi homo, visne ad turdos non reſpicere?
LAM. Thecam mihi effer cum tribus criſtis.
DIC. Mihi etiam lancem da cum carne leporina.
LAM. Niſi crinivorae tineae criſtas meas corroſerunt.
DIC. Niſi ante coenam lactes leporinas comedam.
LAM. Mi homo, visne me non alloqui?
DIC. Non *te alloquor*; ſed ego & puer rixamur dudum.
Visne, *tu puer*, pignus mecum deponere, Lamacho judice,
Utrum locuſtae ſint ſuaviores, an turdi?
LAM. Heu, quantam mihi contumeliam facis. DIC. Locuſtas judicat multo ſuaviores.
LAM. Puer, puer, haſtam deprome & huc effer mihi.
DIC. Puer, puer, inteſtinum ovillum deprome & fer huc.
LAM. Age, vaginam haſtae detraham:
Tene, obnitere. DIC. Tu etiam puer, iſtud tene & obnitere.
LAM. Fer puer cillibantes (*fulcra*) mei clypei.
DIC. Mei etiam ventris fulcra effer e clibano panes.
LAM. Fer huc orbem clypei Gorgonem in tergo habentem.

DIC.

ὦ; *Quando dixiſti? numquid ignoraviſtis te etiam ſapientem eſſe?* Ibidem vſ. 817. ἀλλ' ἢ πάντα δεῖν' ὑπὲ ξένου ἐμοῦ; *Num atrocia ſum paſſus ab hoſpitibus meis?* Eadem tamen Editio in Iphigenia Aulidis vſ. 847 ἀλλ' ἢ πάντα δεινὰ μνηστεύω γάμους ἐν ὕπνοις, ὡς ἔοικεν· *Num atrocia paſſus ſum ambiens nuptias, quae, ut videtur, nullae ſunt?* Sed apud Aeſchylum rurſus: ἀλλ' ἢ γυναικὸς ἐς πόλιν δεινὰ μολεῖν; *Numquid in mulierum civitatem putas te veniſſe?* in Supplicibus vſ. 920. edit. Stanleii. Vide ad Veſpas vſ. 8.

vſ. 1114. Παρέσθαι] Vide ad Nubes vſ. 644.

vſ. 1122. Χαλκάσπιδος] Propter ſimilitudinem praecedentis κορυθάνδρου natuſit hanc vocem. Subauditur autem in τῆς ἐμῆς νοχ γαστρὸς, ut monet Scholiaſtes.

vſ. 1123. Γεγράφθαι ἀσπίδ' κύκλον] Sic Eurip. in Phoeniſſis vſ. 1137. Σιδηρόπους δ' ἀσπὶς πέπλοις ἐστὶν ἐν Τύρσαι. *Ferreis autem in tergo figuris clypei inerat Gigas.* Idem Troadibus vſ. 1136. Χαλκήρεις ἀσπίδα, *clypeum, cujus tergum aeneum.* Voce autem κύκλ. Comicus rotunditatem clypei indicat; Scholiaſtes ad Veſpas vſ. 13. κυκλοῦσαι γὰρ ἦσαν αἱ ἀσπίδες τῶν πολεμίων· ὡς Αἰσχύλος· Ἄλκα δὲ πλέκειν (ἀσπίδ' πλέκειν λέγων) Ἑρμῆς δυνάσταις.

ΔΙΚ. Καμοὶ πλακοῦντ' τυρόεντον δὸς κύκλον.
ΛΑΜ. Ταῦτ' ὦ καταγέλως ὄζειν ἀνθρώπους πλατύς;
ΔΙΚ. Ταῦτ' ὦ πλακοῦς δῆτ' ἐστὶν ἀνθρώπους γλυκύς;
ΛΑΜ. Κατάχε σὺ, παῖ, τἄλαιον ἐν τῷ χαλκίῳ·
Ἐνορῶ γέροντα δυλίας Φθιξόμβριον.
ΔΙΚ. Κατάχε σὺ τὸ μέλι· καὐθαδὶ βδηλοῦ γέρον.
Κλάειν κελεύω Λάμαχον τ' Γοργάσου
ΛΑΜ. Φέρε δεῦρο, παῖ, θώρακα πολεμιστήριον.
ΔΙΚ. Ἔξελε, παῖ, θώρακά καμοὶ τ' χοᾶ.
ΛΑΜ. Ἐν τοῖδε τοῖς τοὺς πολεμίους θωρήξομαι.
ΔΙΚ. Ἐν τοῖδε τοῖς συμποτὰς θωρήξομαι.
ΛΑΜ. Τὰ ῥόπατ', ὦ παῖ, δῆσον ἐκ τ' ἀσπίδος.
Ἐγὼ δ' ἐμαυτῷ τ' κύλικον οἴσω λαβών.
ΔΙΚ. Τὸ δεῖπνον, ὦ παῖ, δῆσον ἐκ τ' κίστιδος.
Ἐγὼ δὲ θοιμάτιον λαβὼν, ἐξίσχομαι.
ΛΑΜ. Τίν' ἀσπίδ' αἴρω, ἢ βαδίζ', ὦ παῖ, λαβών.
Νίφει· βαδαίξ. χειμέρια τἀ πράγματα.
ΔΙΚ. Αἶρε τὸ δεῖπνον, συμποτικὰ τἀ πράγματα.

ΠΡΟΩΔΟΣ ΚΩΛΩΝ ζ'.

ΧΟΡ. Ἰτὲ δὴ χαίροντες ὁπὶ τραπάν·
Ὡς ἀνομοίαν ἔρχεσθον ὁδὸν·
Τῷ μὲν πίνειν περιανασαμένῳ·
Σοὶ δ' ῥιγῶντι περιφυλάττειν·
Τῷ δ' καθεύδειν μὴ παιδίσκης
Ὠρχιοτάτης,
Ἀπατεωμένῳ τε τὸ δεῖπνα.

σαντος. *Orbiculatæ enim erant clypei veterum, ut ait Æſchylus: Aream vero ingentem (clypei orbem dico) Horrui eo rotante.* Qui locus extat in Septemthebana Tragici vſ. 495. Archeſtratus apud Athenæum VII. p. 320. Καὶ μάγιδος κυκλίου ἴσον ἀσπίδι τέτα φρύτου. *Cuiquæ torgum ſit magnitudine par rotundo clypeo.*

vſ. 1124. Πλακοῦντος — κύκλον.] Aeneas Sophiſta Epiſt. 14. Τὸ ἐκ μέλιτος καὶ ἀμυγδάλων συμπλακέντα κύκλον. *Ex melle & amygdalis complicatum orbem.* i. e. placentam.

vſ. 1125. Ταῦτ' ἀ καταγέλως ἐστὶν ἀνθρώποις;] Euripides in Ione vſ. 528. Ταῦτ' οὐ γέλως κλύειν ἐμοί; *Hoc igitur annon videndum auditu mihi?*

Ibid. Καταγέλως — πλατύς] Synefius Epiſt. 50. γέλως ἂν εἴη πλατύς. Theophylactus Simoc. Epiſt 10. ἐγὼ δὲ πλατὺν γέλωτα τῶν σῶν πατάξω δογμάτων. *Ego autem largo riſu perfundo tuas opiniones.*

vſ. 1127. Κατάχε σὺ παῖ] Ex Scholiis: ὁ Ἀμαχος

Dic. Et mihi orbem placentae caſcum in tergo habentem.
Lam. Annon hic deriſus eſt hominibus multus?
Dic. Annon haec placenta eſt hominibus dulcis?
Lam. Perfunde tu puer aereum clypei umbonem oleo.
Video imaginem ſenis *in oleo*, qui reus erit timiditatis.
Dic. Tu melle iſtud perfunde: & hic apparet ſenis imago.
Plorare jubeo Lamachum Gorgaſium.
Lam. Fer huc puer loricam bellicam.
Dic. Loricam & mihi puer effer nempe congium.
Lam. Hac ego pectus loricabo contra hoſtes.
Dic. Ex iſto congio pectus mihi calefaciam mero apud compotores.
Lam. Stragula puer alliga clypeo.
Ego autem hanc ſportam mihi ſumam & portabo.
Dic. Ciſtae penuariae alliga puer coenam;
Ego autem hanc veſtem ſumam & exibo.
Lam. Clypeum tolle puer & ambula.
Ningit. Papae! hyberna haec negotia.
Dic. Tolle coenam, convivialia haec negotia.

PROODE VERSUUM VII.

Chor. Ite jam laeti in militiam:
Quam diſſimiles vias ingredimini:
Ille quidem bibet coronatus;
Tu autem algens excubias ages:
Ille dormiet cum puella
Pulcherrima,
Quae ei fricabit illud membrum.

δι ἰσι παρατιθέμενοι ἐπὶ τὸ μέρος τὸ χαλκοῦ τῆς ἀσπίδος ἵλαοι κατεχόμενοι, ἵνα τίλῃ· οἱ γὰρ πυὶς εἰ ἐν τῷ ἐλαίῳ ὁρῶντες μαντεύονται ὅτως ὁ Σίμμαχος. Lamachus jubet in aereum partem clypei oleum fundi, ut liceat; ſunt enim qui in oleum inſpicientes vaticinantur. ita Symmachus. Lamachus etiam inſpecto oleo vaticinatur de Dicaeopolide vſ. ſequenti.

vſ. 1128. Ἔσται] In oleo futura praevidet. Vide ad vſ. praecedentem.

vſ. 1132. Θάμνα] Scholia: *πρὸς τὴν ὁμωνυμίαν ἐπαιξεν· Θαμίζεσθαι γάρ, ἐστὶ τὸ καθυγιάζεσθαι· ἀλλὰ καὶ τὸ τίλλειν καὶ μυδᾶν ἔστω καλῶν. Ludit in homonymia; nam Θαμίζεσθαι* (quod a Θάμξ *defenſit*) *eſt armari* (*ſacrificari*): *tamen etiam potare & incorbiſci ita vocant.*

vſ. 1141. Συμπεπιλὰ τὰ πράγματα] Sic μαλακὰ πράγματα in Veſpis vſ. 1294.

vſ. 1138. Ἀναπυόμενος] In Veſpis vſ. 747. πύρνον ἔτι τὸ πυῶδες τρίμμα καὶ τὸν ὄγκον.

STRO-

ΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιϛ'.

Ἀντίμαχον τὸν Ψαχάδᾳ,
Τὸν ξυγγραφῆ, τὸ μελίαν τὸ ποιητοῦ,
Ὡς μ' ἁπλῷ λόγῳ, κακῶς
Ἐξολίσθιεν ὁ Ζεύς·
Ὅς γ' ἐμὲ τὸ τλήμονα,
Λήναια χορηγῶν, ἀπέλυσ' ἄδειπνον.
Ὅν γ' ἔτ' ἐπῴδιμι τοιοῦδε
Διόμνον· ἡ δ' ἀπημμένη
Σίζουσα παρὰ τῇ παπέζῃ κεμβρὴ
Ὀκέλλοι· κἆτα μέλ-
λοντ' ἂν λαβεῖν αὐτήν, κἄν
Ἁρπάσασα φεύγοι.

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΚΩΛΩΝ ιϛ'.

Τοῦτο μ' αὐτῷ κακὸν ἔτι·
Κἄθ' ἕτερον νυκλείσιον γένοιτο.
Ἡπαλῶν γὰρ οἴκαδ' ἐξ
Ἱππασίας βαδίζων,
Εἶτα καταξέει τις αὐ-
τὴν μεθύων τὸ κεφαλῆς Ὀρέστης
Μαιόμβῳ. ὁ δὲ λίθον βαλεῖν

By-

vſ. 1149. Ἀντίμαχον] Quidam ajunt, referente Scholiaſte, hunc, cum Choragus eſſet, nimis parce ſumtus feciſſe. Erat autem officium choragi procurare ea, quae ad ludos ſcenicos ſpectarent.

Ibid. Ψαχάδᾳ] Pſacadis i. e. *guttae* filium vocat eum, quia vitio quodam naturae ſputo conſpergeret, quos alloqueretur. Scholiaſtes ad hunc locum & ad Nubes vſ. 1018. ait ipſum Antimachum dictum fuiſſe ψακάδα. ſed in Nubibus legitur ψιττὰς per ι ut apud Suidam.

vſ. 1150. Τὸν μελίαν τὸν ποιητοῦ] Sane commodius legeretur τῶν μελίων τὸν ποιητὴν, ut viri docti volunt. Ita Machon apud Athenaeum VII. p. 341. — ὀλίσθιεν τῶν διθυράμβων τὸν ποιητήν.

vſ. 1154. Χορηγῶν] Vide ad vſ. 1149.

Ibid. Ἀλλαντοπ] Allegorice, pro defraudanim mercede. Utitur autem hac allegoria appoſite ad praecedentia; nam ibi Dicaeopolis ad coenam ἐπὶ τὸ ἄριστον ſe parabat.

vſ. 1155. Ὅν γ' ἐπῴδιμι] Qui malum alicui precantur, maximam delectationem ſe percepturos putant, ſi id ſuis oculis videant evenire; itaque cupiunt eſſe αὐτόπται. Sophocles in Trachiniis vſ. 1055. ὡς ὦδ' ἐπῳδὰς αὐτόπτας. Sophocles in Trachiniis vſ. 1055. ὡς ὦδ' ἐπῳδὰς αὐτόπτας· Ὡς μ' ἄλεσεν· *Quam utinam videam jacentem eodem modo, eodem luctuoſo quo me perdidit.* Euripides in Medea vſ. 163. — ἴδ' ὅπως· ἰὼ, πόνους γ' ἰσίδομαι· αὐτὸς μολὼν ἐπαναπαύεται· *Quem utinam aliquando ego, ſponſumque ejus, videam in aedibus parentes.* Utuntur & verbo ſimplici: Aeſchylus in Choëphoris vſ. 265. — ὦ ἴδωμ' ἰὼ πατὴρ Θανόντας ἐν κακοῖς,

STROPHE VERSUUM XII.

Antimachum illum Pſacadis F.
Scribam illum & verſificatorem,
Ut breviter dicam, male
Perdat Jupiter:
Qui me infelicem,
Feſto Lenaeorum choragus, dimiſit incoenatum.
Quem utinam aliquando videam ſepiae comedendae
Cupidum: & illa toſta, *in ſartagine*
Stridens cum ſale in menſa jaceat quaſi e ſalo in littus
Appulſa: deinde quando vo-
luerit ille accipere eam, canis
Rapiat & aufugiat.

ANTISTROPHE VERSUUM XII.

Hoc unum ei malum:
Et deinde aliud nocturnum eveniat:
Febricitans domum ex
Equitatione ſe recipiat:
Deinde aliquis ictu rumpat e-
jus caput Oreſtes
Furens: ille autem lapidem prehendere

Volens

καυδὶς πτοᾶται φλογός· *Quos ſi ſi videam aliquando ipſa Mortuos in fuligine picea flammas.* Sophocles in Philoctete vſ. 1127. ἴδωμι δὲ γὰ σὺ τὸν τλᾶν μηχάνημ', τὸν ἔσω χρόνου ἰσὸς λαχὼν' ἀνὴρ· *Utinam videam illum, qui iſta machinatus eſt, per tantundem temporis habere mea dolores.*

Ibid. & ſeq. Ταῦτά σ' —— ὁ δ' —— σίζων.] Similis fere imprecatio in Equitibus vſ. 923. ὦχμασι δὲ σὺ ταῦτ' ἀπὸ μὴ πάχιον ταῦτόν ἰφιᾶσαι σίζει· &c.

vſ. 1157. Πάραλ@.] Scholia: ἀντὶ τῦ, παραβλαστία· ἢ παρὰ τὰς ἄλας πεμφθὲν· ἐπεὶ δὲ καὶ ἱερὰ ναῦς τῶν Ἀθηναίων Πάραλ@ καλεῖται, ἐπίηνται τὰ, ἀλλὰ ὁ ἐπὶ προσῳδίᾳ, ὡς ἐπὶ ναῦς· *Ita dixit pro* παραβλαστία *i. e. maritima. aut pro* παρὰ τὰς ἅλας πεμφθὲν *i. e. quae juxta ſalum facta. Quoniam autem & navis ſacra Athenienſium vocatur* πάραλ@, *ſubjunxit verbum* ἐπίηνται *i. e. appellat, quaſi de nave loquens.* Navis illa Athenienſium res eſt notiſſima: vide in Avibus vſ. 1204.

vſ. 1163. & ſeq. Ἡνιαλῶ —— βαδίζων.] Scholia: ἀντὶ τῦ, ἐνιαλίοντος, καὶ βαδίζοντ@. Nominativus pro Genit. ut mox vſ. 1181.

vſ. 1166. & ſeq. Ὀρέστ' μανίμ@.] Hunc Oreſtem, qui erat nocturnus graſſator, dicit *Furentem*? quia commune nomen habet cum Agamemnonis filio, quem *Furiae* exagitarunt, ut notum ex Tragoedis, propter matris caedem. Eundem graſſatorem vocat Heroëm in Avibus vſ. 1491. eadem de cauſa: εἰ γὰρ ἐπέλθοι τις ἡμῖν τῶν βροτῶν νυκτῳ Ὀρέστ' ἢ γυναῖκ' ἐν κίστῃ τὸν αὐτὸ πάντα τὰ κἀδέξετ. Ubi vide Notam.

Βυλόμην, οἱ σκότῳ λάβοι
Τῇ χειρὶ πλευρὸν ἀρτίως κεχασμένον.
Ἐπαίξειε δ' ἴχνη
Τὸν μαίμακτον, κἄπειτ' ἀμύ-
των βάλοι Κρατῖνος.

ACTUS QUINTI

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΥ ΛΑΜΑΧΟΥ.

ΑΓΓ. Ὦ δημόται, οἳ κατ' οἶκον ἐστὲ Λαμάχου,
Ὕδωρ ὕδωρ ὡς χυτρίῳ θερμαίνετε,
Ὀθένια, κηρωτὴν ὡς ἀγκυλάζετε,
Εἰ' οἰσυπρᾶ, λαμπάδιον ὡς τὸ σφυρόν·
Ἀνὴρ πέπρωται χάλκιν, ἀμφιδᾶν τάφρον,
Καὶ τὸ σφυρὸν παλίσσορον ἐξεκόκκισεν,
Καὶ τὴν κεφαλὴν κατάγν ὡς λίθοι πεσών,
Καὶ Γοργόν' ἐξήλμισεν ἐκ τῆς ἀσπίδος.
Πτίλοι δὲ τὸ μέγα κομπολακύθου πεσὸν
Πρὸς παῖς πέπταισι, δεινὸν ἐξύδα μέλος.
Ὦ κλεινὸν ὄμμα, νῦν παύσατόν σ' ἰδὼν
Λύπη φάος γε τῆμὲ, χἀτ' εἶμ' ἐγώ.
Τοσαῦτα λέξας, εἰς ὑφορβίαν πεσὼν,
Ἁπταί τι τὴν ξυναρτᾷ σφαπίταις,
Ληξὰς ἐλαίων, τὴν καπασπίσχων δορί·
Ὁδὶ δὲ χὠτός· ἀλλ' ἄνοιγε τὴν θύραν.

vſ. 1169. Πελλεύς] Scholiaſtes ad Eccleſiaz. vſ. 591. hunc locum adducens legit σκίλλῃσιν ad haec verba: κατέδῃ σκίλλῃσιν πρότερός μου. Scholion: σκίλλῃσιν. πάσχει. καὶ ἀλλαχοῦ· ἐν σκότῳ λάβοι τῇ χειρὶ σκίλλῃσιν ἑστῶσι κεχασμένον. Eadem illa voce utitur & Hegemon Thaſius apud Athenaeum XV. p. 698. in loco ſimili: —— ἔδακλον Πελλεῖσι σκιλλίδιον.

vſ. 1172. Κρατῖνος] Scholiaſtes monet non Poëtam hic intelligi ſed alium quendam.

vſ. 1173. ΑΓΓ.] i. e. Ἀγγέλλω. Nunciat aliquis Lamachum eſſe vulneratum, jubetque ut neceſſaria ad vulnus obligandum parentur. Mox deinde ipſe apparet, atque a Dicaeopolide poſtea ridetur.

vſ. 1178. Πελλῆνες ἐξηκόκκισεν] *Retroactum excuſſit ut granum è ſpica.* Vox Comicae licentiae. Utitur ea & in Pace vſ. 63. paulo aliter: τὰς σπίλας ἐκκοκκίσας. Scholiaſtes

Volens, in tenebris capiat
Manu merdam recens cacatam:
Faciatque impetum, tenens
Lapidem talem, deinde ſcopo aberrans tangat Cratinum.

SCENA PRIMA.

NUNCIUS LAMACHI.

NUNC. ô Servuli, qui eſtis in aedibus Lamachi,
Aquam, aquam in ollula calefacite:
Linteola, ceratum parate,
Lanam ſuccidam, faſciam circa malleolum pedis;
Vir ille vulneratus eſt ſude, tranſiliens foſſam,
Et malleolus ipſi luxatus eſt,
Et caput fregit impingens lapidi,
Et Gorgonem e clypeo excitavit
Cum autem pluma illa magna cecidiſſet
Ad petras, *Lamachus* horrendum edidit carmen:
ô Inclytum lumen, nunc extremum te videns
Linquo lucem meam, non amplius ſum ego.
Tantum elocutus, in canalem lapſus,
Surgit, & in fugitivos quosdam incidit,
Latrones agitans (*perſequens*) & haſta premens.
Eccum adeſt ipſe: ocius aperi januam.

Haſtes tamen videtur legiſſe ἐξελάσων, qui id exponit per ἔχων, *habens*, quae expoſitio convenire magis poteſt verbo κελαίζω, quam verbo κελαίζων. Occurrit itidem impropric κελαίζω in Eccleſiaz. vſ. 31. ὁ κήρυξ — κεκέλακεν. & in Ranis vſ. 1320.

vſ. 1181. & ſeq. Πτῆναι δὲ τὸ] Unus ex Scholiaſtis exponit: πτῆναι δὲ τὸ μεγάλον πτερὸν φησὶ τοῦ πίτυος, ἤγουν μέλα· ἐξελάσας ὁ Λαμαχος· ἡ πτῶσι πρὸς τοὺς πίτυος, ἤγουν τὸ μέγα πτίλον. *Pluma illa magna (galeae) cum cecidiſſet ad petras, Lamachus horrendum edidit carmen. Aut, lapſus* (nempe *Lamachus*) *ad ſpectat, deploravit magnam illam plumam.* In priore expoſitione Nominativus pro Genitivo abſoluto ſumitur, ut paulo ante vſ. 1163. in poſteriore pro πτεὸν legitur πτερὸν, idque non inepte.

Ibid. Κομπολακύθου] Vide ſupra, vſ. 589.

ACTUS QUINTI

ΛΑΜΑΧΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΛΙΣ, ΧΟΡΟΣ.

ΛΑΜ. Ἀπαπαπαῖ,
Στυγερὰ παθὴ γε κρυερὰ πάθεα.
Τάλας ἐγὼ διόλλυμαι,
Δορὸς ὑπὸ πολεμίου τυπείς.
Ἐκεῖνο δ' ὦν αἰακτὸν ἦν,
Οἰμωκτὸν ἂν γένοιτό μοι.
Δικαιόπολις γὰρ, εἴ μ' ἴδοι περιυθρόον,
Καταγχάνοι γε ταῖς ἐμαῖσιν ἀτυχίαις.
ΔΙΚ. Ἀπαπαπαῖ
Τῶν πτθίων ὡς σκληρὰ ἡ Κυδώνια.
Φιλόσατόν με μαθακῶς, ὦ ζευσίου,
Τὸ ῥεπιπαῖον καπιμανθάνωτον ἄν·
Τὸν γὰρ χᾶ τῦ τρώτου ἐκπίπτωκά γε.
ΛΑΜ. Ὦ συμφορὰ πάλαιστα τῆ ἐμῆ κακῆ.
Ἰὼ ἰὼ τραυμάτων ἐπωδύνων.
ΔΙΚ. Ἰὴ, ἰή, ὦ χαῖρε Λαμαχίππιον.
ΛΑΜ. Στυγρὸς ἐγώ. ΔΙΚ. Μογρὸς ἐγώ.
ΛΑΜ. Τί με σὺ κωνεῖς. ΔΙΚ. Τί με σὺ δάκτεις;
ΛΑΜ. Τάλας ἐγὼ τῆ σὺ μάχῃ
Νεῶ ξυμβολῆς βαρείας.
ΔΙΚ. Τοῖς Χυσὶ γάρ πις ξυμβολὰς ἐπράτετο.
ΛΑΜ. Ἰὼ ἰώ, Παιάν, Παιάν.
ΔΙΚ. Ἀλλ' ὐχὶ νυνὶ τήμερον Παιώνιά.
ΛΑΜ. Λάβεσθέ μου, λάβεσθε τῦ σκέλους. παπαῖ,
Προσλάβεσθέ μ', ὦ φίλοι.
ΔΙΚ. Ἐμοῦ δέ γε σφὼ τῦ πέους ἄμφω μέσου
Προσλάβεσθέ μ', ὦ φίλαι.
ΛΑΜ. Ἰλιγγιῶ κάρα λίθῳ πεπληγμένῳ,
Καὶ σκοτοδινιῶ.

ΔΙΚ.

νῦ. 1198. Τῶν πτθίων —— τὰ κυδώνια] Aristaenetus Epist. I. κυδωνιάττειν οἱ μαχεῖ.
νῦ. 1199. Χρσσὶ] In duali ad duas meretrices.
νῦ. 1206. Κυνὶς] Ex Scholiis: τὸ κυνὶν ἀντὶ τῦ σκῶπτε. ἀπὸ Ἰταλῶν, τί μὲ κατασκάζεις καὶ λυπεῖς μου, Διαπόπολι; Verbum κυνῖν (quod otiosum significat) pro σκώπτειν i. e. adulari, quasi dicat: Cur mihi illudis & molestus es, Dicaeopolis? Hoc autem videtur dicere, quia Dicaeopolis quasi con-

SCENA SECUNDA.

LAMACHUS, DICAEOPOLIS, CHORUS.

LAM. Attapattata,
Acerbos dolores & frigus quibus crucior:
Interii miſer,
Lancea hoſtili percuſſus.
Illud autem lamentabile,
Et ejulabile foret mihi,
Si Dicaeopolis me videat vulneratum,
Et inſultet mihi ridens meum infortunium. (*fortunam*)
DIC. Attalattata,
Papillae iſtae quam durae ſunt & ſimiles Cydoniis malis!
ô Aureae puellae date mihi ſuavium,
Et morſiunculas, & labra labris jungite:
Nam congium nunc primus exhauſi.
LAM. O triſtes caſus!
O vulnera excruciantia.
DIC. Io, io, ſalve Lamache eques.
LAM. Ah me miſerum. DIC. Ah me perditum.
LAM. Cur tu mihi illudis? DIC. Cur tu me mordes?
LAM. Miſer ego propter
Symbolam (i. e. pugnam) duram.
DIC. Nimirum hoc Choum feſto aliquis ſymbolam exigebat.
LAM. Io io, Paean, Paean.
DIC. Sed non celebrantur hodie Paeonia.
LAM. Prehendite, prehendite meum crus, papae,
Tenete me, ô amici.
DIC. Vos autem meum penem ambae medium
Tenete, ô amicae.
LAM. Vertigine laboro, caput percuſſus lapide,
Et tenebrae mihi ante oculos natant.

DIC.

condolens dixerat: μεγαλὰ ἰγώ.

vſ. 1209. Συμβολάς] Ludit in homonymia vocis. Lamachus de conflictu loquebatur; iſte de Symbolis ad convivium: & propterea putat eum queri de Symbola, quia cum exigeretur ab ipſo, non poterit eam dare.

ΔΙΚ. Κἀγὼ καθεύδειν βέλομαι, ἢ τύομαι,
Καὶ σκοτοδινῶ.
ΛΑΜ. Θύραζέ μ' ἐξενέγκατ' ἐς τ' Πιττάλου,
Παιωνίσαι χρῄζων.
ΔΙΚ. Ὡς τὰς κεφάλας μ' ἐκφέρετ' πῶ 'στι ὁ βασιλεύς;
Ἀπέδοτέ μοι τ' ἀσκόν.
ΛΑΜ. Λόγχη τις ἐμπέπτωκέ μοι δι' ὀσφύος ὀδύνα.
ΔΙΚ. Ὀρᾷς πυτινὶ κενόν; Τήνελλα καλλίνικος.
ΧΟΡ. Τήνελλα δῆτ' εὖ γ' καλεῖς σφισὶν καλλίνικος.
ΔΙΚ. Καὶ πρόσγ' ἄκρατον ἐγχέας ἄμυστιν ἐξέλαφα.
ΧΟΡ. Τήνελλα νικῶ, ὦ ἀγυιᾶτα, χώρᾳ λαβὼν ἀσκόν.
ΔΙΚ. Ἕπεσθε νικῶν ᾄδοντες, ὦ Τήνελλα καλλίνικος.
ΧΟΡ. Ἀλλ' ἑψόμεσθα σὸν χάριν,
Τήνελλα καλλίνικον ᾄ-
δοντές σε, ἢ τ' ἀσκόν.

vs. 1220. Ἐς τὸν Πιττάλου] Sc. οἶκον. In Veſpis eodem ablegatur aliquis, cui caput erat fractum vs. 1423. ἵνα δὲ καὶ οὗ πεμπτέος ἐς τὰ Πιττάλου. Scil. ἰάματα. Erat autem Medicus. Vide ſupra, vs. 1031.

vs. 1221. Παιωνίσαι χρῄζων] Aeſchylus Supplicibus in fine: ἐσαῦ Ἰὼ πυμάτης ἀλύσας ἀ χειρὶ Παιωνία κατασχέθων. *Qui Ionem à dolore liberavit feliciter Paeonia tractans manu.* Sophocles in Philoctete vs. 1378. Παιωνίας ἐς χεῖρας ἐλθεῖν. *In medicas manus pervenire.* Sic Παιώνια φάρμακα apud Aeſchylum in Agamemnone vs. 858.

vs. 1222. Πῆ ἔστι ὁ βασιλεύς;] Scholiaſtes: ἀπὸ τῆς ἁρπαγῆς τὴν ἐπιμέλειαν ὁ βασιλεὺς ἦγε τῆς ἀμίλλης τὰ χοᾶ, καὶ τὸ ἆθλον ἤδη τὸ πεπωκέναι, τοῦ ἀσκοῦ. ὁ δὲ βασιλεὺς ἀρχὴ τῆς ἑορτῆς, ἣν δὴ καὶ τῶν μυστηρίων ἐπιμελεῖσθαι· καὶ τῶν πομπῶν, καὶ τῶν Διονύσου δὲ ἱερῶν. *Indicat, ſeptem curam bubuſſe certaminis cangii exhauriendi, victoriique praemium dediſſe virum.*

DIC. Et ego dormire volo quia tentigine rumpor,
Et tenebrae mihi ante oculos natant.
LAM. Foras me efferte in aedes Pittali,
Paeoniis manibus.
DIC. Ad judices me efferte: ubi eſt rex?
Date mihi utrem.
LAM. Lancea quaedam infixa eſt meis oſſibus dolorifica.
DIC. Videtis hunc congium vacuum? Io triumphe!
CHOR. Io triumphe ergo, quando tu, ô ſenex, vocas.
DIC. Et inſuper meraciore infuſo me ingurgitavi.
CHOR. Io triumphe: ô egregie ſenex, i, ſumto utre.
DIC. Sequimini jam cantantes, io triumphe.
CHOR. Sed ſequemur tua cauſa,
Io triumphe, cantantes te, & utrem.

utrem. Eſt autem Rex nomen magiſtratûs Athenis. Curabat etiam Myſteria, pompasque & ſacrificia procurabat.

vſ. 1223. Ἀνάδετόν μοι τὸν ἀσκόν] Praemium petit utrem, quia primus exhauſiſſet congium, ut ſupra, vſ. 1201. dicebat. Jam autem dictum erat: ὃς δ' ἂν ἐκπιὼν (τὸν χοᾶ) πρῶτος, ἀσκὸν —— λήψεται. Supra, vſ. 1001.

vſ. 1228. Τίνιλλα] Vox ficta ad exprimendum ſonum organicum, in Epiniciis carminibus uſurpari ſolita. Eſt autem ex Archilochi Hymno in Herculem Victorem: Τίνιλλα, κελαδήσω χαρᾷ σὴν Ἡρακλέος Αὐτέ τε καὶ Ἰόλαο αἰχμητὰ δύο. *Tenilla, praeclare Victor ſolus heros Hercules, Tu & Iolaus bellatores duo.* Ex Scholiis ad hunc locum, & ad Aves vſ. 1762. In Equit. vſ. 276. Τιτταλῶ, ubi vide Notam.

1229. Κελάδησω] Nom. pro Vocat. ut in Nubibus vſ. 1171. ὦ φίλος.

A01 1465128

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google